

Henrik Galberg Jacobsen

RET OG SKRIFT

**Officiel dansk retskrivning
1739-2005**

Bind 2

Ordlister - Kronologi - Bibliografi

Kodeoversigt – RP-koder

Se også den udførligere gennemgang i afsnit 3.2.

RP-nr.	RP-kode	Foreskriver/bruger	Eksempler
1	GOT LAT	gotisk skrift latinsk skrift	
2	STO SMÅ	store begyndelsesbogstaver i appellativer små begyndelsesbogstaver i appellativer	<i>Kundskab</i> <i>kundskab</i>
3	DOB ENK	dobbeltvokal til markering af vokallængde enkeltvokal uanset vokallængde	<i>heel, Viin, Huus</i> <i>hel, Vin, Hus</i>
4	+E ÷E	<i>e</i> til markering af vokallængde ikke <i>e</i> til markering af vokallængde	<i>Soel, Geographie, Bye</i> <i>Sol, Geographi, By</i>
5	DOB ENK	dobbeltkonsonant foran anden konsonant enkeltkonsonant foran anden konsonant	<i>tappre, Yttring</i> <i>tapre, Ytring</i>
6	+J ÷J	<i>gj, kj (gi, ki)</i> foran <i>e, æ, ø</i> <i>g, k</i> foran <i>e, æ, ø</i>	<i>gjerne, Kjærlighed, skjon</i> <i>gerne, Kærlighed, skøn</i>
7	FRE DAN	fremmede bogstaver, specielt i hjemlige ord danske bogstaver i stedet for fremmede	<i>Qvinde, voxø</i> <i>Kvinde, vokse</i>
8	FRE DAN	genuine stavemåder af fremmedord fordanskede stavemåder af fremmedord	<i>philosophere, Affaire</i> <i>filosofere, Affære</i>
9	SAM SÆR	sammenskrivning af adverbielle ordforbindelser mv. særskrivning af adverbielle ordforbindelser mv.	<i>forsaavidt, istedenfor</i> <i>for saa vidt, i Steden for</i>
10	PLU SIN	pluralis i finitte verbalformer singularis (fællesform) i finitte verbalformer	<i>vi spise, de lode, I kunne</i> <i>vi spiser, de lod, I kan</i>
11	Ø Ø+Ö	kun ét ø-tegn (normalt ø) uanset udtalen to ø-tegn (ø og ö) afhængigt af udtalen	<i>Hø, høj</i> <i>Hø, höj</i>
12	AA Å	dobbelt-a (<i>aa</i>) som å-tegn bolle-å (<i>å</i>) som å-tegn	<i>taale, Aabning</i> <i>tåle, Åbning</i>
13	E Æ	fortrinsvis <i>e</i> til gengivelse af kort æ-lyd fortrinsvis <i>æ</i> til gengivelse af kort æ-lyd	<i>begge, sjelden (sielden)</i> <i>bægge, sjælden</i>
14	O Å	fortrinsvis <i>o</i> til gengivelse af kort å-lyd fortrinsvis <i>aa(å)</i> til gengivelse af kort å-lyd	<i>lodden</i> <i>laadden, lådden</i>
15	STI STJ	<i>i</i> i dækket forlyd til gengivelse af j-lyd <i>j</i> i dækket forlyd til gengivelse af j-lyd	<i>Stjerne (ubf. sg.), Kiød, giorde</i> <i>Stjerne, Kjød, gjorde</i>
16	IE JE	<i>i</i> efter <i>l, n, d</i> i trykssvag stavelse <i>j</i> efter <i>l, n, d</i> i trykssvag stavelse	<i>Lillie, Brynie, Midie</i> <i>Lilje, Brynje, Midje</i>
17	EY EI EJ	<i>y</i> som andenkomponent i diftonger <i>i</i> (og <i>u</i>) som andenkomponent i diftonger <i>j</i> (og evt. <i>v</i>) som andenkomponent i diftonger	<i>feye, Øye</i> <i>feie, Øie, Pause</i> <i>feje, Øje, (Pavse)</i>
18	+D ÷D	stumt <i>d</i> i traditionelt (relativt vidt) omfang ikke stumt <i>d</i> i et vist omfang	<i>blandt, fraadse, tidt</i> <i>blant, fraase, tit</i>
19	DSK SK	stumt <i>d</i> i forbindelserne <i>dsk</i> og <i>nds</i> ikke stumt <i>d</i> foran <i>sk</i> og mellem <i>n</i> og <i>s</i>	<i>fydsk, Grændse</i> <i>jysk, Grænse</i>
20	+G ÷G	stumt <i>g</i> i traditionelt omfang ikke stumt <i>g</i> i visse ord	<i>spørgsmål, valgte</i> <i>spørsmaal, valte</i>
21	+H ÷H	stumt <i>h</i> i traditionelt (relativt vidt) omfang ikke stumt <i>h</i> generelt eller i visse ord	<i>hjem, Throne, Theater, Uhr</i> <i>jem, Trone, Teater, Ur</i>
22	V F AV AF V,AF	<i>v</i> foran <i>t</i> i visse ord uanset udtale med <i>f</i> <i>f</i> foran <i>t</i> i visse ord uanset <i>v</i> i roden <i>av</i> i sammensætninger og som simpleksord <i>af</i> i sammensætninger og som simpleksord <i>v</i> foran <i>t</i> i visse ord uanset <i>f</i> -udtale + <i>f</i> i <i>af(-)</i>	<i>grovt, havt</i> <i>groft, haft</i> <i>avsløre, av</i> <i>afsløre, af</i> <i>grovt, havt, afsløre, af</i>
23	LD LL	<i>d</i> i præteritum af <i>kunne, skulle, ville</i> dobbeltkonsonant i præteritum af <i>kunne, skulle, ville</i>	<i>kunde, skulde, vilde</i> <i>kunne, skulle, ville</i>
24	+E ÷E	overvejende <i>e</i> i endelser efter trykstærk vokal overvejende ikke <i>e</i> i endelser efter trykstærk vokal	<i>Tæer, syer, rue (adj. pl.)</i> <i>Tær, syr, ru (adj. pl.)</i>
25	ENK DOB	overvejende enkeltkons. ved bøjning af fremmedord overvejende dobbeltkons. ved bøjning af fremmedord	<i>Fabriken, Punktumet</i> <i>Fabrikken, Punktummet</i>
26	MEK SEM	mekaniske orddelinger semantiske (morfemiske) orddelinger	<i>læ-ser, man-den, smø-relse</i> <i>læs-er, mand-en, smør-else</i>
27	GRA PAU, NYT	grammatisk/traditionelt komma (med startkomma) pausekomma, nyt komma (uden startkomma)	<i>de råbte, at huset brændte</i> <i>de råbte at huset brændte</i>
28	DE TE	<i>de</i> som præteritumsendelse i visse verber <i>te</i> som præteritumsendelse i visse verber	<i>brugde, førde</i> <i>brugte, førte</i>

De almindeligste forkortelser

Listen indeholder særlig vigtige eller hyppige forkortelser med nødtørftige oplysninger om hvad forkortelsen står for. Udførligere oplysninger fremgår af bibliografien i kapitel 6, der også opløser forkortelser som ikke er med på listen nedenfor.

ABA = Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

bek. = bekendtgørelse

cirk. = cirkulære

cit. = citat, citeret

DFS = Dansk Folkemindesamling

DHO = Grundtvig: *Dansk Haandordbog*, 1872 ff.

DRO = *Dansk Retskrivningsordbog*, 1923 ff.

DSN = Dansk Sprognævn

DSN-AU = Dansk Sprognævns arbejdsudvalg

FB = Folketingets Bibliotek

FolktT. = *Folketingstidende*

JM = Justitsministeriet

j.sag = journalsag

KB = Det Kongelige Bibliotek

KirM = Kirkeministeriet

Mintid. = *Ministerialtidende*

MKA = Kulturministeriet (Ministeriet for Kulturelle Anliggender)

MKU = Kultusministeriet (Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet)

NFS = *Nyt fra Sprognævnet*

optr. = optryk(t)

orig. = original(er)

RA = Rigsarkivet

ref. = referat(er), refereret

RigsdT. = *Rigsdagstidende*

RigsdTF. = *Rigsdagstidende. Forhandlinger i Folketinget*

RO1 1955 = *Retskrivningsordbog*, udg. af Dansk Sprognævn, 1955 ff.

RO2 1986 = Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen*, 1986 ff.

RO2 1996 = 2. udg. af *RO2 1986*

RO2 2001 = 3. udg. af *RO2 1986*

RO-Udvalget-1948 = 1948-Retskrivningsordbogsudvalget, udvalg nedsat 1948 af

Undervisningsministeriet til at udarbejde ny udgave af den officielle retskrivningsordbog, ophæves 1953 og afløses af RO-Udvalget-1953

RO-Udvalget-1953 – Se RO-Udvalget-1948

sa. = samme

sign. = signeret

SIN = *Sprog i Norden*

SM = Statsministeriet

Sprø. = Galberg Jacobsen: *Dansk Sprogrøgtslitteratur 1900-1955*, 1974

SRO = *Saabys Retskrivningsordbog*, 1891 ff.

udt. = udtalelse(r)

UVM = Undervisningsministeriet

Ret og Skrift

Henrik Galberg Jacobsen

Ret og Skrift

Officiel dansk retskrivning
1739-2005

Bind 2

Ordlister
Kronologi
Bibliografi

Dansk Sprognævns skrifter 42

Syddansk Universitetsforlag 2010

Henrik Galberg Jacobsen

Ret og Skrift. Officiel dansk retskrivning 1739-2005. Bind 1-2.

Bind 2. *Ordlist. Kronologi. Bibliografi*

© Forfatteren og Syddansk Universitetsforlag 2010

University of Southern Denmark Studies in Scandinavian

Languages and Literatures vol. 95

Dansk Sprognævns skrifter 42

Layout, omslag og sats: Donald Jensen, UniSats

Tryk: Special-Trykkeriet Viborg a-s

Printed in Denmark 2010

ISBN 978 87 7674 474 8

ISSN 0415-0155 (Dansk Sprognævns skrifter)

Mekanisk, fotografisk, elektronisk eller anden mangfoldiggørelse af denne bog er kun tilladt med forlagets tilladelse eller ifølge overenskomst med Copy-Dan.

Udgivet med støtte fra

Dansk Sprognævn

Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet

Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse

Moth-Lunds Fond

Syddansk Universitetsforlag

Campusvej 55

5230 Odense M

Tlf.: 6615 7999

Fax: 6615 8126

Indhold

BIND 1

Citater og typografi · 5

Indhold · 7

Forord · 21

Kapitel 1. Indledning · 23

- 1.1. Formål og afgrænsning · 25
 - 1.1.1. Officiel dansk retskrivning 1739–2005 · 25
 - 1.1.2. Normer, indholdsdirektiver og statusdirektiver · 26
- 1.2. Opbygning · 28
 - 1.2.1. Direktiver, aktører, normer (kapitel 2 og 3) · 28
 - 1.2.2. Ordlister, kronologi, bibliografi (kapitel 4, 5 og 6) · 29
- 1.3. Planen og afhandlingen – og nogle perspektiver · 30
 - 1.3.1. Bibliografisk · 31
 - 1.3.2. Institutioner og personer · 31
 - 1.3.3. Autorisation og kompetence – juraen · 32
 - 1.3.4. Regler og normer · 32
 - 1.3.5. Leksikalsk – en ortografisk ændringsordbog · 33
- 1.4. Tidligere forskning · 34
 - 1.4.1. Kronologiske forløbsbeskrivelser (sproghistorier) · 35
 - 1.4.2. Om enkelte retskrivningsordbøger mv. · 44
 - 1.4.3. Om enkelte retskrivningsproblemer (RP'er) · 49
 - 1.4.4. Statusbeskrivelser og reformforslag · 59

Kapitel 2. Direktiver og aktører · 65

- 2.1. Christian 6.s latinskoleforordning (1739) · 67
 - 2.1.1. ”En god og brugelig *Orthographie*” · 67

2.2.	De første retskrivningsordbøger: Mallings og Badens (1775-1799) ·	68
2.2.1.	Guldbergs skoleforordning og Mallings <i>Store og gode Handlinger</i> ·	68
2.2.2.	<i>Mallings</i> autoritet? ·	69
2.2.3.	Jacob Badens retskrivningsordbog ·	70
2.3.	Universitetskommissionen og Videnskabernes Selskab (1800-1805) ·	71
2.3.1.	Kongelig resolution efter indstilling fra Universitetskommissionen ·	71
2.3.2.	Videnskabernes Selskab – Ordbogskommissionen ·	72
2.4.	En lovbeholdt retskrivning? (1805-1813) ·	74
2.4.1.	Bøghs ”Forslag om en Lov-Commission .” ·	74
2.4.2.	Bärens’ ”Idee om en lovbeholdt Retskrivningslære” ·	76
2.5.	Rasmus Rask og N.M. Petersen (1811-1861) ·	79
2.5.1.	Rask – den ortografiske ”afvej”? ·	79
2.5.2.	Petersen – fra lydstavning til sprogsandinavisme ·	80
2.5.3.	En retskrivning for fremtiden ·	82
2.6.	Retskrivningen i embedssager (1834) ·	82
2.6.1.	Etatsrådets rask-petersenske ”sprogsynderligheder” ·	83
2.6.2.	En tidlig statsretskrivning? ·	83
2.7.	1847-cirkulæret og Molbechs ordbøger (1813-1847) ·	84
2.7.1.	Officiel status til private ordbøger ·	84
2.7.2.	Advarsel mod Rask og Petersens retskrivning ·	84
2.7.3.	1847-cirkulæret – et ”ukendt” direktiv? ·	85
2.8.	Reformeret latinskoleretskrivning 1 (1846-1848) ·	86
2.8.1.	En snigende retskrivningsreform? ·	86
2.8.2.	Dansklærerne i Nykøbing Falster ·	86
2.8.3.	Grønt lys fra N.M. Petersen ·	87
2.9.	Undervisningsinspektør Madvigs grænser (1855) ·	88
2.9.1.	Sprogforsker eller embedsmand? ·	88
2.9.2.	Skolen skal ikke gå i spidsen ·	89
2.10.	Folkeskolen og seminarierne (1818/1863-1864) ·	89
2.10.1.	Reglement for seminarierne ·	89
2.10.2.	Folkeskolens forpligtelser ·	90
2.10.3.	Grænser for undervisningsfriheden ·	92
2.11.	Overskoledirektør og/eller retskrivningsreformatør (1865) ·	92

- 2.12. Salmebogsreskriptet (1865) · 93
- 2.12.1. Til samtlige skoledirektioner · 93
- 2.12.2. To indholdsdirektiver – en ordbog og en salmebog · 94
- 2.12.3. Uenighed i detaljen, enighed i hovedsagen · 95
- 2.13. Det pædagogiske Selskab og andre lærerforeninger (1862-1910) · 96
- 2.13.1. Retskrivningen – et pædagogisk emne blandt andre · 96
- 2.13.2. Tidlige adresser og 12-punkts-program · 97
- 2.13.3. Selskabet og 1889-reformen · 98
- 2.13.4. Fra 1892-reglerne til Retskrivningsudvalget · 99
- 2.13.5. Personer og lærerforeninger · 100
- 2.14. Reformeret latinskoleretskrivning 2 (1868-1874) · 101
- 2.14.1. Roskildereglerne – en fælles latinskolenorm? · 101
- 2.14.2. Nykøbing Falster igen – tilbage til traditionen · 102
- 2.15. Stockholmermødet 1869 og Svend Grundtvigs første retskrivningsordbog (1869-1870) · 103
- 2.15.1. Initiativtagere, kommissorium og deltagere · 103
- 2.15.2. Nordisk og/eller fonetisk? · 105
- 2.15.3. Svend Grundtvigs stockholmerordbog · 106
- 2.16. H.N. Clausens retskrivningskompromis (1870) · 106
- 2.16.1. 8-punkts-programmet · 107
- 2.17. Hærens retskrivning (1867-1892) · 108
- 2.17.1. *Hærloven*, *Molbech* og *Holst* · 108
- 2.17.2. Valgfrihed mellem nyt og gammelt · 109
- 2.17.3. Eget krigsministerielt indholdsdirektiv · 109
- 2.17.4. Tilslutning til '1889'- og '1892-retskrivningen' · 110
- 2.18. Rigsdagen 1 (1870-1871) · 110
- 2.18.1. Justering af "den hidtil anvendte Retskrivning" · 111
- 2.18.2. Hertil og ikke længere · 111
- 2.19. Fælles regler for latinskole og folkeskole (1871-1872) · 112
- 2.19.1. Latinskolen · 112
- 2.19.2. Folkeskolen – "salmebogsreskriptet" ophæves · 113
- 2.19.3. Latinsk eller gotisk · 113
- 2.19.4. Seminarierne – en påbudt retskrivning · 114
- 2.19.5. Den første retskrivningsvejledning · 115

- 2.20. Svend Grundtvigs anden retskrivningsordbog
– med ministeriel anbefaling (1872) · 115
- 2.20.1. Opbakning fra kultusminister Hall · 116
- 2.20.2. Den første officielle retskrivningsordbog · 117
- 2.21. Gotisk eller latinsk skrift? (1871–1875) · 118
- 2.21.1. Et anliggende for skriveundervisningen · 118
- 2.21.2. Samme regler i latin- og folkeskole – næsten da · 118
- 2.22. Grønt lys for de små bogstaver mv. – for privatister (1884) · 119
- 2.23. Scavenius’ retskrivningskommission (1885–1888) · 121
- 2.23.1. Ministeren, ”kommissoriet” og medlemmerne · 121
- 2.23.2. Inspirationen fra Såby · 123
- 2.23.3. Små og store bogstaver – Scavenius og Recke · 124
- 2.23.4. Fra *sexten* til *sejsten*, to slags ø, palatalisering · 125
- 2.24. Scavenius’ *Meddelelse angaaende fremtidige Retskrivningsregler* (1888) · 127
- 2.24.1. Indholdsdirektiv med forsinket statusdirektiv · 127
- 2.25. 1889-bekendtgørelsen (1889) · 128
- 2.25.1. En påbudt retskrivning ”til Brug og nøje Efterlevelse” · 128
- 2.25.2. Modstand fra den litteraire Retskrivning · 129
- 2.26. Såbys retskrivningsordbog 1 – med ministeriel autorisation (1891) · 129
- 2.27. Goos’ retskrivningskommission (1891–1892) · 131
- 2.27.1. Kommissorium og medlemmer · 131
- 2.27.2. Møder og diskussioner · 132
- 2.27.3. Delt indstilling til ministeren · 133
- 2.27.4. Skuffede forventninger? · 135
- 2.28. 1892-bekendtgørelsen (1892) · 136
- 2.28.1. Stramning og (beskeden) lempelse · 136
- 2.28.2. En påbudt – og midlertidig – retskrivning · 137
- 2.29. Såbys retskrivningsordbog 2 – med fornyet autoritet (1892–1896) · 138
- 2.29.1. Den ”af Ministeriet autoriserede Ordbog” · 138
- 2.29.2. Såby som normformidler og normkritiker · 138
- 2.30. Verbernes pluralisformer (1888/1900–1902) · 139
- 2.30.1. 1900-bekendtgørelsen om verbernes pluralisformer · 139
- 2.30.2. Tidlig modstand i skolekredse – Axel Sørensen · 140
- 2.30.3. Adresse fra Dansklærerforeningen · 140
- 2.30.4. Et nyt problem: bøjning af præteritum participium · 142
- 2.30.5. 1902-bekendtgørelsen – kongruenskravet frafaldes · 143

2.31.	Såbys retskrivningsordbog 3 – ved P.K.Thorsen (1904–1913) ·	145
2.31.1.	Fra <i>Dansk Retskrivningsordbog</i> til <i>Saabys Retskrivningsordbog</i> ·	145
2.31.2.	Thorsens kompetence – og Gyldendals ·	146
2.31.3.	En smuldrende norm? ·	148
2.32.	Såbys retskrivningsordbog 4 – med autorisation og Retskrivningsvejledning (1914–1919) ·	150
2.32.1.	Under tilsyn af Henrik Bertelsen ·	150
2.32.2.	Autorisation til Gyldendal ·	151
2.32.3.	Kritik fra Jens Byskov og folkeskolekonsulenten – ændringslister ·	153
2.33.	Rigsdagen 2 – den første statsretskrivning (1913–1933) ·	154
2.33.1.	Undervisningsministeriets retskrivning og statstjenesten ·	154
2.33.2.	Problemer med valgfri former – Henrik Bertelsen høres ·	155
2.33.3.	Statsministeren og Retskrivningsudvalget inddrages ·	156
2.33.4.	Retskrivningsudvalget og dobbeltformerne ·	157
2.33.5.	Diskret statsretskrivning ·	158
2.34.	Retskrivningsudvalget 1 – <i>Dansk Retskrivningsordbog (DRO) 1923-1946 (1920-1948)</i> ·	160
2.34.1.	Medlemmer og kommissorium ·	160
2.34.2.	Møder og hovedtemaer – den første indstilling ·	162
2.34.3.	Velvilje fra undervisningsminister Appel ·	163
2.34.4.	Debat i Folketinget – Vilhelm Rasmussen og Borgbjerg ·	163
2.34.5.	Hartvig Frischs ortografiske jomfrutale ·	165
2.34.6.	Fornyset indstilling til Borgbjerg ·	166
2.34.7.	– Og til Jørgen Jørgensen ·	167
2.34.8.	Stauning, <i>sigaren</i> og <i>sjoføren</i> ·	168
2.34.9.	Retskrivningsudvalget og den nordiske sprogrøgt ·	169
2.34.10.	Nordiske ord og unordiske ·	171
2.34.11.	Ny formand: Skautrup – Kaalund-Jørgensen – Brøndum-Nielsen ·	172
2.34.12.	Indskrænket kommissorium og ”rabaldermøde” ·	173
2.34.13.	”Kaalund-Jørgensens Medlemskab i Udvalget” ·	177
2.34.14.	Frisch bliver undervisningsminister – ”Udvalget ophævet” ·	178
2.35.	Hartvig Frischs retskrivningsreform (1948) ·	178
2.35.1.	Ministermøde, pressemøde og folketingsdebat ·	179
2.35.2.	Reformen udvides med <i>bolle-å</i> og <i>kunne, skulle, ville</i> ·	180
2.35.3.	Den filologiske bistand – og den ministerielle ·	182
2.35.4.	Teksten ·	184
2.35.5.	En ændringsbekendtgørelse til 1892-reglerne ·	186

- 2.36. Statstjenestens retskrivning (1948) · 187
- 2.36.1. Tilslutning til Frischs skoleretskrivning – med forbehold for å · 187
- 2.36.2. Hele det officielle Danmarks retskrivning? · 189
- 2.37. Rigsdagen 3 (1948) · 189
- 2.37.1. Dobbeltformsfri (rigsdags)retskrivning i alle ministerier? · 190
- 2.37.2. Modstand og afvisning fra Undervisningsministeriet · 190
- 2.38. Retskrivningsudvalget 2 (1948-1953) · 191
- 2.38.1. RO-Udvalget-1948: medlemmer og kommissorium · 191
- 2.38.2. Uenigheden flytter med · 192
- 2.38.3. Delte indstillinger og ”rygende uenighed” · 193
- 2.38.4. Forhaling, ”machination” – og tiltrædelse · 194
- 2.39. Retskrivningsudvalget og Stednavneudvalget (1948-1956) · 196
- 2.39.1. Autorisation af stednavnes stavemåder · 196
- 2.39.2. Stednavneretskrivning og den almindelige retskrivning · 196
- 2.39.3. Uenighed om å/aa og store bogstaver i toleddede navne · 197
- 2.39.4. Hensynet til lokale ønsker · 198
- 2.39.5. Gradvis tilnærmelse og fælles front · 199
- 2.40. Retskrivningsudvalget 3 (1953-1955) · 199
- 2.40.1. RO-Udvalget-1953: medlemmer og kommissorium · 199
- 2.40.2. Å-problemer · 200
- 2.41. Dansk Sprognævn 1 – forspillet (1947-1955) · 201
- 2.41.1. Lov om et ministerielt dansk sprognævn? · 201
- 2.41.2. Skautrup, Diderichsen og Hald · 204
- 2.41.3. Og RO-Udvalget-1953 · 205
- 2.42. Sprognævnets første retskrivningsordbog (1955-1986) · 207
- 2.42.1. Redigeret af RO-udvalget – udgivet (og justeret) af Sprognævnet · 207
- 2.42.2. Autorisation og autoritet · 208
- 2.43. *Kunne, skulle, ville* (1948-1956) · 209
- 2.43.1. Modstand fra reformvenner · 209
- 2.43.2. Modstand fra foreningen Dansk Sprogværn · 210
- 2.44. Bolle-å og dobbelt-a – i alfabetet (1948-1997) · 211
- 2.44.1. Den ”glemte” passus · 211
- 2.44.2. RO-Udvalget-1948 og Lis Jacobsen · 213
- 2.44.3. Bomholt og Hvidberg i Folketinget · 214
- 2.44.4. Bom og Hamburger mfl. – og de nordiske sprognævn · 215
- 2.44.5. Det gamle aa’s plads i alfabetet · 216

- 2.45. Bolle-å og dobbelt-*a* – i stednavne (1955-2001) · 217
- 2.45.1. Statstjenesten tilbage til bolle-å · 218
- 2.45.2. Bolle-å's fjende nr. 1: foreningen Dansk Sprogværn · 218
- 2.45.3. Pres fra Ålborg – først uden succes · 220
- 2.45.4. Ålborg kommer igen – nu med succes · 221
- 2.45.5. Å-bastionerne falder · 222
- 2.45.6. Også *aa* i afledninger til stednavne · 223
- 2.46. Sprognævnets anden retskrivningsordbog (1963-1986/2001) · 224
- 2.46.1. Behovet for en ny ordbog · 224
- 2.46.2. Autorisationsproblemet · 225
- 2.46.3. Redaktion og redaktører mv. · 226
- 2.46.4. Gennemført institutionspublikation · 227
- 2.47. Majonæsekrigen (1985) · 228
- 2.47.1. Planlagte retskrivningsændringer: madord og ”hadord” · 228
- 2.47.2. Ændringer af ikke-principiel karakter · 228
- 2.47.3. Ministerielt indgreb – reduktion af dobbeltformer · 229
- 2.48. Folketinget, *Folketingstidende* og *Statstidende* (1956-2004) · 230
- 2.48.1. Tilslutning til *Retskrivningsordbogen* · 231
- 2.48.2. Sejlivet særregel i navne på offentlige institutioner · 232
- 2.49. Fra majonæsekrig til sproglove (1985-1997) · 234
- 2.49.1. Ressort-, kompetence- og normeringsproblemet · 234
- 2.49.2. Ny retskrivningsbekendtgørelse? · 235
- 2.49.3. To love og en bekendtgørelse · 236
- 2.49.4. Ordrede forhold · 238
- 2.49.5. Traditionsprincippet og sprogbrugsprincippet · 239
- 2.49.6. Ændringer ”af principiel karakter” · 240
- 2.50. Kommakrig, kommafusion og kommafred (1989-2005) · 241
- 2.50.1. Fra pausekomma til enhedskomma og nyt komma · 241
- 2.50.2. Nyt komma – det ”bæredygtige” komma · 243
- 2.50.3. Et kommakompromis – fusionskommaet · 244
- 2.51. Retskrivning for flere (1997-) · 245
- 2.51.1. Retskrivning for ”hele det officielle Danmark” · 246
- 2.51.2. Mere magt til undervisningsministeren · 246
- 2.51.3. Og mere autoritet til *Retskrivningsordbogen* · 247

Kapitel 3. Normer · 249

- 3.1. Officielle og private normer · 251
- 3.2. Problemerne (RP1-RP28) · 252
- 3.3. Normer og normkarakteristikker · 266
 - 3.3.1. ”Hovedtræk” · 266
 - 3.3.2. ”Indholdsdirektiv(er)” · 266
 - 3.3.3. ”Normprofil” · 266
 - 3.3.4. ”Uddybning” · 267
- 3.4. ’1739-retskrivningen’ · 268
 - 3.4.1. Hovedtræk: ’1739’ · 268
 - 3.4.2. Indholdsdirektiv: ’1739’ · 268
 - 3.4.3. Normprofil: ’1739’ · 270
 - 3.4.4. Uddybning: ’1739’ · 270
- 3.5. ’1775-retskrivningen’ · 277
 - 3.5.1. Hovedtræk: ’1775’ · 277
 - 3.5.2. Indholdsdirektiv: ’1775’ · 278
 - 3.5.3. Normprofil: ’1775’ · 280
 - 3.5.4. Uddybning: ’1775’ · 280
- 3.6. ’Badens retskrivning’ (1785-1801) · 295
 - 3.6.1. Hovedtræk: ’Baden’ (1785-1801) · 295
 - 3.6.2. Indholdsdirektiver: ’Baden’ (1785-1801) · 296
 - 3.6.3. Normprofil: ’Baden’ (1785-1801) · 298
 - 3.6.4. Uddybning: ’Baden’ (1785-1801) · 298
- 3.7. ’1800-retskrivningen’ · 312
 - 3.7.1. Hovedtræk: ’1800’ · 312
 - 3.7.2. Indholdsdirektiv: ’1800’ · 312
 - 3.7.3. Normprofil: ’1800’ · 314
 - 3.7.4. Uddybning: ’1800’ · 314
- 3.8. ’VSO-retskrivningen’ (1805) · 315
 - 3.8.1. Hovedtræk: ’VSO’ (1805) · 315
 - 3.8.2. Indholdsdirektiver: ’VSO’ (1805) · 315
 - 3.8.3. Normprofil: ’VSO’ (1805) · 317
 - 3.8.4. Uddybning: ’VSO’ (1805) · 317

3.9.	'Molbechs retskrivning' (1813-1859) ·	330
3.9.1.	Hovedtræk: 'Molbech' (1813-1859) ·	330
3.9.2.	Indholdsdirektiver: 'Molbech' (1813-1859) ·	331
3.9.3.	Normprofil: 'Molbech' (1813-1859) ·	334
3.9.4.	Uddybning: 'Molbech' (1813-1859) ·	334
3.10.	'Rask-petersensk retskrivning' (1826-1845) ·	351
3.10.1.	Hovedtræk: 'Rask-Petersen' (1826-1845) ·	351
3.10.2.	Indholdsdirektiver: 'Rask-Petersen' (1826-1845) ·	352
3.10.3.	Normprofil: 'Rask-Petersen' (1826-1845) ·	355
3.10.4.	Uddybning: 'Rask-Petersen' (1826-1845) ·	355
3.11.	'1847-retskrivningen' ·	367
3.11.1.	Hovedtræk: '1847' ·	367
3.11.2.	Indholdsdirektiver: '1847' ·	367
3.11.3.	Normprofil: '1847' ·	368
3.11.4.	Uddybning: '1847' ·	368
3.12.	'Nykøbingretskrivningen 1' (1847-1848) ·	370
3.12.1.	Hovedtræk: 'Nykøbing 1' (1847-1848) ·	370
3.12.2.	Indholdsdirektiver: 'Nykøbing 1' (1847-1848) ·	370
3.12.3.	Normprofil: 'Nykøbing 1' (1847-1848) ·	372
3.12.4.	Uddybning: 'Nykøbing 1' (1847-1848) ·	372
3.13.	'1855-retskrivningen' ·	375
3.13.1.	Hovedtræk: '1855' ·	375
3.13.2.	Indholdsdirektiver: '1855' ·	375
3.13.3.	Normprofil: '1855' ·	377
3.13.4.	Uddybning: '1855' ·	377
3.14.	'Withs retskrivning' (1865) ·	382
3.14.1.	Hovedtræk: 'With' (1865) ·	382
3.14.2.	Indholdsdirektiv: 'With' (1865) ·	382
3.14.3.	Normprofil: 'With' (1865) ·	383
3.14.4.	Uddybning: 'With' (1865) ·	384
3.15.	'1865-retskrivningen' ·	387
3.15.1.	Hovedtræk: '1865' ·	387
3.15.2.	Indholdsdirektiver: '1865' ·	387
3.15.3.	Normprofil: '1865' ·	389
3.15.4.	Uddybning: '1865' ·	389

- 3.16. 'Det pædagogiske Selskabs retskrivning' (1867) · 392
- 3.16.1. Hovedtræk: 'Pædagogiske Selskab' (1867) · 392
- 3.16.2. Indholdsdirektiver: 'Pædagogiske Selskab' (1867) · 392
- 3.16.3. Normprofil: 'Pædagogiske Selskab' (1867) · 394
- 3.16.4. Uddybning: 'Pædagogiske Selskab' (1867) · 394
- 3.17. '1867-hærretskrivningen' (1867-1892) · 398
- 3.17.1. Hovedtræk: '1867-hærretskrivningen' (1867-1892) · 398
- 3.17.2. Indholdsdirektiver: '1867-hærretskrivningen' (1867-1892) · 399
- 3.17.3. Normprofil: '1867-hærretskrivningen' (1867-1892) · 401
- 3.17.4. Uddybning: '1867-hærretskrivningen' (1867-1892) · 402
- 3.18. 'Roskilderetskrivningen' (1868) · 406
- 3.18.1. Hovedtræk: 'Roskilde' (1868) · 406
- 3.18.2. Indholdsdirektiver: 'Roskilde' (1868) · 406
- 3.18.3. Normprofil: 'Roskilde' (1868) · 407
- 3.18.4. Uddybning: 'Roskilde' (1868) · 408
- 3.19. 'Stockholmerretskrivningen' (1869) · 410
- 3.19.1. Hovedtræk: 'Stockholm' (1869) · 410
- 3.19.2. Indholdsdirektiver: 'Stockholm' (1869) · 411
- 3.19.3. Normprofil: 'Stockholm' (1869) · 413
- 3.19.4. Uddybning: 'Stockholm' (1869) · 413
- 3.20. 'Modereret stockholmerretskrivning' (1870) · 425
- 3.20.1. Hovedtræk: 'Modereret Stockholm' (1870) · 425
- 3.20.2. Indholdsdirektiver: 'Modereret Stockholm' (1870) · 425
- 3.20.3. Normprofil: 'Modereret Stockholm' (1870) · 427
- 3.20.4. Uddybning: 'Modereret Stockholm' (1870) · 427
- 3.21. 'Nykøbingretskrivningen 2' (1870-1871) · 431
- 3.21.1. Hovedtræk: 'Nykøbing 2' (1870-1871) · 431
- 3.21.2. Indholdsdirektiver: 'Nykøbing 2' (1870-1871) · 431
- 3.21.3. Normprofil: 'Nykøbing 2' (1870-1871) · 433
- 3.21.4. Uddybning: 'Nykøbing 2' (1870-1871) · 433
- 3.22. '1871-retskrivningen' · 437
- 3.22.1. Hovedtræk: '1871' · 437
- 3.22.2. Indholdsdirektiver: '1871' · 437
- 3.22.3. Normprofil: '1871' · 439
- 3.22.4. Uddybning: '1871' · 440

- 3.23. '1871-rigsdagsretskrivningen' (1871-1948) · 442
 - 3.23.1. Hovedtræk: '1871-rigsdagsretskrivningen' (1871-1948) · 442
 - 3.23.2. Indholdsdirektiver: '1871-rigsdagsretskrivningen' (1871-1948) · 443
 - 3.23.3. Normprofil: '1871-rigsdagsretskrivningen' (1871-1948) · 445
 - 3.23.4. Uddybning: '1871-rigsdagsretskrivningen' (1871-1948) · 446
- 3.24. '1872-retskrivningen' · 452
 - 3.24.1. Hovedtræk: '1872' · 452
 - 3.24.2. Indholdsdirektiver: '1872' · 453
 - 3.24.3. Normprofil: '1872' · 455
 - 3.24.4. Uddybning: '1872' · 456
- 3.25. '1889-retskrivningen' · 466
 - 3.25.1. Hovedtræk: '1889' · 466
 - 3.25.2. Indholdsdirektiver: '1889' · 466
 - 3.25.3. Normprofil: '1889' · 469
 - 3.25.4. Uddybning: '1889' · 469
- 3.26. 'Den litteraire Retsskrivning' (1889) · 490
 - 3.26.1. Hovedtræk: 'Litterair Retsskrivning' (1889) · 490
 - 3.26.2. Indholdsdirektiver: 'Litterair Retsskrivning' (1889) · 490
 - 3.26.3. Normprofil: 'Litterair Retsskrivning' (1889) · 492
 - 3.26.4. Uddybning: 'Litterair Retsskrivning' (1889) · 492
- 3.27. '1892-retskrivningen' · 500
 - 3.27.1. Hovedtræk: '1892' · 500
 - 3.27.2. Indholdsdirektiver: '1892' · 501
 - 3.27.3. Normprofil: '1892' · 507
 - 3.27.4. Uddybning: '1892' · 507
- 3.28. '1923-retskrivningen' · 536
 - 3.28.1. Hovedtræk: '1923' · 536
 - 3.28.2. Indholdsdirektiver: '1923' · 536
 - 3.28.3. Normprofil: '1923' · 538
 - 3.28.4. Uddybning: '1923' · 539
- 3.29. '1933-statsretskrivningen' · 550
 - 3.29.1. Hovedtræk: '1933-statsretskrivningen' · 550
 - 3.29.2. Indholdsdirektiver: '1933-statsretskrivningen' · 550
 - 3.29.3. Normprofil: '1933-statsretskrivningen' · 551
 - 3.29.4. Uddybning: '1933-statsretskrivningen' · 551

3.30.	'1948-retskrivningen' ·	554
3.30.1.	Hovedtræk: '1948' ·	554
3.30.2.	Indholdsdirektiver: '1948' ·	554
3.30.3.	Normprofil: '1948' ·	556
3.30.4.	Uddybning: '1948' ·	556
3.31.	'1955-retskrivningen' ·	559
3.31.1.	Hovedtræk: '1955' ·	559
3.31.2.	Indholdsdirektiver: '1955' ·	560
3.31.3.	Normprofil: '1955' ·	563
3.31.4.	Uddybning: '1955' ·	564
3.32.	'1956-folketingsretskrivningen' (1956 ff.) ·	578
3.32.1.	Hovedtræk: '1956-folketingsretskrivningen' (1956 ff.) ·	578
3.32.2.	Indholdsdirektiver: '1956-folketingsretskrivningen' (1956 ff.) ·	579
3.32.3.	Normprofil: '1956-folketingsretskrivningen' (1956 ff.) ·	581
3.32.4.	Uddybning: '1956-folketingsretskrivningen' (1956 ff.) ·	582
3.33.	'1986-retskrivningen' ·	584
3.33.1.	Hovedtræk: '1986' ·	584
3.33.2.	Indholdsdirektiver: '1986' ·	585
3.33.3.	Normprofil: '1986' ·	590
3.33.4.	Uddybning: '1986' ·	590

BIND 2

Kapitel 4. Ordlister · 629

4.1.	Indledning ·	631
4.2.	Forkortelser og tegn ·	632
4.3.	Ordliste RP3. Dobbelt- eller enkeltvokal ·	634
4.4.	Ordliste RP4a. Understøttende <i>e</i> ·	636
4.5.	Ordliste RP4b. Stumt slut- <i>e</i> ·	637
4.6.	Ordliste RP4c. Betydningsadskillende <i>e</i> ·	640
4.7.	Ordliste RP5a. Dobbelt- eller enkeltkonsonant foran anden konsonant ·	641
4.8.	Ordliste RP5b. Dobbelt- eller enkeltkonsonant i enkeltord ·	642
4.9.	Ordliste RP6. Palatalisering ·	645

- 4.10. Ordliste RP7a. Fremmede bogstaver. Ord med *c* · 647
- 4.11. Ordliste RP7b. Fremmede bogstaver. Ord med *q* · 649
- 4.12. Ordliste RP7c. Fremmede bogstaver. Ord med *w* · 651
- 4.13. Ordliste RP7d. Fremmede bogstaver. Ord med *x* · 652
- 4.14. Ordliste RP7e. Fremmede bogstaver. Ord med *z* · 653
- 4.15. Ordliste RP8. Fremmedord · 655
- 4.16. Ordliste RP9. Ét eller flere ord · 666
- 4.17. Ordliste RP11. *ø* eller *ö* · 673
- 4.18. Ordliste RP13. *e* eller *æ* · 675
- 4.19. Ordliste RP14. *o* eller *aa(å)* · 680
- 4.20. Ordliste RP16. *ie* eller *je* i trykssvag stavelse · 681
- 4.21. Ordliste RP17a. Diftonger på *-[j]* · 683
- 4.22. Ordliste RP17a1. Diftonger i *dej, fej, sej* · 685
- 4.23. Ordliste RP17b. Diftonger på *-[w]* · 685
- 4.24. Ordliste RP18–19. Stumt *d* · 687
- 4.25. Ordliste RP20. Stumt *g* · 692
- 4.26. Ordliste RP21. Stumt *h* · 693
- 4.27. Ordliste RP22. *v* eller *f* · 695
- 4.28. Ordliste RP24a. Bøjningsformer af substantiver på trykstærk vokal · 697
- 4.29. Ordliste RP24b. Bøjningsformer af verber på trykstærk vokal · 698
- 4.30. Ordliste RP24c. Bøjningsformer af adjektiver på trykstærk vokal · 700
- 4.31. Ordliste RP25a. Bøjningsformer af fremmedord
med slutstavelse med hovedtryk og kort vokal · 701
- 4.32. Ordliste RP25b. Bøjningsformer af fremmedord
med slutstavelse med hovedtryk og stum slutkonsonant eller *n* · 703
- 4.33. Ordliste RP25c. Bøjningsformer af fremmedord
med slutstavelse med bitryk og kort vokal · 705

Kapitel 5. Kronologi · 709

- 5.1. Indledning · 711
- 5.2. Fra 1739 til 1869 · 712
- 5.3. Fra 1870 til 1909 · 721
- 5.4. Fra 1910 til 1939 · 743
- 5.5. Fra 1940 til 1949 · 765
- 5.6. Fra 1950 til 1959 · 801
- 5.7. Fra 1960 til 1969 · 824
- 5.8. Fra 1970 til 1979 · 828
- 5.9. Fra 1980 til 1989 · 833
- 5.10. Fra 1990 til 1999 · 846
- 5.11. Fra 2000 til 2005 · 864

Kapitel 6. Bibliografi · 873

- 6.1. Alfabetisk bibliografi · 875
- 6.2. Kronologisk nøgle · 1061
- 6.3. Arkiver og biblioteker · 1097

Efterskrift · 1105

- Og hvad så? · 1107
- Gymnasie/gymnasium osv.* · 1107
- Klor/chlor, fosfor/phosphor osv.* · 1108
- Indenfor/inden for osv.* · 1109
- R-problemer* · 1109
- Kommaer* · 1110
- Dobbeltformer* · 1112

Kapitel 7. Resumé/Summary · 1115

- 7.1. Resumé på dansk · 1117
 - 7.1.1. Formål, afgrænsning og opbygning · 1117
 - 7.1.2. Indledning (kapitel 1) · 1118
 - 7.1.3. Direktiver og aktører (kapitel 2) · 1118
 - 7.1.4. Normer (kapitel 3) · 1121
 - 7.1.5. Ordlistes (kapitel 4) · 1124
 - 7.1.6. Kronologi (kapitel 5) · 1124
 - 7.1.7. Bibliografi (kapitel 6) · 1126
 - 7.1.8. Og hvad så? (efterskrift) · 1128
- 7.2. Summary in English · 1129
 - 7.2.1. Aim, delimitation and structure · 1129
 - 7.2.2. Introduction (chapter 1) · 1130
 - 7.2.3. Directives and principal players (chapter 2) · 1130
 - 7.2.4. Norms (chapter 3) · 1133
 - 7.2.5. Word lists (chapter 4) · 1135
 - 7.2.6. Chronology (chapter 5) · 1137
 - 7.2.7. Bibliography (chapter 6) · 1139
 - 7.2.8. And then what? (postscript) · 1141

Register · 1143

Kapitel 4

ORDLISTER

4.1. Indledning

Ordlisterne¹ på de følgende sider registrerer en række ændringer i den officielle stavemåde fra 1775 (til dels 1739) til de seneste ændringer i 2001. Hver ordliste dækker et bestemt retskrivningsproblem (RP, se oversigten på indersiden af bindet), og den enkelte ordliste er forsynet med samme RP-nummer som i afhandlingen i øvrigt. (Se evt. nærmere om de enkelte RP'er i afsnit 3.2, "Problemerne (RP1-RP28)" i normkapitlet). I nogle tilfælde er ordene eller ordformerne under det enkelte RP fordelt på flere ordlister, fx er listen vedrørende fremmede bogstaver (RP7) opdelt i fem separate lister, RP7a-e, svarende til de fem fremmede bogstaver *c, q, w, x, z*.

Det enkelte ords ortografiske historie er beskrevet i sin helhed i den enkelte liste. Det betyder at også ændringer som ikke vedrører det specifikke RP som i øvrigt er ordlistens emne, er registreret under det pågældende ord. Den ortografiske udvikling af et ord angår undertiden mere end ét retskrivningsproblem, og samme ordartikel kan derfor optræde i flere ordlister. Det gælder fx artiklen *creme*, der er med på både fremmedordslisten (RP8) og listen over ord med det fremmede bogstav *c* (RP7a), og artiklen *skøn*, der både figurerer på palataliseringslisten (RP6) og på *ø/ö*-listen (RP11). I en del tilfælde er dobbeltbehandling dog undgået ved at der henvises fra en ordliste til hovedbehandlingen i en anden ordliste, således fx til ordliste RP7a fra *kaptajn* i ordliste RP17a og til ordliste RP8 fra *teologi* i ordliste RP21.

Listerne, der i alt rummer ca. 1000 opslagsord (inkl. henvisningsartikler og uden fradrag af ord der forekommer under mere end ét RP), giver naturligvis ikke et udtømmende billede af de ortografiske ændringer i enkeltord der har fundet sted i perioden. Jeg har dog tilstræbt at gøre udvalget så bredt at listerne dels er repræsentative mht. de vigtigste ordtyper, dels indeholder de mest prominente og omdiskuterede af periodens enkeltord, herunder de fleste "ortografiske pendulord", der som fx *blusel* (RP5b), *cognac* (RP7a og RP8), *gidsel* (RP18-19), *jysk* (RP18-19), *ligesom* (RP9), *pinje* (RP16) har svinget mellem identiske eller næsten identiske stavemåder i forskellige ortografiske normer.

Stavemåderne er eftersat i de officielle retskrivningsdirektiver 1775-2001. Fokus ligger på registreringen af periodens ændringer, og uændret form i et eller flere umiddelbart følgende direktiver er derfor ikke oplyst eksplicit. De skrivemåder der er brugt i '1775'-, '1800'-, '1847'- og '1872-retskrivningen' og i 1. og 3. udgave af Såbys retskrivningsordbog (*SRO 1891* og *SRO 1896*), er dog altid anført, altså også når de er identiske med skrivemåden i det forudgående direktiv, ligesom også skrivemåder der er nævnt i eller følger af *Cirk. 9.8.1871*, *Bek. 1889*, *Bek. 1892* og *Bek. 1948*, gennemgående er noteret. Også enkelte ord hvis stavemåde, evt. bortset fra stort/lille begyndelsesbogstav

1 De fleste af ændringerne er tidligere registreret og publiceret i én samalfabetiseret liste i min artikel "Gamle ord i nye klæder. Lille ortografisk ændringsordbog 1775-2001" (*Galberg Jacobsen 2006a*). Der er dog her i afhandlingen inddraget yderligere en del ord og retskrivningsproblemer (fx i RP3, RP5a, RP24 og RP25), ligesom behandlingen af de enkelte ord er suppleret med nye oplysninger og præciseringer, herunder §-nummer i bekendtgørelser og retskrivningsvejledninger.

eller *aa/å*, har været konstant i hele perioden (men hvor man kunne have mistanke om at der har været ændringer), kan være med på en liste, fx *alt for* (RP9), *familie* (RP16), *rytme* (RP8).

Som opslagsform er anført den nugældende (eller seneste) form, der ligeledes er den form der er alfabetiseret efter. Den sidst anførte form er den der har været den gældende siden det anførte direktiv og indtil nu (altså *RO2 2001*).

4.2. Forkortelser og tegn

1739 = '1739-retskrivningen', i praksis den faktisk anvendte retskrivning i *Forordn. 17.4.1739*. Se nærmere i afsnit 3.4.2. Stavemåder fra '1739-retskrivningen' er kun sporadisk anført i ordlisterne.

1775 = '1775-retskrivningen', i praksis den faktisk anvendte retskrivning i *Malling 1777*. Se nærmere i afsnit 3.5.2.

1799 = Badens *Dansk ortografisk Ordbog (Baden 1799)*. Se nærmere under 'Badens retskrivning' (1785-1801) i afsnit 3.6.2. Stavemåder fra *Baden 1799* er kun noteret lejlighedsvis (specielt under RP14 og RP17a1).

1800 = '1800-retskrivningen', i praksis retskrivningen i *VSO*, dvs. *Videnskabernes Selskabs Ordbog*, bd. 1-8, 1793-1905, stedvis suppleret med selskabets Ordbogskommissions *Betænkn. 18.4.1805*. Se nærmere i afsnit 3.8.2 om udgivelsesår for de enkelte bind og om de dele af alfabetet de omfatter. Ord med Æ er placeret under AE (bd. 1, 1793), og ord med Ø under OE (bd. 4, 1826).

1805-Bet. = *Betænkn. 18.4.1805* (se under 1800).

1847 = '1847-retskrivningen', i praksis 'Molbechs retskrivning' (1813-1859), primært som den foreligger i *Molbech 1833*. Se nærmere i afsnit 3.9.

1871-Cirk. = *Cirk. 9.8.1871*. Skrivemåder mærket "1871-Cirk." fremgår ikke direkte af cirkulæret, men er nævnt i eller følger af *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*. Se nærmere i afsnit 2.16 og afsnit 3.22.2.

1872, 1880, 1882 = Svend Grundtvigs *Dansk Haandordbog*, 1.-3. udg., dvs. *DHO 1872-1882*. Se nærmere i afsnit 3.24.2.

1888-Medd. = *Medd. 24.7.1888*. Se nærmere i afsnit 2.24. Stavemåder fra *Medd. 1888* er kun noteret i et par tilfælde hvor ordet ikke er med i *Bek. 1889*.

1889-Bek. = *Bek. 7.6.1889*. Se nærmere i afsnit 3.25.2.

1891, 1892, 1896, 1904, 1909, 1913, 1918, 1919 = Såbys retskrivningsordbog, 1.-8. udg., dvs. *SRO 1891-1919*. Se nærmere i afsnit 3.27.2.

1892-Bek. = *Bek.-Retskr. 27.2.1892*. Se nærmere i afsnit 3.27.2.

1892-Bek.-Leds. = *Bek.-Leds. 27.2.1892*. Se nærmere i afsnit 3.27.2.

1922-Stednavneliste = *Stednavneliste 1922*.

1923, 1925, 1929, 1938-1946 = *Dansk Retsskrivningsordbog*, 1.-3. udg. (1.-6. opl.), dvs. *DRO 1923-1946*. Se nærmere i afsnit 2.28.2.

1932-Stednavneliste = *Stednavneliste 1932*.

1938-Stednavneliste = *Stednavneliste 1938*.

1948-Bek. = *Bek. 22.3.1948*. Se nærmere i 3.30.2.

1955 = *Retskrivningsordbog*. Udg. af Dansk Sprognævn, dvs. *RO1 1955*. Se nærmere i afsnit 3.31.2.

1986, 1996, 2001 = Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen*, 1.-3. udg., dvs. *RO2 1986*, *RO2 1996* og *RO2 2001*. Se nærmere i afsnit 3.33.2.

RL = "Retskrivningslisten", dvs. selve ordbogen (i modsætning til Retskrivningsvejledningen, der er markeret med en §-henvisning).

- ★ Stjerne angiver at den pågældende form anbefales af Kultusministeriet (1892 ff.).
- (★) Stjerne i parentes angiver at anbefalingsstjernen er med i Henrik Bertelsens Retskrivningsvejledning i *SRO 1918*, men mangler inde i selve ordbogen.
- [] Kantet parentes omkring en skrivemåde (eller omkring et lighedstegn, [=]) angiver at skrivemåden ikke er udtrykkeligt nævnt i det anførte direktiv, men at den følger af de regler der er givet i direktivet (se også ovenfor under "1871-Cirk."). Notation af typen "[*annullere?*] 1872" eller "[=?] 1872" angiver at ordet ikke er med i *DHO 1872*, og at det i overensstemmelse med Svend Grundtvigs principper for medtagelse af fremmedord (se afsnit 3.24.4, RP8) formentlig skal forstås sådan at han mener at ministeriet kun ville kunne acceptere en genuin skrivemåde.
- [...] markerer at det pågældende ord ikke er eftersat i ældre direktiver end det først anførte.
- ÷ Minus markerer at et ord ikke er med i det pågældende direktiv. I ordlister der specielt drejer sig om bøjningsformer (fx RP25a-c), betegner et minus dog at den relevante bøjningsform ikke fremgår af den undersøgte kilde, men udelukker i øvrigt ikke at ordet er opslagsord i direktivet.

Valgfri stavemåder (dobbeltsformer) er markeret med skråstreg, fx *al Ting/alting* (RP9), eller (sjældnere) med parentes omkring ét eller flere bogstaver, fx *Skalot(te)-løg* (RP8). Parentes omkring en (hel) valgfri stavemåde angiver at den pågældende form ikke er fuldt ud ligestillet med de øvrige former, og ved en række sådanne former er det tillige i en fodnote angivet hvori den manglende ligestilling består, eller hvad den skyldes; se fx note 208 til formen *Ballie* under *balje* (RP16).

4.3. Ordliste RP3

Dobbelt- eller enkeltvokal

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af dobbeltvokal til markering af vokallængde (jf. 3.2, RP3).

Anmærkning: Ordliste RP3

Skrivemåderne i 1889-Bek. og 1892-Bek. er her i ordliste RP3 kun anført ved de ord hvor mulighed for dobbeltvokal videreføres efter 1871, dvs. ved ordene *en* og *vis*, *vist*. Ved de øvrige ord anerkender 1889-Bek. og 1892-Bek. (i hhv. § 10 og § 9) kun brug af enkeltvokal, og de anførte skrivemåder i 1891 og 1896 er således sammenfaldende med dem der foreskrives i henholdsvis 1889-Bek. og 1892-Bek.

brev *Brev* 1775 = 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*brev*] 1948-Bek.

dels (adv.) *deels* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *dels* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

en (talord, pron.) (*eenfoldig*, *eenrum*) 1739 > *een/en* 1775 > *een* 1800 > *een* (Molbech 1813-1833) /*een/(en)*² (Molbech 1859) 1847 > *een/en* (i gotisk skrift), *én/en* (i latinsk skrift) 1871-Cirk.³ > *een/(en)* (i gotisk skrift), *én/(en)* (i latinsk skrift) 1872⁴ > *een* (talord) 1889-Bek., § 10 > *een* (talord), *en* (pron.)⁵ 1891 > *een* (talord) 1892-Bek., § 9 = 1896 > *én/en*⁶ 1955

- 2 I talordet har *Molbech 1859* altid dobbeltvokal. I pronomenet foretrækkes ligeledes dobbeltvokal, men der åbnes dog også for enkeltvokal: "I disse Tilfælde [dvs. som pron.] skrives snart *een*; snart *En*, eller *Een*; den sidste Skrivemaade bør helst følges, som den, der lettest betegner den særskilte Anvendelse".
- 3 Ordet *en/én* er ikke nævnt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, men der åbnes i udtalelsens pkt. 3 for at man "i Tilfælde, hvor Misforstaaelse er at frygte" kan bruge accent, fx *véd*, *vís* over for *ved*, *vis*. Muligheden for at bevare vokalfordobling (og understøttende *e*) i stedet for at bruge accent "[h]vor den saa kaldte danske Skrift beholdes", fremgår af en anmærkning til udtalelsens pkt. 4.
- 4 Muligheden for at bruge vokalfordobling i *een* skrevet med gotisk skrift er (i modsætning til ved fx *vis*) ikke nævnt i den alfabetisk placerede ordbogsartikel i *DHO 1872*, men følger af *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, der er trykt i ordbogens forord. I øvrigt synes *DHO 1872* (og tydeligere *DHO 1880*) at forbeholde accentmuligheden (og dobbeltvokalen i gotisk skrift) for talordet, mens pronomenet skrives uden accent, jf. eksemplerne *én Gang for alle* og *lige med ét* (1872 og 1880) og *en* og *anden* og *hvad er det for en?* (1880).
- 5 1889-Bek. (§ 10) og 1892-Bek. (§ 9) nævner kun talordet *een*, *eet* til forskel fra artiklen *en*, *et* og omtaler altså slet ikke pronomenet. *SRO 1891* og *1896* skelner eksplicit mellem talord og pronomen: "**een, eet; en, et.** Som Talo. skrives Ordet med dobbelt e, som ubest. Stedo. og selvfølgelig ogsaa som ubest. Kendeo. med enkelt Selvlyd". *SRO 1904 ff.* har tilsvarende talordet *een*, *eet* og pronomenet (og artiklen) *en*, *et*. Fra *SRO 1918* til og med *DRO 1929* (sidste oplag 1946) har Retskrivningsvejledningen tillige "**Selvlydsfordobling** bruges .. i Talordet *een – eet*, til Forskel fra det ubestemte Kendeord (Artiklen) og Stedordet (Pronominet) *en – et*; kun hvor Talbetydningen er stærkt fremtrædende, skrives altsaa *een – eet*" (§ 3, her citeret fra *SRO 1918*).
- 6 I *RO1 1955*'s alfabetiske del er formen uden accent opført som opslagsform med ordklassebetegnelserne "kendeo., stedo., talo." og med en henvisning til Retskrivningsvejledningens § 4b. I den pågældende paragraf anføres det at accent kan bruges "til at angive tryk eller lang vokal i tilfælde, hvor det

- hed** (adj.) (*Heede* 'landskab', *Hede* 'varme') 1775, *heed* (*hedt*, *hede*) 1800 > *hed* 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
- hel** (*heele*) 1739 > *heel* (*hele*) 1800 = 1847 > *hel* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
- hus** *Huus* (*Huse(t)*) 1775 = 1800 = 1847 > *Hus*⁷ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*hus*] 1948-Bek.
- is** *Iis* (*Isen*) 1775, *Iis*⁸ (*Isen*) 1800 = 1847 > *Is*⁹ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*is*] 1948-Bek.
- lig** (sb.) *Lig* 1775 > *Liig* 1800 > *Lig* (Molbech 1813)/*Liig*/(*Lig*) (Molbech 1833-1859)¹⁰ 1847 > *Lig* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*lig*] 1948-Bek.
- lig** (adj.) *liig* 1775 > *liig*/*lig*¹¹ 1800 > *liig* 1847 > *lig* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
- pil** *Piil* (*Pile*) 1775, *Piil* (*Pilen*, *Pile*) 1800 = 1847 > *Pil* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*pil*] 1948-Bek.
- reb** (*greeb*/(*greb*), *angreeb*/(*angreb*) præet., *Angreb*) 1775, *Reeb* (*Rebet*) 1800 > *Reb* 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*reb*] 1948-Bek.
- rig** (adj.) *rig(t)*/(*riigt*) 1775 > *riig*, *riigt* (*rige*) 1800 > *rig* 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
- sten** *Steen* (*Stene*/(*steene*, vb.)) > *Steen* (*Stenen*, *Stene*) 1800 > *Sten* 1847 = 1871-Cirk.¹² = 1872 = 1891 = 1896 > [*sten*] 1948-Bek.
- tid** *Tiid* 1739 > *Tid* 1775 = 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*tid*] 1948-Bek.
- ved** (vb., præs.) *veed* 1775 = 1800 = 1847 > *ved*/*veed* (i gotisk skrift), *ved*/*véd* (i latinsk skrift)¹³ 1871-Cirk. > *veed* (i gotisk skrift), *véd* (i latinsk skrift)¹⁴ 1872 > *ved* 1891 =

kan lette forståelsen", og det fremgår af eksemplerne at det kan gælde såvel talordet (*jeg købte kun én stol*) som pronomenet (*give én gift*). Også i *RO2 1986 ff.* er det trykket der betinger muligheden for accenttegn; i ordbogens alfabetiske del er accentmuligheden ligefrem nævnt ved pronomenet, men ikke ved talordet (der er behandlet sammen med artiklen). Af eksemplerne i Retskrivningsreglerne fremgår det dog at ikke blot pronomenet (fx *Den slags er jo værst for én selv*), men også talordet (fx *Jeg købte kun én stol*) kan skrives med accent, og det pointeres i øvrigt at brug af accent i bl.a. *en* og *et* udtalt trykstærkt "ofte [er] til stor hjælp for læseren" (§ 5.1).

7 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 3.

8 "Vel have nyere Skribenter, saavel i dette Ord som i andre, hvor Vocalerne i Udtalen ere langtonede, bortkastet den ene Vocal, og skrive *Is*, da man tilforn altid skrev med dobbelt Vocal *Iis*, for at vise at Vocalen er langtonet; men da Ordbogen i de foregaaende Bogstaver haver beholdt de dobbelte Vocaler uden mindste Forandring, saa bør vi og følge den Regel for Fremtiden. Langebek og flere skrive ogsaa altid disse Ord med dobbelte Vocaler" (*VSO*, 1820).

9 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 3.

10 *Molbech 1813* henviser fra *Liig* (ej fejlmærket) til *Lig*; *1833* og *1859* henviser fra *Lig* til *Liig*; *1833* kommenterer ikke forholdet mellem de to skrivemåder, hvorimod *1859* bemærker: "Den almindeligste Skrivemaade er *Liig*. Nogle skrive *Lig*".

11 Under *liig*: "skrives og *Lig*" (*VSO*, 1820).

12 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 3.

13 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 3-4.

14 Ordbogen skriver *jeg véd* (*veed*) som de eneste muligheder. Det kan dog ikke udelukkes at *véd* også dækker skrivemåden *ved*, idet Grundtvig regelmæssigt bruger accenttegn som ren udtalevejledning, fx *hél*, *hélt*, *Svín*, *Sýn*, *Tén*.

1896 > *ved*/(*véd*)¹⁵ 1955

vin *Viin*/(*Vintapper*) (*Vinen*) 1775 > *Viin* (*Vine*, *Vinen*) 1800 = 1847 > *Vin* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*vin*] 1948-Bek.

vis, vist (klog, klogt) (*Priis*, *viise* vb.) 1739, *viis*, (*viist* præt. ptc.) 1775 = *viis*, *viist* 1800 = 1847 > *vis*/*viis*, *vist*/*viist* (i gotisk skrift), *vis*/*vis*, *vist*/*víst* (i latinsk skrift)¹⁶ 1871-Cirk. > *viis*, [*viist*] (i gotisk skrift); *vis*, *víst* (i latinsk skrift)¹⁷ 1872 > *viis*, *viist* 1889-Bek., § 10 = 1891 = 1892-Bek., § 9 = 1896 > *vis*/(*vis*)¹⁸ 1986

4.4. Ordliste RP4a

Understøttende *e*

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af understøttende *e* til markering af vokallængde (jf. afsnit 3.2, RP4a). Se også ordliste RP21 med enkelte eksempler på (muligt) understøttende *h*, fx *ur*, *vare*.

Anmærkning: Ordliste RP4a

Skrivemåderne i 1889-Bek. og 1892-Bek. er her i ordliste RP4a kun anført ved de ord hvor mulighed for understøttende *e* videreføres efter 1871, dvs. ved ordene *Fyn* og (delvis) *Møn*. Ved de øvrige ord anerkender 1889-Bek. og 1892-Bek. (i hhv. § 10 og § 9) kun brug af enkeltvokal, og de anførte skrivemåder i 1891 og 1896 er således sammenfaldende med dem der foreskrives i henholdsvis 1889-Bek. og 1892-Bek.

befol *befoel* 1775 > *befol* 1800 > *befoel*¹⁹ 1847 > *befol* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 = 1946²⁰

for (sb.) Se ordliste RP4c

for (vb., præt.) Se ordliste RP4c

Fyn *Fyen* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *Fyn* 1871-Cirk. = 1872 = 1889-Bek., § 10 = 1891 > *★Fyen*/*Fyn* 1892-Bek.-Leds., s. 140 = 1896 > *Fyen*/*Fyn* 1904 > *Fyn* 1909 = 1922-Stednavneliste = 1938-Stednavneliste, (*fynbo*, *fynsk*) 1955, *Fyn* 1986

15 Muligheden for accenttegn følger af Retskrivningsvejledningens generelle tilladelse til at bruge accent hvor det kan lette forståelsen eller læsningen (1955, § 4, 1986, § 5.5).

16 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 3-4.

17 Med forbehold for samme usikkerhed som nævnt under *ved* (se note 14).

18 Muligheden for accenttegn følger af Retskrivningsreglernes generelle tilladelse til at bruge accent hvor det kan lette læsningen (1986, § 5.5).

19 Her og i det følgende ses bort fra den svage bøjningsform *befalede*, og den stærke form anføres umærket uanset om den (som i *Molbech 1833* og *1859* og i *SRO 1891*) er karakteriseret som en sjældnere eller særlig digterisk form.

20 Formen er her i *DRO 1946* (mærket "foræld.") for sidste gang med i en officiel retskrivningsordbog. Fra og med *RO1 1955* forekommer kun den svage præteritumsform *befalede*.

føl (imp.) Se ordliste RP4c

jul *Juel* 1739, ÷ 1775, *Juul* (*Julen*, *Juleaften* osv.) 1800 = 1847 > *Jul* 1871–Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*ju*] 1948–Bek.

Møn *Møen* 1775 = 1800, ÷ 1847 > *Møn*²¹ 1871–Cirk., ÷ 1872 > *Møen* 1889–Bek., § 10 = 1891 = 1896 > *Møen/Møn* 1904 > *Møn* 1909 = 1922–Stednavneliste = 1932–Stednavneliste, (*mønbo*, *mønsk*) 1955, *Møn* 1986

ror (*Roeret*) 1775 > *Roer* (*Roret*) 1800 > *Ror*/(*Roer*) 1847²² > *Ror* 1871–Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*ror*] 1948–Bek.

ros (lov, pris) Se ordliste RP4c

skar (præt.) *skaer* 1775 > *skar* 1800 = 1847 = 1871–Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

skole (*Skoler*/(*Skoeler*)) 1739 > *Skole* 1775 = 1800 = 1847 = 1871–Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*skole*] 1948–Bek.

slør ÷ 1775, *Sløer/Slør* (*Sløret*) 1800 > *Slør* 1847 = 1871–Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*slør*] 1948–Bek.

sol (*Solen*) 1775, *Sol*/(*Soel*, *Sool*)²³ (*Solen*) 1800 > *Sol* 1847 = 1871–Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*sol*] 1948–Bek.

stol *Stol*/(*Stoel*) 1775 > *Stol* 1800 = 1847²⁴ = 1871–Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*stol*] 1948–Bek.

stor *stor*, *stort* 1775 = 1800 = 1847 = 1871–Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

svor (præt.) (*so(e)re(t)*) 1775, *svor*/(*soer*)²⁵ 1800 > *svor*/(*svoer*)²⁶ 1847 > *svor* 1871–Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 (> *svor/sværgede* 1986)

tal (imp.) Se ordliste RP4c

var (adj.) Se ordliste RP4c

4.5. Ordliste RP4b

Stumt slut-*e*

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af (overvejende) stumt, ikke-fleksivisk slut-*e* til markering af vokallængde (jf. afsnit 3.2, RP4b).

21 Indførelsen af *Møn* som obligatorisk form forudsætter enstavet udtale. Udtale i to stavelser, og dermed stavemåden *Møen*, kan dog næppe udelukkes, jf. at *SDU* (færdigredigeret 1982) med henvisning til stavemåden *Møen* også anfører en udtale i to stavelser. En tilsvarende tostavelseudtale fremgår ikke under *Fyn*.

22 *Molbech 1813* henviser fra det fejlmarkerede *Roer* til *Ror* og oplyser dér (ligesom senere *1833* og *1859*) at det har langt o. *1859* tilføjer yderligere ”skrives ogsaa *Roer* (een Stavelse).”

23 ”Vocalen lang, derfor i ældre Skrifter ogsaa *Sool* og *Soel*” (*VSO*, 1848).

24 *Molbech 1813* har dog også et fejlmarkeret *Stoel* på alfabetisk plads med henvisning til *Stol*.

25 ”Ældre og endnu i daglig Tale forekommende Form er: *svær*, *soer*, *søren*” (*VSO*, 1848).

26 *Molbech 1813* har under *sværge* i selve ordbogen kun præt. *svor*, men udtrykker ikke desto mindre i den indledende retskrivningslære en vis forståelse for skrivemåden *svoer* (s. 40). *1833* og *1859* har kun *svor*.

Anmærkning: Ordliste RP4b

Skrivemåderne i 1889- og 1892-Bek. er her i RP4b kun anført undtagelsesvis, idet bekendtgørelserne (i hhv. § 10 og § 9) generelt viderefører den afvisning af stumt *e* som er fastslået i 1871-Cirk. Skrivemåderne i 1891 og 1896 er således sammenfaldende med dem der foreskrives i hhv. 1889- og 1892-Bek.

akademi *Academie* 1775 = 1800 = 1847 > *Akademi* 1871-Cirk. = 1880 = 1891 = 1896 > [*akademi*] 1948-Bek.

arme/armé Se ordliste RP8

attrå *Attraae/(Attraa)* 1775 > *Attraa* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*attrå*] 1948-Bek.

by *Bye* 1739 > *By* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*by*] 1948-Bek. – Se også ordliste RP24a

fæ *Fæ* 1739 > *Fæ* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*fæ*] 1948-Bek.

få (adj.) Se ordliste RP4c

få (vb.) Se ordliste RP4c

geografi *Geographie* 1775 = [*Geographie*] 1800²⁷ = 1847 > *Geographi* 1871-Cirk. [=?] 1872 > (*Geograf, geografisk*) 1891 = 1896 = *Geografi* 1904 > [*geografi*] 1948-Bek.

gi(e) sb. ÷ 1775, *Gi* 1800 > *Gi/Gie* 1847 = 1872, (*Gitov*) 1891, *Gi/Gie* 1904 > [*gi/gie*] 1948-Bek.

gå (imp., sg.) *gaæ*²⁸ 1775, *gaæ, gak*²⁹ 1800 > *gaa, gak* 1847, *gaa* 1871-Cirk., ÷ 1872, [*gaa*]/(*gak*)³⁰ 1891 = 1896 > [*gå*] 1948-Bek.

kro *Kroe* 1739, ÷ 1775 > *Kro*³¹ 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*kro*] 1948-Bek.

lo (vb., præt. sg.) ÷ 1775, *loe* 1800 = 1847 > *lo* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

ly *Lye* 1775 > *Ly* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*ly*] 1948-Bek.

lå (præt. sg.) *laae* 1775 = 1800 = 1847 > *laa* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*lå*] 1948-Bek.

mulig *muelig* 1739 = 1775 = 1800³² > *mulig/(muelig)*³³ 1847 > *mulig* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

27 Ordet er ikke med i *VSO* (1802), men ordbogen skriver generelt fremmedord af denne type med slut-*e* (se nærmere i afsnit 3.8.4, RP4).

28 Der er vist kun et eksempel på imperativ af verbet *gaa* i *Malling* 1777, nemlig replikken ”gaæ I hen, og gjør eders Bedste” (s. 160), med pluralispronomenene *I* og *eders*, men henvendt til en enkeltperson.

29 ”imper. *gaæ* [jældent?] *gak*, pl. *gaær*” (*VSO*, 1802).

30 Imperativen *gaa* fremgår ikke eksplicit af *SRO* 1891 ff. (og i øvrigt heller ikke af nogen senere retskrivningsordbøger). Formen *gak* er anmærket som ”gl. Bydemaade”.

31 Under opslagsordet *Kroen* (*VSO*, 1820).

32 Således i *VSO*, bd. 4, 1826 (jf. også afsnit 3.8.4, RP4). *VSO*, bd. 7, 1863, har som opslagsord *Umulig*, men med den parentetiske tilføjelse ”ogsaa *umuelig*”.

33 *Molbech* 1813 henviser fra (det ikke-fejlmarkerede) *muelig* til *mulig*, og oplyser at den sidstnævnte form er i overensstemmelse med ”Udtale og Skrivebrug”, mens skrivemåden ”egentlig efter Etymol.” er *muelig*. 1833 anfører under *mulig*: ”Nogle skrive det endnu *muelig*”, og 1859 uddyber til ”Nogle skrive det endnu, som hos Ældre, *muelig*, hvilket er baade etymologisk og analogisk rigtigere”.

- måske** *maaskee* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *maaske* 1871-Cirk. = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*måske*] 1948-Bek.
- ny** (adj., ubf.sg.) *nye* 1775 > *ny* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
- på ny** *paa nye* 1775 > *paa ny* 1800 > *paa Ny* 1847 > *paa ny* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*på ny*] 1948-Bek.
- ro** *Roe* 1775 > *Ro* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*ro*] 1948-Bek.
- rytteri** (*Betlerie*) 1739, *Rytterie* 1775 > *Rytteri* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*rytteri*] 1948-Bek.
- skilderi** (*Hyklerie*) 1739, *Skilderie* > *Skilderi* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*skilderi*] 1948-Bek.
- slå** (imp., sg.) *slaae* 1775, ÷ 1800 > *slaa* 1847³⁴ = 1871-Cirk., ÷ 1872³⁵, ÷ 1891, ÷ 1896 > [*slå*] 1948-Bek.
- sne** *Snee* 1775 = 1800 = 1847³⁶ > *Sne* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*sne*] 1948-Bek.
- sti** *Stie*³⁷ 1775 > *Stie* (1805-Bet.)/*Sti* (*VSO*, 1848) 1800 > *Sti* 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*sti*] 1948-Bek.
- sy** (imp., sg.) ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, *sy* 1871-Cirk., ÷ 1872³⁸, ÷ 1891, ÷ 1896
- sø** *Søe* 1775 > *Sø* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*sø*] 1948-Bek.
– Se også ordliste RP24a
- søslag** (*Søe-Farten*) 1739, *Søeslag* 1775 > *Søslag* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = (*Søfart* mfl.) 1891 = 1896 > [*søfart, søslag*] 1948-Bek.
- så** (præt. sg.) Se ordliste RP4c
- tro** (sb.) *Troe* 1775 > *Tro* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*tro*] 1948-Bek.
- tro** (adj., ubf. sg.) *troe* 1775 > *tro* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
- træ** (ubf. sg.) *Træe*/(*Træ*) 1775 > *Træ* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*træ*] 1948-Bek. – Se også ordliste RP24a
- ø** (*Færøe*) 1739 > *Øe* 1775 > *Ø* 1800 > *Ø*/(*Øe*)³⁹ 1847 > *Ø* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*ø*] 1948-Bek. – Se også ordliste RP24a

34 ””Slaa til, om du tør!”” (*Molbech 1859*, sp. 837, l. 14).

35 Imperativ fremgår ikke eksplicit af retskrivningsordbøgerne *DHO* 1872 ff. og *SRO* 1891 ff. (og i øvrigt heller ikke af nogen senere retskrivningsordbøger).

36 *Molbech 1813* henviser fra det fejlmærkede *Sne* til *Snee*. 1833 og 1859 har blot *Snee* som opslagsform og nævner slet ikke *Sne*.

37 Kun én forekomst (*Faarestie*).

38 Se note 35.

39 *Molbech 1813* henviser fra det fejlmærkede *Øe* til *Ø*. 1833 og 1859 tilføjer efter opslagsordet *Ø* i parentes ”eller *Øe*, som endeel endnu skrive”.

4.6. Ordliste RP4c

Betydningsadskillende *e*

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af betydningsadskillende, ikke-fleksivisk *e* til markering af vokallængde (jf. afsnit 3.2, RP4c).

Anmærkning: Ordliste RP4c

Skrivemåderne i 1889-Bek. og 1892-Bek. er her i ordliste RP4c ikke anført eksplicit, idet bekendtgørelserne (i hhv. § 10 og § 9) generelt viderefører den afvisning af stumt *e* som allerede er fastslået i 1871-Cirk. De anførte skrivemåder i 1891 og 1896 er således sammenfaldende med dem der foreskrives i henholdsvis 1889-Bek. og 1892-Bek.

for (sb., indvendigt betræk) (*fo(e)re* vb. 1775), *Foder/(Foer)*⁴⁰ 1800 = 1847⁴¹ > *Foder/For/Fór* 1871-Cirk. > *Foder/Fór* 1872⁴² > *For* 1891 = 1896 > *Foder/For* 1904 > [*foder/for*] 1948-Bek. > *for/(fór)*⁴³ 1955

for (vb., præst.) *foer* 1775 = 1800 = 1847 > *for/foer* (i gotisk skrift), *for/fór* (i latinsk skrift)⁴⁴ 1871-Cirk. > *foer* (i gotisk skrift), *fór* (i latinsk skrift)⁴⁵ 1872 > *for* 1891 = 1896 > *for/(fór)*⁴⁶ 1955

føl (imp.) ÷ 1775, *føl* 1800 = 1847 = 1871-Cirk., ÷ 1872⁴⁷, ÷ 1891, ÷ 1896

få (adj.) *faa* 1775 = 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*få*] 1948-Bek.

få (vb.) *faae, faaer* 1775 = 1800 = 1847 > *faa, faar* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*få, fār*] 1948-Bek.

ros (lov, pris) *Roes* 1800 = 1847⁴⁸ > *Ros/Rós* 1871-Cirk. > *Rós* 1872⁴⁹ > *Ros* 1891 = 1896 > [*ros*] 1948-Bek.

så (vb., præst., sg.) *saae* (ptc. *seet*) 1775 = 1800 = 1847 > *saa/saae* (i gotisk skrift), *saa/saa'/saā* (i latinsk skrift)⁵⁰ 1871-Cirk. > *saae* (i gotisk skrift), *saa'* (i latinsk skrift) 1872 > *saa* 1891 = 1896 > [*så*] 1948-Bek. > *så/(så')*⁵¹ 1955

40 Under *Foder*: ”i dette Ord .. høres *d* ikke, hvorfor det udtales, og undertiden skrives *Foer*” (VSO, 1802).

41 Kun *Foder* anerkendes af Molbech som selvstændigt ord. Under det sammensatte ord *Foderværk* ’pelsværk’ bemærker dog både 1833 og 1859 at det også skrives *Foerværk*.

42 Med forbehold for samme usikkerhed som nævnt under *ved* (se note 14).

43 Se note 15.

44 Nævnt udtrykkeligt i Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870, pkt. 4.

45 Med forbehold for samme usikkerhed som nævnt under *ved* (se note 14).

46 Se note 15.

47 Se note 35.

48 Molbech 1813 henviser fra det fejlmærkede *Ros* ’berømmelse’ til *Roes* og anfører om denne form: ”Skrives saa af de Fleste til Forskiel fra *Ros*, en Hest, &c”. 1833 og 1859 har ingen ortografisk kommentar, men tilføjer blot i parentes udtaleoplysningen ”een Stavelse” (1859).

49 Med forbehold for samme usikkerhed som nævnt under *ved* (se note 14).

50 Nævnt udtrykkeligt i Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870, pkt. 4.

51 Se note 15.

tal (imp.) *tael* 1775 > *tal* 1800⁵², ÷ 1847, *tal* 1871-Cirk., ÷ 1872⁵³, ÷ 1891, ÷ 1896

var (adj.) *vaer* 1775 > *vaer/var* 1800 > *vaer* (Molbech 1813)/*vaer/var* (Molbech 1833-1859) 1847 > *var/vaer* (i gotisk skrift), *var/vár* (i latinsk skrift)⁵⁴ 1871-Cirk. > *vaer* (i gotisk skrift), *vár* (i latinsk skrift) 1872 > *var* 1891 = 1896 > *var/(vár)*⁵⁵ 1955

4.7. Ordliste RP5a

Dobbelt- eller enkeltkonsonant foran anden konsonant

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af dobbeltkonsonant efter kort vokal foran anden konsonant, primært i bøjningsformer mv. hvis grundform har dobbeltkonsonant (jf. afsnit 3.2, RP5a).

bedre *bedre* 1775 = 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

bitre (*forbittre* 1775) = *bittre* 1800 = 1847 > *bitre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

cifre ÷ 1775, (*Ciffre* 1800), *Ciffre* 1847 > *Cifre* 1871-Cirk. [=?] 1872 = *Cifre* 1891 = 1896 > [*cifre*] 1948-Bek.

dadle *dadle* 1775 = 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

døtre *Døttre* 1775 = 1800 = 1847 > *Døtre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*døtre*] 1948-Bek.

flagre ÷ 1775, *flagre* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

fordoble *fordobble/fordoble* 1775 > *fordoble* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

forkobre ÷ 1775, *forkobre* 1800 > *forkobbre* 1847 > *forkobre* 1871-Cirk. = (*kobre*) 1880 = *forkobre* 1891 = 1896

forsikre *forsikre* 1775 = 1800⁵⁶ > *forsikkre* 1847 > *forsikre* 1871-Cirk. = 1872 = (*Forsikrer*, sb.) 1891 = 1896 = *forsikre* 1904

glimre(nde) *glimre(nde)* 1775, *glimre(nde)* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = *glimrende* 1872 = *glimre* 1891 = 1896

hædre *hædre* 1775 = 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

klapre ÷ 1775, *klapre* 1800 > *klappre* 1847 > *klapre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

klatre *klatre* 1775 > *klattre* 1800 = 1847 > *klatre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

kobret ÷ 1775, *kobbret* 1800 = 1847 > *kobret* 1871-Cirk. = (*kobre*, vb.) 1880, ÷ 1891, ÷ 1896, (*kobre*, vb.) 1955

52 Kun ét eksempel (i citat fra Wessels *Kierlighed uden Strømper*, 1772).

53 Se note 35.

54 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 4.

55 Se note 15.

56 Således trods *sikke*: ligeledes i de redaktionelle eksempler, der 8 gange har *forsikr-*, 1 gang *forsikker-*.

logre ÷ 1775, *logre* 1800 > *logre*/(*loggre*)⁵⁷ 1847 > *logre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

lækre ÷ 1775, *lækkre* 1800 = 1847 > *lækre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

møtrik ÷ 1775, *Møttrik* 1800 = 1847 > *Møtrik* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*møtrik*] 1948-Bek.

ofre, ofring (*op*)*ofre*, *Ofring* 1775 > *offre*, *Offring* 1800 = 1847 > *ofre*, *Ofring* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*ofre*, *ofring*] 1948-Bek.

pudre ÷ 1775, *puddre* 1800 = 1847 > *pudre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

sikre *sikre*/(*sikkre*) 1775 > *sikkre* 1800 = 1847 > *sikre*⁵⁸ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

sitre ÷ 1775, *sittre*/*zittre* 1800 > *zittre* 1847 > *zitre* 1871-Cirk. > *sitre* 1880 = 1891 = 1896 > *sitre*/*zitre* 1904 > *sitre* 1918

sladre *sladdre* 1775 = 1800 = 1847 > *sladre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

slubre ÷ 1775, *slubbre* 1800 > *slubre* 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

sludre ÷ 1775, *sluddre* 1800 = 1847 > *sludre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

smigre *smiggre*/*smigre* 1775 > *smigre* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

stakler ÷ 1775, *Stakler* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*stakler*] 1948-Bek.

tapre *tappre* 1775 = *tapprere* 1800 = *tappre* 1847 > *tapre*⁵⁹ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

visne ÷ 1775, *visne* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

vægre *veggre* 1775 > *vægre* 1800 = 1847 = 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

ytre, ytring *yttre* 1775 = *yttre*, *Yttring* 1800 = 1847 > *ytre*⁶⁰, *Ytring* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*ytre*, *ytring*] 1948-Bek.

4.8. Ordliste RP5b

Dobbelt- eller enkeltkonsonant i enkeltord

Ordlisten indeholder eksempler på brug af dobbelt- eller enkeltkonsonant efter kort vokal og foran en anden vokal i såvel trykstærk stavelse som (i fremmedord) foran den trykstærke stavelse (jf. afsnit 3.2, RP5b). Om dobbelt- eller enkeltkonsonant i bøjningsformer som *fabrik(k)en* og *punktum(m)er*, se ordliste RP25a-c.

anis ÷ 1775 > *Aniis* 1800 > *Anis* 1847 = 1872 > *Annis* 1891 = 1896 > *Anis* 1904 > [*anis*] 1948-Bek.

57 *Molbech 1813* og *1833* har kun *logre*; *1859* har *logre* som hovedopslagsform, men skriver i parentes efter den "ogsaa **loggre**".

58 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 2.

59 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 2.

60 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 2.

- annullere** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [annullere?] 1872, *annulere* 1891 = 1896 > *annullere* 1909
- bedding** ÷ 1775, *Beding* 1800 = 1847 > *Bedding/Beding* 1872 > *Beding* 1891 = 1896 > *Bedding/Beding* 1904 > [bedding/beding] 1948-Bek. > *bedding* 1955
- blusel** ÷ 1775, *Blusel/(Blussel)*⁶¹ 1800 > *Blusel* 1847 = 1872 > *Blussel* 1889-Bek., § 21 > *Blusel* 1891 > *Blussel* 1892 > **Blusel/Blussel* 1892-Bek., § 20 = 1896 > *Blusel/Blussel* 1904 > *Blusel* 1909 > (*)*Blusel/Blussel* 1918 > **Blusel/Blussel* 1923 > [**blusel/blussel*] 1948-Bek. > *blusel* 1955
- edderfugl** ÷ 1775, *Ederfugl/Eerfugl*⁶² 1800 > *Edderfugl* (Molbech 1813⁶³)/*Ederfugl* (Molbech 1833-1859) 1847 > *Ederfugl* 1872 = 1891 = 1896 > *Edderfugl/Ederfugl* 1904 > [edderfugl/ederfugl] 1948-Bek. > *edderfugl* 1955
- grimasse** ÷ 1775, *Grimasser* 1800, ÷ 1847, [Grimace?] 1872, *Grimasse* 1891 = 1896 > *Grimase/Grimasse* 1904 > *Grimasse* 1918 > [grimasse] 1948-Bek.
- kammerat** ÷ 1775, *Camerat* 1800 > *Kammerat* 1847⁶⁴ = 1872 = 1891 = 1896 > *Kamerat/Kammerat* 1904 > *Kammerat* 1913 > [kammerat] 1948-Bek.
- karet** ÷ 1775, *Carreet* (henvisning fra *Karet, Karreet*) 1800 > *Karreet* 1847 > *Karret* 1872 > *Karet/Karret* 1880 > *Karet* 1891 = 1896 > *Karet/Karret* 1904 > *Karet* 1913 > [karet] 1948-Bek.
- karikatur** ÷ 1775, ÷ 1800, *Carricatur* (Molbech 1833)/*Caricatur* (Molbech 1859) 1847, [Caricatur?] 1872 > *Karikatur* 1882 = 1891 = 1896 > *Karikatur/Karikatur* 1904 > *Karikatur* 1913 > [karikatur] 1948-Bek.
- karosse/karrosse** ÷ 1775, *Carrosse* 1800, ÷ 1847, [Carrosse?] 1872, ÷ 1891, ÷ 1896 > *Karosse/Karrosse* 1904 > *Karrosse* 1913 > [karrosse] 1948-Bek. > *karosse/karrosse* 1986
- karriol** ÷ 1775, *Carriol* 1800 > *Karriol* 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > *Kariol/Karriol* 1904 > *Karriol* 1913 > [karriol] 1948-Bek.
- karrusel** ÷ 1775, *Carro[u]sel* [?]⁶⁵ 1800 > *Carrusel* 1847, [Carrousel?] 1872 > *Karrusel* 1880 = 1891 = 1896 > *Karrusel/Karusel* 1904 > *Karrusel* 1913 > [karrusel] 1948-Bek.
- katar** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [Catarr(h)?] 1872, *Katarr* 1891 = 1896 > *Katarr(h)* 1904 > *Katarr* 1918 > [katarr] 1948-Bek. > *katar* 1955
- kattun** ÷ 1775, *Cattun* 1800 = 1847 > *Kattun* 1872 > *Katun* 1891 = 1896 > *Kattun/Katun* 1904 > *Katun* 1913 > [katun] 1948-Bek. > *kattun* 1955
- kigge/kikke** ÷ 1775, *kige* 1800 = 1847 > *kige/kikke* 1872 > *kigge/kikke* 1891 = 1896 > *kige/kikke* 1904 > *kige/kigge/kikke* 1929 > *kigge/kikke* 1986
- kontrollere, kontrollør** ÷ 1775, *Controlør* 1800, ÷ 1847, [controlere, Controleur?] 1872 > *kontrollere* 1882 > *kontrolere, Kontrolør* 1891 = 1896 > *kontrolere/kontrollere, Kontrollør*/

61 Under *Blusel*: ”skrives undertiden *Blussel*” (VSO, 1793).

62 Under *Ederfugl*: ”skrives og *Eerfugl*” (VSO, 1793).

63 Men alfabetiseret som om det var skrevet *Ederfugl*.

64 *Molbech 1813* henviser fra *Camerat* til *Kamerat*, men har som opslagsform kun *Kammerat*.

65 I VSO, bd. 1, 1793, er ordet skrevet *Carrosel* uden *u* (og placeret lige før *Carrosse*), i bd. 3, 1820, er det anført som *Karrousel*, med en henvisning til *Carrousel* med *u*.

- Kontrolør* 1904 > [*kontrolere/kontrollere, kontrollør/kontrolør*] 1948-Bek. > *kontrollere, kontrollør* 1955
- krønike** *Krønike* 1775 = 1800 = 1847 > *Krønnike* 1872 > *Krønike* 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > *Krønike/Krønnike* 1904 > *Krønike* 1918 > [*krønike*] 1948-Bek.
- labbe** ÷ 1775, *labe* 1800 = 1847 > *labbe/labe* 1872 > *labe* 1891 = 1896 > *labbe/labe* 1904 > *labbe* 1986
- lilleput** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Lilliput?*] 1872, *Lilliput* 1891 = 1896 > *Liliput/Lilliput* 1904 > [*liliput/lilliput*] 1948-Bek. > *lilleput* 1955
- modellere** ÷ 1775, *modellere* 1800 = 1847 = 1872 > *modelere* 1891 = 1896 > *modelere/modellere* 1904 > *modellere* 1955
- muhamedaner** ÷ 1775, ÷ 1800 *Mahomedaner/Mohammedaner/Muhammedaner* 1847, [*Muham(m)edaner?*] 1872 > *Muhamedaner* 1891 = 1896 > *Muha(m)edaner/Maho.../Moha...* 1904 > *Muhamedaner* 1909 > [*muhamedaner*] 1948-Bek.
- paraffin** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Paraffin?*] 1872, *Parafin* 1891 = 1896 > *Paraffin* 1904 > *Parafin* 1913 > [*parafin*] 1948-Bek. > *paraffin* 1955
- porcelæn** ÷ 1775, *Porcelain/(Porselin/Postelin)*⁶⁶ 1800 > *Porcelain* (Molbech 1813)/*Porcellain* (Molbech 1833-1859) 1847, [*Porcellain?*] 1872 > *Porcellæn* 1880 > *Porcelæn* 1891 = 1896 > [*porcelæn*] 1948-Bek.
- puddel** ÷ 1775, *Pudel* 1800 = 1847 > *Puddel* 1872 > *Pudel* 1891 = 1896 > *Puddel/Pudel* 1904 > [*puddel/pudel*] 1948-Bek. > *puddel* 1955
- radise** ÷ 1775, *Radis(e)* 1800 > *Radiis* 1847, [*Radis?*] 1872 > *Radis* 1891 = 1896 > *Radis(e)* 1904 > *Radise/Radisse* 1913 > *Radise* 1918 > [*radise*] 1948-Bek.
- safian** *Saffian* 1775 > *Safian* 1800 = 1847, [*Saf(f)ian??*] 1872, *Safian* 1880 = 1891 = 1896 > *Saffian/Safian* 1904 > *Safian* 1913 > [*safian*] 1948-Bek.
- skrædder** ÷ 1775, *Skrædder* 1800⁶⁷ = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 21 = 1891 = 1892-Bek., § 20 = 1896 > *Skrædder/Skræder* 1904 > *Skrædder/(Skræder)*⁶⁸ 1918/1923 > *Skrædder* 1925 > [*skrædder*] 1948-Bek.
- svindsot(t)ig** ÷ 1775, *svindsotig* 1800 = 1847, ÷ 1872 > *svindsottig* 1880, (*Sotten*) 1889-Bek., § 21, (*vattersottig*) 1891, (*Sotten*) 1892-Bek., § 20, (*vattersottig*) 1896, *svindsottig* 1904 > *svindsotig* 1955 > *svindsotig/svindsottig* 1986
- trussel** (*Tru(d)sl(er)*) 1775, *Trusel/(Trudsel)*⁶⁹ 1800 > *Trudsel* 1847 > *Trusel* 1872 > *Trusel* 1891 > *★Trusel/Trussel* 1892-Bek. > *★Tru(d)sel/Trussel* 1896 > *Trusel* 1904 > (*★Trusel/Trussel*) 1918 > *★Trusel/Trussel* 1923 > [*★trusel/trussel*] 1948-Bek. > *trussel* 1955

66 "I daglig Tale: *Porselin*, hvilken Skrivemaade Rostgaard og Moth følger, og *Postelin*" (VSO, 1829).

67 "I ældre Skrifter ogsaa *Skræder*" (VSO, 1848).

68 I Retskrivningsvejledningen i *SRO 1918* og *1919* er kun *Skrædder* anført (§ 9.1), hvorimod valgfriheden er bevaret i selve ordbogen. Samme skævhed er til stede i *DRO 1923*, og først i 2. udgave af *Dansk Retskrivningsordbog (DRO 1925)* bringes ordbogen i overensstemmelse med vejledningen. Se også note 107 i normkapitlet.

69 Under *Trusel*: "Skrives oftest, men mindre rigtigt: *Trudsel*".

4.9. Ordliste RP6

Palatalisering

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af *i/j* efter *g* og *k* (og *sk*) og foran *e*, *æ* og *ø* (jf. afsnit 3.2, RP6).

afsked *Afske(e)d* 1775 > *Afsked* 1800 = 1847 = 1872 = [*Afsked*] 1889-Bek., § 16 = *Afsked* 1891 = 1896 > [*afsked*] 1948-Bek.

begærlighed *Begiærlighed* 1739 > *Begierlighed* 1775 = 1800 = 1847 > *Begjærlighed* 1872 > [*Begærlighed*] 1889-Bek., § 16 = *Begærlighed* 1891 = 1896 > [*begærlighed*] 1948-Bek.

bekendt *bekiendt* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *bekjendt* 1872 > [*bekendt*] 1889-Bek., § 16 = *bekendt* 1891 = 1896

forskel *Forskiel* 1775 = 1800 = 1847 > *Forskjel* 1872 > *Forskel* 1889-Bek., § 12 = 1891 = 1892-Bek., § 11 = 1896 > [*forskel*] 1948-Bek.

gerne *gjerne* 1775 = 1800 = 1847 > *gjærne* 1872 > [*gerne*] 1889-Bek., § 16 = *gerne* 1891 = 1896

gæst *Giest/Giæst* 1775 = 1800 > *Giest/(Giæst)* 1847 > *Gjæst* 1872 > [*Gæst*] 1889-Bek., § 16 = *Gæst* 1891 = 1896 > [*gæst*] 1948-Bek.

gøre *giøre* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *gjöre* 1872 > [*gøre/(göre)*] 1889-Bek., § 13 og 16 = *göre* 1891 > [*gøre*]⁷⁰ 1892-Bek. > *göre*⁷¹ 1896 > *gøre* 1918

igennem *igiennem* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *igjennem* 1872 > [*igennem*] 1889-Bek., § 16 = *igennem* 1891 = 1896

ked *kied* 1775 = 1800 > *ked* (Molbech 1813)/*kied* (Molbech 1833-1859) 1847 > *kjed* 1872 > [*ked*] 1889-Bek., § 16 = *ked* 1891 = 1896

kende *kiende* 1775 = 1800 = 1847 > *kjende* 1872 > [*kende*] 1889-Bek., § 16 = *kende* 1891 = 1896

kæmpe *Kiempe* 1775 > *Kæmpe* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 12 = 1891 = 1892-Bek., § 11 = 1896 > [*kæmpe*] 1948-Bek.

kærlighed *Kierlighed* 1739 = 1775 > *Kiærlighed* 1800 = 1847 > *Kjærlighed* 1872 > [*Kærlighed*] 1889-Bek., § 16 = *Kærlighed* 1891 = 1896 > [*kærlighed*] 1948-Bek.

købe *Kiøbsted* 1739, *kiøbe* 1775 = 1800 = 1847 > *kjøbe* 1872 > [*købe*] 1889-Bek., § 16 = *købe* 1891 = 1896

København *Kiøbenhavn* 1775 = 1800 (under *Kiøbmand*) = 1847 (fx Molbech 1833, s. XXIX) > *Kjøbenhavn* 1872 > *Kjøbenhavn/København* 1889-Bek., § 16 > *København* /

70 Skrivemåden med *ø* er ikke udtrykkeligt nævnt i *Bek. 1892*, men følger af bekendtgørelsens generelle holdning til spørgsmålet om *ø/ö* (se nærmere i afsnit 3.27.4, RP11).

71 *Bek. 1892* foreskriver at der kun bruges ét *ø*-tegn, men *SRO 1891-1913* skelner ikke desto mindre mellem *ø* og *ö* og skriver fx *göre* og *skön* (men *gø* og *skøde*).

(Kjøbenhavn)⁷² 1891 > *Kjøbenhavn/København 1892-Bek., § 15 = 1896 > Kjøbenhavn/København 1904 > København 1906/1922/1932/1938⁷³, københavner, københavnsk 1955, København 1986

Køge *Kiøge* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847 > *Kjøge* 1872 > *Kjøge/Køge* 1889-Bek., § 16 > *Køge/(Kjøge)*⁷⁴ 1891 > **Kjøge/Køge* 1892-Bek., § 15 = 1896 > *Kjøge/Køge* 1904 > *Køge* 1922/1932/1938⁷⁵ = *Køge* 1986

køkken *Kiøkken* 1775 > *Køkken* 1800 > *Køkken* (Molbech 1813)/*Kiøkken* (Molbech 1833-1859) 1847 > *Køkken* 1872 = [*Køkken*] 1889-Bek., § 16 = *Køkken* 1891 = 1896 > [*køkken*] 1948-Bek.

omgængelig mv. *uundgiængelig/uundgiængelig* 1775 > *omgængelig* 1800 = 1847 = 1872 = [*omgængelig*] 1889-Bek., § 16 = *omgængelig* 1891 = 1896

regere *regiere* 1775 = 1800 > *regiere/(regere)*⁷⁶ 1847 > *regere* 1872 = [*regere*] 1889-Bek., § 16 = *regere* 1891 = 1896

ske (vb.) *skeer* 1739 = *skee* 1775 = 1800 = 1847 > *ske* 1872 = [*ske*] 1889-Bek., § 16 = *ske* 1891 = 1896

skæbne *Skiebne/(Skiæbne)* 1775 = 1800 = 1847 > *Skæbne* 1872 = [*Skæbne*] 1889-Bek., § 16 = *Skæbne* 1891 = 1896 > [*skæbne*] 1948-Bek.

Skælskør ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Skelskør/Skjelskør*]⁷⁷ 1889-Bek., § 16 > *Skælskør/(Skjelskør?)*⁷⁸ 1891 > **Skjelskør/Skælskør* 1892-Bek., § 11.2 > *Skjelskør/Skælskør* 1896 > *Skelskør/(Skjelskør)/Skælskør* 1918⁷⁹ > *Skelskør/Skjelskør/Skælskør* 1923 > *Skælskør* 1922/1932/1938⁸⁰ = 1986

skændsel *Skændsel* 1775 > *Skændsel* 1800 > *Skændsel* (Molbech 1813)/*Skændsel* (Molbech 1833-1859) 1847 > *Skjændsel* 1872 > [*Skændsel*] 1889-Bek., § 16 = *Skændsel*

72 På alfabetisk plads står kun *København* (og *Køge*), mens *Bek.* 1889's sidestilling af de to skrivemåder kun fremgår af en bemærkning i bogens forord (s.VIII).

73 De valgfri skrivemåder *K(j)øbenhavn*, *K(j)øge* og delvis (se note 79) *Sk(j)elskør/Skælskør* holder sig i de officielle retskrivningsordbøger til og med *DRO* 1929. Derefter, dvs. fra *DRO* 1938, bliver *København* eneform, *Køge* og *Skælskør* udgår, og Retskrivningsvejledningens passus i § 11 om at *j* efter *k* og *g* kan bevares foran *e*, *æ*, *ø* i danske stednavne, stryges. Allerede i 1906 havde bystyret i København imidlertid ændret *Kjøbenhavn* til *København* (Jørgensen, Bent 1999, s. 172), ligesom Stednavneudvalget i sin foreløbige og ikke autoriserede landsdækkende *Stednavneliste* 1922 og i sin ministerielt autoriserede *Stednavneliste* 1932 over Sjællands stednavne havde knæsat såvel *København* som *Køge* og *Skælskør* uden *j*.

74 Se note 72.

75 Se note 73.

76 Molbech 1813 har kun *regiere*. De senere udgaver har ligeledes *regiere* som opslagsform, men bemærker at ordet efter sin udtale snarere burde skrives *regere* (1833) eller *regère* (1859).

77 Eller *Skælskør/Skjælskør*. *Bek.* 1889 giver kun valgfrihed mellem skrivemåder med og uden *j*, men udtaler sig ikke om ordets stavemåde i øvrigt.

78 Kun *Skælskør* fremgår eksplicit af ordbogen, mens *Skjelskørs* hjemmel delvis må søges i forordets henvisning til § 16 i *Bek.* 1889 (se også note 72).

79 Navnet er ikke med i *SRO* 1904-1913. I *SRO* 1918 er det på alfabetisk plads anført som "**Skælskør** (**Skjælskør**) el. **Skælskør**", i *DRO* 1923-1929 som "**Skælskør**, **Skjælskør** el. **Skælskør**"; i 1938 udgår navnet (ligesom *Køge*, se note 73). Se også afsnit 3.27.4, RP6.

80 Se note 73.

1891 = 1896 > [*skændsel*] 1948-Bek.

skære *skiere/skiære* 1775 > *skære* 1800 = 1847 = 1872 = [*skære*] 1889-Bek., § 16 = *skære* 1891 = 1896

skærpe *skiarpes* 1739 > *skierpe* 1775 > *skærpe* 1800 = 1847 = 1872 = [*skærpe*] 1889-Bek., § 16 = *skærpe* 1891 = 1896

skød (sb.) *Skiød* 1775 = 1800 = 1847 > *Skjød* 1872 > [*Skød*] 1889-Bek., § 16 = *Skød* 1891 = 1896 > [*skød*] 1948-Bek.

skød (vb., præt.) *skød/(skiød)* 1775 > *skiød* 1800 > *skød* 1847 = 1872 = [*skød*] 1889-Bek., § 16 = *skød* 1891 = 1896

skødesløs *skiødesløs* 1775 = 1800 = 1847 > *skjødesløs* 1872 > [*skødesløs*] 1889-Bek., § 16 = *skødesløs* 1891 = 1896

skøn *skionne* (vb.) 1739 = *skion* 1775 = 1800 = 1847 > *skjön* 1872 > [*skøn/(skön)*] 1889-Bek., § 13 og 16, (*skönt, endskönt*) 1889-Bek., § 18 > *skön* 1891 > [*skøn*] 1892-Bek., (*skönt, endskönt*) 1892-Bek., § 17 > *skön*⁸¹ 1896 > *skön* 1918

4.10. Ordliste RP7a

Fremmede bogstaver. Ord med *c*

Orddlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af det fremmede bogstav *c* (jf. afsnit 3.2, RP7).

balkon ÷ 1775, ÷ 1800, [*Balcon?*] 1872, *Balkon* 1891 > *Balcon* 1896⁸² > *Balkon* 1909 > [*balkon*] 1948-Bek.

bolsje ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Bol(s)che?*] 1872, *Bolsje* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > [*bolsje*] 1948-Bek. > *bolche/bolsje* 1986 > *bolsje* 2001

boykotte [...] ÷ 1872, *boycotte/boykotte* 1904 > *boycotte* 1913 > *boykotte* 1918

cafe/café ÷ 1775, (*Caffé/Kaffe*⁸³ 'kaffe') 1800, (*Kaffee* 'kaffe') 1847, [*Café?*] 1872, *Kafé* 1891 = 1896 > *Café/Kafé* 1904 > [*café/kafé*] 1948-Bek. > *cafe/café/kafe/kafé* 1986 > *cafe/café* 2001

cappuccino [...] ÷ 1955, *cappuccino* 1986

cirkel *Cirkel* 1775 = 1800 = 1847, [*Cirkel?*] 1872, *Cirkel* 1880 = 1891 = 1896 > [*cirkel*] 1948-Bek.

cirkus ÷ 1775, ÷ 1800, (*circulere*) 1847, [*Circus?*] 1872, *Cirkus* 1891 = 1896 > *Circus/Cirkus* 1909 > *Cirkus* 1918 > [*cirkus*] 1948-Bek.

81 Se note 71.

82 Se nærmere i afsnit 3.25.4, RP8.II, slutningen.

83 Kun *Caffé* er anført under *c*. Fra *Kaffe* henvises der til *Caffé*, men sammesteds oplyses det at ordet af etymologiske grunde (arab. *kavva*) bør skrives med *k*.

cognac ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Cognac?*] 1872, *Cognac* 1891 > *Cognak* 1896 > *Cognac* 1904 > *Cognac/Kognak* 1918 > [*cognac/kognak*] 1948-Bek. > *cognac/konjak* 1986 > *cognac* 2001

courage/kurage ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Courage?*] 1872, ÷ 1891, *Courage* 1892 = 1896 > *Courage/Kurage* 1918 > [*courage/kurage*] 1948-Bek.

creme ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Creme?*] 1872, *Kræm* 1891 = 1896⁸⁴ > [*kræm*] 1948-Bek. > *creme* 1955 > *creme/krem* 1986 > *creme* 2001

crepe/krep ÷ 1775, *Krep* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*krep*] 1948-Bek. > *crepe/krep* 1955

cricket/kricket ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Cricket?*] 1872, *Kricket* 1891 = 1896 > *Cricket/Kricket* 1904 > [*cricket/kricket*] 1948-Bek. > *kricket* 1955 > *cricket/kricket* 1996

cykel ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Cykel?*] 1872, *Cykel* 1891 > *Cykle* 1896 > *Cycle/Cykle* 1909 > *Cykel* 1918 > [*cykel*] 1948-Bek.

czar Se **tzar/zar** i ordliste RP7e

discipel *Discipel* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 [=?] 1872, *Discipel* 1891 = 1896 > [*discipel*] 1948-Bek.

drosche/droske Se ordliste RP8

facade ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Façade?*] 1872, *Façade* 1891 = 1896 > *Facade* 1909 > *Facade/Façade* 1918/1925⁸⁵ > [*facade/façade*] 1948-Bek. > *facade* 1955

facon ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Façon/(Facon)*⁸⁶ 1889-Bek., § 22.II > *Façon* 1891 > *Façon/(Facon)* 1892-Bek., § 21.II > *Façon* 1896 > *Facon/Façon* 1918 > [*facon/façon*] 1948-Bek. > *facon* 1955

forcere ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*forcere?*] 1872, *forcere* 1891 = 1896

galoche Se ordliste RP8

handicap/handikap ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Handikap* 1891 = 1896 > [*handikap*] 1948-Bek. > *handicap* 1955 > *handicap/handikap* 1986

kaptajn *Capitain* 1775 > *Captein* 1800 > *Capitain* 1847 > [*Capitajn?*]⁸⁷ 1871-Cirk. > [*Capitajn?*] 1872 > *Kapitajn/Kaptejn* 1880 > *Kaptajn*⁸⁸ 1889-Bek., § 22.III > *Kaptajn* 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [*kaptajn*] 1948-Bek.

kliche/kliché ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Cliché?*] 1872, *Kliché* 1891 = 1896 > *Cliché* 1904 > *Kliché* 1918 > [*kliché*] 1948-Bek. > *kliche/kliché* 1986

korps *Corps* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, *Korps* 1872 = 1891 = 1896 > [*korps*] 1948-Bek.

korpus ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Corpus?*] 1872, *Korpus* 1891 = 1896 > *Corpus/Korpus*

84 Ordet er ikke med i *SRO 1904-1913*, men optages igen i *SRO 1918* i den uændrede form *Kræm*.

85 Valgfriheden fremgår i 1918 kun af Retskrivningsvejledningens § 21; først i 1925 meddeles den også på alfabetisk plads.

86 Se note 115.

87 *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870* foreskriver blot: "I de saakaldte Tvelyd ombyttes i med j (*Věj, Øje*)" (pkt. 7). Det fremgår således ikke klart om også diftonger skrevet *ai* er omfattet af bestemmelsen.

88 Må være trykfejl for *Kaptajn*, som er den form der er brugt i både *Medd. 1888* og *Bek. 1892* (og i *SRO 1891 ff.*).

1904 > [*corpus/korpus*] 1948-Bek. > *korpus* 1955

kupe/kupé Se ordliste RP8

kutyme ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Coutume?*] 1872, *Coutume* 1891 = 1896 > [*coutume*] 1948-Bek. > *kutyme* 1955

kuvert ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Couvert?*] 1872, *Kuvert* 1891 = 1896 > *Couvert/Kuvert* 1904 > [*couvert/kuvert*] 1948-Bek. > *kuvert* 1955

leksikon Se ordliste RP7d

lektie *Lectie* 1739, ÷ 1775 > *Lectie/(Lexe)*⁸⁹ 1800 > *Lectie* 1847 [=?] 1872 > *Lektie* 1891 = 1896 > [*lektie*] 1948-Bek.

medicin *Medicin* 1775 = 1800 = 1847 = 1882 = 1891 = 1896 > [*medicin*] 1948-Bek.

piccolo [...] (Pikkolofløjte) 1891 = 1896, *Pikkolo* 1918 > [*pikkolo*] 1948-Bek. > *piccolo*(fløjte) 1955

picnic ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Pikkenik* 1891 = 1896⁹⁰ > [*pikkenik*] 1948-Bek. > *picnic* 1955

placere ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *placere* 1891 = 1896

plastic/plastik (materiale) [...] ÷ 1923, *plastic* 1955 > *plastic/plastik* 1996

renæssance ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Renaissance?*] 1872, *Renaissance* 1891 > *Renæssance* 1896⁹¹ > *Renaissance/Renæssance* 1909 > [*renaissance/renæssance*] 1948-Bek. > *renæssance* 1955

ressource/resurse ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Ressource?*] 1872, *Ressource* 1891 = 1896 > [*ressource*] 1948-Bek. > *ressource/resurse* 1986

succes ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Succes* 1892 > [*succes*] 1948-Bek.

økonomi *Oeconomie* 1775 = 1800 = 1847, [*Oeconomie?*] 1872 > *Økonomi* 1891 = 1896 > [*økonomi*] 1948-Bek.

4.11. Ordliste RP7b

Fremmede bogstaver. Ord med *q*

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af det fremmede bogstav *q* i hjemlige ord og fremmedord (jf. afsnit 3.2, RP7).

akvavit ÷ 1775, *Akevit/(Aqvavit)*⁹² 1800, (*Akevit*)/*Aqvavit* 1847⁹³, ÷ 1872, *Akvavit* 1891 = 1896 > [*akvavit*] 1948-Bek.

89 "skrives af nogle urigtigen Lexe" (VSO, 1820).

90 Ordet er ikke med i *SRO 1904-1919* og *DRO 1923-1946*.

91 Se nærmere i afsnit 3.25.4, RP8.II, slutningen.

92 Hovedbehandlingen står under opslagsordet *Akevit*, hvortil der dog henvises fra *Aqvavit*.

93 Under opslagsordet *Akevit* har *Molbech 1813* "rettere *Aqvavit*", *1833* (og *1859* næsten enslydende) skriver "**Akevit**, en. Et af det Lat. *aqua vitæ* fordærvet Ord, der af nogle udtales ell. skrives *Aqvavit*".

- bekvem** *bequem* 1775 = 1800 = 1847 > *bekvem* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
- bouquet** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, (*Buket*) 1891 = 1896, *bouquet* 1986
- enquete** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Enquete* 1923 > [*enquete*] 1948-Bek.
- frekvens** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Frekvens* 1891 = 1896 > [*frekvens*] 1948-Bek.
- inkvit/inquit** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *inkvit/inquit* 1986
- inkvisition** *Inquisition* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Inkvisition* 1891 = 1896 > [*inkvisition*] 1948-Bek.
- karantæne** ÷ 1775, *Quarantaine* 1800 = 1847⁹⁴, [*Quarantaine?*] 1872 > *Karantæne* 1889-Bek., § 22.II = 1891 = 1892-Bek., § 21.II = 1896 > [*karantæne*] 1948-Bek.
- kvadrat** ÷ 1775, *Qvadrat* 1800 = 1847 > *Kvadrat* 1872 = 1891 = 1896 > [*kvadrat*] 1948-Bek.
- kvalitet** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Kvalitet* 1891 = 1896 > [*kvalitet*] 1948-Bek.
- kvarter** *Qvarte(e)r* 1775 > *Qvarteer* 1800 = 1847 > *Kvarter* 1872 = 1891 = 1896 > [*kvarter*] 1948-Bek.
- kvas** ÷ 1775, *Qvas* 1800 = 1847 > *Kvas*⁹⁵ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*kvas*] 1948-Bek.
- kvik** (adj.) ÷ 1775, *qvik* 1800 = 1847 > *kvik* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
- kvinde** *Qvinde* 1775 = 1800 = 1847 > *Kvinde*⁹⁶ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*kvinde*] 1948-Bek.
- kvittere, kvittering** ÷ 1775, *qvitte* 1800 = 1847 > *kvittere*, *Kvittering* 1880 = 1891 = 1896 > [*kvittere*, *kvittering*] 1948-Bek.
- kvæg** *Hornqvæg* 1775 = 1800 = 1847 > *Kvæg*⁹⁷ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*kvæg*] 1948-Bek.
- mannequin** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Mannequin* 1923 > [*mannequin*] 1948-Bek.
- markis** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Marquis?*] 1872, *Markis* 1891 = 1896 > *Markis/Marquis* 1904 > [*markis/marquis*] 1948-Bek. > *markis* 1955
- pike/piké/pique/piqué** (stof) ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Piqué?*] 1872, *Piké* 1891 = 1896 > *Piké/Piqué* 1904 > [*piké/piqué*] 1948-Bek. > *pike/piké/pique/piqué* 1986
- piket/piquet** (feltvagt) ÷ 1775, *Piket* 1800 = 1847, [*Piquet?*] 1872, *Piket* 1891 = 1896 > *Piket/Piquet* 1904 > [*piket/piquet*] 1948-Bek.
- pique/piqué** (stof) Se *pike/piké/pique/piqué*
- piquet** (spil) ÷ 1775, *Piket* 1800 = 1847, [*Piquet?*] 1872, *Piket* 1891 = 1896 > *Piquet* 1904 > [*piquet*] 1948-Bek.

94 Ordet er ikke opslagsord i nogen af Molbechs ordbøger, men er i 1833 og 1859 nævnt under *Lazaret*.

95 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 6.

96 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 6.

97 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 6.

rekviem ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Rekviem* 1891 = 1896 > [*rekviem*] 1948-Bek.
rekvisit ÷ 1775, *Requisit* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Rekvisit* 1891 = 1896 > [*rekvisit*] 1948-Bek.
relikvie ÷ 1775, *Reliquie* 1800 = 1847⁹⁸ > *Relikvie* 1882 = 1891 = 1896 > [*relikvie*] 1948-Bek.

4.12. Ordliste RP7c

Fremmede bogstaver. Ord med *w*

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af det fremmede bogstav *w* (jf. afsnit 3.2, RP7).

bowler [...] ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *bowler* 1986
bungalow [...] ÷ 1946, *bungalow* 1955
fatwa [...] ÷ 1986, *fatwa* 1996
labskovs ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Labskaus/Lobscouse??*] 1872, *Labskovs* 1891 = 1896 > *Labskovs/Lob(e)scowes* 1904 > *Labskovs/Lobescowes* 1913 > [*labskovs/lobescowes*] 1948-Bek. > *labskovs* 1955
rawlplug [...] ÷ 1946, *rawlplug* 1986
Schweiz Se ordliste RP7e
shawarma [...] ÷ 1986, *shawarma* 1996
show [...] ÷ 1891, ÷ 1896, ÷ 1946, *show* 1955
steward, stewardesse [...] ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Steward* 1918 > [*steward*] 1948-Bek., *steward, stewardesse* 1955
svibel Se ordliste RP7e
sweater [...] ÷ 1891, ÷ 1896, *Sweater* 1923 > [*sweater*] 1948-Bek.
trawl [...] ÷ 1847 ÷ 1872, *Trawl* 1891 = 1896 > [*trawl*] 1948-Bek.
valdhorn ÷ 1775, *Valdhorn* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*valdhorn*] 1948-Bek.
wagon ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Wagon?*] 1872, *Vagon* 1891 = 1896 > *Våg(g)on/Waggon* 1904 > *Vagon/Waggon* 1913 > [*vagon/waggon*] 1948-Bek. > *waggon* 1955 > *waggon* 'prærievogn' og *wagon* 'togvogn' 1986 > *wagon* 'prærievogn, togvogn' 1996
weekend [...] ÷ 1919, ÷ 1946, *weekend* 1955
whisky ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Whisky* 1889-Bek., § 22.I.g = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.g = 1896 > [*whisky*] 1948-Bek.
whist ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Whist* 1889-Bek., § 22.I.g = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.g = 1896 > [*whist*] 1948-Bek.

98 Kun med som opslagsord i *Molbech 1813. 1833 og 1859* har dog *Reliquier* under opslagsordet *Helgenlevninger*.

wienerschnitzel Se ordliste RP7e

wienerovogn ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Wienerovogn* 1889-Bek., § 22.I.g = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.g = 1896 > [*wienerovogn*] 1948-Bek.

wigwam ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Wigwam?*] 1872, *Vigvam* 1891 = 1896 > *Vigvam/Wigvam* 1904 > [*vigvam/wigvam*] 1948-Bek. > *wigwam* 1986

workshop [...] ÷ 1955, *workshop* 1986

4.13. Ordliste RP7d

Fremmede bogstaver. Ord med x

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af det fremmede bogstav x i hjemlige ord og fremmedord (jf. afsnit 3.2, RP7).

eksempel *Exempel* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > *Eksempel* 1891 = 1896 > [*eksempel*] 1948-Bek.

excellere, excentrisk ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *excellere, excentrisk* 1891 = 1896

grandprix ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *grandprix* 1986

instruks *Instrux* 1775 = 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Instruks* 1891 = 1896 > [*instruks*] 1948-Bek.

jaloux ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *jaloux* 1891 = 1896

leksikon *Lexicon* 1775 = 1800 = 1847, ÷ 1872 > *Leksikon* 1891 = 1896 > [*leksikon*] 1948-Bek.

matrix ÷ 1775, (*Matrice* 'støbeform') 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, (*Matrice*) 1896, (*Matrice* 'støbeform'), *matrix* 'tabelopstilling' 1986

saxofon [...] ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *saksofon* 1955 > *saxofon* 1986

seks *sex* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > [*seks*] 1889-Bek., § 20 = *seks* 1891 = 1892-Bek., § 19 = 1896

seksten ÷ 1775, *sexten* 1800 = 1847 = 1872 > *sejsten* 1889-Bek., § 20 = 1891 > *seksten* 1892-Bek., § 19 = 1896

seksuel ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *seksuel* 1891 = 1896

sex [...] ÷ 1955, *sex* 1986

sfinks ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Sphinx?*] 1872, *Sfinks* 1889-Bek., § 22.I.c = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.c = 1896 > *Sfinks/Sfinx* 1904 > *Sfinks* 1918 > [*sfinks*] 1948-Bek.

straks *strax* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > *straks* 1891 = 1896

vokse *voxe* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > *vokse* 1891 = 1896

xylograf ÷ 1775, *Xylograph* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Xylograf* 1891 = 1896 > [*xylograf*] 1948-Bek.

økse *Øxe* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > *Økse* 1891 = 1896 > [*økse*] 1948-Bek.

4.14. Ordliste RP7e

Fremmede bogstaver. Ord med *z*

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af det fremmede bogstav *z* (jf. afsnit 3.2, RP7).

basar ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Basar* 1891 = 1896 > [*basar*] 1948-Bek.

benzin [...] ÷ 1872, *Benzin* 1891 = 1896 > [*benzin*] 1948-Bek.

bizar ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *bizar* 1891 = 1896

blitz ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *blitz* 1986

bronze ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Bronze* 1891 = 1896 > [*bronze*] 1948-Bek.

disputats *Disputatz* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Disputats* 1891 = 1896 > [*disputats*] 1948-Bek.

eksem ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Ekzem* 1891 = 1896 > *Eksem* 1918 > [*eksem*] 1948-Bek.

enzym [...] ÷ 1891, ÷ 1896, *enzym* 1955

fez [...] ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Fez* 1904 > [*fez*] 1948-Bek.

fundats *Fundatz* 1739 > *Fundats/Fundatz* 1775 > *Fundats* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Fundats* 1891 = 1896 > [*fundats*] 1948-Bek.

gaze ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Gaze* 1891 = 1896 > [*gaze*] 1948-Bek.

hazard *Hazard* 1739, ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Hasard* 1891 = 1896 > [*hasard*] 1948-Bek.

hetz [...] ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *hetz* 1955

influenza ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Influenza* 1891 = 1896 > [*influenza*] 1948-Bek.

jazz [...] *Jazz* 1929 > [*jazz*] 1948-Bek.

lazaret ÷ 1775, *Lazaret* 1800 = 1847 > *Lasaret* 1872 > *Lazaret* 1891 = 1896 > *Lasaret/Lazaret* 1904 > *Lazaret* 1913 > [*lazaret*] 1948-Bek.

magasin *Magazin* 1775 > *Magasin/Magazin* 1800 = 1847, ÷ 1872 > *Magasin* 1880 = 1891 = 1896 > [*magasin*] 1948-Bek.

mazurka [...] ÷ 1847, ÷ 1872, *Mazurka* 1891 = 1896 > [*mazurka*] 1948-Bek.

mezzanin ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Mezzanin* 1891 = 1896 > [*mezzanin*] 1948-Bek.

ozon [...] ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Ozon* 1925 > [*ozon*] 1948-Bek.

pincenez ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Pincenez* 1891 = 1896 > [*pincenez*] 1948-Bek.

pizza [...] ÷ 1955, *pizza* 1986

quiz [...] ÷ 1946, *quiz* 1955

razzia ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Razzia* 1891 = 1896 > [*razzia*] 1948-Bek.

sart ÷ 1775, *sart* 1800, ÷ 1847, [*zart?*] 1872, *sart* 1891 = 1896 > *sart/zart* 1904 > *sart* 1918

- Schweiz/Svejts** ÷ 1775, *Sveits* 1800 > *Schweitz* (men *Sveitser*)⁹⁹ 1847, [*Schweiz?*] 1872 > *Svejts* 1880 = 1889-Bek., § 23.B = 1891 = 1896 > *Schweiz/Svejts* 1904¹⁰⁰
- sigøjner** ÷ 1775, *Zigeuner* 1800, ÷ 1847, [*Zigeuner?*] 1872, *Zigeuner* 1891 = 1896 > *Sigøjner/Zigeuner* 1904 > *Sigøjner/Zigeuner* 1918 > [*sigøjner/zigeuner*] 1948-Bek. > *sigøjner* 1955
- siksak/zigzag** ÷ 1775, *Siksak* 1800, [*Zikzak* o.l.?] 1872, *Siksak* 1891 = 1896 > *Siksak/Zikzak* 1904 > *Siksak* 1918 > [*siksak*] 1948-Bek. > *siksak/zigzag* 1996
- sire, sirlig** *ziret*, *zi(i)rlig* 1775, *sire/zire*, *siirlig/ziirlig* 1800 > *zire*, *ziirlig*¹⁰¹ 1847, [*zire?*] 1872 > *sire*, *sirlig* 1880 = *sire* 1889-Bek., § 22.I.d = *sire*, *sirlig* 1891 = *sire* 1892-Bek., § 21.I.d = 1896
- sitre** ÷ 1775, *sittre/zittre*¹⁰² 1800 > *zittre* 1847 > *zitre* 1871-Cirk. > *sitre* 1880 = 1889-Bek., § 22.I.d = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.d > *sitre/zitre* 1904 > *sitre* 1918
- svibel** ÷ 1775, *Svibel* 1800 = 1847, [*Zwi(e)bel/Zvibel?*] 1872, *Svibel* 1880 = 1891 = 1896 > *Svibel/Zwiebel* 1904 > *Svibel/Zwi(e)bel* 1913 > *Svibel* 1918 > [*svibel*] 1948-Bek.
- trapez** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Trapez* 1891 = 1896 > [*trapez*] 1948-Bek.
- tzar/zar** *Czar* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Zar* 1891 = 1896 > [*zar*] 1948-Bek., *zar* 1955 > *tsar/zar* 1986
- wienerschnitzel/wienersnitsel** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *wienerschnitzel* 1955 > *wienerschnitzel/wienersnitsel* 1986
- zebra** ÷ 1775, *Zebra* 1800, ÷ 1847, [*Zebra?*] 1872 > *Sebra* 1882 > *Zebra* 1891 = 1896 > [*zebra*] 1948-Bek.
- zenit** ÷ 1775, *Zenith* 1800 = 1847 = [*Zenith?*] 1872 > *Zenit* 1889-Bek., § 22.I.d = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.d = 1896 > [*zenit*] 1948-Bek.
- zink** (metal) ÷ 1775, *Zink* 1800 = 1847, [*Zink?*] 1872 > *Sink* 1880 > *Zink* 1891 = 1896 > [*zink*] 1948-Bek.
- zobel** ÷ 1775, *Sobel/Zobel*¹⁰³ 1800 > *Zobel* 1847 > *Sobel* 1872 = 1891 = 1896 > *Sobel/Zobel* 1904 > [*sobel/zobel*] 1948-Bek. > *zobel* 1955
- zone** ÷ 1775, *Zone* 1800 = 1847 = [*Zone?*] 1872 = *Zone* 1889-Bek., § 22.I.d = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.d = 1896 > [*zone*] 1948-Bek.

99 Kun *Sveitser* er opslagsord i *Molbech 1813-1859*, mens *Schweitz* kun forekommer i ordforklaringen af *Sveitser*: "Een som er født, har hjemme i Schweiz" (1833).

100 Jf. "Det er mig .. aldeles ufatteligt, af hvilken Grund, der [i *SRO* 1892] skal skrives *Svejts* og *Preussen*. Enten maa der skrives *Schweiz* og *Preussen* eller ogsaa *Svejts* og *Prøjsen*. Jeg har indført begge Former som ligeberettigede" (Thorsen i *SRO* 1904, s.V).

101 Om "Ziir og de deraf udledede Ord" bemærker Molbech at de kun er "sildigere og overflødige Laan af det Tydske". Og han tilføjer: "Men helst undgaes aldeles i ædlere og reen Stiil baade Ziir (hvorfor vi have Pryd,) Zirater (Prydelser, Udpyntninger) og zire (pryde, smykke.) Adj. ziirlig er det Ord af denne Slægt, som endnu snarest taales" (1833).

102 Under *sittre*: "Skrives hyppigere: *zittre*" (*VSO*, 1848).

103 Under *Zobel*: "Ogsaa og rettere skrevet *Sobel*" (*VSO*, 1905).

4.15. Ordliste RP8

Fremmedord

Ordlisten indeholder eksempler på genuine (eller næsten genuine) og fordanskede stavemåder af fremmedord (jf. afsnit 3.2, RP8). Eksempler fra listerne RP7a-e med fremmede bogstaver er medtaget her i listen enten i fuld form eller med henvisning til den relevante ordliste ovenfor. Se yderligere eksempler på stavning af fremmedord i ordliste RP5b (konsonantfordobling), RP16 (*ie/je*) og RP25a-c (bøjning af fremmedord).

a ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [ã?] 1872, à 1891 = 1896 > a/à 1909 > a 1986

adenoid ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *adenöid* 1925 > *adenoid* 1986

akvavit Se ordliste RP7b

ansjos ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [An(s)ch(i)ovis?] 1872, *Ansjos* 1882 = 1889-Bek., § 22. III = 1891 = 1892-Bek., § 21. III = 1896 > *Ansjovis/Anschovis* 1909 > *Ansjos* 1918 > [ansjos] 1948-Bek.

arme/armé *Armee* 1775 = 1800 = 1847 > *Arme/Armee* (i gotisk skrift)¹⁰⁴, *Arme/Armé* (i latinsk skrift) 1871-Cirk. > *Armé, Armée*¹⁰⁵ 1880 > *Armé*¹⁰⁶/*Arme*¹⁰⁷ 1889-Bek., § 10 > *Armé, Armeen, Armeer* 1891 > *Armé/Arme* 1892-Bek., § 9 > *Armé, Armeen, Armeer* 1896 = 1918¹⁰⁸ > [armé/arme] 1948-Bek. > *armé, armeen, armeer* 1955 > *arme/armé, armeen/arméen, armeer/armée* 1986

asiet ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [Assiette?] 1872, *Asjet* 1891 = 1896 > *Asjet/Assiet* 1909 > *Asiet/Asjet* 1913 > [asiet/asjet] 1948-Bek. > *asiet* 1986

bajersk Se *Bayern* mv.

balkon ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [Balcon?] 1872, *Balkon* 1891 > *Balcon* 1896¹⁰⁹ > *Balkon* 1909 > [balkon] 1948-Bek.

basar Se ordliste RP7e

Bayern, bajersk, bayersk/bayrisk *Bayern, Bajersk* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [Bayern/Baiern?, bayersk/baiersk?] 1872 > *Baiern, baiersk* 1891 > *Bajern, bajersk* 1896 > *Bajern/Bayern, bajersk/bayersk* 1909 > *Bayern; bajersk* (om danske produkter som bajerske pølser og bajersk øl), *bayersk/bayrisk* (vedr. Bayern) 1986¹¹⁰

104 Det er ikke helt klart om muligheden for at bruge stumt *e* (og vokalfordobling) i gotisk skrift også gælder fremmedord. Formuleringen i Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870, pkt. 4, anm. (se afsnit 2.16.1) skal muligvis snarest forstås sådan at mulighederne udtømmes med de fem eksempler der udtrykkeligt er nævnt (*veed, viis, foer, vaer, saae*).

105 At *DHO* 1880 kun anfører skrivemåderne med accent udelukker ikke nødvendigvis at også formerne uden accent kan bruges, idet accent i *DHO* også bruges som ren udtalevejledning, fx *hél, Sýn*.

106 I Bek. 1889 skrevet *Armè*.

107 Se note 115.

108 Se note 116.

109 Se nærmere i afsnit 3.25.4, RP8.II, slutningen.

110 Den ortografiske distinktion afhængigt af om adjektivet bruges om danske produkter eller om forhold

bekvem Se ordliste RP7b

benzin Se ordliste RP7e

bizar Se ordliste RP7e

blanchet 'stålfjeder i korset' ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Blanchet?*] 1872, *Blansket* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Blanchet/Blansket* 1904 > *Blanchet* 1909 > *Blanchet/Blansket* 1918 > *Blanchet* 1923 > [*blanchet*] 1948-Bek.

blitz Se ordliste RP7e

bolsje ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Bol(s)che?*] 1872, *Bolsje* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > [*bolsje*] 1948-Bek. > *bolche/bolsje* 1986 > *bolsje* 2001

boulevard ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Boulevard?*] 1872, *Boulevard* 1891 > *Bulevard* 1896¹¹¹ > [*bulevard*] 1948-Bek. > *boulevard* 1955

bouquet Se ordliste RP7b

bowler Se ordliste RP7c

boykotte Se ordliste RP7a

bronze Se ordliste RP7e

bungalow Se ordliste RP7c

cafe/café Se ordliste RP7a

cappuccino Se ordliste RP7a

chaiselong ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Chaiselongue?*] 1872, *Chaiselong* 1891 = 1896 > *Chaiselong(ue)* 1904 > [*chaiselong(ue)*] 1948-Bek. > *chaiselong* 1955

chakot ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Chakot/S(c)hako?*] 1872, *Sjako* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Chako(t)/Sjako* 1904 > *Chakot/Sjako* 1918 > [*chakot/sjako*] 1948-Bek. > *chakot* 1955

chalotteløg/skalotteløg ÷ 1775, *Schalotteløg* 1800, ÷ 1847, [*Chalotteløg?*] 1872 > *Skalotteløg* 1889-Bek., § 22.I.e > *Skalot(te)løg* 1891 > *Skalotteløg* 1892-Bek., § 21.I.e > *Skalot(te)løg* 1896 > *Chalotteløg/Skalotteløg* 1904 > [*chalotteløg/skalotteløg*] 1948-Bek. > *chalotteløg* 1955 > *chalotteløg/skalotteløg* 1986

chatol ÷ 1775, *Skatol* 1800¹¹² = 1847¹¹³, [*Chatol?*] 1872, *Skatol* 1889-Bek., § 22.I.e =

vedr. Bayern, kan formentlig allerede udlæses af *RO1* 1955, der anfører adjektivet som to adskilte par: *bajersk/bayersk* (i samme artikel som *bajer* og *bajerflaske*) og *bayersk/bayrisk* (i samme artikel som *bajrer/bayrer*). *Bayern/Bajern* er ikke med i *RO1* 1955, der generelt ikke medtager *proprier*.

111 Jf. "I denne Udg. skriver jeg .. *Bulevard* men har ellers beholdt *ou*, hvor det findes i de tidligere Udgaver" (*SRO* 1896, s. XII). Senere i fortalen fremhæver Såby den velvillige omtale af *SRO* i *Ipsen, Alfred* 1894 i "Modsætning til de mange uvillige og vrangne Udtalelser om Kammerherre Scavenius' es Retskrivning, som have set Lyset". Han kritiserer dog Ipsen for undertiden at glemme at Såbys opgave primært har været at formidle de givne ministerielle regler, ikke sine egne: "Saaledes naar han [dvs. Ipsen] siger: "Naar Saaby skriver *Boulevard*, er det öjensynlig i Strid med hans eget Princip. Det bör skrives *Bulevard*". Ja vist er det i Strid med mit eget Princip, som stemmer med Rasks, men det er i god Overensstemmelse med den givne Regel at fr. *ou* beholdes. Men jeg har dog ment at kunne indrömma ham denne Form." (S. XIII).

112 "Urigtig er Skrivemaaden *Skathul*; da Ordet er dannet efter det tyske *Schatull*, *Schatolle*" (*VSO*, 1848).

113 Kun med i *Molbech* 1813.

1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Chatol/Skatol* 1904 > [*chatol/skatol*] 1948-Bek. > *chatol* 1955

cirkel Se ordliste RP7a

cirkus ÷ 1775, ÷ 1800, (*circulere*) 1847, [*Circus?*] 1872, *Cirkus* 1891 = 1896 > *Circus/Cirkus* 1909 > *Cirkus* 1918 > [*cirkus*] 1948-Bek.

cognac ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Cognac?*] 1872, *Cognac* 1891 > *Cognak* 1896 > *Cognac* 1904 > *Cognac/Kognak* 1918 > [*cognac/kognak*] 1948-Bek. > *cognac/konjak* 1986 > *cognac* 2001

courage/kurage ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Courage?*] 1872, ÷ 1891, *Courage* 1892 = 1896 > *Courage/Kurage* 1918 > [*courage/kurage*] 1948-Bek.

creme ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Kræm* 1891 = 1896¹¹⁴ > [*kræm*] 1948-Bek. > *creme* 1955 > *creme/krem* 1986 > *creme* 2001

crepe/krep ÷ 1775, *Krep* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*krep*] 1948-Bek. > *crepe/krep* 1955

cricket/kricket ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Cricket?*] 1872, *Kricket* 1891 = 1896 > *Cricket/Kricket* 1904 > [*cricket/kricket*] 1948-Bek. > *kricket* 1955 > *cricket/kricket* 1996

cykel ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Cykel?*] 1872, *Cykel* 1891 > *Cykle* 1896 > *Cycle/Cykle* 1909 > *Cykel* 1918 > [*cykel*] 1948-Bek.

czar Se **tzar/zar** i ordliste RP7e

discipel Se ordliste RP7a

disputats Se ordliste RP7e

drosche/droske ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, *Droske* 1872 = 1889-Bek., § 22.1.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.1.e = 1896 > *Drosche/Droske* 1918 > [*drosche/droske*] 1948-Bek. > *drosche* 1955 > *drosche/droske* 1986

eksem Se ordliste RP7e

eksempel Se ordliste RP7d

enquete Se ordliste RP7b

entre/entré ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Entré/Entre*¹¹⁵ 1889-Bek., § 22.II > *Entré, Entreen, Entreer* 1891 > *Entré/Entre* 1892-Bek., § 22.II > *Entré, Entreen, Entreer* 1896 = 1918¹¹⁶ > [*entré/entre*] 1948-Bek. > *entré, entreen, entreer* 1955 > *entre/entré, entreen/entréen, entreer/entréer* 1986

enzym Se ordliste RP7e

114 Ordet er ikke med i *SRO 1904-1913*, men optages igen i *SRO 1918* i den uændrede form *Kræm*.

115 1889-Bek. og 1892-Bek. giver med formuleringen "De franske Accenter kunne beholdes" (§ 22.II, hhv. 21.II) valgfrihed, men anfører ikke desto mindre kun skrivemåderne med accent (og *ç*) i eksempel-rækken: *Chaussé, Entré, Façon, Gêne, Têten, Tantième*. I paragraffen om dobbelt- og enkeltskrivning af vokal (§ 10, hhv. 9) forbeholdes muligheden for at bruge accenttegn i fremmedord dog til ord med tryk på sidste stavelse hvor man ved at bruge accent kan undgå misforståelse, fx *Armé, Allé, Kanonér* (i 1889-Bek. skrevet *Armè, Allè, Kanonèr*).

116 På alfabetisk plads anføres kun skrivemåden med accent i opslagsformen (*Entré*), men i Retskrivningsvejledningen gives der valgfrihed mellem skrivemåden med og uden accent (*Entré/Entre*), jf. afsnit 3.27.4, RP3 og RP8. Valgfriheden bevares i *DRO 1923-1946*.

excellere, excentrisk Se ordliste RP7d

facade ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Façade* 1891 = 1896 > *Facade* 1909 > *Facade* / *Façade* 1918/1925¹¹⁷ > [*facade*/*façade*] 1948-Bek. > *facade* 1955

facon ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Façon*/(*Facon*)¹¹⁸ 1889-Bek., § 22.II > *Façon* 1891 > *Façon*/(*Facon*) 1892-Bek., § 21.II > *Façon* 1896 > *Facon*/*Façon* 1918 > [*facon*/*façon*] 1948-Bek. > *facon* 1955

fatwa Se ordliste RP7c

feu ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Feu*?] 1872, *Feu* 1891 > *Fø* 1896¹¹⁹ > *Feu* 1923 > [*feu*] 1948-Bek.

fez Se ordliste RP7e

forcere Se ordliste RP7a

frekvens Se ordliste RP7b

frontispice ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Frontispice*?] 1872, *Frontispice* 1891 = 1896 > *Frontspids* 1913 > *Frontispice*/(*Frontspids*)¹²⁰ 1918 > *Frontispice*/*Frontspids* 1923 > [*frontispice*/*frontspids*] 1948-Bek. > *frontispice* 1955

fundats Se ordliste RP7e

galoche ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Galo(s)che*?] 1872, *Galoche* 1889-Bek., § 22.II = 1891 = 1892-Bek., § 21.II = 1896 > *Galosche* 1913 > *Galoche*/*Galosche* 1918 > [*galoche*/*galosche*] 1948-Bek. > *galoche* 1955

gamache ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Gama(s)che*/*Gamaske*?] 1872, *Gamaske* 1891 = 1896 > *Gamasche*/*Gamaske* 1904 > [*gamasche*/*gamaske*] 1948-Bek. > *gamache* 1955

gaze Se ordliste RP7e

gene ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Gêne*/(*Gene*)¹²¹ 1889-Bek., § 22.II > *Gene* 1891 > *Gêne*/(*Gene*) 1892-Bek., § 21.II > *Gene* 1896 > *Gene*/*Gêne* 1918 > [*gene*/*gêne*] 1948-Bek. > *gene* 1955

gletsjer ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Gletscher*?] 1872, *Gletscher* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > [*gletscher*] 1948-Bek. > *gletscher*/*gletsjer* 1986 > *gletsjer* 2001

grandprix Se ordliste RP7d

guitar ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Guitar*?] 1872, *Guitar* 1891 = 1896 > *G(u)itar* 1904 > [*g(u)itar*] 1948-Bek. > *guitar* 1955

handicap/handikap ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Handikap* 1891 = 1896¹²² > [*handikap*] 1948-Bek. > *handicap* 1955 > *handicap*/*handikap* 1986

117 Valgfriheden fremgår i 1918 kun af Retskrivningsvejledningens § 21; først i 1925 meddeles den også på alfabetisk plads.

118 Se note 115.

119 Jf. "Da fr. *eu* i Reglen skal ombyttes med ø, ombytter jeg *Feu* med *Fø*" (*SRO* 1896, s. XII). Ordet er i øvrigt ude af ordbogen 1904-1919.

120 Under *Frontispice* oplysning i parentes om at ordet "folkeetymologisk [er] omdannet til *Frontspids* (-er)".

121 Se note 115.

122 Ordet er ikke med i *SRO* 1904-1913, derefter igen fra *SRO* 1918 med stavemåden *Handikap*.

hazard Se ordliste RP7e

hetz Se ordliste RP7e

influenza Se ordliste RP7e

inkvit/inquit Se ordliste RP7b

inkvisition Se ordliste RP7b

inspektør *Inspecteur* 1775 > *Inspektør* 1800, ÷ 1847, [*Inspecteur?*] 1872 > *Inspektør* 1889–Bek., § 22.II = 1891 = 1892–Bek., § 21.II = 1896 > [*inspektør*] 1948–Bek.

instruks Se ordliste RP7d

jaloux Se ordliste RP7d

jazz Se ordliste RP7e

jogurt/yoghurt ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Yoghurt* 1923 > [*yoghurt*] 1948–Bek. > *jogurt/yoghurt* 1986

kaptajn Se ordliste RP7a

karantæne ÷ 1775, 1800 *Quarantaine* 1800 = 1847¹²³, [*Quarantaine?*] 1872 > *Karantæne* 1889–Bek., § 22.II = 1891 = 1892–Bek., § 21.II = 1896 > [*karantæne*] 1948–Bek.

kautsjuk ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Caoutchouc?*] 1872, *Kautsjuk* 1889–Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892–Bek., § 21.I.e = 1896 > *Kautschuk/Kautsjuk* 1904 > *Kautsjuk* 1913 > [*kautsjuk*] 1948–Bek.

kliche/klich  Se ordliste RP7a

korps Se ordliste RP7a

korpus ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Corpus?*] 1872, *Korpus* 1891 = 1896 > *Corpus/Korpus* 1904 > [*corpus/korpus*] 1948–Bek. > *korpus* 1955

krep Se *crepe/krep*

kricket Se *cricket/kricket*

kritisere (*kritisk*) 1775, *critisere/kritisere*¹²⁴ 1800, (*Kritik/Critik*¹²⁵) 1847, [*kritisere?*] 1872 > *kritisere* 1891 = 1896 > *kriticere/kritisere* 1904 > *kritisere* 1918

kroket ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Croquet?*] 1872, *Kroket* 1891 = 1896 > *Croquet/Kroket* 1904 > [*croquet/kroket*] 1948–Bek. > *kroket* 1955

kupe/kup  ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Coup ?*] 1872, *Coup /Kup *¹²⁶ 1889–Bek., § 22.II > *Kup * 1891 > *Coup /Kup * 1892–Bek., § 21.II > *Kup * 1896 > [*kupé*] 1948–Bek. > *kupe/kupé* 1986

kurage Se *courage/kurage*

kutyme ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Coutume?*] 1872, *Coutume* 1891 = 1896 > [*coutume*]

123 Ordet er ikke opslagsord i nogen af Molbechs ordbøger, men er i 1833 og 1859 nævnt under *Lazaret*.

124 Er behandlet under både *c* og *k*.

125 *Molbech 1813* og *1833* henviser fra *c*-skrivemåden til *k*-skrivemåden, der i øvrigt ikke omtaler skrive-måden med *c*. *1859* har valgfriheden ”**Kritik**, (eller **Critik**,)”.

126 Valgfriheden meddeles i både 1889–Bek. og 1892–Bek. snarere som en advarsel mod hybridformen *Koup * end som en egentlig sidestilling af *Coup * og *Kup * (se citatet i afsnit 3.25.4, RP8.II), og S by kan således næppe siges at være i modstrid med bekendtgørelserne n r han i *SRO 1891* og *1896* kun anfører *Kup *.

- 1948-Bek. > *kutyme* 1955
- kuvert** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Couvert?*] 1872, *Kuvert* 1891 = 1896 > *Couvert/Kuvert* 1904 > [*couvert/kuvert*] 1948-Bek. > *kuvert* 1955
- kvadrat** Se ordliste RP7b
- kvalitet** Se ordliste RP7b
- kvarter** Se ordliste RP7b
- kvittere** Se ordliste RP7b
- labskovs** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Labskaus/Lobsouse??*] 1872, *Labskovs* 1891 = 1896 > *Labskovs/Lob(e)scowes* 1904 > *Labskovs/Lobescowes* 1913 > [*labskovs/lobescowes*] 1948-Bek. > *labskovs* 1955
- lazaret** ÷ 1775, *Lazaret* 1800 = 1847 > *Lasaret* 1872 > *Lazaret* 1891 = 1896 > *Lasaret/Lazaret* 1904 > *Lazaret* 1913 > [*Lazaret*] 1948-Bek.
- leksikon** Se ordliste RP7d
- lektie** Se ordliste RP7a
- liebhaver** ÷ 1775, *Liebhaver*¹²⁷ 1800 > *Libhaver*¹²⁸ 1847, [*Liebhaver?*] 1872, *Libhaver* 1891 = 1896 > *Li(e)bhaver* 1904 > [*Li(e)bhaver*] 1948-Bek. > *liebhaver* 1955
- magasin** Se ordliste RP7e
- maitresse** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Maitresse?*] 1872, *Mætresse* 1891 = 1896 > *Maitresse/Mætresse* 1904 > [*maitresse/mætresse*] 1948-Bek. > *maitresse* 1955
- majonæse/mayonnaise** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Mayonnaise* 1923 > [*mayonnaise*] 1948-Bek. > *majonæse/mayonnaise* 1986
- malør** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Malheur?*] 1872, *Malheur* 1889-Bek., § 22.II = 1891 = 1892-Bek., § 21.II = 1896 > *Malheur/Malør* 1918 > [*malheur/malør*] 1948-Bek. > *malør* 1955
- manchet** ÷ 1775, *Mansket* 1800 = 1847, [*Manchet(te)?*] 1872, *Mansket* 1882 = 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Manchet(te)/Mansket* 1904 > *Manchet/Mansket* 1913 > [*manchet/mansket*] 1948-Bek. > *manchet* 1955
- mannequin** Se ordliste RP7b
- margerit/marguerit** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Margerite/Marguerite* 1918 > *Margerit(e)/Marguerit(e)* 1923 > [*margerit(e)/marguerit(e)*] 1948-Bek. > *margerit* 1955 > *margerit/marguerit* 1986
- markis** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Marquis?*] 1872, *Markis* 1891 = 1896 > *Markis/Marquis* 1904 > [*markis/marquis*] 1948-Bek. > *markis* 1955
- marskal** *Marskalk* 1775 > *Marskal(k)* 1800 = 1847, *Marskalk* 1872 > *Marskal* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Marchal/Marskal(k)* 1904 > [*marchal/marskal(k)*] 1948-Bek. > *marchal/marskal* 1955 > *marskal* 1986
- matrix** Se ordliste RP7d
- mazurka** Se ordliste RP7e

127 "Et tysk Ord, istedetfor hvilket bør bruges Lysthaver" (*VSO*, 1820).

128 Kun med i *Molbech* 1813.

medicin Se ordliste RP7a

mezzanin Se ordliste RP7e

miljø ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Milieu* 1923 > [*milieu*] 1948–Bek. > *milieu/miljø* 1955 > *miljø* 1996

misere ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Misère* 1904 > [*misère*] 1948–Bek. > *misere* 1955

odør ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Odør* 1929 > [*odør*] 1948–Bek. > *odeur* 1955 > *odør* 1986

ortografi *Orthographie* 1739 = 1775 > *Orthographi* 1800 > *Orthographie* 1847, [*Orthographi?*] 1872 > *Ortografi* 1891 = 1896 > [*ortografi*] 1948–Bek.

ozon Se ordliste RP7e

piccolo Se ordliste RP7a

picnic Se ordliste RP7a

pie ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Pie?*] 1872, *Pie* 1925 > [*pie*] 1948–Bek. > *paj/pie* 1986 > *pie* 2001

pike/piké/pique/piqué (stof) Se ordliste RP7b

piket/piquet (feltvagt) Se ordliste RP7b

pincenez Se ordliste RP7e og RP25b

piquet (spil) Se ordliste RP7b

pizza Se ordliste RP7e

placere Se ordliste RP7a

plaid ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Plaid?*] 1872, *Plæd* 1891 = 1896 > *Plaid/Plæd* 1904 > [*plaid/plæd*] 1948–Bek. > *plaid* 1955

plastic/plastik Se ordliste RP7a

plædere ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*plaidere?*] 1872, *plædere* 1891 = 1896 > *plaidere/plædere* 1904 > *plædere* 1955

polonæse ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Polonaise?*] 1872, *Polonæse* 1891 = 1896 > *Polonaise/Polonæse* 1904 > *Polonæse* 1913 > [*polonæse*] 1948–Bek.

pony ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Pony?*] 1872, *Ponni* 1891 = 1896 > *Ponni/Pony* 1904 > [*ponni/pony*] 1948–Bek. > *pony* 1955

portemonnæ ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Portemonnaie?*] 1872, *Portemonnæ* 1891 = 1896 > *Portemonnaie/Portemonnæ* 1904 > [*portemonnaie/portemonnæ*] 1948–Bek. > *portemonnæ* 1955

portræt ÷ 1775, *Portrait* 1800 = 1847, [*Portrait?*] 1872 > *Portræt* 1882 = 1891 = 1896 > [*portræt*] 1948–Bek.

preusser/prøjser *Preusen, Preuser, preusisk* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Preusser?*] 1872, ÷ 1891 > *Preusser* 1892 = 1896 > *Preusser/Prøjser* 1904¹²⁹ > *Preusser/Prøjser* 1918 > [*preusser/prøjser*] 1948–Bek.

provincalsk ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *provençalsk* 1891 = 1896 > *provincalsk* 1955

129 Se note 100.

prærie ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Prairie?*] 1872, *Præri* 1891 = 1896 > *Prairie/Præri(e)* 1904 > *Prairie/Prærie* 1909 > *Prærie* 1918 > [*prærie*] 1948-Bek.

prøjser Se *preusser/prøjser*

quiz Se ordliste RP7e

rawlplug Se ordliste RP7c

razzia Se ordliste RP7e

rekviem Se ordliste RP7b

rekvisit Se ordliste RP7b

relikvie Se ordliste RP7b

rembours/remburs ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Rembours/Remburs* 1923 > [*rembours/remburs*] 1948-Bek. > *rembours* 1955 > *rembours/remburs* 1986

remoulade/remulade ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *remoulade* 1955 > *remoulade/remulade* 1986

renæssance ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Renaissance?*] 1872, *Renaissance* 1891 > *Renæssance* 1896¹³⁰ > *Renaissance/Renæssance* 1909 > [*renaissance/renæssance*] 1948-Bek. > *renæssance* 1955

ressource/resurse ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Ressource?*] 1872, *Ressource* 1891 = 1896 > [*ressource*] 1948-Bek. > *ressource/resurse* 1986

revy ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Revue?*] 1872, *Revu* 1889-Bek., § 22.II = 1891 = 1892-Bek., § 21.II = 1896 > *Revu/Revy* 1918 > [*revu/revy*] 1948-Bek. > *revy* 1955

risalamande ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *ris à l'amande* 1955 > *risalamande* 1986

rutsje ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*rutsche?*] 1872, *rutsche* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *rutsche/rutsje* 1986 > *rutsje* 2001

rytme ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Rytme* 1889-Bek., § 22.I.c = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.c = 1896 > [*rytme*] 1948-Bek.

ræson, ræsonnere ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Raison, ræsonnere?*] 1872, *Raison, ræsonnere* 1891 > *Ræson, ræsonnere* 1896¹³¹ > [*ræson, ræsonnere*] 1948-Bek.

Sachsen/Saksen, sakser *nedersachsisk* 1775, (*Neder*)*saxerne*¹³² 1800 = 1847, [*Saxen, Saxer?*] 1872 > *Sachsen, Sachser* 1891 = 1896 > *Saksen, Sakser* 1904 > *Sachsen/Saksen, Sakser* 1918 > [*Sachsen/Saksen, sakser*] 1948-Bek.

130 Se nærmere i afsnit 3.25.4, RP8.II, slutningen.

131 Se nærmere i afsnit 3.25.4, RP8.II, slutningen.

132 Ordet er ikke opslagsord i *VSO* eller i nogen af Molbechs ordbøger, men er i *VSO* (bd. 5, 1829) og i *Molbech 1833* og 1859 nævnt under *Psalm* ("Nedersaxerne skrive: *Salm*", jf. note 134).

salme *Psalme* 1775 > *Psalme/(Salme)*¹³³ 1800 = 1847¹³⁴ > *Salme/(Psalme)*¹³⁵ 1872 > *Psalme/Salme*¹³⁶ 1889-Bek., § 22.I.c > *Salme/(Psalme)*¹³⁷ 1891 > **★***Psalme/Salme* 1892-Bek., § 21.I.c = 1896 > *Psalme/Salme* 1904 > [*psalme/salme*] 1948-Bek. > *salme* 1955

sart ÷ 1775, *sart* 1800, ÷ 1847, [*zart?*] 1872, *sart* 1891 = 1896 > *sart/zart* 1904 > *sart* 1918

savojkål (*Savoyen*) 1775, *Savoikaal* 1800 = 1847 (Molbech 1859), [*Savoykaal?*] 1872 > *Savojkaal* 1882 = 1891 = 1896 > *Savojkaal/Savoykaal* 1904 > [*savojkål/savoykål*] 1948-Bek. > *savojkål* 1986

saxofon Se ordliste RP7d

schellak/shellak ÷ 1775, *Skellak* 1800, ÷ 1847, [*Schellak?*] 1872 > *Skellak* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Schellak/Skellak* 1904 > [*schellak/skellak*] 1948-Bek. > *schellak* 1955 > *schellak/shellak*

Schweiz/Svejts ÷ 1775, *Sveits* 1800 > *Schweitz* (men *Sveitser*)¹³⁸ 1847, [*Schweiz?*] 1872 > *Svejts* 1880 = 1889-Bek., § 23.B = 1891 = 1896 > *Schweiz/Svejts* 1904¹³⁹

seksuel Se ordliste RP7d

sex Se ordliste RP7d

sfinks ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Sphinx?*] 1872, *Sfinks* 1889-Bek., § 22.I.c = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.c = 1896 > *Sfinks/Sfinx* 1904 > *Sfinks* 1918 > [*sfinks*] 1948-Bek.

sheik ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*S(c)heik?*] 1872, *Sheik* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e > *Shejk* 1896 > *S(c)heik* 1904 > *Sheik* 1918 > [*sheik*] 1948-Bek.

shawarma Se ordliste RP7c

shellak Se *schellak/shellak*

show Se ordliste RP7c

sigøjner ÷ 1775, *Zigeuner* 1800, ÷ 1847, [*Zigeuner?*] 1872, *Zigeuner* 1891 = 1896 >

133 Under *Psalme*: "Da Læbelyden i dette Ord ikke udtales hos os, er den egentlig overflødig" (*VSO*, 1829).

134 Molbech 1813 fejlmærker *Salme* og henviser til *Psalme*, hvor der dog anføres følgende forsvar for skrivemåden uden *p*: "Da Ps ikke finder Sted i vort Sprog og giver Anledning til urigtig Udtale, kunde dette Ord uden Feil skrives *Salme*". 1833 og 1859, der ikke har en særlig markering af fejlformer, henviser ligeledes fra *Salme* til *Psalme* og giver en kort kommentar til den traditionelle skrivemåde, i 1859 således: "*P* udtales ikke, og er overflødig; men ved almindelig Brug vedtaget i alle europæiske Sprog. Nedersaxerne skrive: *Salm*".

135 Under *Psalme* henvises der i *DHO* 1872 i parentes til hovedbehandlingen under *Salme*: "(en **Psalme**, se *Salme*)", og under *Salme* står der bl.a.: "en **Salme** (som oftest skrevet *Psalme*)". I *DHO* 1880 er der en tilsvarende henvisning fra *Psalme*, men under *Salme* bringes om skrivemåden *Psalme* nu blot den etymologiske oplysning "oprind. *Psalme*".

136 Se også afsnit 3.27.4, RP8, inkl. note 112.

137 *SRO* 1891 henviser fra *Ps*-skrivemåden på denne måde: "**Psalme** (en) = *Salme* (s. d.)"; under *Salme* er skrivemåden med *Ps*- ikke nævnt. Under *Jul* har *SRO* 1891-1919 og *DRO* 1923-1946 *Julesalme*, kun afbrudt af en enkelt *Julepsalme* i *SRO* 1896.

138 Se note 99.

139 Se note 100.

- Sigøjner/Zigeuner* 1904 > *Sigøjner/Zigeuner* 1918 > [*sigøjner/zigeuner*] 1948-Bek. > *sigøjner* 1955
- siksak/zigzag** ÷ 1775, *Siksak* 1800, [*Zikzak* o.l.?] 1872, *Siksak* 1891 = 1896 > *Siksak/Zikzak* 1904 > *Siksak* 1918 > [*siksak*] 1948-Bek. > *siksak/zigzag* 1996
- sire** Se ordliste RP7e
- sitre** Se ordliste RP7e
- sjakal** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Schakal?*] 1872, *Sjakal* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Schakal* 1904 > *Sjakal* 1918 > [*sjakal*] 1948-Bek.
- sjofel** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*schofel?*] 1872, *sjofel* 1882 = 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *schofel/sjofel* 1904 > *sjofel* 1918
- skak** ÷ 1775, *Schak/(Skak)*¹⁴⁰ 1800 > *Skak* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Schak/Skak* 1904 > [*schak/skak*] 1948-Bek. > *skak* 1955
- skakt** ÷ 1775, *Schakt* 1800 > *Skakt* 1847, [*Schacht/Schakt?*] 1872, *Skakt* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Schakt/Skakt*?¹⁴¹ 1904 > *Schacht/Skakt*¹⁴² 1909 > *Schakt/Skakt* 1918 > [*schakt/skakt*] 1948-Bek. > *skakt* 1955
- skalotteløg** Se *chalotteløg/skalotteløg*
- skema** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Schema?*] 1872, *Skema* 1882 = 1889-Bek., § 22.I.c = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.c = 1896 > *Schema/Skema* 1904 > *Skema* 1913 > [*skema*] 1948-Bek.
- spag(h)etti** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *spaghetti* 1955 > *spagetti/spaghetti* 1986
- steward, stewardesse** Se ordliste RP7c
- succes** Se ordliste RP7a
- Svejts** Se *Schweiz/Svejts*
- svibel** ÷ 1775, *Svibel* 1800 = 1847, [*Zwi(e)bel/Zvibel?*] 1872, *Svibel* 1880 = 1891 = 1896 > *Svibel/Zwiebel* 1904 > *Svibel/Zwi(e)bel* 1913 > *Svibel* 1918 > [*svibel*] 1948-Bek.
- sweater** Se ordliste RP7c
- tambur** ÷ 1775, *Tambour* 1800 > *Tambur* 1847, [*Tambour?*] 1872, *Tambur* 1880 = 1891 = 1896 > [*tambur*] 1948-Bek.
- tantieme** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Tantième/(Tantieme)*¹⁴³ 1889-Bek., § 22.II > *Tantieme* 1891 > *Tantième/(Tantieme)* 1892-Bek., § 21.II > *Tantieme* 1896 > *Tantième/Tantième* 1918¹⁴⁴ > [*tantieme/tantième*] 1948-Bek. > *tantieme* 1955
- teater** *Amphitheater* 1775 = *Theater* 1800 = 1847, [*Theater?*] 1872 > *Teater* 1889-Bek.,

140 Under *Skak*: "Det samme som *Schak*, efter forældet Skrivemaade" (*VSO*, 1848).

141 Valgfriheden fremgår ikke i *SRO 1904* under opslagsordet *Schakt*, men antydes blot af en henvisning under opslagsordet *Skakt* til *Schacht*.

142 Heller ikke i *SRO 1909* er oplysningerne helt klare: Under *Schacht* er kun denne form anført, men under *Skakt* står nu blot de ukommenterede dobbeltformer *Skakt* el. *Schacht* (hvorimod 1904's hybristavemåde *Schakt* ikke er nævnt). I *SRO 1913* er artiklen med de to dobbeltformer udvidet med en henvisning til artiklen *Schacht*, der stadig intet oplyser om andre former end opslagsformen selv.

143 Se note 115.

144 Ordet er ikke med i *SRO 1904-13*.

- § 22.I.c = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.c = 1896 > [teater] 1948-Bek.
- teologi** *Theologie* 1775 = 1800 = 1847, [Theologi?] 1872 > *Teologi* 1889-Bek., § 22.I.c = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.c = 1896 > [teologi] 1948-Bek.
- terræn** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [Terrain?] 1872, *Terrain* 1891 = 1896 > *Terrain/Terræn* 1918 > [terrain/terræn] 1948-Bek. > *terræn* 1955
- tete** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Têten/(Têten)*¹⁴⁵ 1889-Bek., § 22.II > *Tête*¹⁴⁶ 1891 > *Têten/(Teten)* 1892-Bek., § 21.II > *Tête* 1896 > *Tête/Tête* 1918 > [tete/tête] 1948-Bek. = 1955¹⁴⁷ > *tete, tete-a-tete* 1986
- tjekke(r), tjekkisk** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Tshecher, tshechisk* 1891 = 1896 > *Tschecher/Tshecher, tschechisk/tshechisk* 1904 > *Tshecher, tshechisk* 1913 > *Tjekker, tjekkisk* 1918 > [tjekker, tjekkisk] 1948-Bek. > *czecker/tjekker, czechisk/tjekkisk* 1955 > *tjekke(r), tjekkisk* 1986
- trapez** Se ordliste RP7e
- trawl** Se ordliste RP7c
- træn** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [Train?] 1872, *Train* 1891 = 1896 > *Train/Træn* 1904 > [train/træn] 1948-Bek. > *træn* 1955
- trænere** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [trainere?] 1872, *trænere* 1891 = 1896 > *trainere/trænere* 1904 > *trænere* 1955
- tsar/zar** Se ordliste RP7e
- valdhorn** Se ordliste RP7c
- wagon** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [Wagon?] 1872, *Vagon* 1891 = 1896 > *Vag(g)on/Waggon* 1904 > *Vagon/Waggon* 1913 > [vagon/waggon] 1948-Bek. > *waggon* 1955 > *waggon* 'prærievogn' og *wagon* 'togvogn' 1986 > *wagon* 'prærievogn, togvogn' 1996
- weekend** Se ordliste RP7c
- whisky** Se ordliste RP7c
- whist** Se ordliste RP7c
- wienerschnitzel/wienersnitsel** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *wienerschnitzel* 1955 > *wienerschnitzel/wienersnitsel* 1986
- wienervogn** Se ordliste RP7c
- wigwam** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [Wigwam?] 1872, *Vigvam* 1891 = 1896 > *Vigvam/Wigwam* 1904 > [vigvam/wigwam] 1948-Bek. > *wigwam* 1986
- workshop** Se ordliste RP7c
- xylograf** Se ordliste RP7d
- yoghurt** Se *jogurt/yoghurt*
- zebra** ÷ 1775, *Zebra* 1800, ÷ 1847, [Zebra?] 1872 > *Sebra* 1882 > *Zebra* 1891 = 1896 > [zebra] 1948-Bek.

145 Se note 115.

146 Med eksemplerne *at tage Têten*, men *Tête-à-Tête* (tilsvarende i *SRO 1896*; *SRO 1904-1909* har kun *tage Têten*; ordet er slet ikke med i *SRO 1913*).147 Dog *tage teten*, men *tête-à-tête*.

zenit Se ordliste RP7e

zigzag Se *siksak/zigzag*

zink (metal) ÷ 1775, *Zink* 1800 = 1847, [*Zink?*] 1872 > *Sink* 1880 > *Zink* 1891 = 1896 > [*zink*] 1948-Bek.

zobel Se ordliste RP7e

zone Se ordliste RP7e

økonomi *Oeconomie* 1775 = 1800 = 1847, [*Oeconomie?*] 1872 > *Økonomi* 1891 = 1896 > [*økonomi*] 1948-Bek.

4.16. Ordliste RP9

Ét eller flere ord

Ordlisten indeholder eksempler på skrivemåder i ét eller flere ord, fortrinsvis af pronominale, præpositionelle, adverbielle og konjunktionelle forbindelser (jf. afsnit 3.2, RP9). Mht. syntaktisk betinget særskrivning og sammenskrivning (fx *Han blev udenfor : Hun ventede uden for døren*) henvises til behandlingen under RP9 i de enkelte normbeskrivelser i bind 1 (specielt 'Molbechs retskrivning' (1813-1859), afsnit 3.9.4; '1872-retskrivningen', afsnit 3.24.4; '1889-retskrivningen', afsnit 3.25.4; '1955-retskrivningen', afsnit 3.31.4).

af sted *afsted* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *af Sted/afsted* 1872 > *af Sted* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*af sted*] 1948-Bek.

alle hænde (al slags) ÷ 1775, *allehaande* 1800 = 1847 > *alle Haande* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*alle hænde*] 1948-Bek.

alle vegne *allevegne* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *alle Vegne* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*alle vegne*] 1948-Bek.

alt for *alt for* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

altid *altid* 1775 = 1800 = 1847 > *al Tid/altid* 1872 > *altid* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

alting *alting* 1775 > *Alting* 1800 > *Alting/alting* 1847 > *al Ting/alting* 1872 > *alting* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

bagude ÷ 1775, (*bag ud*) 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *bag ude* 1889-Bek., § 4, (*bagud*) 1891, *bag ude* 1892-Bek., § 4, (*bagud*) 1896, *bag ude* 1913 > *bagude* 1986

des mere *desme(e)re* 1775 > *des mere* 1800 = 1847, (*ikke des mindre*¹⁴⁸) 1871-Cirk., *des mere* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

148 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 8.

- desuden** *des uden* 1739 > *desuden* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- efter at** *efter at/efterat* 1775 > *efterat* 1800 > *efterat/(efter at)* 1847 > *efter at* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- efterhånden** *efter Haanden* 1739 > *efterhaanden* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*efterhånden*] 1948-Bek.
- en del** *endeel* 1739 > *endeel/en Deel* 1775 > *en Deel* 1800 > *endeel* 1847 > *en Del* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*en del*] 1948-Bek.
- endsige** *end sige* 1739, ÷ 1775, *end sige* 1800 = 1847 > *endsige* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- farvel** (interjektion) *Far vel/Farvel* 1775 > *Farvel* 1800 = 1847 > *far vel* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *farvel* 1986
- for at** *for at* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- for længst** ÷ 1775, *forlængst* 1800 = 1847 > *for længst* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- for resten/forresten** ÷ 1775, *forresten* 1800 > *for Resten/forresten* 1847 > *for Resten* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*for resten*] 1948-Bek. > *for resten/forresten* 2001
- forude** ÷ 1775, (*for ud/forud*) 1800, ÷ 1847, *for ude* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *forude* 1955
- frem for** *frem for* 1775 > *fremfor* 1800 > *frem for* (rumlig bet.), *fremfor* (overført bet.) 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *frem for* 1986
- gud bevares/gudbevares** ÷ 1775 > *Gud bevare os* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Gud bevares*¹⁴⁹ 1891 = 1896 > *gud bevares* 1955 > *gud bevares/gudbevares* 1986
- gud hjælpe mig/gudhjælpemig** ÷ 1775, [*Gud hielpe mig?*] 1800, *Gud hielpe mig* 1847, (*Gud naade ham!*) 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, [> *gud hjælpe mig/gudhjælpemig* 1986
- gud ske lov/gudskelov** ÷ 1775, *Gud skee Lov* 1800, ÷ 1847 > *Gud ske Lov!* 1872 = 1891 = 1896 > *gud ske lov* 1955 > *gud ske lov/gudskelov* 1986
- hen ad** (præp.) ÷ 1775, *hen ad* 1800 = 1847 = 1872 > *hen ad* (rumlig bet.), *henad* (overført bet.) 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *hen ad* 1986
- hen imod** *hen (i)mod/henimod* (alle i overført bet.) 1775 > *henimod* (rumlig og overført bet.) 1800 > *hen imod* (rumlig bet.), *henimod* (overført bet.) 1847 > *hen imod* 1872 > *hen imod* (rumlig bet.), *henimod* (overført bet.) 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *hen imod* 1986
- hen ved** *henved/(hen ved)* (alle i overført bet.) 1775 > *henved* (alle i overført bet.) 1800 > *hen ved* (rumlig bet.), *henved* (overført bet.) 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *hen ved* 1986

149 ”at bevare (Gud bevare os; som Udr[aab] i dagl. T.: G. bevares, bevares!)” (SRO 1891, s. 14, sp. 2).

- herre gud/herregud** ÷ 1775, [*Herre Gud?*] 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Herre Gud!* 1891 = 1896 > *herre gud/herregud* 1986
- her til lands/hertillands** ÷ 1775, [*her til Lands?*] 1800, ÷ 1847, *her til Lands* 1872 = 1891 = 1896 > [*her til lands*] 1948-Bek. > *hertillands* 1955 > *her til lands/hertillands* 1986
- hvadbehager/hvabehar** ÷ 1775, [*hvad behager?*] 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *hvad behager*¹⁵⁰ 1955 > *hvadbehager/hvabehar* 1986
- hvor længe** *hvor længe* 1739 = 1775 = 1800 > *hvorlænge/hvor længe*¹⁵¹ 1847, ÷ 1872 > [*hvor længe*] 1889-Bek., § 4 = *hvor længe* 1891 = 1896
- hvor meget** *hvormeget* 1775 > *hvor meget/hvormeget* 1800 > *hvormeget* 1847 > *hvor meget* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- hvortil** *hvor til/hvortil* 1739 > *hvortil* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > *hvor til* (stedlig bet.), *hvortil* (uegl. bet.) 1880 > *hvortil* 1891 = 1896
- i almindelighed** *i Almindelighed* 1775 = 1800 = 1847¹⁵², *i Almindelighed*¹⁵³ 1871-Cirk. = 1872 = 1889-Bek., § 10 mv.¹⁵⁴ = 1891 = 1892-Bek., § 9 mv. = 1896 > [*i almindelighed*] 1948-Bek.
- i alt** (tilsammen) *i alt* 1775 > *i Alt* 1800 = 1847 > *i alt* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- i dag** ÷ 1775, *i Dag* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*i dag*] 1948-Bek.
- i det mindste** *i det mindste* 1775, ÷ 1800, *i det mindste* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- ifølge** (præp.) *i Følge* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > *ifølge* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- i går** *i Gaar* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*i går*] 1948-Bek.
- i henseende til** *i Henseende til* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*i henseende til*] 1948-Bek.
- ikke des mindre** Se *des mere*
- immer væk/immervæk** ÷ 1775, *immer væk*¹⁵⁵ (men *immerhen*, *immerfort*) 1800, ÷ 1847 (har *immerhen*¹⁵⁶), *immer væk* 1891 = 1896 > *immer væk/immervæk* 1986
- inden for/indenfor** Se indledningen til ordliste RP9 ovenfor

150 Ordforbindelsen er ikke eksplicit med i 1955, men ændringslisten i 1986 noterer ”hvad behager > hvabehar *el.* hvadbehager” og forudsætter således (og med god ret) at fraværet skal tolkes som obligatorisk særskrivning.

151 *Molbech 1813* har opslagsordet *hvorlænge*, mens *1833* og *1859* ser ud til helt at mangle eksempler på ordforbindelsen, hvad der snarest peger mod særskrivning.

152 Kun i *Molbech 1833-1859*.

153 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 8.

154 Kun brugt redaktionelt i *Bek. 1889* og *1892*.

155 Under *væk* (*VSO*, 1905).

156 Såvel *immerhen* som *immer* er dog ord der ”uagtet Ældres og Nyeres Brug .. aldrig kan blive dansk[e]” (*1859*).

- ind til, indtil** (præp.) *ind til* (rumlig bet.), *indtil*¹⁵⁷ (overført bet.) 1775 > *indtil* 1800 (både i tidsbet./overført bet.¹⁵⁸ og rumlig bet.) > *ind til* (rumlig bet.), *indtil* (overført bet.) 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- ingen sinde/ingensinde** ÷ 1775, *ingensinde* 1800 = 1847 > *ingen Sinde* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*ingen sinde*] 1948-Bek. > *ingen sinde/ingensinde* 1986
- ingen ting/ingenting** *ingen Ting* 1775 = 1800 > *ingen Ting/(Ingenting)* 1847 > *ingen Ting* 1872 > *ingenting* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *ingen ting/ingenting* 1986
- i sigte** (*af Sigte*) 1775, *i Sigte* 1800 = 1847 = 1871-Cirk.¹⁵⁹ = 1872 = 1891 = 1896 > [*i sigte*] 1948-Bek.
- i sinde** *i Sinde* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*i sinde*] 1948-Bek.
- i steden/stedet for** *istedenfor/(isteden for/i steden for / i S/stedet for)* 1775 > *i Steden/Stedet for* (som præp.), *istedet* (som adv.¹⁶⁰) 1800 > *istedet/isteden/(i Stedet)*¹⁶¹ (Molbech 1813)/*i Stedet for/i Steden for*¹⁶² (Molbech 1833-1859) 1847 > *i Steden/Stedet for* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*i steden/stedet for*] 1948-Bek.
- især** *i sær* 1739 > *i sær/(især)* 1775 > *især* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- i øvrigt** ÷ 1775, *iøvrigt* 1800 > *i øvrigt* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- jamen** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *ja men* 1955 > *jamen* 1986
- javel** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, *ja vel* 1872 = 1891 = 1896 > *javel* 1986
- javist** ÷ 1775, ÷ 1800, *ja vist* 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > *javist* 1986
- langvejsfra** (adv.) (*lang vey's fra Skolen*) 1739, ÷ 1775, *langvejsfra* 1800 > *langvejs fra* 1847 > *langvejs fra* 1872 > *langvejsfra* 1891 = 1896
- ligesom** *ligesom* (ikke eks. på tidskonj.) 1775, *ligesom*, som tidskonj.: *lige som/(ligesom)*¹⁶³ 1800 > *ligesom*, som tidskonj.: *lige som/ligesom* 1847 > *ligesom*, som tidskonj.: *lige som*

157 Primært i tidsbetydning, dog også et par eksempler på "overført rumlig" betydning (se næste note), fx "hans Boepæl [blev] nedreven indtil Grunden" (Malling 1777, s. 205).

158 *Tidsbetydning* og *overført betydning* er som regel ensbetydende og står i klar modsætning til *rumlig betydning*. Det gælder fx i *DHO* 1872, hvor det sammenskrevne *indtil* kort karakteriseres med ordene "Fho. og Bindeo. om Tiden". At betegnelsen *tidsbetydning* ikke fuldt ud dækker de ikke-overførte betydninger der udløser sammenskrivning, fremgår imidlertid af følgende eksempler under *indtil* (præp. og konj.) i bl.a. *SRO* 1891: *staa i Vånd i[ndtil] Halsen* og *Våndet var gaaet op lige i[ndtil] Muren* (ved siden af de regulært tidlige eksempler *i[ndtil] Midnat*, *i[ndtil] videre*). Molbech 1833 og 1859 har tilsvarende "overført rumlige" eksempler (se nærmere i afsnit 3.9.4, RP9).

159 Nævnt udtrykkeligt i Clausen, H.N. *mfl.* 21.6.1870, pkt. 8.

160 Under *Sted*: "Den gamle Præst er død, og der er kommen en ny istedet" (VSO, 1848).

161 Under *istedet* eller *isteden*: "skrives som oftest adskilt: *i Stedet*" (Molbech 1813).

162 "*I Stedet for* .. I Bibeloversættelser og endnu oftest i dagl. Tale: *i Steden for*" (Molbech 1859, tilsvarende i Molbech 1833).

163 "I denne Betydning [dvs. 'saa snart, i det Øieblik'] skrives oftere to Ord *lige som*" (VSO, 1820).

- 1872¹⁶⁴ > *ligesom* 1889-Bek., § 4 > *ligesom*, som tidskonj.: *lige som* 1891 > *ligesom* 1892-Bek., § 4 > *ligesom*, som tidskonj.: *lige som* 1896 > *ligesom* 1904 > *ligesom*, som tidskonj.: *lige som* 1918 > *ligesom* 1986
- lige så** (i lige så høj grad) *ligesaa/lige saa* 1775, *ligesaa* 1800 = 1847 > *lige saa* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*lige så*] 1948-Bek.
- ligeså** (ligeledes) ÷ 1775, *ligesaa* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*ligeså*] 1948-Bek.
- ligesådan** *lige saadan* 1775 > *ligesaadan* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, [*ligesådan?*] 1948-Bek., *ligesådan* 1955
- lige så vel** *ligesaavel* 1775 > *ligesaa vel*¹⁶⁵ 1800 = *ligesaavel/(ligesaa vel?)* 1847 > *lige saa vel* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 1896 > [*lige så vel*] 1948-Bek.
- medmindre** (konj.) *med mindre* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > *medmindre* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- niogetyve** (som eks. på tal fra 21 til 99) *sex og tyve* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, *syv og tyve* 1872 = *ni og tyve* 1889-Bek., § 4 = *den syv og tyvende* 1891 = *ni og tyve* 1892-Bek., § 4 = *den syv og tyvende* 1896 = *ni og tyve, ni og tyvende* 1918 (§ 13, s. 13) > *niogetyve, niogetyvende* 1955
- nogen sinde/nogensinde** *nogensinde* 1775 = 1800 = 1847 > *nogen Sinde* 1872 = (*ingen Sinde*) 1889-Bek., § 4 = 1891 = (*ingen Sinde*) 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*nogen sinde*] 1948-Bek. > *nogen sinde/nogensinde* 1986
- nogen ting** ÷ 1775, ÷ 1800, *nogen Ting/(nogenting)* 1847¹⁶⁶ > *nogen Ting* 1872 > *nogenting* 1889-Bek., § 4, ÷ 1891, *nogenting* 1892-Bek., § 4 = 1896 > (*ikke*) *nogen ting* 1986
- nu om stunder** *nu omstunder* 1739 = 1775 > *nu omstunder* 1800 > *nu omstunder/nu omstunder* 1847 > *nu om Stunder* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*nu om stunder*] 1948-Bek.
- nu til dags** (*hid til dags*) 1739, ÷ 1775, *nu til Dags* 1800 > *nu til Dags/nutildags* 1847 > *nu til Dags* 1872 > *nutildags* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *nu til Dags/nutildags* 1904 > [*nu til dags/nutildags*] 1948-Bek. > *nu til dags*¹⁶⁷ 1986
- om bord** *om Bord/ombord* 1775 = 1800¹⁶⁸ > *ombord* 1847 > *om Bord* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*om bord*] 1948-Bek.
- om end/omend** ÷ 1775, ÷ 1800, *om end* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *om end/omend* 2001
- omendskønt** *omendskiønt* 1775, *omendskiøndt* 1800 = 1847 > *om endskjönt* 1872 >

164 ”*ligesom* (Bio. og Bindeo)”; tilsvarende i 1880, der dog tidligere i artiklen **lige** har tilføjet eksemplet *I som jeg kom*.

165 Under *vel*: ”Jeg har *ligesaa vel* (*ligesaa* fuldt) Ret dertil som du” (VSO, 1905, s. 109, sp. 1).

166 Forbindelsen er ikke med i 1813. I 1833 og 1859 er den ikke med som opslagsord og er ikke nævnt under *nogen*, men fra artiklen *Ting* henvises der ikke desto mindre til sammensætningen *nogenting* (sammen med *alting* og *ingenting*).

167 I *Galberg Jacobsen* 1988, s. 65, fejlagtigt anført som ny valgfri særskrivning i RO2 1986.

168 Under *Bord* (VSO, bd. 1, 1793) skrives kun *om Bord*; under *Ombord* (bd. 4, 1826), der henviser til *Bord*, er der et par eksempler (ét redaktionelt, ét i citat) med *ombord*.

- omendskönt/(omendskönt)*¹⁶⁹ 1889-Bek., § 4 > *omendskönt* 1891 > *omendskönt*¹⁷⁰ 1892-Bek., § 4 > *omendskönt* 1896 > *omendskönt* 1918
- oven i købet** ÷ 1775, *ovenikiøbet* 1800 > *oven i Kiøbet* 1847 = *oven i Kjøbet* 1872 = *oven i Købet* 1891 = 1896 > [*oven i købet*] 1948-Bek.
- overalt** (alle vegne) *over alt* 1739 > *overalt* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- over for/overfor** Se indledningen til ordliste RP9 ovenfor
- på ny** *paa nye* 1775 > *paa ny* 1800 > *paa Ny* 1847 > *paa ny* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*på ny*] 1948-Bek.
- rask væk/raskvæk** ÷ 1775, *rask væk* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *rask væk* 1891 = 1896 > *rask væk/raskvæk* 1986
- rigtignok** ÷ 1775, ÷ 1800, *rigtig nok* 1847 = 1872 > *rigtignok* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- sammesteds** *sammesteds* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896
- selv om/selvom** ÷ 1775, ÷ 1800, (*selv om*)¹⁷¹ 1847 > *selv om* 1872 = 1889-Bek., § 11 mv.¹⁷² = 1891 = 1892-Bek., § 10 mv. = 1896 > *selv om/selvom* 1986
- selv samme/selvsamme** *selvsamme/selv samme* 1775 > *selvsamme* 1800 > *selv samme/(selvsamme)* 1847 > *selv samme* 1872 = 1891 = 1896 > *selv samme/selvsamme* 2001
- siden hen/sidenhen** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, *siden hen* 1872 = 1891 = 1896 > *siden hen/sidenhen* 2001
- simpelt hen/simpelthen** ÷ 1775, (*simpelvæk 'slet og ret'*) 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *simpelt hen* 1891 = 1896 > *simpelt hen/simpelthen* 1986
- som helst** *hvad som heldst* 1739, ÷ 1775, *hvorsomhelst, nogensomhelst* 1800 = *hvadsomhelst, hvorsomhelst* 1847 > *hvad som helst, hvor som helst* 1872 = *hvilken som helst, naar som helst* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*.. når som helst*] 1948-Bek.
- somme tider/sommetider** ÷ 1775, *sommetid(er)* 1800 = 1847 > *somme Tider* 1872 = 1891 = 1896 > [*somme tider*] 1948-Bek. > *somme tider/sommetider* 1986
- som om** *som om* 1775 = 1800 = 1847, ÷ 1872, *som om* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- stadig væk/stadigvæk** ÷ 1775, *stadig væk* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *stadig væk* 1925 > *stadig væk/stadigvæk* 1986
- såfremt** *saa fremt* 1739, ÷ 1775, *saafremt* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*såfremt*] 1948-Bek.
- så godt som** *saago(d)t som/saa go(d)t som* 1775 > *saa godt som* 1800, ÷ 1847, *saa godt som* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*så godt som*] 1948-Bek.

169 Om ø/ö 1889-1918, se afsnit 3.27.4, RP11.

170 Se note 70.

171 Forbindelsen ser ikke ud til at være med i Molbechs ordbøger, men at den i givet fald burde skrives i to ord, kan formentlig slutes ud fra bemærkninger i 1833 og 1859 om at bl.a. i det tilfælde "hvor selv bruges for endog, kan det staa foran Ordet, som det tilføies".

172 Kun brugt redaktionelt i *Bek. 1889* og *1892*.

så længe *saa længe/saalænge* 1775 > *saalænge* 1800 = 1847 > *saa længe* 1872 = 1891 = 1896 > [*så længe*] 1948-Bek.

så tit *saa tit/saatit* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *saa ti(d)t* 1913 > [*så ti(d)t*] 1948-Bek. > *så tit* 1955

så vel/såvel (konj.) *saavel* 1775 = 1800¹⁷³ = 1847 > *saa vel* 1872 > *saavel* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*såvel*] 1948-Bek. > *så vel/såvel* 1986

så vel som/såvel som *saa vel som/saavel som/saavelsom* 1739 > *saavelsom* 1775, ÷ 1800 > *saavel som* 1847 > *saa vel som* 1872 > *saavel som* 1889-Bek., § 4¹⁷⁴ = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*såvel som*] 1948-Bek. > *så vel som/såvel som* 1986

tids nok/tidsnok *tids nok* 1775 > *tidsnok* 1800 = 1847 > *tids nok* 1872 = 1891 = 1896 > *tids nok/tidsnok* 1986

til dels *tildeels* 1775 = 1800 = 1847 > *til Dels* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*til dels*] 1948-Bek.

til fulde *tilfulde* 1739, ÷ 1775, *tilfulde* 1800 = 1847 > *til fulde* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

til fælles/tilfælles *tilfælles* 1775 = 1800 = 1847 > *til fælles* 1872 > *tilfælles* 1891 = 1896 > *til fælles/tilfælles* 1986

til lykke/tillykke (interjektion) *til Lykke* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*til lykke*] 1948-Bek. > *til lykke/tillykke* 1986

til sidst *tilsidst* 1775 = 1800 = 1847 > *til sidst* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

til stede (adv.) *tilstede/tilstæde* 1739 = 1775 > *tilstede* 1800 = 1847 > *til Stede/tilstede* 1872 > *til Stede* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*til stede*] 1948-Bek.

tværtimod (adv.) *vert imod* 1739 > *vertimod* 1775 > *tværtimod* 1800 = 1847 > *tvært imod* 1872 > *tværtimod* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

udenad *uden ad* 1739, ÷ 1775, *udenad* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

uden for/udenfor Se indledningen til ordliste RP9 ovenfor

uden tvivl *uden Tvivl* 1775 = 1800 = 1847 = 1871-Cirk.¹⁷⁵ = 1872 = 1891 = 1896 > [*uden tvivl*] 1948-Bek.

ved lige *vedlige* 1775 > *ved lige/vedlige*¹⁷⁶ 1800 > *vedlige* 1847 > *ved lige* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

173 Er øjensynlig ikke med i selve ordbogen, men skrives *saavel .. som* i fortalen til *VSO*, bd. 8 (1848).

174 "... saavel (som Konjunktion, derimod, naar vel har beholdt sin ligefremme Betydning: han kan gøre det lige saa vel som jeg, fuldt saa vel som du)".

175 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 8.

176 Under *ved*: "At holde Noget *ved lige* (sædv. skrevet i eet Ord: *vedlige*)" (*VSO*, 1905, s. 157, sp. 1-2).

vistnok (formentlig) ÷ 1775, *vistnok* 1800 > *vist nok*/(*vistnok*) 1847 > *vistnok* 1872¹⁷⁷ = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

4.17. Ordliste RP11

ø eller ö

Ordlisten indeholder eksempler på brug og ikke-brug af to ø-tegn, ø og ö, til betegnelse af henholdsvis lukket og åben ø-lyd (jf. afsnit 3.2, RP11).

Anmærkninger: Ordliste RP11

Anm. 1. Spørgsmålet om en fonetisk motiveret brug af to ø-tegn i officiel retskrivning bliver først aktuelt i '1872-retskrivningen'. Registreringen af eksempler her i ordliste RP11 omfatter derfor ikke de tidligste officielle retskrivningsnormer, men begynder først med '1847-retskrivningen'. Se dog også i bind 1 under 'rask-petersensk retskrivning' (1826-1845), afsnit 3.10.4, RP11, og under 'stockholmerretskrivningen' (1869), afsnit 3.19.4, RP11

Anm. 2. 1889-Bek., § 13.Anm., afviser og anbefaler på én gang at skelne mellem ø og ö (se nærmere i afsnit 3.25.4, RP11). Disse modsatrettede anvisninger tolker jeg således at der med *Bek. 1889* gives valgfrihed mellem ø og ö i ord der udtales med åben vokalkvalitet, idet dog skrivemåderne med ø foretrækkes. Denne vægtede valgfrihed noterer jeg her med en (rund) parentes omkring ö-skrivemåden, fx *høj*/(*höj*) og [*Rør*]/(*Rör*).

Anm. 3. Ved fire ord angiver 1889-Bek., § 13.Anm., at kun skrivemåden med ø kan bruges, nemlig *frønnet*, *Hjørne*, *Hør* og *Ørn*, hvorimod *Rør*, *røre*, *sørge* og *Tørn* (forudsat man vælger at skelne mellem de to ø-tegn) bør skrives med ö.

Anm. 4. *Bek. 1892* foreskriver at der kun bruges ét ø-tegn, men *SRO 1891-1913* skelner ikke desto mindre mellem ø og ö og skriver fx *göre*, *höj* osv. (men *gø*, *skøde* osv.). Se i øvrigt om forholdet ø/ö i perioden 1889-1918 i afsnit 3.27.4, RP11.

frønnet *frønnet* 1847 > *frønnet* 1872 > *frønnet* [se anm. 3 ovenfor] 1889-Bek., § 13.Anm. = 1891 = [*frønnet*] 1892-Bek. = *frønnet* 1896

gøre *giøre* 1847 > *gjöre* 1872 > [*gøre*/(*göre*)] 1889-Bek., § 13 og 16 = *göre* 1891 > [*gøre*] 1892-Bek. > *göre* 1896 > *göre* 1918

hjørne *Hiørne* 1847 > *Hjörne* 1872 > *Hjørne* [se anm. 3 ovenfor] 1889-Bek., § 13.Anm. = 1891 = [*Hjørne*] 1892-Bek. > *Hjørne* 1896 > *Hjørne* 1904 > *Hjørne* 1918

høj *hoi* 1847 > *høj* 1871-Cirk. > *höj* 1872 > [*høj*/(*höj*)] 1889-Bek., § 13 > *höj* 1891 > [*høj*] 1892-Bek. > *höj* 1896 > *höj* 1918

177 1872 giver tilsyneladende valgfrihed: "vist nok og (med tvivlende Betydn.) *vistnok*", men 1880 klargør at der sammenskrives i betydningen 'formentlig': "v. nok og (med tvivlende Bet.) *vistnok* (= vist i: det er vist Lögn)".

- hør** (sb.) *Hør* 1847 > *Hør/Hör* 1872 > *Hør* [se anm. 3 ovenfor] 1889-Bek., § 13.Anm. = 1891 = [*Hør*] 1892-Bek. = *Hør* 1896
- nøje** *nøie* 1847 > *nøje* 1871-Cirk. > *nöje* 1872 > [*nøje/(nöje)*] 1889-Bek., § 13 > *nöje* 1891 > [*nøje*] 1892-Bek. > *nöje* 1896 > *nøje* 1918
- preusser/prøjsjer** ÷ 1847, [*Preusser?*] 1872, ÷ 1891, *Preusser* 1892 = 1896 > *Preusser/Prøjser* 1904 > *Preusser/Prøjser* 1918 > [*preusser/prøjser*] 1948-Bek.
- rør** (sb.) *Rør* 1847 = 1872 > [*Rør*]/(*Rör*) [se anm. 3 ovenfor] 1889-Bek., § 13.Anm. = 1891 > [*Rør*] 1892-Bek. > *Rör* 1896 > *Rør* 1918
- røre** (vb.) *røre* 1847 = 1872 > [*røre*]/(*röre*) [se anm. 3 ovenfor] 1889-Bek., § 13.Anm. = 1891 > [*røre*] 1892-Bek. > *röre* 1896 > *rør* 1918
- sigøjner** ÷ 1847, [*Zigeuner?*] 1872, *Zigeuner* 1891 = 1896 > *Sigøjner/Zigeuner* 1904 > *Sigøjner/Zigeuner* 1918 > [*sigøjner/zigeuner*] 1948-Bek. > *sigøjner* 1955
- skøn** *skion* 1847 > *skjön* 1872 > [*skøn/(skön)*] 1889-Bek., § 13 og 16, (*skönt, endskönt*) 1889-Bek., § 18 > *skön* 1891 > [*skön*] 1892-Bek., (*skönt, endskönt*) 1892-Bek., § 17 > *skön* 1896 > *skön* 1918
- skönt** (konj.) *skiondt* 1847 > *skjönt* 1872 > *skönt/(skönt)* 1889-Bek., § 18.c > *skönt* 1891 > *skönt* 1892-Bek., § 17.c > *skönt* 1896 > *skönt* 1918
- spørge** *spørge* 1847 > *spørge, spör/spörger* 1872 > [*spørge/(spørge)*] 1889-Bek., § 7 og § 13 > *spørge* 1891 > [*spørge*] 1892-Bek. > *spørge* 1896 > *spørge* 1918. – Se også ordliste RP20
- spørgsmål** 1847 > *Spörgsmaal* 1872 > *Spørgsmaal/(Spörgsmaal)* 1889-Bek., § 7 > *Spørgsmaal* 1891 > *Spørgsmaal* 1892-Bek., § 6 > *Spørgsmaal* 1896 > *Spørgsmaal* 1918 > [*spørgsmål*] 1948-Bek.
- sørge** *sørge* 1847 = 1872 > [*sørge*]/(*sörge*) [se anm. 3 ovenfor] 1889-Bek., § 13.Anm. = 1891 > [*sørge*] 1892-Bek. > *sörge* 1896 > *sørge* (men *sörgelig, sörgmodig!*) 1904 > *sørge* (og *sörgelig, sörgmodig*) 1918
- tørv** *Tørv* 1847 = 1872 > [*Tørv*]/(*Törv*) [se anm. 2 ovenfor] 1889-Bek., § 13.Anm. = 1891 > [*Tørv*] 1892-Bek. > *Törv* 1896 > *Tørv* 1918
- øje** *Oie* 1847 > *Øje*¹⁷⁸ 1871-Cirk. > *Öje* 1872 > [*Øje/(Öje)*] 1889-Bek., § 13 > *Öje* 1891 > [*Øje*] 1892-Bek. > *Öje* 1896 > *Øje* 1918 > [*øje*] 1948-Bek.
- ørn** *Ørn* 1847 > *Örn* 1872 > *Ørn* [se anm. 3 ovenfor] 1889-Bek., § 13.Anm. = 1891 = [*Ørn*] 1892-Bek. = *Ørn* 1896

178 Nævnt udtrykkeligt i Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870, pkt. 7.

4.18. Ordliste RP13

e eller *æ*

Ordlisten indeholder eksempler på brug af *e* eller *æ*, overvejende til betegnelse af kort æ-lyd (jf. afsnit 3.2, RP13).

Anmærkning: Ordliste RP13

Der er gennemgående set bort fra eventuelle sideformer med *a* (fx ved *Æsp*). GRO 1870 = Grundtvig, Svend: *Dansk retskrivnings-ordbog*, 1870 (se nærmere under 'stockholmerretskrivningen' (1869), afsnit 3.19.2).

begge *begge* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 (GRO 1870: *bægge*) > *bægge* 1889-Bek., § 12.2 = 1891 > *begge* 1892-Bek., § 11.2 = 1896

bjerg *Bierg* 1775 = 1800 = 1847 > *Bjærg* 1872 = [*Bjærg*] 1889-Bek., § 12.5 = 1891 > **Bjerg*/*Bjærg* 1892-Bek., § 11 = 1896 > *Bjerg*/*Bjærg* 1904 > [*bjerg*/*bjærg*] 1948-Bek. > *bjerg* 1955

bjerg/**bjærg** ÷ 1775, *bierge* 1800 = 1847 > *bjærg* 1872 = [*bjærg*] 1889-Bek., § 12.5 = 1891 = 1896 > *bjerg*/*bjærg* 1913 > *bjærg* 1918 > *bjerg*/*bjærg* 1986

blænde, **blændværk** ÷ 1775, *blende*/(*blænde*)¹⁷⁹, *Blend(e)verk*¹⁸⁰ 1800 > *blende*, *Blendværk* 1847 > *blænde*, *Blændværk* 1872 > *blende*, *Blendværk* 1889-Bek., § 12.3 = 1891 > **blænde*, *Blændværk*/*blende*, *Blendværk* 1892-Bek., § 11.3 = 1896 > *blende*, *Blendværk*/*blænde*, *Blændværk* 1904 > *blænde*, *Blændværk* 1913 > [*blænde*, *blændværk*] 1948-Bek.

egypter, **egyptisk**/**ægypter**, **ægyptisk** (*Ægypten*) 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Ægypter*, *ægyptisk* 1882 = 1891 = 1896 > [*ægypter*, *ægyptisk*] 1948-Bek. > *egypter*, *egyptisk*/*ægypter*, *ægyptisk* 1986

ekvilibr/**ækvilibr** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Ækvilibr* 1891 = 1896 > [*ækvilibr*] 1948-Bek. > *ekvilibr*/*ækvilibr* 1986

el ÷ 1775, *Elle* 1800 > *El*/*Elle* 1847 > *El* 1872 > *Æl* 1891 > **El*/*Æl* 1892-Bek., § 11.2 = 1896 > *El*/*Æl* 1904 > **El*/*Æl* 1923 > [**el*/*æl*] 1948-Bek. > *el* 1955

elm ÷ 1775, *Ælm* 1800 = 1847 = (1872)¹⁸¹ = 1889-Bek., § 12.2 = 1891 > **Elm*/*Ælm* 1892-Bek., § 11.2 = 1896 > *Elm*/*Ælm* 1904 > **Elm*/*Ælm* 1923 > [**elm*/*ælm*] 1948-Bek. > *elm* 1955

emne ÷ 1775, *Æmne* 1800 = 1847 = 1872 > *Emne* 1891 = 1896 > [*emne*] 1948-Bek. **esp** ÷ 1775, *Æsp* 1800 = 1847 = (1872)¹⁸² = 1889-Bek., § 12.2 = 1891 > **Esp*/*Æsp*

179 Under *Blænder* (vb.): "Undertiden bruges det i Steden for *Blender*" (VSO, 1793).

180 Men kun *Værk* i VSO, bd. 8 (1905).

181 DHO 1872 har ikke simpleksordet *Ælm*, men sammensætningen *Ælmetræ* (= *Alm*).

182 DHO 1872 har ikke simpleksordet *Æsp*, men sammensætningen *Æspetræ* (= *Asp*).

- 1892-Bek., § 11.2 = 1896 > *Esp/Æsp* 1904 > *★Esp/Æsp* 1923 > [*★esp/æsp*] 1948-Bek. > *esp* 1955
- estimere** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, *æstimere* 1891 = 1896 > *estimere/æstimere* 1923 > *estimere* 2001
- eventyr** ÷ 1775, *Eventyr* 1800 = 1847 > *Æventyr* 1872 > *Eventyr* 1891 = 1896 > [*eventyr*] 1948-Bek.
- evne** *Evne* 1739 > *Evne/Ævne* 1775 > *Ævne* 1800 > *Evne* 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*evne*] 1948-Bek.
- fjeld** *nordenfields* osv. 1775, *Field* 1800 = 1847 > *Fjæld* 1872 = 1891 > *★Fjeld/Fjæld* 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > *Fjeld/Fjæld* 1904 > [*fjeld/fjæld*] 1948-Bek. > *fjeld* 1955
- fjerde** *fierde* 1775 = 1800 = 1847 > *fjerde* 1872 (GRO 1870: *fjærde*) = 1889-Bek., § 12. [0] = 1891 = 1892-Bek., § 11. [0] = 1896
- fjern** ÷ 1775, *fiern* 1800 = 1847 > *ffærn* 1872 > *ffern* 1889-Bek., § 12.5 = 1891 = 1892-Bek., § 11.5 = 1896
- fjert/fjært** ÷ 1775, *Fiert* 1800 = 1847 > *Fjært* 1872 > [*fjært*] 1948-Bek. = 1955¹⁸³ > *fjert/fjært* 1986
- flænse** ÷ 1775, *flense* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > *flænse* 1955
- fornemme** (*fornemmelig*) 1775, *fornemme* 1800 = 1847 = 1872 > *fornæmme* 1889-Bek., § 12.2 = 1891 (dog *fornemmelig*, *taknemmelig*) > *fornemme* 1892-Bek., § 11.2 = 1896; se også *nem*
- fængsel** *Fængsel* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*fængsel*] 1948-Bek.
- gerne** *gierne* 1775 = 1800 = 1847 > *gjærne* 1872 > *gerne* 1889-Bek., § 12.5 = 1891 = 1892-Bek., § 11.5 = 1896
- gælde** *gilde* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *giælde* 1872 > *gælde* 1889-Bek., § 12.2 = 1891 = 1892-Bek., § 11.2 = 1896
- gæst** *Giest/Giæst* 1775 = 1800 > *Giest/(Giæst)*¹⁸⁴ 1847 > *Gjæst* 1872 > [*Gæst*] 1889-Bek., § 16 = *Gæst* 1891 = 1896 > [*gæst*] 1948-Bek.
- hefte/hæfte** *H/hefte/(Hæfte)* 1775 > *Hæfte* 1800 > *Hefte* 1847 > *Hæfte* 1872 = 1891 = 1896 > [*hæfte*] 1948-Bek. > *hefte/hæfte* 1986
- helleristning** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, *Hælleristning* 1891 = 1896 > [*hælleristning*] 1948-Bek. > *helleristning* 1955
- hjelm** *Hielm* 1775 = 1800 = 1847 > *Hjælm* 1872 = 1891 > *★Hjelm/Hjælm* 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > *Hjelm/Hjælm* 1904 > [*hjelm/hjælm*] 1948-Bek. > *hjelm* 1955
- hjerne** *Hierne* 1775 = 1800 = 1847 > *Hjærne* 1872 > *Hjerne* 1889-Bek., § 12.5 = 1891 = 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > [*hjerne*] 1948-Bek.
- hjerte** *Hierte* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *Hjærte* 1872 > *Hjerte* 1889-Bek., § 12.5 = 1891 = 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > [*hjerte*] 1948-Bek.

183 Ordet er ikke med i *SRO* og *DRO*.

184 1813 og 1833 har kun *Giest* (1813 fejlmærker endda *Giæst*), men 1859 tilføjer ”Endeel skrive *Giæst*, som mere nærmer sig det Tydske”.

- hjælpe** *Hielp* 1739, *hielp* 1775 = 1800 > *hielp*/(*hiælpe*) 1847¹⁸⁵ (÷ *Holst* 1863) > *hjælpe* 1872 = 1889-Bek., § 12.2 og § 17¹⁸⁶ = 1891 = 1892-Bek., § 11.2 og § 16 = 1896
- hæmme** ÷ 1775, *hemme* 1800 > *hæmme* (Molbech 1813)/*hemme* (Molbech 1833-1859) 1847 > *hemme* 1872 (GRO 1870: *hæmme*) = 1891 = 1896 > *hæmme* 1955
- Jelling** *Jellinge* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847 > *Jællinge* 1891 > ★*Jellinge/Jællinge* 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > *Jelling/Jælling* 1904 > *Jelling(e)/Jælling(e)* 1923 > *Jelling* 1986
- jern** *Jern* 1775 = 1800 = 1847 > *Jærn* 1872 = 1891 > ★*Jern/Jærn* 1892-Bek., § 11.[0] = 1896 > *Jern/Jærn* 1904 > [*jern/jærn*] 1948-Bek. > *jern* 1955
- jævn** (*jevnlig*) 1739 > *jevn/(jævn)* 1775 > *jevn/jævn*¹⁸⁷ 1800 > *jævn* 1847 = 1872 = *jævn(sides)* 1889-Bek., § 4 = 1891 = *jævn(sides)* 1892-Bek., § 4 = 1896
- kerne** (nøddekerne mv.) *Kierne* 1775 > *Kiærne* 1800 = 1847 > *Kjærne* 1872 > *Kerne*¹⁸⁸ 1889-Bek., § 12.5 = 1891 > ★*Kærne/Kerne* 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > *Kerne/Kærne* 1904 > ★*Kærne/Kerne* 1923 > [*★kærne/kerne*] 1948-Bek. > *kerne* 1955
- kerte/kærte** ÷ 1775, *Kerte* 1800 = 1847 > *Kjærte* 1872 > *Kerte* 1889-Bek., § 12.5 = 1891 > ★*Kærte/Kerte* 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > *Kerte/Kærte* 1904 > ★*Kærte/Kerte* 1923 > [*kærte/kerte*] 1948-Bek. > *kærte* 1955 > *kerte/kærte* 1986
- ketsjer** ÷ 1775, *Ketse(r)/Ketsel* 1800 > *Ketser* 1847, ÷ 1872, *Ketser* 1891 = 1896 > *Ketser/Kætser* 1904 > *Ketser* 1913 > *Ketsjer* 1918 > [*ketsjer*] 1948-Bek.
- krebs** ÷ 1775, *Krebs* 1800 = 1847 = 1872 > *Kræbs* 1891 > ★*Krebs/Kræbs* 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > *Krebs/Kræbs* 1904 > ★*Krebs/Kræbs* 1923 [*★krebs/kræbs*] 1948-Bek. > *krebs* 1955
- kveller/kvæller** ÷ 1775, *Qveller* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *kvæller* 1955 > *kveller/kvæller* 1986
- kæltring** ÷ 1775, *Kieltring* 1800 = 1847 > *Kjeltring* 1872 (GRO 1870: *kæltring*) > [*Keltring*] 1889-Bek., § 12.5 og § 16 = *Keltring* 1891 = 1896 > [*keltring*] 1948-Bek. > *kæltring* 1955
- kærlighed** *Kierlighed* 1775 > *Kiærlighed* 1800 = 1847 > *Kjærlighed* 1872 > [*Kærlighed*¹⁸⁹] 1889-Bek., § 16 = *Kærlighed* 1891 = 1892-Bek., § 2 = 1896 > [*kærlighed*] 1948-Bek.
- kærne** (smørkærne) ÷ 1775, *Kierne* 1800 = 1847 > *Kjærne* 1872 > *Kerne*¹⁹⁰ 1889-Bek., § 12.5 = 1891 > ★*Kærne/Kerne* 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > *Kerne/Kærne* 1904 > ★*Kærne/Kerne* 1923 > [*★kærne/kerne*] 1948-Bek. > *kerne/kærne* 1955 > *kærne* 1986

185 Alle 3 udgaver af *Molbech* (1813-1859) har *hielp*(*r*) som opslagsform, men med en bemærkning om at *hiælpe* af etymologiske grunde (dvs. pga. præf. *hialp*) ville være rigtigere.

186 Dvs. paragraffen om stumt *h*.

187 Under *Jævn*: "Skriver ogsaa af mange *jevn*" (*VSO*, 1820).

188 *Bek.* 1889 anfører blot substantivet *Kerne* uden nærmere identifikation af ordet.

189 Men ved en formentlig forglemmelse har 1889-Bek. skrivemåden *Kjærlighed* i § 2 om stort begyndelsesbogstav.

190 *Bek.* 1889 anfører blot substantivet *Kerne* uden nærmere identifikation af ordet.

- lægge** *legge* 1739 > *lægge/(legge)* 1775 > *lægge* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 12.2 = 1891 = 1892-Bek., § 11.2 = 1896
- lænse** ÷ 1775, *lense* 1800 = 1847 = 1872 (GRO 1870: *lænse*) = 1889-Bek., § 18.a.Anm. = 1891 = 1892-Bek., § 17.a.Anm. = 1896 > *lænse* 1955
- majestæt** *Majestet/Majestæt* 1775 > *Majestæt* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 2 = 1891 = 1892-Bek., § 2 = 1896 > [*majestæt*¹⁹¹] 1948-Bek.
- merlespiger** ÷ 1775, *Mærlespiger* 1800 = 1847¹⁹² = 1872 = 1891 = 1896 > [*mærlespiger*] 1948-Bek. > *merlespiger* 1986
- nem** osv. *fornemmelig* 1775, *nem (nemme, fornemme)* 1800 = 1847 = 1872 (GRO 1870: *næm, næmme, men fornemme*) > *næm (næmme, fornæmme)* 1889-Bek., § 12.2 = 1891 > *nem (nemme, fornemme)* 1892-Bek., § 11.2 = 1896
- nægte** *negte* 1739, *negte/(nægte)* 1775 > *negte/nægte*¹⁹³ 1800 > *negte* 1847 > *nægte* 1872 = 1889-Bek., § 12.2 = 1891 = 1892-Bek., § 11.2 = 1896
- næppe** *neppe* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *næppe* 1872 = 1889-Bek., § 12.2 = 1891 > *neppe/næppe* 1892-Bek., § 11.2 > **neppe/næppe* 1896 > *neppe/næppe* 1904 > *næppe* 1955
- plesken** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, *Plæsken* 1892 = 1896 > [*plæsken*] 1948-Bek. > *plesken* 1986
- præmie** *Premie/(Præmie)* 1775 > *Premie/Præmie* 1800 > *Premie/(Præmie)* 1847¹⁹⁴ > *Præmie* 1872 = 1891 = 1896 > [*præmie*] 1948-Bek.
- remse** ÷ 1775, *Ramse/Remse* 1800 = 1847¹⁹⁵ > *Remse* 1872 > *Ræmse* 1891 > **Remse/Ræmse* 1892-Bek., § 11.2 = 1896 > *Remse/Ræmse* 1904 > **Remse/Ræmse* 1923 > [**remse/ræmse*] 1948-Bek. > *remse* 1955
- sjette** ÷ 1775, *siette* 1800 = 1847 > *sjette* 1872 (GRO 1870: *sjætte*) = 1889-Bek., § 12. [0] = 1891 = 1892-Bek., § 11.[0] = 1896
- sjæl** *Siel* 1739 > *Siel* 1775 > *Siel/(Siel)*¹⁹⁶ 1800 > *Siel* 1847 > *Sjæl* 1872 = 1891 = 1896 > [*sjæl*] 1948-Bek.
- sjælden** *sielden* 1775 = 1800 = 1847 (Holst 1863: *sjelden*) > *sjælden* 1872 = 1889-Bek., § 4 mv.¹⁹⁷ = 1891 = 1892-Bek. 1896
- skæbne** *Skiebne/(Skiæbne)* 1775 > *Skiebne* 1800 = 1847 > *Skæbne* 1872 = 1891 = 1896 > [*skæbne*] 1948-Bek.

191 Dog med stort i særlige titulaturer som *Deres Majestæt*, *Hans Majestæt* (§ 1.IV).

192 Kun i 1859.

193 Under *negte*: "Det sidste [dvs. *nægte*] har mere Skrivebrugen; det første [dvs. *negte*] Etymologien for sig" (VSO, 1826).

194 1813 har kun skrivemåden *Præmie* (med en henvisning til *Belønning*, der i øvrigt ikke er opslagsord). 1833 og 1859 har begge *Premie* som hovedopslagsord (med henvisning fra *Præmie*) med en oplysning om at ordet kommet fra latin *præmium* og derfor af nogle skrives *Præmie*, "som dog er imod Udtalen".

195 1813 henviser fra *Remse* til *Ramse*, der har kommentaren "Udtales ogsaa *Remse*". 1833 og 1859 skriver blot under *Ramse* "(ogsaa *Remse*)".

196 Under *Siel*: "Skrives hyppigen, men mindre rigtigt: *Siel*" (VSO, 1848).

197 Kun brugt redaktionelt i *Bek. 1889* og *1892*.

Skælskør Se ordliste RP6

slæmme ÷ 1775, *slemme* 1800, ÷ 1847, *slemme* 1872 = 1891 > *slæmme* 1892 (jf. afsnit 3.27.4, RP13) = 1896

spjæld ÷ 1775, *Spjæld* 1800 > *Spjæld* 1847 > *Spjæld* 1872 > *Spjæld* 1889-Bek., § 12.3 = 1891 = 1892-Bek., § 11.3 = 1896 > *Spjæld* 1904 > [*spjæld*] 1948-Bek.

stemmejern ÷ 1775, *Stemmejern* 1800 = 1847¹⁹⁸ > *Stemmejærn* 1872 > *Stemmejærn* 1891 > **Stemmejern*/*Stemmejærn*¹⁹⁹ 1892-Bek., § 11.[0] = **Stemmejern*/*Stemmejærn* 1896 > **Stemmejern*/*Stemmejærn*/*Stemmejern*/*Stemmejærn* 1904 > *Stemmejern*/*Stemmejærn* 1913 > [*stemmejern*/*stemmejærn*] 1948-Bek. > *stemmejern* 1955

stente ÷ 1775, *Stænte* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 12.2 = 1891 = 1892-Bek., § 11.2 = 1896 > *Stente*/*Stænte* 1904 > *Stænte* 1913 > [*stænte*] 1948-Bek. > *stente* 1955

stjerne *Stjerne* 1775 = 1800 = 1847 > *Stjerne* 1872 > *Stjerne* = 1889-Bek., § 12.5 = 1891 = 1892-Bek., § 11.5 = 1896 > [*stjerne*] 1948-Bek.

stjert/stjært ÷ 1775, *Stiert* 1800 = 1847 > *Stjært* 1872 = 1891 = 1896 > [*stjært*] 1948-Bek. > *stjert/stjært* 1986

sætte *sette*/*sætte* 1739 > *sætte* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 12.2 = 1891 = 1892-Bek., § 11.2 = 1896

tæt *tet*/*tæt* 1775 > *tæt* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896

til stede (adv.) *tilstede*/*tilstæde* 1739 = 1775 > *tilstede* 1800 = 1847 > *til Stede*/*tilstede* 1872 > *til Stede* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*til stede*] 1948-Bek.

tjene *tiene* 1775 = 1800 = 1847 > *tjene* 1872 (GRO 1870: *tjæne*) = 1889-Bek., § 12.[0] = 1891 = 1892-Bek., § 11.[0] = 1896

trevl/trævl ÷ 1775, *Trevl* 1800 = 1847 > *Trævl* 1872 = 1891 = 1896 > [*trævl*] 1948-Bek. > *trevl/trævl* 1986

tværtimod *tvært imod* 1739 > *tværtimod* 1775 > *tværtimod* 1800 = 1847 > *tvært imod* 1872 > *tværtimod* 1889-Bek., § 12.1 = 1891 = 1892-Bek., § 11.1 = 1896

vederheftig/vederhæftig ÷ 1775, *vederhæftig* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > *vederheftig*/*vederhæftig* 1986

vipstjert/vipstjært ÷ 1775, *Vipstiert* 1800 > *Vip(pe)stiert* 1847 > *Vipstjært* 1872 = 1891 = 1896 > [*vipstjært*] 1948-Bek. > *vipstjert/vipstjært* 1986

198 Kun med i *Molbech* 1859.

199 Kun de understregede skrivemåder 1892-1948 er anført eksplicit i det pågældende retskrivningsdirektiv, mens de øvrige skrivemåder (inkl. anbefalingsstjerner) i perioden følger af 1892-Bek.'s valgfrihed i § 11.[0] mellem *Jern* og *Jærn* (og anbefaling af skrivemåden med *e*) i simpleksordet *jern*.

4.19. Ordliste RP14

o eller *aa*(*å*)

Ordlisten indeholder eksempler på brug af *o* eller *aa/å* til betegnelse af (overvejende) kort *å*-lyd (jf. afsnit 3.2, RP14).

Anmærkning: Ordliste RP14

GRO 1870 = Grundtvig, Svend: *Dansk retskrivnings-ordbog*, 1870 (se nærmere under 'stockholmer-retskrivningen' (1869), afsnit 3.19.2).

brod ÷ 1775, *Brod*/(*Braad*)²⁰⁰ 1800 > *Braad*/(*Brod*/*Brodd*) 1847²⁰¹ > *Brod* 1872 (GRO 1870: *brod*) = 1891 = 1896 > [*brod*] 1948-Bek.

brodden ÷ 1775, *brodden* 1800 = 1847 = 1872 (= GRO 1870) = 1891 = 1896

flåd ÷ 1775, *Flod* 1799 > *Flaad*/*Flod* 1800 > *Flaad*/(*Flod*) 1847 > *Flaad* 1872 (GRO 1870: *flåd*) = 1889-Bek., § 11 = 1891 = 1892-Bek., § 10 = 1896²⁰² > [*flåd*] 1948-Bek.

flåde (sb.) *Flode* 1775 > *Flaade*/(*Flode*?) 1799 > *Flaade*/*Flode* 1800 > *Flaade* 1847 = 1872 (GRO 1870: *flåde*) = 1891 = 1896 > [*flåde*] 1948-Bek.

kort *Land-Kaarter* 1739, (*Chart*) 1775 > *Kort* 1799, *Kort*, *Landkort* 1800 > *Kort*/(*Kaart*) 1847 > *Kort* 1872 (GRO 1870: *kort*) = 1891 = 1896 > [*kort*] 1948-Bek.

lodden ÷ 1775, *loden*/*laaden* 1799 > *loden*/*laadden*/*laaden* 1800 > *laad*(*d*)*en* (Molbech 1813)/*lodden*/*laadden* (Molbech 1833-1859) 1847 > *laadden* 1872 (GRO 1870: *ladden*) = 1889-Bek., § 11 = 1891 = 1892-Bek., § 10 = 1896 > [*ladden*] 1948-Bek. > *lodden* 1986

måtte (sb.) Om *Matte*/*Maatte* 1891 ff., se afsnit 3.27.4, RP14, inkl. noten

rådden ÷ 1775, *raaden*, *Raadenhed*/(*rodden*, *Roddenhed*?) 1799, (*raadne* vb.) 1800, *raadden* 1847 = 1872 (GRO 1870: *rådden*) = 1889-Bek., § 11 = 1891 = 1892-Bek., § 10 = 1896 > [*rådden*] 1948-Bek.

skodde (sb.) ÷ 1775, *Skodde* 1800 > *Skodde*/*Skaade* 1847 > *Skodde* 1872 (GRO 1870: *skodde*) = 1891 = 1896 > [*skodde*] 1948-Bek.

sold (si) ÷ 1775, *Saald*/(*Sold*?) 1799, *Saald*/*Sold*²⁰³ 1800 > *Saald*/(*Sold*) (Molbech 1813)/*Saald*/*Sold* (Molbech 1833-1859) 1847 > *Saald* 1872 (GRO 1870: *såld*) = 1889-Bek., § 11 = 1891, ÷ 1892-Bek. > *Sold* 1896 > [*sold*] 1948-Bek.

200 *VSO* (1793) henviser fra *Braad* til *Brod* og anfører under *Brod*: "skrives ofte *Braad*".

201 *Molbech 1813* har et fejlmarkeret *Brod* med henvisning til *Braad*; *1833* og *1859* henviser ligeledes (uden fejlmarkeringer) fra *Brod* til *Braad*, og *1859* tilføjer under *Braad* at "Skrivemaaden *Brod*, eller *Brodd*, som Nogle følge, er analogisk rigtig".

202 Samme form i *SRO 1904-13*, der desuden har tilføjjelsen "tidl. alm. skrevet *Flod*".

203 Under *Sold*: "S[e] *Saald* (hvilken Skrivemaade nu er ubrugelig)"; under *Saald*: "Eller, som det ofte urigtigen skrives: *Sold*" (*VSO*, 1848).

vod ÷ 1775, *Vod*/(*Vaad*)²⁰⁴ 1800 > *Vaad*/(*Vod*) 1847²⁰⁵ > *Vaad* 1872 (GRO 1870: *våd*) > *Vod* 1891 = 1896 = 1923–1946²⁰⁶ > [*vod*] 1948–Bek.

4.20. Ordliste RP16

ie eller *je* i tryksvag stavelse

Ordlisten indeholder eksempler på brug af *i* eller *j*, overvejende i tryksvag stavelse efter *l*, *n* og *d* (jf. afsnit 3.2, RP16).

balje ÷ 1775, *Ballie*²⁰⁷ 1800 = 1847 > *Balje*/(*Ballie*)²⁰⁸ 1872 > *Balje* 1889–Bek., § 16 = 1891 > **Ballie*/*Balje* 1892–Bek., § 15 = 1896 > *Balje*/*Ballie* 1904 > *Balje* 1909 > *Balje*/*Ballie* 1918 > [*balje*/*ballie*] 1948–Bek. > *balje* 1955

batalje ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Bataille*?] 1872, *Bataille* 1889–Bek., § 22.II = 1891 = 1892–Bek., § 21.II = 1896 > [*bataille*] 1948–Bek. > *batalje* 1955

bataljon *Batallion* 1775 = 1800 > *Batallion* (Molbech 1813–1833), *Bataillon* (Molbech 1859) 1847, [*Bataillon*?] 1872 > *Bataillon* 1891 = 1896 > [*bataillon*] 1948–Bek. > *bataljon* 1955

brynje (*Bryniulf*) 1775, *Brynie* 1800 = 1847 > *Brynje* 1872 = 1889–Bek., § 16 = 1891 > **Brynie*/*Brynje* 1892–Bek., § 15 = 1896 > *Brynie*/*Brynje* 1904 > [*brynie*/*brynje*] 1948–Bek. > *brynje* 1955

detalje ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Detail*?] 1872, *Detail* 1891 = 1896 > [*detail*] 1948–Bek. > *detalje* 1955

detaljere ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*detaljere*?] 1872, *detaillere* 1891 = 1896 > *detaljere* 1955

emalje ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Email*/*Emaille*?] 1872, *Email*/*Emaille* 1891 = 1896 > *Emaille* 1904 > [*emaille*] 1948–Bek. > *emalje* 1955

emaljere ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*emaillere*?] 1872, *emaillere* 1891 = 1896 > *emaljere* 1955

familie *Familie* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889–Bek., § 16 = 1891 = 1892–Bek., § 15 = 1896 > [*familie*] 1948–Bek.

føljeton ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Feuilleton*?] 1872, *Feuilleton* 1891 = 1896 > [*feuilleton*] 1948–Bek. > *føljeton* 1955

204 VSO (1905) henviser fra *Vaad* til *Vod*, hvor også hovedbehandlingen er placeret.

205 Molbech 1813 har et fejlmarkeret *Vod* med henvisning til *Vaad*; 1833 og 1859 henviser ligeledes (uden fejlmarkeringer) fra *Vod* til *Vaad*.

206 Skrivemåden *Vaad* overlever i *RigsdRetskr. okt. 1924* og *RigsdRetskr. 14.9.1931*, men ændres med *RigsdRetskr. okt. 1933* til *Vod*.

207 Jeg ser her og i det følgende bort fra den uortografiske sideform *Balle*.

208 Formen *Ballie* er i *DHO 1872* karakteriseret som ”mindre rigtig”, i *DHO 1880* står der efter opslagsordet *Balje* mere afvisende: ”(ikke ”Ballie”)”.

- kastanje** ÷ 1775, *Castanie* 1800 > *Kastanie* 1847, [*Kastanie*/(*Castanie*)?] 1872 > *Kastanje* 1880 = 1891 = 1896 > *Kastanie/Kastanje* 1904 > [*kastanie/kastanje*] 1948-Bek. > *kastanje* 2001
- komedie** ÷ 1775, *Comoedie* 1800 > *Comedie/Komedie* 1847²⁰⁹ > *Komedie* 1872 = 1889-Bek., § 16 = 1891 = 1892-Bek., § 15 = 1896 > [*komedie*] 1948-Bek.
- konkylie** ÷ 1775, *Konkylie* 1800, ÷ 1847, [*Konkylie*?] 1872, *Konkylie* 1891 = 1896 > [*konkylie*] 1948-Bek. > *konkylie/konkylje* 1986 > *konkylie* 2001
- lilje** ÷ 1775, *Lilie* 1800 = 1847 > *Lilje*/(*Lilie*)²¹⁰ 1872 > *Lilie/Lilje* 1880 > *Lilje* 1889-Bek., § 16 = 1891 > ★*Lillie/Lilje* 1892-Bek., § 15 > *Lilje/Lillie* 1896 > [*lilje/lillie*] 1948-Bek. > *lilje* 1955
- linje** *Linie* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *Linie/Linje*²¹¹ 1872 > *Linie* 1889-Bek., § 16 = 1891 = 1892-Bek., § 15 = 1896 > [*linie*] 1948-Bek. > *linie/linje* 1955 > *linje* 2001
- medalje** *Medal(l)ie* 1775 > *Medallie* 1800 = 1847²¹², [*Medaille*?] 1872 > *Medaille*/(*Medalje*)²¹³ 1891 = 1896 > *Medaille/Medalje* 1904 > [*medaille/medalje*] 1948-Bek. > *medalje* 1955
- medaljon** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Medaillon*?] 1872, *Medaillon* 1891 > [*medaillon*] 1948-Bek. > *medaljon* 1955
- midje** ÷ 1775, *Midie* 1800 = 1847 > *Midje* 1872 = 1889-Bek., § 16 = 1891 > ★*Midie*/*Midje* 1892-Bek., § 15 = 1896 > *Midie/Midje* 1904 > [*midie/midje*] 1948-Bek. > *midje* 1955
- mønje** ÷ 1775, *Minie/Mønne/Mønnie* 1800 > *Mønnie* 1847, [*Mønnie*?] 1872 > *Mønje* 1880 = 1889-Bek., § 16 = 1891 > ★*Mønnie/Mønje* 1892-Bek., § 15 = 1896 > *Mønje/Mønnie* 1904 > [*mønje/mønnie*] 1948-Bek. > *mønje* 1955
- olie** ÷ 1775, *Olie* 1800 = 1847 > *Olje/Olie*²¹⁴ 1872 > *Olie* 1889-Bek., § 16 = 1891 = 1892-Bek., § 15 = 1896 > [*olie*] 1948-Bek.
- patrulje** ÷ 1775, *Patrol/Patrulle* (m. vb. *patrullere*) 1800 = 1847, [*Patrouille*/(*Patrol/Patrulle*)?] 1872 > *Patrouille* 1891 = 1896 > *Patrouille/Patrulje* 1918 > [*patrouille/patrulje*] 1948-Bek. > *patrulje* 1955
- pinje** ÷ 1775, *Pinie* 1800, ÷ 1847, [*Pinie*?] 1872 > *Pinje* 1882 > *Pinie* 1891 > [*pinie*] 1948-Bek. > *pinje* 1955
- portefølje** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Portefeuille*?] 1872, *Portefeuille* 1891 > [*portefeuille*] 1948-Bek. > *portefølje* 1955
- smedje** ÷ 1775, *Smede/Smedie* 1800 > (*Smede*)/*Smedie* 1847²¹⁵ > *Smedje* 1872 = 1889-

209 1813 har kun *Comedie* (med henvisning fra *Komedie*), 1833 har kun *Komedie* (med henvisning fra *Comedie*), og 1859 har ”*Komedie*, (ell. *Comedie*)” (med henvisning fra *Comedie*).

210 *Lilie* anført som ”mindre rigtig”.

211 1872 har ”**Linje** (som oftest skrevet *Linie*)”, 1880 har ”**Linje** (el. *Linie* ..)”.

212 Kun med i 1813.

213 ”**Medaille** (.. skrives ogsaa *Medalje*)”. Således også i *SRO* 1892-1896.

214 Anført i denne rækkefølge i både *DHO* 1872 og 1880.

215 1813 har begge former, 1833-1859 kun *Smedie*.

Bek., § 16 = 1891 > **Smedie/Smedje* 1892-Bek., § 15 = 1896 > *Smedie/Smedje* 1904 > [*smedie/smedje*] 1948-Bek. > *smedje* 1955

talje (hejseredskab) ÷ 1775, *Tallie* 1800 = 1847 > *Talje* 1872 = 1891 = 1896 > [*talje*] 1948-Bek.

talje (midje) ÷ 1775, *Taille* 1800, ÷ 1847, [*Taille?*] 1872 > *Talje* 1891 = 1896 > *Taille/Talje* 1904 > [*taille/talje*] 1948-Bek. > *talje* 1955

tilje ÷ 1775, *Tillie* 1800 = 1847²¹⁶ > *Tilje* 1872 = 1889-Bek., § 16 = 1891 > **Tillie/Tilje* 1892-Bek., § 15 = 1896 > *Tilje/Tillie* 1904 > [*tilje/tillie*] 1948-Bek. > *tilje* 1955

tredje *tredie* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *tredje* 1872 = 1889-Bek., § 16 = 1891 > **tredie/tredje* 1892-Bek., § 15 > *tredie/tredje* 1896 > *tredje* 1955

vanilje ÷ 1775, *Vanille* 1800, ÷ 1847, [*Vanille?*] 1872, *Vanille* 1891 > [*vanille*] 1948-Bek. > *vanille/vanilje* 1986 > *vanilje* 2001

vidje *Vidie* 1775 = 1800 = 1847 > *Vidje* 1872 = 1889-Bek., § 16 = 1891 > **Vidie/Vidje* 1892-Bek., § 15 = 1896 > *Vidie/Vidje* 1904 > [*vidie/vidje*] 1948-Bek. > *vidje* 1955

vilje *Villie* 1739 = 1775 = 1800 = 1847, *Vilje/Villie* 1872 > *Vilje* 1880²¹⁷ = 1889-Bek., § 16 = 1891 > **Villie/Vilje* 1892-Bek., § 15 = 1896 > *Vilje/Villie* 1904 > [*vilje/villie*] 1948-Bek. > *vilje* 1955

4.21. Ordliste RP17a

Diftonger på -[j]

Ordlisten indeholder eksempler på brug af *i* eller *j*, overvejende i trykssvag stavelse efter *l*, *n* og *d* (jf. afsnit 3.2, RP17).

arbejde *Arbeyde* 1739 > *Arbeide/(Arbeyde)* 1775 > *Arbeide* 1800 = 1847 > *Arbejde* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*arbejde*] 1948-Bek.

Bayern, bajersk, bayersk/bayrisk *Bayern, Bajersk* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Bayern/Baiern?, bayersk/baiersk?*] 1872 > *Baiern, baiersk* 1891 > *Bajern, bajersk* 1896 > *Bajern/Bayern, bajersk/bayersk* 1909 > *Bayern; bajersk* (om danske produkter som bajerske pølser og bajersk øl), *bayersk/bayrisk* (vedr. Bayern) 1986²¹⁸

bejler *Beiler/(Beyler)* 1775 > *Beiler* 1800 = 1847 > *Bejler* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*bejler*] 1948-Bek.

dej Se ordliste RP17a1

ej *ey* 1739 > *ei/(ey)* 1775 > *ei* 1800 = 1847 > *ej* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

216 Kun med *i* 1859.

217 DHO 1872: "en *Vilje* (mindre rigtig skrevet "Villie")". DHO 1880: "en *Vilje* (ikke "Villie" ..)

218 Se note 110.

fej Se ordliste RP17a1

fejl *Fejl* 1739 > *Feil* 1775 = 1800 = 1847 > *Fejl* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [fej] 1948-Bek.

gejstlig *Geistlig, geistlig* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 > *gejstlig* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

høj *høy* 1739 > *høi*/((*høy*)) 1775 > *høi* 1800 = 1847 > *høj* 1871-Cirk. > *høj* 1872 > [*høj*/(*höj*)²¹⁹] 1889-Bek., § 13 > *höj* 1891 > [*høj*]²²⁰ 1892-Bek. > *höj* 1896 > *høj* 1918

jævn Se ordliste RP13

kaptajn Se ordliste RP7a

maj *Maj* 1775 > *Mai* 1800 = 1847 > *Maj*²²¹ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [maj] 1948-Bek.

majestæt *Majestet/Majestæt* 1775 > *Majestæt* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 2 = 1891 = 1892-Bek., § 2 = 1896 > [majestæt²²²] 1948-Bek.

majonæse/mayonnaise ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Mayonnaise* 1923 > [mayonnaise] 1948-Bek. > *majonæse/mayonnaise* 1986

nøje *nøye* 1739 > *noie* 1775 = 1800 = 1847 > *nøje* 1871-Cirk. > *nøje* 1872 > [*nøje*/(*nöje*)] 1889-Bek., § 13 > *nöje* 1891 > [*nøje*]²²³ 1892-Bek. > *nöje* 1896 > *nøje* 1918

pie ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Pie?*] 1872, *Pie* 1925 > [pie] 1948-Bek. > *paj/pie* 1986 > *pie* 2001

pleje *pleye* 1739 > *pleie* 1775 = 1800 = 1847 > *pleje* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

praje ÷ 1775, *praie* 1800 = 1847 > *praje*²²⁴ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

preusser/projser *Preusen, Preuser, preusisk* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [Preusser?] 1872, ÷ 1891 > *Preusser* 1892 = 1896 > *Preusser/Prøjser* 1904²²⁵ > *Preusser/Prøjser* 1918 > [preusser/projser] 1948-Bek.

rejse *reyse/reise* 1739 > *reise* 1775 = 1800 = 1847 > *rejse* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

sej Se ordliste RP17a1

sejle *seile* 1775 = 1800 = 1847 > *sejle* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896

sejr *Seier*/((*Seyer*)) 1775 > *Seier*/(*Seir*)²²⁶ 1800 > *Seier* 1847 > *Sejer* 1871-Cirk. > *Sejer/Sejr* 1872 > *Sejr* 1891 = 1896 > *Sejer/Sejr* 1913 > *Sejr*/(*Sejer*)²²⁷ 1918 > [sejr/(sejer)] 1948-Bek. > *sejr* 1955

sigøjner ÷ 1775, *Zigeuner* 1800, ÷ 1847, [*Zigeuner?*] 1872, *Zigeuner* 1891 = 1896 >

219 Om ø/ö 1889-1918, se afsnit 3.27.4, RP11.

220 Se note 70.

221 Se note 87.

222 Dog med stort i særlige titulaturer som *Deres Majestæt, Hans Majestæt* (§ 1.IV).

223 Se note 70.

224 Se note 87.

225 Se note 100.

226 Fra *Seir* (victoria) henvises der til artiklen *Seier*, hvor ordet gennemgående er skrevet *Seier*, en enkelt gang dog også redaktionelt *Seir* ("Forfølge sin *Seir*").

227 "**Sejr** (gldgs., digt. ogsaa **Sejer** ..)".

Sigøjner/Zigeuner 1904 > *Sigøjner/Zigeuner* 1918 > [*sigøjner/zigeuner*] 1948-Bek. > *sigøjner* 1955

vajsenhus *Vajsenhuset* 1775 > *Väisenhuus* 1800 = 1847 > *Vajsenhus*²²⁸ 1871-Cirk. = 1882 = 1891 = 1896 > [*vajsenhus*] 1948-Bek.

vej *Vei* 1775 = 1800 = 1847 > *Vej*²²⁹ 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896 > [*vej*] 1948-Bek.

øje *Øie/(Øye)* 1775 > *Øie* 1800 = 1847 > *Øje*²³⁰ 1871-Cirk. > *Öje* 1872 > [*Øje/(Öje)*] 1889-Bek., § 13 > *Öje* 1891 > [*Øje*]²³¹ 1892-Bek. > *Öje* 1896 > *Øje* 1918 > [*øje*] 1948-Bek.

4.22. Ordliste RP17a1

Diftonger i *dej*, *fej*, *sej*

Ordlisten omfatter kun skrivemåden af de afsluttende diftonger i de tre ord *dej*, *fej*, *sej* (jf. afsnit 3.2, RP17)

dej ÷ 1775, *Deig* 1799 > *Dei/Deig* 1800 > *Dei/(Deig)*²³² 1847 > *Dej/(Deig)* 1871-Cirk. > *Dej* 1872 = 1889-Bek., § 14 = 1891 > *★Deig/Dej* 1892-Bek., § 13 = 1896 > *Dej/Deig* 1904 > (*★*)*Deig/Dej* 1918 > *★Deig/Dej* 1923 > [*★deig/dej*] 1948-Bek. > *dej* 1955

fej *feig* 1775 > *fei* 1799 > *fei/feig* 1800 > *feig* 1847 > *feig* 1871-Cirk. > *fej/feig* 1872 = 1889-Bek., § 14 > *fej/(feig)* 1891 > *★feig/fej* 1892-Bek., § 13 = 1896 > *fej/feig* 1904 > (*★*)*feig/fej* 1918 > *★feig/fej* 1923 > *fej* 1955

sej ÷ 1775, *sei* 1799 > *sei/seig* 1800 > *sei* 1847 > *sej* 1871-Cirk. > *sej* 1872 = 1889-Bek., § 14 = 1891 > *★seig/sej* 1892-Bek., § 13 = 1896 > *sej/seig* 1904 > (*★*)*sej/seig* 1918 > *★seig/sej* 1923 > *sej* 1955

4.23. Ordliste RP17b

Diftonger på –[w]

Ordlisten indeholder eksempler på brug af *u* eller *v* mv. til betegnelse af sidstekomponenten i diftonger (jf. afsnit 3.2, RP17).

228 Se note 87.

229 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 7.

230 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 7.

231 Se note 70.

232 *Molbech 1813* har kun *Dei*, *1833-1859* har *Dei* som opslagsform, men tilføjer ”skrives ogsaa endnu *Deig*”.

august *August* 1775 = 1800 = 1847, [*August?*] 1872 > *Avrust* 1880 > *August* 1889-Bek., § 14 = 1891 = 1892-Bek., § 13 = 1896 > [*august*] 1948-Bek.

bov ÷ 1775, *Bov*/(*Boug*)²³³ 1800 > *Bov* 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*bov*] 1948-Bek.

brev Se ordliste RP3

europæer *Europæer* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Europæer?*] 1872 > *Evropæer* 1880 > (*Euro-pa*) 1889-Bek., § 14, *Europæer* 1891, (*Europa*) 1892-Bek., § 13, *Europæer* 1896 > [*europæer*] 1948-Bek.

evne Se ordliste RP13

forbavset ÷ 1775, *forbausest* 1800 = 1847 > *forbavset* 1872 = 1891 = 1896

grovt Se ordliste RP22

have *Have*/(*Hauge*) 1775 > *Have*/(*Hauge*) 1800²³⁴ = 1847²³⁵ > *Have* 1872 = 1891 = 1896 > [*have*] 1948-Bek. – Se også *haft* i ordliste RP22

havn *Thorshaun* 1739 > *Havn*, *-havn* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*havn*] 1948-Bek. – Se også *København* i ordliste RP6

kabliau ÷ 1775, *Cabliau*/*Kabliau* 1800 > *Kabliau* 1847, ÷ 1872 > *Kabliov* 1891 = 1896 > *Kabliau* 1904 > [*kabliau*] 1948-Bek.

kautsjuk ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Caoutchouc?*] 1872, *Kautsjuk* 1889-Bek., § 22.I.e = 1891 = 1892-Bek., § 21.I.e = 1896 > *Kautschuk*/*Kautsjuk* 1904 > *Kautsjuk* 1913 > [*kautsjuk*] 1948-Bek.

labskovs ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, [*Labskaus/Lobscouse??*] 1872, *Labskovs* 1891 = 1896 > *Labskovs*/*Lob(e)scowes* 1904 > *Labskovs*/*Lobescowes* 1913 > [*labskovs/lobescowes*] 1948-Bek. > *labskovs* 1955

lav (sammenslutning) *Laug*/*Lav* 1775 > *Lav*/(*Laug*)²³⁶ 1800 > *Laug*/(*Lav*)²³⁷ (*Molbech* 1813)/*Laug* (*Molbech* 1833-1859) 1847 > *Lav* 1872 = 1889-Bek., § 14 = 1891 = 1892-Bek., § 13 = 1896 > [*lav*] 1948-Bek.

lov *Lov* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 11 = 1891 = 1892-Bek., § 10 = 1896 > [*lov*] 1948-Bek.

neutralitet *Neutralitet* 1775 = 1800, ÷ 1847, *Neutralitet* 1891 = 1896 > [*neutralitet*] 1948-Bek.

pauke *Pauke* 1775 = 1800 = 1847, [*Pauke?*] 1872 > *Pavke* 1882 > *Pauke* 1891 = 1896 > [*pauke*] 1948-Bek.

pause ÷ 1775, *Pause* 1800 = 1847 > *Pavse* 1872 > *Pause* 1891 = 1896 > [*pause*] 1948-Bek.

233 Se nærmere i afsnit 3.8.4, RP17.

234 Under *Have*: ”Skreves forðum, og skrives endnu af nogle *Hauge*” (*VSO*, 1802).

235 Under *Have*: ”Skrives af nogle *Hauge*” (*Molbech 1813*, tilsvarende i 1833); ”Skrives af Nogle uden Grund: *Hauge*” (1859).

236 Se nærmere i afsnit 3.8.4, RP 17.

237 *Laug* ’håndværkslav’ er i *Molbech 1813* anvendt som hovedformen i både simpleksordet og en række sammensætninger. Også opslagsordet *Lav* ’gilde, forsamling’ er dog med, forsynet med den vistnok delvis etymologiske kommentar ”Det samme Ord som *Laug*; men i Skrivemaaden hersker Ubestemthed”.

plov *Plov/(Plou)* 1775 > *Plov/(Ploug)*²³⁸ 1800 > *Plov* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 14 = 1891 = 1892-Bek., § 13 = 1896 > [*plov*] 1948-Bek.

revse Se ordliste RP22

sav(-) *Saug-* 1775 > *Sav/(Saug)*²³⁹ 1800 = 1847 > *Sav* 1872 = 1889-Bek., § 14 = 1891 = 1892-Bek., § 13 = 1896 > [*sav*] 1948-Bek.

savne *savne* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896

sjov, sjoever ÷ 1775, *Siou, Siouer* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Sjov, Sjoever* 1880 = 1891 = 1896 > [*sjov, sjoever*] 1948-Bek.

tav, tavs *taug, taus* 1775 = 1800 = 1847 > *tav, tavs* 1872 = 1889-Bek., § 14²⁴⁰ = 1891 = 1892-Bek., § 13 = 1896

tov *Toug/(Töv-)* 1775 > *Toug/(Töv)*²⁴¹ 1800 > *Toug/Töv* (Molbech 1813)/*Toug* (Molbech 1833-1859) 1847 > *Töv* 1872 = 1889-Bek., § 14 = 1891 = 1892-Bek., § 13 = 1896 > [*tov*] 1948-Bek.

trevl Se ordliste RP13

4.24. Ordliste RP18-19

Stumt *d*

Ordlisten indeholder eksempler på brug eller ikke-brug af stumt *d*, fortrinsvis i forbindelserne *l(d)*, *n(d)*, *(d)s*, *(d)t*, *(d)sk* og *n(d)s* (jf. afsnit 3.2, RP18-19).

al *ald/all* 1739 > *al* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896

baglæns ÷ 1775, *baglends/(baglængs)*²⁴² 1800 > *baglængs/baglænds* 1847 > *baglængs* 1872 = 1889-Bek., § 4 > *baglængs/baglæns* 1891 > *baglængs* 1892-Bek., § 4 > *baglængs/baglæns* 1896 > *baglæns* [jf. *forlæns* nedenfor] 1904 > *baglænds* 1909 > *baglængs/baglæns* 1918 > *baglæns* 1955

bajads ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Bajads* 1880 > *Bajas* 1889-Bek., § 18 = 1891 > ***Bajads/Bajas** 1892-Bek., § 17 = 1896 > *Bajads/Bajas* 1904 > **(*)Bajads/Bajas** 1918 > ***Bajads/Bajas**²⁴³ 1923 > [***bajads/bajas**] 1948-Bek. > *bajads* 1955

bedst *best* 1739 > *bedst/((best))* 1775 > *bedst* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 18 = 1891 = 1892-Bek., § 17 = 1896

besk ÷ 1775, *beesk* 1800 = 1847 > *besk* 1872 = 1889-Bek., § 18 = 1891 = 1892-Bek.,

238 Se nærmere i afsnit 3.8.4, RP 17.

239 Se nærmere i afsnit 3.8.4, RP 17.

240 1889-Bek. og 1892-Bek. nævner kun udtrykkeligt *tav*.

241 Under *Toug*: "Nogle have skrevet *Töv*; Udtalen fordrer *Toug*" (VSO, 1863).

242 Under *Baglængs*: "Bruges undertiden i Steden for *Baglends*" (VSO, 1793).

243 I DRO 1923 fejlagtigt anført som **"*Bajads .. el. Bajads"**, i DRO 1925 rettet (tilbage) til **"*Bajads .. el. Bajas"**.

§ 17 = 1896

bidsk ÷ 1775, *bidsk* 1800 = 1847 = 1871-Cirk.²⁴⁴ = 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896

blandt *iblandt* 1739 > (*i*)*blandt*/*((i)blant)* 1775 > (*i*)*blandt* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 17.c = 1891 = 1892-Bek., § 18.c = 1896

bræt ÷ 1775, *Bret/Bræt* 1800 > *Bræt* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 18.b = 1891 = 1892-Bek., § 17.b = 1896 > [*bræt*] 1948-Bek.

dans ÷ 1775, *Dands* 1800 = 1847 > *Dans* 1872 = 1889-Bek., § 18.a.Anm. = 1891 = 1892-Bek., § 17.a.Anm. = 1896 > [*dans*] 1948-Bek.

endskønt *endskiøndt* 1739 > *endskiønt*/*(endskiøndt)* 1775 > *endskiønt* 1800 > *endskiøndt* 1847 > *endskjønt* 1872 > *endskønt*/*(endskønt)*²⁴⁵ 1889-Bek., § 18 > *endskønt* 1891 > *endskønt*²⁴⁶ 1892-Bek., § 17 > *endskønt* 1896 > *endskønt* 1918

forlæns ÷ 1775, *forlends* 1800 > *forlænds*/*forlængs* 1847 > *forlængs* 1872 = 1889-Bek., § 4 > *forlængs*/*forlæns* 1891 > *forlængs* 1892-Bek., § 4 > *forlængs*/*forlæns* 1896 > *forlænds* [j.f. *baglæns* ovenfor] 1904 > *forlængs*/*forlæns* 1918 > *forlæns* 1955

forvanske ÷ 1775, *forvanske* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896

fråse ÷ 1775, *fraadse* 1800 = 1847 = 1872 > *fraase* 1891 > ★*fraadse*/*fraase* 1892-Bek., § 17 = 1896 > *fraadse* 1904 > [*frådse*] 1948-Bek. > *fråse* 2001

fælles *fælles*/*(fælleds)* 1775 > *fælles* 1800 > *fælleds*/*fælles* 1847 > *fælles* 1872 = 1889-Bek., § 18 = 1891 = 1892-Bek., § 17 = 1896

ganske *gandske* 1739 > *gandske*/*(ganske)* 1775 > *gandske* 1800 > *gandske*/*ganske* 1847 > *ganske* 1872 = 1891 = 1896

gidsel *Gidsler* 1775 > *Gidsel*/*Gissel* 1800 > *Gidsel* 1847 > *Gissel* 1872 = 1889-Bek., § 18 = 1891 > *Gidsel* 1892-Bek., § 17 = 1896 > [*gidsel*] 1948-Bek.

glans ÷ 1775, *Glands* 1800 = 1847 > *Glans*²⁴⁷ 1871-Cirk. = 1872 = 1889-Bek., § 18.a.Anm. = 1891 = 1892-Bek., § 17.a.Anm. = 1896 > [*glans*] 1948-Bek.

godt *got*/*(godt)* 1739 > *godt*/*got* 1775 > *godt*/*(got)*²⁴⁸ 1800 > *godt* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896

godte (sb.) ÷ 1775, *Godter* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896 > *Godter*/*Gotter* 1904 > [*godter*/*gotter*] 1948-Bek. > *godte* 1955

godte (vb.) ÷ 1775, *godte* 1800 > *godte*/*gotte* 1847 > *gotte* 1872 = 1889-Bek., § 18.b = 1891 = 1892-Bek., § 17.b = 1896 > *godte* 1986

granske *grandske* 1775 = 1800 = 1847 > *granske* 1872 = 1889-Bek., § 18.a.Anm. = 1891 = 1892-Bek., § 17.a.Anm. = 1896

grant, grangivelig *grant* 1775 > *grandt*, *grandgivelig* 1800 > *grandt*/*grant*, *grandgivelig*/*grangivelig* 1847 > *grandt*, *grandgivelig* 1872 > *grant* 1889-Bek., § 18.a.Anm., *grant*,

244 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 5.

245 Om ø/ö 1889-1918, se afsnit 3.27.4, RP11.

246 Se note 70.

247 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 5.

248 Under *Got*: ”skrives meest *godt*” (*VSO*, 1802).

- grangivelig* 1891, *grant* 1892-Bek., § 17.a.Anm., *grant*, *grangivelig* 1896 > *grandt/grant*, *grandgivelig/grangivelig* 1904 > *grant*, *grangivelig* 1918
- grisk** ÷ 1775, *gridsk* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > *grisk* 1938
- grænse** *Grændse* 1775 = 1800 = 1847 > *Grænse* 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > [*grænse*] 1948-Bek.
- græsk** *grædske* 1739 > *græsk* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 12.4²⁴⁹ mv. = 1891 = 1892-Bek., § 11.4 mv. 1896
- hadsk** ÷ 1775, *hadsk* 1800 = 1847 = 1871-Cirk.²⁵⁰ = 1872 = 1891 = 1896
- han** *han/(hand)* 1739 > *han* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896
- helst** *heldst* 1739 > *helst* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
- hvidte** ÷ 1775, *hvidte/hvitte* 1800 = 1847 > *hvitte* 1872 = 1889-Bek., § 18.b = 1891 > **hvidte/hvitte* 1892-Bek., § 17.b = 1896 > *hvidte/hvitte* 1904 > (*★*)*hvidte/hvitte* 1918 > **hvidte/hvitte* 1923 > *hvidte* 1955
- islandsk** (adj.) *I/islandsk* 1775 > *Islandsk* 1800 > *islandsk* 1847 = 1871-Cirk.²⁵¹ = 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *islandsk* 1923
- jysk** *jydsk* 1775 = 1800 = 1847 > *jysk* 1872 > *jydsk* 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > *jysk* 1909 > *jydsk/jysk* 1918 > *jysk* 1955
- kan** *kand* 1739 > *kan* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896
- karusse** ÷ 1775, *Karuds(e)* 1800 = 1847 > *Karusse* 1872 = 1889-Bek., § 18 = 1891 = 1892-Bek., § 17 = 1896 > *Karus(se)* 1904 > *Karusse* 1913 > [*karusse*] 1948-Bek.
- klaske** ÷ 1775, *kladske* 1800 = 1847 > *klaske* 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896
- krans** *Krands* 1775 = 1800 = 1847 > *Krans* 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > [*krans*] 1948-Bek.
- kreds** *Kreds* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > *Kres* 1891 > *Kreds* 1892-Bek., § 17 = 1896 > [*kreds*] 1948-Bek.
- kridt** *Krit* 1775 > *Krid/Kride/Kridt* 1800 > *Krid/Kridt* 1847 > *Kridt* 1872 = 1889-Bek., § 18.b = 1891 = 1892-Bek., § 17.b = 1896 > [*kridt*] 1948-Bek.
- kryds** (*krydse*) 1775, *Kryds* 1800 = 1847 = 1872 > *Krys* 1889-Bek., § 18 = 1891 > *Kryds* 1892-Bek., § 17 = 1896 > [*kryds*] 1948-Bek.
- kusk** ÷ 1775, *Kudsk* 1800 = 1847 > *Kusk*²⁵² 1871-Cirk. = 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > [*kusk*] 1948-Bek.
- kyras** ÷ 1775, *Kyrads/Kyrras* 1800 > *Kyrads/Kyrras* 1847, ÷ 1872 > *Kyrras* 1891 > **Ky-*

249 Kun brugt redaktionelt i *Bek. 1889* og *1892*.250 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 5.251 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 5.252 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 5.

- rads/Kyras* 1892-Bek., § 17 > *Kyrads/Kyras* 1896 > (★)*Kyrads/Kyras* 1918 > ★*Kyrads/Kyras* 1923 > [★*kyrads/kyras*] 1948-Bek. > *kyras* 1955
- kysk** ÷ 1775, *kydsk* 1800 = 1847 > *kysk*²⁵³ 1871-Cirk. = 1872 = 1889-Bek., § 18.a.Anm. = 1891 = 1892-Bek., § 17.a.Anm. = 1896
- lidse** ÷ 1775, *Lidse/Lisse* 1800 > *Lidse* 1847 = 1872 > *Lisse* 1889-Bek., § 18 = 1891 > *Lidse* 1892-Bek., § 17 = 1896 > [*lidse*] 1948-Bek.
- morads** *Morads* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 > *Moras* 1889-Bek., § 18 = 1891 > ★*Morads/Moras* 1892-Bek., § 17 = 1896 > *Morads/Moras* 1904 > (★)*Morads/Moras* 1918 > ★*Morads/Moras* 1923 > [★*morads/moras*] 1948-Bek. > *morads* 1955
- mylder** ÷ 1775, *Myl/Mylder*, (*Mylren*) 1800 > *Myl*, (*Mylren*) 1847 > *Myller/Mylr* 1872 > *Mylder* 1889-Bek., § 18.c = 1891 = 1892-Bek., § 17.c = 1896 > *Mylder/Mylr* 1904 > *Mylder* 1913 > [*mylder*] 1948-Bek.
- myldre** ÷ 1775, *mylre/myle* 1800 > *mylre* 1847 = 1872 > *myldre* 1889-Bek., § 18.c = 1891 = 1892-Bek., § 17.c = 1896 > *myldre/mylre* 1904 > *myldre* 1913
- pant** *Pandt/(Pant)* 1775, *Pant* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*pant*] 1948-Bek.
- pinse** *Pindse* 1739, ÷ 1775, *Pintse* 1800 > *Pindse* (Molbech 1813)/*Pintse* (Molbech 1833-1859) 1847 > *Pinse* 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > [*pinse*] 1948-Bek.
- pisk** ÷ 1775, *Pidsk* 1800 = 1847 > *Pisk* 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > [*pisk*] 1948-Bek.
- plys** ÷ 1775, *Plyds* 1800 = 1847, ÷ 1872, *Plyds* 1880 > *Plys* 1889-Bek., § 18 = 1891 = 1892-Bek., § 17 = 1896 > [*plys*] 1948-Bek.
- prins** *Prinds* 1775 = 1800 = 1847 > *Prins*²⁵⁴ 1871-Cirk. = 1872 = 1889-Bek., § 18.a.Anm. = 1891 = 1892-Bek., § 17.a.Anm. = 1896 > [*prins*] 1948-Bek.
- provins** *Province/Provins* 1775 > *Provinds* 1800 = 1847 > *Provins* 1872 = 1889-Bek., § 18.a.Anm. = 1891 = 1892-Bek., § 17.a.Anm. = 1896 > [*provins*] 1948-Bek.
- sandt** *sandt* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896
- sans** ÷ 1775, *Sands* 1800 = 1847 > *Sans* 1872 = 1889-Bek., § 18.a.Anm. = 1891 = 1892-Bek., § 17.a.Anm. = 1896 > [*sans*] 1948-Bek.
- skaldet** ÷ 1775, *skaldet* 1800 = 1847 > *skallet* 1872 = 1889-Bek., § 18.c = 1891 > *skaldet* 1892-Bek., § 17.c = 1896
- skanse** *Skandse* 1775 = 1800 = 1847 > *Skanse* 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > [*skanse*] 1948-Bek.
- skille** *skille/(skilde)* 1775 > *skille* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896
- skridt** *Skridt/(Skrit)* 1775 > *Skridt* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 18.b = 1891 = 1892-Bek., § 17.b = 1896 > [*skridt*] 1948-Bek.
- skønt** (konj.) *skiønt* 1775 > *skiønt* 1800 = 1847 > *skjønt* 1872 > *skønt/(skönt)* 1889-Bek., § 18.c > *skönt* 1891 > *skønt* 1892-Bek., § 17 > *skönt* 1896 > *skønt* 1918

253 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 5.254 Nævnt udtrykkeligt i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, pkt. 5.

- slabberas** ÷ 1775, *Slabberads* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Slapperads* 1882, ÷ 1891, ÷ 1896
> *Slabberads/Slabberas* 1923 > [*slabberads/slabberas*] 1948-Bek. > *slabberads* 1955 >
slabberads/slabberas 1986 > *slabberas* 2001
- splidse** ÷ 1775, *splidse* 1800 = 1847²⁵⁵ = 1872 > *splisse* 1889-Bek., § 18 = 1891 >
splidse 1892-Bek., § 17 = 1896
- staldbroder** *Stalbroder* 1775 > *Stalbroder/Staldbroder* 1800 > *Staldbroder* (Molbech 1813)/
Stalbroder/(Staldbroder) (Molbech 1833-1859) 1847 > *Stalbroder* 1872 = 1891²⁵⁶ =
1896 > *Stalbroder/Staldbroder* 1904 > *Staldbroder* 1909 > *Stalbroder/Staldbroder* 1913
> [*stalbroder/staldbroder*] 1948-Bek. > *staldbroder* 1955
- svans** ÷ 1775, *Svands* 1800 = 1847 > *Svans* 1872 = 1891 = 1896 > [*svans*] 1948-Bek.
- sveske** ÷ 1775, *Svedske* 1800 = 1847 > *Sveske* 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 =
1892-Bek., § 17.a = 1896 > *Svedske/Sveske* 1904 > *Sveske* 1913 > [*sveske*] 1948-Bek.
- søskende** *Sødskende* 1775 > *Syskende/Søskende/((Sødskende))*²⁵⁷ 1800 > *Søskende* 1847 =
1872 = 1889-Bek., § 18 = 1891 = 1892-Bek., § 17 = 1896 > [*søskende*] 1948-Bek.
- tande** ÷ 1775, *Tande/Tane* 1800 > *Tande* 1847 = 1872 > *Tande/Tane* 1891 = 1896 >
Tande 1904 > *Tande/Tane* 1925 > [*tande/tane*] 1948-Bek. > *tande* 1986
- tidlig** *tidlig/(tilig)* 1775 > *tidlig* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896
- tidssel** ÷ 1775, *Tidssel* 1800 = 1847 = 1872 > *Tissel* 1889-Bek., § 18 = 1891 > *Tidssel*
1892-Bek., § 17 = 1896 > [*tidssel*] 1948-Bek.
- tit** *tit* 1739 = 1775 > *tidt* 1800 = 1847 > *tit* 1872 = 1889-Bek., § 18.b = 1891 > **tidt/*
tit 1892-Bek., § 17.b > *tidt/tit* 1896 > *tit* 1955
- traske** ÷ 1775, *traske* 1800 = 1847 = 1872 > *tradske* 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-
Bek., § 17.a = 1896 > *tradske/traske* 1904 > *tradske* 1913 > *traske* 1938
- tres** ÷ 1775, *Treds/Tre(d)sindstye*²⁵⁸ 1800 > *tresindstye* (Molbech 1813-1833), *tresindstye*
(Molbech 1859) 1847 > *tres, tresindstye* 1872 = 1889-Bek., § 5²⁵⁹ = 1891 = 1896
- trisse** ÷ 1775, *Tridse* 1800 = 1847 > *Trisse* 1872 = 1889-Bek., § 18 = 1891 = 1892-
Bek., § 17 = 1896 > [*trisse*] 1948-Bek.
- trussel** *Trusler/(Trudsler)* 1775, *Trusel/(Trudsel)*²⁶⁰ 1800 > *Trudsel* (Molbech 1813-1833),
*Trudsel/(Truesel)/(Trusel)*²⁶¹ (Molbech 1859) 1847 > *Trusel* 1872 > *Trussel* 1889-Bek.,
§ 18 = 1891 > **Tru(d)sel* ("nu sædv. *Trusel*")/*Trussel* 1892-Bek., § 17 = 1896²⁶² >
Trusel 1904 > (***)*Trusel/Trussel* 1918 > **Trusel/Trussel* 1923 > [**trusel/trussel*] 1948-
Bek. > *trussel* 1955

255 Dvs. *Molbech 1813* og *1833; 1859* har *splidse*.

256 Men med bemærkning om at *stal-* er samme ord som da. *stald* og egentlig også burde skrives sådan.

257 Under *Syskende*: "Endeel skrive nu *Søskende*; enkelte uden al Grund: *Sødskende*" (*VSO*, 1848).

258 "**Tresindstye**, eller efter den nu brugelige Skrivemaade, *Tredsindstye*, i dagl. Tale og forkortet: *treds*" (*VSO*, 1863).

259 Dvs. i paragraffen om talbenævnelser. Paragraffen udgår i 1892-Bek.

260 Under *Trusel*: "Skrives oftest, men mindre rigtigt: *Trudsel*" (*VSO*, 1863).

261 "**Trudsel** .. Efter almindelig Skrivebrug; etymologisk rigtigere var *Truesel*, eller *Trusel*" (*Molbech 1859*).

262 Stjernemarkeringen er ganske vist glemt i opslagsformen *Tru(d)sel*, men den fremgår af pluralisformen **Tru(d)slers*.

tudse ÷ 1775, *Tudse* 1800 = 1847 = 1872 > *Tusse* 1889-Bek., § 18 = 1891 > *Tudse* 1892-Bek., § 17 = 1896 > [*tudse*] 1948-Bek.

tylle ÷ 1775, *tylde* 1800 = 1847 > *tylle* 1872 = 1891 = 1896 > *tylde/tylle* 1904 > *tylle* 1955

tysk *tydsk* 1775 = 1800 = 1847 > *tyisk* 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896

vaske (*Vask*) 1775 > *vaske/(vadske)*²⁶³ 1800 > *vaske* 1847 = 1872 > *vadske* 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > *vaske* 1904 > *vadske/vaske* 1918 > *vaske* 1955

væske ÷ 1775, *Vædske* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 18.a = 1891 = 1892-Bek., § 17.a = 1896 > [*vædske*] 1948-Bek. > *væske* 1955

æense ÷ 1775, ÷ 1800, *ændse* 1847 > *æense* 1872 = 1889-Bek., § 18.a.Anm. = 1891 = 1892-Bek., § 17.a.Anm. = 1896

4.25. Ordliste RP20

Stumt g

Ordlisten indeholder eksempler på brug eller ikke-brug af stumt g i visse ordstammer (jf. afsnit 3.2, RP20).

baglæns Om *baglæn(g)s*, se ordliste RP18-19

dølge *dølge* 1739, (*fordulgte* (præt.)) 1775, *dølge, dølgede/dulgte, dølget/dulgt* 1800 > *dølge, dulgte/(dølgede), dulgt/(dølge(e)t)* 1847²⁶⁴ > *dølge, dulgte, dulgt* 1872 = 1889-Bek., § 7²⁶⁵ = 1891 = 1892-Bek., § 6 = 1896

dølgsmaal ÷ 1775, *Dølgsmaal* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 7 = 1891 = 1892-Bek., § 6 = 1896 > [*dølgsmaal*] 1948-Bek.

forlæns Om *forlæn(g)s*, se ordliste RP18-19

følge *følge, fulgde, fulgt(e)* 1775 = 1800 > *følge, fulgte, fulgt* 1847 = 1872 = 1891 = 1896

salg ÷ 1775, *Salg* 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 7 = 1891 = 1892-Bek., § 6 = 1896 > [*salg*] 1948-Bek.

spørge *tilspørge* 1739, *spørge, spurgede, spurgt* 1775 > *spørge, spurgte, spurgt* 1800²⁶⁶ = 1847 > *spørge, spör/spörger, spurgte, spurgt* 1872 > [*spørge/(spörge)*] 1889-Bek., § 7 og § 13, *spurgte, spurgt* 1889-Bek., § 7 > *spørge, spurgte, spurgt* 1891 > [*spørge*]²⁶⁷, *spurgte, spurgt* 1892-Bek., § 6 > *spørge* osv. 1896 > *spørge* osv. 1918

263 Under *vaske*: ”ogsaa ofte skrevet *vadske*”, med henvisning til *Vask*, der har denne kommentar: ”Ogsaa ofte skrevet *Vadsk* ved urigtig Henførelse til *vaad, væde, Vædske*” (*VSO*, 1905).

264 ”*dølgede, dølget og dølgt* forekommer i vore Bibel-Overs.” (*Molbech* 1859).

265 1889-Bek. og 1892-Bek. nævner kun udtrykkeligt *dulgte, dulgt* (og *Dølgsmaal*).

266 Under *spørger*: ”I Udtalen og i ældre Skrifter udelades g foran en Consonant i Ordet” (*VSO*, 1848).

267 Se note 70.

spørgsmål *Spørsmaal* 1739 = 1775 > *Spørgsmaal*²⁶⁸ 1800 = 1847 > *Spörgsmaal* 1872 > *Spørgsmaal*/(*Spörgsmaal*) 1889-Bek., § 7 > *Spörgsmaal* 1891 > *Spørgsmaal* 1892-Bek., § 6 > *Spørgsmaal* 1896 > *Spørgsmaal* 1918 > [*spørgsmål*] 1948-Bek.

sværge (*Sværgen*/*Sværen*) 1739 > *sværge* 1775 = *sværge* (præs.: *sværger*/(*svær*)²⁶⁹), (*Sværgen*) 1800 > *sværge* (Molbech 1813/*sværge*/(*svære*) (Molbech 1833–1859) (præs.: *sværger* (1813)/*sværger*/(*svær*) (1833–1859))²⁷⁰ 1847 > *sværge* (præs.: ”sværger (og svær)”)²⁷¹ 1872 = 1891 = 1896

sælge *sælge*, *solgde*, *solgt(e)* 1775 > *sælge*/(*sæle*/*sælie*), *solgte*/(*solte*), *solgt*/(*solt*) 1800²⁷² > *sælge*, *solgte*, *solgt* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 7²⁷³ = 1891 = 1892-Bek., § 6 = 1896

valg *Vålg*/(*Vål*) 1775 > *Vålg*/*Val* 1799 > *Vålg*/(*Vål*)/(*Våll*)²⁷⁴ 1800 > *Vålg* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 7 = 1891 = 1892-Bek., § 6 = 1896 > [*valg*] 1948-Bek.

vælge *vælge*, *valgde*/*valgt(e)* 1775 > *vælge*, *valgte*, *valgt*²⁷⁵ 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 7²⁷⁶ = 1891 = 1892-Bek., § 6 = 1896

4.26. Ordliste RP21

Stumt *h*

Ordlisten indeholder eksempler på brug eller ikke-brug af stumt (til dels længdeangivende) *h* i hjemlige ord, låneord og fremmedord (jf. afsnit 3.2, RP21).

aner (sb.) ÷ 1775, *Aner* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*aner*] 1948-Bek.

fane *Fane* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*fane*] 1948-Bek.

hjejle ÷ 1775, *Heile*²⁷⁷ 1800 > *Heile*/(*Hjeile*)²⁷⁸ 1847 > *Hjejle* 1872 = 1889-Bek., § 17

268 Se note 266.

269 ”Ældre og endnu i daglig Tale forekommende Form er: *svær*, *soer*, *søren*” (*VSO*, 1848).

270 *Molbech* 1833 oplyser uden yderligere kommentarer at præsens og infinitiv også er *svær* og *svære*. *Molbech* 1859 tilføjer at de to former hører til ”i dagl. Tale”.

271 Tilsvarende i *DHO* 1880, der dog ikke har parentes omkring ”og svær”. De følgende retskrivningsordbøger har ikke eksplicitte oplysninger om præsens, der således må forudsættes at være *sværger*.

272 ”**Sælger** .. *solgte*, *solgt*, eller som det forhen rigtigere skreves: *sæler*, *solte*, *solt*, INFIN. *sæle* og *sælie*” (*VSO*, 1848)

273 1889-Bek. og 1892-Bek. nævner kun udtrykkeligt *solgte*, *solgt* (og *Salg*) i paragraffen om stumt *g* (§ 7, hhv. 6), mens *sælge* fremgår af § 12 (hhv. 11) om *e/æ*.

274 Under *Vålg*: ”Omtrent til Slutningen af 18de Aarh. (som endnu i nogle Sprogarter) *Vål* (*Våll*)” (*VSO*, 1905).

275 Under *vælger*: ”*valgte*, *valgt* (omtr. til Midten af 18de Aarh sædv. *valde* (*valte*), *vald* (*valt*)” (*VSO*, 1905).

276 1889-Bek. og 1892-Bek. nævner kun udtrykkeligt *valgte*, *valgt* (og *Vålg*) i paragraffen om stumt *g* (§ 7, hhv. 6), mens *vælge* fremgår af § 12 (hhv. 11) om *e/æ*.

277 Under *Heile*: ”udtales i Jylland *Hjeile*” (*VSO*, 1802).

278 *Molbech* 1813 og 1833 har kun *Heile*, 1859 har ”**Heile**, eller **Hjeile**”.

- > *Hejle*/(*Hjeje*)²⁷⁹ 1891 > *Hjeje* 1892-Bek., § 16, ★*Hjeje*/*Hejle* 1892-Bek.-Leds. > *Hjeje* 1896 > [*hjeje*] 1948-Bek.
- hjem** *Hiem* 1775 = 1800 = 1847 > *Hjem* 1872 = 1889-Bek., § 17 = 1891 = 1892-Bek., § 16 = 1896 > [*hjem*] 1948-Bek.
- hjerpe/jærpe** ÷ 1775, *Hierpe*/*Jerpe*²⁸⁰ 1800 > *Hierpe*²⁸¹ 1847 > *Hjærpe* 1872 > *Jærpe* 1880 = 1889-Bek., § 17 = 1891 = 1892-Bek., § 16 = 1896 > [*jærpe*] 1948-Bek. > *hjerpe/jærpe* 1986
- hvad** *hvad* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896
- jappe** ÷ 1775, *hiappe* 1800 = 1847 > *hjappe* 1872 > *jappe*/(*hjappe*)²⁸² 1891 = 1896 > *hjappe/jappe* 1904 > *jappe* 1918
- jaske** ÷ 1775, *hiaske* 1800 = 1847 > *hjaske* 1872 = 1888-Medd., ÷ 1889-Bek. > *jaske*/(*hjaske?*)²⁸³ 1891 = 1896 > *hjaske/jaske* 1904 > *jaske* 1918
- len** *Lehn*/(*Len*) 1775, *Lehn*/*Læn*²⁸⁴ 1800 > *Lehn*/(*Leen*)²⁸⁵ 1847 > *Len* 1872 = 1891 = 1896 > [*len*] 1948-Bek.
- orto(grafi)** Se ordliste RP8
- red** *Rhed*/(*Rehd*) 1775 > *Reed*/*Rede*/*Rhed* 1800 > *Red* 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*red*] 1948-Bek.
- rhinskvin** (*Rhinen*) 1775, *Rhinsk Viin* 1800 > *Rhinskviin* 1847, [*Rhinskvin?*] 1872, (*Rin*) 1889-Bek., § 23.b > *Rinskvin* 1891 = 1896 > [*rinskvin*] 1948-Bek. > *rhinskvin* 1955
- rytme** Se ordliste RP8
- sal** *Sal* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*sal*] 1948-Bek.
- te** ÷ 1775, *Thee* 1800 = 1847 > *Tè* 1872 = 1891 = 1896 > [*te*] 1948-Bek.
- teater** Se ordliste RP8
- teologi** Se ordliste RP8
- thi** *thi* 1739 = 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 17 = 1891 = 1892-Bek., § 16 = 1896
- Thor/Tor** *Thor* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847 > (*Tormaaned* 'marts') 1872 > *Thor*/*Tor* 1889-Bek., § 17 = 1891 > ★*Thor*/*Tør* 1892-Bek., § 16 = 1896 > *Thor*/*Tør* 1918²⁸⁶

279 Fra *Hjeje* henvises til *Hejle*, der er forsynet med kommentaren "sædv. men mindre rigtigt *Hjeje*"

280 Under *Jerpe*: "Skrives og *Hierpe*" (VSO, 1820).

281 I alle udgaver af *Molbech* henvises der fra *Jerpe* til *Hierpe*. I 1813 er *Jerpe* fejlmarkeret, men i øvrigt er der intet opslagsord skrevet *Hierpe* i 1813.

282 Under *hjappe*: "hjappe eller sædv. jappe", under *jappe*: "jappe (.. ogsaa skrevet *hjappe*)".

283 Verbet *jaske* er (spatieret) underopslagsord i en artikel med substantivet *Jask* som fedt opslagsord og med følgende oplysning til substantivet: "nu sjældnere skrevet *Hjask*".

284 Under *Læn*: "Skrives sædvanligen *Lehn*, som og i Loven, hvilken Skrivemaade er tagen af det Tydske" (VSO, 1820).

285 "Ældre og nyere Brug har (efter det Tydske) indført Skrivemaaden **Lehn**, for: *Leen*, som dog ogsaa findes" (*Molbech* 1859). 1813 oplyser under det fejlmarkerede *Leen* at ordet efter almindelig brug skrives med *h* i stedet for med dobbelt *e*; 1833 henviser fra *Leen* til *Lehn* og nævner i øvrigt ikke formen med dobbeltvokal.

286 Valgfriheden fremgår kun af Retskrivningsvejledningen i *SRO* 1918. Navnene *T(h)or* og *T(h)yra* er ikke med på alfabetisk plads i *SRO* 1904-1919, men optages igen i *DRO* 1923 (og udgår igen i *RO1* 1955).

Thyra/Tyra *Thyre* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Thyra/Tyra* 1889-Bek., § 17, ÷ 1891 > ★*Thyra/Tyra* 1892-Bek., § 16 = 1896 > *Thyra/Tyra* 1918²⁸⁷

ting (forsamling) *Ting* 1775 > *Ting/(Thing)*²⁸⁸ 1800 = 1847²⁸⁹ > *Ting* 1872 = 1891 = 1896²⁹⁰ > [*ting*] 1948-Bek.

trone *Throne/Trone* 1775 > *Throne* 1800 = 1847 > *Trone* 1872 = 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [*trone*] 1948-Bek.

ur *Uhr* 1775 = 1800 = 1847 > *Ur* 1872 = 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [*ur*] 1948-Bek.

vare (sb.) *Vare* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*vare*] 1948-Bek.

virre ÷ 1775, *hvirre/virre*²⁹¹ 1800 > *hvirre/(virre)*²⁹² 1847 > *hvirre* 1872 = 1888-Medd., ÷ 1889-Bek. > *virre* 1891 = 1896 > *hvirre/virre* 1904 > *virre* 1918

visse (lulle) ÷ 1775, *hvisse/(visse)*²⁹³ 1800 > *hvisse* 1847 > *visse/vysse*²⁹⁴ 1872 > *hvisse* 1888-Medd., ÷ 1889-Bek. > *visse* 1896

4.27. Ordliste RP22

v eller *f*

Ordlisten indeholder eksempler på brug af *v* eller *f*, overvejende til betegnelse af *f*-lyd (jf. afsnit 3.2, RP22).

af(-) *af(-)* 1775 = 1800 = 1847²⁹⁵ = 1872 = 1889-Bek., § 15 = 1891²⁹⁶ = 1892-Bek.,

287 Se note 286.

288 Under *Ting*: "I den nyeste Tid begynder hos os den i ældre trykte danske Skrifter ingensteds forekommende Skrivemaade *Thing* hyppigere at komme i Brug" (*VSO*, 1863).

289 *Molbech 1813* viser en vis forståelse for skrivemåden *Thing*, men tager både i 1833 (s. XXV) og 1859 (s. XVII) skarpt afstand fra den.

290 "Den nyeste Skrivemaade "*Thing*" [först almindelig fra Midten af det 19de Aarh.] er lige saa unyttig som urigtig; konsekvent maatte man da ogsaa skrive en "*Thing*", der opr. er samme O[rd] .. samt at "*thinge*" .. og folgelig ogsaa at "*bethinge*", en "*Bethingelse*" (SRO 1891 = SRO 1896).

291 *VSO*, bd. 2, 1802, har kun *hvirre*; bd. 8, 1905, har *virre* som opslagsord (med henvisning til *hvirre*).

292 *Molbech 1813* har både et verbum med *h*, *hvirrer* 'dreier hastigen rundt', og to verber med *v*, *virrer* 'vinder sammen, dreier sammen' og *virrer* .. med Hovedet. 1833 og 1859 har som hovedopslag et verbum med *h*, *Hvirre* 'snoe eller dreie noget hastigen rundt, eller til begge Sider', hvorunder også "at *hvirre* (ryste) med Hovedet" er nævnt (med henvisning til *Moth*, "som dog ogsaa skriver det: *virre*". Derudover har 1833 og 1859 en kortere artikel *Virre* 'snoe, dreie omkring' med henvisning til *hvirre*.

293 Under *Visser* (bd. 8): "En anden Stavemaade for *hvisser*".

294 *DHO 1872* anfører blot *vysse* som ligestillet sideform til *visse*, 1880 præciserer at *visse* udtales "med i-Lyd" og tilføjer "alm. dog at *vysse*".

295 Jf. dog under *Af* i *Molbech 1813*: "udtales almindeligen *av*"; derefter blot "Udtales *av*" (1859).

296 Såby giver dog muligvis udtryk for en vis sympati for *v*-skrivemåder med følgende bemærkning i SRO 1891-1896 umiddelbart efter opslagsordet *af*: "(Forho.; f = v, der dog sædv. kun udtales i S[ammen] s[ætninger])".

§ 14 = 1896

fernis, fernisere ÷ 1775, *Fernis, fernisere* 1800 > *Fernis, fernissere* 1847 = 1872 > *Vernis* 1889-Bek., § 15 = *Vernis, vernisere* 1891 > *Fernis, fernisere* 1892-Bek., § 14 = 1896 > [*fernis, fernisere*] 1948-Bek.

fiol (instrument) ÷ 1775, *Fiol/(Viol)*²⁹⁷ 1800 > *Fiol* 1847²⁹⁸ = 1872 > [*fiol*] 1948-Bek. = 1955²⁹⁹

groft *grovt* 1775 = 1800 = 1847 > *groft* 1872 = 1889-Bek., § 15 = 1891 = 1892-Bek., § 14 = 1896

haft *havt* 1775 = 1800 > *havt/(haft)*³⁰⁰ 1847 > *haft* 1872 = 1889-Bek., § 15 = 1891 = 1892-Bek., § 14 = 1896

revse (*Refselse, refser*) 1739 > *revse* 1775 = 1800 = 1847³⁰¹ = 1872 = 1891 = 1896

skrift *Skrift* 1775 = 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*skrift*] 1948-Bek.

sted- (i *stedbarn* osv.) *Stif-* 1775 > (*Stiv-*)/*Stif-*³⁰² 1800 > (*Sted-*)/*Stif-/Stiv-*³⁰³ 1847 > ((*Sted-*))/*Stif-*³⁰⁴ 1872 > *Stiffader* 1889-Bek., § 15 > (*Ste/Stev*)/*Stif-*³⁰⁵ 1891 > *Stiffader* 1892-Bek., § 14 > (*Ste/Stev*)/*Stif-* 1896 > *Stif-/Stiv-* 1904 > *Stif-* 1913 > *Sted-/Stif-*³⁰⁶ 1923 > [*sted-/stif-*] 1948-Bek. > *sted-* 1955

stift (adj., neut.) ÷ 1775, *stivt* 1800 = 1847 > *stift* 1872 = 1891 = 1896

tylvt ÷ 1775, *Tylt* 1800 = 1847 > *Tyl(v)t* 1872 > *Tylt* 1891 = 1896 > *Tyl(v)t* 1904 > [*tyl(v)t*] 1948-Bek. > *tylvt* 1986

viol (blomst) ÷ 1775, *Viol*³⁰⁷ 1800 > *Fiol* 1847 = 1872 > *Viol* (og *violet*) 1889-Bek.,

297 Under *Viol, Fiol* (bd. 8, s. 354): "For saa vidt Ordet bruges i Skriftsproget (sædv. spøgende eller med Ringeagt) skrives det undertiden med V." (*VSO*, 1905).

298 Ordet er ikke med i *Molbech 1833*, men både i *1813* og *1859*.

299 Ordet er ikke med i *SRO 1891-1918* og *DRO 1923-1946*.

300 "[supinum] *havt* (skrives af Nogle efter Udtalen *haft*)." (*Molbech 1813*). *Molbech 1833* og *1859* nævner slet ikke *haft*.

301 *Molbech 1813* henviser fra det fejlmarkerede *refser* til *revser*, *1833-1859* har kun *revse*.

302 Under *Stif*: I nyere Tider have Endeel, i Stedet for *stif*, indført Skrivemaaden *stiv*, som kun er en Consonant-Forandring. Naar derimod andre Nyere have villet skrive *sted* for *stiv* (*Stedfader, Stedson, Stedmoder* o. s. v.), da er dette en vilkaarlig og feilagtig Forvanskning af det oprindelige, ved Stamme-sprogets og beslægtede Sprogs Analogier bestyrkede Ord".

303 *Molbech 1813* har under opslaget "*Stifbarn* eller *Stivbarn*": "Skrives af Nogle, ligesom de følgende, mindre rigtige *Stedbarn*, o. s. v.". I *Molbech 1833* og *1859* er opslaget "*Stif* eller *Stiv*", og det anføres begge steder at "Skrivemaaden *stiv* bør vel helst følges, fordi *f* i Enden af en Stavelse hos os er gaaet over til *v*". Alle tre ordbøger har henvisninger fra *Sted-* til *Stiv-*.

304 *DHO* henviser fra opslagsordet *Stedbarn* (i parentes) til artiklen *Stif-* (med bl.a. *Stifbarn* og *Stifmoders-blomst*).

305 Jf. under opslagsordet *Stif-*: "(udt. *Ste-*; .. [*f* = *v*], i mange Dialekter endnu *stiv-* eller *stev-* .. Skrivemaaden *Sted-* er urigtig, da den strider baade mod de ældre Former og mod Udtalen; naturligst vilde det være at skrive *Ste-* eller i alt Fald *Stev-*)" (*SRO 1891-1896*; den kantede parentes i citatet er Såbys, de to sidste kursiveringer er mine).

306 Formerne med *Sted-* er indtil da kun nævnt som urigtige, folkeetymologiske former, fx i *SRO 1904* ff., hvor de forklares som opstået "ved lærd Misforstaaelse".

307 Under *Viol*: "I det dannede Sprog vænner man sig dog nu til at sige *Viol*" (efter oplysning om at Pontopidan i sin danske grammatik (1668) har indskærpet at der bør skrives *Fioler* og ikke *Violer* (*VSO*, 1905)).

§ 15 = 1891³⁰⁸ = 1892-Bek., § 14 = 1896 > *Viol/(Fiol)*³⁰⁹ 1904 > *Viol* 1913 > [*viol*] 1948-Bek.

violin ÷ 1775, *Fiolin/Violin*³¹⁰ 1800 > *Fiolin* 1847 = 1872 > *Violin* 1889-Bek., § 15 = 1891³¹¹ = 1892-Bek., § 14 = 1896 > *Violin/(Fiolin)*³¹² 1904 > *Violin* 1913 > [*violin*] 1948-Bek.

4.28. Ordliste RP24a

Bøjningsformer af substantiver på trykstærk vokal

Ordlisten indeholder eksempler på indskud eller ikke-indskud af *e* i bøjningsformer af substantiver på trykstærk vokal (jf. afsnit 3.2, RP24a).

by *Bye* – (*Byes*) – *Byerne* 1775, *By* – (*Byesbarn, Byesbroder*) – *Byer* 1800, *By* – (*til Byes*) – *Byer* 1847 > *By* – (*til Bys*) – *Byer* 1872 [=] 1889-Bek., § 9.a = (inkl. *Bys*) 1891 [=] 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*by* osv.] 1948-Bek.

klo ÷ 1775, *Klo* – *Kløer* 1800, *Klo* – *Kløer* 1847 > *Klo* – *Klør/(Kløer)* – *Klørene/(Kløerne)* 1872 > [*Klo* – *Kløer* – *Kløerne*] 1889-Bek., § 9.a = 1891 [=] 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*klo* osv.] 1948-Bek.

ko *Køer* 1775, *Ko* – *Køer* 1800 = 1847 > *Ko* – *Kør/(Køer)* – *Kørene/(Køerne)* 1872 > *Ko* – *Køer* – *Køerne* 1889-Bek., § 9.a = 1891 = 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*ko* osv.] 1948-Bek.

le (sb.) ÷ 1775, *Lee*, *Leer* 1800 = 1847 > *Le* – *Leer* 1872 = *Le* – *Leer* – *Leerne* 1889-Bek., § 9.a = 1891 = 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*le* osv.] 1948-Bek.

lo ÷ 1775, *Lo* – *Loer* 1800 = 1847 = 1872 [=] 1889-Bek., § 9.a = 1891 [=] 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*lo* osv.] 1948-Bek.

rå (på skib) *Raaen* 1775, *Raa* – *Ræer/Raaer* 1800 = 1847 = 1872 [=] 1889-Bek., § 9.a > *Raa* – *Ræer* 1891 [=] 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*rå* osv.] 1948-Bek.

sky *Sky(e)*³¹³ 1775, *Sky* – *Skyer* 1800 = 1847 = 1872 [=] 1889-Bek., § 9.a = 1891 [=] 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*sky* osv.] 1948-Bek.

so ÷ 1775, *So* – *Søer* 1800 = 1847 = 1872 [=] 1889-Bek., § 9.a = 1891 [=] 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*so* osv.] 1948-Bek.

308 "Ved siden af den tyske Udtale *Fiol*, der har bestaaet i Aarhundreder, er nu Udtalen med V bleven almindelig" (*SRO* 1891).

309 "**Viol** el. (gldgs.) *Fiol*". Tilsvarende i *SRO* 1909, der dog har *Fiol* i halvfed ligesom opslagsordet *Viol*.

310 *VSO*, bd. 2 (1802), har kun *Fiolin*. Bd. 8 (1905) har under *Violin*: "D. s. s. *Fiolin* .. udtales nu i det dannede Sprog altid med v".

311 "Om Udtalen gælder det samme, som er bemærket om Udtalen af *Viol* [se note 308]" (*SRO* 1891).

312 "**Violin** el. (gldgs.) *Fiolin*". Tilsvarende i *SRO* 1909, der dog har *Fiolin* i halvfed ligesom opslagsordet *Violin*.

313 Kun to eksempler, begge i betydningen 'frygt'.

sø *Søe* – (*til Søes*) – *Søer* 1775 > *Sø* – (*tilsøes/til Søes*) – *Søer* 1800, *Sø* – (*til Søes*) – *Søer* 1847 > *Sø* – (*til Søs*) – *Søer* 1872 = *Sø* – *Søer* – *Søerne* 1889-Bek., § 9.a = (inkl. *til Søs*) 1891 = 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*sø* osv.] 1948-Bek.

træ *Træer* 1775, *Træ* – *Træer* 1800 = 1847 = 1872 = *Træ* – *Træer* – *Træerne* 1889-Bek., § 9.a = 1891 = 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*træ* osv.] 1948-Bek.

tå ÷ 1775, *Taa*, *Tæer* 1800 = 1847 > *Taa* – *Taaen* – *Tær*/(*Tæer*) – *Tærene*/(*Tæerne*) 1872 > *Taa* – *Tæer* – *Tæerne* 1889-Bek., § 9.a = 1891 = 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*tå* osv.] 1948-Bek.

vrå ÷ 1775, *Vraa* – *Vraaer* 1800 = 1847 = 1872 [=] 1889-Bek., § 9.a = 1891 [=] 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*vrå* osv.] 1948-Bek.

ø *Øe* – *Øer* 1775 > *Ø* – *Øer* 1800 > *Ø*/(*Øe*)³¹⁴ – (*Øes*) – *Øer* 1847 > *Ø* – (*Øs*) – *Øer* 1880³¹⁵ [=] 1889-Bek., § 9.a = (inkl. *Øs*) 1891 [=] 1892-Bek., § 8.a = 1896 > [*ø* osv.] 1948-Bek.

4.29. Ordliste RP24b

Bøjningsformer af verber på trykstærk vokal

Ordlisten indeholder et fyldigt udvalg af verber på trykstærk vokal (og enkelte på trykstærk vokal + schwa) **i deres nugældende skrivemåde** i infinitiv og præsens (og i enkelte tilfælde præteritum, fx *lo*). Nærmere oplysninger om indskud eller ikke-indskud af *e* i verbernes bøjningsformer må søges under RP24 i de enkelte normbeskrivelser i bind 1. Se specielt 'VSO-retskrivningen' (1805), afsnit 3.8.4; '1872-retskrivningen', afsnit 3.24.4 (med bøjningsmønstre for en række verber); '1889-retskrivningen', afsnit 3.25.4, og '1986-retskrivningen', afsnit 3.33.4.

attrå, *attrår*

befri, *befri(e)r*

bie, *bier*

bo, *bor*

die, *dier*

dræ, *drær*

du, *du(e)r*

dy, *dy(e)r*

314 *Molbech 1813* henviser fra det fejlmarkerede *Øe* til *Ø*, *1833* og *1859* giver en højere grad af ligestilling ved efter opslagsordet *Ø* at tilføje i parentes: "eller *Øe*, som endeel endnu skrive". Jf. i samme artikel: "De fleste tillægge endnu Ordet *Ø* det stumme *e*; ogsaa af den Grund, at det ei kan undværes, hvor Ordet i Genit. faaer den bestemte Artikel ell. PRON. DEMONSTRAT. foran. F. Ex. den lille *Øes* Indbyggere" (cit. efter *1859*).

315 *1872* har ikke bøjningsoplysninger ved ordet.

dø, *dør*
fly, *fly(e)r*
flå, *flår*
foreslå, *foreslår*
formå, *formår*
forny, *forny(e)r*
forstå, *forstår*
fri, *fri(e)r* (bejle, gøre fri)
få, *får*
gi(e), *gi(e)r*
glo, *glor*
gro, *gror*
grue, *gruer*
gry, *gry(e)r*
gø, *gør*
gøs, præet. af *gyse*
gå, *går*
klø, *klør*
le, *ler*, præet. *lo*
lå, præet. af *ligge*
nå, *når*
ri, *ri(e)r*
se, *ser*, præet. *så*
si, *si(e)r*
ske, *sker*
skrå, *skrår*
sky, *sky(e)r*
slå, *slår*
sne, *sner*
sno, *snor*
spå, *spår*
stå, *står*
sy, *sy(e)r*
så, *sår*
så, præet. af *se*
te, *ter*
tro, *tror*
tø, *tør*
vi(e), *vi(e)r*

4.30. Ordliste RP24c

Bøjningsformer af adjektiver på trykstærk vokal

Ordlisten indeholder et fyldigt udvalg af adjektiver med udlydende trykstærk vokal (hovedtryk eller bitryk) **i deres nugældende skrivemåde** i (1) ubestemt form singularis i fælleskøn, (2) ubestemt form singularis i intetkøn og (3) bestemt form singularis (= bestemt og ubestemt form pluralis). Nærmere oplysninger om tilføjelse eller ikke-tilføjelse af *e* i adjektivernes bøjningsformer må søges under RP24 i de enkelte normbeskrivelser i bind 1. Se specielt '1775-retskrivningen', afsnit 3.5.4; 'VSO-retskrivningen' (1805), afsnit 3.8.4; 'Molbechs retskrivning' (1813-1859), afsnit 3.9.4; '1889-retskrivningen', afsnit 3.25.4, og '1986-retskrivningen', afsnit 3.33.4.

bly, *bly*, *bly*

blå, *blåt*, *blå*

fri, *frit*, *fri(e)*

fro, *fro*, *fro*

grå, *gråt*, *grå*

handy, *handy*, *handy*

jaloux, *jaloux*, *jaloux*

kry, *kry*, *kry*

lilla, *lilla*, *lilla*

ny, *nyt*, *ny(e)*

ru, *ru*, *ru*

rå, *råt*, *rå*

sky, *sky*, *sky*

snu, *snu*, *snu*

sporty, *sporty*, *sporty*

tro, *tro*, *tro*

ublu, *ublu*, *ublu*

ædru, *ædru*, *ædru*

4.31. Ordliste RP25a

Bøjningsformer af fremmedord med slutstavelse med hovedtryk og kort vokal

Ordlisten indeholder eksempler på dobbelt- eller enkeltkonsonant i bøjningsformer af ord der ender på en hovedtrykstavelse med kort vokal foran en udtalt konsonant (jf. afsnit 3.2, RP25a).

attrapper ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Attrapper* 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [attrapper] 1948-Bek.

botanikker ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Botanikken* 1882 = *Botanikker* 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [botanikker] 1948-Bek.

chaluppen *Chalupper/Chal(o)upen* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > [Chaluppen] 1889-Bek., § 22.III = *Chaluppen* 1891 = 1896 > [chaluppen] 1948-Bek.

eremitter ÷ 1775, *Eremiter* 1800 = 1847, ÷ 1872 > *Eremitter* 1880 = 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [eremitter] 1948-Bek.

fabrikker *Fabriker* 1775 = 1800 > *Fabrikker* 1847 = 1872 = [Fabrikker] 1889-Bek., § 22.III = *Fabrikker* 1891 = 1896 > [fabrikker] 1948-Bek.

institutter ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Institutter* 1882 = 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [institutter] 1948-Bek.

kapeller ÷ 1775, *Capeller* 1800 = 1847 > *Kapeller* 1872 = [Kapeller] 1889-Bek., § 22.III = *Kapeller* 1891 = 1896 > [kapeller] 1948-Bek.

katolikker *Catholiker* 1775, ÷ 1800 > *Catholikker* (Molbech 1813)/*Catholiker* (Molbech 1859)³¹⁶ 1847, ÷ 1872 > [Katolikker] 1889-Bek., § 22.III = *Katolikker* 1891 = 1896 > [katolikker] 1948-Bek.

kolosser ÷ 1775, ÷ 1800, *Colosser* 1847, ÷ 1872 > *Kolosser* 1880 = [Kolosser] 1889-Bek., § 22.III = *Kolosser* 1891 = 1896 > [kolosser] 1948-Bek.

kompasser *Compasser* 1775 = 1800 = 1847 > *Kompasser* 1872 = [Kompasser] 1889-Bek., § 22.III = *Kompasser* 1891 = 1896 > [kompasser] 1948-Bek.

konsoller ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Konsoller* 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [konsoller] 1948-Bek.

matematikken *Mathematiken* 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > [Matematikken] 1889-Bek., § 22.III = *Matematikken* 1891 = 1896 > [matematikken] 1948-Bek.

minutter ÷ 1775, *Minuten* 1800 = *Minuter* 1847 > *Minutter* 1872 = [Minutter] 1889-Bek., § 22.III = *Minutter* 1891 = 1896 > [minutter] 1948-Bek.

mulatter ÷ 1775, *Mulatter* 1800, ÷ 1847, *Mulatter* 1872 = [Mulatter] 1889-Bek., § 22.III = *Mulatter* 1891 = 1896 > [mulatter] 1948-Bek.

316 Ikke med (i bøjet form) i *Molbech* 1833.

- musikken** *Musiken* 1775, ÷ 1800, *Musiken* 1847³¹⁷ > *Musikken* 1872 = [*Musikken*] 1889-Bek., § 22.III = *Musikken* 1891 = 1896 > [*musikken*] 1948-Bek.
- musvitter** ÷ 1775, ÷ 1800, *Musvitter* (Molbech 1813)/*Musviter* (Molbech 1833-1859) 1847 > *Musvitter* 1872 = [*Musvitter*] 1889-Bek., § 22.III = *Musvitter* 1891 = 1896 > [*musvitter*] 1948-Bek.
- paragraffer** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Paragraffer* 1880 = 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [*paragraffer*] 1948-Bek.
- parallelle** ÷ 1775, *parallele* 1800 = 1847, ÷ 1872 > [*parallelle*] 1889-Bek., § 22.III = *parallelle* 1891 = 1896
- parceller** ÷ 1775, *Parceller* 1800 = 1847, ÷ 1872, *Parceller* 1880 = [*Parceller*] 1889-Bek., § 22.III = *Parceller* 1891 = 1896 > [*parceller*] 1948-Bek.
- parykker** ÷ 1775, *Parykken*, *Parykker* 1800 = *Parykker* 1847 = 1872 = [*Parykker*] 1889-Bek., § 22.III = *Parykker* 1891 = 1896 > [*parykker*] 1948-Bek.
- politikken** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Politikken* 1880 = 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [*politikken*] 1948-Bek.
- polypper** ÷ 1775, *Polyper* 1800 = 1847, ÷ 1872 > [*Polypper*] 1889-Bek., § 22.III = *Polypper* 1891 = 1896 > [*polypper*] 1948-Bek.
- programmer** ÷ 1775, *Programmer* 1800, ÷ 1847, *Programmer* 1872 = [*Programmer*] 1889-Bek., § 22.III = *Programmer* 1891 = 1896 > [*programmer*] 1948-Bek.
- rekrutter** ÷ 1775, *Recruter* 1800 = 1847 > *Rekrutter* 1872 = [*Rekrutter*] 1889-Bek., § 22.III = *Rekrutter* 1891 = 1896 > [*rekrutter*] 1948-Bek.
- replikker** ÷ 1775, *Repliker* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > [*Replikker*] 1889-Bek., § 22.III = *Replikker* 1891 = 1896 > [*replikker*] 1948-Bek.
- republikker** *Republiken* 1775 = *Republiker* 1800 > *Republikker* 1847, ÷ 1872 > [*Republikker*] 1889-Bek., § 22.III = *Republikker* 1891 = 1896 > [*republikker*] 1948-Bek.

317 Molbechs ordbøger giver ikke oplysning om bf. sg., men fx 1833 har under *Vældhorn* ”..som nu hyp-pigen br[uges] i Musiken”.

4.32. Ordliste RP25b

Bøjningsformer af fremmedord med slutstavelse med hovedtryk og stum slutkonsonant eller *n*

Ordlisten indeholder eksempler på tilføjelse eller ikke-tilføjelse af apostrof i bøjningsformer af ord der ender på en trykstærk stavelse med vokal foran en stum konsonant eller *n* (jf. afsnit 3.2, RP25b).

Anmærkning: Ordliste RP25b

Ved former i RO2 1986 markerer en parentes omkring en valgfri form at formen uden parentes (og uden apostrof) favoriseres af ordbogen. Det er således kun formen uden apostrof der nævnes på alfabetisk plads i selve ordbogen, og i Retskrivningsreglerne er tilladelsen til at bruge apostrof formuleret således: ”Man kan eventuelt bruge apostrof foran en dansk endelse til et fremmedord, hvis stamme ender på en stum konsonant eller *-c*” (§ 6.5).

I RO2 1996 ff. er balancen mellem skrivemåderne med og uden apostrof forbedret ved at 1986-ordbogens *eventuelt* er strøget i § 6.5, og de to skrivemåder dermed er helt sidestillede i Retskrivningsreglerne. Under de enkelte ord i ordbogens alfabetiske del har skrivemåderne uden apostrof dog stadig en diskret fortrinsstilling, idet kun skrivemåden uden apostrof er anført eksplicit, mens muligheden for at skrive med apostrof kun fremgår af en henvisning til Retskrivningsreglerne: ”(jf. § 6.5.)”.

atelierer/atelier’er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Atelierer*] 1889-Bek., § 22.III > *Atelier’er* 1891 > [*Atelierer*] 1892-Bek., § 21.III > *Atelier’er* 1896 > [*Atelierer*] (§ 22.2)/*Atelier’er* (RL) 1918 > *Atelier’er* 1923 > *Atelier(’er)* 1925 > [*a..*] 1948-Bek. > *atelier(’er)* (§ 25.b)/*atelierer* (RL) 1955 > *atelierer/(atelier’er)* 1986 > *atelier(’er)* 1996

bassiner ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Bassiner* 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [*b..*] 1948-Bek.

buffeter/buffet’er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Buffeter* 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III > *Buffet’er* 1896 > *Buffeter* (§ 22.2)/ *Buffet’er* (RL) 1918 > *Buffet’er* 1923 > *Buffet(’er)* (§ 22.2)/*Buffet’er* (RL) 1925 > [*b..*] 1948-Bek. > *buffet(’er)* (§ 25.b)/*buffeter* (RL) 1955 > *buffeter/(buffet’er)* 1986 > *buffet(’er)* 1996

charabancer/charabanc’er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Charabancer*] 1889-Bek., § 22.III > *Charabanc’er* 1891 > [*Charabancer*] 1892-Bek., § 21.III > *Charabanc’er* 1896 > *Charabancer* 1904 > [*Charabancer*] (§ 22.2)/*Charabanc’er* (RL) 1918 > *Charabanc’er* 1923 > *Charabanc(’er)* (§ 22.2)/*Charabanc’er* (RL) 1925 > [*c..*] 1948-Bek. > *charabanc(’er)* (§ 25.b)/*charabanc’er* (RL) 1955 > *charabancer/(charabanc’er)* 1986 > *charabanc(’er)* 1996

debuter/debut’er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Debuter*] 1889-Bek., § 22.III = *Debuter* 1891 = 1896 > *Debut’er* 1913 > [*Debuter*] (§ 22.2)/*Debut’er* (RL) 1918 > *Debut’er* 1923 > *Debut(’er)* (§ 22.2)/*Debut’er* (RL) 1925 > [*d..*] 1948-Bek. > *debut(’er)* (§ 25.b)/*debuter* (RL) 1955 > *debuter/(debut’er)* 1986 > *debut(’er)* 1996

foyerer/foyer'er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Foyerer*] 1889-Bek., § 22.III > *Foyer'er* 1891 > [*Foyerer*] 1892-Bek., § 21.III > *Foyer'er* 1896 > *Foyerer* 1909 > [*Foyerer*] (§ 22.2)/*Foyer'er* (RL) 1918 > *Foyer'er* 1923 > *Foyer(')er* (§ 22.2)/*Foyer'er* (RL) 1925 > [f.] 1948-Bek. > *foyer(')er* (§ 25.b)/*foyerer* (RL) 1955 > *foyerer/(foyer'er)* 1986 > *foyer(')er* 1996

glaciser/glacis'er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Glaciser*] 1889-Bek., § 22.III > *Glacis'er* 1891 > [*Glaciser*] 1892-Bek., § 21.III > *Glacis'er* 1896 > [*Glaciser*] (§ 22.2)/*Glacis'er* (RL) 1918 > *Glacis'er* 1923 > *Glacis(')er* (§ 22.2)/*Glacis'er* (RL) 1925 > [g.] 1948-Bek. > *glacis(')er* (§ 25.b)/*glaciser* (RL) 1955 > *glaciser/(glacis'er)* 1986 > *glacis(')er* 1996

kompromiset/kompromis'et ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Kompromiset/Kompromisset*³¹⁸] 1889-Bek., § 22.III > *Kompromisset* 1891 > [*Kompromiset/Kompromisset*] 1892-Bek., § 21.III > *Kompromisset* 1896 = 1923-1946 > [*kompromisset*] 1948-Bek. > *kompromis(')et* (§ 25.b)/*kompromiset* (RL) 1955 > *kompromiset/(kompromis'et)* 1986 > *kompromis(')et* 1996

lukafer/lukaf'er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Lukafer*] 1889-Bek., § 22.III = *Lukafer* 1891 = 1896 = 1918 > *Lukaf(')er* (§ 22.2)/*Lukafer* (RL) 1925 > [l.] 1948-Bek. = *lukaf(')er* (§ 25.b)/*lukafer* (RL) 1955 > *lukafer/(lukaf'er)* 1986 > *lukaf(')er* 1996

markiser/markis'er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Markiser*] 1889-Bek., § 22.III > *Markis'er* 1891 > [*Markiser*] 1892-Bek., § 21.III > *Markis'er* 1896 > *Markis'er/Marquis'er* 1904 > [*Markiser/Marquiser*] (§ 22.2)/ *Markis'er/Marquis'er* (RL) 1918 = 1923³¹⁹ > *Markis(')er/Marquis(')er* (§ 22.2)/ *Markiser/Marquiser* (RL) 1925 > [m.] 1948-Bek. > *markis(')er* (§ 25.b)/*markiser* (RL) 1955 > *markiser/(markis'er)* 1986 > *markis(')er* 1996

pincenezzer/pincenez'er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Pincenezzer*] 1889-Bek., § 22.III > *Pincenez'er* 1891 > [*Pincenezzer*] 1892-Bek., § 21.III > *Pincenez'er* 1896 > [*Pincenezzer*] (§ 22.2)/*Pincenez'er* (RL) 1918 > *Pincenez'er* 1923 > *Pincenez(')er* (§ 22.2)/*Pincenez'er* (RL) 1925 > [p.] 1948-Bek. > *pincenez(')er* (§ 25.b)/*pincenezzer* (RL) 1955 > *pincenezzer/(pincenez'er)* 1986 > *pincenez(')er* 1996

ragouter/ragout'er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Ragouter*] 1889-Bek., § 22.III > *Ragout'er* 1891 > [*Ragouter*] 1892-Bek., § 21.III > *Ragout'er* 1896 > [*Ragouter*] (§ 22.2)/ *Ragout'er* (RL) 1918 > *Ragout'er* 1923 > *Ragout(')er* (§ 22.2)/*Ragout'er* (RL) 1925 > [r.] 1948-Bek. > *ragout(')er* (§ 25.b)/*ragouter* (RL) 1955 > *ragouter/(ragout'er)* 1986 > *ragout(')er* 1996

318 Skrivemåden med dobbeltkonsonant afspejler formentlig en udtale med hørligt s. *Meyers Fremmedordbog* 1924 (8. udg.) anfører således at ordet *Kompromis* er af latinsk oprindelse og giver ikke nogen udtalevejledning i modsætning til ved (andre?) ord med stum slutkonsonant, fx *Buffet*, *Foyer*, *Glacis*, *Kommis*, *Pincenez*. Jf. også *ODS* (bd. 10, 1928) og *SDU* (1991), der begge anfører en udtalevariant med kort i og s (*ODS* efter et "ogs." og *SDU* med brugsbetegnelsen "hos et mindretal, især af L [dvs. lavsprøgstalende]").

319 Valgfriheden er nu den "omvendte" af 1918, idet Retskrivningsvejledningen, § 22.2, foreskriver apostrof, men selve ordbogen under det pågældende ord ikke giver mulighed for apostrof.

rentierer/rentier'er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Rentierer*] 1889-Bek., § 22.III > *Rentier'er* 1891 > [*Rentierer*] 1892-Bek., § 21.III > *Rentier'er* 1896 > [*Rentierer*] (§ 22.2)/ *Rentier'er* (RL) 1918 > *Rentier'er* 1923 > *Rentier(')er* (§ 22.2)/*Rentier'er* (RL) 1925 > [r.] 1948-Bek. > *rentier(')er* (§ 25.b)/*rentierer* (RL) 1955 > *rentierer/* (*rentier'er*) 1986 > *rentier(')er* 1996

reposer/repos'er ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, [*Reposer*] 1889-Bek., § 22.III > *Repos'er* 1891 > [*Reposer*] 1892-Bek., § 21.III > *Repos'er* 1896³²⁰ > [*Reposer*] 1918³²¹ > *Repos'er* 1923 > *Repos(')er* (§ 22.2)/*Repos'er* (RL) 1925 > [r.] 1948-Bek. > *re-* *pos(')er* (§ 25.b)/*reposer* (RL) 1955 > *reposer/(re)pos'er* 1986 > *repos(')er* 1996

4.33. Ordliste RP25c

Bøjningsformer af fremmedord med slutstavelse med bitryk og kort vokal

Ordlisen indeholder eksempler på dobbelt- eller enkeltkonsonant i bøjningsformer af ord der ender på en bitrykstavelse med kort vokal foran en udtalt konsonant (jf. afsnit 3.2, RP25c).

aspargesser³²² ÷ 1775, ÷ 1800, *Aspargeser* (Molbech 1813) 1847³²³, ÷ 1872, *Aspargeser* 1891 = 1896 > [*aspargesser*] 1948-Bek.

atlasser ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Atlasser* 1880 = 1891 = 1896 > [*atlasser*] 1948-Bek. > [*atlas(s)er*] (§ 25.b)/*atlasser* (RL) 1955 > *atlas(s)er* 1986 > *atlasser* 2001

barytoner ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Barytoner* 1891 = 1896 > [*barytoner*] 1948-Bek.

birkesene³²⁴ ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, ÷ 1955, *Birkesene* 1986

biskopper ÷ 1775, *Biskoper* 1800 > *Biskopper* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [*biskopper*] 1948-Bek.

bryllupper ÷ 1775, *Brylluper* 1800 > *Bryllupper* 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*bryllupper*] 1948-Bek.

dompapper ÷ 1775, ÷ 1800 > *Dompapper* 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*dompapper*] 1948-Bek.

320 Ordet er ikke med i *SRO 1904-1913*.

321 Ordet er ikke med inde i selve ordbogen, og det skal derfor efter den generelle regel i Retskrivningsvejledningens § 22.2 skrives med enkeltkonsonant uden apostrof.

322 Ordene *asparges* og *birkes* opfylder ikke de strenge fonetiske krav til ordene i denne ordliste, men er medtaget da de siden *RO2 1986* har været behandlet sammen med de regulære bitryksord i Retskrivningsreglernes § 10.2.b.

323 *Molbech 1833-1859* har kun pl. *Asparges*.

324 Se note 322.

- dumrianer** ÷ 1775, *Dumrianer* 1800 = 1847³²⁵, ÷ 1872 > *Dumrianner* 1891 = 1896 > *Dumrianer* 1923 > [*dumrianer*] 1948-Bek.
- facitter** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Facitter* 1923 > [*facitter*] 1948-Bek. > [*facit(t)er*] (§ 25.b)/*facitter* (RL) 1955 > *facitter* 1986
- fenrikker** *Fændriker* 1775 = 1800, ÷ 1847, ÷ 1872 > *Fændrikker* 1880, ÷ 1891, ÷ 1896, *Fændrikker* 1904 > [*fændrikker*] 1948-Bek. > [*fænrik(k)er*] (§ 25.b)/*fænrikker* (RL) 1955 > *fændrikker* 1986 = *fenrikker* 1996
- globusser** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Globuser* 1891 = 1896 > [*globuser*] 1948-Bek. > [*globus(s)er*] (§ 25.b)/*globusser* (RL) 1955 > *globus(s)er* 1986 > *globusser* 2001
- handicappet/handikappet** (sb., bf.) ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Handikapet* 1891 = 1896³²⁶ > [*handikapet*] 1948-Bek. > [*handicap(p)et*] (§ 25.b)/÷ (RL) 1955 > *handicappet/handikappet* 1986
- humbuggen** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Humbuggen* 1882 = 1891 = 1896 > *Humbug(g)en* 1904 > [*humbug(g)en*] 1948-Bek. > [*humbug(g)en*] (§ 25.b)/÷ (RL) 1955 > *humbuggen* 1986
- idrætter** ÷ 1775, *Idrætter* 1800 = 1847 = 1872 = 1891 = 1896 > [*idrætter*] 1948-Bek.
- kannikker** (*Kannikestrædet*) 1775, *Canniker*/[*Kanniker*]³²⁷ 1800 > *Kanniker* 1847, ÷ 1872, *Kanniker* 1880 = 1891 = 1896 > [*kanniker*] 1948-Bek. > *kannikker* 1986
- karneval(l)er** ÷ 1775, ÷ 1800, *Carnavaller* 1847³²⁸, ÷ 1872, *Karnevallet* 1882 > *Karnevaler* 1891 = 1896 > [*karnevaler*] 1948-Bek. > [*karneval(l)er*] (§ 25.b)/*karnevaller* (RL) 1955 > *karnevaler* 1986 > *karneval(l)er* 1996
- koloner** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Koloner* 1891 = 1896 > [*koloner*] 1948-Bek. > [*kolon(n)er*] (§ 25.b)/*koloner* (RL) 1955 > *koloner* 1986
- konsuler** ÷ 1775, ÷ 1800, *Consuler* 1847, ÷ 1872, *Konsuler* 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [*konsuler*] 1948-Bek. > [*konsul(l)er*]³²⁹ (§ 25.b)/*konsuler* (RL) 1955 > *konsuler* 1986
- leksikonet** ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Leksikonet* 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 = *Leksikonet*³³⁰ 1918 *Leksikon(n)et* 1923 > [*leksikon(n)et*] 1948-Bek. > *leksikon(n)et* 1955 > *leksikonet* 1986

325 Kun *Molbech 1813* har oplysning om pluralis.

326 Ordet er ikke med i *SRO 1904-1913*, og hverken *SRO 1918-1919* eller *DRO 1923-1946* har bøjningsoplysninger. *DRO* har dog dobbeltkonsonant i opslagsordene (afledningerne) *handikappe* (vb.) og *Handikapper* (sb.).

327 Hovedbehandlingen af ordet står under *Cannik*. Fra *Kannik* henvises til *Cannik* med kommentaren ”skrives rigtigere med K).

328 Kun *Molbech 1813* har oplysning om pluralis.

329 Skrivemåden med dobbelt-*l* forudsætter (som overhovedet ordets tilstedeværelse på denne ordliste) mulighed for en udtale med kort u. Denne udtale er da også bevidnet i *ODS* (bd. 11, 1929), der for både *konsulen* og *konsuler* anfører såvel en udtale med kort vokal som en udtale med lang vokal (og stød). *SDU* (1991) angiver kun udtaler med lang vokal og stød for de to bøjningsformer.

330 *SRO 1904-1919* har ikke andre bøjningsoplysninger under opslagsordet *Leksikon* end pluralisformen *Leksika*. I Retskrivningsvejledningen i *SRO 1918* (§ 22.2) er *Leksikon* imidlertid (sammen med *Konsul* og *Punktum*) anført som eksempel på ord der ikke skal have fordoblet slutkonsonanten ved bøjning.

marmoret ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Marmoret* 1891 = 1896 > [marmoret] 1948-Bek.

marskal(l)er³³¹ ÷ 1775, ÷ 1800, *Marskal(l)er* 1847³³², ÷ 1872 > *Marskaller* 1891 = 1896 > [marskaller] 1948-Bek. > [marskal(l)er] (§ 25.b)/*marskaller* (RL) 1955 > *marskaler* 1986 > *marskal(l)er* 1996

møtrikker ÷ 1775, *Møttriken*, *Møttriker* 1800 = *Møttriker* 1847 > *Møtrikker* 1872 = 1891 = 1896 > [møtrikker] 1948-Bek. > [møtrik(k)er] (§ 25.b)/*møtrikker* (RL) 1955 > *møtrikker* 1986

omnibusser ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Omnibusser* 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > [omnibusser] 1948-Bek.

punktummer ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Punktumer* 1880 = 1889-Bek., § 22.III = 1891 = 1892-Bek., § 21.III = 1896 > *Punktum'er* 1913 > *Punktumer/Punktum'er*³³³ 1918 > *Punktumer* 1923 > *Punktum(m)er* 1925 > [punktum(m)er] 1948-Bek. > *punktummer* 2001

purpuret ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Purpuret* 1891 = 1896 > [purpuret] 1948-Bek.

rebusser ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Rebuser* 1891 = 1896 > *Rebus'en*, *Rebus'er* 1909 > *Rebuser* 1923 > [rebuser] 1948-Bek. > [rebus(s)er] (§ 25.b)/*rebusser* (RL) 1955 > *rebus(s)er* 1986 > *rebusser* 2001

senneppen ÷ 1775, *Senepen* 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, *Sennepen* 1891 = 1896 > *Sennep-(p)en* 1925 > [sennep(p)en] 1948-Bek. > *senneppen* 1986

331 Om variationen i skrivemåden af ordets stamme, se ordliste RP8.

332 Det er usikkert hvordan ordbogens oplysninger skal forstås. Alle 3 udgaver af *Molbech* (1813-1859) har som opslagsord ”**Marskal** eller **Marskalk**” med den fælles bøjningsoplysning ”en, pl. -er”. 1859 har desuden det redaktionelle eksempel ”To Studenter gjorde Tieneste som *Marskaller* ved Festen”.

333 Skrivemåden *Punktumer* fremgår af Retskrivningsvejledningen i *SRO 1918* (§ 22.2), mens *Punktum'er* er anført under opslagsordet *Punktum*.

Kapitel 5

KRONOLOGI

5.1. Indledning

Kapitlet ”Kronologi” indeholder i alt godt 1100 artikler med resuméer eller ganske korte karakteristikker af ortografiske direktiver og andre dokumenter mv. af særlig betydning for fastlæggelsen af officielle og private normer i perioden. Kronologiens kernemateriale er kommunikation om retskrivning med en offentlig myndighed som enten afsender eller modtager, og den rummer således først og fremmest alle statusdirektiver og indholdsdirektiver for de officielle ortografiske normer der er behandlet i direktivkapitlet (kap. 2) og normkapitlet (kap. 3). Hertil kommer også indholdsdirektiver for de øvrige (private) normer der er behandlet i de nævnte kapitler.

Derudover er medtaget en række direktiver for visse specialnormer som i øvrigt ikke er beskrevet i afhandlingen. Det gælder både officielle og private direktiver og vejledninger, således bl.a. dem der følges i fagtekster skrevet af kemikere (se fx *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952*) og medicinere mv. (se fx *Manusvejlmædicin 1961-1962* (sept. 1961)), og som i større eller mindre grad afviger fra den officielle retskrivning. Det gælder ligeledes supplerende direktiver til den officielle retskrivning som fx EF/EU’s interne retskrivningsinstruks (se fx *EF/EU-Retskr. 1.7.1987*) og ministerielle bekendtgørelser vedrørende brug af internationale måleenheder og deres forkortelser (se fx *Bek. 21.6.1977*). Tilsvarende er fx alle adresser (underskriftindsamlinger, resolutioner og lign.) fra foreninger mv. til myndighederne placeret og resumeret på deres kronologiske plads med henvisninger til (og fra) de direktiver de har forbindelse til. Også en række henvendelser om retskrivning fra borgere til myndighederne (inkl. myndighedernes svar hvis jeg kender dem) har fået plads i kronologien (se fx *Skovmand 22.10.1948*).

Direktiver og andre dokumenter om retskrivningen af stednavne, der i kapitel 2 og 3 kun inddrages hvor det har forbindelse med den almene retskrivning, er i kronologien medtaget i noget større omfang (fx *Stednavneudvalget 2.12.1918*), ligesom også direktiver og korrespondance vedrørende stavning af personnavne indgår i et vist omfang (se fx *Ringe Pastorat 11.4.1942*). En særlig type artikler dækker ministres og andre politikeres indlæg i retskrivningsdebatter i Folketinget, der således er registreret i kronologien uanset om de i øvrigt optræder i de foregående kapitler. De enkelte indlæg i Folketingssalen er dog ikke resumeret i deres egen artikel i kronologien, men er anført i samleartikler af typen ”Folketinget 11.4.1916”, med henvisninger til de respektive indlæg i bibliografien.

Interne oplæg til drøftelse i Dansk Sprognævnns arbejdsudvalg, der i den alfabetiske bibliografi er mærket ”Oplæg til DSN-AU”, er ikke medtaget her i kronologien, men kan findes på deres kronologiske plads i den kronologiske nøgle (afsnit 6.3.). Det samme gælder oplæg til drøftelser på de nordiske sprognævnns årsmøder (se evt. nærmere i ”Dataoversigt 13. Nordiske sprognævnsmøder 1954-2004” i *Galberg Jacobsen 2005b*, s. 236-241).

Artiklerne i kronologikapitlet er bundet sammen af et omfattende system af interne henvisninger der i mange tilfælde gør det muligt at få indtryk af et dokumentes forhistorie og af dets senere virkningshistorie og skæbne i øvrigt.

Som overskrifter til de enkelte artikler i kronologien er som hovedregel brugt de *korthenvisninger* som jeg i øvrigt bruger ved henvisninger her i afhandlingen, og som alle lader sig præcist identificere via den alfabetiske bibliografi i kapitel 6.

Kronologien er for overskuelighedens skyld delt op i en række perioder bestående af et eller flere tiår, hver indledt med et afsnit med stikord der udpeger de vigtigste begivenheder og dokumenter i perioden. **Retskrivningsnormer** der er gjort til genstand for selvstændige normbeskrivelser i normkapitlet (kap. 3), **er sat med fed skrift** i de artikler der drejer sig om de pågældende normers status- eller indholdsdirektiver.

5.2. Fra 1739 til 1869

Stikord

Christian 6.s latinskoleforordning (17.4.1739) – **'1739-retskrivningen'** (17.4.1739) – Christian 7.s (Guldbergs) latinskoleforordning (11.5.1775) – **'1775-retskrivningen'** (11.5.1775) – Mallings *Store og gode Handlinger* (1777) – Badens danske grammatik (1785) og retskrivningsordbog (1799) – **'Badens retskrivning'** (1785) – Videnskabernes Selskabs Ordbog (1793-1905) – **'1800-retskrivningen'** (11.7.1800) – **'VSO-retskrivningen'** (18.4.1805) – Grundregler for det danske sprogs retskrivning fra Videnskabernes Selskab (20.5.1805) – Molbechs retskrivningsordbog (1813) – **'Molbechs retskrivning'** (1813, 1833, 1859) – Reglement for skolelærerseminarierne (10.2.1818) – Rasks retskrivningslære (1826) – N.M. Petersen (1826, 1837, 1845) – **'Rask-petersensk retskrivning'** (1826) – Molbechs *Dansk Ordbog* (1833) – Retskrivningen i embedssager (18.11.1834) – Cirkulære til latinskolerne (30.10.1847) – **'1847-retskrivningen'** (30.10.1847) – **'Nykøbingretskrivningen 1'** (25.11.1847) – **'1855-retskrivningen'** (Madvig, 27.1.1855) – *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt* (1856) – Holsts retskrivningsordbog (1863) – Adresser fra folkeskolen (19.12.1863 mv.) – **'Withs retskrivning'** (1865) – "Salmebogsreskriptet" (14.11.1865) – **'1865-retskrivningen'** (14.11.1865) – **'Det pædagogiske Selskabs retskrivning'** (1867) – *Hærloven* og **'1867-hærretskrivningen'** (6.7.1867) – **'Roskilderetskrivningen'** (juni 1868) – Retskrivningsmødet i Stockholm (25.-30.7.1869) – **'Stockholmerretskrivningen'** (25.-30.7.1869).

Forordn. 17.4.1739

Christian 6.s latinskoleforordning. Status- og indholdsdirektiv for **'1739-retskrivningen'**. Pålægger latinskolens lærere at sørge for at disciplene "vænnest til en god og brugelig *Orthographie* i deres eget Sprog" (§ 28). – Ophæves med *Forordn.* 11.5.1775.

Forordn. 11.5.1775

Christian 7.s (Guldbergs) latinskoleforordning. Statusdirektiv for **'1775-retskrivningen'** (jf. *Malling* 1777). Indfører dansk som selvstændigt fag i latinskolen og anviser *Malling* 1777 som ortografisk mønster (indholdsdirektiv). – Ophæver *Forordn.* 17.4.1739. – Jf. *Resolution* 11.7.1800.

Malling 1777

Ove Mallings patriotiske læsebog, *Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere*. Indholdsdirektiv for **'1775-retskrivningen'** (jf. *Forordn.* 11.5.1775).

Baden 1785

Jacob Badens (f. 1735) danske grammatik, *Forelæsninger over det Danske Sprog, eller Resonneret Dansk Grammatik* (nye udg. 1792, 1801, 1812). Indholdsdirektiv (sammen med *Baden 1799*) for **'Badens retskrivning' (1785-1801)**.

Baden 1792

2. udg. af *Baden 1785* (se denne).

VSO 1793-1905

Videnskabernes Selskabs Ordbog (*Dansk Ordbog*), udg. i 8 bind 1793-1905. Indholdsdi-
rektiv, specielt bd. 1-2, 1793-1802, (sammen med *Betænkn.* 18.4.1805) for **'1800-ret-
skrivningen'** (jf. *Resolution* 11.7.1800) og **'VSO-retskrivningen' (1805)**.

Baden 1799

Jacob Badens retskrivningsordbog, *Dansk ortografisk Ordbog*. Indholdsdirektiv (sammen med *Baden 1785*) for **'Badens retskrivning' (1785-1801)**.

Resolution 11.7.1800

Kongelig resolution. Statusdirektiv for **'1800-retskrivningen'** (jf. *Betænkn.* 18.4.1805 og *VSO 1793-1905*). Pålægger latinskolens dansklærere i deres undervisning at "følge den Orthographi, som af Fædrenelandets bedste og meest klassiske Prosaister bruges" (*CollTid.*, s. 523). Med fuldmagt til Kommissionen for Universitetet og det lærde Skolevæsen om at meddele "bestemte Forskrifter i denne Henseende" (smst.). – Jf. *Promemoria* 19.7.1800, *Brev* 23.2.1805 og *Undervisningsplan* 24.4.1805.

Promemoria 19.7.1800

Underretning fra Danske Kancelli til Universitetet og biskopperne om pålægget i *Resolution* 11.7.1800.

Baden 1801

3. udg. af *Baden 1785* (se denne).

Brev 23.2.1805

Brev fra Kommissionen for Universitetet og de lærde Skoler til Videnskabernes Selskab. (Også sendt til Selskabet for de skønne Videnskaber). Udbeder sig (på baggrund af *Resolution* 11.7.1800) selskabets "Raad, hvorledes de paa faste og af Sprogets Natur hentede Grundregler for Retskrivning i Modersmaalet kunde tilveie bringes" (ref. af

selskabets møde 1.3.1805, cit. efter Kolsrud 1974, s. 19). – Jf. *Promemoria 3.3.1805*, *Betænkn. 18.4.1805* og *Promemoria 20.5.1805*.

Promemoria 3.3.1805

Anmodning fra Videnskabernes Selskab til selskabets Ordbogskommission om svar på *Brev 23.2.1805*. – Jf. *Betænkn. 18.4.1805*.

Betænkn. 18.4.1805

Svar fra Videnskabernes Selskabs Ordbogskommission til Videnskabernes Selskab på *Promemoria 3.3.1805* om grundreglerne for det danske sprogs retskrivning. Indholdsdirektiv (sammen med *VSO*, specielt bd. 1-2, 1793-1802) for **'1800-retskrivningen'** (jf. *Resolution 11.7.1800*) og **'VSO-retskrivningen' (1805)**. Fremlægges på selskabets møde 19.4.1805, hvor det vedtages at sende rapporten til Kommissionen for Universitetet og de lærde Skoler. – Jf. *Promemoria 20.5.1805*.

Undervisningsplan 24.4.1805

Undervisningsplan fra Kommissionen for Universitetet og de lærde Skoler for latinskolerne. Bl.a. med anvisninger for undervisningen i ortografi (inkl. interpunktion) i latinskolens 1. og 2. klasse.

Promemoria 20.5.1805

Svar (indeholdende Ordbogskommissionens *Betænkn. 18.4.1805*) fra Videnskabernes Selskab til Kommissionen for Universitetet og de lærde Skoler på *Brev 23.2.1805* om grundreglerne for det danske sprogs retskrivning.

Reglement 10.10.1806

Provisorisk reglement for almueskolevæsenet på landet (Sjælland, Fyn, Lolland-Falster). Bestemmer at der skal undervises i bl.a. skrivning og læsning, uden nærmere anvisninger mht. undervisningen i retskrivning. Reglementets bestemmelser optages i øvrigt i *Anordn. 29.7.1814a-b*.

Molbech 1813

Christian Molbechs retskrivningsordbog, *Dansk Haand-Ordbog til Retsskrivnings og Sprogriktigheds Fremme med Grundtræk af den danske Retsskrivningslære*. Indholdsdirektiv (sammen med *Molbech 1833* og *1859*) for **'Molbechs retskrivning' (1813-1859)**. Desuden (til dels sammen med *1833* og *1859*) grundlæggende indholdsdirektiv for **'1847'-**, **'1855'-** og **'1865-retskrivningen'**, for **'1867-hærretskrivningen'** og for **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (se nærmere nedenfor under *Molbech 1833*).

Anordn. 29.7.1814a

Anordning for almueskolevæsenet i købstæderne i Danmark. Indoptager bestemmelserne

fra *Reglement 10.10.1806*. Uden nærmere anvisninger mht. undervisningen i retskrivning. Anfører dog som krav til læreren (der ikke har gået på seminariet, men som gerne vil have embede som skolelærer) at han skal kunne ”skrive en reen og tydelig Haand, baade med de latinske og danske Bogstaver”, og at han ”skal forstaae og kunne skrive sit Modersmaal grammatikalskt rigtigt” (§ 44). Af de elever der skal optages i de borgerlige realskoler, kræves det bl.a. at de skal være fyldt 9 år og skal kunne ”læse godt inden i enhver dansk Bog, skrive Sammenskrivt” (§ 69). Blandt de ”Lære-Gienstande” realskolens elever skal undervises i, nævnes (§ 74): ”a) I Læsning, med Færdighed, af dansk og latinsk Tryk og Skrivt, i Forening med Modersmaalets Grammatik og Retskrivning”, og ”c) I Skønskrivning af dansk, latinsk og Fraktur-Skrivt”. I Bilag A (”Instruction for Lærerne ved Kiøbstædernes Borgerskoler”) anføres det (§ 16) at skrivning både kan ske ”med danske og med latinske Bogstaver, og for de mere duelige Fraktur-Skrivt”. I Bilag B (”Instruction for Lærerne i Kiøbstædernes borgerlige Realskoler”) understreges det i § 2 at ”I Henseende til Underviisningen, da skal Begyndelsen stedse gøres med Modersmaalet”. Læreren skal ved læsningen finde lejlighed til at undervise børnene i grammatik: ”Hermed forbindes Skrivning af Modersmaalet, hvorved saavel Retskrivningen som Grammatikken og Stilen blive Gienstande for Underviisningen” (§ 2). ”Underviisning i Skønskrivning” omfatter både ”dansk, latinsk og Fraktur-Skrivt” (§ 4).

Anordn. 29.7.1814b

Anordning for almueskolevæsenet på landet i Danmark. Indoptager bestemmelserne fra *Reglement 10.10.1806*. Uden nærmere anvisninger mht. undervisningen i retskrivning. Anfører dog som krav til læreren (der ikke har gået på seminariet, men som gerne vil have embede som skolelærer) at han skal kunne ”skrive en reen og læselig Haand” og ”skrive sit Modersmaal grammatikalsk” (§ 47). I Bilag A (”Instruction for Lærerne i Almueskolerne paa Landet i Danmark”) anføres det (§ 16) i forbindelse med skrivning blot at børnene skal skrive sådanne ting som kan hjælpe med til at udvide deres kundskaber, derimod intet om forskellige slags skrift.

Reglement 10.2.1818

Reglement for skolelærerseminariet. Foreskriver at seminaristerne skal beherske ”Retskrivningens, deels i Sproget grundede, deels af gode danske Skribentere vedtagne, Regler” (§ 16). – Jf. *Cirk. 14.11.1865(sem.)*.

Bek. 31.5.1822

Bekendtgørelse fra Universitetsdirektionen om Sorø Akademi. Fastsætter som adgangs-krav i dansk at disciplene i det mindste skal kunne ”læse dansk og latinsk Tryk og Skrift med Færdighed, samt skrive Modersmaalet uden betydelige orthographiske Feil”.

Rask 1826

Rasmus Rasks grundlæggende retskrivningsteoretiske værk, *Forsøg til en videnskabelig*

dansk Retskrivningslære. Indholdsdirektiv (sammen med *Petersen, N.M. 1826a, 1837 og 1845*) for **'rask-petersensk retskrivning'** (1826-1845).

Petersen, N.M. 1826a

N.M. Petersens *Undersøgelse om hvorvidt den danske Retskrivning bør forbedres*. Indholdsdi-
rektiv (sammen med *Rask 1826 og Petersen, N.M. 1837 og 1845*) for **'rask-petersensk
retskrivning'** (1826-1845).

Molbech 1833

1. udg. af Christian Molbechs *Dansk Ordbog*, bd. 1-2. Indholdsdirektiv (sammen med *Molbech 1813 og 1859*) for **'Molbechs retskrivning'** (1813-1859). Desuden (til dels sammen med 1813 og 1859) grundlæggende indholdsdirektiv for **'1847-retskrivningen'** (jf. *Cirk. 30.10.1847*), (sammen med *Madvig 27.1.1855*) for **'1855-retskrivningen'** (jf. *Madvig 27.1.1855*), (sammen med *Psalmebog 1856 og Molbech 1859*) for **'1865-retskrivningen'** (jf. *Cirk. 14.11.1865*), (sammen med *Molbech 1859, Holst 1863 og Lov 6.7.1867 mv.*; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen'** (1867-1892) (jf. *Kundg. 8.10.1867 mv.*; se afsnit 3.17.2) og (sammen med *RigsdRetskr. 31.12.1870 og RigsdRetskr. 11.12.1871*) for **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (1871-versionen; jf. *RigsdRetskr. 31.12.1870 og RigsdRetskr. 11.12.1871*).

Skrivelse 18.11.1834

Skrivelse fra Danske Kancelli til stiftamtmanden over Fyn med tilkendegivelse af at "de almindelig vedtagne Regler for Retskrivningen" skal følges "i Embedssager", og med tjenstlig anmodning til stiftamtmanden om "at paalægge Etatsraad N. N. i Embeds-sager, være sig skriftlige eller trykte, at afholde sig fra alle Sprogsynderligheder". (Den pågældende etatsråd havde brugt sin egen "særegne" retskrivning med bl.a. *å* for *aa* i bl.a. nogle valglister).

Petersen, N.M. 1837

N.M. Petersens *Kortfattet dansk Retskrivningslære* (skrevet 1826 som udtog af *Rask 1826*). Indholdsdirektiv (sammen med *Rask 1826, Petersen, N.M. 1826a og 1845*) for **'rask-petersensk retskrivning'** (1826-1845).

Petersen, N.M. 1845

N.M. Petersens sprogligt-skandinavistiske programskrift, *Den nordiske oldtids betydning for nutiden*. Indholdsdirektiv (sammen med *Rask 1826, Petersen, N.M. 1826a og 1837*) for **'rask-petersensk retskrivning'** (1826-1845).

Plan 25.7.1845

Provisorisk plan fra Universitetsdirektionen for den udvidede undervisning i Metropolitan-skolen, Odense Katedralskole og Kolding lærde Skole. Med optagelseskrav for disciplene,

der bl.a. skal kunne ”*læse færdigt* dansk Tryk og Skrift, skrive det danske Sprog uden betydelige orthographiske Feil”. Undervisningen i dansk skal meddeles gennem samtlige klasser og skal bl.a. bringe disciplene til ”at skrive Modersmaalet correct, reent og med Smag”.

Notat 27.10.1847 ff.

Notater 27.-29.10.1847 i Direktionen for Universitet og de lærde Skoler i anl. af udkast (af 26.10.1847) til *Cirk. 30.10.1847*. Med indgående diskussion mellem medlemmerne om valget mellem udkastets brug af ordet *aldeles* og det endelige cirkulæres valg af *betydeligt* i formuleringen ”en fra den sædvanlige *aldeles/betydeligt* afvigende Orthographie” (min kursivering). – Jf. *Cirk. 30.10.1847*.

Cirk. 30.10.1847

Cirkulære (i forlængelse af *Notat 27.10.1847 ff.*) fra Universitetsdirektionen til latinskolerne rektorer om disciplenes retskrivning. Statusdirektiv for ’1847-retskrivningen’. Pålægger latinskolerne at sørge for at disciplene ikke ”vænnest til at bruge en fra den sædvanlige betydeligt afvigende Orthographie”, og anviser ”den af Etatsraad *Molbech* udgivne danske Ordbog” (dvs. *Molbech 1833*) som ortografisk mønster (indholdsdirektiv). – Jf. *Lund, G. mfl. 25.11.1847*. – Modificeres af *Madvig 27.1.1855* og afløses af *Cirk. 9.8.1871*.

Lund, G. mfl. 25.11.1847

Brev fra 4 lærere ved Nykøbing Katedralskole til Universitetsdirektionen i anl. af *Cirk. 30.10.1847*. Forespørger om det dermed er dem forbudt at anvende den retskrivning de har brugt i danskundervisningen det sidste år, og gennemgår de punkter hvorved den afviger fra *Molbech 1833* (og dermed fra ’1847-retskrivningen’). Indholdsdirektiv (sammen med *Westesen okt. 1848*) for ’**Nykøbingretskrivningen 1’ (1847-1848)**. – Jf. *Rosendahl 6.12.1847*, *Westesen okt. 1848* og *Paludan-Müller, Wittrup & Købke juli 1870*.

Rosendahl 6.12.1847

Brev fra rektor ved Nykøbing Katedralskole til Universitetsdirektionen i anl. af *Lund, G. mfl. 25.11.1847*. Erklærer sig uenig i dansklærernes retskrivningssynspunkter, men har ikke ment at burde gribe ind. – Jf. *Westesen okt. 1848*.

Westesen okt. 1848

Brev (sammen med skolens indmeldelser til artium) til Københavns Universitets filosofiske Fakultet om retskrivningen ved danskundervisningen ved Nykøbing Katedralskole. Med rekapitulation af de afvigelser fra den molbechske retskrivning (’1847-retskrivningen’) som skolens dansklærere i overensstemmelse med *Lund, G. mfl. 25.11.1847* har fulgt ved deres undervisning. Indholdsdirektiv (sammen med *Lund, G. mfl. 25.11.1847*) for ’**Nykøbingretskrivningen 1’ (1847-1848)**. Videreendes o. 25.10.1847 af dekanen til Kultusministeriet. – Jf. *Madvig 27.1.1855*.

Skrivelse 18.11.1854

Skrivelse fra Kultusministeriet til undervisningsinspektøren for latinskolerne, J.N. Madvig, med anmodning om udtalelse vedrørende retskrivningen i skolerne (på baggrund af *Kinck 19.-20.10.1854*, se bibliografien). – Jf. *Madvig 27.1.1855*.

Madvig 27.1.1855

Anvisninger (i anl. af *Skrivelse 18.11.1854* og i forlængelse af *Cirk. 30.10.1847*) fra undervisningsinspektør J.N. Madvig til lærerne i latinskolerne. Status- og (sammen med *Molbech 1833*) indholdsdirektiv for **'1855-retskrivningen'**. Detaljeret redegørelse for hvilken retskrivning der kan accepteres i latinskolerne. – Jf. *Adresse [maj] 1866*. – Afløses af *Cirk. 9.8.1871*.

Psalmebog 1856

1. udg. af *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt* (Roskilde Konvents Salmebog). Indholds- direktiv (sammen med *Molbech 1833* og *1859*) for **'1865-retskrivningen'** (jf. *Cirk. 14.11.1865*).

Bek. 9.5.1857

Bekendtgørelse fra Kultusministeriet om adgangen til skolelærerseminarierne i Danmark. Fastsætter som adgangskrav i dansk at seminaristerne skal "kunne læse rent og flydende, skrive en tydelig Haand .. uden betydelige Sprogfeil skrive efter Dictat" (§ 1).

Lov 14.12.1857

Lov om gader, veje og vandløb i København. Indeholder ikke specifikke bestemmelser om retskrivning. Giver (jf. *Mackeprang maj 1936*, s. 1) for første gang bystyret i København visse rettigheder mht. navngivning af gader mv. Fastslår (i § 9) at det tilkommer kommunalbestyrelsen at fastsætte og ændre navne på offentlige veje mv. Mht. private veje kan kommunalbestyrelsen på "vedkommende Privates Andragende" bestemme navnene. – Ændres (mht. navngivning af private veje) med *Lov 31.3.1926*.

Molbech 1859

2. udg. af Christian Molbechs *Dansk Ordbog*, bd. 1-2. Indholds- direktiv (sammen med *Molbech 1813* og *1833*) for **'Molbechs retskrivning' (1813-1859)**. Desuden (til dels sammen med *1813* og *1833*) grundlæggende indholds- direktiv (sammen med *Psalmebog 1856* og *Molbech 1859*) for **'1865-retskrivningen'** (jf. *Cirk. 14.11.1865*), (sammen med *Holst 1863* og *Lov 6.7.1867* mv.; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)** (jf. *Kundg. 8.10.1867* mv.; se afsnit 3.17.2) og (sammen med *Rigsd-Retskr. 31.12.1870* og *RigsdRetskr. 11.12.1871*) for **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (1871-versionen; jf. *RigsdRetskr. 31.12.1870* og *RigsdRetskr. 11.12.1871*).

Holst 1863

H.P. Holsts *Dansk Retskrivningsordbog*. Indholdsdirektiv (sammen med *Molbech 1833* og *1859* og *Lov 6.7.1867* mv.; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)** (jf. *Kundg. 8.10.1867* og *Kundg. 14.5.1869* mv.; se afsnit 3.17.2). Se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af 'hærretskrivningen'.

Adresse 19.12.1863

Adresse fra 217 skolemænd til overskoledirektøren med forespørgsel om hvorvidt det er tilladt folkeskolens lærere ved undervisningen i dansk at bruge 'rask-petersensk retskrivning', og med anmodning om at overskoledirektøren i benægtende fald bevirker at det bliver tilladt. – Jf. *Brev 11.1.1864*.

Brev 11.1.1864

Brev fra overskoledirektør K.H. With med afslag på *Adresse 19.12.1863*.

Skrivelse 26.2.1864

Skrivelse (i anl. af *Jespersen, J.M. 20.2.1864*, se bibliografien) fra Kultusministeriet til Ringkjøbing Amtsskoledirektion med tilkendegivelse af at ministeriet finder det "utilstedeligt, at hver enkelt Lærer tiltager sig Frihed til at indføre radikale Forandringer i Skolernes Retskrivningsundervisning", og med anmodning om at sørge for at 'rask-petersensk retskrivning' ikke bruges i provstiets almueskoler.

Skrivelse 19.5.1864

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Skoledirektionen for Bornholm med afvisning af at skriveundervisningen indskrænkes til kun at omfatte det latinske alfabet. – Jf. *Cirk. 10.5.1875*.

With 1865

Begynderbog i skrivning og læsning, forfattet af overskoledirektør K.H. With og udgivet under pseudonymet "en gammel Skolemand". Indholdsdirektiv for **'Withs retskrivning' (1865)**. Med oversigt i fortalet (dateret maj 1865) over afvigelser fra traditionel retskrivning som efter forfatterens mening er tilstrækkelig hjemlede i sprogbogen til at de kan bruges i en skolebog. – Jf. *Adresse [maj] 1866*.

Cirk. 14.11.1865 ("Salmebogsreskriptet")

Cirkulære fra Kultusministeriet til skoledirektionerne. Statusdirektiv (sammen med *Cirk. 14.11.1865(sem.)*) for **'1865-retskrivningen'**. Pålægger skoledirektionerne at sørge for "at den hidtil sædvanlige Retskrivningsmethode udelukkende benyttes ved Undervisningen i Landets offentlige Borger- og Almueskoler" (*Deptid.*, s. 862), og anviser "Dansk Ordbog af C. Molbech" (dvs. *Molbech 1833* og *1859*) og *Psalmebog 1856* som ortografisk mønster (indholdsdirektiv). – Jf. *Adresse [maj] 1866*, *Adresse*

8.6.1866, *Adresse feb. 1867*, *Adresse 30.4.1867* og *Adresse 4.12.1871*. – Ophæves med *Cirk. 21.2.1872*.

Cirk. 14.11.1865(sem.)

Cirkulære fra Kultusministeriet til direktionerne for skolelærerseminarierne. Statusdirektiv (sammen med *Cirk. 14.11.1865* ("Salmebogsreskriptet")) for **'1865-retskrivningen'**. Pålægges (med henvisning til *Reglement 10.2.1818*) seminariedirektionerne at sørge for at den traditionelle retskrivning bruges på seminarierne. – Ophæves med *Cirk. 21.2.1872*.

Adresse [maj] 1866

Adresse fra 29 lærere på Svendborgegnen til kultusministeren (Rosenørn-Teilmann). Anmoder om at *Cirk. 14.11.1865* ophæves, med henvisning til de afvigelser fra den traditionelle skrivemåde der i *Madvig 27.1.1855* er indrømmet for latinskolerne, og til *With 1865*.

Adresse 8.6.1866

Adresse fra "En Flerhed af Lærere i Lunds Herred" til kultusministeren (Rosenørn-Teilmann) om ophævelse af *Cirk. 14.11.1865*.

Adresse feb. 1867

Adresse fra ca. 200 lærere til kultusministeren (Rosenørn-Teilmann) om ophævelse af *Cirk. 14.11.1865*.

Pædagogiske Selskab 1867

Det pædagogiske Selskab i Københavns hæfte *Nogle Regler for Dansk Retskrivning*. Indholdsdirektiv for **'Det pædagogiske Selskabs retskrivning' (1867)**. 12 korte retskrivningsregler, vedtaget på generalforsamling 4.7.1866, derefter drøftet igen 15.4.1867, revideret og lagt ad acta.

Adresse 30.4.1867

Adresse fra Det pædagogiske Selskab i København til Kultusministeriet. Anmoder om at der nedsættes en retskrivningskommission med henblik på en erstatning af *Cirk. 14.11.1865* med en mere tidssvarende norm for retskrivningen i skolerne.

Lov 6.7.1867

Lov om hærens ordning (*Hærloven*). Indholdsdirektiv (sammen med *Molbech 1833* og *1859* og *Holst 1863* mv.; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)** (jf. *Kundg. 8.10.1867* og *Kundg. 14.5.1869* mv.; se afsnit 3.17.2). Se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af 'hærretskrivningen'.

Kundg. 8.10.1867

Kundgørelse fra Krigsministeriet. Statusdirektiv (sammen med *Kundg. 14.5.1869* mv.; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)**. Anviser retskrivningen i *Lov 6.7.1867 (Hærloven)* som ortografisk mønster (indholdsdirektiv) for hæren "i alle Tjenesteanliggender". – Suppleres med *Kundg. 14.5.1869* og modificeres med *Kundg. 19.2.1880*. Ophæves med *Kundg. 14.10.1886*. Se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af 'hærretskrivningen'.

Povelsen juni 1868

Forslag fra rektor og lærere ved Roskilde Katedralskole til en moderniseret latinskole-retskrivning. Indholdsdirektiv for **'Roskilderetskrivningen' (1868)**.

Kundg. 14.5.1869

Kundgørelse fra Krigsministeriet. Statusdirektiv (sammen med *Kundg. 8.10.1867* mv.; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)**. Indskærpelse af *Kundg. 8.10.1867*, med supplerende anbefaling af "Dansk Ordbog af C. Molbech" (dvs. *Molbech 1833* og *1859*) og *Holst 1863* som hjælpemidler for dem som ikke "troer at finde tilstrækkelig Veiledning til Retskrivningen" i *Lov 6.7.1867 (Hærloven)*. – Modificeres med *Kundg. 19.2.1880* og ophæves med *Kundg. 14.10.1886*. Se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af 'hærretskrivningen'.

Hazeliuss 25.-30.7.1869

Protokol fra det nordiske retskrivningsmøde i Stockholm 1869. Indholdsdirektiv (sammen med *Lyngby 1870*, *Løkke 1870*, *GRO 1870* og *Hazeliuss 1871*) for **'stockholmerretskrivningen' (1869)**.

5.3. Fra 1870 til 1909

Stikord

'Stockholmerretskrivningen', fortsat (1870) – Svend Grundtvigs *Dansk retskrivnings-ordbog* (1870) – H.N. Clausen mfl.s 8-punkts-program (21.6.1870) – **'Modereret stockholmerretskrivning'** (21.6.1870) – **'Nykøbingretskrivningen 2'** (juli 1870) – Retskrivningsregler for Rigsdagen (31.12.1870) – **'1871-rigsdagsretskrivningen', 1871-versionen** (31.12.1870) – **'1871-retskrivningen'** (9.8.1871) – Folketingsdebat om retskrivningen i folkeskolerne (8.11.1871) – Nye regler for folkeskolen (21.2.1872) – **'1872-retskrivningen'** (21.2.1872) – Svend Grundtvigs retskrivningsordbog, *Dansk Haandordbog* (1872-1882, se efter 29.3.1872) – Gotisk og latinsk skrift (10.5.1875) – Adresse fra Det pædagogiske Selskab (22.2.1885) – Kultusminister Scavenius' retskrivningskommission (20.7.1885) – Adresse fra Dansklærerforeningen (11.10.1885) – Meddelelse om kommende retskrivningsregler (24.7.1888) – Adresser fra Danmarks Lærerforening mv. (26.9.1888 mv.) – Bekendtgørelse fra Scavenius om retskrivningen (7.6.1889) – **'1889-retskriv-**

ningen' (7.6.1889) – Modretskrivningen **'den litteraire Retsskrivning'** (1889, se efter 18.6.1889) – Søbys retsskrivningsordbog (SRO), 1.-3. udg. ved Viggo Søb (1891, 1892, 1896) – Goos' retsskrivningskommission (6.10.1891, 1.12.1891, 27.12.1891 mv.) – Stavning af personnavne i kirkebøgerne (31.10.1891 mv.) – Bekendtgørelser fra kultusminister Goos om retsskrivningen (27.2.1892) – **'1892-retsskrivningen'** (27.2.1892) – Verbernes pluralisformer (2.11.1900, 15.12.1900) – Bøjning af præteritum participium (25.2.1902) – Søbys retsskrivningsordbog (SRO), 4.-5. udg. ved P.K. Thorsen (1904, 1909).

Lyngby 1870

Den danske sekretær, K.J. Lyngbys, beretning om beslutningerne på det nordiske retsskrivningsmøde i Stockholm 1869. Indholdsdirektiv (sammen med *Hazeliuss* 25.-30.7.1869, *Løkke* 1870, *GRO* 1870 og *Hazeliuss* 1871) for **'stockholmerretsskrivningen'** (1869).

Løkke 1870

Den norske sekretær, Jakob Løkkes, beretning om beslutningerne på det nordiske retsskrivningsmøde i Stockholm 1869. Indholdsdirektiv (sammen med *Hazeliuss* 25.-30.7.1869, *Lyngby* 1870, *GRO* 1870 og *Hazeliuss* 1871) for **'stockholmerretsskrivningen'** (1869).

GRO 1870

Svend Grundtvigs *Dansk retsskrivnings-ordbog, stemmende med de på det nordiske retsskrivningsmøde i Stokholm 1869 vedtagne regler*. Indholdsdirektiv (sammen med *Hazeliuss* 25.-30.7.1869, *Lyngby* 1870, *Løkke* 1870 og *Hazeliuss* 1871) for **'stockholmerretsskrivningen'** (1869) og (mht. brugen af stumt e) for **'1871-rigsdagsretsskrivningen'** (1871-versionen; jf. *RigsdRetskr.* 31.12.1870 og *RigsdRetskr.* 11.12.1871).

Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870

Retsskrivningsvejledning i 8 punkter. Indholdsdirektiv for **'modereret stockholmerretsskrivning'** (1870), (sammen med *Molbech* 1859 og *Cirk.* 21.2.1872) for **'1871-retsskrivningen'** (jf. *Cirk.* 9.8.1871 og *Cirk.* 21.2.1872) og (sammen med *Cirk.* 21.2.1872, *DHO* 1872 og *Cirk.* 10.5.1875) for **'1872-retsskrivningen'** (jf. *Cirk.* 9.8.1871 mv.; se afsnit 3.24.2). Desuden indholdsdirektiv (sammen med *Molbech* 1833 og 1859 og *Holst* 1863 mv.; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretsskrivningen'** (1867-1892) (jf. *Kundg.* 19.2.1880 mv.; se afsnit 3.17.2); se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af 'hærretsskrivningen'.

Paludan-Müller, Wittrup & Købke juli 1870

Retsskrivningsregler for stilskrivningen ved Nykøbing Katedralskole, udarbejdet af skolens dansklærere (jf. også *Lund, G. mfl.* 25.11.1847). Indholdsdirektiv (sammen med *Paludan-Müller mfl. juli* 1871) for **'Nykøbingretsskrivningen 2'** (1870-1871). – Justeres med *Paludan-Müller mfl. juli* 1871.

RigsdRetskr. 31.12.1870

Kortfattede regler for Rigsdagens retskrivning (1 s.). Status- og indholdsdirektiv (sammen med *RigsdRetskr. 11.12.1871*) for **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (1871-versionen; se også *Molbech 1833* og *1859* og *GRO 1870*). Træder i kraft 1.1.1871. – Afløses (og uddybes) af *RigsdRetskr. 11.12.1871*.

Hazelius 1871

Den svenske sekretær, Artur Hazelius', beretning om beslutningerne på det nordiske retskrivningsmøde i Stockholm 1869. Indholdsdirektiv (sammen med *Hazelius 25.-30.7.1869*, *Lyngby 1870*, *Løkke 1870* og *GRO 1870*) for **'stockholmerretskrivningen' (1869)**.

Paludan-Müller, Wittrup & Købke juli 1871

Justerede retskrivningsregler for stilskrivningen ved Nykøbing Katedralskole (jf. *Paludan-Müller mfl. juli 1870*). Indholdsdirektiv (sammen med *Paludan-Müller mfl. juli 1870*) for **'Nykøbingretskrivningen 2' (1870-1871)**.

Anordn. 5.8.1871

Anordning om undervisningen i latinskolerne. Fastsætter som adgangskrav til optagelse i 1. (nederste) klasse at disciplene bl.a. skal bestå en prøve i modersmålet der ud over oplæsning omfatter ”en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilleteggenes Brug nedskreven, Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift” (§ 1).

Cirk. 9.8.1871

Cirkulære fra Kultusministeriet til rektorerne for latinskolerne. Statusdirektiv (sammen med *Cirk. 21.2.1872*) for **'1871-retskrivningen'** og (sammen med *Cirk. 21.2.1872*, *Bek. 30.9.1872*, *Cirk. 13.12.1872*, *Cirk. 17.12.1872* og *Cirk. 10.5.1875*) for **'1872-retskrivningen'**. Desuden statusdirektiv (sammen med *Kundg. 19.2.1880* mv.; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)**; se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af 'hærretskrivningen'. Anbefaler at man i latinskolerne følger retskrivningen i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, med pålæg om ikke at indføre andre retskrivningsændringer end de deri anførte. Samtidig tillades det den enkelte latinske ”kun at indøve de latinske – ikke de gothiske – Bogstaver” (*Mintid.*, s. 157). – Afløser *Cirk. 30.10.1847* og *Madvig 27.1.1855*. – Jf. ”Folketinget 8.11.1871” og *Adresse 4.12.1871*. – Afløses af *Bek. 7.6.1889*.

Folketinget 8.11.1871

Forespørgselsdebat om retskrivningen i folkeskoler mv. i anl. af *Cirk. 9.8.1871*. Med 13 indlæg, se i bibliografien: *Køfd 8.11.1871a-d*, *Hall 8.11.1871a-b* (kultusministeren), *Müller, H.C.D. 8.11.1871a-b*, *Nielsen, Th. 8.11.1871*, *Rimestad 8.11.1871a-c*, *Jørgensen, Sylvester 8.11.1871*. Fører til *Cirk. 21.2.1872*.

Adresse 4.12.1871

Adresse (i anl. af *Cirk. 9.8.1871*) fra Det pædagogiske Selskab i København til Kultusministeriet. Anmoder ministeriet om at ophæve *Cirk. 14.11.1865* og indføre **'stockholmerretskrivningen' (1869)** (bortset fra små bogstaver og å) som norm for retskrivningen i borger- og almueskolerne. Formentlig aldrig sendt til ministeriet.

RigsdRetskr. 11.12.1871

Regler for Rigsdagens retskrivning. Status- og indholdsdirektiv (sammen med *RigsdRetskr. 31.12.1870*) for **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (1871-versionen; se også *Molbech 1833* og *1859* og *GRO 1870*). Relativt detaljerede regler (i tilslutning til *RigsdRetskr. 31.12.1870*) med liste over stavemåder af en række fremmedord. – Jf. *Rigsdagens Bureau 3.7.1913*.

Cirk. 21.2.1872

Cirkulære fra Kultusministeriet til skole- og seminariedirektionerne. Statusdirektiv (sammen med *Cirk. 9.8.1871*) for **'1871-retskrivningen'** og (sammen med *Cirk. 9.8.1871*, *Bek. 30.9.1872*, *Cirk. 13.12.1872*, *Cirk. 17.12.1872* og *Cirk. 10.5.1875*) for **'1872-retskrivningen'**. Desuden indholdsdirektiv (sammen med *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870* og *Molbech 1859*) for **'1871-retskrivningen'**, (sammen med *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870* og *DHO 1872-1882*) for **'1872-retskrivningen'** og (sammen med *Lov 6.7.1867* og *Molbech 1833* og *1859 mv.*; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)**; se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af 'hærretskrivningen'. Anbefaler at man ved borger- og almueskolerne og seminarierne følger retskrivningen i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, og indskærper at der ikke må indføres andre retskrivningsændringer end de deri anførte. Ophæver *Cirk. 14.11.1865* (og *Cirk. 14.11.1865(sem.)*). – Jf. *Skrivelse 12.1.1874*. – Afløses af *Bek. 7.6.1889*.

Hall 29.3.1872

Brev fra kultusminister C. Hall til Svend Grundtvig med tilslutning til Grundtvigs tanker om at lade den ministerielle retskrivning i henhold til *Cirk. 9.8.1871* og *Cirk. 21.2.1872* fremtræde i ordbogsform og med løfte om at anbefale Grundtvigs ordbog (dvs. *DHO 1872*) til de offentlige skoler og seminarier.

DHO 1872-1882

Svend Grundtvigs retskrivningsordbog, *Dansk Haandordbog*, 1.-3. udg. Den første officielle danske retskrivningsordbog. Indholdsdirektiv for **'1872-retskrivningen'** (se nærmere under *DHO 1872*). – Se i øvrigt under de enkelte udgaver: *DHO 1872*, *DHO 1880* (inkl. *DHO 1884*), *DHO 1882*. – Afløses af *SRO 1891-1919*.

DHO 1872

1. udg. af Svend Grundtvigs retskrivningsordbog, *Dansk Haandordbog* (*DHO 1872-1882*). Indholdsdirektiv (sammen med *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*, *Cirk. 21.2.1872* og

DHO 1880 og 1882) for '1872-retskrivningen' (jf. *Bek. 30.9.1872, Cirk. 13.12.1872 og Cirk. 17.12.1872*). – Næste udg.: *DHO 1880*.

Bek. 30.9.1872

Bekendtgørelse fra Kultusministeriet til "Efterretning for alle Vedkommende". Statusdirektiv (sammen med *Cirk. 9.8.1871, Cirk. 21.2.1872, Cirk. 13.12.1872, Cirk. 17.12.1872 og Cirk. 10.5.1875*) for '**1872-retskrivningen**'. Fastsætter at retskrivningen i *Cirk. 21.2.1872* (dvs. *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*) fra og med 1873 skal følges ved skolelærer- og skolelærerindeeksamen, og henviser til at den foreskrevne retskrivning nu også foreligger udmøntet i *DHO 1872*. – Afløses af *Bek. 7.6.1889*.

Cirk. 13.12.1872

Cirkulære fra Kultusministeriet til skole- og seminariedirektionerne. Statusdirektiv (sammen med *Cirk. 9.8.1871, Cirk. 21.2.1872, Bek. 30.9.1872, Cirk. 17.12.1872 og Cirk. 10.5.1875*) for '**1872-retskrivningen**'. anbefaler *DHO 1872* til brug i borger- og almueskoler og på seminarier. – Afløses af *Bek. 7.6.1889*.

Cirk. 17.12.1872

Cirkulære fra Kultusministeriet til rektorerne ved latinskolerne. Statusdirektiv (sammen med *Cirk. 9.8.1871, Cirk. 21.2.1872, Bek. 30.9.1872, Cirk. 13.12.1872 og Cirk. 10.5.1875*) for '**1872-retskrivningen**'. anbefaler *DHO 1872* til brug i latinskolerne. – Afløses af *Bek. 7.6.1889*.

Skrivelse 18.6.1873

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Skoledirektionen for Arts og Løve Herreder i Holbæk Amt med afslag på forespørgsel om hvorvidt man ved skriveundervisningen i almueskolen må nøjes med at indøve den latinske skrift. – Jf. *Cirk. 10.5.1875*.

Skrivelse 12.1.1874

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Skoledirektionen for Børglum og Hvetbo Herreder med oplysning om at skolekommissionen ikke kan pålægge en lærer ved en privat skole at følge *Cirk. 21.2.1872* (og dermed hindre ham i at lære børnene "at stave og skrive efter den saakaldte Raskiske Skrivemaade").

Cirk. 10.5.1875

Cirkulære fra Kultusministeriet til skoledirektionerne. Statusdirektiv (sammen med *Cirk. 9.8.1871, Cirk. 21.2.1872, Bek. 30.9.1872, Cirk. 13.12.1872 og Cirk. 17.12.1872*) for '**1872-retskrivningen**'. Med pålæg om at der i de offentlige borger- og almueskoler for fremtiden kun skal undervises i skrivning af det latinske alfabet. Eleverne skal dog fortsat øves i skriftlæsning med gotiske bogstaver. – Jf. *Skrivelse 12.11.1875, Skrivelse 28.12.1875 og Skrivelse 23.8.1876*.

Cirk. 30.9.1875

Cirkulære fra Kultusministeriet til latinskolerne og realskolerne med pålæg om at disciplenes navne på eksamensbeviser mv. skal skrives som på dåbsattesten og ikke med ændringer af *C* eller *Ch* (udtalt k) til *K*, og af *Ph* til *F*.

Skrivelse 12.11.1875

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Skoledirektionen for Horns mfl. Herreder med bemyndigelse til at tillade at elever i skolens øverste klasse uanset *Cirk. 10.5.1875* fortsat undervises i skrivning af det gotiske alfabet.

Skrivelse 28.12.1875

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Skoledirektionen for Bjerre og Hatting Herreder med tilladelse til uanset *Cirk. 10.5.1875* ”vedblivende at lade Skriveundervisningen i Skolerne omfatte saavel gothisk som latinsk Skrift”.

Skrivelse 23.8.1876

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Amtsskoledirektionen for Vejle Amt om at skolekommissioner og kommunalbestyrelser kan pålægges at anskaffe skriftlæsningsapparater til brug for den undervisning i gotisk skrift der er fastsat i *Cirk. 10.5.1875*, med besked om at hver skole skal have mindst halvt så mange apparater som der er elever i den pågældende klasse, og med henvisning til to bestemte skriftlæsningsapparater som fås i boghandelen.

DHO 1880

2. udg. af Svend Grundtvigs retskrivningsordbog, *Dansk Haandordbog* (DHO 1872-1882). Indholdsdirektiv (sammen med *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870, Cirk. 21.2.1872* og DHO 1872 og 1882) for **’1872-retskrivningen’** (jf. *Bek. 30.9.1872, Cirk. 13.12.1872* og *Cirk. 17.12.1872*). – Uændret 2. oplag udsendt 1884 (= DHO 1884). Næste udg.: DHO 1882.

Kundg. 19.2.1880

Kundgørelse fra Krigsministeriet. Statusdirektiv (sammen med *Kundg. 8.10.1867* mv.; se afsnit 3.17.2) for **’1867-hærretskrivningen’ (1867-1892)**. Modificerer *Kundg. 8.10.1867* og *Kundg. 14.5.1869* således at den undervisningsministerielle retskrivning der er fastlagt med *Cirk. 9.8.1871* og *Cirk. 21.2.1872* (dvs. i *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870*), indføres som valgfri mulighed ved siden af den hidtil befalede retskrivning for hæren, med anbefaling af at undervisningen i retskrivning ved hærens undervisningsanstalter efterhånden ledes i retning af principperne i 1871- og 1872-cirkulærerne. – Afløses af *Kundg. 14.10.1886*. Se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af ’hærretskrivningen’.

DHO 1882

3. udg. af Svend Grundtvigs retskrivningsordbog, *Dansk Haandordbog* (DHO 1872-1882). Indholdsdirektiv (sammen med Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870, Cirk. 21.2.1872 og DHO 1872 og 1880) for **'1872-retskrivningen'** (jf. Bek. 30.9.1872, Cirk. 13.12.1872 og Cirk. 17.12.1872). – Afløses af SRO 1891.

DHO 1884

Se DHO 1880.

Beretning 5.9.1884

Bemærkninger fra Inspektionen for de lærde Skolers og Realskolernes Afgangsexamina (Ad. Steen, E. Holm og Vilh. Thomsen) om bl.a. retskrivningen. Anfører at en del privatister i deres skriftlige arbejder går videre end tilladt i Cirk. 9.8.1871, og at afvigelser som fx brug af små bogstaver i substantiverne og å for aa "ikke ligefrem er forbudt og altsaa næppe med Rette kan nedsætte Karakteren for Dansk Stil" (Mintid. B, s. 629). Anbefaler at der iværksættes nye bestræbelser for at skaffe en ensartet retskrivning, herunder at "Grundtvigs Ordbog" (DHO 1872-1882) revideres.

Adresse 22.2.1885

Adresse fra Det pædagogiske Selskab i København til Kultusministeriet. Anmoder bl.a. ministeriet om at fastsætte retskrivningsregler til obligatorisk brug i skolerne og om at autorisere en retskrivningsordbog, fx "Svend Grundtvigs Haandordbog" (DHO 1872-1882) tilnærmet 'stockholmerretskrivningen' (1869). Fører til Brev 20.7.1885 (og senere Medd. 24.7.1888).

Scavenius ca. maj-juni 1885

Udateret og usigneret udkast fra kultusminister J.F. Scavenius til brev til medlemmer af en retskrivningskommission (Scavenius' retskrivningskommission) med opfordring til at indtræde i kommissionen og med kommissorium for kommissionen (= Medd. 24.7.1888 [A], se bibliografien). Øjensynlig ikke sendt, men erstattet af Brev 20.7.1885.

Scavenius 29.5.1885

Brev til Såby med indkaldelse til møde om nye retskrivningsregler og om nedsættelse af en retskrivningskommission (Scavenius' retskrivningskommission).

Scavenius ca. juni-juli 1885

Udateret og usigneret udkast til retskrivningsregler med margenkommentarer. Er forarbejde til Scavenius ca. juli 1885 og har formentlig været forelagt for Såby (= Medd. 24.7.1888 [B1], se bibliografien). – Jf. Såby ca. juni 1885.

Såby ca. juni 1885

Udateret og usigneret brev til kultusminister J.F. Scavenius med kommentarer til udkast til retskrivningsregler (jf. *Scavenius ca. juni-juli 1885*).

Scavenius ca. juli 1885

Udateret og usigneret koncept til retskrivningsregler som udsendt til kommissionens medlemmer med *Brev 20.7.1885* (= *Medd. 24.7.1888 [B2]*, se bibliografien). – Jf. *Brev 27.4.1886*, og se i øvrigt *Medd. 24.7.1888* i bibliografien mht. senere udkast og korrekture mv.

Brev 20.7.1885

Brev fra kultusminister J.F. Scavenius til J. Holbech, M. Abrahamsen, Peter Jacob Petersen, Axel Sørensen, Ludvig F.A. Wimmer, Viggo Såby, C. Ploug og Ernst v.d. Recke med opfordring til at indtræde i en retskrivningskommission (Scavenius' retskrivningskommission) til drøftelse af nye retskrivningsregler for skolerne, og med udkast til retskrivningsregler (jf. *Scavenius ca. juli 1885*).

Adresse 11.10.1885

Adresse fra 14 "Medlemmer af Københavns Dansklærerforening" til Kultusministeriet. Opfordrer til en ændring af '1872-retskrivningen': små begyndelsesbogstaver i appellativer, afskaffelse af stumt *j* efter *g* og *k*, *å* for *aa*, med ønske om at retskrivningen i "Grundtvigs Haandordbog" (*DHO 1872-1882*) efter en lempelig revision påbydes som norm ved prøverne i de offentlige skoler.

Adresse 12.10.1885

Adresse fra 12 "Bestyrere af højere Privatskoler i København" til Kultusministeriet med anmodning om at skolen ikke pålægges ændringer i "den Retsskrivning, der for Tiden følges", dvs. '1872-retskrivningen'.

Brev 27.4.1886

Brev fra Kultusministeriet til medlemmerne af Scavenius' retskrivningskommission (se *Brev 20.7.1885*) med udkast til retskrivningsregler (= *Medd. 24.7.1888 [C1]*) og anmodning om bemærkninger. – Jf. *Såby 15.5.1886*, *Abrahamsen 16.5.1886*, *Recke 19.5.1886*, *Recke 31.5.1886a-b*, *Sørensen ca. juni 1886*, *Ploug 13.7.1886*, *Petersen, Peter Jacob 31.7.1886*.

Såby 15.5.1886

Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt med *Brev 27.4.1886*.

Abrahamsen 16.5.1886

Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt med *Brev 27.4.1886*.

Recke 19.5.1886

Brev til Kultusministeriet med kommentar til reglerne om store og små bogstaver i udkastet udsendt med *Brev 27.4.1886*. – Se også *Recke 31.5.1886a-b* og *Såby 18.8.1887*.

Recke 31.5.1886a-b

Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt med *Brev 27.4.1886*. – Se også *Recke 19.5.1886*.

Sörensen ca. juni 1886

Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt med *Brev 27.4.1886*, inkl. ”Til § 6” (om adverbier dannet af adjektiver på *-ig*, jf. *Sörensen 1887*). – Jf. *Såby 18.8.1887*.

Ploug 13.7.1886

Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt med *Brev 27.4.1886*.

Petersen, Peter Jacob 31.7.1886

Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt med *Brev 27.4.1886*.

Kundg. 14.10.1886

Kundgørelse fra Krigsministeriet. Status- og indholdsdirektiv (sammen med *Kundg. 8.10.1867* mv.; se afsnit 3.17.2) for **’1867-hærretskrivningen’ (1867-1892)**. Fastsætter et sæt korte retskrivningsregler, ”der i det væsentlige falde sammen” med de i *Cirk. 9.8.1871* og *Cirk. 21.2.1872* anbefalede, for tjenstlige udfærdigelser i hæren, bl.a. med regler for stavning af fremmedord. – Ophæver *Kundg. 19.2.1880*. – Afløses af *Kundg. 30.1.1891*. Se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af ’hærretskrivningen’.

Sörensen 1887

Axel Sörensens afhandling ”En lille bemærkning om de danske biord” (*VorUng. 1887*). Supplerende anbefalet indholdsdirektiv (ved siden af *Bek. 7.6.1889* og *SRO 1891*) for **’1889-retskrivningen’** (anbefales if. *SRO 1891*, s. VIII, af Kultusministeriet som vejledning i brugen af adverbialt *-t* på adjektiver på *-(l)ig*). – Afløses af *Sörensen 1891*.

Såby 18.8.1887

Brev til kultusminister J.F. Scavenius om små og store bogstaver som svar på det 1. trykte udkast til retskrivningsregler (= *Medd. 24.7.1888 [D2]*, se bibliografien) og dets to medfølgende bilag (*Recke 19.5.1886* og *Sörensen ca. juni 1886*: ”Til § 6”).

Adresse aug.-sept. 1887

Adresse fra 17 forfattere (Vilhelm Bergsøe mfl.) til Kultusministeriet. Opfordrer ministeriet til ikke at indføre små begyndelsesbogstaver i appellativer, men tværtimod at gen-

indføre den brug af store begyndelsesbogstaver ”som Betegnelse for alle substantiviske Begreber” som har været fulgt af de ”ypperste, hedengangne Forfattere”.

Brev 12.4.1888

Brev fra Kultusministeriet til Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler, Undervisningsinspektøren ved de kommunale og private Realskoler, Forstanderne for seminarierne i Jonstrup, Skaarup, Ranum og Jellinge, og Skolelærerexamenscommissionens Formand, med anmodning om udtalelse om alternativt udformede regler for brugen af stort begyndelsesbogstav (med henblik på *Medd. 24.7.1888*). – Jf. *Paludan, Julius 23.4.1888, Friis 24.4.1888, Müller, N.V. 25.4.1888, Sørensen, J.C. 25.4.1888, Tidemand 25.4.1888, Schurmann 26.4.1888, Sørensen, Sophus 26.4.1888, Gertz & Petersen ca. 28.4.1888 og Brix 30.4.1888.*

Paludan, Julius 23.4.1888

Svar på *Brev 12.4.1888* som repræsentant for Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og Realskolerne. Mod små begyndelsesbogstaver i appellativer. – Jf. *Gertz & Petersen ca. 28.4.1888.*

Friis 24.4.1888

Brev til J.C. Schurmann i anl. af *Brev 12.4.1888*. – Se *Schurmann 26.4.1888.*

Müller, N.V. 25.4.1888

Svar på *Brev 12.4.1888* som undervisningsinspektør for de kommunale og private realskoler. For små begyndelsesbogstaver i appellativer.

Sørensen, J.C. 25.4.1888

Svar på *Brev 12.4.1888* som forstander for seminariet i Ranum. For små begyndelsesbogstaver i appellativer.

Tidemand 25.4.1888

Svar på *Brev 12.4.1888* som forstander for seminariet i Jonstrup. Imod små begyndelsesbogstaver i appellativer.

Schurmann 26.4.1888

Svar på *Brev 12.4.1888* som forstander for seminariet i Skaarup, med *Friis 24.4.1888* som bilag. Mod små begyndelsesbogstaver i appellativer.

Sørensen, Sophus 26.4.1888

Svar på *Brev 12.4.1888* som forstander for seminariet i Jellinge. Mest stemt for at bevare de store begyndelsesbogstaver i appellativer.

Gertz & Petersen ca. 28.4.1888

Svar på *Brev 12.4.1888* som repræsentanter for Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og Realskolerne. For små begyndelsesbogstaver i appellativer. – Jf. *Paludan, Julius 23.4.1888*.

Brix 30.4.1888

Svar på *Brev 12.4.1888* som formand for Examenskommissionen for Skolelærerexamen. For små begyndelsesbogstaver i appellativer.

Adresse 3.5.1888

Adresse fra 575 ”Lærere og Lærerinder ved Almueskolen i de forskellige Egne af Landet” til Kultusministeriet. Anmoder om ændring af ’1872-retskrivningen’: *aa* > *å*, små begyndelsesbogstaver i appellativer, afskaffelse af stumt *j* efter *g* og *k*.

Medd. 24.7.1888

Meddelelse fra Kultusministeriet ”angaaende fremtidige Retsskrivningsregler” (1888-meddelelsen). Foreløbigt status- og indholdsdirektiv for ’1889-retskrivningen’. Detaljeret orientering (23 paragraffer med tilhørende bemærkninger; 12 s. i *Mintid.*) om de retsskrivningsregler man agter at lægge ”til Grund for Undervisningen i de under Ministeriet hørende Skoler og Undervisningsanstalter og ved de af Ministeriet kontrollerede Eksaminer” (s. 604). Med oplysning om at der vil udgå cirkulærer fra ministeriet til gennemførelse af retsskrivningsreglerne, og at ministeriet har overdraget Viggo Såby at udarbejde en ordbog på grundlag af reglerne, og at denne ordbog derefter vil blive autoriseret af ministeriet (jf. *SRO 1891*). – Jf. *Skrivelse 7.8.1888* og *Bek. 7.6.1889*.

Skrivelse 7.8.1888

Svarsskrivelse fra Kultusministeriet til en boghandel i København om at *Medd. 24.7.1888* ikke indeholder noget påbud om at retsskrivningsreglerne i den straks skal træde i kraft, men at et sådant påbud først vil blive udsendt når *SRO* (1891) foreligger trykt, og tidligst vil gælde for skolerne fra efter sommerferien 1889. Desuden med oplysning om at formålet med at udsende *Medd. 24.7.1888* var ”at give Forlæggere og Forfattere af Skolebøger Lejlighed til itide at træffe Foranstaltninger for at undgaa unødvendigt Tab ved den forestaaende Forandring”.

Adresse sept. 1888

Adresse fra ca. 500 ”Lærere og Lærerinder i den danske Almueskole” til Kultusministeriet med henstilling om at retsskrivningsreglerne i *Medd. 24.7.1888* ikke befales indført i almueskolen.

Scavenius 12.9.1888

Brev til Såby med kommentarer til *Medd. 24.7.1888* med henblik på udarbejdelsen af

SRO (1891), bl.a. om betegnelsen af sj-lyden i fremmedord og om adverbier dannet af adjektiver på *-ig*. – Jf. *Såby* 22.9.1888.

***Såby* 22.9.1888**

Svar på *Scavenius* 12.9.1888, især om betegnelsen af sj-lyden i fremmedord og om problemet *Knud den Hellige/hellige*. – Jf. *Scavenius* 9.10.1888.

***Adresse* 26.9.1888**

Adresse fra ca. 2000 (if. *Danmarks Lærerforening* 1924, s. 35: 2336) medlemmer af Danmarks Lærerforening til Kultusministeriet. Henstiller at der justeres i *Medd.* 24.7.1888 for de nye retskrivningsregler påbydes: orddeling efter ordets stamme, nordiske talord, afskaffelse af eller reduktion i verbernes pluralisformer, fastholdelse af *æ* i stedet for *e* i *ffjærm* mv. som i ”Grundtvigs Haandordbog” (*DHO* 1872-1882), indførelse af små begyndelsesbogstaver i appellativer. Lærerne anfører at de hellere ser retskrivningsreformen udskudt end gennemført uden de nævnte ændringer (specielt mht. de små begyndelsesbogstaver). – Jf. *Adresse* 15.10.1888.

***Scavenius* 9.10.1888**

Udførligt svar på *Såby* 22.9.1888 om sj-lyden i fremmedord, stumt *h*, *Knud den Hellige/hellige*. – Jf. *Scavenius* 28.10.1888.

***Adresse* 15.10.1888**

Adresse fra Det pædagogiske Selskab i København til Kultusministeriet. Anmoder om justeringer i *Medd.* 24.7.1888 (i hovedsagen samme ønsker som i *Adresse* 26.9.1888).

***Scavenius* 28.10.1888**

Brev til *Såby* i forlængelse af *Scavenius* 9.10.1888, bl.a. om betegnelsen af sj-lyden i geografiske navne mv., om typen *Knud den Hellige/hellige* og orddeling. – Jf. *Scavenius* 19.11.1888.

***Scavenius* 19.11.1888**

Brev til *Såby* om bl.a. betegnelsen af sj-lyden og *Knud den Hellige*.

***Scavenius* 17[?].2.1889**

Brev til *Såby* om bl.a. *-ig(t)*, *Væd(d)er*, *Myld(e)r*; følgebrev til rettet version af *Medd.* 24.7.1888 (jf. i bibliografien under *Bek.* 7.6.1889).

***Såby* ca. april 1889**

Brev til kultusminister J.F. Scavenius med opsummering af drøftelserne i efteråret 1888 (jf. *Scavenius* 12.9.1888 ff.) og med forelæggelse af en række andre detailspørgsmål. – Jf. *Scavenius* 7.5.1889.

Scavenius 7.5.1889

Svar på *Såby* ca. april 1889 med detaljerede bemærkninger og afgørelser.

Bek. 7.6.1889

Bekendtgørelse fra Kultusministeriet om retskrivningen (1889-bekendtgørelsen). Status- og (sammen med *SRO 1891* og *Sørensen 1887*) indholdsdirektiv for **'1889-retskrivningen'**. Desuden indholdsdirektiv for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)** (jf. *Kundg. 30.1.1891*, og se afsnit 3.17.2). Detaljerede retskrivningsregler (23 paragraffer + liste over forandringer i forhold til *Medd. 24.7.1888*; 11 s. i *Lovtid.*) "til Brug og nøje Efterlevelse i alle offentlige Skoler og Seminarier samt i alle de Privatskoler, der have Ret til at afholde Afgangseksamen til Universitetet eller almindelig Forberedelseseksamen" (s. 242). Fastsætter at reglerne indføres i skolerne efter sommerferien 1890, "til hvilken Tid Docent Saabys Retskrivningsordbog [*SRO (1891)*] vil foreligge trykt" (smst.), at de kan anvendes ved eksamenerne i året 1891, og at de skal anvendes ved eksamenerne i året 1892. Desuden med pålæg om at alle skolebøger for fremtiden skal trykkes med den nye retskrivning, og at specielt danske læsebøger og grammatikker der er trykt med ældre retskrivning, ikke må bruges længere end til sommerferien 1891; skolebøger der er trykt i overensstemmelse med *Medd. 24.7.1888*, behøver dog ikke at blive trykt om. – Afløser *Cirk. 9.8.1871*, *Cirk. 21.2.1872*, *Bek. 30.9.1872*, *Cirk. 13.12.1872*, *Cirk. 17.12.1872* og *Cirk. 10.5.1875*. Effektuerer og modificerer *Medd. 24.7.1888*. – Jf. *Kundg. 30.1.1891* og *Betænkn. 27.12.1891*. – Afløses af *Bek.-Retskr. 27.2.1892* og *SRO 1892* ff. (jf. *Bek.-Leds. 27.2.1892*).

LitRetskr. 1889

Bogen *Den litteraire Retskrivning*, udarbejdet af Bille og Recke mfl. Indholdsdirektiv for **'den litteraire retskrivning' (1889)**. Retskrivningsvejledning og -ordbog for modstandere af '1889-retskrivningen'.

Skrivelse 2.8.1890

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Randers lærde Skole med afslag på ansøgning (motiveret med at *SRO (1891)* endnu ikke foreligger) om et års udsættelse mht. indførelsen af *Bek. 7.6.1889*. Med oplysning om at *SRO* kan ventes ved årets slutning.

SRO 1891-1919

Såbys¹ retskrivningsordbog (*SRO*), 1-8. udg. Den anden officielle danske retskrivningsordbog (afløser *DHO 1872-1882*). Indholdsdirektiv for forskellige normer 1891-1923, således for **'1889-retskrivningen'** (se nærmere under *Bek. 7.6.1889*), **'1892-retskrivningen'** (se nærmere under *Bek.-Retskr. 27.2.1892*) og **'1871-rigsdagsretskrivning'**

1 På titelbladet er stavemåden naturligvis *Saaby*, men selv skriver ordbogens forfatter sig *Viggo Såby*. Jeg bruger ligeledes (uden for citater) Såbys egen skrivemåde med å.

gen' (1913-versionen; se nærmere under *Rigsdagens Bureau* 3.7.1913). – Se i øvrigt under de enkelte udgaver: *SRO 1891*, *SRO 1892*, *SRO 1896*, *SRO 1904*, *SRO 1909*, *SRO 1913*, *SRO 1918*, *SRO 1919*. – Afløses af *DRO 1923-1946*.

SRO 1891

1. udg. af Såbys retskrivningsordbog (*SRO 1891-1919*). Indholdsdirektiv (sammen med *Bek. 7.6.1889* og *Sörensen 1887*) for **'1889-retskrivningen'** (jf. *Medd. 24.7.1888* og *Bek. 7.6.1889*). – Afløser *DHO 1882*. – Næste udg.: *SRO 1892*.

Sörensen 1891

Axel Sörensens afhandling *Danske biord* (afløser *Sörensen 1887*). Supplerende anbefalet indholdsdirektiv (ved siden af *Bek.-Retskr. 27.2.1892* og *SRO 1892* ff. mv., se nærmere under *Bek.-Retskr. 27.2.1892*) for **'1892-retskrivningen'** (anbefales if. *SRO 1892*, s.VIII, af Kultusministeriet som vejledning i brugen af adverbialt *-t* på adjektiver på *-(l)ig*).

Kundg. 30.1.1891

Kundgørelse fra Krigsministeriet. Statusdirektiv (sammen med *Kundg. 8.10.1867* mv.; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)**. Bestemmer at *Bek. 7.6.1889* skal lægges til grund ved undervisningen i retskrivning ved hærens undervisningsanstalter, og at man i det hele i hærens tjenstlige udfærdigelser skal tilstræbe at følge samme retskrivning. – Afløser *Kundg. 14.10.1886*. – Afløses af *Kundg. 22.3.1892*. Se i det hele i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af 'hærretskrivningen'.

Recke 19.8.1891

Brev til kultusminister C. Goos med forslag om at nedsætte en retskrivningskommission med konservativt flertal der kan fremlægge en betænkning om en ny retskrivning (a la 'den litteraire Retskrivning') til afløsning af '1889-retskrivningen'. – Jf. *Brev 6.10.1891*.

Matzen sept. 1891

Udtalelse fra M. Matzen, indhentet på forhånd af Julius Paludan til brug for arbejdet i Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*. (= Bilag 7b til *Protokol 1.12.1891*).

Skouboe 2.9.1891

Udtalelse fra S. Skouboe, Odense, indhentet på forhånd af Julius Paludan til brug for arbejdet i Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*. (= Bilag 2 til *Protokol 1.12.1891*).

Hoff, Bartholomæus 8.9.1891

Udtalelse fra Bartholomæus Hoff, Sorø Akademi, indhentet på forhånd af Julius Paludan

til brug for arbejdet i Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*. (= Bilag 6 til *Protokol 1.12.1891*).

Mørch 14.9.1891

Udtalelse fra A. Mørch, Herlufsholm, indhentet på forhånd af Julius Paludan til brug for arbejdet i Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*. (= Bilag 4 til *Protokol 1.12.1891*).

Hoff, Hannibal 14.9.1891

Udtalelse fra Hannibal Hoff, Herlufsholm, indhentet på forhånd af Julius Paludan til brug for arbejdet i Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*. (= Bilag 5 til *Protokol 1.12.1891*).

Lund, Otto 25.9.1891

Udtalelse fra Otto Lund, Aarhus Katedralskole, indhentet på forhånd af Julius Paludan til brug for arbejdet i Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*. (= Bilag 3 til *Protokol 1.12.1891*).

Bauditz 30.9.1891

Udtalelse fra Sophus Bauditz, indhentet på forhånd af Julius Paludan til brug for arbejdet i Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*. (= Bilag 7a til *Protokol 1.12.1891*).

Brev 6.10.1891

Anmodning fra kultusminister C. Goos til Julius Paludan om at indtræde som formand i en retskrivningskommission (Goos' retskrivningskommission) nedsat samme dag med den opgave at vurdere *Bek. 7.6.1889* og foreslå evt. ændringer i den. Tilsvarende breve er formentlig sendt til K. Kroman, Peter Jacob Petersen, Axel Sørensen, Sophus Bauditz, N.V. Müller, Fr. C.B. Dahl, J.C. Schurmann, Niels Bache, Karl Theisen, M. Matzen, Emil Sauter. (= Bilag 1 til *Protokol 1.12.1891*). – Jf. *Betænkn. 27.12.1891*.

Scavenius 11.10.1891

Brev fra tidligere kultusminister J.F. Scavenius til Axel Sørensen med opfordring til som medlem af Goos' retskrivningskommission (se *Brev 6.10.1891*) at stå fast på reglerne i *Bek. 7.6.1889*. – Jf. *Sørensen 12.10.1891*.

Scavenius 12.10.1891

Brev fra tidligere kultusminister J.F. Scavenius til Såby med opfordring til som medlem af Goos' retskrivningskommission (se *Brev 6.10.1891*) at stå fast på reglerne i *Bek. 7.6.1889*.

Kroman, K. 12.10.1891

Tilsagn til Scavenius (jf. *Scavenius* 11.10.1891 og 12.10.1891) om som medlem af Goos' retskrivningskommission (se *Brev* 6.10.1891) at stå fast på reglerne i *Bek.* 7.6.1889.

Sörensen 12.10.1891

Svar på *Scavenius* 11.10.1891 med tilsagn om støtte.

Bloch, V.A. 24.10.1891

Udtalelse fra V.A. Bloch, Metropolitanskolen, til brug for arbejdet i Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev* 6.10.1891. (= Bilag 7c til *Protokol* 1.12.1891).

Cirk. 31.10.1891

Cirkulære fra Kultusministeriet med instruks om kirkebøgernes førelse mv. Fastsætter (i pkt. 4) at "Saaledes som et Navn første Gang er indført paa den paagældende Persons Plads i Kirkebogen, bør det ogsaa skrives ved senere Tilførsler vedkommende samme Person, og det er utilstedeligt uden speciel Tilladelse af vedkommende Ministerium at tilføje Navnet med Ændringer i Formen eller Bogstaveringen". – Jf. *Skrivelse* 6.2.1895.

Fritsche 31.10.1891

Udtalelse fra T. Fritsche, Ribe Katedralskole, til brug for arbejdet i Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev* 6.10.1891. (= Bilag 8 til *Protokol* 1.12.1891).

Adresse nov. 1891[?]

Adresse fra Danmarks Lærerforenings bestyrelse til Kultusministeriet. Protesterer imod at der nu igen, kun tre år efter *Bek.* 7.6.1889, skal foretages ændringer i retskrivningen (jf. *Brev* 6.10.1891).

Friis nov. 1891

Detaljerede bemærkninger vedrørende '1889-retskrivningen', stilet til seminarieforstander Skouboe, Skaarup Seminarium (jf. *Skouboe* 2.9.1891). (= Bilag 15 til *Protokol* 1.12.1891).

Nielsen 4.11.1891

"Underdanigst promemoria" fra pensioneret lærer Nielsen, Skælskør, til Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev* 6.10.1891. (= Bilag 14 til *Protokol* 1.12.1891).

Paludan, Julius 5.11.1891

Forslag til udtalelse fra Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev* 6.10.1891, vedrørende forholdet mellem skolens og litteraturens retskrivning. (= Bilag 9 til *Protokol* 1.12.1891).

Kroman, K. 5.11.1891

Forslag til udtalelse fra Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*, vedrørende forholdet mellem skolens og litteraturens retskrivning. (= Bilag 10 til *Protokol 1.12.1891*).

Sörensen 5.11.1891

Forslag til udtalelse fra Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*, vedrørende forholdet mellem skolens og litteraturens retskrivning. (= Bilag 11 til *Protokol 1.12.1891*).

Bauditz 5.11.1891

Forslag til udtalelse fra Goos' retskrivningskommission, nedsat med *Brev 6.10.1891*, vedrørende forholdet mellem skolens og litteraturens retskrivning. (= Bilag 12 til *Protokol 1.12.1891*).

Adresse 6.11.1891

Adresse fra Det pædagogiske Selskab i København til Kultusministeriet. Udtaler at enhver ændring i retskrivningen i *Bek. 7.6.1889* fra skolens standpunkt må "anses for i højeste Grad uheldig" (jf. *Brev 6.10.1891*). (= Bilag 13 til *Protokol 1.12.1891*).

Protokol 1.12.1891

Forhandlingsprotokol 27.10.1891-1.12.1891 for Goos' retskrivningskommission (jf. *Brev 6.10.1891*). Med 17 bilag: *Brev 6.10.1891*, *Skouboe 2.9.1891*, *Lund, Otto 25.9.1891*, *Mørch 14.9.1891*, *Hoff, Hannibal 14.9.1891*, *Hoff, Bartholomæus 8.9.1891*, *Bauditz 30.9.1891*, *Matzen sept. 1891*, *Bloch, V.A. 24.10.1891*, *Fritsche 31.10.1891*, *Paludan, Julius 5.11.1891*, *Kroman, K. 5.11.1891*, *Sörensen 5.11.1891*, *Bauditz 5.11.1891*, *Adresse 6.11.1891*, *Nielsen 4.11.1891*, *Friis nov. 1891*. – Jf. *Goos 30.12.1891*.

Betænkn. 27.12.1891

Betænkning fra den af Kultusministeriet 6.10.1891 nedsatte retskrivningskommission (Goos' retskrivningskommission) om ændringer i *Bek. 7.6.1889* (jf. *Brev 6.10.1891*). Fører til *Bek.-Leds. 27.2.1892* og *Bek.-Retskr. 27.2.1892*.

Goos 30.12.1891

Brev til Såby med udkast til *Bek.-Leds. 27.2.1892* (formentlig konceptet (forud)dateret 31.12.1891, se bibliografien). Med oplysning om at *Protokol 1.12.1891* netop er sendt til Såby. Udkastet til bekendtgørelse er formentlig sendt til Paludan samme dag (se *Paludan 30.12.1891*).

Paludan, Julius 30.12.1891

Tilbagesendelse til Kultusministeriet af udkast til *Bek.-Leds. 27.2.1892* (formentlig

konceptet (forud)dateret 31.12.1891, se bibliografien) sammen med følgebrev med principielle betænkeligheder ved den retning reformarbejdet har taget.

Paludan, Julius 13.1.1892

Tilbagesendelse til Kultusministeriet af udkast/korrektur til *Bek.-Leds. 27.2.1892* sammen med følgebrev med betænkeligheder ved at man efter den nye bekendtgørelse vil kunne vælge mellem tre forskellige retskrivninger.

Goos 11[?].2.1892

Brev til Såby med tilslutning til forslag, formentlig vedrørende *Bek.-Leds. 27.2.1892*, fremsendt fra Såby ”efter Forhandling med Rektor Bloch og Docent Paludan”, med bemærkninger om *Jern/Jærn, Jellinge/Jællinge* og *neppe/næppe*. – Jf. Såby 11.2.1892.

Såby 11.2.1892

Svar på *Goos 11[?].2.1892* om *Jern/Jærn, Jellinge/Jællinge* og *neppe/næppe*.

Paludan, Julius 13.2.1892

Brev til Kultusministeriet med stilistiske og redaktionelle bemærkninger til korrektur af *Bek.-Leds. 27.2.1892*.

Bloch, V.A. 14.2.1892

Brev til Kultusministeriet med kort kommentar til korrektur af *Bek.-Leds. 27.2.1892*. Har ”intet fundet mod den at erindre”.

Såby 16.2.1892

Tilbagesendelse til Kultusministeriet af (1) udkast til et tillæg til *SRO 1891*, (2) ”den ny Bekendtgørelse om Retsskrivningen” (dvs. *Bek.-Leds. 27.2.1892*) og (3) ”et gennemset og ændret Eksempplar af” *Bek. 7.6.1889*, med følgebrev med bemærkninger og spørgsmål om bl.a. orddeling og med opfordring til at de nye retskrivningsregler sættes med antikva.

Såby 25.2.1892

Brev til Kultusministeriet om formerne *Maatte* og *Matte*.

Såby 27.2.1892

Brev til Kultusministeriet om *neppe/næppe*.

Bek.-Leds. 27.2.1892

Bekendtgørelse (nr. 23) fra Kultusministeriet (*Ledsagebekendtgørelsen*), ledsagebekendtgørelse til *Retsskrivningsbekendtgørelsen* (nr. 24) af samme dag (*Bek.-Retsskr. 27.2.1892*, se nedenfor). Status- og indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Retsskr. 27.2.1892*, *Bek.*

15.12.1900 og *Bek.* 25.2.1902 og med *SRO* 1892-1919 som leksikalsk indholdsdirektiv og *Sørensen* 1891 som supplerende anbefalet indholdsdirektiv) for **'1892-retskrivningen'**. Desuden (sammen med *Bek.-Retskr.* 27.2.1892 mv.; se afsnit 3.17.2) indholdsdirektiv for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)** (jf. *Kundg.* 22.3.1892 mv.; se afsnit 3.17.2). Om baggrunden for og forløbet af revisionen af *Bek.* 7.6.1889, med referat af retskrivningskommissionens betænkning (*Betækn.* 27.12.1891) og med redegørelse for de yderligere ændringer i forhold til *Bek.* 7.6.1889 og *SRO* 1891 som ministeriet har foretaget. Desuden med oplysning om at "Ministeriet [ikke] betragter .. den Skolerne nu paabudte Retskrivning som endelig, men .. fremdeles [vil] anse det for sin Opgave at arbejde hen til, at der kan paabydes Skolen en Retskrivning, som er anerkendt i Litteraturen" (s. 140). Fastslår (a) at *Bek.* 7.6.1889 ændres som det fremgår af *Bek.* 1892 (nr. 24) og kommende udg. af *SRO* (dvs. *SRO* 1892-1919), (b) at kun danske læsebøger og grammatikker fordres trykt med den nye retskrivning, men i øvrigt også kan bruges hvis de er trykt i overensstemmelse med *Bek.* 7.6.1889, (c) og at ministeriet er indstillet på at imødekomme ansøgninger om udsættelse med at følge den nye retskrivning ved undervisning og eksamener og om brug af dansk bøger med anden retskrivning end den der er påbudt i *Bek.* 7.6.1889 eller *Bek.-Retskr.* 27.2.1892. – Jf. *Kundg.* 22.3.1892 og *Brev* 14.6.1918. – Ophæves med *Lov-Retskr.* 14.5.1997.

***Bek.-Retskr.* 27.2.1892**

Bekendtgørelse (nr. 24) fra Kultusministeriet om retskrivningen (*Retskrivningsbekendtgørelsen*, se også *Bek.-Leds.* 27.2.1892 ovenfor). – Status- og indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds.* 27.2.1892, *Bek.* 15.12.1900 og *Bek.* 25.2.1902 og med *SRO* 1892-1919 som leksikalsk indholdsdirektiv og *Sørensen* 1891 som supplerende anbefalet indholdsdirektiv) for **'1892-retskrivningen'** og (sammen med *Bek.-Leds.* 27.2.1892 mv.; se afsnit 3.17.2) indholdsdirektiv for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)** (jf. *Kundg.* 22.3.1892 mv.; se afsnit 3.17.2). Desuden principielt grundlag (sammen med de nævnte bekendtgørelser) for **'1923-retskrivningen'** (se nærmere under *DRO* 1923), **'1948-retskrivningen'** (se nærmere under *Bek.* 22.3.1948), **'1955-retskrivningen'** (se nærmere under *RO1* 1955-1985) og (sammen med *Bek.* 22.3.1948) for **'1986-retskrivningen'** (se nærmere under *RO2* 1986 ff.). Indeholder detaljerede retskrivningsregler (21 paragraffer; 10 s. i *Lovtid.*) fra Kultusministeriet til brug "indtil videre" ved undervisning og eksamen i "de under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet hørende offentlige Skoler og Seminarier samt alle de Privatskoler, der have Ret til at afholde Afgangseksamen til Universitetet eller almindelig Forberedelseseksamen" (s. 142). Med pålæg om at benytte danske læsebøger og grammatikker der er trykt i overensstemmelse med reglerne; også bøger trykt efter reglerne i *Bek.* 7.6.1889 kan dog benyttes "idet de fornødne Rettelser da blive at indskærpe ved Undervisningen" (smst.). – Afløser *Bek.* 7.6.1889. – Jf. *Kundg.* 22.3.1892 og *Brev* 14.6.1918. – Ændres med *Bek.* 15.12.1900 (og *Bek.* 22.3.1948) og ophæves med *Lov-Retskr.* 14.5.1997.

Såby 1.3.1892

Tak til Kultusministeriet for tilsendelse af *Bek.-Leds. 27.2.1892* og *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, med oplysning om uoverensstemmelse mellem de to bekendtgørelser mht. *El/Æl* og spørgsmål om hvordan problemet skal løses i tillægget i *SRO 1892*.

Scavenius ca. marts 1892

Koncept af tidligere kultusminister J.F. Scavenius til ændringer i *Bek.-Retskr. 27.2.1892* der vil kunne føre reglerne tilbage til *Bek. 7.6.1889*.

Kundg. 22.3.1892

Kundgørelse fra Krigsministeriet. Statusdirektiv (sammen med *Kundg. 8.10.1867 mv.*; se afsnit 3.17.2) for **'1867-hærretskrivningen' (1867-1892)**. Bestemmer at *Bek.-Retskr. 27.2.1892* og *Bek.-Leds. 27.2.1892* skal lægges til grund ved undervisningen i retskrivning ved hærens undervisningsanstalter, og at samme retskrivning så vidt muligt skal følges i tjenstlige udfærdigelser. – Afløser *Kundg. 30.1.1891*. Se i det hele nærmere i afsnit 3.17.2 om de forskellige versioner af 'hærretskrivningen'.

SRO 1892

2. udg. af Såbys retskrivningsordbog (*SRO 1891-1919*). Indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, *Bek. 15.12.1900*, *Bek. 25.2.1902* og *SRO 1896-1919*) for **'1892-retskrivningen'** (jf. *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*). Udarbejdet i overensstemmelse med *Bek. 7.6.1889*, men med et tillæg med ændringer i henhold til *Bek.-Leds. 27.2.1892* og *Bek.-Retskr. 27.2.1892*. – Næste udg.: *SRO 1896*.

Skrivelse 6.2.1895

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Biskoppen over Lolland-Falsters Stift om retskrivningen af personnavne i kirkebøgerne. Afviser at bestemmelserne om fordanskning af fremmedord i *Bek.-Retskr. 27.2.1892* også gælder personnavne, og fastslår (efter brevveksling med Justitsministeriet og med henvisning til *Cirk. 31.10.1891*) at skrivemåder som fx *Christensen* og *Michelsen* således ikke af sognepræsten skal ændres til *Kristensen* og *Mikkelsen*.

Skrivelse 13.3.1895

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Aalborg Biskop om (bl.a.) at "de enkelte Friskoler [ikke] ere bundne til den for Almueskolen anordnede Retskrivning".

SRO 1896

3. udg. af Såbys retskrivningsordbog (*SRO 1891-1919*). Indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, *Bek. 15.12.1900*, *Bek. 25.2.1902* og *SRO 1892* og *SRO 1904-1919*) for **'1892-retskrivningen'** (se *SRO 1892*). Med tillægget fra *SRO 1892* indarbejdet i bogens alfabetiske del. – Næste udg.: *SRO 1904*.

Sörensen 1898

Axel Sörensens afhandling "Förtids tillægsmåde. En lille henstilling" om bøjningen af præteritum participium. Sendt til Kultusministeriet som bilag til Sörensen [1901?].

Adresse 2.11.1900

Adresse fra Dansklærerforeningen og Det pædagogiske Selskab i København til Kultusministeriet. Indstiller at den obligatoriske brug af verbernes pluralisformer afskaffes. – Jf. *Bek. 15.12.1900*.

Bek. 15.12.1900

Bekendtgørelse fra Kultusministeriet om brugen af verbernes pluralisformer. Status- og indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, *Bek. 25.2.1902* og *SRO 1892-1919*) for '**1892-retskrivningen**'. Ophæver § 7 i *Bek.-Retskr. 27.2.1892* og indfører dermed valgfrihed mht. brugen af verbernes pluralisformer. Foreskriver samtidig obligatorisk kongruensbøjning af præteritum participium efter *være* og *blive*. – Ændres med *Bek. 25.2.1902* (jf. Sörensen [1901?]) og bortfalder med *Lov-Retskr. 14.5.1997*.

Sörensen [1901?]

Henstilling (13 tryksider med Sörensen 1898 som bilag) på baggrund af *Bek. 15.12.1900* til Kultusministeriet om "intetsteds at bringe Bud og Forbud, men højst Anbefalinger i Anvendelse" mht. bøjningen af præteritum participium, med afsluttende forslag til formulering af svar fra ministeriet på forespørgsler (bl.a. fra "cand. Rørdam") om den nøjere forståelse af reglerne om bøjningen af præteritum participium i *Bek. 15.12.1900*. – Jf. *Bek. 25.2.1902*.

Gertz 20.2.1901

Svar (som Gyldendals konsulent) til P.K. Thorsen med imødekommelse af henstilling om ret til at foretage forandringer i *SRO* og med anmodning om at Thorsen rådfører sig med Ludvig F.A. Wimmer om påtænkte ændringer. – Jf. *Larsen, N.A. [sept.?] 1912*.

Bek. 25.2.1902

Bekendtgørelse fra Kultusministeriet om bøjning af præteritum participium. Status- og indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, *Bek. 15.12.1900* og *SRO 1892-1919*) for '**1892-retskrivningen**'. Ophæver pålægget om kongruensbøjning i *Bek. 15.12.1900*. – Bortfalder med *Lov-Retskr. 14.5.1997*.

SRO 1904

4. udg. af Såbys retskrivningsordbog (*SRO 1891-1919*), nu udgivet (og revideret) af P.K. Thorsen. Indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr.*

27.2.1892, *Bek. 15.12.1900*, *Bek. 25.2.1902* og *SRO 1892-1896* og *SRO 1909-1919*) for '**1892-retskrivningen**' (se *SRO 1892*). – Næste udg.: *SRO 1909*.

Lov 22.4.1904

Lov om Navneforandring. Indeholder ikke noget specifikt om ortografi, men anfører (i § 2.e) at bl.a. navne som skønnes "ikke at være stemmende med dansk Sprogtone" er undtaget fra at kunne antages ved navneforandring ved øvrighedsbevis. – Jf. *Cirk. 5.4.1907*, *Cirk. 4.6.1907*, *Cirk. 9.11.1907* og *Cirk. 10.6.1916*. – Ophæves med *Lov 17.5.1961*.

Cirk. 5.4.1907

Cirkulære fra Justitsministeriet om udfærdigelsen af navnebeviser (ved navneforandring). Indskærper med henv. til *Lov 22.4.1904*, § 2.e, at der ikke må gives bevis på navne "som ikke er stemmende med dansk Sprogtone", og anmoder specielt om at sagen indsendes til ministeriets afgørelse "naar der fremkommer Begæring om Bevis paa et Navn, der har mindste Klang af Svensk Sprogtone". – Jf. *Cirk. 4.6.1907*, *Cirk. 9.11.1907*, *Skrivelse 15.3.1912* og *Cirk. 10.6.1916*.

Lov 4.5.1907

Lov om indførelse af det metriske system for mål og vægt (meterloven). Indeholder ikke specifikke bestemmelser om retskrivning (har kun uforkortede benævnelser for enheder), men anfører dog at det ved kongelig anordning kan "fastsættes, hvilke forkortede Betegnelser der bliver at anvende for de i denne Paragraf omhandlede Enheder og Benævnelser" (§ 3, slutningen). – Ophæves med *Lov 28.2.1950*.

Cirk. 4.6.1907

Cirkulære fra Justitsministeriet i forlængelse af *Cirk. 5.4.1907* om udfærdigelsen af navnebeviser (ved navneforandring). Gentager at der ikke må udstedes bevis på navne der ikke er stemmende med dansk sprogtone, og tilføjer at det samme gælder "Navne, som ikke i Lyd tilstrækkelig adskille sig fra de forbeholdte Navne". – Jf. *Cirk. 9.11.1907* og *Cirk. 10.6.1916*.

Resolution 7.8.1907

Resolution fra Danmarks Lærerforening om afskaffelse af de store begyndelsesbogstaver i appellativer, vedtaget på det 6. skolemøde 6.-8.8.1907. Resolution med samme indhold vedtaget på 8. skolemøde (se *Resolution 4.8.1921*).

Cirk. 9.11.1907

Cirkulære fra Justitsministeriet i forlængelse af bl.a. *Cirk. 5.4.1907* og *Cirk. 4.6.1907* med indskærpelse af de to cirkulærer. – Jf. *Cirk. 10.6.1916*.

SRO 1909

5. udg. af Såbys retskrivningsordbog (*SRO 1891-1919*), udg. af P.K. Thorsen. Indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, *Bek. 15.12.1900*, *Bek. 25.2.1902* og *SRO 1892-1904* og *SRO 1913-1919*) for **'1892-retskrivningen'** (se *SRO 1892*). – Næste udg.: *SRO 1913*.

SUdvRef. 1909 ff.

Referater fra Stednavneudvalgets plenarmøder, 1909 ff.

5.4. Fra 1910 til 1939

Stikord

Adresser fra lærerforeninger om små bogstaver og å (5.3.1910 mv.) – Stednavneudvalget (13.7.1910) – Rigsdagens retskrivning (18.6.1913 mv.) – **'1871-rigsdagsretskrivningen', 1913-versionen** – Autorisation af *SRO?* (27.6.1913 mv.) – Såbys retskrivningsordbog (*SRO*), 6.-8. udg. ved P.K. Thorsen (1913, 1918, 1919) – Ministermøde om små begyndelsesbogstaver (maj 1914) – Folketingsdebat om retskrivningen i de skriftlige prøver i dansk (11.4.1916) – Såbys retskrivningsordbog, 7. udg., med Retsskrivningsvejledning og autorisation (*SRO 1918*) – Dansk Retsskrivningsforening (17.8.1918) – Retsskrivningsregler for stednavne (2.12.1918) – De første retsskrivningslister for stednavne (1919, 1920, 1922) – Retsskrivningsudvalget (31.3.1920 mv.) – *Klinisk Ordbog*, 1. udg. (1921) – Adresser fra lærerforeninger om afskaffelse af de store bogstaver (27.1.1921, jan. 1922 mv.) – Indstilling fra Retsskrivningsudvalget om indførelse af små bogstaver (12.3.1921) – Folketingsdebat om små og store bogstaver (23.10.-7.11.1922) – *Dansk Retsskrivningsordbog*, 1.-3. udg. (1923, 1925, 1929) – **'1923-retskrivningen'** – Rigsdagens retskrivning (okt. 1924 mv.) – **'1871-rigsdagsretskrivningen', 1924-versionen** – Folketingsdebat om kommission til reformering af retskrivningen (15.10.1929-30.10.1930) – Stednavnelister (1932, 1938) – Ensartet retskrivning i Rigsdag og ministerier (14.10.1932 mv.) – **'1933-statsretskrivningen'** – **'1871-rigsdagsretskrivningen', 1933-versionen** – Folketingsdebatter om en evt. retsskrivningsreform (27.10.-2.11.1933), om brug af små bogstaver i skolerne (24.10.-7.11.1934) og om retsskrivningsspørgsmålet (16.-29.10.1936) – Indstillinger fra Retsskrivningsudvalget om indførelse af små bogstaver (31.10.1933, 21.12.1935, 24.9.1937) – Ministermøde om bl.a. små begyndelsesbogstaver (17.6.1938) – Folketingsdebat om bl.a. nordiske hensyn i retskrivningen (3.-24.11.1938).

Adresse 5.3.1910

Adresse fra Det pædagogiske Selskab, Danmarks Lærerforening og Dansklærerforeningen til Kultusministeriet. Anmoder ministeriet om at indføre små begyndelsesbogstaver i appellativer, evt. som valgfri mulighed, og om at tillade å for aa. Adressen tiltrådt og anbefalet af bestyrelserne for Dansk Skoleforening, Den Danske Pigeskole, De højere Almenskolers Lærerforening, Frederiksberg Kommunalærerforening, Københavns Kommunalærerforening, Københavns Kommunalærerindeforening,

Privatskolens fagordnede Lærerforening, Danmarks Realskoleforening, Statsskolernes Lærerforening.

Hoff, Bartholomæus 18.4.1910

Andragende fra rektor for Sorø Akademi til Kultusministeriet om at måtte ændre titlen på skolens årsskrift og om at måtte lade årsmeddelelserne trykke ”med den Retskrivning, [han] ellers anvender i Tryksager”, dvs. den nordiske retskrivning. – Jf. *Brev 27.4.1910* og *Bohn 7.3.1949*.

Brev 27.4.1910

Svar fra Kultusministeriet på *Hoff, Bartholomæus 18.4.1910*. Imødekommer andragendet. ”Det tilføjes, at Minst. intet finder at erindre imod at De i Aarskriftet anvender den af Dem ellers anvendte Retskrivning”. – Jf. *Bohn 7.3.1949*.

Brev 13.7.1910

Brev fra Kultusministeriet til H. V. Clausen, Kr. Erslev, Marius Kristensen, Louis le Maire, Axel Olrik, M. J. Sand og Henrik Ussing med udnævnelse til medlemmer af et forberedende Stednavneudvalg. – Jf. *Stednavneudvalget 17.10.1910*.

Stednavneudvalget 17.10.1910

Svar fra det foreløbigt nedsatte Stednavneudvalg (jf. *Brev 13.7.1910*) til Kultusministeriet med forslag om nedsættelse af et Stednavneudvalg og med forslag til opgaver for udvalget.

Adresse 8.11.1911

Adresse fra Danmarks Lærerforening til Kultusministeriet om indførelse af små begyndelsesbogstaver i appellativer.

Skrivelse 15.3.1912

Svarskrivelse fra Kultusministeriet til Sjællands Biskop om stavemåden af navne på børn af svenskfødte personer. Afviser (efter brevveksling med Justitsministeriet) at børn af svenske forældre der bærer et navn hvortil der svarer en dansk form, kan få tillagt forældrenes navn i den danske form. Børnenes navn skal ved indførelse i ministerialbogen ”staves ganske som deres Faders Efternavn”. – Jf. *Cirk. 5.4.1907*.

Larsen. N.A. [sept.?] 1912

Brev fra Kultusministeriets konsulent i folkeskolesager, professor N. A. Larsen, til Gyl-dendal med henstilling om at der ved en ny udgave af *SRO* (seneste udg. *SRO 1909*), med henblik på ministeriets godkendelse af bogen, forelægges ministeriet en fortegnelse over planlagte ændringer. Brevet sendt til Thorsen i sept./okt. 1912 (citeret i *Thorsen 10.10.1912*, se bibliografien), hvorefter Thorsen øjensynlig har indsendt en liste med

ca. 30 planlagte ændringer til godkendelse (jf. *Thorsen 25.11.1912* (bibliografien), s. 189). Jf. også bemærkningen i *Thorsen 17.2.1913* (bibliografien), s. 177, om at han ”har maattet tilvejebringe en næsten udtømmende Redegørelse for Forholdet mellem de forskellige Udgaver”.

Finansministeriet 9.11.1912

Mundtlig forespørgsel fra Finansministeriet til Kultusministeriet om hvorvidt ”Retsskrivningsreglerne er bindende for offentlige Myndigheders Udfærdigelser”. – Jf. *Brev 29.5.1913*.

SRO 1913 – Se nedenfor efter *Notat 1.8.1913*.

Gyldendal 22.4.1913

Brev til Kultusministeriet med anmodning om ministeriel anbefaling af *SRO 1913*. – Jf. *Larsen, N.A. 10.6.1913*, *Sörensen 25.6.1913* og *Notat 27.6.1913*.

Brev 29.5.1913

Brev (i fortsættelse af *Finansministeriet 9.11.1912?*) fra Finansministeriet til Kultusministeriet med forespørgsel om evt. ”Afgørelse af Spørgsmaalet om Retsskrivningen saa betids, at de forskellige Ministerier kunne indrette deres Bidrag til Finanslovforslaget derefter”. – Jf. *Brev 18.6.1913* og *Brev 29.5.1948*.

Larsen, N.A. 10.6.1913

Brev fra folkeskolekonsulenten til Kultusministeriet i anl. af *Gyldendal 22.4.1913*. Anbefaler sagen, men henstiller samtidig at den sendes til udtalelse hos Axel Sörensen (jf. *Sörensen 25.6.1913*).

Brev 18.6.1913

Brev (i anl. af *Brev 29.5.1913*) fra Kultusministeriet til Rigsdagens Bureau med anmodning om ”en Udtalelse om, hvorvidt der ved Rigsdagens Publikationer følges særlige Retsskrivningsregler og navnlig om, hvorvidt der i den senere Tid for Rigsdagens Vedkommende maatte være foretaget Ændringer i Retsskrivningen”. – Jf. *Rigsdagens Bureau 3.7.1913*.

Sörensen 25.6.1913

Responsum til Kultusministeriet om *SRO 1913* i anl. af *Gyldendal 22.4.1913*. Anbefaler at ministeriet autoriserer ordbogen på betingelse af at den kommer til at indeholde en liste over ændringer i den nye udgave. – Jf. *Notat 27.6.1913* og *SRO 1913*.

Notat 27.6.1913

Notat i Kultusministeriet (2. Kt., kontoret for den lavere undervisning) om den videre

procedure i forbindelse med en evt. autorisation af *SRO 1913*. Mener ikke at sagen kan afgøres på grundlag af *Sørensen 25.6.1913* alene, og at den bl.a. også bør forelægges for 3. Kt. (kontoret for den højere undervisning)² – Jf. *Notat 1.8.1913 ff.* og *Bertelsen 11.3.1914*.

Rigsdagens Bureau 3.7.1913

Udførligt svar på *Brev 18.6.1913* med oplysninger om den retskrivning der følges i tryksager fra Rigsdagens Bureau, specielt med henblik på punkter hvor *SRO* ikke giver (tilstrækkelig) vejledning. Indholdsdirektiv (sammen med *SRO*) for **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (1913-versionen). – Afløser *RigsdRetskr. 11.12.1871*. – Jf. *Bertelsen 19.3.1914* og *Brev 2.4.1914*. – Afløses af *RigsdRetskr. okt. 1924*.

Brev 31.7.1913

Brev fra Kultusministeriets 2. Kt. (kontoret for den lavere undervisning) til ministeriets 3. Kt. (kontoret for den højere undervisning) vedlagt *Rigsdagens Bureau 3.7.1913* "idet man efter Sagens hele Beskaffenhed maa anse den som nærmest hørende under sammes [dvs. 3. Kt.s] Ressort". Kan opfattes som folkeskolekontorets afgivelse af retskrivnings-sagen til kontoret for den højere skole. – Jf. *Notat 1.8.1913 ff.*

Notat 1.8.1913 ff.

Notater i Kultusministeriets 3. Kt. (kontoret for den højere undervisning) i anl. af bl.a. *Brev 31.7.1913* og *Bertelsen 1.10.1914* om bl.a. placeringen af retskrivningen i 2. eller 3. Kt. – Jf. *Notat 25.5.1916 ff.*

SRO 1913

6. udg. af Såbys retskrivningsordbog (*SRO 1891-1919*), udg. af P.K. Thorsen. Indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, *Bek. 15.12.1900*, *Bek. 25.2.1902* og *SRO 1892-1909* og *SRO 1918-1919*) for **'1892-retskrivningen'** (se *SRO 1892*). Med fortegnelse over ord hvis bogstavering afviger fra *SRO 1896* (jf. *Sørensen 25.6.1913*). – Næste udg.: *SRO 1918*.

Brev 4.3.1914

Opfordring fra Kultusministeriet til Henrik Bertelsen til at udarbejde en ny udg. af *SRO*. – Jf. *Bertelsen 11.3.1914*.

2 Kultusministeriet var fra sin oprettelse i 1848 til sin deling i 1916 opdelt i 3 kontorer: 1. Kontor (for kirkevæsenet), 2. Kontor (for det lavere undervisningsvæsen (borger- og almueskoler og seminarier)) og 3. Kontor (for det højere skolevæsen (lærde skoler og universitet)); jf. *Petersen, Niels 1984*, s. 15. Efter delingen 1916 i et kirkeministerium og et undervisningsministerium kom Undervisningsministeriet til at bestå af 2 departementer: 1. Departement (for folkeskoler og seminarier mv.), 2. Departement (for gymnasieskoler og universiteter mv.); jf. *Fra Monrad til Vig 1998*, s. 102.

Bertelsen 11.3.1914

Svar på *Brev 4.3.1914* med tilsagn om at medvirke ved udarbejdelsen af *SRO* og med overvejelser vedrørende formen for ministeriets autorisation af *SRO*, bl.a. med forslag om at bogen for fremtiden skal indeholde en retskrivningsvejledning som ministeriet har ladet udarbejde. – Jf. *Brev 11.6.1914*.

Bertelsen 19.3.1914

Brev til Kultusministeriet med detaljeret kommentar til de enkelte punkter i *Rigsdagens Bureau 3.7.1913*.

Bertelsen 22.3.1914

Udtalelse til kultusminister S. Keiser-Nielsen (efter anmodning fra ministeren) om retskrivningsautorisationen og spørgsmålet om de små og store bogstaver. anbefaler at den allerede foreliggende *SRO 1913* autoriseres (med indsætning af en indledning med retskrivningsvejledning mv. i den endnu ikke hæftede del af oplaget), og at en evt. småbogstavreform gøres påbudt og ikke valgfri. – Jf. *Brev 2.4.1914* og *Brev 11.6.1914*.

Brev 2.4.1914

Brev fra Kultusministeriet til Rigsdagens Bureau i anl. af *Rigsdagens Bureau 3.7.1913*, vedlagt Bertelsen 19.3.1914, med meddelelse om at der påtænkes autoriseret en ny udgave *SRO* "ledsaget af en ny Bekendtgørelse om Retskrivningen".

Ministermøde [maj 1914]

Ministermøde hvor bl.a. spørgsmålet om store og små bogstaver blev drøftet, og hvor "de små bogstaver var slået ihjel" (if. kultusminister S. Keiser-Nielsen som ref. i Bertelsen 28.5.1914).

Bertelsen 28.5.1914

Brev til Kultusministeriet med oplysning om at Gyldendal er villig til at indhæfte en retskrivningsvejledning i den endnu ikke hæftede del af *SRO 1913* og i "kommende oplag at rette sig efter retskrivningskonsulentens anvisninger". Desuden med meddelelse om at Bertelsen er klar til at udarbejde en retskrivningsvejledning når han "har fået ministeriets autorisation". – Jf. *Brev 11.6.1914*.

Brev 11.6.1914

Brev (som svar på Bertelsen 28.5.1914) fra Kultusministeriet til Henrik Bertelsen om betingelserne for autorisationen af fremtidige udgaver af *SRO* (seneste udg. *SRO 1913*). Fastsætter at bogen skal indeholde en retskrivningsvejledning og en liste over ændringer i den pågældende udgave, og at der ikke må foretages ændringer i ords skrivemåde uden ministeriets samtykke. Desuden med bemyndigelse til Bertelsen om at udarbejde

en retskrivningsvejledning og indsende den til ministeriet til eventuel godkendelse. – Jf. *Bertelsen 1.10.1914* og *Brev 16.1.1915*.

Bertelsen 1.10.1914

Brev (i anl. af *Brev 11.6.1914*) til Kultusministeriet med udkast til retskrivningsvejledning i en ny udgave af *SRO* med kommentarer. Med detaljeret redegørelse for ændringerne i retskrivningsvejledningen i forhold til *Bek.-Retskr. 27.2.1892* (hvis regler i øvrigt er fuldstændigt indarbejdede i udkastet). – Jf. *Notat 1.8.1913 ff.* og *Brev 19.11.1914*.

Brev 19.11.1914

Brev (i anl. af *Bertelsen 1.10.1914*) fra Kultusministeriet til Henrik Bertelsen med approbering af hans udkast til retskrivningsvejledning til *SRO*. Desuden med bemyndigelse til at aftale nærmere med Gyldendal om indhæftning af vejledningen i de endnu uhæftede eksemplarer af *SRO 1913*. – Jf. *Bertelsen 2.12.1914*.

Bertelsen 2.12.1914

Brev (i anl. af *Brev 19.11.1914*) til Kultusministeriet om autorisationen af kommende udgaver af *SRO*. Med indstilling til ministeriet om at meddele Gyldendal betingelserne for autorisation af *SRO* (jf. *Brev 11.6.1914*) og med tilbud om at være tilsynsførende ved ordbogen. Desuden med indstilling om at autorisationen først træder i kraft fra og med ordbogens 7. udg. (dvs. *SRO 1918*). – Jf. *Brev 16.1.1915*.

Brev 16.1.1915

Brev fra Kultusministeriet til Gyldendal med meddelelse af betingelserne for autorisationen af *SRO* (jf. *Bertelsen 2.12.1914*), med den tilføjelse at Henrik Bertelsen på ministeriets vegne vil føre tilsyn med fremtidige udgaver af ordbogen. Accepteret i *Gyldendal 30.1.1915* (se bibliografien). – Jf. *Brev 22.11.1921*.

Folketinget 11.4.1916

Debat om retskrivningens betydning i de ministerielle prøver i skriftlig dansk. Med 3 indlæg, se i bibliografien: *Rasmussen, Vilhelm 11.4.1916a-b*, *Keiser-Nielsen 11.4.1916* (kultusministeren).

Adresse 16.5.1916

Adresse fra Danmarks Lærerforening til Undervisningsministeriet i anl. af at foreningen ”af Hr. Ministeren er bleven kendt med, at de gældende Retskrivningsregler for Tiden underkastes en Revision”. Anmoder om at de store bogstaver i appellativerne afskaffes, og om at foreningen får lejlighed til at udtale sig om de påtænkte forandringer. – Jf. *Notat 25.5.1916 ff.* og *Larsen, N.A. 2.1.1917*.

Notat 25.5.1916 ff.

Notater (i forlængelse af *Notat 1.8.1913 ff.*) i Undervisningsministeriets 1. Dep. (for den lavere skole) om placeringen af retskrivningssagen i ministeriets 1. eller 2. Dep.³ (for den højere skole) og om *Adresse 16.5.1916*. – Jf. *Larsen, N.A. 2.1.1917* og *Notat 3.11.1933 f.*

Cirk. 10.6.1916

Cirkulære fra Justitsministeriet om navneforandring ved øvrighedsbevis (navnebevis) i henhold til *Lov 22.4.1904*. Med indskærpelse af *Cirk. 5.4.1907*, *Cirk. 4.6.1907* og *Cirk. 9.11.1907*, der sammenfattes således: Der må ikke ”udfærdiges Øvrighedsbevis paa Navne, som ikke er stemmende med dansk Sprogtone eller Stavemaade – særligt ikke paa Navne, der har Klang af svensk Sprogtone – eller paa Navne, der i Lyd ikke tilstrækkeligt adskiller sig fra de forbeholdte Navne”.

Larsen, N.A. 2.1.1917

Udtalelse fra folkeskolekonsulenten til Undervisningsministeriet (1. Dep., folkeskoledep.) i anl. af *Adresse 16.5.1916*. Henstiller at adressen ikke besvares. I øvrigt især om spørgsmålet om retskrivningens placering i ministeriets departementer (henstiller at 1. Dep. skriver til 2. Dep. (den højere skole) og anmoder om at *SRO* forelægges for 1. Dep. før udsendelse). – Jf. *Brev 23.1.1917*.

Brev 23.1.1917

Brev (på baggrund af *Larsen, N.A. 2.1.1917*) fra Undervisningsministeriets 1. Dep. til ministeriets 2. Dep. om proceduren i forbindelse med udsendelse af nye udgaver af *SRO*. Med anmodning om at *SRO* forelægges for 1. Dep. før den trykkes. – Jf. *Notat 25.1.1917 ff.* og *Brev 24.2.1917*.

Notat 25.1.1917 ff.

Notater i Undervisningsministeriets 2. Dep. i anl. af *Brev 23.1.1917*. – Jf. *Brev 24.2.1917*.

Brev 24.2.1917

Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. med svar på *Brev 23.1.1917*. Oplyser at næste udgave af *SRO* (dvs. *SRO 1918*) er under trykning, men at man ved senere udgaver i henhold til ministerens resolution vil sørge for ”at Retskrivningsvejledningen forelægges 1ste Kontor til Erklæring”. Tilføjer at ”det er Tanken at faa den nye Udgave af Ordbogen med dens Retskrivningsvejledning autoriseret til Brug foruden ved alle Lærestalterne overalt i Statstjenesten og i Rigsdagen”. – Jf. *Brev 1.3.1918* og *Larsen, N.A. 26.6.1918*.

3 Se note 2.

SRO 1918

7. udg. af Såbys retskrivningsordbog (*SRO 1891-1919*), udg. af P.K. Thorsen (med Henrik Bertelsen som tilsynsførende på Undervisningsministeriets vegne). Indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, *Bek. 15.12.1900*, *Bek. 25.2.1902* og *SRO 1892-1913* og *SRO 1919*) for **'1892-retskrivningen'** (se *SRO 1892*). Autoriseret af Undervisningsministeriet. Forsynet med en Retskrivningsvejledning der er udarbejdet af Henrik Bertelsen og approberet af ministeriet (se nærmere under *SRO 1919*). Desuden med fortegnelse over ord hvis bogstavering afviger fra *SRO 1896* (se også *SRO 1913*). – Jf. *Notat 16.2.1918 ff.*, *Brev 1.3.1918*, *Bertelsen juni 1918* og *Brev 14.6.1918*. – Næste udg.: *SRO 1919*.

Notat 16.2.1918 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af at *SRO 1918* med Bertelsens Retskrivningsvejledning er udkommet. Med overvejelser om autorisation af bogen ”saavel til Skolebrug som til Statsbrug” og om udsendelse af den til Rigsdagen og ministerierne. – Jf. *Brev 1.3.1918* og *Brev 14.6.1918*.

Brev 1.3.1918

Brev fra Undervisningsministeriet til samtlige ministre og Rigsdagens Bureau med et eksemplar af den nye udg. af *SRO (SRO 1918)*. – Jf. *Brev 14.6.1918*.

Bertelsen juni 1918

Henrik Bertelsens artikel ”Den autoriserede Retskrivning” med bl.a. en redegørelse for forskellene mellem *Bek. 27.2.1892* og Retskrivningsvejledningen i *SRO 1918* og for de ortografiske ændringer fra *SRO 1913* til *SRO 1918*.

Brev 14.6.1918

Brev fra Undervisningsministeriet til samtlige ministerier med et eksemplar af *SRO 1918*. Indeholder desuden en henstilling til ministerierne om at bruge ordbogens retskrivning og kommer derved til at fungere som et statusdirektiv for **'1892-retskrivningen'** som retskrivning for centraladministrationen – Jf. *Brev 1.3.1918*.

Larsen, N.A. 26.6.1918

Brev fra folkeskolekonsulenten til Undervisningsministeriet i anl. af udsendelsen af *SRO 1918*. Er stærkt utilfreds med den fremgangsmåde der er blevet fulgt, herunder indførelsen af pausekomma i Retskrivningsvejledningen. Foreslår at ordbogens udgiver for fremtiden skal forelægge ændringsforslag for en ”lille Kommission” bestående af bl.a. de to undervisningsinspektører (for gymnasieskolen og for realskolen) og folkeskolekonsulenten som skal gøre indstilling til ministeriet, og at hver udgave skal indeholde en fortegnelse over ændringer i forhold til forrige udgave. – Jf. *Notat 30.6.1918 ff.*, *Brev 5.7.1918* og *Bertelsen 21.9.1918*.

Notat 30.6.1918 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Larsen, N.A. 26.6.1918*, bl.a. med overvejelser om sammensætningen af et kommende retskrivningsudvalg (svarende til N.A. Larsens "lille Kommission"). – Jf. *Adresse 17.8.1918*.

Brev 5.7.1918

Brev fra Undervisningsministeriets 1. Dep. til ministeriets 2. Dep. med anmodning om udtalelse om *Larsen, N.A. 26.6.1918*. – Jf. *Brev 15.10.1918*.

Adresse 17.8.1918

Henvendelse fra Dansk Retskrivningsforening til Undervisningsministeriet med opfordring til at nedsætte et fast retskrivningsudvalg (med blandt andet Retskrivningsforeningen repræsenteret) der skal have ansvaret for kommende udgaver af den officielle retskrivningsordbog og "drøfte de Reformer, som efterhaanden maatte anses modne til Gennemførelse". – Jf. *Bertelsen 21.9.1918* og *Dansk Retskrivningsforening dec. 1918*.

Bertelsen 21.9.1918

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Larsen, N.A. 26.6.1918* og *Adresse 17.8.1918*. Tilslutter sig forslaget om et stående retskrivningsudvalg (med henvisning til sine egne tidligere udtalelser i *Bertelsen juni 1918*) og fremsætter et detaljeret forslag til udvalgets sammensætning. Foreslår desuden at der til afløsning af SRO udarbejdes en ny retskrivningsordbog som kan udgives af Gyldendal og autoriseres af ministeriet. – Jf. *Notat 24.9.1918 ff.*, *Brev 15.10.1918*, *Larsen, N.A. 26.10.1918* og *Bertelsen, Larsen & Rønning 28.6.1919*.

Notat 24.9.1918 ff.

Notater (i anl. af *Bertelsen 21.9.1918*) i Undervisningsministeriet om evt. oprettelse af et retskrivningsudvalg. – Jf. *Brev 15.10.1918*.

Brev 15.10.1918

Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. med svar på *Brev 5.7.1918*, bilagt *Bertelsen 21.9.1918*, og med anmodning om udtalelse om sammensætningen af et evt. retskrivningsudvalg. – Jf. *Larsen, N.A. 26.10.1918*.

Larsen, N.A. 26.10.1918

Udtalelse fra folkeskolekonsulenten i anl. af *Brev 15.10.1918* (med *Bertelsen 21.9.1918*), bl.a. med ændringsforslag til sammensætning af et evt. retskrivningsudvalg. – Jf. *Bertelsen, Larsen & Rønning 28.6.1919*.

Dansk Retskrivningsforening dec. 1918

Ansøgning til Undervisningsministeriet om støtte til udarbejdelse af en dansk udtale-

ordbog, der bl.a. skal ses som et led i foreningens ”Bestræbelser for at bringe den danske Retskrivning i en sund og fast Udvikling”. – Jf. *Notat 6.1.1919 f.*

Stednavneudvalget 2.12.1918

Detaljerede retskrivningsregler for stednavne, indstillet af Underudvalget angaaende Stednavnenes praktiske Stavning okt. 1918, vedtaget af Stednavneudvalget 2.12.1918. – Jf. *Stednavneliste 1932.*

SRO 1919

8. udg. af Søbys retskrivningsordbog (*SRO 1891-1919*), udg. af P.K. Thorsen (med Henrik Bertelsen som tilsynsførende på Undervisningsministeriets vegne). Indholdsdirektiv (sammen med *Bek.-Leds. 27.2.1892, Bek.-Retskr. 27.2.1892, Bek. 15.12.1900, Bek. 25.2.1902* og *SRO 1892-1918*) for **’1892-retskrivningen’** (se *SRO 1892*). Autoriseret af Undervisningsministeriet. Forsynet med en Retskrivningsvejledning der er udarbejdet af Henrik Bertelsen og godkendt af ministeriet. If. Retskrivningsvejledningens forord (s. XII) er vejledningen udarbejdet på grundlag af *Bek.-Retskr. 27.2.1892, Bek. 15.12.1900* og *Bek. 25.2.1902*, og med så godt som alle regler og eksempler fra disse bekendtgørelser optaget. Desuden med fortegnelse over ord hvis bogstavering afviger fra *SRO 1896*, og med liste over rettelser og tilføjelser i forhold til *SRO 1918*. – Afløses af *DRO 1923*.

Stednavneliste 1919

Retskrivningsliste for navne på sogne, kommuner og trafiksteder i Nord- og Mellemslesvig. Vedtaget af Stednavneudvalget 23.4.1919. Den første retskrivningsliste udsendt af Stednavneudvalget. Listen fik ”ikke meddelt nogen formel Autorisation, men fordeltes (i Juni 1919) til Administrationen gennem Undervisningsministeriet, akcepteredes fra alle Sider og blev anvendt af den danske Administration ved Genforeningen” (*Knudsen, Gunnar 1935*, s. 41). – Jf. *Stednavneliste 1922* og *Stednavneliste 1948*.

Bertelsen, Larsen & Rønning 28.6.1919

Indstilling til Undervisningsministeriet fra undervisningsinspektørerne for gymnasiet (Bertelsen) og realskolen (Rønning) og fra folkeskolekonsulenten (N.A. Larsen) om nedsættelse af et stående retskrivningsudvalg. Med forslag til udvalgets sammensætning, kompetence og opgaver. – Jf. *Notat 10.3.1920 ff.* og *Brev 31.3.1920*.

Notat 6.1.1919 f.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Dansk Retskrivningsforening dec. 1918*. Foreslår sagen stillet i bero til et retskrivningsudvalg er nedsat, som så kan høres.

Dansklærerforeningen 7.12.1919

Brev til Undervisningsministeriet med ansøgning om at Dansklærerforeningen bliver repræsenteret i Retskrivningsudvalget. – Jf. *Notat 11.12.1919 ff.* og *Brev 23.12.1919*.

Notat 11.12.1919 ff.

Notater 11.-13.12.1919 i Undervisningsministeriet i anl. af *Dansklærerforeningen* 7.12.1919. – Jf. *Brev* 23.12.1919.

Brev 23.12.1919

Afslag fra Undervisningsministeriet på *Dansklærerforeningen* 7.12.1919.

Stednavneliste 1920

Retskrivningsliste over de for administration og samfærdsel vigtigste danske stednavne. Vedtaget af Stednavneudvalget 24.6.1920. – Jf. *Stednavneliste* 1922.

Notat 10.3.1920 ff.

Notater om beskikkelse af medlemmer af og formand for Retskrivningsudvalget. – Jf. *Brev* 31.3.1920.

Brev 31.3.1920

Brev fra Undervisningsministeriet hvorved der nedsættes et stående ministerielt Retskrivningsudvalg med medlemmerne Henrik Bertelsen (formand), Marius Kristensen, N.A. Larsen, Poul Levin, F. Rønning og Kr. Sandfeld. Udvalget ophæves med *Brev* 18.10.1948a, og afløses af RO-Udvalget-1948 (jf. *Brev* 18.10.1948b). – Jf. *Brev* 14.4.1920.

Brev 14.4.1920

Brev fra Undervisningsministeriet til Retskrivningsudvalget (nedsat med *Brev* 31.3.1920). Statusdirektiv (sammen med *Brev* 13.4.1943) for **'1923-retskrivningen'** med fastsættelse af udvalgets kommissorium: Udvalget skal have godkendt større og principielle retskrivningsændringer i ministeriet, men kan selv foretage mindre ændringer. Udvalget skal desuden lade udarbejde en autoriseret retskrivningsordbog og retskrivningsvejledning og besørge dem udgivet. – Kommissoriet indskrænkes med *Brev* 13.4.1943.

RUdvProt. 1920-1948

Retskrivningsudvalgets *Forhandlingsprotokol* 1920-1948, ført af Henrik Bertelsen og (især) Jørgen Glahder. – Jf. tillægget *Retskrivningsudvalget* 23.11.1946.

KlinO. 1921

Klinisk Ordbog, dvs. ordbog over det klinisk-medicinske ordforråd. Fungerer som indholdsdirektiv (sammen med *ManusvejlMedicin* 1961-1962 (sept. 1961 ff.)), *OdontO.* 1970, *Svartz-Malmberg & Goldmann* 1978 og *Engelbrecht & Riis* 9.6.1997) for sundhedsvidenskabelig retskrivning. Nye udg. 1937, 1945, 1951, 1958, 1962, 1966, 1969, 1972, 1974, 1977, 1980, 1984, 1991, 1996, 2004.

Adresse 27.1.1921

Adresse fra Danmarks Lærerforening til Retskrivningsudvalget med henstilling om at afskaffe de store begyndelsesbogstaver i appellativer. – Jf. *Retskrivningsudvalget* 12.3.1921.

Bertelsen 17.2.1921

Brev til Retskrivningsudvalgets medlemmer om sit tidligere rundsendte forslag til indstilling til ministeriet om afskaffelse af store bogstaver i appellativer. – Jf. *Retskrivningsudvalget* 12.3.1921.

Adresse 25.2.1921

Resolution fra Københavns Kommunelærerforening og Københavns Kommunelærerindeforening til Retskrivningsudvalget om afskaffelse af de store begyndelsesbogstaver i appellativer. – Jf. *Retskrivningsudvalget* 12.3.1921.

Retskrivningsudvalget 12.3.1921

Indstilling (i forlængelse af *Bertelsen* 17.2.1921 og på baggrund af bl.a. *Adresse* 27.1.1921) fra Retskrivningsudvalgets flertal (alle undtagen N.A. Larsen) til Undervisningsministeriet om at pålægge udvalget i den førstkommende udgave af retskrivningsordbogen at indføre små begyndelsesbogstaver i appellativer, evt. blot som valgfri mulighed. Desuden med kort indstilling fra Larsen om ikke at foretage den nævnte ændring i retskrivningen. – Jf. *Brev* 19.3.1921, *Larsen, N.A.* 6.4.1921, *Retskrivningsudvalget* 14.11.1921 og *Retskrivningsudvalget* 31.10.1933.

Brev 19.3.1921

Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. med anmodning om udtalelse i anl. af *Retskrivningsudvalget* 12.3.1921. – Jf. *Larsen, N.A.* 6.4.1921, *Notat* 11.4.1921 og *Brev* 1.9.1921.

Larsen, N.A. 6.4.1921

Udtalelse fra folkeskolekonsulenten (på baggrund af *Brev* 19.3.1921) til Undervisningsministeriets 1. Dep. om *Retskrivningsudvalget* 12.3.1921 med kraftig imødegåelse af flertallets indstilling. – Jf. *Notat* 11.4.1921.

Notat 11.4.1921

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Retskrivningsudvalget* 12.3.1921 og *Larsen, N.A.* 6.4.1921.

Resolution 4.8.1921

Resolution fra Danmarks Lærerforening om afskaffelse af de store begyndelsesbogstaver i appellativer, vedtaget på det 8. skolemøde 3.-5.8.1921. Resolution med samme indhold vedtaget på 6. skolemøde (se *Resolution* 7.8.1907).

Brev 1.9.1921

Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. med erindring om *Brev 19.3.1921*. Med blyantspåtegningerne ”Hos Ministeren” og ”Staar paa Ministermøde”.

Retskrivningsudvalget 21.9.1921

Brev til Undervisningsministeriet om økonomi, forlags- og forfatterforhold i forbindelse med udgivelsen af den ministerielle retskrivningsordbog. Med oplysning om at Glahder har påtaget sig at udarbejde selve ordbogen, og at Bertelsen vil udarbejde Retskrivningsvejledningen.

Retskrivningsudvalget 14.11.1921

Brev til Undervisningsministeriet om autorisationen af den ministerielle retskrivningsordbog. Med henstilling (i forståelse med Gyldendal) til ministeriet om at meddele Gyldendal at autorisationen af SRO bortfalder når den ministerielle ordbog (dvs. *DRO 1923*) foreligger. Desuden med anmodning om snarligt svar på *Retskrivningsudvalget 12.3.1921*. – Jf. *Notat 16.11.1921 ff.* og *Brev 22.11.1921*.

Notat 16.11.1921 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Retskrivningsudvalget 14.11.1921*. Med oplysning om at sagen om de små bogstaver har været to gange i ministermøde, at den ligger hos ministeren, der ikke har villet resolve, og at den må ”til ny Forhandling i Ministermøde”.

Brev 22.11.1921

Brev (på baggrund af *Retskrivningsudvalget 14.11.1921*) fra Undervisningsministeriet til Gyldendal om at den autorisation der i *Brev 16.1.1915* er meddelt Såbys ordbog (SRO, sidste udg. SRO 1919), bortfalder når 1. udg. af *DRO* (dvs. *DRO 1923*) foreligger. – Jf. i bibliografien *Retskrivningsudvalget & Gyldendal 16.12.1921* (kontrakt om *DRO*).

Stednavneliste 1922

Retskrivningsliste over de for administration og samfærdsel vigtigste danske stednavne. Vedtaget af Stednavneudvalget 24.6.1920 (jf. *Stednavneliste 1920*) og 10.12.1921, søgt ministerielt autoriseret, men uden resultat. – Jf. *Stednavneliste 1932*.

Adresse jan. 1922

Adresse fra Danmarks Lærerforening, Danmarks Realskoleforening, Dansk Friskoleforening, Dansk lærerforening, Den danske Pigeskole, Det pædagogiske Selskab i København, Gymnasieskolernes Lærerforening, Københavns Kommunalærerforening, Københavns Kommunalærerindeforening og forskellige skoledirektører mv. til regeringen med opfordring til at afskaffe de store begyndelsesbogstaver i appellativer.

Folketinget 23.10.-7.11.1922

Debat om små og store bogstaver. Med 5 indlæg, se i bibliografien: *Søgaard 23.10.1922*, *Sundbo 23.10.1922*, *Hedegaard 25.10.1922*, *Sporon-Fiedler 26.10.1922* og *Appel, Jacob 7.11.1922* (undervisningsministeren).

Adresse 21.12.1922

Resolution for bevarelse af de store begyndelsesbogstaver fra Foreningen af Venstreblade i Danmark og Foreningen for den konservative Presse i Danmark til kultusminister Jacob Appel.

DRO 1923-1946

Dansk Retskrivningsordbog (DRO) udg. af Undervisningsministeriets Retskrivningsudvalg, udarbejdet af Jørgen Glahder (alfabetisk del) og Henrik Bertelsen (retskrivningsvejledning, se *SRO 1918* og *SRO 1919*), 1. udg. – 3. udg., 5. opl. Den tredje officielle danske retskrivningsordbog (afløser *SRO 1891-1919*). Indholdsdirektiv for forskellige normer 1923-1955, således for **'1923-retskrivningen'** (se nærmere nedenfor under *DRO 1923*), **'1933-statsretskrivningen'** (se nærmere under *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*), **'1948-retskrivningen'** (se nærmere under *Bek. 22.3.1948*) og **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (1924-, 1933- og 1948-versionen; se nærmere under *RigsdRetskr. okt. 1924*, *RigsdRetskr. okt. 1933* og *RigsdRetskr. okt. 1948*). – Se i øvrigt under de enkelte udgaver: *DRO 1923*, *DRO 1925*, *DRO 1929*. – Afløses af *RO1 1955-1985*.

DRO 1923

1. udg. af *Dansk Retskrivningsordbog* (*DRO 1923-1946*), udgivet af Undervisningsministeriets Retskrivningsudvalg. Indholdsdirektiv (sammen med *DRO 1925-1929* og på grundlag af *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, *Bek. 15.12.1900* og *Bek. 25.2.1902*) for **'1923-retskrivningen'** (jf. *Brev 14.4.1920*). Med fortegnelse over ord hvis bogstavering afviger fra *SRO 1919* (dog undtaget de tilfælde hvor bogstaveringen i den alfabetiske del blot er bragt i overensstemmelse med Retskrivningsvejledningen). – Afløser *SRO 1891-1919*. – Næste udg.: *DRO 1925*. – Jf. *Brev 14.10.1932*, *Retskrivningsudvalget 13.2.1933* og *Brev 13.4.1943*.

RigsdRetskr. okt. 1924

Arket *Ortografi i "Rigsdagstidenden"* med ordliste og enkelte retskrivningsregler. (Status- og) indholdsdirektiv (sammen med *RigsdRetskr. 14.9.1931*) for **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (1924-versionen), der tillige har *DRO 1923* ff. og *Ortografi i Indfødsret [1932?]* som indholdsdirektiver. – Afløser *Rigsdagens Bureau 3.7.1913*. – Afløses af *RigsdRetskr. 14.9.1931*.

DRO 1925

2. udg. af *Dansk Retskrivningsordbog* (*DRO 1923-1946*), udgivet af Undervisnings-

ministeriets Retskrivningsudvalg. Indholdsdirektiv (sammen med *DRO 1923* og *1929* og på grundlag af *Bek.-Retskr. 27.2.1892* mv.; se *DRO 1923*) for **'1923-retskrivningen'**. Med fortegnelse over ord hvis bogstavering afviger fra *DRO 1923*. – Næste udg.: *DRO 1929*.

Lov 31.3.1926

Ændringslov til *Lov 14.12.1857* om gader mv. i København. Fastsætter at kommunalbestyrelsens godkendelse skal indhentes ved navngivning af private veje mv.

DRO 1929

3. udg. af *Dansk Retskrivningsordbog (DRO 1923-1946)*, udgivet af Undervisningsministeriets Retskrivningsudvalg. Indholdsdirektiv (sammen med *DRO 1923* og *1925* og på grundlag af *Bek.-Retskr. 27.2.1892* mv.; se *DRO 1923*) for **'1923-retskrivningen'** og (sammen med *DRO 1923* og *1925* og *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*) for **'1933-statsretskrivningen'** (jf. *Brev 28.6.1933a* og *Rigsdagens Bureau 18.9.1933*). Indtil udsendelsen af *RO1 1955* tillige (modificeret af *Bek. 22.3.1948*) indholdsdirektiv for **'1948-retskrivningen'**. Med fortegnelse over ord i *DRO 1925* og *DRO 1929* hvis bogstavering afviger fra *DRO 1923*. – Afløses af *RO1 1955*.

Folketinget 15.10.1929-30.10.1930

Debat om evt. nedsættelse af en kommission til reformering af retskrivningen. Med 5 indlæg, se i bibliografien: *Rasmussen, Vilhelm 15.10.1929*, *Borghjerg 22.10.1929* (undervisningsministeren), *Rasmussen, Vilhelm 23.10.1930*, *Borghjerg 29.10.1930* (undervisningsministeren), *Frisch 30.10.1930*. – Jf. *Notat o. 18.10.1929*, *Bertelsen 19.10.1929* og "Folketinget 27.10.-2.11.1933".

Notat o. 18.10.1929

Notat i Undervisningsministeriet i anl. af *Rasmussen, Vilhelm 15.10.1929* (se "Folketinget 15.10.1929-30.10.1930").

Bertelsen 19.10.1929

Brev (i anl. af *Rasmussen, Vilhelm 15.10.1929*) til undervisningsministeren om retskrivningssagen i Danmark. Danner grundlag for *Borghjerg 22.10.1929* (se "Folketinget 15.10.1929-30.10.1930").

Folketinget 22.10.1929

Se "Folketinget 15.10.1929-30.10.1930".

Bertelsen 14.4.1930

Brev til Undervisningsministeriet med meddelelse om at han af helbredshensyn nedlægger sit hverv som medlem af og formand for Retskrivningsudvalget. Desuden bl.a.

med forslag om udvalgets kommende sammensætning og med bemærkninger om ejerforholdet til ordliste og vejledning i *DRO*. – Jf. *Notat 23.4.1930 f.*

Notat 23.4.1930 f.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Bertelsen 14.4.1930*.

Folketinget 23.-30.10.1930

Se ”Folketinget 15.10.1929-30.10.1930”.

RigsdRetskr. 14.9.1931

Revideret version af *RigsdRetskr. okt. 1924*. (Status- og indholdsdirektiv (sammen med *RigsdRetskr. okt. 1924*) for ’**1871-rigsdagsretskrivningen**’ (1924-versionen), der tillige har *DRO 1923 ff.* og *Ortografi i Indfødsret [1932?]* som indholdsdirektiver. Forelagt for Retskrivningsudvalget med *Brev 18.1.1933*, korrigeret i *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*. – Afløses af *RigsdRetskr. okt. 1933*.

Brev 19.9.1931

Brev fra Undervisningsministeriet om overflytning fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet af beføjelsen til at autorisere stavemåder for stednavne. – Jf. *Brev 9.4.1932*.

Notat 26.10.1931 f.

Notater i Undervisningsministeriet om F.C. Kaalund-Jørgensens beskikkelse som N.A. Larsens efterfølger i Retskrivningsudvalget.

Brev 9.4.1932

Brev fra Statsministeriet om overflytning fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet af beføjelsen til at autorisere stavemåder for stednavne. – Jf. *Brev 19.9.1931* og *Stednavneliste 1932*.

Stednavneliste 1932

Retskrivningsliste for Sjællands stednavne, autoriseret af Statsministeriet (den første stednavneliste med ministeriel autorisation). Med oversigt over de ortografiske principper der ligger til grund for listens stavemåder (jf. *Stednavneliste 1978*). – Jf. *Stednavneliste 1938*. – Afløses af *Stednavneliste 1978*.

Ortografi i Indfødsret [1932?]

Alfabetisk liste (1 s.) med foreskrevne stavemåder og ordformer, formentlig til brug for udfærdigelse af dokumenter i forbindelse med Rigsdagens bevilling af indfødsret. Indholdsdirektiv (sammen med bl.a. *DRO 1923 ff.*, se *RigsdRetskr. okt. 1924*) for ’**1871-rigsdagsretskrivningen**’ (1924-versionen). Forelagt for Retskrivningsudvalget med *Brev 18.1.1933*, korrigeret i *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*.

Brev 14.10.1932

Brev fra Folketingets formand til statsministeren (Stauning) om det ønskelige i en ensartet retskrivning i Rigsdag og ministerier, med forslag om nærmere forhandling mellem repræsentanter for ministerierne og Rigsdagens tjenestemænd om brugen af DRO (1923 ff.) som grundlag for en ensartet retskrivning. – Jf. *Brev 18.10.1932*, *Notat 6.1.1933*, *Brev 18.1.1933*, *Brev 1.5.1933* og *Brev 28.6.1933a*.

Brev 18.10.1932

Anmodning (i anl. af *Brev 14.10.1932*) fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet om at udpege repræsentanter til forhandling om en ensartet retskrivning i Rigsdag og ministerier. Besvares med *Brev 28.10.1932* (se bibliografien), der oplyser at departementschef Graae og kontorchef Barfod vil deltage i forhandlingerne. – Jf. *Notat 6.1.1933*.

Notat 6.1.1933

Notater i Undervisningsministeriet efter møde samme dag mellem repræsentanter for ministerierne og Rigsdagens tjenestemænd (jf. *Brev 14.10.1932*). – Jf. *Brev 18.1.1933*.

Brev 18.1.1933

Brev (på baggrund af møde 6.1.1933, jf. *Notat 6.1.1933*) fra Undervisningsministeriet til Retskrivningsudvalget med anmodning om udtalelse om visse retskrivningsspørgsmål, specielt med opfordring til udvalget om at foreslå valg mellem alternative stavemåder til brug for administrationen og Rigsdagen. Med bl.a. *RigsdRetskr. 14.9.1931* og *Ortografi i Indfødsret [1932?]* som bilag. – Jf. *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*.

Retskrivningsudvalget 13.2.1933

Svar på *Brev 18.1.1933*, med redegørelse for Retskrivningsudvalgets syn på dobbeltformer og med kommentarer (korrektioner) til *RigsdRetskr. 14.9.1931* og *Ortografi i Indfødsret [1932?]*. Indholdsdirektiv (sammen med DRO 1929) for **'1933-statsretskrivningen'** (jf. *Brev 28.6.1933a* og *Rigsdagens Bureau 18.9.1933*). – Jf. *Notat 24.2.1933 ff.*, *Brev 1.5.1933*, *Rigsdagens Bureau 26.5.1933* og *RigsdRetskr. okt. 1933*.

Notat 24.2.1933 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*.

Brev 1.5.1933

Brev fra Undervisningsministeriet til Rigsdagens Præsidium i forlængelse af møde 6.1.1933 (jf. *Notat 6.1.1933*) mellem repræsentanter for Rigsdagen og ministerierne om ensartet retskrivning, med *Retskrivningsudvalget 13.2.1933* som bilag og med tilslutning til indholdet i det. – Jf. *Rigsdagens Bureau 26.5.1933*.

Rigsdagens Bureau 26.5.1933

Brev til Undervisningsministeriet i anl. af *Brev 1.5.1933* med tiltræden af *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*.

Notat 7.6.1933 ff.

Notater i Undervisningsministeriet med henblik på udsendelsen af *Brev 28.6.1933a*.

Brev 28.6.1933a

Brev fra Undervisningsministeriet til samtlige ministerier om forhandlingerne vedrørende en ensartet retskrivning inden for ministerierne og Rigsdagen (jf. *Notat 6.1.1933*). Anbefaler (diskret) at man følger '**1933-statsretskrivningen**' (jf. *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*) og fungerer dermed (sammen med *Rigsdagens Bureau 18.9.1933*) som statusdirektiv for denne retskrivning. Underretning om udsendelsen af dette brev sendes til Rigsdagens Bureau med *Brev 28.6.1933b* (se bibliografien). – Jf. *Notat 7.6.1933 ff.*, *Notat 5.7.1933*, *Aktieselskabs-Registeret 22.7.1933* og *Rigsdagens Bureau 18.9.1933*.

Notat 5.7.1933

Notater i Undervisningsministeriets 1. Dep. i anl. af *Brev 28.6.1933a*, specielt om departementets forpligtelse til at følge *DRO*.

Aktieselskabs-Registeret 22.7.1933

Brev til Handelsministeriet i anl. af *Brev 28.6.1933a*. Er villig til at følge anbefalingen i *Brev 28.6.1933a*, men med det forbehold at man ikke er berettiget til at ændre (eller afvise) stavemåder af selskabsnavne som måtte være i uoverensstemmelse med *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*. – Jf. *Notat 31.7.1933 f.*

Notat 31.7.1933 f.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Aktieselskabs-Registeret 22.7.1933*, der tages til efterretning.

Rigsdagens Bureau 18.9.1933

Anmodning (med henvisning til *Brev 28.6.1933a*) om at Retskrivningsudvalgets direktiver (jf. *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*) også må blive fulgt for Rigsdagens vedkommende. Fungerer (sammen med *Brev 28.6.1933a*) som statusdirektiv for '**1933-statsretskrivningen**'.

Ipsen, E.J. 21.9.1933

Brev til Undervisningsministeriet med forslag om nedsættelse af en sprogkommission til modernisering af skriftsproget, med *Ipsen, E.J. 14.9.1933* (se bibliografien) som bilag. – Jf. *Notat 29.9.1933 ff.*, *Retskrivningsudvalget 6.2.1934* og *Kaalund-Jørgensen 25.3.1934*.

Notat 29.9.1933 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Ipsen, E.J. 21.9.1933*. – Jf. *Notat 9.11.1933 ff.*

RigsdRetskr. okt. 1933

Revideret version af *RigsdRetskr. 14.9.1931*, med korrektionerne fra *Retskrivningsudvalget 13.2.1933* indført. (Status- og) indholdsdirektiv for **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (1933-versionen), der tillige har *DRO 1923 ff.* som indholdsdirektiv. – Afløses af *Rigsd-Retskr. okt. 1948*.

Folketinget 27.10.-2.11.1933

Debat om en evt. retskrivningsreform (jf. også "Folketinget 15.10.1929-30.10.1930"). Med 2 indlæg, se i bibliografien: *Rasmussen, Vilhelm 27.10.1933* og *Borghjerg 2.11.1933* (undervisningsministeren).

Retskrivningsudvalget 31.10.1933

Fornyset indstilling (med henvisning til *Retskrivningsudvalget 12.3.1921*) til Undervisningsministeriet om at indføre små begyndelsesbogstaver i appellativer. Med konkret forslag til nye regler for brug af store og små bogstaver (formuleret som ændring af § 2 i *Bek.-Retskr. 27.2.1892*), forelagt 22.4.1934 af Glahder og Kaalund-Jørgensen for Danmarks Lærerforenings hovedstyrelse, der på den baggrund lod udarbejde *Danmarks Lærerforening maj 1934*. – Jf. *Notat 3.11.1933 f.*, *Brev 7.11.1933*, *Notat 24.11.1933 ff.*, *Notat 25.1.1934 ff.*, *Retskrivningsudvalget 15.5.1934* og *Retskrivningsudvalget 21.12.1935*.

Folketinget 2.11.1933

Se "Folketinget 27.10.-2.11.1933".

Notat 3.11.1933 f.

Notater i Undervisningsministeriets 2. Dep. i anl. af *Retskrivningsudvalget 31.10.1933*, bl.a. om placeringen af retskrivningen i 1. eller 2. Dep. (jf. *Notat 25.5.1916 ff.*).

Brev 7.11.1933

Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. med anmodning om udtalelse i anl. af *Retskrivningsudvalget 31.10.1933*. – Jf. *Notat 24.11.1933 ff.* og *Brev 22.2.1934*.

Notat 9.11.1933 ff.

Notater (i forlængelse af *Notat 29.9.1933 ff.* og på baggrund af bl.a. *Ipsen, E.J. 21.9.1933* (se ovenfor) og *Henningsen 26.8.1933* og *20.9.1933* (se bibliografien)) i Undervisningsministeriets 2. Dep. om evt. nedsættelse en sprogkommission.

Notat 24.11.1933 ff.

Notater i Undervisningsministeriets 1. Dep. i anl. af *Retskrivningsudvalget 31.10.1933* og *Brev 7.11.1933*. – Jf. *Notat 25.1.1934 ff.*

Notat 25.1.1934 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af især *Retskrivningsudvalget 31.10.1933*. Bl.a. med oplysning (af 1.2.1936) om at ”Ministeren [dvs. Jørgen Jørgensen] talte om Sagen forleden og udtalte sig for en Reform”.

Retskrivningsudvalget 6.2.1934

Udtalelse til Undervisningsministeriet om *Ipsen, E.J. 21.9.1933*. Udvalget anser nedsettelsen af en kommission som den foreslåede for unødvendig. – Jf. *Brev 22.2.1934* og *Kaalund-Jørgensen 25.3.1934*.

Brev 22.2.1934

Brev (i forbindelse med *Brev 7.11.1933*) fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. bilagt *Ipsen, E.J. 21.9.1933* og *Retskrivningsudvalget 6.2.1934*, med tilslutning til Retskrivningsudvalget.

Notat 24.2.1934

Notater (6 linjer) i Undervisningsministeriets 1. Dep. i anl. af *Brev 22.2.1934*.

Kaalund-Jørgensen 25.3.1934

Udtalelse fra folkeskolekonsulenten til Undervisningsministeriet i anl. af *Ipsen, E.J. 21.9.1933* og *Retskrivningsudvalget 6.2.1934*, med tilslutning til Retskrivningsudvalget (hvis skrivelse han som medlem af udvalget er medansvarlig for).

Danmarks Lærerforening maj 1934

Forslag om indskrænkning i brugen af store begyndelsesbogstaver udarbejdet på baggrund af *Retskrivningsudvalget 31.10.1933* af Valdemar Lassen på hovedstyrelsens vegne. Tilsendt Retskrivningsudvalget 13.6.1934, hvorefter det ”rundsendes og sanktioneres af medlemmerne” (*RUdvProt.*, s. 69), jf. *Glahder 22.6.1934*. Vedtaget i let forkortet form på Danmarks Lærerforenings repræsentantskabsmøde 8.8.1934. – Jf. *Retskrivningsudvalget 15.5.1934* og *Glahder 22.6.1934*.

Retskrivningsudvalget 15.5.1934

Revideret version af *Retskrivningsudvalget 31.10.1933* på grundlag af kritiske bemærkninger fra Danmarks Lærerforenings hovedstyrelse på møde 22.4.1934 med Glahder og Kaalund-Jørgensen (jf. *Danmarks Lærerforening maj 1934*). – Jf. *Glahder 22.6.1934*.

Glahder 22.6.1934

Brev til medlemmerne af Retskrivningsudvalget med afskrifter af *Danmarks Lærerforening* maj 1934 og *Retskrivningsudvalget* 15.5.1934 til udtalelse hos medlemmerne.

Folketinget 24.10.-7.11.1934

Debat om brug af små bogstaver i skolerne. Med 2 indlæg, se i bibliografien: *Bomholt* 24.10.1934 og *Borbjerg* 7.11.1934.

Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935

Udkast til Retskrivningsvejledning til næste udg. af *DRO*. Udarbejdet til møde i Retskrivningsudvalget 26.11.1935 og sendt til Undervisningsministeriet o. 20.1.1936. Drøftet (sammen med *Retskrivningsudvalget* 21.12.1935) og revideret på møde 12.5.1936 mellem udvalget og ministeriets departementschefer. – Jf. *Notat* 24.1.1936 ff., *Højberg Christensen* 28.1.1936 og *Notat* 14.5.1936 ff.

Retskrivningsudvalget 21.12.1935

Indstilling (med henvisning til *Retskrivningsudvalget* 31.10.1933) til Undervisningsministeriet om at skolerne stilles frit mht. indøvelsen af store bogstaver i appellativer, og om ændring af *kunne/kunde* osv. til *kunde/kunde* osv. Drøftet (sammen med *Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935*) på møde 12.5.1936 mellem udvalget og ministeriets departementschefer. – Jf. *Notat* 2.1.1936 ff., *Notat* 24.1.1936 ff., *Højberg Christensen* 28.1.1936, *Notat* 14.5.1936 ff. og *Retskrivningsudvalget* 24.9.1937.

Notat 2.1.1936 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Retskrivningsudvalget* 21.12.1935.

Kaalund-Jørgensen 10.1.1936

Udtalelse fra folkeskolekonsulenten til Undervisningsministeriet om *Retskrivningsudvalget* 31.10.1933 og 21.12.1935. Med tilslutning til udvalget (som han selv er medlem af) og med forslag om en 5-års overgangsperiode.

Notat 24.1.1936 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Retskrivningsudvalget* 21.12.1935 og *Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935* (afleveret til ministeriet o. 20.1.1936). Med oplysninger om møde 16.1.1936 mellem ministeren (Jørgen Jørgensen) og Retskrivningsudvalgets formand, Marius Kristensen, om *Retskrivningsudvalget* 21.12.1935.

Højberg Christensen 28.1.1936

Brev fra undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne til Undervisningsministeriet i anl. af *Retskrivningsudvalget* 21.12.1935. Tilslutter sig udvalget (som han selv er medlem af) mht. afskaffelsen af store bogstaver i appellativer, og tilslutter sig også at udvalget

nu (efter hvad formanden, Marius Kristensen, har meddelt Højberg Christensen) har opgivet forslaget om ændring af *kunne* osv. til *kunde* osv. Desuden med oplysninger om proceduren ved udarbejdelsen af forslag til ny Retskrivningsvejledning (dvs. *Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935*). – Jf. *Notat 8.2.1936*.

Notat 8.2.1936

Notater 8.2.1936 i Undervisningsministeriet i anl. af *Højberg Christensen 28.1.1936*. Noterer at forslaget i *Retskrivningsudvalget 21.12.1935* om ændring af *kunne* osv. må anses for bortfaldet. – Jf. *Notat 14.5.1936 ff.* og *Retskrivningsudvalget 24.9.1937*.

Notat 14.5.1936 ff.

Notater i Undervisningsministeriet om møde 12.5.1936 mellem Retskrivningsudvalget og ministeriets departementschefer om *Retskrivningsudvalget 21.12.1935* og *Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935* og om sagens videre behandling (jf. ”Ministermøde 17.6.1938”).

Folketinget 16.-29.10.1936

Debat om retskrivningsspørgsmålet. Med 9 indlæg, se i bibliografien: *Rasmussen, Vilhelm 16.10.1936*, *Pedersen, Laurits 22.10.1936*, *Rasmussen, Vilhelm 22.10.1936*, *Jensen, Marius 23.10.1936*, *Mortensen, A.C. 23.10.1936*, *Vesterager 29.10.1936a-b* og *Sneum 29.10.1936a-b*.

KlinO. 1937

2. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Jensen, Johanne 23.9.1937

Brev til undervisningsminister Jørgen Jørgensen i anl. af den evt. kommende retskrivningsreform. For afskaffelse af de store bogstaver og for reformering mht. stumt *h* og *d*.

Retskrivningsudvalget 24.9.1937

Indstilling (med henvisning til tidligere indsendte forslag (senest *Retskrivningsudvalget 21.12.1935*)) til Undervisningsministeriet om (1) store og små bogstaver (principalt afskaffelse af store bogstaver i appellativer, subsidiært indskrænkning til brug i egentlige substantiver), (2) fordanskning af fremmedord og (3) regulering af *kunne/kunde* osv. (et flertal ønsker *nn* osv. > *nd* osv., ét mindretal *nd* osv. > *nn* osv., et andet mindretal ønsker uændret brug af *nn/nd* osv.; jf. *Notat 8.2.1936*). (4) Mht. øvrige ændringer (specielt tegnsætning, særskrivning/sammenskrivning, orddeling) indstilles det at det overlades udvalget ”at træffe Afgørelse under eget Ansvar”. – Jf. *Notat 30.9.1937 ff.*, ”Ministermøde 17.6.1938”, *Brev 8.7.1938* og *Retskrivningsudvalget 30.1.1940*.

Notat 30.9.1937 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Retskrivningsudvalget 24.9.1937*.

Stednavneliste 1938

Retskrivningsliste for stednavne på Lolland, Falster, Fyn og Bornholm, autoriseret af Statsministeriet. Med rettelsesliste til *Stednavneliste 1932*. – Jf. *Stednavneliste 1948*. – Afløses af *Stednavneliste 1978*.

Ministermøde 17.6.1938

Ministermøde hvor undervisningsminister Jørgen Jørgensen (på baggrund af *Retskrivningsudvalget 24.9.1937*) foreslår at *DRO* optrykkes ”i det væsentlige uændret, således at spørgsmålet om store eller små bogstaver udskydes til senere afgørelse, når det har været genstand for mere diskussion i offentligheden” (*Kaarsted 1984*, s. 239). – Jf. *Brev 8.7.1938*.

Brev 8.7.1938

Brev fra Undervisningsministeriet med svar på *Retskrivningsudvalget 24.9.1937* på grundlag af ministermødet 17.6.1938 (se ovenfor). Meddeler at *DRO* skal genoptrykkes, ”hvorefter der i den kommende Tid vil kunne føres Forhandling om de nye Retskrivningslinjer i en kommende Udgave af Ordbogen”.

Folketinget 3.-24.11.1938

Debat om det nordiske sprogfællesskab, herunder nordiske hensyn i retskrivningen. Med 4 indlæg, se i bibliografien: *Vanggaard 3.11.1938*, *Hassing-Jørgensen 4.11.1938*, *Stauning 22.11.1938* (statsministeren), *Jørgensen, Jørgen 24.11.1938* (undervisningsministeren).

5.5. Fra 1940 til 1949

Stikord

Regler for brug af små og store bogstaver fra Dansk Forening til Nordisk Sprogøgt (1942, 29.12.1946 mv.) – Stavning af personnavne i kirkebøger (11.4.1942 mv.) – Indskrænkning af Retskrivningsudvalgets beføjelser (13.4.1943) – Folketingsdebat om små og store bogstaver (6.12.1945-16.1.1946) – Kommunal retskrivning med små bogstaver (10.12.1946, 29.12.1946) – Stednavneliste (1948) – Ministermøde om indførelse af små bogstaver (12.1.1948) – Folketingsdebat i anl. af Hartvig Frischs planer om en retskrivningsreform (15.1.-20.2.1948) – Evt. oprettelse af et ministerielt sprognævn (9.3.1948 mv., 15.9.1949) – Hartvig Frischs retskrivningsreform (22.3.1948) – **’1948-retskrivningen’** – Brug af *å/aa* i personnavne og af store og små bogstaver i to- og flerleddede stednavne i kirkebøger og kirkebogsudskrifter (5.4.1948 mv., 30.12.1949) – Placeringen af *å* i alfabetet (3.5.1948 mv.) – Statstjenestens retskrivning (2.7.1948) – **’1871-rigsdagsretskrivningen’, 1948-versio-**

nen – Brug af *å/aa* i stednavne (2.7.1948 mv.) – Store og små bogstaver i navne på offentlige institutioner (14.8.1948 mv.) – Retskrivningen i nye udgaver af ældre litteratur (16.8.1948) – Nyt Retskrivnings(ordbogs)udvalg (18.10.1948) – Cirkulære om stavning af stednavne (13.11.1948 mv., 17.1.1949) – Retskrivningen i *Salmebogen* (4.2.1949 mv.) – Protester mod retskrivningsreformen (15.3.1949, 18.6.1949 mv.).

Retskrivningsudvalget 30.1.1940

Brev til Undervisningsministeriet med indstilling om at næste oplag af *DRO* (dvs. *DRO 1940*) udsendes som uændret optryk. Annoncerer en senere indstilling om fremtidige retskrivningsændringer i henhold til *Retskrivningsudvalget 28.9.1937* og tidligere indstillinger.

Journal marts 1940 ff.

Journalindførsler i Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalget og retskrivningsordbogen (*DRO*).

Notat 11.11.1941 ff.

Notater i Undervisningsministeriet vedrørende posten som Retskrivningsudvalgets formand og udvalgets sammensætning efter Marius Kristensens død.

NordSprø. 1942b

Regler fra Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt for brug af store og små begyndelsesbogstaver (for småbogstavtilhængere). – Afløses af *NordSprø. nov. 1947a*.

Ringe Pastorat 11.4.1942

Spørgsmål til Kirkeministeriet om brugen af *å/aa* i personnavne i kirkebogen: (1) ”Er det ved Daab (Navngivning) af Børn tilladt at bruge svensk *å* i stedet for dansk *aa*?”. (2) Skal der indføres *Åge* eller *Aage* fra en dåbsattest (udstedt af en frimenighedspræst) hvor det er skrevet *Åge*. – Jf. *Gudme-Vinding Provsti 14.4.1942*, *Notat 21.4.1942 ff.* og *Brev 28.4.1942*.

Gudme-Vinding Provsti 14.4.1942

Udtalelse i anl. af *Ringe Pastorat 11.4.1942*. Opfordrer Kirkeministeriet til at udsende et cirkulære til biskopperne hvoraf det fremgår ”at Kirkebøger og Attester ere Dokumenter, i hvilke Registerførere m.v. ere bundne til i danske Navne at anvende autoriserede danske Bogstaver, medens det iøvrigt bør være overladt til Forældrene at vælge mellem ældre og nyere dansk Stavemaade”.

Notat 21.4.1942 ff.

Notater 21.-23.4.1942 i Kirkeministeriet i anl. af *Ringe Pastorat 11.4.1942*.

Brev 28.4.1942

Svar fra Kirkeministeriet på *Ringe Pastorat 11.4.1942*. Meddeler at "de i Kirkebøgerne indførte Navne maa bogstaveres overensstemmende med det danske Sprogs Alfabet, saaledes at f. Eks. Navnet "Aage" ikke vil kunne staves med det svenske Bogstav å" (cit. efter koncept). – Jf. *Tjæreby Pastorat 26.11.1943* og *Brev 13.3.1944*.

NordSprø. 20.8.1942

Ansøgning fra Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt til Undervisningsministeriet om godkendelse af ordlisten i *NordSprø. 1942a* (= *VNordMod.*, bd. 1). Beder om "Min.s Tilkendegivelse af, at Ordene i Foren.s Ordlister med Skønsomhed kan bruges i alle danske Skoleformer" (*RUdvProt.*, s. 104). – Jf. *Retskrivningsudvalget 10.3.1943* og *Retskrivningsudvalget 1.5.1944*.

Notat 7.12.1942 ff.

Notater i Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalgets sammensætning og formand efter Sandfeldts død.

Retskrivningsudvalget 26.2.1943

Brev til Undervisningsministeriet med indstillinger om posten som formand i Retskrivningsudvalget (3 for Kaalund-Jørgensen, 2 for Skautrup). – Jf. *Brev 13.4.1943*.

Notat 2.3.1943 ff.

Notater i Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalgets sammensætning og formand, bl.a. om udvidelse med Johs. Brøndum-Nielsen og Paul V. Rubow. – Jf. *Brev 13.4.1943*.

Retskrivningsudvalget 10.3.1943

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *NordSprø. 20.8.1942*. Giver principiel tilslutning til listen og anbefaler at den med enkelte undtagelser autoriseres, og at ord der ikke er med i *DRO* (1923 ff.), optages i ordbogen.

Brev 13.4.1943

Brev fra Undervisningsministeriet til Retskrivningsudvalget. Statusdirektiv (sammen med *Brev 14.4.1920*) for '**1923-retskrivningen**'. Oplyser at ministeriet samme dag har beskikket Johs. Brøndum-Nielsen som medlem af og formand for udvalget og Paul V. Rubow som medlem (jf. *Notat 2.3.1943 ff.*). Indskrænker udvalgets kommissorium (jf. *Brev 14.4.1920*) således at enhver ændring i retskrivningen og i *DRO* (herunder udvidelser eller indskrænkninger af ordforrådet) skal forelægges ministeriet til godkendelse. – Jf. *Brev 26.10.1943*.

Retskrivningsudvalget 20.9.1943

Brev til Undervisningsministeriet om forberedelsen af ny udgave af *DRO* til afløsning

af *DRO 1940*, med liste over evt. tilføjelser og andre ændringer. – Jf. *Notat 28.9.1943 ff.* og *Brev 6.10.1943*.

Notat 28.9.1943 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Retskrivningsudvalget 20.9.1943* og *14.10.1943*.

Brev 6.10.1943

Brev fra Undervisningsministeriet til Retskrivningsudvalget med anmodning om nærmere begrundelser for nogle af ændringsforslagene i *Retskrivningsudvalget 20.9.1943*. – Jf. *Retskrivningsudvalget 14.10.1943*.

Retskrivningsudvalget 14.10.1943

Brev til Undervisningsministeriet med svar på *Brev 6.10.1943*, herunder forslag om at *DRO* udsendes i uændret optryk, og at en omarbejdelse stilles i bero til efter krigens afslutning. – Jf. *Notat 28.9.1943 ff.* og *Brev 26.10.1943*.

Brev 26.10.1943

Breve fra Undervisningsministeriet med beskikkelse af K. Paludan-Müller som ministeriets repræsentant (på ny plads) i Retskrivningsudvalget (jf. *Brev 13.4.1943*) og med meddelelse om at ministeriet ”kan tiltræde den af Udvalget nu fremsatte Indstilling [dvs. *Retskrivningsudvalget 14.10.1943*], hvorefter Ordbogen i den kommende Udgave optrykkes uændret, og eventuelle Ændringer udskydes til efter Krigens Afslutning”.

Tjæreby Pastorat 26.11.1943

Spørgsmål (i anl. af *Brev 28.4.1942*) til Kirkeministeriet om brug af fremmede bogstaver som ä, ö, ü i kirkebøgerne. – Jf. *Notat 4.1.1944 ff.*, *Brev 2.2.1944*, *Brev 13.3.1944*, *Tjæreby Pastorat 26.3.1944*, *Notat 14.4.1944 ff.* og *Brev 24.4.1944*.

Journal jan. 1944 ff.

Journalindførsler i Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalget og retskrivningsordbogen (*DRO*).

Notat 4.1.1944 ff.

Notater 4.1.-2.3.1944 i Kirkeministeriet i anl. af *Tjæreby Pastorat 26.11.1943*.

Poulsen 10.1.1944

Brev til Undervisningsministeriet fra gymnasiast (ved Birkerød Statsskole) med ansøgning om tilladelse til at bruge små bogstaver, å og av (for *af*) i danske stile. – Jf. *Notat 24.1.1944 ff.*, *Brøndsted 1.2.1944*, *Borup Jensen 16.2.1944*, *Bang, Henrik 17.2.1944* og *Brev 28.2.1944*.

NordSprø. 12.1.1944

Ansøgning fra Dansk Forening til Nordisk Sprogøgt til Undervisningsministeriet om godkendelse af ordlisten i *NordSprø. 1943a* (= *VNordMod.*, bd. 2). – Jf. *Retskrivningsudvalget 1.5.1944*.

Notat 24.1.1944 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Poulsen 10.1.1944*.

Brøndsted, H.V. 1.2.1944

Udtalelse fra rektor for Birkerød Statsskole til Undervisningsministeriet i anl. af *Poulsen 10.1.1944*. Kan ikke anbefale ansøgningen, men er i øvrigt tilhænger af at der snarest indføres en tilladelse til at bruge små bogstaver.

Brev 2.2.1944

Udtalelse fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet i anl. af *Tjæreby Pastorat 26.11.1943*. Familienavne bør altid indføres i kirkebøgerne med samme stavemåde som forældrenes, og kirkebøgernes stavemåder skal bruges i udskrifter. Tilføjer at ”Tvivl angaaende Fornavnens Stavemaade bør forelægges Kirkeministeriet til Afgørelse.” – Jf. *Brev 13.3.1944*.

NordSprø. 4.2.1944

Ansøgning fra Dansk Forening til Nordisk Sprogøgt til Undervisningsministeriet om støtte til sproglige undersøgelser og publikationer som er iværksat af foreningen. – Jf. *Retskrivningsudvalget 1.5.1944*.

Borup Jensen 16.2.1944

Udtalelse (som faglig medhjælper for undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne) i anl. af *Poulsen 10.1.1944*. Tilråder afslag. – Jf. *Bang, Henrik 17.2.1944*.

Bang, Henrik 17.2.1944

Brev (som undervisningsinspektør for gymnasieskolerne) til Undervisningsministeriet med tilslutning til *Borup Jensen 16.2.1944*.

Brev 28.2.1944

Brev fra Undervisningsministeriet til rektor for Birkerød Statsskole med afslag på *Poulsen 10.1.1944*.

Brev 13.3.1944

Svar fra Kirkeministeriet på *Tjæreby Pastorat 26.11.1943*. Meddeler at der uanset *Brev 28.4.1942* ”vedvarende gælder den Regel, at Familienavnene altid maa indføres i Ministerialbøgerne med samme Stavemaade som Forældrenes Familienavne”, således også hvis de er skrevet med fremmede bogstaver som ä, ö, ü. Tilføjer (i lighed med *Brev*

2.2.1944) at udskrifter skal have samme stavemåde som kirkebøgerne, og at tvivl angående fornavnes stavemåde skal forelægges ministeriet. – Jf. *Tjæreby Pastorat* 26.3.1944.

Brev 25.3.1944

Spørgsmål fra Trafikministeriet til Undervisningsministeriet om stavemåden *Cykel/Cykle*. – Jf. *Retskrivningsudvalget* 29.4.1944, *Notat* 3.5.1944 ff. og *Brev* 17.5.1944.

Tjæreby Pastorat 26.3.1944

Fornytt spørgsmål til Kirkeministeriet i anl. af *Brev* 13.3.1944 om brugen af fremmede bogstaver i fornavne (mellemnavne) i kirkebøger mv.: Skal mellemnavne (der jo regnes som fornavne) som fx *Müller* i *Müller Jensen* følge efternavnsreglen og bevare det fremmede bogstav, eller skal de følge ”den nye *Fornavsregel*, saa Bogstaveringen ændres”? – Jf. *Notat* 14.4.1944 ff. og *Brev* 24.4.1944.

Notat 14.4.1944 ff.

Notater 14.-18.4.1944 i Kirkeministeriet i anl. af *Tjæreby Pastorat* 26.3.1944.

Brev 24.4.1944

Svar fra Kirkeministeriet på *Tjæreby Pastorat* 26.3.1944: Et familienavn brugt som fornavn (mellemnavn) skal i kirkebogen bogstaveres ”paa samme Maade, som hvor det benyttes som Familienavn”.

Retskrivningsudvalget 29.4.1944

Brev til Undervisningsministeriet i anl. af *Brev* 25.3.1944. Oplyser at *Cykel* har været med i de autoriserede ordbøger siden *SRO* 1918, men tilføjer at den autoriserede retskrivning kun er påbudt i de offentlige skoler mv. – Jf. *Brev* 17.5.1944.

Retskrivningsudvalget 1.5.1944

Udtalelse til Undervisningsministeriet om Dansk Forening til Nordisk Sprogrogt's lister i *Nordsprø. 1942a* og *Nordsprø. 1943a* (jf. *NordSprø. 20.8.1942* og *NordSprø. 12.1.1944*) og om foreningens ansøgning om støtte (jf. *NordSprø. 4.2.1944*). Et flertal i udvalget er imod autorisation af ordlisterne, et mindretal fastholder udtalelsen i *Retskrivningsudvalget* 10.3.1943. Om andragendet om støtte mener flertallet ”ikke ligefrem at burde udtale sig imod, at det imødekommes”, mens mindretallet ikke udtaler sig om dette punkt.

Notat 3.5.1944 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Brev* 25.3.1944.

Brev 17.5.1944

Brev fra Undervisningsministeriet til Trafikministeriet med svar (i overensstemmelse med *Retskrivningsudvalget* 29.4.1944) på *Brev* 25.3.1944.

Notat 30.5.1944

Notater i Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalgets sammensætning, specielt om beskikkelse af Glahder som medlem (som indstillet af udvalget i *Brev 26.5.1944* (se bibliografien)).

Retskrivningsudvalget 29.12.1944

Brev til Undervisningsministeriet med indstilling om et nyt uændret optryk af *DRO 1929* (dvs. *DRO 1945*). – Jf. *Notat 29.12.1944 ff.*

Notat 29.12.1944 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Retskrivningsudvalget 29.12.1944* (specielt om problemer i forbindelse med anskaffelse af papir).

KlinO. 1945

3. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Folketinget 6.12.1945–16.1.1946

Debat om små og store bogstaver. Med 4 indlæg, se i bibliografien: *Sneum 6.12.1945*, *Holm, Aage G. 9.1.1946*, *Hartling 16.1.1946* (undervisningsministeren), *Sneum 16.1.1946*.

Foreningen af Skolepsykologer i Danmark 28.2.1946

Brev til Retskrivningsudvalgets formand, Johs. Brøndum-Nielsen, (med kopi til undervisningsminister M. Hartling) om vigtigheden af undersøgelser af store og små bogstavers betydning for læsning og ortografi. – Jf. *Notat 2.3.1946 ff.*, *Retskrivningsudvalget 12.3.1946*, *Brev 25.4.1946* og *Rubin & Tranekjær Rasmussen 23.11.1946*.

Notat 2.3.1946 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Foreningen af Skolepsykologer i Danmark 28.2.1946* og *Rubin & Tranekjær Rasmussen 23.11.1946*.

Retskrivningsudvalget 12.3.1946

Brev til medlemmerne af udvalget med forslag fra Brøndum-Nielsen (formanden) om iværksættelse af en undersøgelse af de store bogstavers betydning for læseligheden (jf. *Foreningen af Skolepsykologer i Danmark 28.2.1946*).

Brev 25.4.1946

Brev fra Undervisningsministeriet til Brøndum-Nielsen med opfordring til at forandlede planlagt en eksperimentel undersøgelse af problemet store og små bogstaver (jf. *Foreningen af Skolepsykologer i Danmark 28.2.1946*).

Andersen, Svend 12.6.1946

Brev (som rektor for Aarhus Akademi) til Undervisningsministeriet med ansøgning om omprøve for to privatister ved studentereksamen der har brugt små bogstaver og har fået karakteren tg minus]. – Jf. *Højberg Christensen 1.7.1946*, *Notat 8.7.1946 ff.* og *Brev 1.8.1946*.

Højberg Christensen 1.7.1946

Udtalelse fra undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne til Undervisningsministeriet i anl. af *Andersen, Svend 12.6.1946*. Tilråder omprøve (ved næste sygeeksamen). – Jf. *Brev 1.8.1946*.

Notat 8.7.1946 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Andersen, Svend 12.6.1946*.

Brev 1.8.1946

Brev fra Undervisningsministeriet til Aarhus Akademi med svar (i overensstemmelse med *Højberg Christensen 1.7.1946*) på *Andersen, Svend 12.6.1946*.

Retskrivningsudvalget 23.11.1946

Tillæg til Retskrivningsudvalgets protokol (vedrørende et fortroligt underudvalgsmøde 23.11.1946 om Kaalund-Jørgensens medlemskab i udvalget) (jf. *RUdvProt. 1920-1948*). Tre af medlemmerne, Brøndum-Nielsen, Rubow og Skautrup, vil ikke samarbejde med Kaalund-Jørgensen og ønsker at udtræde, mens de øvrige mener at de må blive på embeds vegne. – Jf. *Brøndum-Nielsen, Skautrup & Rubow 17.6.1947*.

Rubin & Tranekjær Rasmussen 23.11.1946

Brev til undervisningsminister M. Hartling med forslag (efter henvendelse fra Brøndum-Nielsen) til eksperimentel undersøgelse af de store og små bogstavers betydning for læsningen. – Jf. *Notat 2.3.1946 ff.* og *Rubin 14.11.1947*.

Køge Byraad 10.12.1946

Brev til Undervisningsministeriet med orientering om drøftelser i byrådet (i anl. af beslutningen i provinskommunerne Aarhus, Odense, Aalborg, Randers og Esbjerg om at gå over til de små bogstaver i appellativer fra 1.1.1947, jf. i bibliografien: *Aarhus Kommune mfl. 8.11.1946*). Med oplysning om at der i byrådet var tilslutning til tanken, men at man dog var af den mening at en ny retskrivning bør gennemføres i såvel centraladministrationen som i landets kommuner, hvorfor man henstiller at ministeriet tager spørgsmålet op til en hurtig afgørelse så en reform af retskrivningen ”snarest kan blive indført i hele den offentlige Administration”. – Jf. *Skautrup 29.12.1946*, *Adresse 6.5.1947* og *Lund, Alfred 2.9.1947*.

Skautrup 29.12.1946

”Vejledende regler for brugen av stort begyndelsesbogstav”. Udarbejdet for Dansk Forening til Nordisk Sprogøgt, Århusavdelingen, med henblik på beslutningerne i kommunerne Esbjerg, Randers, Tønder, Aalborg og Århus om at indføre små bogstaver fra begyndelsen af 1947 (jf. *Køge Byråd 10.12.1946*). – Jf. *NordSprø. nov. 1947a*.

Adresse 6.5.1947

Adresse fra Danmarks Skoleinspektørforening til Undervisningsministeriet med opfordring til at afskaffe de store begyndelsesbogstaver, vedtaget med ca. 220 stemmer mod 3 på foreningens årsmøde 3.5.1947. Henviser bl.a. til provinskommunernes overgang til små bogstaver 1.1.1947 (jf. *Køge Byraad 10.12.1946*).

Brøndum-Nielsen, Skautrup & Rubow 17.6.1947

Brev til Undervisningsministeriet med meddelelse om at de ønsker at udtræde af Retskrivningsudvalget hvis Kaalund-Jørgensen forbliver som medlem (fremsat mundtligt på møde 23.11.1946, jf. *Retskrivningsudvalget 23.11.1946*). – Jf. *Notat 17.6.1947 ff.*

Notat 17.6.1947 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Brøndum-Nielsen, Skautrup & Rubow 17.6.1947*.

Lund, Alfred 2.9.1947

Brev til undervisningsminister M. Hartling i anl. af indførelsen af små bogstaver i kommunal retskrivning i Randers. Med spørgsmål om kommunens ret til at gennemføre en sådan ændring i skoleforvaltningen, fx på mødekort til skoletandplejen. – Jf. *Notat 15.9.1947 ff., Kaalund-Jørgensen 15.10.1947, Brev 20.11.1947 og Brev 5.1.1948*.

Notat 15.9.1947 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Lund, Alfred 2.9.1947*.

Kaalund-Jørgensen 15.10.1947

Udtalelse (i anl. af *Lund, Alfred 2.9.1947*) til Undervisningsministeriets 1. Dep. om den ministerielle retskrivningsnorms rækkevidde. Med ret vidtgående accept af små bogstaver i skolerne uden for den snævre danskundervisning. – Jf. *Brev 20.11.1947*.

NordSprø. nov. 1947a

Pjecen *Nye regler for brugen av små og store begyndelsesbogstaver (førstebogstaver)* fra Dansk Forening til Nordisk Sprogøgt. Forenklet version af *Skautrup 29.12.1946* (jf. også *NordSprø. 1942b*). Nyt (let ændret) oplag, jan. 1948, sendt til undervisningsminister Hartvig Frisch 21.1.1948 (jf. *NordSprø. 21.1.1948*). – Jf. *Glahder, Højberg Christensen & Skautrup 5.3.1948 og NordSprø. nov. 1947b*.

NordSprø. nov. 1947b

Kort redegørelse fra Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt for principperne i *NordSprø. nov. 1947a*. Revideret version 21.1.1948, sendt til undervisningsminister Hartvig Frisch 21.1.1948 (jf. *NordSprø. 21.1.1948*).

Rubin 14.11.1947

Brev til Undervisningsministeriet om Psykologisk Laboratoriums igangværende undersøgelse (efter ønske af fhv. undervisningsminister M. Hartling) af små og store bogstavers betydning for læsningen (jf. *Rubin & Tranekjær Rasmussen 23.11.1946*).

Brev 20.11.1947

Udtalelse fra Undervisningsministeriets 1. Dep. til 2. Dep. i anl. af *Lund, Alfred 2.9.1947*. Henviser til *Kaalund-Jørgensen 15.10.1947*, med den tilføjelse ”at nærværende Departement for sit Vedkommende ikke finder Anledning til at blande sig i, hvorvidt de lokale Skolemyndigheder i deres Udfærdigelser eller Bekendtgørelser benytter store Bogstaver eller ikke”.

Stednavneliste 1948

Retskrivningsliste for stednavne i de sønderjyske landsdele, autoriseret af Statsministeriet (jf. *Stednavneliste 1919*). Herfra indføres skrivemåderne *Bjerg, Jern, Hjelm* og *Fjeld* i stedet for *Bjærg, Jærn, Hjælm* og *Fjæld*. – Jf. *Stednavneliste 1951a*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

Journal jan. 1948 ff.

Journalindførsler i Undervisningsministeriet om bl.a. Retskrivningsudvalget, RO-Udvalget-1948 og retskrivningsordbogen (*DRO 1923 ff.* og *RO1 1955 ff.*).

Brev 5.1.1948

Brev fra Undervisningsministeriet med svar på *Lund, Alfred 2.9.1947*. Meddeler at *DRO* må betragtes som autoriseret til anvendelse ved undervisning og eksamener i skolerne og i danske læsebøger og grammatikker. ”Herudover er der ikke stillet almindelige Krav til offentlige Myndigheder om Anvendelse af en bestemt Retskrivning”.

Ministerfrokost 6.1.1948

Undervisningsminister Hartvig Frisch nævner sine planer om en retskrivningsændring for sine ministerkolleger: ”Ministermøde. Efter Mødet ved Frokosten ventilerer jeg Tanken om de smaa Bogstaver” (*FrischDagb.*). – Jf. ”Ministermøde 12.1.1948”.

NordSprø. 7.1.1948

Brev fra Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt til undervisningsminister Hartvig Frisch vedlagt *NordSprø. nov. 1947a* (1. opl.) og pjecen *Vi vil forstå og vi vil forstås* (= *NordSprø.*

sommer 1944b, se bibliografien). Med opfordring til ministeren om at tage foreningens forslag vedrørende små og store bogstaver op til overvejelse.

Ministermøde 12.1.1948

Undervisningsminister Hartvig Frisch forelægger sine planer om indførelse af de små bogstaver i ministermøde og får tilslutning til det. – Jf. ”Gruppemøde 14.1.1948”.

Notat 13.1.1948

Notat i Undervisningsministeriet med fortegnelse over de dagblade mv. der indbydes telefonisk til pressemøde med undervisningsminister Hartvig Frisch samme dag.

Frisch 13.1.1948b

Referat af pressemøde i Undervisningsministeriet om de små bogstaver.

Notat 13.1.1948 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af undervisningsminister Hartvig Frischs ønske om foranstaltninger til indskrænket brug af store bogstaver.

Gruppemøde 14.1.1948

Frisch forelægger sine planer om indførelse af de små bogstaver i den socialdemokratiske rigsdagsgruppe: ”Undervisningsministeren omtalte Spørgsmaalet om ”de smaa Bogstaver.” Efter nogen Diskussion tiltraadtes Undervisningsministerens Standpunkt” (*ProtSocDem.*, s. 106). – Jf. ”Gruppemøde 18.2.1948”.

Folketinget 15.1.-20.2.1948

Forespørgselsdebat (forespørgslen anmeldt 15.1.1948) om undervisningsministerens ret til at indføre en ny retskrivning. Med 13 indlæg 22.1.1948, valg af udvalgsmedlemmer 28.1.1948 og udvalgsberetning 20.2.1948, se i bibliografien: *Forespørgsel 15.1.1948*, *Kristensen, Knud 22.1.1948a-c*, *Frisch 22.1.1948a-d* (undervisningsministeren), *Sneum 22.1.1948*, *Kraft 22.1.1948*, *Jørgensen, Jørgen 22.1.1948*, *Fog 22.1.1948*, *Christensen, Evald 22.1.1948a-b*; *Valg 28.1.1948*; *Beretning 20.2.1948*. Fører frem til *Bek. 22.3.1948*. – Jf. ”Gruppemøde 18.2.1948”.

Brev 17.1.1948a

Brev fra Undervisningsministeriet til undervisningsinspektørerne Højberg Christensen og Bjørneboe med anmodning om forslag til ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser mv. i forbindelse med en indskrænkning i brugen af de store bogstaver. – Jf. *Brev 17.1.1948b* og *Højberg Christensen, Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen 9.2.1948*.

Brev 17.1.1948b

Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. med underretning om

Brev 17.1.1948a og henstilling til tilsvarende fremgangsmåde i 1. Dep. – Jf. *Kaalund-Jørgensen 6.2.1948*.

Øeby Pedersen 17.1.1948

Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med opfordring til at fastholde store begyndelsesbogstaver i appellativer.

Forvaltningsnævnet 21.1.1948

Brev (efter aftale med Frisch og med henblik på besvarelse af Knud Kristensens forespørgsel, se ”Folketinget 15.1.–20.2.1948”) til undervisningsminister Hartvig Frisch med vurdering af den mulige lettelse som brug af små bogstaver kan betyde.

NordSprø. 21.1.1948

Brev fra Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt til undervisningsminister Hartvig Frisch vedlagt *NordSprø. nov. 1947a* (2. opl.) og *NordSprø. nov. 1947b* (2. version).

Folketinget 22.–28.1.1948

Se ”Folketinget 15.1.–20.2.1948”.

Adresse 2.2.1948

Adresser (på initiativ af elevrådet ved Odense Katedralskole) til Undervisningsministeriet fra lærere og elever ved ca. 50 gymnasier med anmodning om tilladelse til at bruge små begyndelsesbogstaver i appellativer ved de afsluttende eksamener.

Hirschsprung 3.2.1948

Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch fra Hirschsprungs Forlag om problemer i forbindelse med fremskaffelse af å-typen til sætterierne, med anmodning om at lade ændringen af aa til å udgå af den kommende reform. – Jf. *Notat 21.2.1948*.

Kaalund-Jørgensen 6.2.1948

Udtalelse (i tilknytning til *Højberg Christensen, Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen 9.2.1948*) fra statskonsulenten for folkeskolerne og seminarierne til Undervisningsministeriet med forslag til formulering af nye regler for brug af stort begyndelsesbogstav. Desuden med forslag, på eget initiativ, om indførelse af å i stedet for aa og kunde, skulde, vilde i stedet for kunne, skulle, ville. – Jf. *Højberg Christensen & Bjørneboe 17.2.1948* og *Skautrup 9.2.1948*.

Højberg Christensen, Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen 9.2.1948

Udtalelse fra undervisningsinspektørerne for gymnasiet og realskolerne og fra statskonsulenten for folkeskolerne og seminarierne til Undervisningsministeriet med forslag til gennemførelse af de nye retskrivningsregler i skolens forskellige afdelinger. – Jf. *Kaalund-Jørgensen 6.2.1948* og *Lærerorganisationerne 24.2.1948*.

Skautrup 9.2.1948

Responsum til undervisningsminister Hartvig Frisch om evt. brug af stort begyndelsesbogstav i folkenavne og om *kunne/kunde*. Fraråder at folkenavne (som foreslået i *Pedersen, Holger 19.1.1948*, se bibliografien) skrives med stort, og tilråder at *kunde, skulde* og *vilde* gøres til fællesformer i infinitiv og præteritum. – Jf. *Frisch 16.2.1948*, *Kaalund-Jørgensen 17.2.1948* og *Brev 17.7.1950*.

Achen 14.2.1948

Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med udkast til nye regler for brug af store og små bogstaver.

Frisch 16.2.1948

Svar på *Skautrup 9.2.1948*. Tilslutter sig *Skautrup* mht. skrivemåden af folkenavne, men foretrækker dobbeltkonsonant overalt i *kunne, skulle, ville*.

Højberg Christensen & Bjørneboe 17.2.1948

Brev fra undervisningsinspektørerne for gymnasiet og for mellem- og realskolerne til Undervisningsministeriet med ændringsforslag til *Kaalund-Jørgensen 6.2.1948*.

Kaalund-Jørgensen 17.2.1948

Brev til Undervisningsministeriet med kommentarer til *Skautrup 9.2.1948*. Tiltræder *Skautrups* konklusioner.

Levison 17.2.1948

Redegørelse fra det grafiske firma Erik Levison A/S, formentlig til Undervisningsministeriet, om trykkeriernes situation mht. skrifttyper ved afskaffelse af de store bogstaver i appellativerne. Frygter bl.a. at der vil komme til at mangle visse små bogstaver, mens der vil være for mange af de store.

Gruppemøde 18.2.1948

Drøftelse af retskrivningsspørgsmålet i den socialdemokratiske rigsdagsgruppe: ”Sneum [medlem af folketingsudvalget, jf. ”Folketinget 15.1.–20.2.1948”] forelagde Spørgsmaalet om smaa Bogstaver m.v. Kolbjørn rejste Spørgsmaalet om Talordene, hvortil Frisch svarede, at dette ikke var en Retskrivningsreform, men et Talespørgsmaal. Sneum fik Bemyndigelse til at arbejde videre med Spørgsmaalet” (*ProtSocDem.*, s. 118).

Adresse 19.2.1948

Anmodning fra De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg til undervisningsministeren om at få forelagt udkast til bekendtgørelse om nye regler for brug af store og små bogstaver. – Jf. *Lærerorganisationerne 24.2.1948*.

Folketinget 20.2.1948

Se "Folketinget 15.1.-20.2.1948".

Københavns Bogtrykkerforening 20.2.1948

Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch om problemer i forbindelse med frem-skaffelse af å-typer til sætterierne. – Jf. *Notat 21.2.1948* og *Brev 24.2.1948*.

Brev 21.2.1948

Brev fra Undervisningsministeriet (underskrevet Hartvig Frisch) til Skautrup, Glahder og Højberg Christensen med anmodning om at indtræde i et udvalg der skal udarbejde forslag til bekendtgørelse om ny retskrivning.

Notat 21.2.1948

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Hirschsprung 3.2.1948* og *Københavns Bogtrykkerforening 20.2.1948*.

Brev 24.2.1948

Brev fra Undervisningsministeriet med svar på *Københavns Bogtrykkerforening 20.2.1948*. Meddeler at brugen af nordisk å ifølge de påtænkte bestemmelser i realiteten først vil blive obligatorisk i skolerne i 1950.

Henrici 24.2.1948

Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med tak for hans arbejde for at indføre de små bogstaver og med påpegning af det urimelige i at å står først i alfabetet.

Lærerorganisationerne 24.2.1948

Brev fra De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg (jf. *Adresse 19.2.1948*) til undervisningsministeren med anmodning om forhandling om det tilsendte forslag til gennemførelse af de nye retskrivningsregler (dvs. *Højberg Christensen, Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen 9.2.1948*) samt om at få lejlighed til også at udtale sig om udkast til de nye retskrivningsregler. – Jf. *Lærerorganisationerne 3.3.1948* og *Referat 4.3.1948*.

Brev 28.2.1948

Brev fra handelsminister J.O. Krag til Undervisningsministeriet om de mulige konsekvenser for landets valutasituation af en evt. indførelse af å i stedet for aa. Med henstilling om at valutasituationen tages i betragtning "ved Tilrettelæggelsen af den omhandlede Retskrivningsreform".

Lærerorganisationerne 3.3.1948

Bemærkninger fra De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg (jf. *Adresse*

19.2.1948) til *Højberg Christensen, Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen 9.2.1948*, specielt om overgangsbestemmelserne. – Jf. *Referat 4.3.1948*.

Referat 4.3.1948

Referat af møde 4.3.1948 i Undervisningsministeriet mellem undervisningsministeren mfl. og De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg (jf. *Adresse 19.2.1948*) om *Højberg Christensen, Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen 9.2.1948*, specielt om overgangsbestemmelserne.

Glahder, Højberg Christensen & Skautrup 5.3.1948

Brev til Undervisningsministeriet med udkast til bekendtgørelse om ændringer i retskrivningen (på grundlag af *NordSprø. nov. 1947a*). Foreslår bl.a. at å placeres sidst i alfabetet (jf. *Glahder 11.5.1948*).

Jacobsen, Lis 9.3.1948

Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med indstilling vedrørende oprettelsen af et ministerielt sprogævn. – Jf. *Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 27.4.1948* og (i bibliografien) *Jacobsen, Lis 27.8.1948* og *2.6.1949*.

Bek. 22.3.1948

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet om ændringer i retskrivningen (Hartvig Frischs retskrivningsbekendtgørelse, retskrivningsreformen). Statusdirektiv (sammen med *Bek. 2.7.1948*) og indholdsdirektiv (sammen med *DRO 1929, Bek. 2.7.1948, Bek. 8.2.1955* og *RO1 1955-1957* og på grundlag af *Bek.-Leds. 27.2.1892, Bek.-Retskr. 27.2.1892, Bek. 15.12.1900* og *Bek. 25.2.1902*) for **'1948-retskrivningen'**. Indholdsdirektiv (sammen med *DRO 1929 ff.* og *RigsdRetskr. okt. 1948*) for **'1871-rigsdagsretskrivningen'** (1948-versionen; jf. *RigsdRetskr. okt. 1948*). Indholdsdirektiv (sammen med *RO1 1955 mv.*) for **'1955-retskrivningen'** (se nærmere under *RO1 1955-1985*). Desuden del af grundlaget for **'1986-retskrivningen'** (se nærmere under *RO2 1986 ff.*). Ændrer de hidtidige retskrivningsregler (som i *DRO 1929*) for "de under undervisningsministeriet hørende offentlige skoler (kursus), private eksamensberettigede skoler (kursus), statsseminarier og private seminarier" på 3 punkter: (a) appellativer skrives med lille begyndelsesbogstav, (b) *aa* ændres til *å* i sprogets almindelige ord og i nordiske stednavne, hvorimod skrivemåden af personnavne ikke berøres, (c) præteritumsformerne *kunde, skulde* og *vilde* ændres til *kunne, skulle* og *ville*. Træder endeligt i kraft i undervisningen i begyndelsen af skoleåret 1949-50 og ved eksamenerne i 1950. Med tilkendegivelse af at stilsystemer bør være omtrykte fra begyndelsen af skoleåret 1949-50, og med tilladelse til at øvrige læsebøger og lærebøger som foreligger trykt med gammel retskrivning inden udgangen af 1948, fortsat kan benyttes. – Suppleres med *Bek. 2.8.1955*, justeres med *Brev 27.9.1955*, ændres med *Bek. 15.3.1984* (jf. *Brev 21.10.1983*) og ophæves med *Lov-Retskr. 14.5.1997*.

Brev 24.3.1948

Bemyndigelse fra Undervisningsministeriet til undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, Højberg Christensen, ”til i Forbindelse med Redaktør Glahder at besvare Spørgsmaal vedrørende Anvendelsen af de nye Retskrivningsregler [i *Bek. 22.3.1948*]”. – Jf. *Bek. 29.4.1955*.

Kristkirkens Sognepræst 5.4.1948

Spørgsmål til Kirkeministeriet om brugen af *å/aa* i udskrifter af kirkebogen: Skal der bruges *å* i *Aage, Aase* osv., eller kan rekvirenten af en attest selv vælge, eller er *å* kun muligt ved børn der døbes (eller fødes) efter 1.4.1948? Desuden spørgsmål om placeringen af navne med *å* i alfabetet. – Jf. *Notat 11.5.1948 ff.*, *Højberg Christensen 28.7.1948b*, *Brev 18.8.1948* og *Brev 21.9.1948*.

Tolstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948

Spørgsmål til Kirkeministeriet om brugen af *å/aa* i for- og efternavne i kirkebøgerne: Hvilke konsekvenser har bestemmelsen i *Bek. 22.3.1948* om at personnavne ikke berøres af ændringen *aa > å*? – Jf. *Notat 11.5.1948 ff.*, *Brev 14.7.1948*, *Højberg Christensen 28.7.1948b*, *Brev 18.8.1948* og *Brev 21.9.1948*.

Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 27.4.1948

Brev til Undervisningsministeriet med ny indstilling (jf. *Jacobsen, Lis 9.3.1948*) om oprettelse af et ministerielt sprognævn. Med forslag til nævnets sammensætning, oversigt over ”danske sprognævn” og budgetoverslag. – Jf. *Københavns Universitet 25.9.1948*, *Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 23.5.1949* og *Lovfors.-DSN 15.9.1949*.

Herning Olie- & Tekniske Forretning 3.5.1948

Spørgsmål til Undervisningsministeriet om *å*'s placering i alfabetet (da denne oplysning savnes i *Bek. 22.3.1948*). – Jf. *Glahder 11.5.1948*, *Notat 13.5.1948 f.*, *Højberg Christensen 28.7.1948a*, *Notat 21.8.1948 ff.* og *Brev 9.9.1948*.

Notat 11.5.1948 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Kristkirkens Sognepræst 5.4.1948* og *Tolstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948*.

Glahder 11.5.1948

Brev til Undervisningsministeriet i anl. af *Herning Olie- & Tekniske Forretning 3.5.1948*. Oplyser at *Glahder, Højberg Christensen & Skautrup 5.3.1948* havde placeret *å* sidst i alfabetet, og henstiller at det også placeres dér i den nye retskrivningsordbog. – Jf. *Notat 13.5.1948 f.*, *Højberg Christensen 28.7.1948a* og *RO-Udvalget-1948 3.11.1950*.

Notat 13.5.1948 f.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Glahder 11.5.1948* om placeringen af å i alfabetet, bl.a. om den mulige grund til at bestemmelsen om placeringen i alfabetet ikke kom med i *Bek. 22.3.1948*. – Jf. *Notat 21.8.1948 ff.*

Brev 29.5.1948

Anmodning fra Finansministeriet til de øvrige ministerier om at bidragene til finanslov 1949/50 må blive udfærdiget efter de nye retskrivningsregler i *Bek. 22.3.1948*.

Holm, Henry 24.6.1948

Kritik i bladet *Folkeskolen* af *Bek. 22.3.1948*, bl.a. af at den mangler en bestemmelse om å's plads i alfabetet. – Jf. *Notat 29.6.1948 ff.*, *Glahder 7.7.1948* og *Højberg Christensen 18.8.1948*.

Notat 29.6.1948 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Holm, Henry 24.6.1948*. – Jf. *Notat 8.11.1948 ff.*

Rigsdagens Præsidier 30.6.1948

Ekstraktafskrift af præsidiernes mødeprotokol for 30.6.1948 vedrørende drøftelse af Rigsdagens retskrivning i anl. af at den nye retskrivning skal gælde staten fra 1.10.1948 (jf. *Bek. 2.7.1948*). Præsidierne tilslutter sig at Rigsdagen går over til ny retskrivning, og at der søges tilvejebragt bedre overensstemmelse mellem Rigsdagens og ministeriernes retskrivning. Med oplysning om at en ordliste udarbejdet af korrektørerne (jf. *RigsdRetskr. okt. 1948*) gennem Statsministeriet (jf. *Rigsdagens Bureau 8.7.1948*) vil blive udsendt til de forskellige ministerier som den officielle retskrivning for *Rigsdagstidende* og *Lovtidende*.

Bek. 2.7.1948

Bekendtgørelse fra Statsministeriet. Statusdirektiv (sammen med *Bek. 22.3.1948*) og indholdsdirektiv (sammen med *Bek. 22.3.1948*, *Bek. 8.2.1955* og *DRO 1929-1946*) for **'1948-retskrivningen'**. Fastsætter at *Bek. 22.3.1948* skal anvendes i statstjenesten fra 1.10.1948, dog med adgang til at der indtil videre bruges *aa* i stednavne i lighed med reglerne for personnavne i *Bek. 22.3.1948*, og med forskellige overgangsbestemmelser. – Jf. *Brev 20.7.1948*, *Brev 23.2.1959* og *Bek.-Statstj. 4.9.1997* samt *Bek. 21.6.1977* (med senere ændringer) og *ISO 15.5.1983*. Bortfalder med *Lov-Retskr. 14.5.1997*.

Glahder 7.7.1948

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Holm, Henry 24.6.1948*. Specielt om sammensætninger og afledninger med proprium som førsteled (for øget brug af små bogstaver i forhold til *Bek. 22.3.1948*) og om placeringen af å (beder om afgørelse fra

ministeriet af hensyn til redaktionen af retskrivningsordbogen). – Jf. *Højberg Christensen* 18.8.1948.

Rigsdagens Bureau 8.7.1948

Brev til Statsministeriet med anmodning om at en vedlagt retskrivningsvejledning med ordliste (jf. *RigsdRetskr. okt. 1948*) må blive formidlet omdelt til de forskellige ministerier (jf. *Rigsdagens Præsider 30.6.1948*). – Jf. *Glahder* 16.8.1948, *Højberg Christensen* 21.8.1948, *Notat* 26.8.1948 ff. og *Brev* 24.9.1948.

Notat 10.7.1948 ff.

Notater i Justitsministeriet om forskellige statslige retskrivningsproblemer i anl. af *Bek.* 22.3.1948 og *Bek.* 2.7.1948 mv., bl.a. om brug af stort eller lille begyndelsesbogstav i navne på ministerier, i heraldiske formler (jf. *Brev* 5.11.1948) og i flerleddede proprier (jf. *Brev* 23.11.1949a).

Brev 14.7.1948

Foreløbigt svar fra Kirkeministeriet på *Tølstrup-Stenum Pastorat* 19.4.1948. Meddeler at sagen er forelagt Undervisningsministeriet til udtalelse, men at Kirkeministeriet i øvrigt mener at passussen i *Bek.* 22.3.1948 om å i personnavne skal ”forstaas saaledes, at de paagældende ved fremtidige Navngivelser er frit stillede med Hensyn til, om de ønsker deres Børn navngivet med den hidtidige Stavemaade Aa eller med den nye Stavemaade Å”, og at Undervisningsministeriet telefonisk har ”erklæret sig enig i denne Forstaaelse”. I tvivlstilfælde kan præsten blot døbe barnet med det ønskede navn og vente med at udstede attest til de pågældende indtil ministeriets officielle svar foreligger. – Jf. *Brev* 18.8.1948 og *Brev* 21.9.1948.

Brev 20.7.1948

Udkast til brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet om at man uanset indførelsen af å i *Bek.* 22.3.1948 ikke har noget at indvende imod fortsat brug af aa og ikke å i de af Statsministeriet autoriserede retskrivningslister for stednavne. – Brevet ikke sendt (overflødiggjort af *Bek.* 2.7.1948).

Højberg Christensen 28.7.1948a

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Herning Olie- & Tekniske Forretning* 3.5.1948 og *Glahder* 11.5.1948. Foreslår at der svares at ministeriet ikke har taget endelig stilling, men at det er meget udbredt i praksis at vejvisere mv. anbringer å foran i alfabetet sammen med aa. – Jf. *Brev* 9.9.1948.

Højberg Christensen 28.7.1948b

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Kristkirkens Sognepræst* 5.4.1948 og *Tølstrup-Stenum Pastorat* 19.4.1948. Foreslår svar som det der afgives i *Brev* 18.8.1948.

Kongelige Teater og Kapel 10.8.1948

Spørgsmål til Undervisningsministeriet om brug af ny retskrivning i titler på ældre skuespil i teatrets repertoireplan og på plakater mv. – Jf. *Højberg Christensen 12.8.1948* og *Brev 16.8.1948*.

Højberg Christensen 12.8.1948

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Kongelige Teater og Kapel 10.8.1948*. Svarer at der ikke skulle kunne rejses juridiske indvendinger mod at bruge den nye retskrivning i titler på teaterstykker, men at det af pietetshensyn er naturligt at bevare skrivemåder med store bogstaver i substantiver, også fordi skuespiltitler ”er at betragte som Egennavne”. Mht. skuespil af nulevende forfattere må de pågældende spørges. – Jf. *Brev 16.8.1948*.

Notat 14.8.1948

Notat i Undervisningsministeriet om brugen af store og små bogstaver i navne på offentlige institutioner mv. – Jf. *Glahder 7.9.1948* og *Højberg Christensen 8.9.1948*, og jf. også *Brev 24.8.1948*.

Brev 16.8.1948

Svar fra Undervisningsministeriet på *Kongelige Teater og Kapel 10.8.1948*. Henholder sig til *Højberg Christensen 12.8.1948*, der vedlægges i afskrift.

Dansklærerforeningen 16.8.1948

Spørgsmål til Undervisningsministeriet om brug af ny retskrivning i foreningens udgaver af ældre litteratur. – Jf. *Brev 4.10.1948* og *Brev 3.8.1953*.

Glahder 16.8.1948

Brev til Højberg Christensen med kommentarer til *Rigsdagens Bureau 8.7.1948*. Med kritik af at bureauet i mange tilfælde afviger fra den autoriserede retskrivning. – Jf. *Brev 24.9.1948*.

Brev 18.8.1948

Udtalelse fra Undervisningsministeriet til Kirkeministeriet i anl. af *Kristkirkens Sognepræst 5.4.1948* og *Tolstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948*. Udtaler at bestemmelserne om *å/aa* i *Bek. 22.3.1948* kun gælder bestående personnavne og ikke tilsigter at være normgivende mht. ”Navngivning eller Berigtigelse af Ministerialbøger, hvorom Undervisningsministeriet savner Beføjelse til at fastsætte Regler”; ministeriet vil dog anse det for ønskeligt at der ved navngivning med *aa/å*-fornavne ”afæskes vedkommende Forældre eller Værger en Udtalelse om, hvorvidt den ældre eller nye Skrivemaade for dette Bogstav ønskes benyttet”, og at personer med *aa* i deres for- eller efternavn efter ønske kan få ”Ministerialbogtilførslen ændret saaledes, at der i Stedet benyttes Bogstavet *Å* eller *å*”. – Jf. *Brev 21.9.1948* og *Brev 21.1.1949*.

Højberg Christensen 18.8.1948

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Holm, Henry* 24.6.1948 og *Glahder* 7.7.1948. Er tilfreds med reglerne i *Bek.* 22.3.1948 for afledninger og sammensætninger med proprier som førsteled. Enig med Glahder i ”at man i Alfabetet bør bevare Traditionen og sætte å sidst” (men mener ligeledes at det er praktisk i ordbøger o.l. ”at tillade den meget udbredte Skik at placere å under a”).

Højberg Christensen 21.8.1948

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Rigsdagens Bureau* 8.7.1948 (og *Glahder* 16.8.1948). Med forsvar for dobbeltformer i *DRO* og med tilslutning til *Glahder* 16.8.1948. – Jf. *Brev* 24.9.1948.

Notat 21.8.1948 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Herning Olie- & Tekniske Forretning* 3.5.1948 og på baggrund af *Glahder* 11.5.1948 og *Højberg Christensen* 28.7.1948a. – Jf. *Brev* 9.9.1948.

Brev 24.8.1948

Brev (efter aftale med Undervisningsministeriet) fra Finansministeriet til de øvrige ministerier om retskrivningen i forslag til finanslov for 1949/50 (jf. *Brev* 29.5.1948). Henstiller bl.a. at ”Ministeriernes Navne skrives med lille Begyndelsesbogstav”, og at man tilsvarende skriver fx ”Folketingets Finansudvalg med smaa Begyndelsesbogstaver”. – Jf. *Notat* 14.8.1948.

Notat 26.8.1948 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Rigsdagens Bureau* 8.7.1948, *Glahder* 16.8.1948 og *Højberg Christensen* 21.8.1948.

Glahder [7?.9.1948]

Udtalelse til Højberg Christensen i anl. af *Notat* 14.8.1948. anbefaler lille begyndelsesbogstav i etleddede institutionsbetegnelser som fx *undervisningsministeriet*, *rigsdagen*, *kirken*, men fx *Statstidende*, *Danmarks Lærerhøjskole*. – Jf. *Højberg Christensen* 8.9.1948.

Højberg Christensen 8.9.1948

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Notat* 14.8.1948. Tilslutter sig *Glahder* [7?.9.1948], men med den bemærkning at man med en lige så god begrundelse kunne have valgt at skrive *Undervisningsministeriet*. – Jf. *Notat* 13.9.1948 ff.

Brev 9.9.1948

Brev fra Undervisningsministeriet med svar på *Herning Olie- & Tekniske Forretning*

3.5.1948. Meddeler at staten ikke har nogen almindelig beføjelse til at give forskrifter mht. alfabetisering, at privatpersoner mv. er frit stillede, og at der endnu ikke er truffet beslutning mht. placeringen af *å* i den nye udgave af den autoriserede retskrivningsordbog.

Notat 13.9.1948 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Højberg Christensen* 8.9.1948 (med *Glahder* [7?.9.1948]).

Brev 18.9.1948

Brev fra undervisningsminister Hartvig Frisch til Peter Skautrup med forespørgsel om hvorvidt han (sammen med Højberg Christensen og Glahder) vil indtræde i et udvalg til udarbejdelse af ny udgave af *DRO* (dvs. *RO1 1955*). Oplyser desuden at udvalget selv vil kunne afgøre placeringen af *å* i alfabetet. – Jf. *Skautrup* 21.9.1948.

Brev 21.9.1948

Svar fra Kirkeministeriet på *Kristkirkens Sognepræst* 5.4.1948 og *Tolstrup-Stenum Pastorat* 19.4.1948. Refererer og tilslutter sig Undervisningsministeriets vurdering i *Brev* 18.8.1948 mht. det generelle sigte med *Bek.* 22.3.1948's bemærkning om *å* i personnavne og mht. navngivning med fornavne med *aa/å* (men ikke mht. muligheden for ændring af for- og efternavne i kirkebøgerne). – Jf. *Tolstrup-Stenum Pastorat* 27.9.1948 og *Århus Biskop* 6.10.1948.

Cirk. 21.9.1948

Cirkulæreskrivelse fra overborgmesteren i København (under henvisning til *Bek.* 22.3.1948) om at der skal bruges *å* i gadenavne (undtagen hvor personnavne eller fremmede stednavne indgår i navnet).

Skautrup 21.9.1948

Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med svar på *Brev* 18.9.1948. Afslår at indtræde i et udvalg til udarbejdelse af ny udgave af *DRO* (dvs. *RO1 1955*) så længe ”det ministerielle Retskrivningsudvalg formelt eksisterer og af ministeriet har fået til-delt omtalte hverv”.

Brev 24.9.1948

Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet i anl. af *Rigsdagens Bureau* 8.7.1948, vedlagt *Højberg Christensen* 21.8.1948 og *Glahder* 16.8.1948. Udtrykker bl.a. ”Betænkelighed ved Gennemførelsen indenfor Administrationen af snævrere Retskrivningsforskrifter end de for Skolerne gældende”, og tilføjer at Undervisningsministeriet i øvrigt ”ingen Beføjelse [har] til at anordne noget i saa Henseende”.

Rigsdagens Bureau 24.9.1948

Brev til Undervisningsministeriet med anmodning om at Rigsdagens retskrivningsvejledning med ordliste (jf. *RigsdRetskr. okt. 1948*) ved Undervisningsministeriets foranstaltning snarest belejligt omdeles til samtlige ministerielle kontorer. – Jf. *Brev 27.9.1948*.

Københavns Universitet 25.9.1948

Frarådning fra Københavns Universitet (på grundlag af udtalelse fra Det filosofiske Fakultet af 12.7.1948) af forslaget om et ministerielt sprognævn i *Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 27.4.1948*. – Jf. *Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 23.5.1949* og *Lovfors.-DSN 15.9.1949*.

Lindberg Nielsen 25.9.1948

Spørgsmål fra arkivar af 2. grad ved Landsarkivet i Viborg til Undervisningsministeriet om brugen af å/aa i stednavne i skrivelser udfærdiget i landsarkivet: Er det den enkelte underordnede tjenestemand eller chefen der skal administrere den valgfrihed der er givet i *Bek. 2.7.1948*? – Jf. *Notat 30.9.1948 ff.*, *Rigsarkivaren 28.10.1948* og *Brev 25.11.1948*.

Brev 27.9.1948

Svar fra Undervisningsministeriet på *Rigsdagens Bureau 24.9.1948*. Oplyser at sagen er tilbagesendt til Statsministeriet, med henvisning til "Undervisningsministeriets manglende Beføjelse til i dette Forhold at give de andre Ministerier Paalæg om nogen bestemt Fremgangsmaade".

Tolstrup-Stenum Pastorat 27.9.1948

Fornytt spørgsmål til Kirkeministeriet i anl. af *Brev 21.9.1948* om brug af å/aa ved navngivning af børn hvis fars efternavn er skrevet med aa. – Jf. *Notat 30.11.1948 ff. a*, *Brev 5.1.1949a* og *Brev 11.11.1949*.

Cirk. 28.9.1948

Intern meddelelse fra Handelsministeriet med tilkendegivelse af at navne på ministerier og navne på institutioner under Handelsministeriet "er Fællesnavne og bør skrives med lille Begyndelsesbogstav". – Jf. *Cirk. 8.3.1972* og *Cirk. 19.11.1973*.

Medd. 29.9.1948

Meddelelse fra Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet om at der ved udfærdigelse af telegrammer udelukkende bruges små bogstaver. – Jf. *Swane 24.3.1952*.

Fløystrup 30.9.1948

Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med tak for retskrivningsreformen og med opfordring til bl.a. at fastsætte å's plads i alfabetet.

Notat 30.9.1948 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Lindberg Nielsen* 25.9.1948.

Statstid. 1.10.1948

Meddelelse i *Statstidende*, med henv. til *Bek. 2.7.1948* om at bladet fra samme dag vil anvende det ved *Bek. 22.3.1948* indførte ”nye retskrivningssystem”. – Jf. *Statstid.* 18.5.1949.

RigsdRetskr. okt. 1948

Revideret udg. af *RigsdRetskr. okt. 1933*. Status- og (sammen med *Bek. 22.3.1948* og *DRO 1929* ff.) indholdsdirektiv for ’**1871-rigsdagsretskrivningen**’ (1948-versio-
nen). Fastslår at *Bek. 22.3.1948* fra 1.10.1948 træder i kraft for Rigsdagens vedkom-
mende. – Afløses af *FolktRetskr. okt. 1956*.

Brev 4.10.1948

Svar fra Undervisningsministeriet (undervisningsminister Hartvig Frisch) på *Dansklærerforeningen* 16.8.1948. Udtaler at der intet er til hinder for at bruge retskrivningen i *Bek. 22.3.1948* i ”de af dansklærerforeningen med henblik på undervisningen udgivne bøger”, men har dog heller intet at indvende mod at der bruges store bogstaver i ”sådanne ældre værker, der af særlige grunde også hidtil er trykt efter en svunden tids ortografi”. – Jf. *RO-Udvalget-1948* 11.12.1952 og *Brev* 3.8.1953.

Paulsen 5.10.1948

Brev til Undervisningsministeriet med forslag om at å placeres i alfabetet efter a.

Århus Biskop 6.10.1948

Spørgsmål fra biskop Skat Hoffmeyer (efter samråd med Peter Skautrup) til Kirkemini-
steriet om forståelsen af *Brev* 21.9.1948: Er efternavne med aa undtaget fra bestemmelsen om at forældrene ved navngivning skal afæskes en udtalelse om de ønsker aa eller å, således at aa i efternavne ubetinget skal bevares ved fortsat navngivning? – Jf. *Århus Biskop* 12.11.1948, *Notat* 30.11.1948 ff. a, *Brev* 5.1.1949a og *Cirk.* 30.12.1949.

Brev 18.10.1948a

Meddelelse fra Undervisningsministeriet til medlemmerne af Retskrivningsudvalget (oprettet ved *Brev* 31.3.1920) om at ministeriet har besluttet at ophæve udvalget, og at de pågældendes hverv som medlemmer af udvalget dermed bortfalder.

Brev 18.10.1948b

Beskikkelse fra Undervisningsministeriet af Brøndum-Nielsen, Glahder, Højberg Christensen (formand), Rubow og Skautrup som medlemmer af et udvalg (*RO-Udvalget-1948*) der skal forestå udarbejdelsen af en ny udgave af *DRO 1929* (dvs. *RO1 1955*).

Udvalget skal forelægge større og principielle ændringer for ministeriet, men kan selv foretage mindre ændringer, og udvalget afgør selv hvor *å* skal placeres i alfabetet (beføjelsen inddrages med *Brev 19.7.1952a*). Udvalget afløser Retskrivningsudvalget (oprettet ved *Brev 31.3.1920*). Det ophæves med *Brev 25.11.1953b* og afløses af RO-Udvalget-1953 (jf. *Brev 30.11.1953*).

Skovmand 22.10.1948

Anmodning til Kirkeministeriet om anerkendelse af skrivemåden *Å*se i stedet for *A*ase i datterens fornavn. – Jf. *Århus Biskop 12.11.1948*, *Notat 18.11.1948 ff.*, *Notat 30.11.1948 ff.*, *Brev 5.1.1949b* og *Brev feb. 1949*.

RO-Udvalget-1948 27.10.1948

Meddelelse til Undervisningsministeriet om at udvalget på sit første møde 23.10.1948 har vedtaget at placere *å* sidst i alfabetet i den nye retskrivningsordbog. Desuden med spørgsmål om hvorvidt bærere af efternavne med *aa* kan ændre *aa* til *å*. – Jf. *Notat 29.10.1948 ff.*, *Notat 22.11.1948 ff.*, *Notat 6.12.1948 ff.*, *Brev 5.1.1949d* og *Brev 21.1.1949*.

Rigsarkivaren 28.10.1948

Udtalelse fra rigsarkivar Axel Linvald til Undervisningsministeriet i anl. af *Lindberg Nielsen 25.9.1948*: Det underordnede personale skal i retskrivningsmæssige tvivlstilfælde følge ”de anvisninger, som landsarkivaren måtte udstede”. – Jf. *Brev 25.11.1948*.

Notat 29.10.1948 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *RO-Udvalget-1948 27.10.1948*, med overvejelser om evt. udstedelse af en særskilt bekendtgørelse om placeringen af *å*.

Matrikeldirektoratet nov. 1948

Regler for Beskrivning af Trykoriginaler med Gade- og Vejnavne. Specielt om særskrivning og sammenskrivning og om brug af store og små bogstaver i gadenavne.

Brev 5.11.1948

Kommentarer fra Undervisningsministeriet til Justitsministeriet (efter anmodning fra Justitsministeriet) til retskrivningen i blanket til skilsmissebevilling. Anerkender brugen af stort bogstav i ord som *Nåde*, *Konge*, *Hertug* og udtaler at stort *S* bør bevares i den heraldiske formel ”Under Vort kongelige Segl”. – Jf. *Brev 8.11.1948*, *Brev 11.11.1948* og *Cirk. 24.3.1952*.

Brev 8.11.1948

Anmodning fra Justitsministeriet til Undervisningsministeriet om at genoverveje svaret i *Brev 5.11.1948* (på baggrund af brug af små bogstaver i *konge* mv. i statsministeriel kundgørelse). – Jf. *Brev 11.11.1948*.

Notat 8.11.1948 ff.

Notater (i forlængelse af *Notat 29.6.1948 ff.*) i Undervisningsministeriet om en evt. revision af *Bek. 22.3.1948*.

Brev 11.11.1948

Svar fra Undervisningsministeriet til Justitsministeriet på *Brev 8.11.1948*, med betragtninger om sprogformen, specielt retskrivningen, i heraldiske formler. Fastholder svaret i *Brev 5.11.1948*. – Jf. *Glahder 3.11.1949* og *Brev 24.3.1950*.

Østerbølle Sognekald 11.11.1948

Spørgsmål til Kirkeministeriet om brugen af *å/aa* ved udstedelse af attester fra kirkebogen 1908–1941, der i denne periode har *å* og ikke *aa* i (bl.a.) personnavne, og om skrivemåden *Ålestrup/Aalestrup*. – Jf. *Viborg Biskop 16.12.1948*, *Notat 26.1.1949 ff.* og *Brev 11.2.1949*.

Århus Biskop 12.11.1948

Udtalelse til Kirkeministeriet i anl. af *Skovmand 22.10.1948*. Beder om at der snarest må blive udsendt direktiver fra ministeriet, og udtaler (som i *Århus Biskop 6.10.1948*) at spørgsmålet om *aa* eller *å* efter hans opfattelse er ”et spørgsmål om tegning” af samme art som de to *r*-varianter i håndskrift.

Stednavneudvalget 13.11.1948a-b

Underhåndshenvendelse fra Stednavneudvalget til Statsministeriet med forslag om (og udkast til) bekendtgørelse om stednavnes retskrivning. – Jf. *Brev 15.11.1948*, *Stednavneudvalget 24.11.1948* og *Cirk. 17.1.1949*.

Brev 15.11.1948

Imødekommende svar fra Statsministeriet på *Stednavneudvalget 13.11.1948a-b*, med anmodning om en officiel henvendelse. – Jf. *Stednavneudvalget 24.11.1948*.

Notat 16.11.1948 ff.

Notater i Justitsministeriet om ændring af *aa* til *å* i danske personnavne (i anl. af spørgsmål fra Udenrigsministeriet i forbindelse med udstedelse af pas). – Jf. *Brev 5.1.1949c*.

Notat 18.11.1948 ff.

Notater i Kirkeministeriet i anl. af *Skovmand 22.10.1948*.

Notat 22.11.1948 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *RO-Udvalget-1948 27.10.1948* om evt. ændring af *aa* til *å* i efternavne.

Stednavneudvalget 24.11.1948

Officiel opfordring (jf. *Brev 15.11.1948*) til Statsministeriet om at udsende en bekendtgørelse om retskrivningen af stednavne og med udkast til en sådan bekendtgørelse (= *Stednavneudvalget 13.11.1948a*). – Jf. *Cirk. 17.1.1949*.

Brev 25.11.1948

Svar fra Undervisningsministeriet til Rigsarkivaren (i overensstemmelse med *Rigsarkivaren 28.10.1948*) på *Lindberg Nielsen 25.9.1948*.

Notat 30.11.1948 ff. a

Notater i Justitsministeriet om brug af *å/aa* ved navngivning af børn hvis forældre har *aa* i deres efternavn. – Jf. *Brev 5.1.1949a*.

Notat 30.11.1948 ff. b

Notater i Justitsministeriet i anl. af *Skovmand 22.10.1948*.

Brev 6.12.1948

Anmodning fra Finansministeriet til Statsministeriet om dispensation mht. brug af ny retskrivning på terminsindbetalingskort mv. udfyldt ved hjælp af Addressograph-anlæg, med udførlig argumentation for de økonomiske problemer i forbindelse med overgangen til ny retskrivning. – Jf. *Notat 12.1.1949 ff.* og *Brev 3.2.1949*.

Notat 6.12.1948 ff.

Notater i Justitsministeriet i anl. af *RO-Udvalget-1948 27.10.1948*. – Jf. *Brev 5.1.1949d*.

Børglum Pastorat 13.12.1948

Spørgsmål til Kirkeministeriet om mulighederne for ændring i kirkebogen af *aa* til *å* i navne og for udstedelse af attester med *å*. – Jf. *Cirk. 30.12.1949*.

Viborg Biskop 16.12.1948

Udtalelse til Kirkeministeriet i anl. af *Østerbølle Sognekald 11.11.1948*. Konkluderer at sognepræsten efter hans skøn ”bør anvende den ved tilførslen til ministerialbogen benyttede retskrivning”, og at man i *Ålestrup/Aalestrup* formentlig for fremtiden bør bruge *å* ”uden hensyn til vedkommende kommunalbestyrelses vedtagelse”.

Brev 5.1.1949a

Udtalelse fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet i anl. af *Tølstrup-Stenum Pastorat 27.9.1948* og *Århus Biskop 6.10.1948*: Det ”må tilkomme den, der træffer bestemmelse om barnets navn, tillige at træffe bestemmelse om, hvorvidt et i faderens (moderens) familienavn forekommende ”aa” i barnets familienavn skal erstattes med ”å””. – Jf. *Brev 11.11.1949*.

Brev 5.1.1949b

Udtalelse fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet i anl. af *Skovmand* 22.10.1948: Attester bør ”altid anvende samme skrivemåde som kirkebøgerne, dog at ”aa” i kirkebøgerne kan ændres til ”å” i attesten, hvis udtrykkelig begæring herom fremsættes”.

Brev 5.1.1949c

Svar fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet om ændring af *aa* til *å* i efternavn i pas (jf. *Notat* 16.11.1948 ff.). Ministeriet har ikke noget at indvende imod en sådan ændring.

Brev 5.1.1949d

Udtalelse fra Justitsministeriet til Undervisningsministeriet om spørgsmålet i *RO-Udvalget-1948* 27.10.1948 om hvorvidt bærere af efternavne med *aa* må ændre *aa* til *å* i deres navn. Udtaler ”at forespørgslen efter justitsministeriets mening må besvares bekræftende”. Jf. *Brev* 21.1.1949 og *Brev* 13.6.1951.

Notat 12.1.1949 ff.

Notater i Statsministeriet i anl. af *Brev* 6.12.1948.

Brev 13.1.1949

Spørgsmål fra Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet til Undervisningsministeriet om brugen af store og små bogstaver i direktoratets navn. – Jf. *Notat* 10.2.1949 ff. og *Brev* 22.2.1949a.

Cirk. 17.1.1949

Cirkulæreskrivelse fra Statsministeriet (i overensstemmelse med indstilling fra Stednavneudvalget, jf. *Stednavneudvalget* 13.11.1948a-b) om konsekvenserne af *Bek.* 22.3.1948 og *Bek.* 2.7.1948 for stednavnenes skrivemåde: (a) staveformerne i Stednavneudvalgets hidtidige lister (*Stednavneliste* 1932, 1938 og 1948) gælder stadig, således også stavemåder af to- og flerleddede navne som fx *Kirke-Helsing*, *Køge Bugt*, *Kalundborg Købstads Landdistrikt*, (b) *aa* vil indtil videre blive bibeholdt i de autoriserede fortegnelser (jf. *Stednavneudvalget* 7.11.1955 og *Stednavneliste* 1958). – Jf. *Cirk.* 30.6.1950.

Hansen, Niels Th. 18.1.1949

Spørgsmål (på baggrund af forlydender i pressen) fra skolebestyreren ved Sct. Michael Skole, Randers, til Undervisningsministeriet om hvorvidt der er planlagt ændringer i den nye retskrivning. – Jf. *Notat* 29.1.1949 ff. og *Brev* 10.2.1949.

Brev 21.1.1949

Svar fra Undervisningsministeriet på *RO-Udvalget-1948* 27.10.1948. Videregiver Justitsministeriets svar i *Brev* 5.1.1949d.

Jacobsen, H. Th. 24.1.1949

Ansøgning til Kirkeministeriet om at få rettet sin datters navn fra *Aase* til *Åse* i kirkebogen. – Jf. *Brev feb. 1949*.

Notat 26.1.1949 ff.

Notater i Justitsministeriet i anl. af *Østerbølle Sognekald 11.11.1948*.

Notat 29.1.1949 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Hansen, Niels Th. 18.1.1949*.

Brev feb. 1949

Brev (muligvis ikke sendt) fra Kirkeministeriet til Roskilde Biskop med svar på *Jacobsen, H. Th. 24.1.1949*. Meddeler at der ikke haves hjemmel for at foretage en rettelse i kirkebogen, og at ministeriet derfor ikke ser sig i stand til at foretage videre i sagen.

Brev 3.2.1949

Svar fra Statsministeriet til Finansministeriet på *Brev 6.12.1948*. Meddeler den ønskede dispensation.

Vajsenhuset 4.2.1949

Spørgsmål fra Det kgl. Vajsenhus til Kirkeministeriet om hvorvidt nye oplag af *Salmebogen* skal trykkes med ny retskrivning. Er af økonomiske grunde interesseret i at kunne lave uændrede optryk da en ny salmebog snart forventes autoriseret. – Jf. *Notat 12.2.1949 ff.*, *Brev 22.2.1949b*, *Brev 10.3.1949* og *Adresse 28.10.1955*.

Holbo–Strø Herreders Provsti 5.2.1949

Spørgsmål i anl. af *Cirk. 17.1.1949* til Københavns Biskop om forpligtelsen til at bruge små begyndelsesbogstaver i kirkebøgerne. Videresendt 8.2.1949 til Kirkeministeriet. – Jf. *Cirk. 30.12.1949*.

Tilsynet etc. 7.2.1949

Spørgsmål fra Tilsynet med den tekniske Undervisning for Haandværkere og Industrifonde til Statsministeriet i anl. af *Cirk. 17.1.1949* med spørgsmål om skrivemåder som fx *Bornholms amt/Amt*. – Jf. *Notat 2.3.1949 ff.* og *Brev 23.11.1949a*.

Christiansen, Frits 9.2.1949

Spørgsmål fra kordegnen i Roskilde Domkirke til Statsministeriet om den rette skrivemåde af *Roskilde Domkirke/domkirke* mfl. – Jf. *Notat 2.3.1949 ff.* og *Brev 23.11.1949a*.

Brev 10.2.1949

Svar fra Undervisningsministeriet på *Hansen, Niels Th. 18.1.1949*. Oplyser at ministeriet ikke påtænker ændringer i *Bek. 22.3.1948*.

Notat 10.2.1949 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Brev 13.1.1949* om brugen af store og små bogstaver i D/direktoratet for A/arbejds- og F/fabrikstilsynet. Bl.a. med oplysninger om at Glahder og Højberg Christensen har udtalt sig om spørgsmålet og foretrækker skrivemåden med småt: *direktoratet for arbejds- og fabrikstilsynet*. – Jf. *Brev 22.2.1949a*.

Brev 11.2.1949

Udtalelse fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet i anl. af *Østerbølle Sognekald 11.11.1948*. Svarer ”at justitsministeriet intet har at erindre imod, at sognepræsten ved udstedelse af attester forsåvidt angår tilførslerne mellem 1908 og 1941 fortsat anvender ”aa”, uanset at der i hovedministerialbogen er anvendt ”å”, medmindre der fremsættes udtrykkelig begæring om anvendelse af ”å””.

Notat 12.2.1949 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Våjsenhuset 4.2.1949*.

Stednavneudvalget 16.2.1949

Brev til Statsministeriet med svar om brug af store bogstaver i to- og flerleddede stednavne. Udtaler sig udtrykkeligt kun om ”egentlige stednavne, d.v.s. geografiske betegnelser” (og ikke om navne på ”institutioner og administrative inddelinger”), og mener at der formentlig bør skrives med stort dér, fx *Bjerre Herred, Skt. Jørgensberg Kirke*. – Jf. *Stednavneudvalget 20.4.1949* og *Brev 23.11.1949a*.

Brev 22.2.1949a

Brev fra Undervisningsministeriet til Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet med svar på *Brev 13.1.1949*. Henholder sig til Glahders og Højberg Christensens udtalelser (se *Notat 10.2.1949 ff.*).

Brev 22.2.1949b

Svar fra Undervisningsministeriet til Kirkeministeriet i anl. af *Våjsenhuset 4.2.1949*. Har intet at erindre mod uændrede optryk af *Salmebogen* indtil en ny udgave kan autoriseres, men henstiller at det foran i bogen anføres at optrykket er uændret. – Jf. *Brev 10.3.1949*.

Notat 2.3.1949 ff.

Notater i Statsministeriet i anl. af *Tilsynet etc. 7.2.1949*, *Christiansen, Frits 9.2.1949*, *Brev 22.3.1949* og *19.8.1949* om skrivemåden af navne som *Bornholms Amt/amt* og *Roskilde Domkirke/domkirke*.

Bohn 7.3.1949

Anmodning til Undervisningsministeriet fra rektor for Sorø Akademi om tilladelse til fortsat at lade skolens årsskrift trykke med gammel retskrivning (med henvisning til bl.a. *Hoff, Bartholomæus* 18.4.1910 og *Brev* 27.4.1910). – Jf. *Højberg Christensen* 16.3.1949, *Notat* 18.3.1949 ff., *Brev* 1.4.1949, *Brev* 8.4.1949, *Brev* 5.5.1949 og *Brev* 9.5.1949.

Brev 10.3.1949

Svar fra Kirkeministeriet på *Vajsenhuset* 4.2.1949. Tilslutter sig *Brev* 22.2.1949b med en præcisering af at det foran i de salmebøger der optrykkes i overgangstiden, bør anføres ”at optrykket er uændret såvel med hensyn til anvendelse af store bogstaver som af den hidtidige oversættelse af det nye testamente”.

Notat 14.3.1949 ff.

Notater i Statsministeriet i anl. af mundtligt fremsat ønske fra Socialministeriet om at benytte stående sats med gammel retskrivning ved optryk af en lovebekendtgørelse i *Lovtidende*. Med oplysning om at ønsket er imødekommet og meddelt Socialministeriet.

Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949

Pjecen *Det danske Skriftsprog*, udsendt 15.3.1949 som protest mod den nye retskrivning. Med anbefaling af at skole og administration vender tilbage til retskrivningen fra før *Bek.* 22.3.1948, med opfordring til forfattere, dagblade, tidsskrifter, bogtrykkere og forlag om ”vedblivende at anvende det danske Skriftsprog”. Grundlag for underskriftindsamling i foråret/sommeren 1949 (jf. også *Adresse* 10.6.1949), men uvist om protesten blev indleveret som egentlig adresse til regeringen.

Højberg Christensen 16.3.1949

Udtalelse fra inspektøren for gymnasieskolerne til Undervisningsministeriet i anl. af *Bohn* 7.3.1949. Indstiller at man giver den ønskede tilladelse, bl.a. med henvisning til at ”Ordrup Gymnasium i en årrække benyttede den nordiske retskrivning uden indgriben fra ministeriets eller inspektionens side”.

Notat 18.3.1949 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Bohn* 7.3.1949.

Brev 22.3.1949

Brev fra Kirkeministeriet til Statsministeriet i anl. af *Cirk.* 17.1.1949 med spørgsmål om skrivemåder som fx *Dauids Kirke/kirke* og om brugen af *Herred/herred* og *Amt/amt* som sidsteled i toledede navne. – Jf. *Stednavneudvalget* 20.4.1949, *Notat* 12.5.1949 ff., *Brev* 19.8.1949 og *Brev* 23.11.1949a.

Brev 1.4.1949

Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet med oversendelse af *Bohn 7.3.1949* som henhørende under Statsministeriets forretningsområde. Med den tilføjelse at der efter Undervisningsministeriets opfattelse ikke er grund til at imødekomme andragendet, men at der evt. bør gives tilladelse for så vidt angår ”særlige af rektor personligt udarbejdede og underskrevne afsnit i nævnte skoles årsskrift”. – Jf. *Brev 8.4.1949*.

Brev 8.4.1949

Brev fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet med tilbagesendelse af *Bohn 7.3.1949*. Mener ikke at andragendet kan imødekommes i almindelighed, men at gammel retskrivning dog kan anvendes i personligt underskrevne afsnit. I øvrigt vil man (af hensyn til indbindingen i bind a 5 årgange) være villig til at dispensere for den aktuelle årgang ”såfremt undervisningsministeriet måtte skønne det rimeligt”. – Jf. *Brev 5.5.1949*.

Stednavneudvalget 20.4.1949

Svar til Statsministeriet i anl. af *Brev 22.3.1949* om brug af stort bogstav i stednavne med efterleddene *Kirke, Herred, Amt*. Går ind for store bogstaver i efterleddene med henvisning til eksemplerne i *Stednavneudvalget 16.2.1949* og til eksemplet *Starup Kirke* i *Stednavneliste 1948*. – Jf. *Brev 23.11.1949a*.

Brev 4.5.1949

Svar fra Statsministeriet til *Statstidende* om stavemåden af *Aabenraa* og om navnets alfabetiske placering. Henstiller til *Statstidende* vedvarende at benytte formen med *aa*, som byen selv foretrækker. Overlader det til *Statstidende* selv at bestemme den alfabetiske placering, men anser dog placeringen sidst i alfabetet for den mest praktiske. – Jf. *Brev 16.8.1951* og *Aabenraa Erhvervscenter 4.7.1995*.

Brev 5.5.1949

Tilbagesendelse af sagen vedrørende *Bohn 7.3.1949* fra Undervisningsministeriet til afgørelse i Statsministeriet. Anser ikke indbindingshensynet for vægtigt nok til en dispensation og henholder sig i øvrigt til *Brev 1.4.1949*. – Jf. *Brev 9.5.1949*.

Brev 9.5.1949

Svar fra Statsministeriet på *Bohn 7.3.1949*. Afslår andragendet i almindelighed, idet der dog ikke er noget til hinder for at der bruges gammel retskrivning i navngivne afsnit i årsskriftet ved siden af den egentlige beretning. Afslår ligeledes dispensation (begrundet i indbindingshensyn) mht. indeværende år.

Notat 12.5.1949 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Brev 22.3.1949* om skrivemåden af toledede proprier. – Jf. *Notat 26.7.1949 ff.*

Statstid. 18.5.1949

Meddelelse i *Statstidende* om at bladet fra 1.6.1949 og indtil videre i stednavne vil benytte *aa* og ikke *å* (jf. *Statstid. 1.10.1948*), og at navne med begyndelsesbogstav *Aa* vil blive sat først i den alfabetiske rækkefølge. – Jf. *Glahder 18.7.1949a* og *Statstid. 22.12.1956*.

Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 23.5.1949

Indstilling (i fortsættelse af *Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 27.4.1948*) til Undervisningsministeriet om oprettelse af et ministerielt sprognævn. – Jf. *Lovfors.-DSN 15.9.1949*.

Adresse 10.6.1949

Opfordring fra rektor og 5 lærere ved Fredericia Gymnasium til undervisningsministeren til at fastholde retskrivningsreformen (indgivet i anledning af at andre lærere ved skolen har underskrevet en protestadresse mod retskrivningsreformen (vel *Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949*) som har cirkuleret på skolen).

Stednavneudvalget 15.6.1949

Udtalelse til Statsministeriet med tilslutning til indstilling fra Gadenavneudvalget om brugen af stort begyndelsesbogstav i et- og flerleddede gadenavne i København. Finder også Gadenavneudvalgets regel om at et institutionsnavn der falder sammen med en stedbetegnelse, bør skrives på samme måde som stedbetegnelsen, særdeles praktisk, men anfører i øvrigt at Stednavneudvalget ikke anser sig for at være kompetent til at udtale sig om stavemåden af institutionsnavne. – Jf. *Brev 21.6.1949*, *Notat 17.11.1949* og *Brev 23.11.1949a*.

Pedersen, Holger 18.6.1949

Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med opfordring til at han – uden i øvrigt at ændre *Bek. 22.3.1948* – tillader (a) brug af præteritumsformer med *d* i *kunne*, *skulle*, *ville* (under forudsætning af at eleven samtidig skriver *d* i infinitiv og præteritum participium), (b) brug af stort begyndelsesbogstav i folkenavne, (c) skelnen mellem *ö* og *ø*. – Jf. *Frisch 25.6.1949*, *Pedersen, Holger 29.6.1949* og *Adresse 5.7.1950*.

Brev 21.6.1949

Spørgsmål fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet (i anl. af *Stednavneudvalget 15.6.1949*) om skrivemåden af institutionsnavne der falder sammen med stedbetegnelser. – Jf. *Brev 10.8.1949* og *Notat 17.11.1949*.

Frisch 25.6.1949

Brev til Holger Pedersen med afvisning af forslaget om valgfrit *d* i præteritum af *kunne* osv. i *Pedersen, Holger 18.6.1949*. – Jf. *Pedersen, Holger 29.6.1949*.

Pedersen, Holger 29.6.1949

Brev med svar på *Frisch* 25.6.1949. Modificerer sit forslag af 18.6.1949 således at muligheden for *d*-skrivemåde i *kunne* osv. indskrænkes til præteritum.

Glahder 18.7.1949a

Brev til departementschef K. Paludan-Müller, Undervisningsministeriet, om uoverensstemmelserne mellem Undervisningsministeriets og Statsministeriets (Stednavneudvalgets) retskrivning. Er stærkt utilfreds med Statsministeriets afvigelser fra den undervisningsministerielle retskrivning og med den manglende underretning af RO-Udvalget om disse afvigelser, fx om *Statstidendes* overgang fra *å* til *aa* i navne som *Åbenrå*, *Ålborg*, *Tåstrup* (jf. *Statstid.* 18.5.1949). Ser sig nødsaget til for fremtiden at afvise spørgsmål om stednavne o.l.

Glahder 18.7.1949b

Svar på vegne af sig selv og Højberg Christensen til Undervisningsministeriet om brug af store og små bogstaver i toleddede navne eller betegnelser som *Roskilde Domkirke/ domkirke* og *Frederiksberg Sogn/ sogn*. Oplyser at stednavne efter *Bek.* 22.3.1948 skal skrives med stort, fx *Roskilde Domkirke*, *Dronning Olgas Vej*, men at der er valgfrihed ved ”betegnelser for institutioner og administrative inddelinger”, fx *Nørreport Station* el. *station*; det er dog blevet almindelig praksis at skrive andet led med lille, fx *Bornholms amt*, *Frederiksberg sogn*, og denne praksis bør følges; på kort og lign. kan der dog afviges herfra så at der fx skrives *Davids Sogn*, ”idet forbindelsen da opfattes som stednavn”. – Jf. *Brev* 10.8.1949 og *Brev* 23.11.1949a.

Notat 26.7.1949 ff.

Notater (i forlængelse af *Notat* 12.5.1949 ff.) i Undervisningsministeriet om brugen af store og små bogstaver i bl.a. toleddede stednavne og institutionsnavne.

Sønder Broby Pastorat 5.8.1949

Anmodning til Kirkeministeriet om tilladelse til i kirkebogen at ændre *Ågård* (indført okt. 1948) til *Aagaard*. – Jf. *Salling Herreds Provsti* 16.8.1949 og *Brev* 25.8.1949.

Brev 10.8.1949

Svar fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet i anl. af bl.a. *Brev* 21.6.1949 om skrivemåden af visse stednavne og institutionsnavne, med tilslutning til *Glahder* 18.7.1949b (vedlagt i afskrift).

Salling Herreds Provsti 16.8.1949

Udtalelse i anl. af *Sønder Broby Pastorat* 5.8.1949. anbefaler at det ansøgte imødekommes ud fra den betragtning at forældrene havde ”misforstaaet de nye retskrivningsregler, idet de fejlagtigt er gaaet ud fra, at det nye nordiske å herefter skulde anvendes i samt-

lige ord, hvori bogstavet aa forekommer". Videresendes 17.8.1949 af Fyns Biskop til Kirkeministeriet med tilslutning. – Jf. *Brev 25.8.1949*.

Brev 19.8.1949

Spørgsmål fra Kirkeministeriet til Statsministeriet om hvorvidt det har noget at indvende imod at tidspunktet for indførelse af ny retskrivning ved førelse af kirkebøgerne fastsættes til 1.1.1950 til trods for at *Bek. 2.7.1948* fastsætter datoen for statstjenestens overgang til ny retskrivning til 1.10.1948. Erindrer samtidig om *Brev 22.3.1949*. – Jf. *Brev 23.11.1949b* og *Brev 23.11.1949a*.

Vedelsby 22.8.1949

Spørgsmål til Undervisningsministeriet om brug af store og små bogstaver i firmanavne og institutionsnavne. Oplyser at man på det kontor hvor spørgeren arbejder, skriver alle firma- og institutionsnavne med lille, og spørger om det kan anses for at være korrekt. – Jf. *Notat 23.8.1949 ff.*, *Glahder 23.11.1949* og *Brev 1.12.1949*.

Notat 23.8.1949 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Vedelsby 22.8.1949*.

Brev 25.8.1949

Svar fra Kirkeministeriet til Fyns Biskop på *Sønder Broby Pastorat 5.8.1949*. Afslår anmodningen "da børnenes forældre efter det oplyste selv har ønsket børnenes andet fornavn stavet med skrivemåden "å"".

Lovfors.-DSN 15.9.1949

Udkast til forslag til lov om oprettelse af et dansk sprognævn, med anmærkninger udarbejdet efter undervisningsministerens resolution på grundlag af *Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 27.4.1948* og *23.5.1949*. Forslaget ikke fremsat. – Jf. *Notat 15.9.1949*, *Skautrup 25.1.1954* og *RO-Udvalget-1953 4.6.1954*.

Notat 15.9.1949

Notater i Undervisningsministeriet med bemærkninger til *Lovfors.-DSN 15.9.1949* og de tilhørende anmærkninger.

Dansk-grønlandsk ordbog 18.10.1949

Anmodning fra redaktionskomiteen for en dansk-grønlandsk ordbog til Statsministeriet om dispensation mht. at bruge aa i stedet for å. – Jf. *Notat 26.10.1949 ff.*, *Højberg Christensen & Glahder 8.11.1949* og *Brev 24.11.1949*.

Notat 26.10.1949 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Dansk-grønlandsk ordbog 18.10.1949*.

Glahder 3.11.1949

Udtalelse (som svar på brev af 26.10.1949) til Undervisningsministeriet om brugen af store og små bogstaver i betegnelser for kongelige personer og i heraldiske formler (*vor/Vor* o.l.). Anbefaler at der fortsat skrives *Vi*, *Vort* osv. i kongelige skrivelser, men fraråder brug af pluralisformer af verber i formuleringer som *Vi gøre vitterligt* .. osv. – Jf. *Brev 1.11.1948*, *Brev 18.1.1950* og *Cirk. 24.3.1952*.

Højberg Christensen & Glahder 8.11.1949

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Dansk-grønlandsk ordbog 18.10.1949*. Ville foretrække konsekvent overgang til ny retskrivning, inkl. *aa* > *å* og placering af *å* sidst i alfabetet, men finder dog i betragtning af at der foreligger et manuskript fra 1938-1940, at ”rimelighed taler for at beholde manuskriptets ortografi”. – Jf. *Brev 24.11.1949*.

Brev 11.11.1949

Svar fra Kirkeministeriet på *Tolstrup-Stenum Pastorat 27.9.1948*. Udtaler at spørgsmålet om brug af den nye retskrivning i kirkebøgerne forhandles med Statsministeriet, Justitsministeriet og Undervisningsministeriet, og at der efter forhandlingernes afslutning vil blive udsendt en nærmere vejledning (dvs. *Cirk. 30.12.1949*).

Notat 17.11.1949

Notater i Statsministeriet om skrivemåden af institutionsnavne der falder sammen med stedbetegnelser (jf. *Stednavneudvalget 15.6.1949* og *Brev 21.6.1949*). – Jf. *Brev 23.11.1949a*.

Brev 23.11.1949a

Svar fra Statsministeriet på *Tilsynet etc. 7.2.1949*, *Christiansen, Frits 9.2.1949* og *Brev 22.3.1949* fra Kirkeministeriet om brug af store og små bogstaver i toleddede navne/betegnelser, bilagt *Stednavneudvalget 16.2.1949*, *20.4.1949* og *15.6.1949* samt *Glahder 18.7.1949b*. Desuden udsendt 3.12.1949 som ”stor udsendelse” til samtlige ministerier mv. Navne som fx *Bjerre Herred* og *Bornholms Amt* skrives med store bogstaver ”når det drejer sig om geografiske betegnelser”, og det samme gælder fx *Roskilde Domkirke* og *Dronning Margrethes Vej*, ”som kan opfattes som stednavne (egennavne)”. Mht. ”betegnelser for institutioner og administrative enheder” er der valgfrihed, idet det dog bemærkes at Undervisningsministeriets sagkyndige (dvs. *Glahder 18.7.1949b*) har udtalt at det er blevet almindelig praksis at skrive sidste led med lille hvis det er et fællesnavn. – Jf. *Notat 20.12.1949*, *Cirk. 30.12.1949* og *RO-Udvalget-1948 3.11.1950*.

Brev 23.11.1949b

Svar fra Statsministeriet til Kirkeministeriet på *Brev 19.8.1949*. Godkender at tidspunktet for indførelse af ny retskrivning ved førelse af kirkebøgerne fastsættes til 1.1.1950.

Glahder 23.11.1949

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Vedelsby* 23.8.1949. Oplyser at der har dannet sig den praksis at (etleddede) betegnelser for ministerier mv. skrives med små begyndelsesbogstaver, fx *undervisningsministeriet*, men at firmanavne (der ofte er indregistrerede) skrives med stort, fx *Østifternes Brandforsikring*. Gør dog opmærksom på at *Bek.* 22.3.1948 i høj grad overlader det til et skøn ”om man vil opfatte et ord som fællesnavn eller egennavn”, og at spørgsmålet i øvrigt er under overvejelse i RO-Udvalget-1948 i forbindelse med udarbejdelsen af Retskrivningsvejledningen til en ny udgave af retskrivningsordbogen. – Jf. *Brev* 1.12.1949.

Brev 24.11.1949

Svar fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet i anl. af *Dansk-grønlandsk ordbog* 18.10.1949. Henholder sig til *Højberg Christensen & Glahder* 8.11.1949, der er vedlagt i afskrift.

Brev 1.12.1949

Svar fra Undervisningsministeriet på *Vedelsby* 22.8.1949. Meddeler at spørgsmålet er under overvejelse ”ved den for tiden stedfindende udarbejdelse af en ny retskrivningsordbog .. i hvilken spørgsmålet formentlig vil blive besvaret”.

Notat 14.12.1949 ff.

Notater i Justitsministeriet i anl. af udkast (sendt 7.12.1949) fra Kirkeministeriet til *Cirk.* 30.12.1949. – Jf. *Cirk.* 30.12.1949 og *Brev* 3.1.1950.

Notat 20.12.1949

Notater (i forlængelse af *Brev* 23.11.1949a) i Statsministeriet om brug af store og små bogstaver i toleddede navne som fx *Holbæk Amt/amt* med overvejelser over hvordan Statsministeriets Departement mv. skal forholde sig mht. stavemåden af toleddede stednavne når de bruges som betegnelser for institutioner eller administrative inddelinger. – Jf. *Notat* 24.3.1950 ff.

Cirk. 30.12.1949

Cirkulære fra Kirkeministeriet (efter forhandling med Statsministeriet og Justitsministeriet, jf. også *Notat* 14.12.1949 ff.) i forlængelse af *Bek.* 2.7.1948 (jf. også *Brev* 23.11.1949a) til biskopperne og til amtmændene og Københavns Magistrat mht. brug af ny retskrivning i personnavne og stednavne i ministerialbøgerne og attester udfærdiget efter disse. Specielt om *å/aa* i personnavne og om stort bogstav i to- og flerleddede stednavne (fastsætter at fx *By* og *Sogn* skrives med stort). – Jf. *Notat* 24.3.1950 ff. – Modificeres med *Brev* 13.8.1981 og ophæves med *Cirk.* 12.10.1993 (jf. *Brev* 4.9.1992).

5.6. Fra 1950 til 1959

Stikord

Lov om mål og vægt (28.2.1950 mv.) – Justering af retskrivningsreformen? (5.7.1950 mv.) – Placering af å i alfabetet (22.5.1950 mv.) – Stednavnelister (1951a-b, 1953, 1957, 1958) – Protester mod retskrivningsreformen (17.3.1951 mv.) – Retsskrivningsregler for *Statstidende* (1.4.1951 mv.) – Betænkning fra Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg med bl.a. retsskrivningsregler (juli-aug. 1952) – Folketingsdebat om placeringen af å i alfabetet (7.-12.11.1952) – Retsskrivningen i nye udgaver af ældre litteratur (3.8.1953) – Nyt retsskrivningsordbogsudvalg (25.11.1953, 30.11.1953) – Dansk Sprognævn (10.1.1954 mv., 17.3.1955, 29.4.1955) – Adresse med ønske om regler for pausekomma i næste udgave af retsskrivningsordbogen (okt. 1954) – Debat i Nordisk Råd om placeringen af å i det danske alfabet (2.2.1955) – Bekendtgørelse om å's plads i alfabetet (8.2.1955) – Brug af å/aa i stednavne (23.3.1955 mv., 23.2.1956) – Foreningen Dansk Sprogvern (15.8.1955 mv.) – Dansk Sprognævns første retsskrivningsordbog (*RO1*), 1.-3. opl. (1955, 1956, 1957) – **'1955-retsskrivningen'** – Folketingets retsskrivning (okt. 1956) – **'1956-folketingsretsskrivningen'** – Store og små bogstaver i flerleddede proprier og i navne på offentlige institutioner (1.11.1956 mv.) – Brug af å/aa på vejskilte (31.10.1958 mv.).

Brev 3.1.1950

Kommentarer fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet i anl. af udkast til *Cirk.* 30.12.1949 (jf. *Notat* 14.12.1949 ff.).

Brev 18.1.1950

Udtalelse fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet om ”visse retsskrivningsspørgsmål i forbindelse med kongelige personer”. Anbefaler at man i kundtgørelser, ansættelsesbreve o.l. bibeholder heraldiske formler i hidtil benyttet form (dog med ændring af aa til å), herunder pluralis af verber ved pluralis majestatis-subjekt. – Jf. *Glahder* 3.11.1949, *Brev* 24.3.1950 og *Cirk.* 24.3.1952.

Cirk. 9.2.1950

Cirkulære fra Justitsministeriet i forlængelse af *Bek.* 2.7.1948 til amtmændene over Haderslev, Åbenrå-Sønderborg og Tønder mht. brug af å/aa i personregistre og i udskrifter og attester efter disse. – Ophæves med *Cirk.* 15.1.1996 (jf. *Brev* 4.9.1992).

Hads-Ning Herreders Provsti 9.2.1950

Spørgsmål til Kirkeministeriet om forståelse og konsekvenser af *Cirk.* 30.12.1949 og *Cirk.* 17.1.1949: (1) Skal der i kirkebogen skrives med stort i andetleddet i stedbetegnelser som fx *Randlev Skole/skole*, *Randlev Sogn/sgn*? (2) Kan sognepræsterne efter *Cirk.* 17.1.1949 anvende aa og å efter behag, eller er det kommunalbestyrelsen der bestemmer (fx *Åbo/Aabo*, *Mårslet/Maarslet*)? – Jf. *Notat* 20.3.1950 ff. og *Brev* 30.3.1950.

Lov 28.2.1950

Lov om mål og vægt. Indeholder (i modsætning til 1907-loven) også bestemmelser om hvordan de enkelte enheder forkortes. – Ophæver *Lov 4.5.1907*. – Ændres med *Lov 12.5.1976*.

Notat 20.3.1950 ff.

Notater i Kirkeministeriet i anl. af *Hads-Ning Herreders Provsti 9.2.1950*.

Brev 24.3.1950

Brev fra Statsministeriet (efter brevveksling med Undervisningsministeriet, jf. *Brev 18.1.1950*) til *Statstidende* med svar på spørgsmål om ”visse retskrivningsspørgsmål i forbindelse med kongelige personer”. anbefaler bibeholdelse af gamle skrivemåder (dog *å* for *aa*) i heraldiske indledninger i kundtgørelser, ansættelsesbreve og lign., fx fastholden af stort bogstav i *Vor*, *Vi*, *Os* som betegnelse for kongen. – Jf. *Glahder 3.11.1949*, *Brev 11.11.1948* og *Cirk. 24.3.1952*.

Notat 24.3.1950 ff.

Notater i Statsministeriet i anl. af *Cirk. 30.12.1949*. Specielt om vanskelighederne med at afgøre om toleddede udtryk er geografiske navne eller betegnelser for administrative inddelinger.

Brev 30.3.1950

Svar fra Kirkeministeriet til Århus Biskop på *Hads-Ning Herreders Provsti 9.2.1950*. (1) I forbindelser som *Randlev Sogn/sgn* bør andetleddet skrives med stort da der er tale om stednavne. (2) Om brugen af *å/aa* udtaler ministeriet at den skrivemåde som til enhver tid anvendes i de autoriserede stednavnelister ”som hovedregel vil være at følge, men at man, såfremt vedk. kommunalbestyrelse har vedtaget at følge en anden skrivemåde, intet har at erindre imod, at denne benyttes ved kirkebøgernes førelse og udstedelse af attester efter disse”.

Haase 17.5.1950

Anmodning fra P. Haase & Sønns Forlag til Undervisningsministeriet om dispensation fra retskrivningsreglerne ved fotografisk optryk af Valdemar Nielsens *Latinsk Grammatik for det nysproglige Gymnasium* (opr. udg. 1945). – Jf. *Brev 3.6.1950*.

Højberg Christensen 22.5.1950

Brev til Brøndum-Nielsen og de øvrige medlemmer af RO-Udvalget-1948 med udkast til formulering (udarbejdet af Glahder) af retskrivningsordbogens afsnit om store og små bogstaver mv. og til følgeskrivelse til ministeriet. Anfører bl.a. at der ”jo allerede er truffet beslutning om” at *å* skal stå sidst i alfabetet, men at spørgsmålet må overvejes på ny (jf. også oplysningen i *Glahder & Oxenvad 10.5.1950* (se bibliografien) om at der

er flertal i RO-Udvalget-1948 for at placere å sidst). – Jf. *Brøndum-Nielsen* 25.5.1950 og 9.6.1950 og RO-Udvalget-1948 3.11.1950.

Brøndum-Nielsen 25.5.1950

Svar (efter forhandling med Rubow) på *Højberg Christensen* 22.5.1950. Ville finde det rimeligt ”om Udvalget fremhævede, at Dobbeltkonsonantformerne ville &c er indførte uden Godkendelse af det i sin Tid nedsatte ekstraordinære Tremandsudvalg og misbilliges af et Flertal af det 18/10 1948 nedsatte Udvalg [samtlige Medlemmer ÷ Glahder?]”⁴. – Jf. *Brøndum-Nielsen* 9.6.1950.

Brev 3.6.1950

Svar fra Undervisningsministeriet på *Haase* 17.5.1950. Bifalder optrykket under forudsætning af ”at det på titelbladet udtrykkeligt anføres, at der er tale om et fotografisk optryk, og at ministeriets navn ikke anføres i bogen”.

Brøndum-Nielsen 9.6.1950

Svar (i forlængelse af *Brøndum-Nielsen* 25.5.1950 og på vegne af sig selv og Rubow) på *Højberg Christensen* 22.5.1950. Anfører at ”Spørgsmaalet om å-Tegnets Plads er af forholdsvis ringe Interesse i Forhold til Sagens Helhed” og gentager sit synspunkt fra *Brøndum-Nielsen* 25.5.1950 vedrørende *kunne* etc.

Cirk. 30.6.1950

Cirkulæreskrivelse fra overborgmesteren i København (under henvisning til *Cirk. 17.1.1949*) til de forskellige magistratsafdelinger med oplysning om at den samlede magistrat på sit møde 26.6.1950 har vedtaget at gadenavne skal skrives med store bogstaver også i de tilfælde hvor de er to- eller flerleddede.

Adresse 5.7.1950

Opfordring fra Holger Pedersen (jf. *Pedersen, Holger* 18.6.1949) og syv andre professorer, der i øvrigt er tilhængere af retskrivningsreformen, til undervisningsminister Bomholt om at gøre formerne med *d* til fællesformer i *kunne*, *skulle*, *ville* og til at indføre stort begyndelsesbogstav i folkenavne, fx *Dansker*, *Bornholmer*. – Jf. *Brev* 17.7.1950 og RO-Udvalget-1948 3.11.1950.

Brev 17.7.1950

Anmodning (bilagt *Skautrup* 9.2.1948) fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 ved dets formand Højberg Christensen om udtalelse i anl. af *Adresse* 5.7.1950. – Jf. RO-Udvalget-1948 3.11.1950.

4 Den kantede parentes er Brøndum-Nielsens.

Ars-Løve Herreders Provsti 17.8.1950

Spørgsmål til Roskilde Biskop med spørgsmål om den rette brug af store og små bogstaver i ordene *sogn, herred* og *amt* i blanket til dåbsattest. Provsten finder at rubrikteksten ”Fødeby, sogn, herred og amt” ikke stemmer med *Cirk. 30.12.1949*. Videre sendes 21.8.1950 til Kirkeministeriet. – Jf. *Notat 29.8.1950* og *Brev 5.10.1950*.

Notat 29.8.1950

Notater i Kirkeministeriet i anl. af *Ars-Løve Herreders Provsti 17.8.1950*.

Brev 5.10.1950

Svar fra Kirkeministeriet til Roskilde Biskop på *Ars-Løve Herreders Provsti 17.8.1950*. Der er i det aktuelle tilfælde ikke tale om dele af egennavne, men om fællesnavne, som altså skal skrives med lille begyndelsesbogstav.

Faaborg Kommune 5.10.1950

Meddelelse til Undervisningsministeriet om at byrådet har vedtaget at bibeholde *aa* i byens navn. – Jf. *Faaborg Kommune 15.3.1991*.

RO-Udvalget-1948 3.11.1950

Indstilling (delt efter forskellige flertal og mindretal) fra RO-Udvalget-1948 (jf. *Brev 18.10.1948b*) til Undervisningsministeriet om ændringer i den kommende retskrivningsordbog. Med udkast til nyt forord i ordbogen og til nye paragraffer i Retskrivningsvejledningen om store og små bogstaver, *å* og *kunne, skulle, ville*, inkl. afvisning af forslagene i *Adresse 5.7.1950*. Anfører at der er flertal for at placere *å* forrest i alfabetet, idet Glahder dog fastholder at *å* bør stå sidst (jf. *Glahder 11.5.1948*). Desuden med anmodning til ministeriet om at der rådes bod på de uoverensstemmelser mht. *å/aa* i stednavne og brugen af store og små bogstaver i flerleddede navne der er opstået ved at Statsministeriet (Stednavneudvalget) afviger fra *Bek. 22.3.1948* (jf. *Bek. 2.7.1948, Cirk. 17.1.1949* og *Brev 23.11.1949a*). – Jf. *Notat 25.11.1950 ff., Stednavneudvalget 22.2.1951, Lærerforeningernes Retskrivningsudvalg 27.2.1951, Brev 16.8.1951* og *RO-Udvalget-1948 6.3.1952*.

Adresse 4.11.1950

Resolution vedtaget på Danmarks Biblioteksforenings årsmøde 20.-21.10.1950 med tilslutning til at *aa/å* sættes allerforrest i alfabetet, indsendt til Undervisningsministeriet 4.11.1950.

Adresse 18.11.1950

Telegram fra Carl Westergaard, fagforeningsformand, Odense, til undervisningsminister Flemming Hvidberg med støtte til Brøndum-Nielsen: ”VI ER 80=0/0 DER STAAR BAG BRØNDUM NIELSEN”.

Notat 25.11.1950 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *RO-Udvalget-1948 3.11.1950*.

Kofoed 7.12.1950

Forslag til undervisningsminister Flemming Hvidberg om brug af genuine stats- og bynavne (fx *Deutschland, Roma*) i dansk. – Jf. *Brev 28.5.1951, Glahder 31.1.1951, Brøndum-Nielsen mfl. 9.4.1951 og Brev 28.5.1951*.

Notat 27.12.1950 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Kofoed 7.12.1950*.

KlinO. 1951

4. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Stednavneliste 1951a

Retskrivningsliste for stednavne i Vejle Amt, autoriseret af Statsministeriet. Udarbejdet i overensstemmelse med *Cirk. 17.1.1949*, dvs. bl.a. med bibeholdelse af *aa*. – Jf. *Stednavneliste 1951b*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

Stednavneliste 1951b

Retskrivningsliste for stednavne i Viborg Amt, autoriseret af Statsministeriet. Udarbejdet i overensstemmelse med *Cirk. 17.1.1949*, dvs. bl.a. med bibeholdelse af *aa*. – Jf. *Stednavneliste 1953*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

Glahder 31.1.1951

Udtalelse på vegne af *RO-Udvalget-1948* til Undervisningsministeriet i anl. af *Kofoed 27.12.1950*. Oplyser om tidligere overvejelser i Retskrivningsudvalget om sagen og foreslår at der nedsættes et underudvalg under *RO-Udvalget-1948*, suppleret med repræsentanter for historie, geografi, Stednavneudvalget og Rigsdagens Bureau.

Stednavneudvalget 22.2.1951

Udtalelse til Statsministeriet om *RO-Udvalget-1948 3.11.1950*. Oplyser bl.a. at reglen (fra *Stednavneliste 1922* og *Stednavneliste 1932*) om at nutidsord der genfindes i stednavne, staves i overensstemmelse med officiel retskrivning, er sat ud af kraft, og at Stednavneudvalget i det hele er "frit stillet over for spørgsmålet om brugen af ministeriel retskrivning i stednavne" (kan antagelig kun forpligtes til at bruge ny retskrivning i teksten i sine publikationer og i sine skrivelser). Påpeger at *RO-Udvalget-1948* på flere punkter går videre i kravene om brug af små bogstaver end *Bek. 22.3.1948*. – Jf. *Højberg Christensen 4.8.1952* og *RO-Udvalget-1948 6.3.1952*.

Lærerforeningernes Retskrivningsudvalg 27.2.1951

Udtalelse fra Lærerforeningernes udvalg vedrørende den ny retskrivning til Undervisningsministeriet om *RO-Udvalget-1948 3.11.1950*. Indeholder en række indgående kommentarer til *RO-Udvalgets* indstilling. Går bl.a. ind for at *å/aa* anbringes forrest i alfabetet, og foreslår desuden øget adgang til sammenskrivning, fx af sammensat præposition før styrelse og af *ialt, påny, selvom* mv., og opfordrer til at der også kommer regler for pausekommatering i den nye retskrivningsordbog. – Jf. *RO-Udvalget-1948 6.3.1952* og *Adresse okt. 1954*.

Brandstrup mfl. 17.3.1951

Pjecen *Truslen mod vort Skriftsprog*, udsendt 17.3.1951 i protest mod retskrivningsreformen af 1948 (*Bek. 22.3.1948*). Indsendt til Undervisningsministeriet 19.3.1951.

Statstid.-Regler 1.4.1951

Statstidendes retskrivningsregler, nr. 2. Status- og indholdsdirektiv for retskrivningen i *Statstidende*. Foreskriver brug af almindelig dansk retskrivning (= sidste udg. af *DRO* (dvs. *DRO 1929*) + *Bek. 22.3.1948*). Desuden med supplerende anvisninger om specielt store og små bogstaver og om *aa/å* (i stednavne bruges *aa*). – Afløses af *Statstid.-Regler 1.12.1956*.

Brøndum-Nielsen mfl. 9.4.1951

Udtalelse fra professorerne Johs. Brøndum-Nielsen, Jón Helgason, Ejnar Thomsen og E.J. Billeskov Jansen om *Køfoed 7.12.1950* til Københavns Universitets filosofiske Fakultet (videresendes til rektor, der videresender til Undervisningsministeriet). Afviser kort forslaget som ”baade urimeligt og uigennemførligt”.

Maach 16.4.1951

Spørgsmål til Undervisningsministeriet om udskiftning af *aa* med *å* i sit navn. – Jf. *Notat 27.4.1951 ff.* og *Brev 13.6.1951*.

Adresse 19.4.1951

Henstilling fra De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg til undervisningsministeren om (bl.a.) at der igen oprettes et permanent retskrivningsudvalg.

Notat 27.4.1951 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Maach 16.4.1951*.

Brev 28.5.1951

Svar fra Undervisningsministeriet på *Køfoed 7.12.1950*. Meddeler at ministeriet efter brevveksling med *RO-Udvalget-1948* og med rektor for Københavns Universitet ”ikke ser sig i stand til at fremme sagen”.

Brev 13.6.1951

Svar fra Undervisningsministeriet på *Maach 16.4.1951*. Oplyser at personnavne ikke berøres af *Bek. 22.3.1948*, men at Justitsministeriet over for Undervisningsministeriet har givet udtryk for at det er tilladt bærere af et efternavn med *aa* at ændre dette til *å* (jf. *Brev 5.1.1949d*).

Brev 16.8.1951

Udtalelse fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet om *RO-Udvalget-1948 3.11.1950*. Henholder sig til *Stednavneudvalget 22.2.1951* og *Brev 4.5.1949*. Brevet, der er underskrevet af statsminister Erik Eriksen, slutter med ordene ”Iøvrigt skal man nøjes med at pege på det uheldige i for hyppige ændringer i de nuværende retskrivningsregler”.

Journal feb. 1952 ff.

Journalindførsler i Undervisningsministeriet om bl.a. *RO-Udvalget-1948*, *RO-Udvalget-1953*, *DRO/RO1* og Dansk Sprognævn.

RO-Udvalget-1948 6.3.1952

Justeret indstilling om den nye retskrivningsordbog (jf. *RO-Udvalget-1948 3.11.1950*) under hensyntagen til *Stednavneudvalget 22.2.1951* og *Lærerforeningernes Retsskrivningsudvalg 27.2.1951*. Indeholder bl.a. ændringsforslag til *Bek. 22.3.1948* (*Eder, Eders > eder, eders*, § 1.IV). – Jf. *Brev 3.4.1952*, *Brev 22.8.1952*, *RO-Udvalget-1948 28.1.1953* og *Brev 25.11.1953a*.

Jacobsen, Lis 10.3.1952

Forbemærkninger til møde 12.3.1952 hos undervisningsinspektør Højberg Christensen (sendt til denne, Glahder, Erik Oxenvad og Skautrup). Med forslag om undersøgelse af mulighederne for at *Nudansk Ordbog (NDO 1953*, se bibliografien) autoriseres som retskrivningsordbog (og erstatter den ministerielle retskrivningsordbog).

Cirk. 24.3.1952

Cirkulære fra Statsministeriet om udformning af love mv. Fastsætter bl.a. at den sidste sætning i love og kongelige forordninger affattes således: ”Under Vor Kongelige Hånd og Segl” (jf. *Brev 24.3.1950*). I øvrigt ikke med ortografiske bestemmelser.

Swane 24.3.1952

Klage til Undervisningsministeriet over at der i Post- og Telegrafvæsenets telegrammer (i overensstemmelse med *Medd. 29.9.1948*) udelukkende bruges små bogstaver. – Jf. *Notat 26.3.1952 ff.*, *Brev 2.5.1952*, *Post- og Telegrafvæsenet 11.7.1952*, *Brev 17.7.1952*.

Notat 26.3.1952 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Swane 24.3.1952*.

Brev 3.4.1952

Brev fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 om Brøndums-Nielsens og Rubows manglende underskrifter på RO-Udvalget-1948 6.3.1952. – Jf. *Glahder* 6.4.1952 og *Skautrup* 13.4.1952 (begge i bibliografien), RO-Udvalget-1948 22.4.1952 og *Højberg Christensen* 1.12.1952.

RO-Udvalget-1948 22.4.1952

Brev til Undervisningsministeriet med svar på *Brev 3.4.1952*.

Brev 2.5.1952

Svar fra Statsministeriet med svar på *Swane* 24.3.1952. Henholder sig til tidligere afgivne udtalelser fra Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet (af 5.1.1952, 11.2.1952 og 12.3.1952). – Jf. *Post- og Telegrafvæsenet* 11.7.1952.

Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952

Betænkning fra Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg med bl.a. retskrivningsregler og grammatiske regler for det kemiske ordforråd. Justeres og suppleres med *Dansk Kemisk Nomenklatur* 1978 og *Kemisk Ordbog* 1996. – Jf. *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954* (i bibliografien) og *Astrup Jensen* okt. 1983.

Post- og Telegrafvæsenet 11.7.1952

Svar (i anl. af personligt fremført klage i Statsministeriet 27.6.1952 fra Jørgen Swane, jf. *Swane* 24.3.1952) til Statsministeriet om retskrivningen på telegramkupon. Anfører at den pågældende kupon ikke er at betragte som en skrivelse fra P&T (og at den altså derfor ikke skal være skrevet i overensstemmelse med *Bek.* 2.7.1948).

Brev 17.7.1952

Svar fra Statsministeriet til Jørgen Swane i anl. af hans klage over retskrivningen på en telegramkupon. Henholder sig til *Post- og Telegrafvæsenet* 11.7.1952.

Brev 19.7.1952a

Meddelelse fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 om at man har besluttet at anbringe *å* i begyndelsen af alfabetet (jf. *Brev* 18.10.1948b). Samme besked går samme dag fra ministeriet til Lis Jacobsen, jf. i bibliografien *Brev* 19.7.1952b. – Jf. *Glahder* 25.7.1952 (i bibliografien), *Skautrup* 28.7.1952 og *Adresse* 7.11.1952.

Skautrup 28.7.1952

Brev til undervisningsinspektør Højberg Christensen om bl.a. *Brev* 19.7.1952a. Med opfordring til Højberg Christensen om at rykke ministeriet for svar på RO-Udvalget-1948 6.3.1952 (og RO-Udvalget-1948 3.11.1950). – Jf. *Højberg Christensen* 4.8.1952.

Højberg Christensen 4.8.1952

Brev med svar på *Skautrup* 28.7.1952. Med ref. af møde 2.8.1952 mellem Højberg Christensen og undervisningsminister Flemming Hvidberg. Desuden med forslag om – på baggrund af uenigheden med Stednavneudvalget (jf. *Stednavneudvalget* 22.2.1951 og *RO-Udvalget-1948* 7.10.1952) – at udelade stednavne i næste udgave af retskrivningsordbogen. – Jf. *Skautrup* 16.8.1952.

Skautrup 16.8.1952

Brev med svar på *Højberg Christensen* 4.8.1952. Argumenterer mod forslaget om at udelade stednavne i retskrivningsordbogen.

Brev 22.8.1952

Brev fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 om den nærmere forståelse af udvalgets indstilling (i *RO-Udvalget-1948* 6.3.1952) om at *å* placeres først i alfabetet. – Jf. *RO-Udvalget-1948* 15.9.1952 (og i bibliografien *Skautrup* 28.8.1952).

RO-Udvalget-1948 15.9.1952

Brev til Undervisningsministeriet med svar på *Brev* 22.8.1952. Præciserer at udvalget går ind for at *å* placeres i alfabetet som et selvstændigt bogstav før *a*.

RO-Udvalget-1948 7.10.1952

Brev til Undervisningsministeriet om uenigheden mellem Stednavneudvalget og RO-Udvalget-1948 (jf. *Højberg Christensen* 4.8.1952). Med forslag om et møde mellem de to udvalg.

Adresse 7.11.1952

Adresse (udarbejdet af Kaj Bom, Arne Hamburger, Mikal Rode og Ole Storm, tiltrådt af ca. 130 sprog- og skolefolk mv.) til Undervisningsministeriet med opfordring til at placere *å* sidst i alfabetet. – Jf. *RO-Udvalget-1948* 29.11.1952 og *Adresse* 27.10.1953.

Folketinget 7.-12.11.1952

Forespørgselsdebat (forespørgslen annonceret 7.11.1952) om placeringen af *å* i alfabetet. Med 4 indlæg, se i bibliografien: *Bomholt* 12.11.1952a-b, *Hvidberg* 12.11.1952a-b (undervisningsministeren).

RO-Udvalget-1948 29.11.1952

Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse om *Adresse* 7.11.1952. Fastholder at *å* bør stå først i alfabetet. – Jf. *RO-Udvalget-1953* 1.12.1954b.

Højberg Christensen 1.12.1952

Brev til Undervisningsministeriet om Brøndum-Nielsens og Rubows manglende deltagelse i arbejdet i RO-Udvalget-1948 (jf. *Brev* 3.4.1952).

RO-Udvalget-1948 11.12.1952

Referat af møde 11.12.1952 i RO-Udvalget-1948 med deltagelse af alle udvalgets medlemmer: Brøndum-Nielsen, Glahder, Højberg Christensen, Rubow, Skautrup. Bl.a. om placeringen af å (jf. *Brøndum-Nielsen & Rubow 16.12.1952*) og om optryk af ældre litteratur med ny retskrivning (jf. *Brev 4.10.1948*).

Brøndum-Nielsen & Rubow 16.12.1952

Mindretalsudtalelse som medlemmer af RO-Udvalget-1948 om å's placering i alfabetet (jf. *RO-Udvalget-1948 11.12.1952*). Ser kun én løsning på problemet, nemlig at afskaffe å ”og genindsætte aa i dets Rettigheder”. – Jf. *RO-Udvalget-1948 28.1.1953*.

Stednavneliste 1953

Retskrivningsliste for stednavne i Randers Amt, autoriseret af Statsministeriet. Udarbejdet i overensstemmelse med *Cirk. 17.1.1949*, dvs. bl.a. med bibeholdelse af aa. – Jf. *Stednavneliste 1957*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

RO-Udvalget-1948 28.1.1953

Brev til Undervisningsministeriet med kommentarer til *Brøndum-Nielsen & Rubow 16.12.1952* og anmodning om snarlig afgørelse mht. til indstillingerne i *RO-Udvalget-1948 3.11.1950* og *RO-Udvalget-1948 6.3.1952*.

Adresse 16.2.1953

Opfordring (på initiativ af Brøndum-Nielsen, P. Læssøe Müller og Rubow) til undervisningsminister Flemming Hvidberg om ikke at fastsætte å-tegnets plads i alfabetet. Muligvis ikke afleveret.

RO-Udvalget-1948 9.3.1953

Brev til Undervisningsministeriet i anl. af at udvalgsarbejdet vedrørende Retskrivningsvejledningen er afsluttet, med oplysninger om udvalgsmedlemmernes andel i arbejdet og om honoreringen for det. – Jf. *Brev 25.11.1953b*.

Brev 3.8.1953

Brev fra Undervisningsministeriet (undervisningsminister Flemming Hvidberg) til Dansk lærerforening om brug af ny retskrivning i foreningens udgaver. Modificerer (berigtiger) ministeriets (Frischs) udtalelser i *Brev 4.10.1948*, der ikke kan ”tages som udtryk for tilslutning af nogen art til en udgivelse med ny retskrivning af klassiske danske litteraturværker”. Baggrunden for berigtigelsen er at ”man nødigt ser, at der skulle danne sig den opfattelse, at undervisningsministeriet savner blik for, at anvendelsen af den nye retskrivning ved udgivelse af ældre dansk litteratur i mange tilfælde vil have til følge, at værkerne skæmmes alvorligt”.

Adresse 27.10.1953

Henvendelse til Undervisningsministeriet fra Ole Storm på vegne af komiteen bag *Adresse 7.11.1952* om placeringen af å i alfabetet.

Brev 25.11.1953a

Meddelelse fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 om at ministeriet tiltræder udvalgets seneste indstilling (dvs. *RO-Udvalget-1948 6.3.1952*), og at stednavne i den nye udgave af retskrivningsordbogen skal optages ”med den af statsministeriet autoriserede retskrivning”.

Brev 25.11.1953b

Meddelelse fra Undervisningsministeriet til medlemmerne af RO-Udvalget-1948 om at ministeriet har besluttet at ophæve udvalget (nedsat med *Brev 18.10.1948b*), og at de pågældendes hverv som medlemmer af udvalget dermed bortfalder.

Skautrup 27.11.1953

Svar til undervisningsminister Julius Bomholt på spørgsmål om hvorvidt han vil indtræde i et nyt retskrivningsordbogsudvalg (jf. i bibliografien *Brev 25.11.1953c*). Erklærer sig villig og fremhæver samtidig det ønskelige i at udgivelsen af den nye udgave af retskrivningsordbogen overdrages til ”et af ministeriet forinden nedsat dansk sprog-nævn”. – Jf. *Skautrup 25.1.1954*.

Brev 30.11.1953

Brev fra Undervisningsministeriet til Glahder mfl. Statusdirektiv (sammen med *Bek. 29.4.1955 ff.*, *Brev 27.9.1955*, *Cirk. 23.2.1956*, *Cirk. 15.3.1984* og *Bek. 15.3.1984*) for ’1955-retskrivningen’. Med beskikkelse af Glahder, Kristian Hald, Højberg Christensen (formand), Erik Oxenvad og Skautrup som medlemmer af et nyt retskrivningsordbogsudvalg (RO-Udvalget-1953), nedsat samme dag, der skal forestå redaktionen af en ny udgave af retskrivningsordbogen i overensstemmelse med 1948-udvalgets indstilling (*RO-Udvalget-1948 6.3.1952*). Med bemyndigelse til udvalget til selv at foretage mindre ændringer i retskrivningen og med meddelelse om at evt. meningsulighed inden for udvalget afgøres ved simpel stemmeflerhed. – Jf. *RO1 1955-1985* (9.12.1955).

RO-Udvalget-1953 21.12.1953-1.1.1954

Udkast mv. til brev til Undervisningsministeriet med forespørgsel om skrivemåden af stednavne med å/aa i den nye retskrivningsordbog. Udkast og kommentarer fra Glahder, Højberg Christensen, Skautrup og Hald. – Jf. *Glahder 20.2.1954*.

Skautrup 10.1.1954

Udkast til brev fra Skautrup, Paul Diderichsen og Hald til Undervisningsministeriet

med forslag om oprettelse af et dansk sprognævn. – Jf. *Diderichsen* 13.1.1954, *Hald* 25.1.1954 og *Skautrup* 25.1.1954 og 19.3.1954.

***Diderichsen* 13.1.1954**

Brev til Skautrup med kommentarer til *Skautrup* 10.1.1954. Vil foretrække at henvendelsen til ministeriet om et sprognævn kommer fra Retskrivningsudvalget (dvs. RO-Udvalget-1953). – Jf. *Hald* 25.1.1954.

***Hald* 25.1.1954**

Brev til Skautrup med kommentarer til *Skautrup* 10.1.1954. Med tilslutning til Diderichsen (jf. *Diderichsen* 13.1.1954) mht. formen for henvendelsen til ministeriet.

***Skautrup* 25.1.1954**

Brev til undervisningsminister Julius Bomholt i henhold til aftale med ham med forskelligt materiale med henblik på oprettelsen af et dansk sprognævn, bl.a. *Skautrup* 10.1.1954 (stadig som udkast, uden underskrifter fra Diderichsen og Hald) og en redegørelse for ”Tidligere og nuværende sprognævn i Danmark”. – Jf. *Skautrup* 19.3.1954.

***Oxenvad* [25(?).1.1954]**

Udkast til regler for brug af accent mv. til fremlæggelse på møde i RO-Udvalget-1953 30.1.1954.

Journal feb. 1954 ff.

Journalindførsler i Undervisningsministeriet om RO-Udvalget-1953, *DRO/RO1* og Dansk Sprognævn.

***Resolution* 19.–20.2.1954**

Resolutioner vedtaget på det nordiske sprog møde i Oslo 19.–20.2.1954. Udtaler det ønskelige i at der oprettes et dansk sprognævn som kan samarbejde som officielt organ med de andre nordiske sprognævn, og henstiller til de nordiske regeringer at støtte det sproglige samarbejde mellem de nordiske lande økonomisk. Refereret for Undervisningsministeriet i *Skautrup* 14.3.1954 (se bibliografien) og sendt til Undervisningsministeriet med *Skautrup* 8.9.1954 (se bibliografien).

***Glahder* 20.2.1954**

Brev til medlemmerne af RO-Udvalget-1953 med referat af møde 17.2.1954 mellem Højberg Christensen og undervisningsminister Julius Bomholt om brugen af *å/aa* i stednavne i den nye retskrivningsordbog (jf. *RO-Udvalget-1953* 21.12.1953). Af referatet fremgår at der efter ministerens opfattelse skulle bruges *å* i stednavne (og afledninger og sammensætninger) i ordbogens alfabetiske del, og at man så i Retskrivningsvejled-

ningen måtte gøre rede for Undervisningsministeriets og Statsministeriets direktiver (dvs. *Bek. 22.3.1948* og *Bek. 2.7.1948*).

Skautrup 19.3.1954

Brev til RO-Udvalget-1953 med forslag til vedtægter og budget (begge med bemærkninger, dat. 14.3.1954) for et kommende dansk sprognævn. – Jf. *Hald 28.3.1954*, *Glahder 22.4.1954* og *RO-Udvalget-1953 4.6.1954*.

Hald 28.3.1954

Brev til Skautrup med kommentarer til *Skautrup 19.3.1954*.

Glahder 22.4.1954

Oversigt over ændringer i forslaget til vedtægter for et dansk sprognævn (jf. *Skautrup 19.3.1954*) som vedtaget i RO-Udvalget-1953 i april 1954. – Jf. *RO-Udvalget-1953 4.6.1954*.

RO-Udvalget-1953 4.6.1954

Forslag (på baggrund af bl.a. *Skautrup 19.3.1954*) til Undervisningsministeriet om oprettelse af et dansk sprognævn, med bilag: en redegørelse for ”Tidligere og nuværende sprognævn i Danmark”, vedtægter for det svenske og det norske sprognævn, forslag til vedtægter og budget for et dansk sprognævn, særvota fra Hald og Glahder. – Jf. *Lovfors.-DSN 15.9.1949* og *Brev 17.3.1955*.

Adresse okt. 1954

Adresse (udarbejdet af Sven Brüel, Aage Hansen, Lars Nielsen og Aage H. Petersen, tiltrådt af ca. 20 sprog- og skolefolk mv.) til Undervisningsministeriet om ny tegnsætning. Foreslår, med henvisning til *Læreforeningernes Retskrivningsudvalg 27.2.1951*, regler for pausekommatering som ønskes optaget i den nye udgave af retskrivningsordbogen sammen med de hidtidige regler for grammatisk kommatering.

Norsk språknemnd 13.11.1954

Brev til Retskrivningsudvalget (dvs. RO-Udvalget-1953) om placeringen af å i alfabetet, foranlediget af *Hamburger 31.10.1954*, se bibliografien). Opfordrer til at man i Danmark vælger enten den norske eller den svenske placering af å i slutningen af alfabetet. – Jf. *Nämnden för svensk språkvård 15.11.1954* og *RO-Udvalget-1953 1.12.1954b*.

Nämnden för svensk språkvård 15.11.1954

Brev til Retskrivningsudvalget (dvs. RO-Udvalget-1953) om placeringen af å i alfabetet, med tilsvarende indhold som i *Norsk språknemnd 13.11.1954*. – Jf. *RO-Udvalget-1953 1.12.1954b*.

RO-Udvalget-1953 1.12.1954b

Brev til Undervisningsministeriet i anl. af *Norsk språknemnd 13.11.1954* og *Nämnden för svensk språkvård 15.11.1954* (der samtidig fremsendes). Udvalget anser ikke en ændring ønskelig (jf. *RO-Udvalget-1948 29.11.1952*) ”sålænge en virkelig skandinavisk enighed ikke er opnået”. – Jf. *Bek. 8.2.1955*.

Nordisk Kulturkommissions Danske Afdeling 14.12.1954

Brev til Undervisningsministeriet (efter anmodning i brev af 29.12.1954 fra ministeriet) med tilslutning til tankerne om at der oprettes et officielt dansk sprognavn.

DSNRefAU 1955 ff.

Referater fra møder i Dansk Sprognævns arbejdsudvalg, 1955 ff.

DSNRefÅrsm. 1955 ff.

Referater fra Dansk Sprognævns årsmøder (dvs. møderne i nævnets repræsentantskab), 1955 ff.

RO1 1955-1985, RO1 1955 – Se nedenfor under 9.12.1955.

Mødereferat 10.1.1955

Referat, udarbejdet i Undervisningsministeriet, af møde 10.1.1955 i ministeriet om oprettelse af et dansk sprognavn, med deltagelse af bl.a. undervisningsminister Julius Bomholt og ”Retskrivningsudvalget” (dvs. RO-Udvalget-1953). – Jf. *Brev 17.3.1955*.

Folketinget 20.1.1955

Forelæggelse fra undervisningsminister Julius Bomholt af spørgsmålet om *å*'s placering for Folketingets partiformænd (if. *Bomholt 21.1.1955*, se bibliografien). – Jf. *Bek. 8.2.1955*.

Nordisk Råd 2.2.1955

Tre indlæg om placeringen af *å* i det danske alfabet, se i bibliografien: *Ohlson 2.2.1955*, *Jørgensen, Jørgen 2.2.1955* og *Kraft 2.2.1955*. – Jf. *Bek. 8.2.1955*.

Bek. 8.2.1955

Bekendtgørelse (”i forbindelse med [*Bek. 22.3.1948*]”) fra Undervisningsministeriet. Supplerende indholdsdirektiv for ’**1948-retskrivningen**’ (se nærmere under *Bek. 22.3.1948*). Fastsætter at *å* skal placeres sidst i alfabetet. – Ophæves med *Lov-Retskr. 14.5.1997*. – Jf. *Cirk. 17.3.1955*.

Brev 25.2.1955

Spørgsmål fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet om fortsat brug af *aa*

i stednavne og om placeringen af *aa* i alfabetiske opstillinger. – Jf. *Dansk Sprognævn* 19.4.1955b og *Brev* 28.6.1955.

Brev 17.3.1955

Beskikkelser fra Undervisningsministeriet af medlemmer af Dansk Sprognævn. Herved oprettes Dansk Sprognævn (jf. *RO-Udvalget-1953* 4.6.1954). – Jf. *Bek.* 29.4.1955.

Pressemeddelelse 17.3.1955

Meddelelse fra Undervisningsministeriet til Ritzaus Bureau om at undervisningsministeren på foranledning af en henvendelse fra *RO-Udvalget-1953* har besluttet at oprette Dansk Sprognævn (jf. *Brev* 17.3.1955).

Cirk. 17.3.1955

Cirkulæreskrivelse fra overborgmesteren i København med meddelelse om at den samlede magistrat har resolveret at man ved udarbejdelse af håndbøger og lign. beregnet for offentligheden skal følge alfabetiseringsreglen i *Bek.* 8.2.1955.

Stednavneudvalget 23.3.1955

Svar til Statsministeriet om fortsat brug af *aa* i stednavne og om placeringen af *aa* i alfabetiske opstillinger. Efter udvalgets opfattelse bør adgangen i *Bek.* 2.7.1948 til at bruge *aa* i stednavne fortsat opretholdes, og *aa* og *å* bør anbringes på samme plads (udvalget fastholder den hidtidige placering i begyndelsen af alfabetet). – Jf. *Dansk Sprognævn* 19.4.1955b, *Brev* 22.9.1955 og *Stednavneudvalget* 7.11.1955.

Dansk Sprognævn 19.4.1955b

Svar til Undervisningsministeriet i anl. af *Brev* 25.2.1955. Refererer bestemmelserne om *å/aa* i *Bek.* 22.3.1948 og 2.7.1948. Et flertal i nævnet finder at *å* og *aa* skal alfabetiseres sammen og stå sidst i alfabetet, et mindretal (Kristian Hald) ønsker placering som anbefalet i *Stednavneudvalget* 23.3.1955. – Jf. *Brev* 28.6.1955.

Bek. 29.4.1955

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet om Dansk Sprognævn. Statusdirektiv (sammen med *Brev* 30.11.1953, *Brev* 27.9.1955, *Cirk.* 23.2.1956, *Cirk.* 15.3.1984 og *Bek.* 15.3.1984) for '**1955-retskrivningen**'. Fastsætter vedtægter for Dansk Sprognævn (oprettet med *Brev* 17.3.1955), der som særlig opgave bl.a. skal "redigere og udgive Dansk Retskrivningsordbog" (§ 2, pkt. 1). – Afløses af *Bek.* 26.2.1963.

Brev 28.6.1955

Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet med svar på *Brev* 25.2.1955. Med tilslutning til flertallet i *Dansk Sprognævn* 19.4.1955b. – Jf. *Brev* 22.9.1955.

Adresse 15.8.1955

Adresse fra foreningen Dansk Sprogværn til undervisningsminister Julius Bomholt med henstilling om at genindføre præteritum *kunde, skulde, vilde* ved siden af *kunne, skulle, ville*. – Jf. *Dansk Sprognævn* 26.5.1956b og *Brev* 25.6.1956.

Brev 22.9.1955

Anmodning (på baggrund af *Brev* 28.6.1955) fra Statsministeriet til Stednavneudvalget om fornyet udtalelse (jf. *Stednavneudvalget* 23.3.1955) om brugen af *aa* i danske stednavne og om placeringen af *aa* i alfabetet. – Jf. *Stednavneudvalget* 7.11.1955.

Brev 27.9.1955

Meddelelse fra Undervisningsministeriet til Dansk Sprognævn om at undervisningsministeren (Bomholt) har bemyndiget nævnet til at foretage et par mindre afvigelser fra *Bek.* 22.3.1948 i RO1 1955 (dvs. *Eder(s) > eder(s)* og *Hovedbanegården > Hovedbanegården/hovedbanegården*). Statusdirektiv (sammen med *Brev* 30.11.1953, *Bek.* 29.4.1955 ff., *Cirk.* 23.2.1956, *Cirk.* 15.3.1984 og *Bek.* 15.3.1984) og indholdsdirektiv (sammen med RO1 1955-1985 mv.; se nærmere under RO1 1955-1985) for **'1955-retskrivningen'**. Ministeren har desuden tilsluttet sig at *Bek.* 22.3.1948 ikke aftrykkes i sin helhed i ordbogen, men at der blot henvises til den. – Jf. *Dansk Sprognævn* 12.10.1955.

Dansk Sprognævn 12.10.1955

Referat af møde 12.10.1955 i Dansk Sprognævns arbejdsudvalg om bl.a. forskellige enkeltheder i RO1 1955. Med drøftelse af tre mindre ændringer i forhold til *Bek.* 22.3.1948 (*Hovedbanegården > Hovedbanegården/hovedbanegården*, *Eder(s) > eder(s)*, *Hans Kongelige Højhed > Hans kongelige Højhed*; jf. *Brev* 27.9.1955) og med oplysning om at undervisningsministeren "havde overladt til sprognævnet at foretage ændringer i forhold til bekendtgørelsen, såfremt sådanne fandtes særlig påkrævede", og at man i Sprognævnet var enedes om at foretage de nævnte ændringer. – Jf. *Dansk Sprognævn* 25.10.1956.

Adresse 28.10.1955

Adresse fra foreningen Dansk Sprogværn til kirkeminister Bodil Koch med opfordring til at der snarest udsendes en udgave af *Den danske Salmebog* med gammel retskrivning (dvs. '1923-retskrivningen'). – Jf. *Dansk Sprognævn* 26.5.1956a, *Brev* 29.6.1956, *Brev* 4.11.1957 og *Brev* 14.11.1957, og jf. også *Vajsenhuset* 4.2.1949.

Stednavneudvalget 7.11.1955

Brev til Statsministeriet med svar på *Brev* 22.9.1955 om brugen af *å* og *aa* i danske stednavne og om placeringen af *å* og *aa* i alfabetiske opstillinger. Meddeler at udvalget(s) flertal har besluttet at bruge *å* i sine fremtidige publikationer (jf. *Cirk.* 17.1.1949) og at placere *å/aa* som alfabetets sidste bogstav. – Jf. *Cirk.* 23.2.1956, *Stednavneudvalget* 24.10.1957 og *Stednavneliste* 1958.

RO1 1955-1985 (9.12.1955)

Dansk Sprognævns første retskrivningsordbog, *Retskrivningsordbog (RO1)*, forberedt af RO-Udvalget-1953 (jf. *Brev 30.11.1953*), udarbejdet af Jørgen Glahder (alfabetisk del, jf. *DRO 1923-1946*) og Erik Oxenvad (retskrivningsvejledning). Den fjerde officielle danske retskrivningsordbog (afløser *DRO 1923-1946*). Indholdsdirektiv (på grundlag af *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, *Bek. 15.12.1900*, *Bek. 25.2.1902*, *Bek. 22.3.1948* og *Bek. 8.2.1955* og sammen med *Brev 27.9.1955*, *Cirk. 23.2.1956*, *Cirk. 15.3.1984* og *Bek. 15.3.1984* samt (som supplerende vejledende indholdsdi- rektiver) *Hansen, Aage 1957*, *Dansk Sprognævn 1975* og *1984*, *Nationalitetsord 1961*, *15.12.1969*, *1973* og *1979*, *Stavning af russiske navne 1970*; se nærmere i afsnit 3.31.2) for **'1955-retskrivningen'** (jf. *Brev 30.11.1953*, *Bek. 29.4.1955* og *Brev 27.9.1955*) og for **'1956-folketingsretskrivningen'** (se nærmere under *FolktRetskr. okt. 1956*). – Afløses af RO2 1986 ff.

RO1 1955 (9.12.1955)

1. opl. af Dansk Sprognævns første retskrivningsordbog, *Retskrivningsordbog (RO1 1955-1985)*; udkom 9.12.1955 (*DSNÅrsb. 1955/56*, s. 7). Indholdsdirektiv (sammen med ordbogens følgende oplag) for **'1955-retskrivningen'** (se nærmere under *RO1 1955-1985*) og **'1956-folketingsretskrivningen'** (se nærmere under *FolktRetskr. okt. 1956*). Med fortegnelse over ”vigtigere ændringer” i forhold til *DRO 1946* (dvs. *DRO 1929*, 6. opl.). – Næste opl.: *RO1 1956*.

RO1 1956 – Se nedenfor under 1956 (sommer) efter *Notat 10.7.1956 ff.*

Cirk. 23.2.1956

Cirkulære fra Statsministeriet. Status- og indholdsdirektiv (sammen med bl.a. *Brev 30.11.1953* og *RO1 1955-1985*; se nærmere under *RO1 1955-1985*) for **'1955-retskrivningen'**. Med henstilling til statstjenesten om (uanset den fortsat bestående adgang til efter *Bek. 2.7.1948* at bruge *aa*) at gå over til at bruge *å* i stednavne ”hvor det kan ske uden væsentlig udgift for statskassen”. – Jf. *Notat 10.7.1956 ff.* og *Adresse nov. 1968*. – Ophæves med *Cirk. 15.3.1984* (jf. *Brev 21.10.1983*).

Journal marts 1956 ff.

Journalindførsler i Undervisningsministeriet om *RO1 1955* og Dansk Sprognævn.

Dansk Sprognævn 26.5.1956a

Svar til Undervisningsministeriet i anl. af Dansk Sprogværns anmodning om en udgave af *Den danske Salmebog* med gammel retskrivning (jf. *Adresse 28.10.1955*). Udtaler at nævnet ”intet vil have at indvende mod en eventuel udgivelse af den nye salmebog med den før 1948 gældende retskrivning”. – Jf. *Brev 29.6.1956*.

Dansk Sprognævn 26.5.1956b

Svar til Undervisningsministeriet om *kunne/kunde* osv. Afviser forslaget i *Adresse 15.8.1955* om at genindføre præteritumsformerne *kunde* osv. (ved siden af *kunne* osv.). – Jf. *Brev 25.6.1956*.

Brev 25.6.1956

Afslag fra Undervisningsministeriet på *Adresse 15.8.1955* fra Dansk Sprogværn (jf. *Dansk Sprognævn 26.5.1956b*).

Brev 29.6.1956

Brev fra Kirkeministeriet til Det kgl. Vajsenhus om Dansk Sprogværns anmodning om udgivelse af oplag af *Den danske Salmebog* med gammel retskrivning (jf. *Adresse 28.10.1955*). Oplyser at Undervisningsministeriet har erklæret at man intet har at erindre mod en sådan udgivelse, og henviser til denne erklæring.

Notat 10.7.1956 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Cirk. 23.2.1956*.

RO1 1956 (sommer)

2. opl. af Dansk Sprognævns første retskrivningsordbog, *Retskrivningsordbog* (RO1 1955-1985); udkom sommer 1956 (*DSNÅrsb. 1956/57*, s. 6). Indholdsdirektiv (i forlængelse af RO1 1955 og sammen med RO1 1957) for **'1955-retskrivningen'** (se nærmere under RO1 1955-1985) og **'1956-folketingsretskrivningen'** (se nærmere under *FolktRetskr. okt. 1956*). Med liste over rettelser i forhold til RO1 1955. – Næste opl.: RO1 1957.

FolktRetskr. okt. 1956

Ark med "Retskrivningsvejledning" og "Ordudvalg". Revideret version af *Rigsd-Retskr. okt. 1948*. Status- og (sammen med RO1 1955 ff.) indholdsdirektiv for **'1956-folketingsretskrivningen'**. Fastslår at RO1 1955 ff. fra 1.10.1956 er normen for Folketingets retskrivning. – Jf. *Brev 16.1.1957*. – Afløses af *FolktRetskr. okt. 1986*.

Dansk Sprognævn 25.10.1956

Udtalelse til Undervisningsministeriet (i anl. af spørgsmål til ministeriet fra skoleinspektør i Struer) om stavemåderne *Eder(s)/eder(s)*. Henviser til den ministerresolution der er refereret i *Dansk Sprognævn 12.10.1955*.

Dansk Sprognævn 1.11.1956

Referat af drøftelse i Dansk Sprognævns arbejdsudvalg 1.11.1956 om brug af store og små bogstaver i flerleddede proprier og i navne på offentlige institutioner. anbefaling af at også faste navne på offentlige institutioner (i uoverensstemmelse med RO1 1955,

§ 9.A.1.b, stk. 3) skrives med stort begyndelsesbogstav, og af en udvidet brug af store begyndelsesbogstaver i flerleddede proprier. – Jf. *Dansk Sprognævn* 17.11.1956 og *Dansk Sprognævn* 23.11.1956.

Dansk Sprognævn 17.11.1956

Brev til *Statstidende* om korrektur (tidligere gennemset af Glahder) af *Statstid.-Regler* 1.12.1956. Bifalder reglerne inkl. Glahders ændringsforslag. Oplyser desuden om vedtagelsen på arbejdsudvalgsmødet 1.11.1956 af at faste navne på offentlige institutioner skrives med stort (jf. *Dansk Sprognævn* 1.11.1956). – Jf. *Statstid.-Regler* 1.12.1956, *Brev* 16.1.1957, *Brev* 31.1.1957 og *RO1* 1957.

Dansk Sprognævn 23.11.1956

Brev til Undervisningsministeriet med underretning om vedtagelserne på arbejdsudvalgsmødet 1.11.1956 (jf. *Dansk Sprognævn* 1.11.1956). – Jf. *Notat* 6.12.1956 ff. og *RO1* 1957.

Adresse dec. 1956

Adresse fra Den danske Købstadforening, De samvirkende Sogneraadsforeninger og Foreningen Bymæssige Kommuner i forbindelse med Dansk Sprogværn til Statsministeriet med henstilling om at staten respekterer lokale ønsker om brug af *aa* i stednavne.

Statstid.-Regler 1.12.1956

Revideret udg. (nr. 3) af *Statstidendes* retskrivningsregler (*Statstid.-Regler* 1.4.1951). Foreskriver brug af retskrivning som i *RO1* 1955 ”tilpasset *Statstidendes* særlige forhold i samråd med Dansk Sprognævn” (jf. *Dansk Sprognævn* 17.11.1956). Med udførlige regler, specielt for brug af store og små bogstaver; indfører *å* i stednavne (men respekterer dog *aa* i manuskripter fra *aa*-kommuner). – Afløser *Statstid.-Regler* 1.4.1951. – Jf. *Brev* 28.12.1956, *Brev* 16.1.1957 og *Brev* 30.9.1959. – Afløses af *Statstid.-Regler* 1.1.1960.

Notat 6.12.1956 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Dansk Sprognævn* 23.11.1956.

Statstid. 22.12.1956

Meddelelse i *Statstidende* om bladets brug af store bogstaver i flerleddede proprier, om dets tilbagevenden til *å* i stednavne og om placeringen af *å* sidst i alfabetet (jf. *Statstid.* 18.5.1949). – Jf. *Statstid.* 11.12.1959.

Brev 28.12.1956

Henstilling fra Statsministeriet til samtlige øvrige ministerier og styrelser om ved udarbejdelse af manuskripter mv. til *Statstidende* at iagttage reglerne i *Statstid.-Regler* 1.12.1956. – Jf. *Notat* 12.2.1957 og *Brev* 25.1.1960.

RO1 1957 – Se nedenfor under jan. 1958.

Hansen, Aage 1957

Aage Hansens bog *Pausekommaet*. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for '1955-retskrivningen' (se under RO1 1955-1985).

Stednavneliste 1957

Retskrivningsliste for stednavne i Aalborg Amt, autoriseret af Statsministeriet. Udarbejdet i overensstemmelse med *Cirk. 17.1.1949*, dvs. bl.a. med bibeholdelse af *aa*. – Jf. *Stednavneliste 1958*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

Brev 16.1.1957

Anmodning fra Statsministeriet til Dansk Sprognævn om en udtalelse på baggrund af de uoverensstemmende regler for store og små bogstaver i navne på offentlige institutioner i på den ene side *FolktRetskr. okt. 1956* og *RO1 1955* og på den anden side *Statstid.-Regler 1.12.1956* og *Dansk Sprognævn 17.11.1956*. – Jf. *Brev 31.1.1957* og *Dansk Sprognævn 1.11.1957*.

Brev 31.1.1957

Anmodning fra Statsministeriet til Folketingets Bureau om en udtalelse på baggrund af de uoverensstemmende regler for store og små bogstaver i navne på offentlige institutioner i på den ene side *FolktRetskr. okt. 1956* og *RO1 1955* og på den anden side *Statstid.-Regler 1.12.1956* og *Dansk Sprognævn 17.11.1956*. – Jf. *Brev 16.1.1957*, *Folketingets Bureau 28.2.1957* og *Dansk Sprognævn 1.11.1957*.

Notat 12.2.1957

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Brev 28.12.1956*.

Folketingets Bureau 28.2.1957

Svar på *Brev 31.1.1957*. Argumenterer for brug af lille begyndelsesbogstav i navne på offentlige institutioner og foreslår et møde om spørgsmålet mellem repræsentanter for de implicerede parter (møderne er refereret i *Dansk Sprognævn 1.4.1957* og *11.10.1957*, se bibliografien).

Dansk Sprognævn 24.10.1957

Telefonisk svar til Statsministeriet om evt. genindførelse af *aa* for *å* i danske stednavne, med tilråkning af at *å* bibeholdes.

Stednavneudvalget 24.10.1957

Svar til Statsministeriet om at beslutningen om indførelse af *å* i stednavnelisterne (jf. *Stednavneudvalget 7.11.1955*) fastholdes.

Dansk Sprognævn 1.11.1957

Responsum (i anledning af *Brev 16.1.1957*) til Statsministeriet om brug af store og små begyndelsesbogstaver i navne på offentlige institutioner, inkl. detaljeret forslag til regler for statstjenesten. Fastholder anbefalingen af stort bogstav i navne på offentlige institutioner (jf. *Dansk Sprognævn 17.11.1956* og *23.11.1956*). – Jf. *Notat 6.11.1957 ff.*, *Lovtid. & Mintid. 17.12.1957*, *Folketingets Bureau 25.2.1958*, *Dansk Sprognævn 23.8.1958*, *Brev 23.2.1959* og *Brev 30.9.1959*.

Brev 4.11.1957

Brev fra Kirkeministeriet til hrs. E. Clan som kurator for Vajsenhuset om retskrivningen i den af Dansk Sprogværn planlagte udgave af *Den danske Salmebog* med gammel retskrivning (jf. *Adresse 28.10.1955*). Fastslår at der kun må foretages egentlige retskrivningsændringer og ikke andre ændringer i salmernes tekster. – Modificeres med *Brev 14.11.1957*.

Notat 6.11.1957 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Dansk Sprognævn 1.11.1957*.

Brev 14.11.1957

Brev fra Kirkeministeriet til Brøndum-Nielsen om fastlæggelse af Dansk Sprogværns beføjelser mht. at ændre retskrivningen i foreningens udgave af *Den danske Salmebog* (jf. *Brev 4.11.1957*). Meddeler at også en ændring af præsens pluralis-former og i visse tilfælde præteritum ”vil kunne falde ind under den givne tilladelse”.

Lovtid. & Mintid. 17.12.1957

Udtalelse til Statsministeriet om *Dansk Sprognævn 1.11.1957*. Anfører at *Lovtidende* og *Ministerialtidende* ikke har nogen selvstændig interesse i spørgsmålet, men tilslutter sig i øvrigt nærmest modstanden mod at navne på fx ministerier skrives med små bogstaver. – Jf. *Dansk Sprognævn 23.8.1958*.

KlinO. 1958

5. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*). Se også *OdontO. 1970*.

RO1 1957 (jan. 1958)

3. opl. af Dansk Sprognævns første retskrivningsordbog, *Retskrivningsordbog (RO1 1955-1985)*; udkom jan. 1958 (*DSNÅrsb. 1957/58*, s. 6). Indholdsdirektiv (i forlængelse af *RO1 1955* og *RO1 1956*) for ’1955-retskrivningen’ (se nærmere under *RO1 1955-1985*) og ’1956-folketingsretskrivningen’ (1956-versionen; se nærmere under *FolktRetskr. okt. 1956*). Indfører valgfrihed mellem stort og lille begyndelsesbogstav i navne på offentlige institutioner (jf. *Dansk Sprognævn 17.11.1956* og *23.11.1956*). Desuden med liste over rettelser i *RO1 1956* og *RO1 1957* i forhold til *RO1 1955*. – Jf. *Brev 30.9.1959*. – Afløses af *RO2 1986 ff.*

Stednavneliste 1958

Retskrivningsliste for stednavne i Århus og Skanderborg Amter, autoriseret af Statsministeriet. Herfra med *å* i stedet for *aa* og med *å* placeret sidst i alfabetet (jf. *Stednavneudvalget* 7.11.1955). – Jf. *Brev feb. 1958a-b* og *Stednavneliste 1960*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

Brev feb. 1958a

Brev fra Indenrigsministeriet til Statsministeriet i anl. af et oversendt udkast til *Stednavneliste 1958*. Meddeler at kun ”Århus amtsråd, Århus byråd og Brabrand-Årslev sogneråd ønsker kommunenavnet stavet med *å*”, men at i øvrigt ingen af de berørte kommunalbestyrelser ”har givet tilslutning til ændring af de pågældende kommuners navne, og at indenrigsministeriet herefter ikke har mulighed for at foretage videre”. Sluttrer brevet med: ”Man skal henstille, at statsministeriet ved en eventuel autorisation af den medfulgte stednavnefortegnelse i den foreliggende form gør udtrykkelig bemærkning om, at autorisationen ikke omfatter kommunenavne”.

Brev feb. 1958b

Svar fra Indenrigsministeriet til amtmanden over Århus Amt på spørgsmål (i anl. af udkast til *Stednavneliste 1958*) om regler for ændring af kommunenavne. Tilslutter sig ”at der ikke foreligger nogen hjemmel til at gennemføre ændring i en kommunes navn uden kommunalbestyrelsens tilslutning”, herunder ændring i stavemåden af et kommunenavn.

Folketingets Bureau 25.2.1958

Udtalelse til Statsministeriet om *Dansk Sprognævn* 1.11.1957. Fastholder (jf. *Folketingets Bureau* 28.2.1957) at der bør bruges små begyndelsesbogstaver i navne på offentlige institutioner. – Jf. *Dansk Sprognævn* 23.8.1958.

Dansk Sprognævn 23.8.1958

Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af *Lovtid. & Mintid*. 17.12.1957 og *Folketingets Bureau*. 25.2.1958. Fastholder anbefalingen i *Dansk Sprognævn* 1.11.1957 af stort bogstav i navne på offentlige institutioner.

Vejdirektoratet 31.10.1958

Spørgsmål til Statsministeriet om ønsker fra kommunalbestyrelser der i forbindelse med udskiftningen af vejvisningstavler har ønsket at benytte *aa* i stedet for *å* kan imødekommes. – Jf. *Notat* 7.11.1958 ff. og *Brev* 4.12.1958.

Notat 7.11.1958 ff.

Notater i Statsministeriet i anl. af *Vejdirektoratet* 31.10.1958.

Brev 4.12.1958

Svar fra Statsministeriet på *Vejdirektoratet* 31.10.1958. Da skiltene ”må antages at vedrøre statstjenesten”, bør stavemåden med å ”anvendes overalt i de omhandlede skilte, tavler m.v.”.

Brev 23.2.1959

Meddelelse fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet om at man ikke vil ændre *Bek. 22.3.1948* mht. brugen af store bogstaver i navne på offentlige institutioner. Henstiller til Statsministeriet at ændre *Bek. 2.7.1948* i overensstemmelse med forslaget i *Dansk Sprognævn* 1.11.1957, således at statstjenesten obligatorisk skal skrive institutionsnavne med stort. – Jf. *Brev* 30.9.1959.

Nygard 20.8.1959

Brev fra siviling. H. Nygard, Gävle, til Undervisningsministeriet med opfordring til at ændre *af til av og mit, gik* osv. til *mitt, gikk* osv. – Jf. *Notat* 2.9.1959 ff.

Notat 2.9.1959 ff.

Notater i Undervisningsministeriet i anl. af *Nygard* 20.8.1959. Med overvejelser om at forelægge sagen for Dansk Sprognævn. Sagen henlægges dog.

Brev 30.9.1959

Brev fra Statsministeriet til Dansk Sprognævn med anførelse af ministeriets betænkeligheder ved at følge forslaget i *Dansk Sprognævn* 1.11.1957 (jf. *Brev* 23.2.1959), specielt efter at der er i *RO1* 1957 er indført valgfrihed mellem store og små bogstaver i navne på offentlige institutioner. Oplyser at redaktøren af *Statstidende* har foreslået at ændre reglerne i *Statstid.-Regler* 1.12.1956 så de udformes som *Statstid.-Regler* 1.4.1951, ”hvori der henvistes til almindelig dansk retskrivning”, og anmoder nævnet om fornyet udtalelse i sagen. – Jf. *Dansk Sprognævn* 30.10.1959 og *Statstid.-Regler* 1.1.1960.

Dansk Sprognævn 30.10.1959

Svar til Statsministeriet på *Brev* 30.9.1959 med fastholdelse af synspunkterne i *Dansk Sprognævn* 1.11.1957 og 23.8.1958.

Folketingets Ombudsmand 12.11.1959

Svar på klage fra Skelund Borger- og Håndværkerforening over at Statsministeriet har afslået at omdøbt stednavnet *Skelum* (autoriseret i *Stednavneliste* 1957) til *Skelund*. Ombudsmanden (Stephan Hurwitz) konkluderer at han ikke kan kritisere at Statsministeriet har autoriseret *Skelum* og senere har afslået at ændre den stedfundne autorisation. (Formen *Skelund* blev i øvrigt senere autoriseret og indført som rettelse i *Stednavneliste* 1962, jf. (i bibliografien) *Hjorth Pedersen* 1985, s. 222).

Statstid. 11.12.1959

Meddelelse i *Statstidende* om bladets brug af store bogstaver i flerleddede proprier (jf. *Statstid.* 22.12.1956). – Jf. *Statstid.* 24.12.1959.

Statstid. 24.12.1959

Meddelelse i *Statstidende* om at bladet fra 1.1.1960 indfører valgfrihed mellem stort og lille bogstav i to- og flerleddede proprier og i navne på offentlige institutioner mv.

5.7. Fra 1960 til 1969

Stikord

Stednavnelister (1960, 1962, 1966, 1967, 1969) – Nationalitetsord (1961 mv.) – Retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (sept. 1961) – Fællesnordisk alfabet? (6.12.1961 mv.) – Folketingsdebat og cirkulære om nordiske talord (17.10.1962, 23.7.1964).

Stednavneliste 1960

Retskrivningsliste for stednavne på Færøerne, autoriseret af Statsministeriet. – Jf. *Stednavneliste 1962*.

Journal jan. 1960 ff.

Journalindførsler i Undervisningsministeriet om Dansk Sprognævn, herunder *RO1* 1955.

Statstid.-Regler 1.1.1960

Revideret udg. (nr. 4) af *Statstidendes* retskrivningsregler (*Statstid.-Regler 1.4.1951*). Foreskriver, kort og ueksemplificeret, at retskrivningen ”i statstidende følger retskrivningsordbogens sidste udgave; dog anvendes i nordiske stednavne *altid* Å og å” (jf. *Brev* 30.9.1959). – Afløser *Statstid.-Regler 1.12.1956*. – Afløses af *Statstid.-Regler 1.6.1960*.

Brev 25.1.1960

Meddelelse fra Statsministeriet til samtlige øvrige ministerier og styrelser om at *Statstidende* nu følger ”retskrivningsordbogens sidste udgave” (dvs. ikke længere kræver store bogstaver i navne på offentlige institutioner), med anmodning om at manuskripter til *Statstidende* affattes i overensstemmelse hermed. – Jf. *Brev* 28.12.1956.

Statstid.-Regler 1.6.1960

Revideret udg. (nr. 5) af *Statstidendes* retskrivningsregler (*Statstid.-Regler 1.4.1951*). Foreskriver, som i *Statstid.-Regler 1.1.1960*, at retskrivningen ”i statstidende følger retskrivningsordbogens sidste udgave; dog anvendes i nordiske stednavne *altid* Å og å”. Giver derudover fyldige kommentarer til de enkelte paragraffer i Retskrivningsvej-

ledningen i *RO1 1957*, specielt om brugen af store og små bogstaver, om orddeling og om sammenskrivning og særskrivning. – Afløser *Statstid.-Regler 1.1.1960*. – Afløses af *Statstid.-Regler 1.4.1971* (nr. 6) og *1.9.1973* (nr. 7), begge kun nævnt i bibliografien.

ManusvejlMedicin 1961 ff.

Se *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961).

Nationalitetsord 1961

Liste (svensk-norsk-dansk-finsk) med navne på stater og hovedstæder og med indbyggerbetegnelser og nationalitetsadjektiver. Indeholder de former som de nordiske sprognævn anbefaler. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for '**1955-retskrivningen**' (se under *RO1 1955-1985*). – Justeres med *Nationalitetsord 15.12.1969* og afløses af *Nationalitetsord 1973*.

Lov 17.5.1961

Lov om personnavne. Med bestemmelser om at der i almindelighed ikke kan udstedes navnebevis på slægtsnavne (efternavne) "der ved udtale eller skrivemåde afgjort strider mod dansk sprogbrug" (§ 6.5), idet dog personer "der har et fremmedartet slægtsnavn, kan få tilladelse til at føre et navn, der indebærer en tilpasning til dansk sprogbrug" (§ 8.5). – Ophæver *Lov 22.4.1904*. – Ophæves med *Lov 29.4.1981*.

ManusvejlMedicin 1961-1962 (sept. 1961)

Manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. Fungerer som indholdsdirektiv (sammen med *KlinO. 1921 ff.*, *OdontO. 1970*, *Svartz-Malmberg & Goldmann 1978* og *Engelbrecht & Riis 9.6.1997*) for sundhedsvidenskabelig retskrivning. Nye udgaver sept. 1967, april 1970, april 1975, jan. 1979, marts 1981, maj 1985, nov. 1991, jan. 1993, jan. 1994, jan. 1995, jan. 1996, jan. 1997, jan. 1998, jan. 1999 (se videre i bibliografien under *ManusvejlMedicin 1961 ff.*, slutningen). – Jf. *Svartz-Malmberg & Goldmann 1978*, *Astrup Jensen okt. 1983* og *Engelbrecht & Riis 9.6.1997*.

Bek. 19.9.1961

Bekendtgørelse fra Statsministeriet med meddelelse om at det ved kongelig resolution er bestemt at bl.a. Dansk Sprognævn fra 20.9.1961 overføres fra Undervisningsministeriet til Ministeriet for Kulturelle Anliggender.

Dansk Sprognævn 6.12.1961

Svar til Undervisningsministeriet om evt. fælles alfabet i Norden (foreslået af de nordiske studenterunioner). Fraråder ændring af æ og ø til ä og ö i det danske alfabet. – Jf. *Brev 10.5.1962*, *Dansk Sprognævn 25.10.1965* og *Dansk Sprognævn 5.2.1974*.

KlinO. 1962

6. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Stednavneliste 1962

Retskrivningsliste for stednavne i Ringkøbing Amt, autoriseret af Statsministeriet. – Jf. *Stednavneliste 1966*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

Brev 10.5.1962

Meddelelse fra Undervisningsministeriet til undervisningsministerierne i Finland, Island, Norge og Sverige om at Danmark ikke kan støtte forslaget om fælles alfabet i Norden (jf. *Dansk Sprognævn 6.12.1961*).

Folketinget 17.10.1962

Forespørgselsdebat om brug af de nordiske talord i undervisningen. Med 3 indlæg, se i bibliografien: *Kraft 17.10.1962a-b*, *Helveg Petersen 17.10.1962* (undervisningsministeren). Fører til *Cirk. 23.7.1964*.

Bek. 26.2.1963

Bekendtgørelse fra Kulturministeriet med justering af vedtægterne for Dansk Sprognævn. Af nævnets opgaver fremhæves bl.a. ”At redigere og udgive en dansk retskrivningsordbog” (§ 2, pkt. 1). – Afløser *Bek. 29.4.1955*. – Afløses af *Bek. 8.2.1967*.

Dansk Sprognævn 27.3.1963

Svar til Undervisningsministeriet om brug af nordiske talord i skoleundervisningen. Advarer mod en talordsreform i regning, ved oplæsning og i historie mv.

Lovtid., Mintid. & Statstid. 20.2.1964

Meddelelse (til Ministeriet for Grønland) om at man for fremtiden vil følge det enkelte ministeriums egen skrivemåde mht. brugen af store og små bogstaver i ministeriets navn, herunder acceptere såvel stort som lille bogstav i første og sidste ord i treleddede proprier.

Cirk. 23.7.1964

Cirkulære fra Undervisningsministeriet til samtlige skoledirektioner mv. Gør opmærksom på at de nordiske talord (grundtal) er optaget i *RO1 1955*, og henstiller til skolerne at gøre børnene kendt med anvendelsen af disse talord, bl.a. i regning, dansk og historie.

Bek. 9.10.1964

Bekendtgørelse fra Statsministeriet med meddelelse om at det ved kongelig resolution er bestemt at en række forretningsområder overføres fra Statsministeriet til bl.a. Ministeriet for Kulturelle Anliggender. – Jf. *Brev 14.10.1964* og *16.10.1964*.

Brev 14.10.1964

Meddelelse fra Statsministeriet ”i forbindelse med” *Bek. 9.10.1964* til Ministeriet for Kulturelle Anliggender om at bl.a. ”spørgsmål om autorisation af stednavnefortegnelser til brug i statstjenesten” i henhold til statsministerens (Krag) resolution er overført fra Statsministeriet til Ministeriet for Kulturelle Anliggender.

Brev 16.10.1964

Meddelelse fra Statsministeriet ”i tilslutning til” *Bek. 9.10.1964* til samtlige øvrige ministerier og styrelser om at bl.a. ”autorisation af stednavne til brug i statstjenesten” i henhold til statsministerens (Krag) resolution er overført fra Statsministeriet til Ministeriet for Kulturelle Anliggender.

Dansk Sprognævn 1965

Anbefalede regler for sammenskrivning og særskrivning af gadenavne. Anbefales i *Cirk. 15.6.1971* af Indenrigsministeriet til brug ved navngivningen af veje i landets kommuner.

Dansk Sprognævn 25.10.1965

Svar på vegne af de nordiske sprognævn til Nordisk Kulturkommission med fornyet frarådning (jf. *Dansk Sprognævn 6.12.1961*) af de nordiske studenterunioners forslag om et fælles alfabet i Norden.

KlinO. 1966

7. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Stednavneliste 1966

Retskrivningsliste for stednavne i Hjørring Amt, autoriseret af Ministeriet for Kulturelle Anliggender. – Jf. *Stednavneliste 1967*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

Stednavneliste 1967

Retskrivningsliste for stednavne i Ribe Amt, autoriseret af Ministeriet for Kulturelle Anliggender. – Jf. *Stednavneliste 1969*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

Bek. 8.2.1967

Bekendtgørelse fra Kulturministeriet med justering af vedtægterne for Dansk Sprognævn. Med uændret bestemmelse om at nævnet skal redigere og udgive en dansk retskrivningsordbog (§ 2, pkt. 1). – Afløser *Bek. 26.2.1963*. – Afløses af *Bek. 26.11.1981*.

Manusvejlmedicin 1967 (sept. 1967)

2. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *Manusvejlmedicin 1961-1962 (sept. 1961)*). – Jf. *Svartz-Malmberg & Goldmann 1978*.

Adresse nov. 1968

Adresse fra foreningen Dansk Sprogværn til Statsministeriet med henstilling om at trække *Cirk. 23.2.1956* tilbage.

KlinO. 1969

8. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Stednavneliste 1969

Retskrivningsliste for stednavne i Thisted Amt, autoriseret af Ministeriet for Kulturelle Anliggender. – Jf. *Stednavneliste 1978*. – Afløses af *Stednavneliste 1985*.

Dansk Sprognævn 30.5.1969

Oversigt til Det Faglige Udvalg for Dansk over Dansk Sprognævns praksis mht. pausekommatering.

Vejledning 15.10.1969

Sproglige retningslinjer, udformet af Justitsministeriets Lovtidendeudvalg i samarbejde med Dansk Sprognævn, for udarbejdelse af love og andre retsforskrifter. Indeholder ikke særlige bestemmelser vedrørende ortografi. – Jf. *Vejledning 1987*.

Nationalitetsord 15.12.1969

Duplikeret liste fra Dansk Sprognævn med de vigtigste ændringer i forhold til *Nationalitetsord 1961*. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for **'1955-retskrivningen'** (se under *RO1 1955-1985*). Gør opmærksom på at formerne i visse tilfælde må "betragtes som foreløbige". – Jf. *Nationalitetsord 1973*.

5.8. Fra 1970 til 1979

Stikord

Cirkulære om sær- og sammenskrivning af gadenavne (15.6.1971) – Nationalitetsord (1973, 1979) – Fælles alfabet og ensartet bogstavrækkefølge i Norden? (5.2.1974) – Autorisation af *RO?* (26.4.1974 mv.) – Sprognævnets første forkortelsesbog (1975) – Brug af ordbøger ved folkeskolens afsluttende prøver (31.3.1976 mv.) – SI-systemet som grundlag for mål og vægt (12.5.1976 mv.) – Stednavneliste for amterne øst for Lillebælt (1978) – Bekendtgørelse om Institut for Navneforskning og Stednavneudvalget (14.8.1978) – *Ålborg* eller *Aalborg?* (25.9.1979 mv.).

OdontO. 1970

Nordisk Odontologisk Ordbog. Fungerer som indholdsdirektiv (sammen med *KlinO. 1921* ff., *ManusvejlMedicin 1961-1962*, *Svartz-Malmberg & Goldmann 1978* og *Engelbrecht & Riis 9.6.1997*) for sundhedsvidenskabelig retskrivning. Nævnes i forordet til *KlinO. 1974*.

Stavning af russiske navne 1970

Vejledning udarbejdet af sprognævnene i Danmark, Norge og Sverige i transskription og stavning af russiske navne. Med liste med ca. 2000 sovjetiske (og ældre russiske) person- og stednavne mv. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for **'1955-retskrivningen'** (se under *RO1 1955-1985*).

ManusvejlMedicin 1970 (april 1970)

3. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)).

Cirk. 15.6.1971

Cirkulæreskrivelse fra Indenrigsministeriet, Sekretariatet for Personregistrering, til samtlige kommunalbestyrelser. anbefaler at man ved fremtidig navngivning af gader og veje følger retningslinjerne for sær- og sammenskrivning i *Dansk Sprognævn 1965*, og at eksisterende navne justeres efter samme retningslinjer.

KlinO. 1972

9. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Cirk. 8.3.1972

Intern meddelelse fra Handelsministeriet med indskærpelse af *Cirk. 28.9.1948*, specielt mht. at ministeriernes navne skal skrives med lille begyndelsesbogstav. – Jf. *Cirk. 19.11.1973*.

Nationalitetsord 1973

Liste (dansk-norsk-svensk-finsk) med statsnavne, indbyggerbetegnelser og nationalitetsadjektiver. Indeholder de former som de nordiske sprognævn anbefaler. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for **'1955-retskrivningen'** (se under *RO1 1955-1985*). – Afløser *Nationalitetsord 1961* (inkl. ændringslisten *Nationalitetsord 15.12.1969*). – Afløses af *Nationalitetsord 1979*.

Cirk. 19.11.1973

Intern meddelelse fra Handelsministeriet med fornyet indskærpelse (jf. *Cirk. 8.3.1972*), efter drøftelse i samarbejdsudvalget, af *Cirk. 28.9.1948*, hvorefter navne på ministerier og på institutioner under Handelsministeriet skal skrives med lille begyndelsesbogstav. Med pålæg til skrivestuerne og postkonferencen om at sørge for at bestemmelserne også overholdes ved koncepter der ikke er i overensstemmelse med den anviste skrivebrug.

KlinO. 1974

10. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*). – Se også *OdontO. 1970*.

Dansk Sprognævn 5.2.1974

Svar til Kulturministeriet med afvisning af et medlemsforslag i Nordisk Råd om fælles alfabet (jf. *Dansk Sprognævn* 6.12.1961) og ensartet bogstavrækkefølge i Norden.

Dansk Sprognævn 26.4.1974

Referat af diskussion på Sprognævnets årsmøde af spørgsmålet om en evt. autorisation af *Retskrivningsordbogen* og om nævnets beføjelser mht. ændringer i en ny udgave af ordbogen. – Jf. *Dansk Sprognævn* 17.1.1975.

Dansk Sprognævn 1975

Sprognævnets første forkortelsesbog (*Forkortelser. Vejledning udgivet af Dansk Sprognævn*). Udg. som supplement til *Retskrivningsordbogen*, dvs. RO1 1955. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for '1955-**retskrivningen**' (se under RO1 1955-1985) og '1986-**retskrivningen**' (se under RO2 1986 ff.). Med forkortelseslister og artikel (af Allan Karcker) om forkortelser og deres brug. – Næste opl. med rettelser: *Dansk Sprognævn* 1984. – Afløses af *Dansk Sprognævn* 1988b.

Dansk Sprognævn 17.1.1975

Brev (i forlængelse af *Dansk Sprognævn* 26.4.1974) til Kulturministeriet med nogle overvejelser vedrørende en evt. autorisation af *Retskrivningsordbogen* og nævnets beføjelser mht. retskrivningsændringer. – Jf. *Brev* 9.12.1975.

ManusvejlMedicin 1975 (april 1975)

4. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin* 1961-1962 (sept. 1961)).

Brev 9.12.1975

Svar fra Kulturministeriet på overvejelserne i *Dansk Sprognævn* 17.1.1975 vedrørende en evt. autorisation og Sprognævnets beføjelser, med oplysning om at *Retskrivningsordbogen* ikke skal autoriseres inden udgivelsen, og med nærmere fastsættelse af Dansk Sprognævns kompetence mht. redaktion og udgivelse af ordbogen.

Bek. 31.3.1976

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet om kravene til folkeskolens afsluttende prøver. Fastsætter (i § 2, stk. 2) at den skriftlige del af afgangsprøven i dansk bl.a. "omfatter en opgave i retstavning" (uden yderligere præcisering af vurderingsgrundlaget eller nærmere bestemmelser om brug af ordbøger). Fastsætter desuden at afgangsprøven i bl.a. dansk afholdes første gang i maj-juni 1978. – Ophæves med *Bek.* 8.3.1977.

Lov 12.5.1976

Ændringslov til *Lov* 28.2.1950 om mål og vægt. Indfører det internationale SI-system

som grundlaget for mål og vægt (i stedet for som tidligere blot ”meteren og kilogrammet”) (§ 1). Anfører i § 2 bl.a. grundenhederne og ”deres forkortede betegnelser (symboler)”, således bl.a. m, kg, s ’sekund’. I § 3 får handelsministeren beføjelser til at fastsætte nærmere regler for i hvilket omfang SI-systemet finder anvendelse her i landet, og til (§ 3a) inden for rammerne af internationale vedtagelser at give regler om anvendelse af måleenheder som ikke er SI-enheder. – Jf. *Bek. 21.6.1977*.

KlinO. 1977

11. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Bek. 8.3.1977

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet om kravene i de enkelte fag ved folkeskolens afsluttende prøver. Fastsætter (i § 20, stk. 3-4, og § 31, stk. 2) at ”Retskrivningsordbog må anvendes” ved de skriftlige prøver i dansk. – Ophæver *Bek. 31.3.1976* – Uddybes med *Cirk. 3.4.1978*.

Bek. 21.6.1977

Bekendtgørelse (i medfør af *Lov 12.5.1976*) fra Handelsministeriet om indførelse af det internationale enhedssystem (SI) for mål og vægt (ændres med *Bek. 23.7.1981*, *Bek. 29.7.1986*, *Bek. 10.9.1991*, *Bek. 10.3.1995*, *Bek. 19.4.1995*, *Bek. 9.1.1996*; jf. også *ISO 15.5.1983*). Fastsætter at SI-systemet skal anvendes ved ”salg af varer og levering af tjeneste- og transportydelser her i landet samt i den offentlige administration” (§ 1) i den form det er gengivet i bilag til bekendtgørelsen, dvs. bl.a. med anbefaling af symbolerne (forkortelserne) kg, s og h for *kilogram*, *sekund* og *time*. – Ophæves med *Bek. 23.7.1981*.

Svartz-Malmberg & Goldmann 1978

Retningslinjer for nordiske biomedicinske manuskripter, med appendikser med anbefalede fællesnordiske ”Skrive- og stavningsregler i nordisksproget tekst” (dansk, finsk, norsk, svensk) af græsk-latinske biomedicinske fagudtryk (med ordliste udarbejdet på grundlag af *ManusvejlMedicin 1967* (sept. 1967). Følges (sammen med *RO2 1986*) if. *ManusvejlMedicin 1991* (nov. 1991) af dansk medicinsk retskrivning og fungerer derved som et af indholdsdirektiverne for sundhedsvidenskabelig retskrivning (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Dansk Kemisk Nomenklatur 1978

Justering af og supplement til *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952*.

Cirk. 3.4.1978

Cirkulære fra Undervisningsministeriet om brug af bl.a. ordbøger ved folkeskolens afsluttende prøver. Uddyber bestemmelserne i *Bek. 8.3.1977* om brug af retskrivningsordbog ved de skriftlige prøver i dansk: Ved prøverne kan anvendes (a) ”den af Dansk

Sprognævn udgivne retskrivningsordbog” (1.a, stk. 2) eller (b) enhver anden dansk retskrivningsordbog der ikke er i strid med Sprognævnets ordbog, og som indeholder en retskrivningsvejledning (der heller ikke må være i strid med Sprognævnets anvisninger); ved prøverne i 1978 og 1979 kan man dog også bruge en anden ordbog som har været benyttet i undervisningen i de foregående skoleår, uanset om ordbogen opfylder de nævnte krav. – Forlænges i *Cirk. 30.10.1979* og *Cirk. 20.1.1983*. – Ophæves med *Cirk. 25.11.1987*.

Stednavneliste 1978

Retskrivningsliste for stednavne i amterne øst for Lillebælt, autoriseret af Ministeriet for Kulturelle Anliggender. Afløser de tidligere retskrivningslister for de pågældende amter (se *Stednavneliste 1932* og *1938*). Med redegørelse for ”de nu fulgte principper” for navnenes retskrivning (ændret i forhold til *Stednavneliste 1932*; jf. også *Stednavneliste 1985*). – Jf. *Stednavneliste 27.10.1997*, *Stednavneliste 16.1.1998* og *Stednavneliste 14.4.1998*.

Bek. 14.8.1978

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet med vedtægter for Københavns Universitets Institut for Navneforskning og med placering af Stednavneudvalget under Ministeriet for Kulturelle Anliggenders ressort. Fastsætter instituttets opgaver ”over for stednavneudvalget under ministeriet for kulturelle anliggender” til bl.a. at yde rådgivning om fastsættelse af retskrivning af navne på visse lokaliteter og ”at udsende retskrivningslister, hvori der fastslås den navneform, der skal bruges i offentlige forhold, og med passende mellemrum at publicere de trufne afgørelser” (§ 1). Fastsætter desuden instituttets opgaver som konsulent for Justits- og Kirkeministeriet mht. personnavnesager.

Nationalitetsord 1979

Liste (dansk-norsk-svensk-finsk) med statsnavne, indbyggerbetegnelser og nationalitetsadjektiver. Indeholder de former som de nordiske sprognævn anbefaler, med liste over de vigtigste ændringer og tilføjelser i forh. til *Nationalitetsord 1973*. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for ’**1955-retskrivningen**’ (se under *RO1 1955-1985*). – Afløser *Nationalitetsord 1973*. – Afløses af *Nationalitetsord 1987*.

ManusvejlMedicin 1979 (jan. 1979)

5. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)).

Aalborg Byråd 25.9.1979

Henstilling til Kulturministeriet om at *Ålborg* ændres til *Aalborg* i den statslige retskrivning. – Jf. *Brev 8.10.1979*, *Stednavneudvalget 18.4.1980* og *Brev 21.10.1983*.

Brev 8.10.1979

Svar fra Kulturministeriet (Niels Matthiasen) på *Aalborg Byråd 25.9.1979*. Udtrykker forståelse for kommunens synspunkt og oplyser at spørgsmålet om en evt. ændring af *Ålborg* til *Aalborg* vil blive forelagt Stednavneudvalget. – Jf. *Stednavneudvalget 18.4.1980*.

Cirk. 30.10.1979

Cirkulære fra Undervisningsministeriets Direktorat for Folkeskolen, Folkeoplysning, Seminarier m.v. med forlængelse af overgangsperioden i *Cirk. 3.4.1978*, således at betingelserne til anvendte retskrivningsordbøger ved de skriftlige prøver i dansk først kræves fuldt ud opfyldt fra og med 1983 (forlænges yderligere i *Cirk. 20.1.1983*). – Bortfalder med *Cirk. 25.11.1987*.

5.9. Fra 1980 til 1989

Stikord

Ålborg eller *Aalborg*? (18.4.1980 mv.) – Brug af *å/aa* i stednavne i øvrigt (19.10.1982, 21.10.1983 mv., 15.3.1984) – Stednavneliste for amterne vest for Lillebælt (1985) – ”Majonæsekrigen” (15.7.1985 mv.) – Spørgsmål i Folketinget om Sprognævnets beføjelser (12.–22.7.1985) – Ministerindgreb (28.8.1985 mv.) – Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog (*RO2*), 1. udg., 1. opl. (1986), 4. opl. (1987), 5. opl. (1988) – **’1986-retskrivningen’** – Folketingets retskrivning (okt. 1986, okt. 1987) – Nationalitetsord (1987) – Intern retskrivningsinstruks for EF/EU’s institutioner (1.7.1987 mv.) – Brug af ordbøger ved prøver og eksamener (23.3.1987, 25.11.1987) – Sprognævnets anden forkortelsesbog (1988) – Ny bekendtgørelse om Dansk Sprognævn? (27.1.1988 mv.) – Enhedskomma (21.10.1989 mv.) – Kommateringen ved voksenprøven i retstavning (20.12.1989).

KlinO. 1980

12. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

CUR 29.2.1980

Brev fra Det Centrale Uddannelsesråd (CUR), Undervisningsministeriet, til Dansk Sprognævn med anmodning om udtalelse om sprognorms- og sprogrigtighedsproblematikken. – Jf. *Dansk Sprognævn 21.10.1980*.

Stednavneudvalget 18.4.1980

Svar til Kulturministeriet om skrivemåderne *Ålborg/Aalborg* (jf. *Aalborg Byråd 25.9.1979*). Henstiller ”principalt at ansøgningen fra *Ålborg* byråd afslås, subsidiært at undervisningsministeriet og Dansk Sprognævn høres”. – Jf. *Dansk Sprognævn 10.9.1980* og *Brev 20.1.1981*.

Dansk Sprognævn 9.9.1980

Svar til Sundhedsstyrelsen (se i bibliografien: *Sundhedsstyrelsen* 3.6.1980 og 8.10.1981) om stavning af fællesnavne for lægemidler. Giver anledning til møde mellem Kemisk Forening og Dansk Sprognævn 25.3.1982 (jf. i bibliografien *Mødereferat* 25.3.1982).

Dansk Sprognævn 10.9.1980

Svar til Kulturministeriet om en evt. ændring af *Ålborg* til *Aalborg* (jf. *Aalborg Byråd* 25.9.1979). Tilslutter sig *Stednavneudvalget* 18.4.1980 og fraråder at der dispenseres fra de almindelige retskrivningsregler mht. *Ålborg*. – Jf. *Brev* 20.1.1981.

Dansk Sprognævn 21.10.1980

Svar på *CUR* 29.2.1980 om sprognorms- og sprogrigtighedsproblematikken (uden specifikke bemærkninger om retskrivning). – Jf. *Dansk Sprognævn* 28.6.1982.

Brev 20.1.1981

Svar fra Kulturministeriet til Aalborg Byråd med afvisning af henstillingen i *Aalborg Byråd* 25.9.1979. – Jf. *Aalborg Byråd* 23.2.1981.

Aalborg Byråd 23.2.1981

Forny et henvendelse på baggrund af *Brev* 20.1.1981 til Kulturministeriet om ændring af *Ålborg* til *Aalborg* (jf. *Aalborg Byråd* 25.9.1979). – Jf. *Brev* 24.3.1981 og *Brev* 24.7.1981.

ManusvejlMedicin 1981 (marts 1981)

6. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin* 1961-1962 (sept. 1961)).

Brev 24.3.1981

Anmodning fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn og Stednavneudvalget om fornyede udtalelser om en evt. ændring af *Ålborg* til *Aalborg* (jf. *Aalborg Byråd* 23.2.1981). – Jf. *Stednavneudvalget* 10.6.1981 og *Dansk Sprognævn* 16.6.1981.

Lov 29.4.1981

Lov om personnavne. Med bestemmelser (som i *Lov* 17.5.1961) om at navnebevis på et nyt efternavn ikke kan udstedes hvis ”navnet ved udtale eller skrivemåde afgjort strider mod dansk sprogbrug” (§ 6.5), idet navnebevis dog kan udstedes på ”et efternavn, der indebærer en tilpasning af et fremmedartet efternavn til dansk sprogbrug” (§ 8.3). – Ophæver *Lov* 17.5.1961. – Jf. *Cirk.* 1.3.1982-24 og *Cirk.* 1.3.1982-29.

Stednavneudvalget 10.6.1981

Forny et svar til Kulturministeriet (jf. *Aalborg Byråd* 23.2.1981 og *Brev* 24.3.1981) om

en evt. ændring af *Ålborg* til *Aalborg*. Afviser at der er hjemmel til at statsforvaltningen kan anvende skrivemåden *Aalborg*.

Dansk Sprognævn 16.6.1981

Fornyet svar til Kulturministeriet (jf. *Aalborg Byråd 23.2.1981* og *Brev 24.3.1981*) om en evt. ændring af *Ålborg* til *Aalborg*. Tilslutter sig *Stednavneudvalget 10.6.1981* (og *18.4.1980*).

Bek. 23.7.1981

Bekendtgørelse fra Industriministeriet om brug af det internationale enhedssystem (SI) i bl.a. den offentlige administration. Se nærmere under *Bek. 21.6.1977*. – Ophæver *Bek. 21.6.1977*. – Ophæves med *Bek. 29.7.1986*.

Brev 24.7.1981

Fornyet svar på baggrund af *Stednavneudvalget 10.6.1981* og *Dansk Sprognævn 16.6.1981* fra Kulturministeriet (Lise Østergaard) til Aalborg Byråd (jf. *Aalborg Byråd 23.2.1981*). Fastholder afgørelsen i *Brev 20.1.1981* og bemærker at tiden efterhånden er inde for *å/aa*-kommunerne ”til at følge den officielle retskrivning også på dette felt”.

Brev 13.8.1981

Svar fra Kirkeministeriet om den fortsatte gyldighed af *Cirk. 30.12.1949*. Meddeler at ministeriet trods cirkulæret ikke har noget at indvende mod at andetled som *by, sogn, kirke* i toleddede navne skrives med lille begyndelsesbogstav i kirkebøgerne.

Bek. 26.11.1981

Bekendtgørelse fra Kulturministeriet med justering af vedtægterne for Dansk Sprognævn. Statusdirektiv (sammen med *Lov-DSN 14.5.1997*, *Bek.-DSN 4.9.1997* og *Lov-Retskr. 14.5.1997*) for **’1986-retskrivningen’**. Med uændret bestemmelse om at nævnet skal redigere og udgive en dansk retskrivningsordbog, men med ændret placering af den (§ 2, pkt. 3), jf. *RO2 1986*. – Afløser *Bek. 8.2.1967*. – Ophæves med *Lov-DSN 14.5.1997* og afløses af denne lov og af *Bek.-DSN 4.9.1997*.

Cirk. 1.3.1982-24

Cirkulære fra Kirkeministeriet til ministerialbogsførerne i folkekirken og de anerkendte trossamfund om ændring af lovgivningen om personnavne (i anl. af *Lov 29.4.1981*). Indeholder enkelte bemærkninger vedrørende ortografi: Fastsætter at ”usædvanlige stavemåder af gængse fornavne .. i almindelighed ikke [vil] kunne forventes godkendt” (s. 94). Desuden med bemærkninger om brug (og ikke-brug) af bindestreg mellem forskellige navnetyper (s. 94 og 95) og om ændring af fornavn ved ændring af navnets stavemåde (s. 99).

Cirk. 1.3.1982-29

Cirkulære fra Justitsministeriet om førelse af personregistre i de sønderjyske landsdele. Indeholder – bortset fra en bemærkning om at navne i udskrifter og attester skal ”staves nøjagtig, som de er indført i registret” (§ 33, stk. 3) – ikke bestemmelser om ortografi. – Jf. *Cirk. 15.1.1996*.

Brev 17.3.1982

Anmodning fra Undervisningsministeriet til Dansk Sprognævn om udtalelse om bl.a. ”en ændret rigtighedsopfattelse over for især skriftlig fremstilling” og om evt. accept af flere ”alternative retstavningsformer” i anl. af den afsluttende redegørelse vedrørende modersmålsopgaven fra Det Centrale Uddannelsesråd (CUR), jf. *Dansk Sprognævn 21.10.1980*. – Jf. *Dansk Sprognævn 28.6.1982*.

Dansk Sprognævn 28.6.1982

Svar til Undervisningsministeriet på *Brev 17.3.1982*. Erklærer bl.a. ”at stavning principielt bør være en absolut norm”, og afviser en udvidet accept af flere ”alternative retstavningsformer”.

Dansk Sprognævn 29.7.1982

Brev til Kulturministeriet om DSB’s bemyndigelse til at ændre skrivemåden *Ålborg* til *Aalborg*, med henstilling til ministeriet om at søge DSB’s ændring af skrivemåden omstødt. – Jf. *Brev 5.8.1982*.

Stednavneudvalget 29.7.1982

Brev fra Stednavneudvalgets formand til Generaldirektoratet for Statsbanerne med påtale af DSB’s ændring af *Ålborg* til *Aalborg*. – Jf. *DSB 5.8.1982*.

Brev 5.8.1982

Svar fra Kulturministeriet på *Dansk Sprognævn 29.7.1982* med oplysning om at ministeriet stiller sig uforstående over for DSB’s disposition mht. *Ålborg/Aalborg*. Desuden med anmodning til Sprognævnet om udtalelse om brugen af *Aa* i statsinstitutionsnavnene *Ålborg Lufthavn* og *Ålborg Universitetscenter*. – Jf. *Dansk Sprognævn 8.9.1982*.

DSB 5.8.1982

Svar fra DSB’s generaldirektør på *Stednavneudvalget 29.7.1982* med oplysning om at DSB generelt bruger *å*, men at man lokalt følger den stedlige tradition og bruger *aa*.

Dansk Sprognævn 8.9.1982

Svar til Kulturministeriet (*Brev 5.8.1982*) om brugen af *Aa* i *Aalborg Lufthavn* mv. Finder at det bør pålægges statsinstitutionerne i byer med navne med *å/aa* at skrive med *å*. – Jf. *Brev 19.10.1982*.

Brev 19.10.1982

Henstilling (på baggrund af *Dansk Sprognævn* 8.9.1982) fra Kulturministeriet til Justitsministeriet, Ministeriet for Offentlige Arbejder, Undervisningsministeriet og Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf om at foranledige at statsinstitutioner i Ålborg og andre byer med *å* følger den statslige retskrivning på skilte, brevpapir mv. og bruger *å* og ikke *aa* i deres navne. – Jf. *Brev* 21.10.1983.

Cirk. 20.1.1983

Cirkulære fra Direktoratet for Folkeskolen og Seminarier m.v. med forlængelse af ordningen i *Cirk.* 30.10.1979, således at eleverne ved de skriftlige prøver i dansk fortsat kan anvende den retskrivningsordbog som er benyttet i undervisningen. – Gentages i *Brev* 17.10.1986. – Bortfalder med *Cirk.* 25.11.1987.

ISO 15.5.1983

Den internationale standard ISO 2955 *Information processing – Representation of SI and other units in systems with limited character sets*. Anvises i *Bek.* 19.4.1995 til brug i enheder med begrænset tegnsæt (tillader fx m2 i stedet for m² og, i systemer der kun har små hhv. store bogstaver, hz/HZ i stedet for Hz). Jf. *Bek.* 21.6.1977.

Astrup Jensen okt. 1983

Vejledning fra Arbejdsmiljøinstituttet i anvendelsen af den moderne kemiske navngivning. Med tilslutning til *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952* og afstandtagen fra *Dansk Sprognævns "ældre retskrivning"* og den tilsvarende retskrivning i *Ugeskrift for Læger* (jf. *Manusvejlmædicin 1961-1962* (sept. 1961)).

Brev 21.10.1983

Meddelelse fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn og Stednavneudvalget om at man agter at skrive til Undervisningsministeriet om mulighederne for at ændre *Bek.* 22.3.1948 eller *Cirk.* 23.2.1956 for at imødekomme Ålborgs ønske (jf. bl.a. *Aalborg Byråd* 25.9.1979) om en statsligt anerkendt skrivemåde med *Aa*. – Jf. *Pressemeddelelse* 22.11.1983, *Dansk Sprognævn* 2.12.1983, *Geodætisk Institut* 7.12.1983, *Nordisk Sprogsekretariat* 13.12.1983, *Bek.* 15.3.1984 og *Cirk.* 15.3.1984.

Pressemeddelelse 22.11.1983

Pressemeddelelse fra Kulturministeriet og Undervisningsministeriet om at de to ministerier planlægger at ændre reglerne i *Bek.* 22.3.1948 og *Cirk.* 23.2.1956 for brugen af *å/aa* i danske stednavne således at mulighederne for at bruge *aa* udvides (jf. *Brev* 21.10.1983). – Jf. *Dansk Sprognævn* 2.12.1983.

Dansk Sprognævn 2.12.1983

Brev til Kulturministeriet i anl. af *Brev* 21.10.1983 og *Pressemeddelelse* 22.11.1983, med

påpegning af uklarheder i pressemeddelelsen og med tilbud om bistand ved udformningen af de nye bestemmelser.

Geodætisk Institut 7.12.1983

Brev til Kulturministeriet i anl. af bl.a. *Pressemeddelelse 22.11.1983*, med advarsler mod indførelse af valgfrihed mellem å og aa i danske stednavne (jf. *Brev 21.10.1983*).

Nordisk Sprogsekretariat 13.12.1983

Henstilling til Nordisk Ministerråd i anl. af bl.a. *Pressemeddelelse 22.11.1983* om at medvirke til at aa ikke tillades for å i danske stednavne (jf. *Brev 21.10.1983*). – Jf. *Brev 3.7.1984* og *Nordisk Kultursekretariat 16.8.1984*.

Dansk Sprognævn 1984

2. opl. (med enkelte rettelser) af Sprognævnets forkortelsesbog (*Dansk Sprognævn 1975*). Supplerende vejledende indholdsdirektiv for **'1955-retskrivningen'** (se under *RO1 1955-1985*) og **'1986-retskrivningen'** (se under *RO2 1986 ff.*). – Jf. *Dansk Sprognævn 1988b*.

KlinO. 1984

13. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Bek. 15.3.1984

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet. Status- og indholdsdirektiv (sammen med bl.a. *Brev 30.11.1953* og *RO1 1955-1985*; se nærmere under *RO1 1955-1985*) for **'1955-retskrivningen'**. Tilføjer (som § 2, stk. 2) i *Bek. 22.3.1948* en henvisning til *Bek. 2.7.1948* og *Cirk. 15.3.1984* om statstjenestens adgang til at bruge aa i danske stednavne og åbner derved mulighed for en tilsvarende brug af aa i skolernes retskrivning. – Jf. *Dansk Sprognævn 30.10.1985*. – Bortfalder med *Lov-Retskr.* 14.5.1997.

Cirk. 15.3.1984

Cirkulære fra Ministeriet for Kulturelle Anliggender (efter forhandling med Undervisningsministeriet, jf. *Bek. 15.3.1984*) om ophævelse af *Cirk. 23.2.1956*. Status- og indholdsdirektiv (sammen med bl.a. *Brev 30.11.1953* og *RO1 1955-1985*; se nærmere under *RO1 1955-1985*) for **'1955-retskrivningen'**. Statstjenesten har herefter igen adgang til at benytte aa i stednavne svarende til bestemmelsen i *Bek. 2.7.1948* (i lighed med reglerne for personnavne i *Bek. 22.3.1948*), ”dog uden væsentlig udgift for statskassen”. – Bortfalder med *Lov-Retskr.* 14.5.1997.

Brev 3.7.1984

Brev fra Undervisningsministeriet til Nordisk Ministerråd, Sekretariatet for Nordisk Kulturelt Samarbejde, i anl. af *Nordisk Sprogsekretariat 13.12.1983*. Oplyser at *Bek.*

15.3.1984 og *Cirk. 15.3.1984* nu er udsendt, men at det ikke ”betyder .. at Å/å forlades i dansk retskrivning”. – Jf. *Nordisk Kultursekretariat 16.8.1984*.

Nordisk Kultursekretariat 16.8.1984

Svar fra Nordisk Ministerråd, Sekretariatet for Nordisk Kulturelt Samarbejde, på *Nordisk Sprogsekretariat 13.12.1983*. Oversender *Brev 3.7.1984* med bemærkningen ”Kultursekretariatet utgår från att ärendet härmed är avslutat”.

Stednavneliste 1985

Retskrivningsliste for stednavne i amterne vest for Lillebælt, autoriseret af Ministeriet for Kulturelle Anliggender. Med redegørelse for principperne for navnenes retskrivning (let ændret i forhold til *Stednavneliste 1978*). – Afløser de tidligere retskrivningslister for de pågældende amter (se *Stednavneliste 1948, 1951a-b, 1953, 1957, 1958, 1962, 1966, 1967 og 1969*). – Jf. *Stednavneliste 27.10.1997, Stednavneliste 16.1.1998 og Stednavneliste 14.4.1998*.

ManusvejlMedicin 1985 (maj 1985)

7. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger mv.* (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)).

Dansk Sprognævn 31.5.1985

Meddelelse til Kulturministeriet om at alle ændringer i den nye retskrivningsordbog (dvs. *RO2 1986*) vil være af ikke-principiel karakter og derfor ikke vil blive forelagt ministeriet. – Jf. *Brev 4.6.1985*.

Brev 4.6.1985

Meddelelse fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn om at ministeriet har taget erklæringen i *Dansk Sprognævn 31.5.1985* til efterretning.

Dansk Sprognævn 18.6.1985

Orientering, på baggrund af den seneste tids avisomtale af indførelsen af bl.a. stavemåden *majonæse*, til Kulturministeriet om de påtænkte ændringer i den nye retskrivningsordbog (dvs. *RO2 1986*).

Folketinget 12.-22.7.1985

Skriftligt spørgsmål fra Arne Stinus (*Stinus 12.7.1985*, se bibliografien) til undervisningsministeren (Bertel Haarder) om evt. indgriben over for Dansk Sprognævns planlagte nye retskrivningsordbog (dvs. *RO2 1986*). Skriftligt svar fra undervisningsministeren (*Haarder 18.7.1985*, se bibliografien) om at han afventer Dansk Sprognævns redegørelse til kulturministeren (jf. *Brev 15.7.1985 og Dansk Sprognævn 25.7.1985*). Desuden skriftligt spørgsmål fra Jimmy Stahr (*Stahr 18.7.1985*, se bibliografien) til statsministe-

ren (Poul Schlüter) om hvem der har beføjelserne til at fastsætte dansk retskrivning (regeringen eller Sprognævnet?). Skriftligt svar fra statsministeren (*Schlüter 22.7.1985*, se bibliografien) om at retskrivningen for skolens og statstjenestens vedkommende er regeringens anliggende, og at Dansk Sprognævn "alene" kan "foretage mindre ændringer af ikke-principiel karakter, medens større eller principielle retskrivningsspørgsmål skal forelægges for ministeriet" (sp. 11780).

Brev 15.7.1985

Anmodning fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn om redegørelse for de påtænkte ændringer i den nye retskrivningsordbog (dvs. *RO2 1986*), jf. "Folketinget 12.-22.7.1985". – Jf. *Dansk Sprognævn 25.7.1985*.

Lund, Jørn 15.7.1985

Brev fra Jørn Lund til undervisningsminister Bertel Haarder om de planlagte ændringer i den nye retskrivningsordbog (dvs. *RO2 1986*), med argumentation for deres ikke-principielle og fornuftige karakter.

Folketinget 18.-22.7.1985

Se "Folketinget 12.-22.7.1985".

Dansk Sprognævn 25.7.1985

Svar på *Brev 15.7.1985* med redegørelse for de påtænkte ændringer i den nye retskrivningsordbog (dvs. *RO2 1986*), inkl. en liste over ændringerne. – Jf. *Rapport 22.8.1985*.

Rapport 22.8.1985

Rapport (udarbejdet af Dansk Sprognævn) om møde 22.8.1985, på baggrund af *Dansk Sprognævn 25.7.1985*, mellem kulturministeren (Mimi Stilling Jakobsen), undervisningsministeren (Bertel Haarder) og Dansk Sprognævns arbejdsudvalg om den nye retskrivningsordbog (dvs. *RO2 1986*). – Jf. *Brev 28.8.1985*.

Brev 28.8.1985

Henstilling, på baggrund af mødet 22.8.1985 (jf. *Rapport 22.8.1985*), fra kulturminister Mimi Stilling Jakobsen og undervisningsminister Bertel Haarder til Dansk Sprognævn om at reducere det planlagte antal af dobbeltformer i den nye retskrivningsordbog (dvs. *RO2 1986*). – Jf. *Dansk Sprognævn 20.9.1985*.

Dansk Sprognævn 20.9.1985

Brev til kulturminister Mimi Stilling Jakobsen og undervisningsminister Bertel Haarder med orientering om nævnets planer om reduktion af antallet af dobbeltformer på baggrund af *Brev 28.8.1985* fra ministrene. – Jf. *Brev 30.9.1985* og *Brev 2.10.1985* samt (i bibliografien) *Hansen, Erik 30.9.1985* og *sa. 29.9.1986*.

Brev 30.9.1985

Tilslutning fra undervisningsminister Bertel Haarder til planerne i *Dansk Sprognævn* 20.9.1985 om reduktion af antallet af dobbeltformer i den nye udgave af retskrivningsordbogen (dvs. RO2 1986). – Jf. *Dansk Sprognævn* 11.10.1985.

Brev 2.10.1985

Tilslutning fra kulturminister Mimi Stilling Jakobsen til planerne i *Dansk Sprognævn* 20.9.1985 om reduktion af antallet af dobbeltformer i den nye udgave af retskrivningsordbogen (dvs. RO2 1986). – Jf. *Dansk Sprognævn* 11.10.1985.

Dansk Sprognævn 11.10.1985

Referat fra møde i Dansk Sprognævns arbejdsudvalg med vedtagelse af konkrete reduktioner (jf. i bibliografien *Dansk Sprognævn* 3.10.1985) i de valgfrie former i den nye udgave af retskrivningsordbogen (RO2 1986). – Jf. *Dansk Sprognævn* 13.11.1985.

Dansk Sprognævn 30.10.1985

Spørgsmål til Undervisningsministeriet om forståelsen af *Bek.* 15.3.1984 mht. skolernes brug af å/aa i stednavne. – Jf. *Brev* 7.11.1985.

Brev 7.11.1985

Svar fra Undervisningsministeriet på *Dansk Sprognævn* 30.10.1985. Præciserer at der ikke indføres generel valgfrihed for eleverne i skolen mellem å og aa i stednavne, men at den enkelte skole nu får mulighed for at følge lokal skrivemåde med brug af aa.

Dansk Sprognævn 13.11.1985

Meddelelse til kulturminister Mimi Stilling Jakobsen og undervisningsminister Bertel Haarder om nævnets vedtagelser på arbejdsudvalgets møde 11.10.1985 (jf. *Dansk Sprognævn* 11.10.1985) mht. reduktion af antallet af valgfri former i den nye udgave af retskrivningsordbogen (RO2 1986).

RO2 1986 ff., RO2 1986 – Se nedenfor under 25.9.1986.

Bek. 29.7.1986

Bekendtgørelse fra Statens Metrologiråd om brug af det internationale enhedssystem (SI) i bl.a. den offentlige administration. Se nærmere under *Bek.* 21.6.1977. – Ophæver *Bek.* 23.7.1981. – Ændres med *Bek.* 10.9.1991 og ophæves med *Bek.* 10.3.1995.

RO2 1986 ff. (25.9.1986)

Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog, *Dansk Sprognævn: Retskrivningsordbogen* (RO2). Den femte officielle danske retskrivningsordbog (afløser RO1 1955-1985). Indholdsdirektiv (på grundlag af *Bek.-Retskr.* 27.2.1892, *Bek.* 22.3.1948, *Bek.*

8.2.1955, *Bek. 15.3.1984* og *Cirk. 15.3.1984*, i forlængelse af *RO1 1955-1985* og med *Dansk Sprognævn 1975, 1988b, 2003* og *2004* som supplerende vejledende indholdsdirektiver) for **'1986-retskrivningen'** (jf. *Bek. 26.11.1981, Lov-DSN 14.5.1997, Bek.-DSN 4.9.1997* og *Lov-Retskr. 14.5.1997*) og for **'1956-folketingsretskrivningen'** (1986-versionen, se nærmere under *FolktRetskr. okt. 1986*). Indeholder såvel en alfabetisk del (med titlen "Ordbog a-å") som en retskrivningsvejledning (med titlen "Retskrivningsregler"). – Se i øvrigt under de enkelte oplag og udgaver: *RO2 1986, RO2 1987, RO2 1988, RO2 1996, RO2 1996², RO2 2001, RO2 2004, RO2 2005*.

RO2 1986 (25.9.1986)

1. udg., 1. opl., af Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog, Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen (RO2 1986 ff.)*; udkom 25.9.1986 (*DSNÅrsb. 1986*, s. 2). Indholdsdirektiv (sammen med ordbogens følgende oplag og udgaver) for **'1986-retskrivningen'** (se nærmere ovenfor under *RO2 1986 ff.*) og **'1956-folketingsretskrivningen'** (1986-versionen, se nærmere under *FolktRetskr. okt. 1986*). Med liste med ændringer i opslagsords staveformer og ordformer i forhold til *RO1 1957*. – Næste opl. med ændringer: *RO2 1987*.

FolktRetskr. okt. 1986

Hæfte med "Retskrivningsvejledning" og "Ordudvalg". Revideret udg. af *FolktRetskr. okt. 1956*. Status- og (sammen med *RO2 1986* og *FolktRetskr. okt. 1987*) indholdsdirektiv for **'1956-folketingsretskrivningen'** (1986-versionen). Fastslår at normen for Folketingets retskrivning fra 1.10.1986 er *RO2 1986*. – Jf. *Brev 18.11.1986*. – Afløses (justeres) af *FolktRetskr. okt. 1987*.

Brev 17.10.1986

Meddelelse fra Undervisningsministeriet til skolemyndighederne om at *RO2 1986* fremover ligger til grund for folkeskolens afsluttende prøver, men at former fra *RO1 1955* stadig vil blive godkendt ved bedømmelsen. Desuden med oplysning om at *Cirk. 20.1.1983* stadig gælder.

Brev 18.11.1986

Opfordring fra Statsministeriet til de øvrige ministerier om at følge *RO2 1986* i manuskripter mv. til *Folketingstidende*. Med *FolktRetskr. okt. 1986* vedlagt til orientering.

EF/EU-Retskr. 1987 ff. – Se *EF/EU-Retskr. 1.7.1987*.

Nationalitetsord 1987

Liste (dansk-norsk-svensk-finsk) med statsnavne, indbyggerbetegnelser og nationalitetsadjektiver. Indeholder de former som de nordiske sprognævn anbefaler. – Afløser *Nationalitetsord 1979*. – Jf. *Nationalitetsord marts 1992*. – Afløses af *Nationalitetsord 1994*.

RO2 1987 – Se nedenfor under feb. 1987.

Vejledning 1987

Vejledning fra Justitsministeriet til ministerier og styrelser (centraladministrationen) om udarbejdelse af administrative forskrifter. Med generel anvisning af *RO2 1986* som retsskrivningsnorm og med påpegning af at navne på offentlige institutioner efter *RO2* skrives med stort.

RO2 1987 (feb.)

1. udg., 4. opl. (2.-3. opl., 1986, er uændrede optryk af 1. opl.) af Dansk Sprognævns anden retsskrivningsordbog, Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen (RO2 1986 ff.)*; udkom feb. 1987 (*DSNÅrsb. 1986*, s. 2). Indholdsdirektiv (i forlængelse af *RO2 1986* og sammen med ordbogens følgende oplag og udgaver) for '**1986-retsskrivningen**' (se nærmere under *RO2 1986 ff.*) og '**1956-folketingsretsskrivningen**' (1986-versionen, se nærmere under *FolktRetskr. okt. 1986*). Med liste over ændringer og tilføjelser i forhold til *RO2 1986*. – Næste opl. med ændringer: *RO2 1988*.

Høje-Taastrup kommune 19.3.1987

Henstilling til Dansk Sprognævn om at bruge stavemåden *Taastrup* og ikke *Tåstrup*. – Jf. *Dansk Sprognævn 11.5.1987*.

Brev 23.3.1987

Brev (i anl. af *RO2 1986*) fra Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf til samtlige rektorer og forstandere om *Retskrivningsordbogen* og *Nudansk Ordbog (NDO)* (se bibliografien). Pålægger skolerne at de retsskrivningsordbøger der befinder sig i eksamenslokalerne ved skriftlige eksamener er *RO2 1986* eller *RO1 1955* suppleret med kopi af listen "Ændrede staveformer og ordformer" i *RO2*. Tilsvarende skal andre udgaver af *NDO* end den nyeste suppleres med *RO2*'s ændringsliste. – Jf. *Dansk Sprognævn 16.6.1987* og *Brev 31.8.1987*.

Dansk Sprognævn 11.5.1987

Svar på *Høje-Taastrup kommune 19.3.1987* med oplysning om at statsinstitutioner ikke har pligt til at følge lokalt foretrukne stavemåder, men at kommunenavne (ligesom firmanavne mv.) i øvrigt bør staves som kommunen selv ønsker det.

Dansk Sprognævn 16.6.1987

Brev til Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf i anl. af *Brev 23.3.1987*, med oplysning om at ændringslisten i *RO2 1986* kun omfatter opslagsord, og at ændringer i bøjningsformer således ikke fremgår af listen. – Jf. *Brev 31.8.1987*.

EF/EU-Retskr. 1.7.1987

Foreløbig udg. af den interne retsskrivningsinstruks for EF/EU's institutioner. Sup-

plement til RO2 1986, der i øvrigt anvises som indholdsdirektiv for retskrivningen i EF/EU. – Afløses af EF/EU-Retskr. 1.11.1988.

Brev 15.7.1987

Svar fra trafikminister Frode Nør Christensen til Nordjyllands Amtsråd om at han ”ikke [ser] nogen afgørende hindring for” at der skrives *aa* i stedet for *å* i *Ålborg* og andre stednavne på vejvisningstavler, forudsat ”at ændringen alene sker i takt med en i øvrigt nødvendig fornyelse af tavlerne, og at den ændrede skrivemåde bliver permanent”.

Brev 31.8.1987

Svar fra Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf på *Dansk Sprognævn* 16.6.1987, med oplysning om at man forventer at skoler og kurser fra og med 1988 udelukkende anvender RO2 1986 ff. og tilsvarende udgaver af NDO.

Resolution 10.9.1987

Kongelig resolution om udnævnelse af ministre i regeringen Poul Schlüter 2 mv., herunder beslutning om at sager vedrørende retskrivningen overføres fra Statsministeriet til Kulturministeriet (der samtidig er ændret til Kultur- og Kommunikationsministeriet). – Jf. *Bek.-Statstj.* 4.9.1997.

FolktRetskr. okt. 1987

Korrigeret udg. af *FolktRetskr. okt. 1986* (der på visse punkter var i uoverensstemmelse med RO2 1986). Status- og (sammen med RO2 1986) indholdsdirektiv for ’1956-folketingsretskrivningen’ (1986-versionen). Gentager at normen for Folketingets retskrivning fra 1.10.1986 er RO2 1986. – Jf. *FolktSkrivevej.* okt. 1991. Videreføres af *FolktRetskr. april 1995*.

Cirk. 25.11.1987

Cirkulære fra Undervisningsministeriets Direktorat for Folkeskolen og Seminarier m.v. med bestemmelser om brug af bl.a. ordbøger ved folkeskolens afsluttende prøver. Fastsætter at man ved de skriftlige prøver i dansk må anvende en ordbog ”der er i overensstemmelse med gældende retskrivning (Retskrivningsordbogen, udgivet af Dansk Sprognævn, 1986)” (dvs. RO2 1986), men at RO1 1955 i øvrigt fortsat kan bruges. – Ophæver Cirk. 3.4.1978. – Ophæves med *Bek.* 21.7.1995.

Dansk Sprognævn 1988b

Sprognævnets anden forkortelsesbog (*Forkortelser i hverdagen*). Ajourføring af *Dansk Sprognævn* 1975. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for ’1986-retskrivningen’ (se under RO2 1986 ff.). Med forkortelseslister og ”Vejledning” (udarbejdet på basis af Karkers artikel i 1975-bogen, godkendt af Dansk Sprognævns arbejdsudvalg). – Næste opl. med rettelser: *Dansk Sprognævn* 1989. Afløses af *Dansk Sprognævn* 2003.

RO2 1988 – Se nedenfor under juni 1988.

Rapport 27.1.1988

Rapport (udarbejdet af Dansk Sprognævn) om møde 27.1.1988 mellem kulturminister H.P. Clausen og repræsentanter fra Dansk Sprognævn. På mødet anmodede ministeren nævnet om at formulere et udkast til ny bekendtgørelse om nævnet. – Jf. *Dansk Sprognævn* 19.1.1989.

RO2 1988 (juni)

1. udg., 5. opl., af Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog, Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen* (RO2 1986 ff.); udkom juni 1988 (*DSNÅrsb.* 1988, s. 2). Indholdsdirektiv (i forlængelse af RO2 1986 og RO2 1987 og sammen med ordbogens følgende oplag og udgaver) for **'1986-retskrivningen'** (se nærmere under RO2 1986 ff.) og **'1956-folketingsretskrivningen'** (1986-versionen, se nærmere under *FolktRetskr.* okt. 1986). Med liste over ændringer og tilføjelser i forhold til RO2 1987. – Herefter uændrede optryk til 11. opl., 1995. Næste udg.: RO2 1996.

EF/EU-Retskr. 1.11.1988

1. udg. af den interne retskrivningsinstruks for EF/EU's institutioner. – Afløser den foreløbige *EF/EU-Retskr.* 1.7.1987. – Afløses af *EF/EU-Retskr.* 1990[?].

Dansk Sprognævn 1989

2. opl. (med to rettelser) af forkortelsesbogen *Dansk Sprognævn 1988b*. – Næste opl. med rettelser: *Dansk Sprognævn 1994*.

Dansk Sprognævn 19.1.1989

Forslag til Kulturministeriet til ny bekendtgørelse om Dansk Sprognævn (jf. *Rapport* 27.1.1988). – Jf. *Dybdal* 4.6.1992.

Galberg Jacobsen 21.10.1989

Forslag til et enhedskomma til afløsning af de hidtidige to kommasystemer, grammatisk komma og pausekomma, fremlagt og drøftet på temamøde i Dansk Sprognævns repræsentantskab 3.11.1989 (og senere på nævnets årsmøde 23.3.1990). – Jf. *Galberg Jacobsen* 1993a.

Dansk Sprognævn 20.12.1989

Svar til dansklærer (se *Lomholt, Holger* 7.12.1989 i bibliografien) om brug af pausekommatering i voksenprøven i retskrivning, med kopi af svaret til Kulturministeriet, Direktoratet for Folkeoplysning, Frie Grundskoler m.v. (der er ansvarlig for de pågældende prøver). Nævnet udtaler at begge tegnsætningssystemer bør anerkendes ved eksamener hvor man lægger *Retskrivningsordbogen* til grund.

5.10. Fra 1990 til 1999

Stikord

Spørgsmål i Folketinget om kommateringen ved voksenprøven i retskrivning (5.-16.1.1990) – Postvæsenet og Kort- og Matrikelstyrelsen imødekommer ønsker om *aa* i stedet for *å* i stednavne (marts 1991 mv., 6.9.1991 mv.) – Stednavneudvalget fastholder *å* (3.10.1991 mv.), med tilslutning fra Dansk Sprognævn (1.11.1991) – Nationalitetsord (marts 1992, 1994) – Ny retskrivningsbekendtgørelse? (4.6.1992 mv.) – Brug af *å/aa* i personnavne (4.9.1992) – Brug af ordbøger ved prøver og eksamener (19.5.1993, 21.7.1995, 20.12.1996, 28.1.1998) – Nye kommaregler: enhedskomma (okt. 1994 mv.) – Folketingets Retkskrivningsvejledning, foreløbig udg. (april 1995) – Alfabetiseringen af *Aabenraa* (4.7.1995 mv.) – *Kemisk Ordbog* (1996) – Nyt komma (apr. 1996, 20.9.1996) – Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog (RO2), 2. udg., 1.-2. opl. (20.9.1996) – *Sprognævnsløven* (20.11.1996 mv., 14.5.1997) – *Retskrivningsloven* (20.11.1996 mv., 14.5.1997) – Sundhedsvidenskabeligt Sprogudvalg (9.6.1997) – Sprognævnsbekendtgørelsen (4.9.1997) – Stednavnelister (27.10.1997, 16.1.1998) – Stavning mv. ved bedømmelse af eksamensopgaver ved de videregående uddannelser (16.11.1997 mv., 28.1.1998 mv.) – Undervisningsministeriets kommapolitik (3.9.1999 mv.).

EF/EU-Retskr. 1990[?]

2. udg. af den interne retskrivningsinstruks for EF/EU's institutioner. – Afløser *EF/EU-Retskr. 1. 11. 1988*. – Afløses af *EF/EU-Retskr. 1. 10. 1993*.

Folketinget 5.-16.1.1990

Skriftligt spørgsmål fra Holger K. Nielsen (*Nielsen, Holger K. 5. 1. 1990*, se bibliografien) til kulturministeren (Ole Vig Jensen) om brug af pausekommatering i voksenprøven i retskrivning. Skriftligt svar fra kulturministeren (*Vig Jensen 16. 1. 1990*, se bibliografien) med tilkendegivelse af at pausekommatering ikke vil blive regnet som fejl i den netop afholdte (første) prøve, og med oplysning om at fremtidige evalueringskriterier vil blive drøftet med bl.a. Dansk Sprognævn.

KlinO. 1991

14. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Aalborg Byråd 28.1.1991

Henstilling til Boligministeriet om ændring af *Ålborg* til *Aalborg* i ejerlavsbetegnelser. – Jf. *Brev 3.9.1991*.

Post- og Telegrafvæsenet marts 1991

Rettelse til 1989-udgaven af *Postadressebogen* (*Post- og Telegrafvæsenet 1989*). Med oplysning om at "Postvæsenet har besluttet at imødekomme ønsker fra kommunerne om at benytte "aa" i stedet for "å" i *Aalborg* (9000 *Aalborg*, 9200 *Aalborg SV* osv.), *Aabenraa*, *Aars*, *Aarup*, *Taastrup*. – Jf. *Faaborg Kommune 15.3.1991*.

Faaborg Kommune 15.3.1991

Anmodning (med henvisning til *Post- og Telegrafvæsenet marts 1991*) til Post- og Telegrafvæsenet om at få ændret 5600 *Fåborg* til 5600 *Faaborg*. – Jf. *Post- og Telegrafvæsenet* 18.4.1991.

Post- og Telegrafvæsenet 18.4.1991

Svar på *Faaborg Kommune* 15.3.1991. Imødekommer kommunens anmodning. – Jf. *Post- og Telegrafvæsenet* maj 1991.

Post- og Telegrafvæsenet maj 1991

Rettelse til 1989-udgaven af *Postadressebogen (Post- og Telegrafvæsenet 1989)*, i forlængelse af *Post- og Telegrafvæsenet marts 1991*. Med meddelelse om bl.a. to ændringer fra *å* til *aa* i stednavne: 5580 *Nørre Aaby* og 5600 *Faaborg*. – Jf. *Post- og Telegrafvæsenet* 1992.

Brev 3.9.1991

Svar fra boligministeren (Svend Erik Hovmand) på *Aalborg Byråd* 28.1.1991 med oplysning om at Kort- og Matrikelstyrelsen (Boligministeriet) har foreslået at der tages kontakt til andre *å*-kommuner med henblik på en fordeling af omkostningerne ved imødekommelse af *aa*-ønskerne. – Jf. *Kort- og Matrikelstyrelsen* 6.9.1991.

Kort- og Matrikelstyrelsen 6.9.1991

Brev til kommuner med *aa* i deres navn (*Blaabjerg, Faaborg* mfl.), med opfordring til kommunerne om at tilkendegive om de er interesseret i at få gennemført ændring fra *å* til *aa* i ejerlavsbetegnelser og stednavne hvori kommunens navn indgår, henholdsvis i matrikelregistret og matrikelkortværket og på topografiske kort og søkort. Med oplysning om at boligministeren (Svend Erik Hovmand) er indstillet på at rette sig efter kommunernes ønske hvis det kan ske uden væsentlige udgifter for staten. – Jf. *Kort- og Matrikelstyrelsen* 11.9.1991 og *Faaborg Kommune* 9.9.1991.

Faaborg Kommune 9.9.1991

Svar på *Kort- og Matrikelstyrelsen* 6.9.1991. Oplyser at byrådet lægger vægt på at byens/kommunens navn staves *Faaborg*.

Bek. 10.9.1991

Bekendtgørelse fra Industri- og Handelsstyrelsen om ændring af *Bek. 29.7.1986* om brug af det internationale enhedssystem (SI) i bl.a. den offentlige administration. Se nærmere under *Bek. 21.6.1977*. – Ophæves med *Bek. 10.3.1995*.

Kort- og Matrikelstyrelsen 11.9.1991

Meddelelse til Stednavneudvalget om at styrelsen på opfordring af boligministeren (Svend Erik Hovmand) vil gå væk fra de af Stednavneudvalget autoriserede stavemåder

med å i navnene på de kommuner der ønsker det. – Jf. *Stednavneudvalget 3.10.1991* og *Kort- og Matrikelstyrelsen maj 1994*.

FolktSkrivevejl. okt. 1991

Folketingets skrivevejledning, vejledning for de ansatte i Folketingets administration. Optrykker (som bilag 8) *FolktRetskr. okt. 1987*.

Stednavneudvalget 3.10.1991

Referat af møde i Stednavneudvalget 3.10.1991. På mødet vedtages det at man i retskrivningslisterne (stednavnelisterne) vil fastholde å uanset at bl.a. Kort- og Matrikelstyrelsen nu følger den enkelte kommunes ønsker mht. å/aa (jf. *Kort- og Matrikelstyrelsen 11.9.1991*). Med understregning af at brugen af å i stednavne aldrig må betragtes som en fejl, fx i skoleelevers skriftlige opgaver eller i offentlige institutioners skrivelser. – Præciseres med *Stednavneudvalget 27.2.1992*.

ManusvejlMedicin 1991 (nov. 1991)

8. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)). Anfører bl.a. at den medicinske retskrivning følger *Svartz-Malmberg & Goldmann 1978* (og *RO2 1986*).

Dansk Sprognævn 1.11.1991

Referat af møde i nævnets arbejdsudvalg 1.11.1991, med vedtagelse af tilslutning til *Stednavneudvalget 3.10.1991*.

Post- og Telegrafvæsenet 1992

1992-udgaven af *Postadressebogen*. Med aa-skrivemåder i de tilfælde hvor kommunen har anmodet om det, fx 9340 Asaa, 5600 Faaborg, 2630 Taastrup, 6200 Aabenraa, 9000 Aalborg (jf. *Post- og Telegrafvæsenet marts 1991* og *maj 1991*). I øvrigt med å-skrivemåder, fx 8961 Allingåbro, 4540 Fårevejle, 9440 Åbybro, 3140 Ålgårde, 8000 Århus C (hvoraf nogle ændres fra å til aa i senere rettelsesblade).

Stednavneudvalget 27.2.1992

Præciserende udtalelse (jf. *Stednavneudvalget 3.10.1991*) vedtaget på udvalgets møde 27.2.1992 (på baggrund af *Bek. 15.3.1984* og *Cirk. 15.3.1984*). anbefaler ”af almene retskrivningshensyn og i overensstemmelse med Dansk Sprognævn (Retskrivningsordbogen 1986, § 3,2 i retskrivningsreglerne)” at man bruger å i danske stednavne, og understreger at denne brug ”vil være korrekt i ethvert dansk stednavn, som indeholder alfabetets sidste bogstav”.

Nationalitetsord marts 1992

Liste med anbefalede statsnavne, indbyggerbetegnelser og nationalitetsadjektiver til nye

stater i den tidligere Sovjetunion og Jugoslavien. Supplement til *Nationalitetsord* 1987. – Jf. *Nationalitetsord* 1994.

Bek. 15.4.1992

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet om uddannelse af lærere til folkeskolen, bl.a. med følgende bestemmelse: ”Ved alle prøver, hvor skriftlige arbejder indgår, skal der ved bedømmelsen ud over det faglige indhold også lægges vægt på den skriftlige fremstilling” (§ 13, stk. 3). – Jf. *Vig Jensen* 28.1.1998.

Dybdal 4.6.1992

Notat af kontorchef i Undervisningsministeriet Ida Dybdal med forslag om forbedelse af en ny samlet retskrivningsbekendtgørelse for skolerne til afløsning af *Bek.-Retskr.* 27.2.1892 og *Bek.* 22.3.1948. Foreslår desuden at der nedsættes et udvalg med repræsentanter fra Undervisningsministeriet, Dansk Sprognævn og Kulturministeriet til at forberede den nye bekendtgørelse. – Jf. *Brev* 17.7.1992.

Brev 17.7.1992

Brev fra undervisningsminister Bertel Haarder til kulturminister Grethe Rostbøll om en ny samlet retskrivningsbekendtgørelse (med *Dybdal* 4.6.1992 som bilag). – Jf. *Brev* 26.1.1995.

Brev 4.9.1992

Spørgsmål fra Civilretsdirektoratet til Dansk Sprognævn om nævnets holdning til en evt. ophævelse af *Cirk.* 30.12.1949 og *Cirk.* 9.2.1950. – Jf. *Dansk Sprognævn* 27.11.1992, *Cirk.* 12.10.1993 og *Cirk.* 15.1.1996.

Galberg Jacobsen 1993a (okt.)

Fuldt udbygget forslag til enhedskomma (i forlængelse af *Galberg Jacobsen* 21.10.1989) i Dansk Sprognævns kommadebatbog (*Kommadeb.* 1993, se bibliografien), der bl.a. blev udsendt til alle medlemmer af Dansklærerforeningens gymnasie- og hf-fraktion. – Jf. *Adresse* 21.-22.11.1993, *Dansk Sprognævn* 15.2.1994 og *RO2* 1996.

Adresse 21.-22.11.1993

Resolution fra en række gymnasielærere til undervisningsministeren: ”Gymnasielærere samlet til tværspørgsmål efteruddannelseskursus *Sproglig viden og bevidsthed* på Sandbjerg Gods 21-22/11-93 opfordrer Undervisningsministeren til så hurtigt som muligt at indføre enhedskommaet som kommateringsnorm i alle dele af uddannelsessystemet. På kursisternes vegne Else Lind”. – Jf. *Dansk Sprognævn* 15.2.1994.

Dansk Sprognævn 27.11.1992

Svar på *Brev* 4.9.1992 fra Civilretsdirektoratet. anbefaler at reglerne ændres så der bliver fri omskiftelighed mellem *å* og *aa* i personnavne efter bærernes ønske.

ManusvejlMedicin 1993 (jan. 1993)

9. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)).

Bek. 19.5.1993

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet (gymnasiebekendtgørelsen). Med bestemmelser (i bilag 3, pkt. 15.3 og 17) om brug af ordbøger ved eksamen i dansk. For den skriftlige prøve anføres det at *Retskrivningsordbogen* (dvs. *RO2 1986*) og *Nudansk Ordbog*, ”begge i udgaver efter 1986, skal findes i eksamenslokalet i et rimeligt antal”. – Jf. *Bek. 15.7.1995*.

Fyns Amt 30.9.1993

Brev fra Fyns Amt, Vejvæsenet, til de fynske kommuner om anvendelse af *aa* eller *å* i stednavne. Oplyser at Fyns Amt på baggrund af *Cirk. 15.3.1984* og *Bek. 15.3.1984* har besluttet ”at der for fremtiden anvendes Å-å eller Aa-aa i stednavne på Fyn efter nærmere officielt ønske fra den pågældende kommune”, og anmoder om at kommunen oplyser sin holdning til det og om sine ønsker mht. stavemåderne på vejskilte.

EF/EU-Retskr. 1.10.1993

3. udg. af den interne retskrivningsinstruks for EF/EU's institutioner. – Afløser *EF/EU-Retskr. 1990[?]*. – Afløses af *EF/EU-Retskr. 1.2.1998*.

Cirk. 12.10.1993

Cirkulære fra Kirkeministeriet til ministerialbogsførerne i folkekirken og de anerkendte trossamfund om *å/aa* i personnavne. Meddeler (efter forhandling med Civilretsdirektoratet, jf. *Brev 4.9.1992*) at anmodninger om ændringer fra *aa* til *å* eller omvendt i skrivemåden af personnavne (fornavne, mellemnavne og efternavne) altid kan efterkommes. – Ophæver *Cirk. 30.12.1949*.

Dansk Sprognævn 1994

3. opl. (med enkelte rettelser) af forkortelsesbogen *Dansk Sprognævn 1988b*.

Nationalitetsord 1994

Liste (dansk-norsk-svensk-finsk-islandsk) med statsnavne, indbyggerbetegnelser og nationalitetsadjektiver. Indeholder de former som de nordiske sprognævn anbefaler. – Afløser *Nationalitetsord 1987*.

ManusvejlMedicin 1994 (jan. 1994)

10. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)).

Dansk Sprognævn 15.2.1994

Svar på spørgsmål fra Undervisningsministeriets Gymnasieafdelings fagkonsulenter i dansk (Claus Jensen og Peter Olivarius) om enhedskommaets (jf. *Galberg Jacobsen 1993a*) status i forhold til de gældende kommaregler i RO2 1986. Konkluderer at det ”i den nuværende situation med to kommasystemer [må] være rimeligt at acceptere den foreslåede enhedskommatering som en gyldig variant af pausekommateringen”. (Fagkonsulenterne meddelte senere på foråret censorer og lærere i dansk at enhedskommaet var tilladt i årets studentereksamensstile). – Jf. *Brev 9.2.1995*.

Kort- og Matrikelstyrelsen maj 1994

Kriterier fra Stednavnesektionen, Kort- og Matrikelstyrelsen, for ændring af å til aa i stednavne på topografiske kort og på søkort (jf. *Kort- og Matrikelstyrelsen 11.9.1991*). – Jf. *Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994*.

Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994

Brev til Faaborg Kommune og andre kommuner med å/aa i deres navn om ændring af stavemåden på topografiske kort og søkort (med *Kort- og Matrikelstyrelsen maj 1994* som bilag). Oplyser at ændringer fra å til aa nu er mulige ”efter den almindelige procedure, der gælder for behandlingen af en stednavnesag”. Anmoder desuden kommunen om at tage stilling til stavemåden af en række konkrete å-navne i kommunen og oplyser at kommunens svar også vil ”tilgå Stednavneudvalget, der på et senere tidspunkt vil tage stilling til en eventuel ændret stavemåde i udvalgets ”Fortegnelse over autoriserede danske stednavne””.

Dansk Sprognævn 7.12.1994

Brev til Kulturministeriet med orientering om revisionen af RO2 1986, specielt om planerne mht. ændringen af kommareglerne (med foreløbigt manuskript til paragrafferne om kommaregler i den nye udgave af RO2). – Jf. *Notat 17.1.1995*.

Jørgensen, Charlotte 9.12.1994

Orientering fra Undervisningsministeriets repræsentant i Dansk Sprognævn til Undervisningsministeriet om den planlagte revision af kommareglerne i RO2 (1996). – Jf. *Dansk Sprognævn 7.12.1994*, *Brev 9.2.1995* og *Jørgensen, Charlotte 8.11.1991*.

ManusvejlMedicin 1995 (jan. 1995)

11. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)).

Notat 17.1.1995

Notat (udarbejdet i Dansk Sprognævn) om møde 17.1.1995 i forlængelse af *Dansk Sprognævn 7.12.1994* mellem repræsentanter for Dansk Sprognævn og Kulturministeriet.

Ministeriet tilslutter sig på mødet at nævnet i *RO2 1996* vil anbefale det nye komma frem for det traditionelle, men modsætter sig at nævnet samtidig annoncerer at det nye system på længere sigt skal være det enerådende.

Brev 26.1.1995

Anmodning fra Kulturministeriet (efter drøftelser med Undervisningsministeriet) til Dansk Sprognævn om at foretage en vurdering af spørgsmålet om udformningen af en ny samlet retskrivningsbekendtgørelse, herunder spørgsmålet om proceduren for de videre overvejelser (jf. *Brev 17.7.1992*). – Jf. *Dansk Sprognævn 6.6.1995* og *sa. 25.8.1995*.

Brev 9.2.1995

Svar fra Undervisningsministeriet (Uffe Gravers Petersen, direktør for Gymnasieafdelingen) på *Jørgensen, Charlotte 9.12.1994*. Med oplysning om at Sprognævnets kommaforslag har været forelagt ministeriets Indholdskreds samt fagkonsulenterne i dansk: ”Alle adspurgte tilslutter sig en revision, som betyder, at pausekommaet udgår, og at enhedskommaet indføres som alternativ til det traditionelle grammatiske kommasystem. Flere peger dog på, at der *ikke* bør sættes en begrænsning for, hvor længe den grammatiske kommateringsform fortsat kan benyttes”. – Jf. *RO2 1996*.

Bek. 10.3.1995

Bekendtgørelse fra Erhvervsfremme Styrelsen om brug af det internationale enhedssystem (SI) i bl.a. den offentlige administration. Se nærmere under *Bek. 21.6.1977*. – Ophæver *Bek. 29.7.1986* og *Bek. 10.9.1991*. – Ophæves med *Bek. 19.4.1995*.

FolktRetskr. april 1995

Folketingets *Retskrivningsvejledning*, hæfte med ordliste og retskrivningsregler. Foreløbig udg. med henblik på afløsning af *FolktRetskr. okt 1987*. Fastholder *RO2 1986* som udgangspunktet for de ansatte i Folketinget, men vælger mellem de valgfri former i *RO*. – Afløses (justeres) af *FolktRetskr. okt. 2004*.

Bek. 19.4.1995

Bekendtgørelse fra Erhvervsfremme Styrelsen om brug af det internationale enhedssystem (SI) og andre lovlige enheder i bl.a. den offentlige administration. Se nærmere under *Bek. 21.6.1977*. – Ophæver *Bek. 10.3.1995*. – Ophæves med *Bek. 9.1.1996*. – Jf. *ISO 15.5.1983*.

Dansk Sprognævn 6.6.1995

Tilbud (på baggrund af bl.a. *Brev 26.1.1995*) til Kulturministeriet om at udarbejde et første udkast til en kort rammebekendtgørelse med overordnede principper for dansk retskrivning. – Jf. *Brev 12.6.1995* og *Dansk Sprognævn 25.8.1995*.

Brev 12.6.1995

Svar fra Kulturministeriet (efter samråd med Undervisningsministeriet) på *Dansk Sprognævn* 6.6.1995 med accept af nævnets tilbud. – Jf. *Dansk Sprognævn* 25.8.1995.

Dansk Sprognævn 13.6.1995

Udtalelse til brug for Vejnavnenævnet, Københavns Kommune, om brugen af å/aa i københavnske vej- og pladsnavne. Fraråder ændringer fra å til aa. – Jf. *Københavns Kommune* 29.8.1995.

Dansk Sprognævn juli 1995

Hæftet Dansk Sprognævn: *De nye kommaregler. En forhåndsorientering* (16 s.). Orientering fra Dansk Sprognævn om de planlagte ændringer af kommareglerne i RO2 1996. Med gengivelse af de nye kommaregler (efter forslaget i *Galberg Jacobsen 1993a*). Udsendt til interesserede indtil udgivelsen i april 1996 af *Galberg Jacobsen 1996b* (bogen *Sæt nyt komma*).

Aabenraa Erhvervscenter 4.7.1995

Opfordring til Dansk Sprognævn om ændring af reglerne for alfabetiseringen af *Aabenraa*. – Jf. *Brev* 4.5.1949 og *Dansk Sprognævn* 17.7.1995.

Bek. 15.7.1995

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet (hf-bekendtgørelsen). Med bestemmelser (i bilag 3, pkt. 5.4 og 6.2) om brug af ordbøger ved eksamen i dansk. For den skriftlige prøve gælder (if. pkt. 6.2) samme bestemmelse som anført under *Bek.* 19.5.1993.

Dansk Sprognævn 17.7.1995

Svar på *Aabenraa Erhvervscenter* 4.7.1995 om alfabetiseringen af *Aabenraa*. Fastholder at aa skal alfabetiseres som å. – Jf. *Aabenraa Erhvervscenter* 26.9.1995.

Bek. 21.7.1995

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet. Med bestemmelser om brug af bl.a. ordbøger ved folkeskolens afsluttende prøver. Fastsætter at der ved den skriftlige afgangsprøve i dansk må anvendes "alle ordbøger, der er i overensstemmelse med gældende retskrivning, som den er fastsat af Dansk Sprognævn" (§ 28, stk. 3; tilsvarende om den udvidede afgangsprøve i § 38, stk. 3). – Ophæver *Cirk.* 25.11.1987. – Jf. *Brev* 20.12.1996 og *Bek.* 28.1.1998. – Ophæves med *Bek.* 31.5.2000.

Dansk Sprognævn 25.8.1995

Brev til Kulturministeriet med udkast til kernen i ny (ramme)bekendtgørelse om retskrivningen (jf. *Brev* 26.1.1995). Desuden med opfordring til at man overvejer at lade den nye bekendtgørelse omfatte hele statsjensesten og ikke blot undervisningsområdet (med henvisning til *Bek.* 2.7.1948).

Københavns Kommune 29.8.1995

Svar fra Vejnavnenævnet, Københavns Kommune, med afvisning af forslag om at indføre *aa* for *å* i visse københavnske vejnavne (med støtte i *Dansk Sprognævn* 13.6.1995).

Aabenraa Erhvervscenter 26.9.1995

Fornyet henvendelse til Dansk Sprognævn i anl. af *Dansk Sprognævn* 17.7.1995 om alfabetiseringen af Aabenraa. – Jf. *Dansk Sprognævn* 22.11.1995.

Dansk Sprognævn 22.11.1995

Svar på Aabenraa Erhvervscenter 26.9.1995 med fastholden af *Dansk Sprognævn* 17.7.1995. – Jf. Aabenraa Erhvervscenter 4.12.1995.

Aabenraa Erhvervscenter 4.12.1995

Brev til Kulturministeriet om alfabetiseringen af Aabenraa. – Jf. Brev 22.12.1995, *Dansk Sprognævn* 4.1.1996 og Brev 30.1.1996.

Dansk Sprognævn 7.12.1995

Brev til Kulturministeriet med orientering (som aftalt på et møde i ministeriet 30.11.1995) om de planlagte ændringer i RO2 1996.

Brev 22.12.1995

Brev fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn med anmodning om udtalelse i anl. af Aabenraa Erhvervscenter 4.12.1995. – Jf. *Dansk Sprognævn* 4.1.1996.

Galberg Jacobsen 1996b – Se nedenfor under apr. 1996.

Kemisk Ordbog 1996

Ordbog over det kemiske ordforråd, redigeret af Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg. Fungerer (i fortsættelse af *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952 mv.*) som indholdsdirektiv for retskrivningen i bl.a. det kemiske fagmiljø. – Jf. *Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg* 11.2.2000 og *Kemisk Ordbog* 2005.

KlinO. 1996

15. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO.* 1921).

ManusvejlMedicin 1996 (jan. 1996)

12. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger mv.* (se nærmere under *ManusvejlMedicin* 1961-1962 (sept. 1961)).

RO2 1996 – Se nedenfor under 20.9.1996.

Dansk Sprognævn 4.1.1996

Svar på *Brev 22.12.1995* om alfabetiseringen af *Aabenraa*. Fastholder at *aa* bør alfabetiseres som *å*. – Jf. *Brev 30.1.1996*.

Bek. 9.1.1996

Bekendtgørelse fra Erhvervsfremme Styrelsen om brug af det internationale enhedssystem (SI) og andre lovlige enheder i bl.a. den offentlige administration. Se nærmere under *Bek. 21.6.1977*. – Ophæver *Bek. 10.3.1995*. – Ophæves med *Bek. 2.2.2001*.

Cirk. 15.1.1996

Ændringscirkulære fra Justitsministeriet om førelse af personregistre i de sønderjyske landsdele. Tilføjer regler om ændring af skrivemåden af navne fra *aa* til *å* og omvendt. – Ophæver *Cirk. 9.2.1950*.

Brev 30.1.1996

Svar fra Kulturministeriet på *Aabenraa Erhvervscenter 4.12.1995*, med tilslutning til *Dansk Sprognævn 4.1.1996*. – Jf. *Aabenraa Erhvervscenter 30.7.1997*.

Galberg Jacobsen 1996b (apr. 1996)

Henrik Galberg Jacobsen: *Sæt nyt komma. Regler, grammatik, genveje og øvelser*. 1996 ("Sprognævnets kommabog"). Udførlig vejledning fra Dansk Sprognævn i brugen af *nyt komma*, udsendt i april 1996 forud for de nye kommaregleres endelige ikrafttræden med udsendelsen i sept. 1996 af *RO2 1996*. – Afløser *Dansk Sprognævn juli 1995*. – Jf. *RO2 1996*.

RO2 1996 (20.9.1996)

2. udg., 1. opl., af Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog, Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen (RO2 1986 ff.)*; udkom 20.9.1996 (*DSNÅrsb. 1996*, s. 3). Indholdsdirektiv (i forlængelse af 1. udg., 1986–1995 og sammen med ordbogens følgende oplag og udgaver) for '**1986-retskrivningen**' (se nærmere under *RO2 1986 ff.*) og '**1956-folketingsretskrivningen**' (1986-versionen, se nærmere under *FolktRetskr. okt. 1986*). Ajourført og forøget udgave med en række mindre ortografiske ændringer og justeringer i såvel ordbogens alfabetiske del som i Retskrivningsreglerne, herunder ændrede kommaregler: *Nyt komma* (tidligere omtalt som *enhedskomma*, jf. *Galberg Jacobsen 1993a*) indføres og anbefales, *traditionelt komma* (tidligere *grammatisk komma*) bevares som mulighed, og *pausekomma* udgår. Desuden med liste med ændringer i opslagsords staveformer og ordformer i forhold til *RO2 1988*. – Næste opl. med rettelser: *RO2 1996²*.

RO2 1996²

2. udg., 2. opl., af Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog, Dansk Sprognævn:

Retskrivningsordbogen (RO2 1986 ff.). Se nærmere under *RO2 1996*. Med rettelser. – 3. og 4. opl., 1999 og 2000, er uændrede optryk. Næste udg.: *RO2 2001*.

Bek. 11.10.1996

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet (studenter- og hf-eksamensbekendtgørelsen). Med bestemmelse (i § 16, stk. 3) om brug af bl.a. ordbøger: ”Ved alle skriftlige prøver er det tilladt at medbringe .. ordbøger, der indeholder forklaring på og/eller stavning af danske ord, herunder fremmedord”.

Jørgensen, Charlotte 8.11.1996

Opfordring fra Undervisningsministeriets repræsentant i Dansk Sprognævn til undervisningsministeren om at fremme det nye komma i skoleundervisningen (jf. *Jørgensen, Charlotte 9.12.1994*). – Jf. *Vig Jensen 12.12.1996a*.

Folketinget 20.11.1996

Skriftlig fremsættelse af lovforslag fra kulturminister Jytte Hilden til lov om Dansk Sprognævn (*Lovfors.-DSN 20.11.1996*, se bibliografien) og fra undervisningsminister Ole Vig Jensen til lov om dansk retskrivning (*Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*, se bibliografien). – Jf. *Spørgsmål 27.11.1996*, *Modersmål-Selskabet 3.12.1996*, *Gyldendal 6.12.1996*, *Spørgsmål 9.12.1996*, *Vig Jensen 12.12.1996b*, ”Folketinget 13.12.1996”, *Dansk Sprognævn 13.12.1996*, *Spørgsmål 13.12.1996*, *Hilden 13.12.1996b*, *Spørgsmål 17.12.1996*, *Spørgsmål 18.12.1996*, *Brev 20.12.1996*, *Dansk Sprognævn 20.12.1996*, *Dansk Sprognævn 4.1.1997*, *Modersmål-Selskabet 21.1.1997*, *Lundgaard 28.1.1997*, *Brev 29.1.1997*, *Vig Jensen 5.2.1997*, *Gyldendal 11.2.1997*, *Dansk Sprognævn 19.2.1997*, *Betænkn. 19.2.1997*, *Spørgsmål 25.2.1997*, *Brev 3.3.1997*, *Vig Jensen 11.3.1997*, *Betænkn. 20.3.1997*, ”Folketinget 3.4.1997”, *Tillægsbetænkn. 15.4.1997*, *Tillægsbetænkn. 23.4.1997*, ”Folketinget 30.4.1997”, *Lov-DSN 14.5.1997*, *Lov-Retskr. 14.5.1997*, *Bek.-DSN 4.9.1997*.

Spørgsmål 27.11.1996

Spørgsmål (nr. 1) fra Folketingets Uddannelsesudvalg til undervisningsministeren (Ole Vig Jensen) om høringssvar indhentet forud for fremsættelsen af *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*. – Jf. *Vig Jensen 12.12.1996b*.

Modersmål-Selskabet 3.12.1996

Anmodning til Folketingets Kulturudvalg om repræsentation af selskabet i Dansk Sprognævn (i anl. af *Lovfors.-DSN 20.11.1996*). – Jf. *Spørgsmål 13.12.1996* og *Modersmål-Selskabet 21.1.1997*.

Gyldendal 6.12.1996

Brev til Folketingets Uddannelsesudvalg om *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*, specielt om

forlagets betænkeligheder ved lovforslagets bestemmelser om at Dansk Sprognævn skal udgive den officielle retskrivningsordbog. – Jf. *Spørgsmål 9.12.1996*.

Spørgsmål 9.12.1996

Spørgsmål (nr. 75) fra Folketingets Uddannelsesudvalg til undervisningsministeren (Ole Vig Jensen) i anl. af *Gyldendal 6.12.1996*. – Jf. *Dansk Sprognævn 13.12.1996* og *Vig Jensen 5.2.1997*.

Vig Jensen 12.12.1996a

Svar på *Jørgensen, Charlotte 8.11.1996*. Mener ikke at det ”på nuværende tidspunkt vil være hensigtsmæssigt med specielle initiativer i denne sag fra min side”.

Vig Jensen 12.12.1996b

Svar på *Spørgsmål 27.11.1996*.

Folketinget 13.12.1996

Førstebehandling af *Lovfors.-DSN 20.11.1996* og *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*. Med 23 indlæg, se i bibliografien: *Fatum 13.12.1996a-b*, *Baadsgaard 13.12.1996*, *Jerup 13.12.1996a-d*, *Larsen, Ester 13.12.1996*, *Dahlgaard 13.12.1996a-d*, *Gerner Nielsen 13.12.1996a-b*, *Auken, Margrete 13.12.1996a-c*, *Brusgaard 13.12.1996*, *Andersen, Addi 13.12.1996*, *Nødgaard 13.12.1996*, *Melchior, Arne 13.12.1996*, *Hilden 13.12.1996a* (kulturministeren), *Vig Jensen 13.12.1996* (undervisningsministeren).

Dansk Sprognævn 13.12.1996

Brev til Kulturministeriet med kommentarer til *Gyldendal 6.12.1996*. Kommentarerne sendt til Undervisningsministeriet med *Dansk Sprognævn 4.1.1997*. – Jf. *Vig Jensen 5.2.1997*.

Spørgsmål 13.12.1996

Spørgsmål (nr. 1-2) fra Folketingets Kulturudvalg til kulturministeren (Jytte Hilden; afløses 30.12.1996 af Ebbe Lundgaard) i anl. af *Lovfors.-DSN 20.11.1996*, om høringsvar og om *Modersmål-Selskabet 3.12.1996*. – Jf. *Hilden 13.12.1996b* og *Lundgaard 28.1.1997*.

Hilden 13.12.1996b

Svar på *Spørgsmål 13.12.1996* (nr. 1). – Jf. *Spørgsmål 18.12.1996*.

Spørgsmål 17.12.1996

Spørgsmål (nr. 3-7) fra Folketingets Kulturudvalg til kulturministeren (Jytte Hilden; afløses 30.12.1996 af Ebbe Lundgaard) i anl. af *Lovfors.-DSN 20.11.1996*, specielt om Dansk Sprognævns forhold til den officielle retskrivningsordbog og om repræsentationen i nævnet. – Jf. *Dansk Sprognævn 20.12.1996* og *Lundgaard 28.1.1997*.

Spørgsmål 18.12.1996

Spørgsmål (nr. 8, i forlængelse af nr. 1, jf. *Spørgsmål 13.12.1996*) fra Folketingets Kulturudvalg til kulturministeren (Jytte Hilden; afløses 30.12.1996 af Ebbe Lundgaard) om i hvilket omfang *Lovfors.-DSN 20.11.1996* har været forelagt til udtalelse for de institutioner der er repræsenteret i Dansk Sprognævn. – Jf. *Dansk Sprognævn 20.12.1996* og *Lundgaard 28.1.1997*.

Brev 20.12.1996

Brev fra Folkeskoleafdelingen, Undervisningsministeriet, til Juridisk-Uddannelsespolitisk Sekretariat, Undervisningsministeriet, om forholdet mellem *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996* og *Bek. 21.7.1995* mht. bestemmelserne om brug af ordbøger ved folkeskolens afsluttende prøver.

Dansk Sprognævn 20.12.1996

Brev til Kulturministeriet med kommentarer til *Spørgsmål 17.12.1996* og *Spørgsmål 18.12.1996*. Kommentarerne sendt til Undervisningsministeriet med *Dansk Sprognævn 4.1.1997*.

ManusvejlMedicin 1997 (jan. 1997)

13. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)).

Dansk Sprognævn 4.1.1997

Brev til Undervisningsministeriet med kopi af *Dansk Sprognævn 13.12.1996* og *20.12.1996*.

Modersmål-Selskabet 21.1.1997

Brev (i forlængelse af *Modersmål-Selskabet 3.12.1996*) til Folketingets Kulturudvalg om repræsentation af selskabet i Dansk Sprognævn. – Jf. *Lundgaard 28.1.1997*.

Spørgsmål 21.1.1997

Spørgsmål (nr. 9, i anl. af *Modersmål-Selskabet 21.1.1997*) fra Folketingets Kulturudvalg til kulturministeren (Ebbe Lundgaard) i anl. af *Lovfors.-DSN 20.11.1996*.

Lundgaard 28.1.1997

Svar på *Spørgsmål 13.12.1996* (nr. 2), *17.12.1996*, *18.12.1996* og *21.1.1997*.

Brev 29.1.1997

Brev fra Kulturministeriet til Undervisningsministeriet med bemærkninger til *Gyldendal 6.12.1996*. – Jf. *Vig Jensen 5.2.1997*.

Vig Jensen 5.2.1997

Svar på *Spørgsmål 9.12.1996* (i anl. af *Gyldendal 6.12.1996*). – Jf. *Gyldendal 11.2.1997*.

Gyldendal 11.2.1997

Brev til Undervisningsministeriet i anl. af *Vig Jensen 5.2.1997*, med anmodning om oplysning om hvilke staveformer i Gyldendals *Retskrivningsordbog* (*Axelsen mfl. 1996*) der if. Dansk Sprognævn er ”diskutable eller ikke i overensstemmelse med de former, som Sprognævnet ville have valgt”. – Jf. *Dansk Sprognævn 19.2.1997* og *Brev 3.3.1997*.

Dansk Sprognævn 19.2.1997

Svar til Undervisningsministeriet i anl. af *Gyldendal 11.2.1997*. – Jf. *Brev 3.3.1997*.

Betænkn. 19.2.1997

Betænkning fra Folketingets Kulturudvalg over *Lovfors.-DSN 20.11.1996*.

Spørgsmål 25.2.1997

Spørgsmål (nr. 2-5) fra Folketingets Uddannelsesudvalg i anl. af *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*, specielt om de juridiske konsekvenser hvis loven ikke vedtages, og om muligheden for overførsel af ressortansvaret for statstjenestens retskrivning fra Kulturministeriet til Undervisningsministeriet. – Jf. *Vig Jensen 11.3.1997*.

Brev 3.3.1997

Svar fra Undervisningsministeriet på *Gyldendal 11.2.1997*.

Stednavneudvalget 7.3.1997

Vedtagelse af indstilling til Kulturministeriet om at bl.a. *Gladsaxe* omdøypes til *Gladsaxe*.

Vig Jensen 11.3.1997

Svar på *Spørgsmål 25.2.1997*.

Betænkn. 20.3.1997

Betænkning fra Folketingets Uddannelsesudvalg over *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*.

Folketinget 3.4.1997

Andenbehandling af *Lovfors.-DSN 20.11.1996* og *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*. Med 6 indlæg, se i bibliografien: *Dahlgaard 3.4.1997*, *Baadsgaard 3.4.1997*, *Løkke Rasmussen 3.4.1997*, *Jerup 3.4.1997a-b*, *Lundgaard 3.4.1997* (kulturministeren).

Tillægsbetænkn. 15.4.1997

Tillægsbetænkning fra Folketingets Uddannelsesudvalg over *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*.

Tillægsbetænk. 23.4.1997

Tillægsbetænkning fra Folketingets Kulturudvalg over *Lovfors.-DSN 20.11.1996*.

Folketinget 30.4.1997

Tredjebehandling af *Lovfors.-DSN 20.11.1996* og *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*. Lovene vedtaget.

Lov-DSN 14.5.1997

Lov om Dansk Sprognævns opgaver og struktur (træder i kraft 1.8.1997). Statusdirektiv (i forlængelse af *Bek. 26.11.1981* og sammen med *Bek.-DSN 4.9.1997* og *Lov-Retskr. 14.5.1997*) for **'1986-retskrivningen'**. Fastsætter at Dansk Sprognævn bl.a. har til opgave at fastlægge den danske retskrivning og offentliggøre den i den officielle danske retskrivningsordbog, som Sprognævnet skal redigere og udgive. Desuden med bestemmelser om nævnets beføjelser mht. fastlæggelsen af retskrivningen. – Ophæver *Bek. 26.11.1981*. – Jf. *Lov-Retskr. 14.5.1997* og *Bek.-DSN 4.9.1997*. – Ændres med *Lov-DSN 10.12.2008* (se bibliografien).

Lov-Retskr. 14.5.1997

Lov om dansk retskrivning (træder i kraft 1.8.1997). Statusdirektiv (i forlængelse af *Bek. 26.11.1981* og sammen med *Lov-DSN 14.5.1997* og *Bek.-DSN 4.9.1997*) **'1986-retskrivningen'**. Fastsætter bl.a. at dansk retskrivning "fastlægges af Dansk Sprognævn og offentliggøres i Dansk Sprognævns retskrivningsordbog", og at denne retskrivning skal følges af hele den offentlige forvaltning og af Folketinget samt domstolene. – Ophæver *Bek.-Leds. 27.2.1892*, *Bek.-Retskr. 27.2.1892* (og dermed også *Bek. 15.12.1900* og *Bek. 25.2.1902*), *Bek. 22.3.1948* (og dermed også *Bek. 2.7.1948*, *Bek. 15.3.1984* og *Cirk. 15.3.1984*) og *Bek. 8.2.1955*. – Jf. *Lov-DSN 14.5.1997*.

Engelbrecht & Riis 9.6.1997

Statusartiklen "Sundhedsvidenskabelig sprogpolitik. Formelle regelsæt", udarbejdet på basis af drøftelser i en arbejdsgruppe med repræsentanter for forskellige sundhedsvidenskabelige sprogbrugergrupper, fx *Ugeskrift for Læger* (jf. *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)), *Klinisk Ordbog* (Jf. *KlinO. 1921*), Sundhedsstyrelsen og *Tandlægebladet*. Med fælles regelsæt for sundhedsvidenskabelig retskrivning i tilslutning til *ManusvejlMedicin 1997* og med forslag om etablering af et sundhedsvidenskabeligt sprognævn (senere: sprogudvalg) med forbindelse til Dansk Sprognævn (jf. i bibliografien *Engelbrecht & Riis dec. 1997*). Er anført i *ManusvejlMedicin 1998* som del af grundlaget for den medicinske retskrivning og fungerer derved som et af indholdsdirektiverne for sundhedsvidenskabelig retskrivning (se nærmere under *KlinO. 1921*).

Brev 17.6.1997

Brev fra Justitsministeriet, efter aftale med Undervisningsministeriet, til samtlige mini-

sterier med anmodning om ”en udtalelse om, hvilke overvejelser man har gjort sig om kommateringen i love og administrative forskrifter efter udgivelsen af den nye udgave af retskrivningsordbogen [dvs. *RO2 1996*] og gennemførelsen af lov om dansk retskrivning [dvs. *Lov-Retskr. 14.5.1997*]”.

Aabenraa Erhvervscenter 30.7.1997

Brev til kulturminister Ebbe Lundgaard om alfabetiseringen af *Aabenraa* (i forlængelse af *Brev 30.1.1996*). – Jf. *Lundgaard 5.9.1997*, *Køpke Christensen 8.9.1997* og *Aabenraa Kommune 11.6.1998*.

Bek.-Statstj. 4.9.1997

Bekendtgørelse fra Statsministeriet om at det ved kongelig resolution af 22.8.1997 er besluttet ”at spørgsmål vedrørende regulering af retskrivning i Statstjenesten overføres fra Kulturministeriet til Undervisningsministeriet” (jf. *Resolution 10.9.1987*).

Bek.-DSN 4.9.1997

Bekendtgørelse om Dansk Sprognævns virksomhed og sammensætning. Afløser *Bek. 26.11.1981* og udfylder *Lov-DSN 14.5.1997* (i medfør af § 1, stk. 5, og § 6, stk. 2). Statusdirektiv (i forlængelse af *Bek. 26.11.1981* og sammen med *Lov-DSN 14.5.1997* og *Lov-Retskr. 14.5.1997*) for ’**1986-retskrivningen**’. Fastlægger og beskriver bl.a. hovedprincipperne for dansk retskrivning (traditionsprincippet og sprogbrugsprincippet). – Afløses af *Bek.-DSN 9.3.2009* (se bibliografien).

Lundgaard 5.9.1997

Svar på *Aabenraa Erhvervscenter 30.7.1997* om alfabetiseringen af *Aabenraa*, med henvisning til at sagen (specielt efter *Lov-DSN 14.5.1997*) hører under Dansk Sprognævn. – Jf. *Køpke Christensen 8.9.1997* og *Lundgaard 18.9.1997*.

Køpke Christensen 8.9.1997

Spørgsmål (i anl. af bl.a. *Aabenraa Erhvervscenter 30.7.1997*) til kulturministeren (Ebbe Lundgaard) om placeringen af *Aabenraa* i alfabetiske registre. – Jf. *Lundgaard 18.9.1997*.

Lundgaard 18.9.1997 Svar på *Køpke Christensen 8.9.1997* om alfabetiseringen af *Aabenraa*, med henvisning til at Dansk Sprognævn har kompetencen på dette område, og med tilslutning til nævnets synspunkter (jf. bl.a. *Dansk Sprognævn 17.7.1995*).

Faaborg Kommune 21.10.1997

Brev til Dansk Sprognævn/Stednavneudvalget med ønske om fortsat brug af *aa* i *Faaborg* efter ikrafttræden af *Lov-DSN 14.5.1997*. – Jf. *Dansk Sprognævn 1.12.1997*.

Brev 23.10.1997

Brev fra Kulturministeriet til Stednavneudvalget om proceduren ved indstilling om autorisation af stednavne. Anmoder bl.a. om at der redegøres for om der er tale om en staveform der adskiller sig fra den der fremgår af *Retskrivningsordbogen* (RO2 1996).

Stednavneliste 27.10.1997

Rettelsesliste (intern) til *Stednavneliste 1978* og *Stednavneliste 1985*. – Jf. *Stednavneliste 16.1.1998*.

Københavns Universitet 16.11.1997

Brev fra Københavns Universitet, Det Humanistiske Fakultet, til Undervisningsministeriet, Universitetsafdelingen, om konsekvenserne af *Lov-Retskr. 14.5.1997* for bedømmelsen af eksamensopgaver. – Jf. *Brev 12.1.1998a*.

Dansk Sprognævn 1.12.1997

Svar, udarbejdet i samråd med Stednavneudvalget, på *Faaborg Kommune 21.10.1997*. Oplyser at skrivemåden *Faaborg* med *aa* fortsat kan bruges efter ikrafttræden af *Lov-Retskr. 14.5.1997*.

ManusvejlMedicin 1998 (jan. 1998)

14. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)). – Jf. *Engelbrecht & Riis 9.6.1997*.

Brev 12.1.1998a-b

Svar fra Undervisningsministeriet, Universitetsafdelingen, på *Københavns Universitet 16.11.1997*. Oplyser at *Lov-Retskr. 14.5.1997* ikke har ændret retstilstanden mht. ved hvilke bedømmelser af skriftlige opgaver det sproglige niveau skal indgå som moment ved bedømmelsen. – Jf. anmodning om uddybning i *Handelshøjskolen i København 4.2.1998* (se bibliografien) og ministeriets svar i *Brev 16.2.1998* (se bibliografien).

Stednavneliste 16.1.1998

Liste over retskrivningsændringer foretaget 1997 i de autoriserede danske stednavneformer (jf. *Stednavneliste 1978* og *Stednavneliste 1985*), udsendt af Stednavneudvalget som pressemeddelelse 16.1.1998. Indeholder bl.a. ændringen *Gladsakse > Gladsaxe*.

Bek. 28.1.1998

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet om anvendelse af computer ved folkeskolens afsluttende skriftlige prøver. Fastsætter bl.a. at der ved prøven i dansk, skriftlig fremstilling, ”må benyttes tekstbehandlingsprogram inklusive stavekontrol og synonymordbog og de elektroniske ordbøger, der svarer til de ordbøger, der er tilladt som hjæl-

pe midler ved prøverne [i *Bek. 21.7.1995*]” (§ 10). – Ophæves med *Bek. 19.5.2005*. – Jf. *Bek. 14.7.2005*.

Vig Jensen 28.1.1998

Pressemeddelelse fra Undervisningsministeriet. Oplyser at undervisningsminister Ole Vig Jensen planlægger en ændring af eksamensbekendtgørelsen for de videregående uddannelser, hvorefter det nu vil blive krævet at stavning og formulering skal indgå i eksamensbedømmelser (jf. *Bek. 15.4.1992*). – Jf. *Bek. 18.8.1998*.

EF/EU-Retskr. 1.2.1998

4. udg. af den interne retskrivningsinstruks for EF/EU's institutioner. Supplement til RO2 1996, der i øvrigt anvises som indholdsdirektiv for retskrivningen i EF/EU. – Afløser *EF/EU-Retskr. 1.10.1993*. – Afløses af *EF/EU-Retskr. 17.2.2003*.

Stednavneliste 14.4.1998

Listen *Autoriserede stednavne i Danmark* (på internettet), med samtlige autoriserede danske stednavne. – Afløser *Stednavneliste 1978* og *Stednavneliste 1985* med senere rettelser.

Aabenraa Kommune 11.6.1998

Brev (i forlængelse af bl.a. *Aabenraa Erhvervscenter 30.7.1997* og efter møde 20.5.1998 med Dansk Sprognævnns formand) fra borgmester Jørgen Witte til Dansk Sprognævn om alfabetiseringen af *Aabenraa*. – Jf. *Dansk Sprognævn 20.10.1998*.

Bek. 14.8.1998

Bekendtgørelse fra Veterinær- og Fødevaredirektoratet om mærkning af levnedsmidler, med bestemmelse (§ 8, stk. 2) om at ”Mærkning .. skal være .. anført på dansk eller på andre sprog, der kun ved uvæsentlige forskelle i stavning adskiller sig fra dansk”. Samme bestemmelse er indeholdt i de følgende ændrede mærkningsbekendtgørelser (nr. 741 af 9.8.2000, nr. 530 af 18.6.2003, nr. 1095 af 15.11.2004 og nr. 1308 af 14.12.2005). – Jf. *Bek. 14.12.2005*.

Bek. 18.8.1998

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet om eksamen ved visse videregående uddannelser under Undervisningsministeriet, med bestemmelse (§ 2, stk. 2) om at der ved bedømmelsen af afgangsprojekter og specialer mv. også skal lægges vægt på ”den studerendes stave- og formuleringsevne”. Desuden med krav om at det i studieordningen for den enkelte uddannelse fastsættes hvordan bedømmelsen af stave- og formuleringsevnen indgår i den samlede bedømmelse (§ 24, stk. 1, pkt. 8).

Dansk Sprognævn 20.10.1998

Brev til borgmester Jørgen Witte, Aabenraa Kommune i anl. af bl.a. *Aabenraa Kommune 11.6.1998*. Fastholder nævnets synspunkter (jf. fx *Dansk Sprognævn 17.7.1995*).

ManusvejlMedicin 1999 (jan. 1999)

15. udg. af manuskriptvejledning med retskrivningsregler for *Ugeskrift for Læger* mv. (se nærmere under *ManusvejlMedicin 1961-1962* (sept. 1961)).

Dansk Sprognævn 3.9.1999

Anmodning (i anl. af krav fra ministeriet om brug af traditionelt komma i en vejledning til reviderede fagbilag for faget dansk) til undervisningsministeren om en orientering om ministeriets kommateringspolitik. – Jf. *Brev 20.9.1999*.

Brev 20.9.1999

Svar fra Undervisningsministeriet (uddannelsesdirektør Jarl Damgaard, Uddannelsesstyrelsen) på *Dansk Sprognævn 3.9.1999*. Bekræfter at Undervisningsministeriet har besluttet at anvende grammatisk komma, med betoning af at der er tale om korrekt kommatering uanset hvilket af de to sæt regler man følger. – Jf. *Dansk Sprognævn 7.12.1999*.

Dansk Sprognævn 7.12.1999

Spørgsmål til undervisningsministeren på baggrund af ministeriets *Brev 20.9.1999* om ”ministeriets regelsæt skal forstås således at det ikke vil være tilladt for Undervisningsministeriets personale eller udvalg at følge denne anbefaling [dvs. af nyt komma] fra Dansk Sprognævn”. – Jf. *Brev 20.12.1999*.

Brev 20.12.1999

Svar fra undervisningsminister Margrethe Vestager på *Dansk Sprognævn 7.12.1999*. Op-lyser ”at alle ansatte i Undervisningsministeriet i deres officielle virksomhed skal anvende [grammatisk komma], sådan at ministeriets korrespondance kan fremtræde med et ensartet præg. Derimod vil der ikke være noget i vejen for, at de enkelte udvalg, som er nedsat under Undervisningsministeriet, vil kunne vælge at anvende en anden kommateringsmåde”. – Jf. *Brev 7.11.2000*.

5.11. Fra 2000 til 2005

Stikord

Stavning af kemiske ord (11.2.2000 mv.) – Brug af ordbøger ved prøver og eksamener (31.5.2000, 14.7.2005) – Sprogpolitik (8.6.2000 mv.) – Kommakrig og kommafred (14.12.2000 mv., 3.10.2003 mv.) – Stavning af vejnavne (2001) – Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog (*RO2*), 3. udg., 1. opl. (2001), 3. opl. (2004), 4. oplag m. nye kommaregler (2005) – Radikal sprogpolitik (aug. 2002, 21.3.2003) – *Sprognævnets* tredje forkortelsesbog (2003) – Sprogpolitisk udspil fra Sprognævnet (7.3.2003) – Folketingsdebat om det danske sprogs fremtid (20.3.2003) – Politisk pres på nyt komma (22.4.2003) – *Sprog på spil* (11.9.2003) – Regeringens sprogpolitik (18.12.2003) – Folketingsdebat

om regeringens sprogpolitik (23.1.2004) – Nye kommaregler (juni 2004) – *Folketingstidendes* retskrivning (okt. 2004) – Retskrivningskommission? (9.12.2005).

Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg 11.2.2000

Brev til Dansk Sprognævn med forslag om ændring af visse kemiske ord i RO2 så de kommer mere i overensstemmelse med *Kemisk Ordbog 1996*. – Jf. *Dansk Sprognævn 11.12.2000* (og i bibliografien: *Galberg Jacobsen 20.11.2000* og *Brinkmann Thomasen & Schack 17.1.2001*).

Bek. 31.5.2000

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet. Med bestemmelser om brug af bl.a. ord-bøger ved folkeskolens afsluttende prøver. Fastsætter (som *Bek. 21.7.1995*) at der ved den skriftlige afgangsprøve i dansk må anvendes ”alle ordbøger, der er i overensstemmelse med gældende retskrivning, som den er fastsat af Dansk Sprognævn” (§ 28, stk. 3; tilsvarende om folkeskolens 10.-klasse-prøve i § 38, stk. 3). – Ophæver *Bek. 21.7.1995*. – Ophæves af *Bek. 19.5.2005*. – Jf. *Bek. 14.7.2005*.

Louisiana 8.6.2000

Sprogpolitisk heldagskonference på Louisiana med kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen som vært, med Jørn Lund som ordstyrer og med en række foredrag om sprog i medierne, i studentereksamensstile (Eva Heltberg), magtsprog, sprog i forbrugersamfundet mv. Efter konferencen annoncerede kulturministeren et snarligt sprogpolitisk udspil fra SR-regeringen, men nåede ikke at udsende det i sin ministertid. – Jf. *Radikale Venstre aug. 2002*.

Bek 9.8.2000 – Se 14.8.1998.

Brev 7.11.2000

Svar fra Undervisningsministeriets Juridiske Kontor (Karin Vraa) på spørgsmål fra Området for Grundskolen om hvorvidt nyt komma (”enhedskommaet”) må anvendes i opgaveformuleringer ved de afsluttende prøver, eller ”om disse opgaver er omfattet af Undervisningsministeriets beslutning om, at det er det grammatiske komma, der skal anvendes” (jf. *Brev 20.12.1999*). Konkluderer at nyt komma må kunne anvendes i opgaveformuleringer.

Dansk Sprognævn 11.12.2000

Svar på *Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg 11.2.2000*, med oplysning om at det er blevet vedtaget at optage fire grundstofbetegnelser (bl.a. *karbon* og *hafnium*) i RO2 2001, men at der endnu ikke er vedtaget nogen mere generel løsning på problemet. – Jf. *Dansk Sprognævn 2.10.2002*.

Dansk Sprognævn 14.12.2000

Brev til kulturministeren med en orientering om nævnets planlagte kommakampagne og om nævnets planer om at lade de traditionelle kommaregler udgå af *RO2 2001* samt med en anmodning om hjælp fra Kulturministeriet (og Undervisningsministeriet) i oplysningskampagnen. – Jf. *Brev 10.1.2001*.

Jørgensen, Bent; Brinkmann Thomsen & Ågerup 2001

Vejledning i retskrivning af vejnavne, udarbejdet af Dansk Sprognævn og Institut for Navneforskning til brug for kommunerne med henblik på føringen af CPR's vejregister.

RO2 2001 – Se nedenfor under 12.11.2001.

Brev 10.1.2001

Svar fra kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen på *Dansk Sprognævn 14.12.2000*: "Ministeriet ser frem til at modtage den mere formelle henvendelse fra Sprognævnet om de fremtidige kommaregler, når de har været drøftet i Sprognævnets repræsentantskab". – Jf. *Dansk Sprognævn 12.6.2003*.

Dansk Sprognævn feb. 2001

Informations- og agitationsfolderen *Nyt komma – et tegn bedre*. Udsendes i nye oplag i juni og nov. 2001.

Bek. 2.2.2001

Bekendtgørelse fra Erhvervsfremme Styrelsen om brug af det internationale enhedssystem (SI) og andre lovlige enheder i bl.a. den offentlige administration. Se nærmere under *Bek. 21.6.1977*. – Ophæver *Bek. 9.1.1996*. – Ophæves med *Bek. 15.12.2003*.

Dansk Sprognævn 3.9.2001

Liste med ændringer i den kommende nye udgave af *Retskrivningsordbogen (RO2 2001)* i forhold til *RO2 1996*, sendt 3.9.2001 til en række forlag og ordbogsredaktioner som internt hjælpemiddel. Indeholder kun ændringer i allerede eksisterende ordartikler og omfatter således ikke nyoptagne ord. – Jf. *Gyldendal 12.12.2001* og *Politikens Forlag 18.12.2001*.

RO2 2001 (12.11.2001)

3. udg., 1. opl., af Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog, Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen (RO2 1986 ff.)*; udkom 12.11.2001 (*DSNÅrsb. 2001*, s. 9). Indholdsdirektiv (i forlængelse af 1. og 2. udg., 1986–2000, og sammen med ordbogens følgende oplag) for '**1986-retskrivningen**' (se nærmere under *RO2 1986 ff.*) og '**1956-folketingsretskrivningen**' (1986-versionen, se nærmere under *FolktRetskr. okt.*

1986). Ajourført og forøget udgave med en række mindre ortografiske ændringer og justeringer i såvel ordbogens alfabetiske del som i Retskrivningsreglerne. Desuden med liste med ændringer i opslagsords staveformer og ordformer i forhold til RO2 1996. – Næste opl. med ændringer: RO2 2004.

Gyldendal 12.12.2001

Brev til kulturminister Brian Mikkelsen med anmodning om ministerens stillingtagen til Dansk Sprognævns forvaltningspraksis i forbindelse med udgivelse af Retskrivningsordbogen, specielt mht. udlevering af lister med nyoptagne ord (jf. *Dansk Sprognævn* 3.9.2001). – Jf. *Politikens Forlag* 18.12.2001 og *Dansk Sprognævn* 18.1.2002.

Politikens Forlag 18.12.2001

Brev til kulturminister Brian Mikkelsen med tilsvarende indhold som i *Gyldendal* 12.12.2002. – Jf. *Dansk Sprognævn* 18.1.2002.

Dansk Sprognævn 18.1.2002

Redegørelse til Kulturministeriet på baggrund af *Gyldendal* 12.12.2001 og *Politikens Forlag* 18.12.2001. Fastholder rimeligheden af at nævnet ikke har tilsendt forlagene lister over nyoptagne ord i RO2 2001 forud for udsendelsen af ordbogen.

Dansk Sprognævn ca. juni 2002

Vejledning fra Sprognævnet til institutioner og virksomheder mv. der ønsker at gå over til nyt komma.

Radikale Venstre aug. 2002

Oplæg til en dansk sprogpolitik med et relativt overordnet sprog- og kulturpolitisk program. Ligger formentlig tæt på det program som kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen havde lavet (næsten?) færdigt før hun gik af i november 2001 (jf. "Louisiana 8.6.2000"). – Jf. *Radikale Venstre* 21.3.2003.

Dansk Sprognævn 25.9.2002

Brev til Sven Tarp og Henning Bergenholtz i anledning af deres anfægtelse på en konference om danske retskrivningsordbøger i Århus 6.6.2002 af Sprognævnets ret til i RO2 at normere mht. bøjning og orddannelse, med afvisning af deres opfattelse.

Dansk Sprognævn 2.10.2002

Brev til Undervisningsministeriet og Kulturministeriet med anmodning om hjælp til legalisering af fx universiteters og ministeriers brug af fagligt funderede staveformer som ikke er i overensstemmelse med RO2. – Jf. *Dansk Sprognævn* 11.12.2000 og *Brev* 19.3.2003.

Dansk Sprognævn 2003

Sprognævnets tredje forkortelsesbog (*Rigtigt kort*). Afløser *Dansk Sprognævn 1988b*. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for '1986-**retskrivningen**' (se under RO2 1986 ff.). Med retskrivningsregler for forkortelser og forkortelsesliste. – Næste opl. med rettelser: *Dansk Sprognævn 2004*.

EF/EU-Retskr. 17.2.2003

5. udg. af den interne retskrivningsinstruks for EF/EU's institutioner. Supplement til RO2 2001, der i øvrigt anvises som indholdsdirektiv for retskrivningen i EF/EU. – Afløser *EF/EU-Retskr. 17.2.2003*. – Afløses af *EF/EU-Retskr. 1.3.2008* (se bibliografien).

Dansk Sprognævn 7.3.2003

Forslag til retningslinjer for en dansk sprogpolitik, udsendt 7.3.2003 til kulturministeren, Folketingets Kulturudvalg og pressen som "fagligt bidrag til Folketingets forespørgselsdebat om sprogpolitik den 20. marts 2003". Med 4-punkts-program om (1) dansk som videnskabssprog og højere undervisningssprog, (2) korrekt og velfungerende dansk i det offentlige rum, (3) forstærket undervisning i dansk på alle niveauer og (4) forstærket undervisning i fremmedsprog. – Jf. "Folketinget 20.3.2003".

Sohn 14.3.2003

Kortfattet, overordnet forslag fra Socialistisk Folkeparti til en handlingsplan for det danske sprog (parallelsproglighed, sproglov og sprogministerium mv.) som oplæg til Folketingets forespørgselsdebat 20.3.2003. – Jf. "Folketinget 20.3.2003".

Brev 19.3.2003

Brev fra Undervisningsministeriet til Kulturministeriet om *Dansk Sprognævn 2.10.2002*. Gør bl.a. opmærksom på at Sprognævnets forslag om evt. at bruge *Retskrivningslovens* § 2, stk. 2, om undtagelse af visse skoler mv. fra at følge retskrivningsnormen til at løse problemet med fagsproglige særstavemåder, ikke er brugbart.

Folketinget 20.3.2003

Forespørgselsdebat i Folketinget på grundlag af forespørgsel (af 21.1.2003) fra Naser Khader og Marianne Jelved mfl. radikale folketingsmedlemmer: "Hvilke konkrete initiativer vil regeringen tage for at styrke og udvikle det danske sprog, så det også i fremtiden kan bevare sin kulturbærende funktion?". Med i alt 40 indlæg af bl.a. Naser Khader (RV) og kulturminister Brian Mikkelsen (KF) (se nærmere i bibliografien under *Folketingsdebat 20.3.2003*). Debatten berørte kun sporadisk og perifert spørgsmål om retskrivning. – Jf. *Dansk Sprognævn 7.3.2003*, *Sohn 14.3.2003* og *Radikale Venstre 21.3.2003*.

Radikale Venstre 21.3.2003

Udkast (i forlængelse af *Radikale Venstre aug. 2002*) til en sprogpolitik fra Det Radikale

Venstres folketingsgruppe, v. partiets kulturordfører, Naser Khader, på baggrund af Folketingets forespørgselsdebat 20.3.2003 (se ”Folketinget 20.3.2003”). Med 10-punkts-program, herunder som pkt. 3: ”Det Radikale Venstre erklærer majonæse-krig! Ret-skrivningsreform”.

Venstre 22.4.2003

Udtalelse fra Venstres kulturordfører, Ester Larsen, om at nyt komma bør afskaffes, og at traditionelt komma bør autoriseres som det enerådende system. – Jf. *Radikale Venstre 23.4.2003*, *Larsen, Ester 3.5.2003* og *Dansk Sprognævn 12.6.2003*.

Radikale Venstre 23.4.2003

Pressemeddelelse fra Det Radikale Venstre i anl. af *Venstre 22.4.2003* med udtalelse fra partiets kulturordfører, Naser Khader, om at begge kommasystemer bør bevares, eller at det traditionelle bør afskaffes hvis man ønsker at forenkle til kun ét system. – Jf. *Larsen, Ester 3.5.2003* og *Khader 10.5.2003*.

Larsen, Ester 3.5.2003

Kronikken ”Ud med enhedskommaet” i forlængelse af *Venstre 22.4.2003*. Udtaler bl.a.: ”Regeringen bør sikre autorisation af det grammatiske komma”. – Jf. *Khader 10.5.2003* og *Tørnæs 17.5.2003*.

Khader 10.5.2003

Debatindlægget ”Radikale anbefaler nyt komma” i anl. af *Larsen, Ester 3.5.2003*. Konkluderer: ”Vi foretrækker valgfrihed, men hvis man for klarhedens skyld vil afskaffe et komma, ja så bør det være det gamle”.

Tørnæs 17.5.2003

Udtalelse fra undervisningsminister Ulla Tørnæs, Venstre, om at hun ønsker nyt komma afskaffet og erstattet af traditionelt (grammatisk) komma. – Jf. *Dansk Sprognævn 12.6.2003*.

Dansk Sprognævn 12.6.2003

Brev til kulturminister Brian Mikkelsen fra nævnets formand, Niels Davidsen-Nielsen, (efter drøftelser med nævnets næstformand, Henrik Hagemann, og Kulturministeriets repræsentant, Birgit Meister) med oplæg til møde 6.8.2003 om kommatering og med forslag til et kommakompromis. Foreslår (på baggrund af bl.a. *Venstre 22.4.2003* og *Tørnæs 17.5.2003*) at de hidtidige to kommasystemer, traditionelt komma og nyt komma, slås sammen til ét svarende til det traditionelle komma, men med valgfrihed mht. kommatering foran ledsætninger. – Jf. *Dansk Sprognævn 1.9.2003*.

Bek. 18.6.2003 – Se 14.8.1998.

Dansk Sprognævn 1.9.2003

Forslag (i forlængelse af møde 6.8.2003, se *Dansk Sprognævn 12.6.2003*) til kulturminister Brian Mikkelsen om reviderede principper for kommatering. Adskiller sig fra forslaget af 12.6.2003 ved (i overensstemmelse med drøftelserne på mødet 6.8.2003) at anbefale at man undlader at benytte sig af muligheden for at sætte komma foran ledsætninger. Vedtaget på møde i nævnets arbejdsudvalg 22.8.2003 og tiltrådt på møde i repræsentantskabet 3.10.2003. – Jf. *Dansk Sprognævn [3.10.2003]* og *sa. [juni] 2004a*.

Sprog på spil 2003 (11.9.2003)

Oplæg fra en intern arbejdsgruppe, nedsat af Kulturministeriet i februar 2003 med Jørn Lund som formand. Udsendt 11.9.2003. – Jf. ”Folketinget 23.1.2004” og (i bibliografien) *Sprog til tiden 2008*.

Dansk Sprognævn [3.10.2003]

Pressemeddelelse om indførelse af ét kommasystem til erstatning af de to hidtidige (jf. *Dansk Sprognævn 1.9.2003*). Med meddelelse om at både kulturministeren og undervisningsministeren hilser det nye system velkommen. Sprognævnet anbefaler at valgfriheden til at sætte komma foran ledsætninger benyttes til at undlade at sætte komma i disse tilfælde, og håber i øvrigt ”at ”kommakrigen” hermed kan afblæses”. – Jf. *Pressemeddelelse 3.10.2003* og *Dansk Sprognævn [juni] 2004a*.

Pressemeddelelse 3.10.2003

Pressemeddelelse fra Kulturministeriet med overskriften ”Kommakrigen bilægges”. Med meddelelse om at både kulturministeren og undervisningsministeren hilser det nye system velkommen, og med udtalelse af kulturministeren. – Jf. *Dansk Sprognævn [3.10.2003]*, *Brev 19.12.2003* og *Dansk Sprognævn [juni] 2004a*.

Bek. 15.12.2003

Bekendtgørelse fra Sikkerhedsstyrelsen om brug af det internationale enhedssystem (SI) og andre lovlige enheder i bl.a. den offentlige administration. Se nærmere under *Bek. 21.6.1977*. – Ophæver *Bek. 2.2.2001*.

Sprogpolitisk Redegørelse 18.12.2003

Skriftlig sprogpolitisk redegørelse (på baggrund af *Sprog på spil 2003*) fra kulturminister Brian Mikkelsen; senere ofte omtalt som ”regeringens sprogpolitik”. – Med lille afsnit (s. 15 i den trykte version) med overskriften ”Dansk retskrivning” og med følgende indhold:

”Dansk Sprognævn har i 2003 foreslået, at der i fremtiden kun skal være ét kommasystem i dansk. Regeringen har tiltrådt forslaget, der gør op med den hidtidige, utilfredsstillende situation, der indebar to forskellige, ligeværdige kommasætningssystemer i dansk.

Dansk Sprognævn vil desuden arbejde for afskaffelse af et større antal dobbeltformer inden for stavningen, således at der i fremtiden skabes en større enkelhed i retskrivningen. Sprognævnet har udtalt, at det ønsker at arbejde med spørgsmålet, der vil indgå i dets arbejde med henblik på udgivelsen af den kommende Retskrivningsordbog, som ventes at udkomme i 2006⁵". (Citeret i sin helhed). – Jf. "Folketinget 23.1.2004".

Brev 19.12.2003

Brev fra undervisningsminister Ulla Tørnæs til kulturminister Brian Mikkelsen om Dansk Sprognævns forslag til et kommakompromis. Tilslutter sig, men er betænkelig ved reglen om valgfrit komma foran ledsætninger og understreger at den bør formuleres således at der kræves konsekvens i kommasætningen inden for den samme tekst.

Dansk Sprognævn 2004

2. opl. (med enkelte rettelser) af *Dansk Sprognævn 2003*. Supplerende vejledende indholdsdirektiv for '1986-retskrivningen' (se under *RO2 1986 ff.*).

KlinO. 2004

16. udg. af *Klinisk Ordbog* (se nærmere under *KlinO. 1921*).

RO2 2004

3. udg., 3. opl. (2. opl., 2002, er uændret optryk af 1. opl.) af Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog, *Dansk Sprognævn: Retskrivningsordbogen (RO2 1986 ff.)*. Se nærmere under *RO2 2001*. Med enkelte ændringer. – Næste opl. med ændringer: *RO2 2005*.

Folketinget 23.1.2004

Folketingsdebat om *Sprogpolitisk Redegørelse 18.12.2003* med ca. 70 indlæg, inkl. bemærkninger om retskrivning og kommatering af Ester Larsen, Louise Frevert, Naser Khader og Brian Mikkelsen (se nærmere i bibliografien under *Folketingsdebat 23.1.2004*).

Dansk Sprognævn [juni] 2004a

Hæftet *Kommaregler* med nye kommaregler udarbejdet i overensstemmelse med *Dansk Sprognævn 1.9.2003* til afløsning af kommareglerne i *RO2 2001*, § 45-57. If. DSN-RefAU, møde 28.5.2004, s. 1, udgivet 7.6.2004; if. *RO2 2005*, § 45, trådt i kraft i april 2004. – Jf. *RO2 2005*.

FolktRetskr. okt. 2004

Hæftet *Retskrivningsvejledning for Folketingstidende*. Ajourføring og viderebearbejdning af

5 Den nye udgave ventes nu (april 2009) udsendt i 2011.

FolktRetskr. april 1995 efter at denne ved udsendelsen af *RO2 2001* på nogle punkter var blevet forældet. Fastslår at "[o]ffentlige institutioner har pligt til at følge Retskrivningsordbogens anvisninger", men vælger mellem valgfrie former i *RO*.

Bek. 15.11.2004 – Se 14.8.1998.

Kemisk Ordbog 2005

2. udg. af *Kemisk Ordbog 1996*. – 3. udg. udsendt 2008.

RO2 2005 (forår)

3. udg., 4. opl., af Dansk Sprognævns anden retskrivningsordbog, Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen (RO2 1986 ff.)*; udkom i foråret 2005 (*DSNÅrsb. 2005*, s. 25). Se nærmere under *RO2 2001*. Med ændrede kommaregler (jf. *Dansk Sprognævn [juni] 2004a*).

Bek. 19.5.2005

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet om prøver og eksamen i folkeskolen mv. – Ophæver *Bek. 28.1.1998* og *Bek. 31.5.2000*, men indeholder i modsætning til dem ikke bestemmelser om brug af ordbøger. – Jf. *Bek. 14.7.2005*.

Bek. 14.7.2005

Bekendtgørelse fra Undervisningsministeriet. Med bestemmelser om brug af bl.a. ordbøger ved folkeskolens afsluttende prøver. Fastsætter (som *Bek. 21.7.1995* og *Bek. 31.5.2000*) at der ved den skriftlige afgangsprøve i dansk må anvendes "alle ordbøger, der er i overensstemmelse med gældende retskrivning, som den er fastsat af Dansk Sprognævn" (bilag 1, pkt. 1.3; tilsvarende om folkeskolens 10.-klasse-prøve i pkt. 1.1.3). Desuden med bestemmelser (svarende til *Bek. 28.1.1998*) om at der ved brug af computer "alene [må] anvendes tekstbehandling med stavekontrol og elektroniske ordbøger" (pkt. 1.6.a og 1.1.4.a, med henvisning til pkt. 1.3 og 1.1.3).

Gregersen 9.12.2005a

Forslag (som medlem af Dansk Sprognævns repræsentantskab) til Sprognævnet om at drøfte betimeligheden i at nedsætte en retskrivningskommission; med forslag til kommissorium og tidsplan. Drøftet på møde i nævnet 9.12.2005. Fører til *Jervelund 2007* (se afsnit 1.4.4).

Bek. 14.12.2005

Bekendtgørelse fra Fødevarestyrelsen om mærkning af fødevarer, med bestemmelse (svarende til *Bek. 14.8.1998* mv., se ovenfor) om at "Mærkning .. skal være .. anført på dansk eller på andre sprog, der kun ved uvæsentlige forskelle i stavning adskiller sig fra dansk" (§ 3, pkt. 4). – Ophæver *Bek. 15.11.2004* (se under *Bek. 14.8.1998*).

Kapitel 6

BIBLIOGRAFI

6.1. Alfabetisk bibliografi

Den alfabetiske bibliografi omfatter dels dokumenter, artikler og bøger der er henvist til i afhandlingens øvrige dele, dels arbejder om officiel dansk retskrivning og dansk retskrivning i øvrigt. For så vidt angår de førstnævnte arbejder, er de tilstræbt registreret udtømmende, mens der for den øvrige litteraturs vedkommende nødvendigvis må være tale om et udvalg. Jeg har her især følt mig forpligtet over for litteratur der drejer sig om officielle ortografiske direktiver, og som indgår i en kommunikation med eller mellem retskrivningsautoriteter og andre aktører i den ortografiske normeringsproces.

Der er for den altovervejende del af henvisningerne tale om arbejder som jeg selv har haft i hånden, set og bibliograferet. Ved enkelte arbejder har jeg dog stillet mig tilfreds med oplysninger fra andre kilder, og i sådanne tilfælde har jeg undertiden (men ikke gennemført) gjort opmærksom på at jeg ikke har set et bestemt arbejde, eller jeg har oplyst hvor jeg har noteret det fra. Hvad specielt angår dokumenter som kun foreligger i ét eksemplar eller i enkelte kopier, har jeg anført i hvilket arkiv el.lign. jeg har set dokumentet – og hvorfra det forhåbentlig stadig vil kunne fremtages. I mange tilfælde har jeg selv kopier af de bibliograferede dokumenter, fx fra Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv (ABA) og fra Rigsarkivet (RA). Disse kopier mv. vil på et senere tidspunkt blive overdraget til Dansk Sprognævn.

Ortografiske arbejder fra min bibliografi *Dansk Sprogørgstlitteratur 1900-1955* (Galberg Jacobsen 1974, fork.: *Sprø.*) og fra min bibliografi i Dansk Sprognævns 50-års jubilæumsbog (sa. 2005b, s. 251-274) indgår ligeledes i et vist omfang i bibliografien her i afhandlingen. Der er dog stadig en del ortografisk relevante referencer i mine to andre bibliografier som ikke er med i bibliografen nedenfor. Hertil kommer også at de bibliografiske artikler i *Sprø.* ud over de elementære bibliografiske oplysninger også er forsynet med korte indholdsreferater og henvisninger til andre arbejder i og uden for sprogørgstlbibliografien.

Bibliografiens enkelte artikler er som det fremgår af overskriften, primært ordnet alfabetisk, derefter kronologisk inden for den enkelte forfatter eller titel. Breve, bekendtgørelser og cirkulærer mv. af typen *Bek.-UVM 29.4.1955*, *Brev-KirM 13.3.1944* og *Cirk.-SM 17.1.1949* er dog alfabetiseret efter genrebetegnelsen (*Bek.*, *Brev*, *Cirk.* osv.) som første ordningsselement uden hensyn til den tilføjede ministerieforkortelse (*UVM*, *KirM*, *SM* osv.) og derefter placeret i kronologisk rækkefølge.

Dobbeltnavne af typen *Vig Jensen*, dvs. kombinationer af et mellemnavn og et senere efternavn som sidste navn, er placeret under mellemnavnet, og der er ved alfabetiseringen set bort fra mellemrummet således at altså *Vig Jensen* er alfabetiseret som *VigJensen*. Tilsvarende er navne med bindestreg, fx *Brøndum-Nielsen* og *RO-Udvalget-1948*, alfabetiseret uden hensyn til bindestregerne. Trykkested/forlagshjemsted er kun anført når det er et andet end København.

Den alfabetiske bibliografi indeholder i alt ca. 2450 litteraturhenvisninger, hvortil kommer ca. 600 interne henvisningsartikler (med →) med tilsammen ca. 1250 interne henvisninger.

Forkortelser og tegn

Sprø.: Med *Sprø.* + nr. henvises der til den annoterede bibliografi i *Galberg Jacobsen 1974*.

★: Stjerne angiver at det pågældende arbejde er med i kronologien i kapitel 5 her i afhandlingen.

→ : Med pil henvises der internt i bibliografien.

Øvrige forkortelser er placeret og forklaret på alfabetisk plads i bibliografien.
Henvisninger til netadresser er senest eftersat 5.11.2008.

A

Aaron, P.G. → *Joshi & Aaron 2005*.

ABA = Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv (se afsnit 6.3).

★Abrahamsen, M. 16.5.1886: [*Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt 27.4.1886* (Medd. 24.7.1888 [C1-2])]. Orig. i RA: RKomm1885.

Abrahamson, W.H.F. nov. 1789 = H.J.: ”Forslag [om at bruge et nyt tegn for *aa*] til dem, der skrive og lade trykke”. *Minerva*, s. 163-176.

[Abrahamson, W.H.F.]. 15.11.1794: ”[Anmeldelse af] *Dansk Ordbog*, udgiven under Videnskabernes Selskabs Bestyrelse. Første Tome. A-E. Kjøbenhavn 1793”. *Kjøbenhavnske lærde Efterretninger for Aar 1794*, s. 705-711 (nr. 45).

Abrahamson, Werner Hans Fried. 1812: *Versuch einer vollständigen dänischen Sprachlehre für Deutsche mit kritischen Bemerkungen*.

Abrahamson & Jacobi 4.10.1825 = ”En Røst fra Graven om Retskrivning, eller: Almindelige Grundsætninger ved dansk Orthographies Bestemmelse, af W.H.F. v. Abrahamson med Noter af C.F. Jacobi”. *Telegraphen*, 5. årg., s. 185-195 (Jacobi s. 191 ff.).

Abrahamson, Werner Hans Frid. → *Lange & Abrahamson 1801*, → *Tode & Abrahamson 1804*.

★Achen, Sven Tito 14.2.1948: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med udkast til regler for brug af store og små bogstaver*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.

Achen, Sven Tito → *Spfr*.

Adresse 9.3.1863 = [*Forslag til adresser fra Det pædagogiske Selskab i Kjøbenhavn til Kultusministeriet og de private skolebestyrere om retskrivningen*]. Ref. i *PædSelskProt. 1842-1863*, s. 169. – Ikke sendt til ministeriet.

★*Adresse 19.12.1863* = [*Adresse fra 217 skolemænd til Overskoledirektøren*]. Trykt i *Nord-Sk-Tid.*, bd. 9, s. 106-112 (med listen over underskrivere). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.10.2.

★*Adresse [maj] 1866* = [*Adresse fra 29 ”lærere i Svendborgegnen” til kultusministeren*]. Trykt i *DaSkTid.*, 1. årg., s. 226-229.

★*Adresse 8.6.1866* = [*Adresse fra ”En Flerhed af Lærere i Lunds Herred” om ophævelse af Cirk. 14.11.1865*]. *Fædrelandet*.

★*Adresse feb. 1867* = [*Adresse fra ca. 200 lærere til kultusministeren om ophævelse af Cirk. 14.11.1865*]. Trykt i *Dagbl.* 15.2.1867 (med ref. af afleveringsmødet hos ministeren).

★*Adresse 30.4.1867* = [*Adresse fra Det pædagogiske Selskab i Kjøbenhavn til Kultusministeriet om retskrivningen*]. Renskrift (undertegnet C.G. Brøndsted, Krebs og K. Roving) i *PædSelskProt. 1863-1890*, s. 26-28. Ref. i *Kyrre 1920*, s. 157.

★*Adresse 4.12.1871* = [*Adresse fra Det pædagogiske Selskab i Kjøbenhavn til Kultusministeriet om retskrivningen*]. Renskrift som vedtaget på selskabets møde 4.12.1871 (underskrevet Fr. Bajer, J. Olsen, Bröchner-Larsen) i *PædSelskProt. 1863-1890*, s. 88-90. – Ikke offentliggjort, dvs. formentlig slet ikke sendt til ministeriet.

- *Adresse 22.2.1885 = [Adresse fra Det pædagogiske Selskab i København til Kultusministeriet om retskrivningen]. Orig. i RA: RKomm1885. Ref. i indledningen til *Medd.* 24.7.1888. Optr. i *Kyrre* 1920, s. 158. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.13.3.
- *Adresse 11.10.1885 = [Adresse fra 14 "Medlemmer af Københavns Dansklærerforening" til Kultusministeriet om retskrivningen]. Orig. i RA: RKomm1885.
- *Adresse 12.10.1885 = [Adresse fra 12 "Bestyrere af højere Privatskoler i København" til Kultusministeriet om retskrivningen]. Orig. i RA: RKomm1885.
- *Adresse aug.-sept. 1887 = [Adresse fra 17 forfattere (Vilhelm Bergsøe mfl., se afsnit 2.23.4) til Kultusministeriet om at bevare de store bogstaver]. Orig. i RA: RKomm1885. Trykt (efter *Dagbl.*) i *Skbl.*, 1888, s. 294-295 (*Hjorth, Karl* 6.9.1888). Slutningen af henvendelsen (inkl. underskrifterne) gengivet i faksimile i *Skautrup* 1948, s. 11.
- *Adresse 3.5.1888 = [Adresse fra 575 "Lærere og Lærerinder ved Almueskolen i de forskellige Egne af Landet" til Kultusministeriet om retskrivningen]. Orig. i RA: RKomm1885.
- *Adresse sept. 1888 = [Adresse fra ca. 500 "Lærere og Lærerinder i den danske Almueskole" til Kultusministeriet om retskrivningen]. Orig. i RA: RKomm1885. Trykt (uden underskrifterne) i *Holm, P.A.* 1.9.1888, s. 547; jf. *sa. nov. 1888* (følgebrev til adressen).
- *Adresse 26.9.1888 = Retskrivningsadresse [til Kultusministeriet] fra Danmarks Lærere af 26. September 1888. Orig. (foliobind med selve adressen + ca. 2000 kort med en eller flere underskrifter) i RA: MKU, 2. Kt., Gruppeordnede sager. 1888 Retskrivningsadresse fra Danmarks lærere (3209).
- *Adresse 15.10.1888 = [Adresse fra Det pædagogiske Selskab i København til Kultusministeriet om retskrivningen]. Orig. i RA: RKomm1885.
- Adresse 15.10.1891 = [Adresse fra Danmarks Lærerforenings bestyrelse til (tidligere kultusminister) J.F. Scavenius]. Omtalt i brev af 15.10.1891 i RA: ScaveniusArk., Lb.nr. 1, fra bestyrelsens formand Emil Sauter til Scavenius.
- *Adresse nov. 1891[?] = [Protest fra Danmarks Lærerforenings bestyrelse over for Kultusministeriet mod nye ændringer i retskrivningen]. Ref. i *Danmarks Lærerforening* 1924, s. 35.
- *Adresse 6.11.1891 = [Adresse fra Det pædagogiske Selskab i København til Kultusministeriet om retskrivningen]. Orig. i RA: RKomm1891 (bilag 13 til *Protokol* 1.12.1891). Også i *PædSelskProt.* 1890-1920, s. 19 (i *Schneekloth* 30.10.1891). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.13.4.
- Adresse 6.3.1900 → Adresse 2.11.1900.
- *Adresse 2.11.1900 = [Adresse fra Dansklærerforeningen og Det pædagogiske Selskab til Kultusministeriet om verbernes pluralisformer]. Ms. i *PædSelskProt.* 1890-1920, s. 135-140. Trykt i *PædSelskÅrsb.* 1900-1901 og 1901-1902, s. 3-6 (= *Sørensen* 19.10.1900, s. 3-6). Adressen opr. udarbejdet af Axel Sørensen og vedtaget på møde i Dansklærerforeningen 6.3.1900 (= Adresse 6.3.1900). (Jf. *Sprø.* 8). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.30.3.
- *Adresse 5.3.1910 = [Adresse fra Det pædagogiske Selskab, Danmarks Lærerforening og Dansklærerforeningen til Kultusministeriet om indførelse af små bogstaver (og å)]. Særtryk i *PædSelskProt.* 1890-1920, løslad mellem s. 252 og 253 (dvs. under generalfor-

- samlingen 26.4.1910), optr. i *PædSelskÅrsb. 1909-1910*, s. 68-69, og (forkortet) i *Folkesk.*, 1910, s. 118.
- ★Adresse 8.11.1911 = [Adresse fra Danmarks Lærerforening til Kultusministeriet om indførelse af små begyndelsesbogstaver i appellativer]. Ref. i Notat 25.5.1916 og noteret smst. som indkommet 8.11.1911 til ministeriet.
- ★Adresse 16.5.1916 = [Adresse fra Danmarks Lærerforening til Undervisningsministeriet om afskaffelse af store bogstaver i appellativer]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740.
- ★Adresse 17.8.1918 = [Henvendelse fra Dansk Retskrivningsforening til Undervisningsministeriet med opfordring til at nedsætte et fast retskrivningsudvalg]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- ★Adresse 27.1.1921 = [Henvendelse fra Danmarks Lærerforening til Retskrivningsudvalget om afskaffelse af store bogstaver i appellativer]. Ref. i Danmarks Lærerforening 27.1.1921 og (som modtaget 29.1.1921) i Bertelsen 17.2.1921.
- ★Adresse 25.2.1921 = [Resolution fra Københavns Kommunalærerforening og Københavns Kommunalærerindeforening til Retskrivningsudvalget om afskaffelse af de store bogstaver i appellativer]. Trykt i *Folkesk.*, 1921, s. 126 (10.3.1921).
- ★Adresse jan. 1922 = [Andragende fra en række lærerforeninger til regeringen om afskaffelse af de store bogstaver i appellativer]. Indsendt til Undervisningsministeriet 31.1.1922. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³. Ref. i *Folkesk.*, 1922, s. 236 (20.4.1922 = *Sprø.* 197). – Underskrevet af Danmarks Lærerforening, Danmarks Realskoleforening, Dansk Friskoleforening, Dansklærerforeningen, Den danske Pigeskole, Det pædagogiske Selskab i København, Gymnasieskolernes Lærerforening, Københavns Kommunalærerforening, Københavns Kommunalærerindeforening, forskellige skoledirektører mv.
- ★Adresse 21.12.1922 = [Resolution for bevarelse af de store begyndelsesbogstaver fra Foreningen af Venstreblade i Danmark og Foreningen for den konservative Presse i Danmark til kultusminister Appel]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- ★Adresse 6.5.1947 = [Adresse fra Danmarks Skoleinspektørforening til Undervisningsministeriet med opfordring til at afskaffe de store begyndelsesbogstaver, vedtaget på foreningens årsmøde 3.5.1947]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- ★Adresse 2.2.1948 = [Adresser til Undervisningsministeriet fra lærere og elever ved ca. 50 gymnasier med anmodning om tilladelse til at bruge små begyndelsesbogstaver i appellativer ved de afsluttende eksamener]. Udat., modtaget i ministeriet 2.2.1948. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- ★Adresse 19.2.1948 = De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg: [Brev til undervisningsministeren med anmodning om at udkast til bekendtgørelse om nye regler for brug af store og små bogstaver forelægges for lærerorganisationerne]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- ★Adresse 10.6.1949 = [Adresse fra rektor og 5 lærere ved Fredericia Gymnasium til undervisningsministeren med opfordring til at fastholde retskrivningsreformen]. Udat., modtaget i

- ministeriet 10.6.1949. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Adresse 5.7.1950 = [*Petition fra professorerne Holger Pedersen, Kaj Barr, Andreas Blinkenberg, Ernst Frandsen, L.L. Hammerich, Hans Hendriksen, Louis Hjelslev og Jens Holt til undervisningsminister Bomholt om ændring af ll og nn til ld og nd i kunne, skulle og ville og om indførelse af stort begyndelsesbogstav i folkenavne*]. Orig. (dat. maj 1950) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I. – Indsendt til ministeren med folgebrev fra Holger Pedersen 5.7.1950 (orig. smst. i RA).
- *Adresse 4.11.1950 = [*Resolution vedtaget på Danmarks Biblioteksforenings årsmøde 20.-21.10.1950 med tilslutning til at aa/å sættes allerforrest i alfabetet, indsendt til Undervisningsministeriet 4.11.1950*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- *Adresse 18.11.1950 = [*Telegram fra Carl Westergaard, fagforeningsformand, Odense, til undervisningsminister Hvidberg med støtte til Brøndum-Nielsen*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Adresse 19.4.1951 = De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg: [*Brev til undervisningsministeren med henstilling om (bl.a.) at der igen oprettes et permanent retskrivningsudvalg*]. Resumé i *Journal jan. 1948 ff.*
- *Adresse 7.11.1952 = [*Henvendelse (udarbejdet af Kaj Bom, Arne Hamburger, Mikal Rode og Ole Storm, tiltrådt af ca. 130 sprog- og skolefolk mv.) til Undervisningsministeriet med opfordring om at placere å sidst i alfabetet*]. Kopi i DSN (sag A 1 Å) og i DSN: RUdv-Skautrup, s. 224–228. Ref. i *Pol.* 11.11.1952 i artiklen ”Vi vil have å sidst i ABCen” (*Sprø.* 1455).
- *Adresse 16.2.1953 = [*Adresse (på initiativ af Brøndum-Nielsen, Læssøe Müller og Rubow) til undervisningsminister Hvidberg med opfordring til ikke at fastsætte å-tegnets plads i alfabetet*]. Kopi (duplikeret) i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 1 (lægget ”Skrivelser fra Dansk Sprogværn”). Muligvis ikke afleveret til ministeriet.
- *Adresse 27.10.1953 = [*Henvendelse fra Ole Storm til Undervisningsministeriet på vegne af komitéen bag Adresse 7.11.1952 om placeringen af å i alfabetet*]. Resumé i *Journal feb. 1952 ff.* (under nr. 2283, indført 4.11.1953).
- *Adresse okt. 1954 = Brüel, Sven; Hansen, Aage; Nielsen, Lars; Petersen, Aage H.: *Ny tegnsætning*. Kopi (duplikeret) i DSN: RUdvSkautrup, s. 325–327 (modtaget hos Skautrup ca. 23.10.1954; som sendt til Undervisningsministeriet, modtaget dér 27.10.1954). Trykt (med titlen ”Forslag om ny tegnsætning” i *Folkesk.*, s. 1221–1222 (4.11.1954). Også trykt i *DaRealsk.*, 1954, s. 486–488, *Gymnasiesk.*, 1954, s. 616–618, og (uden listen over sympatisører) *UngePæd.*, 1954, s. 15–17. (= *Sprø.* 1547).
- *Adresse 15.8.1955 = [*Henvendelse fra Dansk Sprogværn (ved formanden, Johs. Brøndum-Nielsen) til undervisningsminister Bomholt om genindførelse af præteritum kunde, skulde og vilde*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1955, nr. 2364. Kopi i DSN (sag 23a/55) underskrevet af Johs. Brøndum-Nielsen. Trykt i *DSVærn*, bd. 1, nr. 2, s. 4–6 (okt. 1955). – Tiltrådt af Poul Andersen (prof., dr.jur.), F.J. Billeskov Jansen, Stig Iuul, Paul Krüger, Ejnar Thomsen. (= *Sprø.* 1611, jf. *Sprø.* 1585).
- *Adresse 28.10.1955 = [*Henvendelse fra Dansk Sprogværn (ved formanden, Johs. Brøndum-*

- Nielsen) til kirkeminister Bodil Koch med opfordring til at der snarest udsendes en udgave af *Salmebogen med gammel retskrivning*. Kopi (duplikeret) i KB: BrøndumNRetskr., kassette 1 (lægget ”Dansk Sprogværn til kirkeminister Bodil Koch”), underskrevet af Johs. Brøndum-Nielsen. Trykt i *DSVærn*, bd. 1, nr. 2, s. 1-4. (= *Sprø.* 1612, jf. *Sprø.* 1585).
- ★Adresse dec. 1956 = [Henvendelse fra Den danske Købstadforening, De samvirkende Sogneraadforeninger og Foreningen Bymæssige Kommuner i forbindelse med Dansk Sprogværn til Statsministeriet med henstilling om at staten respekterer lokale ønsker om aa i stednavne]. Ref. i *DSVærn*, bd. 1, nr. 7, s. 2 (jan. 1957).
- ★Adresse nov. 1968 = [Henstilling fra foreningen Dansk Sprogværn til Statsministeriet om at trække Cirk. 23.2.1956 tilbage]. Afskrift i kopi af (formentlig) pressemeddelelse, dat. okt. 1969, i DSN (sammen med bladet *Dansk Sprogværn (DSVærn)*).
- ★Adresse 21.-22.11.1993 = [Resolution fra gymnasielærere til Undervisningsministeren med opfordring til at indføre enhedskommaet i hele uddannelsessystemet]. Kopi i DSN (sag B 1990/4).
- Adresser → Brandstrup mfl. 17.3.1951, → Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949.
- AFIS = *At færdes i sproget. Iagttagelser og synspunkter* [1]. 1975. (DSNSkr. 9).
- Afubl. = *Aftenbladet*.
- ★Aktieselskabs-Registeret 22.7.1933: [Brev til Handelsministeriet i anl. af Brev 28.6.1933a]. Afskrift i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.
- Alberti, Peter Adler → Cirk. 5.4.1907, → Cirk. 4.6.1907, → Cirk. 9.11.1907.
- Albrechtsen, Keld → *Folketingsdebat* 23.1.2004.
- Albøge, G. dec. 1962: ”Om Bogstaverne e og æ”. *DSVærn*, bd. 1, nr. 24, s. 3-5. (Jf. *Sprø.* 1585).
- Albøge, Gordon 8.3.1984: ”Stednavne og den rene retskrivningslære”. *Jyll-P.*, kronik. – Jf. kort svar fra Dansk Sprognævns formand, Allan Karker, smst. 14.3.1984: ”Sprognævnets ansvar”.
- Alfabetiseringsregler 1980* = DS 377. *Alfabetiseringsregler*. 3. udg. Dansk Standardiseringsråd.
- Alfabetiseringsregler 1984* = *Alfabetiseringsregler for danske biblioteker og bibliografier*. Udarbejdet af Det danske Katalogregeludvalg, 5. opl.
- Allerup, Peter 1979: *Retstavning – nogle første analyser af folkeskolens afgangsprøve i 1978. III. Nogle statistiske analyser*. Danmarks Pædagogiske Institut.
- Allerup, Peter mfl. 1991: *Stavefærdighed – nu og for 11 år siden*. Danmarks Pædagogiske Institut.
- Almind, Richard; Bergenholtz, Henning 2000: ”Orddeling: Principper og omsætning til leksikografisk praksis”. *LexicoNordica* 7, Oslo, s. 133-148.
- Andersen, Addi 13.12.1996: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (19)]. Folketinget (ordførertale, CD). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2534-2535.
- Andersen, Alfred → *Werner mfl.* 10.11.1946.
- Andersen, Harry 1950: ”Kunne, skulle, ville ctr. kunde, skulde, vilde”. *SalLeks-T.*, 1949-1950, sp. 722-726. (= *Sprø.* 1319).

- Andersen, Harry aug. 1952: "Bogstavet å (Å, aa, Aa)". *SalLeks-T.*, 1951-1952, sp. 725-728. (= *Sprø.* 1444).
- Andersen, Marius → *Aalborg Byråd* 25.9.1979, → *sa.* 23.2.1981.
- Andersen, Ole Stig → DSN Ud klip.
- Andersen, Poul (jurist, 1888-1977) → *Adresse* 15.8.1955.
- Andersen, Poul 31.10.1934: "Nogle Fejl i Rask's Lydopfattelse". *Studier tilegnede Verner Dahlerup paa Femoghalvfjerdsaaersdagen den 31. Oktober 1934.* (Danske Folkemaal. Til-lægsbind til 8. årg.). S. 244-256.
- Andersen, Poul 1937: "Rasmus Rask". *Fra Rask til Wimmer 1937*, s. 7-33.
- Andersen, Poul → *Rask, R.K. 1805/1806.*
- *Andersen, Svend 12.6.1946: [Brev (som rektor for Aarhus Akademi) til Undervisningsmini-steriet med ansøgning om omprøve for to privatister ved studentereksamen der har brugt små bogstaver og har fået karakteren tg minus]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- Andersen, Torben mfl. 1992: *Stavefejl. En undersøgelse af stavefejlsmonstre i gymnasiet.* Un-dervisningsministeriet, Gymnasieafdelingen.
- Andreasen, Ole → *DSB* 5.8.1982.
- Anordn. = Anordning.
- *Anordn. 29.7.1814a = Anordning for Almue-Skolevæsenet i Kiøbstæderne i Danmark, Kiø-benhavn undtagen. Trykt i *Kvartudg.*, s. 185-236 (inkl. bilag, s. 216 ff.). Også trykt i *SchouF.*, s. 186-233. Delvis optr. i *Hjorth, Poul L. & Larsen 1973*, s. 49-50.
- *Anordn. 29.7.1814b = Anordning for Almue-Skolevæsenet paa Landet i Danmark. Trykt i *Kvartudg.*, s. 237-281 (inkl. bilag, s. 265 ff.). Også trykt i *SchouF.*, s. 233-275. Delvis optr. i *Hjorth, Poul L. & Larsen 1973*, s. 48.
- *Anordn. 5.8.1871 = Anordning [nr. 124] angaaende Undervisningen i de lærde Skoler. Trykt i *Lovtid.*, s. 419-424.
- Appel, Jacob 7.11.1922 = Kirke- og Undervisningsministeren (Appel): [Om små og store bogstaver (5)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1922-23, sp. 1066-1067. (= *Sprø.* 245).
- Appel, Jacob → *Drachmann, Bertelsen & Appel* 24.8.1922.
- Appel, Vibeke [1987]: *Retskrivningsordbogens [dvs. RO2 1986's] historie.* 155 A4-s. i DSN's bibliotek. Indeholder kapitlerne "§ 7-10 Dobbeltkrivning eller enkeltkrivning" (26 s.), "§ 23 Navneord på -el, -en og -er" (10 s.), "§ 11-14 Store og små bogstaver" (28 s.), "§ 18-19 Et eller flere ord?" (15 s.), "§ 45-57 Komma" (40 s.), "Stavning af fremmedord" (36 s.).
- Appel, Vibeke 1993: "Kommaet og læseren". *Kommadeb.* 1993, s. 125-144.
- Aqvilonius, Bertel Knudsen 1641: *Ad Poeticam Danicam Deductio.* Delvis optr. (Kap. IX-XIII) med oversættelse i *DM*, bd. 1, s. 327-354.
- Arbejdsmiljøinstituttet → *Astrup Jensen okt.* 1983.
- Arends, Peter feb. 1982: "Kemisk Nomenklatur. Farmaceutisk-kemisk retskrivning". *Dansk Kemi*, s. 50.
- Arnholtz, Arthur → *DM.*

Arnklit, Folmer → *Jensen, Hans Arne; Arnklit & Jensen 2003.*

*Ars-Løve Herreders Provsti 17.8.1950 = [*Brev til Roskilde Biskop med spørgsmål om den rette brug af store og små bogstaver i ordene sogn, herred og amt i blanket til dåbsattest*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.

*Astrup Jensen, Allan okt. 1983: *Kemisk nomenklatur. En vejledning i anvendelsen af den moderne kemiske navngivning*. (Arbejds miljøinstituttets vejledninger 3/1983).

Auken, Margrete 13.12.1996a: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (9)*]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2530.

Auken, Margrete 13.12.1996b: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (11)*]. Folketinget (ordførertale, SF). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2531-2532.

Auken, Margrete 13.12.1996c: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (16)*]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2534.

Auken, Svend 13.7.2001: "Bæredygtigt". *Weekendavisen*. Læserbrev (i sin egenskab af miljø- og energiminister).

Axelsen, Jens mfl. 1996: *Retskrivningsordbog*. 2. udg. 2001, 3. udg. 2009. (Gyldendals Røde Ordbøger).

B

Bache, Niels → *Betænkn. 27.12.1891.*

Baden, Jacob (1735-1804) 1767: *Anweisung zur dänischen Sprache*.

*Baden, Jacob (1735-1804) 1785: *Forelæsninger over det Danske Sprog, eller Resonneret Dansk Grammatik* (trykt hos Horrebow). 2. udg. 1792 (Horrebow), 3. udg. 1801 (Horrebow) og 1804 (trykt på Fr. Brummers Forlag), 4. udg. (uændret optr.) 1812 (Brummer) og 1813 (Horrebow?, ej set). 2.-4. udg. med titlen skrevet *Forelæsninger over det danske Sprog, eller resonneret dansk Grammatik*.

Baden, Jacob (1735-1804) 1798: *Udtog af Prof. Jacob Badens resonneret danske Grammatik. Af ham selv forfærdiget, og forøget med Et Tillæg om Ordenes Orden og Følge i en Sætning*. 2. opl. 1804, 3. opl. 1810.

*Baden, Jacob (1735-1804) 1799: *Dansk ortografisk Ordbog tilligemed et kort ortografisk Register*. Trykt paa Udgiverens Forlag hos B.K. Horrebow. Foreligger desuden med samme sats i udgave fra Fr. Brummers Forlag med trykkeåret 1804. Med et tillæg 1800 (if. *Kolsrud 1974*, s. 16).

Baden, Jacob (1771-1824) 25.11.1804: [*Om en dansk ortografisk Ordbog*]. Trykt som "Af-døde kammerraad og Veikasserer Jacob Baden om en dansk ortografisk Ordbog". *Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn*, 23. årg., sp. 689-696 (3.6.1826), 708-712 (6.6.1826), 728-730 (10.6.1826).

Baden, Jacob (1771-1824) 1806: *Alphabetisk Ordbog over de af fremmede, især af det græske, latinske og franske Sprog i det Danske indførte Ord med Forklaring af deres Bemærkelse og Anviisning til deres Retskrivning*. 2. udg. 1820 (med titlen *Almeennyttig Alphabetisk Ordbog over de i danske Skrifter og i Omgangssproget meest brugelige, af fremmede Sprog laante, Ord, Talemaader og Konststudtryk; samt de til den græske, romerske og nordiske Mythologie*

- henhørende vigtigste Personer og Gienstande; med hosføjet kortfattet Forklaring*), supplement 1824.
- Baggesgaard Rasmussen, H. → *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952*, → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*.
- Bajer, Fredrik 1871: *Samlinger til jævnførende nordisk lyd- og retskrivningslære*.
- Bajer, Fredrik → *Adresse 4.12.1871*.
- Bak, Henning → *Retstavning her og nu 1987*.
- *Bang, Henrik 17.2.1944: [Brev (som undervisningsinspektør for gymnasieskolerne) til Undervisningsministeriet med tilslutning til Borup Jensen 16.2.1944]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- Bang, Jørgen → DSNUdklip.
- Barr, K. → *Adresse 5.7.1950*, → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*.
- Bartholin, Chr. 1843: *Kortfattet dansk Retsskrivningslære*.
- Basbøll, Hans 1977: *Dansk fonetik og fonologi. Skitse til en systematisk indføring*. Nordisk Institut, Odense Universitet.
- Basbøll, Hans 4.2.2004: "Et klassifikationssystem for stavemåder". *På godt dansk 2004*, s. 19–36.
- Basbøll, Hans 2005: *The Phonology of Danish*. Oxford. Specielt s. 88–105: "2.11 Orthography, sound–letter correspondences, and mis–spellings".
- *Bauditz, Sophus 30.9.1891 → *Protokol 1.12.1891* (bilag 7a).
- *Bauditz, Sophus 15.11.1891 → *Protokol 1.12.1891* (bilag 12).
- Bauditz, Sophus → *Betænkn. 27.12.1891*.
- Baudusch, Renate 18.9.2001: "Zur Reform der Kommatierung im Dänischen und im Deutschen". *Sproglige åbninger 2001*, s. 432–440.
- Baumann Larsen, Mogens 1989: "[Anmeldelse af Christian Becker-Christensen: *Bogstav og Lyd. Dansk retsskrivning og rigsmålsudtale*, 1988]". *DaStud.*, s. 183–185.
- Baumann Larsen, Mogens → DSNUdklip.
- Becker-Christensen, Christian 1980: "Om dobbeltskrevet konsonant". *OTA*, s. 65–74.
- Becker-Christensen, Christian 17.2.1981 = CB-C: *Dobbeltskrivning eller enkeltskrivning? [4. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Becker-Christensen, Christian 24.6.1981 [fejlagtigt dat. 24.3.1981] = CB-C: *Dobbeltskrivning og enkeltskrivning [populariseret udgave]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Becker-Christensen, Christian marts 1984 = CB-C: *Vejledning i brug af ordbogen*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Becker-Christensen, Christian 1988: *Bogstav og Lyd. Dansk retsskrivning og rigsmålsudtale*. Bd. 1.
- Becker-Christensen, Christian 4.2.2004: "Sammensatte ord skrives i ét ord". *På godt dansk 2004*, s. 37–46.
- Becker-Christensen, Christian; Bojsen, Else; Heltoft, Lars; Holmberg, Bente 14.10.1981 = CB-C, EB, LH & BH: *Dannelse af biord på -t*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

Becker-Christensen, Christian; Bojsen, Else; Heltoft, Lars; Holmberg, Bente 30.11.1981 = CB-C, EB, LH & BH: *Biord*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

Becker-Christensen, Christian; Galberg Jacobsen, Henrik 12.1.1981 = CB-C/HGJ: *Dobbeltskrivning eller enkeltskrivning? [3. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

Behrend, Carl → DG.

bek. = bekendtgørelse.

**Bek.* 31.5.1822 = *Bekiendtgjørelse [fra Universitetsdirektionen] for Danmark og Hertugdømmene angaaende Sorøe Academie*. Trykt i *Kvartudg.*, s. 22-28.

**Bek.* 9.5.1857 = *Bekjendtgjørelse [fra Kultusministeriet], indeholdende forandrede Bestemmelser angaaende Adgangen til Skolelærer-Seminarierne i Danmark*. Trykt i *GejstlR.*, s. 34-39.

**Bek.*-MKU 30.9.1872, *Bek.* 1872 = *Bekjendtgjørelse [nr. 125, fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet] angaaende Retskrivningen i de skriftlige Prøver ved Skolelærer- og Skolelærerindeexamen.* (C. Hall). Trykt i *Lovtid.*, s. 447. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.19.4.

**Bek.*-MKU 7.6.1889, *Bek.* 1889, 1889-*Bek.* = *Bekjendtgjørelse [nr. 83] fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Retskrivningen.* (J.F. Scavenius). Trykt i *Lovtid.*, s. 242-252. Også udg. som/i selvstændige publikationer, bl.a. *De nye Retskrivningsregler med alfabetisk ordnet Ordsamling* (Frederiksberg, 1890); *Nyeste Retskrivningsregler* (Pio, 1890); *Bekendtgørelse [7.6.1889]* (Schultz, 1891). – Ms. (eksemplar af *Medd.* 1888 med indhæftede blanke sider og med ændringer indført af Scavenius selv, jf. *Scavenius* 17[?].2.1889) i ScaveniusArk., lb.nr. 6A, læg D.3. – Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.25.1.

**Bek.*-*Leds.*-MKU 27.2.1892, *Bek.*-*Leds.* 1892, *Ledsagebekendtgørelsen* (1892) = [*Ledsage*] *Bekendtgørelse [nr. 23] fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.* (Goos). Trykt i *Lovtid.*, s. 138-141. Desuden på www.retsinformation.dk. – *Ledsagebek.* til *Bek.*-*Retskr.* 27.2.1892 (nr. 24). Forarbejder og korrekturer i RA: RKomm1891, heriblandt (1) et udat. koncept (4 foliosider), formentlig fra dec. 1891, (2) et koncept (forud)dat. 31.12.1891 (10 foliosider). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.29.1.

**Bek.*-*Retskr.*-MKU 27.2.1892, *Bek.*-*Retskr.* 1892, *Bek.* 1892, *Retskrivningsbekendtgørelsen* (1892), 1892-*Bek.* = *Bekendtgørelse [nr. 24] fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Retskrivningen.* (Goos). Trykt i *Lovtid.*, s. 142-151. Desuden på www.retsinformation.dk med enkelte mindre unøjagtigheder. Også udg. som/i selvstændige publikationer: *Retskrivningsregler af 27. Februar 1892* (Pio, 1892; ny udg. 1895); *Retskrivningsregler af 27de Februar 1892 samt Bekendtgørelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet vedrørende Undervisningen i Modersmaalets Sproglære af 24de August 1895 og angaaende Brugen af Verbernes Flertalsform ved Undervisningen i Modersmaalet af 15de December 1900* (Pio, 1901; ny udg. (med note om *Bek.* 25.2.1902), 1909); *Bekendtgørelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Retskrivningen* (Schultz, 1906). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.28.1.

**Bek.*-MKU 15.12.1900, *Bek.* 1900 = *Bekendtgørelse [nr. 184, fra Ministeriet for Kirke- og*

- Undervisningsvæsenet] angaaende Brugen af Verbernes Flertalsform ved Undervisningen i Modersmaalet.* (Bjerre). Trykt i *Lovtid.*, s. 645. Desuden på www.retsinformation.dk. Også trykt i *Retskrivningsregler af 27. Februar 1892* .. (Pio, 1901; se under *Bek.-Retskr.* 27.2.1892). (= *Sprø.* 10). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.30.1.
- **Bek.-MKU 25.2.1902, Bek. 1902 = Bekendtgørelse [nr. 34, fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet] angaaende Bøjningen af Udsagnsordenes Tillægsmaader.* (J.C. Christensen). Trykt i *Lovtid.*, s. 48. Desuden på www.retsinformation.dk. (= *Sprø.* 19). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.30.5.
- **Bek.-UVM 22.3.1948, Bek. 1948, 1948-Bek. = Bekendtgørelse [nr. 128, fra Undervisningsministeriet] om ændringer i retskrivningen.* (Hartvig Frisch). Trykt i *Lovtid.*, s. 241-243. Desuden på www.retsinformation.dk. (= *Sprø.* 1213). Tysk oversættelse i *Rechtschr.*, nr. 38 (marts 1949), s. 2-3. – Trykmanuskript samt 1.-5. korrektur i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³ (2. korr. 19.3.1948 med notater af Frisch). 1.-4. korrektur desuden i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. – Forarbejder (til udkastet *Glahder, Højberg Christensen & Skautrup 5.3.1948*) i DSN: RUdv-Skautrup: koncept fra Skautrup 27.2.1948 (s. 82-88), brev af 4.3.1948 fra Højberg Christensen til Skautrup (s. 91), udkast 4.3.1948 til bek. (s. 95-97), brev af 4.3.1948 fra Skautrup til Højberg Christensen (s. 98), endeligt udkast som sendt til ministeriet 5.3.1948 (s. 99-101, jf. *Glahder, Højberg Christensen & Skautrup 5.3.1948*). – Desuden forarbejder (til trykmanuskript, på grundlag af *Glahder mfl. 5.3.1948*) i RA: UVM 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³, samt i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II, (med kommentarer og rettelser af bl.a. Paludan-Müller og (i mindre grad) Frisch). – Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.35.4.
- **Bek.-SM 2.7.1948 = Bekendtgørelse [nr. 317, fra Statsministeriet] om Anvendelse i Stats-tjenesten af det ved Undervisningsministeriets Bekendtgørelse af 22. Marts 1948 indførte Retskrivningssystem for de under Undervisningsministeriet hørende Skoler m. v.* (Hans Hedtoft). Trykt i *Lovtid.*, s. 1573. (= *Sprø.* 1237). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.36.
- **Bek.-UVM 8.2.1955, Bek. 1955 = Bekendtgørelse [nr. 19, fra Undervisningsministeriet] om retskrivningen.* (Jul. Bomholt). Trykt i *Lovtid.*, s. 54. Desuden på www.retsinformation.dk. Forarbejder (2 s., udaterede) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. (= *Sprø.* 1572). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.44.4.
- **Bek.-UVM 29.4.1955 = Bekendtgørelse [nr. 151, fra Undervisningsministeriet] om oprettelse af et "Dansk Sprognævn".* (Jul. Bomholt). Trykt i *Lovtid.*, s. 476. Også trykt i DSNÅrsb. 1955/56, s. 3-5, i Hansen, Erik 1995b, s. 180, og i Galberg Jacobsen 2005b, s. 242. (= *Sprø.* 1589). Forarbejder i RO-Udvalget-1953 4.6.1954 (Bilag 4) og i Brev 4.2.1955. 1. korrektur (23.4.1955) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴.
- **Bek.-SM 19.9.1961 = Bekendtgørelse [nr. 290, fra Statsministeriet] om fastsættelse af forretningsområder for ministeriet for kulturelle anliggender.* (Kampmann). Trykt i *Lovtid.*, s. 712.
- **Bek.-MKA 26.2.1963 = Bekendtgørelse [nr. 59, fra Ministeriet for Kulturelle Anliggender] om Dansk Sprognævn.* (Jul. Bomholt). Trykt i *Lovtid.*, s. 59-60. Også trykt i DSNÅrsb. 1962/63, s. 5-6.

- *Bek.-SM 9.10.1964 = *Bekendtgørelse [nr. 301, fra Statsministeriet] om ændringer i Statsministeriets forretningsområde.* (J.O. Krag). Trykt i *Lovtid.*, s. 894.
- *Bek.-MKA 8.2.1967 = *Bekendtgørelse [nr. 25, fra Ministeriet for Kulturelle Anliggender] om Dansk Sprognævn.* (Bodil Koch). Trykt i *Lovtid.*, s. 293-294. Også trykt i *DSNÅrsb. 1966/67*, s. 7-9, og i *Hansen, Erik 1995b*, s. 181-182.
- *Bek.-UVM 31.3.1976 = *Bekendtgørelse [nr. 224, fra Undervisningsministeriet] om kravene ved folkeskolens afsluttende prøver.* (Ritt Bjerregaard). Trykt i *Lovtid.*, s. 565-567.
- *Bek.-UVM 8.3.1977 = *Bekendtgørelse [nr. 88, fra Undervisningsministeriet] om folkeskolens afsluttende prøver.* (Ritt Bjerregaard). Trykt i *Lovtid.*, s. 279-287.
- *Bek. 21.6.1977 = *Bekendtgørelse [nr. 320, fra Handelsministeriet] om indførelse af det internationale enhedssystem (SI) for mål og vægt.* (Ivar Nørgaard). Trykt i *Lovtid.*, s. 895-905 (inkl. bilag).
- *Bek.-UVM 14.8.1978 = *Bekendtgørelse [nr. 396, fra Undervisningsministeriet] om Københavns Universitets institut for navneforskning.* Trykt i *Lovtid.*, s. 1095. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek. 23.7.1981 = *Bekendtgørelse [nr. 398, fra Industriministeriet] om det internationale enhedssystem (SI).* (Erling Jensen). Trykt i *Lovtid.*, s. 1093-1103 (inkl. bilag).
- *Bek.-MKA 26.11.1981 = *Bekendtgørelse [nr. 563, fra Ministeriet for Kulturelle Anliggender] om Dansk Sprognævn.* (Lise Østergaard). Trykt i *Lovtid.*, s. 1734-1735. Desuden på www.retsinformation.dk. Også trykt i *DSNÅrsb. 1981*, s. 38-40, og i *Hansen, Erik 1995b*, s. 183-184.
- *Bek.-UVM 15.3.1984 = *Bekendtgørelse [nr. 94, fra Undervisningsministeriet] om ændring af bekendtgørelse om ændringer i retskrivningen. (Skrivemåden af danske stednavne med Å-å eller Aa-aa).* (Bertel Haarder). Trykt i *Lovtid.*, s. 344. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek. 29.7.1986 = *Bekendtgørelse [nr. 516, fra Statens Metrologiråd] om det internationale enhedssystem (SI).* Trykt i *Lovtid.*, s. 1646-1654 (inkl. bilag). Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek. 10.9.1991 = *Bekendtgørelse [nr. 642, fra Industri- og Handelsstyrelsen] om ændring af bekendtgørelse om det internationale enhedssystem (SI).* Trykt i *Lovtid.*, s. 2838-2841. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek.-UVM 15.4.1992 = *Bekendtgørelse [nr. 261, fra Undervisnings- og Forskningsministeriet] om uddannelse af lærere til folkeskolen.* (Bertel Haarder). Trykt i *Lovtid.*, s. 987-1016. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek.-UVM 19.5.1993 = *Bekendtgørelse [nr. 319, fra Undervisningsministeriet] om gymnasiet, studenterkursus og enkeltfagsstudentereksamen (Gymnasiebekendtgørelsen).* (Ole Vig Jensen). Trykt i *Lovtid.*, s. 1603-1756. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek. 10.3.1995 = *Bekendtgørelse [nr. 153, fra Erhvervsfremme Styrelsen] om det internationale enhedssystem (SI).* Trykt i *Lovtid.*, s. 697-704 (inkl. bilag). Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek. 19.4.1995 = *Bekendtgørelse [nr. 262, fra Erhvervsfremme Styrelsen] om det internatio-*

- nale enhedssystem (SI) og andre lovlige enheder. Trykt i *Lovtid.*, s. 1273–1281 (inkl. bilag). Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek.-UVM 15.7.1995 = *Bekendtgørelse [nr. 605, fra Undervisningsministeriet] om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning (hf-bekendtgørelsen)*. (Ole Vig Jensen). Trykt i *Lovtid.*, s. 3057–3169. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek.-UVM 21.7.1995 = *Bekendtgørelse [nr. 639, fra Undervisningsministeriet] om folkeskolens afsluttende prøver m.v. og om karaktergivning i folkeskolen*. (Ole Vig Jensen). Trykt i *Lovtid.*, s. 3348–3361. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek. 9.1.1996 = *Bekendtgørelse [nr. 6, fra Erhvervsfremme Styrelsen] om det internationale enhedssystem (SI) og andre lovlige enheder*. Trykt i *Lovtid.*, s. 35–44 (inkl. bilag). Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek.-UVM 11.10.1996 = *Bekendtgørelse [nr. 904, fra Undervisningsministeriet] om studentereksamen og om højere forberedelseseksamen (Studerter- og hf-eksamensbekendtgørelsen)*. (Ole Vig Jensen). Trykt i *Lovtid.*, s. 5554–5570. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek.-Statstj.-SM 4.9.1997 = *Bekendtgørelse [nr. 699, fra Statsministeriet] om ændringer i ministeriernes forretningsområde. (Spørgsmål vedrørende regulering af retskrivning i Statstjenesten)*. (Poul Nyrup Rasmussen). Trykt i *Lovtid.*, s. 3728. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek.-DSN-MKA 4.9.1997, *Sprognævnsbekendtgørelsen* = *Bekendtgørelse [nr. 707, fra Kulturministeriet] om Dansk Sprognævns virksomhed og sammensætning*. (Ebbe Lundgaard). Trykt i *Lovtid.*, s. 3745–3746. Desuden på www.retsinformation.dk. Optr. i NFS 1997/3, s. 9–10, og i Galberg Jacobsen 2005b, s. 245–246. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.49.5.
- *Bek.-UVM 28.1.1998 = *Bekendtgørelse [nr. 58, fra Undervisningsministeriet] om anvendelse af computer ved folkeskolens afsluttende skriftlige prøver*. (Ole Vig Jensen). Trykt i *Lovtid.*, s. 297–298. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek. 14.8.1998 = *Bekendtgørelse [nr. 598, fra Veterinær- og Fødevaredirektoratet] om mærkning af levnedsmidler*. Trykt i *Lovtid.*, s. 3586–3592. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek.-UVM 18.8.1998 = *Bekendtgørelse [nr. 615, fra Undervisningsministeriet] om eksamen ved visse videregående uddannelser under Undervisningsministeriet*. (Margrethe Vestager). Trykt i *Lovtid.*, s. 3666–3673.
- *Bek.-UVM 31.5.2000 = *Bekendtgørelse [nr. 495, fra Undervisningsministeriet] om folkeskolens afsluttende prøver mv. og om karaktergivning i folkeskolen*. Trykt i *Lovtid.*, s. 2969–2982. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek. 2.2.2001 = *Bekendtgørelse [nr. 66, fra Erhvervsfremme Styrelsen] om det internationale enhedssystem (SI) og andre lovlige enheder*. Trykt i *Lovtid.*, s. 299–312 (inkl. bilag). Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Bek. 15.12.2003 = *Bekendtgørelse [nr. 1138, fra Sikkerhedsstyrelsen] om det internationale enhedssystem (SI) og andre lovlige enheder*. Trykt i *Lovtid.*, s. 7251–7262 (inkl. bilag). Desuden på www.retsinformation.dk.

*Bek.-UVM 19.5.2005 = *Bekendtgørelse [nr. 351, fra Undervisningsministeriet] om prøver og eksamen i folkeskolen og i de almene og studieforbereende ungdoms- og voksenuddannelser. (Almen prøvebekendtgørelse)*. Trykt i *Lovtid.*, s. 2713-2728. Desuden på www.retsinformation.dk.

*Bek. 14.7.2005 = *Bekendtgørelse [nr. 737, fra Undervisningsministeriet] om ændring af bekendtgørelse om formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner med angivelse af centrale kundskabs- og færdighedsområder (slutmål) og trinmål. (Fælles mål)*. Trykt i *Lovtid.*, s. 10534-10558. Desuden på www.retsinformation.dk.

*Bek. 14.12.2005 = *Bekendtgørelse [nr. 1308, fra Fødevarestyrelsen] om mærkning m.v. af fødevarer. (Mærkningsbekendtgørelsen)*. Trykt i *Lovtid.* Desuden på www.retsinformation.dk.

Bek.-DSN-MKA 9.3.2009 = *Bekendtgørelse [nr. 178] om Dansk Sprognævns virksomhed og sammensætning*. (Carina Christensen). Trykt i *Lovtid.* Desuden på www.retsinformation.dk.

Bek.-DSN-MKA 4.9.1997 → ovenfor før Bek. 28.1.1998.

Bek.-DSN-MKA 9.3.2009 → ovenfor efter Bek. 14.12.2005.

Bekendtgørelse [7.6.1889] (Schultz) 1891 → Bek. 7.6.1889.

Bekendtgørelse [27.2.1892] (Schultz) 1906 → Bek.-Retskr. 27.2.1892.

Bek.-Leds.-MKU 27.2.1892 → ovenfor efter Bek. 7.6.1889.

Bek.-Retskr.-MKU 27.2.1892 → ovenfor før Bek. 15.12.1900.

Bek.-Statstj.-SM 4.9.1997 → ovenfor efter Bek. 11.10.1996.

Benzon, R[udolph] 1915: *Retskrivnings- og Fremmedordbog med grammatiske Regler og Vink*. Nye opl./udg. 1916, 1918, 1921 mv., bl.a. ved Jørgen Glahder (fx 12. opl. 1953) og Karl Hårbøl (fx 18. opl. 1971).

*Beretning 5.9.1884 = "Beretning [fra Inspektionen for de lærde Skolers og Realskolernes Afgangs-Examina (Adolph Steen, E. Holm og Vilh. Thomsen)] om de i Aaret 1884 kontrolerede Examina ved de lærde Skoler og Realskolerne". *Mintid. B*, s. 627-633. Afsnittet om retskrivning optr. i *DLfMedlbl.*, s. 106 (= *Mintid.*, s. 629). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.22.

Beretning 1906 = *Beretning fra det ved "Kemisk Forening"s Møde den 19de Februar 1906 nedsatte Udvalg angaaende Nomenklaturen ved Skoleundervisningen i Kemi*.

Beretning 20.2.1948 = *Beretning fra Folketingets Udvalg til at modtage Oplysninger af Undervisningsministeren angaaende de nærmere Enkeltheder i den af ham bebudede Bekendtgørelse om Retskrivningen og til Orientering for Ministeren om Rigsdagens Opfattelse. (Afgivet den 20. Februar 1948)*. Trykt i *RigsdT. Tillæg B. Udvalgenes Betænkninger m. m.* 1947-48. S. 238-239. (= *Sprø.* 1197).

Berg, A. [1868?]: *Retskrivningsordbog, indeholdende de i det danske Sprog brugelige Ord, med Oplysning om Kjøen, Bøining og Ordklasse, samt for Fremmedordenes Vedkommende om deres Udtale, Betydning og Anvendelse*. (Forord dat. sept. 1868).

Berg, C. 1869: "III. Om Retskrivningssagen her ved Skolen". *Indl[ydelsesskrift til Afgangsprøven og Aarsprøven i Frederiksborg lærde Skole 1869*. Frederiksborg. (Skoleprogram). S. 26-28.

- Berg, Jørgen Ludvig [1811]: *Tanker om fædresprogets retskrivning. Et forsøg*.
- Berg, Ludvig [1827]: *Indlæg i Sagen angaaende Modersmaalet og dets Retskrivning. Udgivet som Indbydelse til den offentlige Examen ved Nykiøbing Cathedralskole*. (Skoleprogram).
- Bergenholtz, Henning 1998: "Variantangivelser i en dansk produktionsordbog ud fra eksempler med fleksionsangivelser i Retskrivningsordbogen". *Hermes. Tidsskrift for sprogforskning*. Bd. 21. Århus. S. 95-119.
- Bergenholtz, Henning 15.1.1998: "Deskriptiv, proskriptiv og præskriptiv leksikografi". Fjeld, Ruth Vatvedt; Wangensteen, Boye: *Normer og regler. Festskrift til Dag Gundersen 15. januar 1998*. Oslo. S. 233-246.
- Bergenholtz, Henning feb. 2002: "Sprachnormierung in nordischen Wörterbüchern. Bericht über ein Symposium in Kopenhagen am 8.-10. Februar 2002. *Lexicographica. International Annual for Lexicography*. Bd. 18/2002 (2003), s. 264-269.
- Bergenholtz, Henning 2003: "Bryder Dansk Sprognævn den danske sproglov? Sprogpolitik i teori og praksis". Lönnroth, Harry (red.): *Från Närpesdialekt till EU-svenska. Festskrift till Kristina Nikula*. Tammerfors. S. 17-31.
- Bergenholtz, Henning → *Almind & Bergenholtz 2000*.
- Bergenholtz, Henning; Jensen, Sanne 2000: "Inddragelse af informanter ved ordbogsarbejde". *LexicoNordica* 7, Oslo, s. 149-165.
- Bergenholtz, Henning; Malmgren, Sven-Göran (red.) 2002: *LexicoNordica* 9. Oslo. – Temanummer om sprognormering i nordiske ordbøger.
- Bergenholtz, Henning mfl. 1999: *DanskOrdbogen*. Århus.
- Bergenholtz, Henning mfl. 2002-: *Den Danske Netordbog*. Århus, Center for Leksikografi, Handelshøjskolen i Århus. www.dendanskenetordbog.dk.
- Bergenholtz, Henning; Vrang, Vibeke 2002: "Ret og pligt. Om nye danske retskrivningsordbøger". *Hermes. Tidsskrift for sprogforskning*. Bd. 29. Århus. S. 197-216.
- Bergsøe, Vilhelm → *Adresse aug.-sept. 1887*.
- BerlAft.* = *Berlingske Aftenavis*.
- BerlTid.* = *Berlingske Tidende*.
- Bertelsen, Henrik 1904: *Dansk Retskrivningslære og Retskrivningsordbog*. (= *Sprø.* 38).
- Bertelsen, Henrik 1911a: *Fællesnavne og egenavne*. (Jf. *Sprø.* 61).
- Bertelsen, Henrik 1911b: *Små og store bogstaver*. (= *Sprø.* 61).
- *Bertelsen, Henrik 11.3.1914: [*Brev til Kultusministeriet med svar på Brev 4.3.1914*]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- *Bertelsen, Henrik 19.3.1914: [*Brev til Kultusministeriet med udtalelse om Rigsdagens Bureau 3.7.1913*]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- *Bertelsen, Henrik 22.3.1914: [*Brev til kultusminister Keiser-Nielsen med udtalelse (efter anmodning fra ministeren) om "retskrivningsautorisationen" og spørgsmålet om de små og store bogstaver*]. Orig. (forrevet) i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- *Bertelsen, Henrik 28.5.1914: [*Brev til Kultusministeriet om bl.a. udarbejdelsen af en retskrivningsvejledning til SRO*]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- *Bertelsen, Henrik 1.10.1914: [*Brev til Kultusministeriet med udkast til retskrivningsvejled-*

- ning med kommentarer*]. Orig. af kommentaren (4 foliosider, forrevet) i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940 (selve udkastet til retskrivningsvejledning ikke fundet).
- *Bertelsen, Henrik 2.12.1914: [*Brev til Kultusministeriet om autorisationen af kommende udgaver af SRO*]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940. Genpart i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740.
- Bertelsen, Henrik 1918: "Retskrivningsvejledning". *SRO 1918*, s. 1-27. Også trykt i *SRO 1919*, s. XI (forord af Bertelsen) og s. 1-27 (= *Bertelsen 1919*), og med mindre ændringer i *DRO 1923*, *DRO 1925* og *DRO 1929*, s. IX-XXXVI. (= *Sprø. 120*). Udg. som selvstændig publikation 1919 (= *Bertelsen 1919*).
- *Bertelsen, Henrik juni 1918: "Den autoriserede Retskrivning". *VorUng.*, s. 312-316. (= *Sprø. 125*).
- *Bertelsen, Henrik 21.9.1918: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Larsen, N.A. 26.6.1918 og Adresse 17.8.1918*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Bertelsen, Henrik 1919: *Retskrivningsvejledning*. – Selvstændig udg. af Bertelsen 1918 (med forord som i *SRO 1919*).
- *Bertelsen, Henrik 17.2.1921: [*Brev til Retskrivningsudvalgets medlemmer om sit tidligere rundsendte forslag til indstilling til ministeriet om afskaffelse af store bogstaver i appellativer*]. Afskrift i DSN: RUdvSkautrup, s. 4-5 (RUdvGlahder under 12.3.1921).
- Bertelsen, Henrik 27.4.1922 = "De smaa og de store". *Folkesk.*, s. 247-248. – Med ref. af udt. af Henrik Bertelsen (opr. fra *DagNyh.*) om evt. valgfrihed mellem store og små bogstaver. (Jf. *Sprø. 197*).
- Bertelsen, [Henrik] 1.6.1922: [*Brev som formand for Retskrivningsudvalget til Undervisningsministeriet om afslutning af kontrakt med Gyldendal om udgivelsen af DRO og om honoreringen af arbejdet med ordbogen*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Bertelsen, Henrik 1926: *Jens Pedersen Høysgaard og hans Forfatterskab*.
- Bertelsen, Henrik 10.9.1929: [*Brev til Undervisningsministeriet om bl.a. honoreringen af arbejdet med DRO 1929*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- *Bertelsen, Henrik 19.10.1929: [*Brev til undervisningsministeren om retskrivningssagen i Danmark i anl. af Rasmussen, Vilhelm 15.10.1929*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- *Bertelsen, Henrik 14.4.1930: [*Brev til Undervisningsministeriet med meddelelse om at han nedlægger sit hverv som medlem af og formand for Retskrivningsudvalget*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Bertelsen, Henrik → DG, → Drachmann, Bertelsen & Appel 24.8.1922, → DRO, → Forchhammer 14.3.1916, → Retskrivningsudvalget 12.3.1921, → sa. 14.11.1921, → SRO.
- *Bertelsen, [Henrik]; Larsen, N.A.; Rønning, F. 28.6.1919: [*Brev til Undervisningsministeriet med indstilling om nedsættelse af et retskrivningsudvalg*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Berthelsen, Åge → Blum-Hansen mfl. 5.6.1941.

betænkn. = *betænkning*, → *tillægsbetænkn.*

**Betænkn.* 18.4.1805 = [*Svar fra Videnskabernes Selskabs Ordbogskommission på Promemoria* 3.3.1805]. Trykt med datoen 18.4.1805 i *Kolsrud* 1974, s. 34–44 (udkast med bemærkninger fra medlemmerne s. 20–34). Ref. i *Molbech* 1843, s. 404–406, og delvis citeret i *Djupedal* 1956, s. 109 og 110. Molbech oplyser at svaret afgik 28.4.1805, Djupedal at ”den endelege fråsegna [vart] underskriven 28. april”.

**Betænkn.* 27.12.1891, *Betænkn.* 1891 = [*Betænkning fra den af Kultusministeriet 6.10.1891 nedsatte retskrivningskommission (Goos’ retskrivningskommission, jf. Brev 6.10.1891)*]. Orig. og forarbejder i RA: RKomm1891. Ref. i *Bek.-Leds.* 27.2.1892, s. 138–139. – Sendt til ministeriet med følgebrev dat. 27.12.1891 (sign. J. Paludan) og med *Protokol 1.12.1891* (inkl. bilagene 1–15) som bilag. Indeholder et flertalsvotum tiltrådt af Niels Bache, K. Kroman, M. Matzen, Emil Sauter, Axel Sørensen, Karl Theisen og (delvis) N.V. Müller, et mindretalsvotum tiltrådt af J. Paludan, Peter Jacob Petersen, Odin Wolff Tidemand og (delvis) Sophus Bauditz samt separatvota af hhv. Fr.C.B. Dahl (dat. 14.11.1891) og Bauditz. – Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.27.3.

**Betænkn.* 19.2.1997 = *Betænkning [afgivet af Folketingets Kulturudvalg] over Forslag til lov om Dansk Sprognævn*. Trykt i *FolktT.* 1996–97 (Tillæg B), s. 375–376. Desuden på www.retsinformation.dk (BTL 76, 1996).

**Betænkn.* 20.3.1997 = *Betænkning [afgivet af Folketingets Uddannelsesudvalg] over Forslag til lov om dansk retskrivning*. Trykt i *FolktT.* 1996–97 (Tillæg B), s. 601–602. Desuden på www.retsinformation.dk (BTL 80, 1996).

Bibliotek for Læger → *ManusvejlMedicin* 1961 ff.

Bielefeldt, J. → *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952*, → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*.

Bilimann, Viggo → *Forchhammer* 14.3.1916.

Bille, C.St.A. 1888 = ***: *Dansk Sprog, Stil og Retskrivning*. Tidligere trykt i *BerlTid.*, bl.a. 24.–28.1.1888.

Bille, C.St.A. 1889: *Retskrivnings-Spørgsmaalet. Et Indlæg imod den fra Ministeriet for Kirke- og Undervisnings-Væsenet under 24de Juli 1888 udfærdigede ”Meddelelse”*. Tidligere trykt i *BerlTid.* 26.–28.2.1889 og 1.–2.3.1889.

Bille, C.St.A. 16.9.1891: [Angreb på den ministerielle retskrivning]. *BerlTid.*

Bille, C.St.A. → *LitRetskr.* 1889.

Billeskov Jansen, F.J. → *Adresse* 15.8.1955, → *Brøndum-Nielsen mfl.* 9.4.1951.

Birch, David Seidelin 1810a: *Udtog af den danske Sproglære med kort Methodelære for Sprogunderviisningen i de danske Skoler, til Veiledning for Almueskolelærere som have ikkun ringe Fordannelse*. 2. udg. 1812.

Birch, David Seidelin 1810b: *Udtog af den danske Sproglære, til Brug ved den første Underviisning i Modersmaalet*. 2. udg. 1812, 3. udg. 18??, 4. udg. 1825.

Birch, David Seidelin 1810c: *Veiledning til Underviisning i Modersmaalet. Et Forsøg, udarbejdet til Brug for Almueskolelærere*. 2. udg. 1812 (*Veiledning til Underviisning i Modersmaalet. Udarbejdet til Brug for Almueskolelærere*).

- Birkerød Statsskole → *Brøndsted, H. V.* 1.2.1944, → *Poulsen* 10.1.1944.
- Bjerre, J.J. → *Bek.* 15.12.1900.
- Bjerregaard, Ritt → *Bek.* 31.3.1976, → *Bek.* 8.3.1977, → *Hansen, Erik* 15.7.1985.
- Bjerrum, Anders 1937: "K. J. Lyngby". *Fra Rask til Wimmer* 1937, s. 83–112.
- Bjerrum, Anders → *Nykin & Bjerrum* 1960.
- Bjerrum, Marie 1959: *Rasmus Rasks afhandlinger om det danske sprog. Bidrag til forståelse af Rasks tænkning.*
- Bjerrum, Marie marts 1963: "Rasmus Rask og vor Tids Retskrivning". *DSVærn*, bd. 2, s. 3–9. (Jf. *Sprø.* 1585). Optr. forkortet som *sa. dec.* 1987.
- Bjerrum, Marie dec. 1987: "Rasmus Rask og retskrivningen". *NFS* 1987/4, s. 4–8. Forkortet udg. af *sa. marts* 1963.
- Bjerrum, Marie → *RaskBr.*
- Bjerrum, Niels → *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952*, → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954.*
- Björgmose, Rasmus → *DSNUdklip.*
- Bjørneboe, O. → *Højberg Christensen & Bjørneboe* 17.2.1948, → *sa. & Kaalund-Jørgensen* 9.2.1948.
- Björn, Hilding → *OdontO.* 1970.
- Blatt, Franz → *Aarhus* 1586.
- Blinkenberg, Andreas → *Adresse* 5.7.1950.
- Blixen-Finecke, Karen 23.–24.3.1938: "Om Retskrivning". *Pol.*, kronik. Udsendt som selvstændig publikation 23.3.1949 med titlen Karen Blixen Finecke: *Om Retskrivning*, 1949, af En Kreds af Venner af det Danske Sprog (jf. *Brandstrup mfl.* 17.3.1951 og *Brøndum-Nielsen mfl.* 15.3.1949). (= *Sprø.* 477).
- Bloch, J. Victor 1861: *Almeenfattelig Veiledning i Retskrivning.* Odense.
- Bloch, Søren Nic. Joh. 1805: *Grundtræk til en Dansk Retskrivningslære. Et Forsøg.* Odense.
- Bloch, S.N.J. 1808: *Haandbog i det danske Sprogs Grammatik til Veiledning for den studerende Ungdom.* Odense.
- Bloch, S.N.J. 1817: *Fuldstændig Dansk Sproglære, til Brug i lærde Skoler og ved Selvunderviisning. Første Deel, om Ordenes Dannelse og Retskrivning.* Andet, aldeles omarbejdede Oplag. Odense.
- Bloch, S.N.J. 1826: *Grundsætningerne for den danske Retskrivning, i Anledning af Hr. Seminariilærer Petersens Undersøgelse desangaaende.*
- *Bloch, V.A. 24.10.1891 → *Protokol* 1.12.1891 (bilag 7c).
- *Bloch, [V.A.] 14.2.1892: [*Brev til Kultusministeriet med kommentar til korrektur af Bek.-Leds.* 27.2.1892]. Orig. i RA: RKomm1891.
- Blum-Hansen, V. mfl. 5.6.1941: [*Indbydelse til møde om dannelse af selskab til fremme af den nordiske sprogrøgt (den senere Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt)*]. Kopi (duplikeret) i DSN. – Foruden af Blum-Hansen underskrevet af Åge Berthelsen, Sven Clausen, Gunnar Engberg, Oluf Egerod, Mogens Nissen, Christian Nielsen, Christen Møller.

- Boberg, V. 1895: *Den danske retskrivnings historie i de sidste 200 år*.
- Bodelsen, C.A. → *Glahder & Diderichsen* 6.11.1956.
- *Bohn, P.H. 7.3.1949: [Brev til Undervisningsministeriet fra rektor Bohn, Sorø Akademi, om tilladelse til fortsat at lade skolens årsskrift trykke med gammel retskrivning]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 396.
- Boisen, Fr. 1862 = *De vigtigste regler for forbedring af retskrivningen, samlede af Fr. Boisen, især efter prof. N. M. Petersens forelæsninger i det sidste universitetsprogram*. Med forord af Kr. Petersen. If. forordet med enkelte mindre rettelser efter N.M. Petersens ønske. København – Stege.
- Bojesen, C.B. 1.3.1921: "Store Bogstaver". *DaRealsk.*, s. 80-81. (= *Sprø*. 157).
- Bojesen, Ernst 1842: *Kortfattet dansk Sproglære*.
- Bojsen, Else 11.5.1983 = EB: *Stavning af fremmedord*. [Liste (i anl. af *Nordisk Sprogsekretariat* 18.3.1983) med fremmedord hvis stavemåde allerede er fastlagt i manus til RO2]. Kopi i DSN (sag A 55). – Oplæg til DSN-AU.
- Bojsen, Else sept. 1986: "Fra ordbogens værksted". *NFS* 1986/3, s. 2-8.
- Bojsen, Else → *Becker-Christensen mfl.* 14.10.1981, → *sa.* 30.11.1981, → *Galberg Jacobsen & Bojsen* 4.10.1986.
- Boligministeriet → *Brev* 3.9.1991.
- Bom, Inger → *Dansk Sprognævn* 14.10.1969, → *sa.* 29.10.1969.
- Bom, Kaj 23.11.1952: "Å – det miskendte og mishandlede". *Soc.*, kronik. (= *Sprø*. 1464).
- Bom, Kaj → *Adresse* 7.11.1952, → DSNUdklip.
- Bomholt, [Jul.] 24.10.1934: [Om brug af små bogstaver i skolerne (1)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1934-35, sp. 374.
- Bomholt, [Jul.] 12.11.1952a: [Om placeringen af å i alfabetet (1)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1952-53, sp. 870-871. (= *Sprø*. 1456.). – Forespørgsel til undervisningsministeren (annonceret 7.11.1952; sp. 781).
- Bomholt, [Jul.] 12.11.1952b: [Om placeringen af å i alfabetet (3)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1952-53, sp. 873-874. (= *Sprø*. 1458).
- Bomholt, Jul. 21.1.1955 = "Bomholt i Tvivl om, hvor Bolle-aa'et skal placeres". *Nat.* (= *Sprø*. 1561).
- Bomholt, Jul. → *Bek.* 8.2.1955, → *Bek.* 29.4.1955, → *Bek.* 26.2.1963, → *Glahder* 20.2.1954, → *Højberg Christensen* 3.11.1953, → *Mødereferat* 10.1.1955.
- Bondesen, N.W.T. 1874: *Ledetraad ved den grammatiske Undervisning i Modersmaalet*. 4. opl.
- Bondesen, N.W.T. 1891: *Små mindeblade om N.M. Petersen. Professor i de nordiske sprog ved Københavns Universitet*.
- Borgbjerg, F.J. 22.10.1929 = Undervisningsministeren (Borgbjerg): [Om nedsættelse af en kommission til reformering af retskrivningen (2)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1929-30, sp. 817-822. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.34.4.
- Borgbjerg, F.J. 29.10.1930 = Undervisningsministeren (Borgbjerg): [Om nedsættelse af en kommission til reformering af retskrivningen (4)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1930-31, sp. 963. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.34.4.

- Borgbjerg, F.J. 2.11.1933 = Undervisningsministeren (Borgbjerg): [*Om en evt. retskrivningsreform* (2)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1933-34, sp. 835.
- Borgbjerg, F.J. 9.8.1934 = "Lærerne forlanger de store Bogstaver afskaffet". *Soc.* (= *Sprø.* 354) – Med udt. af Borgbjerg.
- Borgbjerg, F.J. 7.11.1934 = Undervisningsministeren (Borgbjerg): [*Om brug af små bogstaver i skolerne* (2)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1934-35, sp. 1028.
- Borgbjerg, F.J. → *Danmarks Lærerforening* 7.-8.8.1934.
- Borup, Mathias 1778: *Regel-mæssig Underviisning til en rigtig Skrive-Maade*. Aalborg.
- *Borup Jensen, E. 16.2.1944: [*Udtalelse (som faglig medhjælper for undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne) i anl. af Poulsen* 10.1.1944]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- Boye, Johannes juni 1800: "Om det danske Sprog især dets Retskrivning". *Minerva*, s. 257-296. Optryk i *sa.* 1825, s. I-IV og 1-45.
- Boye, Johannes 1825: *Om det danske Sprogs Retskrivning. Tilføyet er Samme Forfatters Betragtninger over Veltalenhed*.
- Bramsnæs, C.V. sept. 1946: "Nordiske Sprog". *Norden*, nr. 4, s. 3 og 12. (= *Sprø.* 1071).
- *Brandstrup, Ole mfl. 17.3.1951 = *Truslen mod vort Skriftsprog*. 1951. Pjece, 36 s., udsendt 17.3.1951 af en Kreds af det danske Sprogs Venner: Ole Brandstrup, Johs. Brøndum-Nielsen, J. Byskov, Christian Elling, Emil Frederiksen, Martin A. Hansen, Johannes Jørgensen, Kelvin Lindemann, P. Læssøe Müller, Jacob Paludan, Paul V. Rubow, K. Schmidt-Phiseldack, Cai M. Woel, Johan Wøller. (= *Sprø.* 1394). Orig. i DSN. Udkast og korrektur i KB: BrøndumNRetskr., kassel 1 (læggene "Truslen mod vort Skriftsprog. 1.-3. udkast". – Jf. *Blixen-Finecke* 23.-24.3.1938 og *Brøndum-Nielsen mfl.* 15.3.1949. Indsendt til Undervisningsministeriet 19.3.1951.
- Brandt, Søren → DSNUdklip.
- Bredsdorff, J.H. 1817: *Prøve af en efter Udtalen indrettet dansk Retskrivning*. Optryk i Jørgen Glahder (udg.): *J.H. Bredsdorffs udvalgte Afhandlinger inden for Sprogvidenskab og Runologi*, 1933, s. 77-90.
- Bredsdorff, Jakob Hornemann 1826: *Kort Retskrivningslære for Lægfolk*. Odense.
- *Brev 23.2.1805 = [Brev fra Kommissionen for Universitetet og de lærde Skoler til Videnskaberne Selskab om retskrivningen]. Ref. i Videnskabernes Selskabs protokol fra mødet 1.3.1805, nr. 214 (trykt i *Kolsrud* 1974, s. 19). Også ref. (kort) i *Molbech* 1843, s. 404.
- *Brev 11.1.1864 = [Brev fra Overskoledirektøren (dvs. K.H. With) til S.H. Clausen med svar på Adresse 19.12.1863]. Trykt i *NordSk-Tid.*, bd. 9, s. 113-114. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.10.2.
- *Brev-MKU 20.7.1885 = [Brev fra Kultusministeriet til Etatsraad Holbech, Lærer Abrahamson i Kildebrønde, Rektor Petersen i Odense, Adjunkt Sørensen ved Metropolitanskolen, Docent Wimmer, midlertidig Docent Saaby, Landstingsmedlem Ploug, Dr.phil. E. v. d. Recke med opfordring til at indtræde i retskrivningskommission (Scavenius' retskrivningskommission) til drøftelse af nye retskrivningsregler, som vedlægges i udkast]. Koncept i RA: RKomm1885. (Jf. *Medd.* 24.7.1888 [B2]).

- Brev-MKU 8.8.1885* = [Brev fra Kultusministeriet til medlemmerne af Scavenius' retskrivningskommission med indkaldelse til første møde 22.9.1885]. Koncept i RA: RKomm1885.
- **Brev-MKU 27.4.1886* = [Brev fra Kultusministeriet til medlemmerne af Scavenius' retskrivningskommission med udkast til retskrivningsregler og anmodning om bemærkninger]. Koncept i RA: RKomm1885. (Jf. Medd. 24.7.1888 [C1-2]).
- Brev-MKU 21.6.1887* = [Brev fra Kultusministeriet til medlemmerne af Scavenius' retskrivningskommission med 1. trykte udkast til retskrivningsregler med 2 bilag (Medd. 24.7.1888 [D2])]. Koncept i RA: RKomm1885. – Jf. Medd. 24.7.1888 [D1-5].
- Brev-MKU 11.11.1887* = [Brev fra Kultusministeriet til medlemmerne af Scavenius' retskrivningskommission med indkaldelse til møde 18.11.1887]. Koncept i RA: RKomm1885.
- Brev-MKU 15.11.1887* = [Brev fra Kultusministeriet til medlemmerne af Scavenius' retskrivningskommission om flytning af møde fra 18.11.1887 til 24.11.1887]. Koncept i RA: RKomm1885.
- **Brev-MKU 12.4.1888* = [Brev fra Kultusministeriet til Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler, Undervisningsinspektøren ved de kommunale og private Realskoler, Forstanderne for Seminarierne i Jonstrup, Skaarup, Ranum og Jellinge, og Skolelærerexamenskommissionens Formand, bilagt alternativt affattede retskrivningsregler for brugen af store bogstaver (Medd. 24.7.1888 [D5])]. Koncept i RA: RKomm1885.
- Brev-MKU 23.7.1890* = [Brev fra Kultusministeriet til Såby med anmodning om omgående besked om hvornår SRO vil kunne foreligge trykt]. Koncept i RA: RKomm1885.
- **Brev-MKU 6.10.1891* = [Brev fra Kultusministeriet til J. Paludan med ministeriets kommissorium for Retskrivningskommissionen af 1891 (Goos' retskrivningskommission)]. Orig. (bilag 1 til Protokol 1.12.1891) og trykt version i RA: RKomm1891. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.27.1.
- **Brev-MKU 27.4.1910* = [Brev fra Kultusministeriet med svar på Hoff, Bartholomæus 18.4.1910]. Koncept i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1910, nr. 294.
- **Brev-MKU 13.7.1910* = [Brev fra Kultusministeriet til H.V. Clausen, Kr. Erslev, Marius Kristensen, Louis le Maire, Axel Olrik, M.J. Sand, Henrik Ussing med udnævnelse til medlemmer af et forberedende Stednavneudvalg]. Ref. i *SUdvRef.* under juli 1910 (s. 1) og i Knudsen, Gunnar 1935, s. 12.
- **Brev 29.5.1913* = [Brev fra Finansministeriet til Kultusministeriet om retskrivningen i ministeriernes bidrag til finanslovforslagene]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.33.1.
- **Brev-MKU 18.6.1913* = [Brev fra Kultusministeriet til Rigsdagens Bureau om retskrivningen i Rigsdagens publikationer]. Orig. i FB: RigsdRetskr. 1913-1959.
- **Brev-MKU 31.7.1913* = [Brev fra Kultusministeriets 2. Kt. til ministeriets 3. Kt.]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- **Brev-MKU 4.3.1914* = [Brev fra Kultusministeriet til Henrik Bertelsen med opfordring til at udarbejde en ny udg. af SRO]. Ref. i Bertelsen 11.3.1914. Ikke fundet i RA.
- **Brev-MKU 2.4.1914* = [Brev fra Kultusministeriet i anl. af Rigsdagens Bureau 3.7.1913, vedlagt Bertelsen 19.3.1914]. Koncept i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.

- ★Brev-MKU 11.6.1914 = [Brev fra Kultusministeriet til Henrik Bertelsen om autorisationen af fremtidige udgaver af SRO]. Afskrift i RA: MKU, 2. Kt., kopibog 1914, nr. 4696. Koncept i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940. Cit. i *Bertelsen juni 1918*, s. 312.
- ★Brev-MKU 19.11.1914 = [Brev fra Kultusministeriet til Henrik Bertelsen med approbering af udkast til retskrivningsvejledning til SRO]. Koncept i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- ★Brev-MKU 16.1.1915 = [Brev fra Kultusministeriet til Gyldendal med meddelelse af betingelserne for autorisationen af SRO]. Genpart i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740. Koncept i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940. Ref. i *Bertelsen juni 1918*, s. 313 (og 312) og i *DRO 1923*, s. III (dér fejlagtigt med årstallet 1916). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.32.2.
- ★Brev-UVM 23.1.1917 = [Brev fra Undervisningsministeriets 1. Dep. til ministeriets 2. Dep. om proceduren i forb. med udsendelse af nye udgaver af SRO]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940. Koncept i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740.
- ★Brev-UVM 24.2.1917 = [Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. med svar på Brev 23.1.1917]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740. Koncept i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- ★Brev-UVM 1.3.1918 = [Brev fra Undervisningsministeriet til samtlige ministre og Rigsdagens Bureau med et eksemplar af den nye udg. af SRO (SRO 1918)]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- ★Brev-UVM 14.6.1918 = [Brev fra Undervisningsministeriet til samtlige ministerier med et eksemplar af SRO 1918 og med henstilling om at bruge ordbogens retskrivning]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- ★Brev-UVM 5.7.1918 = [Brev fra Undervisningsministeriets 1. Dep. til ministeriets 2. Dep. med anmodning om udtalelse om Larsen, N.A. 26.6.1918]. Koncept i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1918, nr. 1754.
- ★Brev-UVM 15.10.1918 = [Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. med svar på Brev 5.7.1918, bilagt Bertelsen 21.9.1918, og med anmodning om udtalelse om sammensætningen af et evt. retskrivningsudvalg]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1918, nr. 1754.
- ★Brev-UVM 23.12.1919 = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar (afslag) på Dansklærerforeningen 7.12.1919]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- ★Brev-UVM 31.3.1920 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Bertelsen, Rønning, N.A. Larsen, Sandfeld, Marius Kristensen, Poul Levin om beskikkelse som medlemmer (med Bertelsen som formand) af det samme dag nedsatte stående Retsskrivningsudvalg]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Ref. i *DRO 1923* ff., s. IV.
- ★Brev-UVM 14.4.1920 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Retsskrivningsudvalget med udvalgets kommissorium]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Afskrift i DSN: RUDvGlahder (fra ministeriet) og i *RUDvProt.*, s. 0 (ved Glahder, efter min.s. afskrift). Ref. i *DRO 1923* ff., s. IV. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.34.1.
- ★Brev-UVM 19.3.1921 = [Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep.

- med anmodning om udtalelse i anl. af Retskrivningsudvalget 12.3.1921]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.*
- **Brev-UVM 1.9.1921 = [Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. med erindring om Brev 19.3.1921]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.*
- **Brev-UVM 22.11.1921 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Gyldendal om ophør af autorisationen af SRO]. Ref. i DRO 1923 ff., s. IV.*
- **Brev-UVM 19.9.1931 = [Brev fra Undervisningsministeriet om overflytning fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet af beføjelsen til at autorisere stavemåder for stednavne]. Nævnt i Stednavneudvalget 22.2.1951.*
- **Brev-SM 9.4.1932 = [Brev fra Statsministeriet om overflytning fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet af beføjelsen til at autorisere stavemåder for stednavne]. Nævnt i Stednavneudvalget 22.2.1951.*
- **Brev 14.10.1932 = [Brev fra Folketingets formand til statsministeren om en ensartet retskrivning i Rigsdag og ministerier]. Kopi i FB: RigsdRetskr. 1913-1959, afskrift i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.*
- **Brev-SM 18.10.1932 = [Brev fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet om retskrivningen i Rigsdag og ministerier]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.*
- Brev-UVM 28.10.1932 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet med svar på Brev 18.10.1932]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.*
- **Brev-UVM 18.1.1933 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Retskrivningsudvalget med anmodning om udtalelse om visse retskrivningsspørgsmål]. Bilagt RigsdRetskr. 14.9.1931 og Ortografi i Indfødsret [1932?]. Afskrift i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162, og i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 1549.*
- **Brev-UVM 1.5.1933 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Rigsdagens Præsidium om ensartet retskrivning inden for ministerierne og Rigsdagen]. Bilagt Retskrivningsudvalget 13.2.1933. Orig. i FB: RigsdRetskr. 1913-1959. Afskrift i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162, og i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 1549.*
- **Brev-UVM 28.6.1933a = [Brev fra Undervisningsministeriet til samtlige ministerier om ensartet retskrivning inden for ministerierne og Rigsdagen]. Afskrifter i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 1549, og Brev 28.6.1933b (i FB: RigsdRetskr. 1913-1959). – Bilagt bl.a. Retskrivningsudvalget 13.2.1933. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.33.5.*
- Brev-UVM 28.6.1933b = [Brev fra Undervisningsministeriet til Rigsdagen Bureau med oplysning om udsendelsen af Brev 28.6.1933a]. Orig. i FB: RigsdRetskr. 1913-1959.*
- **Brev-UVM 7.11.1933 = [Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. med anmodning om udtalelse i anl. af Retskrivningsudvalget 31.10.1933]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.*
- **Brev-UVM 22.2.1934 = [Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. bilagt Ipsen, E.J. 21.9.1933 og Retskrivningsudvalget 6.2.1934]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.*

- ★Brev-UVM 8.7.1938 = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Retskrivningsudvalget 24.9.1937]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- ★Brev-KirM 28.4.1942 = [Brev fra Kirkeministeriet til Fyns Biskop med svar på Ringe Pastorat 11.4.1942]. Koncept i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726. Trykt i *Præsteforeningens Blad*, 1943, nr. 47.
- Brev-UVM 6.1.1943 = [Forespørgsel fra Undervisningsministeriet til Skautrup om hvorvidt han er villig til at lade sig beskikke som medlem af Retskrivningsudvalget]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 13.
- Brev-UVM 28.1.1943 = [Beskikkelse fra Undervisningsministeriet af Peter Skautrup som medlem af Retskrivningsudvalget]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 21.
- Brev-UVM 26.3.1943 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Brøndum-Nielsen og Rubow med forespørgsel om de vil lade sig beskikke som medlemmer af Retskrivningsudvalget]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- ★Brev-UVM 13.4.1943 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Retskrivningsudvalget med oplysning om at udvalget er forøget med Johs. Brøndum-Nielsen (som formand) og Paul V. Rubow, og med ændring i udvalgets kommissorium]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Afskrift i *RUdvProt.*, s. [104-106] og i DSN: RUdvSkautrup, s. 24. Ref. i *DRO 1943 ff.*, s.VI (med den forkerte dato 13.3.1943). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.34.12.
- ★Brev-UVM 6.10.1943 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Retskrivningsudvalget med anmodning om nærmere begrundelser for nogle af ændringsforslagene i Retskrivningsudvalget 20.9.1943]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- ★Brev-UVM 26.10.1943 = [Breve fra Undervisningsministeriet til K. Paludan-Müller og Retskrivningsudvalget med beskikkelse af Paludan-Müller som ministeriets repræsentant i udvalget og med meddelelse om at ministeriet tiltræder udvalgets indstilling af at den kommende udg. af *DRO* optrykkes uændret, og at evt. ændringer udskydes til efter krigen]. Samlet koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Afskrift (af brevet til Retskrivningsudvalget om *DRO*) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- ★Brev-JM 2.2.1944 = [Brev fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet med udtalelse om Tjæreby Pastorat 26.11.1943]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- ★Brev-UVM 28.2.1944 = [Brev fra Undervisningsministeriet til rektor for Birkerød Statsskole med afslag på Poulsen 10.1.1944]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- ★Brev-KirM 13.3.1944 = [Brev fra Kirkeministeriet til Roskilde Biskop med svar på Tjæreby Pastorat 26.11.1943]. Genpart i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- ★Brev 25.3.1944 = [Brev fra Trafikministeriet til Undervisningsministeriet med (videresendelse af) spørgsmål om stavemåden Cykel/Cykle]. Ref. i (bl.a.) Brev 17.5.1944.
- ★Brev-KirM 24.4.1944 = [Brev fra Kirkeministeriet til Roskilde Biskop med svar på Tjæreby Pastorat 26.3.1944]. Koncept i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- ★Brev-UVM 17.5.1944 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Trafikministeriet med svar på Brev 25.3.1944]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.

- *Brev-UVM 25.4.1946 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Brøndum-Nielsen med opfordring til at foranledige planlagt en eksperimentel undersøgelse af problemet store og små bogstaver]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Brev-UVM 1.8.1946 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Aarhus Akademi med svar på Andersen, Svend 12.6.1946]. Koncept og kopi i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- *Brev-UVM 20.11.1947 = [Brev fra Undervisningsministeriets 1. Dep. til 2. Dep. med udtalelse i anl. af Lund, Alfred 2.9.1947]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Brev-UVM 5.1.1948 = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Lund, Alfred 2.9.1947]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Brev-UVM 17.1.1948a = [Brev fra Undervisningsministeriet til undervisningsinspektorerne Højberg Christensen og Bjørneboe med anmodning om forslag til ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser mv. i forb. med en indskrænkning i brugen af de store bogstaver]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Brev-UVM 17.1.1948b = [Brev fra Undervisningsministeriets 2. Dep. til ministeriets 1. Dep. med underretning om Brev 17.1.1948a og henstilling til tilsvarende fremgangsmåde i 1. Dep.]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Brev-UVM 21.2.1948 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Skautrup, Glahder og Højberg Christensen med anmodning om at indtræde i et udvalg der skal udarbejde forslag til bekendtgørelse om ny retskrivning]. Koncept i Notat 13.1.1948 ff., s. 7-8 (håndskrevet) og i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II (maskinskrevet). Orig. (underskrevet af Hartvig Frisch) af brevet til Skautrup i DSN: RUdvSkautrup, s. 81.
- *Brev-UVM 24.2.1948 = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Københavns Bogtrykkerforening 20.2.1948]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Brev 28.2.1948 = [Brev fra handelsminister J.O. Krag til Undervisningsministeriet om de mulige konsekvenser for landets valutasituation af en evt. indførelse af å i stedet for aa]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.35.2 (note 100).
- *Brev-UVM 24.3.1948 = [Brev fra Undervisningsministeriet til undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne (med notits til Glahder) med bemyndigelse til sammen med Glahder at besvare spørgsmål vedr. anvendelsen af de nye retskrivningsregler]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., kopibog 1948 (brev 6226-6227).
- *Brev 29.5.1948 = [Brev fra Finansministeriet til de øvrige ministerier med anmodning om at finanslov 1949/50 må blive udfærdiget efter de nye retskrivningsregler]. Ref. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., journal 1948, nr. 1286¹.
- *Brev-KirM 14.7.1948 = [Brev fra Kirkeministeriet med foreløbigt svar på Tolstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948]. Kopi i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Brev-UVM 20.7.1948 = [Udkast til brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet om fortsat brug af aa i stedet for å i stednavne]. Koncept og kopi (begge påtegnet "Udgaar") i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.

- ★*Brev-UVM 16.8.1948* = [*Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Kongelige Teater og Kapel 10.8.1948*]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- ★*Brev-UVM 18.8.1948* = [*Brev fra Undervisningsministeriet til Kirkeministeriet med udtalelse i anl. af Kristkirkens Sognepræst 5.4.1948 og Tolstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- ★*Brev 24.8.1948* = [*Brev fra Finansministeriet til de øvrige ministerier om retskrivningen i forslag til finanslov for 1949/50*]. Orig. (spritduplikat) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II, og i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2355.
- ★*Brev-UVM 9.9.1948* = [*Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Herning Olie- etc. 3.5.1948*]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- ★*Brev-UVM 18.9.1948* = [*Brev fra undervisningsminister Hartvig Frisch til Skautrup med forespørgsel om evt. indtræden (sammen med Højberg Christensen og Glahder) i udvalg til udarbejdelse af ny udgave af DRO*]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 113.
- ★*Brev-KirM 21.9.1948* = [*Brev fra Kirkeministeriet til Københavns Biskop og Aalborg Biskop med svar på Kristkirkens Sognepræst 5.4.1948 og Tolstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948*]. Koncept og afskrift i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726. Kopi sendt til de øvrige biskopper, der formentlig har videresendt det til provsterne (jf. orig. duplikat af 27.9.1948 til provsterne i Århus Stift i DSN: RUdvSkautrup, s. 116).
- ★*Brev-UVM 24.9.1948* = [*Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet i anl. af Rigsdagens Bureau 8.7.1948, vedlagt Højberg Christensen 21.8.1948 og Glahder 16.8.1948*]. Koncept og kopi (påtegningsskrivelse) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.37.2.
- ★*Brev-UVM 27.9.1948* = [*Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Rigsdagens Bureau 24.9.1948 med henvisning til ministeriets manglende beføjelser på området*]. Orig. i RigsdRetskr. 1913-1959.
- ★*Brev-UVM 4.10.1948* = [*Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Dansklærerforeningen 16.8.1948 om brug af ny retskrivning i foreningens udgaver*]. Genpart i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II, og i DSN (sag 16/56). Desuden fyldigt citeret i *Gymnasiesk. 1952*, s. 402-403, og i *Dansklærerforeningen 1960*, s. 46.
- ★*Brev-UVM 18.10.1948a* = [*Brev fra Undervisningsministeriet til Retskrivningsudvalgets medlemmer om udvalgets ophævelse*]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Orig. i DSN: RUdvGlahder, i DSN: RUdvSkautrup, s. 122, og i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 1 (lægget "Undervisningsministeriet").
- ★*Brev-UVM 18.10.1948b* = [*Brev fra Undervisningsministeriet til Brøndum-Nielsen, Glahder, Højberg Christensen, Rubow og Skautrup om beskikkelse som medlemmer af RO-Udvalget-1948*]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Orig. i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 1 (lægget "Undervisningsministeriet") og i DSN: RUdvSkautrup, s. 123-124. Genpart i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264². Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.38.1.
- ★*Brev-UVM 5.11.1948* = [*Brev fra Undervisningsministeriet til Justitsministeriet med kom-*

- mentarer (efter anmodning fra Justitsministeriet) til retskrivningen i blanket til skilsmissebevil-
ling]. Orig. i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2355. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2.
Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Brev-JM 8.11.1948 = [Brev fra Justitsministeriet til Undervisningsministeriet med anmod-
ning om at genoverveje svaret i Brev 5.11.1948]. Kopi i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948,
nr. 2355.
- *Brev-UVM 11.11.1948 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Justitsministeriet om orto-
grafen i blanketter til skilsmissebevilling]. Orig. i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2355.
Koncept og afskrift i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Brev-SM 15.11.1948 = [Brev fra Statsministeriet til Gunnar Knudsen med svar på Sted-
navneudvalget 13.11.1948b]. Koncept i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Brev-UVM 25.11.1948 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Rigsarkivaren med svar på
Lindberg Nielsen 25.9.1948]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr.
2264³, del I.
- *Brev 6.12.1948 = [Brev fra Finansministeriet til Statsministeriet med anmodning om dis-
pensation mht. brug af ny retskrivning på terminsindbetalingskort mv. udfyldt ved hjælp af
Addressograph-anlæg]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 248.
- *Brev-JM 5.1.1949a = [Brev fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet med udt. i anl. af Tol-
strup-Stenum Pastorat 27.9.1948 og Århus Biskop 6.10.1948]. Orig. i RA: KirM, 1.
Kt., j.sag 1956, nr. 726. Koncept i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3847.
- *Brev-JM 5.1.1949b = [Brev fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet med udt. i anl. af Skov-
mand 22.10.1948]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726. Koncept i RA: JM,
1. Kt., j.sag 1948, nr. 3848.
- *Brev-JM 5.1.1949c = [Brev fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet med svar om ændring
af aa til å i efternavn i pas]. Koncept i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3777.
- *Brev-JM 5.1.1949d = [Brev fra Justitsministeriet til Undervisningsministeriet i anl. af RO-
Udvalget-1948 27.10.1948 om evt. ændring af aa til å i efternavne]. Orig. i RA: UVM,
2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Brev 13.1.1949 = [Brev fra Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet til Undervisningsmi-
nisteriet med spørgsmål om brugen af store og små bogstaver i direktoratets navn]. Resumé i
Journal jan. 1948 ff. (under nr. 2291).
- *Brev-UVM 21.1.1949 = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på spørgsmålet i RO-
Udvalget 1948 27.10.1948 om hvorvidt bærere af efternavne med aa kan ændre aa til å].
Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Brev-KirM feb. 1949 = [Brev fra Kirkeministeriet til Roskilde Biskop med svar på Jacobsen,
H.Th. 24.1.1949]. Koncept i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726. Brevet muligvis
ikke sendt.
- *Brev-SM 3.2.1949 = [Brev fra Statsministeriet til Finansministeriet med imødekommende
svar på Brev 6.12.1948]. Koncept i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 248.
- *Brev-UVM 10.2.1949 = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Hansen, Niels Th.
18.1.1949]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.

- *Brev-JM 11.2.1949 = [Brev fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet med udt. i anl. af Østerbølle Sognekalder 11.11.1948]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Brev-UVM 22.2.1949a = [Brev fra Undervisningsministeriet til Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet med svar på Brev 13.1.1949]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Brev-UVM 22.2.1949b = [Brev fra Undervisningsministeriet til Kirkeministeriet med svar i anl. af Vajsenhuset 4.2.1949 om optryk af Salmebogen med gammel retskrivning]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Brev-KirM 10.3.1949 = [Brev fra Kirkeministeriet med svar på Vajsenhuset 4.2.1949]. Kopi i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1952, nr. 1447.
- *Brev-KirM 22.3.1949 = [Brev fra Kirkeministeriet til Statsministeriet i anl. af Cirk. 17.1.1949 med spørgsmål om skrivemåden af fx Davids Kirke/kirke og om brugen af Herred/herred og Amt/amt som sidsteled i toleddede navne]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Brev-UVM 1.4.1949 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet med oversendelse af Bohn 7.3.1949]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 396.
- *Brev-SM 8.4.1949 = [Brev fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet med tilbagesendelse af Bohn 7.3.1949]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1949, nr. 242.
- *Brev-SM 4.5.1949 = [Brev fra Statsministeriet til Statstid. om stavemåden af Aabenraa og om navnets alfabetiske placering]. Afskrift i DSN: RUDvSkautrup, s. 134.
- *Brev-UVM 5.5.1949 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet med tilbagesendelse af sagen vedr. Bohn 7.3.1949 til afgørelse]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 396.
- *Brev-SM 9.5.1949 = [Brev fra Statsministeriet med svar på Bohn 7.3.1949]. Afskrift i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1949, nr. 242.
- *Brev-SM 21.6.1949 = [Brev fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet med spørgsmål (i anl. af Stednavneudvalget 15.6.1949) om skrivemåden af institutionsnavne der falder sammen med stedbetegnelser]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Brev-UVM 10.8.1949 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet i anl. af bl.a. Brev 21.6.1949 om skrivemåden af visse stednavne og institutionsnavne, bilagt Glahder 18.7.1949b]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Brev-KirM 19.8.1949 = [Brev fra Kirkeministeriet til Statsministeriet med forespørgsel om tidspunktet for indførelse af ny retskrivning ved førelse af kirkebøgerne]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Brev-KirM 25.8.1949 = [Brev fra Kirkeministeriet til Fyns Biskop med svar på Sønder Broby Pastorat 5.8.1949]. Koncept i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Brev-KirM 11.11.1949 = [Brev fra Kirkeministeriet til Aalborg Bisp med svar på Tolstrup-Stenum Pastorat 27.9.1948]. Koncept i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Brev-SM 23.11.1949a = [Brev fra Statsministeriet med svar på Tilsynet etc. 7.2.1949, Christiansen, Frits 9.2.1949 og Brev 22.3.1949 fra Kirkeministeriet om brug af store og små bogstaver i toleddede navne/betegnelser, bilagt Stednavneudvalget 16.2.1949, sa.

- 20.4.1949 og sa. 15.6.1949 samt Glahder 18.7.1949b]. Orig. (til Kirkeministeriet) i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726. Koncept og afskrift i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189. Desuden afskrifter i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II, og RigsdRetskr. 1913-1959. Udsendt 3.12.1949 som "stor udsendelse" til samtlige ministerier mv.
- **Brev-SM 23.11.1949b* = [Brev fra Statsministeriet til Kirkeministeriet med svar på Brev 19.8.1949 om fastsættelse af tidspunkt for indførelse af ny retskrivning ved førelse af kirkebøgerne]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726. Koncept i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189 (sammen med konceptet til *Brev 23.11.1949a*).
- **Brev-UVM 24.11.1949* = [Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet med svar i anl. af Dansk-grønlandsk ordbog 18.10.1949, vedlagt Højberg Christensen & Glahder 8.11.1949]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- **Brev-UVM 1.12.1949* = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Vedelsby 22.8.1949]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- **Brev-JM 3.1.1950* = [Brev fra Justitsministeriet til Kirkeministeriet med kommentarer til udkast til Cirk. 30.12.1949]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- **Brev-UVM 18.1.1950* = [Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet med udtalelse om "visse retskrivningsspørgsmål i forbindelse med kongelige personer"]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- **Brev-SM 24.3.1950* = [Brev fra Statsministeriet til Statstid. med svar på spørgsmål om visse retskrivningsspørgsmål i forbindelse med kongelige personer]. Afskrift i RigsdRetskr. 1913-1959 (i brev af 24.3.1950 fra Statsministeriet til Rigsdagens Bureau).
- **Brev-KirM 30.3.1950* = [Brev fra Kirkeministeriet til Århus Biskop med svar på Hads-Ning Herreders Provsti 9.2.1950]. Koncept i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- **Brev-UVM 3.6.1950* = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Haase 17.5.1950]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- **Brev-UVM 17.7.1950* = [Brev (bilagt Skautrup 9.2.1948) fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 ved dets formand, Højberg Christensen, med anmodning om udtalelse i anl. af Adresse 5.7.1950]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- **Brev-KirM 5.10.1950* = [Brev fra Kirkeministeriet til Roskilde Biskop med svar på Ars-Løve Herreders Provsti 17.8.1950]. Koncept i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- **Brev-UVM 28.5.1951* = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Kofoed 7.12.1950]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- **Brev-UVM 13.6.1951* = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Maach 16.4.1952]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- **Brev-SM 16.8.1951* = [Brev fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet med udtalelse om RO-Udvalget-1948 3.11.1950, med Stednavneudvalget 22.2.1951 og Brev 4.5.1949 som bilag]. Afskrift i DSN: RUdvSkautrup, s. 183.
- Brev-UVM 15.11.1951* = [Brev fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 med Brev 16.8.1951 (inkl. Stednavneudvalget 22.2.1951 og Brev 4.5.1949)]. Afskrift i DSN: RUdvSkautrup, efter s. 183.

- *Brev-UVM 3.4.1952 = [Brev fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 om underskrifterne på RO-Udvalget-1948 6.3.1952]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 200.
- *Brev-SM 2.5.1952 = [Brev fra Statsministeriet med svar på Swane 24.3.1952]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- *Brev-SM 17.7.1952 = [Brev fra Statsministeriet med svar på personligt fremført klage fra Jørgen Swane over retskrivningen på telegramkupon]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- *Brev-UVM 19.7.1952a = [Brev fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 om placeringen af å i alfabetet]. Afskrift (ved Glahder) i DSN: RUdvSkautrup, s. 206.
- Brev-UVM 19.7.1952b = [Brev fra Undervisningsministeriet til Lis Jacobsen om placeringen af å i alfabetet]. Afskrift (ved Glahder) i DSN: RUdvSkautrup, s. 206-207.
- *Brev-UVM 22.8.1952 = [Brev fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 om den nærmere forståelse af udvalgets indstilling (i RO-Udvalget-1948 6.3.1952) om at å placeres først i alfabetet]. Afskrift i DSN: RUdvSkautrup, s. 214.
- *Brev-UVM 3.8.1953 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Dansklærerforeningen om brug af ny retskrivning i foreningens udgaver]. Kopi og koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Citeret i Dansklærerforeningen 1960, s. 46-47.
- *Brev-UVM 25.11.1953a = [Brev fra Undervisningsministeriet til RO-Udvalget-1948 med oplysning om at ministeriet tiltræder udvalgets seneste indstilling]. Afskrift i DSN: RUdv-Skautrup, s. 290.
- *Brev-UVM 25.11.1953b = [Brev fra Undervisningsministeriet til medlemmerne af RO-Udvalget-1948 om udvalgets ophævelse]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 288, og i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 1 (lægget "Undervisningsministeriet").
- Brev-UVM 25.11.1953c = [Brev fra Undervisningsministeriet til Skautrup med forespørgsel om hvorvidt han er villig til at indtræde i et nyt retskrivningsordbogsudvalg]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 289.
- *Brev-UVM 30.11.1953 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Skautrup mfl. om beskikelse som medlemmer af et nyt retskrivningsordbogsudvalg (RO-Udvalget-1953)]. Orig. (af brevet til Skautrup) i DSN: RUdvSkautrup, s. 292. – De øvrige medlemmer er Højberg Christensen (formand), Glahder, Oxenvad og Hald.
- Brev-UVM 6.1.1955 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Højberg Christensen, Oxenvad, Hald, Skautrup og Glahder med udkast til vedtægter for Dansk Sprognævn til drøftelse på møde 10.1.1955]. Koncept (til folgebrevet) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴. – Jf. Bek. 29.4.1955.
- Brev-UVM 4.2.1955 = [Brev fra Undervisningsministeriet til en række institutioner med anmodning om at udpege repræsentanter til et dansk sprognævn, med vedtægterne for nævnet vedlagt]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴ (inkl. et eksemplar af vedtægterne med godkendelsespåtegning 27.1.1955 af J[ul.] B[omholt]).
- *Brev-SM 25.2.1955 = [Brev fra Statsministeriet til Undervisningsministeriet om fortsat brug af aa i stednavne og om placeringen af aa i alfabetiske opstillinger]. Ref. i (bl.a.) Brev 28.6.1955.

- *Brev-UVM 17.3.1955 = [Brev fra Undervisningsministeriet med beskikkelser af medlemmer af Dansk Sprognævn]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴.
- *Brev-UVM 28.6.1955 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet med svar på Brev 25.2.1955]. Kopi af afskrift i DSN (sag A 1 Å).
- *Brev-SM 22.9.1955 = [Brev fra Statsministeriet til Stednavneudvalget med anmodning om fornyet udtalelse om brugen af aa i danske stednavne og placeringen af aa i alfabetet]. Kopi i DSN (A 1 Å).
- *Brev-UVM 27.9.1955 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Skautrup (som formand for Dansk Sprognævn) med bemyndigelse til nævnet til i RO1 1955 at afvige fra Bek. 22.3.1948 mht. to detailpunkter og med tilslutning til at man i RO1 nøjes med en henvisning til Bek. 22.3.1948 i stedet for at aftrykke hele bek.]. Kopi i DSN (sag A 1).
- *Brev-UVM 25.6.1956 = [Afslag fra Undervisningsministeriet på Adresse 15.8.1955 fra Dansk Sprogværn]. Kopi i DSN (sag 23a/55).
- *Brev-KirM 29.6.1956 = [Brev fra Kirkeministeriet til Det kgl. Våsenhus om Dansk Sprogværns anmodning om udgivelse af oplag af Den Danske Salmebog med gammel retskrivning]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1955, nr. 2364.
- *Brev-SM 28.12.1956 = [Brev (i Brev 25.1.1960 omtalt som cirkulæreskrivelse) fra Statsministeriet til samtlige øvrige ministerier og styrelser om retskrivningen i Statstid., vedlagt Statstid.-Regler, nr. 3 (1.12.1956)]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Brev-SM 16.1.1957 = [Brev fra Statsministeriet til Dansk Sprognævn med anmodning om udtalelse om brugen af store bogstaver i navne på offentlige institutioner]. Orig. i DSN (sag 5/57).
- *Brev-SM 31.1.1957 = [Brev fra Statsministeriet til Folketingets Bureau med anmodning om udtalelse på baggrund af Dansk Sprognævn 17.11.1956, der er meddelt i afskrift]. Kopi i FB: RigsdRetskr. 1913-1959.
- *Brev-KirM 4.11.1957 = [Brev fra Kirkeministeriet til hrs. E. Clan som kurator for Våsenhuset med svar om retskrivningen i den af Dansk Sprogværn planlagte udgave af Salmebogen med gammel retskrivning]. Kopi i BrøndumNRetskr., kassel 2 (lægget "H.G. Carlsen").
- *Brev-KirM 14.11.1957 = [Brev fra Kirkeministeriet til Brøndum-Nielsen om fastlæggelse af Dansk Sprogværns beføjelser mht. at ændre retskrivningen i foreningens udgave af Den danske Salmebog]. Orig. i BrøndumNRetskr., kassel 2 (lægget "Kirkeministeriet").
- *Brev feb. 1958a = [Brev fra Indenrigsministeriet til Statsministeriet i anl. af et oversendt udkast til Stednavneliste 1958]. Afskrift (sendt til Brøndum-Nielsen med folgebrev 17.2.1958) i KB: BrøndumNRetskr., kassel 2 (lægget "H.G. Carlsen").
- *Brev feb. 1958b = [Brev fra Indenrigsministeriet til amtmanden over Århus Amt med svar på spørgsmål (i et brev af 5.8.1957 i anl. af udkast til Stednavneliste 1958) om regler for ændring af kommunenavne]. Afskrift (sendt til Brøndum-Nielsen med folgebrev 17.2.1958) i KB: BrøndumNRetskr., kassel 2 (lægget "H.G. Carlsen").
- *Brev-SM 4.12.1958 = [Brev fra Statsministeriet med svar på Vejdirektoratet 31.10.1958]. Koncept i RA: SM, Dep., j.sag 1958, nr. 145¹.

- *Brev-UVM 23.2.1959 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Statsministeriet med oplysning om at man ikke vil ændre Bek. 22.3.1948, og med henstilling om at ændre Bek. 2.7.1948 svarende til forslaget i Dansk Sprognævn 1.11.1957 vedr. brugen af store bogstaver i navne på offentlige institutioner]. Afskrift i DSN (sag 5/57). Ref. (kort) i DSNÅrsb. 1959/60, s. 11.
- *Brev-SM 30.9.1959 = [Brev fra Statsministeriet til Dansk Sprognævn med betænkeligheder ved at følge forslaget i Dansk Sprognævn 1.11.1957 og med anmodning om fornyet udtalelse i sagen]. Orig. i DSN (sag 5/57). Ref. og cit. i DSNÅrsb. 1959/60, s. 11.
- *Brev-SM 25.1.1960 = [Brev fra Statsministeriet til samtlige øvrige ministerier og styrelser om retskrivningen i Statstid., vedlagt Statstid.-Regler, nr. 4 (1.1.1960)]. Kopi i DSN (sag 5/57).
- *Brev-UVM 10.5.1962 = [Brev fra Undervisningsministeriet til undervisningsministerierne i Finland, Island, Norge og Sverige med meddelelse om at Danmark ikke kan støtte forslaget om fælles alfabet i Norden (jf. Dansk Sprognævn 6.12.1961)]. Kopi i DSN (sag 51/612).
- *Brev-SM 14.10.1964 = [Brev fra Statsministeriet til Ministeriet for Kulturelle Anliggender]. Kopi i DSN (sag A 57).
- *Brev-SM 16.10.1964 = [Brev fra Statsministeriet til samtlige øvrige ministerier og styrelser]. Kopi i DSN (sag A 57).
- *Brev-MKA 9.12.1975 = [Brev fra Kulturministeriet med svar på Dansk Sprognævn 17.1.1975 vedrørende en evt. autorisation af Retskrivningsordbogen]. Orig. i DSN (sag A 1 B). Ref. i DSNRefAU, 1975/76, s. 61 (møde 12.12.1975).
- *Brev-MKA 8.10.1979 = [Brev fra Kulturministeriet (Niels Matthiasen) til Aalborg Byråd med oplysning om at spørgsmålet om en evt. ændring af Ålborg til Aalborg vil blive forelagt Stednavneudvalget]. Ref. i Brev 20.1.1981.
- Brev-MKA 27.6.1980 = [Brev fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn med anmodning om en udtalelse om en evt. ændring af Ålborg til Aalborg]. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Brev-MKA 20.1.1981 = [Brev fra Kulturministeriet (Lise Østergaard) til Aalborg Byråd med afvisning af byrådets henstilling af 25.9.1979]. Kopi i DSN (sag 1980/104) .
- *Brev-MKA 24.3.1981 = [Brev fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn og Stednavneudvalget med anmodning om fornyede udtalelser om en evt. ændring af Ålborg til Aalborg]. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Brev-MKA 24.7.1981 = [Brev fra Kulturministeriet (Lise Østergaard) til Aalborg Byråd med fastholdelse af svaret i Brev 20.1.1981]. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Brev-KirM 13.8.1981 = [Brev fra Kirkeministeriet med svar på spørgsmål (af 13.7.1981 fra Vojens-Christiansfeld Provsti) om den fortsatte gyldighed af Cirk. 30.12.1949]. Kopi i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Brev-UVM 17.3.1982 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Dansk Sprognævn med anmodning om udtalelse om bl.a. ”en ændret rigtighedsopfattelse over for især skriftlig fremstilling” og om evt. accept af flere ”alternative retstavningsformer” i anl. af den afsluttende redegørelse vedr. modersmålsopgaven fra Det Centrale Uddannelsesråd (CUR)]. Orig. i DSN (sag B 1980/3).

- *Brev-MKA 5.8.1982 = [Brev fra Kulturministeriet med svar på Dansk Sprognævn 29.7.1982, bl.a. med anmodning om udtalelse fra nævnet om brugen af Aa i navnene på statsinstitutionerne Ålborg Lufthavn og Ålborg Universitetscenter]. Kopi i DSN (sag 1980/104). Ref. i DSNÅrsb. 1982, s. 4.
- *Brev-MKA 19.10.1982 = [Brev fra Kulturministeriet til Justitsministeriet, Ministeriet for Offentlige Arbejder, Undervisningsministeriet og Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf med henstilling om at foranledige at statsinstitutioner i Ålborg og andre byer med å følger den statslige retskrivning på skilte, brevpapir mv. og bruger å og ikke aa]. Kopier i DSN (sag 1980/104). Ref. i DSNÅrsb. 1982, s. 5 (noten).
- *Brev-MKA 21.10.1983 = [Brev fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn og Stednavneudvalget med meddelelse om at man agter at skrive til Undervisningsministeriet om mulighederne for at ændre Bek. 22.3.1948 eller Cirk. 23.2.1956 for at imødekomme Ålborgs ønske om skrivemåden med Aa]. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Brev-UVM 3.7.1984 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Nordisk Ministerråd, Sekretariatet for Nordisk Kulturelt Samarbejde, i anl. af Nordisk Sprogsekretariat 13.12.1983]. Kopi i DSN (sag A 51).
- *Brev-MKA 4.6.1985 = [Brev fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn med oplysning om at ministeriet har taget nævnets erklæring af 31.5.1985 til efterretning]. Orig. i DSN (sag A 1).
- *Brev-MKA 15.7.1985 = [Brev fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn med anmodning om redegørelse for de påtænkte ændringer i den nye Retskrivningsordbog]. Orig. i DSN (sag A 1).
- *Brev-MKA-UVM 28.8.1985 = [Brev fra kulturminister Mimi Stilling Jakobsen og undervisningsminister Bertel Haarder til Dansk Sprognævn med henstilling om at det planlagte antal af dobbeltformer i den nye Retskrivningsordbog reduceres]. Orig. i DSN (sag A 1).
- *Brev-UVM 30.9.1985 = [Brev fra undervisningsminister Bertel Haarder til Dansk Sprognævn med tilslutning til nævnets planer i brev af 20.9.1985 om reduktion af antallet af dobbeltformer i den nye udgave af Retskrivningsordbogen]. Orig. i DSN (sag A 1).
- *Brev-MKA 2.10.1985 = [Brev fra kulturminister Mimi Stilling Jakobsen til Dansk Sprognævn med tilslutning til nævnets planer i brev af 20.9.1985 om reduktion af antallet af dobbeltformer i den nye udgave af Retskrivningsordbogen]. Orig. i DSN (sag A 1).
- *Brev-UVM 7.11.1985 = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Dansk Sprognævn 30.10.1985 om skolernes brug af å/aa i stednavne]. Orig. i DSN (sag A 1).
- *Brev-UVM 17.10.1986 = [Brev fra Undervisningsministeriet, Direktoratet for Folkeskolen og Seminarier m.v., Folkeskolens Afsluttende Prøver, til skolemyndighederne og samtlige skoler og kurser som afholder folkeskolens afsluttende prøver]. Kopi i DSN (sag A 1).
- *Brev-SM 18.11.1986 = [Brev fra Statsministeriet (ministersekretæren) til ministersekretærerne i de øvrige ministerier med opfordring til at følge RO2 1986 i manuskripter mv. til FolketT.]. Kopi i DSN (sag A 1).
- *Brev 23.3.1987 = [Brev fra Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf til samtlige rektorer og forstandere om Retskrivningsordbogen og Nudansk Ordbog]. Kopi i DSN (sag A 1).

- ★Brev 15.7.1987 = [Brev fra trafikminister Frode Nør Christensen til Nordjyllands Amtsråd om brugen af aa i stedet for å i stednavne på vejvisningstavler]. Kopi i DSN (sag A 2).
- ★Brev 31.8.1987 = [Brev fra Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf til Dansk Sprognævn i anl. af Dansk Sprognævn 16.6.1987]. Orig. i DSN (sag A 1).
- ★Brev 3.9.1991 = [Brev fra boligminister Svend Erik Hovmand med svar på Aalborg Byråd 28.1.1991 om Aalborg/Ålborg i ejerlavsbetegnelser]. Kopi i DSN (sag A 1 Å).
- ★Brev-UVM 17.7.1992 = [Brev fra undervisningsminister Bertel Haarder til kulturminister Grethe Rostbøll om en ny samlet retskrivningsbekendtgørelse]. Med Dybdal 4.6.1992 som bilag. Kopi i DSN (sag A 2).
- ★Brev 4.9.1992 = [Brev fra Civilretsdirektoratet til Dansk Sprognævn om nævnets holdning til en evt. ophævelse af Cirk. 30.12.1949 og Cirk. 9.2.1950]. Orig. i DSN (sag 1992/291).
- ★Brev-MKA 26.1.1995 = [Brev fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn om en ny samlet retskrivningsbekendtgørelse]. Orig. i DSN (sag A 2).
- ★Brev-UVM 9.2.1995 = [Brev fra Undervisningsministeriet (Uffe Gravers Petersen) med svar på Jørgensen, Charlotte 9.12.1994 om kommareglerne i RO2 1996]. Kopi i DSN (sag A 1 G).
- ★Brev-MKA 12.6.1995 = [Brev fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn med accept af nævnets tilbud i Dansk Sprognævn 6.6.1995]. Kopi i DSN (sag A 2).
- ★Brev-MKA 22.12.1995 = [Brev fra Kulturministeriet til Dansk Sprognævn med anmodning om udtalelse i anl. af Aabenraa Erhvervscenter 4.12.1995]. Orig. i DSN (sag 1995/194).
- ★Brev-MKA 30.1.1996 = [Brev fra Kulturministeriet til Aabenraa Erhvervscenter med svar om alfabetiseringen af Aabenraa]. Kopi i DSN (sag 1995/194). Ref. i NFS 1997/4, s. 6, og i Galberg Jacobsen 2005b, s. 43.
- ★Brev 20.12.1996 = [Brev fra Folkeskoleafdelingen, Undervisningsministeriet, til Juridisk-Uddannelsespolitisk Sekretariat, Undervisningsministeriet, om Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 med henblik på brug af ordbøger ved folkeskolens afsluttende prøver]. Kopi i DSN (sag A 2).
- ★Brev-MKA 29.1.1997 = [Brev fra Kulturministeriet til Undervisningsministeriet med bemærkninger til Gyldendal 6.12.1996]. Fejlagtigt dat. 29.1.1996. Kopi i DSN (sag A 57).
- ★Brev-UVM 3.3.1997 = [Brev fra Undervisningsministeriet med svar på Gyldendal 11.2.1997]. Kopi i DSN (sag A 2).
- ★Brev-JM 17.6.1997 = [Brev fra Justitsministeriet til samtlige ministerier om kommateringen i love mv.]. Kopi i DSN (sag A 2).
- ★Brev-MKA 23.10.1997 = [Brev fra Kulturministeriet til Stednavneudvalget om proceduren ved indstilling om autorisation af stednavne]. Kopi i DSN (sag A 63).
- Brev-UVM 12.1.1998a = [Brev fra Undervisningsministeriet, Universitetsafdelingen, med svar på Københavns Universitet 16.11.1997 om Lov-Retskr. 14.5.1997]. Kopi i DSN (sag A 2).
- ★Brev-UVM 12.1.1998b = [Brev fra Undervisningsministeriet, Universitetsafdelingen, til de højere og videregående uddannelsesinstitutioner mfl. om Lov-Retskr. 14.5.1997]. Kopi i DSN (sag A 2).

- Brev-UVM 16.2.1998* = [Brev fra Undervisningsministeriet, Universitetsafdelingen, med svar på Handelshøjskolen i København 4.2.1998]. Kopi i DSN (sag A 2).
- **Brev-UVM 20.9.1999* = [Brev fra Undervisningsministeriet (uddannelsesdirektør Jarl Damgaard, Uddannelsesstyrelsen) med svar på Dansk Sprognævn 3.9.1999]. Orig. i DSN (sag B 1999/1).
- **Brev-UVM 20.12.1999* = [Brev fra undervisningsminister Margrethe Vestager med svar på Dansk Sprognævn 7.12.1999]. Orig. i DSN (sag B 1999/1).
- **Brev-UVM 7.11.2000* = [Brev fra Undervisningsministeriets Juridiske Kontor (Karin Vraa) med svar på spørgsmål fra Området for Grundskolen om brugen af nyt komma i opgaveformuleringer ved de afsluttende prøver]. Kopi i DSN (sag B 1999/1).
- **Brev-MKA 10.1.2001* = [Brev fra kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen med svar på Dansk Sprognævn 14.12.2000]. Orig. i DSN (sag B 1999/1).
- **Brev-UVM 19.3.2003* = [Brev fra Undervisningsministeriet til Kulturministeriet om Dansk Sprognævn 2.10.2002]. Orig. i DSN (sag A 1).
- **Brev-UVM 19.12.2003* = [Brev fra undervisningsminister Ulla Tørnæs til kulturminister Brian Mikkelsen med udtalelse om Dansk Sprognævns forslag til et kommakompromis (Dansk Sprognævn 12.6.2003)]. Kopi i DSN (sag B 2003/6).
- Brink, Lars; Lund, Jørn 1975: *Dansk Rigmål. Lydudviklingen siden 1840 med særligt henblik på sociolekterne i København*. Bd. 1-2. Specielt s. 735-742: "§ 135. Om indflydelse fra skriften i vor periode".
- Brink, Lars mfl. 1991: *Den Store Danske Udtaleordbog*. – Fork.: SDU.
- Brink-Jacobsen, Therese juli 2000: *Majonæsekrigen. En afhandling om danskernes holdning til og viden om retstavning*. Speciale, Københavns Universitet.
- Brink-Jacobsen, Therese dec. 2000: "Majonæsekrigen 1985-86 – om danskernes holdning til og viden om retstavning". *Mål&M.*, 23. årg., nr. 4, s. 8-13.
- Brinkmann Thomasen, Birgitte dec. 1999: "Om ord og ordformer som glider ud af Retskrivningsordbogen". *NFS 1999/4*, s. 6-8.
- Brinkmann Thomasen, Birgitte 7.6.2000 = BBT: [Grundstoffer i Retskrivningsordbogen, med lister over grundstoffer som er med hhv. ikke med i RO2 1996]. Kopi i DSN (sag 1980/92). – Oplæg til DSN-AU.
- Brinkmann Thomasen, Birgitte → Galberg Jacobsen & Brinkmann Thomasen 27.10.1998, → sa. 2.12.1998a, → sa. 2.12.1998b, → Jørgensen, Bent; Brinkmann Thomasen & Ågerup 2001.
- Brinkmann Thomasen, Birgitte; Schack, Jørgen [17.1.2001] = BBT, JS [på vegne af Sprognævnets forskningsinstitut]: *Rør blot ikke ved min gamle norm*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU (til møde 26.1.2001).
- *Brix, Chr. 30.4.1888: [Brev til Kultusministeriet som formand for Examenskommissionen for Skolelærerexamen med svar på Brev 12.4.1888]. Orig. i RA: RKomm1885.
- Broby, Erik [= Lucianus Kofod] 1864: *Modersmålets sproglære og retskrivning til brug ved højere skoler, seminarier og selvundervisning*.
- Brodersen, N. Chr. → Kofod 1866.

- Brusgaard, Aage 13.12.1996: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (13)]. Folketinget (ordførertale, Fremskridtspartiet). Trykt i *FolketT.* 1996-97, s. 2532.
- Bruun, Søren 1968: "Nogle begrundelser for brugen af pausekommatering i folkeskolen og erfaringer gjort undervejs". *MeddDanskl.*, s. 227-234.
- Brüel, Sven → *Adresse okt. 1954.*
- Brøchner-Larsen, Chr. 1888: *Svar til Hr. Ernst von der Recke og Et Foredrag i "Pædagogisk Selskab". To Indlæg i Retskrivningsstriden.*
- Brøchner-Larsen, Chr. → *Adresse 4.12.1871.*
- Brøkner Christiansen, Peter; Hedal, Inge 1976: *Om grammatisk komma.*
- Brøndal, Viggo 1937: "Edwin Jessen". *Fra Rask til Wimmer 1937*, s. 75-82.
- Brøndsted, C.G. → *Adresse 30.4.1867.*
- Brøndsted, Gustav 1950: *Vår Retskrivning. Overvejelser og Oplysninger.* Hellerup. (= *Sprø.* 1358).
- *Brøndsted, H.V. 1.2.1944: [Brev (i sin egenskab af rektor for Birkerød Statsskole) til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Poulsen 10.1.1944]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- Brøndum-Nielsen, Johs. 11.12.1934: "Om Retskrivningsreformer". *SNFÅrsb. 1934*, 1935, s. 8-9 (foredrag 11.12.1934). (= *Sprø.* 373).
- Brøndum-Nielsen, Johs. 17.1.1937: "Fra Sprogets Verden". *Nat.* (= *Sprø.* 420).
- Brøndum-Nielsen, Johs. 7.4.1943 og 9.4.1943: "Skal vi ud i en ny Retskrivningsstrid?". I-II. *Nat.*, kronik. (= *Sprø.* 854).
- Brøndum-Nielsen, Johs. 17.10.1945 = *Forslag til Retskrivningsregler [for Stednavne]*. Udsendt 17.10.1945 til medlemmerne af Stednavneudvalget (drøftet 3.12.1945 sammen med *Skautrup 17.10.1945*). Kopi (duplikeret) i DSN: SUDvSkautrup, s. 269-272 (tidligere gennemslagskopi smst., s. 210-213 (med datoen 8.3.1945)).
- Brøndum-Nielsen, Johs. 23.3.1948: "I den 11. Time". *Pol.*, kronik. (= *Sprø.* 1215).
- Brøndum-Nielsen, Johs. 2.4.1948: "Et Gensvar". *Pol.* (= *Sprø.* 1223).
- Brøndum-Nielsen, Johs. 1.2.1950: [Brev til Flemming Hvidberg med forskelligt materiale vedrørende retskrivningsreformen]. Orig. (kun af folgebrevet) i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 1 (lægget "Johs. Brøndum-Nielsen til Fl. Friis Hvidberg").
- *Brøndum-Nielsen, Johs. 25.5.1950: [Brev til Højberg Christensen med svar på Højberg Christensen 22.5.1950]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- *Brøndum-Nielsen, Johs. 9.6.1950: [Brev til Højberg Christensen i forlængelse af Brøndum-Nielsen 25.5.1950]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- Brøndum-Nielsen, Johs. 10.3.1955 = "Organiseret Modstand mod smaa Bogstaver". *Jyll-P.* (= *Sprø.* 1580). – Med udt. af Johs. Brøndum-Nielsen (som formand for Dansk Sprogvern).
- Brøndum-Nielsen, Johs. april 1955: "Saa herlig vidt har vi bragt det". *DSVærn*, bd. 1, nr. 1, s. 5-8. (= *Sprø.* 1584, jf. *Sprø.* 1585).
- Brøndum-Nielsen, Johs. 27.10.1955: [Brev til Skautrup om kunne/kunde, skulle/skulde og ville/vilde i anl. af Adresse 15.8.1955]. Orig. i DSN (sag 23a/55).

- Brøndum-Nielsen, Johs. dec. 1956: "En Trusel mod vore Stednavne". *DSVærn*, bd. 1, nr. 6, s. 3-4. (Jf. *Sprø*. 1585).
- Brøndum-Nielsen, Johs. → *Adresse* 16.2.1953, → *Adresse* 15.8.1955, → *Adresse* 28.10.1955, → *Brandstrup mfl.* 17.3.1951, → BrøndumNRetskr., → *Dansk Retskrivningsforening feb. 1918*, → Jensen, Ewart 1954-1970, → *Glahder & Brøndum-Nielsen* 26.11.1955, → Nyrop-Christensen 1957-1961, → *Retskrivningsudvalget* 12.3.1946, → *Skautrup mfl.* 18.3.1948, → *SkiveVbl.* 22.-30.6.1922.
- Brøndum-Nielsen, Johs.; Frisch, Hartvig 16.3.1949 = "Krav om Ophævelse af den nye Retskrivning". *Nat.* (= *Sprø*. 1282). – Med udt. af Brøndum-Nielsen og Frisch.
- Brøndum-Nielsen, Johs.; Glahder, Jørgen 14.1.1948 = "Hartvig Frisch gik udenom Problemet Kaalund-Jørgensen". *Inf.* (= *Sprø*. 1154). – Med udt. af Brøndum-Nielsen og Glahder.
- Brøndum-Nielsen, Johs.; Læssøe Müller, P.; Rubow, Paul V. 13.2.1953: [*Brev med opfordring til at "samtlige Gruppe-Medlemmer" underskriver Adresse 16.2.1953*]. Kopi (duplikeret) i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 1 (lægget "Skrivelser fra Dansk Sprogværn").
- *Brøndum-Nielsen, Johs. mfl. [15.3.1949]: *Det danske Skriftsprog*. Udat. pjece, 4 s., udsendt 15.3.1949. Orig. i DSN og i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 1 (lægget "Det danske Skriftsprog"). Gengivet i *Jyll-P.* 16.3.1949 ("En kraftig Protest mod den nye Retskrivning"). Foruden af Brøndum-Nielsen underskrevet af: J. Byskov, Chr. Elling, Emil Frederiksen, Martin A. Hansen, Flemming Hvidberg, Johannes Jørgensen, Kelvin Lindemann, P. Læssøe Müller, Jacob Paludan, Paul V. Rubow, K. Schmidt-Phiseldeck og Johan Wøller. (= *Sprø*. 1281). – Jf. *Blixen-Finecke* 23.-24.3.1938 og *Brandstrup mfl.* 17.3.1951.
- *Brøndum-Nielsen, Johs. mfl. 9.4.1951: [*Udtalelse fra professorer ved Københavns Universitets filosofiske Fakultet med afvisning af forslaget i Kofoed 7.12.1950*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I. – Underskrevet af Brøndum-Nielsen, Jón Helgason, Ejnar Thomsen og FJ. Billeskov Jansen.
- *Brøndum-Nielsen, Johs.; Rubow, Paul V. 16.12.1952 = [*Mindretalsudtalelse som medlemmer af RO-Udvalget-1948 om å's placering i alfabetet*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 247-248.
- Brøndum-Nielsen, Johs.; Rubow, Paul V. marts 1957: [*Om kunne/kunde, skulle/skulde og ville/vilde til drøftelse i møde i Videnskabernes Selskabs historisk-filosofiske Klasse*]. Kopi (duplikeret) i BrøndumNRetskr., kapsel 1 (unavngivet læg efter lægget "Udkast til henvendelse til Undervisnings- og kirkeministeren").
- *Brøndum-Nielsen, Johs.; Skautrup, Peter; Rubow, Paul V. [17].6.1947: [*Brev til Undervisningsministeriet med meddelelse om at de ønsker at udtræde af Retskrivningsudvalget hvis Kaalund-Jørgensen forbliver som medlem*]. Orig., dat. juni 1947, modt. i ministeriet 17.6.1947, i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Afskrift i DSN: RUdvSkautrup, s. 44.
- BrøndumNRetskr. = Papirer og udklip på KB især vedr. retskrivningsreformen 1948

- og foreningen Dansk Sprogvern 1955 ff. NKS 2777, 2E (4 kapsler: 1. Sager og manuskripter; 2. Breve; 3. Udklip om retskrivning; 4. Udklip (eksempler).
- Bugge, Sophus → GrundtvigRetskr.
- Bundgaard Pedersen, Jette okt. 2002: "Danske produktionsordbøger". Foredrag. Trykt i Widell, Peter; Kunøe, Mette (red.): *9. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Aarhus Universitet 10.-11. oktober 2002*. Århus 2003. S. 231-238.
- Buur, Chr. okt. 1920: "Retskrivningsspørgsmaal". *VorUng.*, s. 325-329. (= *Sprø.* 149).
- Buur, Chr. jan.-feb. 1931: "Retskrivningsspørgsmaalet". *VorUng.*, 1930-31, s. 337-343 og 385-394. (= *Sprø.* 294).
- Buur, Chr. → *Dansk Retskrivningsforening feb. 1918*.
- Bymæssige Kommuner → Se Foreningen Bymæssige Kommuner.
- Byskov, J. 1910: *Dansk Sproglære. Anbefalet af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet*. 2. udg. 1912, 3. udg. 1923, 4. udg. (Gjedved, Eget Forlag) 1943.
- Byskov, J. 8.3.1911: [Brev med svar på Thorsen 6.3.1911]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 80-82.
- Byskov, J. 16.10.1911: [Brev til Thorsen med bemærkning om baggrunden for Byskov nov. 1911]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 86-87.
- Byskov, J. nov. 1911: "De store Bogstaver". *Hj&Sk.*, s. 325-338. Optr. i *Gjedved Seminarium. Aarsberetning 1914-15*, 1916, s. 67-78, og udsendt som selvstændig pjece 1916. (= *Sprø.* 63).
- Byskov, J. 16.10.1912: [Brev til Thorsen i anl. af sa. 10.10.1912, bl.a. med bemærkning om jy(d)sk]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 160-161.
- Byskov, J. 26.11.1912: [Brev til Thorsen i anl. af sa. 25.11.1912, bl.a. med kritik af ændringen jydsk > jysk i SRO]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 170.
- Byskov, J. 28.11.1912: [Brev til Thorsen i anl. af sa. 27.11.1912, bl.a. med svar på bagud/bag ude mv. og med afsluttende kommentar om jy(d)sk (og ty(d)sk)]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 172-173.
- Byskov, J. 1913: *Modersmaalet*. Nye opl. 1918, 1929, 1942, 1947. (= *Sprø.* 69).
- Byskov, J. 1.6.1913: [Brev til Thorsen med kritik af skrivemåderne anselig, undseelig, Anselse, Undselse i SRO]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 186-187.
- Byskov, J. 5.6.1913: [Brev med svar på Thorsen 4.6.1913 med fortsat kritik af anselig mv. og med bemærkning om idag/i dag]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 188-189.
- Byskov, J. 1918: *Fremmed- og Retskrivningsordbog med en kortfattet Retskrivningsvejledning*. Nye udg. 1927, 1937, 1939, 1942, 1945 og 1946.
- Byskov, J. maj 1918: "Den autoriserede Retskrivning". *VorUng.*, s. 243-245. (= *Sprø.* 122).
- Byskov, J. 1922. *Store og smaa Bogstaver*. (= *Sprø.* 198).
- Byskov, J. 1930: "[Indledning til P.K.Thorsens brevveksling med J.Byskov]". *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 3-9.
- Byskov, J. 1939: "Retskrivningslære". *Alverdens Viden om Naturen og Menneskelivet*, bd. 3, s. 425-432. (= *Sprø.* 504).

Byskov, J. 1948: *Oplevelser og Betragtninger*.

Byskov, J. → *Brandstrup mfl. 17.3.1951*, → *Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949*, → *Thorsen-AfhBr*.

Byskov, J.; Kaalund-Jørgensen, F.C. 19.9.1939 = Torpe, Chr.: "Hvorfor skal Retskrivningen ikke være konservativ? Fhv. Minister Byskov og Skolekonsulent Kaalund-Jørgensen diskuterer". *BerlTid*.

Bärens, J.H. 1805: *Dansk Grammatik for Indfødte*. Ny udg. 1806.

Bärens, J.H. 30.11.1811 = Bærens: "Ideer om en lovbeftet Retskrivningslære. (oplæst den 30 November 1811)". *Det skandinaviske Litteraturselskabs Skrifter*, 8. årg., 1812, s. 302-411. Delvis (dvs. s. 302-332) optr. med titlen "Hvorvidt har Staten Ret til at befale en vis Retskrivning?" i *Penia eller Blade for Skole- Industrie- Medicinal- og Fattigvæsen*, 1813, s. 145-153 (nr. 10, 31.5.1813), 161-173 (nr. 11, 15.6.1813) og 186-192 (nr. 12, 25.6.1813). – Bärens dør inden udsendelsen af nr. 13, 16.7.1813 (mindeord s. 197-200).

Bärens, J.H. 1812 → *Bärens 30.11.1811*.

Bøgh, M.F.G. 1795: *Udtag af den danske Sproglære til Brug ved Underviisning*. 2. opl. 1800, 3. opl. 1808, 4. opl. 1825.

Bøgh, M.F.G. juni 1805: "Forslag om en Lov-Commission for det danske Sprogs Retskrivning". *Minerva*, s. 301-314.

Bøgh, M.F.G. 1807: *Almindelig Dansk-orthografisk Undersøgelse. Et Forsøg*.

Bøgh, M.F.G. 1812: "IX. Om vore Bogstavers Navne". Mønster, P.H.; Gutfeldt, C.F. (udg.): *Videnskabelige Forhandlinger ved Siællands Stifts Landemode*, bd. 1, s. 244-271.

Bøgh, M.F.G. 1822: *Dansk Retskrivningslære, foredraget som selvstændig videnskabelig Lære; et Forsøg*.

*Børghlum Pastorat 13.12.1948 = [Brev til Kirkeministeriet med spørgsmål om mulighederne for ændring i kirkebogen af aa til å i navne og for udstedelse af attester med å]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.

Baadsgaard, Hans Peter 13.12.1996: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (2)]. Folketinget (ordførertale, Socialdemokratiet). Trykt i *FolktT* 1996-97, s. 2528. – Specielt om *Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*.

Baadsgaard, Hans Peter 3.4.1997: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (25)]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT* 1996-97, s. 5254.

C

C. 6.11.1872: ""Dansk Haandordbog med den af Cultusministeriet anbefalede Retskrivning", udarbejdet af Sv. Grundtvig. (Reitzels Forlag)". *BerlTid*.

C. 29.11.1872: "[Gensvar på Grundtvig 13.11.1872]". *BerlTid*.

des Campeaux 1787: *Les élémens de la langue danoise*.

Carlsen, H.G. 1955-1971 = Breve til og fra landsretssagfører H.G. Carlsen (og enkelte andre) vedr. Dansk Sprogværn, bl.a. korrespondance med Vajsenhuset vedrørende

- udgivelse af *Salmebogen* med gammel retskrivning. Orig. og kopier i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 2 (lægget "H.G. Carlsen").
- Carlsen, H.G. 2.6.1971: [*Brev til medlemmer af Dansk Sprogværns bestyrelse med ref. af generalforsamling i foreningen 26.5.1971*]. Orig. i BrøndumNRetskr., kapsel 2 (lægget "H.G. Carlsen").
- Carstensen, Knud → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*.
- CD → *Andersen, Addi 13.12.1996*.
- Centrale Uddannelsesråd, Det → CUR.
- Centrum-Demokraterne → CD.
- Christensen, Britta; Dreyer, Christian 1976: *Om retstavning*. 2. udg. 1986.
- Christensen, Carina → *Bek.-DSN 9.3.2009*, → *Folketingsdebat 20.3.2003*, → *Lov-DSN 10.12.2008*.
- Christensen, Evald 22.1.1948a: [*Om ændringer i retskrivningen (10)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1362. (= *Sprø.* 1176).
- Christensen, Evald 22.1.1948b: [*Om ændringer i retskrivningen (13)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1366. (Jf. *Sprø.* 1178, slutningen).
- Christensen, J.C. → *Bek. 25.2.1902*.
- Christensen, Steen → DSNUdklip.
- *Christiansen, Frits 9.2.1949: [*Brev til Statsministeriet fra kordegn FC, Roskilde Domkirke, om den rette skrivemåde af Roskilde Domkirke/domkirke mfl.*]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- Christiansen, Niels Finn 1993: *Hartvig Frisch. Mennesket og politikerens. En biografi*. *cirk.* = *cirkulære, cirkulær(e)skrivelse*.
- **Cirk. 30.10.1847, Cirk. 1847* = [*Cirkulære fra Universitetsdirektionen til samtlige lærde skolers rektorer om disciplenes retskrivning*]. Udkast og koncept i RA: DK, Forskellige Institutioner, Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, Henlæggelsessager 1846-1848, nr. 2 N 2705. Afskrift i RA: DK, Forskellige institutioner, Dir. f. Univ. og de lærde Skoler, Kopibog 1847, nr. 5 (30.10.1847, nr. 2248-2263). Trykt i *Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Odense Cathedralskole den 19-29de Juli 1848*. Odense. (Skoleprogram). S. 78. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.7.1.
- **Cirk.-MKU 14.11.1865, Cirk. 1865* = [*Cirkulære fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til samtlige skoledirektioner om retskrivningen i de offentlige borger- og almueskoler*]. Trykt i *Deptid.*, s. 861-862. Også trykt i *FogtmR.*, s. 282-287, i *GejstlR.*, s. 333-334, og i *SRO 1918* og *SRO 1919*, s. III-IV. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.12.1.
- **Cirk.-MKU 14.11.1865(sem.)*, *Cirk. 1865(sem.)* = *Kirke- og Underviisningsministeriets Cirkulære til Direktionerne for samtlige Skolelærerseminarier .. Ref. i FogtmR.*, s. 287, noten, og i *GejstlR.*, s. 334, noten. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.12.3.
- **Cirk.-MKU 9.8.1871, Cirk. 1871* = Cirkulære [nr. 261] fra Kirke- og Undervisningsministeriet til Rektorerne ved de lærde Skoler. (C. Hall). Trykt i *Mintid.*, s. 155-158. Optr. i (bl.a.) *Lund, G. juni 1872*, s. 21. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.19.1 og 2.21.1.

- *Cirk.-MKU 21.2.1872 = *Cirkulære [nr. 25] fra Kirke- og Undervisningsministeriet til samtlige Skoledirektioner og Seminariedirektioner.* (C. Hall). Trykt i *Mintid.*, s. 29. – Indeholder (let beskåret) Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.19.2 og 2.19.3.
- *Cirk.-MKU 13.12.1872 = *Cirkulære [nr. 311] fra Kirke- og Undervisningsministeriet til samtlige Skoledirektioner og Seminariedirektioner.* (C. Hall). Trykt i *Mintid.*, s. 285.
- *Cirk.-MKU 17.12.1872 = *Cirkulære fra Kirke- og Undervisningsministeriet til Rektorerne ved de lærde Skoler.* Selvstændigt tryk i KB: GrundtvigRetskr. Opotr. i Lund, G. juli 1873, s. 11. Citeret i DHO 1880, s. XIV (noten).
- *Cirk.-MKU 10.5.1875 = *Cirkulære [nr. 92] fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til samtlige Skoledirektioner.* (J.J.A. Worsaae). Trykt i *Mintid.*, s. 58. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.21.2.
- *Cirk.-MKU 30.9.1875 = [*Cirkulære fra Kirke- og Undervisningsministeriet til de lærde skoler og realskolerne om stavingen af disciplenes navne*]. Trykt i *Weis & Hage 1891*, s. 215.
- *Cirk.-MKU 31.10.1891 = *Cirkulære [nr. 274] fra Kirke- og Undervisningsministeriet til Biskopperne.* (Goos). Trykt i *Mintid.*, s. 306–308. – Heri ”Instruks angaaende, hvad Provsterne, Præsterne samt Kirkebylærerne og Kirkebetjentene have at iagttage i Henseende til Ministerialbøgernes Autorisation, Førelse, Konferering, Opbevaring m. v.” (s. 306–308).
- *Cirk.-JM 5.4.1907 = *Cirkulære [nr. 81, fra Justitsministeriet] til Overpræsidenten i København og til samtlige Politimestre angaaende Udfærdigelsen af Navnebeviser.* (Alberti). Trykt i *Mintid.*, s. 75.
- *Cirk.-JM 4.6.1907 = *Cirkulære [nr. 133, fra Justitsministeriet] til Overpræsidenten i København, samtlige Amtmænd og samtlige Politimestre.* (Alberti). Trykt i *Mintid.*, s. 135.
- *Cirk.-JM 9.11.1907 = *Cirkulære [nr. 293, fra Justitsministeriet] til Overpræsidenten i København, samtlige Amtmænd og samtlige Politimestre.* (Alberti). Trykt i *Mintid.*, s. 289.
- *Cirk.-JM 10.6.1916 = *Cirkulære [nr. 97, fra Justitsministeriet] til Overpræsidenten i København, samtlige Amtmænd og samtlige Politimestre.* (Zahle). Trykt i *Mintid.*, s. 157–158.
- *Cirk. 21.9.1948 = [*Cirkulæreskrivelse fra overborgmesteren i København om brugen af å/aa i gadenavne*]. Ref. i *Mackeprang nov. 1955*, s. 151.
- *Cirk. 28.9.1948 = [*Intern medd. fra Handelsministeriet om store og små bogstaver i ministeriers navne*]. Kopi i DSN (sag 1984/198).
- *Cirk.-SM 17.1.1949 = *Cirkulæreskrivelse [fra Statsministeriet] til samtlige øvrige ministerier om stednavnes retskrivning.* Orig. (duplikeret) i DSN (sag A 2). Trykt i *Statstid.* 20.1.1949 (uden datoen 17.1.1949). (= Sprø. 1277).
- *Cirk.-KirM 30.12.1949 = *Cirkulære [nr. 317, fra Kirkeministeriet] til biskopperne angående anvendelse af ny retskrivning ved ministerialbøgernes førelse og ved udfærdigelse af attester efter disse.* Trykt i *Mintid.*, s. 568–569. Desuden på www.retsinformation.dk. Også udsendt (samme dag) som *Cirkulære [fra Kirkeministeriet] til amtmændene og Københavns Magistrat angående anvendelse af ny retskrivning ved ministerialbøgernes førelse og ved udfærdigelse af attester efter disse* (= Sprø. 1318). Forarbejder i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.

- ★Cirk.-JM 9.2.1950 = *Cirkulære [nr. 30, fra Justitsministeriet] til amtmændene over Haderslev, Åbenrå-Sønderborg og Tønder amter angående anvendelse af ny retskrivning ved personregistrenes førelse*. Trykt i *Mintid.*, s. 47. Forarbejder i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1949, nr. 2398.
- ★Cirk. 30.6.1950 = [*Cirkulæreskrivelse fra overborgmesteren i København om brug af store bogstaver i to- eller flerleddede gadenavne*]. Ref. i *Mackeprang nov. 1955*, s. 151.
- ★Cirk.-SM 24.3.1952 = *Cirkulære [nr. 50, fra Statsministeriet] om udformning af love m.v.* Trykt i *Mintid.*, s. 171-172. Desuden på www.retsinformation.dk.
- ★Cirk. 17.3.1955 = [*Cirkulæreskrivelse fra overborgmesteren i København om placeringen af å i håndbøger o.l.*]. Ref. i *Mackeprang nov. 1955*, s. 151.
- ★Cirk.-SM 23.2.1956 = *Cirkulære [nr. 24, fra Statsministeriet] om anvendelse af Å-å i danske stednavne*. (H.C. Hansen). Trykt i *Mintid.*, s. 82. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.45.1.
- ★Cirk.-UVM 23.7.1964 = *Cirkulære [nr. 141, fra Undervisningsministeriet] om indøvning i skolerne af de nordiske talord*. (K. Helveg Petersen). Trykt i *Mintid.*, s. 332. Optr. i DSN-Årsb. 1963/64, s. 19.
- ★Cirk. 15.6.1971 = *Cirkulæreskrivelse [nr. 108, fra Indenrigsministeriet, Sekretariatet for Personregistrering, til samtlige kommunalbestyrelser] om standardisering af gade- og vejnavne*. Trykt i *Mintid.*, s. 300-301 (med *Dansk Sprognævn 1965* som bilag s. 301).
- ★Cirk. 8.3.1972 = [*Intern rundskrivelse fra Handelsministeriet om store og små bogstaver i ministeriers navne mv.*]. Kopi i DSN (1984/198).
- ★Cirk. 19.11.1973 = [*Intern rundskrivelse fra Handelsministeriet om store og små bogstaver i ministeriers navne*]. Kopi i DSN (1984/198).
- ★Cirk.-UVM 3.4.1978 = *Cirkulæreskrivelse [nr. 59, fra Undervisningsministeriet, Direktoratet for Folkeskolen, Folkeoplysning, Seminarier m.v.] om anvendelse af visse hjælpemidler m.v. ved folkeskolens afsluttende prøver*. Trykt i *Mintid.*, s. 245-246.
- ★Cirk.-UVM 30.10.1979 = *Cirkulæreskrivelse [fra Direktoratet for Folkeskolen, Folkeoplysning, Seminarier m.v.] om anvendelse af retskrivningsordbøger ved folkeskolens afsluttende prøver*. Trykt i *Kroghs Skolehåndbog*.
- ★Cirk.-KirM 1.3.1982-24 = *Cirkulære [nr. 24, fra Kirkeministeriet] om ændring af lovgivningen om personnavne*. (Til ministerialbogsførerne i folkekirken og de anerkendte trossamfund). Trykt i *Mintid.*, s. 93-109. Desuden på www.retsinformation.dk.
- ★Cirk.-JM 1.3.1982-29 = *Cirkulære [nr. 29, fra Justitsministeriet] om førelse af personregistre i de sønderjyske landsdele*. Trykt i *Mintid.*, s. 114-120. Desuden på www.retsinformation.dk.
- ★Cirk.-UVM 20.1.1983 = *Cirkulæreskrivelse [fra Direktoratet for Folkeskolen og Seminarier m.v.] om anvendelse af retskrivningsordbøger ved folkeskolens afsluttende prøver*. Trykt i *Kroghs Skolehåndbog*.
- ★Cirk. 15.3.1984 = *Cirkulære [nr. 26, fra Ministeriet for Kulturelle Anliggender] om anvendelse i statstjenesten af Å-å/Aa-aa i danske stednavne*. (Mimi Stilling Jakobsen). Trykt i *Mintid.*, s. 157. Desuden på www.retsinformation.dk.
- ★Cirk.-UVM 25.11.1987 = *Cirkulære [nr. 196, fra Undervisningsministeriet, Direktoratet for*

- Folkeskolen og Seminarier m.v.] om anvendelse af visse hjælpemidler m.v. ved folkeskolens afsluttende prøver. (Til alle amtsråd, kommunalbestyrelser .. kursus, institutioner m.v., som afholder folkeskolens afsluttende prøver). Trykt i *Mintid.*, s. 1398-1400. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Cirk.-KirM 12.10.1993 = Cirkulære [nr. 170, fra Kirkeministeriet] om skrivemåden aa eller å i et navn. Trykt i *Mintid.*, s. 1352.
- *Cirk.-JM 15.1.1996 = Cirkulære [nr. 8, fra Justitsministeriet] om ændring af cirkulære om førelse af personregistrene i de sønderjyske landsdele. Trykt i *Mintid.*, s. 31. Desuden på www.retsinformation.dk.
- cit. = citat, citeret.
- Civilretsdirektoratet → *Brev 4.9.1992*.
- Clausen, H.N. mfl. 17.3.1869: [Indbydelse til møde 20.3.1869 om valg af danske deltagere til retskrivningsmødet i Stockholm]. Selvstændigt tryk (3 s.) i KB: GrundtvigRetskr. – Med samme underskrivere som på Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870.
- *Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870: [Udtalelse om retskrivningen]. Selvstændigt tryk (1 blad) i KB: GrundtvigRetskr. (aftrykt her i bogen, afsnit 2.16.1, med varianter fra DHO 1872). Også trykt i *BerlTid.* 12.7.1870, i *DHO 1872*, s.VII-VIII, og (let beskåret, se nærmere i afsnit 2.19.3) i *Cirk.* 21.2.1872. – Underskrevet af H.N. Clausen, M. Goldschmidt, S. Grundtvig, E. Holm, J. Kok, K.J. Lyngby, C. Ploug, A. Steen, Jap. Steenstrup, M. Steenstrup, S.B. Thrige, J.L. Ussing, N.L. Westergaard. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.16.1.
- Clausen, P. 1862: *Dansk Sproglære*. 2. udg. 1868.
- Clausen, Sven 10.8.1936 og 11.8.1936: "Fornuftigere Stavemaade udbedes". *Pol.*, kronik. Optr. i *sa.* 1945, s. 94-106. (= *Sprø.* 404).
- Clausen, Sven 27.8.1936: "De store Bogstavers Tyranni". *Pol.*, kronik. Optr. (sammen med *sa.* 28.8.1936) i *sa.* 1945, s. 107-119. (= *Sprø.* 406).
- Clausen, Sven 28.8.1936: "De 29 Tyranner". *Pol.*, kronik. Optr. (sammen med *sa.* 27.8.1936) i *sa.* 1945, s. 107-119. (= *Sprø.* 408).
- Clausen, Sven 1941: *Nordisk sprogpolitik*. (= *Sprø.* 630).
- Clausen, Sven 25.4.1941: "Lovspråk og språglø". Foredrag i Juridisk Forening. Trykt i *Juridisk Forenings Aarbog for Vinteren 1940-41*, 1941, s. 12-48. Ændret optr. med titlen *Nordisk sprogfællesskab. Udkast til en språglø* [1941] (Nordiske kroniker, nr. 3). Også trykt i *ÅNM*, bd. 5, s. 115-143 (med udt. fra forskellige jurister s. 144-147), og delvis i *ÅNM*, bd. 10, s. 62-75. (= *Sprø.* 617).
- Clausen, Sven 1945: *Udvalgte tvangstanker. Fra 10 års journalistik*. (= *Sprø.* 1018).
- Clausen, Sven → *Blum-Hansen mfl.* 5.6.1941, → *Sprfr.*, → *ÅNM*.
- [Clitau, Thom.] 13.10.1741: ["Kritik over Niels von Hauens lidet orthographiske Lexicon"]. *Nye Tidender Om Lærde og curieuse Sager*, nr. 41, s. 641-653. Også udg. som selvstændig publ.
- Clitau, Thom. 1742: *Journal Over Den farlige og vildtudseende Grammaticalske og Orthographiske Krig, Som er opkommen imellem ham og en Orthographisk Ordbogsskriver angaaende nogle danske Ords Retskrivelse, Udtale og Betydning ...*

- Clitau, Thom. 1743 = *Over Den Danske Patriots Første Orthographiske Prøve kaldet Tres faciunt Collegium haver Rudolph Frederigson Philalethes .. gjort en liden Commentarium.*
- Collin, Bent → *Stednavneudvalget* 29.7.1982.
- CollTid.* = *Collegial-Tidende for Danmark og Norge* [fra 1814 uden og Norge], 1798-1840; *Ny Collegial-Tidende for Danmark*, 1841-1848.
- Corvinus → Ravn.
- ★CUR 29.2.1980 = [Brev fra Det Centrale Uddannelsesråd (CUR), Undervisningsministeriet til Dansk Sprognævn med anmodning om udtalelse om sprognorms- og sprogrigtighedsproblematikken]. Orig. i DSN (sag B 1980/3).

D

- Dagbl.* = *Dagblad, Dagbladet.*
- DagNyh.* = *Dagens Nyheder.*
- Dahl, B.T. → *Meyers Fremmedordbog* 1837 ff.
- Dahl, F.P.J. (1833-1915) (udg.) 1891: F.P.J. Dahl [1788-1864]: *Dansk Retskrivningslære* (1823) og *Om Toneholdet i det danske Sprog* (1836). Udgivne med Forfatterens Ændringer og Tilføjelser af hans Søn F.P.J. Dahl, Præst.
- Dahl, F.P.J. → *Meyers Fremmedordbog* 1837 ff.
- Dahl, Fr.C.B.* 14.11.1891 → *Betænkn.* 27.12.1891.
- Dahl, F.C.B. → *Meyers Fremmedordbog* 1837 ff.
- Dahl, F.V. → *Meyers Fremmedordbog* 1837 ff.
- Dahl, Hans 30.6.1883: "Skrivelse til overbestyrelsen for Danmarks lærerforening". Dat. 15.6.1883. Trykt i *Sktid.*, 1883, s. 397-403 (30.6.1883), *Skbl.*, 1883, s. 219-225 ([juli 1883]), *DLfMedlbl.*, s. 81-83 (okt. 1883), og i *VorUng.*, 1884, s. 336-342.
- Dahl, J.P.E.D. → *Meyers Fremmedordbog* 1837 ff.
- Dahlerup, Verner 1896: *Det danske Sprogs Historie*. 2. udg. 1921.
- Dahlerup, Verner 1900: "Modersmaalets Vilkaar og Udvikling". Carlsen, Olrik & Starcke: *Danmarks Kultur ved Aar 1900*, s. 506-513. (= *Sprø.* 1.).
- Dahlerup, Verner 15.10.1914: [Brev til Kultusministeriet om Henrik Bertelsens udkast til *retskrivningsvejledning*]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- Dahlerup, Verner 29.12.1918: [Brev til Undervisningsministeriet med anbefaling af Dansk Retskrivningsforening dec. 1918]. Usign. orig./afskrift i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Dahlerup, Verner → *DHO*.
- Dahlgaard, Frank 13.12.1996a: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (6)]. Folketinget (ordførertale, Konservative). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2529-2530.
- Dahlgaard, Frank 13.12.1996b: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (10)]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2530-2531.
- Dahlgaard, Frank 13.12.1996c: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (15)]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2533-2534.
- Dahlgaard, Frank 13.12.1996d: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996

- (18)]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2534.
- Dahlgaard, Frank 3.4.1997: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (24)]. Folketinget (ordførertale, Konservative). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 5253-5254.
- Dal, Erik → *DM*, → *Ravn 1644*.
- Dalberg, Vibeke 9.9.1974: ”-boere, -gensere, -nitter og andet købstadfolk”. *Festskrift til Kristian Hald. Navneforskning Dialektologi Sproghistorie. På halvfjerdsårsdagen 9.9.1974.* S. 13-31.
- Dalberg, Vibeke 1988: ”Indbyggerbetegnelser i dansk”. *Mål&M.*, 12. årg., nr. 3, s. 5-10.
- Dalsgård, A.D. 1912: *Folkehøjskolens retskrivnings- og fremmedordbog.* (= *Sprø.* 64).
- Damgaard, Jarl → *Brev 20.9.1999*.
- Dampe, J.J. 1811: *Forsøg til en Opløsning af Problemerne i den danske Retskrivning. Danish Medical Bulletin* → *ManusvejlMedicin 1961 ff.*
- Danmarks Biblioteksforening → *Adresse 4.11.1950*.
- Danmarks Lærerforening dec. 1884 = ”Retskrivningssagen”. *DLfMedlbl.*, s. 118-119.
- Danmarks Lærerforening 1914 = *Den danske Folkeskole gennem hundrede Aar 1814-1914. Et Festskrift udarbejdet og udgivet af Danmarks Lærerforening.*
- Danmarks Lærerforening 1924 = *Danmarks Lærerforening 1874-1924.* Udg. af Foreningens Hovedstyrelse. Århus.
- *Danmarks Lærerforening maj 1934 = [Forslag til Reform vedrørende Brugen af stort Bogstav]. Udarbejdet af Valdemar Lassen på hovedstyrelsens vegne. Afskrift i RUDvGlahder (under 22.6.1934). Kortere version trykt i *Danmarks Lærerforening 7.-8.8.1934*, s. 572.
- Danmarks Lærerforening 7.-8.8.1934 = ”D.L.Fs Repræsentantskabsmøde [7.-8.8.1934]”. Ref. i *Folkesk.*, s. 539-544 (16.8.1934), 558-561 (23.8.1934), 572-575 (30.8.1934). (= *Sprø.* 353). – Heri bl.a. (s. 572 ff.) hovedstyrelsens forslag om indskrænkning i brugen af store bogstaver med motivering af Valdemar Lassen (jf. *Danmarks Lærerforening maj 1934*) og med ref. af den efterfølgende diskussion, bl.a. med udt. af undervisningsminister Frederik Borgbjerg. (= *Sprø.* 353).
- Danmarks Lærerforening 22.10.1948 = ”Tak [til undervisningsminister Frisch] for retskrivningsreformen”. Del af formandsberetning på repræsentantskabsmødet 22.-23.10.1948. Ref. i *Folkesk.*, 1948, s. 600 (28.10.1948).
- Danmarks Lærerforening 1949a = *Danmarks Lærerforening 1874-1949.* Udg. af Danmarks Lærerforenings Hovedstyrelse.
- Danmarks Lærerforening 1949b = ”Retskrivningen”. *Danmarks Lærerforening 1949a*, s. 144-145.
- Danmarks Lærerforening 1974a = Koch-Olsen, Ib (red.): *Lærerne og folkeskolen gennem 100 år.* Udg. af Danmarks Lærerforening.
- Danmarks Lærerforening 1974b = Nielsen, Stinus: *Danmarks Lærerforening 1874-1974. Nogle træk af foreningens historie.* Udg. af Danmarks Lærerforening.
- Danmarks Lærerforening → *Adresse 26.9.1888*, → *Adresse 15.10.1891*, → *Adresse nov. 1891*, → *Adresse 5.3.1910*, → *Adresse 8.11.1911*, → *Adresse 16.5.1916*, → *Adresse*

- 27.1.1921, → *Adresse jan. 1922*, → *Glahder 22.6.1934*, → *Resolution 7.8.1907*, → *Resolution 4.8.1921*, → *Rolsted 7.8.1907*, → *Svane 4.8.1921*, → *Svane 7.8.1922*.
- Danmarks Realskoleforening → *Adresse jan. 1922*.
- Danmarks Skoleinspektørforening → *Adresse 6.5.1947*.
- Danske Grammatikere → *DG*.
- Danske Kancelli → *Promemoria 19.7.1800*, → *Skrivelse 18.11.1834*.
- danske Købstadforening, Den → *Adresse dec. 1956*.
- danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg, De → Lærerorganisationerne.
- Danske Ordbog, Den 26.10.1998 = DDO [via Ebba Hjorth]: *Sammenligning DDO/RO, gal-Greb*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Danske Ordbog, Den* → *DDO*.
- danske Pigeskole, Den → *Adresse jan. 1922*.
- danske Skriftsprog, Det* → *Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949*.
- Danske Sprog- og Litteraturselskab, Det 18.10.1932: [*Brev til Undervisningsministeriet med forslag om at lade indtægterne fra DRO bruge til dækning af underskuddet i forbindelse med fremstillingen af ODS*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- Dansk Folkeparti → Frevert, → Langballe, → *Lovfors.-Sproglov 6.12.2006*, → Nødgaard.
- Dansk Forening til Nordisk Sprogøgt → *NordSprø*.
- Dansk Friskoleforening → *Adresse jan. 1922*.
- ★*Dansk-grønlandsk ordbog 18.10.1949* = [*Brev fra redaktionskomiteen for en dansk-grønlandsk ordbog til Statsministeriet med anmodning om dispensation mht. at bruge aa i stedet for å*]. Nævnt i (bl.a.) *Højberg Christensen & Glahder 8.11.1949*.
- Dansk Haandordbog* → *DHO*.
- ★*Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952* = ”Betænkning fra det af Kemisk Forening den 12. november 1940 nedsatte nomenklaturudvalg”. Udarbejdet af Niels Bjerrum, K.A. Jensen, H. Baggesgaard Rasmussen, J. Bielefeldt, O.E. Jensen, Holger Jørgensen. *Kemisk Maanedblad*, 1952, s. 73–82 og 85–92 (nr. 7–8, juli-aug., 1952). Også udsendt som særtryk, udg. af Kemisk Forening, 1952: *Betænkning vedrørende dansk kemisk nomenklatur. Afgivet af Det af Kemisk Forening under 12. november 1940 nedsatte nomenklaturudvalg*. Optr. med tilføjet forord og noter (rettelser) i *Dansk Kemisk Nomenklatur 1978*, s. [I–VIII] og 1–50.
- Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954* = ”Dansk kemisk nomenklatur”. *Kemisk Maanedblad*, nr. 3, s. 21–24. Også udsendt som særtryk af *Kemisk Maanedblad* og *Nordisk handelsblad for kemisk Industri*, nr. 3/1954. – Heri ”Notater i anledning af ”Betænkning vedrørende dansk kemisk nomenklatur” af Knud Carstensen og Jørgen Glahder (på vegne af Terminologicentralen), svar fra Kemisk Forenings nomenklaturudvalg af 12/11 1940 (Niels Bjerrum, K.A. Jensen, H. Baggesgaard Rasmussen) og Underudvalget af 2/11 1948 for tekniske kemikaliers nomenklatur (J. Bielefeldt, O.E. Jensen, Holger Jørgensen), inkl. uddrag af responsa fra K. Barr, P. Diderichsen og Louis Hjelmlev (s. 24).
- ★*Dansk Kemisk Nomenklatur 1978* = Kemisk Forening (udg.): *Dansk kemisk nomenklatur*.

- Heri *Dansk Kemisk Nomenclatur 1952* med tilføjet forord og noter (rettelser) og *Dansk Uorganisk-kemisk Nomenklatur 1966*.
- Dansklærerforeningen 1910 ff. = Protokoller for Dansklærerforeningen i Dansklærerforeningens arkiv (se afsnit 6.3).
- *Dansklærerforeningen 7.12.1919: [*Brev til Undervisningsministeriet med ansøgning om at Dansklærerforeningen bliver repræsenteret i Retskrivningsudvalget*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Dansklærerforeningen 1936 = *Dansklærerforeningen 1885-1935. Et Jubilæumsskrift*.
- *Dansklærerforeningen 16.8.1948 = [*Brev til Undervisningsministeriet om brug af ny retskrivning i foreningens udgaver af ældre litteratur*]. Afskrift (efter rektor Peter Ilsoes kladde) i DSN (sag 16/56).
- Dansklærerforeningen 1960 = *Dansklærerforeningen 1885-1960*.
- Dansklærerforeningen 1985 = *Dansklærerforeningen 1885-1985. Udgivet i anledning af Dansklærerforeningens 100 års jubilæum Lørdag den 19. januar 1985*.
- Dansklærerforeningen → *Adresse 11.10.1885*, → *Adresse 6.3.1900*, → *Adresse 2.11.1900*, → *Adresse 5.3.1910*, → *Adresse jan. 1922*, → *Henriques 6.9.1952*, → *Jervelund 2007*, → *Schlichtkrull 1936*, → *Sørensen 1910*.
- Dansk Ordbog* (Molbechs) → *Molbech 1833*, → *Molbech 1859*.
- Dansk Ordbog* (Videnskabernes Selskabs Ordbog) → *VSO*.
- Dansk Retskrivningsforening aug. 1917: *Beretning og Forslag fra den forberedende Komité*. Udsendt som fortrolig meddelelse, sign. G. Forchhammer, Johs. Höirup, Ejler Møller, Niels Møller, P. Zoffmann. (= *Sprø*. 115).
- Dansk Retskrivningsforening feb. 1918: *Aarsberetning for 1917 (Foreningens Dannelse)*. Sign. Johs. Brøndum-Nielsen, Chr. Buur, G. Forchhammer. (= *Sprø*. 117).
- Dansk Retskrivningsforening 13.6.1918 = "Dansk Retskrivningsforening". *Folkesk.*, s. 231. Også trykt i *VorUng*, 1918, s. 367-368. (= *Sprø*. 126).
- *Dansk Retskrivningsforening dec. 1918: [*Brev til Undervisningsministeriet med ansøgning om støtte til udarbejdelse af en dansk udtaleordbog, med Jespersen, Otto 31.10.1918 som bilag*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Dansk Retskrivningsforening 7.1.1920: [*Brev til Undervisningsministeriet med forslag om Marius Kristensen som foreningens repræsentant i Retskrivningsudvalget*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Dansk Retskrivningsforening → *Adresse 17.8.1918*, → *Kristensen, Marius 1920*, → *Sandvad 1920*.
- Dansk retskrivnings-ordbog* (Grundtvigs) → *GRO*.
- Dansk Retskrivningsordbog* (Såbys) → *SRO*.
- Dansk Retskrivningsordbog* (Retskrivningsudvalgets) → *DRO*.
- Dansk Sprognævn 19.4.1955a: [*Brev til Undervisningsministeriet med indstilling af medlemmer til nævnets arbejdsudvalg og med anmodning om at der tillige knyttes en repræsentant for folkeskolen til udvalget*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴.

- *Dansk Sprognævn 19.4.1955b: [*Brev til Undervisningsministeriet med svar i anledning af Brev 25.2.1955*]. Kopi i DSN (sag 6/55 og A 1 Å, ikke trykt i DSNÅrsb.).
- *Dansk Sprognævn 12.10.1955 = [*Referat af møde 12.10.1955 i Dansk Sprognævns arbejdsudvalg om bl.a. forskellige enkeltheder i RO1 1955*]. DSNRefAU 1955/56-1957/58, s. 26-29.
- Dansk Sprognævn 1956 ff.: *Årsberetning 1955/56 ff.* (= DSNÅrsb.).
- *Dansk Sprognævn 26.5.1956a: [*Brev til Undervisningsministeriet med svar i anl. af Dansk Sprogværns anmodning om udgave af Den Danske Salmebog med gammel retskrivning*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1955, nr. 2364. Kopi i DSN (sag 16/56).
- *Dansk Sprognævn 26.5.1956b: [*Brev til Undervisningsministeriet med svar om kunne/kunde, skulle/skulde og ville/vilde i anl. af Adresse 15.8.1955*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1955, nr. 2364. Kopi i DSN (sag 23a/55). Ref. i DSNÅrsb. 1956/57, s. 5 og 9. Ref. af drøftelsen på repræsentantskabsmødet 2.5.1956 i DSN-RefÅrsm., s. 17-22 (jf. DSNRefAU 1955/56-1957/58, s. 41-42 (møde 14.11.1955)).
- *Dansk Sprognævn 25.10.1956: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse om stave-måderne Eder/eder og Eders/eders*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. Kopi i DSN (sag 38/56).
- *Dansk Sprognævn 1.11.1956: *Stavning af flerleddede egennavne*. Punkt på møde i nævnets arbejdsudvalg. Ref. i DSNRefAU 1955/56-1956/57, s. 73-75.
- *Dansk Sprognævn 17.11.1956: [*Brev til Statstid. med oplysning om at Sprognævnets arbejdsudvalg 1.11.1956 har vedtaget at foreslå at faste navne på offentlige institutioner (trods RO1 1955, s. XVI) skrives med stort*]. Kopi i DSN (sag 46/56).
- *Dansk Sprognævn 23.11.1956: [*Brev til Undervisningsministeriet med oplysning om (bl.a.) nævnets anbefaling af at faste navne på offentlige institutioner skrives med stort*]. Kopi i DSN (sag 46/56).
- Dansk Sprognævn 1.4.1957 = [*Referat af møde 1.4.1957 om brug af store og små bogstaver i navne på offentlige institutioner mellem Dansk Sprognævns arbejdsudvalg og repræsentanter for Statsministeriet, Statstid., Lovtid. og FolktT.*]. DSNRefAU 1955/56-1957/58, s. 109-114.
- Dansk Sprognævn 31.5.1957 = [*Referat af møde 31.5.1957 i Dansk Sprognævns arbejdsudvalg om brug af store og små bogstaver i navne på offentlige institutioner*]. DSNRefAU 1955/56-1957/58, s. 119-125.
- Dansk Sprognævn 11.10.1957 = [*Referat af møde 11.10.1957 om brug af store og små bogstaver i navne på offentlige institutioner mellem Dansk Sprognævns arbejdsudvalg og repræsentanter for Statsministeriet, Statstid. og FolktT.*]. DSNRefAU 1955/56-1957/58, s. 159-163.
- *Dansk Sprognævn 24.10.1957: [*Svar på Statsministeriet 22.10.1957 med tilråkning fra Sprognævnet af at å bibeholdes i danske stednavne*]. Allan Karker i telefon if. notat af 24.10.1957 i DSN (sag 38/57). Ref. i DSNÅrsb. 1957/58, s. 10.
- *Dansk Sprognævn 1.11.1957: [*Responsum til Statsministeriet (svar på Brev 16.1.1957) om brug af store og små begyndelsesbogstaver i navne på offentlige institutioner, med forslag til*

- regler]. Kopi i DSN (sag 5/57). Ref. og cit. i *Dansk Sprognævn 1960*, s. 10-14. – Kopi sendt til Undervisningsministeriet sa. dag (giver anl. til *Notat 6.11.1957 ff.*).
- *Dansk Sprognævn 23.8.1958: [*Brev til Undervisningsministeriet med svar på Brev 2.7.1958 med imødegåelse af indvendingerne i Folketingets Bureau 25.2.1958 og med fastholdelse af forslaget i Dansk Sprognævn 1.11.1957 vedr. brug af store bogstaver i navne på offentlige institutioner*]. Kopi i DSN (sag 5/57). Ref. (kort) i *DSNÅrsb. 1959/60*, s. 11.
- *Dansk Sprognævn 30.10.1959: [*Brev til Statsministeriet med svar på Brev 30.9.1959 med fastholdelse af synspunkterne i Dansk Sprognævn 1.11.1957 og 23.8.1958*]. Kopi i DSN (sag 5/57). Ref. og cit. i *DSNÅrsb. 1959/60*, s. 11-12.
- Dansk Sprognævn 1960: "[Om store eller små begyndelsesbogstaver i navne på offentlige institutioner]". *DSNÅrsb. 1959/60*, s. 9-14. – Heri bl.a. (s. 10-14) ref. og citat fra *Dansk Sprognævn 1.11.1957*.
- *Dansk Sprognævn 6.12.1961: [*Brev til Undervisningsministeriet med svar om evt. fælles alfabet i Norden*]. Kopi i DSN (sag 51/612). Trykt (let forkortet) i *DSNÅrsb. 1961/62*, s. 8-9.
- Dansk Sprognævn 1963 = "Dansk Sprognævns enquete vedrørende rettelser af sprogfejl. Rapport ved Dansk Sprognævns sekretariat". *MeddDanskL.*, s. 3-21.
- Dansk Sprognævn 22.3.1963a = [Eriksen, Jørgen?]: *Forslag til ny formulering af retskrivningsvejledningens par. 30. Biord og tillægsord med biordsagtig funktion*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 22.3.1963b = [Jørgensen, Jørgen O.?]: *Forslag til ny formulering af retskrivningsvejledningens par. 7 ff. Stort begyndelsesbogstav*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- *Dansk Sprognævn 27.3.1963: [*Brev til Undervisningsministeriet med svar om brug af nordiske talord i skoleundervisningen*]. Kopi i DSN (sag 65/623). Trykt i *DSNÅrsb. 1963/64*, s. 19-26.
- Dansk Sprognævn 12.6.1963: [*Om brug af store bogstaver i flerleddede navne og i navne på offentlige institutioner*]. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 30.8.1963 = [Hamburger, Arne?]: *Stort begyndelsesbogstav [i navne bestående af to eller flere ord, og navne på institutioner (bestående af ét eller flere ord)]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU. Også fremlagt på de nordiske sprognævns årsmøde 23.-24.9.1963.
- Dansk Sprognævn sept. 1963 = [Diderichsen, Paul]: *Til de nordiske sprognævn. Forslag om samarbejde og fælles retningslinjer ved redaktionen af officielle retskrivningsvejledninger og retskrivningsordbøger*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 23.-24.9.1963.
- Dansk Sprognævn 6.9.1963a = [Hamburger, Arne]: *Accenter (RO 1955 par. 4)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU. Også fremlagt på de nordiske sprognævns årsmøde 23.-24.9.1963.
- Dansk Sprognævn 6.9.1963b = [Jørgensen, Jørgen O.?]: *Bindestreg og apostrof (RO 1955 par. 48 og 49)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

- Dansk Sprognævn 6.9.1963c = *Deling af ord ved linjeskifte (RO 1955 par. 10 ff.)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU. Også fremlagt på de nordiske sprognævnns årsmøde 23.-24.9.1963.
- Dansk Sprognævn 6.9.1963d = [Diderichsen, Paul; Eriksen, Jørgen; Hamburger, Arne]: *Komma. Grundprincipper .. Meningskommatering*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU. Også fremlagt på de nordiske sprognævnns årsmøde 23.-24.9.1963.
- Dansk Sprognævn 6.9.1963e = [Hamburger, Arne]: *Tankestreg*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU. Også fremlagt på de nordiske sprognævnns årsmøde 23.-24.9.1963.
- Dansk Sprognævn 11.9.1963 = *Til de andre nordiske sprognævn. Stort begyndelsesbogstav*. Kopi i DSN (sag 45/623). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævnns årsmøde 23.-24.9.1963.
- Dansk Sprognævn 19.9.1963 = [Hamburger, Arne]: *Oversigt over norske og svenske regler om stort begyndelsesbogstav i navne bestående af to eller flere ord og i navne på institutioner (bestående af ét eller flere ord)*. Kopi i DSN (sag 45/623). – Oversigt til brug for drøftelsen på de nordiske sprognævnns årsmøde 23.-24.9.1963.
- Dansk Sprognævn 26.12.1963 = [Eriksen, Jørgen]: *Komma. Principper .. B. Meningskommatering*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU (ikke drøftet i udvalget, afløses af *Dansk Sprognævn 10.1.1964h*).
- Dansk Sprognævn 27.12.1963 = [Hamburger, Arne]: *A. Grammatisk kommatering*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU (ikke drøftet i udvalget, afløses af *Dansk Sprognævn 10.1.1964h*).
- Dansk Sprognævn 10.1.1964a = [Hamburger, Arne]: *Anførselstegn (RO 1955 paragraf 43)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 10.1.1964b = [Hamburger, Arne]: *Kolon (RO 1955 paragraf 42)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 10.1.1964c = [Hamburger, Arne]: *Parentes (RO 1955 paragraf 47)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 10.1.1964d = [Hamburger, Arne]: *Punktum og semikolon (RO 1955 paragraf 35 og 36)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 10.1.1964e = [Hamburger, Arne]: *Spørgsmålstegn (RO 1955 paragraf 44)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 10.1.1964f = [Hamburger, Arne]: *Tankestreg (RO 1955 paragraf 46)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 10.1.1964g = [Hamburger, Arne]: *Udråbstegn (RO 1955 paragraf 45)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 10.1.1964h = JE [= Eriksen, Jørgen]; [Diderichsen, Paul; Hamburger, Arne]: *Komma*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 10.1.1964i = [Diderichsen, Paul]: *Bemærkninger til vedlagte forslag om kommatering [dvs. Dansk Sprognævn 10.1.1964h]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

- Dansk Sprognævn feb. 1964a = [Diderichsen, Paul; Eriksen, Jørgen; Hamburger, Arne?]: *Komma*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn feb. 1964b = [Jørgensen, Jørgen O.]: [*Oplæg om ændrede stavemåder af russiske ord i RO*]. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 21.2.1964 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord [med to forslag til udformning af nyt afsnit i retskrivningsvejledningen]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn marts 1964 = [Diderichsen, Paul; Eriksen, Jørgen; Hamburger, Arne?]: *Komma*. Kopi i DSN (sag A 1). Oplæg til DSN-AU (ikke drøftet i udvalget).
- Dansk Sprognævn 22.4.1964 = [Hamburger, Arne]: *Forslag til nyt afsnit i retskrivningsvejledningen. Stavning af fremmedord*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 3.6.1964 = [Hamburger, Arne]: *Deling af ord ved linjeskifte (RO 1955 par. 10 ff.)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 8.6.1964a = [Hamburger, Arne]: *Apostrof (Retskrivningsordbog 1955 paragraf 49 og 22)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 8.6.1964b = [Hamburger, Arne]: *Bindestreg (Retskrivningsordbog 1955 paragraf 48)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964.
- Dansk Sprognævn 8.6.1964c = [Hamburger, Arne]: *Deling af ord ved linjeskifte (Retskrivningsordbog 1955 par. 10 ff.)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse 1.7.1964 mellem repræsentanter for Dansk Sprognævn og pædagogisk sagkyndige.
- Dansk Sprognævn 18.7.1964a = [Diderichsen, Paul]: *Orddeling ved linjeskifte .. 1. Historisk baggrund .. 2. Overvejelser og forslag ..* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964 og i DSN-AU. Jf. *Diderichsen 1966*.
- Dansk Sprognævn 18.7.1964b = [Diderichsen, Paul]: *Forslag til nyt afsnit i retskrivningsvejledningen .. Orddeling ved linjeskifte*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964 og i DSN-AU.
- Dansk Sprognævn aug. 1964a = [Diderichsen, Paul]: *Orddeling ved linjeskifte .. 1. Historisk baggrund .. 2. Overvejelser og forslag ..* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964 og i DSN-AU. Jf. *Diderichsen 1966*.
- Dansk Sprognævn aug. 1964b = [Diderichsen, Paul]: *Forslag til nyt afsnit i retskrivningsvejledningen (i stedet for Retskrivningsordbog 1955 paragraf 10-12). Orddeling ved linjeskifte*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964 og i DSN-AU.
- Dansk Sprognævn aug. 1964c = [Jørgensen, Jørgen O.]: *Stort begyndelsesbogstav i navne. Forslag A [kun første ord med stort] til ny formulering af retskrivningsvejledningens paragraf 9 ..* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964.
- Dansk Sprognævn aug. 1964d = [Jørgensen, Jørgen O.]: *Stort begyndelsesbogstav i navne*.

- Forslag B [alle betydningsfulde ord med stort] til ny formulering af retskrivningsvejledningens paragraf 9 .. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964.*
- Dansk Sprognævn 10.8.1964a = [Hamburger, Arne]: *Accenter (Retskrivningsordbog 1955 par. 4)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964.
- Dansk Sprognævn 10.8.1964b = [Hamburger, Arne]: *Apostrof (Retskrivningsordbog 1955 paragraf 49 og 22)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til brug for drøftelse på de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964.
- *Dansk Sprognævn 1965 = "[Anbefalede regler for sammenskrivning og særskrivning af gadenavne]". *DSNÅrsb. 1964/65*, s. 28-29. Optrykt i *Cirk. 15. 6. 1971*.
- Dansk Sprognævn 21.1.1965 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.2 Ord som er optaget fra tysk [med indarbejdede bemærkninger]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 4.3.1965 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.3 Ord som er optaget fra fransk. 2.3.1 Selvlyd [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 9.4.1965 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.3 Ord som er optaget fra fransk .. 2.3.2 Medlyd [1] [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 9.6.1965 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.3 Ord som er optaget fra fransk .. 2.3.2 Medlyd [2] [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 8.9.1965 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.3 Ord som er optaget fra fransk .. 2.3.2 Medlyd [3] [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 20.10.1965 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.3 Ord som er optaget fra fransk .. 2.3.2 Medlyd [4] .. 2.4 Ord som er optaget fra italiensk, spansk og portugisisk [1] [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- *Dansk Sprognævn 25.10.1965: [Brev på vegne af de nordiske sprognævne med svar til Nordisk Kulturkommission med fornyet frarådning af de nordiske studenterunioners forslag om et fælles alfabet i Norden]. Kopi i DSN (51/612). Trykt (let forkortet) i *DSNÅrsb. 1965/66*, s. 11.
- Dansk Sprognævn 12.11.1965 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.3 Ord som er optaget fra fransk .. 2.3.2 Medlyd [5] .. 2.4 Ord som er optaget fra italiensk, spansk og portugisisk [2] [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 31.3.1966 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.5 Ord som er optaget fra latin og græsk. 2.5.1 Selvlyd. [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

- Dansk Sprognævn 3.6.1966 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.5 Ord som er optaget fra latin og græsk .. [2.5.2 Medlyd [1]] [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 21.9.1966 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. 2.5 Ord som er optaget fra latin og græsk .. 2.5.2 Medlyd [2] [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 11.11.1966 = [Hamburger, Arne]: *Stavning af fremmedord .. [2.5 Ord som er optaget fra latin og græsk .. 2.5.2 Medlyd [2]] [med bemærkninger samme dato]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- *Dansk Sprognævn 30.5.1969: *Oversigt over Dansk Sprognævns praksis m.h.t. pausekommatering*. Kopi i DSN (sag 53/689). – Udarbejdet i anledning af forespørgsel fra Det Faglige Udvalg for Dansk.
- Dansk Sprognævn 14.10.1969 = [Bom, Inger]: *Liste over ord som ender på fuldvokal + konsonant og ikke har tryk på sidste stavelse [mhp. enkelt- eller dobbeltkonsonant ved bøjning]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 29.10.1969 = [Bom, Inger]: *Bøjningsformer af substantiver på -en, -el og -er*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn dec. 1970 = [Jørgensen, Jørgen O.]: *Arbejdsudvalgets principvedtagelser til og med 1970 om den alfabetiske del af den ny udgave af Retskrivningsordbogen*. Kopi i DSN (sag A 1).
- Dansk Sprognævn 13.2.1971 = [Jørgensen, Jørgen O.]: *Geografiske navne med dobbeltformer*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 19.2.1971 = [Jørgensen, Jørgen O.]: *Geografiske navne med dobbeltformer: Opstilling af materialet i listen dat. 13.2.1971 efter hovedtyper*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 20.10.1971 = [Vedel Johansen, Ellen]: *Fordobling af slutkonsonant foran bøjningsendelse. Oversigt over konsekvenserne af de 3 forslag som blev fremsat på mødet 17.9.1971 [jf. DSNRefAU 1971/72, s. 17-18]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn 14.8.1973 = *Resumé af principdrøftelser i arbejdsudvalget fra september 1970 til marts 1973 [med henv. til Dansk Sprognævn dec. 1970]*. Kopi i DSN (sag A 1).
- *Dansk Sprognævn 5.2.1974: *[Brev til Kulturministeriet med svar vedr. et medlemsforslag fra Nordisk Råd om fælles alfabet og ensartet bogstavrækkefølge i Norden, med afvisning af begge forslag]*. Kopi i DSN (B 10/734). Ref. og cit. i DSNÅrsh. 1973/74, s. 11-12.
- Dansk Sprognævn 29.3.1974 = [Jørgensen, Jørgen O.]: *Stavning af fremmedord. Supplerende materiale til formandens "Oplæg til en foreløbig drøftelse", dat. 21.3.1974 [dvs. Karker 21.3.1974]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- *Dansk Sprognævn 26.4.1974 = "[Autorisation af Retskrivningsordbogen?]" . Diskussion på nævnets årsmøde. Ref. i DSNRefÅrsm., s. 7-8, med indlæg af bl.a. Allan Karker og Niels Eilschou Holm.
- *Dansk Sprognævn 1975 = *Forkortelser. Vejledning udgivet af Dansk Sprognævn*. 2. opl. med enkelte rettelser 1984; 3. opl. 1986.

- *Dansk Sprognævn 17.1.1975: [*Brev til Kulturministeriet med nogle overvejelser vedr. en evt. autorisation af Retskrivningsordbogen*]. Kopi i DSN (sag A 1 B).
- Dansk Sprognævn 4.3.1975 = *Stavning af fremmedord. [Liste med ord hvis stavemåde efter drøftelse af Karker 21.3.1974 overvejes ændret]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Dansk Sprognævn nov. 1977 = [Jørgensen, Jørgen O.]: *Oversigt over arbejdsudvalgets stiltingtagen til principielle spørgsmål vedrørende ordbogens alfabetiske del*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- *Dansk Sprognævn 9.9.1980: [*Brev til Sundhedsstyrelsen med svar om stavning af fællesnavne for lægemidler*]. Kopi i DSN (sag 1980/92). Trykt let forkortet i *DSNÅrsb. 1980*, s. 6–8. Optr. i *Dansk Kemi*, 1981, s. 268–269 ("Chemisk nomenclatur – og Dansk Sprognævn").
- *Dansk Sprognævn 10.9.1980: [*Brev til Kulturministeriet med svar om evt. ændring af Ålborg til Aalborg*]. Kopi i DSN (sag 1980/104). Trykt (let forkortet og med resumé af hele sagen) i *DSNÅrsb. 1981*, s. 6–9 ("Skal man skrive Ålborg eller Aalborg?").
- *Dansk Sprognævn 21.10.1980: [*Brev til Det Centrale Uddannelsesråd (CUR 29.2.1980) med svar om sprognorms- og sprogrigtighedsproblematikken*]. Kopi i DSN (sag B 1980/3). Trykt i *DSNÅrsb. 1980*, s. 28–34 ("Modersmålsundervisning"). Ref. i *Modersmålet i uddannelserne. Hvilke mål? Hvilke vilkår?* 1982 (Det Centrale Uddannelsesråd. Modersmålsopgaven. Afsluttende redegørelse). S. 169–171.
- *Dansk Sprognævn 16.6.1981: [*Brev til Kulturministeriet med fornyet svar om en evt. ændring af Ålborg til Aalborg*]. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Dansk Sprognævn 28.6.1982: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse om bl.a. "en ændret rigtighedsopfattelse over for især skriftlig fremstilling" og om evt. accept af flere "alternative retstavningsformer" i anl. af den afsluttende redegørelse vedr. modersmålsopgaven fra Det Centrale Uddannelsesråd (CUR)*]. Kopi i DSN (sag B 1980/3). Trykt i *DSNÅrsb. 1982*, s. 32–36 ("Modersmålet i uddannelserne").
- *Dansk Sprognævn 29.7.1982: [*Brev til Kulturministeriet om DSB's bemyndigelse til at bruge skrivemåden Aalborg*]. Kopi i DSN (sag 1980/104). Ref. i *DSNÅrsb. 1982*, s. 4.
- *Dansk Sprognævn 8.9.1982: [*Brev til Kulturministeriet med svar på Brev 5.8.1982 om brugen af Aa i Aalborg Lufthavn mv.*]. Kopi i DSN (sag 1980/104). Resumeret i *DSNÅrsb. 1982*, s. 4–5 ("Statsinstitutioner i Ålborg – eller Aalborg?"). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.45.3.
- *Dansk Sprognævn 2.12.1983: [*Brev til Kulturministeriet med reaktion på Brev 21.10.1983 og Pressemeddelelse 22.11.1983*]. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Dansk Sprognævn 31.5.1985: [*Brev til Kulturministeriet med meddelelse om at alle ændringer i den nye Retskrivningsordbog vil være af ikke-principiel karakter og derfor ikke vil blive forelagt ministeriet*]. Kopi i DSN (sag A 1).
- *Dansk Sprognævn 18.6.1985: [*Brev til Kulturministeriet med orientering om de påtænkte ændringer i den nye Retskrivningsordbog*]. Kopi i DSN (sag A 1).
- *Dansk Sprognævn 25.7.1985: [*Brev til Kulturministeriet med redegørelse (i anl. af Brev*

- 15.7.1985) *for de påtænkte ændringer i den nye Retskrivningsordbog*. Kopi i DSN (sag A 1).
- Dansk Sprognævn 7.8.1985: *Hvilke staveændringer og hvorfor?* Orientering (3 s.) uddelt til journalister mv. Kopi i DSN (sag A 1).
- Dansk Sprognævn 6.9.1985 = *Drøftelse af henvendelse af 28.8.1985 [dvs. Brev 28.8.1985] fra kulturministeren og undervisningsministeren om den nye udgave [af Retskrivningsordbogen]*. Punkt på møde i nævnets arbejdsudvalg. Ref. i *DSNRefAU 1985*, s. 29–30.
- *Dansk Sprognævn 20.9.1985: [*Brev til kulturminister Mimi Stilling Jakobsen og undervisningsminister Bertel Haarder med orientering om nævnets planer om reduktion af antallet af dobbeltformer på baggrund af Brev 28.8.1985*]. Kopi i DSN (sag A 1).
- Dansk Sprognævn 3.10.1985 = AH [= Hamburger, Arne]: *Oplæg fra formanden og sekretariatet til diskussion om reduktion af antallet af valgfrie former (bortset fra substantiver på -ie/-ium) i den nye udgave af Retskrivningsordbogen*. Kopi i DSN (sag A 1).
- *Dansk Sprognævn 11.10.1985 = *Reduktion i antallet af valgfrie former i den nye udgave [af Retskrivningsordbogen]*. Punkt på møde i nævnets arbejdsudvalg. Ref. i *DSN-RefAU 1985*, s. 34–40.
- *Dansk Sprognævn 30.10.1985: [*Brev til Undervisningsministeriet med spørgsmål om forståelsen af Bek. 15.3.1984 mht. skolernes brug af å/aa i stednavne*]. Kopi i DSN (sag A 1).
- *Dansk Sprognævn 13.11.1985: [*Brev til kulturminister Mimi Stilling Jakobsen og undervisningsminister Bertel Haarder med referat af arbejdsudvalgets møde 8.11.1985*]. Kopi i DSN (sag A 1).
- Dansk Sprognævn feb. 1986 = [Eriksen, Jørgen]: *Bemærkninger til Dansk Sprognævns Årsberetning 1985*. Orig. i DSN (sag B 1985/4). – Med afsnittet ”Sommerens debat om den nye udgave af Retskrivningsordbogen” (s. 3–5).
- *Dansk Sprognævn 11.5.1987: [*Brev til Høje-Taastrup kommune om skrivemåden Tåstrup/Taastrup i anl. af kommunens brev af 19.3.1987*]. Kopi i DSN (sag 1987/65).
- *Dansk Sprognævn 16.6.1987: [*Brev til Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf i anl. af Brev 23.3.1987*]. Kopi i DSN (sag A 1).
- Dansk Sprognævn 1988a: *Baglænsordbog*. (DSNSkr. 15).
- *Dansk Sprognævn 1988b = Eriksen, Jørgen; Hamburger, Arne: *Forkortelser i hverdagen*. 2. opl. med to rettelser, 1989 = *Dansk Sprognævn 1989*; 3. opl. med enkelte rettelser, 1994 = *Dansk Sprognævn 1994*. (DSNSkr. 13).
- *Dansk Sprognævn 19.1.1989: [*Brev til Kulturministeriet med forslag til ny bekendtgørelse om Dansk Sprognævn*]. Kopi i DSN (sag A 57).
- *Dansk Sprognævn 20.12.1989: [*Brev med svar på Lomholt, Holger 7.12.1989 om brug af pausekommatering i voksenprøven i retskrivning*]. Kopi i DSN (sag 1989/263).
- Dansk Sprognævn 19.4.1991 = [*Vedtagelse om at udsende pressemeddelelse med nævnets syn på planer i Århus om at ændre Århus til Aarhus*]. Møde i nævnets arbejdsudvalg. Ref. i *DSNRefAU 1991*, s. 15. – Ikke udsendt.
- *Dansk Sprognævn 1.11.1991 = [*Tilslutning til Stednavneudvalget 3.10.1991 mht. brugen af å i stednavne*]. Møde i nævnets arbejdsudvalg. Ref. i *DSNRefAU 1991*, s. 32.

- Dansk Sprognævn 1992: *Danske Dobbeltformer. Vælgfri former i retskrivningen*. Red. og med en efterskrift [= Galberg Jacobsen 1992] af Henrik Galberg Jacobsen. (DSNSkr. 18).
- *Dansk Sprognævn 27.11.1992: [*Brev til Civilretsdirektoratet med svar på Brev 4.9.1992*]. Kopi i DSN (sag 1992/291).
- *Dansk Sprognævn 15.2.1994: [*Brev til Gymnasieafdelingens fagkonsulenter, Undervisningsministeriet, om enhedskommaets status i forhold til de gældende kommaregler*]. Kopi i DSN (sag B 1990/4).
- *Dansk Sprognævn 7.12.1994: [*Brev til Kulturministeriet om den nye udgave af Retskrivningsordbogen (RO2 1996), specielt om den påtænkte revision af kommareglerne*]. Kopi i DSN (sag A 1 G).
- *Dansk Sprognævn 6.6.1995: [*Brev til Kulturministeriet med tilbud om at udarbejde udkast til (ramme)bekendtgørelse om retskrivningen*]. Kopi i DSN (sag A 2).
- *Dansk Sprognævn 13.6.1995: [*Udtalelse (til brug for Vejnavnenævnet, Københavns Kommune) om brugen af å/aa i københavnske vej- og pladsnavne*]. Kopi i DSN (sag 1995/120).
- *Dansk Sprognævn juli 1995: *De nye kommaregler. En forhåndsorientering*. – Fotokopieret orienteringshæfte (16 s.), udsendt til interesserede indtil udgivelsen af bogen *Sæt nyt komma* (Galberg Jacobsen 1996b) i april 1996.
- *Dansk Sprognævn 17.7.1995: [*Brev med svar på Aabenraa Erhvervscenter 4.7.1995 om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Kopi i DSN (sag 1995/194). Trykt i NFS 1997/4, s. 3–5.
- *Dansk Sprognævn 25.8.1995: [*Brev til Kulturministeriet med forslag til ny (ramme)bekendtgørelse om retskrivningen*]. Kopi i DSN (sag A 2).
- *Dansk Sprognævn 22.11.1995: [*Brev til Aabenraa Erhvervscenter om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Kopi i DSN (sag 1995/194). Cit. i NFS 1997/4, s. 5–6.
- *Dansk Sprognævn 7.12.1995: [*Brev til Kulturministeriet med orientering om de planlagte ændringer i RO2 1996*]. Kopi i DSN (sag A 1 G).
- Dansk Sprognævn 1996: *Grammatisk talt. Anbefalede sproglige betegnelser*. Red. af Henrik Galberg Jacobsen. (DSNSkr. 24).
- *Dansk Sprognævn 4.1.1996: [*Brev til Kulturministeriet med svar om alfabetiseringen af Aabenraa i anl. af spørgsmål fra Aabenraa Erhvervscenter*]. Kopi i DSN (sag 1995/194). Ref. i NFS 1997/4, s. 6.
- *Dansk Sprognævn 13.12.1996: [*Brev til Kulturministeriet med kommentarer til Gyldendal 6.12.1996*]. Kopi i DSN (sag A 57).
- *Dansk Sprognævn 20.12.1996: [*Brev til Kulturministeriet med kommentarer til Spørgsmål 17.12.1996 og 18.12.1996*]. Kopi i DSN (sag A 57).
- *Dansk Sprognævn 4.1.1997: [*Brev til Undervisningsministeriet med kommentarer til Gyldendal 6.12.1996 og til Spørgsmål 17.12.1996 og 18.12.1996*]. Kopi i DSN (sag A 2).
- *Dansk Sprognævn 19.2.1997: [*Brev til Undervisningsministeriet i anl. af Gyldendal 11.2.1997*]. Kopi i DSN (sag A 2).
- Dansk Sprognævn 1.9.1997: *Ingen ny retskrivning*. Pressemeddelelse. Kopi i DSN (sag A 2).
- Dansk Sprognævn 15.9.1997a: [*Brev med svar på Aabenraa Erhvervscenter 3.9.1997 om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Kopi i DSN (sag 1995/194). Ref. i NFS 1997/4, s. 7.

- Dansk Sprognævn 15.9.1997b: *Aabenraas plads i alfabetet*. Pressemeddelelse. Kopi i DSN (sag 1995/194). Trykt i *NFS 1997/4*, s. 7, og i *Galberg Jacobsen 2005b*, s. 43.
- Dansk Sprognævn 1.12.1997: [Brev med svar på Faaborg Kommune 21.10.1997 om brugen af aa i Faaborg efter ikrafttræden af Lov-DSN 14.5.1997]. Kopi i DSN (sag 1997/257).
- *Dansk Sprognævn 20.10.1998: [Brev til borgmester Jørgen Witte, Aabenraa Kommune, i anl. af bl.a. Aabenraa Kommune 11.6.1998]. Kopi i DSN (sag 1995/194).
- *Dansk Sprognævn 3.9.1999: [Brev til undervisningsministeren med anmodning om en orientering om ministeriets kommateringspolitik]. Kopi i DSN (sag B 1999/1).
- *Dansk Sprognævn 7.12.1999: [Brev til undervisningsministeren med anmodning om uddybning af Brev 20.9.1999]. Kopi i DSN (sag B 1999/1).
- *Dansk Sprognævn 11.12.2000: [Svar til Carl Th. Pedersen, Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg]. Kopi i DSN (sag 1980/92).
- *Dansk Sprognævn 14.12.2000: [Brev til kulturministeren om nævnets planlagte kampagne til fordel for det nye komma]. Kopi i DSN (sag B 1999/1).
- *Dansk Sprognævn feb. 2001: *Nyt komma – et tegn bedre*. Informationsfolder (8 s.). Nye oplag i juni og nov. 2001.
- *Dansk Sprognævn 3.9.2001 = *Ændrede artikler i RO 2001* [udskrevet 31.8.2001]. Sendt til en række forlag og ordbogsredaktioner. Kopi i DSN (sag A 1 H b).
- *Dansk Sprognævn 18.1.2002: [Brev til Kulturministeriet med] Dansk Sprognævns redegørelse for praksis omkring oplysning om ændringer i dansk retskrivning. Kopi i DSN (sag A 1 H b).
- *Dansk Sprognævn ca. juni 2002: *Vejledning til institutioner, virksomheder m.v. om overgang til nyt komma*. Først publiceret på nævnets hjemmeside, www.dsn.dk; trykt i *NFS 2002/4*, s. 7-10.
- *Dansk Sprognævn 25.9.2002: [Brev fra Erik Hansen til Sven Tarp og Henning Bergenholtz om Sprognævnets ret til at normere mht. bøjning og orddannelse]. Kopi i DSN. Citeret i *Bergenholtz 2003*, s. 23-24.
- *Dansk Sprognævn 2.10.2002: [Brev til Undervisningsministeriet og Kulturministeriet med anmodning om hjælp til legalisering af fx universiteters og ministeriers brug af fagligt funderede staveformer som ikke er i overensstemmelse med RO2]. Kopi i DSN (sag A 1).
- *Dansk Sprognævn 2003: *Rigtigt kort. Anbefalede forkortelser*. Red. af Jørgen Nørby Jensen og Marianne Rathje. 2. opl. 2004 (med rettelser). (DSNSkr. 30).
- *Dansk Sprognævn 7.3.2003: *Dansk Sprognævns forslag til retningslinjer for en dansk sprogpolitik*. Udsendt 7.3.2003 til kulturministeren, Folketingets Kulturudvalg og pressen. Trykt (let bearbejdet) i *NFS 2003/2*, s. 1-5.
- *Dansk Sprognævn 12.6.2003: [Brev til kulturminister Brian Mikkelsen fra nævnets formand Niels Davidsen-Nielsen (efter drøftelser med nævnets næstformand Henrik Hagemann og Kulturministeriets repræsentant, Birgit Meister) med oplæg til møde 6.8.2003 om kommatering]. Kopi i DSN (sag B 2003/6).
- *Dansk Sprognævn 1.9.2003: [Brev til kulturminister Brian Mikkelsen med Dansk Sprognævns forslag til reviderede principper for kommatering]. Kopi i DSN (sag B 2003/6).

*Dansk Sprognævn [3.10.2003]: *Pressemeddelelse [om indførelse af ét kommasystem til erstatning af de to hidtidige]*. www.dsn.dk.

*Dansk Sprognævn [juni] 2004a: *Kommaregler*. (DSNSkr. 34).

Dansk Sprognævn juni 2004b: "Ændrede kommaregler: Nu er de her!". *NFS 2004/2*, s. 1-2.

Dansk Sprognævn → *Albøge* 8.3.1984, → *Becker-Christensen*, → *Bojsen*, → *Bom, Inger*, → *Brinkmann Thomasen*, → *Danske Ordbog*, → *Davidsen-Nielsen*, → *Diderichsen*, → *DSN-RefAU*, → *DSNRefÅrsm.*, → *DSNSkr.*, → *DSNUdklip*, → *DSNÅrsh.*, → *Eriksen, Jørgen*, → *Feilberg*, → *Fra Dansk Sprognævns rådgivning*, → *Galberg Jacobsen*, → *Glahder* 11.12.1955, → *Gradenwitz*, → *Gregersen*, → *Hagemann*, → *Halskov*, → *Hamburger*, → *Hansen, Erik*, → *Hansen, Aage*, → *Heidemann Andersen*, → *Heltoft*, → *Hjorth, Ebba*, → *Hjorth, Poul Lindegård*, → *Holmberg*, → *Holten*, → *Hårbøl*, → *It-Terminologi-Udvalgets Ordbog*, → *Jarvad*, → *Jervelund*, → *Jørgensen, Bent*, v *Jørgensen, Charlotte*, → *Jørgensen, Jørgen O.* → *Jørgensen, Aage*, → *Karker*, → *Kjærgaard, Anne*, → *Lund, Jørn*, → *Meister*, → *Mødereferat* 25.3.1982, → *Mørch, Ida Elisabeth*, → *Nationalitetsord* 1961 ff., → *NFS*, → *Nordisk Sprogsekretariat*, → *Notat* 17.1.1995, → *Nørby Jensen*, → *Rapport* 22.8.1985, → *Rapport* 27.1.1988, → *Rapport* 28.6.1995, → *Rathje*, → *Ravnholt*, → *Riber Petersen*, → *RL-Udvalget*, → *RO1*, → *RO2*, → *RO2-Udvalget*, → *RV-Udvalget*, → *Sandersen*, → *Schack*, → *Spang-Hanssen*, → *Skautrup*, → *Vedel Johansen*, → *Ågerup*.

Dansk Sprogværn 8.2.1955 = "Vedtægter for Landsforeningen "Dansk Sprogværn" [vedtaget 8.2.1955]". *DSVærn*, bd. 1, nr. 1, s. 2-4 (april 1955). Forarbejder i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 1. (= *Sprø*. 1574, jf. *Sprø*. 1585).

Dansk Sprogværn 9.3.1955: [Om den nystiftede forening Dansk Sprogværn, med navne på personer der støtter foreningen]. Originaltryk i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 1 (lægget "Skrivelser fra Dansk Sprogværn").

Dansk Sprogværn maj 1963: *Dansk Sprogværn*. Folder.

Dansk Sprogværn okt. 1968: "Kommunernes Syn paa Stednavnes Skrivemaade med Hensyn til aa/å". *DSVærn*, bd. 2, s. 69-96. (Jf. *Sprø*. 1585).

Dansk Sprogværn (bladet) → *DSVærn*.

Dansk Sprogværn (foreningen) → *Adresse* 16.2.1953, → *Adresse* 15.8.1955, → *Adresse* 28.10.1955, → *Adresse dec.* 1956, → *Adresse nov.* 1968, → *Brøndum-Nielsen* 10.3.1955, → *Brøndum-Nielsen, Læssøe Müller & Rubow* 13.2.1953, → *BrøndumNRetskr.*, → *Carlsen* 1955-1971, → *Carlsen* 2.6.1971, → *DSVærn*, → *Jensen, Ewart* 1954-1970, → *Kampen* 1955-1962, → *Nyrop-Christensen* 1957-1961, → *Persson* 1961-1965, → *Persson* 1962.

Dansk Standardiseringsråd → *Alfabetiseringsregler* 1980.

Dansk Uorganisk-kemisk Nomenklatur 1966 = "Uorganisk-kemisk Nomenclatur. Dansk version af de af IUPAC-kommissionen vedtagne regler for uorganisk-kemisk nomenklatur". Oversat af K.A. Jensen. *Dansk Kemi*, s. 97-109. Optr. i *Dansk Kemisk Nomenklatur* 1978, s. 1-35 (særskilt paginering).

DANTERMcentret → *It-Terminologi-Udvalgets Ordbog* 2004-.

DaRealsk. = *Den danske Realskole*.

[*DaRealsk.*] 13.8.1948: "Fra a til ø". *DaRealsk.*, s. 233-234. (= *Sprø*. 1242).

[*DaRealsk.*] 6.2.1956: "Kommateringen". *DaRealsk.*, s. 74-76.

DaSkTid. = *Dansk Skoletidende* (om *Dansk Skole-Tidende*, se *NordSk-Tid.*).

DaStud. = *Danske Studier*.

DaTidsskr. = *Dansk Tidsskrift*.

Daidsen-Nielsen, Niels 1998: "Fordanskning af engelske låneord – Kan det nytte?".
Hansen, Erik & Lund 1998, s. 79-93.

Daidsen-Nielsen, Niels 14.2.1999: "Tidens tegn". *Pol.*, kronik. Optrykt (forkortet) i
NFS 2001/2, s. 1-5.

Daidsen-Nielsen, Niels marts 1999: "Komma i engelsk og dansk". *NFS 1999/1*, s.
7-15. Hertil sa. juni 1999: "Komma i engelsk og dansk nok en gang". *NFS 1999/2*,
s. 7-8.

Daidsen-Nielsen, Niels 18.9.2001: "Der er ikke noget som et velanbragt komma".
Sproglige åbninger 2001, s. 425-431.

Daidsen-Nielsen, Niels dec. 2003: Ændrede kommaregler. *NFS 2003/4*, s. 1-2.

Daidsen-Nielsen, Niels 9.8.2003: "Enklere dansk retskrivning". *BerlTid.*, kronik.

Daidsen-Nielsen, Niels 4.2.2004: "Færre dobbeltformer i Retskrivningsordbogen".
På godt dansk 2004, s. 81-86.

Daidsen-Nielsen, Niels 25.4.2005: "Moders stemme – fars hammer". *Pol.*, kronik.
Optr. i *Sandersen & Schack 2007*, s. 9-14.

Daidsen-Nielsen, Niels 16.10.2005: "Stavning eller kaos". *Pol.*, kronik.

Daidsen-Nielsen, Niels 2006: "Hvor skal startkommaet stå". *Vi skriver dig til 2006*, s.
25-33.

Daidsen-Nielsen, Niels; Galberg Jacobsen, Henrik; Ravnholt, Ole 23.10.2000: *Kom-
mafremstød*. Kopi i DSN (sag B 1999/1). – Oplæg til DSN-AU.

Daidsen-Nielsen, Niels → *Dansk Sprognævn* 12.6.2003, → *Venstre* 22.4.2003.

DDO = Hjorth, Ebba; Kristensen, Kjeld mfl.: *Den Danske Ordbog*, bd. 1-6, 2003-2005.

De af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet forordnede nye Retskrivningsregler (Hau-
berg) 1888 → *Medd.* 24.7.1888.

Dem. = *Demokraten*.

De nye Retskrivningsregler [af 24.7.1888] (Pio) 1888 → *Medd.* 24.7.1888.

De nye Retskrivningsregler .. (Frederiksberg) 1890 → *Bek.* 7.6.1889.

Dep. = Departement(et).

Deptid. = *Departementstidenden*.

Dessau, David → *RigsdRetskr.* 11.12.1871.

Detlef, Claus; Lund, Jørn 1986: *Stavning. Dansk retskrivning – retskrivning i dansk*. Under
medvirken af Lene Møller.

Deurs, F.Sch. v. Deurs → *RigsdRetskr.* 11.12.1871.

DFS = *Dansk Folkemindesamling* (se afsnit 6.3).

DG = Bertelsen, Henrik (udg.): *Danske Grammatikere fra Midten af det syttende til Mid-*

- ten af det attende Aarhundrede*. Bd. 1 (1915), 2 (1917), 3 (1919), 4 (1920), 5 (1923), 6 (1929). Genoptrykt 1979 "Med nye tillæg ved Caroline C. Henriksen og Carl Behrend".
- ★DHO, DHO 1872 ff. = Grundtvig, Svend: *Dansk Haandordbog med den af Kultusministeriet anbefalede Retskrivning*. 1. udg. 1872 = DHO 1872; 2. udg. ("Anden meget forøgede Udgave") 1880 = DHO 1880 (2. opl. 1884 = DHO 1884); 3. udg. ("Anden meget forøgede Udgave. Med Tillæg") 1882 = DHO 1882; tillægget (58 s.) også udg. som selvstændig publikation 1882. – Annoteringseksemplarer af DHO 1872 og DHO 1880 (med mange notater) og af tillægget til DHO 1882 (med enkelte notater) i DSF: GrundtvigSaml., DFS 189. Desuden interfolieret annoteringseksemplar af DHO 1882 med mange tilføjelser af Verner Dahlerup i NKS 1247, 8E.
- Dichman, [C.F.] 1799: *Regler for Retskrivningen*. Optryk i sa. 1800, s. 327-498.
- Dichman, [C.F.] 1800: *Forsøg til en dansk Sproglære*. – Heri sa. 1799.
- Diderichsen, Paul 1944a: ""Nordisk målstræv" Påkrævet? Gennemførligt? Lönsomt?". *NordTidskr.*, s. 529-537. (= *Sprø.* 904).
- Diderichsen, Paul 1944b: "Perfektparticipium – Supinum – Verbaladjektiv i Dansk og Svensk". *Arkiv för nordisk filologi*, bd. 58. s. 263-283.
- ★Diderichsen, Paul 13.1.1954: [Brev til Skautrup med kommentarer til sa. 10.1.1954]. Orig. i DSN: DSNSkautrup(F).
- Diderichsen, Paul 28.3.1954: [Brev til Skautrup med kommentarer til sa. 19.3.1954]. Orig. i DSN: DSNSkautrup(F).
- Diderichsen, Paul. 1960: *Rasmus Rask og den grammatiske tradition. Studier over vendepunktet i sprogvidenskabens historie*. (Historisk-filosofiske Meddelelser udgivet af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, bd. 38, nr. 2).
- Diderichsen, Paul 1963: "Gengivelse af det kyrilliske alfabet i de nordiske sprog". *NS 1961 og 1962*, s. 41-46.
- Diderichsen, Paul 24.9.1963: "[Forslag om fællesnordiske retningslinjer ved redaktionen af officielle retskrivningsordbøger og retskrivningsvejledninger]". Foredrag på de nordiske sprognævns årsmøde i Sverige. Ref. i DSN (sag 45/623), resumé i DSN-Årsb. 1963/64, s. 14. – Jf. ref. af de fortsatte drøftelser på de nordiske sprognævns årsmøder i 1964 (København) og 1965 (Helsingfors) i DSN (sag B 12/634, møderef., s. 26-28, resumé i DSN-Årsb. 1964/65, s. 12; sag B 13/645, møderef., s. 12).
- Diderichsen, Paul 27.8.1964: "[Forslag til fællesnordiske retningslinjer mht. store bogstaver i navne, accent, bindestreg, apostrof og orddeling]". Foredrag på de nordiske sprognævns årsmøde i København. Ref. i ref. af de nordiske sprognævns årsmøde 26.-27.8.1964, s. 26-28, inkl. diskussion (DSN: sag B 12/634), og (kort) i DSN-Årsb. 1964/65, s. 12, med bem. om svensk og norsk reaktion s. 13.
- Diderichsen, Paul 1966: "Orddeling ved linjeskifte". *NS 1963-1965*, s. 9-22. Forarbejder i *Dansk Sprognævn* 18.7.1964a og sa. aug. 1964a.
- Diderichsen, Paul 1968: *Sprogsyn og sproglig opdragelse. Historisk baggrund og aktuelle problemer*. Udg. af Niels Rosenkjær.

- Diderichsen, Paul → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*, → *Dansk Sprognævn sept. 1963*, → *sa. 6.9.1963d*, → *sa. 10.1.1964h-i*, → *sa. feb. 1964a*, → *sa. marts 1964*, → *sa. 18.7.1964a-b*, → *sa. aug. 1964a-b*, → *Glahder & Diderichsen 6.11.1956*.
- Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler → Universitetsdirektionen.
- Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet → *Brev 13.1.1949*.
- Direktoratet for Folkeskolen etc. → *Brev 17.10.1986*, → *Cirk. 3.4.1978*, → *Cirk. 30.10.1979*, → *Cirk. 20.1.1983*, → *Cirk. 25.11.1987*, → *Evalueringshæfte 1985 ff.*
- Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf → *Brev 23.3.1987*, → *Brev 31.8.1987*.
- Djupedal, Reidar 21.1.1956: "Rasmus Rask og "Videnskabernes Selskabs Danske Ordbog"". *Festskrift til Peter Skautrup 21. januar 1956*. Århus. S. 383-396.
- DK = Danske Kancelli.
- DLfMedlbl. = *Danmarks Lærerforenings Medlemsblad*.
- DM = Arnholtz, Arthur; Dal, Erik; Kabell, Aage (udg.): *Danske Metrikere*. Bd. 1 (1953), 2 (1954), 2 A-B (1960).
- Dorph, Chr. 1865: *Dansk Sproglære*.
- Dorph, Chr. 1869: *Kortfattet Dansk Sproglære med Retskrivnings- og Skilletegnsregler*. 2. udg.
- Dose, Kai 18.6.1948 = d.: "Halvofficiel eller halvanonym. En Retskrivningsvejledning". *Københavns Kommuneskole*, s. 423-424.
- Drachmann, A.G. dec. 1965 – april 1969: "Den første danske Retskrivningsordbog. 1. Forhistorien. 2. Nogle teoretiske Overvejelser. 3. De store Begyndelsesbogstaver". *DSVærn*, bd. 2, s. 41-43 (dec. 1965), 55-59 (nov. 1966), 98-100 (april 1969). (Jf. *Sprø*. 1585).
- Drachmann, A.G. nov. 1966: "Om Bolle-aa i Stednavne". *DSVærn*, bd. 2, s. 53-55. (Jf. *Sprø*. 1585).
- Drachmann, Povl; Bertelsen, Henrik; Appel, Jacob 24.8.1922 = "Retskrivnings-spørgsmaalet". *Folkesk.*, s. 503. – Med ref. af udt. af Drachmann, Bertelsen (opr. fra *KristDagbl.*) og undervisningsminister Appel (opr. fra *KristDagbl.*). (Jf. *Sprø*. 197).
- Dreier, Frederik [1843-1853?]: [*Sprogvidenskab*]. Efterladt ms. (nr. 003), delvis skrevet i/efter 1845. Heri bl.a. "Språgvideenskabelige Flyveblade 1. Bemærkninger til Rasks Retskrivningslære" (s. 203-213) og "Någet åm Skreftspråget" (s. 214-215). Trykt i Frederik Dreier: *Samlede Skrifter*, bd. 1-5. Udg. af Hanne Nørregaard Posselt mfl., 2003. Bd. 3, s. 203-226 (m. noter i bd. 5, s. 133-136).
- Dreier, Frederik [1846-1853?]: *Sproglige Tilstande og Bestræbelser i Norden. Forsøgene til et almindeligt Sprog*. Efterladt ms. (nr. 008), formentlig skrevet 1846/47-1853. Heri bl.a. "Rasks Retskrivningskritik" (s. 255-288). Trykt i *Samlede Skrifter* (se ovenfor), bd. 3, s. 227-382 (m. noter i bd. 5, s. 136-150).
- Dreier, Frederik [1845-1846?]: *Sprogfordomme*. R. Rask, N.M. Petersen m.fl. Efterladt ms. (nr. 009), dateret 8.11.1845, formentlig skrevet 1845-1846. Trykt i *Samlede Skrifter* (se ovenfor), bd. 3, s. 383-420 (m. noter i bd. 5, s. 150-152).
- *DRO, DRO 1923 ff. = *Dansk Retskrivningsordbog*. Udg. af Undervisningsministeriets Retskrivningsudvalg. Ved Jørgen Glahder. Med en Retskrivningsvejledning af Henrik Bertelsen. 1. udg. 1923 = DRO 1923; 2. udg. 1925 = DRO 1925; 3. udg. 1929 =

DRO 1929 (2. opl. ("Nyt Optryk") 1938 = *DRO 1938*; 3. opl. ("Andet Optryk") 1940 = *DRO 1940*; 4. opl. ("Tredje Optryk") 1943 = *DRO 1943*; 5. opl. ("Fjerde Optryk") 1945 = *DRO 1945*; 6. opl. ("Femte Optryk") 1946 = *DRO 1946*). (= *Sprø.* 251). – Annoteringseksemplarer med notater af Glahder af *DRO 1923* (med datoen 19.4.1923), *DRO 1925* (med datoen 20.5.1925), *DRO 1929* (med datoen 8.10.1929), *DRO 1938*, *DRO 1940* (med datoen 17.5.1940 og tilføjelsen "udkom 20/5"), *DRO 1946* (med datoen 5.10.1946) i DSN.

DRO → Retskrivningsudvalget.

DSB 25.9.1948 = "STORE eller smaa Bogstaver?". *Vingehjulet. Danske Statsbaners Blad.* S. 197-198. – Med foreløbige retningslinjer fastsat af Generaldirektoratet for Statsbanerne.

*DSB 5.8.1982 = [*Brev fra DSB's generaldirektør (Ole Andresen) med svar på Stednavneudvalget 29.7.1982*]. Kopi i DSN (sag A 1 Å).

DSH = Skautrup, Peter: *Det danske sprogs historie*. Bd. 1 (1944), 2 (1947), 3 (1953), 4 (1968), 5 (1970).

DSN = Dansk Sprognævn(s) arkiv; se afsnit 6.3).

DSN-AU = Dansk Sprognævns arbejdsudvalg.

**DSNRefAU* = Referater fra møder i Dansk Sprognævns arbejdsudvalg, 1955 ff. Orig. i DSN.

**DSNRefÅrsm.* = Referater fra Dansk Sprognævns årsmøder (dvs. møderne i nævnets repræsentantskab), 1955 ff. Orig. i DSN.

DSNSkautrup = Peter Skautrups papirer i DSN vedrørende Dansk Sprognævn 1955-1962.

DSNSkautrup(F) = Peter Skautrups papirer i DSN vedrørende forhistorien til Dansk Sprognævn 1953-1955 (mærket: Dansk Sprognævn. Forhistorie. 1945 – 1948-54).

DSNSkr. = Dansk Sprognævns skrifter.

DSNUdklip = Dansk Sprognævns udklipssamling. Omfattende samling af ringbind med udklip fra aviser mv., bl.a. sprogrubrikker og sprogbrevkasser (Ole Stig Andersen, Jørgen Bang, Rasmus Bjørgmose, Kaj Bom, Søren Brandt, Steen Christensen, Arne Hamburger og Jørgen O. Jørgensen (Fon og Morf), Erik Hansen (Magister Stygotius), Lars Henriksen, Jens Juhl Jensen (Lektor Laale), Erhardt Larsen, Mogens Baumann Larsen (Amanuensis), Steen Laursen, Jørn Lund (Professor Higgins), Hans Jakob Nielsen, Nordisk språksekretariats språkspalt, Jens Normann Jørgensen, Gert Smistrup, Sproghjørnet (*Pol.*; Ove Dybkær, Fregne Levy, P.H. Traustedt)), "Anmeldelser" (11 bd.), "Bolle-å" (2 bd.), "Diverse" (læserbreve, kronikker mv., 36 bd.), "Modersmål-Selskabet" (2 bd.), "Nævnets virksomhed" (20 bd.), "Talord" (4 bd.). → Majonæsekrigen 1985-1986.

DSNÅrsh. = Dansk Sprognævn: *Årsberetning 1955/56 ff.*, 1956 ff.

DSVærn = (bladet) *Dansk Sprogværn*, udg. af foreningen Dansk Sprogværn, bd. 1, nr. 1-24, april 1955 – dec. 1962; bd. 2, nr. 1-12, marts 1963 – april 1969; bd. 3, nr. 1-2, april-okt. 1971. (= *Sprø.* 1585).

Duncker, Dorte okt. 2000: "Dynamikken i ortografien". Foredrag. Trykt i Widell, Peter; Kunøe, Mette (red.): 8. *Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Aarhus Universitet 12.-13. oktober 2000*. Århus 2001. S. 73-82.

*Dybdal, Ida 4.6.1992: [Notat om ny samlet retskrivningsbekendtgørelse]. Bilag til Brev 17.7.1992. Kopi i DSN (sag A 2).

Dybkaer, Ove → DSNUdklip.

Daae, Ludvig → GrundtvigRetskr.

Daa, Ludvig mfl. 2.4.1869 = [Indbydelse fra den norske komite til de øvrige deltagere i retskrivningsmødet i Stockholm]. Tryk i KB: GrundtvigRetskr. (med påskrift til Sv. Grundtvig).

E

*EF/EU-Retskr. 1987 ff. = [Intern retskrivningsinstruks for EF/EU's institutioner]. [**Foreløbig udg.**] = EF/EU-Retskr. 1.7.1987 (Intern Retskrivningsinstruks. Supplement til Retskrivningsordbogen af 1986. Gældende fra 1.7.1987. De danske oversættelsesafdelinger, Kommissionen og Rådet, Bruxelles. 26.5.1987, rev. udg. 18.6.1987. Kopier i DSN (sag A 1)). [**1. udg.**] = EF/EU-Retskr. 1.11.1988 (Intern Retskrivningsinstruks. Supplement til Retskrivningsordbogen af 1986 (RO86). Gældende fra 1.11.1988. Kommissionens og Rådets Danske Oversættelsesafdelinger. Bruxelles. 1.11.1988). [**2. udg.**] = EF/EU-Retskr. [1990?] ([Intern retskrivningsinstruks. Supplement til Retskrivningsordbogen af 1986 (RO86). 2. udg. Gældende fra [1990?]. EF's Institutioner]). [**3. udg.**] = EF/EU-Retskr. 1.10.1993 (Intern retskrivningsinstruks. Supplement til Retskrivningsordbogen af 1986 (RO86). 3. udg. Gældende fra 1.10.1993. EF's Institutioner). [**4. udg.**] = EF/EU-Retskr. 1.2.1998 (Intern retskrivningsinstruks. Supplement til Retskrivningsordbogen af 1996 (RO96). 4. udg. Gældende fra 1.2.1998. EU's Institutioner). [**5. udg.**] = EF/EU-Retskr. 17.2.2003 (Intern retskrivningsinstruks. Supplement til Retskrivningsordbogen af 2001 (RO2001). 5. udg. Gældende fra 17.2.2003. EU's Institutioner). [**6. udg.**] = EF/EU-Retskr. 1.3.2008 (Intern retskrivningsinstruks. Supplement til Retskrivningsordbogen af 2001, 3. udg. (RO2001). 6. udg. Dat. 11.2.2008, gældende fra 1.3.2008. EU's Institutioner).

Egerod, Oluf → Blum-Hansen mfl. 5.6.1941.

Ekkard, Friedr. 1797: *Philosophische und kritische Sprachlehre der neuesten dänischen Mundart, für Teutsche, und solche Ausländer, die Deutsch verstehn, auch für Dänen, die ihre Sprache mit der Hochteutschen vergleichen wollen*.

Eksamenskommissionen for Skolelærereksamen → Brix 30.4.1888.

Eksempler på Spørgsmål til Dansk Sprognævn → Fra Dansk Sprognævns Rådgivning.

EkstraBl. = Ekstrabladet, Ekstra Bladet.

Elbro, Carsten nov. 2004: "Irriterende stavfejl". *Mål&M.*, 27. årg. nr. 3, s. 20-27 (i forlængelse af "Find de fem mest irriterende stavfejl!", smst., nr. 2, s. 32).

Elbro, Carsten 2005: "Literacy Acquisition in Danish. A Deep Orthography in Cross-Linguistic Light". *Joshi & Aaron 2005*, s. 31-45.

- Elbro, Carsten juni 2005: "Dyre tøfler, kun 75 kr. Sær skrivning". *Mål&M.*, 28. årg., nr. 1, s. 14-16.
- Elbro, Carsten; Jansen, Mogens; Löb, Henrik 1981: *Hvor godt læser og staver børn i dag? Om læsning og retstavning i folkeskolens danskundervisning – processer, standpunkter, vilkår, problemstillinger*. Det Centrale Uddannelsesråd. Modersmålsopgaven. Arbejdsrapport nr. 3.
- Elert, N. feb. 1793: "Brev til Forfatteren af Minerva, angaaende den Danske Ordbog". *Minerva*, s. 174-189.
- Elkjær-Larsen, J. → *Statsministeriet 22.10.1957*.
- Elling, Christian → *Brandstrup mfl. 17.3.1951*, → *Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949*.
- Energi- og Miljøministeriet → *Auken, Svend 13.7.2001*.
- Engberg, Gunnar → *Blum-Hansen mfl. 5.6.1941*.
- *Engelbrecht, Nils; Riis, Povl 9.6.1997: "Sundhedsvidenskabelig sprogpolitik. Formelle regelsæt". *UgeskrLæger*, s. 3752-3754. Parallelpubliceret i *Jordemoderen, Fysioterapeuten, Lægesekretær Nyt, Sygeplejersken og Tandlægebladet*.
- Engelbrecht, Nils; Riis, Povl dec. 1997: *Notat om nedsættelse af et Dansk Sundhedsvidenskabeligt Sprogudvalg under Dansk Sprognævn*. Kopi i DSN (sag 1997/93).
- Enhedslisten → Albrechtsen, → Jerup, → Rosenkrantz-Theil.
- Erhvervsfremme Styrelsen → *Bek. 10.3.1995*, → *Bek. 19.4.1995*, → *Bek. 9.1.1996*, → *Bek. 2.2.2001*.
- Erichsen, H. Carsten dec. 2003: "Hvordan staver studenterne – og hvordan staver gymnasieeleverne i 1. g". *Læsepædagogen*, 51. årg., s. 272-274.
- Eriksen, Erik → *Forespørgsel 15.1.1948*.
- Eriksen, Jørgen → *Dansk Sprognævn 22.3.1963a*, → *sa. 6.9.1963d*, → *sa. 26.12.1963*, → *sa. 10.1.1964h*, → *sa. feb. 1964a*, → *sa. marts 1964*, → *sa. feb. 1986*, → *sa. 1988*.
- Evalueringshæfte 1985 ff. = Folkeskolens afsluttende prøver 1985 [ff.]. Evaluering af de skriftlige prøver*. Undervisningsministeriet, Direktoratet for Folkeskolen og Seminarierne. 1985 ff. Udg. med vekslende titler, 1996-hæftet med titlen *Prøver. Evaluering. Undervisning. 1996. 1. Dansk*. (Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen 1996).

F

- Faglige Udvalg for Dansk, Det → *Dansk Sprognævn 30.5.1969*.
- Fahl, Laurids mfl. 2002: "[Anmeldelse af Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen*, 3. udg., Axelsen mfl.: *Retskrivningsordbog*, 2. udg., og *Politikens Retskrivningsordbog*, 1. udg.]". *DaStud.*, s. 222-237.
- Falbe-Hansen, Ida 15.10.1900: [*Brev til Axel Sørensen om verbernes pluralisformer*]. Orig. i KB: SørensenBr.
- Farø, Ken nov. 2002: "Ortografi og empiri: konsonantfordobling eller ej?". *LEDA-Nyt*, nr. 34, s. 4-9.
- Fatum, Eva 13.12.1996a: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (1)*]. Folketinget (ordførertale, Socialdemokratiet). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2527-2528. – Specielt om *Lovfors.-DSN 20.11.1996*.

- Fatum, Eva 13.12.1996b: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (4)]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2528.
- FB = Folketingets Bibliotek (jf. 6.3).
- Feilberg, [Tom] 8.12.1998: *Rangordning af dobbeltformerne*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- filosofiske Fakultet, Det → *Københavns Universitet* 25.9.1948.
- *Finansministeriet 9.11.1912 = [Mundtlig forespørgsel til Kultusministeriet om hvorvidt "Retskrivningsreglerne er bindende for offentlige Myndigheders Udfærdigelser"]. Ref. i RA: MKU, 2. Kt., journal 1912, nr. 2854.
- Finansministeriet → *Brev* 29.5.1913, → *Brev* 29.5.1948, → *Brev* 24.8.1948, → *Brev* 6.12.1948.
- Finecke, Karen Blixen → Blixen-Finecke.
- Flor, C. 1858: *Dansk Sprog- og Retskrivnings-Lære*. 2. opl. 1860, 3. opl. [ca. 1865?], 4. "Forbedrede Oplag" (med titlen *Det danske Modersmaals Sprog- og Retskrivnings-Lære*) 1869, 5. udg. 1874.
- *Fløystrup, G. 30.9.1948: [Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med tak for retskrivningsreformen og med opfordring til at fastsætte å's plads i alfabetet]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Fog, Mogens 22.1.1948: [Om ændringer i retskrivningen (9)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1361-1362. (= *Sprø.* 1175).
- FogtmR. = [Fogtmans Reskripter, dvs.] *Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve for Danmark og Norge* [for årene 1660-1870], 1786-1918. Ved Laurids Fogtman (årene 1660-1812), T. Algreen-Ussing (årene 1813-1865), C. Ussing (året 1866) og John Finsen (årene 1867-1868). Fra året 1814 med titlen *Kongelige Reskripter og Resolutioner, Reglementer, Instruxer og Fundatser samt Kollegialbreve* (fra året 1850: *Ministerial-Skrivelser*) med flere Danmarks Lovgivning vedkommende offentlige Aktstykker.
- Folkesk. = Folkeskolen.
- [Folkesk.] 25.1.1923: "Retskrivningsreformen opgivet". *Folkesk.*, s. 55. (= *Sprø.* 258).
- [Folkesk.] 19.2.1948: "De nye Retskrivningsregler". *Folkesk.*, s. 111. (= *Sprø.* 1195).
- Folkeskoleafdelingen → *Brev* 20.12.1996, → *Evalueringshæfte* 1985 ff.
- Folkeskolens afsluttende prøver → *Evalueringshæfte* 1985 ff.
- Folketinget → *FolktRetskr.*, → *FolktSkrivevejl.*
- *Folketingets Bureau 28.2.1957: [Brev til Statsministeriet med svar om retskrivningen i Folketinget, specielt mhp. brugen af store bogstaver i navne på offentlige institutioner]. Kopi i FB: RigsdRetskr. 1913-1959, afskrift i DSN (sag 5/57).
- *Folketingets Bureau 25.2.1958: [Udtalelse til Statsministeriet om Dansk Sprognævn 1.11.1957 vedr. brugen af store bogstaver i navne på offentlige institutioner]. Kopi i FB: RigsdRetskr. 1913-1959, afskrift i DSN (sag 5/57).
- Folketingets formand → *Brev* 14.10.1932, → *Forespørgsel* 15.1.1948.
- Folketingets Kulturudvalg → *Betænkn.* 19.2.1997, → *Spørgsmål* 13.12.1996, → *Spørgs-*

mål 17.12.1996, → Spørgsmål 18.12.1996, → Spørgsmål 21.1.1997, → Tillægsbetænkn. 23.4.1997.

*Folketingets Ombudsmand 12.11.1959: [Brev med svar på klage fra Skelund Borger- og Håndværkerforening over at Statsministeriet har afslået at omdøbe Skelund til Skelund]. Kopi i RA: SM, Dep., j.sag 1958, nr. 145², der også indeholder de fleste af sagens øvrige akter; sagen er fremstillet i sin helhed i *Hjorth Pedersen 1985*, s. 222. Folketingets Retskrivningsudvalg → *FolktRetskr.* april 1995.

Folketingets Uddannelsesudvalg → *Betænkn.* 20.3.1997, → Spørgsmål 27.11.1996, → Spørgsmål 9.12.1996, → Spørgsmål 25.2.1997, → Tillægsbetænkn. 15.4.1997.

Folketingets Udvalg til at modtage Oplysninger ... → *Beretning* 20.2.1948.

*Folketingsdebat 20.3.2003 = *Forespørgsel nr. F 35 .. til kulturministeren*. Forespørgselsdebat i Folketinget 20.3.2003. Ref. på www.ft.dk. – Med i alt 40 indlæg af Naser Khader (RV), kulturminister Brian Mikkelsen (KF), Ole Sohn (SF), Louise Frevert (DF), Carina Christensen (KF), Jytte Wittrock (S), Jesper Langballe (DF), Ester Larsen (V), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL), Tove Videbæk (KRF).

*Folketingsdebat 23.1.2004 = *Forhandling om redegørelse nr. R 8: Kulturministerens redegørelse af 18. december 2003 om det danske sprog*. Redegørelsesdebat i Folketinget 23.1.2004. Ref. på www.ft.dk med *Sprogpolitisk Redegørelse 18.12.2003* som bilag. – Med i alt ca. 70 indlæg af Ester Larsen (V), Ole Sohn (SF), Naser Khader (RV), Søren Søndergaard (EL), Jytte Wittrock (S), Bodil Kornbek (KD), Louise Frevert (DF), Keld Albrechtsen (EL), Kaj Ikaast (KF), kulturminister Brian Mikkelsen (KF), inkl. bemærkninger om retskrivning og kommativering af Ester Larsen (kl. 10.05), Louise Frevert (kl. 10.35 og 11.10), Naser Khader (kl. 11.05, 11.10 og 11.35), Brian Mikkelsen (kl. 11.30).

Folketingsdebat 30.1.2007 = *Første behandling af beslutningsforslag nr. B 56: Forslag til folketingsbeslutning om forberedelse af en dansk sproglov*. Af Søren Krarup (DF) m.fl. (*Fremsat 6/12 2006*). Ref. på www.ft.dk. – Med i alt ca. 65 indlæg og bemærkninger (ekskl. formandsbemærkninger) af kulturminister Brian Mikkelsen (KF), Ellen Trane Nørby (V), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Mogens Jensen (S), Holger K. Nielsen (SF), Jacob Axel Nielsen (KF), Søren Krarup (DF), Martin Henriksen (DF).

Folketingstidende → *FolktT*.

**FolktRetskr.* okt. 1956 = *Retskrivningsvejledning*. Folioark med "Ordudvalg" på den ene side, "Retskrivningsvejledning" på den anden. Orig. i DSN (sag 5/57).

**FolktRetskr.* okt. 1986 = *Retskrivningsvejledning*. Hæfte (10 s.) med "Retskrivningsvejledning" og "Ordudvalg".

**FolktRetskr.* okt. 1987 = *Retskrivningsvejledning*. Hæfte (10 s.) med "Retskrivningsvejledning" og "Ordudvalg". Også trykt i *FolktSkrivevej.* okt. 1991, s. 42-51.

**FolktRetskr.* april 1995 = *Folketingets Retskrivningsvejledning*. Foreløbig udg. Red. af Folketingets Retskrivningsudvalg.

**FolktRetskr.* okt. 2004 = *Retskrivningsvejledning for Folketingstidende*. Red. af Finn Hollem.

★*FolktSkrivevejl. okt. 1991 = Folketingets skrivevejledning.*

FolktT. = Folketingstidende (1953/54 ff.).

Forchhammer, G. 14.3.1916: "Den pædagogiske Nødvendighed af en grundig Retskrivningsreform". Foredrag i Det pædagogiske Selskab. Trykt i *PædSelskÅrsb. 1915-1916*, s. 71-76 (inkl. den efterfølgende diskussion med indlæg af bl.a. Otto Jespersen, Henrik Bertelsen, Sophus Halle, Viggo Büllmann).

Forchhammer, G. → *Dansk Retskrivningsforening aug. 1917, → sa. feb. 1918.*

★Foreningen af Skolepsykologer i Danmark 28.2.1946: [*Brev til Retskrivningsudvalgets formand om undersøgelse af store og små bogstavers betydning for læsning og ortografi*]. Orig. i DSN: RUdvGlahder. Underskrevet genpart i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³ (som sendt til undervisningsminister Hartling 1.3.1946).

Foreningen af Venstreblade i Danmark → *Adresse 21.12.1922.*

Foreningen Bymæssige Kommuner → *Adresse dec. 1956.*

Foreningen Dansk Sprogværn → Dansk Sprogværn.

Foreningen for den konservative Presse i Danmark → *Adresse 21.12.1922.*

Foreningen Norden 22.5.1936 = "Fælles-nordisk Opgave, der søger sin Løsning". *Pol.* (= *Sprø.* 396).

Foreningen Norden juni 1944 = "Et Nævn for Nordisk Sprogrogt". *Norden*, nr. 3, s. 4. (= *Sprø.* 930).

Foreningen Norden feb. 1945 = "Foreningen Nordens Sprognævn". *Norden*, nr. 1, s. 7. (Jf. *Sprø.* 930).

Foreningen Norden 1.4.1945 = Hernov, Frank: "Foreningen "Norden" nedsætter et Sprognævn". *Journalisten*, 1945, nr. 4, s. 1-3. (= *Sprø.* 986).

Foreningen Norden dec. 1946 = "De små bogstaver marcherer". *Norden*, nr. 6, s. 5. (= *Sprø.* 1086).

ForenNordenÅrsb. = Beretning om Foreningen Nordens virksomhed [1943/1944 ff.].

Forespørgsel 15.1.1948 = "[Meddelelse i Folketinget 15.1.1948 fra Folketingets formand om at en række folketingsmænd (Knud Kristensen, Edvard Sørensen, Erik Eriksen, Jørgen Gram, Axel Kristensen, Hans Pinstrup og Jens Sønderup) ønsker at stille en forespørgsel til undervisningsministeren (jf. Knud Kristensen 22.1.1948a)]". Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1276, og i *Rigsdagsårbog* 1947-48, 1949, s. 797.

Forespørgselsdebat 20.3.2003 → *Folketingsdebat 20.3.2003.*

Forlæggerforeningen → *Hirschsprung 21.1.1948.*

forordn. = forordning.

★*Forordn. 17.4.1739 = Forordning, Angaaende Hvor mange Latinske Skoler i Danmark og Norge skal vedblive, samt hvorledes med Ungdommens Information, Ingeniorum Prøve, den aarlige Examen og Stipendiens Distribution, med viidere efterdags skal forholdes.* Trykt i *Kvartudg.*, s. 83-117, og som *SkolehistAktstk.*, nr. 13, 1963. Delvis optr. i *Hjorth, Poul L. & Larsen 1973*, s. 37. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.1.

★*Forordn. 11.5.1775 = Forordning. Angaaende Skoele-Væsenets Forbedring ved de publicke Latinske Skoeler, og hvad den Studerende Ungdom, der saavel fra publicq som privat*

- Information kommer til Akademiet, skal gøre Reede for. Trykt i *Kvartudg.*, s. 48-114, og som *SkolehistAktstk.*, nr. 15., 1963. Delvis optr. i *Hjorth, Poul L. & Larsen 1973*, s. 37-38.
- ★Forvaltningsnævnet 21.1.1948: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med vurdering af den mulige lettelse som brug af små bogstaver kan betyde*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- Fra Dansk Sprognævns rådgivning 1957-1968* = Stencilerede meddelelser fra Dansk Sprognævn, nr. 1, 15.12.1957 – nr. 26, marts 1968. Nr. 1 med titlen *Meddelelser fra Dansk Sprognævn*, nr. 2 (okt. 1956 – sept. 1957) – nr. 6 (jan. og april kvartaler 1959) med titlen *Eksempler på Spørgsmål til Dansk Sprognævn*, fra nr. 7 (20.11.1959) med titlen *Fra Dansk Sprognævns rådgivning*. – Afløses af NFS. Komplet sæt indbundet i 1 bind i DSN's bibliotek.
- Fra Monrad til Vig 1998* = *Fra Monrad til Vig. Undervisningsministeriet 150 år. Temanummer af Uddannelse, Undervisningsministeriets tidsskrift*, 31. årg., nr. 3 (marts 1998).
- Frandsen, Ernst → *Adresse 5.7.1950*.
- Frandsen, Thomas → *Jervelund 2007*.
- Fra Rask til Wimmer 1937* = *Fra Rask til Wimmer. Otte Foredrag om Modersmaalsforskere i det 19. Aarhundrede*. Udg. af selskab for Nordisk Filologi.
- Fredebo, S.P. 1934: *Retskrivnings- og Fremmedordbog*.
- Fredericia Gymnasium → *Adresse 10.6.1949*.
- Frederigsen Philalethes, Rudolph → *Clitau 1743*.
- Frederiksborg lærde Skole → *Berg, C. 1869*.
- Frederiksen, Emil → *Brandstrup mfl. 17.3.1951*, → *Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949*.
- Fremskridtspartiet → *Brusgaard 13.12.1996*.
- Frevert, Louise → *Folketingsdebat 20.3.2003*, → *sa. 23.1.2004*.
- ★Friis, P. 24.4.1888: [*Brev til J.C. Schurmann i anl. af Brev 12.4.1888*]. Orig. i RA: RKomm1885 (sendt til Kultusministeriet som bilag til *Schurmann 26.4.1888*).
- ★Friis, P. nov. 1891: *Nogle Bemærkninger vedrørende Den nye Retskrivning for Skoler i Henhold til Bekendtgørelse af 7de Juni 1889 af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet*. Orig. (stilehæfte på 32 s.) i RA: RKomm1891 (bilag 15 til *Protokol 1.12.1891*).
- Friis Møller, Kai 1945: *Den store nordiske Svanesang. Smaa sprogpoltiske Betragtninger*. (= *Sprø. 1004*).
- Friis Møller, Kai 1.4.1945: "[Sprognævnet og Pressen]". *Journalisten*, s. 3-4. Optr. i *sa. 1945*, s. 48-56. (= *Sprø. 987*).
- Frisch, Hartvig 30.10.1930: [*Om evt. nedsættelse af en kommission til reformering af retskrivningen (5)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF 1930-31*, sp. 1132. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.34.5.
- Frisch, Hartvig 25.9.1931: "Bogstavkommunisme". *Soc. Optr. i Christiansen, Niels Finn 1993*, s. 293-294.
- Frisch, Hartvig 16.7.1940: "[Til Otto Jespersen]". *Hilsen til Otto Jespersen paa firsaarsdagen 16. juli 1940*, 1940, s. 46-47. (= *Sprø. 545*). Ms. i ABA: FrischArk., ks. 7, læg 35.

Frisch, Hartvig 13.11.1947-12.12.1949 → *FrischDagb.* nedenfor.

Frisch, Hartvig 13.1.1948a = ”Regeringen indfører de smaa Bogstaver!”. *Nat.* (= *Sprø.* 1147).

*Frisch, Hartvig 13.1.1948b = *Pressemøde i Undervisningsministeriet den 13. Januar 1948 om de smaa Bogstaver. Referat* (5 A4-s., udarbejdet af embedsmand i ministeriet) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³; kladde til ref. (3 s.) samme sted.

Frisch, Hartvig 14.1.1948a = ”de smaa bogstaver sejrer”. *AarhAmtst.* (Jf. *Sprø.* 1157). – Med ref. af udt. af Frisch. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.35.2.

Frisch, Hartvig 14.1.1948b = ”regeringen har besluttet: danske skolebørn skal bruge smaa bogstaver”. *Nat.* (= *Sprø.* 1157). – Med ref. af udt. af Frisch.

[Frisch, Hartvig, ca. 20.1.1948]: *Til Venstres Forespørgsel*. Punkt-ms. (2 A4-s.). Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.

Frisch, Hartvig 22.1.1948a = Undervisningsministeren (Hartvig Frisch): [*Om ændringer i retskrivningen* (2)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1345-1353. (= *Sprø.* 1168). Ms. til disposition i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³ (1 s.).

Frisch, Hartvig 22.1.1948b = Undervisningsministeren (Hartvig Frisch): [*Om ændringer i retskrivningen* (4)]. Folketinget Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1356-1358. (= *Sprø.* 1170).

Frisch, Hartvig 22.1.1948c = Undervisningsministeren (Hartvig Frisch): [*Om ændringer i retskrivningen* (7)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1360-1361. (= *Sprø.* 1173).

Frisch, Hartvig 22.1.1948d = Undervisningsministeren (Hartvig Frisch): [*Om ændringer i retskrivningen* (12)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1363-1366. (= *Sprø.* 1178).

[Frisch, Hartvig 22.1.1948e]: [*Notater fra debatten i Folketinget 22.1.1948*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.

Frisch, Hartvig 27.1.1948 = ”Å i stedet for aa, kunne for kunde”. *Inf.* (= *Sprø.* 1181). – Med udt. af Frisch.

[Frisch, Hartvig 29.1.1948]: [*Notater fra diskussion om de store og små bogstaver i Studenterforeningen 29.1.1948*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.

[Frisch, Hartvig 11.2.1948]: [*Notater fra møde (sandsynligvis 11.2.1948) i folketingsudvalget (jf. Beretning 20.2.1948)*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.

*Frisch, Hartvig 16.2.1948: [*Brev til Skautrup med svar på Skautrup 9.2.1948*]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 78. Delvis citeret i *Skautrup 15.4.1954*.

[Frisch, Hartvig 19.2.1948]: [*Notater fra møde i folketingsudvalget (jf. Beretning 20.2.1948) 19.2.1948*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.

Frisch, Hartvig 23.3.1948: ”De små bogstaver”. *Pol.* (= *Sprø.* 1216).

Frisch, Hartvig juni 1948 = ”Vi interviewer – Hartvig Frisch om den nordiske retskrivnings sejr i dansk”. *Norden*, juni 1948, s. 5. (= *Sprø.* 1230).

Frisch, Hartvig 22.6.1948 = H.F.: Skulle, kunne og ville. Svar til F.L. Østrup. Ms. i ABA: FrischArk., ks. 10, læg 25.

- Frisch, Hartvig 1.10.1948a = "Det begyndte med lutter STORE BOGSTAVER...". *Aftbl.* (= *Sprø.* 1251). – Interview med Frisch.
- Frisch, Hartvig 1.10.1948b: *Radiotale [indtalt 24.9.1948] om de små bogstaver den 1. Okt. 1948*. Ms. i ABA: FrischArk., ks. 10, læg 30.
- Frisch, Hartvig 1.12.1948 = Undervisningsministeren (Hartvig Frisch): [*Om Statskon-sulent Kaalund-Jørgensen*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1948–49, sp. 1640–1644. Ms. i ABA: FrischArk., ks. 10, læg 40. – Jf. også *sa.* og *Inger Merete Nordentoft* i *RigsdTF* 1948–49, sp. 2519–2522.
- Frisch, Hartvig 25.1.1949: [*Svar til radioudsendelsen "Hvis jeg havde ham her"*]. Ms. i ABA: FrischArk., ks. 10, læg 50. Delvist ref. i *Folkesk.*, 1949, s. 69.
- Frisch, Hartvig 22.3.1949: "Årsdagen for retskrivningsreformen". *Soc.*, kronik (= *Sprø.* 1285). Ms. i ABA: FrischArk., ks. 10, læg 52. Punktms. (1 s.) med overskriften "Årsdagen for retskrivningsreformen" i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Frisch, Hartvig 25.6.1949: [*Brev med svar på Pedersen, Holger 18.6.1949*]. Koncept i ABA: FrischArk., ks. 39, læg 12.
- Frisch, Hartvig 16.7.1949: "Fr.holms Kanal 21". *Pol.*, kronik. Ms. i ABA: FrischArk., ks. 10, læg 66.
- Frisch, Hartvig → *Bek.* 22.3.1948, → *Brev* 18.9.1948, → *Brøndum-Nielsen & Frisch* 16.3.1949, → FrischArk., → *FrischDagb.*, → *Lovfors.-DSN* 15.9.1949, → *RigsdRetskr.* okt. 1948.
- FrischArk. = Hartvig Frischs arkiv i ABA (se afsnit 6.3).
- FrischDagb.* = Frisch, Hartvig 13.11.1947–12.12.1949: *Dagbog I-VIII for Forhandlinger i Undervisningsministeriet*. Orig. i ABA: FrischArk., ks. 87, 88 og 89. Cit. her i afhandlingen i bl.a. afsnit 2.35 og 2.41.
- *Fritsche, T. 31.10.1831 → *Protokol* 1.12.1891 (bilag 8).
- Fritsche, T. → *Povelsen juni 1868*.
- Futtrup, Jens maj 1918: "Nogle Bemærkninger til den autoriserede 7. Udgave af Saabys Retskrivningsordbog". *VorUng.*, s. 251–256. (= *Sprø.* 123).
- Futtrup, Jens sept. 1918: "Saabys Ordbog". *VorUng.*, s. 366–367. (= *Sprø.* 128).
- *Fyns Amt 30.9.1993: [*Brev fra Fyns Amt, Vejvæsenet, til de fynske kommuner om anvendelse af aa eller å i stednavne*]. Kopi i DSN (sag 1997/257).
- Fyns Amt 30.6.1994 = *Notat. Vedr.: Kommunernes anvendelse af å contra aa i stednavne*. Kopi i DSN (sag 1997/257).
- Fødevedirektoratet → *Bek.* 14.12.2005.
- *Faaborg Kommune 5.10.1950: [*Brev fra Faaborg borgmesterkontor til Undervisningsministeriet med meddelelse om at byrådet har vedtaget at bibeholde aa i byens navn*]. Resumé i *Journal jan. 1948 ff.* (under nr. 2785).
- *Faaborg Kommune 15.3.1991: [*Anmodning til Vesterbro Postkreds, Returpostkontoret/Postadressebogen om at få ændret 5600 Fåborg til 5600 Faaborg*]. Kopi i DSN (sag 1997/257).

- *Faaborg Kommune 9.9.1991: [*Brev med svar på Kort- og Matrikelstyrelsen 6.9.1991*]. Kopi i DSN (sag 1997/257).
 Faaborg Kommune 18.8.1993: [*Brev med svar på Kort- og Matrikelstyrelsen 23.12.1992 om ændring af stavemåden Fåborg til Faaborg*]. Kopi i DSN (sag 1997/257).
 *Faaborg Kommune 21.10.1997: [*Brev til Dansk Sprognævn/Stednavneudvalget fra borgmester Ove K. Pedersen om brugen af aa i Faaborg efter ikrafttræden af Lov-DSN 14.5.1997*]. Orig. i DSN (sag 1997/257).

G

- Gadegaard, H. → *Journal feb. 1952 ff.*
GadMag. = *Gads danske Magasin*.
 Galberg Jacobsen, Henrik 1973: *Sprogrøgt i Danmark i 1930'erne og 1940'erne*. (DSNSkr. 6).
 Galberg Jacobsen, Henrik 1974 → *Sprø*.
 Galberg Jacobsen, Henrik 8.12.1975: *Notat om neutrumsmorfem efter -sk i adjektiver*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Galberg Jacobsen, Henrik 29.12.1976 = HGJ: *Forholdet mellem retskrivningsvejledning og retskrivningsordliste*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Galberg Jacobsen, Henrik 31.1.1977 = HGJ: *Nye emner i Retskrivningsvejledningen?* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Galberg Jacobsen, Henrik 27.1.1978 = HGJ: *Skitse til retningslinjer for reglerne for ordddeling ved linjeskifte i den ny udgave af Retskrivningsordbogen*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Galberg Jacobsen, Henrik 2.8.1978 = HGJ: *Store og små begyndelsesbogstaver. Navne på offentlige institutioner. Tø- og flerleddede navne*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Galberg Jacobsen, Henrik 7.8.1978 = HGJ: *Store og små begyndelsesbogstaver. Bogtitler, titler på kunstværker mv.* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Galberg Jacobsen, Henrik 23.8.1978 = HGJ: *Alternativt forslag til § 15,1 om sær- og sammenskrivning af forbindelser af adverbium og præposition*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Galberg Jacobsen, Henrik 21.9.1978 og 28.9.1978: "Fra runereform til retskrivningsordbog I-II". *Folkesk.*, s. 1886-1888 og 1962-1964.
 Galberg Jacobsen, Henrik 30.10.1978 = HGJ: "Radikalt udkast" til § 15,1 om sær- og sammenskrivning af forbindelser af adverbium og præposition. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Galberg Jacobsen, Henrik 1979: "De eksplicitte præmisser i Dansk Sprognævns rådgivning". *SIN*, s. 34-47. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 41-56.
 Galberg Jacobsen, Henrik 30.5.1979: [*Udkast til regler for*] *Stort begyndelsesbogstav i egen-navne*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Galberg Jacobsen, Henrik 24.8.1979 = HGJ: *Nyt udkast til regler for brug af store begyndelsesbogstaver[i egen-navne]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

- Galberg Jacobsen, Henrik 3.10.1979 = HGJ: *Orddeling ved linjeskift. [1. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 25.10.1979 = HGJ: *Nyt udkast til § 11,8 i reglerne for brug af store begyndelsesbogstaver [i sammensætninger med egennavne]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 22.11.1979 = HGJ: *Orddeling ved linjeskift. [2. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 26.11.1979 = HGJ: *Udkast til § 11,10 [om store bogstaver i ubestemt form af navne der normalt er i bestemt form]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 28.11.1979 = HGJ: *Orddeling ved linjeskift. Udkast til forenklede regler*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1980: ”Urimeligt svært? Om en syntaktisk-ortografisk detalje i dansk skriftsprog”. *OTA*, s. 111-133.
- Galberg Jacobsen, Henrik 4.6.1980 = HGJ: *Store og små bogstaver [i andet end egennavne]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 29.6.1983 = HGJ 29.6.1983/9.9.1983: *Tillægsord på trykstærk selvlud (RO 1955 § 29). 1. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Galberg Jacobsen, Henrik 20.7.1983 = HGJ 20.7.1983/8.9.1983: *Bogstaver og tegn*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Galberg Jacobsen, Henrik 9.8.1983 = HGJ 9.8.1983/9.9.1983: *Bydemåde (ikke i RO 1955). Råudkast/1. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Galberg Jacobsen, Henrik 10.8.1983 = HGJ 10.8.1983/9.9.1983: *Tillæg om stavning af egennavne*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Galberg Jacobsen, Henrik 15.8.1983 = HGJ: *Navneord med fremmede flertalsendelser*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Galberg Jacobsen, Henrik 17.8.1983 = HGJ: *Accenttegn (RO 1955 § 4). 1. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Galberg Jacobsen, Henrik 18.8.1983 = HGJ: *Tillægsord på -sk (RO 1955 § 26). 1. udkast [A og B + bemærkninger]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 18.10.1983 = HGJ: *Bydemåde (ikke i RO 1955). 2. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg RV-Udvalget.
- Galberg Jacobsen, Henrik jan. 1984 = HGJ: *Replikgengivelse (ikke i RO 1955). 2. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 28.1.1984: ”Sprognævn – sprogrøgt – sprogsyn”. Foredrag i Selskab for Nordisk Filologi. Trykt i *SNFÅrsb. 1983-1984*, 1985, s. 30-36. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 97-109.
- Galberg Jacobsen, Henrik april 1984 = HGJ: *Navneord og tillægsord på -el, -en og -er (RO 1955 § 23 og 27). [Ændringsforlag til Spang-Hanssen nov. 1983]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 8.8.1984 = HGJ: *Navneord og tillægsord på -el, -en og -er (RO*

- 1955 § 23, 24 og 27). [*Sammenarbejdning af Spang-Hanssen nov. 1983 og Galberg Jacobsen april 1984*]. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 21.8.1984 = HGJ: § 000. *Fælleskøn eller intetkøn?* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1985: *Opslagsbog. Praktiske sprogproblemer*. (Erhvervsdansk 3). *Supplement* 1986; 2. udg. 1988.
- Galberg Jacobsen, Henrik 21.8.1985 = HGJ: *Udkast til ny formulering af retskrivningsvejledningens § 27 om tillægsord på -sk*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik sept. 1985: "Retskrivningsdebat". *NFS* 1985/3, s. 1-4.
- Galberg Jacobsen, Henrik dec. 1985: "Retskrivningsordbog for stednavne". *NFS* 1985/4, s. 2-3.
- Galberg Jacobsen, Henrik 10.12.1985 = HGJ: [*Udkast til*] *Forord [til RO2 1986]*.
- Galberg Jacobsen, Henrik sept. 1986a: "Danske retskrivningsordbøger". *NFS* 1986/3, s. 16-20.
- Galberg Jacobsen, Henrik sept. 1986b: "Retskrivningsreglerne". *NFS* 1986/3, s. 22-23 og 32-36.
- Galberg Jacobsen, Henrik 25.9.1986: "Fra A til åsyn". *KristDagbl.*, kronik.
- Galberg Jacobsen, Henrik [okt.] 1986: "Den nye Retskrivningsordbog". *SPRINT*, nr. 2, s. 3-9.
- Galberg Jacobsen, Henrik dec. 1986: "Biords-t". *NFS* 1986/4, s. 2-6.
- Galberg Jacobsen, Henrik marts 1987: "Store og små bogstaver". *NFS* 1987/1, s. 7-10.
- Galberg Jacobsen, Henrik sept. 1987: "Tal, tal, tal". *NFS* 1987/3, s. 6-8.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1988: "Retskrivningen. Fra Dejj til paj". *Hansen, Erik & Lund* 1988, s. 53-79.
- Galberg Jacobsen, Henrik marts 1989: "De kommaer, de kommaer". *NFS* 1989/1, s. 1-6.
- *Galberg Jacobsen, Henrik 21.10.1989: *Forslag til enhedskomma*. Kopi i DSN (sag B 1989/3). – Oplæg til temamøde om kommatering i Dansk Sprognævn 3.11.1989.
- Galberg Jacobsen, Henrik okt. 1990: "Dansk ortografi efter 1870". Foredrag. Trykt i Kunøe, Mette; Vive Larsen, Erik (udg.): *3. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Aarhus Universitet 11.-12. oktober 1990*. Århus 1991. S. 159-167.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1992: "Dobbeltformer i dansk". *Dansk Sprognævn* 1992, s. 137-173.
- Galberg Jacobsen, Henrik marts 1992: "Moderne Retskrivning i 100 Aar". *NFS* 1992/1, s. 5-7.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1993a: "Enhedskommaet – et forslag". *Kommadeb.* 1993, s. 145-172.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1993b: "Kommadebat i 75 år". *Kommadeb.* 1993, s. 21-49.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1993c: "Kommallitteratur". *Kommadeb.* 1993, s. 207-215.
- Galberg Jacobsen, Henrik 29.7.1993: "Dansk sprog i bevægelse. Om nogle aktuelle

- engelskinspirerede ændringer i dansk og om vurderingen af dem". Foredrag på sommerkursus på Sostrup Slot for de danske udlandslektorer. Trykt i *Kulturbrev* 7. Undervisningsministeriet. Nov. 1993. S. 84-100. Optr. let ændret som *Galberg Jacobsen 1994*.
- Galberg Jacobsen, Henrik aug. 1993: "Lidt om Danske Dobbeltformer og dobbeltformer i dansk". *Nyhedsbrev*, nr. 13 (udg. af LEDA, Leksikografer i Danmark), s. 2-5.
- Galberg Jacobsen, Henrik dec. 1993: "Kommaer til debat". *NFS* 1993/4, s. 7-11.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1994: "Sprogændringer og sprogvurdering. Om nogle aktuelle engelskinspirerede ændringer i dansk og om vurderingen af dem". *DaStud.*, s. 5-28. – Let revideret version af *Galberg Jacobsen 29.7.1993*.
- Galberg Jacobsen, Henrik 31.5.1994 = HGJ: *Skitse til plan for 2. udgave af Retskrivningsordbogen 1986 (RO 95)*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 12.8.1994 = HGJ: *Indbyggerbetegnelser, danske købstæder i RO 95*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 16.8.1994a = HGJ: *Apostrof (og ejefald) i RO 95*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 16.8.1994b = HGJ: *Skitse til ny disposition mv. af kommareglerne i RO 95*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 23.9.1994 = HGJ: *Apostrof (og ejefald) i RO 95. 2. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 26.9.1994 = HGJ: § 45-57. *Komma. [1. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 18.11.1994 = HGJ: § 45-57. *Komma. [2. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 13.1.1995 = HGJ: § 45-57. *Komma. [3. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU. Som sendt til Kulturministeriet (bilag til *Dansk Sprognævn 7.12.1994*) og Undervisningsministeriet (bilag til *Jørgensen, Charlotte 9.12.1994*).
- Galberg Jacobsen, Henrik 27.1.1995 = HGJ: *Notat om møde 17.1.1995 i Kulturministeriet*. Kopi i DSN (sag A 1 G og A 2).
- Galberg Jacobsen, Henrik dec. 1995: "De nye kommaer". *Retorikmagasinet*, nr. 18, s. 24-27.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1996a: "Kommaet i forkøbet". *Dansklærerforeningens Bogpakkeavis*, 1996, nr. 1, s. 1-2.
- *Galberg Jacobsen, Henrik 1996b: *Sæt nyt komma. Regler, grammatik, genveje og øvelser*. (DSNSkr. 25).
- Galberg Jacobsen, Henrik 10.10.1996 = HGJ: *Notat om møde i dag i Kulturministeriet om lov om dansk retskrivning og lov om Dansk Sprognævn*. Kopi i DSN (sag A 2 og A 57).
- Galberg Jacobsen, Henrik dec. 1996: "Og andre ordbøger". *NFS* 1996/4, s. 6-9.
- Galberg Jacobsen, Henrik marts 1997: "Aktuelle normproblemer i dansk sprog". Fore-

- drag. Trykt i *Proceedings of the Eleventh Biennial Conference of the British Association of Scandinavian Studies, held at The University of Hull 23-26 March 1997*. The University of Hull, Department of Scandinavian Studies. S. 27-37.
- Galberg Jacobsen, Henrik maj 1997: "Retskrivningsordbøger – retskrivningsautoriteter". Foredrag. Trykt i Slotte, Peter; Westerberg, Pia; Orava, Eva: *Rapport från Konferensen om lexikografi i Norden, Esbo 21-24 maj 1997* (Nordiska studier i lexikografi 4, Skrifter utgivna av Nordiska föreningen för lexikografi 5). Helsingfors 1999. S. 97-104.
- Galberg Jacobsen, Henrik sept. 1997: "Ordrede forhold. Om retskrivningsloven og sprognævnsloven". *NFS 1997/3*, s. 1-5. Optr. let ændret i *Mål&M.*, 20. årg., nr. 3, s. 12-15, i *SIN 1998*, s. 107-19, i *Galberg Jacobsen 2005b*, s. 194-197, og (yderligere tilpasset) her i afhandlingen i afsnit 2.49.4-6.
- Galberg Jacobsen, Henrik dec. 1997 = HGJ: "Aabenraas plads. En dokumentation". *NFS 1997/4*, s. 3-10. Optr. forkortet i *sa. 2005b*, s. 42-44.
- Galberg Jacobsen, Henrik 1998: "1948-reformen – og før og efter". *Hansen, Erik & Lund 1998*, s. 9-45 (s. 38-44 optr. som *Galberg Jacobsen dec. 1998*).
- Galberg Jacobsen, Henrik 7.3.1998: *Vælg kort. [Om valg mellem dobbeltformer]*. Kopi i DSN (sag B 1994/1). – Notat til Folketingets Informations- og Dokumentationsafdeling. Også udsendt til Dansk Sprognævns medlemmer til brug for drøftelse i DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 7.4.1998 = HGJ: *Hvor ny? Ændringsmuligheder i en ny udgave af RO*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik okt. 1998: "Forenkling af dobbeltformer. Påkrævet? Gen-nemførligt? Lønsomt?". Foredrag. Trykt i Widell, Peter; Kunøe, Mette (udg.): *7. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Aarhus Universitet 8.-9. oktober 1998*. Århus 1999. S. 214-224. Optr. i forkortet og bearbejdet form som *sa. maj 1999*.
- Galberg Jacobsen, Henrik 26.10.1998 = HGJ: *Dobbeltformer for fremtiden?* Kopi i DSN (sag A 1 G). Trykt i let revideret form som *Galberg Jacobsen okt. 1998*. – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik nov. 1998: "Valgfrihed på dansk – aktuelt og historisk". Foredrag ved konference ved Høgskolen i Agder 26.-28.11.1998. Trykt i Omdal, Helge (red.): *Språkbrukeren – fri til å velge? Artikler om homogen og heterogen språknorm*. Høgskolen i Agder, Kristiansand 1999. S. 111-121.
- Galberg Jacobsen, Henrik 17.11.1998 = HGJ: *Hvor offentligt? Om evt. udlevering til ord-bogsforlag mv. af manuskript til ændringer i RO 2001*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik dec. 1998: "Den næste retskrivningsreform". *Mål&M.*, 21. årg., nr. 4, s. 17-21 (delvist optr. af *sa. 1998*).
- Galberg Jacobsen, Henrik 1.12.1998 = HGJ: *Dobbelt-a i RO 2001*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 7.1.1999 = HGJ: *Homofone dobbeltformer i RO 1996*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.

- Galberg Jacobsen, Henrik maj 1999: "Ud med dobbeltformerne?". *Mål&M.*, 22. årg., nr. 1, s. 4-10. – Forkortet og bearbejdet version af *sa. okt. 1998*. – Hertil *sa.:* "Fra dobbelt til enkelt – hvis du skulle vælge". *Smst.*, s. 16.
- Galberg Jacobsen, Henrik nov. 1999: "Fra dobbelt til enkelt? Kommentar til en læserafstemning". *Mål&M.*, 22. årg., nr. 3, s. 17-30.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2000a = HGaJ: "retskrivning". *SDE*, bd. 16, s. 148.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2000b = HGaJ: "Retskrivningsordbogen". *SDE*, bd. 16, s. 148.
- Galberg Jacobsen, Henrik 20.11.2000: *Åbning af retskrivningsnormen [i RO2 2001]*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2001: "Grammatiske termer i 100 år". *DaStud.*, s. 6-28. Først trykt i *IDUN 14. Dedicated to Professor Hideo Mase on the Occasion of His Retirement*. Osaka, Osaka Gaikokugo Daigaku, The Department of Danish and Swedish, 2000 [2001], s. 223-246.
- Galberg Jacobsen, Henrik maj 2001: "Et tegn på vej". *Vandfanget. Institutblad for nordisk sprog og litteratur*. Aarhus Universitet, Århus. S. 5-12. Også trykt i *Mål&M.*, 24. årg., nr. 2 (aug. 2001), s. 20-26.
- Galberg Jacobsen, Henrik 11.7.2001: "Å (bolle-å)". *Ord til Arne Hamburger 2001*, s. 201-205.
- Galberg Jacobsen, Henrik 18.9.2001: "Fra *Bedre dansk* til *Rigtigt dansk*. Om danske håndbøger i sprogriktighed siden 1950". *Sproglige åbninger 2001*, s. 393-403.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2003a: "Dansk – et nordisk sprog". *IDUN 15. Dedicated to Professor Kunishiro Sugawara on the Occasion of His Sixtieth Birthday*. Osaka, Osaka Gaikokugo Daigaku, The Department of Danish and Swedish, 2002 [2003], s. 93-110. Optr. forkortet i Auður Hauksdóttir mfl. (red.): *Ordenes slotte. Om sprog og litteratur i Norden. Hyldest til Vigdís Finnbogadóttir, Íslands præsident 1980-1996*. Reykjavík, 2005, s. 99-106.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2003b: "Kræfter og modkræfter i dansk sprognormering – historisk og aktuelt". Omdal, Helge; Røstad, Rune (red.): *Krefter og motkrefter i språknormeringa. Om språknormer i teori og praksis*. Kristiansand. S. 41-56.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2004: "Imod en dansk sprogpolitik". *Synsvinkler. Tidsskrift for nordisk litteratur og sprog*, nr. 30, 13. årg. Center for Nordiske Studier, Syddansk Universitet, Odense. S. 61-78.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2005a: "Language cultivation and language planning I: Denmark". Bandle, Oskar mfl. (red.): *The Nordic Languages. An International Handbook of the History of the North Germanic Languages*. Berlin, New York. Vol. 2, s. 1960-1969.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2005b: *På sproglig grund. Dansk Sprognævn fra a til å 1955-2005*. Odense. (DSNSkr. 35).
- Galberg Jacobsen, Henrik 2005c: "Trends in the linguistic development since 1945 II: Danish". Bandle, Oskar mfl. (red.): *The Nordic Languages. An International Handbook of the History of the North Germanic Languages*. Berlin, New York. Vol. 2, s. 1815-1823.

- Galberg Jacobsen, Henrik 28.4.2005: "50 år i sprogets tjeneste". *BerlTid.*, kronik. – Om Dansk Sprognævn.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2006a. "Gamle ord i nye klæder. Lille ortografisk ændringsordbog 1775–2001". Nørby Jensen, Jørgen; Ravnholt, Ole; Schack, Jørgen (red.): *Ordet fanger. Festskrift til Pia Jarvad i anledning af 60-års-dagen.* (DSNSkr. 37). S. 21–67.
- Galberg Jacobsen, Henrik 2006b: "RO 1777. Om retskrivningen i Ove Mallings *Store og gode Handlinger* – den første danske retskrivningsordbog". *Vi skriver dig til 2006*, s. 35–57.
- Galberg Jacobsen, Henrik → Becker-Christensen & Galberg Jacobsen 12.1.1981, → Dansk Sprognævn 1992, → sa. 1996, → Davidsen-Nielsen, Galberg Jacobsen & Ravnholt 23.10.2000, → Glæden ved grammatik 2001, → Hamburger & Galberg Jacobsen 31.5.1979, → Hansen, Erik & Galberg Jacobsen 15.5.1978, → sa. 1986, → Karker & Galberg Jacobsen 16.8.1978, → Kommadeb. 1993, → NFS 2001/2 april → Ord til Arne Hamburger 2001, → Rapport 28.6.1995, → Schack & Galberg Jacobsen 29.7.1994, → Ågerup & Galberg Jacobsen 13.1.1999.
- Galberg Jacobsen, Henrik; Bojsen, Else 4.10.1986: "Retskrivningsordbogens grænser". Foredrag i Selskab for Nordisk Filologi. Trykt i *SNFÅrsb. 1985-1986*, [1987], s. 32–36.
- Galberg Jacobsen, Henrik; Brinkmann Thomasen, Birgitte 27.10.1998 = HGJ/BBT: *Gymnasie mv. i RO 2001?* Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik; Brinkmann Thomasen, Birgitte 2.12.1998a = HGJ/BBT: *Liste 1: Kandidatliste, version 2 [vedr. gymnasie mv. i RO 2001?]*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik; Brinkmann Thomasen, Birgitte 2.12.1998b = HGJ/BBT: *Nettoliste [vedr. gymnasie mv. i RO2 2001?]*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik; Hansen, Erik; Karker, Allan 1979: "Principperne for Dansk Sprognævns rådgivning". *SIN*, s. 34–65. (= Galberg Jacobsen 1979, Hansen, Erik 1979 og Karker 1979).
- Galberg Jacobsen, Henrik; RV-Udvalget aug. 1983 = HGJ aug. 1983/RV-Udvalget okt. 1983: *Store og små bogstaver i forkortelser (RO 1955 § 9 C). 1. udkast.* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik; Stray Jørgensen, Peter 1988: *Håndbog i Nudansk*. 2. udg. 1991, 3. udg. 1997, 4. udg. 2001, 5. udg. 2005.
- Galberg Jacobsen, Henrik; Stray Jørgensen, Peter 1996: *Politikens Basisbog om Dansk Sprogbrug*.
- Galberg Jacobsen, Henrik; Ågerup, Anita 2.12.1998 = HGJ/AA: *Nye flerordsopslag i RO 1996.* Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Galberg Jacobsen, Henrik; Ågerup, Anita 6.1.1999 = HGJ/AA: *Nye sammenskrævede præpositioner i RO 2001?* Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- GejstlR. = [Gejstlige Reskripter, dvs.] *Samling af Forordninger, Reskripter, Resolutioner og Col-*

- legialbreve, som vedkomme Geistligheden .. [for årene 1660 ff.], 1838 ff.* Ved L. Fogtmann og F.T. Hurtigkarl, besørget og suppleret af J.L.A. Kolderup-Rosenvinge (årene 1838-1845). Fortsat af C.F. Schwartzkopf (årene 1846-1856), H.V. Skibsted (årene 1857-1888), derefter skiftende redaktører (S. Lillienkiold, P. Thrige, Oskar Damkier mfl.) til 1962). Fra året 1846 med titlen *Kongelige Rescripter og Resolutioner, Love og Expeditioner Geistligheden i Danmark vedkommende*; fra året 1857 med titlen *Love og Expeditioner vedkommende Kirke- og Skolevæsen*; fra året 1889 udg. på foranstaltning af Kirke- og Undervisningsministeriet. – Hele rækken står på Danmarks Pædagogiske Bibliotek med den fælles rygtitel *Gejstlig Reskriptsamling, 1838 – 1961-62*.
- Generaldirektoratet for Statsbanerne → DSB 25.9.1948, → DSB 5.8.1982.
- Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet → Post- og Telegrafvæsenet.
- *Geodætisk Institut 7.12.1983: [*Brev til Kulturministeriet i anl. af bl.a. Pressemeddelelse 22.11.1983, med advarsler mod indførelse af valgfrihed mellem å og aa i danske stednavne*]. Kopi i DSN (sag A 1 Å).
- Gerner, Henrich 1678 = Henrich Thomæson Gerner: *Orthographia Danica Eller Det Danske Sproks Skriffverictighed ...* 2. udg. 1679. Optr. (på grundlag af 2. udg.) i: DG, bd. 3, s. 11-146.
- Gerner, Henrich 1690 = H.T. Gerner: *Epitome Philologiæ Danicæ. Eller: Et kort Begrib paa det beste oc zirligste Danske Sprocks Lyst oc Artighed ...* Optr. i DG, bd. 3, s. 251-317.
- Gerner Nielsen, Elsebeth 13.12.1996a: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (7)*]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2530.
- Gerner Nielsen, Elsebeth 13.12.1996b: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (12)*]. Folketinget (ordførertale, Radikale). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2532.
- Gerner Nielsen, Elsebeth → *Brev 10.1.2001*, → *Folketingsdebat 30.1.2007*.
- *Gertz, M.Cl.; Petersen, Jul. [ca. 28.4.1888]: [*Brev til Kultusministeriet som repræsentanter for Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og Realskolerne med svar på Brev 12.4.1888*]. Udat. orig. i RA: RKomm1885 (modt. i Kultusministeriet 28.4.1888). – Jf. Paludan, Julius 23.4.1888.
- *Gertz, M.Cl. 20.2.1901 = [*Brev til P.K.Thorsen med svar på anmodning om ret til at foretage forandringer i SRO*]. Ref. i SRO 1904, s. III.
- *Glahder, Jørgen 22.6.1934: [*Brev til medlemmerne af Retskrivningsudvalget om drøftelserne med Danmarks Lærerforenings hovedstyrelse om nye regler for brug af store og små bogstaver, med afskrifter af Danmarks Lærerforening maj 1934 og Retskrivningsudvalget 15.5.1934 til udtalelse hos medlemmerne*]. Afskrift i DSN: RUdvSkautrup, s. 6-7.
- Glahder, Jørgen 31.10.1934: "Genitiv paa -es i dansk". *Studier tilegnede Verner Dahlerup paa Femoghalvfjerdsdaarsdagen den 31. Oktober 1934*. (Danske Folkemaal. Tillægsbind til 8. årg.). S. 126-134.
- Glahder, Jørgen 1937: "Christian Molbech og Jakob Hornemann Bredsdorff". *Fra Rask til Wimmer 1937*, s. 34-43.
- Glahder, Jørgen 15.1.1943: [*Brev til Skautrup med opfordring til at svare bekræftende på*

- forespørgslen om at indtræde i Retskrivningsudvalget*]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 17-18.
- Glahder, Jørgen 26.1.1943a = *Liste over Ord i "Vort nordiske Modersmaal" I, som ikke findes i Dansk Retskrivningsordbog, eller som i almindeligt Dansk har en anden Betydning*. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 20.
- Glahder, Jørgen 26.1.1943b = *Oversigt [over Retskrivningsudvalgets virksomhed siden 1920]*. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 1-2 (i DSN: RUdvGlahder under 26.1.1943), manuskript i DSN: RUdvGlahder.
- Glahder, Jørgen 16.4.1943: [*Brev til Skautrup i anl. af Brev 13.4.1943*]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 25.
- Glahder, Jørgen 10.3.1944 = *Liste over Ord i Vort nordiske Modersmaal II, som ikke findes i Dansk Retskrivningsordbog eller har en meget afvigende Betydning*. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 35.
- Glahder, Jørgen 7.1.1946: [*Brev til Skautrup om bl.a. Brøndum-Nielsens ønske om et møde i Retskrivningsudvalget 23.1.1946 om bl.a. en øget brug af store bogstaver*]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 39.
- Glahder, Jørgen 14.11.1946: [*Brev til Skautrup med indkaldelse til et fortroligt underudvalgs-møde i Retskrivningsudvalget 23.11.1946*]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 45.
- Glahder, Jørgen 2.2.1948: [*Brev til Skautrup om Hartvig Frischs forberedelse af retskrivningsbekendtgørelsen*]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 77.
- *Glahder, Jørgen 11.5.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet i anl. af Herning Olie- etc. 3.5.1948 med udtalelse om placeringen af å i alfabetet*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Glahder, Jørgen 7.7.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Holm, Henry 24.6.1948*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Glahder, Jørgen 16.8.1948: [*Brev til Højberg Christensen i anl. af Rigsdagens Bureau 8.7.1948*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Glahder, Jørgen [7?.9.1948]: [*Brev til Højberg Christensen med udtalelse i anl. af Notat 14.8.1948*]. Udat. Orig. og afskrift i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Glahder, Jørgen 18.7.1949a: [*Brev til Undervisningsministeriet om uoverensstemmelserne mellem Undervisningsministeriets og Statsministeriets (Stednavneudvalgets) retskrivning*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Glahder, Jørgen 18.7.1949b: [*Brev, på vegne af sig selv og Højberg Christensen, til Undervisningsministeriet med svar om brug af store og små bogstaver i toledede navne/betegnelser som Roskilde Domkirke/domkirke og Frederiksberg Sogn/sogn*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. Afskrift i RigsdRetskr. 1913-1959.
- Glahder, Jørgen 18.7.1949c: [*Brev til Skautrup, bl.a. med bemærkning om behovet for og problemerne med at få udsendt en ny udgave af DRO*]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 133.
- *Glahder, Jørgen 3.11.1949: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse om brugen af*

- store og små bogstaver i bl.a. betegnelser for kongelige personer]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Glahder, Jørgen 23.11.1949: [Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Vedelsby 23.8.1949]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Glahder, Jørgen 31.1.1951: [Brev på vegne af RO-Udvalget-1948 til Undervisningsministeriet i anl. af Kofoed 27.12.1950]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- Glahder, Jørgen 6.4.1952: [Brev til Skautrup med bemærkninger i anl. af Brev 3.4.1952]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 201.
- [Glahder], Jørgen 25.7.1952: [Brev til Skautrup, bl.a. med bemærkning i anl. af Brev 19.7.1952a]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 109.
- Glahder, Jørgen 21.12.1953 → RO-Udvalget-1953 21.12.1953-1.1.1954.
- Glahder, Jørgen 20.1.1954 → RO-Udvalget-1953 21.12.1953-1.1.1954.
- *Glahder, Jørgen 20.2.1954 = [Brev til medlemmerne af RO-Udvalget-1953 med referat af møde 17.2.1954 mellem Højberg Christensen og undervisningsminister Bomholt om brugen af å/aa i stednavne i den nye retskrivningsordbog]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 309.
- *Glahder, [Jørgen] 22.4.1954: Sprognævnet. Ændringer af og forslag til vedtægterne [i Skautrup 19.3.1954] i følge møderne [i RO-Udvalget-1953] d. 1 og 13 apr. [1954]. Kopi i DSN: DSNSkautrup(F).
- Glahder, Jørgen 9.1.1955 = "Det danske Sprog er vokset stærkt". *DagNyh.* (= *Sprø.* 1557). – Med udt. af Glahder.
- Glahder, Jørgen 11.12.1955 = [Brev til Undervisningsministeriet med tilføjelse til referat af møde i Dansk Sprognævns arbejdsudvalg 14.11.1955]. Orig. i DSN (sag 23a/55). Gengivet i DSNRefAU 1955/56-1957/58, s. 46-47.
- Glahder, Jørgen → Benzons 1915, → Bredsdorff 1817, → Brøndum-Nielsen & Glahder 14.1.1948, → Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954, → DRO, → Højberg Christensen 22.5.1950, → sa. & Glahder 8.11.1949, → Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 27.4.1948, → sa. 23.5.1949, → RO1, → RO-Udvalget-1948 3.11.1950, → sa. 11.12.1952, → RO-Udvalget-1953 4.6.1954.
- Glahder, Jørgen; Brøndum-Nielsen, Johs. 26.11.1955 = "De STORE bogstavers sidste bastioner begynder nu at vakle". *Inf.* (= *Sprø.* 1618). – Med udt. af Glahder og Brøndum-Nielsen.
- Glahder, Jørgen; Diderichsen, Paul 6.11.1956 = "[Om den nye Retskrivningsordbog]". Foredrag i Lingvistikredsen. Håndskrevet ref. (17 s., ved Allan Karker) i DSN (sag A 1). – Også med indlæg af bl.a. Louis Hjelmslev og C.A. Bodelsen.
- Glahder, Jørgen; Hald, Kristian 26.9.1954 = "Foran største fremskridt ad en fællesnordisk sproglinje siden retskrivnings-reformen". *Soc.* (= *Sprø.* 1543). – Med udt. af Glahder og Hald.
- *Glahder, Jørgen; Højberg Christensen, [A.C.]; Skautrup, Peter 5.3.1948 = [Brev til Undervisningsministeriet med udkast til bek. om ændringer i retskrivningen]. Orig. (med enkelte notater af Hartvig Frisch) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³,

- del II. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 92-94 (følgebrev) og 103-105 (selve bek., se om forarbejder under *Bek. 22.3.1948*). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.41.1.
- *Glahder, Jørgen; Kaalund-Jørgensen, F.C. [nov. 1935]: *Udkast til Retskrivningsvejledning*. Udat. stencileret udg. (52 s.) m. ændringer efter mødet 12.5.1936 (jf. *Notat 14.5.1936 ff.*) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³ (bilag 2 til *Notat 14.5.1936 ff.*), og i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222 (med blyantsrettelser). Udarbejdet til møde i Retskrivningsudvalget 26.11.1935 (if. *RUdvProt.*, s. 73), sendt til Undervisningsministeriet o. 20.1.1936 (if. *Notat 24.1.1936 ff.*).
- Glahder, Jørgen mfl. 13.1.1948 = "Retskrivnings-Reform under Forberedelse". *Berl-Aft.* (= *Sprø.* 1149). – Med udt. af Glahder, Paul V. Rubow, Peter Skautrup og Højberg Christensen.
- Glahder, Jørgen; Oxenvad, Erik 10.5.1950 = "Officielt skal å'et afslutte alfabetet". *Pol.* – Med udt. af bl.a. Glahder og Oxenvad.
- Glæden ved grammatik 2001* = Hansen, Erik: *Glæden ved grammatik. Udvalgte artikler og afhandlinger*. Red. af Henrik Galberg Jacobsen og Henrik Jørgensen.
- Goldmann, Ragna → *Svartz-Malmberg & Goldmann 1978*.
- Goldschmidt, M. → *Clausen, H.N. mfl. 17.3.1869*, → *sa. 21.6.1870*.
- *Goos, [C.] 30.12.1891: [*Brev til Såby med udkast til Bek.-Leds. 27.2.1892*]. Orig. i KB: SåbyBr.
- *Goos, [C.] 11[?].2.1892: [*Svarbrev til Såby om bl.a. Jern/Jærn*]. Orig. i KB: SåbyBr.
- Goos, C. → *Bek.-Leds. 27.2.1892*, → *Bek.-Retskr. 27.2.1892*, → *Cirk. 31.10.1891*.
- Goos' retskrivningskommission → *Betænkn. 27.12.1891*, → *Brev 6.10.1891*, → *Kroman 12.10.1891*, → *Protokol 1.12.1891*, → *RKomm1891*, → *Scavenius 11.10.1891*, → *sa. 12.10.1891*, → *Sørensen 12.10.1891*, → *sa. 3.11.1891*, → *Såby 22.9.1888*.
- Gotländer, Søren Poulsen → Judichær.
- Gradenwitz, Mogens 1993: "Mest om grammatisk komma". *Kommadeb. 1993*, s. 51-62.
- Gradenwitz, Mogens → *Kommadeb. 1993*.
- Gram, Jørgen → *Forespørgsel 15.1.1948*.
- Gregersen, Frans 1975: "Rapport fra en undersøgelse af stavfejl i en 3. klasse". *SAML 2*, s. 5-47.
- Gregersen, Frans 1980: "Videnskabshistorisk empiri – analyse af enkeltværker. Om Rasmus Rasks danske retskrivningslære". *SAML 6*, s. 201-220.
- Gregersen, Frans 1981: "Hvorfor skriver vi nd og ld? Et bidrag til skriftens socialhistorie i Danmark". *SAML 8*, s. 113-178.
- Gregersen, Frans 1983: "[Anmeldelse af Erik Hansen: *Skrift, stavning og retstavning, 1981*"]". *NyS. Nydanske Studier & Almen kommunikationsteori*, bd. 13, s. 75-85.
- Gregersen, Frans nov. 1983: *Skriftsprogenes formelle udvikling på baggrund af øget læse- og skrivefærdighed og udvidet produktion af læsestof*. Trykt i *De nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet [1]. Skolens og lese- og skrivefærdighetens betydning for de nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet. Rapport fra et symposium på Sundvollen 16.-19. november 1983*. Oslo 1984. (Nordisk språksekretariats rapporter 4). S. 166-194.

- Gregersen, Frans 18.9.2001: "Om dannelse og opretholdelse af sprognormer". *Sproglige åbninger* 2001, s. 358–371.
- Gregersen, Frans 2004: "Sprogrøgt i skolen – det forsømte forår". *SiN*, s. 111–123.
- Gregersen, Frans 28.4.2005 → *sa.* 2007.
- Gregersen, Frans 18.5.2005 = "Flåt! Vå er du døgdi te å stav ...". *Pol.*, interview (v. Lotte Thorsen) om behovet for en retskrivningsreform.
- Gregersen, Frans dec. 2005: "Hvorfor ikke ændre dansk retskrivning?". *Mål&M.*, 28. årg., nr. 4, s. 20–22.
- ★Gregersen, Frans 9.12.2005a = [*Forslag (som medlem af Dansk Sprognævns repræsentantskab) til Sprognævnet om at drøfte betimeligheden i at nedsætte en retskrivningskommission; med forslag til kommissorium og tidsplan*]. Kopi i DSN. – Oplæg til DSN-AU, drøftet på møde 9.12.2005.
- Gregersen, Frans 9.12.2005b: "Vi må have en retskrivningskommission". Kronikforslag til *Politiken*. Bilag til *sa.* 9.12.2005a.
- Gregersen, Frans 2007: "Vi må have en retskrivningskommission". *Sandersen & Schack* 2007, s. 15–21. (Opr. holdt som foredrag 28.4.2005 ved Dansk Sprognævns 50-års jubilæumskonference).
- Gregersen, Frans → *Spang-Hanssen & Gregersen* 1979.
- Grenaa Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen* 5.5.1994.
- ★GRO, GRO 1870 = Grundtvig, Svend 1870: *Dansk retskrivnings-ordbog, stemmende med de på det nordiske retskrivningsmøde i Stockholm 1869 vedtagne regler*. – Annotationseksemplar med enkelte notater i DSF: GrundtvigSaml., DFS 189.
- Grundtvig, Svend 13.11.1872: "[Svar på C. 6.11.1872]". *BerlTid*.
- Grundtvig, Svend 15.11.1872: "Svend Grundtvigs Haandordbog". *Dagbl.*
- Grundtvig, Svend → *Clausen, H.N. mfl.* 17.3.1869, → *sa.* 21.6.1870, → *DHO*, → *GRO*, → GrundtvigRetskr., → GrundtvigSaml., → *Lyngby mfl.* 29.5.1869, → *Petersen, N.M.* 1870–1874.
- Grundtvig, Svend; Reitzel, C.A. 31.5.1880: *Forlagskontrakt [om DHO 1880]*. Orig. i DSF: GrundtvigSaml., DFS 182.
- GrundtvigRetskr. = Papirer vedr. Svend Grundtvig og retskrivningssagen 1869 ff. i NKS 1947, 2E. – Heri bl.a. breve til/fra Sophus Bugge, Ludvig Kr. Daa, Svend Grundtvig, Artur Hazelius, K. Knudsen, H. Lassen, J. Kok, E. Lembcke, K.J. Lyngby, Jak. Løkke, C.G. Malmström, M.B. Richert, Aug. Sohlman, K.F. Söderwall, Carl Säve, S.B. Thrige, Harald Wieselgren, Theodor Wisén.
- GrundtvigSaml. = De Svend Grundtvigske Samlinger i DFS (se afsnit 6.3).
- ★Gudme-Vinding Provsti 14.4.1942 = [*Udtalelse i anl. af Ringe Pastorat* 11.4.1942]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Guldberg → Høegh-Guldberg.
- ★Gyldendal 22.4.1913: [*Brev til Kultusministeriet med anmodning om anbefaling af 6. udg. af Søbys retskrivningsordbog (dvs. SRO 1913)*]. Orig. i RA: MKU, 2. Kt., j.sag 1913, nr. 353^v.

- Gyldendal 30.1.1915: [*Brev til Kultusministeriet med accept afbetingelserne i Brev 16.1.1915*]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940. Genpart i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740.
- Gyldendal 29.6.1933: [*Brev til Retskrivningsudvalget med opgørelse for 1932 over DRO*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264². Opgørelser for andre år smst.
- *Gyldendal 6.12.1996: [*Brev til Folketingets Uddannelsesudvalg om Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*]. Kopi i DSN (sag A 2).
- *Gyldendal 11.2.1997: [*Brev til Undervisningsministeriet i anl. af Vig Jensen 5.2.1997*]. Kopi i DSN (sag A 2).
- *Gyldendal 12.12.2001: [*Brev til kulturminister Brian Mikkelsen om Dansk Sprognævn's praksis i forbindelse med udlevering af ændringslister til nye udgaver af RO*]. Kopi i DSN (sag A 1 H b).
- Gyldendal → Retskrivningsudvalget & Gyldendal 16.12.1921.
- Gymnasiesk. = Gymnasieskolen.
- Gymnasieskolernes Lærerforening → Adresse jan. 1922.

H

- Haas → Hansen, Erik & Haas 1976.
- Haase 17.5.1950 = [*Brev fra P. Haase & Søn's Forlag til Undervisningsministeriet med anmodning om dispensation fra retskrivningsreglerne ved fotografisk optryk af en latinsk grammatik*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Hads-Ning Herreders Provsti 9.2.1950 = [*Brev til Kirkeministeriet med spørgsmål om forståelse og konsekvenser af Cirk. 30.12.1949 og Cirk. 17.1.1949*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Hagemann, Henrik 1976: "Et par ord om kommatering". *MeddDanskL.*, s. 87-88.
- Hagemann, Henrik 1986: "Til Brug og nøje Efterlevelse – om den nye retskrivningsordbog". *Uddannelse*, s. 426-428.
- Hagemann, Henrik [kst. formand for Dansk Sprognævn] 8.10.1986: "Konsekvens i stavningen". *Pol.*
- Hagemann, Henrik → Dansk Sprognævn 12.6.2003.
- Halberstadt, H. 1968: *Funktionel tegnsætning – kommaet*. 2. udg. 1970.
- Hald, Kristian 1.1.1954 → RO-Udvalget-1953 21.12.1953-1.1.1954.
- *Hald, Kristian 25.1.1954: [*Brev til Skautrup med kommentarer til sa. 10.1.1954*]. Orig. i DSN: DSNSkautrup(F).
- *Hald, Kristian 28.3.1954: [*Brev til Skautrup med kommentarer til sa. 19.3.1954*]. Orig. i DSN: DSNSkautrup(F).
- Hald, Kristian → Glahder & Hald 26.9.1954, → RO-Udvalget-1953 4.6.1954.
- Hall, C. 8.11.1871a = Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (2)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1289-1293.
- Hall, C. 8.11.1871b = Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (10)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1317-1321.

- *Hall, C. 29.3.1872: [Brev til Svend Grundtvig om dennes planer om en ministerielt anbefalet retskrivningsordbog]. Orig. i DSF: GrundtvigSaml., DFS 182. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.20.1.
- Hall, C. → Bek. 30.9.1872, → Cirk. 9.8.1871, → Cirk. 21.2.1872, → Cirk. 13.12.1872.
- Halle, Sophus marts 1911: "Har vi for Tiden nogen Norm for autoriseret dansk Ret-skrivning?". *VorUng.*, 89-101. (= *Sprø.* 56).
- Halle, Sophus 26.4.1917: "Jydsk eller jysk". *Folkesk.*, s. 154. (= *Sprø.* 102).
- Halle, Sophus → Forchhammer 14.3.1916, → Mogensen & Halle 1904.
- Halskov, Jakob; Heidemann Andersen, Margrethe; Nørby Jensen, Jørgen 2008: "Søg og du skal finde! En undersøgelse af Retskrivningsordbogen på nettet". Heidemann Andersen, Margrethe; Nørby Jensen, Jørgen (red.): *Bag ordene. Festskrift til Ole Ravn-holt i anledning af 60-års-dagen.* (DSNSkr. 41). S. 34-55.
- Hamburger, Arne 29.10.1941: *Kort udredning av et forslag til lösning av de stumme d'ers pro-blem i dansk retstavning.* Kopi af ms. (7 foliosider + 1 s. med rettelser dateret 15.4.1945) i DSN (sag A 1).
- Hamburger, Arne nov. 1949: *Principper for rationel sprogrøgt. Bidrag til den anvendte sprogvi-denskabs teori.* Gennemslag af ms. (121 A4-s.) i DSN.
- Hamburger, Arne 6.3.1951: "Bedre dansk". *KristDagbl.*, kronik.
- Hamburger, A. 30.7.1952: ""Ålfabetet"". *Pol.* (= *Sprø.* 1442).
- Hamburger, A. 21.9.1952: "Å'et i lambeth walk". *Pol.* (= *Sprø.* 1451).
- Hamburger, Arne 1953: "Titalsordenes historie i de sidste 100 år". *DaStud.*, s. 84-90. (= *Sprø.* 1467).
- Hamburger, Arne marts 1954: "Wie steht es mit der einbürgerung der kleinschreibung in Dänemark? *Rechtschreibung*, nr. 49. Aarau/Bern. S. 4.
- Hamburger, Arne 23.5.1954 – sept. 1963: *Sprogteknisk bulletin*, årg. 1, nr. 1 – årg. 10., nr. 1. Maskinskrevet nyhedsbrev. Kopi (gennemslag) i DSN (sag A 18).
- Hamburger, Arne 31.10.1954: [Brev til Einar Lundebj om placeringen af å i alfabetet]. Kopi i DSN. Ref. i *Hamburger 1996*, s. 124.
- Hamburger, Arne marts 1956: "Den ny retskrivningsordbog". *Translatøren*, s. 41-45. – Hertil: sa. 31.5.1993: *Tilføjelser til min artikel Den ny retskrivningsordbog (i Translatøren, 1956, s. 41-45).* Notat (2 A4-s.) i DSN (sag A 1).
- Hamburger, Arne maj 1974: "På Dansk Sprognævnets vegne". *NFS*, nr. 12, s. 1-3. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 81-84.
- Hamburger, Arne 2.6.1974: "Die gemässigte Kleinschreibung im Dänischen. Die Re-form von 1948 und ihre Auswirkungen". *Neue Zürcher Zeitung*, *Fernausgabe*.
- Hamburger, Arne 1975: "Et akvarie på et podie". *AFIS*, s. 47-52.
- [Hamburger, Arne] 25.4.1979: *Forslag til ny formulering af RO § 32, dvs. om bøjningsformer af verber på trykstærk vokal.* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hamburger, Arne 22.8.1979 = AH: *Yderligere omarbejdet forslag til ny formulering af RO § 32. Udsagnsord på trykstærk selvlvld.* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hamburger, Arne sept. 1986: "[Om ordet] Retskrivning". *NFS 1986/3*, s. 31-32.

- Hamburger, Arne marts 1988: "For 40 år siden". *NFS* 1988/1, s. 10-11.
- Hamburger, Arne 31.5.1993 → *sa. marts 1956*.
- Hamburger, Arne 1996: "Å på sin rette plads. Dramaet – fra februar 1948 til februar 1955 – om hvor det nye bogstavtegn å skulle stå i det danske alfabet". *SIN*, s. 116-125. Optr. i *Hansen, Erik & Lund 1998*, s. 46-56.
- Hamburger, Arne 27.3.1996: "En overset bog fra 1871. Frederik Bajer: *Samlinger til jævnførende nordisk lyd- og retskrivningslære*". *Språket lever! Festskrift til Margareta Westman den 27 mars 1996*. Stockholm. S. 85-89.
- Hamburger, Arne 18.9.2001: "Kunne skulle ville". *Sproglige åbninger 2001*, s. 404-406.
- Hamburger, Arne 4.2.2004: "En glemte bog. O.C. Lendle: *Die schreibung der germanischen sprachen und ihre standardisierung*, Copenhagen 1935". *På godt dansk 2004*, s. 113-117.
- Hamburger, Arne 2006a: "En minister [dvs. J.F. Scavenius] forud for sin tid". *Vi skriver dig til 2006*, s. 59-63.
- Hamburger, Arne 2006b: "Stumt *h* foran *v* i starten af et ord eller en stavelse". Nørby Jensen, Jørgen; Ravnholt, Ole; Schack, Jørgen (red.): *Ordet fanger. Festskrift til Pia Jarvad i anledning af 60-års-dagen*. (DSNSkr. 37). S. 81-82.
- Hamburger, Arne → *Adresse 7.11.1952*, → *Dansk Sprognævn 30.8.1963*, → *sa. 6.9.1963a*, → *sa. 6.9.1963d-e*, → *sa. 19.9.1963*, → *sa. 27.12.1963*, → *sa. 10.1.1964a-h*, → *sa. feb. 1964a*, → *sa. 21.2.1964*, → *sa. marts 1964*, → *sa. 22.4.1964*, → *sa. 3.6.1964*, → *sa. 8.6.1964a-c*, → *sa. 10.8.1964a-b*, → *sa. 21.1.1965*, → *sa. 4.3.1965*, → *sa. 9.4.1965*, → *sa. 9.6.1965*, → *sa. 8.9.1965*, → *sa. 20.10.1965*, → *sa. 12.11.1965*, → *sa. 31.3.1966*, → *sa. 3.6.1966*, → *sa. 21.9.1966*, → *sa. 11.11.1966*, → *sa. 3.10.1985*, → *sa. 1988b*, → *DSNUdklip*, → *RL-Udvalget 21.10.1981*, → *sa. aug. 1982*, → *sa. juli 1983*, → *sa. marts 1984*, → *sa. aug. 1984*, → *sa. marts 1985*, → *sa. 25.4.1985*.
- Hamburger, Arne; Galberg Jacobsen, Henrik 31.5.1979 = AH og HGJ: *Omarbejdet forslag til ny formulering af RO § 32. Udsagnsord på trykstærk selvyld*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hammerich, L.L. → *Adresse 5.7.1950*, → *Skautrup 8.9.1954*.
- Handelshøjskolen i København 4.2.1998 = [Brev fra Handelshøjskolen i København til Undervisningsministeriet, Universitetsafdelingen, i anl. af Brev 12.1.1998]. Kopi i DSN (sag A 2).
- Handelsministeriet → *Bek. 21.6.1977*, → *Brev 28.2.1948*, → *Cirk. 28.9.1948*, → *Cirk. 8.3.1972*, → *Cirk. 19.11.1973*.
- Hansen, C. 1873: *Kort Udtog af den danske Retsskrivningslære for Almueskoler*.
- Hansen, Erik 1964-1973 = Magister Stygotius: "Sprogsyn og sprogeveje". Sprogrubrik i *Inf. 1964-1973*. Udklip i DSN (2 ringbind). Delvis optr. i *Hansen, Erik 1973*.
- Hansen, Erik 1968a: "Et 50-års jubilæum". *MeddDansk.*, s. 75-83.
- Hansen, Erik 1968b: "Lad os få forsøg i gang!". *MeddDansk.*, s. 234-235.
- Hansen, Erik 1973: *Magister Stygotii betænkninger over det danske sprog*. Red. af Steffen Heger og Lars Henriksen.

- Hansen, Erik 23.3.1973 = Magister Stygotius: "Et 25 Års Jubilæum". *Inf.*
- Hansen, Erik 1975: "Den hemmelige præmis. Argumenter og skinargumenter i sprog-rigtighedsspørgsmål". Kjøller, Klaus (red.): *Analyser af sprogbrug. Argumentation*. S. 88-102.
- Hansen, Erik okt. 1975: *HAP se HIP. Om ordklassebetegnelsen ved uproduktive elementer*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 1976: "Retskrivning". *Mål&M.*, 3. årg., nr. 4, s. 23-31.
- Hansen, Erik 1.1.1976: *Ordklassebetegnelserne binde- og fho. i Retskrivningsordbogen*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 7.12.1976: *Nogle notater om det grammatiske komma [med fortsættelse 8.2.1977 og 9.5.1977]*. Kopi i DSN (sag A 1). Jf. *sa.* 1977. – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 1977: "Grammatisk interpunktion. Et bidrag til den lingvistiske beskrivelse af dansk ortografi". *SAML* 4, s. 79-105. Forarbejde i *sa.* 7.12.1976.
- Hansen, Erik 6.6.1977: *Forslag til regler for grammatisk komma*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 6.2.1978: *Udkast vedrørende pausekommatering*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 2.3.1978a: *[Forslag til regler for grammatisk komma]. Supplement .. bydemåder*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 2.3.1978b: *[Revideret] Udkast vedrørende pausekommatering*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 1979: "Argumenter i konflikt". *SIN*, s. 47-57. Optrykt i *Hansen, Erik 1995b*, s. 57-69.
- Hansen, Erik 1980a: "Den nye Retskrivningsordbog". *OTA*, s. 15-35.
- Hansen, Erik 1980b: "Hvad er en stavfejl?". *Mål&M.*, 7. årg., nr. 1, s. 18-24.
- Hansen, Erik 1980c: "T eller ikke T? Om et bemærkelsesværdigt indviklet og temmelig specielt retskrivningsproblem". *Mål&M.*, 7. årg., nr. 4, s. 8-14.
- Hansen, Erik 1981: *Skrift, stavning og retstavning*. 2. udg. 1991, 3. udg. 1999.
- Hansen, Erik 1.6.1981: *Udkast [til regler for] Tillægsord brugt som biord*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik aug. 1981: *Nyt Udkast [til regler for] Tillægsord brugt som biord*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 20.9.1982: *Centralt og perifert i ordforrådet. [Om stavning af fremmedord]*. Indlæg på de nordiske sprognævnets årsmøde. Ref. i DSN (sag A 55).
- Hansen, Erik 30.9.1982a: *Punktum og semikolon – udkast nr. 1*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 30.9.1982b: *Spørgsmål til arbejdsudvalg og sekretariat i forbindelse med omarbejdelsen af RO § 22 [om ejefald af navneord, inkl. 1. og 2. udkast til ny formulering]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- [Hansen, Erik] 23.2.1983a: *Ejefald af navneord (RO § 22) – 3. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

- [Hansen, Erik] 23.2.1983b: *Ejefald af navneord (RO § 22) – 4. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 23.2.1983c: *Punktum og semikolon – 2. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- [Hansen, Erik] 19.5.1983: *Ejefald af navneord (RO § 22) – 5. udkast*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik aug. 1983a = EH: *Anførelsestegn*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983b = EH: *Apostrof*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983c = EH: *Bindestreg*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983d = EH: *Forkortelsestegn*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983e = EH: *Kolon*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983f = EH: *Parentes*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983g = EH: *Replikgengivelse*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983h = EH: *Skråstreg*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983i = EH: *Spørgsmålstegn*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983j = EH: *Tænkestreg*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik aug. 1983k = EH: *Udråbstegn*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til RV-Udvalget.
- Hansen, Erik 1985a: ”Reglerne er komplicerede – men her er de forklaret! *Mål&M.*, 10. årg., nr. 2, s. 14-17.
- Hansen, Erik 1985b: ”Tolv ord, der rystede Danmark”. *NordTidskr.*, s. 420-425.
- Hansen, Erik 15.7.1985 = ”Sprognævnets formand: Kulturministeren lytter efter ”helt forrykt” mediedebat”. *Inf.* – Med udt. af Erik Hansen. – Jf. ”Kultur-Mimi vil stoppe ny ordbog”. *Aktuelt* 15.7.1985 (også med udt. af Ritt Bjerregaard); ”Kulturministeren om nye stavemåder: Afgørelsen er min – og ikke sprognævnets”. *BerlTid.* 15.7.1985 (også med udt. af Mimi Stilling Jakobsen).
- Hansen, Erik 30.9.1985 = [*Brev som formand for Dansk Sprognævn til kulturminister Mimi Stilling Jakobsen om presseforlydender om den nye Retskrivningsordbog*]. Kopi i DSN (sag A 1).
- Hansen, Erik 1.10.1985: ”Det modsatte er tilfældet”. *BerlTid.* – Modbem. (som formand for Dansk Sprognævn) til artiklen ”Sprognævnet bøjer sig” i *BerlTid.* 26.9.1985.
- Hansen, Erik 1986: ”Da Dansk Sprognævn tabte til pressen”. *Danmarks Journalisthøjskoles årsskrift* 1985, [1986], s. 27-32. Optr. i *Glæden ved grammatik* 2001, s. 206-212.

- Hansen, Erik 7.3.1986: "Sommerens debat om den nye Retskrivningsordbog". Foredrag på Dansk Sprognævns årsmøde. Ref. i *DSNRefÅrsm.*, s. 7-9.
- Hansen, Erik sept. 1986: "Nye ordformer og staveformer". *NFS 1986/3*, s. 8-12.
- Hansen, Erik 29.9.1986: [*Brev til undervisningsminister Bertel Haarder i anl. af bem. om Sprognævnet i en radioudsendelse 27.9.1986*]. Kopi i DSN (sag A 1).
- Hansen, Erik 1988: *Rigtigt dansk*. 2. udg. 1993.
- Hansen, Erik 1990a: "Det danske folk og det gode sprogs sagsbehandlere". *Sprog og kvalitet* (Modersmål-Selskabets årbog 1990), s. 35-43. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 121-128.
- Hansen, Erik 1990b: "Imperativens ortografiske form". Elisabeth Engberg-Pedersen mfl. (red.): *Anvendt sprogvidenskab*, s. 191-202.
- Hansen, Erik 1991a: "Das dänische Rechtschreibwörterbuch". Augst, Gerhard; Schaefer, Burkhard (udg.): *Rechtschreibwörterbücher in der Diskussion. Geschichte – Analyse – Perspektiven*. (Theorie und Vermittlung der Sprache. Herausgegeben von Gerhard Augst und Rudolf Beier, Universität-GH-Siegen, Band 13). Frankfurt am Main, Bern, New York, Paris. S. 15-29.
- Hansen, Erik 1991b: "Kommaets historie i Danmark". *Mål&M.*, 14. årg., nr. 3, s. 25-30. Optr. (lidt ændret) i *Kommedeb. 1993*, s. 15-20.
- Hansen, Erik 1991c: "Rigtigt og forkert dansk". Hansen, Erik; Petersen [dvs. Pedersen], Inge Lise; Poulsen, Ib (red.): *Auditorium X. Dansk før, nu – og i fremtiden?* 1991. S. 31-47.
- Hansen, Erik 1991d: "Sprogpolitik". *Normann Jørgensen 1991*, s. 31-42.
- Hansen, Erik marts 1992: "Apostrofitis". *NFS 1992/1*, s. 1-4.
- Hansen, Erik juni 1992: "Når sjusk bliver til korrekt dansk". *NFS 1992/2*, s. 9-12. Optr. i *Glæden ved grammatik 2001*, s. 257-260.
- Hansen, Erik 1993a: "Den danske retskrivningsreform". *Terminologie et Traduction n° 1/1992*. Commission des Communautés européennes, Service de traduction, Unité "terminologie", Luxembourg, 1993. S. 9-18 (med resumé på fransk s. 17-18).
- Hansen, Erik 1993b: "Navne". *Mål&M.*, 16. årg., nr. 2, s. 11-18.
- Hansen, Erik 1995a: "Die dänische Orthographiereform 1948". Ewald, Petra; Sommerfeldt, Karl Ernst (udg.): *Beiträge zur Schrifflinguistik. Festschrift zum 60. Geburtstag von Prof. Dr. phil. habil. Dieter Nerius*. Frankfurt am Main. S. 139-145.
- Hansen, Erik (red.) 1995b: *Fra tid til anden. Dansk Sprognavn i 40 år*. (DSNSkr. 23).
- Hansen, Erik maj 1995: "Retskrivning og ansvarlighed". *Mål&M.*, 18. årg., nr. 1, s. 17.
- Hansen, Erik 16.5.1995 = EH: *Sær- og samskrivning*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik 18.6.1995: "Dansk Sprognavn – Superman eller funktionær?". *BerlTid.*, kronik. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 175-179.
- Hansen, Erik [juli] 1995: "Den næste Retskrivningsordbog". Foredrag på sommerkursus på Sostrup Slot for de danske udlandslektorer. Trykt i *Kulturbrev 9*. Undervisningsministeriet. Maj 1996. S. 85-89. Optr. let ændret med titlen "Den nye Retskrivningsordbog" i *NFS 1996/4*, s. 1-5.

- Hansen, Erik 1998: "Uløste og uløselige retskrivningsproblemer". *Hansen, Erik & Lund 1998*, s. 69-78.
- Hansen, Erik 22.3.1998: "Fra Stort til småt". *Pol.*, kronik.
- Hansen, Erik 4.8.1998: "Et år med loven om retskrivning". *Herning Folkeblad*. Også trykt i andre blade med tilknytning til Den Liberale Presse.
- Hansen, Erik 2000: "Normering og sprognævn". *Holmen & Normann Jørgensen 2000*, s. 7-20.
- Hansen, Erik nov. 2001: "Retskrivningsordbogen 2001". *Mål&M.*, 24. årg., nr. 3, s. 29-31.
- Hansen, Erik 2002: "En sprogmands erindringer". *Studier i Nordisk 2000-2001*. Selskab for Nordisk Filologi. S. 5-14. Optr. let bearbejdet med titlen "Mit liv som sprogmand" i *NFS 2003/1*, s. 2-10.
- Hansen, Erik nov. 2004: "Lovens bogstav". *NFS 2001/4*, s. 1-2.
- Hansen, Erik dec. 2004: "Det sølle danske sprog". *Spr&Samf.*, 22. årg., nr. 4, s. 11-14.
- Hansen, Erik → DSN Udsklip, → Galberg Jacobsen, Hansen & Karker 1979, → Glæden ved grammatik 2001, → Malling 1777, → Mål&M., → Rapport 27.1.1988, → RV-Udvalget 25.10.1983g, → sa. 25.10.1983i.
- [Hansen, Erik; Galberg Jacobsen, Henrik] 15.5.1978: *Udkast til ny § 3 i reglerne for grammatisk kommatering .. Ufuldstændige sætninger og bydemåder*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, Erik; Galberg Jacobsen, Henrik 1986: *Om den nye Retskrivningsordbog*. (DSNSkr. 12).
- Hansen, Erik; Haas Bodil 1976: *Om pausekomma*.
- Hansen, Erik; Hjorth, Ebba; Lund, Jørn 1993: *Oversigt over valg mellem alternative stavemåder til brug for Den Store Danske Encyklopædi og Den Danske Ordbog*. Revideret 9.12.1993 og (af Ebba Hjorth og Kjeld Kristensen, efter RO2 1996) 28.10.1996 samt 21.10.1997 og 1.9.1999. Kopi i DSN (sag A 1).
- Hansen, Erik; Karker, Allan 1988: "Anmeldelsen af Retskrivningsordbogen i Danske Studier 1987". *DaStud.*, s. 172-174.
- Hansen, Erik; Lund, Jørn 14.8.1978: "Skal Birger snart skrives bivvå?". *Pol.*, kronik.
- Hansen, Erik; Lund, Jørn (red.) 1988: *Sproget her og nu*. (DSNSkr. 14).
- Hansen, Erik; Lund, Jørn 1994: *Kulturens gesandter. Fremmedordene i dansk*.
- Hansen, Erik; Lund, Jørn (red.) 1998: *Det er korrekt. Dansk retskrivning 1948-98*. (DSNSkr. 27).
- Hansen, Erik; Rask, Kirsten 1998: *Sætning, komma – kommasætning*. Med øvelsesdiskette. (DSNSkr. 26).
- Hansen, Erik; RV-Udvalget 24.10.1983 = EH & RV-udv.: *Ejefald af navneord (RO § 22)*. 6. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Hansen, H.C. → *Cirk.* 23.2.1956.
- Hansen, Martin A. → *Brandstrup mfl.* 17.3.1951, → *Brøndum-Nielsen mfl.* 15.3.1949.
- Hansen, Niels Th. 18.1.1949: [Brev fra skolebestyrer NTH, Sct. Michael Skole, Randers, til

- Undervisningsministeriet med spørgsmål om hvorvidt der er planlagt ændringer i den nye retskrivning*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- Hansen, P. → *LitRetskr.* 1889.
- Hansen, Aage 1937: "Israel Levin". *Fra Rask til Wimmer 1937*, s. 44-59.
- Hansen, Aage 1957: *Pausekommaet*. (DSNSkr. 1).
- Hansen, Aage 1961: *Vort vanskelige sprog*. 2. udg. 1965. Ms. til 3. udg. 1977 i DSN's bibliotek.
- Hansen, Aage 1967: *Moderne Dansk*, bd. 1-3.
- Hansen, Aage 1969: *Om moderne dansk retskrivning*. – I DSN (sag A 1) desuden ms. fra sept. 1968 (og papirer vedr. drøftelser i Dansk Sprognævn om en evt. udgivelse i DSNSkr.).
- Hansen, Aage maj 1969: *Om Retskrivningsordbogen*. Orig. i DSN (sag A 1). – Betænkning (47 s.) om redaktionsprincipperne i RO, afgivet på opfordring af Dansk Sprognævn til brug for arbejdet med den nye *Retskrivningsordbog*.
- Hansen, Aage 4.6.1969: [*Brev til Dansk Sprognævn om Dansk Sprognævn* 30.5.1969]. Orig. i DSN (sag 53/689).
- Hansen, Aage → *Adresse okt. 1954*.
- Hartling, M. 16.1.1946 = Undervisningsministeren: [*Om små og store bogstaver* (3)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1945-46, sp. 1792-1794. (= *Sprø.* 1040).
- Hartling, M. 9.11.1946 = "Udvidet nordisk Samarbejde paa Skolevæsenets Omraade". *EkstraBl.* (= *Sprø.* 1077). – Med udt. af Hartling.
- Hartmann, Anne → *Retstafning her og nu* 1987.
- Hasle, Henning 7.6.1950: "Aabent Brev til Undervisningsminister Julius Bomholt". *Nat.*, kronik. (= *Sprø.* 1336).
- Hassing-Jørgensen, [Jens] 4.11.1938: [*Om det nordiske sprogfællesskab* (2)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1938-39, sp. 1080-1081. (= *Sprø.* 495).
- Hauen, Niels von 1741a: *Et lidet Orthographisk Lexicon Eller Ord-Bog Hvorudi korteligen handles I.) Om Skrive-rigtigheden og de feyl, som derimod begaaes II.) Om Eens-lydende ords skrive-maade og bemærkelse ...*
- Hauen, Niels von 1741b: *Svar paa Avis-skriverens Anmærkninger over Hans Orthographiske Lexicon*.
- [Hauen, P. von] 1744: *Anfangs-Gründe der Dänischen Sprache*. Odense. 2. udg. 1753.
- *Hazelius, Artur 25.-30.7.1869 (1903): "Protokoll, hållna vid Nordiska rättskrifningsmötet 1869". Udg. og med indledning (s. 227-228) af G.H. Trykt i *Språk och stil*, 3. årg., 1903, s. 227-236.
- [Hazelius, Artur [?]] aug. [?] 1869]: *Nordiska rättskrifningsmötet*. Sth. (Aftonbladstryckeriet). Særtryk i DSF: GrundtvigSaml., DSF 180.
- Hazelius, Artur 1870: *Om rättstafningens grunder med särskilt afseende på svenska språket*. (Om svensk rättstafning. 1). Sth.
- *Hazelius, Artur 1871: *Redogörelse för nordiska rättstafningsmötets förslag till ändringar i det svenska stafningssättet jämte berättelse om mötet*. (Om svensk rättstafning. 2). Sth. – Forordet dateret 31.7.1871.

- Hazelius, Artur → GrundtvigRetskr.
- Hedal → *Brøkner Christiansen & Hedal 1976.*
- Hedegaard, [N.Chr.] 25.10.1922: [Om små og store bogstaver (3)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF 1922-23*, sp. 702. (Jf. *Sprø.* 240).
- Hedelund, Lis 4.2.2004: ”Engelsk eller tysk kommastil i dansk?”. *På godt dansk 2004*, s. 135-141.
- Hedtoft, Hans → *Bek. 2.7.1948.*
- Hedtoft, Hans; Nørgaard, M.K. (red.) 1950: *Hartvig Frisch. Hans personlighed og gerning.*
- Heger, Steffen 1974: *Sprog og Lyd. Elementær Dansk Fonetik 1.* – Se også *sa.* 1981.
- Heger, Steffen 1975: *Tale og Tegn. Elementær Dansk Fonetik 2.* – Se også *sa.* 1981.
- Heger, Steffen 1981: *Sprog og Lyd. Elementær Dansk Fonetik.* Samlet udg. af *sa.* 1974 og 1975.
- Heger, Steffen → *Hansen, Erik 1973.*
- Heiberg, Johann Ludwig 1823: *Formenlehre der dänischen Sprache.* Altona.
- Heidemann Andersen, Margrethe 18.9.2001: ”Techno og links: stavning og bøjning af engelske ord i dansk”. *Sproglige åbninger 2001*, s. 417-424.
- Heidemann Andersen, Margrethe 4.2.2004: ”Sprogpolitik og sprogholdninger. Om flertalsbøjning af engelske lån i dansk”. *På godt dansk 2004*, s. 17-22.
- Heidemann Andersen → *Halskov, Heidemann Andersen & Nørby Jensen 2008.*
- Helgason, Jón → *Brøndum-Nielsen mfl. 9.4.1951.*
- Hellevik, Alf 1970: ”Utviklinga i norsk rettskriving etter Stockholms-møtet 1869”. *SIN*, s. 49-65.
- Heltberg, Eva 1990: *Støj på ledningen. Stave- og sprogfejl – regler og forklaringer.*
- Heltberg, Eva marts 2001: ”Om rettskrivning og ratskrivning”. *Spr&Samf.*, 19. årg., nr. 1, s. 10-12.
- Heltoft, Lars → *Becker-Christensen mfl. 14.10.1981, → sa. 30.11.1981.*
- Heldvad, Niels 1624 = *En Ny oc Skøn Formular Bog .. Aff Nicolao Helduadero.* Nye udg. 1625 og 1650.
- Helveg Petersen, K. 17.10.1962 = Undervisningsministeren (Helveg Petersen): [Om brug af de nordiske talord i undervisningen (2)]. Folketinget. Trykt i *FolkT.* 1962-63, sp. 253. (Jf. *Sprø.* 1386).
- Helveg, Petersen K. → *Cirk. 23.7.1964.*
- Hendriksen, Hans → *Adresse 5.7.1950.*
- Henningsen, Poul 26.8.1933: ”Sprogets Gang”. *Pol.*, kronik. (= *Sprø.* 316).
- Henningsen, Poul 20.9.1933: ”Daglig Tale”. *Pol.*, kronik. (= *Sprø.* 320).
- *Henrici, G. 24.2.1948: [Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med tak for hans arbejde for at indføre de små bogstaver og med påpegning af det urimelige i at å står først i alfabetet]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- Henriksen, Carol maj 1984: ”Socialrigtighed, sprogrigtighed og skriftsprogsnormering – i almindelighed og i Danmark”. Foredrag. Trykt i *Språk og samfunn i Norden etter 1945. Rapport fra et symposium i Mariehamn 7.-10. mai 1984.* Oslo 1985. (Nordisk språksekretariats rapporter 5). S. 161-179.

- Henriksen, Carol okt. 1985: "Rationalisme og sprogregulering i 1800-tallets Danmark". Foredrag. Trykt i *De nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet 3. Ideologier og sprogstyring. Rapport fra et symposium på Schæffergården ved København 2.-5. oktober 1985*. Oslo 1986. (Nordisk sprogsekretariats rapporter 7). S. 113-121.
- Henriksen, Caroline C. 1976 = *Dansk Rigssprog en beskrivelse fra 1700-tallet. Gl. kgl. Saml. 789 fol.* Udg. med indledning af Caroline C. Henriksen. (Universitets-Jubilæets danske Samfunds skrifter 458). – Identiteten af forfatteren til manuskriptet (dateret 1727) er ikke fastslået, men meget peger i retning af Hans Oluvsøn Nysted (1664-1740); se nærmere i udgaven, s. 91-119.
- Henriksen, Caroline C. 1979: "Danske Grammatikere. En indføring og en àjourføring". *DG* (genoptrykket, 1979), bd. 6, s. *1-*31. Også udsendt særskilt som nr. 8, 1980, i serien DSLs Præsentationshæfter.
- Henriksen, Caroline C. → *DG*.
- Henriksen, Lars 1982: "Ortografisk stilistik". *SAML* 9, s. 5-27.
- Henriksen, Lars → DSNUdklip, → *Hansen, Erik* 1973.
- Henriksen, Martin → *Folketingsdebat* 30.1.2007.
- Henriques, Alf 6.9.1952: "Dansk lærerforeningens udgaver og den nye retskrivning". *Gymnasiesk.*, s. 402-403.
- Herlufsholm → *Protokol* 1.12.1891.
- *Herning Olie- & Tekniske Forretning 3.5.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet med spørgsmål om å's placering i alfabetet*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- Hernov, Frank → *Foreningen Norden* 1.4.1945.
- Hilden, Jytte 20.11.1996 = Kulturministeren (Jytte Hilden): [*Skriftlig fremsættelse af Lovfors.-DSN 20.11.1996*]. Trykt i *FolktT.* 1996-97 (Tillæg A), s. 1922.
- *Hilden, Jytte 13.12.1996a = Kulturministeren (Jytte Hilden): [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (22)*]. Folketinget. Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2536. – Specielt om *Lovfors.-DSN 20.11.1996*.
- Hilden, Jytte 13.12.1996b: [*Svar på spørgsmål 1 fra Folketingets Kulturudvalg (Spørgsmål 13.12.1996)*]. Kopi i DSN (sag A 57).
- Hilden, Jytte → *Lovfors.-DSN* 20.11.1996.
- Hirschsprung, H. 21.1.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet med oplysning om sammensætningen af Forlæggerforeningens udvalg til forhandling med undervisningsminister Hartvig Frisch vedrørende retskrivningsreformen*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Hirschsprung, H. 3.2.1948: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch om problemer i forb. med fremskaffelse af å-typen til sætterierne og anmodning om at lade ændringen af aa til å udgå af den kommende reform*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- Hjelmlev, Louis → *Adresse* 5.7.1950, → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*, → *Glahder & Diderichsen* 6.11.1956, → *RaskBr.*, → *RaskUA*.

Hj&Sk. = *Hjem og Skole*.

Hjorth, Ebba sept. 1999: "Den Danske Ordbog – en kommende kollega til Retskrivningsordbogen". *NFS* 1999/3, s. 1-8.

Hjorth, Ebba 2001: "Åben, implicit og skjult normering i ordbogsarbejde". *SIN* 2001, s. 137-150.

Hjorth, Ebba → *Danske Ordbog* 26.10.1998, → *DDO* 2003-2005, → *Hansen, Erik; Hjorth & Lund* 1993.

Hjorth, Karl 1886: *Retskrivningsspørgsmålet. En lille redegørelse*.

Hjorth, Karl 6.9.1888 og 13.9.1888 = Hjort, Karl: "Fra Modersmålets gård". *Skbl.*, s. 293-295 og s. 297-299.

Hjorth, Poul Lindegård april 1966: "Femtienoghalvtredsindstyvende. Om nordiske Talord og ministerielle Henstillinger". *DSVærn*, bd. 2, s. 45-50. (Jf. *Sprø*. 1585).

Hjorth, Poul Lindegård 1968: "Grammatik eller fraseringsanalyse?". *MeddDansk.*, s. 83-92.

Hjorth, Poul Lindegård 24.-25.10.1968: [*Principielle overvejelser om Dansk Sprognævn's beføjelser mht. retskrivningen mv.*]. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU (9 A4-s.).

Hjorth, Poul Lindegård 1970: "Sprognævn og offentlighed. Erfaringer fra arbejdet i Dansk Sprognævn". *SIN*, s. 107-125. Optr. i *Hansen, Erik* 1995b, s. 17-32.

Hjorth, Poul Lindegård 1982: "Danske ordbøgers historie". *Vilkår for ordbogsarbejde* 1982, s. 23-50. Også udsendt særskilt som nr. 12, 1983, i serien DSLs Præsentationshæfter.

Hjorth, Poul Lindegård 1992: "Retskrivningsordbogen". *Bogvennen* 1991-92. *Håndbøger – bøger ved hånden*. S. 9-12.

Hjorth, Poul Lindegård 1997: "Ret og galt at stave". *Fra Egtvedpigen til Folketinget. Et festskrift til Hendes Majestæt Dronning Margrethe II ved regeringsjubilæet 1997*. (Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab). S. 109-132.

Hjorth, Poul Lindegård; Larsen, Erik 1973: *Direktiv og debat. Fagdidaktiske læsestykker om undervisningen i dansk sprog*. (Faglig-pædagogiske småskrifter om dansk sprog 3).

Hjorth, Poul Lindegård; Lund, Jørn 1996 = PLH og JL: "danskundervisning". *SDE*, bd. 4, s. 639-644.

Hjorth Pedersen, Birte 1985: "Stednavneudvalgets arbejde med stednavneretskrivning. Arbejdsgang og udvikling gennem 75 år". *Jørgensen, Bent* 1985, s. 211-227.

Hoel, Trude 1995: *Rettskrivningsnormaler – til hjælp eller til besvær? En vurdering af "vide" og "snevre" rettskrivningssystem i skandinaviske språk*. Hovedfagsafhandling, Høgskolen i Agder/Universitetet i Oslo.

*Hoff, Bartholomæus 8.9.1891 → *Protokol* 1.12.1891 (bilag 6).

*Hoff, [Bartholomæus] 18.4.1910: [*Brev fra rektor for Sorø Akademi til Kultusministeriet om titlen på skolens årsskrift og om retskrivningen i årsskriftet*]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1910, nr. 294.

*Hoff, Hannibal 14.9.1891 → *Protokol* 1.12.1891 (bilag 5).

Hohlenberg, Hagen → *Malling* 1777.

- Hohwy, Henning 6.6.1989: "Hybridkomma". *Pol*.
- Hohwy, Henning 9.12.1993: "Genvej til det ny enhedskomma". *Folkesk.*, s. 24-25.
- [Holberg, Ludvig] 1726: "Orthographiske Anmerkninger". *Metamorphosis Eller Forvandlinger Ved Hans Mikkelsen Borger og Indvaaner udi Callundborg, Med Nogle Orthographiske Anmerkninger*, s. 92-120. Optr. i *DG*, bd. 4, s. 155-184.
- *Holbo-Strø Herreders Provsti 5.2.1949 = [Brev til Københavns Biskop med spørgsmål om forpligtelsen til at bruge små begyndelsesbogstaver i kirkebøgerne]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Holck, H. 1787: *Haandbog til Danskens Retskrivning til Brug for Lægfolk*. 2. opl. (forbedret og forøget).
- Holck, H. → *Prahl* 1779.
- Holck, Niels 1973: *Punktum punktum komma streg. Tegnsætning som udtryksmiddel*.
- Holck, Niels 1980: *Sæt tegn. Instruktionsbog*. – Med træningshæfte.
- Holck, Niels 1993: "Kreativ tegnsætning". *Kommadeb.* 1993, s. 73-88.
- Holck, Niels 1998: *Tegnsætning*. (Alle Tiders Dansk).
- Holle, Finn → *FolktRetskr.* okt. 2004.
- Holm, E. → *Beretning* 5.9.1884, → *Clausen, H.N. mfl.* 17.3.1869, → *sa.* 21.6.1870.
- Holm, Henry 24.6.1948: "Kommentarer til Retskrivningsreformen". *Folkesk.*, s. 366. (= *Sprø.* 1235).
- Holm, Niels Eilschou → *Dansk Sprognævn* 26.4.1974.
- Holm, P.A. 1.9.1888: "Mod den bebudede Retskrivningsforandring". *Sktid.*, s. 545-547. – Heri ordlyden til *Adresse sept. 1888*. Også trykt i *Nat.* 13.9.1888 ("Adresse mod Retskrivningsforandringen").
- Holm, P.A. nov. 1888: [Følgrebrev til Kultusministeriet med Adresse sept. 1888]. Orig. i RA: RKomm1885.
- Holmberg, Bente → *Becker-Christensen mfl.* 14.10.1981, → *sa.* 30.11.1981.
- Holmboe, Henrik 1978: *Dansk Retrogradordbog*.
- Holmegaard Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen* 5.5.1994.
- Holmen, Anne; Normann Jørgensen, J. 2000: *Sprogs status i Danmark år 2011*. Danmarks Pædagogiske Universitet. (Københavnstudier i tosprogethed, bd. 32).
- Holm-Nielsen, Niels → *KlinO.* 1921 ff.
- *Holst, H.P. 1863: *Dansk Retskrivningsordbog*.
- Holt, Jens → *Adresse* 5.7.1950.
- Holten, Lennart 1975: "Hvem bestemmer over sproget?". *AFIS*, s. 11-20.
- Horn, Fr. Winkel → *Malling* 1777.
- Hovmand, Svend Erik → *Brev* 3.9.1991.
- Humanistiske Fakultet, Det → *Københavns Universitet* 16.11.1997.
- Hvidberg, Eigill → *Riis & Hvidberg juni* 1988.
- Hvidberg, Flemming 12.11.1952a = Undervisningsministeren (Hvidberg): [Om placeringen af å i alfabetet (2)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1952-53, sp. 871-873. (= *Sprø.* 1457).

- Hvidberg, Flemming 12.11.1952b = Undervisningsministeren (Hvidberg): [*Om placeringen af å i alfabetet (4)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1952-53, sp. 874. (= *Sprø.* 1459).
- Hvidberg, Flemming → *Brøndum-Nielsen mfl.* 15.3.1949.
- Hvordan staver studenterne?* 2002 = *Hvordan staver studenterne? – en undersøgelse af stavefejl i studentereksamensstilene* 1998. Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie, nr. 6. Undervisningsministeriet.
- Hærloven → *Lov* 6.7.1867.
- Høeg, G. → *Lund, G. mfl.* 25.11.1847.
- Høegh-Guldberg, F. 1809: *Dannersprogets Retskrivning og Toneklang*. Kiel. 2. udg. s.å., 3. udg. 1813.
- Høegh-Guldberg, F. 1813: *Kortfattet Veiledning til Begreber om Dannersprogets Retskrivning og Toneklang*. Indrettet til Skoleundervisningsforedrag.
- Høegh-Guldberg, Fred. 1842: *Hjælpebog ved Underviisningen for de Unge Mennesker, der ere modne nok til at gjøre grundigt Bekjendtskab med den danske Retskrivningslære*.
- Höirup, Johs. → *Dansk Retskrivningsforening aug.* 1917.
- *Højberg Christensen, [A.C.] 28.1.1936: [*Brev til Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget* 21.12.1935]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Højberg Christensen, [A.C.] 1.7.1946: [*Brev (som undervisningsinspektør for gymnasieskolerne) til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Andersen, Svend* 12.6.1946]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- *Højberg Christensen, [A.C.] 28.7.1948a: [*Brev til Undervisningsministeriet i anl. af Herning Olie- etc.* 3.5.1948 *med udtalelse om placeringen af å i alfabetet*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Højberg Christensen, [A.C.] 28.7.1948b: [*Brev til Undervisningsministeriet med udt. i anl. af Kristkirkens Sognepræst* 5.4.1948 og *Tolstrup-Stenum Pastorat* 19.4.1948]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Højberg Christensen, [A.C.] 12.8.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet i anl. af Kongelige Teater og Kapel* 10.8.1948 *om brug af ny retskrivning i titler på ældre skuespil*]. Orig. (på bagsiden af *Kongelige Teater og Kapel* 10.8.1948) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Højberg Christensen, [A.C.] 18.8.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Holm, Henry* 24.6.1948 og *Glahder* 7.7.1948]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Højberg Christensen, [A.C.] 21.8.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Rigsdagens Bureau (og Glahder* 16.8.1948)]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Højberg Christensen, [A.C.] 8.9.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Notat* 14.8.1948]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.

- *Højberg Christensen, [A.C.] 16.3.1949: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Bohn 7.3.1949*]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 396 (påtegning på Bohn 7.3.1949).
- *Højberg Christensen, [A.C.] 22.5.1950: [*Brev til Brøndum-Nielsen (og de øvrige medlemmer af RO-Udvalget-1948) med udkast til formulering (udarbejdet af Glahder) af retskrivningsordbogens afsnit om store og små bogstaver mv. og til følgeskrivelse til Undervisningsministeriet*]. Orig. i KB: BrøndumNRetskr., kapsel 2. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- *Højberg Christensen, [A.C.] 4.8.1952: [*Brev til Skautrup med svar på Skautrup 28.7.1952*]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 211.
- *Højberg Christensen, A.C. 1.12.1952 = [*Brev til Undervisningsministeriet om Brøndum-Nielsens og Rubows manglende deltagelse i arbejdet i RO-Udvalget-1948*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 241.
- Højberg Christensen, [A.C.] 3.11.1953: [*Brev til Skautrup med referat af møde hos undervisningsminister Jul. Bomholt om ophævelse af RO-Udvalget-1948 og nedsættelse af nyt udvalg*]. Orig. i DSN: RUdvSkautrup, s. 286.
- Højberg Christensen, A.C. 21.12.1953 → *RO-Udvalget-1953 21.12.1953-1.1.1954*.
- Højberg Christensen, A.C. → *Bek. 22.3.1948*, → *Glahder 18.7.1949b*, → *sa. 20.2.1954*, → *Glahder, Højberg Christensen & Skautrup 5.3.1948*, → *Glahder mfl. 13.1.1948*, → *RO-Udvalget-1948 3.11.1950*.
- *Højberg Christensen, [A.C.]; Bjørneboe, [O.] 17.2.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet fra undervisningsinspektørerne for gymnasiet og mellem- og realskolerne med ændringsforslag til Kaalund-Jørgensen 6.2.1948*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. Afskrift i DSN: RUdvSkautrup, s. 79–80.
- *Højberg Christensen, [A.C.]; Bjørneboe, O; Kaalund-Jørgensen, F.C. 9.2.1948: [*Brev med svar fra undervisningsinspektørerne for gymnasiet og mellem- og realskolerne og fra statskonsulenten for folkeskolen og seminarierne på anmodning fra Undervisningsministeriet om forslag til gennemførelse af de nye retskrivningsregler i skolens forskellige afdelinger*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. Kopi (duplikeret) i DSN: RUdvSkautrup, s. 69–73.
- *Højberg Christensen, [A.C.]; Glahder, Jørgen 8.11.1949: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Dansk-grønlandsk ordbog 18.10.1949*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Høje-Taastrup kommune 19.3.1987 = [*Brev til Dansk Sprognævn med henstilling om at bruge stavemåden Taastrup og ikke Tåstrup*]. Orig. i DSN (sag 1987/65).
- Høje-Taastrup Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994*.
- Højskbl. = Højskolebladet.
- Høst, Joh. Nik. 1837: *Fuldstændig Fremmedordbog eller Lexicon over alle i vort Sprog brugelige fremmede Ord, med Angivelse af deres Retsskrivning, Udtale og Kjøen, samt Fordanskning, Omskrivning eller Forklaring, i alphabetisk Orden*. 2. udg. 1849.
- Høyer, N.L. 1816: *Indledning i Sproglæren og Opgaver til Øvelse i Retsskrivningen*.

- Høyer, N.L. 1823: *Veiledning i dansk Sproglære og Materialier til skriftlige Udarbeidelser, til Brug ved Underviisningen i Borger- og Almueskoler*. 3. udg. Ribe.
- Høyer-Nielsen, Laurits → *Werner mfl.* 10.11.1946.
- Høysgaard, Jens 1743a = N.N.: *Tres faciunt collegium eller Kjendelse i Sagen imellem Tvende fordum vel-meriterede og endnu efter Døden Berømmelige Mænd, Om Nogle Stykker i den Danske Orthographie, Udstedet Af en Dansk Patriot .. Første Prøve ...* Optr. som tillæg til *sa.* 1747 og i DG, bd. 4, s. 185-215.
- Høysgaard, Jens 1743b = *Concordia res parvae crescunt, eller Anden Prøve af Dansk Orthographie, Som viser skrevne Accenters Nytte, og Vocalernes rette Brug ...* Optr. som tillæg til *sa.* 1747 og i DG, bd. 4, s. 217-247.
- Høysgaard, Jens 1747 = *Accentuered og Raisonnered Grammatica, Som viser Det Danske Sprog i sin naturlige Skikkelse .. Samled med Patriotens Tvende Orthographiske Prøver ...* Optr. i DG, bd. 4, s. 249-488 (de ortografiske prøver s. 185-215 og 217-247, jf. *sa.* 1743a-b).
- Høysgaard, Jens 1752 = *Methodisk Forsøg til en Fuldstændig Dansk Syntax ...* Optr. i DG, bd. 5, s. 1-506.
- Høysgaard, Jens 1769 = J.H.: *Første Anhang til den Accentuerede Grammatica, angaaende Indretningen i et orthographisk Ord-Register, hvoraf en Prøve følger bag efter*. Optr. i: DG, bd. 5, s. 505-550.
- Haarby Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen* 5.5.1994.
- Hårbøl, Karl 1947: "Ordliste: – det stumme d". *ÅNM*, bd. 9, s. 145-153. (= *Sprø.* 1110).
- Hårbøl, Karl 8.11.1956: "Undervejs mod rationalisering af talordene. Uddrag af debatten siden maj 1954". *Folkesk.*
- Hårbøl, Karl sept. 1986: "RO i klassen". *NFS* 1986/3, s. 12-16.
- Hårbøl, Karl 1993: "Kommaer i praksis – den grammatisk kommativering i nogle bøger og aviser". *Kommadeb.* 1993, s. 89-123.
- Hårbøl, Karl → *Benzon* 1915.
- Haarder, Bertel 18.7.1985 = Undervisningsministeren (Bertel Haarder): [*Svar på Stinus* 12.7.1985 om evt. indgriben over for Dansk Sprognævn's planlagte nye Retskrivningsordbog]. *Folket.* 1984-85, sp. 11754-11755 (Skriftligt besvarede spørgsmål). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.47.2.
- Haarder, Bertel 27.7.1985: "Ministrene og retskrivningen". *Pol.*
- Haarder, Bertel 30.7.1986: "Sproget". *Inf.*
- Haarder, Bertel 1.10.1986 = [*Brev med kort svar på Hansen, Erik* 29.9.1986]. Kopi i DSN (sag A 1).
- Haarder, Bertel 21.5.2000: *SV: Majonæsekrigen. Mail til Therese Brink-Jacobsen om sin rolle i majonæsekrigen*. Kopi i *Brink-Jacobsen* 2000, bilag 9 (1 s.).
- Haarder, Bertel dec. 2005: "Skal vi have sprogrøgt?". *Mål&M.*, 28. årg., nr. 3-4, s. 17-19.
- Haarder, Bertel → *Bek.* 15.3.1984, → *Bek.* 15.4.1992, → *Brev* 28.8.1985, → *Brev* 30.9.1985, → *Brev* 17.7.1992, → *Stilling Jakobsen & Haarder* 14.7.1985a-b.
- Haas → *Hansen, Erik & Haas* 1976.

Haase → ovenfor før *Hads-Ning* ..

Haastrup, Niels 1988: ”Ressource staves da med ét -s-, ligesom på engelsk! Lidt om skiftende sproglig dominans og sproghistorisk bevidsthed”. *Hansen, Erik & Lund 1988*, s. 103-112.

I

Ikast, Kaj → *Folketingsdebat* 23.1.2004.

Ilsoe, Peter → *Dansklærerforeningen* 16.8.1948.

Indbydelsesskrift juli 1874 = *Indbydelsesskrift til de offentlige Afgang- og Aarsprøver i Nykjøbing Kathedralskole i Juli 1874*, Nykjøbing, 1874.

Indenrigsministeriet → *Brev feb. 1958a*, → *Brev feb. 1958b*, → *Cirk. 15.6.1971*, → *Kjær 26.1.1947*.

Industriministeriet → *Bek. 23.7.1981*.

Industri- og Handelsstyrelsen → *Bek. 10.9.1991*.

INF = Institut (nu Afdeling) for Navneforskning(s arkiv; se afsnit 6.3).

Inf. = *Information*.

Inspektionen for de lærde Skolers og Realskolernes Afgang-Examina → *Beretning* 5.9.1884.

Institutet för svensk språkvård → *Nämnden för svensk språkvård* 21.2.1957.

Instruks 17.8.1977 = *Instruktion [fra Nordisk Ministerråd] för Nordiska språksekretariatet*. Optr. i *SIN* 1989, s. 9-13.

Intern Retskrivningsinstruks → *EF/EU-Retskr.* 1987 ff.

Ipsen, Alfred 1894: ”Fremmedord. En Retskrivningsstudie”. *Tilsk.*, s. 785-802.

Ipsen, E.J. 14.9.1933: ”Ny-Dansk”. *Pol.*

*Ipsen, E.J. 21.9.1933: [*Brev til Undervisningsministeriet med forslag om nedsættelse af en sprogkommission til modernisering af skriftsproget*]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.

*ISO 15.5.1983 = *Information processing – Representation of SI and other units in systems with limited character sets*. International Standard ISO 2955-1983 (E).

It-Terminologi-Udvalgets Ordbog 2004-. www.it-dansk.dk (ajourføres løbende). It-Terminologi-Udvalget blev oprettet i 2000 af DANTERMcentret og Dansk Sprognævn.

IUPAC-kommissionen → *Dansk Uorganisk-kemisk Nomenklatur* 1966.

Iuul, Stig → *Adresse* 15.8.1955.

J

Jacobi, A. 1828: *Retskrivningsregler*.

Jacobi, C.F. → *Abrahamson & Jacobi* 4.10.1825.

*Jacobsen, H.Th. 24.1.1949 = [*Brev til Kirkeministeriet med ansøgning om at få rettet sin datters navn fra Aase til Åse i kirkebogen*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.

*Jacobsen, Lis 9.3.1948: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med indstilling (med*

- formentlig 4 bilag) vedrørende oprettelsen af et ministerielt sprognævn]. Orig. (dog ikke af indstillingen) i ABA: FrischArk., ks. 35, læg 23. Kopi i KB: JacobsenLisDSN.
- Jacobsen, Lis 27.8.1948: [Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch om universitetets stil-
ling til et ministerielt sprognævn]. Orig. i ABA: FrischArk., ks. 35, læg 23.
- Jacobsen, Lis 2.6.1949: [Følgrebrev til undervisningsminister Hartvig Frisch med "gennemslag
af skrivelsen til Undervisningsministeriet vedrørende Sprognævnet"]. Orig. (men ikke det
nævnte gennemslag) i ABA: FrischArk., ks. 35, læg 23).
- Jacobsen, Lis 3.5.1950: "Å's plads i alfabetet". *Pol.* (= *Sprø.* 1330).
- Jacobsen, Lis 17.6.1950: "Hvilket bogstav skal stå først?". *Pol.* (= *Sprø.* 1343).
- *Jacobsen, Lis 10.3.1952: *Forbemærkninger til mødet hos undervisningsinspektør Høj-
berg-Christensen onsdag d. 12. ds. kl. 15.* Orig. (af eksemplaret til Skautrup) i DSN:
RUdvSkautrup, s. 198-199. – Sendt til Glahder, Højberg Christensen, Oxenvad og
Skautrup.
- Jacobsen, Lis 26.7.1952: "Å bliver nu det første bogstav i alfabetet". *Pol.* (= *Sprø.* 1441).
- Jacobsen, Lis 7.8.1952: "Å's plads i alfabetet". *Pol.* (= *Sprø.* 1445).
- Jacobsen, Lis 11.9.1952: "Alfabet og Alfabetisering. Afsluttende bemærkninger af dr. Lis
Jacobsen". *Pol.* (= *Sprø.* 1450).
- Jacobsen, Lis 12.11.1952: "Placeringen af å/aa i alfabetet". *Pol.* (= *Sprø.* 1460). Desuden
ubeskåret manuskript til artiklen i DSN: RUdvSkautrup, s. 229-231.
- Jacobsen, Lis 20.4.1953 = *Ordstoffets begrænsning og ordning. Bemærkninger vedrørende ord-
stoffet i DRO (sidste udgave: 1943).* Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 258-263. – Sendt
til Skautrup med brev af 20.4.1953 (DSN: RUdvSkautrup, s. 257).
- Jacobsen, Lis 27.4.1953 = *Bemærkninger vedrørende Ordstoffet i Dansk retskrivningsordbog.*
Kopi (duplikeret) i DSN: RUdvSkautrup, s. 266-274. – Sendt til Højberg Chri-
stensen med brev af 27.4.1953 (DSN: RUdvSkautrup, s. 265) sammen med listen
Exemplar på forældet stavemåde i DRO (1943) (smst., s. 264).
- Jacobsen, Lis 24.2.1954: [Brev til Skautrup med ref. af samtale med departementschef Agnete
Vøhtz om oprettelsen af et Dansk Sprognævn]. Orig. i DSN: DSNSkautrup(F).
- JacobsenLisDSN = Papirer på KB i Tilg. 489, kapsel 132, læg 2 b (*Et dansk ministerielt
sprognævn*).
- *Jacobsen, Lis; Glahder, Jørgen; Skautrup, Peter 27.4.1948: [Brev til Undervisningsministeriet
med ny indstilling (jf. Jacobsen, Lis 9.3.1948) om oprettelsen af et ministerielt sprognævn].
Med 3 bilag: 1) "Forslag til DMS's sammensætning", 2) "Danske sprognævn",
3) "Budgetoverslag". Kopi i KB: JacobsenLisDSN. Ref. udførligt i *Lovfors.-DSN*
15.9.1949, anmærkninger 21.9.1949, s. [1-4].
- *Jacobsen, Lis; Glahder, Jørgen; Skautrup, Peter 23.5.1949: [Indstilling til Undervisnings-
ministeriet om oprettelse af et ministerielt sprognævn]. Nævnt i *Notat 15.9.1949* og i
Journal jan. 1948 ff. (under nr. 2279).
- Jansen, Mogens 1979: *Retstavning – nogle første analyser af folkeskolens afgangsprøve i 1978.*
I. En introduktion. Danmarks Pædagogiske Institut.
- Jansen, Mogens → *Elbro, Jansen & Löb 1981.*

- Jarmsted, Knud [1956]: *Nordisk Bokmål. Det nordiske skriftspråk.*
- Jarmsted, Knud 1972: *Meningsfuld Ortografi. Om Brugen af Store Begyndelsesbogstaver i Dansk.*
- Jarvad, Pia marts 2000: "Historien om et bogstav. Om Æ, æ". *NFS 2000/1*, s. 5-8.
- Jarvad, Pia 17.1.2001 = [Forslag om at kun skrivemåden uden accent ved ord som alle/allé anføres eksplicit på alfabetisk plads i RO2 2001, mens der mht. skrivemåden med accent henvises til Retskrivningsreglernes § 5.2]. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.
- Jarvad, Pia → Riber Petersen, Pia, → *Sproglige åbninger 2001.*
- Jensen, Erling → *Bek. 23.7.1981.*
- Jensen, Ewart 1954-1970 = Breve til og fra postmester Ewart Jensen (først og fremmest til Brøndum-Nielsen) vedr. Dansk Sprogværn. Orig. og kopier i KB: BrøndumN-Retskr., kapsel 2 (lægget "Ewart Jensen").
- Jensen, Gustav 17.3.1915 = Kommunelærer: "Aabent Brev (til Hr. Magister P.K. Thorsen, Udgiver af den sidste Udgave af Saabys Ordbog)". *Pol.* (Jf. *Sprø.* 78).
- Jensen, Gustav 22.3.1915: "Aabent Svar til Hr. Magister Thorsen". *Pol.* (= *Sprø.* 79).
- Jensen, Hans Arne; Arnklit, Folmer; Jensen, Jørgen 2003: *Anbefalede plantenames. Recommended Scientific and Danish Plant Names.* Udg. af Plantedirektoratet.
- Jensen, J. 1834: *Forsøg til en dansk Retskrivningslære.*
- *Jensen, Johanne 23.9.1937: [Brev til undervisningsminister Jørgen Jørgensen i anl. af den evt. kommende retskrivningsreform]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³ (følgebrev + 15 håndskrevne sider).
- Jensen, Johannes V. 1.4.1949: [Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch om sin egen retskrivning og om sin holdning til retskrivningsspørgsmålet]. Orig. i ABA: FrischArk., ks. 35, læg 32.
- Jensen, Jørgen → *Jensen, Hans Arne; Arnklit & Jensen 2003.*
- Jensen, K.A. 25.6.1949: "Om Stavning af Fremmedord". *BerLAft.*, kronik. (= *Sprø.* 1307).
- Jensen, K.A. 1970: "Kemisk nomenclatur". *Nordisk Medicin*, s. 396-397.
- Jensen, K.A. 1979: "Kemisk nomenclatur – en oversigt over dansk og internationalt reformarbejde gennem 40 år". *Fysisk Tidsskrift*, bd. 77, s. 145-169.
- Jensen, K.A. juni-juli 1988: "Det kemiske fagsprog". *Dansk Kemi*, s. 174-175.
- Jensen, K.A. → *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952*, → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*, → *Dansk Uorganisk-kemisk Nomenklatur 1966.*
- Jensen, Marius 23.10.1936: [Om retskrivningsspørgsmålet (4)]. Folketinget. Trykt i *Rigsd-TF 1936-37*, sp. 483.
- Jensen, Mogens → *Folketingsdebat 30.1.2007.*
- Jensen, O.E. → *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952*, → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954.*
- Jensen, Peder → Roskilde, Peder Jensen.
- Jensen, Sanne → *Bergenholtz & Jensen 2000.*
- Jersin, Jens Dinesen 1624 = J.D. Jersinus: *Grammatica Latina Præcepta Latinae Lingvae Methodice et Sufficienter continens. Pro studiis adultiorum, per Scholas Daniae & Norvegiae.*

- Jerup, Bruno 13.12.1996a: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996 (3)]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2528.
- Jerup, Bruno 13.12.1996b: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996 (8)]. Folketinget ((meget) kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2530.
- Jerup, Bruno 13.12.1996c: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996 (14)]. Folketinget (ordførertale, Enhedslisten). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2532-2533.
- Jerup, Bruno 13.12.1996d: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996 (17)]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2534.
- Jerup, Bruno 3.4.1997a: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996 (27)]. Folketinget (ordførertale, Enhedslisten). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 5254.
- Jerup, Bruno 3.4.1997b: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996 (29)]. Folketinget (kort bem.). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 5255.
- Jervelund, Anita Ågerup sept. 2001: "Den dag i dag og alt i alt". *NFS 2001/3*, s. 41-44.
- Jervelund, Anita Ågerup nov. 2001a: "Nye opslagsord [i RO2 2001]". *NFS 2001/4*, s. 3-5.
- Jervelund, Anita Ågerup nov. 2001b: "Postbuddet, publikummet og pyjamassen. Dobbelt-skrivning af konsonanter i bøjningsformer". *NFS 2001/4*, s. 9-11.
- Jervelund, Anita Ågerup nov. 2001c: "Stregen strøget!". *NFS 2001/4*, s. 6-8.
- Jervelund, Anita Ågerup 2007: *Sådan staver vi – om ortografi og stavfejl*. Udg. af Dansk-lærerforeningens Forlag og Dansk Sprognævn. Med et forord ("Retskrivningsreform?") af Dansk lærerforeningens formand, Thomas Frandsen.
- Jervelund, Anita Ågerup → Ågerup, Anita.
- Jespersen, J.M. 20.2.1864: "[*Om sine gode erfaringer med brug af rask-petersensk retskrivning i sin undervisning ved Hover Skole*]". *NordSk-Tid.*, bd. 9, s. 121-22.
- Jespersen, Otto 1891 = Jsp.: "Axel Sørensen, Danske Biord". *Dania*, bd. 1 (1890-1892), s. 164.
- Jespersen, Otto 1901: "Verbernes flertalsformer". *Dania*, bd. 8, s. 53-56. (= *Sprø.* 11).
- Jespersen, Otto 1902 = O. Jsp.: "En ministeriel bekendtgørelse". *Dania*, bd. 9, s. 233-236. (= *Sprø.* 20).
- Jespersen, Otto 1918: *Rasmus Rask i hundredåret efter hans hovedværk*.
- Jespersen, Otto 31.10.1918: [*Anbefaling af Dansk Retskrivningsforening* dec. 1918]. Vedlagt som bilag til ansøgningen. Afskrift i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Jespersen, Otto marts 1920: "Retskrivning og dannelse". *Tilsk.*, 1. halvbd., s. 161-175. (= *Sprø.* 138).
- Jespersen, Otto 18.9.1937: "Hvorledes skal vi stave?". *Pol.*
- Jespersen, Otto 1938: *En sprogmands levned*.
- Jespersen, Otto → Forchhammer 14.3.1916, → Såby 18.8.1887, → Thorsen 1903.
- Jessen, E. 1864: "Danske bøjningsformers historie". *Tidsskrift for Filologi*, bd. 5, s. 197-218.
- Jessen, E. 30.12.1872: "Prof. S. Grundtvigs "Haandordbog" og Cultusministerens orthographiske Paragrapher". *DagNyh.*

- Jessen, E. 1888: "Cultusministeriel Orthographi". *Ny Jord*, bd. 2, s. 515-540. Også udsendt som særtryk (med trykkeåret 1889).
- Jessen, E. 1889. Særtryk af *Jessen, E. 1888*.
- Jessen, E. 1891: *Dansk Grammatik*.
- Jessen, E. → *LitRetskr. 1889*.
- Jessen, J. 1891: *Talesprog og skriftsprog. Et indlæg i retskrivningssagen*. Flensborg.
- JM = Justitsministeriet.
- Joshi, R. Malatesha; Aaron, P.G. (red.) 2005: *Handbook of Orthography and Literacy*. Mahwah, New Jersey.
- **Journal marts 1940 ff.* = "Retskrivningsordbogen". Journalindførsler marts 1940 – jan. 1944 i RA: UVM, 2. Dep., journal 1940, nr. 2264.
- **Journal jan. 1944 ff.* = "[Retskrivningsudvalget]". Journalindførsler jan. 1944 – dec. 1948 i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., journal 1944, nr. 2264 (med underinddelingerne "1. Retskrivningsudvalget", "2. Retskrivningsordbogen").
- **Journal jan. 1948 ff.* = "Retskrivningsudvalget". Journalindførsler jan. 1948 – sept. 1953 i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., journal 1948, nr. 2264 (med underinddelingerne "1. Udvalgets Medlemmer", "2. Retskrivningsordbogen", "3. Smaa Bogstaver – Retskrivningsreformer", "4. Dr.phil. Fru Lis Jacobsen").
- **Journal feb. 1952 ff.* = "Retskrivningsudvalget". Journalindførsler feb. 1952 – jan. 1954 i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., journal 1952, nr. 2264 (med underinddelingerne "1. medlemmer", "2. Retskrivningsudvalgets anvisninger. Honorarer", "3. Retskrivningsordbogen", .. "8. Om oprettelsen af et dansk sprognævn", "9. Retskrivningen i klassiske danske litteraturværker", .. "15. Skoleinspektør H. Gadegaard, Odense: [opvaske(r)vand i DRO]").
- **Journal feb. 1954 ff.* = "[Retskrivningsudvalget/Dansk Sprognævn]". Journalindførsler feb. 1954 – juni 1956 i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., journal 1954, nr. 2264 (med underinddelingerne "2. Retskrivningsudvalgets anvisninger, Honorarer", "3. Retskrivningsordbogen", "4. Om oprettelse af et dansk sprognævn").
- **Journal marts 1956 ff.* = "[Retskrivningsudvalget/Dansk Sprognævn]". Journalindførsler marts 1956 – dec. 1959 i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., journal 1956, nr. 2264 (med underinddelingerne "2. Retskrivningsudvalget, anvisninger, honorarer", "3. Retskrivningsordbogen", "4. Dansk Sprognævn").
- **Journal jan. 1960 ff.* = "Dansk sprognævn". Journalindførsler jan. 1960 – jan. 1963 i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., journal 1960, nr. 2100 (med underinddelingerne "1. Medlemmer", "2. Retskrivningsordbogen .. Retskrivningsordbogen – opgørelser", "3. [Fra] Dansk sprognævns [rådgivning m.m.]", "5. Dansk sprognævns møder", "6. Chr.borg slotsforvaltning", "7 .. 12" (forskellige enkeltsager, inkl. personale).
- j.sag = journalsag.
- Judichær, Søren Poulsen Gotländer 1671: *Prosodia Danica, Eller Danske Riiimkunst*. Optr. i *DM*, bd. 2, s. 69-376.
- Juhl Jensen, Jens → DSNUdklip.

- Justitsministeriet – Se Brev-JM, Cirk.-JM, Notat-JM (under Brev, Cirk., Notat).
Justitsministeriets Vejledning → *Vejledning 15.10.1969* og *Vejledning 1987*.
- Juul, Holger 2001: "Fra analfabet til avanceret ortografibruger. En oversigt over de vanskeligheder man møder som bruger af dansk ortografi". *DaStud.*, s. 85-113.
- Juul, Holger 2003: "Typer af stavefejl og typer af stavefærdighed". *Danske Talesprog*, bd. 4, s. 59-74.
- Juul, Holger 2004: *Spelling Problemse in Danish*. Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet.
- Juul, Holger; Sigurðsson, Baldur 2004: "Ortografien som handicap. Stavetilegnelse i Rødovre og Reykjavík". *Nys. Nydanske sprogstudier*, bd. 32, s. 67-88.
- Jyllands-Posten 5.5.2002: "Fjollekommaet". Leder. *Jyll-P*.
Jyll-P = *Jyllands-Posten*, *Morgenavisen Jyllands-Posten*.
- Jørgensen, Bent 1981: "1948-reformens gennemslagskraft". *Mål&M.*, 8. årg., nr. 2, s. 18-22.
- Jørgensen, Bent 1981-1983: *Dansk Stednavneleksikon*. Bd. 1-3. [1. udg.] (jf. sa. 1994b og 2008).
- Jørgensen, Bent (red.) 1985: *Stednavne i brug. Festskrift udgivet i anledning af Stednavneudvalgets 75 års jubilæum*. (Navnestudier, udgivet af Institut for Navneforskning, nr. 26).
- Jørgensen, Bent 1994a: *Retskrivning af stednavne*. Folder udg. af Stednavneudvalget, Institut/Afdeling for Navneforskning og Kort- og Matrikelstyrelsen. (det drejer sig om 6). 2. udg. 2006.
- Jørgensen, Bent 1994b: *Stednavneordbog*. 2. udg. (jf. sa. 1981-1983 og 2008).
- Jørgensen, Bent 1998: "Stednavne og personnavne under retskrivningsreformen". *Hansen, Erik & Lund 1998*, s. 57-68.
- Jørgensen, Bent 1999: *Storbyens Stednavne*.
- Jørgensen, Bent 2006: "Den danske retskrivnings kilder og Retskrivningsordbogen". *Vi skriver dig til 2006*, s. 87-98.
- Jørgensen, Bent 2008: *Danske stednavne*. 3. udg. (jf. sa. 1981-1983 og 1994b).
- *Jørgensen, Bent; Brinkmann Thomasen, Birgitte; Ågerup, Anita Mai 2001: *Vejledning i retskrivning af vejnavne*. Udg. af Dansk Sprognævn og Institut for Navneforskning. (DSNSkr. [29]).
- *Jørgensen, Charlotte 9.12.1994: [Brev (som Undervisningsministeriets repræsentant i Dansk Sprognævn) til Undervisningsministeriet om revisionen af kommereglerne i RO2 1996]. Kopi i DSN (sag A 1 G).
- *Jørgensen, Charlotte 8.11.1996: [Brev (som Undervisningsministeriets repræsentant i Dansk Sprognævn) til undervisningsministeren med opfordring til at fremme det nye komma i skoleundervisningen]. Kopi i DSN (sag A 1 G).
- Jørgensen, Henrik 2008: "Et mislykket eksperiment". Heidemann Andersen, Margrethe; Nørby Jensen, Jørgen (red.): *Bag ordene. Festskrift til Ole Ravnholt i anledning af 60-års-dagen*. (DSNSkr. 41). S. 68-77. – Om kommatering.
- Jørgensen, Henrik → *Glæden ved grammatik 2001*, → *På godt dansk 2004*.

- Jørgensen, Holger → *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952*, → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*.
- Jørgensen, Johannes → *Brandstrup mfl. 17.3.1951*, → *Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949*.
- Jørgensen, Jørg. dec. 1919: "Skolen og Retskrivningsreformen". *VørUng.*, s. 415-418. (= *Sprø.* 135).
- Jørgensen, Jørgen 16.9.1937 = "Den kommende Reform af Retskrivningen". *Pol.* – Bl.a. med udt. af undervisningsminister Jørgen Jørgensen.
- Jørgensen, Jørgen 24.11.1938 = Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): [*Om det nordiske sprogfællesskab (4)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1938-39, sp. 1705. (= *Sprø.* 499).
- Jørgensen, Jørgen 22.1.1948: [*Om ændringer i retskrivningen (8)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1361. (= *Sprø.* 1174).
- Jørgensen, Jørgen 2.2.1955: [*Om placeringen af å i alfabetet (2)*]. Nordisk Råd. Trykt i *Nordiska rådet. 3: sessionen 1955 Stockholm*, Stockholm, 1955, s. 120. (= *Sprø.* 1569).
- Jørgensen, Jørgen → *Ministermøde 17.6.1938*, → *Notat 14.5.1936 ff.*
- Jørgensen, Jørgen O. okt. 1974: "På videnskabeligt grundlag". *NFS*, nr. 13, s. 1-3. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 85-88.
- Jørgensen, Jørgen O. 13.11.1975 = JOJ: *Notat om brugen af accenttegn i RO's opslagsord*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Jørgensen, Jørgen O. → *Dansk Sprognævn 22.3.1963b*, → *sa. 6.9.1963b*, → *sa. feb. 1964b*, → *sa. aug. 1964c-d*, → *sa. 13.2.1971*, → *sa. 19.2.1971*, → *sa. dec. 1970*, → *sa. 29.3.1974*, → *sa. nov. 1977*, → DSN Udsklip.
- Jørgensen, Sylvester 8.11.1871: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (11)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1321-1322.
- Jørgensen, Aage [Undervisningsministeriets repræsentant i Dansk Sprognævn] 19.7.1985: "Ministeren bad ikke om orientering". *AarhStiftst.* Også trykt i *Inf.* 23.7.1985 (med overskriften "Retskrivningsordbogen").
- Jørgensen, Aage 19.7.1986: "Sproget før og efter majonæse-krigen". *Inf.*

K

- Kabell, Aage → *DM*.
- Kall, Abr. 6.1.1804 = [*Forslag fra Ordbogskommissionen til Videnskabernes Selskab om VSO's fortsættelse*]. Konciperet af Kall, fremlagt på møde 6.1.1804 i Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab. Trykt i *Lomholt, Asger 1942-1973*, bd. 3 (1960), s. 252-255.
- Kampen, Axel 1955-1962 = Breve til og fra skibsreder Axel Kampen vedr. Dansk Sprog- værn. Orig. og kopier i KB: BrøndumNRetskr., kappel 2 (lægget "Axel kampen").
- Kampmann, Viggo → *Bek. 19.9.1961*.
- Karker, Allan 1959: *Nordiske talord i dansk. Historie og vejledning*. (DSNSkr. 2).
- Karker, Allan 1964a: "Dansk Sprognævn". Hellevik, Alf; Lundebj, Einar (red.): *Skriftspråk i utvikling. Tiårsskrift for norsk språknemnd 1952-1962*. Oslo. S. 130-135.
- Karker, Allan 1964b: *Nordisk talt. Vejledning i at bruge nordiske talord*.

- Karker, Allan 15.11.1971 = AK: *Udkast til formulering af retskrivningsreglernes § 25, sidste afsnit [om enkelt- eller dobbeltskrivning i bøjningsformer efter bitrykss tavelse]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Karker, Allan april 1972: "Er vi bundne?". *NFS*, nr. 8, s. 1-5.
- Karker, Allan okt. 1973: "Delvis godkendt". *NFS*, nr. 10, s. 1-3.
- Karker, Allan 11.12.1973: *Notat om konsonantfordobling mellem trykssvag vokal og bøjningsendelse i substantiver*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Karker, Allan 21.3.1974: *Fremmedartede stavemåder i dansk*. Oplæg til en foreløbig drøftelse. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Karker, Allan 1975a: "Om forkortelser og deres brug". *Dansk Sprognævn 1975*, s. 85-94.
- Karker, Allan 1975b: "Tyve års dansk sprogshistorie (1955-75)". *AFIS*, s. 21-34.
- Karker, Allan 18.8.1975: *Ortografiske kortformer af visse verber*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU. Jf. *sa. 8.7.1976*.
- Karker, Allan. 1976a: "Dansk Sprognævns rolle i dag". *MeddDansk.*, s. 31-39.
- Karker, Allan 1976b: "Nordisk retskrivning – den ideale fordring". *SIN*, s. 39-84. Selvstændig publikation 1977.
- Karker, Allan 13.6.1976 = AK: *Udkast til regler om dobbeltskrivning. [1. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Karker, Allan 8.7.1976: "Blir det til noget? Om ortografiske kortformer af nogle verber i dansk". *Nordiska studier i filologi och lingvistik. Festskrift tillägnad Gösta Holm på 60-årsdagen den 8 juli 1976*. Lund. S. 239-249. Forarbejde i *sa. 18.8.1975*. Forkortet optr. som *sa. marts 1997*.
- Karker, Allan 4.11.1976 = AK: *Særskrivning eller sammenskrivning? [Systematisk materiale-samling på grundlag af RO1 1955]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Karker, Allan 1977: "Annisitetens chance". *Mål&M.*, 4. årg., nr. 3, s. 18-21.
- Karker, Allan 5.1.1978 = *Nogle retningslinjer for pausekommatering eller meningskommatering*. Udarbejdet primo 1976. Kopi i DSN (sag A 1). – Udsendt 5.1.1978 som oplæg til DSN-AU.
- Karker, Allan 18.8.1978: "Skal vi stave som vi taler?". *AarhStiftst.*, kronik.
- Karker, Allan 19.8.1978: "Hvad koster en ny stavning?". *AarhStiftst.*, kronik.
- Karker, Allan 1979: "Det nordiske argument i Dansk Sprognævns rådgivning". *SIN*, s. 57-65. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 71-79.
- Karker, Allan 1980: "Stavning og bøjning af fremmedord i dansk". *SIN*, s. 7-26.
- Karker, Allan 29.4.1980: "Signalement af Sprognævnet". *Jyll-P.* Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 89-96.
- Karker, Allan 2.6.1980 = AK: *Dobbeltskrivning eller enkeltskrivning? [2. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Karker, Allan 31.5.1981 = AK: *Dobbeltskrivning eller enkeltskrivning? [5. udkast]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Karker, Allan 12.4.1982 = AK: *Udkast. Datids tillægsmåde*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

- Karker, Allan 28.5.1982 = AK: 2. udkast. *Datids tillægsform*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Karker, Allan 23.1.1983: *Til mødet om stavning af fremmedord, Oslo 23. februar [dvs. 18. marts] 1983*. Kopi i DSN (sag A 55). – Oplæg (med markering af ønskværdige omstavninger af danske fremmedord) til drøftelse mellem de nordiske sprognævn.
- Karker, Allan 4.3.1983: *Til årsmødet i Dansk Sprognævn den 4. marts. [Punkt 1. Stavning af fremmedord i dansk]*. Ref. (inkl. af den efterfølgende diskussion) i *DSNRefÅrsm.*, s. 1–4. Kopi af uddelt materiale i DSN (sag A 1).
- Karker, Allan 1985a: "Om lov og orden i retskrivningen". *Spr&Samf.*, 3. årg., nr. 3–4, s. 5–9.
- Karker, Allan 1985b: "Stednavnene og den almindelige danske retskrivning". *Jørgensen, Bent* 1985, s. 128–139.
- Karker, Allan okt. 1985: "Sprogstyring i Danmark i 1800-årene". Foredrag. Trykt i *De nordiske skriftspråkenes udvikling på 1800-tallet 3. Ideologier og språkstyring. Rapport fra et symposium på Schæffergården ved København 2.-5. oktober 1985*. Oslo 1986. (Nordisk språksekretariats rapporter 7). S. 200–212.
- Karker, Allan sept. 1986: "Til lykke eller tillykke? Om håndteringen af et princip i dansk retskrivning". *NFS* 1986/3, s. 23–26.
- Karker, Allan 1987: "Dansk standard. Apropos den nye udgave af Retskrivningsordbogen". *LÆS. Litteratur Æstetik Sprog*. Skriftserie fra Nordisk Institut, Aarhus Universitet, 5. årg., nr. 1, hæfte 1, s. 13–22.
- Karker, Allan 1989: "Ortografisk perspektiv". *Sproget i bevægelse*. Modersmål-Selskabets Årbog 1989. S. 39–47.
- Karker, Allan 1990: *Ord for tal. Fakta og råd om særdanske og samnordiske talord*. Udg. af Nordisk Råd/Nordisk Sprogsekretariat. NORD 1990:61.
- Karker, Allan juni 1990: "De historiske principper i dansk retskrivning". *NFS* 1990/2, s. 4–9.
- Karker, Allan 1993: *Dansk i tusind år. Et omrids af sprogets historie*. Modersmål-Selskabets Årbog 1993. Ny revideret udg. 2001.
- Karker, Allan marts 1997: "Det tar sin tid. Om kortformer af nogle danske verber". *NFS* 1997/1, s. 6–11. Forkortet version af Karker 8.7.1976.
- Karker, Allan 1998: "Det nordiske argument i dansk retskrivning". *Hansen, Erik & Lund* 1998, s. 94–103.
- Karker, Allan 4.2.2004: "Reaktionær retskrivning". *På godt dansk* 2004, s. 191–193.
- Karker, Allan → *Albøge* 8.3.1984, → *Dansk Sprognævn* 24.10.1957, → *sa.* 26.4.1974, → *Galberg Jacobsen, Hansen & Karker* 1979, → *Glahder & Diderichsen* 6.11.1956, → *Hansen, Erik & Karker* 1988.
- Karker, Allan; Galberg Jacobsen, Henrik 16.8.1978 = AK og HGJ: *Udkast til retskrivningsvejledningens afsnit om særskrivning og sammenskrivning [med kommentar af 23.8.1978, inkl. Galberg Jacobsen 23.8.1978]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

Kastrup (lærer, Roskilde) → *Povlsen mfl. juni 1864*.

Katlev, Jan 1980: "Diverse lingvistiske parametre i retskrivningsspørgsmålet". *SAML* 6, s. 173-200.

Katlev, Jan 1982: "Fra /-Vb/ til /-VbC_iC_j/-strukturer som genstand for ortografireform – metodiske overvejelser og materialeafgrænsning". *SAML* 9, s. 125-145.

KB = Det Kongelige Bibliotek (se afsnit 6.3).

Keel, Klaus Ulrik 16.12.2001: "Sprognævnets ordkløveri". *Pol.* – I anl. af udsendelsen af *RO1 2001*.

Keel, Klaus Ulrik 9.6.2005: "Stop Dansk Sprognævn". *Pol.*, kronik.

Keiser-Nielsen, S. 11.4.1916 = Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Keiser-Nielsen): [*Om de ministerielle prøver i skriftlig dansk (2)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTf* 1915-16, sp. 4503-4504. (Jf. *Sprø.* 87).

Kemiske Ord 1986 = *Kemiske Ord og Betegnelser i Dagligsprog*. Udg. af Kemisk Forening. Kemisk Forening → *Kemiske Ord 1986*, → Kemisk Forenings nomenklaturudvalg/Nomenklaturudvalg.

*Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg 11.2.2000: [*Brev (v. foreningens formand, Carl Th. Pedersen) til Dansk Sprognævn med forslag om ændring af visse kemiske ord i RO2 så de kommer mere i overensstemmelse med Kemisk Ordbog 1996; med bilag med ændringsforslag*]. Orig. i DSN (sag 1980/92).

Kemisk Forenings nomenklaturudvalg/Nomenklaturudvalg → Beretning 1906, → *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952*, → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*, → *Kemisk Ordbog 1996*, → *Rapport 28.6.1995*.

**Kemisk Ordbog 1996*. Red./udg. af Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg v. Alexander Senning mfl. 2. udg. 2005, 3. udg. 2008. Fra 2. udg. også som netudgave.

*Khader, Naser 10.5.2003: "Radikale anbefaler nyt komma". *BerlTid*.

Khader, Naser → *Folketingsdebat* 20.3.2003, → *sa.* 23.1.2004, → *Radikale Venstre* 23.4.2003.

Kierkegaard, Valdemar 1925: *Praktisk Retskrivnings- og Fremmedordbog*. (På omslaget: *Frens praktiske Retskrivnings- og Fremmedordbog*).

Kihl, Preben 1988: *En skoledrengs staveregler. En undersøgelse af strukturen i og motiverne til 700 stavfejl i 1200 ord stavet af et 7-8 årigt københavnsk barn i løbet af 2. klasse*. Odense.

Kinck, J. 19.-20.10.1854 = Kinch, J.: "Om den nyere Retskrivnings Indførelse i Skolerne". *Fædrelandet*.

Kinck, J. 1856: *Dansk Sproglære til Skolebrug*. Ribe.

Kirkeministeriet – Se Brev-KirM, Cirk.-KirM, Notat-KirM (under Brev, Cirk., Notat). KirM = Kirkeministeriet.

Kjær, Ejnar 26.1.1947 = "De smaa Bogstaver: Ministeren forstaar ikke Aarhus". *Aarh-Stiftst.* (= *Sprø.* 1097). – Med udt. af Kjær (indenrigsminister).

Kjær, Iver → *Meyers Fremmedordbog 1837 ff.*

Kjær, Kaj → *Aalborg Byråd* 28.1.1991.

Kjærgaard, Anne; Mørch, Ida Elisabeth; Nørby Jensen, Jørgen 2007: "De ringer – vi

- svarer". Heidemann Andersen, Margrethe mfl. (red.): *Ved lejlighed. Festskrift til Niels Davidsen-Nielsen i anledning af 70-års-dagen*. (DSNSkr. 39). S. 123-159.
- Kjærgaard, P.L. 19.4.1917 = Red.: [*Svar på Lauridsen 19.4.1917*]. *Folkesk.*, s. 146.
- Kjærgaard, P.L. 26.4.1917 = Red.: [*Svar på Halle 26.4.1917 og L.K.V. Sørensen 36.4.1917*]. *Folkesk.*, s. 154. (Jf. *Sprø.* 102).
- Kjøbenhavns Dansklærerforening → Dansklærerforeningen.
- **Klin O. 1921 ff.* = *Klinisk Ordbog*. 1-3 udg. ved Knud Secher (1. udg. 1921, 2. udg. 1937, 3. udg. 1945), 4. udg. 1951, ved Knud Secher og Martin Kristensen, 5.-11. udg. ved Martin Kristensen (5. udg. 1958, 6. udg. 1962, 7. udg. 1966, 8. udg. 1969, 9. udg. 1972, 10. udg. 1974, 11. udg. 1977), 12.-15., udg. ved Niels Holm-Nielsen (12. udg. 1980, 13. udg. 1984, 14. udg. 1991, 15. udg. 1996), 16. udg. ved Søren Nørby (2004).
- Knudsen, Bertel → Aquilonius, Bertel Knudsen.
- Knudsen, Gunnar 1919: "Danske Ordbøger". *DaStud.*, s. 37-40.
- Knudsen, Gunnar 1923: "Stednavneudvalget. Beretning om Virksomheden i Aarene 1919-1923". *Fortid og Nutid*, bd. 4, s. 163-182. (= *Sprø.* 249).
- Knudsen, Gunnar 1935: *Stednavneudvalget gennem 25 år. 1910 – 13de Juli – 1935*.
- Knudsen, K. 1869: *Nogle sprog- og skole spørgsmål*. Kristiania.
- Knudsen, K. → GrundtvigRetskr.
- Koch, Bodil → *Bek. 8.2.1967*.
- Koch-Olsen, Ib → *Danmarks Lærerforening 1974a*.
- Kofoed, H.A. 1986: "Hvorfor har vi en retskrivningsordbog?". *Profiler. Nordisk Institut 1966-86. Odense Universitet*. Odense. S. 157-170.
- Kofod, Lucianus. 1866: *Om Nordens sproglige enhed*. Sth. Skrifter utgifna af Nordiska Nationalföreningen 2. Forkortet udg. 1944 (v. Chr. N. Brodersen) i *VNordMod.*, bd. 3, s. 26-41.
- Kofod, [Lucianus] 8.11.1871a: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (1)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1289. – Forespørgsel til undervisningsministeren (annonceret 14.10.1871; sp. 426-427).
- Kofod, [Lucianus] 8.11.1871b: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (4)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1297-1304.
- Kofod, [Lucianus] 8.11.1871c: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (7)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1309-1311.
- Kofod, [Lucianus] 8.11.1871d: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (12)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1322.
- Kofod, Lucianus → *Broby 1864*.
- *Kofoed, Svend Olsen 7.12.1950: [*Brev til undervisningsminister Flemming Hvidberg med forslag om brug af genuine stats- og bynavne (fx Deutschland, Roma) i dansk*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- Kok, J. → *Clausen, H.N. mfl. 17.3.1869*, → *sa. 21.6.1870*, → GrundtvigRetskr.
- Kolsrud, Sigurd 1923: "Skrivemåten i Holbergs eldste bøger". *Holberg Aarbog*, s. 162-177.

- Kolsrud, Sigurd 1974: *Rettskrivingsspørmålet i Danmark og Norge 1775 til ikring 1814*. Oslo – Bergen – Tromsø. (Skrifter frå Norsk målførearkiv ved Olav T. Beito XXIX).
- Kommandeb. 1993* = Galberg Jacobsen, Henrik; Gradenwitz, Mogens (red.): *Komma – hvornår og hvorfor? En debatbog om kommatering*. (DSNSkr. 20).
- Kommissionen for Universitetet og de lærde Skoler → *Brev 23.2.1805*.
- Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Det → Videnskabernes Selskab.
- *Kongelige Teater og Kapel, Det 10.8.1948 = [*Brev til Undervisningsministeriet med spørgsmål om brug af ny retskrivning i titler på ældre skuespil*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- kongelige Vajsenhus, Det → Vajsenhuset.
- Kongsdal Jensen, Ole 1995: *Den franske ortografi*. (Romanske skrifter 3).
- Kongsdal Jensen, Ole 11.7.2001: ”Reform”. *Ord til Arne Hamburger 2001*, s. 135–138.
- Konservative Folkeparti → Christensen, Carina, → Dahlgaard, → Ikast, → Mikkelsen, Brian.
- Konsulenten for folkeskolen ... → (Stats)konsulenten ...
- Kontoret for kulturelt samkvem ... → *Nordiske sprogkonferencen i Oslo 1954*.
- Kornbek, Bodil → *Folketingsdebat 23.1.2004*.
- *Kort- og Matrikelstyrelsen 6.9.1991: [*Brev til kommunerne Blaaby, Faaborg, Grenaa, Holmegaard, Høje-Taastrup, Haarby, Lyngby-Taarbæk, Nørre Aaby, Aabenraa, Aabybro, Aakirkeby, Aalestrup, Aars, Aarup, Aaskov om brugen af aa/å i kommunernes navne*]. Kopi (af brevet til Faaborg Kommune) i DSN (sag 1997/257).
- *Kort- og Matrikelstyrelsen 11.9.1991: [*Brev til Stednavneudvalget med oplysning om at styrelsen vil følge kommunernes ønsker mht. aa*]. Kopi i DSN (sag A 1 Å).
- Kort- og Matrikelstyrelsen 23.12.1992 = [*Brev til Faaborg Kommune om ændring af stavemåden Fåborg til Faaborg i ejerlagsbetegnelser hvori navnet indgår*]. Kopi i DSN (sag 1997/257).
- Kort- og Matrikelstyrelsen aug. 1993: *Lidt om stednavne og stamoplysninger*. 2 A4-s.
- *Kort- og Matrikelstyrelsen maj 1994 = *Kriterier for ændring i stednavne hvor stavemåden Å-å ønskes ændret til AA-aa på topografiske kort og på søkort*. (Bilag b til sa. 5.5.1994. Kopi i DSN (sag 1997/257).
- *Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994 = [*Brev til Faaborg Kommune om ændring af stavemåden fra Fåborg til Faaborg på topografiske kort og søkort*]. Kopi i DSN (sag 1997/257). – Tilsvarende breve (inkl. bilag b = sa. maj 1994) sendt til andre kommuner, bl.a. Grenaa, Holmegaard, Høje-Taastrup, Haarby, Lyngby-Taarbæk, Nørre Aaby, Aabenraa, Aabybro, Aakirkeby, Aalborg, Aalestrup, Aars, Aarup, Aaskov (kopi af svar fra de fleste af kommunerne i DSN (sag A 63)).
- Krabbe, Christopher → *RigsdRetskr. 11.12.1871*.
- Kraft, Ole Bjørn 22.1.1948: [*Om ændringer i retskrivningen (6)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947–48, sp. 1358–1360. (= *Sprø*. 1172).
- Kraft, [Ole Bjørn] 2.2.1955: [*Om placeringen af å i alfabetet (3)*]. Nordisk Råd. Trykt i *Nordiska rådet. 3: sessionen 1955 Stockholm*, Stockholm, 1955, s. 120–121. (= *Sprø*. 1570).

- Kraft, Ole Bjørn 17.10.1962a: [*Om brug af de nordiske talord i undervisningen (1)*]. Folketinget. Trykt i *FolktT.* 1962-63, sp. 251-253. (Jf. *Sprø.* 1386). – Forespørgsel til undervisningsministeren.
- Kraft, Ole Bjørn 17.10.1962b: [*Om brug af de nordiske talord i undervisningen (3)*]. Folketinget. Trykt i *FolktT.* 1962-63, sp. 254.
- Krag, J.O. → *Bek.* 9.10.1964, → *Brev* 28.2.1948.
- Kragh, Nina → *Tørnæs* 17.5.2003.
- Krarup, Søren → *Folketingsdebat* 30.1.2007, → *Lovfors.-Sproglov* 6.12.2006.
- Krebs → *Adresse* 30.4.1867.
- Kreds af det danske Sprogs Venner, En → *Brandstrup mfl.* 17.3.1951.
- Kreds af Venner af det danske Sprog, En → *Blixen-Finecke* 23.-24.3.1938.
- Kruger, M.D. 1831 = *Småting om den nydanske Retskrivning samlede og udgivne af M.D. Kruger.*
- KristDagbl.* = *Kristeligt Dagblad.*
- Kristendemokraterne → Kornbek, → Videbæk.
- Kristensen, Axel → *Forespørgsel* 15.1.1948.
- Kristensen, Kjeld 4.2.2004: ”Bogstavernes frekvens i dansk”. *På godt dansk 2004*, s. 199-206.
- Kristensen, Kjeld → *DDO 2003-2005*, → *Hansen, Erik; Hjorth & Lund 1993.*
- Kristensen, Knud 22.1.1948a = Ordføreren for Forespørgerne (Knud Kristensen): [*Om ændringer i retskrivningen (1)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1343-1344. (= *Sprø.* 1167). – Forespørgsel til undervisningsministeren (anmeldt 15.1.1948; sp. 1276). Resumé af forespørgselsdebatten trykt i *Rigsdagsårbog 1947-48*, 1949, s. 796-800.
- Kristensen, Knud 22.1.1948b = Ordføreren for Forespørgerne (Knud Kristensen): [*Om ændringer i retskrivningen (3)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1353-1356. (= *Sprø.* 1169).
- Kristensen, Knud 22.1.1948c = Ordføreren for Forespørgerne (Knud Kristensen): [*Om ændringer i retskrivningen (11)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1362-1363. (= *Sprø.* 1177).
- Kristensen, Knud → *Forespørgsel* 15.1.1948.
- Kristensen, Marius juni 1902: ”Er der Grund til at standse?”. *DaTidsskr.*, s. 386-399. (= *Sprø.* 25).
- Kristensen, Marius 1903: *Dansk sproglære for voksne.*
- Kristensen, Marius okt. 1911: ”De store bogstaver i navneordene. Nogle strøbemærkninger”. *Hj&Sk.*, s. 297-308. (= *Sprø.* 59).
- Kristensen, Marius 1920: *De store begyndelsesbogstaver i navneordene.* Dansk Retskrivningsforenings smaaskrifter 2. (= *Sprø.* 136).
- Kristensen, Marius 1930: ”P.K. Thorsen. Biografisk Indledning”. *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. XI-XXXIX.
- Kristensen, Marius 1937: ”P. K. Thorsen og hans samtid”. *Fra Rask til Wimmer 1937*, s. 123-134.

- Kristensen, Marius 7.9.1937 = "En helt forbløffende Retskrivnings-Reform i Vente: Sigar med S!". *BerAft.* (2. udg.). – Med udt. af Retskrivningsudvalgets formand, Marius Kristensen, om planerne om en retskrivningsreform.
- Kristensen, Marius 1940: "Stockholmsmødet 25.-30. juli 1869 og bagefter". *ÅNM*, bd. 3, s. 64-70. (= *Sprø.* 567).
- Kristensen, Marius → *Stednavneudvalget 17.10.1910*, → *ThorsenAfhBr.*
- Kristensen, Marius; Olrik, Axel 1911: "Stednavnesagen". *DaStud.*, s. 15-27. (Jf. *Sprø.* 54).
- Kristensen, Martin 1.12.1865: "Retskrivningen i skolerne". *DaSkTid.*, 1. årg., s. 5-10 (1.1.1866).
- Kristensen, Martin → *KlinO. 1921 ff.*
- Kristiansen, Tore 1983: "Stabil norm – fornuft eller dogme?". *Mål&M.*, 9. årg., nr. 2, s. 18-24.
- Kristiansen, Tore 1991: "Vi har brug for et sprogpolitisk paradigmeskifte". *Normann Jørgensen 1991*, s. 9-30.
- Kristiansen, Tore nov. 1998: "Om farerne ved en ortografi der ikke genspejler talesproglig variation: det danske eksempel". Foredrag ved konference ved Høgskolen i Agder 26.-28.11.1998. Trykt i Omdal, Helge (red.): *Språkbrukeren – fri til å velge? Artikler om homogen og heterogen språknorm*. Høgskolen i Agder, Kristiansand. S. 137-147.
- Kristiansen, Tore 2000: "Normering og holdninger". *Holmen & Normann Jørgensen 2000*, s. 21-58.
- Kristiansen, Tore 18.9.2001: "Standardsprog. Om termens introduktion og brug i Danmark". *Sproglige åbninger 2001*, s. 347-357.
- Kristiansen, Tore sept. 2004: "Må man diskutere dansk retskrivningspolitik". *Mål&M.*, 27. årg., nr. 2, s. 26-31.
- *Kristkirkens Sognepræst 5.4.1948 = [*Brev til Kirkeministeriet med spørgsmål om brugen af å i attester efter kirkebogen og om placeringen af navne med å i alfabetet*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Kroman, Erik 1943: *Skriftens Historie i Danmark fra Reformationen til Nutiden*.
- *Kroman, K. 12.10.1891: [*Brev til Scavenius med tilsagn om støtte som medlem af Goos' retskrivningskommission til '1889-retskrivningen'*]. Orig. i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 2.
- *Kroman, K. 5.11.1891 → *Protokol 1. 12. 1891* (bilag 10).
- Kroman, K. 2.-4.8.1922: "De store forbogstaver". *Pol.*, kronik. Også udsendt som selvstændig pjece med titlen *De store forbogstaver*. (= *Sprø.* 234).
- Kroman, K. → *Betænkn. 27.12.1891*.
- Kruse (lærer. Roskilde) → *Povlsen mfl. juni 1864*.
- Krüger, Paul → *Adresse 15.8.1955*.
- ks. = kasse.
- kt. = kontor.
- Kulturministeriet → *Cirk. 15.3.1984*, → *Hansen, Erik 15.7.1985*, → *Hilden 20.11.1996* (og Hilden i øvrigt), → *Lovorientering sept. 1997*, → *Lundgaard 28.1.1997* (og Lundgaard i øvrigt), → *Pressemeddelelse 22.11.1983*, → *Pressemeddelelse 3.10.2003*, →

Stednavneliste 14.4.1998. – Se i øvrigt de enkelte *Bek.-MKA* og *Brev-MKA* (under *Bek.* og *Brev*).

Kulturudvalget → Folketingets Kulturudvalg.

Kultusministeriet → *Betænkn.* 27.12.1891, → *DHO* → *Goos* 30.12.1891 (og *Goos* i øvrigt), → *Keiser-Nielsen* 11.4.1916, → *Protokol* 1.12.1891, → *Scavenius* maj-juni 1885 (og *Scavenius* i øvrigt), → *Tuxen* 1914. – Se i øvrigt de enkelte *Bek.-MKU*, *Brev-MKU*, *Cirk.-MKU*, *Notat-MKU* og *Skrivelse-MKU* (under *Bek.*, *Brev*, *Cirk.*, *Notat* og *Skrivelse*).

kundg. = *kundgørelse*.

**Kundg.* 8.10.1867 = *Kundgørelse* [nr. 84, fra Krigsministeriet] for Hæren. Trykt i *KundgHæren* 1867, s. 363–367.

**Kundg.* 14.5.1869 = *Kundgørelse* [nr. 23, fra Krigsministeriet] for Hæren. Trykt i *KundgHæren* 1869, s. 69–71.

**Kundg.* 19.2.1880 = *Kundgørelse* [nr. 11, fra Krigsministeriet] for Hæren. Trykt i *KundgHæren* 1880, s. 29–31.

**Kundg.* 14.10.1886 = *Kundgørelse* [nr. 52, fra Krigsministeriet] for Hæren. Trykt i *KundgHæren* 1886, s. 159–162.

**Kundg.* 30.1.1891 = *Kundgørelse* [nr. 4, fra Krigsministeriet] for Hæren. Trykt i *KundgHæren* 1891, s. 15–17.

**Kundg.* 22.3.1892 = *Kundgørelse* [nr. 15, fra Krigsministeriet] for Hæren. Trykt i *KundgHæren* 1892, s. 47–49.

KundgHæren = Krigsministeriets *Kundgørelser* for Hæren.

KUP-rapport → *Skriftlig fremstilling* 1991, → *Sproglig viden og bevidsthed* 1992.

Kvartudg. = [*Kvartudgaven af forordningerne 1670-1839/1847, dvs.*] *Kongel. Forordninger Og Aabne Breve, Forbud ..* [for årene 1670 ff.]. Senere bind med de forskellige kongers navne i titlerne, fx *Kong Christian den Siettes Allernaadigste Forordninger Og Aabne Breve For Aar 1742.* – Referencerne her i bibliografien gælder RA's eksemplar (hvis sidste bind omfatter 1839).

Kyrre, Hans 1920 = *Det pædagogiske Selskab gennem Hundrede Aar.* Udg. af selskabets bestyrelse ved Hans Kyrre.

Kyrre, Hans 18.8.1934: "Store og smaa Bogstaver". *Soc., kronik.* Optr. i *VorUng.*, 1934–1935, s. 254–257. (= *Sprø.* 357).

*Københavns Bogtrykkerforening 20.2.1948: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch om problemer i forbindelse med fremskaffelse af å-typer til sætterierne*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.

*Københavns Kommune 29.8.1995 = [*Brev fra Vejnavnenævnet med afvisning af forslag om indførelse af aa for å i københavnske vejnavne*]. Kopi i DSN (sag 1995/120).

Københavns Kommunelærerforening → *Adresse* 25.2.1921, → *Adresse jan.* 1922.

Københavns Kommunelærerindeforening → *Adresse* 25.2.1921, → *Adresse jan.* 1922.

Københavns Magistrat → Overborgmesteren i København.

*Københavns Universitet 25.9.1948 = [*Erklæring fra Københavns Universitet med fraråd-*

- ning af Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 27.4.1948]. Ref. og cit. i *Notat 15.9.1949*, s. [3], og ref. (og imødegået) i *Lovfors.-DSN 15.9.1949*, anmærkningerne, s. 6-8.
- *Københavns Universitet 16.11.1997 = [Brev fra Københavns Universitet, Det Humanistiske Fakultet, til Undervisningsministeriet, Universitetsafdelingen, om konsekvenserne af Lov-Retskr. 14.5.1997 for bedømmelsen af eksamensopgaver]. Kopi i DSN (sag A 2).
- Købke, Jens Peter Harald → *Paludan-Müller, Caspar; Wittrup & Købke juli 1870*.
- *Køge Byraad 10.12.1946: [Brev til Undervisningsministeriet med orientering om drøftelser i byrådet af en evt. overgang til de små bogstaver i appellativer og med en opfordring til at en reform med små bogstaver snarest indføres i hele den offentlige administration]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- Kølle, Christian 1774: "Kort Afhandling om den Danske Skriverigtighed til nøyere Overvejelse". Sa.: *Kort Underviisning for Begyndere i det Høy-Tydske Sprog*, s. 173 ff. Optr. i [sa.:] *Ær dæt Fårnuftigt at have Religion?* Kristiania, 1794. S. 129 ff.
- *Køpke Christensen, Jan 8.9.1997: [Spørgsmål til kulturministeren om placeringen af Aabenraa i alfabetiske registre]. *Folkt T.* 1996-97, s. 8921 (Skriftligt besvarede spørgsmål). Optr. i *NFS 1997/4*, s. 8, og i *Galberg Jacobsen 2005b*, s. 44.
- *Kaalund-Jørgensen, F.C. 25.3.1934 = KJ.: [Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 6.2.1934 og Ipsen, E.J. 21.9.1933]. Orig. (påtegning på brev af 28.2.1934 fra Undervisningsministeriet) i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.
- Kaalund-Jørgensen, F.C. 17.8.1934: "En forenkling af skriftsprogets ydre midler". *Soc., kronik*. Optr. i *VørUng.*, 1934-1935, s. 248-254. (= *Sprø.* 356).
- *Kaalund-Jørgensen, F.C. 10.1.1936 = KJ.: [Udtalelse til Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalget 31.10.1933 og sa. 21.12.1935]. Orig. (påtegning på brev af 3.12.1933 fra Undervisningsministeriet) i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.
- *Kaalund-Jørgensen, F.C. 15.10.1947: [Udtalelse til Undervisningsministeriets 1. Dep. om den ministerielle retskrivningsnorms rækkevidde i anl. af Lund, Alfred 2.9.1947]. Afskrift i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Kaalund-Jørgensen, F.C. 6.2.1948 = [Brev (som statskonsulent for folkeskolen og seminari-erne) til Undervisningsministeriet med forslag til regler for brug af stort begyndelsesbogstav, å og kunde, skulde, vilde i stedet for kunne, skulle, ville]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Kaalund-Jørgensen, F.C. 17.2.1948: [Brev til Undervisningsministeriet med kommentarer til Skautrup 9.2.1948]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- Kaalund-Jørgensen 25.6.1948 = Kaalund-Jørgensen, F.C. 25.6.1948: "Retskrivningen". *BerlAft.* (= *Sprø.* 1236).
- Kaalund-Jørgensen, F.C. → *Byskov & Kaalund-Jørgensen 19.9.1939*, → *Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935*, → *Højberg Christensen, Bjerneboe & Kaalund-Jørgensen 9.2.1948*.
- Kaarsted, Tage 1973 (udg.): *Ministermødeprotokol 1916-1918*. Kirkeminister Th. Povlsens referater. Skrifter udg. af Jysk Selskab for Historie 30. Århus.

- Kaarsted, Tage 1977 (udg.): *Ministtermødeprotokol 1920-1924. Handelsminister Tyge J. Rothens afskrifter og trafikminister M.N. Slebsagers referater*. Jysk Selskab for Historie. Århus.
- Kaarsted, Tage 1981 (udg.): *Ministtermødeprotokol 1929-33. Ministeriet Stauning-Munch*. Jysk Selskab for Historie. Århus.
- Kaarsted, Tage 1984 (udg.): *Ministtermødeprotokol 1933-40. Ministeriet Stauning-Munch*. Jysk Selskab for Historie. Århus.

L

- LASj. = Landsarkivet for Sjælland (se afsnit 6.3).
- Landsarkivet i Viborg → *Lindberg Nielsen 25.9.1948*.
- Langballe, Jesper → *Folketingsdebat 20.3.2003*.
- Lange, J.C. 1832: *Haandbog i Modersmaalet til Selvundervisning og Selvrettelse*.
- Lange, Nicolai Bendix 1787: *Dänische Sprachlehre für Deutsche nebst einem prosaisch-poetischen Lesebuch*. Kiel og Kbh.
- Lange & Abrahamson 1801 = *Dänische Sprachlehre für Deutsche von Nicolai Bendix Lange, Conrector in Kiel. Zweite ganz neu umgearbeitete Auflage von Werner Hans Frid. Abrahamson*. Kop. u. Leipzig.
- Lang Nissen, N. 1801 = A.I. Sacy: *Grundtræk af almindelig Grammatik, paa Dansk udgivet [af Niels Lang Nissen] og med Grundtræk af dansk Grammatik foreget*. 2. udg. = *Lang Nissen 1808*.
- Lang Nissen, N. 1808: *Grundtræk af Dansk Sproglære med en Forberedelse til Samme for de første Begyndere*. 2. udg. af *Grundtræk af dansk Grammatik i sa. 1801*. 3. udg. 1816. – Med kapitel "Om Orthographien, Retskrivningen" (1808, s. 215-245).
- Larsen, Erhardt → DSNUdklip.
- Larsen, Erik → *Hjorth, Poul L. & Larsen 1973*.
- Larsen, Ester 13.12.1996: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (5)]. Folketinget (ordførelse, Venstre). Trykt i *Folket. 1996-97*, s. 2528-2529.
- *Larsen, Ester 3.5.2003: "Ud med enhedskommaet". *Bertid.*, kronik.
- Larsen, Ester → *Folketingsdebat 20.3.2003*, → *sa. 23.1.2004*, → *Venstre 22.4.2003*.
- *Larsen, N.A. [sept.?] 1912: [Brev til direktør Bojesen, Gyldendal, om vilkår for autorisation af kommende udgaver af SRO]. Trykt (uden datering) i *Thorsen 10.10.1912* (s. 157).
- *Larsen, N.A. 10.6.1913: [Brev til Kultusministeriet i anl. af Gyldendal 22.4.1913]. Orig. i RA: MKU, 2. Kt., j.sag 1913, nr. 353^v.
- *Larsen, N.A. 2.1.1917: [Udtalelse til Undervisningsministeriet i anl. af Adresse 16.5.1916]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740.
- *Larsen, N.A. 26.6.1918: [Brev fra ministeriets konsulent i sager vedr. folkeskolen til Undervisningsministeriet i anl. af udsendelsen af den ministerielt autoriserede SRO 1918]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1918, nr. 1754. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.32.3.
- *Larsen, N.A. 26.10.1918: [Udtalelse i anl. af Brev 15.10.1918 (med Bertelsen 21.9.1918), bl.a. med ændringsforslag til sammensætning af et evt. retskrivningsudvalg]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.

- *Larsen, N.A. 6.4.1921: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Retskrivningsudvalget 12.3.1921*]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.
- Larsen, N.A. → Bertelsen, Larsen & Rønning 28.6.1919, → Retskrivningsudvalget 12.3.1921.
- Larsen, Sofus 29.4.1913: [*Om indførelse af små begyndelsesbogstaver i Det pædagogiske Selskabs skrifter*]. Forslag på selskabets generalforsamling. Trykt i *PædSelskÅrsb. 1912-1913*, s. 42 og 45-46.
- Lassen, H. → GrundtvigRetskr.
- Lassen, Valdemar → *Danmarks Lærerforening maj 1934*, → sa. 7.-8.8.1934.
- Lauridsen, Th. 19.4.1917: ""Jydsk" eller "jysk"". *Folkesk.*, s. 149.
- Laursen, Steen → DSNUdklip.
- Ledsagebekendtgørelsen (1892) → *Bek.-Leds. 27.2.1892*.
- Lefolii, H.H. 1869: "[Om retskrivningen ved Viborg Katedralskole]". *Indbydelsesskrift til Afgangs- og Aarsprøven i Viborg Katedralskole i Aaret 1869*. Viborg. (Skoleprogram). S. 18-27.
- Lembcke, E. → GrundtvigRetskr.
- Levin, I. 1844: *Dansk Lydlære og Dansk Kjønlære. To Monographier*. Indgår som "Første [og eneste] Hefte" i sa.: *Haandbog i det danske Sprogs Grammatik nærmest bestemt til Selvstudium*.
- Levin, I. 1846: *Nogle Betragtninger over dansk Sprog og dansk Retskrivning*. Særtryk af *Nordisk Literatur-Tidende*, 1846, nr. 43, 45, 48, 49.
- Levin, I. 1870: Sprogbemærkninger. Særtryk af *BerlTid.* 7.4.1870 ("Verbale Fleertalsformer") og *Dags-Telegraphen* 4.-6.5.1870 ("Dansk Retskrivning").
- *Levison 17.2.1948 = *Redegørelse [fra det grafiske firma Erik Levison A/S, formentlig til Undervisningsministeriet, om trykkeriernes situation mht. skrifttyper ved afskaffelse af de store bogstaver i appellativerne]*. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- Levy, Fregne → DSNUdklip.
- Liebe, C. → *RigsdRetskr.* 11.12.1871.
- Liebenberg, F.L. 1845: *Betænkning over den holbergske Orthographi*.
- *Lindberg Nielsen, Carl 25.9.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet om brugen af å/aa i stednavne i skrivelser udfærdiget i landsarkivet i Viborg*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- Lindegård Hjorth, Poul → Hjorth, Poul Lindegård.
- Lindemann, Kelvin → *Brandstrup mfl.* 17.3.1951, → Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949.
- Linvald, Axel → *Rigsarkivaren* 28.10.1948.
- litteraire Retskrivning, Den* → *LitRetskr.* 1889.
- **LitRetskr. 1889* = *Den litteraire Retskrivning. Vedtægter samt orthographisk og grammatisk Raadgiver*. 1889. Forord dat. aug. 1889, underskrevet af C.St.A. Bille, P. Hansen, E. Jessen, E.v.d. Recke, J.L. Ussing.
- Lollesgaard, Johs. 1932: *Nykøbing Katedralskoles Historie fra Reformationstiden til vore Dage*. Nykøbing F.
- Lomholt, Asger 1942-1973: *Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1742-1942. Samlinger til Selskabets Historie*. Bd. 1-5.

- Lomholt, Holger 7.12.1989 = [Brev til Dansk Sprognævn med spørgsmål om brugen af pau-sekommatering i voksenprøven i retskrivning]. Orig. i DSN (sag 1989/263).
- *Lov 14.12.1857 = Lov indeholdende nogle Forskrifter om gader, Veie og Vandløb i Kjøbenhavn. Trykt i SchouF, s. 310-16.
- *Lov 6.7.1867 = Lov om Hærens Ordning. Trykt i SchouF, s. 279-317. Også udsendt som selvstændig publikation (Schultz) og optrykt i *Love vedrørende Hærens Organisation 1867-1907*, Krigsministeriet, 1907, s. 1-56.
- *Lov 22.4.1904 = Lov [nr. 89] om Navneforandring. Trykt i *Lovtid.*, s. 395-398.
- *Lov 4.5.1907 = Lov [nr. 124] om Indførelse af det metriske System for Maal og Vægt. Trykt i *Lovtid.*, s. 447-451.
- *Lov 31.3.1926 = Lov [nr. 85] om Ændringer i Lov af 14. December 1857 indeholdende nogle Forskrifter om Gader, Veje og Vandløb i København. Trykt i *Lovtid.*, s. 204-207.
- *Lov 28.2.1950 = Lov [nr. 65] om mål og vægt. Trykt i *Lovtid.*, s. 74-76.
- *Lov 17.5.1961 = Lov [nr. 140] om personnavne. Trykt i *Lovtid.*, s. 254-256.
- *Lov 12.5.1976 = Lov [nr. 246] om ændring af lov om mål og vægt. Trykt i *Lovtid.*, s. 600-601.
- *Lov 29.4.1981 = Lov nr. 193 om personnavne. Trykt i *Lovtid.*, s. 513-515. Desuden på www.retsinformation.dk.
- *Lov-DSN 14.5.1997, Sprognævnsløven = Lov [nr. 320] om Dansk Sprognævn. Trykt i *Lovtid.*, s. 1497-1498. Desuden på www.retsinformation.dk. Optr. i NFS 1997/3, s. 6-8, og i Galberg Jacobsen 2005b, s. 243-244. – Første behandling ref. i *FolktT.* 1996-97, s. 2527-2537 (13.12.1996), anden behandling smst., s. 5253-5256 (3.4.1997), tredje behandling smst., s. 6468-6469 (30.4.1997). – Trådte i kraft 1.8.1997.
- Lov-DSN 10.12.2008 = Lov [nr. 1171] om ændring af lov om Dansk Sprognævn (Ændring af ledelsesstruktur). Trykt i *Lovtid.* Desuden på www.retsinformation.dk, der også indeholder oplysninger om lovforslaget (fremsat 30.10.2008 af kulturminister Carina Christensen) og om drøftelserne i Folketinget. Trådte i kraft 1.1.2009.
- lovfors. = lovforslag.
- *Lovfors.-DSN 15.9.1949 = Udkast [til] Forslag til lov om oprettelse af et dansk sprognævn [med] Anmærkninger til foranstående lovforslag [begge dat. 15.9.1949]. [Hartvig Frisch]. Orig./gennemslag (2 + 10 s.) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴. Desuden *Anmærkninger til lovforslaget* dat. 21.9.1949. Kopi af selve lovforslaget (2 s.) og af anmærkninger (dat. 21.9.1949) desuden i DSN (sag A 57). – Jf. *Notat 15.9.1949*.
- Lovfors.-DSN 20.11.1996 = Forslag til Lov om Dansk Sprognævn. (Lovforslag nr. L 76, Jytte Hilden). Fremsat skriftligt i Folketinget. Trykt i *FolktT.* 1996-97 (Tillæg A), s. 1915-1921. Desuden på www.retsinformation.dk (LSF 76, 1996). – Jf. *Hilden 20.11.1996*. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.49.5 og 2.49.6.
- Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 = Forslag til Lov om dansk retskrivning. (Lovforslag nr. L 80, Ole Vig Jensen). Fremsat skriftligt i Folketinget. Trykt i *FolktT.* 1996-97 (Tillæg A), s. 1972-1974. Desuden på www.retsinformation.dk (LSF 80, 1996). – Jf. *Vig Jensen 20.11.1996*.

- Lovfors.-Sproglov 6.12.2006* = *Forslag til folketingsbeslutning om forberedelse af en dansk sproglov*. Fremsat 6.12.2006 af Søren Krarup mfl. medlemmer af Dansk Folkeparti. www.ft.dk. – Med bl.a. *Dansk Sprognævn 7.3.2003* som bilag.
- Lovorientering sept. 1997* = *Nye love om dansk retskrivning og Dansk Sprognævn*. Orientering (3 A4-s.) fra Kulturministeriet og Undervisningsministeriet, udsendt til bl.a. skoler og uddannelsesinstitutioner 29.9.1997 sammen med *Lov-DSN 14.5.1997*, *Lov-Retskr. 14.5.1997* og *Bek.-DSN 4.9.1997*.
- **Lov-Retskr. 14.5.1997, Retskrivningsloven* = *Lov [nr. 332] om dansk retskrivning*. Trykt i *Lovtid.*, s. 1521. Desuden på www.retsinformation.dk. Optr. i *NFS 1997/3*, s. 5–6, og i *Galberg Jacobsen 2005b*, s. 247. – Første behandling ref. i *FolktT.* 1996–97, s. 2527–2537 (13.12.1996), anden behandling smst., s. 5253–5256 (3.4.1997), tredje behandling smst., s. 6469 (30.4.1997). – Trådte i kraft 1.8.1997.
- Lovtid.* = *Lovtidende for Kongeriget Danmark*. – I kildeangivelser refererer den umarkerede forkortelse *Lovtid.* specielt til *Lovtidendes* Afd. A.
- **Lovtid. & Mintid. 17.12.1957* = *Lovtidende og Ministerialtidende*, Udgiveeren: [Udtalelse til Statsministeriet om Dansk Sprognævn 1.11.1957 *vedr. brugen af store bogstaver i navne på offentlige institutioner*]. Kopi i FB: RigsdRetskr. 1913–1959, afskrift i DSN (sag 5/57).
- **Lovtid., Mintid. & Statstid. 20.2.1964* = [Brev til Ministeriet for Grønland med meddelelse om at man for fremtiden vil følge det enkelte ministeriums egen skrivemåde mht. brugen af store og små bogstaver]. Kopi i DSN (sag A 1).
- Lovtidende* → *Lovtid.*
- *Lund, Alfred 2.9.1947: [Brev til undervisningsminister Hartling i anl. af indførelsen af små bogstaver i den kommunale retskrivning i Randers]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- Lund, G. juni 1872: "Undervisningen i de lærde Skoler i Danmark. Aktstykker med tilføjede Bemærkninger". *Indbydelsesskrift til Afgang- og Aarsprøverne i Aarhus Kathedralskole i Juni-Juli 1872*. Århus. (Skoleprogram). S. 1–75.
- Lund, G. juli 1873: "Skoleefterretninger". *Indbydelsesskrift til Afgang- og Aarsprøverne i Aarhus Kathedralskole i Juli 1873*. Århus. (Skoleprogram). S. 1–72.
- *Lund, G. mfl. 25.11.1847: [Brev fra 4 lærere (G. Lund, Odin Wolff Tidemand, B. Westesen og G. Høeg) ved Nykøbing Katedralskole til Universitetsdirektionen med spørgsmål i anl. af Cirk. 30.10.1847]. Orig. i RA: DK, Forskellige Institutioner, Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, Henlæggelsessager 1846–1848, nr. 2 N 2705.
- Lund, Jørn [maj] 1978: "Atte bledet svagere og stagve?". *Læsepædagogen*, s. 178–183 og 201–202.
- Lund, Jørn jan. 1980: "Stavefejl og andre sprogfejl. Nogle grænsetilfælde". *Læsepædagogen*, s. 3–6.
- Lund, Jørn 1982: *Sprog og sprogbrug i dag. 6 kapitler om det danske sprog i det 20. århundrede*.
- Lund, Jørn juni 1985: "Egerterne, søskendene og de mangehovedede uhyrer". *NFS 1985/2*, s. 1–3.

- Lund, Jørn 15.7.1985 = [*Brev til undervisningsminister Bertel Haarder om de planlagte ændringer i den nye Retskrivningsordbog*]. Kopi i DSN (sag A 1).
- Lund, Jørn 1986: "Det sprogsociologiske klima i de nordiske lande. Kommentarer og påstande". *SIN*, s. 34-45.
- Lund, Jørn sept. 1986: "Majonæse – i historisk belysning". *NFS 1986/3*, s. 28-31.
- Lund, Jørn 1992: "Danskerne og deres sprog 1945-1990. Kritik og tolerance". Feldbæk, Ole (red.): *Dansk Identitetshistorie*, bd. 4, s. 421-540; resumé på engelsk s. 563-565. Delvis optr. som *sa. juni 1993*.
- Lund, Jørn juni 1993: "Offentligheden og Sprognævnet". *NFS 1993/2*, s. 5-12. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 135-143.
- Lund, Jørn 1998: "Efter 1948. Nogle sonderinger i aktuelle danske staveproblemer". *Hansen, Erik & Lund 1998*, s. 104-115.
- Lund, Jørn 2001: *Sproglig status. Syv kapitler om det danske sprog*.
- Lund, Jørn 2005: "Åbenlyse og diskrete sprogudviklinger. Introduktion af en problemstilling". *SIN*, s. 7-21.
- Lund, Jørn → *Brink & Lund 1975*, → *Detlef & Lund 1986*, → *DSNUdklip*, → *Hansen, Erik; Hjorth & Lund 1993*, → *Hansen, Erik & Lund 14.1.1978*, → *sa. 1988*, → *sa. 1994*, → *sa. 1998*, → *Hjorth, Poul L. & Lund 1996*.
- *Lund, Otto 25.9.1891 → *Protokol 1.12.1891* (bilag 3).
- Lundbeck, T. 1900: *Dansk Retskrivnings- og Fremmed-Ordbog*.
- Lundeby, Einar 3.11.1954: [*Brev med svar på Hamburger 31.10.1954*]. Orig. i DSN.
- Lunde-Nielsen, K. 1888: *Praktisk-theoretisk Interpunktions-Lære for dansk Skriftsprog. (Regler, Eksempler og Øvelsesmateriale)*. 2. opl. (årstallet i DSN's eksemplar rettet med blæk fra 1887 til 1888).
- *Lundgaard, Ebbe 28.1.1997: [*Svar på spørgsmål 2-9 fra Folketingets Kulturudvalg* (Spørgsmål 13.12.1996, 17.12.1996, 18.12.1996, 21.1.1997)]. Kopi i DSN (sag A 57).
- Lundgaard, Ebbe 3.4.1997 = Kulturministeren (Ebbe Lundgaard): [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (28)*]. Folketinget. Trykt i *FolktT. 1996-97*, s. 5255.
- *Lundgaard, Ebbe 5.9.1997 = [*Brev med svar på Aabenraa Erhvervscenter 30.7.1997 om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Kopi i DSN (sag 1995/194). Ref. i *NFS 1997/4*, s. 6-7.
- *Lundgaard, Ebbe 18.9.1997 = Kulturministeren (Ebbe Lundgaard): [*Svar på Køpke Christensen 8.9.1997 om alfabetiseringen af Aabenraa*]. *FolktT. 1996-97*, s. 8921-8922 (Skriftligt besvarede spørgsmål). Optr. i *NFS 1997/4*, s. 8-9, og (delvis) i *Galberg Jacobsen 2005b*, s. 44.
- Lundgaard, Ebbe → *Bek.-DSN 4.9.1997*.
- Lyngby-Taarbæk Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994*.
- Lyngby, K.J. 19.7.1869 ff. = Breve til og fra Lyngby vedr. det nordiske retskrivningsmøde i Stockholm 1869. Orig. og kopier i KB: GrundtvigRetskr.
- *Lyngby, K.J. 1870: *Det nordiske retskrivningsmøde i Stokholm den 25de – 30te juli 1869. Beretning om mødets beslutninger med tilføjet begrundelse*.
- Lyngby, K.J. → *Clausen, H.N. mfl. 17.3.1869*, → *sa. 21.6.1870*, → *GrundtvigRetskr.*

- Lyngby, K.J. mfl. 29.5.1869 = [*Brev til den norske komite med udkast til dansk-norske retskrivningsregler*]. Koncept dat. 29.5.1869 (af Svend Grundtvig med margenkommentarer af Lyngby) i KB: GrundtvigRetskr.
- *Lærerorganisationerne 24.2.1948 = De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg: [*Brev til undervisningsministeren med anmodning om forhandling om forslaget til gennemførelse af de nye retskrivningsregler (dvs. Højberg Christensen, Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen 9.2.1948) samt om at få lejlighed til også at udtale sig om udkast til de nye retskrivningsregler*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Lærerorganisationerne 3.3.1948 = De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg: *Bemærkninger til Forslag til Gennemførelse af de nye Retskrivningsregler*. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Lærerorganisationerne 27.2.1951 = [*Udtalelse fra et udvalg under De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg vedrørende den ny retskrivning til Undervisningsministeriet om RO-Udvalget-1948 3.11.1950*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264². Kopi (duplikeret) i DSN: RUdvSkautrup, s. 178-181.
- Lærerorganisationerne → *Adresse 19.2.1948*, → *Adresse 19.4.1951*, → *Referat 4.3.1948*.
- Læssøe Müller, P. → *Adresse 16.2.1953*, → *Brandstrup mfl. 17.3.1951*, → *Brøndum-Nielsen, Læssøe Müller & Rubow 13.2.1953*, → *Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949*.
- Löb, Henrik 1979: *Retstavning – nogle første analyser af folkeskolens afgangsprøve i 1978. II. Evalueringer af folkeskolens afgangsprøve*. Danmarks Pædagogiske Institut.
- Löb, Henrik [1983]: *Bogstavet r – det største staveproblem. En undersøgelse af stavfejl hos folkeskolens ældste elever – med særligt henblik på fejl, der vedrører bogstavet r*. Danmarks Pædagogiske Institut.
- Löb, Henrik → *Elbro, Jansen & Löb 1981*.
- Løj, Mogens 1987: "[Anmeldelse af] Dansk Sprognævn: Retskrivningsordbogen]". *DaStud.*, s. 170-177.
- *Løkke, Jakob 1870 = Løkke, Jakob 1870: *Beretning om det nordiske retskrivningsmøde i Stockholm 25de – 30te juli 1869*. Kristiania.
- Løkke, Jakob → GrundtvigRetskr.
- Løkke, Jakob mfl. 12.7.1869 = *Til det Skandinaviske retskrivningsmøde i Stockholm! Kristiania*. Tryk (4 s., usign.) i KB: GrundtvigRetskr.
- Løkke Rasmussen, Lars 3.4.1997: [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (26)*]. Folketinget (ordførertale, Venstre). Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 5254.

M

- Mackeprang, O. maj 1936: *Gadenavnes Systematisering med særligt Henblik paa Forholdene i København og tilstødende Kommuner. Foredrag paa Byplanmødet i Svendborg i Maj 1936*. Trykt som *Fortryk af Beretning om Dansk Byplanlaboratoriums Virksomhed 1934-35. Byplanmødet i Svendborg 1936*.
- Mackeprang, Otto 1948: *Om københavnske Gadenavne*.

- Mackeprang, O. nov. 1955: "Retskrivningsreformen og gadenavngivningen". *Byplan*, s. 151-153. (= *Sprø*. 1614).
- Madsen, Ellen Olsen → Olsen Madsen, Ellen.
- Madsen, Jacob → Aarhus, Jacob Madsen.
- *Madvig, J.N. 27.1.1855, Madvig 1855: *Nogle Bemærkninger om Behandlingen af den danske Retskrivning, nærmest i de lærde Skoler, henstillede til Lærernes Overveielse af Underviisningsinspecteuren*. – Udsendt til de lærde skoler i midten af maj 1855 (if. *Smith, C.W.* 12.6.1855).
- Magister Stygotius → DSNUdklip, → *Hansen, Erik* 1964-1973, → *sa.* 23.3.1973, → *sa.* 1973.
- Majonæsekriegen 1985-1986 = Udklip fra aviser mv. 2.8.1985-20.12.1986. 5 røde ringebind i DSNUdklip mærket "RO 2. Majonæsekriegen. I-V".
- *Malling, Ove 1777: *Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere*. Nye oplag 1783, 1794, 1804, 1810; 1834 (ved Hagen Hohlenberg), 1885 (ved Fr. Winkel Horn). Originaludg. udg. af Erik Hansen 1992.
- Malmgren, Sven-Göran → *Bergenholtz & Malmgren* 2002.
- Malmström, C.G. → *GrundtvigRetskr.*
- **ManusvejlMedicin* 1961 ff. = [*Manuskriptvejledning med retskrivningsregler for Ugeskrift for Læger mv.*]. Udsendt som særtryk og som regel også trykt i *UgeskrLæger*, fra 1998 foruden som særtryk trykt i *Lægeforeningens Vejviser* og publiceret på internettet (www.dadl.dk). Se i øvrigt i det følgende om de enkelte udgaver: **1. udg.**, sept. 1961 – marts 1962 = *ManusvejlMedicin* 1961-1962 ("Manuskripter til Nordisk Medicin, Ugeskrift for Læger og Danish Medical Bulletin. – Medicinsk retskrivning". *UgeskrLæger*, 1961, s. 1220-1222, og 1962, s. 370-373). **2. udg.**, sept. 1967 = *ManusvejlMedicin* 1967 ("Manuskripter til Nordisk Medicin, Ugeskrift for Læger, Bibliotek for Læger og Danish Medical Bulletin. – Medicinsk retskrivning". *UgeskrLæger*, 1967, s. 1207-1213). **3. udg.**, april 1970 = *ManusvejlMedicin* 1970 ("Manuskriptvejledning for Nordisk medicin, Ugeskrift for læger, Bibliotek for læger, Månedsskrift for praktisk lægegering og Danish Medical Bulletin". *UgeskrLæger*, 1970, s. 836-841). [**4. udg.**], april 1975 = *ManusvejlMedicin* 1975 ("Manuskriptvejledning". *UgeskrLæger*, 1975, s. 1010-1016). **5. udg.**, jan. 1979 = *ManusvejlMedicin* 1979 ("Manuskriptvejledning for Ugeskrift for læger, Bibliotek for læger, Danish Medical Bulletin, Nordisk medicin og Månedsskrift for praktisk lægegering", kun udsendt som særtryk). **6. udg.**, marts 1981 = *ManusvejlMedicin* 1981 (samme titel som 5. udg. *UgeskrLæger*, 1981, s. 1063-1073; 2. opl. af særtryk, jan. 1982.). **7. udg.**, maj 1985 = *ManusvejlMedicin* 1985 (samme titel som 5. udg., kun udsendt som særtryk). **8. udg.**, nov. 1991 = *ManusvejlMedicin* 1991 ("Manuskriptvejledning for Ugeskrift for Læger". *UgeskrLæger*, 1991, s. 3379-3382. **9. udg.**, jan. 1993 = *ManusvejlMedicin* 1993 (*UgeskrLæger*, 1993, s. 3-7). **10. udg.**, jan. 1994 = *ManusvejlMedicin* 1994 (*UgeskrLæger*, 1994, s. 17-21). **11. udg.**, jan. 1995 = *ManusvejlMedicin* 1995 (*UgeskrLæger*, 1995, s. 15-19). **12. udg.**, jan. 1996 = *ManusvejlMedicin* 1996 (*UgeskrLæger*, 1996, s. 15-25). **13. udg.**,

- jan. 1997 = *ManusvejlMedicin 1997* (*UgeskrLæger*, 1997, s. 15–26). **14. udg.**, jan. 1998 = *ManusvejlMedicin 1998* ("Manuskriptvejledning for Ugeskrift for Læger, Viden- skab og praksis". *Lægeforeningens Vejviser*, 1998, s. 2697–2708). **15. udg.**, jan. 1999 = *ManusvejlMedicin 1999* (*Lægeforeningens Vejviser*, 1999, s. 2845–2858). **16. udg.**, jan. 2000 = *ManusvejlMedicin 2000* (*Lægeforeningens Vejviser*, 2000, s. 3051–3064). – Ikke eftersat herefter (se www.dadl.dk).
- Markussen, Ingrid nov. 1983: "Skolens tilbud og krav i læse- og skriveindlæringen i 1800-tallet". Foredrag. Trykt i *De nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet [1]. Skolens og lese- og skriveferdighedens betydning for de nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet. Rapport fra et symposium på Sundvollen 16.-19. november 1983*. Oslo 1984. (Nordisk språksekretariats rapporter 4). S. 4–39.
- Marsløv, Erik Olsen 1678 = Eriki Olavi Marslovii: *Nogle Betænkninger og Regle Om Skrive-Rictigheden udi ded Danske Sprog*. Optrykt i DG bd. 3, s. 1–10.
- *Matrikeldirektoratet nov. 1948 = *Regler for Beskrivning af Trykoriginaler med Gade- og Vejnavne*. Kopi (2 foliosider) i DSN (sag A 42).
- Matthiasen, Niels → *Brev 8.10.1979*.
- Matzen, M. 1872: *Retskrivningsregler i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Cir- kulære af 21. Febr. [på omslaget af 2. udg.: Juni] 1872*. 2. udg. sa. år.
- *Matzen, M. [sept. 1891] → *Protokol 1.12.1891* (bilag 7b).
- Matzen, M. → *Betækn. 27.12.1891*.
- **Medd. 24.7.1888, Medd. 1888* = *Meddelelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet angaa- ende fremtidige Retskrivningsregler*. (J.F. Scavenius). Trykt i *Mintid. B*, s. 603–614. Også udsendt som selvstændige publikationer: *De nye Retskrivningsregler. Meddelelse fra Mi- nisteriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 24de Juli 1888* (Pio, 1888); *De af Ministe- riet for Kirke- og Undervisningsvæsenet forordnede nye Retskrivningsregler* (Hauberg, 1888) – Forarbejder og korrekturer fra arbejdet i Scavenius' retskrivningskommission, her- af flere af Scavenius selv eller med kommentarer af ham, i RA: RKomm1885 (RK), RA: ScaveniusArk., lb.nr. 6A, læg D.3 (Sc), og SkautrupR. 1869–1890 (Sk), bl.a. **[A]** (Sc) udkast til (ikke sendt) kommissorium for retskrivningskommission (= *Scavenius ca. maj-juni 1885*); **[B1]** (RK) forarbejde til udkast til retskrivningsregler med mar- genkommentarer tilføjet (efter kommentarerne i *Såby ca. juni 1885*) af Scavenius (= *Scavenius ca. juni-juli 1885*); **[B2]** (RK) forarbejde til udkast til retskrivningsregler med margenkommentarerne fra **[B1]** indarbejdet (= *Scavenius ca. juli 1885*); **[C1]** (RK) koncept til renskrift af reglerne (inkl. bemærkninger) udsendt til kommis- sionens medlemmer 27.4.1886 (14 blå foliosider), **[C2]** (RK) renskrifter (35–42 gule foliosider) udsendt til medlemmerne 27.4.1886, bl.a. med margenkommentarer af Recke (se *Recke 31.5.1886a*) og Axel Sørensen (se *Sørensen ca. juni 1886*); **[D1]** (RK) ms. (18 blå foliosider) til 1. trykte udkast; **[D2]** (Sk) 1. trykte udkast (m. brun ryg, udsendt til medlemmerne 21.6.1887); **[D3]** (RK) 2. trykte udkast (m. brun ryg, formentlig udsendt forud for mødet i kommissionen 24.11.1887) med kor- rekturrettelser af Scavenius; **[D4]** (RK) 3. trykte udkast (m. grøn ryg, formentlig fra

- o. april 1888), m. korrekturrettelser af Scavenius; **[D5]** (RK) særtryk af [D4] med alternativt affattede regler for store og små bogstaver (udsendt til seminarier mv. 12.4.1888, se *Brev* 12.4.1888); **[E1]** (RK) manuskript af Scavenius til indledningen til *Medd.* 1888; **[E2]** (sidste) korrektur af *Medd.* 1888 med den håndskrevne dato 24.7.1888 og med Scavenius' underskrift.
- ★*Medd.* 29.9.1948 = [Meddelelse nr. 41 fra Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet om at der ved udfærdigelse af telegrammer udelukkende bruges små bogstaver]. Ref. i *Brev* 2.5.1952. *MeddDansk.* = *Meddelelser fra Dansklærerforeningen.*
- Meddelelser fra Dansk Sprognævn* → *Fra Dansk Sprognævns rådgivning.*
- Medicinsk retskrivning → *ManusvejlMedicin* 1961 ff.
- Meier, I.N. 1843: *Dansk Grammatik.*
- Meister, Birgit → *Dansk Sprognævn* 12.6.2003.
- Melchior, L.M. 1815: *Kort Veiledning til at kjende Ordclasser og Retskrivningsregler i Mødersmaalet.* Viborg.
- Melchior, Arne 13.12.1996: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (21)]. Folketinget. Trykt i *FolktT.* 1996-97, s. 2535-2536.
- Metropolitanskolen → *Protokol* 1.12.1891.
- Meyers Fremmedordbog* 1837 ff. = Meyer, Ludvig: *Kortfattet Lexikon over fremmede, i det danske Skrift- og Omgangs-Sprog forekommende Ord, Konststudtryk og Talemaader; tilligemed de i danske Skrifter mest brugelige, fremmede Ordforkortelser.* 2. udg. 1844 med titlen *Fremmedord-Bog.* 3.-8. udg. med titlen *Fremmedordbog:* 3. udg. 1853 og 4. udg. 1863 ved F.P.J. Dahl; 5. udg. 1878 og 6. udg. 1884 ved F.C.B. Dahl og B.T. Dahl; 7. udg. 1898-1902 ved F.C.B. Dahl, B.T. Dahl og J.P.F.D. Dahl; 8. udg. 1924 ved J.P.F.D. Dahl og F.V. Dahl (3. opl. 1998 med indledning af Iver Kjær).
- Mikkelsen, Brian → *Folketingsdebat* 20.3.2003, → *sa.* 23.1.2004, → *sa.* 30.1.2007, → *Sprogpolitisk Redegørelse* 18.12.2003.
- Mikkelsen, Hans → *Holberg* 1726.
- Mikkelsen, Kr. 1894: *Dansk Sproglære med sproghistoriske Tillæg. Haandbog for Lærere og Viderekomne.*
- Mikkelsen, Morten → *Vestre* 22.4.2003.
- Miljøministeriet → *Auken, Svend* 13.7.2001.
- Ministerialtidende* → *Mintid.*
- Ministeriel Retskrivning* 1890 = *Den ministerielle Retskrivnings vigtigste Bestemmelser samt dens Afvigelser fra Sv. Grundtvigs Haandordbog.* Trykt som manuskript.
- Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet → Kultusministeriet.
- ★Ministermøde 17.6.1938 = [Ministermøde hvor undervisningsminister Jørgen Jørgensen bl.a. foreslår udskydelse af spørgsmålet om store eller små bogstaver til senere afgørelse]. Ref. i *Kaarsted* 1984, s. 239.
- Mintid.* = *Ministerialtidende for Kongeriget Danmark.* – I kildeangivelser refererer den umarkerede forkortelse *Mintid.* i perioden 1871-1976 specielt til *Ministerialtidendes Afd. A.* → *Lovtid. & Mintid.* 17.12.1957, → *Lovtid., Mintid. & Statstid.* 20.2.1964.

Mintid. B = *Ministerialtidende, Afd. B.*

MKA = Ministeriet for Kulturelle Anliggender, Kultur- og Kommunikationsministeriet, Kulturministeriet.

MKU = Ministeriet for Kirke og Undervisningsvæsenet, Kultusministeriet.

*Modersmål-Selskabet 3.12.1996 = [*Brev til Folketingets Kulturudvalg om repræsentation af selskabet i Dansk Sprognævn (i anl. af Lovfors.-DSN 20.11.1996)*]. Kopi i DSN (sag A 57).

*Modersmål-Selskabet 21.1.1997 = [*Brev (i forlængelse af sa. 3.12.1996) til Folketingets Kulturudvalg om repræsentation af selskabet i Dansk Sprognævn (i anl. af Lovfors.-DSN 20.11.1996)*]. Kopi i DSN (sag A 57).

Modersmål-Selskabet → DSN Udsklip, → *Pedersbæk marts 2001*, → *sa. marts 2004*, → *Spr&Samf.*

Mogensen, Niels R. 31.10.1899: "Kommuneskolernes Undervisning i skriftlig Brug af Modersmaalet". Foredrag i Det pædagogiske Selskab. Trykt i *PædSelskÅrsb. 1899-1900*, s. 3-19 (inkl. den efterfølgende diskussion med indlæg af bl.a. E. Slomann og K.A. Schneekloth).

Mogensen, [Niels R.]; Halle, [Sophus] 1904: *Dansk Retskrivningsordbog for Skole og Hjem. Et Supplement til Stilsystemet.* – If. forordet "et Uddrag af den officielle Retskrivningsordbog – "en lille Saaby", om man vil, tillempet og afpasset for Børn".

*Molbech, Christian 1813: *Dansk Haand-Ordbog til Retskrivnings og Sprogriktigheds Fremme med Grundtræk af den danske Retskrivningslære.* Kapitlet "Grundtræk af den danske Retskrivningslære" (s. 1-88) også udsendt som særtryk (u.å.).

Molbech, C. 1825: "Om den ny-svenske Skrivemaade i dansk Skrift, og Urigtigheden af de for sammes Antagelse givne historiske Grunde". Opr. trykt i *Nyt Aftenblad*, s. 209-216 (11.6.1825) og 217-226 (18.6.1825).

*Molbech, Christian 1833: *Dansk Ordbog indeholdende det danske Sprogs Stammeord, tilligemed afledede og sammensatte Ord, efter den nuværende Sprogbrug forklarede i deres forskellige Betydninger, og ved Talemaader og Exempler oplyste.* Bd. 1-2. 2. udg. 1859.

Molbech, C. 1843: *Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Historie i dets første Aarhundrede 1742-1842.*

Molbech, C. 1855: *Nogle Ord om det, man kalder "Retskrivning", (Orthographie) og om de for samme opstillede Grundregler. Med et Tillæg, vedkommende Hr. Etatsraad, Prof. Madvigs "Bemærkninger om Behandlingen af den danske Retskrivning i de lærde Skoler".*

*Molbech, Christian 1859 → *Molbech 1833.*

momberg, harald landt 15.6.1934: "små bogstaver". *Journalisten*, nr. 12, s. 7-8. (= *Sprø.* 346).

Mortensen, A.C. 23.10.1936: [*Om retskrivningsspørgsmålet (5)*]. Folketinget. Trykt i *Rigsd-TF* 1936-37, sp. 486.

Mortensen, R.C. juni 1922: *Storbogstaverne. Et Forsvar.* (= *Sprø.* 221).

ms. = manuskript(er).

Munck, Ewald 1956: *Retskrivnings- og fremmedordbog.* 2. udg. 1963, 3. udg. 1976, 4. udg. 1987.

- Müller, H.C.D. 8.11.1871a: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (3)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1293-1297.
- Müller, H.C.D. 8.11.1871b: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (8)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1311-1314.
- *Müller, N.V. 25.4.1888: [*Brev til Kultusministeriet som undervisningsinspektør for de kommunale og private realskoler med svar på Brev 12.4.1888*]. Orig. i RA: RKomm1885.
- Müller, N.V. → *Betænkn.* 27.12.1891.
- Müller, P. Læssøe → Læssøe Müller, P.
- Mynster, F.L. 1871: *Den moderne Retskrivnings ødelæggende Virkninger.*
- *Mødereferat 10.1.1955 = [*Referat, udarbejdet i Undervisningsministeriet, af møde 10.1.1955 i ministeriet om oprettelse af et dansk sprognævn, med deltagelse af bl.a. undervisningsminister Bomholt og RO-Udvalget-1953*]. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴ og i DSN (sag A 57).
- Mødereferat 25.3.1982 = [*Referat, udarbejdet af Dansk Sprognævn, af møde 25.3.1982 mellem repræsentanter for Dansk Sprognævn og Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg*]. Kopi i DSN (sag 1980/92). Resumé i DSNRefAU 1982, s. 17-18. Mødet også ref. af Peder Olesen Larsen i *Dansk Kemi*, 1982, s. 143. – Jf. *Rapport* 28.6.1995.
- Møller, Abraham 1781: *Første Forsøg til en almindelig nyttig Dansk Orthographie, indeholdende: En efter Regler indrettet dansk Stave- og Læse-Bog for Børn af alle Stænder.*
- Møller, Christen → *Blum-Hansen mfl.* 5.6.1941, → *Aarhus* 1586.
- Møller, Ejler → *Dansk Retskrivningsforening aug. 1917.*
- Møller, Kai Friis → Friis Møller.
- Møller, Lene → *Detlef & Lund* 1986.
- Møller, Niels sept. 1916: ”En ny dansk Retskrivning”. *VorUng.*, s. 321-324. (= *Sprø.* 90).
- Møller, Niels → *Dansk Retskrivningsforening aug. 1917.*
- Møller Andersen, Nina 4.2.2004: ”Kan man oversætte et komma?”. *På godt dansk* 2004, s. 23-28.
- *Mørch, A. 14.9.1891 → *Protokol* 1.12.1891 (bilag 4).
- Mørch, Ida Elisabeth → *Kjærgaard, Mørch & Nørby Jensen* 2007.
- *Maach, Aage 16.4.1951: [*Spørgsmål til Undervisningsministeriet om udskiftning af aa med å i sit navn*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- Mål&M.* = *Mål & Mæle*. 1974 ff. Red. af Erik Hansen mfl.
- Månedsskrift for praktisk lægegerning* → *ManusvejlMedicin* 1961 ff.

N

Nat. = *Nationaltidende*.

- **Nationalitetsord* 1961 = ”Navne på stater, kolonier osv. og deres hovedstæder samt nationalitetsbetegnelser. [Svensk-norsk-dansk-finsk]”. *NS* 1959 og 1960, s. 43-89. Også udsendt som selvstændig publikation med titlen *Stater – hovedstæder – nationalitetsbetegnelser*, 1961.
- **Nationalitetsord* 15.12.1969 = *Dansk Sprognævn: Navne på stater m. m. og nationalitets-*

- betegnelser*. Duplikeret liste med ændringer i forhold til *Nationalitetsord 1961*. Kopi i DSN (sag A 82).
- **Nationalitetsord 1973* = "Navne på stater. Nationalitetsbetegnelser. [Dansk-norsk-svensk-finsk]". *SIN*, s. 75-107. Også udsendt som selvstændig publikation, 1973.
- Nationalitetsord 1974* = "Navne på stater. Nationalitetsbetegnelser. Dansk-færøsk-islandsk". *SIN*, s. 81-113.
- **Nationalitetsord 1979* = *Statsnavne og nationalitetsbetegnelser*. [Dansk-norsk-svensk-finsk]. Udg. af de nordiske sprognævn.
- **Nationalitetsord 1987* = *Statsnavn og nasjonalitetsord*. [Dansk-norsk-svensk-finsk]. Oslo. Udg. af Nordisk Sprogsekretariat i samarbejde med de nordiske sprognævn. Nordisk språksekretariats skrifter 7.
- **Nationalitetsord marts 1992* = "Nye stater og områder". *NFS 1992/1*, s. 8-9. – Liste med anbefalede nationalitetsord til nye stater i den tidligere Sovjetunion og Jugoslavien. (Oprindelig udsendt som pressemeddelelse i feb. 1992).
- **Nationalitetsord 1994* = *Statsnavne og nationalitetsord. Maiden nimet ja vastaavat johdokset. Ríkjaheiti og þjóðernisorð*. [Dansk-norsk-svensk-finsk-islandsk]. Oslo. (Nordisk språksekretariats skrifter 17. DSNSkr. 21).
- NDO, NDO 1953 ff.* = *Nudansk Ordbog*. Bd. 1-2. 1953; 2. udg. 1957; 3. udg. 1962; 4. udg. 1964; 5. udg. 1967; 6. udg. 1969; 7. udg. 1972; 8. udg. 1974; 9. udg. 1977; 10. udg. 1979; 11. udg. 1982; 12. udg. 1984; 13. udg. 1986; 14. udg. 1990, 15. udg. (også udsendt i elektronisk version) 1992. → *NDO 1996*, → *NDO 1999a-b*.
- NDO 1996* = *Politikens Store Nye Nudansk Ordbog*. Bd. 1-2. 2. opl. 1997. Også udsendt i elektronisk version.
- NDO 1999a* = *Politikens Nudansk Ordbog*. 2. udg. 2001. Også udsendt i elektronisk version.
- NDO 1999b* = *Politikens Nudansk Ordbog med etymologi*. Bd. 1-2. 2. udg. 2001. Også udsendt i elektronisk version.
- NFS* = *Nyt fra Sprognævnet*, 1968-1981 og 1986 ff. Udg. af Dansk Sprognævn. [*Det gamle NFS*], nr. 1-21 (dec. 1968 – marts 1981). [*Det nye NFS*] 1985/1 ff. (4 numre om året).
- NFS 1986/3 sept.* = [*Temanummer i anledning af udsendelsen af RO2 1986*]. – Med bidrag af Else Bojsen, Henrik Galberg Jacobsen, Arne Hamburger Erik Hansen, Karl Hårbøl, Allan Karker, Jørn Lund, Pia Riber Petersen; se nærmere under de enkelte forfattere.
- NFS 1996/4 dec.* = [*Temanummer i anledning af udsendelsen af RO2 1996*]. – Med bidrag af Henrik Galberg Jacobsen og Erik Hansen; se nærmere under de enkelte forfattere.
- NFS 2001/2 april* = [*Temanummer om nyt komma*]. – Med bidrag af Niels Davidsen-Nielsen (se sa. 14.2.1999), Henrik Galberg Jacobsen og Ole Ravnholt.
- NFS 2001/4 nov.* = [*Temanummer i anledning af udsendelsen af RO2 2001*]. – Med bidrag af Erik Hansen, Anita Ågerup Jervelund og Jørgen Schack; se nærmere under de enkelte forfattere.

- *Nielsen (pensioneret lærer, Skælskør) 4.11.1891 → *Protokol 1.12.1891* (bilag 14).
- Nielsen, Christian → *Blum-Hansen mfl. 5.6.1941*.
- Nielsen, C.J. 1859: *Kortfattet dansk Retskrivningslære*.
- Nielsen, Hans Jakob → DSNUdklip.
- Nielsen, Holger K. 5.1.1990: [*Spørgsmål til kulturministeren om brug af pausekommatering i voksenprøven i retskrivning*]. *FolketT.* 1989-90, sp. 5017-5018 (Skriftligt besvarede spørgsmål).
- Nielsen, Holger K. → *Folketingsdebat 30.1.2007*.
- Nielsen, Jacob Axel → *Folketingsdebat 30.1.2007*.
- Nielsen, Johs. 1974: "Fra almueskole til folkeskole". *Danmarks Lærerforening 1974a*, s. 8-109 (med afsnittet "Retskrivningsreform", s. 76-78).
- Nielsen, Lars → *Adresse okt. 1954*.
- Nielsen, Stinus → *Danmarks Lærerforening 1974b*.
- Nielsen, Th. 8.11.1871: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (5)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTE* 1871-72, sp. 1304-1306.
- Nissen, Mogens 1941a: ""Dansk forening til nordisk sprogrøgt"". *ÅNM*, bd. 4, s. 158-160. (= *Sprø.* 653).
- Nissen, Mogens 1941b: "Ny nordisk sprogpolitik". *VorUng.*, s. 51-53. (= *Sprø.* 589).
- Nissen, Mogens 31.10.1941, 14.11.1941 og 21.11.1941: "Om Nordens sproglige Enhed I-III". *Højskbl.*, s. 543-545, 573-574 og 583-584. (= *Sprø.* 642).
- Nissen, Mogens 1942: "Nordisk Sprogrøgt". *SalLeks-T.*, sp. 808-818. (= *Sprø.* 673).
- Nissen, Mogens juli 1942: "Nordisk samling om Nordens sprog". *VNordMod.*, bd. 1, s. 1-10 (m. dat. juli 1942). (= *Sprø.* 766).
- Nissen, Mogens dec. 1948: "Om Principperne i den Nye Retskrivning". *VNordMod.*, 1. årg., s. 15-18. (= *Sprø.* 1268).
- Nissen, Mogens 1954: "Den nordiske sprogrøgt i Danmark". *Språkvård. Redogørelser och studier utgivna till språkvårdsnämndens tioårsdag 1954*. (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 11). Sth. S. 40-52. (= *Sprø.* 1497).
- Nissen, Mogens april 1954: "[Sven Clausen]". *SalLeks-T.*, sp. 8-9. (= *Sprø.* 1397).
- Nissen, Mogens 23.9.1954 = "Forpuppet Forening fortsætter". *B.T.* (= *Sprø.* 1542). – Med udt. af Nissen.
- Nissen, Mogens → *Blum-Hansen mfl. 5.6.1941*, → *NordSprø. nov. 1947a*.
- NKS = Ny Kongelig Samling, KB.
- Noack, Esther → *Sprfr.*
- Noesgaard, A. 1945: *Fejltyper i dansk Retskrivning*.
- Noesgaard, A. → *Skautrup mfl. 18.3.1948*.
- Nordentoft, Inger Merete → *Frisch 1.12.1948*.
- Nordiske språkmøtet i Oslo 1954 = Kontoret for kulturelt samkvem med utlandet og Norsk språknemnd (udg.): *Det nordiske språkmøtet i Oslo 19-20. februar 1954* (= *Sprø.* 1505).
- *Nordisk Kulturkommissions Danske Afdeling 14.12.1954: [*Brev til Undervisningsmini-*

- steriet med tilslutning til tankerne om at der oprettes et officielt dansk sprognævn*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴.
- *Nordisk Kultursekretariat 16.8.1984 = [*Brev fra Nordisk Ministerråd, Sekretariatet for Nordisk Kulturelt Samarbejde, med svar på Nordisk Sprogsekretariat 13.12.1983, med kopi af Brev 3.7.1984*]. Kopi i DSN (sag A 51).
- Nordisk Medicin* → *ManusvejlMedicin 1961 ff.*
- Nordisk Ministerråd → *Instruks 17.8.1977*, → *Nordisk Kultursekretariat 16.8.1984*.
- Nordisk Målstræv, Årbog for nordisk målstræv* → *ÅNM*.
- Nordisk Råd → *Dansk Sprognævn 5.2.1974*, → *Karker 1990*.
- Nordisk Sprogråd 22.2.1997 = *Stadgar för Nordiska språkrådet*. Kopi i DSN (sag A 51).
- Nordisk Sprogsekretariat 18.3.1983 = *Referat frå arbeidsmøte om skrivemåten av framandord i norsk, svensk og dansk*. Kopi i DSN (sag A 55). – Oplæg (med forslag til ændringer af en række stavemåder af fremmedord) til drøftelse i de enkelte sprognævne og på de nordiske sprognævns årsmøde.
- *Nordisk Sprogsekretariat 13.12.1983: [*Brev til Nordisk Ministerråd i anl. af bl.a. Pressemeddelelse 22.11.1983*]. Kopi i DSN (sag A 1 Å, A 51 og 1980/104).
- Nordisk Sprogsekretariat → *DSNUdklip*, → *Instruks 17.8.1977*, → *Karker 1990*, → *Nationalitetsord 1987*, → *Nationalitetsord 1994*.
- NordSk-Tid.* = *Dansk Skole-Tidende*, bd. 1–2, 1860–1861; *Nordisk Skole-Tidende*, bd. 3 ff., 1862 ff. Odense.
- NordSprø. = Dansk Forening til Nordisk Sprogrogt/Dansk Forening til nordisk Sprogrogt/Dansk forening til nordisk sprogrogt.
- NordSprø. 19.6.1941* = *Vedtægter for Dansk forening til nordisk sprogrogt*. Pjece, 4 s. (= *Sprø. 620*).
- NordSprø. okt. 1941* = [Dansk Forening til nordisk Sprogrogt]: *Nordisk Samling om Nordens Sprog!* Pjece, 4 s. (= *Sprø. 632*).
- NordSprø. 6.12.1941* = Dansk Forening til nordisk Sprogrogt: [*Beretning 23.6.41–6.12.41*]. Pjece, 4 s. (= *Sprø. 662*).
- NordSprø. 1942a* = Dansk forening til nordisk sprogrogt (udg.): *Vort nordiske modersmål*, bd. [1]. (*VNordMod.*, bd. 1. = *Sprø. 764*).
- **NordSprø. 1942b* = "Om brugen af store og små begyndelsesbogstaver". *VNordMod.*, bd. 1, s. 49. (= *Sprø. 763*).
- NordSprø. 25.6.1942* = *Vedtægter for Dansk forening til nordisk sprogrogt, Aarhus-Avdeling (stiftet 25. juni 1942)*. Kopi af duplikeret forslag i DSN.
- **NordSprø. 20.8.1942* = [*Ansøgning fra Dansk Forening til Nordisk Sprogrogt til Undervisningsministeriet om godkendelse af ordlisten i NordSprø. 1942a* (= *VNordMod.*, bd. 1)]. Ref. i (bl.a.) *RUdvProt.*, s. 104.
- NordSprø. 9.12.1942* = *Referat av styrelsesmøde i "Dansk forening til nordisk sprogrogt" onsdag den 9. dec. 1942 kl. 15³⁰ i Studenterforeningen*. Kopi (duplikeret) i DSN.
- NordSprø. 1943a* = Dansk forening til nordisk sprogrogt (udg.): *Tal nordisk*. (*VNordMod.*, bd. 2. = *Sprø. 879*).

- NordSprø. 1943b* = Dansk forening til nordisk sprogrøgt: "De nordiske talord". *VNordMod.*, bd. 2, s. 96-97. (= *Sprø. 878*).
- NordSprø. [maj 1943]* = "Dansk forening til nordisk sprogrøgt". *Liste over foreningens medlemmer pr. 1. marts 1943*. Pjece, 8 s. (= *Sprø. 860*).
- NordSprø. juni 1943a* = Dansk forening til nordisk sprogrøgt: *Nordisk Afslønnings-Ordliste*. Folder, 8 s. (ej set, nævnt i *NordSprø. feb. 1944*, s. 2). 2. udg. ("2den øgede udgave") med titlen skrevet *Nordisk Afslønnings-Ordliste* udsendt i 3 opl. i sommeren 1944. 3. udg. ("3die øgede udgave") med titlen *Nordisk-dansk ordliste* udsendt i sommeren 1945.
- NordSprø. juni 1943b* = Dansk forening til nordisk sprogrøgt: *Vi vil forstå og vi vil forstås*. Pjece, 12 s. (= *Sprø. 863*). – Jf. *NordSprø. sommer 1944b*.
- NordSprø. 1944* = Dansk forening til nordisk sprogrøgt (udg.): *Nordisk sprog i nordisk land*. (*VNordMod.*, bd. 3. = *Sprø. 960*).
- ★*NordSprø. 12.1.1944* = [*Ansøgning fra Dansk Forening til nordisk Sprogrøgt til Undervisningsministeriet om godkendelse af ordlisten i NordSprø. 1943a* (= *VNordMod.*, bd. 2)]. Kopi (duplikeret, dat. "Den 12. Januar 1944. (Fornyet Indsendelse af den 13. Februar 1944).") i DSN: RUdvSkautrup, s. 28-29.
- NordSprø. feb. 1944* = Dansk forening til nordisk sprogrøgt: [*Årsberetning for 1943(-44)*]. Pjece, 4 s. (= *Sprø. 915*).
- ★*NordSprø. 4.2.1944* = [*Ansøgning fra Dansk Forening til nordisk Sprogrøgt til Undervisningsministeriet om støtte til sproglige undersøgelser og publikationer som er iværksat af foreningen*]. Kopi (duplikeret) i DSN: RUdvSkautrup, s. 30-31.
- NordSprø. sommer 1944a* → *NordSprø. juni 1943a*.
- NordSprø. sommer 1944b* = Dansk forening til nordisk sprogrøgt: *Vi vil forstå og vi vil forstås*. Pjece, 12 s. – Jf. *NordSprø. juni 1943b*.
- NordSprø. 20.3.1945* = Dansk forening til nordisk sprogrøgt: [*Beretning 1.1.44-20.3.45*]. Pjece, 8 s. (= *Sprø. 982*).
- ★*NordSprø. [nov. 1947a]* = Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt: *Nye regler for brugen av små og store begyndelsesbogstaver (førstebogstaver)*. Pjece, 2 s. 2. opl. med småændringer [jan. 1948]. Optr. i *SalLeks-T.*, 1947-48, sp. 558-560 (med en redegørelse for vejledningens principper ved Mogens Nissen, sp. 560-562, jf. *NordSprø. nov. 1947b*), i *VNordMod.*, bd. 4, s. 9-11, og i *Skautrup 1948*, s. 27-28. (= *Sprø. 1134*).
- ★*NordSprø. [nov. 1947b]* = Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt: *Kort redegørelse for principperne i de av Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt i efteråret 1948 [dvs. 1947] opstillede "Nye regler for brugen av små og store begyndelsesbogstaver"*. Revideret version 21.1.1948 med titlen .. i året 1947 opstillede ... Kopi i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³ og (af den reviderede version) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. Udvidet optr. i *SalLeks-T.*, 1947-48, sp. 560-562.
- NordSprø. 1948* = Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt (udg.): *Gør sproget frit*. (*VNordMod.*, bd. 4. = *Sprø. 1203*).
- ★*NordSprø. 7.1.1948* = [*Brev fra Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt til undervisningsmini-*

- ster Hartvig Frisch vedlagt NordSprø. nov. 1947a og NordSprø. sommer 1944]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *NordSprø. 21.1.1948 = [Brev fra Dansk Forening til Nordisk Sprogøgt til undervisningsminister Hartvig Frisch vedlagt NordSprø. nov. 1947a (2. opl.) og NordSprø. nov. 1947b (2. version)]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- NordSprø. marts 1951: "Forslag til delvis nye talbetegnelser og ny tælle måde i dansk". VNordMod., 2. årg., s. 37-39. (= Sprø. 1386).
- NordSprø. → Blum-Hansen mfl. 5.6.1941, → Nissen 1941a (og Nissen i øvrigt), → Retsskrivningsudvalget 10.3.1943, → sa. 1.5.1944, → Skautrup 29.12.1946.
- NordTidskr. = Nordisk Tidskrift för vetenskap, konst och industri (Letterstedtska).
- Normann Jørgensen, Jens → DSNUdklip, → Holmen & Normann Jørgensen 2000.
- Norman Jørgensen, J. (red.) 1991: *Det danske sprogs status år 2001*. Danmarks Lærerhøjskole, Institut for Dansk Sprog og Litteratur. (Københavnstudier i tosprogethed 14).
- *Norsk språknemnd 13.11.1954: [Brev til Retskrivnings[ordbogs]udvalget om placeringen af å i alfabetet]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 336. Delvis cit. i *Hamburger* 1996, s. 124.
- Norsk språknemnd 28.2.1957: [Brev til Dansk Sprognævn med svar (i anl. af Brev 16.1.1956) om brugen af store og små bogstaver i fællesnavne brugt som egennavne og om alfabetiseringen af aa]. Orig. i DSN (sag 5/57). Afskrift i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- Norsk språknemnd → Dansk Sprognævn 25.10.1965, → Diderichsen 27.8.1964, → Nordiske språkmøtet i Oslo 1954.
- *Notat 27.10.1847 ff. = [Notater 27.-29.10.1847 i Universitetsdirektionen i anl. af udkast (af 26.10.1847) til Cirk. 30.10.1847]. Orig. i RA: DK, Forskellige Institutioner, Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, Henlæggelsessager 1846-1848, nr. 2 N 2705.
- *Notat-MKU 27.6.1913 = [Notat i Kultusministeriet om den videre procedure i forb. med en evt. autorisation af SRO 1913]. Orig. i RA: MKU, 2. Kt., j.sag 1913, nr. 353^v (7 linjer).
- *Notat-MKU 1.8.1913 ff. = [Notater 1.8.1913-15.11.1914 i Kultusministeriet i anl. af bl.a. Brev 31.7.1913 og Bertelsen 1.10.1914]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- *Notat-MKU 25.5.1916 ff. = [Notater 25.5.1916-3.3.1917 i Kultusministeriet om placeringen af retsskrivningssagen i ministeriets 1. eller 2. Dep. og om Adresse 16.5.1916]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740.
- *Notat-UVM 25.1.1917 ff. = [Notater 25.1.-12.2.1917 i Undervisningsministeriets 2. Kt. i anl. af Brev 23.1.1917]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940 (noteret på kopi af Brev 23.1.1917).
- *Notat-UVM 16.2.1918 ff. = [Notater 16.-19.2.1918 i Undervisningsministeriet i anl. af at SRO 1918 med Bertelsens Retskrivningsvejledning er udkommet]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- *Notat-UVM 30.6.1918 ff. = [Notater 30.6.-21.11.1918 i Undervisningsministeriet i anl. af Larsen, N.A. 26.6.1918]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1918, nr. 1754.

- **Notat-UVM 24.9.1918 ff.* = [*Notater 24.9.-5.10.1918 i Undervisningsministeriet om evt. oprettelse af et retskrivningsudvalg*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 6.1.1919 f.* = [*Notater 6.-7.1.1919 i Undervisningsministeriet i anl. af Dansk Retskrivningsforening dec. 1918*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 11.12.1919 ff.* = [*Notater 11.-13.12.1919 i Undervisningsministeriet i anl. af Dansk lærerforening 7.12.1919*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 10.3.1920 ff.* = [*Notater 10.-15.3.1920 i Undervisningsministeriet om beskikkelse af medlemmer af og formand for Retskrivningsudvalget*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 11.4.1921* = [*Notater 11.4.1921 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 12.3.1921 og Larsen, N.A. 6.4.1921*]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.
- **Notat-UVM 16.11.1921 ff.* = [*Notater 16.-18.11.1921 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 14.11.1921*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- **Notat-UVM o. 18.10.1929* = [*Notat i Undervisningsministeriet i anl. af Rasmussen, Vilhelm 15.10.1929*]. Udat. orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 23.4.1930 f.* = [*Notater 23.-24.4.1930 i Undervisningsministeriet i anl. af Bertelsen 14.4.1930*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 26.10.1931 f.* = [*Notater 26.-27.10.1931 i Undervisningsministeriet om Kaalund-Jørgensens beskikkelse som N.A. Larsens efterfølger i Retskrivningsudvalget*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 28.10.1932 ff.* = [*Notater 28.10.-12.11.1932 i Undervisningsministeriet i anl. af Danske Sprog- og Litteraturselskab 18.10.1932*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- **Notat-UVM 6.1.1933* = *Ensartet Retskrivning indenfor Ministerierne og Rigsdagen. [Notater i Undervisningsministeriet efter møde samme dag mellem repræsentanter for ministerierne og Rigsdagens tjenestemænd]*. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.
- **Notat-UVM 24.2.1933 ff.* = [*Notater 24.2.1933-19.4.1933 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 13.2.1933*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.
- **Notat-UVM 7.6.1933 ff.* = [*Notater 7.6.1933-14.6.1933 i Undervisningsministeriet med henblik på udsendelsen af Brev 28.6.1933a*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.
- **Notat-UVM 5.7.1933* = [*Notater 5.7.1933 i Undervisningsministeriet i anl. af Brev 28.6.1933a*]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 1549.
- **Notat-UVM 31.7.1933 f.* = [*Notater 31.7.1933-1.8.1933 i Undervisningsministeriet i*

- anl. af Aktieselskabs-Registeret 22.7.1933*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.
- **Notat-UVM 29.9.1933 ff.* = [*Notater 29.9.-2.10.1933 i Undervisningsministeriet i anl. af forslaget i Ipsen, E.J. 21.9.1933 om nedsættelse af en sprogkommission*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 3.11.1933 f.* = [*Notater 3.-4.11.1933 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 31.10.1933*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- **Notat-UVM 9.11.1933 ff.* = [*Notater 9.11.1933-19.2.1934 i Undervisningsministeriet på baggrund af bl.a. Ipsen, E.J. 14.9.1933 og Henningsen 20.9.1933*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 24.11.1933 ff.* = [*Notater 24.22.-2.12.1933 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 31.10.1933 og Brev 7.11.1933*]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.
- **Notat-UVM 25.1.1934 ff.* = [*Notater 25.1.1934-8.6.1936 i Undervisningsministeriet i anl. af især Retskrivningsudvalget 31.10.1933*]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.
- **Notat-UVM 24.2.1934* = [*Notater 24.2.1934 i Undervisningsministeriet i anl. af Brev 22.2.1934*]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.
- **Notat-UVM 2.1.1936 ff.* = [*Notater 2.-11.1.1936 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 21.12.1935*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³ (blåt mavebælte). – Jf. også *Notat 24.1.1936 ff.*
- **Notat-UVM 24.1.1936 ff.* = [*Notater 24.1.-29.4.1936 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 21.12.1935 og Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³. – Jf. også *Notat 2.1.1936 ff.*
- **Notat-UVM 8.2.1936* = [*Notater 8.2.1936 i Undervisningsministeriet i anl. af Højberg Christensen 28.1.1936*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- **Notat-UVM 14.5.1936 ff.* = [*Notater 14.5.1936-21.6.[1938] i Undervisningsministeriet om møde 12.5.1936 mellem Retskrivningsudvalget og ministeriets departementschefer om Retskrivningsudvalget 21.12.1935 og Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935, og om ministerens (Jørgen Jørgensens) resolution efter ministermøde 17.6.1938*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³. Med Retskrivningsudvalget 31.10.1933 og Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935 som bilag.
- Notat-UVM 11.5.1937 ff.* = [*Notater 11.-22.5.1937 i Undervisningsministeriet i anl. af Haller 20.4.1937*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- **Notat-UVM 30.9.1937 ff.* = [*Notater 30.9.-2.10.1937 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 24.9.1937*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- **Notat-UVM 11.11.1941 ff.* = [*Notater 11.-22.11.1941 i Undervisningsministeriet om*

- Retskrivningsudvalgets formand og sammensætning efter Marius Kristensens død*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-KirM 21.4.1942 ff.* = [Notater 21.-23.4.1942 i Kirkeministeriet i anl. af Ringe Pastorat 11.4.1942]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- **Notat-UVM 7.12.1942 ff.* = [Notater 7.12.1942-18.1.1943 i Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalgets sammensætning og formand efter Sandfelds død]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 2.3.1943 ff.* = [Notater 2.3.-3.4.1943 i Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalgets sammensætning og formand]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 28.9.1943 ff.* = [Notater 28.9.-20.10.1943 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 20.9.1943 og 14.10.1943]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- **Notat-KirM 4.1.1944 ff.* = [Notater 4.1.-2.3.1944 i Kirkeministeriet i anl. af Tjæreby Pastorat 26.11.1943]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- **Notat-UVM 24.1.1944 ff.* = [Notater 24.1.-23.2.1944 i Undervisningsministeriet i anl. af Poulsen 10.1.1944]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- **Notat-KirM 14.4.1944 ff.* = [Notater 14.-18.4.1944 i Kirkeministeriet i anl. af Tjæreby Pastorat 26.3.1944]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- **Notat-UVM 3.5.1944 ff.* = [Notater 3.-14.5.1944 i Undervisningsministeriet i anl. af Brev 25.3.1944 om stavemåden Cykel/Cykle]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- **Notat-UVM 30.5.1944* = [Notater 30.5.-3.6.1944 i Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalgets sammensætning, specielt om beskikkelse af Glahder som medlem]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 29.12.1944 ff.* = [Notater 29.12.1944-15.2.1945 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 29.12.1944]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- **Notat-UVM 2.3.1946 ff.* = [Notater 2.3.1946-16.12.1947 i Undervisningsministeriet i anl. af Foreningen af Skolepsykologer i Danmark 28.2.1946 og Rubin & Trane-kjær Rasmussen [23.11.1946]]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- **Notat-UVM 8.7.1946 ff.* = [Notater 8.-21.7.1946 i Undervisningsministeriet i anl. af Andersen, Svend 12.6.1946]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- **Notat-UVM 17.6.1947 ff.* = [Notater 17.6.-5.11.1947 i Undervisningsministeriet i anl. af Brøndum-Nielsen, Skautrup & Rubow 17.6.1947]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- **Notat-UVM 15.9.1947 ff.* = [Notater 15.9.-22.12.1947 i Undervisningsministeriet i anl. af Lund, Alfred 2.9.1947]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- **Notat-UVM 13.1.1948* = [Notat i Undervisningsministeriet med fortegnelse over de dagblade

- mv. der indbydes telefonisk til pressemøde med undervisningsminister Hartvig Frisch samme dag, kl. 17]. Udat. orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.*
- **Notat-UVM 13.1.1948 ff. = [Notater 13.1.-20.2.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af undervisningsminister Hartvig Frischs ønske om foranstaltninger til indskrænket brug af store bogstaver]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.*
- **Notat-UVM 21.2.1948 = [Notater 21.2.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af Hirschsprung 3.2.1948 og Københavns Bogtrykkerforening 20.2.1948]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.*
- **Notat-UVM 11.5.1948 ff. = [Notater 11.5.-13.8.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af Kristkirkens Sognepræst 5.4.1948 og Tolstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.*
- **Notat-UVM 13.5.1948 f. = [Notater 13.-14.5.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af Glahder 11.5.1948 om placeringen af å i alfabetet]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.*
- **Notat-UVM 29.6.1948 ff. = [Notater 29.6.1948-4.9.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af Holm, Henry 24.6.1948]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.*
- **Notat-JM 10.7.1948 ff. = [Notater 10.7.1948-31.3.1950 i Justitsministeriet om forskellige statslige retskrivningsproblemer i anl. af Bek. 22.3.1948 og Bek. 2.7.1948 mv.]. Orig. i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2355.*
- **Notat-UVM 14.8.1948 = [Notat i Undervisningsministeriet om brugen af store og små bogstaver i navne på offentlige institutioner mv.]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.*
- **Notat-UVM 21.8.1948 ff. = [Notater 21.8.-3.9.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af Herning Olie- etc. 3.5.1948 om placering af å i alfabetet]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.*
- **Notat-UVM 26.8.1948 ff. = [Notater 26.8.1948-7.9.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af Rigsdagens Bureau 8.7.1948, Glahder 16.8.1948 og Højberg Christensen 21.8.1948]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.*
- **Notat-UVM 13.9.1948 ff. = [Notater 13.-17.9.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af Højberg Christensen 8.9.1948 (med Glahder 7.9.1948)]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.*
- **Notat-UVM 30.9.1948 ff. = [Notater 30.9.-12.11.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af Lindberg Nielsen 25.9.1948]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.*
- **Notat-UVM 29.10.1948 ff. = [Notater 29.10.-11.11.1948 i Undervisningsministeriet i anl. af RO-Udvalget-1948 27.10.1948]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.*
- **Notat-UVM 8.11.1948 ff. = [Notater 8.11.1948-11.11.1948 i Undervisningsministeriet om en evt. revision af Bek. 22.3.1948]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.*

- *Notat-JM 16.11.1948 ff. = [Notater 16.11.-22.12.1948 i Justitsministeriet om ændring af aa til å i danske personnavne (i anl. af spørgsmål fra Udenrigsministeriet i forbindelse med udstedelse af pas)]. Orig. i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3777.
- *Notat-KirM 18.11.1948 ff. = [Notater 18.-22.11.1948 i Kirkeministeriet i anl. af Skovmand 22.10.1948]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Notat-UVM 22.11.1948 ff. = [Notater 22.11.1948-17.1.1949 i Undervisningsministeriet i anl. af RO-Udvalget-1948 27.10.1948 om evt. ændring af aa til å i efternavne]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Notat-JM 30.11.1948 ff. a = [Notater 30.11.1948-19.4.1949 i Justitsministeriet om brug af å/aa ved navngivning af børn hvis forældre har aa i deres efternavn]. Orig. i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3847.
- *Notat-JM 30.11.1948 ff. b = [Notater 18.-22.11.1948 i Justitsministeriet i anl. af Skovmand 22.10.1948]. Orig. i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3848.
- *Notat-JM 6.12.1948 ff. = [Notater 6.-22.12.1948 i Justitsministeriet i anl. af RO-Udvalget-1948 27.10.1948]. Orig. i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3975.
- *Notat-SM 12.1.1949 ff. = [Notater 12.-14.1.1949 i Statsministeriet i anl. af Brev 6.12.1948]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 248.
- *Notat-JM 26.1.1949 ff. = [Notater 26.1.-8.2.1949 i Justitsministeriet i anl. af Østerbølle Sognekald 11.11.1948]. Orig. i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1949, nr. 303.
- *Notat-UVM 29.1.1949 ff. = [Notater 29.1.-4.2.1949 i Undervisningsministeriet i anl. af Hansen, Niels Th. 18.1.1949 om evt. ændringer i den nye retskrivning]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Notat-UVM 10.2.1949 ff. = [Notater 10.-17.2.1949 i Undervisningsministeriet i anl. af Brev 13.1.1949 om brugen af store og små bogstaver i D/direktoratet for A/arbejds- og F/fabrikstilsynet]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Notat-UVM 12.2.1949 ff. = [Notater 12.-18.2.1949 i Undervisningsministeriet i anl. af Vajsenhuset 4.2.1949]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Notat-SM 2.3.1949 ff. = [Notater 2.3.-18.10.1949 i Statsministeriet i anl. af Tilsynet etc. 7.2.1949, Christiansen, Frits 9.2.1949 og Brev 22.3.1949 og 19.8.1949 fra Kirkeministeriet om skrivemåden af navne som Bornholms Amt/amt mv.]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Notat-SM 14.3.1949 f. = [Notater 14.-15.3.1949 i Statsministeriet i anl. af anmodning fra Socialministeriet om at måtte benytte stående sats med gammel retskrivning ved optryk af en lovebekendtgørelse i Lovtid.]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 248.
- *Notat-UVM 18.3.1949 ff. = [Notater 18.3.-29.4.1949 i Undervisningsministeriet i anl. af Bohn 7.3.1949]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1949, nr. 242.
- *Notat-UVM 12.5.1949 ff. = [Notater 12.-24.5.1949 i Undervisningsministeriet i anl. af Brev 22.3.1949]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.

- *Notat-UVM 26.7.1949 ff. = [Notater 26.7.1949-7.1.1950 i Undervisningsministeriet om brugen af store og små bogstaver i bl.a. toleddede stednavne og institutionsnavne]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *Notat-UVM 23.8.1949 ff. = [Notater 23.8.-26.11.1949 i Undervisningsministeriet i anl. af Vedelsby 22.8.1949]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Notat-UVM 15.9.1949 = [Notater 15.9.1949 i Undervisningsministeriet med bemærkninger til Lovfors.-DSN 15.9.1949 og de tilhørende anmærkninger fra koncipisten]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴. Kopi i DSN (sag A 57).
- *Notat-UVM 26.10.1949 ff. = [Notater 26.10.-18.11.1949 i Undervisningsministeriet i anl. af Dansk-grønlandsk ordbog 18.10.1949]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Notat-SM 17.11.1949 = [Notater 17.11.1949 i Statsministeriet om skrivemåden af institutionsnavne der falder sammen med stedbetegnelser]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Notat-JM 14.12.1949 ff. = [Notater 14.12.1949-4.2.1950 i Justitsministeriet i anl. af udkast fra Kirkeministeriet til Cirk. 30.12.1949]. Orig. i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1949, nr. 2398.
- *Notat-SM 20.12.1949 = [Notater 20.12.1949 i Statsministeriet om brug af store og små bogstaver i toleddede navne som fx Holbæk Amt/amt]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Notat-KirM 20.3.1950 ff. = [Notater 20.-23.3.1950 i Kirkeministeriet i anl. af Hads-Ning Herreders Provsti 9.2.1950]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Notat-SM 24.3.1950 ff. = [Notater 24.3.-26.4.1950 i Statsministeriet i anl. af Cirk. 30.12.1949]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Notat-KirM 29.8.1950 ff. = [Notater 29.8.-18.9.1950 i Kirkeministeriet i anl. af Ars-Løve Herreders Provsti 17.8.1950]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Notat-UVM 25.11.1950 ff. = [Notater 25.11.1950-6.11.1951 i Undervisningsministeriet i anl. af RO-Udvalget-1948 3.11.1950]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- *Notat-UVM 27.12.1950 ff. = [Notater 27.12.1950-15.5.1951 i Undervisningsministeriet i anl. af Kofoed 7.12.1950]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Notat-UVM 27.4.1951 ff. = [Notater 27.4.-9[?].6.1951 i Undervisningsministeriet i anl. af Maach 16.4.1951]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- *Notat-UVM 26.3.1952 ff. = [Notater 26.-31.3.1952 i Undervisningsministeriet i anl. af Swane 24.3.1952]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- *Notat-UVM 10.7.1956 ff. = [Notater 10.7.-5.9.1956 i Undervisningsministeriet i anl. af Cirk. 23.2.1956 om brug af å/aa i danske stednavne]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.

- **Notat-UVM 6.12.1956 ff.* = [*Notater i Undervisningsministeriet 6.-14.12.1956 i anl. af Dansk Sprognævn 23.11.1956 om brug af store og små bogstaver i toleddede navne*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- **Notat-UVM 12.2.1957* = [*Notater 12.2.1957 i Undervisningsministeriet i anl. af Brev 28.12.1956*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- **Notat-UVM 6.11.1957 ff.* = [*Notater 6.11.1957-14.2.1959 i Undervisningsministeriet om brugen af store og små bogstaver i institutionsnavne*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- **Notat-SM 7.11.1958 ff.* = [*Notater 7.-21.11.1958 i Statsministeriet i anl. af Vejdirektoratet 31.10.1958*]. Orig. i Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1958, nr. 145¹.
- **Notat-UVM 2.9.1959 ff.* = [*Notater 2.-22.9.1959 i Undervisningsministeriet i anl. af Nygard 20.8.1959*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- **Notat 17.1.1995* = *Notat [af 27.1.1995, udarbejdet i Dansk Sprognævn] om møde 17.1.1995 i Kulturministeriet*. Orig. i DSN (sag A 1 G).
- NS* = *Nordiske sprogproblemer 1956-1968*. 7 bd., udg. af Dansk Sprognævn: *NS 1955* (1956), *NS 1956* (1957), *NS 1957 og 1958* (1959), *NS 1959 og 1960* [1961], *NS 1961 og 1962* (1963), *NS 1963-1965* [1966], *NS 1966 og 1967* (1968). Fælles tidsskrift for de nordiske sprognævn, udsendt i Norge med titlen *Nordiske sprogspørgsmål*, i Sverige (delvis Finland) med titlen *Nordiska språkfrågor*. Fortsætter som *Sprog i Norden* (1970 ff., → *SIN*).
- Nudansk Ordbog* → *NDO*.
- Nyerup, R. 1805: *Det Danske Sprogs Retskrivningstheorier, fremstillede i chronologisk Orden. Nyeste Retskrivningsregler (Pio) 1890* → *Bek. 7.6.1889*.
- *Nygard, H. 20.8.1959: [*Brev til Undervisningsministeriet med opfordring om at ændre af til av og mit, gik osv. til mitt, gikk osv.*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- Nykin, Lizzi; Bjerrum, Anders 1960: "Stednavneudvalgets virksomhed 1935-1960". *Ti afhandlinger. Udgivet i anledning af Stednavneudvalgets 50 års jubilæum. 1960*. (Navnestudier udg. af Stednavneudvalget. Nr. 2). S. 1-9.
- Nykøbing Katedralskole → *Lund, G. mfl. 25.11.1847*, → *Paludan-Müller, Caspar; Wittrup & Købke juli 1870*, → *Rosendahl 6.12.1847*, → *Westesen okt. 1848*.
- Nyrop-Christensen, Henrik 1957-1961 = Breve vedr. Dansk Sprogværn, især fra Nyrop-Christensen til Brøndum-Nielsen. Orig. i BrøndumNRetskr., kapsel 2.
- Nyrop-Christensen, Henrik okt. 1958 = H.N.-C.: "Ved et Jubilæum". *DSVærn*, bd. 1, nr. 13, s. 1-3. (Jf. *Sprø.* 1585).
- Nyrup Rasmussen, Poul → *Bek.-Statstj. 4.9.1997*.
- Nysted, Hans Oluvsøn 1727 → *Henriksen, Caroline C. 1976*.
- Nyt fra Sprognævnet* → *NFS*.
- *Nämnden för svensk språkvård 15.11.1954: [*Brev fra Nämnden för svensk språkvård*

- til Retskrivnings[ordbogs]udvalget om placeringen af å i alfabetet]. Kopi i DSN: RUdv-Skautrup, s. 338.
- Nämnden för svensk språkvård 21.2.1957 = [Brev fra Institutet för svensk språkvård til Dansk Sprognævn med svar (i anl. af Brev 16.1.1956) om brugen af store og små bogstaver i fællesnavne brugt som egennavne og om alfabetiseringen af aa]. Orig. i DSN (sag 5/57). Afskrift i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- Nämnden för svensk språkvård → Dansk Sprognævn 25.10.1965, → Diderichsen 27.8.1964.
- Nødgaard, Poul 13.12.1996: [Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 (20)]. Folketinget (ordførelse, Dansk Folkeparti). Trykt i *Folket* 1996-97, s. 2535.
- Nør Christensen, Frode → Brev 15.7.1987.
- Nørby, Ellen Trane → Folketingsdebat 30.1.2007.
- Nørby, Søren → *KlinO*. 1921 ff.
- Nørby Jensen, Jørgen 2006: "Bindestreg eller ej? Om skrivemåden af nogle engelske låneord". *Vi skriver dig til 2006*, s. 127-144.
- Nørby Jensen, Jørgen; Rathje, Marianne dec. 2003: "Rigtigt kort". *NFS 2003/4*, s. 3-6.
- Nørby Jensen, Jørgen → Dansk Sprognævn 2003, → Halskov, Heidemann Andersen & Nørby Jensen 2008, → Kjærgaard, Mørch & Nørby Jensen 2007.
- Nørgaard, Ivar → *Bek*. 21.6.1977.
- Nørgaard, M.K. → *Hedtoft & Nørgaard 1950*.
- Nørre Aaby Kommune → Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994.

O

- *OdontO. 1970 = Björn, Hilding; Pindborg, Jens Jørgen; Prætorius Clausen, Finn (red.): *Nordisk Odontologisk Ordbog*.
- ODS = Ordbog over det danske Sprog. Bd. 1-28. 1919-1956. Med 5 supplementsbind 1992-2005.
- Ohlson, [Sven Em.] 2.2.1955: [Om placeringen af å i alfabetet (1)]. Nordisk Råd. Trykt i *Nordiska rådet. 3: sessionen 1955 Stockholm*, Stockholm, 1955, s. 120. (Jf. *Sprø*. 1569).
- Olander, Thomas 2.4.2002: "Tañgw wm dänqsg radsgrivneñ {Tanker om dansk retsskrivning}". Hyllested, Adam mfl. (red.): *Festskrift til Birgit Anette Olsen på 50-årsdagen den 2. april 2002*, s. 85-88.
- Olesen Larsen, Peder → *Mødereferat* 25.3.1982.
- Olrik, Axel → Kristensen, Marius & Olrik 1911, → Stednavneudvalget 17.10.1910.
- Olrik Frederiksen, Britta 4.2.2004: "Interpunktion i gammeldansk perspektiv". Om interpunktionen i B74". *På godt dansk 2004*, s. 87-99.
- Olsen, Ellen 1947: "Retskrivningspraksis og Retskrivningsteorier i Danmark i det 17. Aarhundrede". *Spr&K*, bd. 15, s. 66-120.
- Olsen, Ellen → Olsen Madsen, Ellen.
- Olsen, J. → *Adresse* 4.12.1871.
- Olsen Madsen, Ellen 1956: "Træk af den danske retsskrivnings historie". *Kemisk Maa-*

- nedsblad og Nordisk Handelsblad for Kemisk Industri*, 37. Årg., s. 63-66.
- Olsen Madsen, Ellen → Olsen, Ellen.
- optr. = optryk(t).
- Ordbog over det danske Sprog* → ODS.
- Ord til Arne Hamburger 2001* = Galberg Jacobsen, Henrik; Schack, Jørgen (red.): *Ord til Arne Hamburger på ottiårsdagen 11. juli 2001*. (DSNSkr. 31).
- orig. = original(er).
- **Ortografi i Indfødsret [1932?]*. Trykt løsark i FB: RigsdRetskr. 1913-1959 og RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162. – Medsendt som bilag til Retskrivningsudvalget med *Brev 18.1.1933*, kommenteret i *Retskrivningsudvalget 13.2.1933*.
- OTA = *Ord til andet. Iagttagelser og synspunkter 2*. 1980. (DSNSkr. 10).
- Overborgmesteren i København → *Cirk. 21.9.1948*, → *Cirk. 30.6.1950*, → *Cirk. 17.3.1955*, → *Werner & Sørensen 9.11.1946*.
- Overskoledirektøren → *Brev 11.1.1864*, → With.
- Oxenvad, Erik 1942: "Verbernes Flertalsformer og deres Afskaffelse i Dansk". *Årsskrift for Modersmålslærarnas Förening 1942*, s. 46-51.
- Oxenvad, Erik 1948: *Ny retskrivningsordbog*. 2. udg. 1951 (= *Sprø. 1244*).
- Oxenvad, Erik 1950: *Bedre dansk. Vejledning til at undgå almindelige sprogfejl*. 2. udg. 1959, 3. udg. 1962, 4. udg. 1967, 5. udg. 1970. (= *Sprø. 1327*).
- Oxenvad, Erik 1951: *Nøgle til det danske sprog. Ny dansk grammatik*.
- *Oxenvad, Erik [25.?.1954] = [*Udkast til regler for brug af accent mv. til fremlæggelse på mødet i RO-Udvalget-1953 30.1.1954*]. Kopi i DSN: RUDvSkautrup, s. 296.
- Oxenvad, Erik 11.5.1955: "Retskrivningen og skolen". *DagNyh.* (= *Sprø. 1591*).
- Oxenvad, Erik → *Glahder & Oxenvad 10.5.1950*, → RO1.

P

- Paludan, Jacob → *Brandstrup mfl. 17.3.1951*, → *Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949*.
- *Paludan, J[ulius] 23.4.1888: [*Brev til Kultusministeriet som repræsentant for Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og Realskolerne med svar på Brev 12.4.1888*]. Orig. i RA: RKomm1885 – Jf. Gertz & Petersen ca. 28.4.1888.
- *Paludan, J[ulius] 5.11.1891 → *Protokol 1.12.1891* (bilag 9).
- *Paludan, J[ulius] 30.12.1891: [*Brev til Kultusministeriet med kommentarer til udkast til Bek.-Leds. 27.2.1892*]. Orig. i RA: RKomm1891.
- *Paludan, J[ulius] 13.1.1892: [*Brev til Kultusministeriet med kommentarer til udkast/korrektur til Bek.-Leds. 27.2.1892*]. Orig. i RA: RKomm1891.
- *Paludan, J[ulius] 13.2.1892: [*Brev til Kultusministeriet med kommentarer til korrektur til Bek.-Leds. 27.2.1892*]. Orig. i RA: RKomm1891.
- Paludan, J[ulius] 1901: "Skolen og Retskrivningen". *Dania*, bd. 8, s. 97-102. (= *Sprø. 12*).
- Paludan, Julius → *Betænkn. 27.12.1891*.
- *Paludan-Müller, Caspar; Wittrup, Michael; Købke, Jens Peter Harald juli 1870 = "[Retskrivningsregler for stilskrivningen ved Nykøbing Katedralskole]". *Indbydel-*

- sesskrift til de offentlige Examina i Nykjøbing Kathedralskole i Juli 1870*. Nykjøbing. (Skoleprogram). S. 50-53.
- *Paludan-Müller, Caspar; Wittrup, Michael; Købke, Jens Peter Harald juli 1871 = "[Justerede retskrivningsregler for stilskrivningen ved Nykjøbing Katedralskole]". *Indbydelsesskrift til de offentlige Examina i Nykjøbing Kathedralskole i Juli 1871*. Nykjøbing. (Skoleprogram). S. 19-21.
- Paludan-Müller, Kai 22.9.1960: *Redegørelse for Hovedtrækkene i det i Tiden forud for Oprettelsen af Dansk Sprognævn bestaaende Retskrivningsudvalgs Virksomhed og Beføjelser*. Kopi i DSN (sag A 2).
- Paludan-Müller, Kai → *Bek.* 22.3.1948.
- Paulli, R. 1940: "Den sejrende Antikva". *Det trykte Ord*. Udg. af Grafisk Cirkel i anl. af 500-året for bogtrykkunstens opfindelse (14 upag. s.).
- *Paulsen, Henri L.V. 5.10.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet med forslag om at å placeres i alfabetet efter a*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- Pedersbæk, Bent marts 2001: "Professorkomma i modvind". *Spr&Samf.*, 19. årg., nr. 1, s. 8-9.
- Pedersbæk, Bent marts 2004: "Bladudvalget mener: Kommakrigen – læserne tabte". *Spr&Samf.*, 22. årg., nr. 1, s. 3.
- Pedersen, Carl Th. → *Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg* 11.2.2000.
- Pedersen, Holger maj 1912: "Om vor Retskrivning". *Tilsk.*, 1912, 1. halvbind, s. 489-497. (= *Sprø.* 66).
- Pedersen, Holger 19.1.1948: "Sprogforsker om de store og de smaa". *Pol.* (= *Sprø.* 1165).
- Pedersen, Holger 27.3.1948: "Egennavne". *Pol.* (= *Sprø.* 1217).
- Pedersen, Holger 28.3.1949: "Stadig røre om retskrivningen". *Pol.* (= *Sprø.* 1288).
- Pedersen, Holger 13.6.1949: "Kunne, ville, skulle endnu en gang". *Pol.* (= *Sprø.* 1306).
- *Pedersen, Holger 18.6.1949: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med opfordring til justering af Bek.* 22.3.1948]. Orig. i ABA: FrischArk., ks. 39, læg 12.
- *Pedersen, Holger 29.6.1949: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch i anl. af Frisch* 25.6.1949]. Orig. i ABA: FrischArk., ks. 39, læg 12.
- Pedersen, Holger 25.2.1950: "Brøndum-Nielsens retskrivningskamp". *Nat.* (= *Sprø.* 1324).
- Pedersen, Holger 2.7.1950: "Henning Hasles åbne brev til Bomholt". *Nat.* (= *Sprø.* 1345).
- Pedersen, Holger 12.1.1953: "Kunne, skulle, ville. Til Danmarks lærere". *Pol.* (= *Sprø.* 1470).
- Pedersen, Holger → *Adresse* 5.7.1950.
- Pedersen, Karen Margrethe [Kbh.] 4.2.2004: "Retskrivningsordbogen og dialekterne". *På godt dansk* 2004, s. 217-222.
- Pedersen, Laurits 22.10.1936: [*Om retskrivningsspørgsmålet (2)*]. Folketinget. Trykt i *Rigsd-TF* 1936-37, sp. 379-380.

- Pedersen, Ove K. → *Faaborg Kommune* 21.10.1997.
- Persson, Bjørn Tell 1961-1965 = Papirer vedr. Dansk Sprogværn, især breve fra Persson til Brøndum-Nielsen. Orig. i BrøndumNRetskr., kapsel 2.
- Persson, Bjørn Tell 1962: *Dansk Retskrivning. Bidrag til en Bibliografi*. Udg. af Dansk Sprogværn. Med et tillæg samme år.
- Persson, Bjørn Tell dec. 1965: "Dansk Sprogværn – Et Tilbageblik". *DSVærn*, bd. 2, s. 39-40. (Jf. *Sprø*. 1585).
- Petersen, Jul. → *Gertz & Petersen ca. 28.4.1888*.
- Petersen, Kr. → *Boisen* 1862.
- Petersen, Niels 1984: *Kultusministeriet. Organisation og arkiv*. Rigsarkivet. (Administrationshistoriske studier, nr. 10).
- *Petersen, N.[M.] 1826a: *Undersøgelse om hvorvidt den danske Retskrivning bør forbedres. Et Bidrag til Retskrivnings-Striden*. Odense. Optr. i *sa. 1870-1874*, bd. 1, s. 1-56.
- Petersen, N.[M.] 1826b: *Betragtninger over den højeste Grundsætning for dansk Retskrivning, til Forsvar for Bogen: Undersøgelse om hvorvidt den danske Retskrivning bør forbedres*.
- Petersen, N.[M.]. 18.3.1826: "Om Bogstavet j". *Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn*, 23. årg., sp. 340-345. Optr. i *Kriger* 1831, s. 102-109.
- Petersen, N.M. 1834: "Bidrag til Forfatterens [dvs. Rasmus Rasks] Levnet". *RaskSA*, bd. 1, s. 1-115 (særskilt pagineret). Optr. i *Petersen, N.M. 1870-1874*, bd. 1, s. 217-343 (med titlen "Bidrag til Rasmus Kristian Rasks levned").
- *[Petersen, N.M.] 1837: *Kortfattet dansk Retskrivningslære*. Udg. af Selskabet for en forbedret Retskrivnings Udbredelse. – If. forordet opr. skrevet ca. 10 år før og "på de forudskikkede Grundsætninger [s. 1-23] nær .. et Udtog" af *Rask* 1826. (= *RaskUA* 209).
- Petersen, N.M. 1841: "Sprogkundskab i Norden. Bemærkninger til Nøjere Overvejelse". *Annaler for nordisk Oldkyndighed 1840-1841*, s. 177-255. Optr. i *sa. 1870-1874*, bd. 2, s. 237-321.
- Petersen, N.M. 30.1.1843 = [Brev fra N.M. Petersen til Videnskabernes Selskabs Ordbogs-kommission om evt. medvirken ved redaktion af VSO]. Trykt i *Bondesen* 1891, s. 25-26.
- Petersen, N.M. 1844: "3. Om Sprogets Behandling". *Sa.: Historiske Fortællinger om Islændernes Færd hjemme og ude*. Bd. 4, s. 314-338.
- Petersen, N.M. 15.4.1844 = [Brev fra N.M. Petersen til Jakob Aall med tak for hans erindringer]. Trykt i *Bondesen* 1891, s. 49-54. Desuden fyldigt citeret i *Skautrup* 1948, s. 5-6, og (efter Skautrup) i *Galberg Jacobsen* 1973, s. 46.
- *Petersen, N.M. 1845: "Den nordiske oldtids betydning for nutiden". *Annaler for nordisk Oldkyndighed 1844-1845*, s. 3-146. Optr. i *sa. 1870-1874*, bd. 3, s. 91-246.
- Petersen, N.M. 1846-1848: "Nogle ord om forandringer i retskrivningen, især om brugen af latinsk skrift". *Antikvarisk Tidsskrift*, s. 73-80. Optr. i *sa. 1870-1874*, bd. 3, s. 371-382.
- Petersen, N.M. 1861: "Nogle uddrag af forelæsninger, vedkommende de nordiske sprog". *Indbydelsesskrift til Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Hans Majestæt Kongens Fødselsdag den 6. October 1861*, s. 1-150.

- Petersen, N.M. 1870-1874: *Samlede afhandlinger*. Bd. 1-4. Med forord af Svend Grundtvig.
- Petersen, N.M. → *Boisen* 1862.
- Petersen, [Peter Jacob] 11.10.1885: [*Brev til Kultusministeriet med rejseregnskab for møder i Scavenius' retskrivningskommission*]. Orig. i RA: RKomm1885.
- *Petersen, [Peter Jacob] 31.7.1886: [*Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt 27.4.1886 (Medd. 24.7.1888 [C1-2])*]. Orig. (8 foliosider) i RA: RKomm1885.
- Petersen, Peter Jacob → *Betænkn.* 27.12.1891.
- Petersen, Aage H. nov. 1952: "Tegnsætningsproblemer. Holdt som foredrag i Danmarks Realskoleforening". *VorUng.*, s. 120-128. (= *Sprø.* 1453).
- Petersen, Aage H. → *Adresse okt.* 1954.
- Philaethes, Rudolph Frederigson → *Clitau* 1743.
- Pindborg, Jens Jørgen → *OdontO.* 1970.
- Pinholt, J.Gr. [1892?]: *Retskrivnings-Hjælper. I Overensstemmelse med Undervisningsministeriets Bekendtgørelse af 27-2-92*. Senere udg./opl. "Overensstemmende med Undervisningsministeriets nyeste Cirkulærer", fx 7. udg. (1905); 13. opl. (1923, Klinkby St.).
- Pinstrup, Hans → *Forespørgsel* 15.1.1948.
- Plakat 22.3.1805 = *Placat, hvorved Forordningen af 11te May 1775, angaaende Skolevæsenet i Danmark og Norge, i nogle Dele forandres og nærmere bestemmes*. Trykt i *Kvartudg.*, s. 100-106.
- *Plan 25.7.1845 = *Provisorisk Plan [fra Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler] for den ved allerhøjeste Resolution af 9de Febr. 1844 bestemte udvidede Underviisning i Metropolitanskolen, Odense Cathedralskole og Kolding lærde Skole*. Trykt i *CollTid.*, s. 785-795 og i *GejstlR.*, s. 72-84. Også udsendt som selvstændig publikation (med ovennævnte titel).
- *Ploug, C. 13.7.1886: [*Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt 27.4.1886 (Medd. 24.7.1888 [C1-2])*]. Orig. (7 foliosider) i RA: RKomm1885.
- Ploug, C. → *Clausen, H.N. mfl.* 17.3.1869, → *sa.* 21.6.1870.
- Plum, Fr. 1802: *Haandbog for Lærere og Opsynsmænd*.
- Pol.* = Politiken.
- *Politikens Forlag 18.12.2001: [*Brev til kulturminister Brian Mikkelsen med anmodning om ministerens stillingtagen til Dansk Sprognævns praksis mht. oplysning om ændringer (specielt optagelse af nye ord) forud for udsendelsen af nye udgaver af Retskrivningsordbogen*]. Kopi i DSN (sag A 1 H b).
- Politikens Nudansk Ordbog* → *NDO*.
- Politikens Retskrivnings- og Betydningsordbog* 1994. 2. udg. 1996, 3. udg. 1999. 4. udg. 2001. Også udsendt i elektronisk version.
- Politikens Retskrivningsordbog* 2001. Også udsendt i elektronisk version.
- Pontoppidan, Erik 1668 = *Erici Ericii Pontoppidani: Grammatica Danica*. Optr. i *DG*, bd. 2, s. 1-426.
- *Post- og Telegrafvæsenet 11.7.1952 = [*Brev fra Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæ-*

- senet til Statsministeriet i anl. af klage fra Jørgen Swane over retskrivningen på telegramkupon]. Afskrift i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Post- og Telegrafvæsenet 1989 = *Postadressebog 1989*, bd. 1-2.
- *Post- og Telegrafvæsenet marts 1991 = *Rettelse nr. 4 til Postadressebogen 1989-udgaven*. Udsendt af Vesterbro Postkreds, Returpostkontoret/Postadressebogen.
- *Post- og Telegrafvæsenet 18.4.1991 = [Brev med svar på Faaborg Kommune 15.3.1991, med meddelelse af ændringen 5600 Fåborg til 5600 Faaborg]. Kopi i DSN (sag 1997/257).
- *Post- og Telegrafvæsenet maj 1991 = *Rettelse nr. 5 til Postadressebogen 1989-udgaven*. Udsendt af Vesterbro Postkreds, Returpostkontoret/Postadressebogen.
- *Post- og Telegrafvæsenet 1992 = *Postadressebog 1992*.
- Post- og Telegrafvæsenet → *Medd. 29.9.1948*.
- *Poulsen, Gunnar 10.1.1944: [Brev til Undervisningsministeriet fra gymnasiast (ved Birkerød Statsskole) med ansøgning om tilladelse til at bruge små bogstaver, å og av (for af) i danske stile]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- *Povlsen, S. juni 1868: "[Om retskrivningen ved Roskilde Katedralskole]". *Indbydelsesskrift til de offentlige Examina i Roskilde Kathedralskole i Juni og Juli 1868*. Roskilde. (Skoleprogram). S. 8-13 (s. 9-13 formuleret af T. Fritsche).
- Povlsen, [A.] mfl. juni 1864: "Om retskrivningen". *NordSk-Tid.*, bd. 10, s. 168-169 og 173-176. – Ref. af diskussion 3. pinsedag på lærermøde i Roskilde med indlæg af bl.a. Povlsen, Kruse, Kastrup, Jeppe Tang og Tranberg.
- [Prah, Niels] 1779: *Haand-Bog til Danskens Retkskrivning, til Brug for læg Folk. Besørget sammenskrevet ved H. Holck*. Ny udg. 1787.
- *Pressemeddelelse 17.3.1955 = [Brev fra Undervisningsministeriet til Ritzaus Bureau med meddelelse om oprettelsen af Dansk Sprognævn]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴.
- *Pressemeddelelse 22.11.1983 = [Pressemeddelelse fra Kulturministeriet og Undervisningsministeriet om at de to ministerier er enige om at ændre reglerne for brugen af å/aa i danske stednavne]. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Pressemeddelelse 3.10.2003 = [Pressemeddelelse fra Kulturministeriet med overskriften "Kommakrigen bilægges"]. Ny justeret version (med rettelse af en enkelt kommafejl) 4.10.2003. www.kum.dk.
- Prien, Børge 1979: *Retstavning – nogle første analyser af folkeskolens afgangsprøve i 1978. IV. Et overblik over fejlsvarene i prøven*. Danmarks Pædagogiske Institut.
- *Promemoria 19.7.1800 = *Canc. Prom. (til Khavns Universitæt og samtlige Biskoper i begge Riger)*, ang. hvilken dansk Orthographie der i de lærde Skoler skal følges. Trykt i *FogtmR.*, s. 671-672, og (uden angivelse af at der er tale om et promemoria til universitetet etc.) i *CollTid.*, s. 522-523. Versionen fra *CollTid.* optr. i *Nyerup 1805*, s. 60-61, og i *Schneekloth 1893*, s. 114.
- *Promemoria 3.3.1805 = [Promemoria fra Videnskabernes Selskab til selskabets Ordbogskommission med anmodning om svar på Brev 23.2.1805]. Trykt i *Kolsrud 1974*, s. 19.
- *Promemoria 20.5.1805 = [Promemoria fra Videnskabernes Selskab til Kommissionen for Uni-

- versitetet og de lærde Skoler med svar på Brev 23.2.1805*]. Afskrift (5 foliosider, ved Peter Skautrup og Jørgen Glahder) i SkautrupR. 1801–1868 (med bem. fra Glahder om at dokumentet er ufuldstændigt overleveret). If. selskabets protokol (*Kolsrud 1974*, s. 44) er svaret identisk med *Betænkning 18.4.1805* fra Ordbogskommissionen.
- **Protokol 1.12.1891, Protokol 1891* = [*Forhandlingsprotokol 27.10.1891–1.12.1891 for den af Kultusministeriet 6.10.1891 nedsatte kommission til overvejelse af reglerne i Bek. 7.6.1889 (Goos' retskrivningskommission)*]. Orig. (67 håndskrevne sider, sign. J. Paludan, i protokol med 96 ”paginerede og gennemdragne” sider) i RA: RKomm1891. – Med 17 bilag (ligeledes i RA: RKomm1891): bilag 1: *Brev 6.10.1891*; bilag 2–7b: udtalelser indhentet på forhånd af Paludan fra forskellige skoler (bilag 2: brev af 2.9.1891 fra S. Skouboe, Odense; bilag 3: brev af 25.9.1891 fra Otto Lund, Aarhus Katedralskole; bilag 4: brev af 14.9.1891 fra A. Mørch, Herlufsholm; bilag 5: brev af 14.9.1891 fra Hannibal Hoff, Herlufsholm; bilag 6: brev af 8.9.1891 fra [Bartholomæus] Hoff, [Sorø Akademi]; bilag 7a: brev af 30.9.1891 fra [Sophus] Bauditz, København; bilag 7b: brev af [sept. 1891] fra M. Matzen); bilag 7c: brev af 24.10.1891 fra [V.A.] Bloch, Metropolitanskolen); bilag 8: brev af 31.10.1891 fra T. Fritsche, Ribe Katedralskole; bilag 9: afskrift af forslag (fremlagt 5.11.1891) fra [Julius] Paludan til udtalelse vedr. forholdet mellem skolens og litteraturens retskrivning; bilag 10: afskrift af forslag (fremlagt 5.11.1891) fra K. Kroman til udtalelse vedr. forholdet mellem skolens og litteraturens retskrivning; bilag 11: afskrift af forslag (fremlagt 5.11.1891) fra Axel Sørensen til udtalelse vedr. forholdet mellem skolens og litteraturens retskrivning; bilag 12: afskrift af forslag (fremlagt 5.11.1891) fra S. Bauditz til udtalelse vedr. forholdet mellem skolens og litteraturens retskrivning; bilag 13: *Adresse 6.11.1891*; bilag 14: ”Underdanigst promemoria” af 4.11.1891 fra pensioneret lærer Nielsen, Skælskør; bilag 15: *Friis nov. 1891*.
- ProtSocDem.* = *Protokol for den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe*. Orig. i FB.
- Prætorius Clausen, Finn → *OdontO.* 1970.
- Prøver. Evaluering. Undervisning* → *Evalueringshæfte 1985 ff.*
- Prøverne i dansk 1996* = *Prøverne i dansk. Bekendtgørelse og vejledning*. 1996. Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen.
- **Psalmebog 1856, Psalm.* = *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt*. 1856. 2. udg., 1859.
- Psykologisk Laboratorium → *Rubin 14.11.1947*.
- **Pædagogiske Selskab, Det 1867* = *Nogle Regler for Dansk Retsskrivning. Trykt som Manuskript for det pædagogiske Selskabs Medlemmer*. Orig. indklæbet i *PædSelskProt. 1863–1890*, s. 20–21. Resumeret (og citeret) i *Knudsen, K. 1869*, s. 87–88.
- Pædagogiske Selskab, Det* → *Adresse 9.3.1863*, → *Adresse 30.4.1867*, → *Adresse 4.12.1871*, → *Adresse 22.2.1885*, → *Adresse 15.10.1888*, → *Adresse 6.11.1891*, → *Adresse 2.11.1900*, → *Adresse 5.3.1910*, → *Adresse jan. 1922*, → *Brøchner-Larsen 1888*, → *Forchhammer 14.3.1916*, → *Kyrre 1920*, → *Larsen, Sofus 29.4.1913*, → *PædSelskArk.*, → *PædSelskProt.*, → *PædSelskÅrsb.*, → *Schneekloth 30.10.1891*, → *Skautrup mfl. 18.3.1948*, → *Sørensen 19.10.1900*, → *Tuxen 12.10.1895*.

PædSelskArk. = Det pædagogiske Selskabs arkiv i LASj. (se afsnit 6.3).

PædSelskProt. = [*Det pædagogiske Selskabs forhandlingsprotokol 1842-1863, 1863-1890 og 1890-1920*]. Orig. (3 bd.) i LASj.: PædSelskArk.

PædSelskÅrsb. = *Det pædagogiske Selskabs Aarsberetning 1892-1893 – 1934-1935 (1892-1893 – 1902-1903 som tillæg til VorUng.)*.

På godt dansk 2004 = Jørgensen, Henrik; Stray Jørgensen, Peter (red.): *På godt dansk. Festskrift til Henrik Galberg Jacobsen i anledning af hans 60 års fødselsdag den 4. februar 2004*. Århus.

R

RA = Rigsarkivet (se afsnit 6.3).

*Radikale Venstre, Det aug. 2002: *Politik for det danske sprog*. www.drv.dk.

*Radikale Venstre, Det 21.3.2003: *Radikal politik for det danske sprog*. www.drv.dk.

*Radikale Venstre, Det 23.4.2003: *Bevar begge kommaer – eller afskaf det gamle*. Pressemeddelelse fra Det Radikale Venstre. – Med udt. af Naser Khader.

Radikale Venstre, Det → Gerner Nielsen, → Khader.

Rahbek, K.L. sept. 1805: ”I Anledning af Hr. Pastor Bøghs Forslag til en Lovcommission for det danske Sprogs Retskrivning .. og Hr. Candidat Joh. Færs Schreibers Betænkninger derover ..”. *Minerva*, s. 310-323.

Rambusch, Sigurd 1988: *Jakob Scavenius. En moderne politiker i det gamle Højre*. Århus. (Skrifter udgivet af Jyske Selskab for Historie, nr. 45).

*Rapport 22.8.1985 = *Rapport [af 3.9.1985, udarbejdet af Dansk Sprognævn] om møde 22.8.1985 mellem kulturministeren, undervisningsministeren og Dansk Sprognævns arbejdsudvalg om den nye udgave af Retskrivningsordbogen*. Kopi i DSN (sag A 1).

*Rapport 27.1.1988 = [*Rapport fra Erik Hansen om møde 27.1.1988 i Kulturministeriet mellem kulturministeren og repræsentanter fra Dansk Sprognævn*]. DSNRefAU 1988, s. 5-6 (møde 5.2.1988).

Rapport 28.6.1995 = [*Rapport fra Henrik Galberg Jacobsen om møde 28.6.1995 mellem repræsentanter for Dansk Sprognævn og Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg*]. DSNRefAU 1995, s. 30-31. En tilsvarende rapport fra Nomenklaturudvalgets formand, Alexander Senning, til udvalgets medlemmer foreligger i Sennings brev af 30.6.1995 (kopi i DSN (sag 1995/151)).

Rask, H.K. → *RaskSA*.

Rask, Kirsten 2002: *Rasmus Rask. Store tanker i et lille land*.

Rask, Kirsten maj 2004: ”Retstavningskrige: hjerteblood og galde”. *Mål&M.*, 27. årg., nr. 1, s. 17-22.

Rask, Kirsten → *Hansen, Erik & Rask 1998*.

Rask, R.K. [1805/1806-?] = Rask, Rasmus: *De fynske Bønders Sprog*. Bearbejdet og udgivet af Poul Andersen, 1938. (Udvalg for Folkemaals Publikationer, serie A, nr. 2).

Rask, R.K. 1806a = ”Man bör skriva vort Sprog med lat: Bogstaver”. KB: Additamenta 627 g 4°. Ref. og cit. i Bjerrum, Marie 1959, s. 178-179.

- Rask, R.K. 1806b = [Om anvendelsen af j og v]. NKS 203 d. 8° I, s. 136-137. Ref. og cit. i Bjerrum, Marie 1959, s. 177-178.
- Rask, R.K. 1808-1810 = [Om retskrivning]. KB: Additamenta 627 a 4°. Ref. og cit. i Bjerrum, Marie 1959, s. 179-188.
- Rask, Rasmus Kristian 1811: *Vejledning til det Islandske eller gamle Nordiske Sprog*. (= RaskUA 12).
- Rask, R.K. 1817: *Angelsaksisk Sproglære tilligemed en kort Læsebog*. Stockholm.
- Rask, R.K. 1818: *Undersøgelse om det gamle Nordiske eller Islandske Sprogs Oprindelse. Et af det Kongelige Danske Videnskabs-Selskab kronet Prisskrift*. Optr. i RaskUA, bd. 1, s. 5-238. (= RaskUA 24).
- Rask, R.K. 1820: "Den danske Grammatiks Endelser og Former af det islandske Sprog forklarede". *Det Skandinaviske Litteraturselskabs Skrifter*, bd. 17, s. 75-150. Optr. i RaskSA, s. 187-246, og i RaskUA, bd. 2, s. 47-101 (= RaskUA 40).
- Rask, R. 1824: *Spansk Sproglære [udarbejdet] efter en ny Plan*. (= RaskUA 49). Afsnittet s. 17-19 om Rasks retskrivning optr. i *Kriger 1831*, s. 6-8.
- *Rask, R. 1826: *Forsøg til en videnskabelig dansk Retskrivningslære med Hensyn til Stamsproget og Nabosproget* (= RaskUA 93). Først udsendt som *Tidsskrift for Nordisk Oldkyndighed*, bd. 1, 1826 (= RaskUA 92; udsendt i 4 hæfter juli 1825 – sept. 1826, se nærmere i Bjerrum, Marie 1959, s. 200). Afsnittet s. 169-174 optr. i *Kriger 1831*, s. 89-92. Forarbejder i KB: Additamenta 627 a 4° (ca. 1808) og Additamenta 627 e 4° (1820'erne). Rasks annotationseksemplar i NKS 149 d 4°. Senere tilføjelser til manuskript i Additamenta 627 e 4° og i Abrahams'ske Manuskriptsamling, nr. 9. – Se også Petersen, N.M. 1837.
- [Rask, R.K.] 4.10.1826: [Brev (koncept?) til J.L. Heiberg med opfordring til at anmelde Rask 1826]. RaskBr., bd. 2, s. 186-192.
- Rask, R. 1837 = R. Rasks Danske Sproglære fra engelsk oversat af H.K. Rask. Bekostet af Selskabet for en forbedret Retskrivnings Udbredelse. (= RaskUA 211 (= 210); opr. udgave 1830 (= RaskUA 176)).
- RaskBr. = Breve til og fra Rasmus Rask. Bd. 1-2, 1941, ved Louis Hjelmslev. Bd. 3 (Brevkommentar og håndskriftkatalog), 1968, ved Marie Bjerrum.
- RaskSA, Samlede Afhandlinger = Rask, H.K. (udg.): *Samlede tildels forhen utrykte Afhandlinger af R.K. Rask*. Bd. 1-3, 1834-1838.
- RaskUA, Udvalgte Afhandlinger = Rask, Rasmus: *Ausgewählte Abhandlungen*. Bd. 1-3. Udg. af Louis Hjelmslev, 1932-1935.
- Rasmussen, P.C.A. 1873: *Kortfattet Retskrivningslære til Skolebrug i Henhold til Ministeriets Rundskrivelse af 21. Febr. 1872*.
- Rasmussen, P.C.J. 1843: *Retskrivningslære for Borger- og Almueskoler*. 3. opl. Horsens.
- Rasmussen, Vilhelm 11.4.1916a: [Om de ministerielle prøver i skriftlig dansk (1)]. Folketetinget. Trykt i *RigsdTF* 1915-16, sp. 4488-4498 og 4498-4499 (afbrudt af bem. fra formanden). Delvis optr. i *Folkesk.*, 1916, s. 356-358 (12.6.1916). (= Sprø. 87).

- Rasmussen, Vilhelm 11.4.1916b: [*Om de ministerielle prøver i skriftlig dansk (3)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1915–16, sp. 4505–4506. (Jf. *Sprø.* 87).
- Rasmussen, Vilhelm 15.10.1929: [*Om evt. nedsættelse af en kommission til reformering af retskrivningen (1)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1929–30, sp. 359–360].
- Rasmussen, Vilhelm 23.10.1930: [*Om evt. nedsættelse af en kommission til reformering af retskrivningen (3)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1930–31, sp. 663–666].
- Rasmussen, Vilhelm 27.10.1933: [*Om en evt. retskrivningsreform (1)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1933–34, sp. 622].
- Rasmussen, Vilhelm 16.10.1936: [*Om retskrivningsspørgsmålet (1)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1936–37, sp. 184–189.
- Rasmussen, Vilhelm 22.10.1936: [*Om retskrivningsspørgsmålet (3)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1936–37, sp. 385.
- Rathje, Marianne → *Dansk Sprognævn 2003*, → *Nørby Jensen & Rathje dec. 2003*, → *Vi skriver dig til 2006*.
- Rathje, Marianne; Ravnholt, Ole juni 2002: ”R. tjat å sms 1 trusl mod skriftsprågd?”. *NFS 2002/2*, s. 1–8.
- Ravn, Hans Mikkelsen 1644 = [Johannes Corvinus]: *Brevia et facilia præcepta componendi, pro Incipientibus Sclaglosianis*. Sorø. Udg. (ved Erik Dal) i *Danica. Studier i dansk sprog. Til Aage Hansen 3.9.1964*. Århus. S. 45–61. Delvis optr. i *DM*, bd. 1, s. 133–137.
- Ravnholt, Ole 2004: ”Sprogpolitik, sprogrigtighed og fremtidens danskfag”. *SIN*, s. 59–71.
- Ravnholt, Ole 2007: ”Let’s face it: Engelsk er kommet for at blive. Nogle hints og fifs om pluralis-s’er – og lidt om andre ”fremmede” bøjningsformer”. Heidemann Andersen, Margrethe mfl. (red.): *Ved lejlighed. Festskrift til Niels Davidsen-Nielsen i anledning af 70-års-dagen*. (DSNSkr. 39). S. 191–201.
- Ravnholt, Ole → *Davidsen-Nielsen, Galberg Jacobsen & Ravnholt 23.10.2000*, → *NFS 2001/2 april*, → *Rathje & Ravnholt juni 2002*.
- Recke, Ernst v.d. 22.7.1885: [*Brev til Kultusministeriet med tak for opfordringen i Brev 20.7.1885 til at indtræde i Scavenius’ retskrivningskommission*]. Orig. i RA: RKomm1885.
- *Recke, Ernst v.d. 19.5.1886: [*Brev til kultusminister Scavenius om de store og små bogstaver, i anl. af udkastet udsendt 27.4.1885 (Medd. 24.7.1888 [C1-2])*]. Orig. (37 kvartsider) i RA: RKomm1885 (erstatter kommentar til dette punkt i *Recke 31.5.1886a*), også i trykt form smst. (som bilag til 1. og 2. trykte udkast ([F] og [G]) til *Medd. 24.7.1888*). Udsendt i let bearbejdet form som *Recke 1888*.
- *Recke, Ernst v.d. [31.5.1886a]: [*Kommentarer til Kultusministeriets udkast udsendt 27.4.1886 (Medd. 24.7.1888 [C1-2])*]. Håndskrevne margenkommentarer i renskrift (*Medd. 24.7.1888 [C2]*, 40 s.) af ministeriets udkast til retskrivningsregler i RA: RKomm1885. Se også *Recke 19.5.1886* og *sa. 31.5.1886b*.
- *Recke, Ernst v.d. 31.5.1886b: *Til Ministeriets Retkskrivningsregler. Bilag. Sammensatte Ord*. Orig. (16 foliosider) i RA: RKomm1885 (Bilag til *Recke 31.5.1886a*).

Recke, Ernst von der 1888: *Store og smaa Bogstaver. Et Indlæg i Retskrivningsspørgsmaalet.*

Let bearbejdet version af Recke 19.5.1886.

*Recke, Ernst v.d. 19.8.1891: [*Brev til kultusminister Goos med forslag om at nedsætte en retskrivningskommission med konservativt flertal med henblik på en ændring af Bek. 7.6.1889*].

Orig. i RA: RKomm1885.

Recke, Ernst v.d. → *LitRetskr. 1889.*, → *Medd. 24.7.1888.*

Redegørelsesdebat 23.1.2004 → *Folketingsdebat 23.1.2004.*

ref. = referat(er), refereret.

*Referat 4.3.1948 = [*Referat, udarbejdet i Undervisningsministeriet, af møde 4.3.1948 med De danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.

*Reglement 10.10.1806 = *Provisorisk Reglement for Almue-Skolevæsenet paa Landet i Siæl-land, Fyen, Lolland og Falster*. Trykt i *Kvartudg.*, s. 94-128 (inkl. bilag s. 113 ff. (instruktioner for lærerne og regler for sognenes skolekommissioner mv.)). Delvis optr. i *Hjorth, Poul L. & Larsen 1973*, s. 47-48.

*Reglement 10.2.1818 = *Reglement for samtlige Skolelærer-Seminarier i Danmark*. Trykt i *Kvartudg.*, s. 9-31. Delvis optr. i *Hjorth, Poul L. & Larsen 1973*, s. 59-61. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.10.1.

Rehling, Erik 1932: *Det danske Sprog. Fremstilling for Lærere og Seminarier.*

Reitzel, C.A. → *Grundtvig, Svend & Reitzel 31.5.1880.*

*Resolution 11.7.1800 = [*Kongelig resolution af 11.7.1800 om retskrivningen ved modersmålsundervisningen i de lærde skoler*]. Trykt i *CollTid.*, s. 523, og (som del af *Promemoria 19.7.1800* og med den fejlagtige datering 17.7.) i *FogtmR.*, s. 671-672. Optr. i *Nyerup 1805*, s. 61, og i *Schneekloth 1893*, s. 114. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.3.1.

*Resolution 7.8.1907 = [*Resolution om afskaffelse af de store begyndelsesbogstaver i appellativer, vedtaget på Danmarks Lærerforenings 6. skolemøde 6.-8.8.1907*]. Trykt i *Beretning om Danmarks Lærerforenings 6te almindelige Skolemøde i København den 6.-8. August 1907*. Odense. 1907. S. 101.

*Resolution 4.8.1921 = [*Resolution om afskaffelse af de store begyndelsesbogstaver i appellativer, vedtaget på Danmarks Lærerforenings 8. skolemøde 3.-5.8.1921*]. Trykt i *Folkesk.*, 1921, s. 383 (11.8.1921). (= *Sprø. 173*). Også trykt i *Beretning om Danmarks Lærerforenings 8. almindelige Skolemøde i København d. 3.-5. August 1921*. Århus. 1923. S. 257.

*Resolution 19.-20.2.1954 = *Resolusjon nr. 4 [og] Resolusjon nr. 5 [vedtaget på det nordiske sprogsmøde i Oslo 19.-20.2.1954]*. Trykt i *Nordiske sprogsmøtet i Oslo 1954*, s. 57 og 58. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.41.2.

*Resolution 10.9.1987 = [*Kongelig resolution om udnævnelse af ministre i regeringen Poul Schlüter 2 mv.*]. Trykt i *Statstid. 11.9.1987*, s. 1-2.

Retskrivningsbekendtgørelsen (1892) → *Bek.-Retskr. 27.2.1892.*

Retskrivningsloven → *Lov-Retskr. 14.5.1997.*

Retskrivningsordbog (Dansk Sprognævn) → RO1.

Retskrivningsordbogen (Dansk Sprognævn) → RO2.

Retskrivningsregler af [27.2.1892] (Pio) 1892 → Bek.-Retskr. 27.2.1892.

Retskrivningsregler af [27.2.1892 mv.] (Pio) 1901 ff. → Bek.-Retskr. 27.2.1892.

*Retskrivningsudvalget 12.3.1921: [*Indstilling til Undervisningsministeriet om at pålægge udvalget at indføre små begyndelsesbogstaver i appellativer i næste udgave af den ministerielle retskrivningsordbog*]. Orig. (underskrevet af Henrik Bertelsen, der bevidner de øvrige underskrifters rigtighed) i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222. Afskrift (uden N.A. Larsens mindretalsindstilling) i DSN: RUdvSkautrup, s. 3–4.

*Retskrivningsudvalget 21.9.1921: [*Brev til Undervisningsministeriet om økonomi, forlags- og forfatterforhold i forbindelse med udgivelsen af den ministerielle retskrivningsordbog*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².

*Retskrivningsudvalget 14.11.1921 = [*Brev fra Henrik Bertelsen til Undervisningsministeriet om autorisationen af den ministerielle retskrivningsordbog, med anmodning om snarligt svar på Retskrivningsudvalget 12.3.1921*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.

Retskrivningsudvalget; Gyldendal 16.12.1921: [*Kontrakt om fremstilling og udgivelse af DRO*]. Underskrevet genpart i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².

Retskrivningsudvalget 22.12.1932: [*Brev til Undervisningsministeriet med henstilling om at indtægterne fra DRO deponeres i en særlig fond der bl.a. bruges til fremstilling af nye udgaver*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².

*Retskrivningsudvalget 13.2.1933: [*Brev til Undervisningsministeriet med svar på Brev 18.1.1933*]. Orig. og afskrift (som bilag til *Brev 28.6.1933a*) samt tryk (som bilag til *Rigsdagens Bureau 18.9.1933*) i FB: RigsdRetskr. 1913–1959. Kopi i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.33.4.

*Retskrivningsudvalget 31.10.1933: [*Indstilling til Undervisningsministeriet om indførelse af små bogstaver i appellativer*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³ (bilag 1 til Notat 14.5.1936 ff.). Afskrift (med ændringer) i *Retskrivningsudvalget 15.5.1934*.

*Retskrivningsudvalget 6.2.1934: [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse om Ipsen, E.J. 21.9.1933*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.

*Retskrivningsudvalget 15.5.1934 = [*Retskrivningsudvalget 31.10.1933 med ændringer vedtaget 15.5.1934*]. Afskrift i DSN: RUdvSkautrup, s. 7.

Retskrivningsudvalget 16.8.1934: [*Brev til Undervisningsministeriet om bl.a. overførsel af bevillinger til trykning af DRO til finansåret 1935/36*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².

*Retskrivningsudvalget 21.12.1935: [*Indstilling til Undervisningsministeriet om at skolerne stilles frit mht. indøvelsen af store bogstaver i appellativer, og om ændring af kunne(t), skulle(t) og ville(t) til kunde(t), skulde(t) og vilde(t)*]. Underskrevet kopi i RA: UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222, og i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².

*Retskrivningsudvalget 24.9.1937: [*Indstilling til Undervisningsministeriet om brug af store og små bogstaver, stavning af fremmedord, kunne/kunde osv. og om øvrige ændringer i en*

- ny udgave af DRO*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³. Afskrift (med den fejlagtige dato 21.12.1935) i DSN: RUdvSkautrup, s. 8-9.
- Retskrivningsudvalget 18.12.1938: [*Brev til Undervisningsministeriet om udgivelsen af DRO 1938 (omtalt som "4. Udgave.") og om honoreringen af en "5. omarbejdet Udgave"*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- *Retskrivningsudvalget 30.1.1940: [*Brev til Undervisningsministeriet med indstilling om at næste oplag af DRO (dvs. DRO 1940) udsendes som uændret optryk*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- Retskrivningsudvalget 20.12.1941: [*Brev til Undervisningsministeriet om Retskrivningsudvalgets formand og sammensætning efter Marius Kristensens død*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- *Retskrivningsudvalget 26.2.1943: [*Brev til Undervisningsministeriet med indstillinger om posten som formand i Retskrivningsudvalget*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- *Retskrivningsudvalget 10.3.1943: [*Brev til Undervisningsministeriet om autorisation af ordliste fra Dansk Forening til Nordisk Sprogøgt*]. Kopi (duplikeret) i DSN: RUdv-Skautrup, s. 22-23.
- *Retskrivningsudvalget 20.9.1943: [*Brev til Undervisningsministeriet om forberedelsen af ny udg. af DRO til afløsning af DRO 1940, med liste over evt. tilføjelser og andre ændringer*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- *Retskrivningsudvalget 14.10.1943: [*Brev til Undervisningsministeriet med svar på Brev 6.10.1943*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- *Retskrivningsudvalget 29.4.1944: [*Brev til Undervisningsministeriet om stavemåden Cykel/Cykle i anl. af Brev 25.3.1944*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- *Retskrivningsudvalget 1.5.1944 = [*Udtalelse til Undervisningsministeriet om Dansk Forening til Nordisk Sprogøgts ordlister i NordSprø. 1942a og 1943a og om foreningens ansøgning om økonomisk tilskud*]. Kopi i DSN: RudvGlahder.
- Retskrivningsudvalget 26.5.1944: [*Brev til Undervisningsministeriet med indstilling om at Glahder beskikkes som medlem af udvalget*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- *Retskrivningsudvalget 29.12.1944: [*Brev til Undervisningsministeriet med indstilling om et nyt uændret optryk af DRO (dvs. DRO 1945)*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- *Retskrivningsudvalget 12.3.1946 = [*Brev til medlemmerne med forslag fra Brøndum-Nielsen om iværksættelse af en undersøgelse af de store bogstavers betydning for læseligheden*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 41. – Indeholder desuden afskrift af Foreningen af Skolepsykologer i Danmark 28.2.1946.
- *Retskrivningsudvalget 23.11.1946 = [*Tillæg til retskrivningsudvalgets prot. [vedr. et fortroligt underudvalgsmøde 23.11.1946 om Kaalund-Jørgensens medlemskab i udvalget]*]. Manuskript og kopi i DSN: RUdvGlahder. – Til mødet var alle medlemmer undtagen Kaalund-Jørgensen indkaldt.

- Retskrivningsudvalget → *Bertelsen* 1.6.1922, → *DRO*, → *Glahder* 22.6.1934, → *sa.* 26.1.1943b, → *sa.* 7.1.1946, → *Kaalund-Jørgensen* nov. 1935, → *Kristensen, Marius* 7.9.1937, → *Notat* 14.5.1936 ff., → *Paludan-Müller, Kai* 22.9.1960, → *RO-Udvalget-1948*, → *RO-Udvalget-1953*, → *RUdvProt.*
- Retskrivningsvejledning* → *Bertelsen* 1918, → *sa.* 1919, → *DRO*, → *FolktRetskr.* okt. 1956 ff., → *Glahder & Kaalund-Jørgensen* nov. 1935, → *Rigsdagens Bureau* 8.7.1948, → *sa.* 24.9.1948, → *RigsdRetskr.* okt. 1948, → *RigsdRetskr.* 11.12.1871, → *RO1*, → *SRO* 1891.
- Retstavning her og nu* 1987. Redaktionssekretær: Anne Hartmann, med ”Stave- og skrive-regler” ved Henning Bak. Udg. af Degne-Distrib. Farum. – Kopiversion af *RO2* 1986, dog med selvstændige (forkortede) retskrivningsregler.
- Ribe Katedralskole → *Protokol* 1.12.1891.
- Riber Petersen, Pia 10.2.1977: *Typerne væg-til-væg-tæppe og slå-om-nederdel*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Riber Petersen, Pia sept. 1985: ”Egernerne”. *NFS* 1985/3, s. 12-13.
- Riber Petersen, Pia sept. 1986: ”Om ordudvalget i den nye Retskrivningsordbog”. *NFS* 1986/3, s. 20-22.
- Riber Petersen, Pia → Jarvad, Pia.
- Richert, M.B. → *GrundtvigRetskr.*
- *Rigsarkivaren 28.10.1948 = [*Brev fra rigsarkivar Axel Linvald til Undervisningsministeriet med udtalelse i anl. af Lindberg Nielsen* 25.9.1948]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- Rigsdagen → *Rigsdagens Bureau* 26.5.1933 (og *Rigsdagens Bureau* i øvrigt), → *Rigsdagens Præsider* 30.6.1948, → *RigsdRetskr.*
- *Rigsdagens Bureau 3.7.1913 = [*Brev til Kultusministeriet med svar på Brev* 18.6.1913 *om retskrivningen i Rigsdagens publikationer*]. Orig. i RA: MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940. Koncept i FB: *RigsdRetskr.* 1913-1959.
- Rigsdagens Bureau [1932?] = *Ufuldført Fortegnelse over Alternativer i Retskrivningsordbogen [Aa-K]*. 8 håndskrevne foliosider i FB: *RigsdRetskr.* 1913-1959. – Medsendt som bilag til Retskrivningsudvalget med *Brev* 18.1.1933.
- *Rigsdagens Bureau 26.5.1933 = [*Brev til Undervisningsministeriet med oplysning om at Rigsdagen kan tilslutte sig Retskrivningsudvalget* 13.2.1933]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162. Kopi i FB: *RigsdRetskr.* 1913-1959.
- *Rigsdagens Bureau 18.9.1933 = *Meddelelse fra Rigsdagens Bureau ang. Indførelse af fælles Retskrivning indenfor Rigsdagen og Ministerierne*. – Bilagt bl.a. aftryk af *Retskrivningsudvalget* 13.2.1933. Kopi i FB: *RigsdRetskr.* 1913-1959.
- *Rigsdagens Bureau 8.7.1948: [*Brev til Statsministeriet med anmodning om at en vedlagt retskrivningsvejledning med ordliste (jf. RigsdRetskr. okt. 1948) må blive formidlet omdelt til de forskellige ministerier*]. Kopi i *RigsdRetskr.* 1913-1959.
- *Rigsdagens Bureau 24.9.1948: [*Brev til Undervisningsministeriet med anmodning om at Rigsdagens retskrivningsvejledning med ordliste (jf. RigsdRetskr. okt. 1948) snarest belejligt*

- omdeles til samtlige ministerielle kontorer]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II, kopi i RigsdRetskr. 1913-1959.
- *Rigsdagens Præsider 30.6.1948 = "8. Vedr. Rigsdagens Retsskrivning". Ekstraktafskrift af Præsidiernes Mødeprotokol for Onsdag den 30. Juni 1948 Kl. 10. Kopi i RigsdRetskr. 1913-1959.
- Rigsdagstidende → RigsdT. (jf. RigsdTF).
- *RigsdRetskr. 31.12.1870 = Regler for Retsskrivningen i Rigsdagstidenden med Tillæg samt i Udfærdigelser fra Rigsdagen fra 1ste Januar 1871. (C. Liebe og Christopher Krabbe). Særtryk (1 s.) i FB: RigsdRetskr. 1871-1872 (forarbejder sammesteds) og i DSN.
- RigsdRetskr. 1871-1872 = Papirer i FB vedrørende retsskrivningen i RigsdT.: sagen Rigsdagens 24. samling, 1871/72, Bureausager, Retsskrivningen i Rigsdagstidende.
- *RigsdRetskr. 11.12.1871 = [Retsskrivningsregler, inkl. ordliste med "Angivelse af forskellige fremmede Ords Skrivemaade" for Rigsdagens funktionærer]. (Dessau & F.Sch. v. Deurs). Selvstændigt tryk (6 s.) i KB: GrundtvigRetskr. Forarbejder til ordlisten i FB: RigsdRetskr. 1871-1872. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.18.
- RigsdRetskr. 1913-1959 = Papirer i FB vedrørende retsskrivningen i RigsdT.: sagen Bureauet, 64.B.3, 1913-1959.
- *RigsdRetskr. okt. 1924 = Ortografi i "Rigsdagstidenden". Folioark med ordliste og enkelte retsskrivningsregler. Orig. i FB: RigsdRetskr. 1913-1959.
- *RigsdRetskr. 14.9.1931 = Ortografi i "Rigsdagstidenden". Folioark med ordliste og enkelte retsskrivningsregler. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162 (med datering) og FB: RigsdRetskr. 1913-1959 (uden datering). – Medsendt som bilag til Retsskrivningsudvalget med Brev 18.1.1933, kommenteret i Retsskrivningsudvalget 13.2.1933.
- *RigsdRetskr. okt. 1933 = Ordudvalg m.m. [gældende for Regering og Rigsdag]. Folioark med ordliste og enkelte retsskrivningsregler. Orig. i DSN: SkautrupR.
- *RigsdRetskr. okt. 1948 = Retsskrivningsvejledning. Folioark med Ordudvalg m. m. på den ene side, Retsskrivningsvejledning på den anden. Orig. med håndskrevne kommentarer af Hartvig Frisch i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. Let afvigende korrektur/rentryk i RigsdRetskr. 1913-1959 .
- RigsdRetskr. → FolktRetskr.
- RigsdT. = Rigsdagstidende, → RigsdRetskr. 31.12.1870, → sa. 1871-1872, → sa. 1913-1959, → sa. okt. 1924, → sa. 14.9.1931, → RigsdTF
- RigsdTF = Rigsdagstidende. Forhandlinger paa Folkethinget/i Folketinget (1850-1952/53). → RigsdT.
- Riis, Povl → Engelbrecht & Riis 9.6.1997, → sa. dec. 1997.
- Riis, Povl; Hvidberg, Eigill juni 1988: "Statslig ortografi – et hus splidagtigt med sig selv". NFS 1988/2, s. 8-10.
- Rimestad, C.V. 8.11.1871a: [Om retsskrivningen i folkeskoler mv. (6)]. Folketinget. Trykt i RigsdTF 1871-72, sp. 1306-1309.
- Rimestad, C.V. 8.11.1871b: [Om retsskrivningen i folkeskoler mv. (9)]. Folketinget. Trykt i RigsdTF 1871-72, sp. 1314-1317.

- Rimestad, C.V. 8.11.1871c: [*Om retskrivningen i folkeskoler mv. (13)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1871-72, sp. 1322-1323.
- *Ringe Pastorat 11.4.1942 = [*Brev til Kirkeministeriet med spørgsmål om brugen af å/aa i kirkebogen*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Rischel, Jørgen 1987: *Sproggranskeren Rasmus Kristian Rask. Forskerbedrifter og bristede forhåbninger*. Odense.
- RKomm1885 = Papirer vedr. arbejdet i Scavenius' retskrivningskommission 1885 ff. i RA: Kultusministeriet, 2. kt., journalsag nr. MM 190 / 1885 [pk. 1116].
- RKomm1891 = Papirer vedr. arbejdet i Goos' retskrivningskommission 1891-1892 i RA: Kultusministeriet, 2. kt., Anneksarkiver. 1891 Kommissionen af 6.10.1891 til overvejelse af de ved ministeriet for kirke- og undervisningsvæsenets bek. af 7.6.1889 påbudte regler for retskrivningen (199/150).
- RL-Udvalget = Retskrivningslisteudvalget, (Tremandsudvalget), underudvalg under Dansk Sprognævns arbejdsudvalg nedsat 1980 til at udarbejde manuskript til den alfabetiske del af RO2 1986.
- RL-Udvalget 21.10.1981 = [Hamburger, Arne]: *Oversigt over retskrivningsspørgsmål som underudvalget ønsker at forelægge for hele arbejdsudvalget*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RL-Udvalget aug. 1982 = (A. Hamburger): *Retskrivningsspørgsmål som underudvalget ønsker at forelægge for hele arbejdsudvalget (fortsætter papir af 21.10.1981)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RL-Udvalget juli 1983 = (A. Hamburger): *Retskrivningsspørgsmål som underudvalget ønsker at forelægge for hele arbejdsudvalget (fortsætter papir fra august 1982)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RL-Udvalget marts 1984 = (A. Hamburger): *Retskrivningsspørgsmål som underudvalget om ordbogens alfabetiske del ønsker at forelægge for hele arbejdsudvalget (fortsætter oplæg fra juli 1983)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RL-Udvalget aug. 1984 = (A. Hamburger): *Spørgsmål som underudvalget om ordbogens alfabetiske del ønsker at forelægge for hele arbejdsudvalget (fortsætter oplæg fra marts 1984)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RL-Udvalget marts 1985 = (A. Hamburger): *Spørgsmål som underudvalget om ordbogens alfabetiske del ønsker at forelægge for hele arbejdsudvalget (fortsætter oplæg fra august 1984)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RL-Udvalget 25.4.1985 = (A. Hamburger): *Tillæg til punkt 10 [i RL-Udvalget marts 1985:] Ord på -ium*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- R-n. 1895: *Kortfattet Dansk Retskrivnings- og Sproglære til Skolebrug*. Nyborg.
- RO-Udvalget .. → nedenfor efter Roskilde Katedralskole.
- *RO1, RO1 1955 ff. = *Retskrivningsordbog*. Udg. af Dansk Sprognævn. Med "Retskrivningsvejledning" ved Erik Oxenvad og "Retskrivningsordbog" ved Jørgen Glahder. 1. opl. 1955 = RO1 1955; 2. opl. 1956 (med rettelser) = RO1 1956; 3. opl. 1957 (med rettelser) = RO1 1957; derefter uændrede fotografiske optryk til 19. opl. 1985.

RO1 1955 → RO-Udvalget-1953.

*RO2, RO2 1986 ff. = Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen*. 1. udg. 1986 = RO2 1986 (2.-3. opl. 1986; 4. opl. 1987 (med rettelser) = RO2 1987; 5. opl. 1988 (med rettelser) = RO2 1988 (også udsendt som særlig tilrettelagt *Svagsynsudgave* 1989); derefter uændrede optryk til 11. opl. 1995); 2. udg. 1996 = RO2 1996 (2. opl. 1996 (med rettelser) = RO2 1996²; 3. opl. 1999 [på titelbladet: 1996] = RO2 1999; 4. opl. 2000 [på titelbladet: 1996] = RO 2000); 3. udg. 2001 = RO2 2001 (2. opl. 2002 = RO2 2002; 3. opl. 2004 (med tilføjelser) = RO2 2004; 4. opl. 2005 (med justerede kommaregler) = RO2 2005). Også udsendt i elektronisk version.

RO2-Udvalget; Schack, Jørgen; Ågerup, Anita 24.5.2000 = AA/JS: *Retskrivningsordbogen 2001. Dobbeltformsstrygninger: Konsonanter i bøjningsformer: -d(d)-*. Kopi i DSN (sag A 1 H a). – Oplæg til DSN-AU.

RO2-Udvalget; Schack, Jørgen; Ågerup, Anita 15.3.2001 = *Ændrede artikler i RO 2001* (udskrevet 6.3.2001) med *Kommentarer til listen over ændrede artikler i Retskrivningsordbogen, 3. udgave, 2001*. Kopi i DSN (sag A 1 H a). – Oplæg til DSN-AU (møde 15.3.2008).

RO2-Udvalget; Schack, Jørgen; Ågerup, Anita 27.4.2001a = *Nye artikler i RO 2001* (udskrevet 18.4.2001). Kopi i DSN (sag A 1 H a). – Oplæg til DSN-AU (møde 27.4.2001).

RO2-Udvalget; Schack, Jørgen; Ågerup, Anita 27.4.2001b = *Ændrede artikler i hele alfabetet [i RO2 2001]* (udskrevet 3.4.2001). Kopi i DSN (sag A 1 H a). – Oplæg til DSN-AU (møde 27.4.2001). Listen suppleret i brev af 30.4.2001 til medlemmerne af nævnets repræsentantskab (kopi ligeledes i sag A 1 H a).

Rode, Mikal → *Adresse 7.11.1952*.

Rolsted, H. 7.8.1907: "Brugen af store Bogstaver". Foredrag på 6. skolemøde. Trykt i *Beretning om Danmarks Lærerforenings 6te almindelige Skolemøde i København den 6.-8. August 1907*. Odense. 1907. S. 97-102. – Med ref. af den efterfølgende diskussion, herunder forsamlingens tilslutning til udtalelse om afskaffelse af de store bogstaver i appellativer (= *Resolution 7.8.1907*).

*Rosendahl, E. 6.12.1847: [*Brev (som rektor for Nykøbing Katedralskole) til Universitetsdirektionen i anl. af Lund, G. mfl. 25.11.1847*]. Orig. i RA: DK, Forskellige Institutioner, Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, Henlæggelsessager 1846-1848, nr. 2 N 2705.

Rosenkilde, G. 1852: *Retskrivningslære med Øvelser*.

Rosenkjær, Niels → *Diderichsen 1968*.

Rosenkrantz-Theil, Pernille → *Folketingsdebat 20.3.2003*.

Roskilde, Peder Jensen 1627 = Peder Jenssen Roeskild: *Prosodia Danicæ Linguae*. Trykt (efter afskrift fra 1640'erne) med oversættelse i *DM*, bd. 1, s. 13-131.

Roskilde Domkirke → *Christiansen, Frits 9.2.1949*.

Roskilde Katedralskole → *Povelsen juni 1868*.

RO-Udvalget-1948 = 1948-Retskrivningsordbogsudvalget, udvalg nedsat 1948 af Un-

dervisningsministeriet til at udarbejde ny udgave af den officielle retskrivningsordbog, ophæves 1953 og afløses af RO-Udvalget-1953.

- *RO-Udvalget-1948 27.10.1948 = [*Brev til Undervisningsministeriet med meddelelse om at udvalget har vedtaget at placere å sidst i alfabetet i den nye retskrivningsordbog, og med spørgsmål om hvorvidt bærere af efternavne med aa kan ændre til å*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
 - *RO-Udvalget-1948 3.11.1950 = [*Indstilling til Undervisningsministeriet om ændringer i den kommende retskrivningsordbog*]. Orig. (af hovedindstillingen, underskrevet af Højberg Christensen) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264². Kopi (dupliceret) i DSN: RUdvSkautrup, s. 166-170 (hovedindstilling) og 157-164 (bilag 1-3: udkast til (1) regler for store og små begyndelsesbogstaver, (2) regler for brug af å/aa og kunne, skulle, ville, (3) forord), og i KB: BrøndumNRetskr., kassel 1 (lægget "Bekendtgørelser, udvalgsskrivelser o. lign."). Forarbejder (udkast fra Glahder og Højberg Christensen fra maj 1950) i DSN: RUdvSkautrup, s. 138-156).
 - *RO-Udvalget-1948 6.3.1952 = [*Justeret indstilling om den nye retskrivningsordbog (jf. RO-Udvalget-1948 3.11.1950) under hensyntagen til Stednavneudvalget 22.2.1951 og Lærerorganisationerne 27.2.1951*]. Orig. (uden bilag) i DSN: RUdvSkautrup, s. 196-197. Med indstillingen følger bl.a. et rettet eksemplar af RO-Udvalget-1948 3.11.1950 (delvist koncept i DSN: RUdvSkautrup, s. 157-164).
 - *RO-Udvalget-1948 22.4.1952 = [*Brev til Undervisningsministeriet med svar på Brev 3.4.1952*]. kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 205.
 - *RO-Udvalget-1948 [15].9.1952 = [*Brev til Undervisningsministeriet med svar på Brev 22.8.1952*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 216-218.
 - *RO-Udvalget-1948 7.10.1952 = [*Brev til departementschef Paludan-Müller, Undervisningsministeriet, om uenigheden mellem Stednavneudvalget og RO-Udvalget-1948*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 222.
 - *RO-Udvalget-1948 29.11.1952 = [*Brev til Undervisningsministeriet med udtalelse om (dvs. afvisning af) Adresse 7.11.1952*]. kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 239.
 - *RO-Udvalget-1948 11.12.1952 = [*Referat (ved Jørgen Glahder) af møde 11.12.1952 i RO-Udvalget-1948 med deltagelse af alle udvalgets medlemmer: Brøndum-Nielsen, Glahder, Højberg Christensen, Rubow, Skautrup*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 245.
 - *RO-Udvalget-1948 28.1.1953 = [*Brev til Undervisningsministeriet med kommentarer til Brøndum-Nielsen & Rubow 16.12.1952 og anmodning om snarlig afgørelse mht. til RO-Udvalget-1948's indstillinger af 3.11.1950 og 6.3.52*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 253 og 254.
 - *RO-Udvalget-1948 9.3.1953 = [*Brev til Undervisningsministeriet i anl. af at udvalgsarbejdet er afsluttet, om udvalgsmedlemmernes andel i arbejdet og om honoreringen for det*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- RO-Udvalget-1948 → Brøndum-Nielsen & Rubow 16.12.1952, → Glahder 31.1.1951, → Højberg Christensen 22.5.1950, → sa. 1.12.1952, → sa. 3.11.1953.
- RO-Udvalget-1953 = 1953-Retskrivningsordbogsudvalget (se RO-Udvalget-1948).

- RO-Udvalget-1953 21.10.1953 = [Oversigt over den danske ortografis historie til brug for Udenrigsministeriets besvarelse af spørgsmål fra et engelsk underhusmedlem]. Orig. (1,5 A4-s.) i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- *RO-Udvalget-1953 21.12.1953-1.1.1954 = [Udkast mv. til brev til Undervisningsministeriet med forespørgsel om skrivemåden af stednavne med å/aa i den nye retskrivningsordbog]. Kopier i DSN: RUdvSkautrup, s. 293 (Glahder 21.12.1953), s. 298 (Højberg Christensen 22.12.1953), s. 299-303 (Skautrup 25./26.12.1953), s. 305 (Hald 1.1.1954), s. 308 (Glahder 20.1.1954 (dagsorden for møde 30.1.1954 i udvalget)). – Jf. også Glahder 20.2.1954.
- *RO-Udvalget-1953 4.6.1954 = [Brev til Undervisningsministeriet med forslag om oprettelse af et Dansk Sprognævn, med 5 bilag]. Kopi i DSN: DSNSkautrup(F) og (for så vidt angår bilag 2-5) i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴ (overvejende udat., indført i journalen med datoen 4.6.1954): Bilag 1 (Tidligere og nuværende sprognævn i Danmark), Bilag 2 (Stadgar för Nämnden för svensk språkvård), Bilag 3 (Vedtekter for Norsk språknemnd), Bilag 4 ([Forslag til] Vedtægter for Dansk Sprognævn, med håndskrevne rettelser (i RA-eksemplaret) dat. 10.12.1954), Bilag 4a (Særvotum 1, fra Kr. Hald), Bilag 4b (Særvotum 2, fra Jørgen Glahder), Bilag 5 (Budget for Dansk sprognævn).
- RO-Udvalget-1953 1.12.1954a = [Brev til Undervisningsministeriet om oplagsstørrelse og udgivelsesmåde for RO1 1955]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- *RO-Udvalget-1953 1.12.1954b = [Brev til Undervisningsministeriet med fremsendelse af Norsk språknemnd 13.11.1954 og Nämnden för svensk språkvård 15.11.1954]. Ref. i Journal feb. 1954 ff. (under nr. 2266).
- RO-Udvalget-1953 25.4.1955 = [Brev til Undervisningsministeriet med meddelelse om at manus til RO1 1955 er afleveret til trykkeri 15.4.1955]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II.
- RO-Udvalget-1953 → Glahder 20.2.1954, → Modereferat 10.1.1955, → Oxenvad 25.1.1954.
- RO2-Udvalget → ovenfor før Rode.
- Rovsing, K. 1846 = R.: ”Om dansk retskrivning”. Nordisk Literatur-Tidende, nr. 15 og 16. Udg som selvstændig publ. 1860.
- Rovsing, K. 1871: Retskrivnings-Spørgsmaalet i dets Betydning for Literaturen og Folket.
- Rovsing, K. 1881: Konservative Sprogbemærkninger til beleilig Overveielse for de Væklende.
- Rovsing, K. → Adresse 30.4.1867.
- Rovsing, Thorkild sept. 1922: Fredning af vort Skriftsprog. Pjece, 14 s. (= Sprø. 238).
- *Rubin, Edgar 14.11.1947: [Brev til Undervisningsministeriet om Psykologisk Laboratoriums undersøgelse af små og store bogstavers betydning for læsningen]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- Rubin, Edgar → Skautrup mfl. 18.3.1948.
- *Rubin, Edgar; Tranekjær Rasmussen, E. [23.11.1946]: [Brev til undervisningsminister Hartling med forslag (efter henvendelse fra Brøndum-Nielsen) til eksperimentel undersøgelse

- af de store og små bogstavers betydning for læsningen*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- Rubow, Paul V. 5.3.1948: ""Gør Sproget frit"". *BerlAft.*, kronik. Optr. i sa.: *Sproget og Stilen*, 1949, s. 5-11, og i sa.: *Kunsten at skrive og andre Essays*, 1964, s. 231-236. (= *Sprø.* 1208).
- Rubow, Paul V. 23.3.1949: "Kampen om Sproget". *BerlAft.*, kronik. (= *Sprø.* 1286).
- Rubow, Paul V. 28.8.1950: "Retskrivningen". *BerlAft.* Optr. i *DSVærn*, bd. 1, nr. 3, s. 1-3 (feb. 1956). (= *Sprø.* 1363, jf. *Sprø.* 1585).
- Rubow, Paul V. → *Adresse* 16.2.1953, → *Brandstrup mfl.* 17.3.1951, → *Brøndum-Nielsen, Læssøe Müller & Rubow* 13.2.1953, → *Brøndum-Nielsen & Rubow* 16.12.1952, → *sa. marts* 1957, → *Brøndum-Nielsen, Skautrup & Rubow* 17.6.1947, → *Brøndum-Nielsen mfl.* 15.3.1949, → *Glahder mfl.* 13.1.1948.
- RUdvGlahder = Papirer i DSN vedrørende Retskrivningsudvalget 1920-1948, hovedsagelig hidrørende fra Jørgen Glahders arkiv (se afsnit 6.3).
- *RUdvProt. = *Retskrivningsudvalget 1920-1948. Forhandlingsprotokol for Det staaende Retskrivningsudvalg i Henhold til Skrivelse fra Undervisningsministeriet, 31. Marts 1920 (Brev Nr. 4414)*. Håndskrevet protokol (125 s.) i DSN. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.34.12 ("rabaldermøde" 30.4.1943).
- RUdvSkautrup = Papirer i SkautrupR. (DSN) vedrørende Retskrivningsudvalget 1920-1954(55), dvs. inkl. retskrivningsordbogsudvalgene 1948-1955 (RO-Udvalget-1948 og RO-Udvalget-1953).
- Ruus, Hanne 4.2.2004: "Sprogfejl for viderekomne. Et indlæg i sprogdebatten fra 1700-tallet". *På godt dansk* 2004, s. 231-236.
- RV-Udvalget = Retskrivningsvejledningsudvalget, underudvalg under Dansk Sprog-nævns arbejdsudvalg nedsat 1983 til at arbejde med manuskriptet til Retskrivningsvejledningen (Retskrivningsreglerne) i RO2 1986.
- RV-Udvalget okt. 1983a: *Accenttegn* (RO 1955 § 4). 2. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget okt. 1983b: *Kolon*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 24.10.1983a: *Apostrof* (RO 1955 § 49). 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 24.10.1983b: *Navneord med fremmede flertalsendelser (ikke i RO 1955)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983a: *Anførelsestegn* (RO 1955 § 43). 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983b: *Bindestreg* (RO 1955 § 48). 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983c: *Bogstaver og tegn*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983d: *Bydemåde (Ikke i RO 1955)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

- RV-Udvalget 25.10.1983e: *Forkortelsestegn (RO 1955 § [50])*. 1. udkast. Punktum som forkortelsestegn. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983f: *Parentes (RO 1955 § 47)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983g: *Punktum (RO 1955 § 35)*. 3. udkast [jf. Hansen, Erik 23.2.1983]. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983h: *Replikgengivelse (ikke i RO 1955)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983i: *Semikolon (RO 1955 § 36)*. 2. udkast [= semikolonparagraffen i Hansen, Erik 23.2.1983]. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983j: *Skråstreg (ikke i RO 1955)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983k: *Spørgsmålstegn (RO 1955 § 44)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983l: *Tænkestreg (RO 1955 § 46)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983m: *Tillæg om stavning af egennavne (ikke i RO 1955)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983n: *Tillægsord på trykstærk selvyld (RO 1955 § 29)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- RV-Udvalget 25.10.1983o: *Udråbstegn (RO 1955 § 45)*. 1. udkast. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Rønning, F. → Bertelsen, Larsen & Rønning 28.6.1919.

S

- S. 13.11.1872: "Svend Grundtvigs retskrivningsordbog". Dagbl.
sa. = samme.
- Sacy, A.I. → Lang Nissen 1801.
- SalKonv. = *Salmonsens Konversationsleksikon* (1. udg. 1893–1911, 2. udg. 1915–1930).
- SalLeks-T. = *Salmonsens Leksikon-Tidsskrift*.
- *Salling Herreds Provsti 16.8.1949 = [Brev til Kirkeministeriet med udt. i anl. af Sønder Broby Pastorat 5.8.1949]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Salmonsens Leksikon-Tidsskrift* marts 1948 = Redaktionen: "Indførelsen af små førstebogstaver i fællesnavne i dansk". *SalLeks-T.*, sp. 786–788. (= Sprø. 1214).
- SAML = *SAML. Skrifter om Anvendt og Matematisk Lingvistik*. Udg. af Københavns Universitets Institut for Anvendt og Matematisk Lingvistik. 1974 ff.
- samvirkende Sogneraadsforeninger, De → Adresse dec. 1956.
- Sandersen, Vibeke nov. 1983: "Om den faktiske skrivefærdighed i Danmark i det 19. århundrede". Foredrag. Trykt i *De nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet [1]. Skolens og lese- og skriveferdighetens betydning for de nordiske skriftspråkernes udvikling på 1800-tallet. Rapport fra et symposium på Sundvollen 16.-19. november 1983*. Oslo 1984.

- (Nordisk språksekretariats rapporter 4). S. 107-129.
- Sandersen, Vibeke dec. 1993: "Om rigsdansk". *NFS* 1993/4, s. 1-7. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 151-160.
- Sandersen, Vibeke sept. 2000: "Om bogstavet ø". *NFS* 2000/3, s. 11-15.
- Sandersen, Vibeke 11.7.2001: "Løjtnant". *Ord til Arne Hamburger 2001*, s. 90-93.
- Sandersen, Vibeke sept. 2002: "Om bogstavet å". *NFS* 2002/3, s. 1-6.
- Sandersen, Vibeke 2003: "*Jeg skriver dig til for at lade dig vide*". *Skrivefærdighed og skriftsprog hos menige danske soldater i treårskrigen 1848-50*. Bd. 1-2. (Universitets-Jubilæets danske Samfunds skrifter 558).
- Sandersen, Vibeke dec. 2004: "Sådan skrev de". *NFS* 2004/4, s. 5-10.
- Sandersen, Vibeke; Schack, Jørgen 2007: *Dansk Sprognævn – godt og vel 50 år efter*. (DSNSkr. 40).
- Sandvad, Holger 1920: *Vor tegnsætning. Kommaregler*. Dansk Retskrivningsforenings smaaskrifter 1. Kolding. (= *Sprø*. 137).
- Sauter, Emil → *Adresse 15.10.1891*, → *Betænkn. 27.12.1891*.
- Scaliger, Julius Cæsar 1540: *De Causis Linguae Latinae*. Lugdunum.
- *Scavenius, J.F. ca. maj-juni 1885 = [*Udkast til brev til medlemmer af en retskrivningskommission (Scavenius' retskrivningskommission) med opfordring til at indtræde i kommissionen og med præcisering af ministeriets holdning mht. omfanget af retskrivningsreglerne*]. Udat. og usign. orig. i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 6A, læg D.3. (= *Medd. 24.7.1888 [A]*).
- *Scavenius, J.F. 29.5.1885: [*Brev til Såby med indkaldelse til møde om nye retskrivningsregler og om nedsættelse af en retskrivningskommission (Scavenius' retskrivningskommission)*]. Orig. i KB: SåbyBr.
- *Scavenius, J.F. ca. juni-juli 1885 = *Retskrivningsregler*. Udat. og usign. orig. i RA: RKomm1885. 8 blå foliosider med margenkommentarer. (= *Medd. 24.7.1888 [B1]*). Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.23.3 og 2.23.4.
- *Scavenius, J.F., ca. juli 1885 = *Retskrivningsregler*. Udat. og usign. orig. i RA: RKomm1885. 7 blå foliosider. (= *Medd. 24.7.1888 [B2]*).
- *Scavenius, J.F. 12.9.1888: [*Brev til Såby med kommentarer til Medd. 24.7.1888*]. Orig. i KB: SåbyBr.
- *Scavenius, J.F. 9.10.1888: [*Brev med svar på Såby 22.9.1888*]. Orig. i KB: SåbyBr.
- *Scavenius, J.F. 28.10.1888: [*Brev med fortsat svar på Såby 22.9.1888*]. Orig. i KB: SåbyBr.
- *Scavenius, J.F. 19.11.1888: [*Brev til Såby om bl.a. betegnelsen af sj-lyden*]. Orig. i KB: SåbyBr. (dat. 19[?].11.1888). Koncept i RA: RKomm1885 (dat. 19.11.1888).
- *Scavenius, J.F. 17[?].2.1889: [*Brev til Såby om forskellige retskrivningsdetaljer*]. Orig. i KB: SåbyBr.
- *Scavenius, J.F. 7.5.1889: [*Brev med svar på Såby ca. april 1889*]. Orig. i KB: SåbyBr., koncept (ufuldstændigt) i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 6A, læg D.3.
- Scavenius, J.F. 10.8.1891: "Til mine Vælgere". *DagNyh.* Også trykt i *Nat.* og *Stevns Avis*.
- Scavenius, J.F. 19.9.1891: [*Brev til Såby med anmodning om evt. kommentarer til manuskriptet til Scavenius 25.9.1891*]. Orig. i KB: SåbyBr.

- Scavenius, J.F. 25.9.1891: "Angrebene paa den ministerielle Retskrivning". *DagNyh.* Ms. (dat. Gjorslev 22.9.1891) i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 6A, læg D.3.
- Scavenius, J.F. 28[?].9.1891: [*Brev til Såby med tak for bemærkninger i anl. af Scavenius 25.9.1891*]. Orig. i KB: SåbyBr.
- *Scavenius, J.F. 11.10.1891: [*Brev til Axel Sørensen i anl. af dennes indtræden i Goos' retskrivningskommission*]. Orig. i KB: SørensenBr.
- *Scavenius, J.F. 12.10.1891: [*Brev til Såby i anl. af dennes indtræden i Goos' retskrivningskommission*]. Orig. i KB: SåbyBr.
- Scavenius, J.F. 4.11.1891: [*Brev til Axel Sørensen med tak for Sørensen 3.11.1891 og kommentarer til kommissionens vedtagelser*]. Orig. i KB: SørensenBr.
- *Scavenius, J.F. ca. marts 1892 = *Ændringer i Bekendtgørelsen om Retskrivningen af 27 Febr. 1892*. Udat. orig. i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 6A, læg D.3.
- Scavenius, J.F. → *Bek. 7.6.1889*, → *Medd. 24.7.1888*, → ScaveniusArk.
- ScaveniusArk. = J.F. Scavenius' privatarkiv i RA (Privatarkiver. Jakob Frederik Scavenius. Arkiv nr. 6256). Arkivet er nærmere beskrevet i *Rambusch 1988*, s. 263 f.
- Scavenius' retskrivningskommission → *Bek. 7.6.1889*, → *Brev 20.7.1885*, → *Brev 8.8.1885*, → *Brev 27.4.1886*, → *Brev 21.6.1887*, → *Brev 11.11.1887*, → *Brev 15.11.1887*, → *Medd. 24.7.1888*, → *Petersen, Peter Jacob 11.10.1885*, → *RKomm1885*, → *Scavenius ca. maj-juni 1885*, → *sa. 29.5.1885*.
- Schack, Jørgen 1993: "Udenlandske stednavne i den sproglige rådgivning". *SIN*, s. 81-87.
- Schack, Jørgen marts 1993: "Statsnavne på dansk og nordisk". *NFS 1993/1*, s. 6-8.
- [Schack, Jørgen 8.12.2000a]: *Forslag til ændring af Retskrivningsordbogens § 6.4*. Kopi i DSN (sag A 1 H a). Oplæg til DSN-AU.
- [Schack, Jørgen 8.12.2000b]: *Forslag til ændring af Retskrivningsordbogens § 21.2*. Kopi i DSN (sag A 1 H a). Oplæg til DSN-AU.
- Schack, Jørgen nov. 2001a: "Ændringer i opslagsords staveform eller ordform". *NFS 2001/4*, s. 12-17.
- Schack, Jørgen nov. 2001b: "Ændringer i Retskrivningsreglerne". *NFS 2001/4*, s. 18-20.
- Schack, Jørgen 4.2.2004: "Ortografisk synkope". *På godt dansk 2004*, s. 245-252.
- Schack, Jørgen 29.4.2005 → *sa. 2007*.
- Schack, Jørgen 2007: "Eventuelle ændringer i en kommende udgave af Retskrivningsordbogen". *Sandersen & Schack 2007*, s. 93-103. (Opr. holdt som foredrag 29.4.2005 ved Dansk Sprognævns 50-års jubilæumskonference).
- Schack, Jørgen → *Brinkmann Thomasen & Schack 17.1.2001*, → *Ord til Arne Hamburger 2001*, → *RO2-Udvalget, Schack & Ågerup*, → *Sandersen & Schack 2007*, → *Vi skriver dig til 2006*.
- Schack, Jørgen; Galberg Jacobsen, Henrik 29.7.1994 = JS og HGJ 29.7.1994/16.8.1994: *Udkast til nye og ændrede artikler i bogstav A i RO 95*. Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.

- Scheelund, Th. 1892: *Om dansk Retskrivning med særligt Hensyn til de ministerielle Retskrivningsregler af 1888-89. I. Indskrænkningen i Brugen af store Begyndelsesbogstaver*.
- Schiødt, Hans Jørgen 1988: "Regionalgloser og rigsmål – et dilemma". *Hansen, Erik & Lund* 1988, s. 40-52.
- Schiøttz-Christensen, L. 27.4.1947: "Stiftstidendes Bidrag til enklere Skriftsprog". *Aalb-Stiftst.* (= *Sprø.* 1119).
- Schlichtkrull, Oskar 1936: "50 Aars Jubilæum". *Dansklærerforeningen* 1936, s. 7-24.
- Schlüter, Poul 22.7.1985 = Statsministeren (Poul Schlüter): [Svar på Stahr 18.7.1985 om kompetencen til at fastsætte dansk retskrivning]. *FolktT.* 1984-85, sp. 11779-11780 (Skriftligt besvarede spørgsmål, med datoen 24.7.1985).
- Schmidt-Phiseldeck, K. → *Brandstrup mfl.* 17.3.1951, → *Brøndum-Nielsen mfl.* 15.3.1949.
- Schneekloth, K.A. 30.10.1891: "Kan en Ændring i de nylig fastslaaede Retskrivningsregler fra Skolens Standpunkt anses for ønskelig?". Foredrag i Det pædagogiske Selskab. Ref. i *PædSelskProt.* 1890-1920, s. 19 (inkl. Adresse 6.11.1891).
- Schneekloth, K.A. 1893: "Retskrivningen og Skolen. Nogle orienterende Bemærkninger". *VorUng.*, s. 111-122.
- Schneekloth, K.A. → *Mogensen* 31.10.1899, → *Sørensen* 19.10.1900.
- SchouF = [Schous Forordninger, dvs.] *Chronologisk Register over de Kongelige Forordninger og Aabne Breve samt andre trykte Anordninger [for årene 1670 ff.], 1777 ff. 2. udg. 1795 ff.* Ved Jacob Henric Schou (årene 1670-1824). Fortsat af Kolderup-Rosenvinge (årene 1825-1849), T. Algreen-Ussing (årene 1850-1871) mfl. (1872-1908). Fra året 1839 (dec., X-XIII Deel) med titlen *Kongelige Forordninger og Aabne Breve samt andre ved Trykken bekendtgjorte Lovbud*; fra året 1850 med titlen *Love og Anordninger samt andre offentlige Kundgjørelser Danmarks Lovgivning vedkommende*; fra året 1904 udg. efter Indenrigsministeriets foranstaltning med titlen *Samling af Love, Anordninger, offentlige Kundgørelser, ministerielle Cirkulærer og Skrivelser m.m.*
- Schreiber 1805 = Schreiber, Johs. Færs: *Læsebog for Fædrelandets Sønner og Døttre*, bd. 1-2. Bd. 1: *Aftenerne i Sjælland* (omarbejdelse af Gruber, J.: *Vater Berthold und seine Kinder*). Bd. 2: *Bogstavordenen* (omarbejdelse af Gruber, J.: *Abc der Sittlichkeit und Weisheit*).
- Schreiber, Johann[!] Færs aug. 1805: "Betænkninger over Hr. Pastor Bøghs Forslag om en Lovkommission for vor danske Orthographi". *Minerva*, s. 175-190.
- Schreiber, Johan[!] Færs nov. 1805: "End et Par Ord i den orthographiske Sag". *Minerva*, s. 177-195.
- Schulz, Peder 1724 = P. Schulz: *Danskens Skriverigtighed .. dennem fornærmelig til gode / som det egentlig kunde vedkomme at vide Orthographien og det retteste af Prent og Skrift*. Optr. i DG, bd. 4, s. 1-153.
- *Schurmann, [J.C.] 26.4.1888: [Brev til Kultusministeriet som forstander for seminariet i Skaarup med svar på Brev 12.4.1888, med Friis 24.4.1888 som bilag]. Orig. i RA: RKomm1885.
- Schönheyder, Johan 1868: *Kortfattet Retskrivningslære*. Kristiania.
- Sct. Michael Skole, Randers → *Hansen, Niels Th.* 18.1.1949.

SDE = *Den Store Danske Encyklopædi*. Bd. 1-20, 1994-2001.

SDU = *Brink mfl.* 1991.

Secher, Knud → *KlinO.* 1921 ff.

Sekretariatet for Personregistrering → *Cirk.* 15.6.1971.

Selsøe Sørensen, Henrik 11.7.2001: "Bærnæse mfl.". *Ord til Arne Hamburger* 2001, s. 36-38.

Senning, Alexander → *Kemisk Ordbog* 1996, → *Rapport* 28.6.1995.

SF → Aukén, Margrete.

Shintani, Toshihiro 4.2.2004: "Hvilken kommatering skal japanske studerende lære, den traditionelle eller den nye?". *På godt dansk* 2004, s. 253-257.

Sigurðsson, Baldur → *Juul & Sigurðsson* 2004.

Sikkerhedsstyrelsen → *Bek.* 15.12.2003.

SIN = *Sprog i Norden* 1970 ff. *Årsskrift for de nordiske sprognævn/Årsskrift for Nordisk sprogsekretariat og sprogkemndene i Norden* (fortsættelse af *Nordiske sprogproblemer* (→ NS)).

Skautrup, Peter 12.1.1943: [Brev til Undervisningsministeriet med kort bekræftende svar på Brev 6.1.1943]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 16.

Skautrup, Peter 10.11.1943 og 11.11.1943: "Hvem raader over vort Sprog? I-II". *Aarh-Stiftst.*, kronikker. (= *Sprø.* 895). Optr. i *Skautrup* 1976, s. 77-84. Forkortet og ajourført optr. i *Kolding Folkeblad* 16.11.1962.

Skautrup, Peter 1944-1970: *Det danske sprogs historie*. → DSH.

Skautrup, Peter 17.10.1945 = [Ændringsforslag til Forslag til Retskrivningsregler for Stednavne (dvs. Brøndum-Nielsen 17.10.1945)]. Udsendt 17.10.1945 til medlemmerne af Stednavneudvalget (drøftet 3.12.1945 sammen med Brøndum-Nielsen 17.10.1945). Kopi (duplikeret) i DSN: SUdvSkautrup, s. 272-275.

*Skautrup, Peter 29.12.1946: "Vejledende regler for brugen af stort begyndelsesbogstav". Udarbejdet for Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt, Århusafdelingen. *Skautrup* 1948, s. 21-26.

Skautrup, Peter 13.8.1947: "Samlingens Tid". *Nat.* (kronik). Optr. i *Skautrup* 1976, s. 88-90. (= *Sprø.* 1124).

Skautrup, Peter 1948: "De store bogstavers historie". *Spr&K.*, bd. 16, hæfte 1-2, s. 1-28. (= *Sprø.* 1162).

Skautrup, Peter 25.1.1948: "Ved de store bogstavers endeligt?". *AalbAmtst.* (= *Sprø.* 1179).

*Skautrup, Peter 9.2.1948: [Responsum til undervisningsminister Hartvig Frisch om evt. brug af stort begyndelsesbogstav i folkenavne og om kunne/kunde, skulle/skulde og ville/vilde]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I, og kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 51-62, begge dat. 9.2.1948 (sendt til Hartvig Frisch med følgebrev af 10.2.1948). Delvis trykt i *Skautrup* 15.4.1954.

Skautrup, Peter 18.6.1948: "Det nye å-tegn". *AalbStiftst.* (kronik). (= *Sprø.* 1234).

- *Skautrup, Peter 21.9.1948: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med svar på sa. 18.9.1948*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 114-115.
- Skautrup, Peter 1950: "De store bogstaver spøger stadig. Et lille korrektiv". *VNordMod.*, 2. årg., s. 12-13. (= *Sprø. 1335*).
- Skautrup, Peter 15.7.1950: "Retskrivningen". *Nat.* (= *Sprø. 1354*).
- Skautrup, Peter 5.3.1952: [*Brev til undervisningsinspektør Højberg Christensen med bemærkninger til udkast til RO-Udvalget-1948 6.3.1952*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 195.
- Skautrup, Peter 13.4.1952: [*Brev til undervisningsinspektør Højberg Christensen om Brev 3.4.1952*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 202.
- *Skautrup, Peter 28.7.1952 = [*Brev til undervisningsinspektør Højberg Christensen om bl.a. Brev 19.7.1952a om placeringen af å i alfabetet*]. Kopi (med håndskrevet tilføjelse fra PS til HC) i DSN: RUdvSkautrup, s. 210.
- *Skautrup, Peter 16.8.1952 = [*Brev med svar på Højberg Christensen 4.8.1952 om evt. udeladelse af stednavne i næste udgave af retskrivningsordbogen*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 212.
- Skautrup, Peter 28.8.1952 = [*Brev til Højberg Christensen i anl. af Brev 22.8.1952*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 215.
- Skautrup, Peter 7.9.1952 = [*Brev til Højberg Christensen og Glahder med kommentarer til udkast til svar på Brev 22.8.1952*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 219-220.
- Skautrup, Peter 1953: "Å-ets historie". *Seksten Århusrids tilegnede borgmester Sv. Unmack Larsen. Århus. S.* 291-315. Optr. i *Skautrup 1976*, s. 141-162. (= *Sprø. 1468*).
- Skautrup, Peter 4.11.1953 = [*Brev med svar på Højberg Christensen 3.11.1953*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 287.
- *Skautrup, Peter 27.11.1953: [*Brev til undervisningsminister Jul. Bomholt med svar på Brev 25.11.1953c*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 291.
- Skautrup, Peter 25./26.12.1953 → *RO-Udvalget-1953 21.12.1953-1.1.1954*.
- *Skautrup, Peter 10.1.1954: [*Udkast til brev fra Skautrup, Diderichsen og Hald til Undervisningsministeriet med forslag om oprettelse af et Dansk Sprognævn*]. Koncept og kopi i DSN: DSNSkautrup(F).
- *Skautrup, Peter 25.1.1954: [*Brev til undervisningsminister Julius Bomholt med forskelligt materiale med henblik på oprettelsen af et Dansk Sprognævn*]. Kopi i DSN: DSNSkautrup(F). – Med bl.a. *sa. 10.1.1954* (stadig som udkast, uden underskrifter af Diderichsen og Hald), en redegørelse for "Tidligere og nuværende sprognævn i Danmark" og materiale vedr. det svenske og det norske sprognævn. Kopi i DSN: DSNSkautrup(F).
- Skautrup, Peter 14.3.1954: [*Brev til Undervisningsministeriet med rapport fra det nordiske sprog-møde i Oslo 19.-20.2.1954*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴.
- *Skautrup, Peter 19.3.1954: [*Brev til RO-Udvalget-1953 med forslag til vedtægter og budget, begge med bemærkninger, dat. 14.3.1954, for et kommende Dansk Sprognævn*]. Koncepter og kopier i DSN: DSNSkautrup(F).

- Skautrup, Peter 15.4.1954: "Af den danske retskrivningsreforms forhistorie. En episode". *Elias Wessén 15 april 1954*. Lund. S. 194-204. Optr. i *Skautrup 1976*, s. 170-178. (= *Sprø.* 1512).
- Skautrup, Peter 8.9.1954 = [*Brev til Undervisningsministeriet på egne og L.L. Hammerichs vegne vedlagt eksemplar af Nordiske språkmøtet i Oslo 1954 med fremhævelse af Resolution 19.-20.2.1954*]. Kopi i DSN: RUdvSkautrup, s. 314.
- Skautrup, Peter 19.3.1955 = "Dansk Sprognævn ændrer næppe Retskrivningen". *Jyll-P.* (= *Sprø.* 1582). – Med udt. af Skautrup.
- Skautrup, Peter 1956a: "Dansk Sprognævn". *NS 1955*, s. 58-63. Optr. (let forkortet) i *Skautrup 1976*, s. 204-206.
- [Skautrup, Peter 1956b[?]: *Tidstavler 1947-1955*] = 6 udaterede håndskrevne sider med kronologisk oversigt jan. 1947 – ca. 8.12.1955 over begivenheder og møder mv. i forbindelse med retskrivningsreformen af 1948, forberedelsen af *RO1 1955* og oprettelsen af Dansk Sprognævn. Orig. i DSN: RUdvSkautrup (forrest).
- Skautrup, Peter 16.11.1962 → *sa. 10.-11.11.1943*.
- Skautrup, Peter okt. 1972: "Et hundredårsjubilæum". *NFS*, nr. 9, s. 1-3.
- Skautrup, Peter 1976: *Dansk sprog og kultur. Udvalgte afhandlinger og artikler 1921-1971*.
- Skautrup, Peter 1980: "Dansk Sprognævn – Forhistorien". *OTA*, s. 9-14. Optr. i *Hansen, Erik 1995b*, s. 9-15.
- Skautrup, Peter → *Bek. 22.3.1948*, → *Brøndum-Nielsen, Skautrup & Rubow 17.6.1947*, → *DSH*, → *Glahder, Højberg Christensen & Skautrup 5.3.1948*, → *Glahder mfl. 13.1.1948*, → *Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 27.4.1948*, → *sa. 23.5.1949*, → *RUdvSkautrup*, → *SkautrupR.*, → *SUdvSkautrup*, → *Aarhus 1586*.
- Skautrup, Peter mfl. 18.3.1948 = "En sidste Dyst". *Folkesk.*, s. 165. (= *Sprø.* 1210). – Ref. af møde i Pædagogisk Selskab om retskrivningsreformen. Med indledning ved Skautrup og med indlæg af Brøndum-Nielsen, Edgar Rubin og A. Noesgaard.
- SkautrupR. = Peter Skautrups papirer i DSN, læggene om retskrivning 1801-1937.
- Skbl.* = *Skolebladet*.
- Skelund Borger- og Håndværkerforening → *Folketingets Ombudsmand 12.11.1959*.
- SkiveVbl.* = *Skive Venstreblad*.
- SkiveVbl.* 22.-30.6.1922 = "Skal de store Bogstaver fjernes?". – Enquete med udt. af bl.a. Johs Brøndum-Nielsen. (= *Sprø.* 230).
- SkolehistAktstk.* = *Skolehistoriske aktstykker*, nr. 1-18. Udg. af Norsk Skolemuseums Venner/Norsk pedagogisk studiesamlings Venner. Oslo. 1958 ff. Fra nr. 13 (1963) med titlen *Skolehistoriske aktstykker i faksimiletryk*.
- *Skouboe, S. 2.9.1891 → *Protokol 1.12.1891* (bilag 2).
- *Skovmand, Eilif 22.10.1948: [*Brev til Kirkeministeriet med anmodning om anerkendelse af skrivemåden Åse i stedet for Aase i datterens fornavn*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Skriftlig fremstilling 1991* = *Skriftlig fremstilling. Undervisningen i skriftlig fremstilling i det danske uddannelsessystem. Kritisk karakteristik og anbefalinger. Undervisnings-*

ministeriet. Rapport nr. 11 i serien Kvalitet i uddannelse og undervisning ("KUP-rapport 11").

- *Skrivelse 18.11.1834 = *Kanc. Skr. (til Stiftamtmanden over Fyens Stift) ang. at den almindelige Retsskrivning bør følges i Embedssagers Expedition og alle Sprogsynderligheder deraf udelades*. Trykt i *FogtmR.*, s. 406–408. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.6.
- *Skrivelse-MKU 18.11.1854 = [*Skrivelse fra Kultusministeriet til undervisningsinspektøren, J.N. Madvig, med anmodning om udtalelse i anl. af Kinck 19.–20.10.1854*]. Afskrift i MKU, 3. Kt., Skolesager, Kopibog 1854 (bd. 207), nr. 1052.
- *Skrivelse-MKU 26.2.1864 = *Kirke- og Underviisnings-Min. Skr. (til Ringkjøbing Amtsskoleledirektion)*. Trykt i *FogtmR.*, s. 73–74. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.10.3.
- *Skrivelse-MKU 19.5.1864 = [*Kultusm]inisteriets Skr. (til Skoledirectionen for Bornholm)*. Ref. i *GejstlR.*, s. 206.
- *Skrivelse-MKU 18.6.1873 = *Skrivelse [nr. 173] fra Kirke- og Undervisningsministeriet (til Skoledirektionen for Arts og Løve Herreder i Holbæk Amt*. Trykt i *Mintid.*, s. 119.
- *Skrivelse-MKU 12.1.1874 = [*Kultusm]inisteriets Skr. (til Skoledirectionen for Børglum og Hvetbo Herreder) om, at bestemte Retskrivningsregler ikke kunne forlanges fulgte ved Undervisningen i private Skoler*. Trykt i *GejstlR.*, s. 242.
- *Skrivelse-MKU 12.11.1875 = [*Kultusm]inisteriets Skr. (til Skoledirectionen for Horns m. fl. Herreder)*. Ref. i *GejstlR.*, s. 98.
- *Skrivelse-MKU 28.12.1875 = [*Kultusm]inisteriets Skr. (til Skoledirectionen for Bjerre og Hatting Herreder)*. Ref. i *GejstlR.*, s. 119–120.
- *Skrivelse-MKU 23.8.1876 = *Skrivelse [nr. 192] fra Kirke- og Undervisningsministeriet (til Amtsskoleledirektionen for Vejle Amt)*. Trykt i *Mintid.*, s. 129.
- *Skrivelse-MKU 7.8.1888 = *Skrivelse [nr. 176] fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet (til N.N. Boghandel i Kjøbenhavn)*. Trykt i *Mintid.*, s. 185. Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.24.1.
- *Skrivelse-MKU 2.8.1890 = *Skrivelse [nr. 138] fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet (til Rektor for Randers lærde Skole)*. Trykt i *Mintid.*, s. 134.
- *Skrivelse-MKU 6.2.1895 = [*Kultusm]inisteriets Skriv. (til Biskoppen over Lolland-Falsters Stift) ang. Retskrivningen ved Personnavnes Indførelse i Kirkebøgerne*. Trykt i *GejstlR.*, s. 22–23.
- *Skrivelse-MKU 13.3.1895 = [*Kultusm]inisteriets Skriv. (til Biskoppen over Aalborg Stift [om skudsmålsbøger og om retskrivningen i friskoler]*. Trykt i *GejstlR.*, s. 57–58 (bem. om retskrivningen på s. 58).
- *Skrivelse-MKU 15.3.1912 = [*Kultusm]inisteriets Skriv. (til Biskoppen over Sjællands Stift) ang., at Børn af svenskfødte Personer, der bære et svensk Navn, ikke ved Daaben kunne faa tillagt dette Navn i dets danske Form*. Trykt i *GejstlR.*, s. 344.

Sktid. = *Skoletidende*.

Skyum-Nielsen, Peder 1986: *Om sproglig normgivning*. Bd. 1–2. Bd. 1 med undertitlen *Forløbsmodel og bibliografiske gennemgange*, bd. 2 med undertitlen *Bibliografi – terminologisk og definatorisk materiale*. Danmarks Lærerhøjskole.

- Skaarup Seminarium → Friis 24.4.1888, → Schurmann 26.4.1888.
 Slomann, E. → Mogensen 31.10.1899, → Sørensen 19.10.1900.
 SM = Statsministeriet.
 Smedegaard, Flemming 4.2.2004: "Et bud på det funktionelle komma". *På godt dansk 2004*, s. 265-278.
 Smistrup, Gert → DSNUdklip.
 Smith, C.W. 12.6.1855: "Om Underviisningsinspectorens til Lærernes Overveielse henstillede Bemærkninger angaaende den danske Retskrivning". *Fædrelandet*.
 Sneedorf-Birch, Fr. 1833: *Grundrids af den danske Sproglære*. Aarhus.
 Sneedorff-Birch, Fr. 1835: *Dansk Retskrivningslære, med et Tillæg om Skilletegnene, om Tone-lagene og Tonefaldet, samt om Rhythmus og Metrum*. 2. opl. 1845.
 Sneum, [Axel] 29.10.1936a: [Om retskrivningsspørgsmålet (7)]. Folketinget. Trykt i *Rigsd-TF* 1936-37, sp. 663.
 Sneum, [Axel] 29.10.1936b: [Om retskrivningsspørgsmålet (9)]. Folketinget. Trykt i *Rigsd-TF* 1936-37, sp. 664.
 Sneum, Axel 6.12.1945: [Om små og store bogstaver (1)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1945-46, sp. 861-862. (= *Sprø.* 1025).
 Sneum, Axel 16.1.1946: [Om små og store bogstaver (4)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1945-46, sp. 1806-1807 (= *Sprø.* 1041).
 Sneum, Axel 22.1.1948: [Om ændringer i retskrivningen (5)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1358. (= *Sprø.* 1171).
 SNFÅrsb. = Selskab for Nordisk Filologi: Årsberetning.
 Soc. = Social-Demokraten.
 Social-Demokraten 8.8.1952: "Vi venter og ser". *Soc.* (= *Sprø.* 1447). – Om å's placering i alfabetet.
 Socialdemokratiet → Baadsgaard, → Fatum, → *ProtSocDem.*, → Wittrock.
 Socialistisk Folkeparti → SF.
 Socialministeriet → *Notat* 14.3.1949 f.
 Sohlman, Aug. → GrundtvigRetskr.
 *Sohn, Ole 14.3.2003: *SF forslag til handlingsplan for udvikling af det danske sprog*. www.sf.dk.
 Sohn, Ole → *Folketingsdebat* 20.3.2003, → *Folketingsdebat* 23.1.2004.
 Sorø Akademi → Bohn 7.3.1949, → Hoff, Bartholomæus 18.4.1910, → *Protokol* 1.12.1891.
 Spang-Hanssen, H. 5.7.1949: "Kemi og Sprogteori". *BerlAft.*, kronik. (= *Sprø.* 1308).
 Spang-Hanssen, Henning feb. 1964: "Findes der en rationel Ortografi?". *DSVærn*, bd. 2, s. 15-21. (Jf. *Sprø.* 1585).
 Spang-Hanssen, Henning dec. 1969 = HSpH dec. 1969, rev. 1971: *Om fordobling af slutkonsonant ved tilføjelse af bøjningsendelse til ikke-trykstærk stavelse i usammensatte og uafledte ord (typen atlasset, punktum(m)et, kolonet)*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
 Spang-Hanssen, Henning 1970: "Den retskrivningsmæssige udvikling i Danmark siden det nordiske retskrivningsmøde i Stockholm 1869". *SIN*, s. 37-48.

- Spang-Hanssen, Henning marts 1970: "Hvor hyppigt optræder de forskellige bogstaver?". *NFS*, nr. 4, s. 1-3.
- Spang-Hanssen, Henning 5.8.1971: *Bemærkninger angående konsonantfordobling foran vokal, der indleder afledningsendelse*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg (opr. dat. juli 1971) til brug for drøftelse i DSN-AU.
- Spang-Hanssen, Henning 1974: "Om inddeling af stavfejl". *SAML* 1, s. 15-31.
- Spang-Hanssen, Henning juni 1975a: *Nogle talmæssige forhold i forbindelse med evt. indførelse af kortformer som blir, ha, tar, ku*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Spang-Hanssen, Henning juni 1975b = HSpH: *Ortografiske sammenfald mellem former afledt af verbalstammer og synkoperede bøjningsformer af semantisk beslægtede substantiver ...* Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Spang-Hanssen, Henning 2.6.1975: *Forslag til regulering af ortografisk synkope (flygtigt e) i substantiver på -el, -en og -er*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Spang-Hanssen, Henning jan. 1976 = HSpH: *Særpræget ortografi i dansk ordstof*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Spang-Hanssen, Henning marts 1977: "Stavemåden som ordets navn". *NFS*, nr. 18, s. 1-4.
- Spang-Hanssen, Henning 3.10.1978: *Skitse til regler for orddeling. Orddeling ved linieskifte*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Spang-Hanssen, Henning 1979: "Orddeling ved linjeskifte – er reglerne tidssvarende?". *SAML* 5, s. 73-93.
- Spang-Hanssen, Henning nov. 1981 = HSH: *Grundstofnavne som foreslås medtaget i næste retskrivningsordbog*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Spang-Hanssen, Henning nov. 1983 = HSH: *Afsnit om e-bortfald (synkope) ved bøjning*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- Spang-Hanssen, Henning juni 1988: "Fagord og stavning". *NFS* 1988/2, s. 6-8.
- Spang-Hanssen, Henning; Gregersen, Frans 1979: "-sion, ssion og tion som staveproblem – eller Regler for den korrekte transskription af natsionens artikulation af visse fremmedord". *MeddDanskl.*, s. 366-377.
- Sporon-Fiedler, [Fr.] 26.10.1922: [Om små og store bogstaver (4)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTE* 1922-23, sp. 754-755. (= *Sprø.* 242).
- Sprfr.* = *Språgrfronten*. Red. af Sven Clausen, Esther Noack, Sven Tito Achen mfl. Dec. 1944 – dec. 1948 (fra jan. 1948 skrevet *Sprogfronten*). (= *Sprø.* 966).
- [*Sprfr.*] okt. 1947: "[Små og store bogstaver]". *Sprfr.*, 4. årg., nr. 6 og 7, s. 1-8. (= *Sprø.* 1129).
- SPRINT* = *SPRINT*, *Sproginstitutternes tidsskrift*, Handelshøjskolen i København.
- Sprogfronten* / *Språgrfronten* → *Sprfr.*
- Sproghjørnet* → *DSNUdklip*.
- Sprog i Norden* → *SIN*.
- Spr&K.* = *Sprog og Kultur*.
- Sproglige åbninger 2001* = Jarvad, Pia mfl. (red.): *Sproglige åbninger. E som Erik, H som 70. Festskrift til Erik Hansen 18. september 2001*.

- Sproglig viden og bevidsthed 1992* = *Sproglig viden og bevidsthed. Undervisningen i sproglig viden og bevidsthed i det danske uddannelsessystem*. Undervisningsministeriet. Rapport nr. 16 i serien Kvalitet i uddannelse og undervisning ("KUP-rapport 16").
- Sprognævnsbekendtgørelsen* → *Bek.-DSN 4.9.1997*.
- Sprognævnsløven* → *Lov-DSN 14.5.1997*.
- * *Sprogpolitisk Redegørelse 18.12.2003* = *Skriftlig redegørelse [nr. R 8] af 18.12.2003 om det danske sprog [fra] Kulturministeren (Brian Mikkelsen)*. Publiceret på www.kum.dk med datoen 15.12.2003. Trykt version: *Sprogpolitisk redegørelse* (Kulturministeriet, 2004, 16 s.). Desuden vedhæftet som bilag til ref. af *Folketingsdebat 23.1.2004*.
- Sprog på spil 2003* = *Sprog på spil – et udspil til en dansk sprogpolitik*. Kulturministeriet. Også på www.kum.dk.
- Spr&Samf.* = *Sprog & Samfund 1983-*. *Nyt fra Modersmål-Selskabet*. 4 numre om året. – Medlemsblad for Modersmål-Selskabet.
- Spr&Samf. dec. 2004*, 22. årg., nr. 4. – Udvidet nr. i anledning af selskabets 25-års jubilæum med oplysninger om bl.a. formænd og andre bestyrelsesmedlemmer 1979-2004.
- Sprog til tiden april 2008* = *Sprog til tiden. Rapport fra sprogudvalget*. Kulturministeriet. Også på www.kum.dk. – Om retskrivning s. 25-26.
- Sprogudvalget* → *Sprog til tiden april 2008*.
- Sprø.* = Galberg Jacobsen, Henrik 1974: *Dansk Sprogørgtslitteratur 1900-1955*. (DSNSkr. 7).
- Språqfronten/Sprogfronten* → *Sprfr.*
- * *Spørgsmål 27.11.1996* = [*Spørgsmål 1 fra Folketingets Uddannelsesudvalg til undervisningsministeren om høringssvar indhentet forud for fremsættelsen af Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*]. Cit. i *Vig Jensen 12.12.1996b*.
- * *Spørgsmål 9.12.1996* = [*Spørgsmål 75 fra Folketingets Uddannelsesudvalg til undervisningsministeren i anl. af Gyldendal 6.12.1996*]. Cit. i *Vig Jensen 5.2.1997*.
- * *Spørgsmål 13.12.1996* = [*Spørgsmål 1-2 fra Folketingets Kulturudvalg til kulturministeren i anl. af Lovfors.-DSN 20.11.1996*]. Spm. 1 cit. i *Hilden 13.12.1996a*, spm. 2 i *Lundgaard 28.1.1996*.
- * *Spørgsmål 17.12.1996* = [*Spørgsmål 3-7 fra Folketingets Kulturudvalg til kulturministeren i anl. af Lovfors.-DSN 20.11.1996*]. Cit. i *Lundgaard 28.1.1997*.
- * *Spørgsmål 18.12.1996* = [*Spørgsmål 8 fra Folketingets Kulturudvalg til kulturministeren i anl. af Lovfors.-DSN 20.11.1996*]. Kopi i DSN (sag A 57).
- * *Spørgsmål 21.1.1997* = [*Spørgsmål 9 fra Folketingets Kulturudvalg til kulturministeren i anl. af Lovfors.-DSN 20.11.1996*]. Cit. i *Lundgaard 28.1.1997*.
- * *Spørgsmål 25.2.1997* = [*Spørgsmål 2-5 fra Folketingets Uddannelsesudvalg i anl. af Lovfors.-Retskr. 20.11.1996*]. Cit. i *Vig Jensen 11.3.1997*.
- * *SRO, SRO 1891 ff.* = Saaby, Viggo: *Dansk Retsskrivningsordbog*. 1. udg. (*Dansk Retsskrivningsordbog. Udarbejdet i overensstemmelse med de ministerielle Retsskrivningsregler af 7de Juni 1889*) 1891 = *SRO 1891*; 2. udg. (*Dansk Retsskrivningsordbog. Udarbejdet i overensstemmelse med de ministerielle Retsskrivningsregler af 7de Juni 1889. Anden, gen-*

- nemsete Udgave. Med et Tillæg*) 1892 = SRO 1892; 3. udg. (*Dansk Retskrivningsordbog. Udarbejdet i overensstemmelse med de ministerielle Retskrivningsregler af 27de Februar 1892*) 1896 = SRO 1896; 4. udg. 1904 = SRO 1904 (herfra med titlen *Saabys Retskrivningsordbog*, udg. af P.K.Thorsen; = *Sprø.* 40); 5. udg. 1909 = SRO 1909; 6. udg. 1913 = SRO 1913; 7. udg. ("Autoriseret af Undervisningsministeriet. Med en af Rektor, Dr. Phil. Henrik Bertelsen udarbejdet og af Undervisningsministeriet approberet Retskrivningsvejledning [= *Bertelsen 1918b*"])" 1918 = SRO 1918; 8. udg. "Autoriseret af Undervisningsministeriet. Med en af Undervisningsinspektør Dr. Phil. Henrik Bertelsen udarbejdet og af Undervisningsministeriet godkendt Retskrivningsvejledning") 1919 = SRO 1919. – Annoteringseksemplar af SRO 1918 med notater af Bertelsen på Danmarks Pædagogiske Bibliotek. – Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.31.2 og 2.32.2.
- Stahr, Jimmy 18.7.1985: [*Spørgsmål til statsministeren om hvorvidt det er regeringen eller Dansk Sprognævn der skal fastsætte den danske retskrivning*]. *Folket.* 1984–85, sp. 11779 (Skriftligt besvarede spørgsmål).
- Statens Annonce- og Reklamebureau 12.3.1949: [*Retskrivningen i dagbladene*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³. – Oversigt over retskrivningen i 138 danske dagblade til brug for *Frisch* 22.3.1949.
- Statens Metrologiråd → *Bek.* 29.7.1986.
- (Stats)konsulenten for folkeskolen og seminarierne → Kaalund-Jørgensen, → *Larsen, N.A.* 26.6.1918.
- Statsministeriet 22.10.1957: [*Anmodning til Dansk Sprognævn om udtalelse vedr. evt. genindførelse af aa for å i danske stednavne*]. Departementschef J. Elkjær-Larsen i telefon if. notat af 24.10.1957 i DSN (sag 38/57).
- Statsministeriet → *Folketingets Ombudsmand* 12.11.1959, → *Schlüter* 22.7.1985, → *Stauning* 22.11.1938 (og *Stauning* i øvrigt). – Se i øvrigt de enkelte *Bek.-SM*, *Brev-SM*, *Cirk.-SM* og *Notat-SM* (under *Bek.*, *Brev*, *Cirk.* og *Notat*).
- Statstid.* = *Statstidende*.
- *[*Statstid.*] 1.10.1948: "Ændringer i retskrivningen". *Statstid.* (= *Sprø.* 1256).
- *[*Statstid.*] 18.5.1949: "Retskrivningen". *Statstid.* (= *Sprø.* 1303).
- *[*Statstid.*] 22.12.1956: "Ændringer i Statstidendes retskrivning". *Statstid.* (Jf. *Sprø.* 1303).
- *[*Statstid.*] 11.12.1959: "Ændringer i statstidendes retskrivning". *Statstid.* (Jf. *Sprø.* 1303).
- *[*Statstid.*] 24.12.1959: "Ændringer i statstidendes retskrivning". *Statstid.* Optr. i *DSVærn*, bd. 1, nr. 18, s. 2 (aug. 1960).
- **Statstid.-Regler* 1.4.1951 ff. = *Regler for trykning af og udsendelse af Statstidende*, nr. 2 (1.4.1951), nr. 3 (1.12.1956), nr. 4 (1.1.1960), nr. 5 (1.6.1960), nr. 6 (1.4.1971), nr. 7 (1.9.1973). Nr. 1 ej fundet.
- Statstidende* → *Lovtid.*, *Mintid.* & *Statstid.* 20.2.1964, → *Statstid.*
- Stauning*, Th. 14.9.1937a: "Dansk Sprog". *Soc.* Cit. her i afhandlingen i afsnit 2.34.8.

- Stauning, Th. 14.9.1937b = "Hr. Stauning ødelagde i Dag Sigaren med S". *BerlAft*.
- Stauning, Th. 17.9.1937 = "Ved Sygesengen, hvorfra Stauning regerer". *Pol.* – Interview med Stauning, bl.a. med afsnittet "Om Retskrivningen: Er det Udtryk for Frisind at skrive Sjøfør?"
- Stauning, Th. 22.11.1938 = Statsministeren (Stauning): [*Om det nordiske sprogfællesskab* (3)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1938–39, sp. 1595. (= *Sprø.* 497).
- **Stavning af russiske navne. Fællesnordiske transskriptionsregler. Navneliste* 1970. Udg. af Dansk Sprognævn. (DSNSkr. 4). Samtidig udg. i Norge af Norsk språknemnd og i Sverige af Nämnden för svensk språkvård.
- **Stednavneliste 1919* = Stednavneudvalget (udg.) 1919: *Fortegnelse over Navne paa Sogne, Kommuner og Trafiksteder i Nord- og Mellemslesvig.* – Retskrivningsliste vedtaget af Stednavneudvalget 23.4.1919. (= *Sprø.* 132).
- **Stednavneliste 1920* = Stednavneudvalget (udg.): *Danske Stednavne. Retskrivningsliste over de for Administration og Samfærdsel vigtigste danske Stednavne vedtaget af Stednavneudvalget 24. Juni 1920.*
- **Stednavneliste 1922* = Stednavneudvalget (udg.): *Danske Stednavne. Retskrivningsliste over de for Administration og Samfærdsel vigtigste danske Stednavne vedtaget af Stednavneudvalget 24. Juni 1920 og 10. Dec. 1921.* Kun udsendt som fortryk. (= *Sprø.* 179).
- **Stednavneliste 1932* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Sjællands Stednavne.* (= *Sprø.* 297).
- **Stednavneliste 1938* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne paa Lolland, Falster, Fyn og Bornholm.* (= *Sprø.* 468).
- **Stednavneliste 1948* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i de sønderjydske Landsdele.* (= *Sprø.* 1143).
- **Stednavneliste 1951a* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Vejle Amt.* (= *Sprø.* 1380).
- **Stednavneliste 1951b* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Viborg Amt.* (= *Sprø.* 1381).
- **Stednavneliste 1953* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Randers Amt.* (= *Sprø.* 1469).
- **Stednavneliste 1957* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Aalborg Amt.* (Jf. *Sprø.* 297).
- **Stednavneliste 1958* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Århus og Skanderborg Amter.* (Jf. *Sprø.* 297).
- **Stednavneliste 1960* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne på Færøerne.* 1960 (færøsk udg.: *Listi yvir staðanøvn í Føroyum.* 1960). (Jf. *Sprø.* 297).
- **Stednavneliste 1962* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Ringkøbing Amt.* (Jf. *Sprø.* 297).
- **Stednavneliste 1966* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Hjørring Amt.* (Jf. *Sprø.* 297).

- **Stednavneliste 1967* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Ribe Amt.* (Jf. Sprø. 297).
- **Stednavneliste 1969* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Thisted Amt.* (Jf. Sprø. 297).
- **Stednavneliste 1978* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Amterne Øst for Lillebælt.* – Jf. *Stednavneliste 27.10.1997*.
- **Stednavneliste 1985* = Stednavneudvalget (udg.): *Fortegnelse over Stednavne i Amterne Vest for Lillebælt.* – Jf. *Stednavneliste 27.10.1997*.
- **Stednavneliste 27.10.1997* = *Rettelsesblade til stednavne i Amterne øst for Lillebælt [og] Rettelsesblade til Stednavne i Amterne vest for Lillebælt.* Intern liste (11 A4-s.) med rettelser til *Stednavneliste 1978* og *1985*, udarbejdet af Institut for Navneforskning. Kopi i DSN (sag A 63).
- **Stednavneliste 16.1.1998* = *Autoriserede stednavneformer [1997]*. Liste (4 A4-s.) med retskrivningsændringer foretaget 1997 i de autoriserede danske stednavneformer, udsendt af Stednavneudvalget som pressemeddelelse 16.1.1998.
- **Stednavneliste 14.4.1998* = *Autoriserede stednavne i Danmark*. Udgivet af Stednavneudvalget og autoriseret af Kulturministeriet. Internetliste på <http://levende.kms.dk/su/sunavn.htm>. – Afløser *Stednavneliste 1978* og *Stednavneliste 1985* med senere rettelser (jf. *Stednavneliste 27.10.1997* og *Stednavneliste 16.1.1998*).
- **Stednavneudvalget 17.10.1910* = [Brev til Kultusministeriet (i anl. af Brev 13.7.1910) fra det forberedende Stednavneudvalg, med forslag om nedsættelse af Stednavneudvalget og med forslag til opgaver for udvalget]. Nævnt i *SUdvRef.* under mødet 17.10.1910 (s. 2) og ref. og cit. i *Knudsen, Gunnar 1935*, s. 12–13. Jf. også afskrift i INF af brev af 18.10.1910 fra Marius Kristensen og Axel Olrik til kontorchef Frantz Dahl, Kultusministeriet, om udvalgets økonomi.
- **Stednavneudvalget 2.12.1918* = *Indstilling fra Underudvalget angaaende Stednavnenes praktiske Stavning, Okt. 1918*. Orig. (spritdupliceret) i INF (papirer til mødet 2.3.1920). Drøftet og vedtaget på Stednavneudvalgets møde 2.12.1918 (ref. i *SUdvRef.*, s. 31–38).
- Stednavneudvalget 28.5.1920* = *E og æ i stednavnene*. Orig. (dupliceret) i INF (papirer til møde 2.3.1920). – Oplæg til Stednavneudvalget.
- **Stednavneudvalget [13.11.1948a]* = *Stednavnenes retskrivning [forslag til bek. fra Statsministeriet]*. Udat. kopi i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189 (sendt til Statsministeriet som bilag til *Stednavneudvalget 13.11.1948b* og sa. 24.11.1948). – Jf. *Cirk. 17.1.1949*.
- **Stednavneudvalget 13.11.1948b* = [Underhåndsskrivelse fra udvalgets sekretær, Gunnar Knudsen, til departementschef Andreas Møller, Statsministeriet, med forslag (= Stednavneudvalget 13.11.1948a) til bek. fra ministeriet vedrørende retskrivningen af stednavne]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- **Stednavneudvalget 24.11.1948*: [Brev til Statsministeriet med opfordring til at udsende en bek. om retskrivningen af stednavne og med udkast til en bek. (= Stednavneudvalget 13.11.1948a)]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.

- *Stednavneudvalget 16.2.1949: [*Brev til Statsministeriet med svar om brug af store bogstaver i to- og flerleddede stednavne*]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189. Afskrift i Rigsd-Retskr. 1913-1959 og i RA: JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2355.
- *Stednavneudvalget 20.4.1949: [*Brev til Statsministeriet med svar i anl. af Brev 22.3.1949*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del II. Afskrifter i Rigsd-Retskr. 1913-1959 og RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Stednavneudvalget 15.6.1949: [*Brev til Statsministeriet om brugen af stort begyndelsesbogstav i et- og flerleddede gadenavne i København med tilslutning til indstilling fra Gadenavneudvalget*]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189. Afskrift i RigsdRetskr. 1913-1959.
- *Stednavneudvalget 22.2.1951: [*Brev til Statsministeriet med udtalelse om RO-Udvalget-1948 3.11.1950*]. Afskrift i DSN: RUdvSkautrup, s. 171-176.
- *Stednavneudvalget 23.3.1955: [*Brev til Statsministeriet med svar på spørgsmål om fortsat brug af aa i stednavne og om placeringen af aa i alfabetiske opstillinger*]. Kopi i DSN (sag A 1 Å).
- *Stednavneudvalget 7.11.1955: [*Brev til Statsministeriet om brugen af å og aa i danske stednavne og om placeringen af å og aa i alfabetiske opstillinger*]. Kopi i DSN (sag A 1 Å).
- *Stednavneudvalget 24.10.1957: [*Brev til Statsministeriet med svar om at beslutningen om indførelse af å i stednavnelisterne (jf. Stednavneudvalget 7.11.1955) fastholdes*]. Kopi i INF.
- *Stednavneudvalget 18.4.1980: *Memorandum i anledning af kulturministeriets skrivelse 8. oktober 1979 angående stavemåderne Ålborg/Aalborg*. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Stednavneudvalget 10.6.1981: [*Brev til Kulturministeriet med fornyet svar om en evt. ændring af Ålborg til Aalborg*]. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Stednavneudvalget 29.7.1982 = [*Brev fra Stednavneudvalgets formand (Bent Collin) til Generaldirektoratet for Statsbanerne om DSB's ændring af Ålborg til Aalborg*]. Kopi i DSN (sag 1980/104).
- *Stednavneudvalget 3.10.1991: *Diskussion af Stednavneudvalgets holdning til Å å / Aa aa i stednavne*. Punkt på møde i Stednavneudvalget. Ref. i SUdvRef.
- *Stednavneudvalget 27.2.1992 = [*Præcisering af Stednavneudvalgets holdning til brug af Å-å/Aa-aa i danske stednavne*]. SUdvRef.
- *Stednavneudvalget 10.3.1995: *Kriterier for ændring af autoriserede stednavneformer*. Punkt på møde i Stednavneudvalget. Ref. i SUdvRef.
- *Stednavneudvalget 7.3.1997 = [*Ref. af 143. møde i SNU med indstilling af at bl.a. Gladsaxe omdokumenteres til Gladsaxe*]. SUdvRef.
- *Stednavneudvalget → Brøndum-Nielsen 17.10.1945, → Hjorth Pedersen 1985, → Jørgensen, Bent 1994a, → Knudsen, Gunnar 1923, → sa. 1935, → Nykin & Bjerrum 1960, → Skautrup 17.10.1945, → Stednavneliste 1919 ff., → SUdvRef., → SUdvSkautrup, → Wohler 1985.
- Steen, A. → Clausen, H.N. mfl. 17.3.1869, → sa. 21.6.1870.
- Steen, Ad. → Beretning 5.9.1884.
- Steen, Vagn 1968 = "Komma-brev fra Vagn Steen". *MeddDansk.*, s. 236-238.

- Steenstrup, Jap. → *Clausen, H.N. mfl. 17.3.1869, → sa. 21.6.1870.*
- Steenstrup, M. → *Clausen, H.N. mfl. 17.3.1869, → sa. 21.6.1870.*
- Steenstrup, M.; Ussing, J.L.; Westergaard, N.L. 9.4.1869: [*Om de forberedende møder 13.3.1869 og 20.3.1869 i København forud for det nordiske retskrivningsmøde i Stockholm*]. Duplikat (3 s.) i KB: GrundtvigRetskr.
- Steinfeld, Torill 1986: *På skriftens vilkår. Et bidrag til morsmålsfagets historie*. Oslo.
- Sth. = Stockholm.
- Stilling Jakobsen, Mimi; Haarder, Bertel 14.7.1985a = ””Majonæsen” volder bekymring: Ministre imod nye stavemåder”. *BerlTid.* – Med udt. af Stilling Jakobsen og Haarder.
- Stilling Jakobsen, Mimi; Haarder, Bertel 14.7.1985b = ”Ny ordbog kasseres”. *Jyll-P.* – Med udt. af Stilling Jakobsen og Haarder.
- Stilling Jakobsen, Mimi → *Brev 28.8.1985, → Brev 2.10.1985, → Cirk. 15.3.1984, → Hansen, Erik 15.7.1985.*
- Stinus, Arne 12.7.1985: [*Spørgsmål til undervisningsministeren om evt. indgriben over for Dansk Sprognævnns planlagte nye Retskrivningsordbog*]. *FolkeT.* 1984–85, sp. 11753–11754 (Skriftligt besvarede spørgsmål).
- Storm, Ole → *Adresse 7.11.1952, → Adresse 27.10.1953.*
- Stray Jørgensen, Peter → *Galberg Jacobsen & Stray Jørgensen 1988, → sa. 1996, → På godt dansk 2004.*
- Ståle, Carl Ivar 1970: ”Det nordiska rättstavningsmötet 1869 och hundra års svensk rättstavning”. *SIN*, s. 5–36.
- ★*SUdvRef.* = Referater fra Stednavneudvalgets plenarmøder, 1909 ff. Orig. (håndskrevne protokoller og maskinskrivne (duplikerede mv.) mødereferater) på Københavns Universitets Afdeling (tidligere: Institut) for Navneforskning. For perioden 1938–1947 desuden i *SUdvSkautrup*.
- SUdvSkautrup* = Papirer i *SkautrupR.* (DSN) vedrørende Stednavneudvalget 1938–1947.
- Sundbo, [J.P.] 23.10.1922: [*Om små og store bogstaver (2)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1922–23, sp. 397–398. (= *Sprø.* 241).
- Sundhedsstyrelsen 3.6.1980: [*Brev til Dansk Sprognævn om stavning af fællesnavne for lægemidler, med supplement 25.6.1980*]. Orig. i DSN (sag 1980/92). Resumé i *DSNÅrsh.* 1980, s. 5–6.
- Sundhedsstyrelsen 8.10.1981: [*Brev til Dansk Sprognævn med kommentarer til Dansk Sprognævn 9.9.1980*]. Orig. i DSN (sag 1980/92).
- Svane, H.A. 4.8.1921: ”Store og smaa bogstaver”. Foredrag på 8. skolemøde. Trykt i *Beretning om Danmarks Lærerforenings 8. almindelige Skolemøde i København d. 3.-5. August 1921*. Århus. 1923. S. 191–197. – Med afsluttende forslag til *Resolution 4.8.1921*.
- Svane, H.A. 7.8.1922: [*Beretning på Danmarks Lærerforenings repræsentantskabsmøde*]. Beretning på mødet 7.8.1922. Trykt i *Folkesk.*, 1922, s. 485–488 (17.8.1922). – Om retskrivningssagen s. 487–488. (Jf. *Sprø.* 197).

- Svane, H.A. 10.5.1934 og 17.5.1934: "Store – smaa forbogstaver". *Folkesk.*, s. 313–314 og 331–332. (= *Sprø.* 332).
- *Svartz-Malmberg, Gunvor; Goldmann, Ragna (red.) 1978: *Nordic Biomedical Manuscripts. Instructions & Guidelines*. Nordic Publication Committee for Medicine. Oslo. – Heri: "Appendix 1. Writing and spelling rules in the national languages" (s. 145–164) med skrive- og staveregler i nordisksproget tekst (dansk, finsk, norsk, svensk) af græsk-latinske biomedicinske fagudtryk, opstillet på grundlag af de danske regler i *ManusvejlMedicin 1967*.
- *Swane, Jørgen 24.3.1952: [Brev til Undervisningsministeriet med klage over at der i Post- og Telegrafvæsenets telegrammer udelukkende bruges små bogstaver]. Ref. i *Brev 2.5.1952*.
- Syv, Peder 1663 = P.P. Syv: *Nogle betenknninger om det Cimbriske Sprog*. Optr. i DG, bd. 1, s. 75–272.
- Syv, Peder 1685: *Den Danske Sprog-Kunst eller Grammatica Samt et Tilheng / om dette Sprogs Skrive-rigtighed / med videre Forklaring og Forsvar*. Optr. i DG, bd. 3, s. 147–250.
- Säve, Carl → GrundtvigRetskr.
- Søbæk, Niels 23.2.1911: "Vor retskrivning". *Folkesk.*, s. 88.
- Søgaard, [Chr.] 23.10.1922: [Om små og store bogstaver (1)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF 1922–23*, sp. 396–397. (= *Sprø.* 240).
- *Sønder Broby Pastorat 5.8.1949 = [Brev til Kirkeministeriet med anmodning om tilladelse til at ændre Ågård til Aagaard i Kirkebogen]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Søndergaard, Georg marts 2001: "Lydret retskrivning hjælper ikke". *Spr&Samf.*, 19. årg., nr. 1, s. 13–14.
- Søndergaard, Søren → *Folketingsdebat 23.1.2004*.
- Sønderup, Jens → *Forespørgsel 15.1.1948*.
- Sörensen, Axel ca. juni 1886 = Sörensen, Axel: [Brev til Kultusministeriet med kommentarer til udkast udsendt 27. 4. 1886 (Medd. 24.7.1888 [C1–2])]. Udat. orig. (28 foliosider) i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 3. – Heri bl.a. "Til § 6" (om adverbier dannet af adjektiver på -ig), der senere udsendes i trykt form som bilag til 1. og 2. trykte udkast ([F] og [G]) til *Medd. 24.7.1888*, og som i (kraftigt) revideret form offentliggøres som *Sörensen 1887*. I tilknytning hertil en række margenkommentarer i ministeriets håndskrevne udkast (*Medd. 24.7.1888 [C2]*) til retskrivningsregler (RA: ScaveniusArk., Lb.nr. 6A, læg D.3.).
- *Sörensen, Axel 1887 = Sörensen, Axel: "En lille bemærkning om de danske biord". *VorUng.*, s. 416–430. Kraftigt revideret udg. af "Til § 6" i *Sörensen ca. juni 1886*. Optr. med mindre ændringer (bl.a. ortografiske) og tilføjelser (bl.a. af eksempler) som *Sörensen 1891*.
- *Sörensen, Axel 1891: *Danske biord. Småbemærkninger*. Optr. af *Sörensen 1887* med mindre ændringer (bl.a. ortografiske) og tilføjelser (bl.a. af eksempler).
- *Sörensen, Axel 12.10.1891: [Brev med svar på Scavenius 11.10.1891]. Orig. i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 3.

- Sörensen, Axel 3.11.1891: [*Brev til J.F. Scavenius med orientering om arbejdet i Goos' retskrivningskommission*]. Orig. i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 3.
- *Sörensen, Axel 5.11.1891 → *Protokol 1.12.1891* (bilag 11).
- *Sörensen, Axel 1898: "Förtids tillægsmåde. En lille henstilling". *VorUng.*, s. 465-500.
- Sörensen, Axel 1900: "Udsagnsordenes flertalsformer. En redegørelse". *Dania*, bd. 7, s. 145-209. (= *Sprø.* 3).
- Sörensen, Axel 19.10.1900 = Sörensen, Axel: [*Om Udsagnsordenes Flertalsformer*]. Indledning til forhandling i Det pædagogiske Selskab. Trykt i *PædSelskÅrsb. 1900-1901 og 1901-1902*, s. 3-16 (inkl. den efterfølgende diskussion med indlæg af bl.a. E. Slo-mann og K.A. Schneekloth). – Heri (s. 3-6) *Adresse 2.11.1900*.
- *Sörensen, Axel [1901?]: *Brudstykke af en henstilling til Kultusministeriet*.
- Sörensen, Axel 1902: *En ariadnetråd gennem en sproglig labyrinth i spørgsmålet om förtids-tillægsmåderne til velvillig overvejelse for vaklende*.
- Sörensen, Axel 1910: *Dansklærerforeningen i København 1885-1910*. Nogle Mindeblade.
- *Sörensen, Axel 25.6.1913: [*Responsum til Kultusministeriet om SRO 1913 i anl. af Gyl-dendal 22.4.1913*]. Orig. (forrevet) i RA: MKU, 2. Kt., j.sag 1913, nr. 353^v.
- Sörensen, Axel → *Betænkn. 27.12.1891*.
- SörensenBr. = Breve til overlærer Axel Sörensen i NKS 3942, 4°.
- Sörensen, Edvard → *Forespørgsel 15.1.1948*.
- Sörensen, H.P. → *Werner & Sörensen 9.11.1946*.
- *Sörensen, J.C. 25.4.1888: [*Brev til Kultusministeriet som forstander for seminariet i Ranum med svar på Brev 12.4.1888, bilagt de alternativt formulerede retskrivningsregler* (Medd. 24.7.1888 [D5]) *med margenkommentarer*]. Orig. i RA: RKomm1885.
- Sörensen, L.K.V. 26.4.1917: "Hvad skal vi rette os efter?". *Folkesk.*, s. 154. (Jf. *Sprø.* 102).
- Sörensen, L.K.V. 3.5.1917: "Saabys 6. Udg. endnu en Gang". *Folkesk.*, s. 163. (= *Sprø.* 105).
- *Sörensen, Sophus 26.4.1888: [*Brev til Kultusministeriet som forstander for seminariet i Jel-linge med svar på Brev 12.4.1888*]. Orig. i RA: RKomm1885.
- Söderwall, K.F. → *GrundtvigRetskr.*
- Saaby, V. 29.4.1878: "Om vore verbale Flertalsformer". *BerlTid.*
- Såby, V. 14.5.1880: [*Brev til Svend Grundtvig*]. Orig. i DSF: GrundtvigSaml., DFS 179.
- [Såby, V.] 19.5.1880: "Dansk Haandordbog". *Dagbl.* – Anmeldelse af *DHO 1880*.
- *[Såby, V. ca. juni 1885]: [*Brev til Scavenius med kommentarer til udkast til retskrivningsregler*. Usign., udat. orig. (16 kvartsider) i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 6A, læg D.3.
- *Såby, V. 15.5.1886: [*Brev til Kultusministeriet med kommentar til udkastet udsendt 27.4.1886* (Medd. 24.7.1888 [C1-2])]. Orig. i RA: RKomm1885.
- *Såby, V. 18.8.1887: [*Brev til kultusminister Scavenius om små og store bogstaver som svar på det 1. trykte udkast til retskrivningsregler* (Medd. 24.7.1888 [D2]) *og de to medfølgende bilag* (Recke 19.5.1886 og Sörensen ca. juni 1886: "Til § 6")]. Orig. (20 kvartsider) i RA: RKomm1885. Udsendt i trykt form som bilag til 2. trykte udkast ([G]) til *Medd.* 24.7.1888. Optrykt (med udeladelse af 9 afslutningslinjer til ministeren) med titlen

- "Store og små bogstaver" i *Dania*, bd. 7, 1900, s. 1-19, med indledning og efterskrift af Otto Jespersen (= *Såby 1900*). (Jf. *Sprø.* 4).
- *Såby, V. 22.9.1888: [*Brev med svar på Scavenius 12.9.1888*]. Orig. i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 3.
- *Såby, V. ca. april 1889 = [*Brev til F.C. Scavenius om bl.a. en række detailretskrivningsspørgsmål*]. Usign., udat. ufuldst. orig. (4 foliosider) i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 6A, læg D.3.
- Såby, Viggo 6.5.1891: "Dansk Retskrivningsordbog". *Pol.*
- *Såby, V. 11.2.1892: [*Brev til Kultusministeriet med svar på Goos 11[?].2.1892*]. Orig. i RA: RKomm1891.
- *Såby, V. 16.2.1892: [*Brev til Kultusministeriet med bl.a. kommentarer til Bek.-Leds. 27.2.1892*]. Orig. i RA: RKomm1891.
- *Såby, V. 25.2.1892: [*Brev til Kultusministeriet om formerne Maatte og Matte*]. Orig. i RA: RKomm1891.
- *Såby, V. 27.2.1892: [*Brev til Kultusministeriet om neppe/næppe*]. Orig. i RA: RKomm1891.
- *Såby, V. 1.3.1892: [*Brev til Kultusministeriet i anl. af Bek.-Leds. 27.2.1892 og Bek.-Retskr. 27.2.1892*]. Orig. i RA: RKomm1891.
- Såby, Viggo 1900: "Store og små bogstaver". *Dania*, bd. 7, s. 1-19. → *Såby 18.8.1887*.
- Såby, Viggo → *SRO*, → *SåbyBr.*
- SåbyBr. = Breve til Viggo Såby i NKS 2871, 4°.
- Saabys Retskrivningsordbog* → *SRO*.

T

- Tang, J.T.A. 1871: *Ledetråd i modersmålets sproglære og retskrivning for folkeskolen*.
- Tang, Jeppe → *Povlsen mfl. juni 1864*.
- Tarp, Sven 6.6.2002: "Kritiske bemærkninger til den officielle danske retskrivningsordbog". Foredrag på konference ved Center for Leksikografi, Handelshøjskolen i Århus. Trykt i *LexicoNordica* 9, s. 195-208.
- Terminologicentralen → *Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954*.
- Theisen, Karl → *Betænkn. 27.12.1891*.
- Thestrup, Knud → *Vejledning 15.10.1969*.
- Thing, Morten 1993: *Kommunismens kultur. DKP og de intellektuelle 1918-1960*. Bd. bd. 1-2. Specielt afsnit "5.9.2. Retskrivning" (s. 514-516).
- Thomsen, Ejnar → *Adresse 15.8.1955*, → *Brøndum-Nielsen mfl. 9.4.1951*.
- Thomsen, Nic. 1813: *Lehrbuch der dänischen Sprache für Deutsche mit Uebungsaufgaben zum Uebersetzen*.
- Thomsen, Vilh. 1893: "Om oprindelsen til nogle ejendommeligheder i den danske retskrivning (ld og nd)". *Forhandlinger paa det fjerde nordiske filologmøde i København den 18-21 juli 1892*, s. 205-226. Optr. i sa.: *Samlede afhandlinger*, bd. 2, 1920, s. 9-31.
- Thomsen, Vilh. jan. 1922: "Små og store bogstaver". *GadMag.*, s. 13-19. (= *Sprø.* 180).
- Thomsen, Vilh. → *Beretning 5.9.1884*.
- Thonboe, Peter 1806: *Dansk Grammatik*.

Thorsen, Lotte → *Gregersen* 18.5.2005.

Thorsen, P.K. 1893: "Å". *SalKonv.*, 1. udg., bd. 1, 1893, s. 4. Optr. i *ThorsenAfhBr.*, bd. 2, s. 187-188. Stærkt forkortet version (20 linjer) i *SalKonv.*, 2. udg., bd. 20, 1915, s. 4.

Thorsen, P.K. 1903: "Retskrivning". *SalKonv.*, 1. udg., bd. 14, 1903, s. 1064 ff. Optr. i *ThorsenAfhBr.*, bd. 2, s. 180-187. Revideret version ved Otto Jespersen i *SalKonv.*, 2. udg., bd. 20, 1926, s. 48-51.

Thorsen, P.K. 6.3.1911: [*Brev til Byskov i anl. af bl.a. kritikken af Thorsens udgaver af SRO (specielt Søbæk 23.2.1911)*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 75-80.

Thorsen, P.K. 14.3.1911: [*Brev til Byskov med bemærkning om sine bekymringer mht. om han kan bevare hvervet som redaktør af SRO*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 82-83.

Thorsen, P.K. 21.10.1911: [*Brev med svar på Byskov 16.10.1911, bl.a. om sit syn på de store begyndelsesbogstaver i appellativer og om en evt. afskaffelse af d i vilde og kunde*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 87-90.

Thorsen, P.K. 10.10.1912: [*Brev til Byskov om bl.a. Larsen, N.A. sept.[?] 1912, Halle marts 1911 og jy(d)sk*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 156-160.

Thorsen, P.K. 21.10.1912: [*Brev til Byskov i anl. af Byskov 16.10.1912, bl.a. med motive-ring af ændringen jydsk > jysk i SRO*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 161-163.

Thorsen, P.K. 25.11.1912: [*Brev til Byskov, bl.a. om sine problemer med N.A. Larsen/Kultusministeriet i forb. med redaktionen af SRO og om ændringen jydsk > jysk*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 166-170.

Thorsen, P.K. 27.11.1912: [*Brev til Byskov i anl. af Byskov 26.11.1912, bl.a. med spørgsmål om en evt. begrundelse for skrivemåderne bagud og forud i ét ord (men bag ude og for ude i to ord)*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 171.

Thorsen, P.K. 17.2.1913: [*Brev til Byskov, bl.a. om sit arbejde med at tilvejebringe en redegørelse til Kultusministeriet for forholdet mellem de forskellige udgaver af SRO og med kort bemærkning om jy(d)sk*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 176-177.

Thorsen, P.K. 4.6.1913: [*Brev med svar på Byskov 1.6.1913*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 187-188.

Thorsen, P.K. 12.6.1913: [*Brev til Byskov i anl. af Byskov 5.6.1913, med kort bemærkning om muligheden for andre inkonsekvenser i SRO end anselig mv.*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 189-190.

Thorsen, [P.K.] 3.3.1915: [*Brev til Byskov, bl.a. i anl. af at Henrik Bertelsen er beskikket som tilsynsmand ved SRO (jf. Brev 16.1.1915)*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 207-208.

Thorsen, P.K. 18.3.1915: "Saabys Ordbog". *Pol.* (= *Sprø.* 78).

Thorsen, P.K. 24.3.1915: "Saabys Ordbog". *Pol.* (= *Sprø.* 80).

Thorsen, P.K. 3.5.1915: [*Brev til Byskov med oplysninger om brug af store og små begyndelsesbogstaver i danske og tyske bibeloversættelser*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 217-218.

Thorsen, P.K. 29.6.1916: [*Brev til Byskov, bl.a. om sine problemer med forholdet til Henrik Bertelsens "Fortale" (dvs. retskrivningsvejledning, jf. Bertelsen 1918) til SRO*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 238-239.

Thorsen, P.K. → *Gertz* 20.2.1901, → *SRO* 1891, → *ThorsenAfhBr.*

- Thorsen *AfhBr.* = Thorsen, P.K.: *Afhandlinger og Breve*. Bd. 1-3. Udg. af J. Byskov og Marius Kristensen. 1927-1930.
- Thrige, S.B. → Clausen, H.N. *mfl.* 17.3.1869, → *sa.* 21.6.1870, → GrundtvigRetskr.
- *Tidemand, Odin Wolff 25.4.1888: [*Brev til Kultusministeriet som forstander for seminariet i Jonstrup med svar på Brev 12.4.1888*]. Orig. i RA: RKomm1885.
- Tidemand, Odin Wolff → *Betænkn.* 27.12.1891, → Lund, G. *mfl.* 25.11.1847.
- *Tillægsbetænkn. 15.4.1997 = *Tillægsbetænkning [afgivet af Folketingets Uddannelsesudvalg] over Forslag til lov om dansk retskrivning*. Trykt i *FolktT.* 1996-97 (Tillæg B), s. 665.
- *Tillægsbetænkn. 23.4.1997 = *Tillægsbetænkning [afgivet af Folketingets Kulturudvalg] over Forslag til lov om Dansk Sprognævn*. Trykt i *FolktT.* 1996-97 (Tillæg B), s. 721.
- Tilsk. = Tilskueren.
- *Tilsynet med den tekniske Undervisning for Haandværkere og Industrifonde 7.2.1949: [*Brev til Statsministeriet i anl. af Cirk. 17.1.1949 med spørgsmål om skrivemåder som fx Bornholms amt/Amt*]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- *Tjæreby Pastorat 26.11.1943 = [*Brev til Kirkeministeriet i anl. af Brev 28.4.1942 med spørgsmål om brug af fremmede bogstaver som ä, ö, ü i kirkebøgerne*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Tjæreby Pastorat 26.3.1944 = [*Brev til Kirkeministeriet i anl. af Brev 13.3.1944 med fornyet spørgsmål om brugen af fremmede bogstaver i fornavne (mellemnavne) i kirkebøger mv.*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Tjørnehøj, Erik → *Werner mfl.* 10.11.1946.
- Tode, [Johan Clemens] 1797: *Neue dänische Grammatik für Deutsche*. Kopenhagen u. Leipzig.
- Tode & Abrahamson 1804 = Tode, [Johan Clemens] 1804: *Neue dänische Grammatik für Deutsche*. 2. ganz umgearbeitete und sehr vermehrte Auflage von Werner Hans Frid. Abrahamson.
- Togeby, Ole 1993: "Fleksibelt funktionskomma". *Kommedeb.* 1993, s. 63-72.
- Togeby, Ole nov. 2001: "10 teser om kommaer". *Mål&M.*, 24. årg., nr. 3, s. 17-24.
- Togeby, S.P.N. 1942: *Tal dansk, din sorte hund. Maalrensningsbog for meningsfæller.* (= *Sprø.* 791).
- *Tolstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948 = [*Brev til Kirkeministeriet med spørgsmål om brugen af å og aa i for- og efternavne i kirkebøgerne*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- *Tolstrup-Stenum Pastorat 27.9.1948 = [*Brev til Kirkeministeriet i anl. af Brev 21.9.1948 med gentaget spørgsmål om brug af å/aa ved navngivning af børn hvis fars efternavn er skrevet med aa*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Tordrup, S.A. 1965: "Stavefejl og fejltyper hos elever fra 5. normalklasse og fra 5. og 6. læseklasse". *Skolepsykologi*, 2. årg., nr. 1, s. 1-91.
- Torpe, Chr. → *Byskov & Kaalund-Jørgensen* 19.9.1939.
- Trafikministeriet → *Brev* 25.3.1944, → *Brev* 15.7.1987.
- Tranberg (lærer, Roskilde) → *Povlsen mfl.* juni 1864.
- Tranekjær Rasmussen, E. → *Rubin & Tranekjær Rasmussen* 23.11.1946.

Traustedt, P.H. → DSNUdklip.

Truslen mod vort Skriftsprog → *Brandstrup mfl.* 17.3.1951.

*Tuxen, S.L. 6.11.1891 → *Protokol* 1.12.1891 (bilag 13).

Tuxen, S.L. 12.10.1895: "Oversigt over det pædagogiske Selskabs Liv og Virksomhed 1820-1892". Foredrag i selskabet. Forarbejder i LASj.: PædSelskArk. (S.L. Tuxen: *Samlinger til det pædagogiske Selskabs Historie 1820-1890*; 3 hæfter). Trykt i *PædSelsk-Årsb.* 1895-1896, s. 1-37.

Tuxen, S.L. 1914: *Beretning om Undervisningen i Gymnasieskolerne*. Udgivet paa Kultusministeriets Foranstaltning.

*Tørnæs, Ulla 17.5.2003 = Nina Kragh: "Punktum punktum komma nej". *Pol.* – Bl.a. med udt. af undervisningsminister Ulla Tørnæs.

Tørnæs, Ulla → *Brev* 19.12.2003.

U

Uddannelsesudvalget → Folketingets Uddannelsesudvalg.

Udenrigsministeriet → *Notat* 16.11.1948 ff., → *RO-Udvalget-1953* 21.10.1953.

udt. = udtalelse(r).

Ugeskrift for Læger → *ManusvejlMedicin* 1961 ff.

UgeskrLæger = *Ugeskrift for Læger*.

Underudvalgets for tekniske kemikaliers nomenclatur → *Dansk Kemisk Nomenklatur* marts 1954.

Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og Realskolerne → Gertz, → *Gertz & Petersen* ca. 28.4.1888, → Madvig, → *Paludan, Julius* 23.4.1888 (og Paludan i øvrigt).

Undervisningsinspektøren for de kommunale og private realskoler → *Müller, N.V.* 25.4.1888.

Undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne → *Bang* 17.2.1944, → *Bek.* 22.3.1948, → Bertelsen, → *Borup Jensen* 16.2.1944, → *Højberg Christensen* 1.7.1946 (og Højberg Christensen i øvrigt), → *Højberg Christensen & Bjørneboe* 17.2.1948, → *Højberg Christensen, Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen* 9.2.1948.

Undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne → *Højberg Christensen & Bjørneboe* 17.2.1948, → *sa. & Kaalund-Jørgensen* 9.2.1948, → Rønning.

Undervisningsministeriet → *Appel* 7.11.1922 (og Appel i øvrigt), → *Bomholt* 21.1.1955 (og Bomholt i øvrigt), → *Borghjerg* 22.10.1929 (og Borghjerg i øvrigt), → *CUR* 29.2.1980, → *DRO*, → *Evalueringshæfte* 1985 ff., → *Frisch* 13.1.1948a-b (og Frisch i øvrigt), → *Hartling* 16.1.1946, → *Helveg Petersen* 17.10.1962, → *Hvidberg* 12.11.1952a-b, → *Højberg Christensen* 3.11.1953, → *sa.*, *Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen* 9.2.1948, → *Haarder* 18.7.1985 (og Haarder i øvrigt), → *Jørgensen, Charlotte* 9.12.1994, → *sa.* 8.11.1996, → *Jørgensen, Jørgen* 16.9.1937, → *sa.* 24.11.1938, → *Jørgensen, Aage* 19.7.1986, → *Keiser-Nielsen* 11.4.1916, → *Kaalund-Jørgensen* 25.3.1934, → *sa.* 10.1.1936, → *Medd.* 24.7.1888, → *Ministermøde* 17.6.1938, → *Mødereferat* 10.1.1955, → *Pressemeddelelse* 17.3.1955, → *Pressemeddelelse* 22.11.1983, → *Proverne*

i dansk 1996, → *Referat* 4.3.1948, → *Skriftlig fremstilling* 1991, → *Sproglig viden og bevidsthed* 1992, → *Valg* 28.1.1948, → *Vig Jensen* 20.11.1996 (og Vig Jensen i øvrigt). – Se i øvrigt de enkelte *Bek.-UVM*, *Brev-UVM*, *Cirk.-UVM* og *Notat-UVM* (under *Bek.*, *Brev*, *Cirk.* og *Notat*).

Undervisningsministeriets Retskrivningsudvalg → Retskrivningsudvalget.

**Undervisningsplan* 24.4.1805 = *Undervisnings-Plan [fra Commissionen angaaende Universitetet og de lærde Skoler] for de lærde Skoler i Danmark og Norge*. Udsendt som selvstændig publikation. Delvis optr. i *Hjorth, Poul L. & Larsen* 1973, s. 38–41.

UngePæd. = *Unge Pædagoger*.

Universitetsdirektionen → *Bek.* 31.5.1822, → *Cirk.* 30.10.1847, → *Notat* 27.10.1847 ff.

Ussing, J.L. → *Clausen, H.N. mfl.* 17.3.1869, → *sa.* 21.6.1870, → *LitRetskr.* 1889.

UVM = Undervisningsministeriet, Undervisnings- og Forskningsministeriet.

V

**Vajsenhuset* 4.2.1949 = [*Brev fra Det kgl. Vajsenhus til Kirkeministeriet med spørgsmål om hvorvidt nye oplag af Salmebogen skal trykkes med ny retskrivning*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1952, nr. 1447.

Vajsenhuset → *Carlsen* 2.6.1971.

Valg 28.1.1948 = *Valg af 15 Medlemmer til et Udvalg til at modtage Oplysninger af Undervisningsministeren angaaende de nærmere Enkeltheder i den af ham bebudede Bekendtgørelse om Retskrivningen og til Orientering for Ministeren om Rigsdagens Opfattelse*. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947–48, sp. 1426.

Vanggaard, [J.S.] 3.11.1938: [*Om det nordiske sprogfællesskab (1)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1938–39, sp. 988–991. (= *Sprø.* 494).

Vedel Johansen, Ellen 16.10.1973: *Kommentar til listerne over "Proprier", "Proprier der kan bruges appellativisk", "Appellativer der kan optræde som proprium" og "Sammensætninger med et proprium som første led" [i prøveredaktionen af M] (alle dateret 16. oktober 1973) [inkl. de nævnte lister]*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.

Vedel Johansen, Ellen → *Dansk Sprognævn* 20.10.1971.

**Vedelsby, E.* 22.8.1949: [*Brev til Undervisningsministeriet om brug af store og små bogstaver i firmanavne og institutionsnavne*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264, del I.

**Vejdirektoratet* 31.10.1958 = [*Brev til Statsministeriet med spørgsmål om brug af aa i stedet for å på vejvisningstavler mv.*]. Orig. i RA: SM, Dep., j.sag 1958, nr. 145¹.

Vejle Amts Avis 19.1.1948: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med eksemplar af avisen med små bogstaver*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³. – *Vejle Amts Avis* var siden 14.1.1948 udkommet med små bogstaver.

**Vejledning* 15.10.1969 = *Vejledning [nr. 224, fra Justitsministeriet] om sproget i love og andre retsfor skrifter*. (Knud Thestrup). Trykt i *Mintid.*, s. 679–680. Desuden på www.retsinformation.dk. Optrykt i *Hansen, Erik & Lund* 1988, s. 146–147.

- ★*Vejledning 1987* = *Vejledning om udarbejdelse af administrative forskrifter*. Justitsministeriet. Venstre 22.4.2003 = Mikkelsen, Morten: "V vil afskaffe nyt komma". *KristDagbl.* 22.4.2003. – Med udt. af Venstres kulturordfører, Ester Larsen, og Dansk Sprog-nævns formand, Niels Davidsen-Nielsen.
- Venstre → Kristensen, Knud, → Larsen, Ester, → Løkke Rasmussen.
- Verner, Karl 1888 (1897): "Store og små bogstaver". *Dania*, bd. 4 (1897), s. 82-106. Optr. i sa.: *Afhandlinger og Breve*, 1903, s. 116-144. (If. redaktionel indledningsnote i *Dania* skrevet kort efter *Recke* 1888, men først fundet efter Verners død).
- Vestager, Margrethe → *Bek.* 18.8.1998, → *Brev* 20.12.1999.
- Vesterager, [Anthon] 29.10.1936a: [*Om retskrivningsspørgsmålet (6)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTf* 1936-37, sp. 661-662.
- Vesterager, [Anthon] 29.10.1936b: [*Om retskrivningsspørgsmålet (8)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTf* 1936-37, sp. 664.
- Veterinær- og Fødevaredirektoratet → *Bek.* 14.8.1998.
- ★Viborg Biskop 16.12.1948 = [*Brev til Kirkeministeriet med udt. i anl. af Østerbølle Sognekald* 11.11.1948]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Viborg Katedralskole → *Lefolii* 1869.
- Videbæk, Tove → *Folketingsdebat* 20.3.2003.
- Videnskabernes Selskab → *Betænkning* 18.4.1805, → *Brev* 23.2.1805, → *Brøndum-Nielsen & Rubow marts* 1957, → *Lomholt, Asger* 1942-1973, → *Molbech* 1843, → *Promemoria* 3.3.1805, → *Promemoria* 20.5.1805.
- Videnskabernes Selskabs Ordbog* → *VSO*.
- Vig Jensen, Ole 16.1.1990 = Kulturministeren (Ole Vig Jensen): [*Svar på Holger K. Nielsen 5.1.1990 om pausekommatering i voksenprøven i retskrivning*]. *FolketT.* 1989-90, sp. 5018 (Skriftligt besvarede spørgsmål).
- Vig Jensen, Ole 20.11.1996 = Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): [*Skriftlig fremsættelse af Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996]. Trykt i *FolketT.* 1996-97 (Tillæg A), s. 1975.
- ★Vig Jensen, Ole 12.12.1996a = [*Brev med svar på Jørgensen, Charlotte* 8.11.1996]. Kopi i DSN (sag A 1 G).
- ★Vig Jensen, Ole 12.12.1996b: [*Svar på Spørgsmål 27.11.1996, inkl. kopier af høringssvar fra ministerier mv.*]. Kopi i DSN (sag A 2).
- Vig Jensen, Ole 13.12.1996 = Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): [*Om Lovfors.-DSN og Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996 (23)]. Folketinget. Trykt i *FolketT.* 1996-97, s. 2536-2537. – Specielt om *Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996.
- ★Vig Jensen, Ole 5.2.1997: [*Svar på Spørgsmål 9.12.1996*]. Kopi i DSN (sag A 2).
- ★Vig Jensen, Ole 11.3.1997: [*Svar på Spørgsmål 25.2.1997*]. Kopi i DSN (sag A 2).
- ★Vig Jensen, Ole 28.1.1998 = *Retskrivning skal vurderes – også i universitetsopgaver*. Pressemeddelelse fra Undervisningsministeriet. Kopi i DSN (sag A 2).
- Vig Jensen, Ole → *Bek.* 19.5.1993, → *Bek.* 15.7.1995, → *Bek.* 21.7.1995, → *Bek.* 11.10.1996, → *Bek.* 28.1.1998, → *Lovfors.-Retskr.* 20.11.1996.
- Vilkår for ordbogsarbejde 1982* = *Vilkår for ordbogsarbejde i Danmark*. *Betænkning* [nr. 967]

- afgivet af det af Ministeriet for kulturelle anliggender nedsatte ordbogsudvalg*. Rigsarkivet.
- Vi skriver dig til 2006* = Jervelund, Anita Ågerup; Rathje, Marianne; Schack, Jørgen (red.): *Vi skriver dig til. Festskrift til Vibeke Sandersen i anledning af 70-års-dagen*. (DSNSkr. 36).
- Vissing, K. 1860: *Om dansk retskrivning*.
- Vissing, K. 1862: *De vigtigste regler for forbedring af retskrivningen*. Udg. af Møns skolelærerforening.
- Vive Larsen, Erik 2005: "En hård fødsel. Eller hvordan en ordbog ikke bør bringes til verden". Cramer, Jens; Kunøe, Mette; Tøgeby, Ole (udg.): *Teorien om alt og andre artikler om sprog og filosofi*. Århus. S. 187-197.
- VNordMod. = *Vort nordiske modersmål*, bd. [1] (1942), bd. 2 (*Tål Nordisk*, 1943), bd. 3 (*Nordisk sprog i nordisk land*, 1944), bd. 4 (*Gør sproget frit*, 1948), og *Vort Nordiske Modersmål*, 1.-3. årg., dec. 1948 – [dec.] 1951. Udg. af Dansk forening til nordisk sprogrøgt/Dansk Forening til Nordisk Sprogrøgt. (= *Sprø*. 764, 879, 960, 1203 og 1266).
- Vodskov, H.S. 1890a: *Dr. E. Jessens "forsmædelige Skandale". Et lidet Indlæg for den nye Retskrivning*.
- Vodskov, H.S. [1890b]: [*Brev til J.F. Scavenius med et eksemplar af Vodskov 1890*]. Udat. orig. i RA: ScaveniusArk., lb.nr. 3.
- VorUng.* = *Vor Ungdom. Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning*.
- Vrang, Vibeke → *Bergenholtz & Vrang 2002*.
- Vraa, Karin → *Brev 7.11.2000*.
- *VSO = *Videnskabernes Selskabs Ordbog*, dvs. *Dansk Ordbog*, udgiven under Videnskabernes Selskabs Bestyrelse. Bd. 1-8. 1793-1905. (Bd. 1: A-E (1793), bd. 2: F-H (1802), bd. 3: I-L (1820), bd. 4: M-O (1826), bd. 5: P-R (1829), bd. 6: S (1848), bd. 7: T-U (1863), bd. 8: V-Z (1905)).

W

- Weis, A.P.; Hage, H. 1891: *De gældende Retsregler for det Højere Skolevæsen i Danmark. En systematisk og kronologisk Haandbog*. Bd. 1-2.
- Werfel, Johan 1794: *Veiledning for Ungdommen til at lære det danske Sprog*. 2. udg. 1798.
- Werfel, Johan 1795: *Dansk Brevbog*. 2. udg. 1798, 3. udg. 1803, 4. udg. 1814, 5. udg. 1850.
- Werfel, Johan 1811: *Kort Dansk Sproglære for Skoler og dem, der nyde Huusunderviisning*.
- Werner, I.Vilh.; Sørensen, H.P. 9.11.1946: = "De store Bogstaver afskaffet – i Spøg". *AarhStiftst.* (= *Sprø*. 1075). – Med udt. af Werner (borgmester i Odense) og H.P. Sørensen (overborgmester i København).
- Werner, I. Vilh. mfl. 10.11.1946 = "Een synes om "med lille" en anden om "med stort"". *Jyll-P.* (= *Sprø*. 1078). – Med udt. af borgmestrene Werner (Odense), Laurits Høyer-Nielsen (Esbjerg), Alfred Andersen (Randers) og økonomidirektør Erik Tjørnehøj (Århus).
- Westengaard, J.Chr. 1823: *Nogle Bemærkninger om Modersmaalet og dets Retskrivning i to Breve*.
- Westerby, Kristian 1919: *Norsk og dansk sprogreform*. (= *Sprø*. 130).

Westergaard, Carl → *Adresse* 18.11.1950.

Westergaard, N.L. → *Clausen, H.N. mfl.* 17.3.1869, → *sa.* 21.6.1870.

*Westesen, [B.] [okt. 1848]: [*Brev til Københavns Universitets filosofiske Fakultet om retskrivningen ved danskundervisningen ved Nykøbing Katedralskole*]. Udat. orig. i RA: DK, Forskellige Institutioner, Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, Henlæggelsessager 1846-1848, nr. 2 N 2705 (videresendt til Kultusministeriet 2[5?].10.1948; modt. i ministeriet 31.10.1848).

Westesen, B. → *Lund, G. mfl.* 25.11.1847.

Westh, Claus 1976: "Har vi de stavefejl vi fortjener?". *MeddDansk.*, s. 44-51.

Widell, Peter dec. 1996: "Anmeldelse af Retskrivningsordbogen og Gyldendals Retskrivningsordbog". *Nyhedsbrev*, nr. 22 (udg. af LEDA, Leksikografer i Danmark), s. 8-13.

Wieselgren, Harald → *GrundtvigRetskr.*

Winkel Horn, Fr. → *Horn.*

Wisén, Theodor → *GrundtvigRetskr.*

*With, K.H. 1865 = *Børnebog til Undervisning i Skrivning og Læsning for de første Begyndere .. udgiven af en gammel Skolemand.*

With, K.H. 1866 = *Læsning for Børn, Fortsættelse af den gamle Skolemands Børnebog.*

With, K.H. → *Brev* 11.1.1864.

Wittrock, Jytte → *Folketingsdebat* 20.3.2003, → *sa.* 23.1.2004.

Wittrup, Michael → *Paludan-Müller, Caspar; Wittrup & Købke juli 1870.*

Wiwel, H.G. 1901: *Synspunkter for dansk Sproglære.*

Woel, Cai M. → *Brandstrup mfl.* 17.3.1951.

Wohlert, Inge 1985: "Stednavneudvalgets virksomhed 1960-1985". *Jørgensen, Bent* 1985, s. 268-274.

Wolle, E. 1846: *Regler og Bestemmelser for det danske Sprogs Orthographie samt for Interpunctionen (indledede med en kortfattet Formlære og Sætningslære).* Viborg. Ny udg. 1848 (Viborg) og 1854 (Kolding).

Worsaae, J.J.A. → *Cirk.* 10.5.1875.

Wulff, D.H. 1869: *Dansk Læsebog.* Anden Del. (For de lavere Klasser). Andet uforandrede Oplag.

Wøller, Johan → *Brandstrup mfl.* 17.3.1951, → *Brøndum-Nielsen mfl.* 15.3.1949.

Waaben, Peter 1917: *En Reform, der venter. De store Forbøgstavers Afskaffelse.* (= *Sprø.* 93).

Z

Zahle, C.Th. → *Cirk.* 10.6.1916.

Zahle, Henrik 1995: *Dansk forfatningsret.* Bd. 1. *Institutioner og regulering.* 2. udg.

Zoffmann, P. 1.3.1918: "7. Udgave af "Saaby"". *Købstadskolen, 1917-1918*, s. 181-182. (= *Sprø.* 121).

Zoffmann, P. 1.7.1920: "Retskrivningsspørgsmaalet. Hvornaar - ?". *Folkesk.*, s. 328. (= *Sprø.* 144).

Zoffmann, P. → *Dansk Retskrivningsforening* aug. 1917.

Zola Christensen, Robert 2000: *Skrift og tale. En diakron og synkron studie af forholdet mellem det danske skriftbillede og rigsmålsudtalen*. Lund

Ø

*Øeby Pedersen 17.1.1948: [*Brev til undervisningsminister Hartvig Frisch med opfordring til at fastholde store begyndelsesbogstaver i appellativer*]. Orig. i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.

*Østerbølle Sognekald 11.11.1948 = [*Brev til Kirkeministeriet med spørgsmål om brugen af å/aa ved udstedelse af attester fra kirkebogen 1908-1941, der i denne periode har å og ikke aa i (bl.a.) personnavne, og om skrivemåden Ålestrup/Aalestrup*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.

Østergaard, Lise → *Bek. 26.11.1981*, → *Brev 20.1.1981*, → *Brev 24.7.1981*.

Å/Aa

*Aabenraa Erhvervscenter 4.7.1995 = [*Brev til Dansk Sprognævn om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Orig. i DSN (sag 1995/194). Trykt i *NFS 1997/4*, s. 3.

*Aabenraa Erhvervscenter 26.9.1995 = [*Brev til Dansk Sprognævn om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Kopi i DSN (sag 1995/194). Ref. i *NFS 1997/4*, s. 5.

*Aabenraa Erhvervscenter 4.12.1995 = [*Brev til Kulturministeriet om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Kopi i DSN (sag 1995/194). Ref. i *NFS 1997/4*, s. 6.

*Aabenraa Erhvervscenter 30.7.1997 = [*Brev til kulturminister Ebbe Lundgaard om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Kopi i DSN (sag 1995/194).

Aabenraa Erhvervscenter 3.9.1997 = [*Brev til Dansk Sprognævn om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Orig. i DSN (sag 1995/194).

*Aabenraa Kommune 11.6.1998 = [*Brev til Dansk Sprognævn fra borgmester Jørgen Witte om alfabetiseringen af Aabenraa*]. Orig. i DSN (sag 1995/194).

Aabenraa Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994*.

Aabybro Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994*.

Ågerup, Anita → *Galberg Jacobsen & Ågerup 2.12.1998*, → *sa. 6.1.1999*, → Jervelund, Anita Ågerup, → *Jørgensen, Bent; Brinkmann Thomasen & Ågerup 2001*, → *RO2-Udvalget, Schack & Ågerup*.

Ågerup, Anita; Galberg Jacobsen, Henrik 13.1.1999 = *AÅ/HGJ: Nye sammenskrevne adverbier mv. i RO 2001?* Kopi i DSN (sag A 1 G). – Oplæg til DSN-AU.

Aakirkeby Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994*.

*Aalborg Byråd 25.9.1979 = [*Brev til Kulturministeriet fra borgmester Marius Andersen med henstilling om at Ålborg ændres til Aalborg i den statslige retskrivning*]. Kopi i DSN (sag 1980/104).

*Aalborg Byråd 23.2.1981 = [*Fornyset henvendelse fra borgmester Marius Andersen til Kulturministeriet om ændring af Ålborg til Aalborg*]. Kopi i DSN (sag 1980/104).

*Aalborg Byråd 28.1.1991 = [*Brev fra borgmester Kaj Kjær til Boligministeriet med ønske om*

- ændring fra Ålborg til Aalborg i ejerlavsbetegnelser*]. Kopi i DSN (sag A 1 Å).
- Aalborg Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen* 5.5.1994.
- AalbStiftst. = *Aalborg Stiftstidende*, → *Schiøttz-Christensen* 27.4.1947.
- Aalestrup Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen* 5.5.1994.
- ÅNM = Sven Clausen (red.): *Årbog for nordisk målstræv*, bd. [1] (1938, med titlen *Nordisk Målstræv*), 2 (1939), 3 (1940), 4 (1941), 5 (1942), 6 (årg. 1943, trykkeår 1944), 7 (årg. 1944, trykkeår 1945), 8 (årg. 1945, trykkeår 1946), 9 (årg. 1946, trykkeår 1947), 10 (årg. 1947, trykkeår 1948). (= *Sprø.* 479, 526, 562, 649, 746, 943, 994, 1050, 1107, 1138).
- Årbog for nordisk målstræv* → ÅNM.
- AarhAmtst. = *Aarhus Amtstidende*.
- AarhStiftst. = *Aarhuus Stiftstidende*, *Århus Stiftstidende*.
- Aarhus, Jacob Madsen 1586 = Jacobi Matthie¹ Arhusiensis: *De Literis Libri Duo*. Basel. Fotografisk optr. (forstørret) i *Acta Jutlandica*, Århus, bd. 2, 2. halvbind, s. 33 ff. (s. 1-228), udg. af Christen Møller og Peter Skautrup. Med oversættelse af Franz Blatt smst., bd. 3, 1. halvbind, s. 99-249.
- Aarhus Akademi → *Andersen, Svend* 12.6.1946.
- *Århus Biskop 6.10.1948 = [*Brev fra biskop Skat Hoffmeyer til Kirkeministeriet med spørgsmål om forståelsen af Brev 21.9.1948*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726. Afskrift i DSN: RUDvSkautrup, s. 121, udkast (udarbejdet af Skautrup, i hovedsagen fulgt af Hoffmeyer) smst., s. 120.
- *Århus Biskop 12.11.1948 = [*Brev til Kirkeministeriet med udt. i anl. af Skovmand 22.10.1948*]. Orig. i RA: KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.
- Århus Byråd 10.9.1948 = "Aarhus Byraad vedtog at forsvenske Byens Navn". *Aarh-Stiftst.* (= *Sprø.* 1246).
- Aarhus Katedralskole → *Protokol* 1.12.1891.
- Aarhus Kommune mfl. 8.11.1946 = "Aarhus kommune afskaffer de store bogstaver". *Dem.* (= *Sprø.* 1074). – Også om Odense, Aalborg, Randers og Esbjerg.
- Aaron, P.G. → *Joshi & Aaron* 2005.
- årsb. = årsberetning.
- Aars Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen* 5.5.1994.
- Aarup Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen* 5.5.1994.
- Aaskov Kommune → *Kort- og Matrikelstyrelsen* 5.5.1994.

1 e = e caudata.

6.2. Kronologisk nøgle

Nedenfor er de enkelte arbejder fra den alfabetiske bibliografi (6.1.) anført i kronologisk rækkefølge. Referencerne er anført som *korthenvisninger*, svarende til dem jeg i øvrigt bruger her i afhandlingen ved henvisninger til bibliografien. Udførligere oplysninger om fx medforfattere, publikationssted, arkivtilhørsforhold, evt. usikkerhed mht. forfattere, datering osv. må således søges under den bibliografiske hovedbehandling i den alfabetiske bibliografi (6.1.), der også indeholder en særmærkning (med ★) af de arbejder der er resumeret i afhandlingens kronologikapitel (kap. 5).

Nye udgaver eller oplag er i den kronologiske nøgle optaget med selvstændige indgange (i modsætning til i selve bibliografien). I sådanne tilfælde er dateringen for 1. udgave eller oplag anført i en parentes efter korthenvisningen, og de nærmere oplysninger må søges under den bibliografiske hovedbehandling i den alfabetiske bibliografi. Den kronologiske nøgle indeholder i alt ca. 2600 henvisninger, inkl. ca. 150 henvisninger til nye udgaver eller oplag som i den alfabetiske bibliografi kun er nævnt under hovedbehandlingen af det pågældende værk.

Rækkefølgen i den kronologiske nøgle nedenfor skal læses med visse forbehold, idet publikationer som i bibliografien kun er forsynet med et trykkeår (men hverken måneds- eller datoangivelse), som hovedregel er placeret først under det pågældende år, men udmærket kan være udkommet efter en senere opført artikel med en præcisere datering. Tilsvarende er publikationer der kun er bibliograferet med månedsangivelse (men ikke dato), anbragt først i den pågældende måned. Hertil kommer også at rækkefølgen af publikationer med samme år, måned eller dato gennemgående er rent alfabetisk og altså ikke siger noget om hvilken af de herhenhørende publikationer der er udsendt først.

- Scaliger 1540
 Aarhus 1586
 Heldvad 1624
 Jersin 1624
 Heldvad 1625 (1. udg. 1624)
 Roskilde 1627
 Aquilonius 1641
 Ravn 1644
 Heldvad 1650 (1. udg. 1624)
 Syv 1663
 Pontoppidan 1668
 Judichær 1671
 Gerner 1678
 Marsløv 1678
 Gerner 1679 (1. udg. 1678)
 Syv 1685
 Gerner 1690
 Schulz 1724
 Holberg 1726
 Nysted 1727
 Forordn. 17.4.1739
 Hauen, Niels von 1741a
 Clitau 13.10.1741
 Hauen, Niels von 1741b
 Clitau 1742
 Høysgaard 1743a
 Clitau 1743
 Høysgaard 1743b
 Hauen, P. von 1744
 Høysgaard 1747
 Høysgaard 1752
 Hauen, P. von 1753 (1. udg. 1744)
 Baden, Jacob (1735-1804) 1767
 Høysgaard 1769
 Kølle 1774
 Forordn. 11.5.1775
 Mallings 1777
 Borup 1778
 Prael 1779
 Møller, Abraham 1781
 Mallings 1783 (1. opl. 1777)
 Baden, Jacob (1735-1804) 1785
 Campeaux 1787
 Holck, H. 1787
 Lange, Nicolai Bendix 1787
 Prael 1787 (1. udg. 1779)
 Abrahamson nov. 1789
 Baden, Jacob (1735-1804) 1792 (1. udg. 1785)
 Elert feb. 1793
 VSO 1793-1905
 Mallings 1794 (1. opl. 1777)
 Werfel 1794
 Abrahamson 15.11.1794
 Bøgh 1795
 Werfel 1795
 Ekkard 1797
 Tode 1797
 Baden, Jacob (1735-1804) 1798
 Werfel 1798a (1. udg. 1794)
 Werfel 1798b (1. udg. 1795)
 Baden, Jacob (1735-1804) 1799
 Dichman 1799
 Bøgh 1800 (1. opl. 1795)
 Dichman 1800
 Boye juni 1800
 Resolution 11.7.1800
 Promemoria 19.7.1800
 Baden, Jacob (1735-1804) 1801 (1. udg. 1785)
 Lange & Abrahamson 1801
 Lang Nissen 1801
 Plum 1802
 Werfel 1803 (1. udg. 1795)
 Baden, Jacob (1735-1804) 1804 (1. udg. 1785)
 Baden, Jacob (1735-1804) 1804 (1. opl. 1798)
 Mallings 1804 (1. opl. 1777)
 Tode & Abrahamson 1804
 Kall 6.1.1804
 Baden, Jacob (1771-1824) 25.11.1804

- Bloch, Søren Nic. Joh. 1805
 Bärens 1805
 Nyerup 1805
 Schreiber 1805
 Brev 23.2.1805
 Promemoria 3.3.1805
 Plakat 22.3.1805
 Betækn. 18.4.1805
 Undervisningsplan 24.4.1805
 Promemoria 20.5.1805
 Bøgh juni 1805
 Schreiber aug. 1805
 Rahbek sept. 1805
 Schreiber nov. 1805
 Rask, R.K. 1805/1806
 Baden, Jacob (1771-1824) 1806
 Bärens 1806 (1. udg. 1805)
 Rask, R.K. 1806a
 Rask, R.K. 1806b
 Thonboe 1806
 Reglement 10.10.1806
 Bøgh 1807
 Bloch, S.N.J. 1808
 Bøgh 1808 (1. opl. 1795)
 Lang Nissen 1808 (1. udg. 1801)
 Rask, R.K. 1808-1810
 Høegh-Guldberg 1809
 Baden, Jacob (1735-1804) 1810 (1. opl. 1798)
 Birch 1810a
 Birch 1810b
 Birch 1810c
 Malling 1810 (1. opl. 1777)
 Berg, Jörgen Ludvig 1811
 Dampe 1811
 Rask, R.K. 1811
 Werfel 1811
 Bärens 30.11.1811
 Abrahamson 1812
 Baden, Jacob (1735-1804) 1812 (1. udg. 1785)
 Birch 1812a (1. udg. 1810a)
 Birch 1812b (1. udg. 1810b)
 Birch 1812c (1. udg. 1810c)
 Bøgh 1812
 Baden, Jacob (1735-1804) 1813 (1. udg. 1785)
 Høegh-Guldberg 1813 (1. udg. 1809)
 Høegh-Guldberg 1813
 Molbech 1813
 Thomsen, Nic. 1813
 Anordn. 29.7.1814a
 Anordn. 29.7.1814b
 Werfel 1814 (1. udg. 1795)
 Melchior, L.M. 1815
 Høyer 1816
 Lang Nissen 1816 (1. udg. 1801)
 Bloch, S.N.J. 1817
 Bredsdorff 1817
 Rask, R.K. 1818
 Reglement 10.2.1818
 Baden, Jacob (1771-1824) 1820 (1. udg. 1806)
 Rask, R.K. 1820
 Bøgh 1822
 Bek. 31.5.1822
 Heiberg 1823
 Høyer 1823
 Westengaard 1823
 Rask, R.K. 1824
 Birch 1825 (1. udg. 1810b)
 Boye 1825
 Bøgh 1825 (1. opl. 1795)
 Molbech 1825
 Abrahamson & Jacobi 4.10.1825
 Bloch, S.N.J. 1826
 Bredsdorff 1826
 Rask, R.K. 1826
 Petersen, N.M. 1826a
 Petersen, N.M. 1826b
 Petersen, N.M. 18.3.1826
 Rask, R.K. 4.10.1826

- Berg, Ludvig 1827
 Jacobi 1828
 Kriger 1831
 Lange, J.C. 1832
 Molbech 1833
 Sneedorff-Birch 1833
 Jensen, J. 1834
 Malling 1834 (1. opl. 1777)
 Petersen, N.M. 1834
 Skrivelse 18.11.1834
 Sneedorff-Birch 1835
 Høst 1837
 Meyers Fremmedordbog 1837-1924
 Petersen, N.M. 1837
 Petersen, N.M. 1841
 Bojesen 1842
 Høegh-Guldberg 1842
 PædSelskProt. 1842-1920
 Bartholin 1843
 Dreier 1843-1853
 Meier 1843
 Molbech 1843
 Rasmussen, P.C.J. 1843
 Petersen, N.M. 30.1.1843
 Levin 1844
 Meyers Fremmedordbog 1844 (1. udg. 1837)
 Petersen, N.M. 1844
 Petersen, N.M. 14.4.1844
 Dreier 1845-1846
 Liebenberg 1845
 Petersen, N.M. 1845
 Sneedorff-Birch 1845 (1. opl. 1835)
 Plan 25.7.1845
 Dreier 1846-1853
 Levin 1846
 Petersen, N.M. 1846-1848
 Roving, K. 1846
 Wolle 1846
 Notat 27.10.1847 ff.
 Cirk. 30.10.1847
 Lund, G. mfl. 25.11.1847
 Rosendahl 6.12.1847
 Wolle 1848 (1. udg. 1846)
 Westesen okt. 1848
 Høst 1849 (1. udg. 1837)
 Werfel 1850 (1. udg. 1795)
 Rosenkilde 1852
 Meyers Fremmedordbog 1853 (1. udg. 1837)
 Wolle 1854 (1. udg. 1846)
 Kinck 19.-20.10.1854
 Skrivelse-MKU 18.11.1854
 Molbech 1855
 Madvig 27.1.1855
 Smith 12.6.1855
 Kinck 1856
 Psalmebog 1856
 Bek. 9.5.1857
 Lov 14.12.1857
 Flor 1858
 Molbech 1859 (1. udg. 1833)
 Nielsen, C.J. 1859
 Psalmebog 1859 (1. udg. 1856)
 Flor 1860 (1. udg. 1858)
 Vissing 1860
 Bloch, J. Victor 1861
 Boisen 1862
 Clausen, P. 1862
 Vissing 1862
 Holst 1863
 Meyers Fremmedordbog 1863 (1. udg. 1837)
 Adresse 9.3.1863
 Adresse 19.12.1863
 Broby 1864
 Jessen, E. 1864
 Brev 11.1.1864
 Jespersen, J.M. 20.2.1864
 Skrivelse-MKU 26.2.1864
 Skrivelse-MKU 19.5.1864
 Povlsen mfl. juni 1864

Dorph 1865
 With 1865
 Cirk.-MKU 14.11.1865
 Cirk.-MKU 14.11.1865(sem.)
 Kristensen, Martin 1.12.1865
 Kofod 1866
 With 1866
 Adresse maj 1866
 Adresse 8.6.1866
 Pædagogiske Selskab, Det 1867
 Adresse feb. 1867
 Adresse 30.4.1867
 Lov 6.7.1867
 Kundg. 8.10.1867
 Berg, A. 1868
 Clausen, P. 1868 (1. udg. 1862)
 Schønheyder 1868
 Povelsen juni 1868
 Berg, C. 1869
 Dorph 1869
 Flor 1869 (1. udg. 1858)
 GrundtvigRetskr. 1869 ff.
 Knudsen, K. 1869
 Lefolii 1869
 Wulff 1869
 Clausen, H.N. mfl. 17.3.1869
 Daa mfl. 2.4.1869
 Steenstrup, M. mfl. 9.4.1869
 Kundg. 14.5.1869
 Lyngby mfl. 29.5.1869
 Løkke mfl. 12.7.1869
 Lyngby 19.7.1869 ff.
 Hazelius 25.-30.7.1869
 Hazelius aug. 1869
 GRO 1870
 Hazelius 1870
 Levin 1870
 Lyngby 1870
 Lökke 1870
 Petersen, N.M. 1870-1874
 Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870

Paludan-Müller, Caspar mfl. juli 1870
 RigsdRetskr. 31.12.1870
 Bajer 1871
 Hazelius 1871
 Mynster 1871
 RigsdRetskr. 1871-1872
 Rovsing, K. 1871
 Tang, J.T.A. 1871
 Anordn. 5.8.1871
 Cirk.-MKU 9.8.1871
 Kofod 8.11.1871a
 Hall 8.11.1871a
 Müller, H.C.D. 8.11.1871a
 Kofod 8.11.1871b
 Nielsen, Th. 8.11.1871
 Rimestad 8.11.1871a
 Kofod 8.11.1871c
 Müller, H.C.D. 8.11.1871b
 Rimestad 8.11.1871b
 Hall 8.11.1871b
 Jørgensen, Sylvester 8.11.1871
 Kofod 8.11.1871d
 Rimestad 8.11.1871c
 Adresse 4.12.1871
 RigsdRetskr. 11.12.1871
 DHO 1872
 Matzen 1872
 Cirk.-MKU 21.2.1872
 Hall 29.3.1872
 Lund, G. juni 1872
 Bek.-MKU 30.9.1872
 C. 6.11.1872
 Grundtvig 13.11.1872
 S. 13.11.1872
 Grundtvig 15.11.1872
 Cirk.-MKU 13.12.1872
 Cirk.-MKU 17.12.1872
 Jessen, E. 30.12.1872
 Hansen, C. 1873
 Rasmussen, P.C.A. 1873
 Skrivelse-MKU 18.6.1873

- Lund, G. juli 1873
 Bondesen 1874
 Flor 1874 (1. udg. 1858)
 Skrivelse-MKU 12.1.1874
 Indbydelsesskrift juli 1874
 Cirk.-MKU 10.5.1875
 Cirk.-MKU 30.9.1875
 Skrivelse-MKU 12.11.1875
 Skrivelse-MKU 28.12.1875
 Skrivelse-MKU 23.8.1876
 Meyers Fremmedordbog 1878 (1. udg. 1837)
 Saaby 29.4.1878
 DHO 1880 (1. udg. 1872)
 Kundg. 19.2.1880
 Såby 19.5.1880
 Grundtvig & Reitzel 31.5.1880
 Roving, K. 1881
 DHO 1882 (1. udg. 1872)
 Dahl, Hans 30.6.1883
 DHO 1884 (1. udg. 1872)
 Meyers Fremmedordbog 1884 (1. udg. 1837)
 Beretning 5.9.1884
 Danmarks Lærerforening dec. 1884
 RKomm1885 1885 ff.
 Adresse 22.2.1885
 Scavenius ca. maj-juni 1885
 Scavenius 29.5.1885
 Scavenius ca. juni-juli 1885
 Såby ca. juni 1885
 Scavenius ca. juli 1885
 Brev-MKU 20.7.1885
 Recke 22.7.1885
 Brev-MKU 8.8.1885
 Adresse 11.10.1885
 Petersen, Peter Jacob 11.10.1885
 Adresse 12.10.1885
 Hjorth, Karl 1886
 Brev-MKU 27.4.1886
 Såby 15.5.1886
 Abrahamsen 16.5.1886
 Recke 19.5.1886
 Recke 31.5.1886a
 Recke 31.5.1886b
 Sørensen ca. juni 1886
 Ploug 13.7.1886
 Petersen, Peter Jacob 31.7.1886
 Kundg. 14.10.1886
 Sørensen 1887
 Brev-MKU 21.6.1887
 Adresse aug.-sept. 1887
 Såby 18.8.1887
 Brev-MKU 11.11.1887
 Brev-MKU 15.11.1887
 Bille 1888
 Brøchner-Larsen 1888
 Jessen, E. 1888
 Lunde-Nielssen 1888
 Recke 1888
 Verner 1888 (1897)
 Brev-MKU 12.4.1888
 Paludan, Julius 23.4.1888
 Friis 24.4.1888
 Müller, N.V. 25.4.1888
 Sørensen, J.C. 25.4.1888
 Tidemand 25.4.1888
 Schurmann 26.4.1888
 Sørensen, Sophus 26.4.1888
 Gertz & Petersen ca. 28.4.1888
 Brix 30.4.1888
 Adresse 3.5.1888
 Medd. 24.7.1888
 De af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet forordnede nye Retskrivningsregler (Haugberg) 1888
 De nye Retskrivningsregler [af 24.7.1888] (Pio) 1888
 Skrivelse-MKU 7.8.1888
 Adresse sept. 1888
 Holm, P.A. 1.9.1888
 Hjorth, Karl 6.9.1888

- Scavenius 12.9.1888
 Såby 22.9.1888
 Adresse 26.9.1888
 Scavenius 9.10.1888
 Adresse 15.10.1888
 Scavenius 28.10.1888
 Holm, P.A. nov. 1888
 Scavenius 19.11.1888
 Bille 1889
 LitRetskr. 1889
 Jessen, E. 1889
 Scavenius 17.2.1889
 Såby ca. april 1889
 Scavenius 7.5.1889
 Bek.-MKU 7.6.1889
 De nye Retskrivningsregler .. (Frederiksberg) 1890
 Ministeriel Retskrivning 1890
 Nyeste Retskrivningsregler (Pio) 1890
 Vodskov 1890a
 Vodskov 1890b
 Brev-MKU 23.7.1890
 Skrivelse-MKU 2.8.1890
 Bekendtgørelse [7.6.1889] (Schultz) 1891
 Bondesen 1891
 Dahl, F.P.J. (1833-1915) 1891
 Jespersen, Otto 1891
 Jessen, E. 1891
 Jessen, J. 1891
 RKomm1891 1891 f.
 SRO 1891
 Sørensen 1891
 Weis & Hage 1891
 Kundg. 30.1.1891
 Såby 6.5.1891
 Scavenius 10.8.1891
 Recke 19.8.1891
 Bille 16.9.1891
 Scavenius 19.9.1891
 Scavenius 25.9.1891
 Scavenius 28.9.1891
 Brev-MKU 6.10.1891
 Scavenius 11.10.1891
 Kroman, K. 12.10.1891
 Scavenius 12.10.1891
 Sørensen 12.10.1891
 Adresse 15.10.1891
 Schneekloth 30.10.1891
 Cirk.-MKU 31.10.1891
 Adresse nov. 1891
 Friis nov. 1891
 Sørensen 3.11.1891
 Scavenius 4.11.1891
 Adresse 6.11.1891
 Protokol 1.12.1891
 Betækn. 27.12.1891
 Goos 30.12.1891
 Paludan, Julius 30.12.1891
 Pinholt 1892
 PædSelskÅrsb. 1892-1935
 Scheelund 1892
 SRO 1892 (1. udg. 1891)
 Paludan, Julius 13.1.1892
 Goos 11.2.1892
 Såby 11.2.1892
 Paludan, Julius 13.2.1892
 Bloch, V.A. 14.2.1892
 Såby 16.2.1892
 Såby 25.2.1892
 Bek.-Leds.-MKU 27.2.1892
 Bek.-Retskr.-MKU 27.2.1892
 Såby 27.2.1892
 Retskrivningsregler af [27.2.1892] (Pio) 1892
 Scavenius ca. marts 1892
 Såby 1.3.1892
 Kundg. 22.3.1892
 Schneekloth 1893
 Thomsen, Vilh. 1893
 Thorsen 1893
 Ipsen, Alfred 1894

- Mikkelsen, Kr. 1894
 Boberg 1895
 Retskrivningsregler af [27.2.1892] (Pio)
 1895 (1. udg. 1892)
 R-n. 1895
 Skrivelse-MKU 6.2.1895
 Skrivelse-MKU 13.3.1895
 Tuxen 12.10.1895
 Dahlerup 1896
 SRO 1896 (1. udg. 1891)
 Meyers Fremmedordbog 1898-1902 (1.
 udg. 1837)
 Sörensen 1898
 Mogensen 31.10.1899
 Dahlerup 1900
 Lundbeck 1900
 Sörensen 1900
 Såby 1900
 Falbe-Hansen 15.10.1900
 Sörensen 19.10.1900
 Adresse 2.11.1900
 Bek.-MKU 15.12.1900
 Jespersen, Otto 1901
 Paludan, Julius 1901
 Retskrivningsregler af [27.2.1892 mv.]
 (Pio) 1901
 Sörensen 1901
 Wiwel 1901
 Gertz 20.2.1901
 Jespersen, Otto 1902
 Sörensen 1902
 Bek.-MKU 25.2.1902
 Kristensen, Marius juni 1902
 Hazelius 25.-30.7.1869 (udg. 1903)
 Kristensen, Marius 1903
 Thorsen 1903
 Bertelsen 1904
 Lov 22.4.1904
 Mogensen & Halle 1904
 SRO 1904 (1. udg. 1891)
 Pinholt 1905 (1. udg. 1892)
 Bekendtgørelse [27.2.1892] (Schultz)
 1906
 Beretning 1906
 Cirk.-JM 5.4.1907
 Lov 4.5.1907
 Cirk.-JM 4.6.1907
 Resolution 7.8.1907
 Rolsted 7.8.1907
 Cirk.-JM 9.11.1907
 Retskrivningsregler af [27.2.1892 mv.]
 (Pio) 1909 (1. udg. 1901)
 SRO 1909 (1. udg. 1891)
 SUdvRef. 1909 ff.
 Byskov 1910
 Dansklærerforeningen 1910 ff.
 Sörensen 1910
 Adresse 5.3.1910
 Hoff, Bartholomæus 18.4.1910
 Brev-MKU 27.4.1910
 Brev-MKU 13.7.1910
 Stednavneudvalget 17.10.1910
 Bertelsen 1911a
 Bertelsen 1911b
 Kristensen, Marius & Olrik 1911
 Søbæk 23.2.1911
 Halle marts 1911
 Thorsen 6.3.1911
 Byskov 8.3.1911
 Thorsen 14.3.1911
 Kristensen, Marius okt. 1911
 Byskov 16.10.1911
 Thorsen 21.10.1911
 Byskov nov. 1911
 Adresse 8.11.1911
 Byskov 1912 (1. udg. 1910)
 Dalsgård 1912
 Skrivelse-MKU 15.3.1912
 Pedersen, Holger maj 1912
 Larsen, N.A. sept. 1912
 Thorsen 10.10.1912
 Byskov 16.10.1912

- Thorsen 21.10.1912
 Finansministeriet 9.11.1912
 Thorsen 25.11.1912
 Byskov 26.11.1912
 Thorsen 27.11.1912
 Byskov 28.11.1912
 Byskov 1913
 RigsdRetskr. 1913-1959
 SRO 1913 (1. udg. 1891)
 Thorsen 17.2.1913
 Gyldendal 22.4.1913
 Larsen, Sofus 29.4.1913
 Brev 29.5.1913
 Byskov 1.6.1913
 Thorsen 4.6.1913
 Byskov 5.6.1913
 Larsen, N.A. 10.6.1913
 Thorsen 12.6.1913
 Brev-MKU 18.6.1913
 Sørensen 25.6.1913
 Notat-MKU 27.6.1913
 Rigsdagens Bureau 3.7.1913
 Brev-MKU 31.7.1913
 Notat-MKU 1.8.1913 ff.
 Danmarks Lærerforening 1914
 Tuxen 1914
 Brev-MKU 4.3.1914
 Bertelsen 11.3.1914
 Bertelsen 19.3.1914
 Bertelsen 22.3.1914
 Brev-MKU 2.4.1914
 Bertelsen 28.5.1914
 Brev-MKU 11.6.1914
 Bertelsen 1.10.1914
 Dahlerup 15.10.1914
 Brev-MKU 19.11.1914
 Bertelsen 2.12.1914
 Benzon 1915
 Thorsen 1915 (1. udg. 1893)
 Brev-MKU 16.1.1915
 Gyldendal 30.1.1915
 Thorsen 3.3.1915
 Jensen, Gustav 17.3.1915
 Thorsen 18.3.1915
 Jensen, Gustav 22.3.1915
 Thorsen 24.3.1915
 Thorsen 3.5.1915
 Benzon 1916 (1. udg. 1915)
 Forchhammer 14.3.1916
 Rasmussen, Vilhelm 11.4.1916a
 Keiser-Nielsen 11.4.1916
 Rasmussen, Vilhelm 11.4.1916b
 Adresse 16.5.1916
 Notat-MKU 25.5.1916 ff.
 Cirk.-JM 10.6.1916
 Thorsen 29.6.1916
 Møller, Niels sept. 1916
 Waaben 1917
 Larsen, N.A. 2.1.1917
 Brev-UVM 23.1.1917
 Notat-UVM 25.1.1917 ff.
 Brev-UVM 24.2.1917
 Kjærgaard 19.4.1917
 Lauridsen 19.4.1917
 Halle 26.4.1917
 Kjærgaard 26.4.1917
 Sørensen, L.K.V. 26.4.1917
 Sørensen, L.K.V. 3.5.1917
 Dansk Retskrivningsforening aug. 1917
 Benzon 1918 (1. udg. 1915)
 Bertelsen 1918
 Byskov 1918 (Modersmaalet, 1. opl. 1913)
 Byskov 1918
 Jespersen, Otto 1918
 SRO 1918 (1. udg. 1891)
 Dansk Retskrivningsforening feb. 1918
 Notat-UVM 16.2.1918 ff.
 Brev-UVM 1.3.1918
 Zoffmann 1.3.1918
 Byskov maj 1918
 Futtrup maj 1918

- Bertelsen juni 1918
 Dansk Retskrivningsforening 13.6.1918
 Brev-UVM 14.6.1918
 Larsen, N.A. 26.6.1918
 Notat-UVM 30.6.1918 ff.
 Brev-UVM 5.7.1918
 Adresse 17.8.1918
 Futtrup sept. 1918
 Bertelsen 21.9.1918
 Notat-UVM 24.9.1918 ff.
 Brev-UVM 15.10.1918
 Larsen, N.A. 26.10.1918
 Jespersen, Otto 31.10.1918
 Dansk Retskrivningsforening dec. 1918
 Stednavneudvalget 2.12.1918
 Dahlerup 29.12.1918
 Bertelsen 1919
 Knudsen, Gunnar 1919
 ODS 1919-1956 og 1992-2005
 SRO 1919 (1. udg. 1891)
 Stednavneliste 1919
 Westerby 1919
 Notat-UVM 6.1.1919 f.
 Bertelsen mfl. 28.6.1919
 Jørgensen, Jørg. dec. 1919
 Dansklærerforeningen 7.12.1919
 Brev-UVM 23.12.1919
 Kristensen, Marius 1920
 Kyrre 1920
 RUdvGlahder 1920-1948
 RUdvProt. 1920-1948
 RUdvSkautrup 1920-1955
 Sandvad 1920
 Stednavneliste 1920
 Dansk Retskrivningsforening 7.1.1920
 Jespersen, Otto marts 1920
 Notat-UVM 10.3.1920 ff.
 Brev-UVM 31.3.1920
 Brev-UVM 14.4.1920
 Stednavneudvalget 28.5.1920
 Zoffmann 1.7.1920
 Buur okt. 1920
 Benzon 1921 (1. udg. 1915)
 Dahlerup 1921 (1. udg. 1896)
 KlinO. 1921 ff.
 Adresse 27.1.1921
 Bertelsen 17.2.1921
 Adresse 25.2.1921
 Retskrivningsudvalget 12.3.1921
 Brev-UVM 19.3.1921
 Larsen, N.A. 6.4.1921
 Notat-UVM 11.4.1921
 Resolution 4.8.1921
 Svane 4.8.1921
 Brev-UVM 1.9.1921
 Retskrivningsudvalget 21.9.1921
 Retskrivningsudvalget 14.11.1921
 Notat-UVM 16.11.1921 ff.
 Brev-UVM 22.11.1921
 Retskrivningsudvalget & Gyldendal
 16.12.1921
 Stednavneliste 1922
 Adresse jan. 1922
 Thomsen, Vilh. jan. 1922
 Bertelsen 27.4.1922
 Mortensen, R.C. juni 1922
 Bertelsen 1.6.1922
 Kroman, K. 2.-4.8.1922
 Svane 7.8.1922
 Drachmann, Povl mfl. 24.8.1922
 Røvsing, Thorkild sept. 1922
 Søgaard 23.10.1922
 Sundbo 23.10.1922
 Hedegaard 25.10.1922
 Sporon-Fiedler 26.10.1922
 Appel, Jacob 7.11.1922
 Adresse 21.12.1922
 Byskov 1923 (1. udg. 1910)
 DRO 1923
 Knudsen, Gunnar 1923
 Kolsrud 1923
 Pinholt 1923 (1. udg. 1892)

- Folkesk. 25.1.1923
 Danmarks Lærerforening 1924
 Meyers Fremmedordbog 1924 (1. udg. 1837)
 RigsdRetskr. okt. 1924
 DRO 1925 (1. udg. 1923)
 Kierkegaard 1925
 Bertelsen 1926
 Thorsen 1926 (1. udg. 1903)
 Lov 31.3.1926
 Byskov 1927 (1. udg. 1918)
 Byskov 1929 (1. opl. 1913)
 DRO 1929 (1. udg. 1923)
 Bertelsen 10.9.1929
 Rasmussen, Vilhelm 15.10.1929
 Notat-UVM o. 18.10.1929
 Bertelsen 19.10.1929
 Borgbjerg 22.10.1929
 Byskov 1930
 Kristensen, Marius 1930
 Bertelsen 14.4.1930
 Notat-UVM 23.4.1930 f.
 Rasmussen, Vilhelm 23.10.1930
 Borgbjerg 29.10.1930
 Frisch 30.10.1930
 Buur jan. 1931
 RigsdRetskr. 14.9.1931
 Brev-UVM 19.9.1931
 Frisch 25.9.1931
 Notat-UVM 26.10.1931 f.
 Lollesgaard 1932
 Ortografi i Indfødsret 1932
 Rehling 1932
 Rigsdagens Bureau 1932
 Stednavneliste 1932
 Brev-SM 9.4.1932
 Brev 14.10.1932
 Brev-SM 18.10.1932
 Danske Sprog- og Litteraturselskab, Det 18.10.1932
 Brev-UVM 28.10.1932
 Notat-UVM 28.10.1932 ff.
 Retskrivningsudvalget 22.12.1932
 Notat-UVM 6.1.1933
 Brev-UVM 18.1.1933
 Retskrivningsudvalget 13.2.1933
 Notat-UVM 24.2.1933 ff.
 Brev-UVM 1.5.1933
 Rigsdagens Bureau 26.5.1933
 Notat-UVM 7.6.1933 ff.
 Brev-UVM 28.6.1933a
 Brev-UVM 28.6.1933b
 Gyldendal 29.6.1933
 Notat-UVM 5.7.1933
 Aktieselskabs-Registeret 22.7.1933
 Notat-UVM 31.7.1933 f.
 Henningsen 26.8.1933
 Ipsen, E.J. 14.9.1933
 Rigsdagens Bureau 18.9.1933
 Henningsen 20.9.1933
 Ipsen, E.J. 21.9.1933
 Notat-UVM 29.9.1933 ff.
 RigsdRetskr. okt. 1933
 Rasmussen, Vilhelm 27.10.1933
 Retskrivningsudvalget 31.10.1933
 Borgbjerg 2.11.1933
 Notat-UVM 3.11.1933 f.
 Brev-UVM 7.11.1933
 Notat-UVM 9.11.1933 ff.
 Notat-UVM 24.11.1933 ff.
 Fredebo 1934
 Notat-UVM 25.1.1934 ff.
 Retskrivningsudvalget 6.2.1934
 Brev-UVM 22.2.1934
 Notat-UVM 24.2.1934
 Kaalund-Jørgensen 25.3.1934
 Danmarks Lærerforening maj 1934
 Svane 10.5.1934
 Retskrivningsudvalget 15.5.1934
 momberg 15.6.1934
 Glahder 22.6.1934
 Danmarks Lærerforening 7.-8.8.1934

- Borgbjerg 9.8.1934
 Retskrivningsudvalget 16.8.1934
 Kaalund-Jørgensen 17.8.1934
 Kyrre 18.8.1934
 Bomholt 24.10.1934
 Andersen, Poul 31.10.1934
 Glahder 31.10.1934
 Borgbjerg 7.11.1934
 Brøndum-Nielsen 11.12.1934
 Knudsen, Gunnar 1935
 Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935
 Retskrivningsudvalget 21.12.1935
 Dansk lærerforening 1936
 Schlichtkrull 1936
 Notat-UVM 2.1.1936 ff.
 Kaalund-Jørgensen 10.1.1936
 Notat-UVM 24.1.1936 ff.
 Højberg Christensen 28.1.1936
 Notat-UVM 8.2.1936
 Mackeprang maj 1936
 Notat-UVM 14.5.1936 ff.
 Forening Norden 22.5.1936
 Clausen, Sven 10.8.1936
 Clausen, Sven 27.8.1936
 Clausen, Sven 28.8.1936
 Rasmussen, Vilhelm 16.10.1936
 Pedersen, Laurits 22.10.1936
 Rasmussen, Vilhelm 22.10.1936
 Jensen, Marius 23.10.1936
 Mortensen, A.C. 23.10.1936
 Sneum 29.10.1936a
 Vesterager 29.10.1936a
 Sneum 29.10.1936b
 Vesterager 29.10.1936b
 Andersen, Poul 1937
 Bjerrum, Anders 1937
 Byskov 1937 (1. udg. 1918)
 Fra Rask til Wimmer 1937
 Glahder 1937
 Hansen, Aage 1937
 Kristensen, Marius 1937
 Brøndum-Nielsen 17.1.1937
 Notat-UVM 11.5.1937 ff.
 Kristensen, Marius 7.9.1937
 Stauning 14.9.1937a
 Stauning 14.9.1937b
 Jørgensen, Jørgen 16.9.1937
 Stauning 17.9.1937
 Jespersen, Otto 18.9.1937
 Jensen, Johanne 23.9.1937
 Retskrivningsudvalget 24.9.1937
 Notat-UVM 30.9.1937 ff.
 DRO 1938 (1. udg. 1923)
 Stednavneliste 1938
 SUDvSkautrup 1938-1947
 ÅNM 1938-1948
 Blixen-Finecke 23.-24.3.1938
 Ministermøde 17.6.1938
 Brev-UVM 8.7.1938
 Vanggaard 3.11.1938
 Hassing-Jørgensen 4.11.1938
 Stauning 22.11.1938
 Jørgensen, Jørgen 24.11.1938
 Retskrivningsudvalget 18.12.1938
 Byskov 1939 (Fremmed- og Retskrivningsordbog, 1. udg. 1918)
 Byskov 1939
 Byskov & Kaalund-Jørgensen 19.9.1939
 DRO 1940 (1. udg. 1923)
 Kristensen, Marius 1940
 Paulli, R. 1940
 Retskrivningsudvalget 30.1.1940
 Journal marts 1940 ff.
 Frisch 16.7.1940
 Clausen, Sven 1941
 Nissen 1941a
 Nissen 1941b
 Clausen, Sven 25.4.1941
 Blum-Hansen mfl. 5.6.1941
 NordSprø. 19.6.1941
 NordSprø. okt. 1941
 Hamburger 29.10.1941

- Nissen 31.10.1941
 Notat-UVM 11.11.1941 ff.
 NordSprø. 6.12.1941
 Retskrivningsudvalget 20.12.1941
 Byskov 1942 (Modersmaalet, 1. opl. 1913)
 Byskov 1942 (Fremmed- og Retskrivningsordbog, 1. udg. 1918)
 Lomholt, Asger 1942-1973
 Nissen 1942
 NordSprø. 1942a
 NordSprø. 1942b
 Oxenvad 1942
 Togeby, S.P.N. 1942
 VNordMod. 1942-1951
 Ringe Pastorat 11.4.1942
 Gudme-Vinding Provsti 14.4.1942
 Notat-KirM 21.4.1942 ff.
 Brev-KirM 28.4.1942
 NordSprø. 25.6.1942
 Nissen juli 1942
 NordSprø. 20.8.1942
 Notat-UVM 7.12.1942 ff.
 NordSprø. 9.12.1942
 Byskov 1943 (1. udg. 1910)
 DRO 1943 (1. udg. 1923)
 Kroman, Erik 1943
 NordSprø. 1943a
 NordSprø. 1943b
 Brev-UVM 6.1.1943
 Skautrup 12.1.1943
 Glahder 15.1.1943
 Glahder 26.1.1943a
 Glahder 26.1.1943b
 Brev-UVM 28.1.1943
 Retskrivningsudvalget 26.2.1943
 Notat-UVM 2.3.1943 ff.
 Retskrivningsudvalget 10.3.1943
 Brev-UVM 26.3.1943
 Brøndum-Nielsen 7.4.1943
 Brev-UVM 13.4.1943
 Glahder 16.4.1943
 NordSprø. maj 1943
 Nordsprø. juni 1943a
 NordSprø. juni 1943b
 Retskrivningsudvalget 20.9.1943
 Notat-UVM 28.9.1943 ff.
 Brev-UVM 6.10.1943
 Retskrivningsudvalget 14.10.1943
 Brev-UVM 26.10.1943
 Skautrup 10.11.1943
 Tjæreby Pastorat 26.11.1943
 Diderichsen 1944a
 Diderichsen 1944b
 DSH 1944-1970
 Kofod 1944 (1. udg. 1866)
 NordSprø. 1944
 Journal jan. 1944 ff.
 Notat-KirM 4.1.1944 ff.
 Poulsen 10.1.1944
 NordSprø. 12.1.1944
 Notat-UVM 24.1.1944 ff.
 NordSprø. feb. 1944
 Brøndsted, H.V. 1.2.1944
 Brev-JM 2.2.1944
 NordSprø. 4.2.1944
 Borup Jensen 16.2.1944
 Bang, Henrik 17.2.1944
 Brev-UVM 28.2.1944
 Glahder 10.3.1944
 Brev-KirM 13.3.1944
 Brev 25.3.1944
 Tjæreby Pastorat 26.3.1944
 Notat-KirM 14.4.1944 ff.
 Brev-KirM 24.4.1944
 Retskrivningsudvalget 29.4.1944
 Retskrivningsudvalget 1.5.1944
 Notat-UVM 3.5.1944 ff.
 Brev-UVM 17.5.1944
 Retskrivningsudvalget 26.5.1944
 Notat-UVM 30.5.1944
 Foreningen Norden juni 1944

- Nordsprø. sommer 1944a (1. udg. juni 1943a)
 NordSprø. sommer 1944b
 Sprfr. dec. 1944 – dec. 1948
 Retskrivningsudvalget 29.12.1944
 Notat-UVM 29.12.1944 ff.
 Byskov 1945 (1. udg. 1918)
 Clausen, Sven 1945
 DRO 1945 (1. udg. 1923)
 Friis Møller 1945
 Noesgaard 1945
 Foreningen Norden feb. 1945
 NordSprø. 20.3.1945
 Foreningen Norden 1.4.1945
 Friis Møller 1.4.1945
 Nordsprø. sommer 1945 (1. udg. juni 1943a)
 Brøndum-Nielsen 17.10.1945
 Skautrup 17.10.1945
 Sneum 6.12.1945
 Byskov 1946 (1. udg. 1918)
 DRO 1946 (1. udg. 1923)
 Glahder 7.1.1946
 Hartling 16.1.1946
 Sneum 16.1.1946
 Foreningen af Skolepsykologer i Danmark 28.2.1946
 Notat-UVM 2.3.1946 ff.
 Retskrivningsudvalget 12.3.1946
 Brev-UVM 25.4.1946
 Andersen, Svend 12.6.1946
 Højberg Christensen 1.7.1946
 Notat-UVM 8.7.1946 ff.
 Brev-UVM 1.8.1946
 Bramsnæs sept. 1946
 Aarhus Kommune mfl. 8.11.1946
 Hartling 9.11.1946
 Werner & Sørensen 9.11.1946
 Werner, I. Vilh. mfl. 10.11.1946
 Glahder 14.11.1946
 Retskrivningsudvalget 23.11.1946
 Rubin & Tranekjær Rasmussen 23.11.1946
 Foreningen Norden dec. 1946
 Køge Byraad 10.12.1946
 Skautrup 29.12.1946
 Byskov 1947 (1. opl. 1913)
 Hårbøl 1947
 Olsen, Ellen 1947
 Kjær, Ejnar 26.1.1947
 Schiøttz-Christensen 27.4.1947
 Adresse 6.5.1947
 Brøndum-Nielsen mfl. 17.6.1947
 Notat-UVM 17.6.1947 ff.
 Skautrup 13.8.1947
 Lund, Alfred 2.9.1947
 Notat-UVM 15.9.1947 ff.
 Sprfr. okt. 1947
 Kaalund-Jørgensen 15.10.1947
 NordSprø. nov. 1947a
 NordSprø. nov. 1947b
 FrischDagb. 13.11.1947-12.12.1949
 Rubin 14.11.1947
 Brev-UVM 20.11.1947
 Byskov 1948
 Mackeprang 1948
 NordSprø. 1948
 Oxenvad 1948
 ProtSocDem. (1948)
 Skautrup 1948
 Stednavneliste 1948
 Journal jan. 1948 ff.
 NordSprø. jan. 1948 (1. opl. nov. 1947a)
 Brev-UVM 5.1.1948
 NordSprø. 7.1.1948
 Glahder mfl. 13.1.1948
 Notat-UVM 13.1.1948
 Frisch 13.1.1948a
 Frisch 13.1.1948b
 Notat-UVM 13.1.1948 ff.
 Brøndum-Nielsen & Glahder 14.1.1948
 Frisch 14.1.1948a

- Frisch 14.1.1948b
 Forespørgsel 15.1.1948
 Brev-UVM 17.1.1948a
 Brev-UVM 17.1.1948b
 Øeby Pedersen 17.1.1948
 Pedersen, Holger 19.1.1948
 Vejle Amts Avis 19.1.1948
 Frisch ca. 20.1.1948
 Forvaltningsnævnet 21.1.1948
 Hirschsprung 21.1.1948
 NordSprø. 21.1.1948
 Kristensen, Knud 22.1.1948a
 Frisch 22.1.1948a
 Kristensen, Knud 22.1.1948b
 Frisch 22.1.1948b
 Sneum 22.1.1948
 Kraft 22.1.1948
 Frisch 22.1.1948c
 Jørgensen, Jørgen 22.1.1948
 Fog 22.1.1948
 Christensen, Evald 22.1.1948a
 Kristensen, Knud 22.1.1948c
 Frisch 22.1.1948d
 Christensen, Evald 22.1.1948b
 Frisch 22.1.1948e
 Skautrup 25.1.1948
 Frisch 27.1.1948
 Valg 28.1.1948
 Frisch 29.1.1948
 Adresse 2.2.1948
 Glahder 2.2.1948
 Hirschsprung 3.2.1948
 Kaalund-Jørgensen 6.2.1948
 Højberg Christensen mfl. 9.2.1948
 Skautrup 9.2.1948
 Frisch 11.2.1948
 Achen 14.2.1948
 Frisch 16.2.1948
 Højberg Christensen & Bjørneboe
 17.2.1948
 Kaalund-Jørgensen 17.2.1948
 Levison 17.2.1948
 Adresse 19.2.1948
 Folkesk. 19.2.1948
 Frisch 19.2.1948
 Beretning 20.2.1948
 Københavns Bogtrykkerforening
 20.2.1948
 Brev-UVM 21.2.1948
 Notat-UVM 21.2.1948
 Brev-UVM 24.2.1948
 Henrici 24.2.1948
 Lærerorganisationerne 24.2.1948
 Brev 28.2.1948
 Salmonsens Leksikon-Tidsskrift marts
 1948
 Lærerorganisationerne 3.3.1948
 Referat 4.3.1948
 Glahder mfl. 5.3.1948
 Rubow 5.3.1948
 Jacobsen, Lis 9.3.1948
 Skautrup mfl. 18.3.1948
 Bek.-UVM 22.3.1948
 Brøndum-Nielsen 23.3.1948
 Frisch 23.3.1948
 Brev-UVM 24.3.1948
 Pedersen, Holger 27.3.1948
 Brøndum-Nielsen 2.4.1948
 Kristkirkens Sognepræst 5.4.1948
 Tolstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948
 Jacobsen, Lis mfl. 27.4.1948
 Herning Olie- & Tekniske Forretning
 3.5.1948
 Glahder 11.5.1948
 Notat-UVM 11.5.1948 ff.
 Notat-UVM 13.5.1948 f.
 Brev 29.5.1948
 Frisch juni 1948
 Dose 18.6.1948
 Skautrup 18.6.1948
 Frisch 22.6.1948
 Holm, Henry 24.6.1948

- Kålund-Jørgensen 25.6.1948
 Notat-UVM 29.6.1948 ff.
 Rigsdagens Præsider 30.6.1948
 Bek.-SM 2.7.1948
 Glahder 7.7.1948
 Rigsdagens Bureau 8.7.1948
 Notat-JM 10.7.1948 ff.
 Brev-KirM 14.7.1948
 Brev-UVM 20.7.1948
 Højberg Christensen 28.7.1948a
 Højberg Christensen 28.7.1948b
 Kongelige Teater og Kapel, Det 10.8.1948
 Højberg Christensen 12.8.1948
 DaRealsk. 13.8.1948
 Notat-UVM 14.8.1948
 Brev-UVM 16.8.1948
 Dansk lærerforening 16.8.1948
 Glahder 16.8.1948
 Brev-UVM 18.8.1948
 Højberg Christensen 18.8.1948
 Højberg Christensen 21.8.1948
 Notat-UVM 21.8.1948 ff.
 Brev 24.8.1948
 Notat-UVM 26.8.1948 ff.
 Jacobsen, Lis 27.8.1948
 Glahder 7.9.1948
 Højberg Christensen 8.9.1948
 Brev-UVM 9.9.1948
 Århus Byråd 10.9.1948
 Notat-UVM 13.9.1948 ff.
 Brev-UVM 18.9.1948
 Brev-KirM 21.9.1948
 Cirk. 21.9.1948
 Skautrup 21.9.1948
 Brev-UVM 24.9.1948
 Rigsdagens Bureau 24.9.1948
 DSB 25.9.1948
 Københavns Universitet 25.9.1948
 Lindberg Nielsen 25.9.1948
 Brev-UVM 27.9.1948
 Tolstrup-Stenum Pastorat 27.9.1948
 Cirk. 28.9.1948
 Medd. 29.9.1948
 Fløystrup 30.9.1948
 Notat-UVM 30.9.1948 ff.
 RigsdRetskr. okt. 1948
 Frisch 1.10.1948a
 Frisch 1.10.1948b
 Statstid. 1.10.1948
 Brev-UVM 4.10.1948
 Paulsen 5.10.1948
 Århus Biskop 6.10.1948
 Brev-UVM 18.10.1948a
 Brev-UVM 18.10.1948b
 Danmarks Lærerforening 22.10.1948
 Skovmand 22.10.1948
 RO-Udvalget-1948 27.10.1948
 Rigsarkivaren 28.10.1948
 Notat-UVM 29.10.1948 ff.
 Matrikeldirektoratet nov. 1948
 Brev-UVM 5.11.1948
 Brev-JM 8.11.1948
 Notat-UVM 8.11.1948 ff.
 Brev-UVM 11.11.1948
 Østerbølle Sognekald 11.11.1948
 Århus Biskop 12.11.1948
 Stednavneudvalget 13.11.1948a
 Stednavneudvalget 13.11.1948b
 Brev-SM 15.11.1948
 Notat-JM 16.11.1948 ff.
 Notat-KirM 18.11.1948 ff.
 Notat-UVM 22.11.1948 ff.
 Stednavneudvalget 24.11.1948
 Brev-UVM 25.11.1948
 Notat-JM 30.11.1948 ff. a
 Notat-JM 30.11.1948 ff. b
 Nissen dec. 1948
 Frisch 1.12.1948
 Brev 6.12.1948
 Notat-JM 6.12.1948 ff.
 Børghlum Pastorat 13.12.1948
 Viborg Biskop 16.12.1948

- Danmarks Lærerforening 1949a
 Danmarks Lærerforening 1949b
 Brev-JM 5.1.1949a
 Brev-JM 5.1.1949b
 Brev-JM 5.1.1949c
 Brev-JM 5.1.1949d
 Notat-SM 12.1.1949 ff.
 Brev 13.1.1949
 Cirk.-SM 17.1.1949
 Hansen, Niels Th. 18.1.1949
 Brev-UVM 21.1.1949
 Jacobsen, H.Th. 24.1.1949
 Frisch 25.1.1949
 Notat-JM 26.1.1949 ff.
 Notat-UVM 29.1.1949 ff.
 Brev-KirM feb. 1949
 Brev-SM 3.2.1949
 Vajsenhuset 4.2.1949
 Holbo-Strø Herreders Provsti 5.2.1949
 Tilsynet med den tekniske Under-
 visning for Haandværkere og Indu-
 strifonde 7.2.1949
 Christiansen 9.2.1949
 Brev-UVM 10.2.1949
 Notat-UVM 10.2.1949 ff.
 Brev-JM 11.2.1949
 Notat-UVM 12.2.1949 ff.
 Stednavneudvalget 16.2.1949
 Brev-UVM 22.2.1949a
 Brev-UVM 22.2.1949b
 Notat-SM 2.3.1949 ff.
 Bohn 7.3.1949
 Brev-KirM 10.3.1949
 Statens Annonce- og Reklamebureau
 12.3.1949
 Notat-SM 14.3.1949 f.
 Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949
 Brøndum-Nielsen & Frisch 16.3.1949
 Højberg Christensen 16.3.1949
 Notat-UVM 18.3.1949 ff.
 Brev-KirM 22.3.1949
 Frisch 22.3.1949
 Rubow 23.3.1949
 Pedersen, Holger 28.3.1949
 Brev-UVM 1.4.1949
 Jensen, Johannes V. 1.4.1949
 Brev-SM 8.4.1949
 Stednavneudvalget 20.4.1949
 Brev-SM 4.5.1949
 Brev-UVM 5.5.1949
 Brev-SM 9.5.1949
 Notat-UVM 12.5.1949 ff.
 Statstid. 18.5.1949
 Jacobsen, Lis mfl. 23.5.1949
 Jacobsen, Lis 2.6.1949
 Adresse 10.6.1949
 Pedersen, Holger 13.6.1949
 Stednavneudvalget 15.6.1949
 Pedersen, Holger 18.6.1949
 Brev-SM 21.6.1949
 Frisch 25.6.1949
 Jensen, K.A. 25.6.1949
 Pedersen, Holger 29.6.1949
 Spang-Hanssen 5.7.1949
 Frisch 16.7.1949
 Glahder 18.7.1949a
 Glahder 18.7.1949b
 Glahder 18.7.1949c
 Notat-UVM 26.7.1949 ff.
 Sønder Broby Pastorat 5.8.1949
 Brev-UVM 10.8.1949
 Saling Herreds Provsti 16.8.1949
 Brev-KirM 19.8.1949
 Vedelsby 22.8.1949
 Notat-UVM 23.8.1949 ff.
 Brev-KirM 25.8.1949
 Lovfors.-DSN 15.9.1949
 Notat-UVM 15.9.1949
 Dansk-grønlandsk ordbog 18.10.1949
 Notat-UVM 26.10.1949 ff.
 Hamburger nov. 1949
 Glahder 3.11.1949

- Højberg Christensen & Glahder
8.11.1949
Brev-KirM 11.11.1949
Notat-SM 17.11.1949
Brev-SM 23.11.1949a
Brev-SM 23.11.1949b
Glahder 23.11.1949
Brev-UVM 24.11.1949
Brev-UVM 1.12.1949
Notat-JM 14.12.1949 ff.
Notat-SM 20.12.1949
Cirk.-KirM 30.12.1949
Andersen, Harry 1950
Brøndsted, Gustav 1950
Hedtoft & Nørgaard 1950
Oxenvad 1950
Skautrup 1950
Brev-JM 3.1.1950
Brev-UVM 18.1.1950
Brøndum-Nielsen 1.2.1950
Cirk.-JM 9.2.1950
Hads-Ning Herreders Provsti 9.2.1950
Pedersen, Holger 25.2.1950
Lov 28.2.1950
Notat-KirM 20.3.1950 ff.
Brev-SM 24.3.1950
Notat-SM 24.3.1950 ff.
Brev-KirM 30.3.1950
Jacobsen, Lis 3.5.1950
Glahder & Oxenvad 10.5.1950
Haase 17.5.1950
Højberg Christensen 22.5.1950
Brøndum-Nielsen 25.5.1950
Brev-UVM 3.6.1950
Hasle 7.6.1950
Brøndum-Nielsen 9.6.1950
Jacobsen, Lis 17.6.1950
Cirk. 30.6.1950
Pedersen, Holger 2.7.1950
Adresse 5.7.1950
Skautrup 15.7.1950
Brev-UVM 17.7.1950
Ars-Løve Herreders Provsti 17.8.1950
Rubow 28.8.1950
Notat-KirM 29.8.1950 ff.
Brev-KirM 5.10.1950
Faaborg Kommune 5.10.1950
RO-Udvalget-1948 3.11.1950
Adresse 4.11.1950
Adresse 18.11.1950
Notat-UVM 25.11.1950 ff.
Kofoed Olsen 7.12.1950
Notat-UVM 27.12.1950 ff.
Oxenvad 1951 (Ny retskrivningsordbog,
1. udg. 1948)
Oxenvad 1951
Stednavneliste 1951a
Stednavneliste 1951b
Glahder 31.1.1951
Stednavneudvalget 22.2.1951
Lærerorganisationerne 27.2.1951
Nordsprø. marts 1951
Hamburger 6.3.1951
Brandstrup mfl. 17.3.1951
Statstid.-Regler 1.4.1951 ff.
Brøndum-Nielsen mfl. 9.4.1951
Maach 16.4.1951
Adresse 19.4.1951
Notat-UVM 27.4.1951 ff.
Brev-UVM 28.5.1951
Brev-UVM 13.6.1951
Brev-SM 16.8.1951
Brev-UVM 15.11.1951
Journal feb. 1952 ff.
Skautrup 5.3.1952
RO-Udvalget-1948 6.3.1952
Jacobsen, Lis 10.3.1952
Cirk.-SM 24.3.1952
Swane 24.3.1952
Notat-UVM 26.3.1952 ff.
Brev-UVM 3.4.1952
Glahder 6.4.1952

- Skautrup 13.4.1952
 RO-Udvalget-1948 22.4.1952
 Brev-SM 2.5.1952
 Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952
 Post- og Telegrafvæsenet 11.7.1952
 Brev-SM 17.7.1952
 Brev-UVM 19.7.1952a
 Brev-UVM 19.7.1952b
 Glahder 25.7.1952
 Jacobsen, Lis 26.7.1952
 Skautrup 28.7.1952
 Hamburger 30.7.1952
 Andersen, Harry aug. 1952
 Højberg Christensen 4.8.1952
 Jacobsen, Lis 7.8.1952
 Social-Demokraten 8.8.1952
 Skautrup 16.8.1952
 Brev-UVM 22.8.1952
 Skautrup 28.8.1952
 Henriques 6.9.1952
 Skautrup 7.9.1952
 Jacobsen, Lis 11.9.1952
 RO-Udvalget-1948 15.9.1952
 Hamburger 21.9.1952
 RO-Udvalget-1948 7.10.1952
 Petersen, Aage H. nov. 1952
 Adresse 7.11.1952
 Bomholt 12.11.1952a
 Hvidberg, Flemming 12.11.1952a
 Bomholt 12.11.1952b
 Hvidberg, Flemming 12.11.1952b
 Jacobsen, Lis 12.11.1952
 Bom, Kaj 23.11.1952
 RO-Udvalget-1948 29.11.1952
 Højberg Christensen 1.12.1952
 RO-Udvalget-1948 11.12.1952
 Brøndum-Nielsen & Rubow 16.12.1952
 Benzon 1953 (1. udg. 1915)
 DSNSkautrup(F) 1953-1955
 Hamburger 1953
 NDO 1953
 Skautrup 1953
 Stednavneliste 1953
 Pedersen, Holger 12.1.1953
 RO-Udvalget-1948 28.1.1953
 Brøndum-Nielsen mfl. 13.2.1953
 Adresse 16.2.1953
 RO-Udvalget-1948 9.3.1953
 Jacobsen, Lis 20.4.1953
 Jacobsen, Lis 27.4.1953
 Brev-UVM 3.8.1953
 RO-Udvalget-1953 21.10.1953
 Adresse 27.10.1953
 Højberg Christensen 3.11.1953
 Skautrup 4.11.1953
 Brev-UVM 25.11.1953a
 Brev-UVM 25.11.1953b
 Brev-UVM 25.11.1953c
 Skautrup 27.11.1953
 Brev-UVM 30.11.1953
 RO-Udvalget-1953 21.12.1953-1.1.1954
 Jensen, Ewart 1954-1970
 Nissen 1954
 Nordiske språkmøtet i Oslo 1954
 Skautrup 10.1.1954
 Diderichsen 13.1.1954
 Hald 25.1.1954
 Oxenvad 25.1.1954
 Skautrup 25.1.1954
 Journal feb. 1954 ff.
 Resolution 19.-20.2.1954
 Glahder 20.2.1954
 Jacobsen, Lis 24.2.1954
 Dansk Kemisk Nomenklatur marts 1954
 Hamburger marts 1954
 Skautrup 14.3.1954
 Skautrup 19.3.1954
 Diderichsen 28.3.1954
 Hald 28.3.1954
 Nissen april 1954

- Skautrup 15.4.1954
 Glahder 22.4.1954
 Hamburger 23.5.1954 - sept. 1963
 RO-Udvalget-1953 4.6.1954
 Skautrup 8.9.1954
 Nissen 23.9.1954
 Glahder & Hald 26.9.1954
 Adresse okt. 1954
 Hamburger 31.10.1954
 Lundeby 3.11.1954
 Norsk språknemnd 13.11.1954
 Nämnden för svensk språkvård
 15.11.1954
 RO-Udvalget-1953 1.12.1954a
 RO-Udvalget-1953 1.12.1954b
 Nordisk Kulturkommissions Danske
 Afdeling 14.12.1954
 Carlsen 1955-1971
 DSNRefAU 1955 ff.
 DSNRefÅrsm. 1955 ff.
 DSNSkautrup 1955-1962
 Kampen 1955-1962
 RO1 1955
 Brev-UVM 6.1.1955
 Glahder 9.1.1955
 Mødereferat 10.1.1955
 Bomholt 21.1.1955
 Ohlon 2.2.1955
 Jørgensen, Jørgen 2.2.1955
 Kraft 2.2.1955
 Brev-UVM 4.2.1955
 Bek.-UVM 8.2.1955 1955
 Dansk Sprogværn 8.2.1955
 Brev-SM 25.2.1955
 Dansk Sprogværn 9.3.1955
 Brøndum-Nielsen 10.3.1955
 Brev-UVM 17.3.1955
 Cirk. 17.3.1955
 Pressemeddelelse 17.3.1955
 Skautrup 19.3.1955
 Stednavneudvalget 23.3.1955
 Brøndum-Nielsen april 1955
 DSVærn april 1955 – okt. 1971
 Dansk Sprognævn 19.4.1955a
 Dansk Sprognævn 19.4.1955b
 RO-Udvalget-1953 25.4.1955
 Bek.-UVM 29.4.1955
 Oxenvad 11.5.1955
 Brev-UVM 28.6.1955
 Adresse 15.8.1955
 Brev-SM 22.9.1955
 Brev-UVM 27.9.1955
 Dansk Sprognævn 12.10.1955
 Brøndum-Nielsen 27.10.1955
 Adresse 28.10.1955
 Mackeprang nov. 1955
 Stednavneudvalget 7.11.1955
 Glahder & Brøndum-Nielsen 26.11.1955
 Glahder 11.12.1955
 Dansk Sprognævn 1956 ff.
 DSNÅrsb. 1956 ff.
 Jarmsted 1956
 Munck 1956
 NS 1956-1968
 Olsen Madsen 1956
 RO1 1956 (1. opl. 1955)
 Skautrup 1956a
 Skautrup 1956b
 Djupedal 21.1.1956
 Cirk.-SM 23.2.1956
 Hamburger marts 1956
 Journal marts 1956 ff.
 Dansk Sprognævn 26.5.1956a
 Dansk Sprognævn 26.5.1956b
 Brev-UVM 25.6.1956
 Brev-KirM 29.6.1956
 Notat-UVM 10.7.1956 ff.
 FolktRetskr. okt. 1956
 Dansk Sprognævn 25.10.1956
 Dansk Sprognævn 1.11.1956
 Glahder & Diderichsen 6.11.1956
 Hårbøl 8.11.1956

- Dansk Sprognævn 17.11.1956
 Dansk Sprognævn 23.11.1956
 Adresse dec. 1956
 Brøndum-Nielsen dec. 1956
 Notat-UVM 6.12.1956 ff.
 Statstid. 22.12.1956
 Brev-SM 28.12.1956
 Fra Dansk Sprognævn's rådgivning
 1957-1968
 Hansen, Aage 1957
 Karker 1957
 NDO 1957 (1. udg. 1953)
 Nyrop-Christensen 1957-1961
 RO1 1957 (1. opl. 1955)
 Stednavneliste 1957
 Brev-SM 16.1.1957
 Brev-SM 31.1.1957
 Notat-UVM 12.2.1957
 Nämnden för svensk språkvård 21.2.1957
 Folketingets Bureau 28.2.1957
 Norsk språknemnd 28.2.1957
 Brøndum-Nielsen & Rubow marts 1957
 Dansk Sprognævn 1.4.1957
 Dansk Sprognævn 31.5.1957
 Dansk Sprognævn 11.10.1957
 Statsministeriet 22.10.1957
 Dansk Sprognævn 24.10.1957
 Stednavneudvalget 24.10.1957
 Dansk Sprognævn 1.11.1957
 Brev-KirM 4.11.1957
 Notat-UVM 6.11.1957 ff.
 Brev-KirM 14.11.1957
 Lovtid. & Mintid. 17.12.1957
 Stednavneliste 1958
 Brev feb. 1958a
 Brev feb. 1958b
 Folketingets Bureau 25.2.1958
 Dansk Sprognævn 23.8.1958
 Nyrop-Christensen okt. 1958
 Vejdirektoratet 31.10.1958
 Notat-SM 7.11.1958 ff.
 Brev-SM 4.12.1958
 Bjerrum, Marie 1959
 Karker 1959
 Oxenvad 1959 (1. udg. 1950)
 Brev-UVM 23.2.1959
 Nygard 20.8.1959
 Notat-UVM 2.9.1959 ff.
 Brev-SM 30.9.1959
 Dansk Sprognævn 30.10.1959
 Folketingets Ombudsmand 12.11.1959
 Statstid. 11.12.1959
 Statstid. 24.12.1959
 Dansklærerforeningen 1960
 Dansk Sprognævn 1960
 Diderichsen 1960
 Nykin & Bjerrum 1960
 Stednavneliste 1960
 Journal jan. 1960 ff.
 Brev-SM 25.1.1960
 Paludan-Müller, Kai 22.9.1960
 Hansen, Aage 1961
 ManusvejlMedicin 1961 ff.
 Nationalitetsord 1961
 Persson 1961-1965
 Lov 17.5.1961
 Bek.-SM 19.9.1961
 Dansk Sprognævn 6.12.1961
 NDO 1962 (1. udg. 1953)
 Oxenvad 1962 (1. udg. 1950)
 Persson 1962
 Stednavneliste 1962
 Brev-UVM 10.5.1962
 Kraft 17.10.1962a
 Helveg Petersen 17.10.1962
 Kraft 17.10.1962b
 Albøge dec. 1962
 Dansk Sprognævn 1963
 Diderichsen 1963
 Munck 1963 (1. udg. 1956)
 Bek.-MKA 26.2.1963
 Bjerrum, Marie marts 1963

- Dansk Sprognævn 22.3.1963a
 Dansk Sprognævn 22.3.1963b
 Dansk Sprognævn 27.3.1963
 Dansk Sprogvern maj 1963
 Dansk Sprognævn 12.6.1963
 Dansk Sprognævn 30.8.1963
 Dansk Sprognævn sept. 1963
 Dansk Sprognævn 6.9.1963a
 Dansk Sprognævn 6.9.1963b
 Dansk Sprognævn 6.9.1963c
 Dansk Sprognævn 6.9.1963d
 Dansk Sprognævn 6.9.1963e
 Dansk Sprognævn 11.9.1963
 Dansk Sprognævn 19.9.1963
 Diderichsen 24.9.1963
 Dansk Sprognævn 26.12.1963
 Dansk Sprognævn 27.12.1963
 Hansen, Erik 1964–1973
 Karker 1964a
 Karker 1964b
 NDO 1964 (1. udg. 1953)
 Dansk Sprognævn 10.1.1964a
 Dansk Sprognævn 10.1.1964b
 Dansk Sprognævn 10.1.1964c
 Dansk Sprognævn 10.1.1964d
 Dansk Sprognævn 10.1.1964e
 Dansk Sprognævn 10.1.1964f
 Dansk Sprognævn 10.1.1964g
 Dansk Sprognævn 10.1.1964h
 Dansk Sprognævn 10.1.1964i
 Dansk Sprognævn feb. 1964a
 Dansk Sprognævn feb. 1964b
 Spang-Hanssen feb. 1964
 Lovtid., Mintid. & Statstid. 20.2.1964
 Dansk Sprognævn 21.2.1964
 Dansk Sprognævn marts 1964
 Dansk Sprognævn 22.4.1964
 Dansk Sprognævn 3.6.1964
 Dansk Sprognævn 8.6.1964a
 Dansk Sprognævn 8.6.1964b
 Dansk Sprognævn 8.6.1964c
 Dansk Sprognævn 18.7.1964a
 Dansk Sprognævn 18.7.1964b
 Cirk.-UVM 23.7.1964
 Dansk Sprognævn aug. 1964a
 Dansk Sprognævn aug. 1964b
 Dansk Sprognævn aug. 1964c
 Dansk Sprognævn aug. 1964d
 Dansk Sprognævn 10.8.1964a
 Dansk Sprognævn 10.8.1964b
 Diderichsen 27.8.1964
 Bek.-SM 9.10.1964
 Brev-SM 14.10.1964
 Brev-SM 16.10.1964
 Dansk Sprognævn 1965
 Hansen, Aage 1965 (1. udg. 1961)
 Tordrup 1965
 Dansk Sprognævn 21.1.1965
 Dansk Sprognævn 4.3.1965
 Dansk Sprognævn 9.4.1965
 Dansk Sprognævn 9.6.1965
 Dansk Sprognævn 8.9.1965
 Dansk Sprognævn 20.10.1965
 Dansk Sprognævn 25.10.1965
 Dansk Sprognævn 12.11.1965
 Drachmann dec. 1965 – april 1969
 Persson dec. 1965
 Dansk Uorganisk-kemisk Nomenklatur
 1966
 Diderichsen 1966
 Stednavneliste 1966
 Dansk Sprognævn 31.3.1966
 Hjorth, Poul Lindegård april 1966
 Dansk Sprognævn 3.6.1966
 Dansk Sprognævn 21.9.1966
 Drachmann nov. 1966
 Dansk Sprognævn 11.11.1966
 Hansen, Aage 1967
 NDO 1967 (1. udg. 1953)
 Oxenvad 1967 (1. udg. 1950)
 Stednavneliste 1967
 Bek.-MKA 8.2.1967

- Bruun 1968
 Diderichsen 1968
 Halberstadt 1968
 Hansen, Erik 1968a
 Hansen, Erik 1968b
 Hjorth, Poul Lindegård 1968
 NFS 1968 ff.
 Steen, Vagn 1968
 Dansk Sprogværn okt. 1968
 Hjorth, Poul Lindegård 24.-25.10.1968
 Adresse nov. 1968
 Hansen, Aage 1969
 NDO 1969 (1. udg. 1953)
 Stednavneliste 1969
 Hansen, Aage maj 1969
 Dansk Sprognævn 30.5.1969
 Hansen, Aage 4.6.1969
 Dansk Sprognævn 14.10.1969
 Vejledning 15.10.1969
 Dansk Sprognævn 29.10.1969
 Spang-Hanssen dec. 1969
 Nationalitetsord 15.12.1969
 Halberstadt 1970 (1. udg. 1968)
 Hellevik 1970
 Hjorth, Poul Lindegård 1970
 Jensen, K.A. 1970
 OdontO. 1970
 Oxenvad 1970 (1. udg. 1950)
 Spang-Hanssen 1970
 Stavning af russiske navne 1970
 Ståle 1970
 Spang-Hanssen marts 1970
 Dansk Sprognævn dec. 1970
 Benzon 1971 (1. udg. 1915)
 Dansk Sprognævn 13.2.1971
 Dansk Sprognævn 19.2.1971
 Carlsen 2.6.1971
 Cirk. 15.6.1971
 Spang-Hanssen 5.8.1971
 Dansk Sprognævn 20.10.1971
 Karker 15.11.1971
 Jarmsted 1972
 NDO 1972 (1. udg. 1953)
 Cirk. 8.3.1972
 Karker april 1972
 Skautrup okt. 1972
 Galberg Jacobsen 1973
 Hansen, Erik 1973
 Hjorth, Poul Lindegård & Larsen 1973
 Holck, Niels 1973
 Kaarsted 1973
 Nationalitetsord 1973
 Hansen, Erik 23.3.1973
 Dansk Sprognævn 14.8.1973
 Karker okt. 1973
 Vedel Johansen 16.10.1973
 Cirk. 19.11.1973
 Karker 11.12.1973
 Danmarks Lærerforening 1974a
 Danmarks Lærerforening 1974b
 Heger 1974
 Kolsrud 1974
 Nationalitetsord 1974
 NDO 1974 (1. udg. 1953)
 Nielsen, Johs. 1974
 Mål&M. 1974 ff.
 Spang-Hanssen 1974
 Dansk Sprognævn 5.2.1974
 Karker 21.3.1974
 Dansk Sprognævn 29.3.1974
 Dansk Sprognævn 26.4.1974
 Hamburger maj 1974
 Hamburger 2.6.1974
 Dalberg 9.9.1974
 Jørgensen, Jørgen O. okt. 1974
 AFIS (1975)
 Brink & Lund 1975
 Dansk Sprognævn 1975
 Gregersen 1975
 Hamburger 1975
 Hansen, Erik 1975
 Heger 1975

- Holten 1975
 Karker 1975a
 Karker 1975b
 Dansk Sprognævn 17.1.1975
 Dansk Sprognævn 4.3.1975
 Spang-Hanssen juni 1975a
 Spang-Hanssen juni 1975b
 Spang-Hanssen 2.6.1975
 Karker 18.8.1975
 Hansen, Erik okt. 1975
 Jørgensen, Jørgen O. 13.11.1975
 Galberg Jacobsen 8.12.1975
 Brev-MKA 9.12.1975
 Brøkner Christiansen & Hedal 1976
 Christensen, Britta & Dreyer 1976
 Hagemann 1976
 Hansen, Erik 1976
 Hansen, Erik & Haas 1976
 Henriksen, Caroline C. 1976
 Karker 1976a
 Karker 1976b
 Munck 1976 (1. udg. 1956)
 Skautrup 1976
 Westh 1976
 Spang-Hanssen jan. 1976
 Hansen, Erik 1.1.1976
 Bek.-UVM 31.3.1976
 Lov 12.5.1976
 Karker 13.6.1976
 Karker 8.7.1976
 Karker 4.11.1976
 Hansen, Erik 7.12.1976
 Galberg Jacobsen 29.12.1976
 Basbøll 1977
 Hansen, Erik 1977
 Hansen, Aage 1977 (1. udg. 1961)
 Karker 1977
 Kaarsted 1977
 NDO 1977 (1. udg. 1953)
 Galberg Jacobsen 31.1.1977
 Riber Petersen 10.2.1977
 Spang-Hanssen marts 1977
 Bek.-UVM 8.3.1977
 Hansen, Erik 6.6.1977
 Bek. 21.6.1977
 Instruks 17.8.1977
 Dansk Sprognævn nov. 1977
 Dansk Kemisk Nomenklatur 1978
 Holmboe 1978
 Stednavneliste 1978
 Svartz-Malmberg & Goldmann 1978
 Karker 5.1.1978
 Galberg Jacobsen 27.1.1978
 Hansen, Erik 6.2.1978
 Hansen, Erik 2.3.1978a
 Hansen, Erik 2.3.1978b
 Cirk.-UVM 3.4.1978
 Lund, Jørn maj 1978
 Hansen, Erik & Galberg Jacobsen
 15.5.1978
 Galberg Jacobsen 2.8.1978
 Galberg Jacobsen 7.8.1978
 Bek.-UVM 14.8.1978
 Hansen, Erik & Lund 14.8.1978
 Karker & Galberg Jacobsen 16.8.1978
 Karker 18.8.1978
 Karker 19.8.1978
 Galberg Jacobsen 23.8.1978
 Galberg Jacobsen 21.9.1978
 Spang-Hanssen 3.10.1978
 Galberg Jacobsen 30.10.1978
 Allerup 1979
 Galberg Jacobsen 1979
 Galberg Jacobsen mfl. 1979
 Hansen, Erik 1979
 Henriksen, Caroline C. 1979
 Jansen 1979
 Jensen, K.A. 1979
 Karker 1979
 Löb 1979
 Nationalitetsord 1979
 NDO 1979 (1. udg. 1953)

- Prien 1979
 Spang-Hanssen 1979
 Spang-Hanssen & Gregersen 1979
 Hamburger 25.4.1979
 Galberg Jacobsen 30.5.1979
 Hamburger & Galberg Jacobsen
 31.5.1979
 Hamburger 22.8.1979
 Galberg Jacobsen 24.8.1979
 Aalborg Byråd 25.9.1979
 Galberg Jacobsen 3.10.1979
 Brev-MKA 8.10.1979
 Galberg Jacobsen 25.10.1979
 Cirk.-UVM 30.10.1979
 Galberg Jacobsen 22.11.1979
 Galberg Jacobsen 26.11.1979
 Galberg Jacobsen 28.11.1979
 Alfabetiseringsregler 1980
 Becker-Christensen 1980
 Galberg Jacobsen 1980
 Gregersen 1980
 Hansen, Erik 1980a
 Hansen, Erik 1980b
 Hansen, Erik 1980c
 Holck, Niels 1980
 Karker 1980
 Katlev 1980
 OTA (1980)
 Skautrup 1980
 Lund, Jørn jan. 1980
 CUR 29.2.1980
 Stednavneudvalget 18.4.1980
 Karker 29.4.1980
 Karker 2.6.1980
 Sundhedsstyrelsen 3.6.1980
 Galberg Jacobsen 4.6.1980
 Brev-MKA 27.6.1980
 Dansk Sprognævn 9.9.1980
 Dansk Sprognævn 10.9.1980
 Dansk Sprognævn 21.10.1980
 Elbro, Jansen & Löb 1981
 Gregersen 1981
 Hansen, Erik 1981
 Heger 1981
 Jørgensen, Bent 1981
 Jørgensen, Bent 1981-1983
 Kaarsted 1981
 Becker-Christensen & Galberg Jacobsen
 12.1.1981
 Brev-MKA 20.1.1981
 Becker-Christensen 17.2.1981
 Aalborg Byråd 23.2.1981
 Brev-MKA 24.3.1981
 Lov 29.4.1981
 Karker 31.5.1981
 Hansen, Erik 1.6.1981
 Stednavneudvalget 10.6.1981
 Dansk Sprognævn 16.6.1981
 Becker-Christensen 24.6.1981
 Bek. 23.7.1981
 Brev-MKA 24.7.1981
 Hansen, Erik aug. 1981
 Brev-KirM 13.8.1981
 Sundhedsstyrelsen 8.10.1981
 Becker-Christensen mfl. 14.10.1981
 RL-Udvalget 21.10.1981
 Spang-Hanssen nov. 1981
 Bek.-MKA 26.11.1981
 Becker-Christensen mfl. 30.11.1981
 Henriksen, Lars 1982
 Hjorth, Poul Lindegård 1982
 Katlev 1982
 Lund, Jørn 1982
 NDO 1982 (1. udg. 1953)
 Vilkår for ordbogsarbejde 1982
 Arends feb. 1982
 Cirk.-KirM 1.3.1982-24
 Cirk.-JM 1.3.1982-29
 Brev-UVM 17.3.1982
 Mødereferat 25.3.1982
 Karker 12.4.1982
 Karker 28.5.1982

- Dansk Sprognævn 28.6.1982
 Dansk Sprognævn 29.7.1982
 Stednavneudvalget 29.7.1982
 RL-Udvalget aug. 1982
 Brev-MKA 5.8.1982
 DSB 5.8.1982
 Dansk Sprognævn 8.9.1982
 Hansen, Erik 20.9.1982
 Hansen, Erik 30.9.1982a
 Hansen, Erik 30.9.1982b
 Brev-MKA 19.10.1982
 Gregersen 1983
 Kristiansen 1983
 Löb 1983
 Sprog & Samfund 1983-
 Cirk.-UVM 20.1.1983
 Karker 23.1.1983
 Hansen, Erik 23.2.1983a
 Hansen, Erik 23.2.1983b
 Hansen, Erik 23.2.1983c
 Karker 4.3.1983
 Nordisk Sprogsekretariat 18.3.1983
 Bojsen 11.5.1983
 ISO 15.5.1983
 Hansen, Erik 19.5.1983
 Galberg Jacobsen 29.6.1983
 RL-Udvalget juli 1983
 Galberg Jacobsen 20.7.1983
 Galberg Jacobsen & RV-Udvalget aug.
 1983
 Hansen, Erik aug. 1983a
 Hansen, Erik aug. 1983b
 Hansen, Erik aug. 1983c
 Hansen, Erik aug. 1983d
 Hansen, Erik aug. 1983e
 Hansen, Erik aug. 1983f
 Hansen, Erik aug. 1983g
 Hansen, Erik aug. 1983h
 Hansen, Erik aug. 1983i
 Hansen, Erik aug. 1983j
 Hansen, Erik aug. 1983k
 Galberg Jacobsen 9.8.1983
 Galberg Jacobsen 10.8.1983
 Galberg Jacobsen 15.8.1983
 Galberg Jacobsen 17.8.1983
 Galberg Jacobsen 18.8.1983
 Astrup Jensen okt. 1983
 RV-Udvalget okt. 1983a
 RV-Udvalget okt. 1983b
 Galberg Jacobsen 18.10.1983
 Brev-MKA 21.10.1983
 Hansen, Erik & RV-Udvalget 24.10.1983
 RV-Udvalget 24.10.1983a
 RV-Udvalget 24.10.1983b
 RV-Udvalget 25.10.1983a
 RV-Udvalget 25.10.1983b
 RV-Udvalget 25.10.1983c
 RV-Udvalget 25.10.1983d
 RV-Udvalget 25.10.1983e
 RV-Udvalget 25.10.1983f
 RV-Udvalget 25.10.1983g
 RV-Udvalget 25.10.1983h
 RV-Udvalget 25.10.1983i
 RV-Udvalget 25.10.1983j
 RV-Udvalget 25.10.1983k
 RV-Udvalget 25.10.1983l
 RV-Udvalget 25.10.1983m
 RV-Udvalget 25.10.1983n
 RV-Udvalget 25.10.1983o
 Gregersen nov. 1983
 Markussen nov. 1983
 Sandersen nov. 1983
 Spang-Hanssen nov. 1983
 Pressemeddelelse 22.11.1983
 Dansk Sprognævn 2.12.1983
 Geodætisk Institut 7.12.1983
 Nordisk Sprogsekretariat 13.12.1983
 Alfabetiseringsregler 1984
 Dansk Sprognævn 1984 (1. opl. 1975)
 Kaarsted 1984
 NDO 1984 (1. udg. 1953)
 Petersen, Niels 1984

- Galberg Jacobsen jan. 1984
 Galberg Jacobsen 28.1.1984
 Becker-Christensen marts 1984
 RL-Udvalget marts 1984
 Albøge 8.3.1984
 Bek.-UVM 15.3.1984
 Cirk. 15.3.1984
 Galberg Jacobsen april 1984
 Henriksen, Carol maj 1984
 Brev-UVM 3.7.1984
 RL-Udvalget aug. 1984
 Galberg Jacobsen 8.8.1984
 Nordisk Kultursekretariat 16.8.1984
 Galberg Jacobsen 21.8.1984
 Dansklærerforeningen 1985
 Evalueringshæfte 1985 ff.
 Galberg Jacobsen 1985
 Hansen, Erik 1985a
 Hansen, Erik 1985b
 Hjorth Pedersen 1985
 Jørgensen, Bent 1985
 Karker 1985a
 Karker 1985b
 Majonæsekrigen 1985-1986
 Stednavneliste 1985
 Wohler 1985
 RL-Udvalget marts 1985
 RL-Udvalget 25.4.1985
 Dansk Sprognævn 31.5.1985
 Lund, Jørn juni 1985
 Brev-MKA 4.6.1985
 Dansk Sprognævn 18.6.1985
 Stinus 12.7.1985
 Stilling Jakobsen & Haarder 14.7.1985a
 Stilling Jakobsen & Haarder 14.7.1985b
 Brev-MKA 15.7.1985
 Hansen, Erik 15.7.1985
 Lund, Jørn 15.7.1985
 Haarder 18.7.1985
 Stahr 18.7.1985
 Schlüter 22.7.1985
 Dansk Sprognævn 25.7.1985
 Haarder 27.7.1985
 Dansk Sprognævn 7.8.1985
 Galberg Jacobsen 21.8.1985
 Rapport 22.8.1985
 Brev-MKA-UVM 28.8.1985
 Galberg Jacobsen sept. 1985
 Riber Petersen sept. 1985
 Dansk Sprognævn 6.9.1985
 Dansk Sprognævn 20.9.1985
 Brev-UVM 30.9.1985
 Hansen, Erik 30.9.1985
 Henriksen, Carol okt. 1985
 Karker okt. 1985
 Hansen, Erik 1.10.1985
 Brev-MKA 2.10.1985
 Dansk Sprognævn 3.10.1985
 Dansk Sprognævn 11.10.1985
 Dansk Sprognævn 30.10.1985
 Brev-UVM 7.11.1985
 Dansk Sprognævn 13.11.1985
 Galberg Jacobsen dec. 1985
 Galberg Jacobsen 10.12.1985
 Christensen, Britta & Dreyer 1986 (1. udg. 1976)
 Dansk Sprognævn 1986 (1. opl. 1975)
 Detlef & Lund 1986
 Hagemann 1986
 Hansen, Erik 1986
 Hansen, Erik & Galberg Jacobsen 1986
 Kemiske Ord 1986
 Koefoed 1986
 Lund, Jørn 1986
 NDO 1986 (1. udg. 1953)
 RO2 1986
 Skyum-Nielsen 1986
 Steinfeld 1986
 Dansk Sprognævn feb. 1986
 Hansen, Erik 7.3.1986
 Jørgensen, Aage 19.7.1986
 Bek. 29.7.1986

- Haarder 30.7.1986
 Bojsen sept. 1986
 Galberg Jacobsen sept. 1986a
 Galberg Jacobsen sept. 1986b
 Hamburger sept. 1986
 Hansen, Erik sept. 1986
 Hårbøl sept. 1986
 Karker sept. 1986
 Lund, Jørn sept. 1986
 Riber Petersen sept. 1986
 Galberg Jacobsen 25.9.1986
 Hansen, Erik 29.9.1986
 FolktRetskr. okt. 1986
 Galberg Jacobsen okt. 1986
 Haarder 1.10.1986
 Galberg Jacobsen & Bojsen 4.10.1986
 Hagemann 8.10.1986
 Brev-UVM 17.10.1986
 Brev-SM 18.11.1986
 Galberg Jacobsen dec. 1986
 Appel, Vibeke 1987
 Karker 1987
 Løj 1987
 Munck 1987 (1. udg. 1956)
 Nationalitetsord 1987
 Retstavning her og nu 1987
 Rischel 1987
 RO2 1987 (1. opl. 1986)
 Vejledning 1987
 Galberg Jacobsen marts 1987
 Høje-Taastrup kommune 19.3.1987
 Brev 23.3.1987
 Dansk Sprognævn 11.5.1987
 Dansk Sprognævn 16.6.1987
 EF/EU-Retskr. 1.7.1987
 Brev 15.7.1987
 Brev 31.8.1987
 Galberg Jacobsen sept. 1987
 Resolution 10.9.1987
 FolktRetskr. okt. 1987
 Cirk.-UVM 25.11.1987
 Bjerrum, Marie dec. 1987
 Becker-Christensen 1988
 Dalberg 1988
 Dansk Sprognævn 1988a
 Dansk Sprognævn 1988b
 Galberg Jacobsen 1988 (Opslagsbog, 1. udg. 1985)
 Galberg Jacobsen 1988
 Galberg Jacobsen & Stray Jørgensen 1988
 Hansen, Erik 1988
 Hansen, Erik & Karker 1988
 Hansen, Erik & Lund 1988
 Haastrup 1988
 Kihl 1988
 Rambusch 1988
 RO2 1988 (1. opl. 1986)
 Schiødt 1988
 Rapport 27.1.1988
 Hamburger marts 1988
 Jensen, K.A. juni-juli 1988
 Riis & Hvidberg juni 1988
 Spang-Hanssen juni 1988
 EF/EU-Retskr. 1.11.1988 (1. udg.; foreløbig udg. 1.7.1987)
 Baumann Larsen 1989
 Dansk Sprognævn 1989 (1. udg. 1988b)
 Karker 1989
 Post- og Telegrafvæsenet 1989
 Dansk Sprognævn 19.1.1989
 Galberg Jacobsen marts 1989
 Hohwy 6.6.1989
 Galberg Jacobsen 21.10.1989
 Lomholt, Holger 7.12.1989
 Dansk Sprognævn 20.12.1989
 EF/EU-Retskr. 1990 (1. udg. 1.11.1988)
 Hansen, Erik 1990a
 Hansen, Erik 1990b
 Heltberg 1990
 Karker 1990
 NDO 1990 (1. udg. 1953)

- Nielsen, Holger K. 5.1.1990
 Vig Jensen 16.1.1990
 Karker juni 1990
 Galberg Jacobsen okt. 1990
 Allerup mfl. 1991
 Brink mfl. 1991
 Galberg Jacobsen & Stray Jørgensen
 1991 (1. udg. 1988)
 Hansen, Erik 1991 (Skrift, stavning og
 retstavning, 1. udg. 1981)
 Hansen, Erik 1991a
 Hansen, Erik 1991b
 Hansen, Erik 1991c
 Hansen, Erik 1991d
 Kristiansen 1991
 Norman Jørgensen 1991
 Skriftlig fremstilling 1991
 Aalborg Byråd 28.1.1991
 Post- og Telegrafvæsenet marts 1991
 Faaborg Kommune 15.3.1991
 Post- og Telegrafvæsenet 18.4.1991
 Dansk Sprognævn 19.4.1991
 Post- og Telegrafvæsenet maj 1991
 Hamburger sept. 1991
 Brev 3.9.1991
 Kort- og Matrikelstyrelsen 6.9.1991
 Faaborg Kommune 9.9.1991
 Bek. 10.9.1991
 Kort- og Matrikelstyrelsen 11.9.1991
 FolktSkrivevejl. okt. 1991
 Stednavneudvalget 3.10.1991
 Dansk Sprognævn 1.11.1991
 Galberg Jacobsen dec. 1991
 Andersen, Torben 1992
 Dansk Sprognævn 1992
 Galberg Jacobsen 1992
 Hamburger 1992
 Hjorth, Poul Lindegård 1992
 Lund, Jørn 1992
 NDO 1992 (1. udg. 1953)
 Post- og Telegrafvæsenet 1992
 Sproglig viden og bevidsthed 1992
 Stednavneudvalget 27.2.1992
 Galberg Jacobsen marts 1992
 Hansen, Erik marts 1992
 Nationalitetsord marts 1992
 Bek.-UVM 15.4.1992
 Hansen, Erik juni 1992
 Dybdal 4.6.1992
 Brev-UVM 17.7.1992
 Brev 4.9.1992
 Dansk Sprognævn 27.11.1992
 Kort- og Matrikelstyrelsen 23.12.1992
 Appel, Vibeke 1993
 Christiansen, Niels Finn 1993
 Galberg Jacobsen 1993a
 Galberg Jacobsen 1993b
 Galberg Jacobsen 1993c
 Gradenwitz 1993
 Hansen, Erik 1993 (Rigtigt dansk, 1.
 udg. 1988)
 Hansen, Erik 1993a
 Hansen, Erik 1993b
 Hansen, Erik mfl. 1993
 Holck, Niels 1993
 Hårbøl 1993
 Karker 1993
 Kommadeb. 1993
 Schack 1993
 Thing 1993
 Tøgeby, Ole 1993
 Schack marts 1993
 Lund, Jørn juni 1993
 Galberg Jacobsen 29.7.1993
 Galberg Jacobsen aug. 1993
 Kort- og Matrikelstyrelsen aug. 1993
 Faaborg Kommune 18.8.1993
 Fyns Amt 30.9.1993
 EF/EU-Retskr. 1.10.1993 (1. udg.
 1.11.1988)
 Cirk.-KirM 12.10.1993
 Adresse 21.-22.11.1993

- Galberg Jacobsen dec. 1993
 Sandersen dec. 1993
 Hohwy 9.12.1993
 Dansk Sprognævn 1994 (1. udg. 1988b)
 Galberg Jacobsen 1994
 Hansen, Erik & Lund 1994
 Jørgensen, Bent 1994a
 Jørgensen, Bent 1994b
 Nationalitetsord 1994
 Politikens Retskrivnings- og Betyd-
 ningsordbog 1994
 Dansk Sprognævn 15.2.1994
 Kort- og Matrikelstyrelsen maj 1994
 Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994
 Galberg Jacobsen 31.5.1994
 Fyns Amt 30.6.1994
 Schack & Galberg Jacobsen 29.7.1994
 Galberg Jacobsen 12.8.1994
 Galberg Jacobsen 16.8.1994a
 Galberg Jacobsen 16.8.1994b
 Galberg Jacobsen 23.9.1994
 Galberg Jacobsen 26.9.1994
 Galberg Jacobsen 18.11.1994
 Dansk Sprognævn 7.12.1994
 Jørgensen, Charlotte 9.12.1994
 Hansen, Erik 1995a
 Hansen, Erik 1995b
 Hoel 1995
 Kongsdal Jensen, Ole 1995
 Zahle, Henrik 1995
 Galberg Jacobsen 13.1.1995
 Notat 17.1.1995
 Brev-MKA 26.1.1995
 Galberg Jacobsen 27.1.1995
 Brev-UVM 9.2.1995
 Bek. 10.3.1995
 Stednavneudvalget 10.3.1995
 FolktRetskr. april 1995
 Bek. 19.4.1995
 Hansen, Erik maj 1995
 Hansen, Erik 16.5.1995a
 Hansen, Erik 16.5.1995b
 Dansk Sprognævn 6.6.1995
 Brev-MKA 12.6.1995
 Dansk Sprognævn 13.6.1995
 Hansen, Erik 18.6.1995
 Rapport 28.6.1995
 Dansk Sprognævn juli 1995
 Hansen, Erik juli 1995
 Aabenraa Erhvervscenter 4.7.1995
 Bek.-UVM 15.7.1995
 Dansk Sprognævn 17.7.1995
 Bek.-UVM 21.7.1995
 Dansk Sprognævn 25.8.1995
 Københavns Kommune 29.8.1995
 Aabenraa Erhvervscenter 26.9.1995
 Dansk Sprognævn 22.11.1995
 Galberg Jacobsen dec. 1995
 Aabenraa Erhvervscenter 4.12.1995
 Dansk Sprognævn 7.12.1995
 Brev-MKA 22.12.1995
 Axelsen mfl. 1996
 Dansk Sprognævn 1996
 Galberg Jacobsen 1996a
 Galberg Jacobsen 1996b
 Galberg Jacobsen & Stray Jørgensen
 1996
 Hamburger 1996
 Hjorth, Poul Lindegård & Lund 1996
 Kemisk Ordbog 1996
 NDO 1996
 Politikens Retskrivnings- og Betyd-
 ningsordbog 1996 (1. udg. 1994)
 Prøverne i dansk 1996
 Dansk Sprognævn 4.1.1996
 Bek. 9.1.1996
 Cirk.-JM 15.1.1996
 Brev-MKA 30.1.1996
 Hamburger 27.3.1996
 RO2 1996 (1. udg. 1986)
 RO2 1996² (1. udg., 1. opl. 1986)
 Galberg Jacobsen 10.10.1996

- Bek.-UVM 11.10.1996
 Jørgensen, Charlotte 8.11.1996
 Hilden 20.11.1996
 Vig Jensen 20.11.1996
 Lovfors.-DSN 20.11.1996
 Lovfors.-Retskr. 20.11.1996
 Spørgsmål 27.11.1996
 Galberg Jacobsen dec. 1996
 Widell dec. 1996
 Modersmål-Selskabet 3.12.1996
 Gyldendal 6.12.1996
 Spørgsmål 9.12.1996
 Vig Jensen 12.12.1996a
 Vig Jensen 12.12.1996b
 Dansk Sprognævn 13.12.1996
 Spørgsmål 13.12.1996
 Fatum 13.12.1996a
 Baadsgaard Peter 13.12.1996
 Jerup 13.12.1996a
 Fatum 13.12.1996b
 Larsen, Ester 13.12.1996
 Dahlgaard 13.12.1996a
 Gerner Nielsen 13.12.1996a
 Jerup 13.12.1996b
 Auken, Margrete 13.12.1996a
 Dahlgaard 13.12.1996b
 Auken, Margrete 13.12.1996b
 Gerner Nielsen 13.12.1996b
 Brusgaard 13.12.1996
 Jerup 13.12.1996c
 Dahlgaard 13.12.1996c
 Auken, Margrete 13.12.1996c
 Jerup 13.12.1996d
 Dahlgaard 13.12.1996d
 Andersen, Addi 13.12.1996
 Nødgaard 13.12.1996
 Melchior, Arne 13.12.1996
 Hilden 13.12.1996a
 Hilden 13.12.1996b
 Vig Jensen 13.12.1996
 Spørgsmål 17.12.1996
 Spørgsmål 18.12.1996
 Brev 20.12.1996
 Dansk Sprognævn 20.12.1996
 Galberg Jacobsen & Stray Jørgensen
 1997 (1. udg. 1988)
 Hjorth, Poul Lindegård 1997
 NDO 1997 (1. opl. 1996)
 Dansk Sprognævn 4.1.1997
 Modersmål-Selskabet 21.1.1997
 Spørgsmål 21.1.1997
 Lundgaard 28.1.1997
 Brev-MKA 29.1.1997
 Vig Jensen 5.2.1997
 Gyldendal 11.2.1997
 Betænkn. 19.2.1997
 Dansk Sprognævn 19.2.1997
 Nordisk Sprogråd 22.2.1997
 Spørgsmål 25.2.1997
 Galberg Jacobsen marts 1997
 Karker marts 1997
 Brev-UVM 3.3.1997
 Stednavneudvalget 7.3.1997
 Vig Jensen 11.3.1997
 Betænkn. 20.3.1997
 Dahlgaard 3.4.1997
 Baadsgaard Peter 3.4.1997
 Løkke Rasmussen 3.4.1997
 Jerup 3.4.1997a
 Lundgaard 3.4.1997
 Jerup 3.4.1997b
 Tillægsbetænkn. 15.4.1997
 Tillægsbetænkn. 23.4.1997
 Galberg Jacobsen maj 1997
 Lov-DSN 14.5.1997
 Lov-Retskr. 14.5.1997
 Engelbrecht & Riis 9.6.1997
 Brev-JM 17.6.1997
 Aabenraa Erhvervscenter 30.7.1997
 Galberg Jacobsen sept. 1997
 Lovorientering sept. 1997
 Dansk Sprognævn 1.9.1997

- Aabenraa Erhvervscenter 3.9.1997
 Bek.-Statstj.-SM 4.9.1997
 Bek.-DSN-MKA 4.9.1997
 Lundgaard 5.9.1997
 Køpke Christensen 8.9.1997
 Dansk Sprognævn 15.9.1997a
 Dansk Sprognævn 15.9.1997b
 Lundgaard 18.9.1997
 Faaborg Kommune 21.10.1997
 Brev-MKA 23.10.1997
 Stednavneliste 27.10.1997
 Københavns Universitet 16.11.1997
 Engelbrecht & Riis dec. 1997
 Galberg Jacobsen dec. 1997
 Dansk Sprognævn 1.12.1997
 Bergenholtz 1998
 Davidsen-Nielsen 1998
 Fra Monrad til Vig 1998
 Galberg Jacobsen 1998
 Hansen, Erik 1998
 Hansen, Erik & Lund 1998
 Hansen, Erik & Rask 1998
 Holck, Niels 1998
 Jørgensen, Bent 1998
 Karker 1998
 Lund, Jørn 1998
 Brev-UVM 12.1.1998a
 Brev-UVM 12.1.1998b
 Bergenholtz 15.1.1998
 Stednavneliste 16.1.1998
 Bek. 28.1.1998
 Vig Jensen 28.1.1998
 EF/EU-Retskr. 1.2.1998 (1. udg. 1.11.1988)
 Handelshøjskolen i København 4.2.1998
 Brev-UVM 16.2.1998
 Galberg Jacobsen 7.3.1998
 Hansen, Erik 22.3.1998
 Galberg Jacobsen 7.4.1998
 Stednavneliste 14.4.1998
 Aabenraa Kommune 11.6.1998
 Hansen, Erik 4.8.1998
 Bek. 14.8.1998
 Bek.-UVM 18.8.1998
 Galberg Jacobsen okt. 1998
 Dansk Sprognævn 20.10.1998
 Danske Ordbog, Den 26.10.1998
 Galberg Jacobsen 26.10.1998
 Galberg Jacobsen & Brinkmann Thomasen 27.10.1998
 Galberg Jacobsen nov. 1998
 Kristiansen nov. 1998
 Galberg Jacobsen 17.11.1998
 Galberg Jacobsen dec. 1998
 Galberg Jacobsen 1.12.1998
 Galberg Jacobsen & Brinkmann Thomasen 2.12.1998a
 Galberg Jacobsen & Brinkmann Thomasen 2.12.1998b
 Galberg Jacobsen & Ågerup 2.12.1998
 Feilberg 8.12.1998
 Bergenholtz mfl. 1999
 Hansen, Erik 1999 (1. udg. 1981)
 Jørgensen, Bent 1999
 NDO 1999a
 NDO 1999b
 Politikens Retskrivnings- og Betydningsordbog 1999 (1. udg. 1994)
 RO2 1999 (1. udg., 1. opl. 1986)
 Galberg Jacobsen & Ågerup 6.1.1999
 Galberg Jacobsen 7.1.1999
 Ågerup & Galberg Jacobsen 13.1.1999
 Davidsen-Nielsen 14.2.1999
 Davidsen-Nielsen marts 1999
 Galberg Jacobsen maj 1999
 Hjorth, Ebba sept. 1999
 Dansk Sprognævn 3.9.1999
 Brev-UVM 20.9.1999
 Galberg Jacobsen nov. 1999
 Brinkmann Thomasen dec. 1999
 Dansk Sprognævn 7.12.1999
 Brev-UVM 20.12.1999

- Almind & Bergenholtz 2000
 Bergenholtz & Jensen 2000
 Galberg Jacobsen 2000a
 Galberg Jacobsen 2000b
 Hansen, Erik 2000
 Holmen & Normann Jørgensen 2000
 Kristiansen 2000
 RO2 2000 (1. udg., 1. opl. 1986)
 Zola Christensen 2000
 Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg
 11.2.2000
 Jarvad marts 2000
 Haarder 21.5.2000
 RO2-Udvalget, Schack & Ågerup
 24.5.2000
 Bek. 31.5.2000
 Brinkmann Thomasen 7.6.2000
 Brink-Jacobsen juli 2000
 Sandersen sept. 2000
 Duncker okt. 2000
 Davidsen-Nielsen, Galberg Jacobsen &
 Ravnholt 23.10.2000
 Brev-UVM 7.11.2000
 Galberg Jacobsen 20.11.2000
 Brink-Jacobsen dec. 2000
 Schack 8.12.2000a
 Schack 8.12.2000b
 Dansk Sprognævn 11.12.2000
 Dansk Sprognævn 14.12.2000
 Axelsen mfl. 2001 (1. udg. 1996)
 Galberg Jacobsen 2001
 Galberg Jacobsen & Stray Jørgensen
 2001 (1. udg. 1988)
 Glæden ved grammatik 2001
 Hjorth, Ebba 2001
 Jul 2001
 Jørgensen, Bent; Brinkmann Thomasen
 & Ågerup 2001
 Karker 2001 (1. udg. 1993)
 Lund, Jørn 2001
 NDO 2001a (1. udg. 1999a)
 NDO 2001b (1. udg. 1999b)
 Ord til Arne Hamburger 2001
 Politikens Retskrivnings- og Betyd-
 ningsordbog 2001 (1. udg. 1994)
 Politikens Retskrivningsordbog 2001
 RO2 2001 (1. udg., 1. opl. 1986)
 Sproglige åbninger 2001
 Brev-MKA 10.1.2001
 Brinkmann Thomasen & Schack
 17.1.2001
 Jarvad 17.1.2001
 Dansk Sprognævn feb. 2001
 Bek. 2.2.2001
 Heltberg marts 2001
 Pedersbæk marts 2001
 Søndergaard marts 2001
 RO2-Udvalget, Schack & Ågerup
 15.3.2001
 RO2-Udvalget, Schack & Ågerup
 27.4.2001a
 RO2-Udvalget, Schack & Ågerup
 27.4.2001b
 Galberg Jacobsen maj 2001
 Galberg Jacobsen 11.7.2001
 Kongsdal Jensen 11.7.2001
 Sandersen 11.7.2001
 Selsøe Sørensen 11.7.2001
 Auken, Svend 13.7.2001
 Jervelund sept. 2001
 Dansk Sprognævn 3.9.2001
 Baudusch 18.9.2001
 Davidsen-Nielsen 18.9.2001
 Galberg Jacobsen 18.9.2001
 Gregersen 18.9.2001
 Hamburger 18.9.2001
 Heidemann Andersen 18.9.2001
 Kristiansen 18.9.2001
 Hansen, Erik nov. 2001
 Jervelund nov. 2001a
 Jervelund nov. 2001b
 Jervelund nov. 2001c

- Togeby, Ole nov. 2001
 Gyldendal 12.12.2001
 Keel 16.12.2001
 Politikens Forlag 18.12.2001
 Bergenholtz mfl. 2002-
 Bergenholtz & Malmgren 2002
 Bergenholtz & Vrang 2002
 Fahl mfl. 2002
 Hansen, Erik 2002
 Hvordan staver studenterne? 2002
 Rask, Kirsten 2002
 Dansk Sprognævn 18.1.2002
 Bergenholtz feb. 2002
 Olander 2.4.2002
 Jyllands-Posten 5.5.2002
 Rathje & Ravnholt juni 2002
 Dansk Sprognævn ca. juni 2002
 Tarp 6.6.2002
 Radikale Venstre aug. 2002
 Sandersen sept. 2002
 Dansk Sprognævn 25.9.2002
 Bundgaard Pedersen okt. 2002
 Dansk Sprognævn 2.10.2002
 Farø nov. 2002
 Bergenholtz 2003
 Dansk Sprognævn 2003
 DDO 2003-2005
 Galberg Jacobsen 2003a
 Galberg Jacobsen 2003b
 Jensen, Hans Arne; Arnklit & Jensen
 2003
 Juul 2003
 Sandersen 2003
 Sprog på spil 2003
 EF/EU-Retskr. 17.2.2003 (1. udg.
 1.11.1988)
 Dansk Sprognævn 7.3.2003
 Sohn 14.3.2003
 Brev-UVM 19.3.2003
 Folketingsdebat 20.3.2003
 Radikale Venstre 21.3.2003
 Venstre 22.4.2003
 Radikale Venstre 23.4.2003
 Larsen, Ester 3.5.2003
 Khader 10.5.2003
 Tørnæs 17.5.2003
 Dansk Sprognævn 12.6.2003
 Davidsen-Nielsen 9.8.2003
 Dansk Sprognævn 1.9.2003
 Dansk Sprognævn 3.10.2003
 Pressemeddelelse 3.10.2003
 Davidsen-Nielsen dec. 2003
 Erichsen dec. 2003
 Nørby Jensen & Rathje dec. 2003
 Bek. 15.12.2003
 Sprogpolitisk Redegørelse 18.12.2003
 Brev-UVM 19.12.2003
 Dansk Sprognævn 2004 (1. opl. 2003)
 Galberg Jacobsen 2004
 Gregersen 2004
 It-Terminologi-Udvalgets Ordbog
 2004-
 Juul juli 2004
 Juul & Sigurdsson 2004
 På godt dansk 2004
 Ravnholt 2004
 RO2 2004 (1. udg., 1. opl. 1986)
 Folketingsdebat 23.1.2004
 Basbøll 4.2.2004
 Becker-Christensen 4.2.2004
 Davidsen-Nielsen 4.2.2004
 Hamburger 4.2.2004
 Hedelund 4.2.2004
 Heidemann Andersen 4.2.2004
 Karker 4.2.2004
 Kristensen, Kjeld 4.2.2004
 Møller Andersen 4.2.2004
 Olrik Frederiksen 4.2.2004
 Pedersen, Karen Margrethe 4.2.2004
 Ruus 4.2.2004
 Schack 4.2.2004
 Shintani 4.2.2004

- Smedegaard 4.2.2004
 Pedersbæk marts 2004
 Rask, Kirsten maj 2004
 Dansk Sprognævn juni 2004a
 Dansk Sprognævn juni 2004b
 Juul juli 2004
 Kristiansen sept. 2004
 Dansk Sprognævn okt. 2004
 FolktRetskr. okt. 2004
 Elbro nov. 2004
 Hansen, Erik nov. 2004
 Hansen, Erik dec. 2004
 Sandersen dec. 2004
 Spr&Samf. dec. 2004
 Basbøll 2005
 Elbro 2005
 Galberg Jacobsen 2005a
 Galberg Jacobsen 2005b
 Galberg Jacobsen 2005c
 Galberg Jacobsen & Stray Jørgensen
 2005 (1. udg. 1988)
 Joshi & Aaron 2005
 Kemisk Ordbog 2005 (1. udg. 1996)
 Lund, Jørn 2005
 RO2 2005 (1. udg., 1. opl. 1986)
 Vive Larsen 2005
 Davidsen-Nielsen 25.4.2005
 Galberg Jacobsen 28.4.2005
 Gregersen 28.4.2005
 Schack 29.4.2005
 Gregersen 18.5.2005
 Bek. 19.5.2005
 Elbro juni 2005
 Keel 9.6.2005
 Bek. 14.7.2005
 Davidsen-Nielsen 16.10.2005
 Gregersen dec. 2005
 Haarder dec. 2005
 Gregersen 9.12.2005a
 Gregersen 9.12.2005b
 Bek. 14.12.2005
 Davidsen-Nielsen 2006
 Galberg Jacobsen 2006a
 Galberg Jacobsen 2006b
 Hamburger 2006a
 Hamburger 2006b
 Jørgensen, Bent 2006 (*Retskrivning af
 stednavne*, 1. udg. 1994)
 Jørgensen, Bent 2006
 Nørby Jensen 2006
 Vi skriver dig til 2006
 Lovfors.-Sproglov 6.12.2006
 Gregersen 2007
 Jervelund 2007
 Kjærgaard, Mørch & Nørby Jensen
 2007
 Ravnholt 2007
 Sandersen & Schack 2007
 Schack 2007
 Folketingsdebat 30.1.2007
 Halskov, Heidemann Andersen &
 Nørby Jensen 2008
 Jørgensen Bent 2008
 Jørgensen, Henrik 2008
 Kemisk Ordbog 2008 (1. udg. 1996)
 EF/EU-Retskr. 1.3.2008 (1. udg.
 1.11.1988)
 Sprog til tiden april 2008
 Lov-DSN 10.12.2008
 Axelsen mfl. 2009 (1. udg. 1996)
 Bek.-DSN 9.3.2009

6.3. Arkiver og biblioteker

Oversigten nedenfor indeholder oplysninger om de arkiver og biblioteker mv. som jeg har benyttet under arbejdet med afhandlingen, og om deres samlinger af fortrinsvis utrykt materiale om retskrivning. Arkivalier opført under Det Kongelige Bibliotek med en jf.-henvisning til en trykt kilde (fx ”jf. *Bjerrum, Marie 1959*, s. 269”), er ikke eftersat i bibliotekets samlinger, men noteret fra den pågældende kilde.

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv (ABA)

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

Rømersgade 22, 1362 København K

3393 2575, www.aba.dk

Hartvig Frischs arkiv

- Ks. 7, 10, 35, 39 og 87-89 (heri bl.a. *FrischDagb.*, bd. 1-8) (= FrischArk.).

Dansk Folkemindesamling (DFS)

Christians Brygge 3, 1219 København K

3313 5800, www.dafos.dk

De Svend Grundtvigske Samlinger (= GrundtvigSaml.)

- DFS 175-179 (*Breve fra danske*).
- DFS 180 (*Breve fra svenske og norske*).
- DFS 182 (*Anmeldelser og Notitser ..*).
- DFS 189 (Svend Grundtvig: *Det danske Sprogs Lydlære og Retsskrivning. Forelæsninger og Afhandlinger og Forarbejder*).

Dansklærerforeningen

Rathsacksvej 7, 1862 Frederiksberg C

3379 0010, www.dansklf.dk

Protokoller

- Tre protokoller for Dansklærerforeningen (= *Dansklærerforeningen 1910 ff.*).

Dansk Sprognævn (DSN)

Njalsgade 136, 2300 København S, 3532 8982, www.dsn.dk

Fra 1.6.2010: H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V

A-sager

- A 1 (*Retskrivningsordbogen*).
- A 1 B (*Autorisationen af RO*).
- A 1 G (*Midtvejsudgave af RO 1986-1995*).
- A 1 H a (*RO 2001: Indhold*).
- A 1 H b (*RO 2001: Administration*).
- A 1 Å (*Retskrivningsordbogen: Om å/Å kontra aa/Aa*).
- A 2 (*Bekendtgørelser m.v.*).
- A 18 (*[Arne Hamburger:] Sprogtekniske bulletiner*).
- A 42 (*Gadenavne*).
- A 51 (*Nordisk Sprogsekretariat*).
- A 55 (*Nordiske årsmøder*).
- A 57 (*Bekendtgørelsen (og loven) om nævnet*).
- A 63 (*Nævnets repræsentation i Stednavneudvalget*).
- A 82 (*Statsnavne og nationalitetsord; tidligere 26/56*).

B-sager

- B 12/634 (*Nordisk møde i Kbh. [26.-27.8.]1964*).
- B 13/645 (*Nord. møde i Finland [1.-2.10.]1965*).
- B 3/667 (*Bogstavrækkefølgen i de nordiske lande*).
- B 10/734 (*Forslag om fælles nordisk alfabet og ensartet bogstavrækkefølge*).
- B 1980/3 (*Spørgsmål fra Det Centrale Uddannelsesråd*).
- B 1985/4 (*Årsberetning for 1985, inkl. årsmødet 1986*).
- B 1990/4 (*Bog om kommatering*).
- B 1999/1 (*Kommatering; nyt komma*).
- B 2003/6 (*Komma*).

Enkeltsager ("spørgesager")

- 6/55 (*Undervisningsministeriet: aa/å*).
- 23a/55 (*Kunne, skulle, ville*).
- 16/56 (*Retskrivningen i nyoptryk af ældre litteratur*).
- 26/56 Se A 82 ovenfor.
- 38/56 (*Skoleinsp. Foged-Petersen: eder/Eder?*).
- 46/56 (*Statstidende: egennavne*).
- 5/57 (*Statsministeriet: Institutionsnavne m.v.*).
- 38/57 (*Statsministeriet: å i danske stednavne*).
- 51/612 (*Nordiske studenterorganisationer: fælles nordisk alfabet (æ/ä, ø/ö)*).

- 45/623 (*Nordisk møde [23.-24.9.]1963 (Stockholm)*).
- 65/623 (*Undervisningsministeriet: "Nordiske talord"*).
- 53/689 (*Det faglige udvalg for dansk: pausekommatering*).
- 1980/92 (*Sundhedsstyrelsen: Stavning af lægemiddelbetegnelser (trivialnavne)*).
- 1980/104 (*Aalborg Byråd: Ålborg/Aalborg*).
- 1984/198 (*Åge Andersen: Store bogstaver i institutionsnavne*).
- 1987/65 (*Høje-Taastrup Kommune: Taastrup/Tåstrup*).
- 1989/263 (*Holger Lomholt: grammatisk kommatering/pausekommatering*).
- 1992/291 (*Bloch Andersen, Civilretsdirektoratet: å/aa i personnavne*).
- 1995/120 (*Erik Møller: å el. aa i københavnske gade- og pladsnavne*).
- 1995/151 (*Nomenklaturudvalget i Kemisk Forening: Stavning af kemiske betegnelser*).
- 1995/194 (*Poul-Chr. Jørgensen: Alfabetisering af aa*).
- 1997/93 (*Nils Engelbrecht: Sundhedsvidenskabelig sprogpolitik*).
- 1997/257 (*Faaborg Kommune: Faaborg/Fåborg*).

Andet

- Referater fra møder i Dansk Sprognævns arbejdsudvalg, 1955 ff. (= *DSNRefAU*).
- Referater fra Dansk Sprognævns årsmøder (dvs. møderne i nævnets repræsentantskab), 1955 ff. (= *DSNRefÅrsm.*).
- Samling af udklip fra aviser mv. (= *DSNUdklip*).
- Jørgen Glahders papirer vedrørende Retskrivningsudvalget (1920-1948), suppleret med herhenhørende (særmærkede) papirer fra Skautrup (2 røde brevordnere) (= *RUdvGlahder*).
- Protokol for Retskrivningsudvalget (1920-1948) (= *RUdvProt.*).
- Peter Skautrups papirer vedrørende retskrivning 1801-1937 (= *SkautrupR.*).
- Peter Skautrups papirer vedrørende Retskrivningsudvalget (1920-1948), RO-Udvalget-1948 og RO-Udvalget-1953 (= *RUdvSkautrup*).
- Peter Skautrups papirer vedrørende Stednavneudvalget 1938-1947 (= *SUdv-Skautrup*).
- Peter Skautrups papirer vedrørende forhistorien til Dansk Sprognævn (= *DSN-Skautrup(F)*).
- Peter Skautrups papirer vedrørende Dansk Sprognævn 1955-1962 (= *DSNSkautrup*).

Folketingets Bibliotek (FB)

Christiansborg, 1240 København K
 3337 3434, www.folketinget.dk

Bureausager og protokol

- Rigsdagens 24. samling, 1871/72, Bureausager, Retskrivningen i Rigsdagstidende (= *RigsdRetskr. 1871-1872*).

- Bureauet, 64.B.3, 1913-1959 (= RigsdRetskr. 1913-1959).
- *Protokol for den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe* (= *ProtSocDem.*), bindet 8.3.1946 ff.

Institut (nu: Afdeling) for Navneforskning (INF)

Njalsgade 136, 2300 København S

3332 8561, www.navneforskning.hum.ku.dk

Generelt, referater og mødepapirer

- Mappen *SU Generelt* (med papirer samlet i anl. af forberedelsen af reorganiseringen af Stednavneudvalget i 1978 (jf. *Bek. 14.8.1978*).
- Referater fra Stednavneudvalgets plenarmøder, 1909 ff. (= *SUdvRef.*).
- Mødepapirer til de enkelte møder, specielt papirer til møde 2.-3.2.1920.

Det Kongelige Bibliotek (KB)

Søren Kierkegaards Plads 1, 1221 København K

3347 4747, www.kb.dk

Manuskripter, notater og breve mv.

- Abrahams'ske Manuskriptsamling, nr. 9 (Rask, bl.a. om lyd- og retskrivningslære, jf. *Bjerrum, Marie 1959*, s. 269).
- Additamenta 627 a 4° (Rask, bl.a. om forholdet mellem retskrivning og udtale, jf. *Bjerrum, Marie 1959*, s. 269).
- Additamenta 627 e 4° (Rask, bl.a. med bemærkninger om dansk retskrivning, jf. *Bjerrum, Marie 1959*, s. 269).
- Additamenta 627 g 4° (Rask, bl.a. om latinske bogstaver i dansk, jf. *Bjerrum, Marie 1959*, s. 178).
- NKS 149 d 4° (annotationseksemplar af *Rask 1826*, jf. *Bjerrum, Marie 1959*, s. 270).
- NKS 203 d 8° I (Rask, optegnelser om danske dialekter m.m., jf. *Bjerrum, Marie 1959*, 177 f. og 270).
- NKS 389^{ek} 8° (Rasks dagbog 1816-1832, jf. *Bjerrum, Marie 1959*, s. 270).
- NKS 1247 8° (*DHO 1882* med tilføjelser af Verner Dahlerup).
- NKS 1947, 2° (papirer vedrørende Svend Grundtvig og retskrivningssagen 1869 ff., = *GrundtvigRetskr.*).
- NKS 2273 4° (Forelæsningsmanuskript af N.M. Petersen om bl.a. *Rask 1826*, jf. *Bjerrum, Marie 1959*, s. 233, note 2, og 272).
- NKS 2757 2° (manuskript af Paul Diderichsen med bl.a. en historisk oversigt over retskrivningsteorier og retskrivningspraksis i løbet af danmarkshistorien, jf. Gregersen, Frans: *Sociolingvistikens (u)mulighed*, 1991, bd. 2, s. 167).

- NKS 2777, 2° (papirer og udklip vedrørende retskrivningsreformen 1948 og foreningen Dansk Sprogværn 1955 ff., = BrøndumNRetskr.).
- NKS 2871, 4° (*Breve til Viggo Såby*) (= SåbyBr.).
- NKS 3942, 4° (*Breve til overlærer Axel Sørensen*) (= SørensenBr.).
- Tilg. 489, kassel 132, læg 2 b (*Et dansk ministerielt sprognævn*) (= JacobsenLis-DSN).

Landsarkivet for Sjælland (LASj.)

Jagtvej 10, 2200 København N
3524 8200, www.sa.dk

Det pædagogiske Selskabs arkiv

Arkivfond: Pædagogisk Selskab (= PædSelskArk.). Indeholder bl.a.:

- Forhandlingsprotokoller 1842-1920 (= *PædSelskProt.*).
- *Tuxen 12.10.1895.*

Rigsarkivet (RA)

Rigsdagsgården 9, 1218 København K
3392 3310, www.sa.dk

Danske Kancelli

- DK, Forskellige Institutioner, Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, Kopibog 1847, nr. 5 (30.10.1847, nr. 2248-2263).
- DK, Forskellige Institutioner, Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, Henlæggelsessager 1846-1848, nr. 2 N 2705.

Justitsministeriet (proveniens nr. 05)

- JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2355.
- JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3777.
- JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3847.
- JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3848.
- JM, 1. Kt., j.sag 1948, nr. 3975
- JM, 1. Kt., j.sag 1949, nr. 303.
- JM, 1. Kt., j.sag 1949, nr. 2398.

Kirkeministeriet (proveniens nr. 16)

- KirM, 1. Kt., j.sag 1952, nr. 1447.
- KirM, 1. Kt., j.sag 1956, nr. 726.

Kultusministeriet (proveniens nr. 06)

- MKU, 3. Kt., Skolesager, Kopibog 1854 (bd. 207), nr. 1052.
- MKU, 2. Kt., j.sag nr. MM 190 / 1885 [pk. 1116] (= RKomm1885).
- MKU, 2. Kt., Gruppeordnede sager. 1888 Retskrivningsadresse fra Danmarks lærere (3209)
- MKU, 2. Kt., Anneksarkiver. 1891 Kommissionen af 6.10.1891 til overvejelse af de ved ministeriet for kirke- og undervisningsvæsenets bek. af 7.6.1889 påbudte regler for retskrivningen (199/150) (= RKomm1891).
- MKU, 3. Kt., j.sag 1910, nr. 294.
- MKU, 2. Kt., journal 1912 (nr. 2854).
- MKU, 2. Kt., j.sag 1913, nr. 353^v.
- MKU, 3. Kt., j.sag 1913, nr. 940.
- MKU, 2. Kt., kopibog 1914, nr. 4696.

Privatarkiver

- Jakob Frederik Scavenius. Arkiv nr. 6256 (= ScaveniusArk.)

Statsministeriet (proveniens nr. 01)

- SM, Dep., j.sag 1949, nr. 189.
- SM, Dep., j.sag 1949, nr. 248.
- SM, Dep., j.sag 1949, nr. 396.
- SM, Dep., j.sag 1958, nr. 145¹⁻².

Undervisningsministeriet (proveniens nr. 17)

- UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740.
- UVM, 1. Dep., j.sag 1918, nr. 1754.
- UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.
- UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.
- UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 1549.
- UVM, 1. Dep., 1. Kt., j.sag 1933, nr. 2222.
- UVM, 2. Dep., journal 1940, nr. 2264 (= *Journal marts 1940 ff.*).
- UVM, 2. Dep., 1. Kt., journal 1944, nr. 2264 (= *Journal jan. 1944 ff.*).
- UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1946, nr. 518.
- UVM, 2. Dep., 1. Kt., journal 1948, nr. 1286¹.
- UVM, 2. Dep., 1. Kt., journal 1948, nr. 2264 (= *Journal jan. 1948 ff.*).
- UVM, 2. Dep., 2. Kt., kopibog 1948, nr. 6226-6227 (*Brev 24.3.1948*).
- UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264².
- UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1948, nr. 2264³.
- UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1949, nr. 242.
- UVM, 2. Dep., 1. Kt., journal 1952, nr. 2264 (= *Journal feb. 1952 ff.*).
- UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.

- UVM, 2. Dep., 2. Kt., journal 1954, nr. 2264 (= *Journal feb. 1954 ff.*).
- UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1955, nr. 2364.
- UVM, 2. Dep., 2. Kt., journal 1956, nr. 2264 (= *Journal marts 1956 ff.*).
- UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264⁴.
- UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag 1956, nr. 2264³, del I.
- UVM, 2. Dep., 2. Kt., j.sag. 1956, nr. 2264³, del II.
- UVM, 2. Dep., 2. Kt., journal 1960, nr. 2100 (= *Journal jan. 1960 ff.*).

EFTERSKRIFT

Og hvad så?

Det har som tidligere nævnt ikke været sigtet med min afhandling at den skulle have en umiddelbar praktisk nytteværdi for det fremtidige arbejde med den officielle danske retskrivningsnorm. Jeg vover ikke desto mindre her til sidst i afhandlingen at fremsætte nogle forventninger og forhåbninger til den fremtidige retskrivning. Der er ikke tale om nogen samlet plan eller vision for den ortografiske udvikling i Danmark, men om nogle punktnedslag på en håndfuld aktuelle problemer som kalder på (endnu) en overvejelse hos de normgivende autoriteter, og som i hvert fald for nogles vedkommende bør løses i den næste udgave af *Retskrivningsordbogen*. De fleste af problemerne har adskillige år på bagen, og jeg har da også udtalt mig tidligere – og nogenlunde tilsvarende – om dem (jf. *Galberg Jacobsen 1998*, s. 38–44).

Gymnasie/gymnasium osv.

Et af hængepartierne fra *RO2 1986* er de meget udbredte, men stadig ikke anerkendte former *akvarie*, *gymnasie*, *laboratorie* osv., som Sprognævnet ikke fik lov af kulturministeren og undervisningsministeren til at indføre i 1986 (se nærmere i afsnit 2.47.3 og 2.49.1). Det drejer sig om i alt ca. 70 ord som fortsat kun anerkendes af *Retskrivningsordbogen* i de klassiske former *akvarium*, *gymnasium*, *laboratorium* osv.

Sprognævnet har siden 1986 i *Retskrivningsordbogens* forord proklameret at *ie*-formerne vil blive optaget i en senere udgave af ordbogen, men har endnu ikke indfriet løftet – eller gjort alvor af truslen. Formerne med *-ie* er i dag næppe mindre almindelige end de var i årene op til 1986, men de er muligvis blevet mindre synlige i offentligt skriftsprog fordi de er lette at stoppe med den automatiske redaktionelle stavetkontrol. Den næste reviderede udgave af *Retskrivningsordbogen* ventes udsendt i 2011, i 25-året efter *RO2 1986*. En af jubilæumsgaverne til de danske skriftsprogsbrugere bør være at de ca. 70 ord af typen *gymnasie* anerkendes ved siden af de traditionelle former på *-ium*.

Sprognævnet kan dog ikke indføre disse former på egen hånd. De er udtrykkeligt nævnt i bemærkningerne til forslaget til *Sprognævnsløven* fra 1997 som ”ændringer af principiel karakter” (se afsnit 2.49.6), og de skal derfor godkendes af såvel kulturministeren som undervisningsministeren før de kan optages i den officielle retskrivningsordbog. Sprognævnet skal altså endnu en gang prøve at overbevise de ansvarlige ministre om at de sprogbrugere hvis ortografiske tarv de også er valgt til at varetage, har krav på at få anvist en officiel stavemåde af de ord der indgår i deres talesprog i formerne ”akvarie”, ”gymnasie”, ”laboratorie” osv. Det bliver ikke let. Men det bør forsøges.

Klor/chlor, fosfor/phosphor osv.

Også det næste problem har med fremmedordene at gøre, i dette tilfælde stavemåden af en række ord der både indgår i det almene ordforråd hos befolkningen som sådan og i det fagsproglige ordforråd hos specialister inden for især naturvidenskabelige, medicinske og tekniske miljøer. Det drejer sig bl.a. om stavemåden af nogle af de ord der betegner kemiske stoffer, fx *klor/chlor* og *fosfor/phosphor*. Her foreskriver *Retskrivningsordbogen* at ordene staves som angivet før skråstregen, og det er således kun stavemåderne *klor* og *fosfor* der (almen)sprogligt set er korrekte. Men blandt kemikere mv. foretrækker man, i overensstemmelse med den faglige normsætter *Kemisk Ordbog 1996*, de stavemåder der står efter skråstregen, og betragter altså *chlor* og *phosphor* som de fagligt og (fag)sprogligt korrekte.

Problemet er gammelt, men det er blevet aktualiseret med *Retskrivningsloven* af 1997. Med den blev jo kredsen af personer og institutioner der skal følge den officielle retskrivning, udvidet (se afsnit 2.51), og det blev bl.a. præciseret at den nu også omfatter hele undervisningssystemet, inkl. universiteterne, og hele den offentlige forvaltning. Den officielle retskrivning er dermed også kommet til at gælde fx de kemikere der fremstiller undervisningsmaterialer og eksamensopgaver mv. til brug ved undervisningen på de videregående og højere uddannelser. Og den skal bl.a. også følges af de myndigheder der regulerer brugen af kemikalier i Danmark, fx af Miljøministeriet i dets bekendtgørelse af listen over farlige stoffer. Hverken forskerne eller de ministerielle embedsmænd føler imidlertid at de fagligt kan forsvare at bruge stavemåderne i *Retskrivningsordbogen*, men anser sig i stedet for at være fagligt forpligtet til at bruge de uautoriserede former. Dermed er de i realiteten lovbrydere, og selvom ingen, så vidt jeg ved, er blevet straffet for deres ortografiske forsyndelser, så er det en utilfredsstillende situation som bør søges bragt til ophør.

Det er urealistisk at tro at fagfolkene – som i øvrigt også findes uden for kemikernes kreds hos fx biologer og medicinere, der foretrækker bl.a. *DNA* og *asthma* frem for de officielt fastsatte *dna* og *astma* – vil holde op med at bruge hvad de betragter som de eneste fagligt forsvarlige stavemåder. Og det er tilsvarende urealistisk – og urimeligt – at komplicere den nugældende almenretskrivning yderligere ved at lade etymologiserende stavemåder som i øvrigt blev afskaffet for mere end 100 år siden, genindtræde i stedet for de mere lydnære nugældende. Den gammelkendte løsning med valgfrihed kunne naturligvis tænkes, men også en sidestilling af retrostavemåder som *chlor* og *phosphor* med *klor* og *fosfor* ville være et så afgørende brud med grundlæggende danske retskrivningsprincipper at den næppe ville være acceptabel. Løsningen bør snarest være en form for dispensationsordning der gør det muligt og legalt i specifikt faglige tekster på fx viderekomne niveauer at benytte fagligt funderede stavemåder der ikke er i overensstemmelse med *Retskrivningsordbogen*.

En sådan dispensation kan Dansk Sprognævn naturligvis ikke udstede, men den vil muligvis kræve en ændring af *Retskrivningsloven*. Det er Dansk Sprognævn udmærket klar over, og Sprognævnet har derfor henvendt sig til både sit ressortministerium, Kul-

turministeriet, og Undervisningsministeriet om hjælp til løsningen af problemet (*Dansk Sprognævn* 2.10.2002). Det vil utvivlsomt være en lettelse for såvel Sprognævnet som de civilt ulydige kemikere mv. hvis problemet kan være ryddet af vejen inden den næste udgave af den officielle retskrivningsordbog udsendes.

Indenfor/inden for osv.

En ændring inden for det næste problemområde vil derimod næppe kræve ministeriel godkendelse, men må kunne gennemføres af Sprognævnet alene hvis man beslutter sig for det. Jeg tænker her på det hjørne af reglerne for særskrivning og sammenskrivning der siger at forbindelser af adverbium og præposition skal skrives i to ord når de fungerer som præposition (fx *Hun er ekspert inden for sit fag*, *Han travede ud ad landevejen*), og i ét ord når de fungerer som adverbial (fx *Hun bød ham indenfor*, *Vinduet buer udad*). Der er her en meget stærk tendens – også hos sprogbrugere der i øvrigt overholder retskrivningsreglerne til punkt og prikke – til at skrive i ét ord i alle tilfælde, altså fx også *Hun er ekspert indenfor sit fag*, *Han travede udad landevejen*.

Sprognævnet har ved flere lejligheder drøftet muligheder for at anerkende flere sammenskrivninger af denne type (se fx *Galberg Jacobsen & Ågerup* 2.12.1998), men har hver gang måttet give op på grund af problemer med at trække en grænse mellem acceptable og uacceptable sammenskrivninger. En radikal og gennemførlig udvej ville her være at opgive ambitionerne om at formulere på én gang lingvistisk tilfredsstillende og administrerbare regler på området og simpelthen tillade sammenskrivning uanset funktion af de fem forbindelser hvor problemet er mest presserende, dvs. *indenfor*, *fremfor*, *overfor*, *udenfor* og *udover*.

R-problemer

Det måske ømmeste punkt i moderne dansk retskrivning er *r*-problemerne. De udspringer af at man i mange tilfælde skal vælge mellem at skrive *-re* og *-rer* ud fra et rent grammatisk eller orddannelsesmæssigt ræsonnement, men uden at man kan høre hvad der er det korrekte. Man skal fx skrive *Hun studerer dansk*, men *Hun vil studere dansk*, og *en anfører*, men *et uføre*. Som følge heraf kan man komme til at bytte om på *-re* og *-rer* og skrive fx *Hun studere dansk* i stedet for *Hun studerer dansk* og *et ufører* i stedet for *et uføre*.

Jeg indskrænker mig i det følgende til den del af problemet som vedrører brugen af verberne. Det er også stort nok. For det første er der tale om en type fejl som begås af mange der ellers skriver nogenlunde fejlfrit. For det andet er der tale om et problem som man som skrivende meget hyppigt stilles over for – der er i alt ca. 1500 verber der i infinitiv ender på *-re*. Det ville altså være en lettelse der kunne mærkes, hvis der kunne gøres noget her. Og der kan heller ikke være tvivl om at en regulering på dette punkt alene ville kunne gøre det ud for en hel retskrivningsreform.

En nærliggende løsning på problemet ville være at tillade at præsensformer som *stu-*

derer og *kører* også kunne skrives uden *-r*. Det skulle så være lige korrekt at skrive *Hun studere dansk* og *Hun studerer dansk*. Forståelsesmæssigt ville det ikke give vanskeligheder: En præsensform og en infinitivform står på hver sin plads i sætningen og kan derfor ikke forveksles i den faktiske sprogbrug. Og talesproget klarer sig jo også fortræffeligt selvom ingen kan høre forskel på fx *studerer* og *studere*.

Værre er det at de to skrivemåder – selvom de blev erklæret for at være lige korrekte i retskrivningsnormen – næppe ville blive det i virkeligheden. De sprogbrugere der hidtil havde kunnet overholde den korrekte fordeling af *-rer* og *-re*, ville højst sandsynligt fortsætte med at skrive korrekt på den gode gammeldags måde. Og de sprogbrugere der ikke havde kunnet overholde den, kunne så enten forsætte med at prøve at skrive på den gamle korrekte måde – og falde igennem med regelmæssige mellemrum. Eller de kunne benytte sig af den nye tilladelse til at vælge præsensformer uden *-r* – og på den måde stille deres svagheder til skue i fuld belysning. Den gamle sociale forskel mellem sprogbrugere der kunne håndtere *r*-problemerne, og sprogbrugere der ikke kunne, ville altså ikke være udryddet – den ville blot være flyttet inden for normens grænser, og måske endda forstærket.

Dette sprogligt-sociale dilemma kunne naturligvis tænkes løst ved at de nye *r*-løse præsensformer ikke blev indført som valgfri muligheder ved siden af de gamle former. De skulle så i stedet være den eneste korrekte mulighed i de verber der i infinitiv ender på *-re*, på samme måde som der jo i talesproget kun er én udtalemulighed her, og det skulle så være obligatorisk at skrive fx *Hun studere dansk*... Heller ikke denne løsningsmulighed forekommer dog realistisk og ønskværdig. Den ville desuden stride afgørende mod det hævdvundne, fornuftige princip om at nyheder i retskrivningen i første omgang lanceres som valgfri former ved siden af de hidtidige (se nærmere nedenfor).

Så alt i alt: *R*-problemerne i dansk retskrivning ser ud til at være kommet for at blive, og de må formentlig fortsat søges afhjulpnet ved intensiveret undervisning på området (velsagtens støttet af en fortsat raffinering af tekstbehandlingsprogrammernes syntaks-kontrol). Jeg tør i hvert fald ikke foreslå andre løsninger.

Kommaer

Jeg har ved tidligere lejligheder udtalt at en kommende revision af retskrivningen bør føre til ”en endelig afskedigelse af det ufunktionelle traditionelle komma og en antagelse af det nye komma som enerådende dansk kommasystem” (her citeret fra *Galberg Jacobsen 1998*, s. 43). Det mener jeg stadigvæk, omend jeg som det fremgår nedenfor, mener at det grammatiske greb om det nye komma kunne trænge til at blive løst. Men jeg må tilstå at det efter indfusioneringen i 2004 af det nye komma under betegnelsen ”kommatering uden startkomma” som en valgfri mulighed i det traditionelle system ikke ligefrem ser lysere ud for en fornuftig kommatering i dansk. Det er ganske vist stadig muligt at (lade være med at) sætte kommaer på samme måde som før 2004, men udsigterne til at kommatering uden startkomma vil gå hen og blive det enerå-

dende system, er ikke just opmuntrende. Man (jeg) kunne på den baggrund være stærkt fristet til at kaste håndklædet i ringen og sige til mine medsprogbbrugere: ”O.k., I har fået tilbuddet om et nyt og bedre kommasystem. I har ikke taget imod det, og nu sidder I så tilbage med den tegnsætning som I har fortjent”.

Men i virkeligheden synes jeg hverken sprogbbrugere eller sproget har fortjent det kommasystem som de fleste øjensynlig har valgt og fortsat kæmper med at beherske. Så jeg forsøger endnu en gang at se om der ikke skulle være en farbar vej ud af kommasumpen.

Jeg ser her to – næsten lige utopiske – muligheder. De har begge som en vigtig forudsætning at det traditionelle grammatiske kommasystem er og bliver et dårligt system der ikke alene i kraft af sin kommaoverflod har udvandet kommaets betydning, men som også har indbygget en lang række fejlmuligheder der gør at kun meget få sprogbbrugere kan sætte det nogenlunde fejlfrit. Det er der ikke noget nyt i, og det har jeg og andre argumenteret indgående for flere steder (se fx *NFS 2001/2 april* og *Tøgeby, Ole 1993*).

Men derudover forudsætter begge mine løsningsforslag som noget nyt og afgørende en holdningsændring til vigtigheden af kommaer og kommatering. De enkelte sprogbbrugere og de sproglige vejledere og normgivere bliver simpelthen nødt til at tillægge sig et mindre firkantet syn på tegnsætningen. Det er i dag i Danmark en bredt accepteret præmis at der i de officielle retskrivningsregler skal eksistere en tvingende regel for hvert eneste sat eller ikke-sat komma i en tekst. Det var også en præmis som Sprognævnet og jeg i hovedsagen tilsluttede os og arbejdede ud fra da kommareglerne til *RO2 1986* og senere *RO2 1996* (nyt komma) blev formuleret. Vi kan således ikke fralægge os et medansvar for at denne præmis stadig styrer manges forventninger til hvordan kommareglerne skal være indrettet. Men den bør ikke desto mindre afløses af en ny og mere afslappet holdning til kommaet hvor der snarere fokuseres på relativ (u)skadelighed end på absolut (u)korrekthed. Vi bør gøre os klart – ligesom man har gjort det i svensk og i ekstrem grad i islandsk – at kommasparsommelighed er en dyd, og at kommaet kan betragtes som et luksustegn der nok i visse tilfælde kan lette opfattelsen af en tekst en smule, men som i øvrigt ofte gavner teksten mere ved slet ikke at være der end ved at være sat et sted hvor det bryder en sammenhæng.

Som det ene bud på en brugbar løsning på det danske kommaproblem kan man forestille sig en afdramatiseret – men stadig principielt grammatisk formuleret – version af den nuværende anbefalede kommaproblem med udeladelse af komma foran (ikke-parentetisk) ledsætning. Der bør i så fald løses op for regelstivheden ved at reglerne bliver lempet på følgende punkter: (1) Den obligatoriske regel om startkomma foran en parentetisk ledsætning gøres valgfri og formuleres i øvrigt som en tilbudsregel om at man *kan* sætte komma foran en parentetisk ledsætning hvis man ønsker at understrege at den skal opfattes parentetisk. (2) Reglen om at der altid skal sættes komma efter en ledsætning, gøres valgfri, og lempelsen ledsages eventuelt af en anbefaling af at man under alle omstændigheder dropper kommaet efter ganske korte ledsætninger og først og

fremmest bruger det efter lange ledsætninger. (3) Der åbnes for at der også kan sættes komma efter andre lange indledende led end ledsætninger (fx infinitivkonstruktioner). (4) Kommaet mellem sideordnede ledsætninger gøres valgfrit.

En anden og mere radikal løsning ville være at reducere det nuværende regelkompleks til en enkelt obligatorisk regel. Den skulle i så fald kræve opremsningskomma mellem sideordnede led som ikke er forbundet med en konjunktion – opremsningskommaet er vist det eneste komma som decideret forstyrrer læsningen ved at mangle, og det er tilmed det komma som næsten alle kan finde ud af at sætte. Derudover bør man nok også have en tilbudsregel der – ledsaget af nogle velvalgte eksempler på kommateringen ved appositioner og selvstændige sætningsdele – tillader og tilskynder til at sætte et komma hvor man vil understrege et ophold el.lign. i sin tekst, eller hvor det manglende komma er direkte forstyrrende.

Dobbeltformer

Dobbeltformer og andre valgfriheder har altid været en fast bestanddel af officiel dansk retskrivning, omend de har haft forskellig vægt og synlighed til forskellige tider (se *Galberg Jacobsen nov. 1998*). Og valgfrihed har altid været et vigtigt redskab – måske det vigtigste – når der skulle foretages ændringer i retskrivningen.

Fra omkring midten af 1970'erne har det nærmest været en fast praksis at første station på vejen til en plads i *Retskrivningsordbogen* for en ny stavemåde var placeringen som valgfri form ved siden af den hidtidige form. Begrundelsen for at man ikke bare afskaffede den gamle form, var en konsensus i Sprognævnets arbejdsudvalg om at man ikke ønskede ”at gøre gode stavere til dårlige stavere” fra den ene dag til den anden ved at fjerne former fra normen som de gode stavere samvittighedsfuldt havde tilegnet sig som en del af deres retskrivningspraksis. Princippet om at nye stavemåder og ordformer som hovedregel skal introduceres i normen ved hjælp af valgfrihed, er et godt og hensynsfuldt princip over for sprogbrugerne, og det er samtidig i god overensstemmelse med de to grundprincipper, traditionsprincippet og sprogbrugsprincippet, der er grundlæggende for Sprognævnets normeringsarbejde (se afsnit 2.49.5).

Det nævnte ”optagsprincip” har som sin konsekvens en åbning af normen, og det vil, hvis det får lov at fungere som det eneste reguleringsprincip, føre til at en stadig voksende del af ordforrådet har mere end én korrekt ortografisk form. Princippet balanceres imidlertid i et vist omfang af et ”bortfaldsprincip” der ideelt set skal sørge for at de enkelte valgfriheder ikke bliver permanente i normen, men at situationen efter et kortere eller længere tidsrum ”normaliseres” således at kun den ene af de oprindelig valgfri former står tilbage i normen. Dette bortfaldsprincip beskrives undertiden som en art folkeafstemning om sprogbugen: Sprognævnet lægger i den officielle retskrivningsordbog et sæt dobbeltformer frem på prøve for befolkningen, som så i løbet af nogen tid samler sig om den ene af formerne, hvorefter den anden form kan droppes i en senere ordbog.

Der kan da også anføres en del eksempler på denne idealudvikling (ikke mindst efter den målrettede dobbeltformsudlugning i *RO2 2001*) fra eneform over dobbeltform til ny eneform. Skole- og succeseksemplet er ændringen af eneformen *milieu* til dobbeltformen *milieu/miljø* i 1955 og den efterfølgende indsættelse i 1996 af *miljø* som ny eneform.

Men der er også mange eksempler på at dobbeltformer kan være endog særdeles langtidsholdbare, eller at tidligere afskaffede dobbeltformer er blevet genindført efter at have været uden for normen i nogle år. Som et enkelt eksempel kan nævnes *fej*, der siden 1800 har vekslet mellem dobbeltformer med valgfrit *g* (*fei/feig, fej/fejg*) og eneformer med *g* (*feig, feig*) for i 1955 omsider at ende med den nugældende eneform uden *g* (*fej*). Og især valgfriheder mellem ordformer med forskellig udtale, specielt bøjningsformer, lader til at være sejlive: Den nuværende valgfrihed mellem præteritumsformerne *nævne* og *nævnte* går således tilbage til vores første officielle retskrivningsordbog, *DHO 1872*, og de stadig valgfri pluralisformer *kontoer* og *konti* har vi haft siden *SRO 1891*.

Alt i alt er det en langsommeligere og vanskeligere affære at rydde ud i dobbeltformerne end at indføre dobbeltformer. Og det er næppe realistisk at forestille sig at man kan rydde ud i samme tempo som man lukker ind – medmindre man skruer drastisk ned for optaget af nye former eller drastisk op for udsmidningen af gamle former. I begge tilfælde løber man en risiko for at komme til at se bort fra at dobbeltformerne alt overvejende afspejler en tilsvarende variation i sprogbrugen uden for *Retskrivningsordbogen*, for de valgfri ordformers og bøjningsformers vedkommende endda en variation i den talte sprogbrug.

I hvert fald siden majonæsekrigen i 1985 har flere politikere, herunder kulturministeren og undervisningsministeren, haft et godt øje til dobbeltformerne, og også internt i Sprognævnet har man drøftet mulighederne for og ønskeligheden af at få reduceret i valgfriheden. Resultatet er indtil videre blevet at den seneste udgave af *Retskrivningsordbogen*, *RO2 2001*, som den første officielle retskrivningsordbog siden 1955 er udkommet med (lidt) færre dobbeltformer end sin forgænger.

Også i den næste ordbog, der er planlagt til at udkomme i 2011, sigter redaktionen mod at der skal reduceres i dobbeltformerne. Efter de udmeldinger der er kommet fra Sprognævnet (specielt *Davidsen-Nielsen 4.2.2004* og *Schack 4.2.2004* og *sa. 2007*) bliver der formentlig primært tale om fornuftige og velgennemtænkte systematiske ændringer af typen *køkkenet/køket* > *køkkenet* og *cyklen/cyklen* > *cyklen* og om enkeltordsændringer hvor varianter med lav frekvens i den faktiske sprogbrug stryges, fx *booking/bookning* > *booking* og *vedhefte/vedhæfte* > *vedhæfte*. Det fremgår dog samtidig at man heller ikke står fremmed over for tanken om i nogle tilfælde at ”at afskaffe et antal meget udbredte former til fordel for nogle mindre udbredte men mere hensigtsmæssige former” (*Schack 2007*, s. 103).

Man må på denne baggrund sætte sin lid til at Sprognævnet vil være i stand til at slå bremserne i over for reformivrige politikeres eventuelle ønsker om en gennemgribende dobbeltformssanering. Det vil her være særlig vigtigt at man holder fast ved det ovenfor

omtalte ”optagsprincip” for nye stavemåder og ordformer, og at man ikke af hensyn til den samlede dobbeltformskvote viger tilbage fra nødvendige ajourføringer af normen som fx indførelsen af de tidligere nævnte *ie*-former *akvarie*, *gymnasie* mv. ved siden af de traditionelle *akvarium*, *gymnasium* mv.

Kapitel 7

RESUMÉ/SUMMARY

7.1. Resumé på dansk

7.1.1. Formål, afgrænsning og opbygning

Formålet med afhandlingen *Ret og Skrift. Officiel dansk retskrivning 1739-2005* er at give en omfattende og bredt dækkende samlet beskrivelse af officiel dansk retskrivning og dens historie. En sådan samlet og detaljeret fremstilling har ikke tidligere foreligget, og det har været mit sigte med den nu foreliggende afhandling at yde et dokumenteret og nuanceret bidrag til en forståelse af de samfundsmæssige, politiske og sproglige faktorer der har ført til den officielle danske retskrivning i den skikkelse som vi kender den i dag.

Afhandlingen dækker officiel dansk retskrivning så længe en sådan har eksisteret. Det vil sige fra 1739 da den enevældige konge, Christian 6., som den første myndighedsperson pålagde latinskolens lærere at disciplene skulle ”vænnest til en god og brugelig *Orthographie*” i deres eget danske skriftsprog, og til 2005 da Dansk Sprognævn udsendte den hidtil seneste ændrede udgave af den officielle danske retskrivningsordbog, *Retskrivningsordbogen (RO2 2005)*.

Termen *retskrivning* har her i afhandlingen samme relativt brede indhold som den har i de ortografiske direktiver der i tidens løb er udgået fra myndighederne. Det vil sige at den først og fremmest omfatter indiskutabelt ortografiske emner som stavning og tegnsætning. Derudover omfatter den nogle morfologiske og syntaktiske emner, specielt bøjning og syntaktisk betinget brug af visse bøjningsformer (fx verbernes pluralisformer).

De centrale genstande for beskrivelsen er periodens ortografiske direktiver, dvs. de dokumenter (bekendtgørelser, ordbøger mv.) der fastlægger rammerne for eller indholdet af en officiel retskrivningsnorm. Jeg skelner her mellem to former for direktiver, *indholdsdirektiver* og *statusdirektiver*.

Indholdsdirektiver er tekster der beskriver det ortografiske indhold af en ortografisk norm, og som fx angiver hvilke retskrivningsprincipper, retskrivningsregler og konkrete stavemåder man skal følge for at være i overensstemmelse med normen. Og *statusdirektiver* er primært juridiske eller administrative forskrifter der udstyrer en norm med dens autoritet eller status og dermed konstituerer den som officiel retskrivningsnorm. Der skal altid et indholdsdirektiv til for at konstituere en ortografisk norm. Hvis der kun er knyttet indholdsdirektiver til en norm, er der tale om en *privat norm*, og hvis der ud over indholdsdirektiver er knyttet et eller flere statusdirektiver til normen, er den en *officiel norm*. Det er ifølge sagens natur de officielle normer der er i fokus i afhandlingen, men eftersom officielle normer ofte opstår ved at oprindelig private normer opnår officiel status, indeholder afhandlingen også beskrivelser af en række private retskrivningsnormer.

Grundstammen i afhandlingen udgøres af fem store kapitler (kap. 2-6) der hver især, men med forskelligt fokus og forskellig detaljeringsgrad og dybde, behandler den of-

ficielle danske retskrivning i perioden. Hertil kommer et indledningskapitel (kap. 1) om afhandlingens formål mv. og om tidligere forskning inden for området.

7.1.2. Indledning (kapitel 1)

I bogens første kapitel gør jeg rede for det overordnede formål med afhandlingen, for afgrænsningen af emnet og for hovedtrækkene af afhandlingens opbygning (se ovenfor i afsnit 7.1.1) samt for afhandlingens forhold til min oprindelige plan for projektet. Derudover giver jeg en oversigt over den tidligere forskning på området, opdelt i fire underafsnit.

Det første underafsnit (1.3.1) omfatter generelle eller almene sproghistoriske arbejder med kronologiske forløbsbeskrivelser der dækker større eller mindre dele af perioden, og andet underafsnit (1.3.2) samler litteraturen om de enkelte officielle retskrivningsordbøger og tilsvarende. I tredje underafsnit (1.3.3) drejer det sig om arbejder om enkelte retskrivningsproblemer (RP'er, som jeg kalder dem; se nærmere nedenfor i afsnit 7.1.4). Det sidste underafsnit (1.3.4) omfatter en række nyere bøger og artikler som enten leverer egentlige forslag til eller overvejelser om en retskrivningsreform, eller som via en synkron beskrivelse af samtidens norm tilsigtet eller utilsigtet tilvejebringer et videnskabeligt grundlag for diskussionen om ændringer af retskrivningen.

I forskningsoversigten omtaler jeg, undertiden meget summarisk, i alt ca. 175 arbejder, hvoraf kun enkelte er mere omfattende fremstillinger af emnet som helhed, mens den overvejende del er kortere artikler om relativt afgrænsede emner og tidsrum.

7.1.3. Direktiver og aktører (kapitel 2)

Afhandlingens kapitel 2, *Direktiver og aktører* ("direktivkapitlet"), er struktureret ud fra og koncentreret om periodens normetablerende statusdirektiver. Jeg giver her en *tematisk* og *kronologisk* beskrivelse af indholdet af og baggrunden for de forskellige statusdirektiver og for de diskussioner og andre omstændigheder der har haft betydning for direktiverne og deres forhold til hinanden. Det er ligeledes i dette kapitel at retskrivningshistoriens aktører optræder, dvs. de myndigheder, institutioner, foreninger og enkeltpersoner mv. der har haft del i de behandlede direktivers fremkomst og videre skæbne. Og det er også i direktivkapitlet at de enkelte direktivers autoritative status og rækkevidde diskuteres og vurderes. Mere overordnet kan man sige at det i direktivkapitlet er *rammerne for ortografien* der er hovedsagen, hvorimod beskrivelsen i kapitlet kun undtagelsesvis kommer i nærheden af ortografien selv i den konkrete sprogudøvelse.

Kapitlet består af i alt 51 afsnit der tilsammen giver en detaljeret beskrivelse af udviklingen fra Christian 6.s latinskoleforordning i 1739 til Dansk Sprognævns fusionerede kommaregler i 2004/2005.

De første afsnit (2.1-2.4) drejer sig om de tidligste retskrivningsdirektiver, specielt *Ove Mallings Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere* (1777), der uanset

at den var en læsebog og ikke en ordbog, blev anvist som ortografisk rettesnor for latinskolens elever, og *Videnskabernes Selskabs Ordbog* (1793–1905). I forbindelse hermed redegøres der også for autorisationsdebatten i begyndelsen af 1800-tallet med forslag fra bl.a. J.H. Bäreus om en lovbefalet retskrivning (1811).

Den næste nogenlunde velafgrænsede periode går fra Rasmus Rasks *Forsøg til en videnskabelig dansk Retskrivningslære* (1826) til udsendelsen af den første officielle retskrivningsordbog i 1872 (afsnit 2.5–2.20). Vægten ligger her på den 'rask-petersenske retskrivning', dvs. Rasks primært fonetisk baserede retskrivning med N.M. Petersens senere nordisk-antityske justeringer, og på skolemyndighedernes bestræbelser på at hindre udbredelsen af den. Der tegner sig her et stadig tydeligere modsætningsforhold mellem på den ene side lærerne på skolens forskellige trin og på den anden side myndighederne. På lærersiden indføres der reformerede retskrivninger ved flere latinskoler og folkeskoler, fx på den lærde skole i Nykøbing Falster (1846–1848), og lærersammenslutningen Det pædagogiske Selskab engagerer sig i stigende omfang i retskrivningssagen. Myndighederne søger på sin side med cirkulærer i 1847 og 1865 og med et hyrdebrev fra undervisningsinspektør Madvig at fastholde skolen på den traditionelle retskrivningsgrund ved bl.a. at henvise til Christian Molbechs *Dansk Ordbog* (1833/1859) og til den alment udbredte *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt* (1856).

Reformbestræbelserne fortsættes i 1869 ved det såkaldte nordiske retskrivningsmøde i Stockholm, hvor en kreds af sprog-, litteratur- og skolefolk mødtes for at forsøge at nærme retskrivningen i de to nordiske skriftsprog, dansk og svensk, til hinanden. Mødets resultater blev i Danmark udmøntet af Svend Grundtvig i den radikale *Dansk retskrivnings-ordbog, stemmende med de på det nordiske retskrivningsmøde i Stokholm 1869 vedtagne regler* (1870). I den havde Grundtvig bl.a. afskaffet de store begyndelsesbogstaver i substantiver og *j* i ord som *gjørne* og *kjøre*. Desuden havde han indført bolle-å i stedet for *aa* og *ö* til betegnelse af åbent *ø* i fx *höne* (til forskel fra fx *høre*). Og det var alt i alt for vidtgående til at det kunne vinde tilslutning hos skolemyndighederne. Perioden afrundes i stedet med et moderat retskrivningskompromis fra H.N. Clausen mfl. (1870) der gøres til fælles anbefalet norm i latinskolen og folkeskolen (1871–1872), og med udsendelsen af Grundtvigs modificerede og ministerielt anbefalede *Dansk Haandordbog* (1872).

Det næste tyngdepunkt i fremstillingen (afsnit 2.23–2.32) udgøres af historien om de store undervisningsministerielle retskrivningsbekendtgørelser omkring 1890 og de deraf følgende udgaver af Viggo Saabys *Dansk Retskrivningsordbog (SRO 1891–1919)*. De centrale direktiver er her kultusminister J.F. Scavenius' retskrivningsbekendtgørelse fra 1889 (inkl. den foreløbige version fra 1888) og hans efterfølgers, C. Goos', let strammede 1892-bekendtgørelse, der kom til at udgøre grundlaget for den officielle retskrivning i de næste mere end 100 år (og som i en vis forstand stadig har denne funktion). Arbejdet og diskussionerne i såvel Scavenius' som Goos' retskrivningskommission er skildret udførligt, ligesom også problemerne i forbindelse med retskrivningsordbogens autoritative status efter P.K. Thorsens overtagelse af redaktionen indtager en fremtrædende plads.

Resten af direktivkapitlet kan, med mindre overlappinger, beskrives som tre klynger af afsnit samlet omkring hver sin officielle retskrivningsordbog, *Dansk Retsskrivningsordbog*, udgivet af Undervisningsministeriets Retsskrivningsudvalg (*DRO 1923-1946*), *Retsskrivningsordbog*, udgivet af Dansk Sprognævn (*RO1 1955*), og *Retsskrivningsordbogen*, forfattet og udgivet af Dansk Sprognævn (*RO2 1986 ff.*).

I den første klynge (afsnit 2.33-2.41) behandles begivenhederne op til udgivelsen i 1923 af 1. udgave af *DRO* og diskussionerne og stridighederne i de følgende år indtil den næste retsskrivningsordbog. Den centrale autoritet i denne periode er Undervisningsministeriets Retsskrivningsudvalg, der var blevet nedsat i 1920 med den opgave at udarbejde og udgive den officielle retsskrivningsordbog. Arbejdet og diskussionerne i udvalget, herunder dets fejlslagne forslag til modernisering af retsskrivningen, er skildret indgående, ligesom også de interne modsætninger i udvalget og dets afløser, Retsskrivningsordbogsudvalget af 1948, er behandlet. Periodens dominerende ortografiske begivenhed er Hartvig Frischs retsskrivningsreform i 1948, hvis parlamentariske baggrund og konsekvenser for bl.a. statstjenestens retsskrivning og stavningen af stednavne også belyses.

Den næste klynge, med centrum i Dansk Sprognævns første retsskrivningsordbog (*RO1 1955*), omfatter afsnit 2.41-2.45. Den indledes med en redegørelse for forspillet til etableringen af Dansk Sprognævn, herunder en omtale af et aldrig fremsat lovforslag fra 1949 om oprettelse af et ministerielt dansk sprognævn, udarbejdet efter ønske fra Hartvig Frisch. De følgende afsnit drejer sig om den nye ordbogs autoritative status og om problemer i kølvandet på reformen i 1948, specielt spørgsmålene om placeringen af det nye bogstav *å* i alfabetet og om brugen af *å/aa* i stednavne.

Den tredje klynge, omkring Sprognævnets anden retsskrivningsordbog (*RO2 1986*), indledes med forhistorien til ordbogen (afsnit 2.46-2.47), herunder nævnets overvejelser om behovet for en egentlig autorisation af den nye ordbog samt begivenhederne i sommeren 1985 under majonæsekrigen mellem Sprognævnet og bl.a. undervisningsministeren. De sidste afsnit i klyngen og kapitlet (2.49-2.51) fokuserer på nogle problemer der var blevet aktualiseret under majonæsekrigen, specielt spørgsmålet om Sprognævnets kompetence til at foretage ændringer i retsskrivningen og 1997-sproglovenes bud på en løsning af disse problemer. Hertil kommer også den hidtil sidste ortografiske krig, dvs. den kommakrig der fulgte efter Sprognævnets lancering og anbefaling af et nyt grammatisk pausekomma i *Retsskrivningsordbogens* 2. udgave, 1996, og som formelt blev afsluttet i 2004 ved indfusioneringen af det nye komma i det traditionelle system.

Direktivkapitlet munder ud i en konstatering af at den officielle retsskrivning med lovene om dansk retsskrivning og Dansk Sprognævn i 1997 nu er forpligtende for såvel skoler og statstjeneste som Folketing, domstole og kommuner og dermed omsider er blevet til retsskrivningen for ”hele det officielle Danmark”, sådan som Hartvig Frisch, ikke helt dækkende, havde proklameret det i 1948.

7.1.4. Normer (kapitel 3)

Hvor det i direktivkapitlet (kap. 2) er *rammerne for ortografien* der er hovedsagen, er det i kapitel 3, *Normer* ("normkapitlet"), *det sproglige materiale* der er i fokus. Beskrivelsen i normkapitlet kan yderligere karakteriseres som såvel *kronologisk* som *lingvistisk-systematisk* (i modsætning til *leksikalsk*, jf. nedenfor i afsnit 7.1.5).

Normkapitlet indledes med et kort afsnit (3.1) om officielle og private normer. Det følges af et mere omfattende afsnit (3.2), hvori inventaret af retskrivningsproblemer (RP'er) der indgår i kapitlets normbeskrivelser, opstilles. Kort fortalt drejer det sig om følgende 28 retskrivningsproblemer:

- gotisk eller latinsk skrift (RP1)
- stort eller lille begyndelsesbogstav, fx *Kundskab/kundskab* (RP2)
- dobbelt- eller enkeltskrivning af vokal, fx *heel/hel* (RP3)
- stumt *e* eller *ej* til angivelse af vokallængde, fx *Soel/Sol*, *Bye/By* (RP4)
- dobbelt- eller enkeltkonsonant foran en anden konsonant, fx *tappre/tapre* (RP5)
- *gj, kj* eller *g, k* foran *e, æ* og *ø*, fx *gjerne/gerne*, *kjær/kær*, *gjøre/gøre* (RP6)
- fremmede bogstaver eller danske, fx *q, x* eller *k, ks*: *Qvinde/Kvinde*, *voxe/vokse* (RP7)
- stavning af fremmedord, fx *philosphere/filosofere*, *Affaire/Affære* (RP8)
- ét eller flere ord, fx *forsaavidt/før saa vidt*, *istedenfor/i Steden for* (RP9)
- pluralisbøjning af verber, fx *vi komme/vi kommer* (RP10)
- ét eller to *ø*-tegn, fx *Hø, høj* eller *Hø, høj* (RP11)
- bolle-*å* eller dobbelt-*a* (*aa*), fx *tåle/taale* (RP12)
- *e* eller *æ*, fx *begge/bægge* (RP13)
- *o* eller *å*, fx *loden/lådden* (RP14)
- *i* eller *j* i ord som *Hierte/Hjerte* (RP15) og *linie/linje* (RP16)
- *γ, i* eller *j* i diftonger, fx *feye/feie/feje*, *Øye/Øie/Øje* (RP17)
- stumt *d, g* og *h* i ord som *blandt/blant* (RP18), *jydsk/jysk* (RP19), *valgte/valte* (RP20), *Thing/ting* (RP21)
- *v* eller *f* i fx *grovt/groft*, *avsløre/afsløre* (RP22)
- *nd, ld* eller *nn, ll* i præteritumsformerne *kunne/kunde*, *skulle/skulde*, *ville/vilde* (RP23)
- stumt *e* eller *ej* ved bøjning af ord på trykstærk vokal, fx *Tær/Tær*, *syer/syr* (RP24)
- dobbelt- eller enkeltkonsonant ved bøjning af fremmedord som *fabriken/fabrikken*, *punktumet/punktummet* (RP25)
- orddeling ved linjeskift, fx *læ-ser/læs-er*, *man-den/mand-en* (RP26)
- kommatering (grammatisk komma, pausekomma, nyt komma) (RP27)
- *de* eller *te* i præteritumsformer som *brugde/brugte*, *førde/førte* (RP28).

Hvert enkelt af de 28 RP'er er karakteriseret nærmere i afsnittet, og der er for hvert af dem anført de RP-koder der bruges i de skematiske normprofiler senere i kapitlet til kort at antyde de forskellige normers valg ved løsningen af det pågældende problem. Se eksemplet på en normprofil nedenfor.

I afsnit 3.3 opstilles det paradigme med fire elementer som strukturerer normkarakteristikkerne i resten af kapitlet (se nedenfor).

Og derefter følger så i afsnittene 3.4 til 3.33 detaljerede karakteristikker af i alt 30 retskrivningsnormer, hvoraf 18 er officielle og 12 er private. Af officielle retskrivninger drejer det sig om følgende, der alle er benævnt efter året for deres ikrafttræden: '1739-', '1775-', '1800-', '1847-', '1855-', '1865-retskrivningen', '1867-hærretskrivningen', '1871-retskrivningen', '1871-rigsdagsretskrivningen', '1872-', '1889-', '1892-', '1923-retskrivningen', '1933-statsretskrivningen', '1948-', '1955-retskrivningen', '1956-folketingsretskrivningen' og '1986-retskrivningen'. Og af de private normer der karakteriseres i normkapitlet, kan bl.a. nævnes følgende 'Badens retskrivning' (1785-1801), 'Molbechs retskrivning' (1813-1859), 'rask-petersensk retskrivning' (1826-1845), 'stockholmerretskrivningen' (1869) og 'den litteraire Retskrivning' (1889).

Normkarakteristikkerne i de enkelte afsnit er opbygget så de (næsten) alle indeholder følgende fire elementer: (1) hovedtræk, (2) indholdsdirektiv(er), (3) normprofil og (4) uddybning.

Under (1) *hovedtræk* anfører jeg i kort form det der er karakteristisk for den pågældende norm, dvs. dels summariske oplysninger om normens gyldighedsområde, funktionsperiode og direktiver, dels oplysninger i punktform om karakteristiske træk ved normen, specielt i forhold til den nærmest forudgående norm. I afsnittet (2) *indholdsdirektiv(er)* ligger hovedvægten på en detaljeret redegørelse for normens indholdsdirektiv(er) med oplysninger om det enkelte direktivs publikationstype, omfang og indhold. Elementet (3) *normprofil* indeholder i kort, standardiseret form et skematisk signalement af den pågældende norm. Normens profil tegnes her ved hjælp af udfyldningen af et skema med koder for de 28 træk (RP'er) som jeg inddrager i normbeskrivelserne. Til sammenligning er skemaet for i hvert fald den forudgående norm anført, og ændringer i forhold til denne norm er markeret.

Som et eksempel anføres nedenfor normprofilen for '1889-retskrivningen'. Parentes om en RP-kode betegner at normen kun delvis indtager den nævnte position, eller at normens stilling ikke er helt klar på dette punkt, men dog snarest den der står i parentesen.

3.25.3. Normprofil: '1889'

	<i>Til sml.: '1872'</i>	'1889'
• RP1	(LAT)	(LAT)
• RP2	STO	STO
• RP3	ENK	ENK
• RP4	÷E	÷E
• RP5	ENK	ENK
• RP6	+J	÷J
• RP7	(DAN)	(DAN)
• RP8	FRE	(DAN)
• RP9	SÆR	SÆR
• RP10	PLU	PLU
• RP11	Ø/(Ø+Ö)	(Ø+Ö)
• RP12	AA	AA
• RP13	(Æ)	(E)
• RP14	(Å)	(Å)
• RP15	STJ	STJ
• RP16	(JE)	JE
• RP17	EJ	EJ
• RP18	(÷D)	(+D)
• RP19	SK	(DSK)
• RP20	+G	+G
• RP21	(÷H)	(÷H)
• RP22	F,AF	F,AF
• RP23	LD	LD
• RP24	÷E	(÷E)
• RP25	DOB	(DOB)
• RP26	MEK	MEK
• RP27	GRA	GRA

Profilschema for '1889-retskrivningen'. Skemaet viser hvilken stillingtagen '1889-retskrivningen' har til en række normrelevante retskrivningsproblemer (RP'er). Til sammenligning er profilschemaet for '1872-retskrivningen' anført i kolonne 1. **Gråtoning** markerer afvigelse i forhold til '1872-retskrivningen'. En prik foran en nummerforkortelse (• RP1, • RP2 osv.) angiver at det pågældende retskrivningsproblem er behandlet nærmere i afsnittet "Uddybning" nedenfor. De enkelte koder er i øvrigt forklaret på kodeoversigten på indersiden af bindet.

Det afsluttende afsnit (4) *udddybning* er i de fleste normkarakteristikker langt det mest omfattende og detaljerede. Her uddyber og nuancerer jeg normens forhold eller stillingtagen til det pågældende retskrivningsproblem ved hjælp af citater og eksempler, og fortolker og sammenfatter de data der fremgår af indholdsdirektiverne.

Karakteristikkerne af de enkelte retskrivningsnormer er skrevet sådan at de uden alt for megen bladen i afhandlingen skal kunne læses og forstås som selvstændige helheder, og uden at det er strengt nødvendigt for forståelsen at følge de i øvrigt talrige interne henvisninger.

7.1.5. Ordlister (kapitel 4)

Kapitel 4, *Ordlister* ("ordlistekapitlet"), er afhandlingens *leksikalske* indslag. Det indeholder i alt ca. 1000 ord og ordformer med oplysninger om deres stavemåde i de forskellige officielle normer fra 1775 (til dels 1739) til de seneste ændringer i 2001. Beskrivelsen kan her karakteriseres som *systematisk*, *alfabetisk* og *kronologisk*.

Kapitlet består af 31 ordlister, der hver dækker et bestemt retskrivningsproblem (RP) eller en del af et retskrivningsproblem, idet ordene eller ordformerne under nogle RP'er er fordelt på flere ordlister. For eksempel er listen vedrørende fremmede bogstaver (RP7) opdelt i fem separate lister, RP7a-e, svarende til de fem fremmede bogstaver *c, q, w, x, z*.

Som eksempler anføres her udsnit (med udeladelse af evt. noter) af ordlisterne RP5a (dobbel- eller enkeltkonsonant foran anden konsonant), RP8 (fremmedord) og RP9 (ét eller flere ord):

lækre ÷ 1775, *lækkre* 1800 = 1847 > *lækre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
møtrik ÷ 1775, *Møttrik* 1800 = 1847 > *Møtrik* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
 > [*møtrik*] 1948-Bek.

odør ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Odør* 1929 > [*odør*] 1948-Bek. > *odeur* 1955 > *odør* 1986

ortografi *Orthographie* 1739 = 1775 > *Orthographi* 1800 > *Orthographie* 1847, [*Orthographi?*] 1872 > *Ortografi* 1891 = 1896 > [*ortografi*] 1948-Bek.

nu til dags (*hid til dags*) 1739, ÷ 1775, *nu til Dags* 1800 > *nu til Dags/nutildags* 1847
 > *nu til Dags* 1872 > *nutildags* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896
 > *nu til Dags/nutildags* 1904 > [*nu til dags/nutildags*] 1948-Bek. > *nu til dags* 1986

om bord *om Bord/ombord* 1775 = 1800 > *ombord* 1847 > *om Bord* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*om bord*] 1948-Bek.

om end/omend ÷ 1775, ÷ 1800, *om end* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *om end/omend* 2001

Opslagsformen er overalt den nugældende (eller seneste) form, der ligeledes er den form der er alfabetiseret efter. Den sidst anførte form er den der har været den gældende siden det anførte direktiv og indtil den nugældende retskrivningsordbog (*RO2 2001*).

7.1.6. Kronologi (kapitel 5)

I kapitel 5, *Kronologi* ("kronologikapitlet", "kronologien"), er det, som også kapiteloverskriften siger, det *kronologiske* ordningsprincip der er det bærende. Kapitlet indeholder i alt godt 1100 artikler med resuméer eller ganske korte signalementer af ortografiske direktiver og andre dokumenter af betydning for fastlæggelsen af officielle og private normer

i perioden. Det dækker principielt samme stofområde som direktivkapitlet (kap. 2), men er dels bredere ved at medtage en række direktiver mv. som jeg ikke har fundet plads til i direktivkapitlet (se nærmere i det følgende), dels snævrere ved helt at afstå fra de ræsonnerende og nuancerende uddybninger der kendetegner fremstillingen i direktivkapitlet.

Kronologien rummer først og fremmest alle statusdirektiver og indholdsdirektiver for de normer der er behandlet i direktivkapitlet og normkapitlet. Derudover medtager den direktiver for forskellige specialnormer som i øvrigt ikke er behandlet i afhandlingens normkapitel. Det gælder fx *Kemisk Ordbog 1996*, der fungerer som indholdsdirektiv for retskrivningen i bl.a. det kemiske fagmiljø. Og det gælder også supplerende direktiver til den officielle retskrivning som fx EF/EU's interne retskrivningsinstruks (se fx *EF/EU-Retskr. 1.7.1987*) og ministerielle bekendtgørelser vedrørende brug af internationale måleenheder og deres forkortelser (se fx *Bek. 21.6.1977*). Også alle adresser (underskriftindsamlinger, resolutioner og lign.) fra foreninger mv. til myndighederne er medtaget og resumeret, ligesom et antal henvendelser om retskrivning fra borgere til myndighederne (inkl. myndighedens svar hvis jeg kender dem) har fået plads i kronologien (se fx *Skovmand 22.10.1948*).

Til illustration anføres her de fire nævnte artikler:

Kemisk Ordbog 1996

Ordbog over det kemiske ordforråd, redigeret af Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg. Fungerer (i fortsættelse af *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952* mv.) som indholdsdirektiv for retskrivningen i bl.a. det kemiske fagmiljø. – Jf. *Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg 11.2.2000* og *Kemisk Ordbog 2005*.

EF/EU-Retskr. 1.7.1987

Foreløbig udg. af den interne retskrivningsinstruks for EF/EU's institutioner. Supplement til *RO2 1986*, der i øvrigt anvises som indholdsdirektiv for retskrivningen i EF/EU. – Afløses af *EF/EU-Retskr. 1.11.1988*.

Bek. 21.6.1977

Bekendtgørelse (i medfør af *Lov 12.5.1976*) fra Handelsministeriet om indførelse af det internationale enhedssystem (SI) for mål og vægt (ændres med *Bek. 23.7.1981*, *Bek. 29.7.1986*, *Bek. 10.9.1991*, *Bek. 10.3.1995*, *Bek. 19.4.1995*, *Bek. 9.1.1996*; jf. også *ISO 15.5.1983*). Fastsætter at SI-systemet skal anvendes ved "salg af varer og levering af tjeneste- og transportydelser her i landet samt i den offentlige administration" (§ 1) i den form det er gengivet i bilag til bekendtgørelsen, dvs. bl.a. med anbefaling af symbolerne (forkortelserne) kg, s og h for *kilogram*, *sekund* og *time*. – Ophæves med *Bek. 23.7.1981*.

Skovmand 22.10.1948

Anmodning til Kirkeministeriet om anerkendelse af skrivemåden *Åse* i stedet for

Aase i datterens fornavn. – Jf. *Århus Biskop* 12.11.1948, *Notat* 18.11.1948 ff., *Notat* 30.11.1948 ff., *Brev* 5.1.1949b og *Brev* feb. 1949.

Direktiver og andre dokumenter om retskrivningen af stednavne, der i kapitel 2 og 3 kun er inddraget hvor det har forbindelse med den almene retskrivning, er i kronologien medtaget i noget større omfang. Tilsvarende indgår også direktiver og korrespondance vedrørende stavning af personnavne i et vist omfang (som det også illustreres af det sidste eksempel ovenfor). En særlig type artikler i kronologien dækker ministres og andre politikeres indlæg i retskrivningsdebatter i Folketinget. Sådanne indlæg er registreret i kronologien uanset om de i øvrigt optræder i den løbende fremstilling i de foregående kapitler.

Artiklerne i kronologikapitlet er indbyrdes forbundet af et omfattende system af interne henvisninger der i vidt omfang gør det muligt at få indtryk af et dokumentes forhistorie og af dets senere virkningshistorie og skæbne i øvrigt.

Kronologikapitlet er i øvrigt knyttet sammen med den alfabetiske bibliografi i kapitel 6 ved at det i bibliografien er markeret med en stjerne (★) når et dokument er medtaget i kronologien. Bibliografien kommer på den måde til at fungere som et register til kronologien.

7.1.7. Bibliografi (kapitel 6)

Kapitel 6, *Bibliografi* ("bibliografikapitlet"), indeholder den bredeste og mest overordnede beskrivelse af afhandlingens emne. Her leveres den *bibliografiske og arkivalske* dokumentation for afhandlingen som helhed. Tilgangen til stoffet kan her karakteriseres som primært *alfabetisk*, sekundært *kronologisk*.

Bibliografikapitlet består af tre hoveddele med den *alfabetiske bibliografi* (*bibliografien*) som den dominerende del. Den indeholder i alt ca. 2450 fuldstændige litteraturhenvisninger i *alfabetisk* rækkefølge og med flere værker af samme forfatter ordnet *kronologisk*. Grundstammen i bibliografien er den litteratur der er citeret eller nævnt i afhandlingens øvrige dele, og den er naturligvis medtaget i fuldt omfang. Derudover indeholder bibliografien et fyldigt udvalg af bøger, artikler og andre dokumenter som ellers ikke er inddraget i afhandlingen, men som jeg har skønnet er tilstrækkelig vægtige (eller sjældne, evt. kuriøse) til at de har burdet bidrage til det omrids af emnet der tegnes via en sådan rent bibliografisk behandling.

Som nævnt ovenfor fungerer den alfabetiske bibliografi i kraft af sin stjernemærkning (★) som et register til kronologien.

Til illustration anføres i det følgende et sammenredigeret uddrag af bibliografien:

★Adresse 16.5.1916 = [Adresse fra Danmarks Lærerforening til Undervisningsministeriet om afskaffelse af store bogstaver i appellativer]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740.

- **Brev-UVM 14.6.1918* = [*Brev fra Undervisningsministeriet til samtlige ministerier med et eksemplar af SRO 1918 og med henstilling om at bruge ordbogens retskrivning*]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Brev-UVM 19.7.1952b* = [*Brev fra Undervisningsministeriet til Lis Jacobsen om placeringen af å i alfabetet*]. Afskrift (ved Glahder) i DSN: RUdvSkautrup, s. 206–207.
- Brøndsted, Gustav 1950: *Vor Retskrivning. Overvejelser og Oplysninger*. Hellerup. (= *Sprø*. 1358).
- **Cirk. 15.3.1984* = *Cirkulære [nr. 26, fra Ministeriet for Kulturelle Anliggender] om anvendelse i statstjenesten af Å-å/Aa-aa i danske stednavne*. (Mimi Stilling Jakobsen). Trykt i *Mintid.*, s. 157.
- Jørgensen, Jørgen O. 13.11.1975 = JOJ: *Notat om brugen af accenttegn i RO's opslagsord*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- **Kemisk Ordbog 1996*. Red./udg. af Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg v. Alexander Senning mfl. 2. udg. 2005, 3. udg. 2008. Fra 2. udg. også som netudgave.
- Kristensen, Knud 22.1.1948b = Ordføreren for Forespørgerne (Knud Kristensen): [*Om ændringer i retskrivningen (3)*]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947–48, sp. 1353–1356. (= *Sprø*. 1169).
- *Larsen, Ester 3.5.2003: "Ud med enhedskommaet". *BerlTid.*, kronik.
- **Notat-UVM 24.2.1933 ff.* = [*Notater 24.2.1933–19.4.1933 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 13.2.1933*]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.
- Rask, R. 1824: *Spansk Sproglære [udarbejdet] efter en ny Plan*. (= *RaskUA* 49). Afsnittet s. 17–19 om Rasks retskrivning optr. i *Kriger 1831*, s. 6–8.
- Schneekloth, K.A. 1893: "Retskrivningen og Skolen. Nogle orienterende Bemærkninger". *VorUng.*, s. 111–122.
- Stilling Jakobsen, Mimi → *Brev 28.8.1985*, → *Brev 2.10.1985*, → *Cirk. 15.3.1984*, → *Hansen, Erik 15.7.1985*.
- Thorsen, P.K. 21.10.1912: [*Brev til Byskov i anl. af Byskov 16.10.1912, bl.a. med motivering af ændringen jydsk > jysk i SRO*]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 161–163.

Bibliografikapitlets anden hoveddel er den *kronologiske nøgle*. Den indeholder i kronologisk rækkefølge korthenvisninger til alle de litteraturhenvisninger der er med i den alfabetiske bibliografi (inkl. nye udgaver og oplag), og gør det altså muligt at få en samlet kronologisk indgang til den medtagne ortografiske litteratur. For fx 1912 ser den kronologiske nøgle sådan ud:

Byskov 1912 (1. udg. 1910)
 Dalsgård 1912
 Skrivelse-MKU 15.3.1912
 Pedersen, Holger maj 1912
 Larsen, N.A. sept. 1912

Thorsen 10.10.1912

Byskov 16.10.1912

Thorsen 21.10.1912

Finansministeriet 9.11.1912

Thorsen 25.11.1912

Byskov 26.11.1912

Thorsen 27.11.1912

Byskov 28.11.1912

Som bibliografikapitlets tredje hoveddel indgår oversigten *Arkiver og biblioteker*. Den indeholder oplysninger om de arkiver og biblioteker mv. som jeg har benyttet under arbejdet, og om deres samlinger af fortrinsvis utrykt materiale om retskrivning.

7.1.8. Og hvad så? (efterskrift)

I efterskriften afslutter jeg afhandlingen med nogle fremadrettede betragtninger. Jeg diskuterer her nogle enkeltproblemer i den aktuelle retskrivningsnorm, bl.a. skrivning i ét eller to ord (*indenfor/inden for* osv.), kommatering og brug af dobbeltformer, og skitserer nogle muligheder for løsninger af problemerne.

7.2. Summary in English

Translated by John Mason

7.2.1. Aim, delimitation and structure

The aim of the thesis entitled *Ret og Skrift. Officiel dansk retskrivning 1739-2005* (*Regulating Writing. Official Danish orthography 1739-2005*) is to provide a complete and comprehensive, broad-based description of official Danish orthography and its history. A complete and detailed presentation of this kind has not previously been available, and my aim in the present thesis has been to make a well-documented and balanced contribution to an understanding of the social, political and linguistic factors that have led to official Danish orthography in the form that we know it today.

The thesis covers official Danish orthography for as long as it has existed. This means that it extends from 1739, when the absolute monarch King Christian VI became the first person of authority to demand of teachers at grammar schools that their charges should ‘become accustomed to good and suitable *Orthography*’ in their own written Danish, up until 2005, when Dansk Sprognævn (the Danish Language Council) published the most recent revised version of the official Danish orthographic dictionary, *Retskrivningsordbogen* (*The Dictionary of Orthography*) (RO2 2005).

In this thesis the term ‘orthography’ has the same relatively broad content as it has in the orthographic directives that have proceeded from the authorities. This means that it describes first and foremost incontrovertibly orthographical subjects such as spelling and punctuation. In addition it includes certain morphological and syntactical subjects, in particular inflection and the syntactically dependent use of certain forms of inflection (e.g. the plural form of verbs).

The central subjects for description are the orthographic directives of the period, in other words those documents (official notifications, dictionaries and so on) that establish the framework for or the content of an official orthographic norm. I distinguish here between two forms of directive, those relating to *content* and those relating to *status*.

Content directives are texts that describe the orthographic content of an orthographic norm and that lay down, for example, the orthographic principles, rules and precise forms of spelling that should be followed in order to accord with the norm. *Status directives*, on the other hand, are primarily legal or administrative requirements that equip a norm with its authority or status and thereby constitute it as the official orthographic norm. A content directive will always be required in order to constitute an orthographic norm. If a norm has only a content directive attached to it, then it is considered as a *private norm*, and if, in addition to the content directive, one or more status directives are attached to the norm, then it is an *official norm*. It goes without saying that it is the official norms that are the focus of this thesis, but, since official norms often arise through

what were originally private norms achieving official status, the thesis also contains descriptions of a range of private orthographic norms.

The main body of the thesis is made up of five large chapters (chapters 2–6), each of which treats official Danish orthography during the period but with a variety of foci and different degrees of detail and depth. In addition to these there is an introductory chapter (chapter 1), which deals, among other things, with the aims of the thesis and with earlier research in the area.

7.2.2. Introduction (chapter 1)

In the first chapter of the book I give an account of the overall aim of the thesis, of the delimitation of the subject and of the principal features of its structure (see 7.2.1 above), and I explain how the thesis relates to my original plan for the project. In addition I provide an overview of previous research in the area, divided into four subsections.

The first subsection (1.3.1) covers general or common works of language history with a chronological description covering greater or lesser portions of the period, and the second subsection (1.3.2) gathers together the literature about the individual orthographic dictionaries and the like. The third subsection (1.3.3) deals with works about individual orthographic problems (OP's, as I call them (in the original Danish RP's 'retskrivningsproblemer')); see 7.2.4 below). The final subsection (1.3.4) comprises a range of more recent books and articles that either a) present actual proposals for or considerations about an orthographic form or b) by means of a synchronous description of contemporary norms intentionally or unintentionally establish a scientific basis for a discussion about changes to orthography.

In the research overview I discuss, albeit very briefly at times, a total of 175 works, of which only a few provide more comprehensive accounts of the subject as a whole, while the great majority are short articles dealing with relatively restricted topics and periods.

7.2.3. Directives and principal players (chapter 2)

Chapter 2 of the thesis, *Directives and principal players* (the 'directive chapter') takes its structure from and is concentrated around the status directives that laid down the norms of the period. Here I provide a *thematic* and *chronological* description of the content and background of the various directives and of the debates and other circumstances that have been significant for these directives and for their relationship to each other. This is also the chapter in which the various principal players in the history of orthography enter the scene, in other words the authorities, institutions, associations and individuals who have played a part in the appearance and subsequent fate of the directives processed. Also included in the directive chapter are the authoritative status and scope of individual directives. In a more general sense it could be said that the main topic of the

directive chapter is the *framework for orthography*, while the description in this chapter only rarely touches upon orthography itself as seen in concrete language practice.

The chapter consists of a total of 51 sections, which together provide a detailed description of developments from Christian VI's grammar school decree in 1739 to the amalgamation of the comma rules by the Danish Language Council in 2004–2005.

The first section (2.1–2.4) deals with the earliest orthographic directives, especially Ove Malling's *Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere* (*Great and good actions by Danes, Norwegians and Holsteiners*) (1777), which, despite being a reading book and not a dictionary, was singled out as the orthographic benchmark for grammar school pupils, and *Videnskabernes Selskabs Ordbog* (*Dictionary of the Society of Sciences*) (1793–1905). In this context an account is also provided here of the debate about authorisation at the beginning of the 19th century with proposals from J.H. Bärens among others to have a form of statutory orthography (1811).

The next more or less clearly defined period extends from Rasmus Rask's *Forsøg til en videnskabelig dansk Retskrivningslære* (*Attempt at a scientific theory of Danish orthography*) (1826) to the publication of the first official orthographic dictionary in 1872 (2.5–2.20). The emphasis here is on 'Rask-Petersenian orthography', that is to say on Rask's primarily phonetically based orthography with N.M. Petersen's later Nordic and anti-German adjustments and on the attempts by education authorities to prevent its proliferation. Gradually a picture emerges here of an ever clearer contrast between on the one hand the teachers at various level of the school system and on the other the authorities. On the teachers' side reformed orthography is introduced in a number of grammar schools and state schools, such as at the grammar school in Nykøbing Falster (1846–1848), and the teachers' association, Det pædagogiske Selskab (The pedagogical Society), became increasingly involved in matters of orthography. The authorities for their part, using circulars published in 1847 and 1865 and a letter sent to teaching staff by the educational inspector, Johan Nicolai Madvig, attempt to keep schools on traditional orthographic territory by, for example, referring to Christian Molbech's *Dansk Ordbog* (*Dictionary of Danish*) (1833/1859) and to the widely used *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt* (*Hymnbook for Worship in Church and Home*) (1856).

Efforts towards reform continue in 1869 at the so-called Nordic orthographical meeting in Stockholm, where a group of people working with language, literature and education met to bring orthography in the two Nordic written languages, Danish and Swedish, closer to each other. In Denmark the results of the meeting were realised by Svend Grundtvig in the radical *Dansk retskrivnings-ordbog, stemmende med de på det nordiske retskrivningsmøde i Stokholm 1869 vedtagne regler* (*Danish orthographic dictionary, complying with the rules passed at the Nordic orthographical meeting in Stockholm 1869*) (1870). In it Grundtvig had, for example, done away with the initial capitalisation of nouns and of the *j* in words such as *gjerne* and *kjøbe*. Furthermore, he had introduced the letter *å* instead of *aa* and *ö* to indicate the open *ø* in, for example, *höne* (in contrast to *høre*). And, taken all in all, it went far too far to win acceptance among educational

authorities. Instead the period concludes with a moderate orthographic compromise from H.N. Clausen et al (1870), which is made the common recommended norm in grammar and state schools (1871–1872), and with the publication of Grundtvig's modified *Dansk Haandordbog* (*Danish Pocket Dictionary*) (1872), which was recommended by the ministry.

The next critical point in this account (2.23–2.32) consists of the story of the extensive orthographic notices issuing from the ministry of education around 1890 and of the editions of Viggo Sâby's *Dansk Retskrivningsordbog* (*Danish Orthographic Dictionary*) (SRO 1891–1919) that followed in their wake. The central directives here are the orthographic notice from the minister of education, J.F. Scavenius, in 1889 (including the provisional version of 1888) and the slightly tighter 1892 order published by his successor, C. Goos, which came to comprise the basis for official orthography for more than 100 years (and which in some sense still fulfils this function). The work and the discussions that took place in both Scavenius' and Goos' orthographic commissions are presented in detail, as are the problems associated with the orthographic dictionary's authoritative status after P.K. Thorsen took on the editorship.

The remainder of the directive chapter can be described – with minor overlaps – as three clusters of sections each grouped around its official orthographic dictionary, *Dansk Retskrivningsordbog* (*Danish Orthographic Dictionary*), published by the Ministry of Education's Orthographic Committee (DRO 1923–1946), *Retskrivningsordbog* (*Orthographic Dictionary*), published by the Danish Language Council (RO1 1955) and *Retskrivningsordbogen* (*The Orthographic Dictionary*) written and published by the Danish Language Council (RO2 1986 ff).

In the first cluster (2.33–2.41) the thesis treats events leading up to the publication in 1923 of the 1st edition of DRO and the discussions and disagreements of the subsequent years until the next orthographic dictionary. The central authority during this period is the Orthographic Committee of the Ministry of Education that had been set up in 1920 with the task of developing and publishing the official orthographic dictionary. The work and the discussions of the committee, including its failed proposals for the modernisation of orthography, are portrayed in depth, and the internal differences that marked the committee and its successor, the Orthographic Dictionary Committee of 1948, are also addressed. The dominant orthographic event of the period is Hartvig Frisch's orthographic reform of 1948, whose parliamentary background and consequences for, for example, official state orthography and for the spelling of place names are explained.

The next cluster, with the Danish Language Council's first orthographic dictionary (RO1 1955) as its centre, covers 2.41–2.45. It is introduced by a discussion of the prelude to the establishment of the Danish Language Council, including an account of a 1949 bill, drafted on the wishes of Hartvig Frisch but never presented to parliament, proposing the establishment of a ministerial language council. The sections that follow deal with the authoritative status of the new dictionary and with the problems that

came in the wake of the reform in 1948, in particular the questions of the placing of the letter *å* in the alphabet and of the use of *å/aa* in place names.

The third cluster dealing with the Language Council's second orthographic dictionary (RO2 1986) is introduced by the history leading up to the dictionary (2.46–2.47), including the council's considerations regarding the need for actual authorisation of the new dictionary and the events of the summer of 1985 with the so-called mayonnaise war between the Language Council and the Ministry of Education, among others. The final sections in the cluster and of the chapter (2.49–2.51) focus on certain problems that came to light during the mayonnaise war, especially the question of the competence of the Language Council to undertake changes in orthography and the attempt made by the 1997 language acts to solve these problems. To this is added the latest orthographic war to date, namely the war of the commas that came about when, in the 2nd edition of *Retskrivningsordbogen* (*The Orthographic Dictionary*) in 1996, the Language Council launched and recommended a new grammatical comma system using fewer commas than in the traditional system, a war that was formally concluded in 2004 with the amalgamation of the new comma into the traditional system.

The directive chapter ends up by commenting that the official orthography with laws on Danish orthography and the Danish Language Council in 1997 is now obligatory both for schools and for government services such as parliament, the judiciary and local authorities and has gradually become the orthography that applies to 'all Danish officialdom', as Hartvig Frisch had proclaimed – not entirely accurately – in 1948.

7.2.4. Norms (chapter 3)

While in the directive chapter (chapter 2) it is the *framework for orthography* that is the main focus, in chapter 3, *Norms* (the 'norms chapter'), it is the *linguistic material* that takes centre stage. The description in the norms chapter can further be characterised as relating both to *chronology* and to *linguistic* systems (as opposed to *lexical* features, see 7.2.5 below).

The norms chapter is introduced by a short section (3.1) about official and private norms. This is followed by a more comprehensive section (3.2), in which an inventory of the orthographic problems (OP's) included in the chapter's descriptions of norms is presented. In brief, this involves the following 28 orthographic issues:

- Gothic or Latin script (OP1)
- Small or large initial letters, i.e. *Kundskab* or *kundskab* (OP2)
- Double or single spelling of vowels, i.e. *heel* or *hel* (OP3)
- Silent *e* or not for designation of vowel length, i.e. *Soel* or *Sol*, *Bye* or *By* (OP4)
- Double or single consonant before another consonant, i.e. *tappre* or *tapre* (OP5)
- *gj*, *kj* or *g,k* before *e*, *æ* and *ø*, i.e. *gjerne* or *gerne*, *kjær* or *kær*, *gjøre* or *gøre* (OP6)
- Foreign letters or Danish, i.e. *q*, *x* or *k*, *ks* in *Qvinde* or *Kvinde*, *voxe* or *vokse* (OP7)

- Spelling of foreign words, i.e. *philosphere* or *filosofere*, *Affaire* or *Affære* (OP8)
- One or more words, i.e. *forsaavidt* or *for saa vidt*, *istedenfor* or *i steden for* (OP9)
- Plural inflection of verbs, i.e. *vi komme* or *vi kommer* (OP10)
- One or two letters for *ø*, i.e. *Hø*, *høj* or *Hø*, *høj* (OP11)
- Letter *å* or double *aa*, i.e. *tåle* or *taale* (OP12)
- *e* or *æ*, i.e. *begge* or *bægge* (OP13)
- *o* or *å*, i.e. *lodden* or *lådden* (OP14)
- *i* or *j* in words such as *Hierte* or *Hjerte* (OP15) or *linie* or *linje* (OP16)
- *y*, *i* or *j* in diphthongs, i.e. *feye*, *feie* or *feje*, *Øye*, *Øie* or *Øje* (OP17)
- Silent *d*, *g* or *h* in words such as *blandt* or *blant* (OP18), *jydske* or *jyske* (OP19), *valgte* or *valte* (OP20), *Thing* or *Ting* (OP21)
- *v* or *f* in words such as *grovt* or *groft*, *avsløre* or *afsløre* (OP22)
- *nd*, *ld* or *nn*, *ll* in the preterite form of *kunne*, *skulle* and *ville* (OP23)
- Silent *e* or not in inflecting words with stressed vowels, i.e. *Tæer* or *Tær*, *syer* or *syr* (OP24)
- Double or single consonant in inflection of foreign words such as *fabriken* or *fabrikken*, *punktumet* or *punktummet* (OP25)
- Division of words at the end of lines, i.e. *læ-ser* or *læs-er*, *man-den* or *mand-en* (OP26)
- Use of commas – the grammatical comma, the caesura comma (to mark a pause) and others (P27)
- *de* eller *te* in the preterite forms, as in *brugde* or *brugte*, *førde* or *førte* (OP28).

Each of the 28 OP's are characterised in more detail in the section, and for each of them an OP code is entered that is used in the schematic profiles of norms later in the chapter briefly to suggest the various norms' choice in solving the problem in question. See the example in the norm profile below.

In 3.3 the paradigm with four elements is set up, which is employed to characterise the norms in the remainder of the chapter (see below).

After that there follow in 3.4–3.33 detailed descriptions of a total of 30 orthographic norms, of which 18 are official and 12 private. As regards official orthographies, the following are treated, all named after the year of their implementation: '1739', '1775', '1800', '1847', '1855', '1865', '1867' (army orthography), '1871', '1871' (parliamentary orthography), '1872', '1889', '1892', '1923', '1933' (government orthography), '1948', '1955', '1956' (parliamentary orthography), '1986'.

Of the private norms characterised in the norms chapter the following can be mentioned here: 'Baden's orthography' (1785–1801), 'Molbech's orthography' (1813–1859), 'Rask-Petersenian orthography' (1826–1845), 'The Stockholm orthography' (1869) and 'The Literary Orthography' (1889).

The descriptions of norms in the individual sections are constructed in such a way that they (almost) all contain the following four elements: 1) main features, 2) content directives, 3) norm profile and 4) further elaboration.

Under 1) *main features*, I note in abbreviated form what is characteristic for the norm in question, in other words summary information about the area of applicability for the norm, its period of functioning and its directives as well as information presented point by point about characteristic features of the norm, in particular in relation to the most recent preceding norm. In section 2) *content directives*, the main emphasis is on providing a detailed account of the content directives of the norms with information about the individual directive, type of publication, length and content. Section 3) *norm profile* contains a schematic description of the norm in question in brief, standardised form. An image of the norm's profile is assisted by the completion of a form with codes for the 28 characteristics (OP's) that I include in the description of norms. For the sake of comparison the scheme is entered for at least the preceding norm, and changes in relation to this norm are marked.

As an example I have included at the next page the norm profile for 'the 1889 orthography'. Parentheses around an OP code signal that the norm only partially occupies the position given or that the position of the norm is not entirely clear at that point but is most akin to that which is given in parentheses.

The concluding section 4) *further elaboration* is by far the most extensive and detailed as far as the great majority of the norm descriptions are concerned. Here I elaborate on and refine the norm's relation or attitude to the orthographic problem in question with the aid of quotations and examples, and I interpret and recapitulate the data that can be derived from the content directives.

The descriptions of the individual orthographic norms are written in such a way that they can, without too much searching through the thesis, be read and understood as independent entities and without it being strictly necessary to follow the countless internal references in order to understand them.

7.2.5. Word lists (chapter 4)

Chapter 4, *Word lists*, is the *lexical* contribution in the thesis. It contains a total of about 1000 words and word forms with information about their mode of spelling in the various official norms from 1775 (in part from 1739) until the most recent changes in 2001. The description can here be characterised as *systematic*, *alphabetical* and *chronological*.

The chapter consists of 31 word lists, each of which covers a specific orthographic problem (OP) either wholly or in part, since the words or word forms are in certain OP's distributed across a number of word lists. For example, the list relating to foreign letters (OP7) is divided into five separate lists, OP7a-e, corresponding to the five foreign letters *c, q, w, x, z*.

3.25.3. Normprofil: ‘1889’

	<i>Til sml.: '1872'</i>	'1889'
• RP1	(LAT)	(LAT)
• RP2	STO	STO
• RP3	ENK	ENK
• RP4	÷E	÷E
• RP5	ENK	ENK
• RP6	+J	÷J
• RP7	(DAN)	(DAN)
• RP8	FRE	(DAN)
• RP9	SÆR	SÆR
• RP10	PLU	PLU
• RP11	Ø/(Ø+Ö)	(Ø+Ö)
• RP12	AA	AA
• RP13	(Æ)	(E)
• RP14	(Å)	(Å)
• RP15	STJ	STJ
• RP16	(JE)	JE
• RP17	EJ	EJ
• RP18	(÷D)	(+D)
• RP19	SK	(DSK)
• RP20	+G	+G
• RP21	(÷H)	(÷H)
• RP22	F,AF	F,AF
• RP23	LD	LD
• RP24	÷E	(÷E)
• RP25	DOB	(DOB)
• RP26	MEK	MEK
• RP27	GRA	GRA

Profile scheme for the ‘1889 orthography’. The scheme shows the position adopted by the ‘1889 orthography’ to a number of orthographic problems (OP’s) of relevance to the norms. By way of comparison the profile scheme for the ‘1872 orthography’ is given in column 1. Areas toned in grey mark divergences in relation to the ‘1872 orthography’. A dot before an abbreviated number (• RP1, • RP2 etc) indicates that the orthographic problem in question is treated in greater detail in the section ‘further elaboration’. Furthermore, individual codes are explained in the overview of codes (vol. 1, p. 5).

As examples, I include here sections (excluding any notes) from word lists OP5a (double or single consonant before another consonant), OP8 (foreign words) and OP9 (one or more words):

lækre ÷ 1775, *lækkre* 1800 = 1847 > *lækre* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
møtrik ÷ 1775, *Møttrik* 1800 = 1847 > *Møtrik* 1871-Cirk. = 1872 = 1891 = 1896
> [*møtrik*] 1948-Bek.

odør ÷ 1775, ÷ 1800, ÷ 1847, ÷ 1872, ÷ 1891, ÷ 1896, *Odør* 1929 > [*odør*] 1948-Bek. > *odeur* 1955 > *odør* 1986

ortografi *Orthographie* 1739 = 1775 > *Orthographi* 1800 > *Orthographie* 1847, [*Orthographi?*] 1872 > *Ortografi* 1891 = 1896 > [*ortografi*] 1948-Bek.

nu til dags (*hid til dags*) 1739, ÷ 1775, *nu til Dags* 1800 > *nu til Dags/nutildags* 1847 > *nu til Dags* 1872 > *nutildags* 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *nu til Dags/nutildags* 1904 > [*nu til dags/nutildags*] 1948-Bek. > *nu til dags* 1986

om bord *om Bord/ombord* 1775 = 1800 > *ombord* 1847 > *om Bord* 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > [*om bord*] 1948-Bek.

om end/omend ÷ 1775, ÷ 1800, *om end* 1847 = 1872 = 1889-Bek., § 4 = 1891 = 1892-Bek., § 4 = 1896 > *om end/omend* 2001

The index entry is in every case the form now current (or the most recent form), which is also the form according to which words are placed in alphabetical order. The last form entered is the one that has been accepted since the directive given and until the orthographic dictionary that is now valid (*RO2 2001*).

7.2.6. Chronology (chapter 5)

Chapter 5, *Chronology*, has, as suggested by the chapter's title, the *chronological* principle of order as its cornerstone. The chapter contains a total of about 1100 articles with summaries or brief descriptions of orthographic directives and other documents of significance for the establishment of official and private norms in the period. It covers principally the same content areas as chapter 2, the directive chapter. It is, however, both broader in that it incorporates a number of directives etc that I did not have room for in chapter 2 (see in more detail below) and narrower in that it refrains from any of the discursive and refined elaboration that is central to the presentation in chapter 2.

The chronological account contains primarily all the status directives and content directives for the norms that are treated in the chapters on directives and norms, chapters 2 and 3. It includes, moreover, directives for a variety of special norms that are not dealt with in the thesis' chapter on norms. This is true, for example, of *Kemisk Ordbog 1996* (*Chemical Dictionary 1996*), which acts as a content directive for orthography among the professional chemist fraternity, for example. It is also true for directives supplementing the official orthography such as EF/EU's internal orthographical instructions (see, for example, *EF/EU-Retskr. 1.7.1987*) and ministerial notices regarding the use of international units of measurement and their abbreviations (see, for example, *Bek. 21.6.1977*). All representations (collections of signatures, resolutions, petitions and the like) from associations and similar bodies to the authorities are included and summarised, just as a number of appeals regarding orthography from individual citizens to

the authorities (including the response of the authorities if I know it) have found their place in the chronology (see, for example, *Skovmand* 22.10.1948).

By way of illustration I include here the four articles mentioned:

Kemisk Ordbog 1996

Ordbog over det kemiske ordforråd, redigeret af Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg. Fungerer (i fortsættelse af *Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952 mv.*) som indholdsdirektiv for retskrivningen i bl.a. det kemiske fagmiljø. – Jf. *Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg* 11.2.2000 og *Kemisk Ordbog* 2005.

EF/EU-Retskr. 1.7.1987

Foreløbig udg. af den interne retskrivningsinstruks for EF/EU's institutioner. Supplement til RO2 1986, der i øvrigt anvises som indholdsdirektiv for retskrivningen i EF/EU. – Afløses af *EF/EU-Retskr. 1.11.1988*.

Bek. 21.6.1977

Bekendtgørelse (i medfør af *Lov* 12.5.1976) fra Handelsministeriet om indførelse af det internationale enhedssystem (SI) for mål og vægt (ændres med *Bek.* 23.7.1981, *Bek.* 29.7.1986, *Bek.* 10.9.1991, *Bek.* 10.3.1995, *Bek.* 19.4.1995, *Bek.* 9.1.1996; jf. også *ISO* 15.5.1983). Fastsætter at SI-systemet skal anvendes ved "salg af varer og levering af tjeneste- og transportydelser her i landet samt i den offentlige administration" (§ 1) i den form det er gengivet i bilag til bekendtgørelsen, dvs. bl.a. med anbefaling af symbolerne (forkortelserne) kg, s og h for *kilogram*, *sekund* og *time*. – Ophæves med *Bek.* 23.7.1981.

***Skovmand* 22.10.1948**

Anmodning til Kirkeministeriet om anerkendelse af skrivemåden *Åse* i stedet for *Aase* i datterens fornavn. – Jf. *Århus Biskop* 12.11.1948, *Notat* 18.11.1948 ff., *Notat* 30.11.1948 ff., *Brev* 5.1.1949b og *Brev* feb. 1949.

Directives and other documents relating to the orthography of place names, which in chapters 2 and 3 are only included where they have an association with general orthography, take up somewhat more space in the chronology. By the same token directives and correspondence relating to the spelling of people's names are also included to some extent (as is also illustrated by the last example above). A particular type of article in the chronology covers the contribution made by ministers and other politicians to the debates on orthography in Parliament. This kind of item is registered in the chronology regardless of whether it appears elsewhere in the ongoing presentation of the preceding chapters.

The articles in the chapter on chronology are linked to each other by a comprehensive system of internal references, which to a large extent makes it possible to gain

an impression of a document's prehistory and of the course of its subsequent influence and of its fate in general.

The chronology chapter is, moreover, linked to the alphabetical bibliography in chapter 6, in that documents that are included in the chronology are marked with an asterisk (*) in the bibliography. In this way the bibliography functions as a register for the chronology.

7.2.7. Bibliography (chapter 6)

Chapter 6, *Bibliography*, contains the broadest and most generalised account of the subject of the thesis. Here the *bibliographical and archival* documentation for the thesis as a whole can be found. Access to the material here can be described as primarily *alphabetical* and secondarily *chronological*.

The bibliography chapter consists of three main parts with the *alphabetical bibliography* (the *bibliography*) as the dominant part. It contains a total of about 2450 complete literary references in *alphabetical* order and with different works by the same author listed *chronologically*.

At the core of the bibliography is the literature quoted or mentioned in other parts of the thesis, and this is, of course, included in full. In addition the bibliography contains a rich selection of books, articles and other documents that do not appear elsewhere in the thesis but that I have judged to be sufficiently weighty (or rare and possibly curious) to be capable of contributing to the outline of the subject that can be drawn by means of such a purely bibliographical treatment.

As mentioned above, the asterisks (*) in the alphabetical bibliography allow it to function as a cross-reference to the chronology.

To illustrate the point I provide in what follows an edited extract of the bibliography:

- *Adresse 16.5.1916 = [Adresse fra Danmarks Lærereforening til Undervisningsministeriet om afskaffelse af store bogstaver i appellativer]. Orig. i RA: UVM, 1. Dep., j.sag 1916, nr. 1740.
- *Brev-UVM 14.6.1918 = [Brev fra Undervisningsministeriet til samtlige ministerier med et eksemplar af SRO 1918 og med henstilling om at bruge ordbogens retskrivning]. Koncept i RA: UVM, 2. Dep., 1. Kt., j.sag 1952, nr. 2264.
- Brev-UVM 19.7.1952b = [Brev fra Undervisningsministeriet til Lis Jacobsen om placeringen af å i alfabetet]. Afskrift (ved Glahder) i DSN: RUdvSkautrup, s. 206-207.
- Brøndsted, Gustav 1950: *Vor Retskrivning. Overvejelser og Oplysninger*. Hellerup. (= Sprø. 1358).
- *Cirk. 15.3.1984 = *Cirkulære [nr. 26, fra Ministeriet for Kulturelle Anliggender] om anvendelse i statstjenesten af Å-å/Aa-aa i danske stednavne*. (Mimi Stilling Jakobsen). Trykt i *Mintid.*, s. 157.

- Jørgensen, Jørgen O. 13.11.1975 = JOJ: *Notat om brugen af accenttegn i RO's opslagsord*. Kopi i DSN (sag A 1). – Oplæg til DSN-AU.
- **Kemisk Ordbog* 1996. Red./udg. af Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg v. Alexander Senning mfl. 2. udg. 2005, 3. udg. 2008. Fra 2. udg. også som netudgave.
- Kristensen, Knud 22.1.1948b = Ordføreren for Forespørgerne (Knud Kristensen): [Om ændringer i retskrivningen (3)]. Folketinget. Trykt i *RigsdTF* 1947-48, sp. 1353-1356. (= *Sprø*. 1169).
- *Larsen, Ester 3.5.2003: "Ud med enhedskommaet". *BerlTid.*, kronik.
- **Notat-UVM* 24.2.1933 ff. = [Notater 24.2.1933-19.4.1933 i Undervisningsministeriet i anl. af Retskrivningsudvalget 13.2.1933]. Orig. (blåt mavebælte) i RA: UVM, 2. Dep., j.sag 1932, nr. 2162.
- Rask, R. 1824: *Spansk Sproglære [udarbejdet] efter en ny Plan*. (= *RaskUA* 49). Afsnittet s. 17-19 om Rasks retskrivning optr. i *Kriger 1831*, s. 6-8.
- Schneekloth, K.A. 1893: "Retskrivningen og Skolen. Nogle orienterende Bemærkninger". *VorUng.*, s. 111-122.
- Stilling Jakobsen, Mimi → *Brev* 28.8.1985, → *Brev* 2.10.1985, → *Cirk.* 15.3.1984, → *Hansen, Erik* 15.7.1985.
- Thorsen, P.K. 21.10.1912: [Brev til Byskov i anl. af Byskov 16.10.1912, bl.a. med motivering af ændringen jydsk > jysk i SRO]. Trykt i *ThorsenAfhBr.*, bd. 3, s. 161-163.

The other main part of the bibliography chapter is the *chronological key*. This contains in chronological order short references to all the references to the literature included in the alphabetical bibliography (including new editions and impressions) and makes it possible to gain an overall chronological point of entry into the orthographic literature addressed. For 1912, for example, the chronological key looks as follows:

Byskov 1912 (1. udg. 1910)
 Dalsgård 1912
 Skrivelse-MKU 15.3.1912
 Pedersen, Holger maj 1912
 Larsen, N.A. sept. 1912
 Thorsen 10.10.1912
 Byskov 16.10.1912
 Thorsen 21.10.1912
 Finansministeriet 9.11.1912
 Thorsen 25.11.1912
 Byskov 26.11.1912
 Thorsen 27.11.1912
 Byskov 28.11.1912

The bibliography chapter's third part is made up of the overview *Archives and libraries*.

This contains information about those archives, libraries and other establishments that I have used during my work and about their collections of mainly unpublished material about orthography.

7.2.8. And then what? (postscript)

In the postscript I conclude the thesis with a number of reflections directed at the future. Here I discuss certain individual problems in the current orthographical norm, among them the use of one or two words (*indenfor/inden for* etc), and the use of the comma and of optional spellings, and I sketch out a variety of possible ways of solving these problems.

REGISTER

Register

Registret dækker kapitlerne 1 (Indledning), 2 (Direktiver og aktører), 3 (Normer), 4 (Ordlister), 5 (Kronologi) og afsnit 6.3 (Arkiver og biblioteker) samt den afsluttende efterskrift, derimod ikke den alfabetiske bibliografi (afsnit 6.1) og den kronologiske nøgle til bibliografien (afsnit 6.2). Det omfatter navne på personer, institutioner, publikationer (herunder direktiver), emner og ord. Enkeltord er dog som hovedregel kun registreret når de forekommer i ordlisterne i kapitel 4, og er ligesom i ordlistekapitlet kun opført i den nugældende (eller seneste) ortografiske form. Eksempelord i bogens øvrige kapitler, herunder de talrige eksempler i normkapitlet, må således primært søges under det retskrivningsproblem (RP1, RP2 osv.) hvor de kan antages at høre hjemme.

Der henvises internt i registret med →, der altså enten skal læses ”se” eller ”se også”.

2. nordiske møde for nationaløkonomer 1866
104
- ’1739-retskrivningen’ 67, 268-276, 277, 278,
280, 632-707, 712
- ’1775-retskrivningen’ 27, 70, 268, 277-294,
295, 298, 312, 314, 315, 317, 631-707, 712
- ’1800-retskrivningen’ 72, 278, 312-314, 315,
316, 334, 367, 631-707, 713, 714
- 1847-cirkulæret → *Cirk. 30.10.1847*
- ’1847-retskrivningen’ 27, 28, 84, 85, 103, 312,
330, 331, 333, 351, 354, 367-369, 370, 372,
375, 388, 631-707, 714, 716, 717
- ’1855-retskrivningen’ 28, 88, 89, 102, 103, 269,
331, 333, 367, 375-381, 392, 394, 406, 407,
431, 433, 437, 441, 714, 716, 718
- 1865-cirkulæret → *Cirk. 14.11.1865*
- ’1865-retskrivningen’ 27, 85, 95, 108, 115, 330,
331, 333, 351, 354, 387-391, 410, 413, 425,
427, 437, 439, 441, 452, 458, 461, 714, 716,
718, 719, 720
- ’1867-hærretskrivningen’ 108-110, 331, 333,
398-405, 437, 447, 714, 716, 718, 719, 720,
721, 722, 723, 724, 726, 729, 733, 734, 739,
740
- ’1871-cirkulæret → *Cirk. 9.8.1871*
- ’1871-retskrivningen’ 108, 109, 115, 136, 331,
333, 375, 382, 387, 392, 398, 400, 403, 406,
425, 431, 437-441, 452, 453, 455, 460, 490,
722, 723, 724
- ’1871-rigsdagsretskrivningen’ 106, 108, 331,
333, 442-451, 550, 578, 579, 581, 582, 583,
714, 716, 718, 722, 723, 724, 733, 746, 756,
758, 761, 779, 787
- 1872-cirkulærerne → *Cirk. 21.2.1872*, → *Cirk.
13.12.1872*, → *Cirk. 17.12.1872*
- ’1872-retskrivningen’ 108, 109, 111, 115, 117,
123, 133, 136, 382, 392, 406, 425, 431, 437,
452-465, 466, 469, 482, 490, 492, 631-707,
722, 723, 724, 724, 725, 726, 727, 728, 731
- 1889-bekendtgørelsen → *Bek. 1889*
- ’1889-retskrivningen’ 110, 115, 129, 130, 135,
141, 398, 399, 400, 453, 461, 466-489, 490,
492, 493, 500-535, 729, 731, 733, 734, 737
- 1892-bekendtgørelsen → *Bek. 1892*
- 1892-ledsagebekendtgørelsen → *Bek.-Leds.
27.2.1892*
- ’1892-retskrivningen’ 110, 133, 137, 398, 399,
400, 442, 445, 450, 466, 500-535, 536, 538,
539, 542, 733, 734, 739, 740, 741, 742, 743,
746, 750, 752
- 1900-bekendtgørelsen → *Bek. 15.12.1900*
- 1902-bekendtgørelsen → *Bek. 25.2.1902*
- ’1918-statsretskrivningen’ 156
- ’1923-retskrivningen’ 178, 442, 445, 501, 530,
536-549, 550, 551, 554, 556, 557, 739, 753,
756, 757, 767, 816
- ’1933-statsretskrivningen’ 156, 159, 550-553,
756, 757, 759, 760

1948-bekendtgørelsen (Hartvig Frischs) → *Bek. 1948*
 '1948-retskrivningen' 27, 28, 187, 189, 410, 442, 536, 538, 540, 550, 554-558, 559, 560, 563, 739, 756, 757, 779, 781, 814
 1948-Retskrivningsordbogsudvalget → RO-Udvalget-1948
 1953-Retskrivningsordbogsudvalget → RO-Udvalget-1953
 '1955-retskrivningen' 41, 208, 216, 538, 554, 558, 559-577, 578, 581, 584, 585, 588, 590, 739, 779, 811, 815, 816, 817, 818, 820, 821, 825, 828, 829, 830, 832, 838
 '1956-folketingsretskrivningen' 233, 443, 578-583, 817, 818, 821, 842, 843, 844, 845, 855, 866
 '1986-retskrivningen' 41, 227, 560, 567, 568, 569, 570, 578, 581, 584-610, 739, 779, 830, 835, 838, 842, 843, 844, 845, 855, 860, 861, 866, 868, 871
 1997-lovene → *Retskrivningsloven og Sprog-nævnsløven*

A

a (præp.) 655
 ABA (Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv) 1097
Abrahamsen 16.5.1886 728
 Abrahamsen, M. 122, 123, 728
 Abrahamsen, S. 100
Abrahamson nov. 1789 306, 361
Abrahamson 1794 316
Abrahamson 1812 36, 361
 Abrahamson, W.H.F. 75, 361
 absolut forlyd → *i/j* i dækket forlyd
 abstrakt betydning → konkret : abstrakt betydning af sammensatte præpositioner
 accent → accent aigu, → accent grave, → accenttegn, → cirkumfleks, → tonetegn
 accent aigu 357, 415, 446, 457, 471, 474, 595, → accenttegn
 accent grave 357, 415, 446, 457, 471, 474, 595
 accenttegn 107, 114, 175, 253, 255, 285, 300, 306, 357, 384, 395, 415, 428, 434, 440, 446, 456, 457, 463, 471, 474, 509, 566, 567, 595, 634-636, 657, 812, → betydningsadskillen-

de accenttegn, → "tonetegn", → tydeliggørende accenttegn
 accenttegn over *a* til betegnelse af å 306
Achen 14.2.1948 777
 Addressograph 790
adenoid 655
 adjektiver i substantivisk brug 253, 271, 281, 282, 299, 318, 330, 335, 357, 373, 378, 384, 395, 408, 428, 434, 456, 470, 493, 509, 540
 adjektiver på trykstærk vokal → bøjning af ord på trykstærk vokal
 administrative betegnelser 198
Adresse 9.3.1863 97, 100
Adresse 19.12.1863 90, 719
Adresse [maj] 1866 720
Adresse 8.6.1866 720
Adresse feb. 1867 720
Adresse 30.4.1867 97, 100, 720
Adresse 4.12.1871 97, 100, 724
Adresse 22.2.1885 98, 100, 121, 123, 727
Adresse 11.10.1885 122, 728
Adresse 12.10.1885 122, 728
Adresse aug.-sept. 1887 125, 129, 729
Adresse 3.5.1888 122, 731
Adresse sept. 1888 731
Adresse 26.9.1888 140, 732
Adresse 15.10.1888 98, 100, 393, 395, 396, 397, 732
Adresse nov. 1891[?] 736
Adresse 6.11.1891 99, 100, 737
Adresse 2.11.1900 52, 99-100, 142, 396, 741
Adresse 5.3.1910 100, 150, 395, 396, 743
Adresse 8.11.1911 744
Adresse 16.5.1916 748
Adresse 17.8.1918 751
Adresse 27.1.1921 754
Adresse 25.2.1921 754
Adresse jan. 1922 100, 395, 755
Adresse 21.12.1922 756
Adresse 6.5.1947 773
Adresse 2.2.1948 776
Adresse 19.2.1948 777
Adresse 10.6.1949 796
Adresse 5.7.1950 209, 803
Adresse 4.11.1950 804
Adresse 18.11.1950 804
Adresse 19.4.1951 806

- Adresse 7.11.1952* 215, 809
Adresse 16.2.1953 810
Adresse 27.10.1953 811
Adresse okt. 1954 574, 576, 813
Adresse 15.8.1955 210, 219, 816
Adresse 28.10.1955 219, 816
Adresse dec. 1956 219, 819
Adresse nov. 1968 220, 828
Adresse 21.-22.11.1993 849
Adresse sept. 1888 731
 adresser 711
 adresser fra Det pædagogiske Selskab til Kultusministeriet 96-101
adskillesestegn 304
 adverbielle ordforbindelser 257, 272, 277, 285, 286, 303, 322, 330, 340, 342, 351, 359, 417, 449, 477, 542, 600, 806, → syntaktisk betinget sær- og sammenskrivning
 adverbialt -t 55, 130, 140, 144, 444, 468, 505, 521, 584, 729, 732, 734
 AF (RP22-kode) 262
af/av → *f/v*
af(-) 170, 695
 Afdeling for Navneforsknings arkiv 1100
 afledninger 148, 255, 263, 271, 271, 273, 318, 327, 337, 348, 352, 364, 414, 471, 479, 481, 482, 483, 487, 503, 545, 557, 567, 588, 596
 afledninger til proprier 185, 781, 784
 afledninger til stednavne (*å/aa*) 223, 585, 601, 812
 afløsningsord og afløsningsordlister 171-172, 767, 769, 770, → Sprogrogtforeningens ordlister
afsked 645
af sted 666
Aftenposten 491
akademi 638
 Akademiet for de Tekniske Videnskaber 202
 Aktieselskabs-Registeret 159
Aktieselskabs-Registeret 22.7.1933 760
 aktør 31
akvarium 51
akvavit 649
al 687
 alfabet og alfabetisering 301, 303, 308, 360, 385, 400, 561, 567, 570, 596, → fremmede bogstaver, → fællesnordisk alfabet, → gotisk eller latinsk skrift → *ø/ö*
Alfabetiseringsregler 1980 602
Alfabetiseringsregler 1984 602
 alfabetisk bibliografi (afsnit 6.1) 875-1059
alle hænde 666
alle vegne 666
Almind & Bergenholtz 2000 48
 almueskole → folkeskolen, → folkeskolenorm
 ”alternative retstavnsformer” 836
alt for 666
altid 666
alting 666
 amtmændene 800, 801
 analogisk *e* 254, 283, 357, 360, 365, 370, 373, 378, 382, 384, 414, 434, → bøjning af ord på trykstærk vokal
 anbefalet eller påbudt retskrivning 115, 128, 513, 515, 516, 521, 522, 741
 anbefalet retskrivning 116, 119, 134, 143, 241, 243, 244, 245, 542, 552, 562, 565, 588, 593, 606
 anbefalet tegnsætning 852, 855, 864, 870
 anbefalingsstjerner 121, 146, 158, 484, 500, 503, 506, 510, 512, 523, 524, 525, 526, 528, 529, 537, 544, 545, 633
Andersen, Addi 13.12.1996 857
Andersen, Harry 1950 54
Andersen, Harry 1952 53
 Andersen, Ingeborg 181
 Andersen, Marius 220
Andersen, Svend 12.6.1946 772
aner (sb.) 693
 anførselstegn 446
anis 642
 Ankersted, Karen 101
Annaler for nordisk Oldkyndighed 356
annullere 643
Anordn. 29.7.1814a 714
Anordn. 29.7.1814b 715
Anordn. 5.8.1871 112, 723
 ansatte i Dansk Sprognævn 226, 227
ansjos 655
 antihybridreglen 403, 474, 475, 476
 antikva → gotisk eller latinsk skrift
 antitysk sprogrøgt → Sprogrogtforeningens ordlister

antitysk stavning 182
 apostrof 263, 292, 365, 487, 530, 547, 573, 603, 703-705
Appel, Jacob 7.11.1922 756
 Appel, Jacob 100, 163, 165, 756
Appel, Vibeke 1987 47
 appellativ → proprium eller appellativ
 appositionskomma 243, 534, 575, 576, 605, 606, 608, 1112
 approberet : autoriseret 153
 approbering 748, 750
arbejde 683
 Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv 1097
 Arbejds miljøinstituttet 837
 Arbejds- og Fabrikstilsynet 791, 793
 arbejdsudvalg : bestyrelse (Dansk Sprognævn) 203
 arkiver og biblioteker 30, 1097-1103
arme/armé 655
Ars-Løve Herreders Provsti 17.8.1950 804
 artikel (i flerleddet navn) 592
 Arts og Løve Herreder 725
asiet 655
aspargeser 705
Astrup Jensen okt. 1983 837
atelierer/atelier'er 703
atlasser 705
attrapper 701
 attributivt participium (RP10) 519
attrå (sb.) 638
attrå, attrår 698
au, aug → diftonger
august 686
Auken, Margrete 13.12.1996a-c 857
 Auken, Svend 244
 autorisation 129, 130, 138, 146-154, 156, 161, 162, 172, 173, 175, 176, 184, 185, 187, 195, 196, 208, 225, 226, 228, 234, 237, 244, 297, 727, 731, 745, 746, 747, 748, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 755, 758, 765, 767, 770, 774, 791, 805, 807, 810, 820, 822, 823, 824, 826, 827, 828, 830, 832, 839, 862, 869
 autorisation 208
 autorisationsmodul 32
Autoriserede stednavne i Danmark 223, 863
 autoriseret 208
 autoriseret : approberet 153

autoritativ status 29, 42, 93, 128, 136, 146, 278, 313, 382, 562, 588, 589
 AV (RP22-kode) 262
av/af → *f/v*
Axelsen mfl. 1996 48, 859
Axelsen mfl. 2001 48

B

Bache, Niels 132, 135, 735
Baden 1785 35, 38, 71, 713
Baden 1785-1801 295-311
Baden 1792 296, 297, 713
Baden 1798 297
Baden 1799 35, 70, 295-311, 296, 297, 632-707, 713
Baden 1801 297, 713
Baden 1812 297
 Baden, Jacob 70, 295, 296, 328, 344, 361
 Baden, T. 73, 322, 340
 'Badens retskrivning' 71, 269, 295-311, 314, 317, 632, 713
baglæns 687
bagude 666
bajads 687
 Bajer, Fr. 100
bajersk 655
balje 681
balkon 647, 655
 Bang, Henrik 161, 172, 174, 175, 769
Bang, Henrik 17.2.1944 769
 Bang, Nina 164
 Barfod, Fr. 354
 Barfod, Aage 167, 540, 541, 542, 546, 759
barytoner 705
basar 653
Basbøll 1977 60
Basbøll 4.2.2004 63
Basbøll 2005 63
bassiner 703
batalje 681
bataljon 681
Bauditz 30.9.1891 735
Bauditz 5.11.1891 737
 Bauditz, Sophus 132, 135, 491, 735
Baudusch 18.9.2001 55
Baumann Larsen 1989 62
Bayern, bajersk, bayersk/bayrisk 655, 683

- Becker-Christensen 1980* 50
Becker-Christensen 1988 62
Becker-Christensen 4.2.2004 52
 Becker-Christensen, Christian 225, 227
bedding 643
bedre 641
Bedre dansk (Oxenvad) 199
bedst 687
befale → *beføl*
beføl 636
befri, befri(e)r 698
 befojelser, Dansk Sprognævn → kompetence-
 problemet (Dansk Sprognævn)
begge 675
 begyndelsesbogstaver → store eller små bog-
 staver
begærlighed 645
bejler 683
Bek. 31.5.1822 715
Bek. 9.5.1857 718
Bek. 30.9.1872 114, 117, 453, 725
Bek. 1889 36, 39, 42, 98, 99, 110, 120, 121,
 124, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 134,
 136, 138, 139, 140, 399, 400, 442, 466-489,
 500-535, 631-707, 733, 735, 736, 737, 738,
 739, 740
Bek. 7.6.1889 → *Bek. 1889*
Bek. 1892 36, 39, 42, 51, 98, 99, 110, 121, 128,
 136-137, 138, 139, 140, 146, 149, 150, 151,
 152, 186, 226, 234, 236, 239, 246, 247, 399,
 400, 442, 476, 480, 482, 484, 485, 500-535,
 536, 560, 568, 586, 631-707, 737, 738,
 739, 740, 748, 750, 752, 849, → *Bek.-Leds.*
 27.2.1892
Bek.-Leds. 27.2.1892 485, 500, 501, 502, 503,
 505, 536, 560, 632, 737, 738, 740
Bek.-Retskr. 27.2.1892 → *Bek. 1892*
Bek. 15.12.1900 100, 137, 139, 142, 143, 144,
 152, 186, 500, 501, 502, 516, 518, 536, 560,
 569, 600, 741, 752
Bek. 25.2.1902 137, 144, 145, 152, 186, 500,
 501, 502, 518, 536, 560, 741, 752
Bek. 1948 27, 28, 39, 145, 162, 180, 183-191,
 189, 192, 193, 197, 200, 207, 208, 211, 216,
 218, 222, 236, 246, 444, 445, 446, 554-558,
 560, 564, 569, 582, 591, 592, 593, 594,
 631-707, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784,
 785, 787, 789, 791, 793, 794, 796, 797, 800,
 804, 805, 806, 807, 813, 815, 816, 823, 837,
 849, → retskrivningsreformen 1948
Bek. 22.3.1948 → *Bek. 1948*
Bek. 2.7.1948 187, 188, 197, 200, 213, 218,
 233, 246, 554, 562, 569, 781, 782, 787, 791,
 798, 801, 808, 813, 815, 817, 823
Bek. 8.2.1955 187, 189, 201, 215, 216, 554,
 558, 560, 570, 814
Bek. 29.4.1955 203, 206, 559, 815
Bek. 29.4.1955 ff. 208, 560
Bek. 19.9.1961 234, 825
Bek. 26.2.1963 208, 233, 826
Bek. 9.10.1964 826
Bek. 8.2.1967 233, 827
Bek. 31.3.1976 830
Bek. 8.3.1977 831
Bek. 21.6.1977 831
Bek. 14.8.1978 832
Bek. 23.7.1981 835
Bek. 26.11.1981 208, 233, 235, 238, 584, 585,
 835
Bek. 15.3.1984 208, 222, 560, 562, 570, 601,
 838, 850
Bek. 29.7.1986 841
Bek. 10.9.1991 847
Bek. 15.4.1992 849
Bek. 19.5.1993 850
Bek. 10.3.1995 852
Bek. 19.4.1995 852
Bek. 15.7.1995 853
Bek. 21.7.1995 853
Bek. 9.1.1996 855
Bek. 11.10.1996 856
Bek.-DSN 4.9.1997 237, 238, 239, 240, 584,
 585, 597, 861
Bek.-Statstj. 4.9.1997 234, 247, 861
Bek. 28.1.1998 862
Bek. 14.8.1998 863
Bek. 18.8.1998 863
Bek. 31.5.2000 865
Bek. 2.2.2001 866
Bek. 15.12.2003 870
Bek. 19.5.2005 872
Bek. 14.7.2005 872
Bek. 14.12.2005 872
Bek.-DSN 9.3.2009 237

- bekendt* 645
 bekendtgørelse → bek.
bekendtgørelse : *meddelelse* 128
 bekendtgørelse om stednavnes retskrivning 789, 790
bekvem 650
 Bentzon, Inger 161, 172, 174, 176, 547
benzin 653
Beretning 5.9.1884 117, 120, 727
Beretning 20.2.1948 180, 775
Berg, C. 1869 102
Bergenholtz 1998 48
Bergenholtz 2003 48
 Bergholtz, Henning 48, 867
Bergenholtz & Jensen 2000 48
Bergenholtz & Vrang 2002 48, 50
 Bergsøe, Vilhelm 125, 491
 Bergsøe, Vilhelm mfl. 729
BerlTid. 428, 429
Bertelsen 1904 150, 505
Bertelsen 1911a 49, 150
Bertelsen 1911b 49, 150
Bertelsen 11.3.1914 747
Bertelsen 19.3.1914 747
Bertelsen 22.3.1914 747
Bertelsen 28.5.1914 747
Bertelsen 1.10.1914 505, 512, 748
Bertelsen 2.12.1914 748
Bertelsen juni 1918 152, 505, 509, 750, 751
Bertelsen 21.9.1918 751
Bertelsen 17.2.1921 754
Bertelsen 1926 37
Bertelsen 19.10.1929 757
Bertelsen 14.4.1930 757
 Bertelsen, Henrik 100, 145, 148, 150-154, 153, 155, 156, 160-164, 472, 502, 503, 504, 505, 508, 512, 514, 516, 518, 519, 522, 524, 525, 526, 531, 536, 539, 546, 555, 561, 633, 746, 747, 748, 750, 752, 752, 753, 755, 756, 757
Bertelsen, Larsen & Rønning 28.6.1919 752
besk 687
 bestyrelse : arbejdsudvalg (Dansk Sprognævn) 203
 betydningsadskillende accenttegn 98, 107, 114, 175, 253, 255, 357, 395, 402, 414, 415, 428, 457, 471, 509, 566, 595, 634-636
 betydningsadskillende *e* 254, 255, 283, 300, 330, 336, 357, 378, 402, 408, 414, 428, 434, 440, 446, 456, 471, 498, 640-641
 betydningsadskillende *h* 175, 386
 betydningsadskillende komma → tydeligheds-komma
 betydningsadskillende stort bogstav 356
 betydningsadskillende vokalfordobling 299, 336, 357, 378, 384, 402, 408, 428, 431, 434, 440, 446, 456, 471, 493, 509
 betydningsordbog 332
 betydningsunderstregende *e* 254
Betænkn. 18.4.1805 39, 72, 73-74, 312-329, 632-707, 714
Betænkn. 27.12.1891 134, 135, 506, 737
Betænkn. 19.2.1997 859
Betænkn. 20.3.1997 859
 BG Bank 243
Bibelen 98, 390
 bibliografi (kap. 6) 872-1103
 bibliografi, alfabetisk (afsnit 6.1) 875-1059
 bibliografikapitlet 30
 bibliografisk modul 31
 biblioteker og arkiver 30, 1097-1103
bidsk 688
bie, bier 698
Bille 1889 46
 Bille, C.St.A. 129, 491, 733
 Billeskov Jansen, FJ. 806
 ”bindelyd” (om indskudt *e* i bøjningsformer) 381
 bindestreg 268, 271, 273, 276, 277, 287, 288, 292, 304, 310, 340, 417, 460, 478, 488, 584, 835
bindetegn 417, 460
 biologisk retskrivning → faglig særstavning
 biomedicinske manuskripter 831
 Birkerød Statsskole 768, 769
birkesene 705
biskopper 705
 biskopperne 713, 800
bitre 641
bizar 653
bjerg 675
bjerge/bjærge 675
 Bjerre og Hatting Herreder 726
 Bjerrum, Marie 226, 356, 365
Bjerrum, Marie 1959 39, 80, 353, 360

- Bjerrum, Marie marts 1963* 39
bjærge/bjerge 675
 Bjerneboe, Otto 161, 169, 172, 174, 176, 177,
 183, 539, 540, 546, 547, 775, 776, 777
blanchet 656
blandt 688
blitz 653
blive (RP10) 305, 449, 518, 519, 520, 521
blive → kortformer (*blir, tar* osv.)
Blixen-Finecke 23.-24.3.1938 49, 219
 Blixen-Finecke, Karen 219
 Bloch, J. 412
Bloch, S.N.J. 1805 35, 74
Bloch, S.N.J. 1817 36, 81
Bloch, S.N.J. 1826 81
 Bloch, V.A. 132, 491, 738
Bloch, V.A. 14.2.1892 738
Bloch, V.A. 24.10.1891 736
blusel 643
bly (adj.) 700
blænde, blændværk 675
 ”bløde” lyde 300, 318, 330, 358
blå 700
bo, bor 698
Boberg 1895 25, 36
 Boberg, V. 279
 Bodelsen, C.A. 574
 bogforlagene 181
 boghandel i København 731
 ”Bogstavkommunisme” 166
 bogtitler (RP2) 592
Bohn 7.3.1949 793
Bojesen, C.B. 1.3.1921 569
 Bojesen, Ernst 149
 Bojsen, Else 225, 227
 Boligministeriet 846, 847
 bolle-å → dobbelt-a eller bolle-å
bolsje 647, 656
 Bom, Inger 225, 227
 Bom, Kaj 47, 215, 809
Bomholt 24.10.1934 763
Bomholt 12.11.1952a-b 809
Bomholt 21.1.1955 814
 Bomholt, Jul. 195, 200, 205, 206, 209, 210,
 214, 215, 216, 219, 555, 558, 803, 811, 812,
 814, 816
Borgbjerg 22.10.1929 757
Borgbjerg 29.10.1930 757
Borgbjerg 2.11.1933 761
Borgbjerg 9.8.1934 167
Borgbjerg 7.11.1934 763
 Borgbjerg, F.J. 162, 163-167, 539
 borgerskole → folkeskolen, → folkeskolenorm
 Bornemann Nielsen, Michael Cosmus 100
 Bornholm: Skoledirektionen for Bornholm
 719
 bortfaldsprincippet 1112
 Borup, Hanne 279
 Borup, Morten 202
Borup Jensen 16.2.1944 769
 Borup Jensen, E. 769
botanikker (pl.) 701
boulevard 656
bouquet 650
bov 686
bowler 651
boykotte 647
 Brabrand-Årslev Sogn 822
 Bramsnæs, C.V. 201, 202
 Brandes, Georg 140
 Brandstrup, Ole 219
Brandstrup mfl. 17.3.1951 50, 219, 806
 Brandt Jensen, Marianne og Mogens 243
 Bredsdorff, Jakob Hornemann 73
 Bredstrup, Stig 101
brev 634
Brev 23.2.1805 45, 73, 74, 90, 713
Brev 11.1.1864 90-92, 719
Brev 20.7.1885 121, 727, 728
Brev 27.4.1886 728
Brev 12.4.1888 730
Brev 6.10.1891 131, 735
Brev 27.4.1910 744
Brev 13.7.1910 196, 744
Brev 29.5.1913 155, 745
Brev 18.6.1913 155, 745
Brev 31.7.1913 746
Brev 4.3.1914 746
Brev 2.4.1914 156, 747
Brev 11.6.1914 747
Brev 19.11.1914 505, 748
Brev 16.1.1915 152, 748
Brev 23.1.1917 749
Brev 24.2.1917 156, 749

REGISTER

- Brev 1.3.1918* 156, 750
- Brev 14.6.1918* 156, 501, 750
- Brev 5.7.1918* 751
- Brev 15.10.1918* 751
- Brev 23.12.1919* 753
- Brev 31.3.1920* 753
- Brev 14.4.1920* 161, 173, 178, 536, 753
- Brev 19.3.1921* 754
- Brev 1.9.1921* 755
- Brev 22.11.1921* 148, 755
- Brev 19.9.1931* 758
- Brev 9.4.1932* 758
- Brev 14.10.1932* 157, 759
- Brev 18.10.1932* 759
- Brev 28.10.1932* 759
- Brev 18.1.1933* 759
- Brev 1.5.1933* 759
- Brev 28.6.1933a* 158, 159, 399, 550, 760
- Brev 7.11.1933* 761
- Brev 22.2.1934* 762
- Brev 8.7.1938* 168, 765
- Brev 28.4.1942* 767
- Brev 13.4.1943* 173, 178, 536, 537, 767
- Brev 6.10.1943* 768
- Brev 26.10.1943* 768
- Brev 2.2.1944* 769
- Brev 28.2.1944* 769
- Brev 13.3.1944* 769
- Brev 25.3.1944* 770
- Brev 24.4.1944* 770
- Brev 17.5.1944* 770
- Brev 26.5.1944* 771
- Brev 25.4.1946* 771
- Brev 1.8.1946* 772
- Brev 20.11.1947* 774
- Brev 5.1.1948* 774
- Brev 17.1.1948a* 775
- Brev 17.1.1948b* 775
- Brev 21.2.1948* 778
- Brev 24.2.1948* 778
- Brev 28.2.1948* 778
- Brev 24.3.1948* 780
- Brev 29.5.1948* 781
- Brev 14.7.1948* 782
- Brev 20.7.1948* 782
- Brev 16.8.1948* 783
- Brev 18.8.1948* 782, 783
- Brev 24.8.1948* 564, 784
- Brev 9.9.1948* 784
- Brev 18.9.1948* 785
- Brev 21.9.1948* 785
- Brev 24.9.1948* 190, 785
- Brev 27.9.1948* 191, 786
- Brev 4.10.1948* 787
- Brev 18.10.1948a* 787
- Brev 18.10.1948b* 192, 213, 787
- Brev 5.11.1948* 782, 788
- Brev 8.11.1948* 788
- Brev 11.11.1948* 789
- Brev 15.11.1948* 789
- Brev 25.11.1948* 790
- Brev 6.12.1948* 790
- Brev 5.1.1949a* 790
- Brev 5.1.1949b* 791
- Brev 5.1.1949c* 791
- Brev 5.1.1949d* 791
- Brev 13.1.1949* 791
- Brev 21.1.1949* 791
- Brev feb. 1949* 792
- Brev 3.2.1949* 792
- Brev 10.2.1949* 793
- Brev 11.2.1949* 793
- Brev 22.2.1949a* 793
- Brev 22.2.1949b* 793
- Brev 10.3.1949* 794
- Brev 22.3.1949* 794
- Brev 1.4.1949* 795
- Brev 8.4.1949* 795
- Brev 4.5.1949* 795
- Brev 5.5.1949* 795
- Brev 9.5.1949* 795
- Brev 21.6.1949* 796
- Brev 10.8.1949* 797
- Brev 19.8.1949* 798
- Brev 25.8.1949* 798
- Brev 11.11.1949* 799
- Brev 23.11.1949a* 782, 799
- Brev 23.11.1949b* 799
- Brev 24.11.1949* 800
- Brev 1.12.1949* 800
- Brev 3.1.1950* 801
- Brev 18.1.1950* 801
- Brev 24.3.1950* 802
- Brev 30.3.1950* 802

- Brev* 3.6.1950 803
Brev 17.7.1950 803
Brev 5.10.1950 804
Brev 28.5.1951 806
Brev 13.6.1951 807
Brev 16.8.1951 807
Brev 3.4.1952 808
Brev 2.5.1952 808
Brev 17.7.1952 808
Brev 19.7.1952a 808
Brev 19.7.1952b 808
Brev 22.8.1952 809
Brev 3.8.1953 810
Brev 25.11.1953a 195, 200, 811
Brev 25.11.1953b 195, 811
Brev 25.11.1953c 199, 811
Brev 30.11.1953 200, 208, 559, 560, 811
Brev 25.2.1955 814
Brev 17.3.1955 815
Brev 28.6.1955 815
Brev 17.9.1955 206
Brev 22.9.1955 816
Brev 27.9.1955 207, 208, 560, 561, 594, 816
Brev 25.6.1956 818
Brev 28.12.1956 819
Brev 16.1.1957 820
Brev 31.1.1957 820
Brev 4.11.1957 821
Brev 14.11.1957 821
Brev feb. 1958a 822
Brev feb. 1958b 822
Brev 4.12.1958 823
Brev 23.2.1959 232, 823
Brev 30.9.1959 232, 823
Brev 25.1.1960 824
Brev 10.5.1962 826
Brev 14.10.1964 234, 827
Brev 16.10.1964 827
Brev 9.12.1975 226, 228, 830
Brev 8.10.1979 833
Brev 20.1.1981 834
Brev 24.3.1981 834
Brev 24.7.1981 835
Brev 13.8.1981 835
Brev 17.3.1982 836
Brev 5.8.1982 836
Brev 19.10.1982 837
Brev 21.10.1983 837
Brev 3.7.1984 838
Brev 4.6.1985 229, 839
Brev 15.7.1985 229, 840
Brev 28.8.1985 229, 840
Brev 30.9.1985 229, 841
Brev 2.10.1985 229, 841
Brev 7.11.1985 841
Brev 17.10.1986 842
Brev 18.11.1986 842
Brev 23.3.1987 843
Brev 15.7.1987 844
Brev 31.8.1987 844
Brev 3.9.1991 847
Brev 17.7.1992 849
Brev 4.9.1992 849
Brev 26.1.1995 852
Brev 9.2.1995 244, 852
Brev 12.6.1995 853
Brev 22.12.1995 854
Brev 30.1.1996 855
Brev 20.12.1996 858
Brev 29.1.1997 858
Brev 3.3.1997 859
Brev 17.6.1997 860
Brev 23.10.1997 862
Brev 12.1.1998a-b 862
Brev 16.2.1998 862
Brev 20.9.1999 864
Brev 20.12.1999 864
Brev 7.11.2000 865
Brev 10.1.2001 866
Brev 19.3.2003 868
Brev 19.12.2003 871
Brink-Jacobsen juli 2000 47
 Brinkmann Thomasen, Birgitte 225, 227
Brix 30.4.1888 731
 Brix, Chr. 122
 Broby-Johansen, R. 166
brod 680
brodden 680
bronze 653
 Brorson Fich, A.N. 574
 Brosbøll, Carl 491
Brusgaard 13.12.1996 857
 Bruun, Anne 100
 Brüel, Sven 202, 574, 575, 813

- bryllupper* 705
brynje 681
bræt 688
Bröchner-Larsen 1888 49
 Bröchner-Larsen, Chr. 96, 97, 100
 Brøndsted, G. 100
Brøndsted, H. V. 1.2.1944 769
Brøndum-Nielsen 7.4.1943 og 9.4.1943 49, 547
Brøndum-Nielsen 23.3.1948 49
Brøndum-Nielsen 25.5.1950 803
Brøndum-Nielsen 9.6.1950 803
 Brøndum-Nielsen, Johs. 160, 161, 164, 169,
 172, 173, 174, 175, 176, 177, 191-194, 200,
 202, 204, 213, 540, 547, 767, 771, 772, 773,
 787, 802, 804, 806, 808, 809, 810, 821
Brøndum-Nielsen mfl. 15.3.1949 219, 794
Brøndum-Nielsen mfl. 9.4.1951 806
Brøndum-Nielsen & Rubow 16.12.1952 810
Brøndum-Nielsen, Skautrup & Rubow 17.6.1947
 773
buffeter/buffet'er 703
Bundgaard Pedersen okt. 2001 48
bungalow 651
by 638, 697
 Bymæssige Kommuner → Foreningen By-
 mæssige Kommuner
Byskov nov. 1911 49
Byskov 1918 153
Byskov maj 1918 153
Byskov 1922 49
 Byskov, Jens 146, 148, 153-154, 160, 164, 219,
 508, 509
 ”bæredygtigt” komma 244
Bärens 1805 35, 74
Bärens 30.11.1811 41, 72
Bärens 1812 76-79
Bärens, J.H. 76-79
Bøgh juni 1805 35, 41, 72, 74-76
 Bøgh, Erik 125
 Bøgh, Nicolai 491
 bøjning 42, 48, 51, 141, 303, 321, 359, 545,
 584, 867, → bøjningsformer, → præteritum
 participium
 bøjning af fremmedord (RP25) 50, 224, 263,
 276, 292, 310, 328, 331, 349, 352, 365, 398,
 405, 422, 451, 464, 487, 488, 499, 529, 530,
 547, 548, 573, 585, 603, 604, 701-707
 bøjning af ord på trykstærk vokal (RP24) 79,
 117, 262, 268, 275, 278, 292, 295, 309, 312,
 328, 331, 349, 352, 357, 364, 365, 370, 374,
 375, 380, 382, 386, 392, 395, 397, 405, 408,
 411, 421, 422, 425, 430, 431, 434, 436, 441,
 443, 451, 452, 453, 463, 486, 490, 491, 498,
 521, 529, 547, 572, 603, 697-700, 722
 bøjningsformer 48, 50, 58, 240, 254, 255, 256,
 262, 262, 263, 264, 268, 271, 272, 291, 293,
 295, 299, 308, 318, 324, 327, 332, 337,
 348, 352, 364, 385, 405, 447, 474, 476, 479,
 481, 482, 483, 486, 509, 518, 566, 572, 595,
 596, 603, 633, 641-642, 697-707, 1113,
 → bøjning, → bøjning af fremmedord, →
 bøjning af ord på trykstærk vokal
 bøjningsformer : opslagsord 154, 843
 bøjningsoplysninger 588
 Børglum og Hvetbo Herreder 725
Børglum Pastorat 13.12.1948 790
Baadsgaard 13.12.1996 857
Baadsgaard 3.4.1997 859
- C**
c → fremmede bogstaver
C. 29.11.1872 459
C. 6.11.1872 45, 463
café/café 647
cappuccino 647
 Carlsbergfondet 206
 cedille 448, 474, 648
 censorerne i dansk 544, 545
 Center for Leksikografi ved Handelshøjskolen
 i Århus 48
 centraladministrationen → statstjenestens
 retskrivning
 Centrale Uddannelsesråd, Det 833, 836
 Centralraadet for Teknisk Terminologi 202,
 203
 Centrum-Demokraterne 221
chaiselong 656
chakot 656
chalotteløg/skalotteløg 656
chaluppen 701
charabancer/charabanc'er 703
chatol 656
chauffør 168
chlor/klor osv. 1108-1109

- Christensen, Carina 237
 Christensen, Chr. 202
Christensen, Evald 22.1.1948a-b 775
 Christensen, J.C. 144
 Christensen, Kai 210
 Christensen, S.A. 101
 Christensen-Dalsgaard, Christen 101
 Christian 6.s latinskoleforordning → *Forordn.*
 17.4.1739
 Christian 7.s latinskoleforordning → *Forordn.*
 11.5.1775
 Christiansen, Ernst 179
Christiansen, Frits 9.2.1949 792
 Christiansen, Niels Finn 166
cifre 641
cigar 168
 circonflexe → cirkumfleks
Cirk. 30.10.1847 27, 28, 41, 84-87, 88, 89,
 333, 346, 367-369, 370, 717
Cirk. 14.11.1865 40, 85, 93-95, 97, 113, 333,
 387-391, 392, 437, 719
Cirk. 14.11.1865(sem.) 95, 387, 720
Cirk. 9.8.1871 103, 108, 109, 110, 112-115,
 118, 119, 120, 400, 426, 437-441, 453,
 631-707, 723, 729
Cirk. 21.2.1872 40, 97, 108, 109, 112, 113-
 115, 120, 333, 400, 426-430, 437-441, 453,
 456, 459, 724, 729
Cirk. 13.12.1872 117, 452, 453, 725
Cirk. 17.12.1872 116, 117, 452, 453, 454, 725
Cirk. 10.5.1875 119, 453, 454, 456, 470, 725
Cirk. 30.9.1875 726
Cirk. 31.10.1891 736
Cirk. 5.4.1907 742
Cirk. 4.6.1907 742
Cirk. 9.11.1907 742
Cirk. 10.6.1916 749
Cirk. 21.9.1948 785
Cirk. 28.9.1948 233, 786
Cirk. 17.1.1949 197, 213, 791, 792, 794, 801,
 805, 810, 816, 820
Cirk. 30.12.1949 799, 800, 801, 849
Cirk. 9.2.1950 801, 849
Cirk. 30.6.1950 803
Cirk. 24.3.1952 807
Cirk. 17.3.1955 815
Cirk. 23.2.1956 199, 208, 218, 220, 234, 560,
 561, 562, 569, 817, 837
Cirk. 23.7.1964 826
Cirk. 15.6.1971 829
Cirk. 8.3.1972 233, 829
Cirk. 19.11.1973 233, 829
Cirk. 3.4.1978 831
Cirk. 30.10.1979 833
Cirk. 1.3.1982-24 835, 836
Cirk. 20.1.1983 837
Cirk. 15.3.1984 208, 222, 234, 560, 562, 570,
 601, 838, 839, 850
Cirk. 25.11.1987 844
Cirk. 12.10.1993 850
Cirk. 15.1.1996 855
cirkel 647
 cirkulære → cirk.
 cirkumfleks 357, 474, 595
cirkus 647, 657
 citationstegn → anførselstegn
citattegn 446
 Civilretsdirektoratet 849, 850
 Clan, E. 821
 Clausen, H.N. 104, 106, 110, 112, 398, 425
Clausen, H.N. mfl. 18.6.1870 456
Clausen, H.N. mfl. 21.6.1870 97, 104, 108,
 109, 111, 112-115, 117, 400, 425, 437-441,
 452, 453, 454, 632-707, 722
 Clausen, H.P. 235, 845
 Clausen, H.V. 744
 Clausen, Sven 161, 169, 182, 202, 215
Clausen, Sven 27.8.1936 og 28.8.1936 49
Clitau 13.10.1741 ff. 38
Clitau 1742 49
 Clitau, Thom. 37
cognac 648, 657
 Commissionen for den Danske Ordbog →
 Videnskabernes Selskabs Ordbogskom-
 mission
 Cour, Paul la 219
courage/kurage 648
 CPR's vejregister 866
creme 648, 657
crepe/krep 648, 657
cricket/kriket 648, 657
 CUR 833, 836
CUR 29.2.1980 833
cykel 648, 657

D

D: +D (RP18-kode) 260

D: ÷D (RP18-kode) 260

d → stumt *d**d/t* → præteritum *-de/-te**dadle* 641

dagblade der tilslutter sig 'den litteraire Ret-skrivning' 491

Dagbladet 129, 491*Dagens Nyheder* 129, 491

dagspressens retskrivning 175

Dahl, Fr.C.B. 132, 735

Dahlerup 1896/1921 37

Dahlerup, Verner 100

Dahlgaard 13.12.1996a-d 857*Dahlgaard* 3.4.1997 859

Damgaard, Jarl 864

DAN (RP7-kode) 256

DAN (RP8-kode) 257

Danmarks Biblioteksforening 804

Danmarks Lærerforening 100, 120, 132, 140,
202, 732, 736, 742, 743, 744, 748, 754, 755,
761, 762*Danmarks Lærerforening maj* 1934 762Danmarks Realskoleforening 101, 202, 744,
755

Danmarks Skoleinspektørforening 773

dans 688

danske bogstaver → gotisk eller latinsk skrift

Danske Journalisters Fællesrepræsentation 202

Danske Kancelli 71-72, 82, 115, 713, 716

Danske Kancellis arkiv 1101

danske Købstadforening, Den 219, 819

danske Lærerorganisationers Samarbejdsudvalg,
de → Lærerorganisationernes Samarbejds-
udvalg

Danske Ordbog, Den 225

Danske Pigeskole, Den 101, 743, 755

Danske Realskole, Den 574*danske Salmebog, Den* 219, 816, 817, 818, 821,
821Danske Sprog- og Litteraturselskab, Det 201,
203, 206, 279

danskfaget 68, 712, 717, 864

Dansk Folkemindesamling 1097

Dansk Folkeoplysnings Samraad 202

Dansk Forening til Nordisk Sprogørgt 169-

173, 175-176, 178, 182, 183, 202, 203, 766,
767, 769, 770, 773, 774, 776, → Sprog-
røftsforeningens ordlisterDansk Forfatterforening 160, 161, 169, 175,
176, 202, 203, 544, 547

Dansk Friskoleforening 755

Dansk-grønlandsk ordbog 18.10.1949 798*Dansk Kemisk Nomenklatur juli-aug. 1952* 808*Dansk Kemisk Nomenklatur* 1978 831Dansk lærerforening 52, 99, 100, 101, 140,
142, 242, 741, 743, 755, 787, 810, 849, →
Kjøbenhavns Dansk lærerforening*Dansk lærerforening* 7.12.1919 752*Dansk lærerforening* 16.8.1948 783

Dansk lærerforeningens arkiv 1097

dansk-norsk 104-106, 411, 412

Dansk Ortografisk Ændringsordbog 33Dansk Retskrivningsforening 100, 160, 161,
162, 164, 548, 751*Dansk Retskrivningsforening dec. 1918* 751*Dansk Retskrivningsordbog/Retskrivningsordbog*
207, 208*Dansk Retskrivningsordbog (SRO 1891-1896)*
145-146, → SRO*Dansk Retskrivningsordbog*, 1923 ff. → DRO

Dansk Seminarieforening 202

Dansk Skoleforening 101, 743

Dansk Sprognævn 39, 43, 44, 47, 48, 50, 54,
58, 59, 64, 128, 138, 187, 199, 201, 202,
203, 204, 205, 206, 208, 210, 216, 218, 220,
221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229,
230, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 239, 240,
241, 243, 244, 245, 246, 247, 532, 549, 559,
560, 561, 562, 565, 572, 576, 578, 579, 580,
582, 583, 584, 586, 588, 589, 591, 592, 593,
594, 597, 779, 780, 786, 796, 798, 807, 811,
812, 813, 814, 815, 816, 817, 819, 820, 823,
824, 825, 826, 827, 828, 832, 833, 834, 835,
836, 837, 839, 840, 841, 842, 843, 845, 846,
848, 849, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857,
858, 859, 860, 861, 863, 865, 866, 867, 868,
869, 870, 871, 872, 1108, 1111, 1112, 1113,
1114Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen*, 1986
ff. → RO2 1986, → RO2 1996, → RO2
2001*Dansk Sprognævn* 19.4.1955b 815

- Dansk Sprognævn* 12.10.1955 816
Dansk Sprognævn 26.5.1956a 817
Dansk Sprognævn 26.5.1956b 818
Dansk Sprognævn 25.10.1956 818
Dansk Sprognævn 1.11.1956 818
Dansk Sprognævn 17.11.1956 565, 819, 820
Dansk Sprognævn 23.11.1956 819
Dansk Sprognævn 1.4.1957 820
Dansk Sprognævn 11.10.1957 820
Dansk Sprognævn 24.10.1957 820
Dansk Sprognævn 1.11.1957 232, 821
Dansk Sprognævn 23.8.1958 822
Dansk Sprognævn 30.10.1959 823
Dansk Sprognævn 6.12.1961 825
Dansk Sprognævn 27.3.1963 826
Dansk Sprognævn 1965 827
Dansk Sprognævn 25.10.1965 827
Dansk Sprognævn 30.5.1969 828
Dansk Sprognævn 5.2.1974 830
Dansk Sprognævn 26.4.1974 830
Dansk Sprognævn 1975 560, 562, 584, 586, 588, 830
Dansk Sprognævn 17.1.1975 830
Dansk Sprognævn 9.9.1980 834
Dansk Sprognævn 10.9.1980 834
Dansk Sprognævn 21.10.1980 834
Dansk Sprognævn 16.6.1981 835
Dansk Sprognævn 28.6.1982 836
Dansk Sprognævn 29.7.1982 836
Dansk Sprognævn 8.9.1982 836
Dansk Sprognævn 2.12.1983 837
Dansk Sprognævn 1984 838
Dansk Sprognævn 31.5.1985 228, 839
Dansk Sprognævn 18.6.1985 229, 839
Dansk Sprognævn 25.7.1985 229, 840
Dansk Sprognævn 20.9.1985 229, 840
Dansk Sprognævn 3.10.1985 841
Dansk Sprognævn 11.10.1985 230, 841
Dansk Sprognævn 30.10.1985 841
Dansk Sprognævn 13.11.1985 841
Dansk Sprognævn 11.5.1987 843
Dansk Sprognævn 16.6.1987 843
Dansk Sprognævn 1988b 584, 586, 588, 844
Dansk Sprognævn 1989 845
Dansk Sprognævn 19.1.1989 845
Dansk Sprognævn 20.12.1989 845
Dansk Sprognævn 1.11.1991 848
Dansk Sprognævn 1992 47, 57
Dansk Sprognævn 27.11.1992 849
Dansk Sprognævn 1994 850
Dansk Sprognævn 15.2.1994 851
Dansk Sprognævn 7.12.1994 244, 851
Dansk Sprognævn 6.6.1995 852
Dansk Sprognævn 13.6.1995 853
Dansk Sprognævn juli 1995 853
Dansk Sprognævn 17.7.1995 853
Dansk Sprognævn 25.8.1995 853
Dansk Sprognævn 22.11.1995 854
Dansk Sprognævn 7.12.1995 854
Dansk Sprognævn 4.1.1996 855
Dansk Sprognævn 13.12.1996 857
Dansk Sprognævn 20.12.1996 858
Dansk Sprognævn 4.1.1997 858
Dansk Sprognævn 19.2.1997 859
Dansk Sprognævn 1.12.1997 862
Dansk Sprognævn 20.10.1998 863
Dansk Sprognævn 3.9.1999 864
Dansk Sprognævn 7.12.1999 864
Dansk Sprognævn 11.12.2000 865
Dansk Sprognævn 14.12.2000 866
Dansk Sprognævn feb. 2001 866
Dansk Sprognævn 3.9.2001 866
Dansk Sprognævn 18.1.2002 867
Dansk Sprognævn ca. juni 2002 867
Dansk Sprognævn 25.9.2002 867
Dansk Sprognævn 2.10.2002 867, 1109
Dansk Sprognævn 2003 584, 586, 588, 868
Dansk Sprognævn 7.3.2003 868
Dansk Sprognævn 12.6.2003 869
Dansk Sprognævn 1.9.2003 870
Dansk Sprognævn [3.10.2003] 870
Dansk Sprognævn 2004 871
Dansk Sprognævn [juni] 2004a 871, 245, 588
Dansk Sprognævn juni 2004b 48
*Dansk Sprognævn*s arbejdsudvalg 226, 240, 588, 711, 814, 816, 818, 840, 841, 844, 848, 870
*Dansk Sprognævn*s arkiv 1098-1099
*Dansk Sprognævn*s praksis mht. pausekommat-
 tering. 828
*Dansk Sprognævn*s repræsentantskab 226, 238, 240, 870
*Dansk Sprognævn*s årsmøder 814
Dansk Sprogværn 209, 210, 218, 219, 572, 816, 818, 819, 821, 828

- Dansk-tysk Forening 177
 danskundervisning i folkeskolen 163
Daidsen-Nielsen 4.2.2004 58, 1113
 Daidsen-Nielsen, Niels 225, 244, 869
 DE (RP28-kode) 265
-de/-te → præteritum *-de/-te*
 debatliteratur og forskningsliteratur 34
debuter/debut'er 703
 Degne-Distrib 588
dej 260, 307, 419, 462, 497, 526, 545, 685, →
 diftonger
 delestreg 287, 292, 488
 deletegn 310
dels 634
der-konstruktioner (RP10) 304
 deskription 48
des mere 666
 Dessau, David 111
desuden 667
detalje 681
detaljere 681
Det danske Skriftsprog 219
 Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab →
 Videnskabernes Selskab
 Det kgl. Vajsenhus → Vajsenhuset
det-konstruktioner (RP10) 304
Detlef & Lund 1986 62
 Deurs, F.Sch. v. 111
 DFS (Dansk Folkemindesamling) 1097
DHO 1872 453, 724
DHO 1872 ff. 39, 41, 45, 51, 57, 98, 109, 111,
 114, 115-118, 119, 130, 138, 322, 426, 428,
 429, 452-465, 474, 475, 518, 523, 632-707,
 724, 727, 728, 732, 724
DHO 1880 454, 467, 726
DHO 1882 454, 727
DHO 1884 454, 727
Dichman 1799 36, 38
 Dichman, C.F. 75
Diderichsen 1944b 53
Diderichsen 13.1.1954 812
Diderichsen 1966 54
 Diderichsen, Paul 204, 206, 215, 224, 811, 812
die, dier 698
 diftonger (RP17) 36, 38, 39, 59, 107, 260, 264,
 268, 274, 277, 290, 295, 307, 312, 325, 331,
 344, 345, 346, 352, 363, 370, 374, 375, 380,
 382, 386, 392, 395, 396, 398, 404, 406, 409,
 410, 419, 425, 429, 431, 435, 441, 442, 450,
 452, 462, 483, 491, 497, 525, 545, 559, 571,
 683-687, → orddeling ved linjeskift
 Dinesen, W. 491
 Direktionen for Universitetet og de lærde
 Skoler → Universitetsdirektionen
 direktiv 26, 251
 direktivkapitlet 28
 Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet
 791, 793
 Direktoratet for Folkeoplysning, Frie Grund-
 skoler m.v. 845
 Direktoratet for Folkeskolen, Folkeoplysning,
 Seminarier m.v. 833
 Direktoratet for Folkeskolen og Seminarier
 m.v. 837, 844
 Direktoratet for Gymnasieskolerne og Hf 221,
 837, 843, 844
discipel 648
disputats 653
 DOB (RP3-kode) 253
 DOB (RP5-kode) 256
 DOB (RP25-kode) 263
 dobbelt-*a* eller bolle-*å* (RP12) 38, 39, 39, 40,
 43, 44, 50, 53, 59, 80, 84, 86, 87, 95, 99,
 100, 103, 106, 119, 120, 123, 133, 150, 164,
 170, 180, 181, 182, 183, 185, 186, 188, 193,
 194, 196, 197, 198, 199, 200, 209, 211, 213,
 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222,
 223, 234, 258, 288, 295, 306, 323, 330, 343,
 352, 356, 360, 361, 380, 382, 385, 396, 410,
 418, 431, 435, 442, 449, 452, 454, 457, 461,
 480, 509, 523, 543, 554, 555, 557, 559, 561,
 562, 569, 585, 587, 600, 601, 716, 724, 727,
 728, 731, 738, 743, 766, 767, 768, 776, 778,
 779, 780, 780, 781, 782, 783, 785, 785, 786,
 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 795, 796,
 797, 798, 799, 801, 802, 804, 805, 806, 806,
 807, 810, 811, 812, 814, 815, 816, 817, 819,
 820, 822, 822, 823, 824, 836, 837, 838, 839,
 841, 843, 844, 846, 847, 848, 849, 850, 851,
 853, 854, 855, 861, 862, → *å, aa*: placering i
 alfabetet, → *Ålborg/ Aalborg*
 dobbelt- eller enkeltkonsonant (RP5) 37, 38,
 50, 60, 93, 107, 255, 256, 268, 271, 272,
 277, 283, 295, 300, 319, 330, 337, 351, 357,

- 370, 373, 382, 385, 392, 395, 398, 402, 406,
408, 410, 414, 425, 429, 431, 434, 440, 442,
443, 447, 452, 457, 471, 476, 491, 493, 500,
510, 541, 552, 566, 596, 641–644, 732
- dobbelt- eller enkeltvokal (RP3) 36, 37, 38,
42, 58, 93, 94, 95, 96, 98, 103, 107, 111,
155, 253, 268, 271, 277, 282, 295, 299, 312,
318, 330, 335, 336, 351, 357, 370, 373, 375,
376, 378, 382, 384, 392, 395, 398, 402, 408,
410, 414, 425, 428, 431, 434, 440, 442, 446,
452, 456, 470, 490, 491, 493, 509, 540, 566,
584, 595, 634–636, 655
- dobbeltformer → valgfrihed
- dobbeltformsudlugning 587, 604, 1113, 1114
- dobbeltkonsonant (orddeling ved linjeskift)
293
- dobbeltskrivning af konsonant → dobbelt- el-
ler enkeltkonsonant
- dobbeltskrivning af vokal → dobbelt- eller
enkelvokal
- dompapper* 705
- domstolenes retskrivning 189, 246, 585, 860
- Drachmann, A.G. dec. 1965 – april 1969* 46
- Drachmann, Holger 125
- Dreier, Frederik 40, 166
- DRO 1923* 503, 536, 756
- DRO 1923 ff.* 39, 41, 42, 46, 148, 156, 157,
158, 159, 160, 184, 187, 189, 191, 192,
200, 207, 208, 213, 233, 442, 444, 505,
534, 536–549, 560, 561, 566–575, 598, 599,
632–707, 755, 756, 758, 759, 760, 763, 765,
766, 767, 767, 768, 771, 774, 779, 784, 785,
787, 804, 806, 807, 812, 817
- DRO 1925* 537, 756
- DRO 1929* 537, 550–553, 554–558, 757
- drosche/droske* 657
- dryppert* 148
- dræ, drær* 698
- ds/s(s)* → stumt *d*
- DSB 220, 221, 243, 836
- DSB 5.8.1982 836
- DSH (Skautrup) 38
- DSK (RP19-kode) 261
- dsk/sk* → stumt *d*
- DSNRefAU 1955 ff.* 814
- DSNRefÅrsm. 1955 ff.* 814
- DSNUdklip* 49
- dt/t(t)* → stumt *d*
- du, du(e)r* 698
- dumrianer* 706
- Duncker, Dorthé 244
- dγ, dγ(e)r* 698
- dyb ortografi 64
- Dybdal 4.6.1992* 849
- Dybdal, Ida 236, 849
- Dyrlund, Folmer 73
- dækket forlyd → *i/j* i dækket forlyd
- dø, dør* 699
- dølge* 692
- dølgsmål* 692
- døtre* 641
- Daa, Ludvig Kr. 104, 105
- dåbsattester mv. 766, 780, 782, 789, 790, 791,
793, 800, 801, 802, 804
- ## E
- E (RP13-kode) 259
- E: +E (RP4-kode) 255
- E: +E (RP24-kode) 263
- E: ÷E (RP4-kode) 255
- E: ÷E (RP24-kode) 263
- e* → længdeangivende *e*, → understøttende *e*
- e/æ* (RP13) 38, 60, 99, 162, 165, 169, 258, 259,
273, 274, 289, 306, 324, 330, 344, 352, 362,
370, 374, 380, 387, 390, 396, 404, 409, 410,
418, 442, 450, 452, 453, 461, 466, 480, 481,
482, 491, 496, 501, 503, 523, 543, 552, 559,
570, 585, 602, 675–679, 732, 738, 740, 774
- e*-normer → *e/æ*
- edderfugl* 643
- eder (RP27) 608
- Eder(s)/eder(s)* 207
- EF/EU-Retskr. 1.7.1987* 843
- EF/EU-Retskr. 1.11.1988* 845
- EF/EU-Retskr. 1990[?]* 846
- EF/EU-Retskr. 1.10.1993* 850
- EF/EU-Retskr. 1.2.1998* 863
- EF/EU-Retskr. 17.2.2003* 868
- EF/EU-Retskr. 1.3.2008* 868
- EF/EU-retskrivningen 844, 845, 846, 850,
863, 868
- efter* at 667
- efterhånden* 667
- efternavn → personnavn

- efterskrift 1105–1114
 eftersætning 366
 egypter, egyptisk / ægypter, ægyptisk 675
 EI (RP17-kode) 260
 Eilschou Holm, Niels 225
 EJ (RP17-kode) 260
 ej 683
 ejerlavsbetegnelser 846, 847
 eksamener og prøver → *Retskrivningsordbogen*
 og andre ordbøger
 eksamensbekendtgørelsen for de videregående
 uddannelser 863
 eksem 653
 eksempel 652
 eksplisit ortografisk norm 26
 ekstraposition (RP27) 608
 ekstrovert ortografiplanlægning 29
 ækvilibrist / ækvilibrist 675
 el 675
 -el: substantiver på -el, -en, -er → synkope
 Elbro 2005 64
 elektroniske ordbøger 862, 872
 elektronisk stavekontrol 862, 872, 1107
 elektronisk syntakskontrol 1110
 Elert feb. 1793 316
 elm 675
 Elmquist, P. 100, 101
 emalje 681
 emaljere 681
 emne 675
 empiriprincippet 50, → sprogbrugsprincippet
 en (talord, pron.) 634
 -en: substantiver på -el, -en, -er → synkope
 en del 667
 endsige 667
 endskønt 688
 Engelbrecht & Riis 9.6.1997 825, 860
 Engelbrecht & Riis dec. 1997 860
 engelske fremmedord 51, 239, 473
 Engelseft, Lauritz 84
 enhedskomma 241, 242, 243, 264, 605, 845,
 849, 851, 852, 855, → kommatering
 ENK (RP3-kode) 253
 ENK (RP5-kode) 256
 ENK (RP25-kode) 263
 enkelt- eller dobbeltkonsonant → dobbelt- el-
 ler enkeltkonsonant
 enkelt- eller dobbeltvokal → dobbelt- eller
 enkeltvokal
 e-normer → e/æ
 enquete 650
 entre / entrée 657
 enzym 653
 -er: substantiver på -el, -en, -er → synkope
 eremitter 701
 Erhvervsfremme Styrelsen 852, 855, 866
 Eriksen, Erik 195, 807
 Eriksen, Jørgen 225, 227, 228, 588
 Erslev, Kr. 744
 Esbjerg Kommune 243, 772, 773
 Esmann, Gustav 491
 esp 675
 estimere 676
 Estrup, J.B.S. 121, 126
 ét eller flere ord (RP9) 38, 52, 60, 62, 63, 107,
 119, 155, 168, 257, 268, 272, 273, 277, 285,
 286, 287, 303, 312, 322, 330, 340, 341, 342,
 351, 359, 385, 398, 403, 410, 417, 425, 429,
 431, 434, 435, 440, 443, 448, 449, 452, 454,
 460, 477, 478, 491, 494, 516, 542, 559, 568,
 580, 582, 600, 666–673, 764, 788, 806, 825,
 827, 829, 1109, → adverbelle ordforbin-
 delser, → konjunktionelle ordforbindelser,
 → pronominale ordforbindelser, → præpo-
 sitionelle ordforbindelser, → syntaktisk be-
 tinget sær- og sammenskrivning, → talord
 etymologiske oplysninger i SRO 503, 508
 etymologisk stavning 175, 315, 319, 320, 324,
 337, 344, 347, 352, 362, 363, 380
 EU-betegnelser 580
 europæer 686
 eventyr 676
 evne 676
 Ewald, H.F. 125
 examen artium 87
 Examenskommissionen for Skolelærerexamen
 122, 731
 exc- (i bl.a. *excellence*) 185
 excellere, excentrisk 652
 EY (RP17-kode) 260
- F**
- F (RP22-kode) 262
 f/v (RP22) 60, 170, 262, 275, 277, 291, 308,

- 327, 331, 348, 352, 364, 392, 397, 405, 406,
409, 410, 420, 450, 463, 486, 498, 528, 546,
572, 603, 695-697, 768
- fabrikker* 701
- facade* 648, 658
- facitter* 706
- facon* 648, 658
- fagkonsulenterne i dansk 851, 852
- Faglige Udvalg for Dansk, Det 828
- faglig særstavnning 867, 868, 1108-1109, →
kemisk retskrivning
- fagsprog → faglig særstavnning
- Fahl mfl.* 2002 48
- Falbe-Hansen, Ida 100, 140
- familie* 681
- familienavne → personnavne
- fane* 693
- fare* → *for*
- farvel* 667
- Farø nov.* 2002 50
- Fatum* 13.12.1996a-b 857
- fatwa* 651
- Feilberg, Tom 225
- fej* 139, 260, 307, 419, 462, 497, 526, 545, 685,
→ diftonger
- fejl* 684
- fejl i skriftlige opgaver (RP9) 568
- fejlmærkning af opslagsord i *Molbech 1813* 344
- fejltyper → stavfejl og fejltyper
- fenrikker* 706
- fernis, fernisere* 696
- feu* 658
- fez* 653
- Fibiger, J. 125
- Fich, A.N. Brorson 574
- filosofiske Fakultet, Det, Københavns Univer-
sitet 88, 160, 161, 204, 371, 373, 717, 786,
806
- Finansministeriet 154, 564, 745, 781, 784, 790,
792
- Finansministeriet* 9.11.1912 745
- Finansudvalget 163, 165
- Finland 826
- fiol* (instrument) 696
- firmanavne 222, 798, 800, 843
- fjeld* 676
- fjerde* 676
- fjern* 676
- fjert/fjært* 676
- flagre* 641
- fleksivisk *e* → analogisk *e*
- flerleddede navne 184, 197, 253, 446, 460, 470,
552, 559, 565, 584, 592, 732, 782, 791, 792,
793, 794, 795, 797, 799, 800, 801, 802, 803,
804, 818, 819, 824, 826, 835
- fly, fly(e)r* 699
- Flyvevåbnets Officersskole 243
- flaense* 676
- Fløystrup* 30.9.1948 786
- flå, flår* 699
- flåd* 680
- flåde* (sb.) 680
- Fog* 22.1.1948 775
- Fogh Rasmussen, Anders 229
- folkeafstemning om sprogbrugen 1112
- folkekirken 203
- folkenavne 209, 414, 470, 509, 562, 777, 796,
803
- Folkeskoleafdelingen, Undervisningsministe-
riet 858
- folkeskolekonsulenten → Kroman, K., →
Kaalund-Jørgensen, F.C. → Larsen, N.A.
- Folkeskolen* 574
- folkeskolen 714, 715, 719, 720, 723, 724, 725,
726, 731
- folkeskolenorm 85, 89-95, 112-115, 117, 118-
119, 382, 387, 437, 452, 453
- folkeskolens afsluttende prøver 42, 830, 831,
833, 842, 862, 865
- Folketinget 97, 111, 112, 156, 163-167, 164,
179, 191, 214, 215, 229, 230, 231, 233,
237, 578-583, 591, 711, 723, 748, 756,
757, 759, 761, 763, 764, 765, 771, 775,
809, 814, 826, 839, 846, 856, 857, 859,
860, 868, 869, 871
- Folketingets Bibliotek 1099
- Folketingets Bureau 449, 591, 820
- Folketingets Bureau* 28.2.1957 820
- Folketingets Bureau* 25.2.1958 822
- Folketingets Kulturudvalg 856, 857, 858, 859,
860, 868
- Folketingets Ombudsmand* 12.11.1959 823
- Folketingets retskrivning 155, 231, 233, 246,
585, 818, 842, 844, 848, 852, 860, 872

- Folketingets Uddannelsesudvalg 856, 856, 857, 859
- folketingsdebat → Folketinget
- Folketingsdebat* 20.3.2003 868
- Folketingsdebat* 23.1.2004 871
- folketingsretskrivningen → '1956-folketingsretskrivningen'
- Folketingstidende* 230, 231, 232, 565, 580, 871
- FolktRetskr. okt. 1956* 231, 233, 578, 579, 818, 820
- FolktRetskr. okt. 1956 ff.* 578-583
- FolktRetskr. okt. 1986* 233, 578, 579, 591, 842
- FolktRetskr. okt. 1987* 233, 579, 580, 591, 844
- FolktRetskr. april 1995* 579, 852
- FolktRetskr. okt. 2004* 871, 2004 231, 2004 579, 2004 580
- FolktSkrivevejl. okt. 1991* 848
- fonetisk retskrivning → fonetisk stavning
- fonetisk stavning 37, 40, 59, 60, 80-82, 99, 105, 157, 163, 164, 168, 175, 183, 228, 315, 321, 324, 345, 346, 354, 359, 363, 380, 466, 541, 550, 552, 559, 566, 584
- for (sb., indvendigt betræk) 640
- for (vb., præt.) 260
- for at 667
- forbavset 686
- forcere 648
- Forchhammer, G. 96, 99
- fordanskning af fremmedord 149, 168, 239, 240, 285, 295, 299, 301, 302, 307, 321, 330, 338, 339, 351, 359, 370, 373, 382, 385, 396, 399, 403, 416, 429, 435, 447, 458, 459, 466, 473-477, 494, 500, 513, 514, 515, 541, 550, 552, 559, 567, 568, 572, 580, 585, 597, 598, → fremmedord
- fordoble 641
- foredragssproget 488
- Foreningen af Skolepsykologer i Danmark* 28.2.1946 771
- Foreningen af Venstreblade i Danmark 756
- Foreningen Bymæssige Kommuner 219, 819
- Foreningen Dansk Sprogværn → Dansk Sprogværn
- Foreningen for den konservative Presse i Danmark 756
- Foreningen Norden 202, 204
- Foreningen Nordens Sprogævn 201, 202, 203
- foreslå, foreslår* 699
- Forespørgsel* 15.1.1948 775
- forfattere der tilslutter sig 'den litteraire Ret-skrivning' 491
- forkobre* 641
- forkortelser 562, 584, 588, 830, 838, 844, 845, 850, 868, 871, → måleenheder
- forkortelsesstreg 272
- forlyd → i/j i dækket forlyd
- forlæggerne 181
- for længst* 667
- forlæns* 688
- formå, formår* 699
- fornavne → personnavne
- fornemme* 676
- forny, formy(e)r* 699
- Forordn. 17.4.1739* 67-70, 72, 268-276, 632-707, 712
- Forordn. 11.5.1775* 27, 28, 35, 36, 38, 277, 278, 712
- for resten /forresten* 667
- forsikre* 641
- forskel* 645
- forskningslitteratur og debatliteratur 34
- forskningsoversigt 34-64
- forstærkende førsteled 600
- forstå, forstår* 699
- forsætning* 366
- forude* 667
- Forvaltningsnævnet* 21.1.1948 776
- forvanske* 688
- fosfor/phosphor* osv. 1108-1109
- foyerer/foyer'er* 704
- fraktur → gotisk eller latinsk skrift
- franske fremmedord 51, 239, 302, 303, 320, 321, 359, 435, 443, 448, 459, 472, 473-476, 481, 483, 566
- FRE (RP7-kode) 256
- FRE (RP8-kode) 257
- Fredericia Gymnasium 796
- Frederik Kristian, hertug til Augustenborg 71
- Frederiksberg Kommunelærerforening 101, 743
- Frederiksborg Amtstidende* 491
- Frederiksborg lærde Skole 102, 406
- frekvens* 650
- frem for* 667

- fremhævelse 317
- fremmede bogstaver (RP7) 38, 42, 51, 60, 106, 107, 111, 124, 125, 256, 272, 284, 295, 301, 320, 330, 338, 351, 359, 370, 373, 375, 379, 382, 385, 387, 390, 392, 395, 402, 408, 410, 416, 425, 429, 435, 440, 442, 447, 452, 458, 472, 473, 491, 494, 512, 541, 567, 596, 597, 647-654, 726, 768, 769, 770, 859, 862
- fremmedord (RP8) 37, 38, 39, 43, 51, 60, 62, 111, 117, 133, 134, 149, 157, 162, 165, 168, 169, 230, 239, 240, 252, 256, 257, 268, 270, 272, 277, 280, 285, 295, 296, 298, 302, 312, 319, 321, 327, 330, 335, 336, 338, 339, 348, 351, 357, 359, 370, 373, 377, 378, 379, 380, 382, 385, 395, 397, 399, 403, 409, 410, 416, 419, 422, 429, 434, 435, 440, 443, 447, 448, 454, 458, 459, 466, 467, 471, 473-477, 483, 485, 490, 491, 494, 497, 500, 502, 503, 509, 513, 514, 515, 526, 540, 541, 542, 550, 552, 559, 566, 567, 568, 580, 585, 595, 598, 599, 633, 655-666, 724, 729, 732, 740, 764, 770, 805, 831, 1107, 1108-1109, → afløsningsord og afløsningsordlister, → bøjning af fremmedord, → engelske fremmedord, → fordanskning af fremmedord, → franske fremmedord, → græske fremmedord, → latinske fremmedord, → romanske fremmedord, → stumt *h*, → tyske låne- og fremmedord
- fremmedord i *DRO* 536
- fremmedord i *SRO* 148
- fremmedord med slutstavelse med bitryk → bøjning af fremmedord
- fremmedord med stum slutkonsonant → bøjning af fremmedord
- fremmedord med trykstærk slutstavelse → bøjning af fremmedord
- Fremskridtspartiet 217
- fremtidens retskrivning 1107-1114
- Frevert, Louise 871
- fri, fri(e)r* (bejle, gøre fri) 699
- fri, frit, fri(e)* 700
- Friis* 24.4.1888 730
- Friis nov.* 1891 737
- Friis, P. 132
- Friis Møller, Kai 202
- Frisch* 30.10.1930 757
- Frisch* 25.9.1931 166
- Frisch* 13.1.1948b 775
- Frisch* 22.1.1948a-d 775
- Frisch* 16.2.1948 54, 777
- Frisch* 25.6.1949 796
- Frisch, Hartvig 165, 178-183, 187-189, 192, 193, 195, 196, 201, 202, 203, 204, 209, 212, 246, 540, 554, 564, 591, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 785, 786, 787, 796, 810, → *Bek.* 1948
- Frisch, Hartvig (arkiv) 1097
- friskoler 740, → privatskoler
- frit prædikativ (RP10) 519
- frit prædikativ (RP27) 534, 608
- Fritsche* 31.10.1891 736
- Fritsche, Thorvald 101-102, 132, 406
- fro* 700
- frontispice* 658
- frygtelige trillinger, de 182
- fønnet* 673
- fråse* 688
- Funch, Cl. 86
- fundats* 653
- fusionskomma 48, 244, 245, 264, 585, 606, 608, 870, 871, 872, 1110, → kommatering
- Futtrup maj* 1918 153
- Futtrups, Jens 153
- Fyens Stiftstidende* 491
- Fyn* 636
- Fyns Amt* 30.9.1993 850
- Fyns Biskop 797, 798
- fæ* 638
- ”Fædrelandets bedste og meest klassiske Prosaister” 71, 312, 313, 333, 713
- fælles* 688
- fælles indledningsord → sideordning
- fællesnordisk alfabet 356, 361, 418, 825, 826, 827, 830
- fængsel* 676
- Færøerne 824
- Fødevarestyrelsen 872
- føl* (imp.) 640
- følge* 692
- føljeton* 681
- få* (adj.) 640
- få* (vb.) 640, 699
- få* (RP10) 305, 519, 519, 521

Faaborg Kommune 851

Faaborg Kommune 5.10.1950 804

Faaborg Kommune 15.3.1991 847

Faaborg Kommune 9.9.1991 847

Faaborg Kommune 21.10.1997 861

G

G: +G (RP20-kode) 261

G: ÷G (RP20-kode) 261

g → stumt *g*

g/gi, k/ki → palatalisering

g/gj, k/kj → palatalisering

gadenavne → vejnavne

Gadenavneudvalget 796

Galberg Jacobsen 1973 40, 50, 53, 54, 55

Galberg Jacobsen 1980 56

Galberg Jacobsen dec. 1986 56

Galberg Jacobsen 1988 41, 57, 561, 589, 597, 599

Galberg Jacobsen 21.10.1989 242, 845

Galberg Jacobsen okt. 1990 30–34, 41

Galberg Jacobsen 1992 57

Galberg Jacobsen 1993a 243, 849, 853

Galberg Jacobsen 1993b 55

Galberg Jacobsen 1993c 55

Galberg Jacobsen aug. 1993 57

Galberg Jacobsen 1996b 242, 853, 855

Galberg Jacobsen dec. 1996 42

Galberg Jacobsen maj 1997 42

Galberg Jacobsen sept. 1997 43

Galberg Jacobsen 1998 43, 50, 63, 1107

Galberg Jacobsen okt. 1998 57

Galberg Jacobsen nov. 1998 57, 1112

Galberg Jacobsen nov. 1999 58

Galberg Jacobsen 2000a-b 43

Galberg Jacobsen 2003b 43

Galberg Jacobsen 2005a 43

Galberg Jacobsen 2005b 31, 44, 589, 591

Galberg Jacobsen 2006a 33, 44, 631

Galberg Jacobsen 2006b 45

Galberg Jacobsen, Henrik 225, 226, 227, 236, 242

Galberg Jacobsen & Bojsen 4.10.1986 47

Galberg Jacobsen & Ågerup 2.12.1998 1109

galoche 658

Galschiøt, M. 129

gamache 658

gammel Skolemand, en 93, 382, 383, 719

ganske 688

gaze 653

gejstlig 684

Gellerts Fabler og Breve 68

gene 658

Generaldirektoratet for Statsbanerne 836

genfortælling 112

genitiv 365, 584

genuine stavemåder → fremmedord

Geodætisk Institut 7.12.1983 838

geografi 638

geografiske navne 500, 513, 552, 732, 785, 805

gerne 645, 676

Gerner 1678/79 38

Gerner 1690 38

Gerner, Henrich 37

Gerner Nielsen 13.12.1996a-b 857

Gerner Nielsen, Elsebeth 865, 866, 867

Gertz 20.2.1901 741

Gertz, M.Cl. 122, 147

Gertz & Petersen ca. 28.4.1888 731

gidsel 688

gi(e), gi(e)r 638, 699

Gimsing, Th. 216

Gjellerup, Karl 125, 491

Gjellerups Forlag 181

glaciser/glacis'er 704

Gladsakse/Gladsaxe 862

Glahder 22.6.1934 763

Glahder 11.5.1948 780, 784

Glahder 7.7.1948 781

Glahder 16.8.1948 783

Glahder [7?.9.1948] 784

Glahder 18.7.1949a 797

Glahder 18.7.1949b 797

Glahder 3.11.1949 799

Glahder 23.11.1949 800

Glahder 31.1.1951 805

Glahder 25.7.1952 808

Glahder 20.2.1954 812, 813

Glahder, Højberg Christensen & Skautrup 5.3.1948 779

Glahder, Jørgen 158, 160, 162, 163, 169, 172,

173, 174, 176, 177, 178, 182–184, 190,

191–195, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205,

207, 211, 212, 213, 215, 224, 227, 324, 536,

- 540, 541, 543, 544, 549, 555, 560, 753, 755,
756, 761, 762, 771, 778, 780, 785, 787, 793,
797, 802, 803, 804, 807, 810, 811, 813, 817,
819
Glahder & Kaalund-Jørgensen nov. 1935 166,
167, 541, 763
Glahder & Oxenvad 10.5.1950 802
glans 688
gletsjer 658
glimre, glimrende 641
glo, glor 699
globusser 706
godt 688
godte (sb.) 688
godte (vb.) 688
Goldschmidt, M. 104
Goos 30.12.1891 737
Goos 11[?].2.1892 738
Goos, C. 121, 123, 124, 131, 136, 137, 500,
506, 734, 735
Goos' retskrivningskommission 25, 99, 124,
131-136, 506-531, 734, 735, 736, 737, 739
GOT (RP1-kode) 252
gotiske bogstaver → gotisk eller latinsk skrift
gotisk eller latinsk skrift (RP1) 38, 39, 80, 93,
106, 107, 113-114, 118-119, 252, 268, 270,
277, 280, 295, 298, 302, 317, 330, 334, 335,
338, 351, 355, 372, 377, 382, 384, 385, 390,
394, 402, 406, 408, 410, 413, 425, 427, 433,
435, 440, 446, 452, 454, 456, 469, 492, 508,
539, 564, 582, 634, 715, 719, 723, 725, 726,
738
GRA (RP27-kode) 264
grammatisk komma 55, 153, 241, 242, 243,
244, 264, 276, 293, 295, 310, 331, 350,
352, 366, 405, 423, 451, 465, 489, 531-535,
548, 560, 562, 573-577, 578, 578, 583, 585,
605-610, 813, 855, 864, 865, 869, → kom-
matering
grammatisk terminologi 167, 432, 504
grandprix 652
granske 688
grant, grangivelig 688
Gravers Petersen, Uffe 244, 852
Gregersen 1980 39, 80
Gregersen 1981 53
Gregersen 1983 128, 62
Gregersen nov. 1983 40, 69 85, 88
Gregersen 2004 52
Gregersen 9.12.2005a 64, 872
Gregersen 2007 64
Gregersen, Frans 872
grimasse 643
grisk 689
GRO 1870 39, 41, 103, 106, 123, 410-424,
443, 451, 454, 461, 462, 463, 487, 675-681,
722
gro, gror 699
groft 696
grov → *groft*
grue, gruer 699
Grum (Det pædagogiske Selskab) 100
Grundtvig 13.11.1872 463
Grundtvig, Svend 73, 104, 105, 106, 111, 115-
118, 138, 165, 322, 323, 410-424, 428, 429,
443, 451, 452-465, 515, 724
Grundtvig, Svend: *Dansk Haandordbog*, 1872 ff.
→ *DHO*
Grundtvig, Svend: *Dansk retskrivnings-ordbog*
1870 → *GRO*
GrundtvigRetskr. 412
GrundtvigSaml. 412
grundtvigsk ortografi 129
gry, gry(e)r 699
grænse 689
græsk 689
græske fremmedord 239, 270, 272, 285, 302,
303, 318, 319, 320, 321, 327, 359, 379, 435,
436, 459, 473, 481, 498
grå 700
Graae, Frederik 157, 167, 170, 176, 540, 541,
546, 759
gud bevarer/gudbevares 667
gud hjælpe mig/gudhjælpemig 667
Gudme-Vinding Provsti 14.4.1942 766
gud ske lov/gudskelov 667
guitar 658
Guldbergs skoleforordning → *Forordn.*
11.5.1775
Guldbergs *Verdens Historie* 68
Gyldendal 145, 146-148, 151, 161, 178, 181,
540, 744, 747, 748, 751, 755
Gyldendal 22.4.1913 745
Gyldendal 30.1.1915 748

Gyldendal 6.12.1996 856
Gyldendal 11.2.1997 859
Gyldendal 12.12.2001 867
 gyldighedsområde → retskrivningsnormens
 gyldighedsområde
 gymnasie/gymnasium osv. 51, 1107
 gymnasieadresse 776
 Gymnasieafdelingen, Undervisningsministeriet
 851, 852
 gymnasiebekendtgørelsen 850
 Gymnasieskolen 574
 Gymnasieskolernes Lærerforening 202, 755
 gymnasium/gymnasie osv. 51, 1107
 gyse → gøs
 gælde 676
 gæst 645, 676
 gø, gør 699
 gøre 645, 673
 gøs 699
 gå, går 699
 gåseøjne → anførselstegn

H

H: +H (RP21-kode) 261
 H: ÷H (RP21-kode) 261
h → stumt *h*, → understøttende *h*
 Haase & Søn's Forlag 181, 802
Haase 17.5.1950 802
 Haderslev Amt 801
 hadord 228
 hadsk 689
Hads-Ning Herreders Provsti 9.2.1950 801
 haft 696
 Hagemann, Henrik 869
Hald 25.1.1954 812
Hald 28.3.1954 813
 Hald, Kristian 199, 200, 204, 205, 210, 216,
 226, 811, 812, 813, 815
Hall 8.11.1871a-b 723
Hall 29.3.1872 117, 724
 Hall, C. 97, 116–117, 724
Halle marts 1911 46, 139, 149, 508
 Halle, Sophus 147, 149, 507
 halvofficiel retskrivningsnorm 251, 382
 halvprivat retskrivningsnorm 251
Hamburger 29.10.1941 54
Hamburger 31.10.1954 813

Hamburger marts 1956 46, 154, 561, 563
Hamburger 2.6.1974 50
Hamburger 1975 51
Hamburger 1996 53
Hamburger 2006a 126
 Hamburger, Arne 215, 225, 227, 531, 561, 573,
 574, 588, 809
 Hammerich, L.L. 202, 205, 209, 215
han 689
Handelshøjskolen i København 4.2.1998 862
 Handelsministeriet 159, 181, 233, 760, 778,
 786, 829, 831
handicap/handikap 648, 658
handicappet/handikappet (sb., bf.) 706
 handling (RP10) 520, 521
 handlingsplan for det danske sprog → sprog-
 politik
handy 700
 Hansen, Erik 45, 47, 55, 128, 225, 226, 228,
 236, 242, 278, 279, 281, 287
Hansen, Erik 1977 55
Hansen, Erik 1980a 47
Hansen, Erik 1980c 56
Hansen, Erik 1981 47, 48, 58, 59, 60, 64
Hansen, Erik 1985b 47
Hansen, Erik 30.9.1985 840
Hansen, Erik 29.9.1986 840
Hansen, Erik 1990b 63
Hansen, Erik 1991b 55
Hansen, Erik 1993a 50
Hansen, Erik 1995a 50
Hansen, Erik 1998 62
Hansen, Erik & Galberg Jacobsen 1986 47, 1986
 589, 1986 591, 1986 607
Hansen, Erik & Haas 1976 55
Hansen, Erik & Karker 1988 47
Hansen, Erik & Lund 1994 51
Hansen, Erik & Lund 1998 50, 62
 Hansen, H.P. 156
 Hansen, Martin A. 574
 Hansen, N. 202
Hansen, Niels Th. 18.1.1949 791
 Hansen, P. 491, 125, 129
 Hansen, Aage 47, 206, 242, 390, 574, 576, 577,
 813
Hansen, Aage 1957 55, 242, 548, 560, 562, 576,
 820

- Hansen, Aage 1961/1965* 59
Hansen, Aage 1967 53, 59
Hansen, Aage 1969 59, 62, 64
Hansen, Aase 219
Hartling 16.1.1946 771
Hartling, M. 177, 771, 772, 773, 774
Hassing-Jørgensen 4.11.1938 765
Hauen, Niels von 37
Hauen Niels von 1741a 38, 296
Hauen, Niels von 1741b 38, 49
Haunstrup, Mathea 100
have sb. (RP10) 305, 449, 519
have sb. (RP17) 686
have vb. → *haft*
havn 686
hazard 653
Hazelius 25.-30.7.1869 106, 410-424, 721
Hazelius 1871 106, 410, 411, 723
Hazelius, Artur 105, 411
hed (adj.) 635
Hedegaard 25.10.1922 756
Hedin, Sven Adolf 104
Hedtoft, Hans 178, 187, 190, 554, 555
hefte/hæfte 676
Heger 1981 60
hel 635
Helgason, Jón 806
helleristning 676
Hellevik 1970 40
helst 689
helsætning (RP2) 591
helsætning (RP27) 242, 533, 575, 608, 609
Heltberg, Eva 865
Heltoft, Lars 227
Helveg Petersen 17.10.1962 826
hen ad (præp.) 667
hen imod 667
Henningsen 26.8.1933 761
Henningsen 20.9.1933 761
Henrici 24.2.1948 778
Henriksen, C. 1979 38
Henriksen, Carol okt. 1985 41
Henriksen, Caroline C. 227
hen ved 667
heraldiske formler 782, 788, 789, 799, 801, 802, 807
Herlufsholm 735
Herning Olie- & Tekniske Forretning 212
Herning Olie- & Tekniske Forretning 3.5.1948 780
herre gud/herregud 668
her til lands/hertillands 668
”hertil og ikke længere”-retskrivning 111, 113
hetz 653
hf-bekendtgørelsen 853
Hilden 13.12.1996a 857
Hilden 13.12.1996b 857
Hilden, Jytte, 237, 856, 857, 858
Hirschsprung 3.2.1948 776, 778
Hirschsprungs Forlag 181, 776
historisk retskrivningsvejledning 32
historiske begivenheder (RP2) 593
hj/j → *stumt h*
hjejl 693
hjelm 676
Hjelmlev, Louis 209
hjem 694
hjerne 676
hjerpe/jærpe 694
hjerte 676
Hjorth, Ebba 227
Hjorth, Poul Lindegård 225, 226
Hjorth, Poul Lindegård 1982 315, 45
Hjorth, Poul Lindegård 1997 147, 42
Hjorth, Poul Lindegård & Larsen 1973 70
Hjorth Pedersen 1985 58
hjælpe 677
hjælpeverb (RP10) 304
hjørne 673
Hoff, Bartholomæus 132
Hoff, Bartholomæus 8.9.1891 734
Hoff, Bartholomæus 18.4.1910 744
Hoff, Hannibal 132
Hoff, Hannibal 14.9.1891 735
Hoffman, A. 100
Hoffmeyer, Skat 787
Hohlenberg, Matthias Hagen 278, 294
Holbech, J. 122, 728
Holberg 1726 38
Holberg, Ludvig 182
Holbergs ortografi 38
Holbo-Strø Herreders Provsti 5.2.1949 792
Holm, E. 104, 119, 727
Holm, Henry 24.6.1948 781

Holm, Niels Eilschou 225
Holm, Aage G. 9.1.1946 771
 Holmberg, Bente 227
Holmboe 1976 51
Holst 1863 108, 398-405, 461, 474, 475, 719
 Holst, H.P. 125, 399, 491
 homografer 254
 homonymordbog 296
 Horn, Fr. Winkel 278
 Horns Herred mfl. 726
Hovedbanegården/hovedbanegården 207
 hovedstæder → nationalitetsord
 hovedsætning → helsætning
 hovedtræk (element i normkarakteristik) 266
 Hovmand, Svend Erik 847
 Humanistiske Fakultet, Det 862
humbuggen 706
 Hurwitz, Stephan 823
hus 635
hv/v → stumt *h*
hvad 694
hvadbehager/hvabehar 668
Hvidberg 12.11.1952a-b 809
 Hvidberg, Flemming 194, 195, 214, 804, 805, 809, 810
hvidte 689
Hvordan staver studenterne? 2002 64
hvor længe 668
hvor meget 668
hvortil 668
hædre 641
hæfte/hefte 676
hæmme 677
hæren 108-110
 hærens retskrivning → '1867-hærretskrivningen'
Hærloven → *Lov* 6.7.1867
 Høeg, Georg Karl Ferdinand 86, 370
 Høegh-Guldberg, F. 75
 Høegh-Guldberg, Ove 68
høj 673, 684
Højberg Christensen 28.1.1936 763
Højberg Christensen 1.7.1946 772
Højberg Christensen 28.7.1948a 782, 784
Højberg Christensen 28.7.1948b 782
Højberg Christensen 12.8.1948 783
Højberg Christensen 18.8.1948 784
Højberg Christensen 21.8.1948 784

Højberg Christensen 8.9.1948 784
Højberg Christensen 16.3.1949 794
Højberg Christensen 22.5.1950 802
Højberg Christensen 4.8.1952 809
Højberg Christensen 1.12.1952 809
 Højberg Christensen, A.C. 160, 169, 172, 173, 176, 177, 183-184, 190, 191-195, 198, 199, 200, 202, 205, 211, 212, 213, 539, 540, 546, 546, 763, 772, 775, 776, 777, 778, 780, 783, 784, 785, 787, 793, 794, 797, 803, 807, 808, 809, 810, 811, 812
Højberg Christensen & Bjørneboe 17.2.1948 777
Højberg Christensen, Bjørneboe & Kaalund-Jørgensen 9.2.1948 776
Højberg Christensen & Glahder 8.11.1949 799
 højere Almenskolors Lærerforening, De 101, 743
Høje-Tåstrup/Høje-Taastrup 222
 Høje-Taastrup Kommune 222
Høje-Taastrup kommune 19.3.1987 843
 "højtstavning" 386
hør (sb.) 674
Høysgaard 1743a-b 38
 Høysgaard, Jens Pedersen 37, 360
 håndskrift 252, 317, 384
Hårbøl 1947 54
 Hårbøl, Karl 574
 "hårde" lyde 300, 358
Haarder 18.7.1985 839
 Haarder, Bertel 229, 230, 234, 235, 236, 246, 562, 839, 840, 841, 849
 Haase & Søn's Forlag 181, 802
Haase 17.5.1950 802

I

I (stort *I* i gotisk skrift) 259, 281, 335, 345
i/j i dækket forlyd (RP15) 38, 39, 80, 259, 274, 289, 295, 306, 324, 325, 331, 345, 346, 352, 362, 368, 374, 375, 378, 380, 382, 386, 387, 391, 392, 396, 398, 404, 409, 410, 419, 425, 429, 435, 450, 452, 482, 490, 496, 525, → diftonger, → *ie/je* i trykssvag stavelse, → palatalisering
i/j/γ → diftonger
i almindelighed 668
i alt 668
 Ibsen, Henrik 105

i dag 668
i det mindste 668
 idiotkomma” 293
idrætter 706
 IE (RP16-kode) 260
ie/je i tryksvag stavelse (RP16) 38, 39, 53, 117, 260, 274, 290, 307, 325, 331, 346, 352, 363, 370, 410, 419, 442, 450, 453, 462, 466, 482, 483, 491, 496, 501, 512, 525, 544, 550, 552, 559, 571, 585, 602, 681-683
-ie eller *-ium* 51, 138, 229, 230, 240, 1107, 1114
ifølge (præp.) 668
-ig → adverbialt *-t*
igennem 645
i går 668
i henseende til 668
i-indskud efter *k* og *g* → palatalisering
 ikke-europæiske fremmedord 473
 ikke-fleksivisk *e* 254, 255
 ikke-principielle retskrivningsændringer → principielle retskrivningsændringer
 ikke-rumlige betydning → konkret : abstrakt betydning af sammensatte præpositioner
 ikrafttræden 128, 467, 555, 731, 733, 739, 775, 776, 778, 779, 798, 799
immer væk/immervæk 668
 imperativ 62, 254, 336, 495, 584, 595, 639
 indbetalingskort mv. 790
 indbyggerbetegnelser → folkenavne, → nationalitetsord
indenfor/inden for osv. 1109
 Indenrigsministeriet 822, 827, 829
 indholdsdirektiv 26, 27, 28, 251
 indholdsdirektiver (element i normkarakteristik) 266
 indledningsord, fælles → sideordning
 indskud (RP27) 576
ind til, indtil (præp.) 669
 Industriministeriet 835
 Industri- og Handelsstyrelsen 847
 infinitiv → *kunne, skulle, ville*
infinitivisk sætning 310
 infinitivkonstruktion (RP27) 293, 310, 350, 465, 1112
influenza 653
ingen sinde/ingensinde 669

ingen ting/ingenting 669
inkvision 650
 inkvit (RP27) 533, 609
inkvit/inquit 650
 Inspektionen for de lærde Skolers og Realskolernes Afgangsexamina 117, 119-120, 727
inspektør 659
 Institut for Navneforskning 832, 866
 Institut for Navneforsknings arkiv 1100
 institutionelt modul 31
 institutionsnavne → navne på offentlige institutioner
institutter 701
instruks 652
 internationale enhedssystem → SI-systemet
 interpunktion → tegnsætning
 introvert ortografiplanlægning 29
 Ipsen, Alfred 125
Ipsen, Alfred 1894 51, 459, 656
Ipsen, E.J. 21.9.1933 760
is 635
i sigte 669
i sinde 669
 Island 826
islandske (adj.) 689
 islandsk 1111
ISO 15.5.1983 837
i steden/stedet for 669
især 669
-ium eller *-ie* → *-ie* eller *-ium*
 Iversen, Kristiane 100
i øvrigt 669

J

J: +J (RP6-kode) 256
 J: ÷J (RP1-kode) 256
j (selvstændigt bogstav) 325, 335, 345, 346, 358, 362
j/i → *i/j*
j/i/y → diftonger
Jacobsen, H. Th. 24.1.1949 792
 Jacobsen, Lis 194, 195, 200, 201, 202, 203, 213, 214, 808
Jacobsen, Lis 9.3.1948 779
Jacobsen, Lis 10.3.1952 807
Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 27.4.1948 203, 780

- Jacobsen, Lis; Glahder & Skautrup 23.5.1949* 796
 jafetiske rodord 504, 505
 Jakobsen, Mimi → Stilling Jakobsen, Mimi
jaloux 652, 700
jamén 669
jappe 694
Jarmsted 1956 61
Jarmsted 1972 50
 Jarmsted, Knud 47
 Jarvad, Pia 225
jaske 694
javel 669
javist 669
jazz 653
 JE (RP16-kode) 260
je/ie → *ie/je* i tryksvag stavelse
 Jehovas Vidner 243
Jelling 677
 Jellinge Seminarium 730
 Jelved, Marianne 868
 Jensen, Claus 851
 Jensen, E. 219
 Jensen (Gjellerups Forlag) 181
 Jensen, Hanne 227
Jensen, Johanne 23.9.1937 764
Jensen, Marius 23.10.1936 764
 Jensen, P.L. 100
jern 677
 jernbanestationer 220
Jerup 13.12.1996a-d 857
Jerup 3.4.1997a-b 859
Jervelund nov. 2001b 50, 596, 604
Jervelund nov. 2001c 588
Jervelund 2007 59, 60, 61, 64, 872
 Jervelund, Anita Ågerup 225
 Jespersen, J.M. 91
Jespersen, J.M. feb. 1864 92
Jespersen, J.M. 20.2.1864 719
 Jespersen, Otto 37, 142, 164, 569
Jespersen, Otto 1901 53, 143
 Jessen, E. 129, 491, 496
Jessen, E. 1864 52
Jessen, E. 30.12.1872 45, 459
Jessen, E. 1888 46
j-indskud efter k og g → palatalisering
jogurt/yoghurt 659
 Jonstrup Seminarium 730
Journal marts 1940 ff. 766
Journal jan. 1944 ff. 768
Journal jan. 1948 ff. 774
Journal feb. 1952 ff. 807
Journal feb. 1954 ff. 812
Journal marts 1956 ff. 817
Journal jan. 1960 ff. 824
 Journalistforeningen 129
Judichær 1671 38
 Juel, Axel 161, 176, 540
 Jugoslavien (nationalitetsord) 849
jul 637
 Juridisk Kontor, Undervisningsministeriet 865
 Juridisk-Uddannelsespolitisk Sekretariat, Undervisningsministeriet 858
 justerede kommaregler 606
 Justitsministeriet 221, 591, 740, 742, 744, 749, 769, 782, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 799, 800, 801, 807, 832, 836, 837, 843, 855, 860
 Justitsministeriets arkiv 1101
 Justitsministeriets Lovtidendeudvalg 828
Justitsministeriets vejledning om sproget i love og andre retsfor skrifter 828
Juul 2003 64
Juul & Sigurdsson 2004 64
 jysk 308, 363
jysk 689
jærpe/hjerpe 694
jævn 677
Jørgensen, Bent 1981 50
Jørgensen, Bent 1998 50, 58
Jørgensen, Bent; Brinkmann Thomasen & Ågerup 2001 866
 Jørgensen, Charlotte 244
Jørgensen, Charlotte 9.12.1994 244, 851
Jørgensen, Charlotte 8.11.1996 244, 856
 Jørgensen, Johannes 219
 Jørgensen, Jørgen 167, 170, 215, 762, 763, 764, 765
Jørgensen, Jørgen 24.11.1938 765
Jørgensen, Jørgen 22.1.1948 775
Jørgensen, Jørgen 2.2.1955 814
 Jørgensen, Jørgen O. 225, 227, 562
Jørgensen, Sylvester 8.11.1871 723

K

k/ki, g/gi → palatalisering

- k/kj, g/gj* → palatalisering
kabliau 686
Kall, Abraham 321, 326, 73
kammerat 643
Kampen, Axel 219
kan 689
kannikker 706
kapeller 701
kaptajn 648
karantæne 650, 659
karet 643
karikatur 643
Karker april 1972 53, 142, 519
Karker okt. 1973 56
Karker 1975 40
Karker 1976b 43, 59, 60, 62, 64
Karker 8.7.1976 56
Karker 1980 51, 513
Karker okt. 1985 41, 58, 77, 78, 79
Karker sept. 1986 52
Karker 1989 61
Karker juni 1990 42
Karker 1993 42
Karker marts 1997 57
Karker 1998 43
Karker 4.2.2004, 164
Karker, Allan 130, 225, 226, 227, 277, 279, 281, 476, 519, 562, 588, 830, 844
karneval(l)er 706
karosse/karrosse 643
karriol 643
karrusel 643
karusse 689
kastanje 682
Kastrup (lærer) 91
katar 643
Katedralskolen i Nykøbing Falster → Nykøbing Katedralskole
Katlev 1980 59, 61, 62, 64
katolikker 701
kattun 643
kautsjuk 659, 686
KB (Det Kongelige Bibliotek) 1100-1101
ked 645
Keiser-Nielsen 11.4.1916 748
Keiser-Nielsen, S. 747
Keller, J. 96
kemiske ord i RO2 1986 ff. 865
Kemisk Forening 834
Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg 808, 854
Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg 11.2.2000 865
Kemisk Ordbog 1996 30, 854, 1108
Kemisk Ordbog 2005 (og 2008) 872
kemisk retskrivning 30, 808, 837, 854, → faglig særstavning
kende 645
kerne (nøddekerne mv.) 677
kerte/kærte 677
ketsjer 677
kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, Det 80
Khader 10.5.2003 869
Khader, Naser 868, 869, 871
Kierulf, Jørgen 73, 319, 325
kigge/kikke 643
Kinck 19.-20.10.1854 82, 89, 718
kirkebøger 736, 740, 766, 767, 768, 769, 770, 780, 783, 785, 789, 790, 791, 792, 793, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 835, 850
Kirkeministeriet 766, 767, 769, 770, 780, 782, 783, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 804, 816, 818, 821, 832, 835, 850
Kirkeministeriets arkiv 1101
Kirkesalmebogen 98
Kiær, K. Andersen 101
Kjær, Karen 100
Kjøbenhavns Dansk lærerforening 122, 728, → Dansk lærerforeningen
klapre 641
klaske 689
klassifikation af stavemåder 63
klatre 641
kliche/kliché 648
KlinO. 1921 860, 753, 825
klo 697
klor/chlor osv. 1108-1109
klø, klør 699
Knudsen, Gunnar 197
Knudsen, Gunnar 1919 46
Knudsen, K. 105
ko 697

- kobret* 641
 Koch, Bodil 219, 816
 koder → RP-koder
Kofod 1866 103
Kofod 8.11.1871a-d 723
 Kofod, Lucianus 97, 100
Kofod 7.12.1950 805
 Kok, Joh. 104, 105, 417
 Kolbjørn, Ib 777
 Kolding lærde Skole 716
 kolon 184, 311, 557, 591
koloner 706
kolosser 701
Kolsrud 1923 38
Kolsrud 1974 39, 315, 316
komedie 682
 komma → kommaterering
Kommadeb. 1993 55, 849
 kommafred 241, 245, 870
 kommafusion 241, 583, 606, 869
 kommakampagnen 2001–2002 244, 866
 kommakompromis → kommafusion
 kommakrig 44, 241, 870
Kommaregler 871
 kommaterering (RP27) 26, 39, 44, 47, 48, 55,
 151, 153, 157, 230, 240, 241, 264, 276, 293,
 295, 310, 331, 349, 352, 366, 405, 423,
 442, 451, 465, 489, 531–535, 548, 573–577,
 578, 583, 585, 587, 588, 605–610, 750, 764,
 813, 820, 828, 845, 846, 851, 852, 853,
 855, 861, 864, 865, 866, 867, 869, 870, 871,
 872, 1110–1112, → appositionskomma,
 → enhedskomma, → frit prædikativ, →
 fusionskomma, → grammatisk komma, →
 helsætning, → idiotkomma, → indskud, →
 infinitivkonstruktion, → inkvit, → komma-
 fred, → kommafusion, → kommakrig, →
 langt led i sætningsbegyndelse → ledsæt-
 ning, → meningskomma, → *men*-komma,
 → nyt komma, → parenteskomma, →
 parentetisk ledsætning, → pausekomma, →
 replik, → samordning, → selvstændigheds-
 komma, → sideordning, → slutkomma, →
 startkomma, → sætningsknude, → tiltale-
 ord, → traditionelt komma, → tydeligheds-
 komma
 kommaterering i tysk 55
 Kommissionen for Universitetet og de lærde
 Skoler → Universitetskommissionen
 Kommissionen for Universitetet og det lærde
 Skolevæsen → Universitetskommissionen
 kommissorier: Goos' retskrivningskommission
 131, 133
 kommissorier: Retskrivningsudvalget 161, 173,
 174, 240, 753, 767
 kommissorier: RO-Udvalget-1948 191–192,
 240
 kommissorier: RO-Udvalget-1953 199, 200
 kommissorier: Scavenius' retskrivningskom-
 mission 121, 727
 kommissorier: stockholmermødet 1869 104
 kommunal retskrivning 189, 218, 220, 222,
 246, 585, 772, 773, 774, 790, 802, 804, 819,
 822, 835, 836, 837, 841, 843 846, 847, 848,
 850, 851, 861, 862
 kommunenavne → kommunal retskrivning
 Kommunistiske Parti, Det 180
kompasser 701
 kompetencemodul 32
 kompetenceproblemet (Dansk Sprognævn)
 230, 234, 235, 830, 840, 860, → autorisa-
 tion
kompromiset/kompromis'et 704
 Kongelige Bibliotek, Det 1100–1101
 kongelige personer → reverens
Kongelige Teater og Kapel 10.8.1948 783
 kongen 189
 kongruensbøjning → verbernes pluralisbøj-
 ning, → præteritum participium
 konjunktionelle ordforbindelser 257, 322, 340,
 342, 449, 477, 542, 600, 806
 konkret : abstrakt betydning af sammensatte
 præpositioner 286, 322, 340, 341, 448, 460,
 477, 582, 600
konkyllie 682
 konsekvenskrav 517, 521, 605, 606, 607, 871
 Konservative Folkeparti, Det 180
konsoller 701
 konsonantfordobling → dobbelt- eller enkelt-
 konsonant
konsuler 706
kontrollere, kontrollør 643
korps 648
korpus 648, 659

- korpusplanlægning 29
kort 680
 kortformer (*blir, tar* osv.) 56, 305, 571
 Kort- og Matrikelstyrelsen 223, 847, 848, 851
Kort- og Matrikelstyrelsen 6.9.1991 847
Kort- og Matrikelstyrelsen 11.9.1991 847
Kort- og Matrikelstyrelsen maj 1994 851
Kort- og Matrikelstyrelsen 5.5.1994 851
 Krabbe, Christopher 111
Kraft 22.1.1948 775
Kraft 2.2.1955 814
Kraft 17.10.1962a-b 826
 Kraft, Ole Bjørn 180, 215
 Krag, Jens Otto 181, 778, 827
 Kragelund, A. 219
krans 689
krebs 677
 Krebs, C. 100
kreds 689
 Kreds af det danske Sprogs Venner, en 219
 Kreds af Venner af det danske Sprog, En 219
krep/crepe 648, 657
cricket/cricket 648, 657
kridt 689
Kriger 1831 80
 Kriger, M.D. 354
 Krigsministeriet 108–110, 398, 437, 466, 501, 721, 726, 729, 734, 740
 Kristensen, Knud 179, 180, 776
Kristensen, Knud 22.1.1948a-c 775
 Kristensen, Marius 158, 160, 161, 162, 169, 172, 182, 539, 539, 546, 549, 744, 753, 763, 764, 766
Kristensen, Marius 1920 49
 Kristensen, Martin 93, 388
Kristensen, Martin 1.12.1865 93, 94
Kristkirkens Sognepræst 5.4.1948 780
kritisere 659
kro 638
kroket 659
 Kroman, K. 122, 123, 132, 133, 134, 523, 735
Kroman, K. 12.10.1891 736
Kroman, K. 5.11.1891 737
Kroman, K. 2.-4.8.1922 49
 kronologi 709–872
 kronologikapitlet 29, 30
 kronologiske forløbsbeskrivelser 35–44
 kronologisk nøgle 30, 1061–1095
kry 700
kryds 689
 kryds og bolle-komma → grammatisk komma
krønike 644
 kulturministeren → Kulturministeriet
 Kulturministeriet 196, 208, 217, 220, 221, 222, 225, 228, 229, 230, 234, 235, 236, 237, 238, 240, 243, 245, 246, 247, 562, 570, 584, 600, 825, 826, 827, 828, 830, 832, 833, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 844, 845, 846, 849, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 857, 857, 858, 859, 861, 862, 867, 868, 869, 870, 871, 1107, 1108, 1113
 Kultur- og Kommunikationsministeriet 844, → Kulturministeriet
 kultusministeren → Kultusministeriet
 Kultusministeriet 88, 92, 115, 116, 118, 130, 135, 143, 144, 145, 149 196, 373, 452, 453, 459, 467, 468, 470, 480, 506, 513, 518, 531, 633, 718, 719, 720, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 756, → Undervisningsministeriet
 Kultusministeriet: adresser fra Det pædagogiske Selskab 96–101
 Kultusministeriets arkiv 1102
 Kultusministeriets kontorer 746
Kundg. 8.10.1867 108, 110, 398, 399, 721
Kundg. 14.5.1869 108 399, 721
Kundg. 19.2.1880 109, 399, 437, 726
Kundg. 14.10.1886 109, 398–405, 437, 729
Kundg. 30.1.1891 110, 399, 466, 734
Kundg. 22.3.1892 110, 399, 501, 740
Kundgjørelse for Hæren 109, 402
kunne (RP10) 288, 305, 343, 517, → *kunne, skulle, ville*
kunne, skulle, ville (RP23) 37, 38, 39, 40, 44, 50, 54, 162, 163, 165, 167, 168, 175, 180, 181, 182, 183, 185, 186, 192, 193, 193, 209, 210, 219, 262, 268, 275, 277, 291, 292, 295, 309, 312, 327, 331, 349, 352, 364, 421, 442, 486, 528, 540, 541, 546, 547, 554, 555, 558, 572, 603, 763, 764, 776, 777, 779, 796, 797, 803, 804, 816, 818
 kunstværker (RP2) 592
kupe/kupé 649, 659

kurage/courage 648, 657
kusk 689
kutyme 649, 659
kuvert 649, 660
kvadrat 650
kvalitet 650
kvarter 650
kvas 650
kveller/kvæller 677
kvik (adj.) 650
kvinde 650
kvittere, kvittering 650
kvæg 650
kvæller/kveller 677
kyras 689
kyrillisk → *Stavning af russiske navne* 1970
Kyrre 1920 96
kysk 690
kæltring 677
kæmpe (sb.) 645
kærlighed 645, 677
kærne (smørkærne) 677
kærte/kerte 677
købe 645
København 645
Københavns Biskop 792
Københavns Bogtrykkerforening 20.2.1948 778
Københavns Kommune 718, 757, 785, 796, 800, 803, 815
Københavns Kommune 29.8.1995 854
Københavns Kommunelærerforening 101, 743, 754, 755
Københavns Kommunelærerindeforening 101, 743, 754, 755
Københavns Magistrat → *Københavns Kommune*
Københavns Universitet 161, 173, 202, 203, 204, 713, 786, 806
Københavns Universitet 25.9.1948 786
Københavns Universitet 16.11.1997 862
Købke, Jens Peter Harald 102
Køge 646
Køge Byraad 10.12.1946 772
køkken 646
Køpke Christensen 8.9.1997 861
Køpke Christensen, Jan 217
Kaalund-Jørgensen 25.3.1934 762

Kaalund-Jørgensen 17.8.1934 49
Kaalund-Jørgensen 10.1.1936 763
Kaalund-Jørgensen 15.10.1947 773
Kaalund-Jørgensen 6.2.1948 776
Kaalund-Jørgensen 17.2.1948 777
Kaalund-Jørgensen, F.C. 160, 169, 172, 173, 174, 176, 177, 178, 181, 183, 192, 539, 541, 544, 546, 547, 758, 761, 762, 763, 767, 772, 773, 776, 776
Kaalund-Jørgensen-sagen 177-178

L

l: l(l)/ld → *stumt d*
labbe 644
labskovs 651, 660, 686
la Cour, Paul 219
Landsarkivet for Sjælland 1101
Landsarkivet i Viborg 786
Landstinget 111
Landt Momberg, Harald 166
Lange, Thomas 125
Lange, Thor 125, 491
Lang Nissen, N. 75
langt led i sætningsbegyndelse (RP27) 576, 609, 1112
langvejsfra (adv.) 669
Larsen, Ester 244, 869, 871
Larsen, Ester 13.12.1996 857
Larsen, Ester 3.5.2003 869
Larsen, N.A. 146, 149, 153-154, 160, 162, 162, 539, 546, 744, 745, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 758
Larsen, N.A. [sept.?] 1912 744
Larsen, N.A. 10.6.1913 745
Larsen, N.A. 2.1.1917 749
Larsen, N.A. 26.6.1918 153, 154, 750
Larsen, N.A. 26.10.1918 751
Larsen, N.A. 6.4.1921 162, 754
Larsen-Ledet, L. 219
Lassen, Valdemar 762
LAT (RP1-kode) 252
Latinsk Grammatik for det nysproglige Gymnasium 802
latinske bogstaver → *gotisk eller latinsk skrift*
latinske fremmedord 239, 272, 299, 302, 318, 321, 335, 339, 359, 481, 492
latinskolen 713, 714, 716, 717, 718, 720, 723,

- 725, 726, → latinskolenorm
 latinskolenorm 67, 70, 72, 84, 85, 86-89, 94,
 101-103, 108, 112-115, 117, 118-119, 268,
 277, 278, 312, 367, 370, 406, 431, 437, 452,
 453, 721
 latinsk skrift → gotisk eller latinsk skrift
 Lauring, Palle 202
lav (sammenslutning) 686
lazaret 600, 653
 LD (RP23-kode) 262
ld/l(l) → stumt *d*
le (sb.) 697
le, ler 699, → *lo*
 ledsagebekendtgørelsen (1892) → *Bek.-Leds.*
 27.2.1892
 ledsætning (RP2) 591
 ledsætning (RP27) 242, 245, 264, 293, 310,
 350, 366, 405, 424, 465, 533, 534, 575, 585,
 606, 607, 608, 609, 869, 870, 871, 1111,
 1112
Lefolii 1869 102
 leksikalsk modul 33
leksikon 652
leksikonet 706
lektie 649
 le Maire, Louis 744
 Lembcke, E. 104, 125
len 694
Levin 1846 38, 86
 Levin, Poul 160, 162, 539, 546, 753
Levison 17.2.1948 777
 Levison, Erik A/S 777
lidse 690
 Liebe, C. 111
Liebenberg 1845 38
liebhaver 660
lig (sb.) 635
lig (adj.) 635
 -*lig* → adverbialt -*t*
 ligatur 276
ligesom 669
lige så 670
ligeså (ligeledes) 670
ligesådan 670
lige så vel 670
ligge → *lå*
 lighedstegn 276, 287, 292, 304, 310, 488
lilje 682
lilla 700
lilleput 644
 Lind, Else 849
Lindberg Nielsen 25.9.1948 786
 Lindemann, Kelvin 219
linje 53, 682
 linjedeling → orddeling
 Linvald, Axel 788
 Listov, Chr. 103
 literacy → skrive- og læsefærdighed (literacy)
 'litteraire Retskrivning, den' 110, 129, 134, 135,
 136, 330, 333, 466, 490-499, 500, 507, 733,
 734
LitRetskr. 1889 129, 490-499, 733
 LL (RP23-kode) 262
l(l)/ld → stumt *d*
lo (sb.) 697
lo (vb., præst.) 638, 699
loden 680
 lodret streg 561, 588
logre 642
 lokal retskrivning → kommunal retskrivning
 Lolland-Falsters Biskop 740
Lomholt, Asger 1942-1973 45, 315
Lomholt, Holger 7.12.1989 845
 Louisiana 8.6.2000 865
Lov 14.12.1857 718
Lov 6.7.1867 108, 110, 398-405, 720
Lov 22.4.1904 742
Lov 4.5.1907 742
Lov 31.3.1926 757
Lov 28.2.1950 802
Lov 17.5.1961 825
Lov 12.5.1976 830
Lov 29.4.1981 834
lov 686
 lovbealet retskrivning 41, 72, 74-79
Lov-DSN 10.12.2008 203, 237
Lov-DSN 14.5.1997 → *Sprognævnsloven*
 love (RP2) 592
Love vedrørende Hærens Organisation 1867-1907
 402
Lovfors.-DSN 15.9.1949 202, 203, 798
Lovfors.-DSN 20.11.1996 856, 857
Lovfors.-Retskr. 20.11.1996 856, 857
Lov-Retskr. 14.5.1997 → *Retskrivningsloven*

lovteksters retskrivning 231, → Folketingets retskrivning
Lovtidende 190, 231, 233, 446, 449, 469, 781, 821
Lovtid. & Mintid. 17.12.1957 821
Lovtid., Mintid. & Statstid. 20.2.1964 826
lukafer/lukaf'er 704
 lukket stavelse 253, 254, 268, 271, 277, 282, 295, 299, 312–314, 318, 330, 336
Lund, Alfred 2.9.1947 773
Lund, G.F.V. 86, 370
Lund, G. mfl. 25.11.1847 86, 87, 370–374, 717
Lund, Jørn 243, 840, 865, 870
Lund, Jørn 15.7.1985 840
Lund, Jørn 1998 63
Lund, Otto 132
Lund, Otto 25.9.1891 735
Lundbye, P. 101
Lundgaard 28.1.1997 858
Lundgaard 3.4.1997 859
Lundgaard 5.9.1997 861
Lundgaard 18.9.1997 861
Lundgaard, Ebbe 217, 237, 857, 858, 861
Lunds Herred (læreradresse) 720
Luplau Janssen, C. 219
ly 638
 lydligt tegnsætningsprincip → pausekomma
 lydret stavning → fonetisk stavning
 lydstavning → fonetisk stavning
Lyngby 1870 106, 410–424, 722
Lyngby, K.J. 73, 104, 105, 411, 412
Lyngbye, C.A. 100
 lægemiddelnavne 834
lægge 678
lækre 642
 længde → vokallængde
 længdeangivende *e* (RP4) 37, 94, 95, 96, 107, 111, 114, 253, 254, 255, 268, 271, 277, 283, 295, 300, 312, 319, 330, 336, 351, 357, 365, 370, 373, 375, 376, 379, 382, 384, 392, 395, 398, 402, 408, 410, 414, 425, 428, 431, 434, 440, 442, 446, 452, 456, 471, 490, 491, 493, 509, 540, 566, 636–641, 655, → analogisk *e* → betydningsadskillende *e* → stumt slut-*e* → understøttende *e*
 længdeangivende *h* → stumt *h*
 længdestreg 384
lænse 678

lærde skole, den → latinskolen
 læreanstalterne 749
 lærereksamen 725
 lærerforeninger 100
Lærerforeningernes Retskrivningsudvalg 27.2.1951 806
 Lærerforeningernes Samarbejdsudvalg 193, 214
Lærerorganisationerne 24.2.1948 778
Lærerorganisationerne 3.3.1948 778
 Lærerorganisationernes Samarbejdsudvalg 210, 777, 778, 779, 806
 læsefærdighed → skrive- og læsefærdighed (literacy)
 læselighed 771, 772, 774
 læse- og stavetilegnelse 64
 læseudtale 307, 309
 læsning 714, 715, 717, 718
 Læssøe Müller, P. 219, 810
Løj 1987 47
Løkke 1870 106, 410, 411, 412, 722
Løkke, Jakob 105, 412, 417
Løkke Rasmussen 3.4.1997 859
 Löwe, Johannes 100
lå (præt. sg.) 638, 699
 låneord → fremmedord

M

Maach 16.4.1951 806
 madord 228, 230
madras-reglen 531, 573, 604
 Madsen, Dennis 228
 Madsen, Ellen Olsen 47
 Madsen, Otto 101
 Madsen-Mygdal, Thomas 164
Madvig 27.1.1855 28, 38, 40, 82, 85, 88–89, 92, 101, 102, 375–381, 392, 435, 458, 718
 Madvig, Johan Nicolai 73, 88–89, 102, 375–381, 409, 431, 718
magasin 653, 660
Magisterbladet 243
 Maire, Louis le 744
maitresse 660
maj 684
majestæt 678, 684
majonæse/mayonnaise 228, 541 660, 684, 839
 majonæsekrigen 44, 47, 62, 226, 228, 229, 230, 234, 247, 839, 840, 841, 869, 1113

- Majonæsekrigen 1985-1986* 49
Malling 1777 27, 28, 35, 41, 42, 45, 68-70, 72, 94, 108, 277-294, 632-707, 713
Malling, Ove 37, 68-70, 75, 328
Malmström, Carl Gustaf 105, 411
malør 660
manchet 660
mannequin 650
ManusvejlMedicin 1961-1962 825
margerit/marguerit 660
Marineministeriet 110
markis 650, 660
markis: markiser/markis'er 704
Markussen nov. 1983 40
marmoret 707
marskal 660
marskal(l)er 707
Marsløv 1678 38
matematikken 701
materialiterbrug 317
Matrikeldirektoratet nov. 1948 788
matrikelkortværket 847
matrikelregistret 847
matrix 652
Matthiasen, Niels 220, 833
Matzen sept. 1891 734
Matzen, M. 132, 133, 135, 516, 735
mayonnaise/majonæse → *malonæse/mayonnaise*
mazurka 653
medalje 682
medaljon 682
Medd. 1888 41, 46, 121, 125, 126, 127-128, 129, 130, 139, 140, 142, 467, 468, 470, 472, 473, 475, 479, 480, 485, 486, 487, 632-707, 727, 730, 731, 732, 98
Medd. 24. 7. 1888 [A] 727
Medd. 24. 7. 1888 [B1] 727
Medd. 24. 7. 1888 [B2] 728
Medd. 24. 7. 1888 [C1] 728
Medd. 24. 7. 1888 [D2] 729
Medd. 29. 9. 1948 786
meddelelse : bekendtgørelse 128
medicin 649
medicinske manuskripter 831
medicinsk retskrivning 831, → faglig særstavning, → sundhedsvidenskabelig retskrivning
medmindre (konj.) 670
Meister, Birgit 869
MEK (RP26-kode) 264
mekanisk ordeling → *orddeling ved linjeskift*
Melchior, Arne 13. 12. 1996 857
mellemlavne → *personnavne*
meningskomma 55, 576, 607, 609
men-komma 243, 245, 608, 610
mere betydningsfulde ord 185, 592, 593
merlespiger 678
metatekst → *ortografisk metatekst*
meterloven 742
metriske system, det → *måleenheder*
Metropolitanskolen 716, 736
Meyers Fremmedordbog 1837 ff. 490, 497
mezzanin 653
Michelsen, Alb. 186, 192
midje 682
midlertidig retskrivning 137
"midterordet" i flerleddede navne 584, 592
Mikkelsen, Brian 244, 867, 869, 870, 871
miljø 661
Miljøministeriet 1108
Miljø- og Energiministeriet 244
ministerialbøger → *kirkebøger*
Ministerialtidende 114, 428, 446, 821
ministeriel retskrivningsordbog → *officiel retskrivningsordbog*
ministerielt dansk sprognavn → *Dansk Sprognavn*
ministerienavne → *navne på offentlige institutioner*
ministeriernes retskrivning → *statstjenestens retskrivning*
Ministeriet for Grønland 826
Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet → *Kultusministeriet*
Ministeriet for Kulturelle Anliggender → *Kulturministeriet*
Ministeriet for Offentlige Arbejder 221, 837
ministermøde 163, 167, 168, 178, 179, 540, 747, 755, 764, 765, 774, 775
ministre 711, → *under de enkelte ministeriers navne*
minutter 701
misere 661
modalverber (RP10) 304

modellere 644

'modereret stockholmerretskrivning' 108, 112,
398, 411, 425-430, 437, 439, 452, 722

Modersmål-Selskabet 236, 858

Modersmål-Selskabet 21.1.1997 858

Modersmål-Selskabet 3.12.1996 856

moduler (projektets) 31

Mogensen, Niels R. 96

Molbech 1813 78, 84, 85, 94, 284, 301, 322,
330-350, 367, 387-391, 632-707, 714

Molbech 1813/1833 89

Molbech 1813/1833/1859 41, 45, 85

Molbech 1833 27, 28, 84, 85, 88, 367, 370, 375,
380, 632-707, 716, 717

Molbech 1833/1859 94-94, 108, 110, 115, 330-
350, 382, 387-391, 392, 393, 398-405, 406,
425, 431, 437, 443, 719, 721

Molbech 1843 45, 335

Molbech 1855 38, 85, 88

Molbech 1859 367, 442, 452, 453, 457, 460,
461, 462, 632-707, 718

Molbech, Christian 37, 39, 72, 73, 84, 85, 125,
286, 322, 327, 330-350, 494, 497

'Molbechs retskrivning' 84, 85, 87, 89, 102,
108, 115, 330-350, 351, 354, 355, 367-369,
371, 372, 377, 382, 383, 387-391, 392, 394,
398-405, 425, 426, 435, 437, 442, 445, 452,
490, 492, 632-707, 714, 716, 718

Momberg, Harald Landt 166

morads 690

morfemisk orddeling → orddeling ved linje-
skift

morfemsammenstød 284

Mortensen, A. C. 23.10.1936 764

Moth, Matthias 344

mouillering 54, → palatalisering

muhamedaner 644

mulatter 701

mulig 638

musikken 702

musvitter 702

mylder 690

myldre 690

Müller, H. C. D. 8.11.1871a-b 723

Müller, N. V. 122, 132, 135, 735

Müller, N. V. 25.4.1888 730

Müller, P. E. 73, 491

Müller, Sig. 96, 100

myndighedernes beføjelser mht. retskrivningen
→ lovbeftet retskrivning

mærkning af fødevarer 863, 872

mærkningsbekendtgørelser 863

Møderferat 10.1.1955 814

Møderferat 25.3.1982 834

Møller, J. 73

Møller, P. L. 354

Møller, S. G. 100

Møn 637

mønje 682

Mørch 14.9.1891 735

Mørch, Aage 132

møtrik 642

møtrikker 707

Maach 16.4.1951 806

måleenheder 742, 802, 830, 831, 835, 837, 841,
847, 852, 855, 866, 870

mål og vægt → måleenheder

målrettede ord 598

måske 336, 343, 358, 639

måtte (sb.) 680

måtte (vb.) (RP10) 305, 343

N

n(n)/nd → stumt *d*

Nansen, Peter 148, 149, 152

nationalitetsadjektiver → nationalitetsord

nationalitetsord 271, 281, 318, 414, 470, 509,
562, 563, 584, 825, 829

Nationalitetsord 1961 825

Nationalitetsord 1961 ff. 560, 562

Nationalitetsord 15.12.1969 828

Nationalitetsord 1973 829

Nationalitetsord 1979 832

Nationalitetsord 1987 842

Nationalitetsord marts 1992 848

Nationalitetsord 1994 850

Nationalitetsord 129, 491

navne på offentlige institutioner 44, 198, 232,
446, 559, 564, 582, 584, 591, 782, 783, 784,
786, 791, 793, 796, 797, 798, 799, 800, 818,
819, 820, 821, 822, 823, 824, 829, 836, 843

navne på politiske partier 446, 582

navnebevis → navneforandring

navneforandring 742, 749, 825, 834

- navnesager, fx *Skjern* : *Skjern*, *Tjørø* : *Thurø* 58, 196
 navngivning 787, 790
nd/n(n) → stumt *d*
nds/ns → stumt *d*
nem 678
neutralitet 686
NFS 1986/3 sept. 47
NFS 1996/4 dec. 48
NFS 2001/2 april 48, 1111
NFS 2001/4 nov. 48
 Nielsen (lærer, Skælskør) 132
Nielsen 4.11.1891 736
 Nielsen, Holger K. 846
Nielsen, Holger K. 5.1.1990 846
 Nielsen, Lars 574, 813
Nielsen, Th. 8.11.1871 723
 Nielsen, Valdemar: *Latinsk Grammatik for det nysproglige Gymnasium* 802
niogtyve 670
 Nissen, Mogens 179, 202, 574
n(n)/nd → stumt *d*
Noesgaard 1945 60, 64
nogen sinde/nogensinde 670
nogen ting 670
 nordisk bokmål 61
 ”nordiske ord” 171–172, → Sprogrogtforeningens ordlister
 nordiske retskrivningsmøde i Stockholm 1869
 → stockholmermødet 1869
 nordiske studenterunioner 825
 nordiske talord 99, 777, 826
 nordisk-fonetisk retskrivning 410–424
 Nordisk Kulturkommission 827
Nordisk Kulturkommissions Danske Afdeling 14.12.1954 206, 814
Nordisk Kultursekretariat 16.8.1984 839
 Nordisk Ministerråd 838, 839
 nordisk målstræv 161, 169, 182
 nordisk retskrivning 202, 214, 215, 222, 224, 345, 346, 354, 356, 458, 744, 765, 794, 823,
 → nordisk stavning
 Nordisk Råd 215, 222, 814, 830
 Nordisk Råds handlingsprogram for forbedret nordisk sprogforståelse 222
 nordisk sprogfællesskab 765
 nordisk sprogmode i Oslo 19.–20.2.1954 205, 812
 Nordisk Sprognævn → Foreningen Nordens Sprognævn
 nordisk sprogrøgt 40, 169–173, 205, 354, → afløsningsord og afløsningsordlister, → sprogsandinavisme
 nordisk sprogsamarbejde 170, 203, 562, 711, 812, 825, 827, 829, 831, 832, 842, 850
 Nordisk Sprogsekretariat 40, 222
Nordisk Sprogsekretariat 13.12.1983 838
 nordisk stavning 40, 43, 56, 60, 103, 105, 169, 170, 181, 182, 831, → nordisk retskrivning, → stockholmermødet 1869
Nordisk Ugeskrift 354
 Nordjyllands Amt 844
NordSprø. 1942a 767, 770
NordSprø. 1942b 766
NordSprø. 20.8.1942 767
NordSprø. 1943a 769, 770
NordSprø. sommer 1944b 774
NordSprø. 12.1.1944 769
NordSprø. 4.2.1944 769
NordSprø. nov. 1947a 773, 774, 776
NordSprø. nov. 1947b 774, 776
NordSprø. 7.1.1948 774
NordSprø. 21.1.1948 776
 Norge 826
 Norling-Christensen, Ole 279
 normeringsproblemet (Dansk Sprognævn) 230, 234, 235
 normkapitlet 29
 normkarakteristik 266, 267
 normprofil (element i normkarakteristik) 266
 norsk 78, 171, 183, 211, 215, 363, 411, 813
 Norsk språknemnd 205, 215, 813
Norsk språknemnd 13.11.1954 813
Notat 27.10.1847 ff. 717
Notat 27.6.1913 745
Notat 1.8.1913 ff. 746
Notat 25.5.1916 ff. 749
Notat 25.1.1917 ff. 749
Notat 16.2.1918 ff. 750
Notat 30.6.1918 ff. 751
Notat 24.9.1918 ff. 751
Notat 6.1.1919 f. 752
Notat 11.12.1919 ff. 753
Notat 10.3.1920 ff. 753
Notat 11.4.1921 754

Notat 16.11.1921 ff. 755
Notat o. 18.10.1929 757
Notat 23.4.1930 f. 758
Notat 26.10.1931 f. 758
Notat 6.1.1933 759
Notat 24.2.1933 ff. 759
Notat 7.6.1933 ff. 760
Notat 5.7.1933 760
Notat 31.7.1933 f. 760
Notat 29.9.1933 ff. 761
Notat 3.11.1933 f. 761
Notat 9.11.1933 ff. 761
Notat 24.11.1933 ff. 762
Notat 25.1.1934 ff. 762
Notat 24.2.1934 762
Notat 2.1.1936 ff. 763
Notat 24.1.1936 ff. 763
Notat 8.2.1936 764
Notat 14.5.1936 ff. 764
Notat 30.9.1937 ff. 765
Notat 11.11.1941 ff. 766
Notat 21.4.1942 ff. 766
Notat 7.12.1942 ff. 767
Notat 2.3.1943 ff. 767
Notat 28.9.1943 ff. 768
Notat 4.1.1944 ff. 768
Notat 24.1.1944 ff. 769
Notat 14.4.1944 ff. 770
Notat 3.5.1944 ff. 770
Notat 30.5.1944 771
Notat 29.12.1944 ff. 771
Notat 2.3.1946 ff. 771
Notat 8.7.1946 ff. 772
Notat 17.6.1947 ff. 773
Notat 15.9.1947 ff. 773
Notat 13.1.1948 775
Notat 13.1.1948 ff. 775
Notat 21.2.1948 778
Notat 11.5.1948 ff. 780
Notat 13.5.1948 f. 781
Notat 29.6.1948 ff. 781
Notat 10.7.1948 ff. 782
Notat 14.8.1948 783
Notat 21.8.1948 ff. 784
Notat 26.8.1948 ff. 784
Notat 13.9.1948 ff. 785
Notat 30.9.1948 ff. 787

Notat 29.10.1948 ff. 788
Notat 8.11.1948 ff. 789
Notat 16.11.1948 ff. 789
Notat 18.11.1948 ff. 789
Notat 22.11.1948 ff. 789
Notat 30.11.1948 ff. a 790
Notat 30.11.1948 ff. b 790
Notat 6.12.1948 ff. 790
Notat 12.1.1949 ff. 791
Notat 26.1.1949 ff. 792
Notat 29.1.1949 ff. 792
Notat 10.2.1949 ff. 793
Notat 12.2.1949 ff. 793
Notat 2.3.1949 ff. 793
Notat 14.3.1949 f. 794
Notat 18.3.1949 ff. 794
Notat 12.5.1949 ff. 795
Notat 26.7.1949 ff. 797
Notat 23.8.1949 ff. 798
Notat 15.9.1949 798
Notat 26.10.1949 ff. 798
Notat 17.11.1949 799
Notat 14.12.1949 ff. 800
Notat 20.12.1949 800
Notat 20.3.1950 ff. 802
Notat 24.3.1950 ff. 802
Notat 29.8.1950 804
Notat 25.11.1950 ff. 805
Notat 27.12.1950 ff. 805
Notat 27.4.1951 ff. 806
Notat 26.3.1952 ff. 807
Notat 10.7.1956 ff. 818
Notat 6.12.1956 ff. 819
Notat 12.2.1957 820
Notat 6.11.1957 ff. 821
Notat 7.11.1958 ff. 822
Notat 2.9.1959 ff. 823
Notat 17.1.1995 851
 Novrup, Johs. 202
ns/nds → *stumt d*
Nudansk Ordbog 195, 214, 807, 843, 844, 850
numerales → *talord*
nu om stunder 670
nu til dags 670
ny, nyt, ny(e) 639, 700
nye ord i DRO 174
nye ord i RO2 2001 866, 867

Nyerup 1805 25, 35, 69-70, 74, 76
 Nyerup, Rasmus 73, 75, 278
Nygaard 20.8.1959 823
 Nygaard, H. 823
 Nykøbing Falster Katedralskole → Nykøbing Katedralskole
 Nykøbing Katedralskole 85, 86-88, 101, 102-103, 370, 431, 717, 722, 723
 'Nykøbingretskrivningen 1' 87, 88, 101, 102, 351, 352, 370-374, 384, 431, 433, 717
 'Nykøbingretskrivningen 2' 102-103, 370, 431-436, 722, 723
Ny retskrivningsordbog (Oxenvad) 199
 Nyrop-Christensen, H. 219
 Nyrup Rasmussen, Poul 237
Nysted 1727 38
 NYT (RP27-kode) 264
 nyt komma 48, 230, 241, 243, 244, 245, 264, 533, 584, 585, 605, 606, 608, 609, 610, 852, 855, 856, 864, 865, 866, 867, 869, 1110, 1111, → kommaterings
nyt komma 533
nægte 678
 Nämnden för svensk språkvård 201, 202, 205, 215, 813
Nämnden för svensk språkvård 15.11.1954 813
næppe 678
Nødgaard 13.12.1996 857
nøje 674, 684
 Nørby Jensen, Jørgen 589
 Nør Christensen, Frode 844
nå, når 699

O

O (RP14-kode) 259
o/aa(å) (RP14) 259, 274, 289, 306, 324, 331, 344, 352, 362, 404, 410, 418, 450, 453, 462, 482, 496, 524, 544, 571, 602, 680-681
 Odense Katedralskole 84, 716, 776
 Odense Kommune 772
OdontO. 1970 825, 828
odør 661
 offentlige forvaltning, den 246, 860, 1108
 offentlige institutioner → navne på offentlige institutioner
 officiel retskrivningsnorm 25, 26, 27, 28, 38, 251, 331, 367, 375, 387, 398, 399, 425 430,

442, 443, 452, 453, 466, 500, 501, 536, 550, 554, 559, 578, 579, 584, 585
 officiel retskrivningsordbog 195, 807, 815, 826, 827, 835, 857, 860, 1108, 187, 189, 218, 246, 247, 584, 585, 860, 1108
ofre, ofring 642
Ohlon 2.2.1955 814
 Ohlon, Sven Em. 215
Olander 2.4.2002 63
 oldgermanske navne 498
olie 682
 Olivarius, Peter 851
 Olrik, Axel 744
 Olsen, Eigil 191
Olsen, Ellen 1947 37
 Olsen, J. 100
Olsen Madsen 1956 38
om bord 670
 Ombudsmandens kontor 243, → Folketingets Ombudsmand
om end/omend 670
omendskønt 670
omgængelig 646
omnibusser 707
 Området for Grundskolen 865
 omtumlede ord 599, → pendulord, ortografiske
 opremsningskomma 243, 534, 575, 605, 606, 1112
 opslagsform (inf. eller præ.) 343
 opslagsord 587, 588
 opslagsord : bøjningsformer 154, 843
 optagsprincippet 1112, 1114
 optryk af love i *Lovtidende* 794
Ordbog over det danske Sprog 160, 206, 215
 Ordbogskommissionen → Videnskabernes Selskabs Ordbogskommission
 orddannelse 42, 48, 51, 359, 867
 orddeling ved linjeskift (RP26) 48, 54, 96, 99, 133, 134, 168, 224, 263, 276, 292, 293, 310, 328, 331, 349, 352, 365, 386, 397, 411, 423, 465, 488, 491, 493, 499, 513, 530, 531, 548, 560, 573, 578, 583, 604, 732, 738, 764, 825
 ordenstal 569
 ordformer (i modsætning til staveformer) 586, 587
 ordlistekapitlet 29

ordlister 629–707
 Ordrup Gymnasium 794
Ordudvalg 444, 579, 579
ortografi, ortografisk 77, 661
Ortografi i Indfødsret [1932?] 157, 158, 444–451, 550, 758
 ortografisk leksikon → retskrivningsordbog
 ortografisk metatekst 27
 ortografisk norm → retskrivningsnorm
 ortografisk primærtekst 27
 ortografisk register 77, 296, 297, 300, 302, 305
ou, oug → diftonger
oven i købet 671
overalt (alle vegne) 671
 overført betydning → konkret : abstrakt betydning af sammensatte præpositioner
 overgangsbestemmelser → ikrafttræden
 overskoledirektøren → With, K.H.
Oxenvad 1942 53, 379, 543
Oxenvad [25[?].1.1954] 812
Oxenvad, Erik 195, 199, 200, 205, 207, 210, 224, 227, 543, 560, 569, 807, 811, 817
ozon 653

P

p (stumt) 274
 palatalisering (RP6) 37, 38, 42, 54, 58, 81, 87, 93, 119, 120, 126, 141, 142, 155, 256, 272, 284, 295, 300, 307, 319, 330, 337, 351, 358, 370, 373, 382, 385, 387, 390, 395, 396, 398, 402, 408, 409, 410, 416, 419, 435, 442, 443, 447, 452, 454, 457, 466, 471, 482, 491, 493, 494, 512, 541, 645–647, 728, 731
Paludan, Jacob 219
Paludan, Julius 122, 132, 133, 134, 135, 136, 491, 509, 512, 513, 515, 516, 527, 734, 735, 737, 738
Paludan, Julius 23.4.1888 730
Paludan, Julius 5.11.1891 736
Paludan 30.12.1891 136, 737
Paludan, Julius 13.1.1892 738
Paludan, Julius 13.2.1892 738
Paludan-Müller, Caspar 88, 102
Paludan-Müller, Caspar; Wittrup & Købke juli 1870 102–103, 431 436, 722
Paludan-Müller, Caspar; Wittrup & Købke juli 1871 431 436, 723

Paludan-Müller, Kai 160, 174, 175, 176, 177, 178, 183, 191, 194, 197, 198, 211, 212, 214, 540, 768, 797
pant 690
 papirmangel 771
 ”Pappet” (Folketingets retskrivningsvejledning) 231, 579
paraffin 644
paragraffer 702
parallelle 702
 parallelsproglighed → sprogpolitik
parceller 702
 parentes 311
 parenteskomma 55, 576, 608
 parentes om RP-koder 267
 parentetisk apposition → appositionskomma
 parentetiske tilføjelser (RP27) 576
 parentetisk ledsætning (RP27) 243, 608, 1111
 parentetisk relativsætning (RP27) 311, 576
 participier i substantivisk brug 253, 335, 378, 470, 493, 540
parykker 702
pas 789, 791
patrulje 682
 PAU (RP27-kode) 264
pauke 686
Paulli 1940 390
Paulsen 5.10.1948 787
pause 686
 pausekomma 55, 153, 241, 264, 295, 311, 442, 451, 531, 532, 533, 535, 548, 560, 562, 573–577, 578, 584, 585, 605–610, 750, 806, 813, 820, 828, 845, 846, 851, 852, 855, → kommatering
Pedersen, Holger 209, 796, 803
Pedersen, Holger 19.1.1948 777
Pedersen, Holger 18.6.1949 796
Pedersen, Holger 29.6.1949 797
Pedersen, Laurits 22.10.1936 764
 pendulord, ortografiske 631, → omtumlede ord
 personnavne 39, 50, 58, 188, 216 222, 281, 318, 557, 570, 711, 726, 736, 740, 742, 744, 766, 767, 769, 770, 780, 781, 782, 783, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 797, 798, 800, 806, 807, 825, 829, 832, 834, 835, 849, 850, 855
 personregistre 801

- personregistre i de sønderjyske landsdele 836, 855
- personregistrering 829
- Petersen, Jul. 122, 123
- Petersen, N.M. 40, 73, 79–82, 87, 96, 301, 351–366
- Petersen, N.M. 1826a* 81, 345, 351–366, 716
- Petersen, N.M. 1826b* 81
- Petersen, N.M. 1837* 81, 351–366, 716
- Petersen, N.M. 1837 mv.* 38
- Petersen, N.M. 1845* 41, 81, 103, 351–366, 716
- Petersen, N.M. 1861* 81, 353
- Petersen, N.M.: *Historiske Fortællinger om Islændernes Færd hjemme og ude* 356
- Petersen, Peter Jacob 122, 132, 135, 510, 513, 728, 735
- Petersen, Peter Jacob 31.7.1886* 729
- Petersen, Aage H. 574, 813
- petersensk retskrivning → 'rask-petersensk retskrivning'
- phosphor/fosfor osv.* 1108–1109
- piccolo* 649
- picnic* 649
- pie* 661, 684
- pike/piké/pique/piqué* (stof) 650
- piket/piquet* (feltvagt) 650
- pil* 635
- pincenez* 653
- pincenezzer/pincenez'er* 704
- pinje* 682
- pinse* 690
- pique/piqué* (stof) → *pike/piké/pique/piqué*
- piquet* (spil) 650
- piquet/piket* (feltvagt) 650
- piratkopiering 588
- pisk* 690
- pizza* 653
- placere* 649
- plaid* 661
- Plan 25.7.1845* 716
- plastic/plastik* (materiale) 649
- pleje* 684
- plesken* 678
- Ploug 13.7.1886* 729
- Ploug, C. 104, 122, 123, 491, 728
- plov* 687
- PLU (RP10-kode) 258
- pluralis eller singularis → verbernes pluralisbøjning
- pluralis majestatis 801
- pluralisbøjning → verbernes pluralisbøjning
- plys* 690
- plædere* 661
- Politikens Forlag 195
- Politikens Forlag 18.12.2001* 867
- Politikens Retskrivningsordbog 2001* 48
- politikere 711
- politikken* 702
- polonæse* 661
- polypper* 702
- Pontoppidan 1668* 38
- pony* 661
- porcelæn* 644
- portefølje* 682
- portemonnæ* 661
- portræt* 661
- Postadressebogen* 223, 846, 847, 848
- Post- og Telegrafvæsenet 223, 786, 807, 808, 847
- Post- og Telegrafvæsenet 11.7.1952* 808
- Post- og Telegrafvæsenet marts 1991* 846
- Post- og Telegrafvæsenet 18.4.1991* 847
- Post- og Telegrafvæsenet maj 1991* 847
- Post- og Telegrafvæsenet 1992* 848
- Poulsen 10.1.1944* 768
- Povelsen juni 1868* 101, 102, 406–409, 721
- Povelsen, S. 101, 406
- Povlsen, A. 96, 100
- Povlsen mfl. juni 1864* 91
- praje* 684
- Pressemeddelelse 17.3.1955* 815
- Pressemeddelelse 22.11.1983* 222, 837
- Pressemeddelelse 3.10.2003* 870
- pressemøde 12.1.1948 (Frisch) 179
- preusser/prøjsler* 661, 674, 684
- Prien 1978* 64
- prikker 584
- primærlitteratur og sekundærlitteratur 35
- primærttekst → ortografisk primærttekst
- principielle retskrivningsændringer 161, 192, 226, 228, 229, 235, 236, 240, 241, 247, 753, 788, 811, 839, 840, 1107
- principper for retskrivning af stednavne → retskrivningsregler for stednavne

- prins* 690
 private retskrivningsordbøger 42
 privatister 119–120, 727, 772
 privat retskrivningsnorm 25, 26, 28, 71, 74, 85,
 97, 106, 108, 129, 251, 296, 315, 330, 331,
 352, 367, 382, 392, 410, 411, 425, 490
 Privatskolens fagordnede Lærerforening 101,
 744
 privatskoler 120, 128, 136, 184, 186, 216, 466,
 500, 501, 536, 554, 560, 728, 733, 739, 779
 profilschema 266, 267
programmer 702
 progressiv retskrivning 351
Promemoria 19.7.1800 713
Promemoria 3.3.1805 714
Promemoria 20.5.1805 73, 313, 315, 316, 714
 pronomener i substantivisk brug 253, 271, 282,
 335, 378, 384, 390, 395, 428, 434, 493
 pronominale ordforbindelser 257, 272, 277,
 285, 286, 342, 477
 proprier 133, 159, 197, 201, 270, 280, 284, 285,
 339, 395, 397, 414, 472, 483, 498, 502, 512,
 580, 584, 783, → afledninger til proprier,
 → flerleddede navne, → personnavne, →
 sammensætninger med proprier, → sted-
 navne, → store eller små bogstaver
 proprium eller appellativ 150, 184, 594
 proskription 48
Protokol 1.12.1891 132, 506, 737
provençalsk 661
provins 690
 prædikativ til objekt (RP10) 521, → frit præ-
 dikativ
 præfiksafledninger 588
præmie 678
 præpositionelle ordforbindelser 257, 340, 342,
 477, 542, → syntaktisk betinget sær- og
 sammenskrivning
prærie 662
 præsens participium 451, 463, 487, 517
 præsens pluralis → verbernes pluralisbøjning
 præskription 48
 præteritum 258, 288, 304, 323, 337, 343, 451,
 463, 464, 478, 487, 495, → *kunne*, *skulle*,
ville
 præteritum *-de/-te* (RP28) 264, 278, 293, 295,
 311, 312, 328, 331, 350
 præteritum participium 53, 142–145, 258, 288,
 309, 323, 421, 422, 444, 449, 451, 463, 464,
 487, 495, 502, 517, 518, 519, 521, 533, 741
prøjser/preusser 661, 684
 prøver i skriftlig dansk 748
 prøver og eksamener → *Retskrivningsordbogen*
 og andre ordbøger
Psalmebog 1856 27, 94–94, 387–391, 392, 393,
 718, 719
Psalmebog for Kirke og Hjem 390
 Psykologisk Laboratorium 774
puddel 644
pudre 642
 punktum 311, 533
punktummer 707
 purisme → afløsningsord og afløsningsordlister
purpuret 707
 pædagogisk motiveret stavning 182, 183
 pædagogiske Selskab, Det 96–101, 132, 140,
 142, 392–397, 720, 724, 727, 732, 737, 741,
 743, 755
Pædagogiske Selskab 1867 97, 392–397, 720
 pædagogiske Selskabs arkiv, Det 1101
 'pædagogiske Selskabs retskrivning' 97, 102,
 352, 392–397, 720
på ny 639, 671
 påbudt retskrivning 137, 739, → anbefalet eller
 påbudt retskrivning
- Q**
q → fremmede bogstaver
quiz 653
Quasi-Fortale (til *VSO*) 316
- R**
r-problemer 1109–1110
 rabaldermødet 30.4.1943 169, 173, 174–175
Radikale Venstre aug. 2002 867
Radikale Venstre 21.3.2003 868
Radikale Venstre 23.4.2003 869
 Radikale Venstre, Det 167, 180, 868, 869
radise 644
 Rafn, Christian 73, 335
ragouter/ragout'er 704
Rahbek sept. 1805 75
 Rahbek, Knud Lyne 74, 76
 Randers Kommune 772, 773

- Randers lærde Skole 733
 Ranum Seminarium 177, 730
Rapport 22.8.1985 840
Rapport 27.1.1988 845
Rask 1805/1806- 79, 365
Rask 1806a 79, 356
Rask 1806b 361, 362, 364
Rask 1811 80, 361
Rask 1817 80, 356
Rask 1818 80
Rask 1820 39, 80, 357, 360, 364, 365
Rask 1824 80, 353, 358, 360, 361
Rask 1826 27, 36, 38, 39, 41, 79, 343, 345,
 351-366, 715
Rask 1837 354
 Rask, H.K. 81, 354
 Rask, Rasmus 37, 39, 79-82, 301, 351-366,
 409
 raskisk retskrivning → 'rask-petersensk ret-
 skrivning'
 'rask-petersensk retskrivning' 27, 79, 80-82,
 84, 86, 87, 90-95, 101, 102, 106, 120, 336,
 345, 351-366, 370, 382, 392, 410, 716, 716,
 719, 725
rask væk/raskvæk 671
 Rasmussen, P. 100
 Rasmussen, Vilhelm 163-167
Rasmussen, Vilhelm 11.4.1916a-b 748
Rasmussen, Vilhelm 15.10.1929 757
Rasmussen, Vilhelm 23.10.1930 757
Rasmussen, Vilhelm 27.10.1933 761
Rasmussen, Vilhelm 16.10.1936 764
Rasmussen, Vilhelm 22.10.1936 764
 Rathje, Marianne 589
 Ravn, Hans Mikkelsen 182
rawlplug 651
razzia 653
 realskolen 715, 726
reb 635
rebusser 707
Recke 19.5.1886 125, 729
Recke 31.5.1886a-b 729
Recke 1888 49, 125
Recke 19.8.1891 110, 131, 135, 734
 Recke, Ernst v.d. 121, 122, 123, 124-125, 129,
 129, 131, 135, 491, 728, 733
red 694
 redaktionelle ændringer i RO2 58
Referat 4.3.1948 779
 reformforslag 43, 59-64
 regelmodul 32
regere 646
 regeringen 76, 154, 163, 179, 206, 297, 840
 regeringens sprogpolitik 870
Reglement 10.10.1806 714
Reglement 10.2.1818 89, 95, 715
 Rehling, Erik 164
rejse 684
rekrutter 702
rekviem 651
rekvisit 651
relikvie 651
rembours/remburs 662
remoulade/remulade 662
remse 678
remulade/remoulade 662
rentierer/rentier'er 705
renæssance 649, 662
 replik (RP27) 533, 609
 replikgengivelse 584
replikker 702
reposer/repos'er 705
republikker 702
Resolution 11.7.1800 71-73, 72, 90, 312, 333,
 713
Resolution 7.8.1907 742
Resolution 4.8.1921 754
Resolution 19.-20.2.1954 205, 812
Resolution 10.9.1987 234, 844
 ressort (placeringen af statstjenestens retskriv-
 ning) 859, 861
 ressort (retskrivningens placering i Kultusmi-
 nisteriet/Undervisningsministeriet) 746,
 749, 761
 ressortproblemet (Dansk Sprognævn) 234,
 235
ressource/resurse 649, 662
 resumé på dansk 1117-1128
 resumé på engelsk 1129-1141
resurse/ressource 649, 662
 retrostavemåder 1108
 Retsforbundet 180
retskrivning 26
 retskrivningen i fremtiden 1107-1114

- retskrivningsbekendtgørelsen (1892) → *Bek.* 1892
- retskrivningsfejden 1824-1826 80
- retskrivningskommission 153, 164, 165, 720, 750, 751, 872, → retskrivningsudvalg
- retskrivningslister for stednavne → stednavnelister
- Retskrivningsloven* 42, 57, 67, 137, 139, 208, 227, 230, 233, 234, 237, 238, 238, 239, 240, 246, 247, 500, 517, 569, 584, 585, 600, 856, 860, 861, 862, 868, 1108
- retskrivningslære 72, 76, 77, 78, 85, 98, 332, 353, → retskrivningsvejledning
- retskrivningsmødet i Stockholm → stockholmermødet 1869
- retskrivningsnorm 26, 27, → halvofficiel retskrivningsnorm, → halvprivat retskrivningsnorm, → officiel retskrivningsnorm, → privat retskrivningsnorm
- retskrivningsnormens gyldighedsområde 29, 115, 266, 467, 500, 554, 555, 585, 773
- retskrivningsordbog 44-49, 76, 77, 78, 84, 98, 106, 116, 117, 129, 161, 296, 297, 332, 398, 453, 466, 491, 731, 753, 755
- retskrivningsordbog* 70
- Retskrivningsordbog*, udg. af Dansk Sprognævn, 1955 ff. → *RO1* 1955
- Retskrivningsordbog/Dansk Retskrivningsordbog* 207, 208
- Retskrivningsordbogen*, 1986 ff. → *RO2* 1986, → *RO2* 1996, → *RO2* 2001
- Retskrivningsordbogen* og andre ordbøger 42, 226, 830, 831, 833, 837, 843, 844, 850, 853, 856, 858, 862, 865, 872
- Retskrivningsordbogsudvalget, nedsat 1948 → *RO-Udvalget*-1948
- Retskrivningsordbogsudvalget, nedsat 1953 → *RO-Udvalget*-1953
- retskrivningsordbøger 44-49, → retskrivningsordbog
- retskrivningsprincipper 64, 332, 353, 375, 852
- retskrivningsproblemer (RP'er) 252-265, 353, 631-707
- retskrivningsreform 163, 751, 757, 761, 762, 764, 869, 1109
- retskrivningsreformen 1948 43, 50, 58, 62, 178-189, 216, 218, 233, 561, 776, 777, 778, 779, 780, 786, 790, 796, 803, 806, → *Bek.* 1948
- Retskrivningsregler* 842
- retskrivningsregler 111-112, 121, 124, 127, 129, 199, 247, 332, 467, 584, 586, 587, 589, 598, 603, 606, 720, 722, 723, 727, 728, 729, 731, 733, 739, 756, 779, 806, 808, 819, 824, 842, 852, 855, 867, 868, → retskrivningsvejledning
- retskrivningsregler (*Pædagogiske Selskab* 1867) 97
- retskrivningsregler for forkortelser 589
- retskrivningsregler for stednavne 752, 758, 805, 832, 839
- Retskrivningssystem* 189
- retskrivningsudvalg 187, 751, 752, 806, → retskrivningskommission
- Retskrivningsudvalget 25, 46, 100, 150, 153, 156-178, 182, 188, 191, 192, 199, 201, 203, 204, 205, 447, 536-549, 550-553, 555, 558, 571, 752, 753, 754, 756, 757, 758, 759, 762, 763, 764, 766, 767, 768, 771, 772, 773, 774, 785, 787, 788, 805, → *RO-Udvalget* 1948, → *RO-Udvalget* 1953
- Retskrivningsudvalget* 12.3.1921 162, 164, 539, 754
- Retskrivningsudvalget* 21.9.1921 755
- Retskrivningsudvalget* 14.11.1921 755
- Retskrivningsudvalget* 13.2.1933 158, 159, 444, 448, 450, 550-553, 759
- Retskrivningsudvalget* 31.10.1933 164, 167, 539, 761
- Retskrivningsudvalget* 6.2.1934 762
- Retskrivningsudvalget* 15.5.1934 539, 762
- Retskrivningsudvalget* 21.12.1935 167, 539, 763
- Retskrivningsudvalget* 24.9.1937 539, 540, 542, 547, 764
- Retskrivningsudvalget* 30.1.1940 169, 766
- Retskrivningsudvalget* 26.2.1943 767
- Retskrivningsudvalget* 10.3.1943 767, 770
- Retskrivningsudvalget* 20.9.1943 767
- Retskrivningsudvalget* 14.10.1943 768
- Retskrivningsudvalget* 29.4.1944 770
- Retskrivningsudvalget* 1.5.1944 770
- Retskrivningsudvalget* 29.12.1944 771
- Retskrivningsudvalget* 12.3.1946 771
- Retskrivningsudvalget* 23.11.1946 772

- Retskrivningsudvalget & Gyldendal 16.12.1921*
755
- Retskrivningsvejledning* 444, 579, 582
- retskrivningsvejledning 115, 117, 145, 146,
150-154, 161, 166, 167, 194, 200, 332, 467,
472, 501, 502, 503, 504, 512, 514, 518, 519,
524, 525, 526, 527, 529, 531, 532, 533, 536,
537, 539, 541, 546, 547, 555, 560, 561, 562,
570, 571, 572, 573, 606, 633, 747, 748, 749,
750, 752, 753, 755, 756, 758, 763, 764, 782,
800, 804, 810, 812, 817, 818, 824, 832, 842,
871, → retskrivningslære, → retskrivnings-
regler
- ”retsskrivning” 187, 190
- reverens 271, 281, 318, 470, 788, 799, 801, 802,
816
- revse 696
- revy 662
- rhinskin 694
- ri, ri(e)r 699
- Ribe Katedralskole 736
- Riber Petersen, Pia 225, 227
- Richardt, Chr. 125
- Richert, M.B. 105
- rig (adj.) 635
- Rigsarkivaren 790
- Rigsarkivaren 28.10.1948* 788
- Rigsarkivet (RA) 1101-1103
- Rigsdagen 179, 203, 230, 231, 442-451, 550,
745, 749, 750, 758, 759, 760, 781
- Rigsdagens Bureau 155-159, 191, 230, 443,
447, 550, 745, 746, 747, 750, 760, 805
- Rigsdagens Bureau 3.7.1913* 231, 443-451, 746
- Rigsdagens Bureau 26.5.1933* 760
- Rigsdagens Bureau 18.9.1933* 159, 550, 760
- Rigsdagens Bureau 8.7.1948* 190, 782
- Rigsdagens Bureau 24.9.1948* 191, 786
- Rigsdagens Præsider 30.6.1948* 781
- Rigsdagens retskrivning 110-112, 154-159, 167,
189-191, → ’1871-rigsdagsretskrivningen’
- Rigsdagstidende* 110-112, 155-156, 190, 231,
443, 446, 448, 459, 781
- RigsdRetskr. 31.12.1870* 110-112, 231, 442-
451, 723
- RigsdRetskr. 11.12.1871* 442-451, 459, 724
- RigsdRetskr. okt. 1924* 156, 443, 444-451, 681,
756
- RigsdRetskr. 14.9.1931* 156, 158, 443, 444-451,
550, 681, 758
- RigsdRetskr. okt. 1933* 158, 443, 444-451, 681,
761
- RigsdRetskr. okt. 1948* 190, 191, 443, 444-451,
579, 582, 781, 782, 786, 787
- rigtignok 671
- Rimestad 8.11.1871a-c* 723
- Ringe Pastorat 11.4.1942* 766
- Ringkjøbing Amtsskoleinspektion 92, 719
- risalamande 662
- Ritzaus Bureau 228, 229, 815
- RL-Udvalget 225, 226
- ro (sb.) 639
- RO1 1955* 39, 41, 42, 46, 50, 51, 62, 154, 200,
201, 206, 208, 216, 216, 223, 224, 227,
231, 232, 233, 240, 242, 503, 540, 542,
544, 545, 548, 558, 559-577, 578, 579,
582, 586-610, 633-707, 774, 785, 787, 807,
811, 812, 813, 816, 817, 819, 820, 824,
826, 842, 843, 844
- RO1 1955-1985* 817
- RO1 1956* 561, 569, 582, 818
- RO1 1957* 561, 582, 821, 823, 825
- RO2 1986* 579, 580, 582, 586, 587, 588, 589,
591, 592, 596, 597, 600, 601, 602, 605, 608,
840, 841, 842, 1107
- RO2 1986 ff.* 41, 42, 43, 47-49, 48, 52, 56, 57,
62, 130, 138, 154, 199, 207, 210, 216, 222,
223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230,
232, 233, 238, 240, 241, 242, 247, 532, 533,
542, 563, 565, 570, 578, 579, 582, 584-610,
633-707, 839, 841, 842, 843, 844, 845, 852,
1108, 1111, 1112
- RO2 1987* 586, 843
- RO2 1988* 586, 845
- RO2 1996* 223, 227, 230, 241, 243, 264, 533,
586, 587, 589, 598, 601, 604, 605, 606, 608,
609, 851, 852, 853, 854, 855, 861, 862, 863,
1111
- RO2 1996²* 587, 855
- RO2 1999* 587
- RO2 2000* 587
- RO2 2001* 223, 227, 230, 245, 580, 586, 587,
589, 591, 592, 596, 597, 598, 600, 601, 602,
604, 606, 866, 868, 872, 1113
- RO2 2004* 587, 871

- RO2 2005 245, 247, 586, 587, 588, 605, 606,
607, 608, 610, 872
RO2-Udvalget 225, 227
RO3 2011 1107-1114
Rode, Edith 219
Rode, Mikal 215, 574, 809
Rolsted, H. 100
romanske fremmedord 252, 270, 272
ror 637
ros (lov, pris) 640
Rosendahl 6.12.1847 87, 717
Rosendahl, Erik Peter 87, 372
Rosenkilde, Volmer 219
Rosenkjær, Jens 202
Rosenørn-Teilmann, Theodor 720
Roskilde Biskop 792, 804
Roskilde Domkirke 792
Roskilde Katedralskole 101-102, 406, 721
Roskilde Konvents Salmebog 718
'Roskilderetskrivningen' 97, 101-102, 352,
392, 406-409, 721
Rostbøll, Grethe 236, 849
RO-Udvalget-1948 188, 191-198, 200, 203,
213, 214, 215, 753, 774, 785, 787, 788, 797,
800, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809,
810, 811
RO-Udvalget-1948 27.10.1948 788
RO-Udvalget-1948 3.11.1950 193, 198, 804
RO-Udvalget-1948 6.3.1952 200, 807, 811
RO-Udvalget-1948 22.4.1952 808
RO-Udvalget-1948 15.9.1952 809
RO-Udvalget-1948 7.10.1952 809
RO-Udvalget-1948 29.11.1952 809
RO-Udvalget-1948 11.12.1952 810
RO-Udvalget-1948 28.1.1953 810
RO-Udvalget-1948 9.3.1953 810
RO-Udvalget-1953 199, 200, 204, 205, 206,
215, 226, 788, 807, 811, 812, 813, 814, 815,
817
RO-Udvalget-1953 21.12.1953-1.1.1954 811
RO-Udvalget-1953 4.6.1954 205, 813
RO-Udvalget-1953 1.12.1954b 814
Rovsing, K. 96, 97, 100
RP'er (retskrivningsproblemer) 252-265,
631-707
RP1 → gotisk eller latinsk skrift
RP2 → store eller små bogstaver
RP3 → dobbelt- eller enkeltvokal
RP4 → længdeangivende *e*
RP5 → dobbelt- eller enkeltkonsonant
RP6 → palatalisering
RP7 → fremmede bogstaver
RP8 → fremmedord
RP9 → ét eller flere ord
RP10 → verbernes pluralisbøjning
RP11 → *ø/ö*
RP12 → dobbelt-*a* eller bolle-*å*
RP13 → *e/æ*
RP14 → *o/aa(å)*
RP15 → *i/j* i dækket forlyd
RP16 → *ie/je* i trykssvag stavelse
RP17 → diftonger
RP18 → stumt *d*
RP19 → stumt *d*
RP20 → stumt *g*
RP21 → stumt *h*
RP22 → *f/v*
RP23 → *kunne, skulle, ville*
RP24 → bøjning af ord på trykstærk vokal, →
analogisk *e*
RP25 → bøjning af fremmedord
RP26 → orddeling ved linjeskift
RP27 → kommatering
RP28 → præteritum *-de/-te*
RP-koder 252-265, 266
r-problemer 1109-1110
ru 700
Rubin 14.11.1947 774
Rubin & Tranekjær Rasmussen 23.11.1946 772
Rubow, Paul V. 161, 173, 174, 175, 176, 177,
191-194, 204, 213, 219, 540, 767, 772,
773, 787, 803, 808, 809
RUdvProt. 162, 537, 543, 753
rumlig betydning → konkret : abstrakt betyd-
ning af sammensatte præpositioner
russiske navne 829
rutsje 662
RV-Udvalget 225, 226
rytme 662
rytteri 639
Rützebeck, Holger 161, 169, 539, 544, 546,
547
rækkevidde → retskrivningsnormens gyldig-
hedsområde

ræson, ræsonnere 662

Røgind, J. 86

"Røgtter Bertelsen" 148

Rønning, F. 153, 160, 161, 162, 539, 546, 752, 753

rør (sb.) 674

Rørdam ("cand. Rørdam") 143, 741

røre (vb.) 674

rå (på skib) 697

rå (adj.) 700

rådden 680

S

s (kort og langt *s*-tegn) 335

s(s)/ds → stumt *d*

S. 13.11.1872 45

Sachsen/Saksen, sakser 662

safian 644

Saksen/Sachsen 662

sal 694

salg 692

Salling Herreds Provsti 16.8.1949 797

salme 302, 663

salmebog → *danske Salmebog, Den*, → *Kirkosalmebogen*, → *Psalmebog 1856*, → *Salmebogen*

Salmebogen 390, 792, 793, 794

salmebogsreskriptet → *Cirk. 14.11.1865*

SAM (RP9-kode) 257

sammenfatningskomma 576, 609

sammenligningskonstruktion (RP27) 310

sammenskrivning eller særskrivning → ét eller flere ord

sammenslyngede sætninger → sætningsknude
sammensætninger 254, 257, 262, 263, 268, 271, 272, 273, 277, 282, 286, 287, 304, 321, 340, 417, 454, 460, 461, 467, 471, 477, 478, 479, 481, 482, 503, 588, 600

sammensætninger i *SRO* 148

sammensætninger med *proprier* 185, 446, 593, 781, 784, 812

sammesteds 671

samordning (RP27) 533, 534

samvirkende Sogneraadsforeninger, *De* 219, 819

Sand, M.J. 744

Sandersen, Vibeke 278

Sandersen nov. 1983 41

Sandersen sept. 2002 53

Sandersen 2003 43

Sandfeld, Kr. 160, 162, 169, 172, 539, 546, 753, 767

sandt 690

Sandvad 1920 55, 548, 576

Sandvad, Holger 162, 549

sans 690

sart 653, 663

Sauter, Emil 132, 135, 735

sav(-) 687

savne 687

savojkål 663

saxofon 652

Scavenius ca. maj-juni 1885 121, 727

Scavenius 29.5.1885 727

Scavenius ca. juni-juli 1885 727

Scavenius ca. juli 1885 121, 728

Scavenius 12.9.1888 731

Scavenius 9.10.1888 732

Scavenius 28.10.1888 732

Scavenius 19.11.1888 732

Scavenius 17[?].2.1889 732

Scavenius 7.5.1889 733

Scavenius 11.10.1891 735

Scavenius 12.10.1891 735

Scavenius ca. marts 1892 121, 740

Scavenius, Jakob, 98, 121–130, 131, 136, 138, 466, 467, 500, 727, 728, 729, 732, 735, 736, 740

Scavenius, Jakob Frederik (arkiv) 1102

Scavenius' retskrivningskommission 98, 121–126, 129, 131, 132, 133, 727, 728

Schack nov. 2001a 53, 602

Schack 4.2.2004 58, 1113

Schack 2007 58, 1113

Schack, Jørgen 225, 227

Schandorph, Sophus 125

Scharling, C. Henrik 491

schellak/shellak 663

Schiøtt, Jul. 129

Schlüter 22.7.1985 840

Schlüter, Poul 218, 221, 229, 235, 237, 840, 844

Schmidt, Rudolf 125

Schmidt-Phiseldeck, K. 219

Schneekloth 1893 36, 69

- Schneekloth, K.A. 98, 100, 278
 Schow, Nils 73, 315, 321, 324
Schreiber 1805 75
 Schreiber, Johan(n) Færs 75
Schulz 1724 38
Schurmann 26.4.1888 730
 Schurmann, J.C. 122, 132, 730, 735
 schwa 358
 Schweder, E. 105
Schweiz/Svejts 654, 663
 Schytte, Andreas 328
 Sct. Michael Skole, Randers 791
se, ser 699, → *så*
 Seedorff Pedersen, Hans Hartvig 219
sej 260, 307, 419, 462, 497, 526, 545, 685, →
 diftonger
sejle 684
sejr 684
 Sekretariatet for Nordisk Kulturelt Samarbejde
 838, 839
 Sekretariatet for Personregistrering 829
seks 652
seksten 125, 133, 302, 416, 472, 513, 652
seksuel 652
 sekundærlitteratur og primærlitteratur 35
 Selskabet for de skønne Videnskaber 73, 297,
 713
 Selskabet for en forbedret Retskrivnings
 Fremme 353
 Selskabet for en forbedret Retskrivnings Ud-
 bredelse 81, 353
 selskabsnavne 760
selv om/selvom 671
selv samme/selvsamme 671
 selvstændighedskomma 55, 534, 575, 608,
 1112
 SEM (RP26-kode) 264
 semantisk orddeling → orddeling ved linjeskift
 semantisk-prosodisk kommatering 608
 semikolon 311, 533
 seminarienorm 89-95, 112-115, 116-117, 387,
 437, 452, 453, 466, → folkeskolenorm
 seminarier 128, 136, 139, 144, 184, 216, 470,
 501, 508, 536, 715, 718, 720, 724, 725, 730,
 733, 739, 779
senneppen 707
sex 652
sfinks 652, 663
shavarma 651
sheik 663
shellak/schellak 663
show 651
si, si(e)r (vb.) 699
siden hen/sidenhen 671
 sideordning (RP27) 55, 243, 293, 310, 350,
 424, 451, 533, 534, 575, 607, 609, 1112
 SI-enheder → måleenheder
sigøjner 654, 663, 674, 684
 Sikkerhedsstyrelsen 870
sikre 642
siksak/zigzag 654, 664
simpelt hen/simpelthen 671
 SIN (RP10-kode) 258
 singularis eller pluralis → verbernes pluralis-
 bøjning
 -*sion* eller -*tion* 51, 240, → -*tion* eller -*tsion*
sire, sirlig 654
 SI-systemet 830, 831, 835, 841, 847, 852, 855,
 866, 870
sitre 642, 654
sjakal 664
sjette 678
sjofel 664
 -*sjon* 51
sjov, sjover 687
sjæl 678
sjælden 678
 Sjællands Biskop 744
 SK (RP19-kode) 261
sk → orddeling ved linjeskift
sk/dsk → stumt *d*
skak 664
skakt 664
skaldet 690
skalotteløg/chalotteløg 656
 skanderingstegn (over *aa*) 306
skanse 690
skar (præt.) 637
Skautrup 29.12.1946 169, 773
Skautrup 1948 49, 179
Skautrup 9.2.1948 54, 183, 193, 777
Skautrup 21.9.1948 785
Skautrup 28.7.1952 808
Skautrup 16.8.1952 809

- Skautrup* 28.8.1952 809
Skautrup 1953 53
Skautrup 27.11.1953 811
Skautrup 10.1.1954 811
Skautrup 25.1.1954 812
Skautrup 14.3.1954 812
Skautrup 19.3.1954 813
Skautrup 15.4.1954 54
Skautrup 8.9.1954 812
Skautrup okt. 1972 46
Skautrup, Peter 131, 161, 169, 172, 173, 174, 176, 177, 179, 182-184, 183, 191-195, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 209, 211, 213, 278, 282, 287, 289, 296, 299, 324, 540, 767, 772, 773, 778, 785, 787, 807, 810, 811, 811, 812, 813
ske, sker (vb.) 646, 699
Skelum/Skelund 823
Skelund Borger- og Håndværkerforening 823
skema 664
skilderi 639
skille 690
skilsmisseblanket 788
skodde (sb.) 680
skole 637
skolebøgers retskrivning 75, 76, 94, 98, 109, 127, 128, 137, 166, 186, 479, 733, 739, 774, 779, 802
Skolelærerexamenskommissionen 730
skoletandplejen 773
skolevæsenet 203
Skouboe 2.9.1891 734
Skouboe, S. 132, 737
Skovmand 22.10.1948 788
skridt 690
skrift → gotisk eller latinsk skrift
skrift 696
skriftlige eksamensopgaver (bedømmelse af sprogligt niveau) 862, 863
skriftlige prøver ("vægt på den skriftlige fremstilling") 849
skriftlig genfortælling 112
skriftlæsning 119, 456, 715, 725, 726
skriftlæsningsapparater 119, 726
skrift og udtale 59, 60, 61, 62, 63, 64, 332, 359, 381
skrive- og læsefærdighed (literacy) 40, 41, 43
Skrivelse 18.11.1834 82-84, 333, 716, 718
Skrivelse 26.2.1864 719, 92, 93
Skrivelse 19.5.1864 118, 719
Skrivelse 18.6.1873 118, 725
Skrivelse 12.1.1874 120, 725
Skrivelse 12.11.1875 470, 726
Skrivelse 28.12.1875 119, 470, 726
Skrivelse 23.8.1876 726
Skrivelse 7.8.1888 127, 731
Skrivelse 2.8.1890 130, 733
Skrivelse 6.2.1895 740
Skrivelse 13.3.1895 128, 740
Skrivelse 15.3.1912 744
skrivning 113, 118-119, 456, 470, 714, 715, 718, 719, 725, 726
skrædder 644
skrå, skrå (vb.) 699
skråstreg 584
skuespiltitler 783
skulle (RP10) 288, 305, 343, 517, → *kunne*, *skulle*, *ville*
sky (sb.) 697
sky (adj.) 700
sky, sky(e)r (vb.) 699
skyde → *skød*
skæbne 646, 678
Skælskør 646
skændsel 646
skære 647, → *skar*
skærpe 647
skød (sb.) 647
skød (vb., præst.) 647
skødesløs 647
skøn 647, 674
skønt (konj.) 674, 690
Skaarup Seminarium 730, 737
slabberas 691
sladre 642
Slomann, E. 100
slubre 642
sludre 642
slut-e 268
slutkomma 606, 607, 609, 1112, → *kommativering*
slæmme 679
slør 637
slå, slår (vb.) 699

- slå* (imp., sg.) 639
smedje 682
smigre 642
 Smith, Johannes 574
 Smitt, Jarl Wagner 574
 SMÅ (RP2-kode) 253
 små eller store bogstaver → store eller små
 bogstaver
sne (sb.) 639
sne, sner 699
 Sneedorff, Jens Schelderup 328
Sneum 29.10.1936a-b 764
Sneum 6.12.1945 771
Sneum 16.1.1946 771
Sneum 22.1.1948 775
 Sneum, Axel 777
sno, snor 699
snu 700
so 697
Social-Demokraten 214
 Socialdemokratiet 164, 178, 179, 180, 206,
 220, 775, 777
 Socialistisk Folkeparti 868
 Socialministeriet 794
 Sohlman, August 105
Sohn 14.3.2003 868
sol 637
sold (si) 680
 soldaterbreve 1848-1850 43
som (sammenligningskonj., RP27) 310
som helst 671
somme tider/sommetider 671
som om 671
 Sorø Akademi 715, 734, 744, 794
 Sovjetunionen (nationalitetsord) 849
sp → orddeling ved linjeskift
spag(h)etti 664
Spang-Hanssen 1970 40
Spang-Hanssen 1979 54
Spang-Hanssen & Gregersen 1979 51
 Spang-Hanssen, Henning 225
 specialnormer 30, 711
spjæld 679
splidse 691
Sporon-Fiedler 26.10.1922 756
sporty 700
Sprog på spil 2003 870
Sprog til tiden 2008 870
 sprogbrugsprincippet 50, 237, 239, 332, 336,
 338, 339, 344, 362, 861, 1112
 sproghistorier 35-44
 sprogkommission til modernisering af skrift-
 sproget 760, 761, 762
 sprognævn i Danmark 205, 780, 812, 813
Sprognævnsbekendtgørelsen (1997) → *Bek.-DSN*
 4.9.1997
Sprognævnsløven 43, 44, 67, 208, 227, 230, 234,
 237, 238, 239, 240, 247, 584, 585, 856, 860,
 1107, → *Lov-DSN 10.12.2008*
 sprogpolitik 865, 867, 868, 870
Sprogpolitisk Redegørelse 18.12.2003 870
 sprogrensning → afløsningsord og afløsnings-
 ordlister
 Sprogrogtforeningens ordlister 169-173, 175-
 176, → afløsningsord og afløsningsordlister
 sprogskandinavisme 80-82, 716, → nordisk
 sprogrogt
 sprogstyring 41
spørge 674, 692
 spørgende tilføjelser (RP27) 608
spørgsmål 674, 693
Spørgsmål 27.11.1996 856
Spørgsmål 9.12.1996 857
Spørgsmål 13.12.1996 857
Spørgsmål 17.12.1996 857
Spørgsmål 18.12.1996 858
Spørgsmål 21.1.1997 858
Spørgsmål 25.2.1997 859
 spørgsmålsteget 311
spå, spår 699
SRO 1891 466-489, 734
SRO 1891 ff. 36, 37, 39, 41, 42, 46, 51, 55, 56,
 117, 118, 124, 128, 129-130, 137, 138-139,
 145-156, 153, 161, 162, 276, 442, 443, 448,
 475, 476, 480, 485, 500-535, 536-549, 561,
 569, 573, 631-707, 731, 732, 733, 738, 739,
 740, 741, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750,
 751, 755, 770
SRO 1892 502, 740
SRO 1892-1919 500-535
SRO 1896 503, 740
SRO 1904 503, 741
SRO 1909 503, 743
SRO 1913 504, 746, 746

- SRO 1918* 293, 504, 750
SRO 1919 505, 752
s(s)/ds → stumt *d*
-ssion → *-sion* eller *-tion*
st → orddeling ved linjeskift
stadig væk/stadigvæk 671
Stahr 18.7.1985 839
Stahr, Jimmy 229, 235, 839
stakler 642
staldbroder 691
startkomma 245, 264, 533, 585, 605, 606, 607,
608, 610, 869, 870, 871, 1110, 1111, →
kommatering
Statens Metrologiråd 841
stationsskilte 220
statskonsulenten for folkeskolen og seminari-
erne → Kaalund-Jørgensen, F.C.
Statsministeriet 156, 157, 159, 187, 189, 190,
191, 193, 196, 197, 198, 199, 200, 213, 216,
218, 219, 232, 234, 554, 555, 561, 569, 758,
759, 765, 774, 781, 781, 782, 785, 786, 788,
789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797,
798, 799, 800, 801, 802, 804, 805, 807, 808,
810, 813, 814, 815, 816, 817, 819, 820, 821,
821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 839,
842, 844, 861
Statsministeriets arkiv 1102
statsnavne → nationalitetsord
Statsradiofonien 202, 203
Statsradiofoniens sprogundervisning 199
statsretskrivning → statstjenestens retskrivning
Statsskolernes Lærerforening 101, 744
Statstid. 1.10.1948 787
Statstid. 18.5.1949 796
Statstid. 22.12.1956 819
Statstid. 11.12.1959 824
Statstid. 24.12.1959 824
Statstid.-Regler 1.4.1951 806, 823
Statstid.-Regler 1.12.1956 232, 565, 819, 820,
823
Statstid.-Regler 1.1.1960 232, 824
Statstid.-Regler 1.6.1960 824
Statstidende 198, 230, 232, 446, 565, 787, 795,
796, 797, 802, 806, 819, 823, 824
statstjenestens retskrivning 25, 75, 84, 108,
154-157, 158-159, 167, 187, 189, 197, 199,
200, 218, 220, 221, 222, 230, 231, 232, 233,
234, 236, 244, 246, 247, 398-405, 501, 550,
554-558, 555, 558, 559, 560, 562, 564, 569,
570, 584, 585, 591, 601, 716, 745, 749, 750,
752, 759, 760, 772, 774, 781, 782, 784, 785,
786, 797, 798, 799, 817, 819, 821, 823, 826,
827, 835, 837, 838, 841, 842, 843, 847, 848,
852, 853, 855, 859, 860, 861, 866, 870, 872,
1108, → '1871-rigsdagsretskrivningen', →
'1956-folketingsretskrivningen'
statusbeskrivelser 59-64
statusdirektiv 26, 27, 28, 251
statusplanlægning 29
Stauning 14.9.1937a 168
Stauning 22.11.1938 765
Stauning, Th. 156, 168, 759
Stauning-Munch, ministeriet 164, 167
stavefejl og fejltypen 59, 60, 61, 62, 63, 64
stavefejlsundersøgelser 64
staveformer (i modsætning til ordformer) 586,
587
stavefærdighed 63, 163
stavekontrol 862, 872, 1107
stavelsesdannende *e* 254, 309, 375, 397, 414,
421
stavelsesdeling → orddeling ved linjeskift
"stave- og formuleringssevne" 863
staveproblemer 50
stavetilegnelse 64
stavning af fremmedord → fremmedord
Stavning af russiske navne 1970 829
sted- (i *stedbarn* osv.) 696
stedbarn osv. 696
stednavne 39, 44, 50, 58, 188, 196-201, 208,
216, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 234, 234,
237, 258, 443, 447, 471, 472, 554, 557, 559,
562, 569, 570, 584, 585, 587, 597, 600, 601,
711, 752, 758, 779, 781, 786, 789, 791, 793,
796, 797, 799, 800, 804, 806, 811, 812, 815,
816, 817, 819, 820, 823, 827, 829, 837, 838,
841, 843, 846, 847, 848, 850, 851, 861, 862,
→ navnesager, → Stednavneudvalget, →
vandløbsnavne, → vejnavne
stednavne i retskrivningsordbogen 809, 809,
811
Stednavneliste 1919 752
Stednavneliste 1920 753
Stednavneliste 1922 632, 636, 646, 755

Stednavneliste 1932 633, 637, 646, 758

Stednavneliste 1938 633, 636, 765

Stednavneliste 1948 774

Stednavneliste 1951a 805

Stednavneliste 1951b 805

Stednavneliste 1953 810

Stednavneliste 1957 820

Stednavneliste 1958 822

Stednavneliste 1960 824

Stednavneliste 1962 826

Stednavneliste 1966 827

Stednavneliste 1967 827

Stednavneliste 1969 828

Stednavneliste 1978 832

Stednavneliste 1985 839

Stednavneliste 27.10.1997 862

Stednavneliste 16.1.1998 862

Stednavneliste 14.4.1998 223, 863

stednavnelister 196, 197, 213, 234, 512, 570,
601, 782, 791, 802, 820, 832, 848, 851

Stednavnesektionen, Kort- og Matrikelstyrelsen 851

Stednavneudvalget 58, 188, 193, 196–200, 208,
213, 216, 218, 220, 221, 223, 234, 237, 570,
588, 597, 600, 601, 743, 744, 752, 753, 755,
789, 791, 796, 797, 804, 805, 809, 816, 816,
832, 833, 834, 837, 847, 848, 861, 862

Stednavneudvalget 17.10.1910 744

Stednavneudvalget 2.12.1918 752

Stednavneudvalget 13.11.1948a-b 789

Stednavneudvalget 24.11.1948 790

Stednavneudvalget 16.2.1949 793

Stednavneudvalget 20.4.1949 795

Stednavneudvalget 15.6.1949 796

Stednavneudvalget 22.2.1951 805

Stednavneudvalget 23.3.1955 815

Stednavneudvalget 7.11.1955 816

Stednavneudvalget 24.10.1957 820

Stednavneudvalget 18.4.1980 833

Stednavneudvalget 10.6.1981 834

Stednavneudvalget 29.7.1982 836

Stednavneudvalget 3.10.1991 848

Stednavneudvalget 27.2.1992 848

Stednavneudvalget 7.3.1997 859

Steen, Adolph 86, 104, 119, 727

Steenstrup, Japetus 104, 491

Steenstrup, M. 104

Steinfeld, Torill 279

stemmejern 679

sten 635

stente 679

steward, stewardesse 651

STI (RP15-kode) 259

sti 639

stift (adj., neut.) 696

stiftamtmanden over Fyn 84, 716

Stilling Jakobsen, Mimi 221, 229, 230, 234,
235, 562, 840, 841

Stinus 12.7.1985 839

Stinus, Arne 229, 839

stiv → stift

STJ (RP15-kode) 259

stjerne 679

stjert/stjært 679

STO (RP2-kode) 253

stockholmermødet 1869 37, 38, 39, 40, 43, 82,
98, 103–106, 111, 112, 410–424, 425, 569,
721, 722, 723

'stockholmerretskrivningen' 105, 106, 123,
165, 351, 352, 359, 410–424, 425, 427, 437,
443, 452, 461, 542, 568, 721, 722, 723, 724,
727

stol 637

stor 637

storbogstavforskrækkelse 591

store eller små bogstaver (RP2) 37, 38, 39, 40,
43, 44, 47, 49, 50, 81, 86, 87, 94, 95, 98,
100, 106, 119–120, 122, 123, 124–125, 133,
141, 150, 155, 159, 162, 163, 164, 165, 166,
167, 168, 169, 170, 175, 176, 177, 178, 179,
180, 183, 184–186, 193, 197, 198, 199, 202,
209, 219, 224, 232, 240, 247, 252, 253, 271,
281, 299, 318, 330, 335, 351, 356, 373, 378,
384, 390, 395, 408, 410, 414, 428, 434, 442,
446, 452, 454, 456, 457, 470, 480, 491, 493,
508, 539, 540, 541, 543, 552, 554, 555, 556,
557, 559, 561, 564, 582, 584, 590, 724, 727,
728, 729, 730, 731, 732, 742, 743, 744, 747,
748, 754, 755, 756, 756, 761, 762, 763, 764,
765, 766, 768, 769, 771, 772, 773, 774, 775,
776, 777, 778, 779, 781, 782, 783, 784, 786,
787, 788, 788, 791, 792, 794, 798, 799, 802,
804, 805, 806, 807, 819, 825, → adjektiver i
substantivisk brug, → bogtitler, → flerled-

- dede navne, → folkenavne, → kolon, →
kunstværker, → love, → nationalitetsad-
jektiver → participier i substantivisk brug,
→ pronomener i substantivisk brug, →
reverens
- Storm, Ole 215, 809, 811
- straks* 652
- streg (over *a* til betegnelse af å) 306
- streg (over vokal) 457
- studentereksamen 772
- studentereksamen (kommatering) 851
- studentereksamensstile 865
- studenter- og hf-eksamensbekendtgørelsen
856
- stumme bogstaver 38, → stumt *d*, → stumt *g*, →
stumt *h*, → stumt slut-*e*, → stumt *p*
- stumt *d* (RP18-19) 37, 42, 53, 60, 107, 117,
133, 240, 260, 261, 274, 275, 290, 307, 308,
326, 331, 347, 352, 363, 392, 396, 398, 404,
406, 409, 410, 419, 420, 425, 429, 436, 441,
450, 452, 453, 462, 466, 483, 484, 485, 490,
491, 497, 500, 501, 526, 545, 550, 553, 559,
561, 571, 585, 602, 764, 687-692, → *kunne*,
skulle, *ville*
- stumt *e* → stumt slut-*e*
- stumt *g* (RP20) 60, 261, 275, 291, 308, 326,
331, 347, 352, 363, 420, 485, 521, 527, 545,
572, 603 692-693
- stumt *h* (RP21) 42, 106, 175, 240, 254, 261,
275, 291, 302, 308, 326, 331, 339, 345, 347,
348, 352, 363, 380, 386, 397, 404, 408, 410,
420, 436, 453, 454, 462, 482, 485, 486, 498,
528, 540, 545, 572, 603, 693-695, 732, 764
- stumt *p* 274
- stumt slut-*e* 254, 255, 271, 277, 283, 300, 312,
319, 330, 336, 339, 370, 373, 378, 382, 384,
414, 431, 434, 471, 474, 509, 510, 566,
637-639
- Styhr, V. 491
- stærke verber (RP10) 288, 304, 478, 517, 519
- stød 254
- ”stødtone” 498
- stå*, *står* 699
- Ståle* 1970 40
- substantiver med fremmede pluralisendelser
584
- substantiver på trykstærk vokal → bøjning af
ord på trykstærk vokal
- succes* 649
- SUdvRef. 1909 ff.* 743
- summary in english 1129-1141
- Sundbo 23.10.1922* 756
- Sundhedsstyrelsen 834, 860
- Sundhedsstyrelsen 3.6.1980 og 8.10.1981* 834
- sundhedsvidenskabelig retskrivning 753, 825,
828, 831, 860, → faglig særstavning
- sundhedsvidenskabelig sprogpolitik 860
- sundhedsvidenskabeligt sprogudvalg 860
- supinum 323
- svans* 691
- Svartz-Malmberg & Goldmann 1978* 825, 831
- Svejts/Schweiz* 654, 663
- Svendborglærere (adresse) 720
- Svend Grundtvigske Samlinger, De 1097
- svensk 104-106, 171, 181, 211, 215, 220, 354,
356, 358, 361, 411, 412, 420, 742, 744, 749,
766, 767, 813, 1111
- Sverige 826
- sveske* 691
- svibel* 654, 664
- svindsot(t)ig* 644
- svor* 637
- sværge* 693, → *svor*
- Swane 24.3.1952* 807
- Swane, Jørgen 808
- sweater* 651
- sy*, *sy(e)r* 699
- sy* (imp., sg.) 639
- symboler → måleenheder
- synkope 58, 255, 1113
- syntaks → adverbialt -*t*, → ét eller flere ord, →
kommatering, → verbernes pluralisbøjning
- syntaskontrol 1110
- syntaktisk betinget sær- og sammenskrivning
257, 286, 322, 330, 340, 341, 417, 448, 449,
460, 477, 494, 516, 542, 582, 600, 806,
1109
- Syv 1663* 36, 38, 39
- Syv 1685* 36, 38
- Syv, Peder 37, 182, 299, 321
- sælge* 693
- SÆR (RP9-kode) 257
- særskrivning eller sammenskrivning → ét eller
flere ord

sætningsknode 451, 534, 575, 607
sætningstegn (= komma) 366
sætte 679
 Sæve, C. 105
sø 639, 698
Søbæk 23.2.1911 149
 Søbæk, Niels 149
 Söderwall, K.F. 105
Søgaard 23.10.1922 756
 søkort 847, 851
 Sølvhøj, Hans 210
Sønder Broby Pastorat 5.8.1949 797
Sörensen ca. juni 1886 140, 468, 480, 729
Sörensen 1887 55, 130, 466, 467, 505, 729
Sörensen 1891 55, 137, 468, 500, 501, 505, 734
Sörensen 12.10.1891 736
Sörensen 5.11.1891 737
Sörensen 1898 53, 143, 519, 741
Sörensen 1900 52, 140, 141, 379
Sörensen 19.10.1900 53
Sörensen [1901?] 143, 741
Sörensen 1902 53, 144, 519
Sörensen 25.6.1913 745
Sörensen, Axel 96, 99, 100, 122, 123, 126, 132,
 135, 140-145, 480, 515, 516, 518, 519, 523,
 728, 735, 745
Sörensen, J.C. 122
Sörensen, J.C. 25.4.1888 730
Sörensen, Sophus 122
Sörensen, Sophus 26.4.1888 730
sørge 674
søskende 691
søslag 639
 søværnet 110
så, sår 699
så (vb., præst.) 640, 699
Såby 19.5.1880 45
Såby ca. juni 1885 123, 479, 728
Såby 15.5.1886 728
Såby 18.8.1887 729
Såby 22.9.1888 732
Såby ca. april 1889 732
Såby 11.2.1892 738
Såby 16.2.1892 738
Såby 25.2.1892 738
Såby 27.2.1892 738
Såby 1.3.1892 740

Såby 1900 49
Såby, Viggo 46, 73, 122, 123-126, 128, 129,
 138, 145, 323, 467, 471, 479, 480, 481, 482,
 483, 486, 487, 488, 500, 501, 502, 503, 504,
 513, 514, 516, 522, 525, 526, 530, 727, 728,
 731, 732, 733, 735, 737, 738
Saabys Retskrivningsordbog, 1891 ff. → *SRO*
Så dansk 243
såfremt 671
så godt som 671
så længe 672
så tit 672
så vel som/såvel som 672
så vel/såvel (konj.) 672

T

t/d → præteritum *-de/-te*
t(t)/dt → stumt *d*
tage → kortformer (*blir, tar* osv.)
tal (imp.) 641
 tale → skrift og udtale
talje (hejserekskab) 683
talje (midje) 683
 talord 133, 134, 286, 342, 478, 502, 516, 559,
 568, 670, 826, → nordiske talord
 talordsreform 826
tambur 664
tande 691
Tandlægebladet 860
 Tang, Jeppe 96
 tankestreg 311
tantieme 664
tapre 642
Tarp 2002 48
 Tarp, Sven 867
tav, tavs 687
 tavshedspligt 175
 TE (RP28-kode) 265
te (sb.) 694
te, ter (vb.) 699
-te/-de → præteritum *-de/-te*
teater 665
 tegnsætning 39, 99, 112, 168, 297, 310, 505,
 531, 548, 723, 813, → kommatering
 teknisk retskrivning → faglig særstavning
 telegramkuponer 808
 telegrammer 786, 804, 807

- teologi* 665
terræn 665
tete 665
th/t → *stumt h*
 Theisen, Karl 132, 133, 135, 735
thi 694
 Thing, Morten 166
 Thomsen, Ejnar 215, 806
 Thomsen, Vilh. 73, 119, 323, 727
Thomsen, Vilh. 1893 53
Thor/Tør 694
 Thorkelin, Grímur Jónsson 73
 Thorlacius, B. 73
 Thorlacius, Skule 73, 318, 324
Thorsen 1893 53
Thorsen 1903 37
Thorsen 17.2.1913 745
 Thorsen, P.K. 42, 46, 145–154, 161, 388, 500, 502, 503, 504, 505, 507, 508, 510, 513, 514, 515, 516, 517, 522, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 544, 741, 743, 744, 746, 750, 752
 Thrige, S.B. 104, 105, 417
Thyra/Tyra 695
tid 635
Tidemand 25.4.1888 730
 Tidemand, Odin Wolff 86, 122, 132, 135, 370, 509
tidlig 691
tidsel 691
tids nok/tidsnok 672
 ”til Brug og nøje Efterlevelse” 128, 137, 733
 tilbudsregel 1111, 1112
 tilde 428
til dels 672
til fulde 672
til fælles/tilfælles 672
tilje 683
til lykke/tillykke (interjektion) 672
Tillægsbetækn. 15.4.1997 859
Tillægsbetækn. 23.4.1997 860
til sidst 672
 tilstand (RP10) 520, 521
til stede (adv.) 672, 679
 Tilsynet med den tekniske Undervisning for Haandværkere og Industrifonde 792
Tilsynet med den tekniske Undervisning for Haandværkere og Industrifonde 7.2.1949 792
 tiltaleord (RP2) 185, 594
 tiltaleord (RP27) 534, 576, 605, 608
 tiltalepronomen 335, 414, 470, 509
ting 695
-tion → *-sion* eller *-tion*
-tion eller *-tsion* 285, 339, 359
tit 691
 titler (RP2) 594
 titlaturer (RP2) 185, 594
tjekke(r), tjekkisk 665
tjene 679
Tjæreby Pastorat 26.11.1943 768
Tjæreby Pastorat 26.3.1944 770
Tøgeby, Ole 1993 1111
 toleddede navne → flerleddede navne
Tølstrup-Stenum Pastorat 19.4.1948 780
Tølstrup-Stenum Pastorat 27.9.1948 786
 ”tonetegn” 357, 395, 457, → accenttegn
 topografiske kort 847, 851
 Topsøe-Jensen, H. 219
Tør/Thor 694
tov 687
 traditionel retskrivning 333, → ’Molbechs retskrivning’
 traditionelt komma 241, 244, 245, 264, 585, 605, 606, 607, 610, 852, 855, 864, 866, 869, 1110, → kommaterering
 traditionsprincippet 175, 237, 239, 345, 861, 1112
 Trafikministeriet 770, 844
trapez 654
traske 691
trawl 651
tredje 683
 Tregder, P.H. 86
tres 691
trevl/trævl 679
 Trier, H. 99
trisse 691
tro (sb.) 639
tro (adj.) 639, 700
tro, tror 699
trone 695
Truslen mod vort Skriftsprog 219
trussel 644, 691
 tryk → accenttegn, → bøjning af fremmedord, → bøjning af ord på trykstærk vokal, →

dobbel- eller enkeltkonsonant, → *ie/je* i trykssvag stavelse
 trykkeriproblemer ved retskrivningsreformen 1948 777, 778
træ 639, 698
træn 665
trænere 665
trævl/trevl 679
t(t)/dt → stumt *d*
tudse 692
Tuxen 12.10.1895 97
 Tuxen, S.L. 97, 100
tværtimod 672, 679
 tydeliggørende accenttegn 540, 566, 595
 tydelighedskomma 311, 534, 535, 574, 575, → meningskomma
tylle 692
tylvt 696
Tyra/Thyra 695
 tysk 50, 55, 64, 126, 356, 360
tysk 692
 tyske låne- og fremmedord 171-172, 303, 320, 321, 326, 473, 484, 494, 497, 498
tzar/zar 654
tæt 679
tø, tør 699
 Tønder Amt 801
 Tønder Kommune 773
Tørnæs 17.5.2003 869
 Tørnæs, Ulla 245, 869, 871
tørv 674
tå 698

U

u/v → diftonger
ublu 700
Ud & Se 243, 244
 Uddannelsesstyrelsen, Undervisningsministeriet 864
 uddybning (element i normkarakteristik) 266, 267
udenad 672
 Udenrigsministeriet 789, 791
uden tvivl 672
 udformningen af love mv. 807
 udlyd 253, 268, 284, 300, 541
 udråb (RP27) 608

udråbstegn 311
 udtale → skrift og udtale
 udtaleordbog 751
Ugeskrift for Læger 825, 860
 Ulrich, C. Sparre 574
 underskriftindsamling 1949 794
 understøttende *e* 175, 254, 255, 268, 271, 277, 283, 300, 312, 319, 330, 336, 370, 373, 378, 382, 384, 414, 431, 434, 471, 509, 510, 540, 566, 636-637
 understøttende *h* → stumt *h*
 Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler 132, 730
 Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og Realskolerne 122, 730, 731
 undervisningsinspektøren for de kommunale og private realskoler 122
 undervisningsinspektøren for gymnasieskolen → Bang, Henrik, → Bertelsen, Henrik, → Borup Jensen, E. → Højberg Christensen, A.C., → undervisningsinspektøren for mellem- og realskolen → Bjørneboe, Otto, → Rønning, F.
 Undervisningsinspektøren ved de kommunale og private Realskoler 730, → Müller, N.V.
 undervisningsministeren → Undervisningsministeriet
 Undervisningsministeriet 97, 100, 115, 146-160, 161, 162, 163, 164, 165, 167, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 177, 178, 181, 183, 188, 190, 191, 193, 194, 195, 197, 200, 202, 203, 205, 206, 208, 209, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 221, 222, 229, 230, 232, 234, 235, 236, 238, 240, 243, 246, 247, 501, 504, 505, 536, 537, 539, 550, 552, 554, 558, 560, 561, 562, 564, 570, 574, 594, 600, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 763, 764, 765, 766, 767, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 830, 831, 832, 833, 836, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 844, 849, 850, 851, 852, 853, 856, 857, 858, 859,

860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868,
869, 870, 871, 872, 1107, 1109, 1113, →
Kultusministeriet
Undervisningsministeriets arkiv 1102
Undervisningsministeriets departementer 746
Undervisningsplan 24.4.1805 714
Unge Pædagoger 574
universiteterne 749
universitetets adgangsprøve 87
Universitetsafdelingen, Undervisningsministe-
riet 862
Universitetsdirektionen 84, 86, 87, 115, 370,
715, 716, 717
Universitetskommissionen 71-73, 77, 313, 315,
713, 714
”unordiske ord” 171-172, → Sprogroegtsfor-
eningens ordlister
upersonlige konstruktioner (RP10) 304
ur 695
Ussing, Henrik 744
Ussing, J.L. 104, 129, 491
ususprincippet 50, → sprogbrugsprincippet

V

V (RP22-kode) 262
V, AF (RP22-kode) 262
v/f → *f/v*
v/u → diftonger
Vågttårnet 243
våjsenhus 685
Våjsenhuset 818, 821
Våjsenhuset 4.2.1949 792
valdhorn 651
Vålg 28.1.1948 775
valg 693
valgfrihed 41, 43, 47, 57, 59, 60, 62, 63, 109,
119, 136, 139, 143, 145, 155, 157-158, 162,
167, 169, 185, 190, 191, 198, 210, 222, 228,
229, 230, 232, 241, 242, 243, 244, 246, 264,
268, 277, 304, 306, 398, 400, 404, 415, 420,
421, 422, 437, 442, 443, 449, 450, 451, 463,
472, 474, 478, 479, 486, 494, 495, 496, 497,
498, 500, 501, 502, 507, 508, 509, 510, 512,
513, 517, 520, 523, 524, 532, 534, 535, 537,
539, 541, 542, 543, 544, 547, 548, 550-553,
557, 559, 561, 565, 571, 572, 573, 574, 575,
578, 580, 582, 583, 584-610, 633, 646, 654,

659, 703, 726, 738, 741, 743, 747, 754, 759,
763, 784, 785, 786, 797, 799, 821, 823, 824,
836, 838, 840, 841, 841, 852, 864, 869, 870,
871, 872, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112-
1114, → dobbeltformsudlugning, → vægtet
valgfrihed
valutasituationen 778
van Deurs, F.Sch. 111
vandløbsnavne 718
Vanggaard 3.11.1938 765
vanilje 683
var (adj.) 641
vare (sb.) 695
vaske 692
ved (vb., præs.) 635
Vedel, Vald. 491
Vedel Johansen, Ellen 225, 227
Vedelsby 22.8.1949 798
vederhæftig/vederhæftig 679
ved lige 672
vej 685
Vejdirektoratet 31.10.1958 822
Vejle Amt 726
vejledende retskrivning → anbefalet retskrivning
Vejledning 15.10.1969 828
Vejledning 1987 189, 591, 843
vejnavne 718, 757, 785, 788, 796, 803, 827,
829, 853, 854, 866
Vejnavnenævnet, Københavns Kommune 853,
854
vejskilte 220, 822, 823, 844, 850
Vejvæsenet, Fyns Amt 850
”velklangsreglen” (Rask) 365
Venstre 163, 164, 179, 180, 244, 869
Venstre 22.4.2003 869
verbalsubstantiver 318
verber (inf. eller præs. som opslagsform) 343
verber på *-re* 1109-1110
verber på trykstærk vokal → bøjning af ord på
trykstærk vokal
verbernes pluralisbøjning (RP10) 37, 38, 43,
52, 99-100, 139-142, 145, 155, 257, 258,
268, 273, 277, 288, 304, 323, 330, 342, 343,
351, 360, 379, 396, 417, 442, 444, 449, 478,
479, 491, 495, 501, 502, 516, 521, 542, 550,
559, 569, 585, 600, 732, 741, 799, 801, 821,
→ *kunne, skulle, ville*

Verner 1888 (1897) 49
 Vestager, Margrethe 864
Vesterager 29.10.1936a-b 764
 Veterinær- og Fødevarerdirektoratet 863
vi(e), vi(e)r 699
 Viborg, Erik. N. 73
Viborg Biskop 16.12.1948 790
 Viborg Katedralskole 102, 406
vide (RP10) 517, → *ved*
 Videnskabernes Selskab 71-74, 80, 202, 313, 315, 318, 335, 713, 714
 Videnskabernes Selskabs Ordbogskommission 39, 71-74, 315-329, 348, 714
vidje 683
Vig Jensen 16.1.1990 846
Vig Jensen 12.12.1996a 857, 244
Vig Jensen 12.12.1996b 857
Vig Jensen 13.12.1996 857
Vig Jensen 5.2.1997 859
Vig Jensen 11.3.1997 859
Vig Jensen 28.1.1998 863
 Vig Jensen, Ole 237, 846, 856, 857, 863
vilje 683
ville (RP10) 288, 305, 343, 517, → *kunne*, *skulle*, *ville*
vin 636
 Vinteler, Louise 101
viol (blomst) 696
violin 697
vipstjert/vipstjært 679
virre 695
vis, vist (klog, klogt) 636
-vis → adverbielt *-t*
visne 642
visse (lulle) 695
vistnok (formentlig) 673
Vive Larsen 2005 45, 315
vod 681
Vodskov 1890a 46
 Vodskov, H.S. 125
 vokalfordobling → dobbelt- eller enkeltvokal
 vokallængde → dobbelt- eller enkeltvokal, → længeangivende *e*
vokse 652
 voksenprøven i retskrivning 845, 846
 Volf, R. 100
 von der Recke → Recke

vorde (RP10) 305
Vort nordiske modersmål 171
vrå 698
 Vraa, Karin 865
VSO 35, 45, 72, 73, 312-314, 315-329, 340, 346, 348, 632-707, 713
 'VSO-retskrivningen' 74, 312, 313, 314, 315-329, 334, 713, 714
vægre 642
 vægtet valgfrihed 241, 245, 500, 501, 502, 525, 526, 533, 534, 585, 606, 607, 673
vælg 693
være (RP10) 305, 343, 449, 517, 518, 519, 520, 521
væske 692
 Vøhtz, Agnete 200, 206

W

w → fremmede bogstaver
wagon 651, 665
 Warburg, E. 86
weekend 651
 Wendt, Frantz 202, 215
 Wessén, Elias 201
West 1976 62
 Westergaard, Carl 804
 Westergaard, N.L. 104
Westesen okt. 1848 87, 370-374, 371, 717
 Westesen, B. 86, 370
Westh 1976 59, 60
whisky 651
whist 651
Widell dec. 1996 48
wienerschnitzel/wienersnitsel 654, 665
wienervogn 652
 Wieselgren, H.O. 105
wigwam 652, 665
 Wimmer, Ludvig F.A. 73, 122, 123, 147, 148, 323, 728, 741
 Winkel Horn, Fr. 278
 Wisén, T. 105
With 1865 93, 382-386, 719
 With, K.H. 90-93, 382-386, 719
 'Withs retskrivning' 93, 352, 382-386, 719
 Witte, Jørgen 863
 Wittrup, Michael 102
 Woel, Cai M. 219

workshop 652

Wulff 1869 97, 102, 392

X

x → fremmede bogstaver

xylograf 652

Y

y/i/j → diftonger

yoghurt/jogurt 659

ytre, ytring 642

Z

z → fremmede bogstaver

zar/tzar 654

zebra 654, 665

zenit 654

zigzag/siksak 654, 664

zink 654, 666

zobel 654

Zola Christensen 2000 63

zone 654

Æ

Æ (RP13-kode) 259

æ: placering i alfabetet 305

æ: selvstændigt bogstav 258, 305, 307

æ-normer → *e/æ*

æ/e → *e/æ*

æ/ä (i dansk) 449

æ/ä (i svensk) 418

æ/ä → fællesnordisk alfabet

æble-reglen 531

ædru 700

ægypter, ægyptisk/egypter, egyptisk 675

ækvilibrist/ekvilibrister 675

ældre litteratur 783, 787, 810

ændringslister 146, 149, 151, 153, 154, 226,

240, 467, 502, 504, 505, 522, 536, 537, 561,

586, 587, 744, 745, 746, 747, 750, 752, 756,

757, 768, 817, 818, 821, 828, 832, 840, 842,

843, 845, 855, 862, 866, 867

æ-normer → *e/æ*

ænse 692

Ø

Ø (RP11-kode) 258

ø: selvstændigt bogstav 258, 305, 307

ø: placering i alfabetet 305

ø (sb.) 639, 698

ø/ö (RP11) 38, 39, 106, 123, 126, 150, 164,

165, 209, 258, 288, 305, 323, 330, 343, 351,

356, 359, 360, 379, 382, 385, 396, 403, 410,

417, 449, 453, 460, 466, 479, 480, 495, 501,

502, 503, 521, 522, 543, 569, 645, 673-674,

796, → fællesnordisk alfabet

Ö+Ö (RP11-kode) 258

Øeby Pedersen 17.1.1948 776

øje 674, 685

økonomi 649, 666

økonomiprincippet 315, 319

økse 652

ørn 674

Østerbølle Sognekalder 11.11.1948 789

Østergaard, Lise 220, 835

Å

Å (RP12-kode) 258

Å (RP14-kode) 259

AA (RP12-kode) 258

å: placering i alfabetet 184, 192, 193, 194, 200,

201, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 362, 385,

418, 554, 555, 558, 569, 601, 778, 779, 780,

781, 782, 784, 785, 786, 787, 788, 799, 802,

803, 804, 806, 808, 809, 810, 811, 813, 814,

815, 816, 819, 822

å/aa → dobbelt-*a* eller bolle-*å*

aa: ligatur 306, 361

aa: placering i alfabetet 211, 212, 213, 214,

215, 216, 217, 385, 523, 558, 570, 601, 795,

796, 815, 816, 853, 854, 855, 861, 863

aa: selvstændigt bogstav 307

aa(å)/o → o/aa(å)

Åbenrå/Aabenraa 220, 795

Aabenraa-aktionen 217, 853, 854, 854, 855,

861, 863

Aabenraa Erhvervscenter 217

Aabenraa Erhvervscenter 4.7.1995 853

Aabenraa Erhvervscenter 26.9.1995 854

Aabenraa Erhvervscenter 4.12.1995 854

Aabenraa Erhvervscenter 30.7.1997 861

Aabenraa Kommune 863

Aabenraa Kommune 11.6.1998 863

Aabenraa-mærkatene 220

Åbenrå-Sønderborg Amt 801
 åben stavelse 253, 268, 271, 277, 282, 283, 299,
 318
 Ågerup, Anita 225, 227
Ålborg/Aalborg 220, 221, 222, 832, 833, 834,
 835, 836, 837, 844, 846
 Aalborg Biskop 740
 Aalborg Byråd → Ålborg Kommune
Aalborg Byråd 25.9.1979 832
Aalborg Byråd 23.2.1981 834
Aalborg Byråd 28.1.1991 846
 Aalborg Katedralskole 86, 101, 102
 Aalborg Kommune 220, 221, 772, 773, 832,
 833, 834, 835
ålborgensisk/aalborgensisk 224
 Aall, Jakob 356
Årbog for nordisk målstræv 170
Århus/Aarhus 222
Aarhus 1586 35, 36
 Aarhus Akademi 772
 Århus Amt 822
 Århus Biskop 802
Århus Biskop 6.10.1948 787
Århus Biskop 12.11.1948 789
 Aarhus Katedralskole 735
 Aarhus Kommune 772, 773, 822
Aarhus Kommune mfl. 8.11.1946 772
Aarhus Stiftistidende 129, 491
 Aarhus Universitet 161, 172, 202, 203, 204

Kodeoversigt – RP-koder

Se også den udførligere gennemgang i afsnit 3.2.

RP-nr.	RP-kode	Foreskriver/bruger	Eksempler
1	GOT LAT	gotisk skrift latinsk skrift	
2	STO SMÅ	store begyndelsesbogstaver i appellativer små begyndelsesbogstaver i appellativer	<i>Kundskab</i> <i>kundskab</i>
3	DOB ENK	dobbeltvokal til markering af vokallængde enkeltvokal uanset vokallængde	<i>heel, Viin, Huus</i> <i>hel, Vin, Hus</i>
4	+E ÷E	<i>e</i> til markering af vokallængde ikke <i>e</i> til markering af vokallængde	<i>Soel, Geographie, Bye</i> <i>Sol, Geographi, By</i>
5	DOB ENK	dobbeltkonsonant foran anden konsonant enkeltkonsonant foran anden konsonant	<i>tappre, Yttring</i> <i>tapre, Ytring</i>
6	+J ÷J	<i>gj, kj (gi, ki)</i> foran <i>e, æ, ø</i> <i>g, k</i> foran <i>e, æ, ø</i>	<i>gjerne, Kjærlighed, skjon</i> <i>gerne, Kærlighed, skøn</i>
7	FRE DAN	fremmede bogstaver, specielt i hjemlige ord danske bogstaver i stedet for fremmede	<i>Qvinde, voxø</i> <i>Kvinde, vokse</i>
8	FRE DAN	genuine stavemåder af fremmedord fordanskede stavemåder af fremmedord	<i>philosophere, Affaire</i> <i>filosofere, Affære</i>
9	SAM SÆR	sammenskrivning af adverbielle ordforbindelser mv. særskrivning af adverbielle ordforbindelser mv.	<i>forsaavidt, istedenfor</i> <i>for saa vidt, i Steden for</i>
10	PLU SIN	pluralis i finitte verbalformer singularis (fællesform) i finitte verbalformer	<i>vi spise, de lode, I kunne</i> <i>vi spiser, de lod, I kan</i>
11	Ø Ø+Ö	kun ét ø-tegn (normalt ø) uanset udtalen to ø-tegn (ø og ö) afhængigt af udtalen	<i>Hø, høj</i> <i>Hø, höj</i>
12	AA Å	dobbelt-a (<i>aa</i>) som å-tegn bolle-å (<i>å</i>) som å-tegn	<i>taale, Aabning</i> <i>tåle, Åbning</i>
13	E Æ	fortrinsvis <i>e</i> til gengivelse af kort æ-lyd fortrinsvis <i>æ</i> til gengivelse af kort æ-lyd	<i>begge, sjelden (sielden)</i> <i>bægge, sjælden</i>
14	O Å	fortrinsvis <i>o</i> til gengivelse af kort å-lyd fortrinsvis <i>aa(å)</i> til gengivelse af kort å-lyd	<i>lodden</i> <i>laadden, lådden</i>
15	STI STJ	<i>i</i> i dækket forlyd til gengivelse af j-lyd <i>j</i> i dækket forlyd til gengivelse af j-lyd	<i>Stjerne (ubf. sg.), Kiød, giorde</i> <i>Stjerne, Kjød, gjorde</i>
16	IE JE	<i>i</i> efter <i>l, n, d</i> i trykssvag stavelse <i>j</i> efter <i>l, n, d</i> i trykssvag stavelse	<i>Lillie, Brynie, Midie</i> <i>Lilje, Brynje, Midje</i>
17	EY EI EJ	<i>y</i> som andenkomponent i diftonger <i>i</i> (og <i>u</i>) som andenkomponent i diftonger <i>j</i> (og evt. <i>v</i>) som andenkomponent i diftonger	<i>feye, Øye</i> <i>feie, Øie, Pause</i> <i>feje, Øje, (Pavse)</i>
18	+D ÷D	stumt <i>d</i> i traditionelt (relativt vidt) omfang ikke stumt <i>d</i> i et vist omfang	<i>blandt, fraadse, tidt</i> <i>blant, fraase, tit</i>
19	DSK SK	stumt <i>d</i> i forbindelserne <i>dsk</i> og <i>nds</i> ikke stumt <i>d</i> foran <i>sk</i> og mellem <i>n</i> og <i>s</i>	<i>fydsk, Grændse</i> <i>jysk, Grænse</i>
20	+G ÷G	stumt <i>g</i> i traditionelt omfang ikke stumt <i>g</i> i visse ord	<i>spørgsmål, valgte</i> <i>spørsmaal, valte</i>
21	+H ÷H	stumt <i>h</i> i traditionelt (relativt vidt) omfang ikke stumt <i>h</i> generelt eller i visse ord	<i>hjem, Throne, Theater, Uhr</i> <i>jem, Trone, Teater, Ur</i>
22	V F AV AF V,AF	<i>v</i> foran <i>t</i> i visse ord uanset udtale med <i>f</i> <i>f</i> foran <i>t</i> i visse ord uanset <i>v</i> i roden <i>av</i> i sammensætninger og som simpleksord <i>af</i> i sammensætninger og som simpleksord <i>v</i> foran <i>t</i> i visse ord uanset <i>f</i> -udtale + <i>f</i> i <i>af(-)</i>	<i>grovt, havt</i> <i>groft, haft</i> <i>avsløre, av</i> <i>afsløre, af</i> <i>grovt, havt, afsløre, af</i>
23	LD LL	<i>d</i> i præteritum af <i>kunne, skulle, ville</i> dobbeltkonsonant i præteritum af <i>kunne, skulle, ville</i>	<i>kunde, skulde, vilde</i> <i>kunne, skulle, ville</i>
24	+E ÷E	overvejende <i>e</i> i endelser efter trykstærk vokal overvejende ikke <i>e</i> i endelser efter trykstærk vokal	<i>Tæer, syer, rue (adj. pl.)</i> <i>Tær, syr, ru (adj. pl.)</i>
25	ENK DOB	overvejende enkeltkons. ved bøjning af fremmedord overvejende dobbeltkons. ved bøjning af fremmedord	<i>Fabriken, Punktumet</i> <i>Fabrikken, Punktummet</i>
26	MEK SEM	mekaniske orddelinger semantiske (morfemiske) orddelinger	<i>læ-ser, man-den, smø-relse</i> <i>læs-er, mand-en, smør-else</i>
27	GRA PAU, NYT	grammatisk/traditionelt komma (med startkomma) pausekomma, nyt komma (uden startkomma)	<i>de råbte, at huset brændte</i> <i>de råbte at huset brændte</i>
28	DE TE	<i>de</i> som præteritumsendelse i visse verber <i>te</i> som præteritumsendelse i visse verber	<i>brugde, førde</i> <i>brugte, førte</i>

De almindeligste forkortelser

Listen indeholder særlig vigtige eller hyppige forkortelser med nødtørftige oplysninger om hvad forkortelsen står for. Udførligere oplysninger fremgår af bibliografien i kapitel 6, der også opløser forkortelser som ikke er med på listen nedenfor.

ABA = Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

bek. = bekendtgørelse

cirk. = cirkulære

cit. = citat, citeret

DFS = Dansk Folkemindesamling

DHO = Grundtvig: *Dansk Haandordbog*, 1872 ff.

DRO = *Dansk Retskrivningsordbog*, 1923 ff.

DSN = Dansk Sprognævn

DSN-AU = Dansk Sprognævns arbejdsudvalg

FB = Folketingets Bibliotek

FolktT. = *Folketingstidende*

JM = Justitsministeriet

j.sag = journalsag

KB = Det Kongelige Bibliotek

KirM = Kirkeministeriet

Mintid. = *Ministerialtidende*

MKA = Kulturministeriet (Ministeriet for Kulturelle Anliggender)

MKU = Kultusministeriet (Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet)

NFS = *Nyt fra Sprognævnet*

optr. = optryk(t)

orig. = original(er)

RA = Rigsarkivet

ref. = referat(er), refereret

RigsdT. = *Rigsdagstidende*

RigsdTF. = *Rigsdagstidende. Forhandlinger i Folketinget*

RO1 1955 = *Retskrivningsordbog*, udg. af Dansk Sprognævn, 1955 ff.

RO2 1986 = Dansk Sprognævn: *Retskrivningsordbogen*, 1986 ff.

RO2 1996 = 2. udg. af *RO2 1986*

RO2 2001 = 3. udg. af *RO2 1986*

RO-Udvalget-1948 = 1948-Retskrivningsordbogsudvalget, udvalg nedsat 1948 af

Undervisningsministeriet til at udarbejde ny udgave af den officielle retskrivningsordbog, ophæves 1953 og afløses af RO-Udvalget-1953

RO-Udvalget-1953 – Se RO-Udvalget-1948

sa. = samme

sign. = signeret

SIN = *Sprog i Norden*

SM = Statsministeriet

Sprø. = Galberg Jacobsen: *Dansk Sprogøgtslitteratur 1900-1955*, 1974

SRO = *Saabys Retskrivningsordbog*, 1891 ff.

udt. = udtalelse(r)

UVM = Undervisningsministeriet

RET OG SKRIFT, bind 1-2, er en omfattende skildring af den officielle danske retskrivnings historie i de sidste ca. 250 år – fra første gang myndighederne blandede sig i hvordan borgerne skulle stave, og til den seneste udgave af *Retskrivningsordbogen* fra Dansk Sprognævn.

FØRSTE BIND drejer sig om periodens *retskrivningsdirektiver*, dvs. retskrivningsbekendtgørelser og retskrivningsordbøger mv., og om baggrunden for dem. Det er også her vi møder retskrivningshistoriens *aktører*, dvs. de myndigheder, personer og foreninger der har præget retskrivningsdebatten, og som har været med til at fastlægge de skiftende retskrivningsnormer. Herudover indeholder bindet indgående karakteristikker af 30 *retskrivningsnormer* der kan udskilles i perioden, med redegørelser for deres stilling til en række retskrivningsproblemer, fx brugen af store eller små begyndelsesbogstaver, dobbeltskrivning af vokaler og konsonanter (*heel/hel* og *tapple/tapre*) og stavning af fremmedord (*philosphere/filosofere*).

ANDET BIND indeholder ud over en alfabetisk *bibliografi* med mere end 2400 litteraturhenvisninger et *ordlistekapitel* og et *kronologikapitel*. I ordlistekapitlet, der er en art historisk retskrivningsordbog, kan man følge stavemåden af ca. 1000 ord fra deres tidligste officielle form og til i dag. Og via kronologikapitlet er det muligt i stikordsform at følge den kronologiske udvikling og at danne sig et detaljeret indtryk af forbindelserne mellem de enkelte retskrivningsdirektiver og retskrivningsaktører mv. Bindet afsluttes af en personlig *efterskrift* med en fremadrettet diskussion af nogle aktuelle retskrivningsproblemer og af et fyldigt *resumé* på dansk og engelsk.

HENRIK GALBERG JACOBSEN, f. 1944, er professor i nordiske sprog ved Institut for Sprog og Kommunikation, Syddansk Universitet. Han har været ansat i og medlem af Dansk Sprognævn og har bl.a. medvirket ved udarbejdelsen af retskrivningsreglerne i den nu gældende officielle retskrivningsordbog.

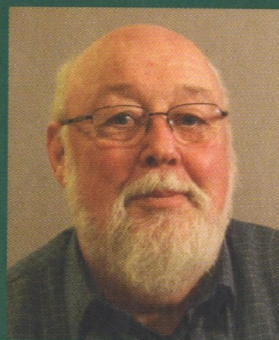

Foto: Nils Galberg Enoksen

Dansk Sprognævns skrifter 42

retskrivning sb., -en, -er i
om: retskrivnings-, fr. rets-
krivningssystem.
retslig (af retlig) adj., -t.
retslig sb. -e
retslig sb. -e
retslig adj., -t.
retslig adj., -t.
retslig adj., -t.
**Dansk
Sprognævn**

Syddansk Universitetsforlag

ISBN 978-87-7674-474-8

9 788776 744748